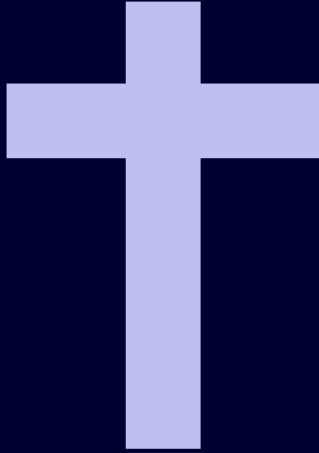

Logo (Logoti)

Logoti (Logo): BUKU TA TĪDHI//RU YIZO DHI ADHYA New
Testament

Logo (Logoti)
Logoti (Logo): BUKU TA TIDHI//RU YIZO DHI ADHYA New
Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025
942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b

Contents

MATAYO	1
MÁROKO	50
LUKA	81
YOWANÌ	131
TA 'OLE DHH Í	167
ROMABHÁ Í	212
1 KORITOBHÁ Í	233
2 KORITOBHÁ Í	253
GALATIYABHÁ Í	266
EFESOBHÁ Í	274
FILIPOYIBHÁ Í	281
KOLOSAYIBHÁ Í	286
1 TESALONIKEBHÁ Í	291
2 TESALONIKEBHÁ Í	296
1 TIMOTEYO	299
2 TIMOTEYO	305
TITO	309
FILEMONA	312
EBERÉ Í	314
YAKOBHO	330
1 PETERO	336
2 PETERO	342
1 YOWANÌ	346
2 YOWANÌ	352
3 YOWANÌ	353
YUDA	354
TA TADHALE DHH Í	356

Rúbí Tani Mátáyò dré tisile dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisilepi dhi tá Mátáyò 'i. Akódhi nda tá mèdáyì lagilépi 'i. Di, Yésu dré akódhi ni azizó adréle áyi àpòstoló mudrí-drì-rì dhi ki àlo ró. Búkù kònìdhi léna dhi, Mátáyò adré Rúbí Tani longó tadházóá dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i, ìndì Mèsiyà dré tá lazilé kínó lèsè dhi 'i. Giká amù akódhi nda tà bí í dré tá lazilé profèta i tí áyi Kúllí na dhi ki 'o, kitswázó mómí ki tidrí àyi ki tàkonzi lèsè. Lavulé dhi, Mátáyò adré Rúbí Tani kòdhi ni tisi Yúdà ànzi i dré. Di, Rúbí Tani nda kókpa mómnyá títi i dré.

Búkù kònìdhi léna dhi, Mátáyò adré Yésu ni lídrì ni tà títi mibhalé tí kònini: akódhi ni tíma, akódhi ni bàtisimò dòma, akódhi ni tabhìma, akódhi ni àzi Giká ni kúllí longózó dhi, tsàle akódhi ni àzi mómí ki tidrízò àyi ki drà i lèsè dhi ìbe. Amvolásà dhi, Mátáyò adré Yésu ni atsi dré tòle kidhólé Gàllílayà lèsè tsàle Yèrusalémà na dhi ni tà títi, akódhi ni pòsò kùdù ni tà ìbe, tsàle akódhi ni dràma ìndì akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ki tà ìbe.

Mátáyò adré kpà tadhá dhi, Yésu dhya kàdrì adrélépi Giká ni tà tadhá dhi 'i. Tàko ko, adré Giká ni tatrítrí kúllí ni tà àndu ngi, adrézó kpà Opì bhù àdhya ni tà tadhá ngádra 'á mómnyá títi i dré. Mátáyò adré tà kàdrìkàdrì Yésu dré tadhálé dhi ki lanzí kònini: (1) tà Yésu dré tadhálé kóngó drina dhi i (Mátáyò 5-7); (2) tà Yésu dré lazilé áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i dri àyi ki mùzo lile Rúbí Tani longóbe dhi i (Mátáyò 10); (3) Opì bhù àdhya ni tà lùzu ró dhi i (Mátáyò 13); (4) Yésu ni lebèbhá ki adrema ni tà (Mátáyò 18); (5) lókyá kùdù ni tà, ìndì Giká ni Opì ni atsama ni tà (Mátáyò 24-25).

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki aítima

- 1) Yésu Krísto ni kómvo ìndì akódhi ni tíma (1:1-2:23)
- 2) Yòwàni Bàtisimò fèlepi ni àzi (3:1-12)
- 3) Yésu ni bàtisimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma (3:13-4:11)
- 4) Yésu ni àzi bvò Gàllílayà àdhya na dhi (4:12-18:35)
- 5) Yésu ni atsi ngàzo Gàllílayà lèsè lile Yèrusalémà na dhi (19:1-20:34)
- 6) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (21:1-27:66)
- 7) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi (28:1-20)

Yésu Krísto ni kómvo

(A kònò kpà Lúkà 3:23-38)

¹ Yésu Krísto angá Dàwídí ni sùrú lèsè, ìndì Dàwídí angá ìna Abàràma ni sùrú lèsè. Kònìdhi Yésu Krísto ni tábhi ki tíma ni tà tisile dhi 'i:

² Abàràma ti tá Isàkà, Isàkà dré Yàkòbhò ni tizo gò, Yàkòbhò dré Yúdà ki tizo adrúpi ni ìbe.

³ Yúdà i Tàmàrà be dhi ì dré Fàrèsà ki tizo Zàrà be. Fàrèsà dré Esèrómà ni tizo, Esèrómà dré Arámà ni tizo.

⁴ Arámà dré Aminàdàbà ni tizo, Aminàdàbà dré Nàsónà ni tizo, Nàsónà dré Sàlòmónà ni tizo.

⁵ Sàlòmónà i Rábà be dhi ì dré Bòwèsà ni tizo. Bòwèsà i Rútà be dhi ì dré Yòbèdè ni tizo. Yòbèdè dré Yèsè ni tizo,

⁶ Yèsè dré ópi Dàwídí ni tizo.

Dàwídí i Uríyà ni tòkò be dhi ì dré Sòlòmónò ni tizo.

⁷ Sòlòmónò dré Ròbòwámà ni tizo, Ròbòwámà dré Abíyà ni tizo, Abíyà dré Asáfà ni tizo.

⁸ Asáfà dré Yòsàfàtá ni tizo, Yòsàfàtá dré Yòrámà ni tizo, Yòrámà dré Ozíyà ni tizo.

⁹ Ozíyà dré Yòwàtámà ni tizo, Yòwàtámà dré Akázà ni tizo, Akázà dré Ezèkiyà ni tizo.

¹⁰ Ezèkiyà dré Mánàsè ni tizo, Mánàsè dré Amónà ni tizo, Amónà dré Yòsiyà ni tizo.

¹¹ Yòsiyà dré Yèkòniyà ki tizo adrúpi ni ìbe, lókyá Isèrèlé ànzi ki ruzo dòle Bàbilónà na àdzú sè dhi 'á.

¹² Àyi nda ki dòma Bàbilónà na dhi àmvolésè dhi, Yèkòniyà dré Sàlàtiyèlè ni tizo, Sàlàtiyèlè dré Zòròbàbèlé ni tizo.

¹³ Zòròbàbèlé dré Abiyúdà ni tizo, Abiyúdà dré Eliyàkimà ni tizo, Eliyàkimà dré Azórà ni tizo.

¹⁴ Azórà dré Sàdókà ni tizo, Sàdókà dré Akimà ni tizo, Akimà dré Eliyúdà ni tizo.

¹⁵ Eliyúdà dré Elèyazàrà ni tizo, Elèyazàrà dré Mátànà ni tizo, Mátànà dré Yàkòbhò ni tizo,

¹⁶ Yàkóhbhò dré Yòséfà ni tizo. Yòséfà nda tá Màriyà ni agó 'i. Di Màriyà nda dré Yésu, adrélé zile Mèsíyà dhi ni tizo.

¹⁷ Kídhólé Abàràrà rú atsálé Dàwídí rú dhi, máti tá mudrí-drí-su. Kídhólé Dàwídí rú atsálé Ísèrélè ànzí kí dòma Bábílónà na dhi rú dhi, máti kpà mudrí-drí-su. Kídhólé àyi nda kí dòma rú atsálé Mèsíyà ni tìma rú dhi, máti kókpà mudrí-drí-su.

Yésu Krísto ni tìma

(A kònò kpà Lúka 2:1-7)

¹⁸ Yésu Krísto ni tìma tá kònìni: A zì tá Yésu ni andre, Màriyà, Yòséfà dré tòko ró. Di, drídrí ì dré ru amúzó dhi kandrà dhi, Màriyà kúsú tá ìna 'a Tírí Lólo ni rìnyí sè.

¹⁹ Di agó ni Yòséfà dré adrélé móndí gyágya 'i dhi sè dhi, lè tá kanyò fele drá móndí ì mi ko gò, dré kúsúzoá dhi, ì ni akódhi ni tayí kòlyà.

²⁰ Di dré tá adrérà'a tà nda ni kúsú dhi 'á dhi, ángéló Mírí àdhyà dré agázó akódhi kandrà toróbí na, táá drá dhi: «Yòséfà, Dàwídí ni mvá, mí ro Màriyà ni dòma mòle dhi ko. Tàko ko, 'a dré kúsulé kòdhi, kúsú Tírí Lólo ni rìnyí sè.

²¹ A ni mváagó ti. Mí ni akódhi ni rú zì Yésu. Tàko ko, akódhi ni àyi móndyá kí tidrí àyi kí tàkònzí ì lésè.»*

²² Di tà nda kòdhi ì atsá títí kònìni, kitswálé tà Mírí dré tá longólé àyi profétá tí dhi ì kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

²³ «Mì nò rè ká! Kyánzi àgò tà ñlèpi rè ko dhi ni 'a kúsú gò, dré mváagó tizo.

A ni rú ni ni zì Emànúwélè.»†

Rú nda kòdhi adré leá tàle dhi «Giká tùmání àma ìbe».

²⁴ Di Yòséfà kòlaró dre dhi, dré Màriyà nda ni dòzo mòle ngóro ángéló Mírí àdhyà dré tá tàle akódhi dré dhi tìni.

²⁵ Di, ayí ìna akódhi be ko, tsàle lókyá dré mváagó tizo dhi 'á. Gò dré mváagó nda ni rú zizo Yésu.

2

Tògyabhá ì alì Yésu ni kitó

¹ A ti tá Yésu Bètèlémè, bvò Yúdáyà àdhyà lé dhi na, ópí Eródè ni lókyá 'á.* Akódhi ni tìma àmvolèsè dhi, tògyabhá bhìbhínyà tà ndabhá ñlè dhi ì dré angázó kítú dré apfòrà lésè, alìle atsálé Yèrusalémà le.

² Ì dré lizizóá dhi: «Mvámvá tìle Yúdà ànzí kí ópí ro dhi ángwà? Tàko ko, mà nò tá akódhi ni bhìbhínyà kítú dré apfòrà lésè gò, mà dré alizo kitswálé akódhi ni lindrí bha.»

³ Di ópí Eródè kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni drí dré abízó, ngóro móndyá títí Yèrusalémà le dhi kya tìni.

⁴ Dré Yúdà ànzí kí kòwánà kàdrí kí kímózó tátrítrí kúlí tadhábhá ìbe gò, lizizóá àyi tí dhi: «Profétá ì adré tá táá dhi, à ni Mèsíyà ni ti ángolé ya?»

⁵ Ì logó drá dhi: «Bètèlémè, Yúdáyà le dhi na. Angyá ko, profétá kí àlo tsìsì kònìni:

⁶ «Di mì, Bètèlémè bvò Yúdà àdhyà lé ni, ámi tà tsà bhàandre kàdríkàdrí Yúdáyà le dhi kya ì kòfalé ko.

Tàko ko, ópí àlo dhi ni apfò mí lésè.

A ni àma móndyá, Ísèrélè ànzí kí drí ko kábilígyà líkílèpi tìni.»†

⁷ Eródè kòyi tà nda dre dhi, dré tògyabhá nda kí zizo lùzu ró gò, àyi kí lizizó lókyá bhìbhínyà nda dré tá kídhózo apfòle dhi ni nizo.

⁸ Gò dré àyi kí mùzo Bètèlémè na, tázóá àyi dré dhi: «Mì kòlè móndyá kònàle dhi kí lizí, mvámvá nda ni tà nizo dóro. Di mì kòkísú akódhi dre dhi, mì kàmù kúlí má dré, má kòkítswáró kpà lile akódhi ni lindrí bha be dhi bvó.»

⁹ Di tògyabhá nda ì kòyi ópí nda ni kúlí dre dhi, ì dré ngàzo lile. Ì dré tá adrérà'a látí 'á dhi, bhìbhínyà ì dré tá nòle kítú dré apfòrà lésè nda adré tá lile àyi kandràna, tsàle àyi kíkí àrà mvámvá nda dré tá adrézó dhi drìle.

¹⁰ Di ì kònò bhìbhínyà nda àyi kíkírà'a dre dhi, ì dré lenzézó lavúlé.

¹¹ Ì kòfí dzó na dre dhi, ì dré mvámvá nda ni nòzo andre ni Màriyà be gò, ì dré dhèzo àyi kí kòrókó títí mvámvá nda kandrà, akódhi ni lindrí bhàzo. Di ì dré ngá làgi be kàdrí ì dré adólé dhi kí kinzízo fele drá. Ì fè tá oró, béndélé, indí malásí ledélé mírè sè dhi be.

¹² Amvolásà dhi, Giká dré tá longózó àyi dri toróbí na tázóá dhi, ì kògò nzìle Eródè vélésè ko. Di ì dré látí àzya dòzo, nzìzo àyi kí bvò na.

Yòséfà ì lapá Ezèpètò na

* **1:21 1:21** Rú «Yésu» Gíríkí ti sè dhi, indí rú «Yòsúwà» Ebèrè ti sè dhi ì adré leá tàle dhi «Mírí adré móndí kí tidrí».

† **1:23 1:23** A kònò Esáyà 7:14. * **2:1 2:1** «Bètèlémè» kònidhi, bhàandre Dàwídí àdhyà 'i. A kònò 1 Sàmúwélé 16:1.

† **2:6 2:6** A kònò Míkè 5:1.

¹³ Tògyabhá nda ì kòlì dre dhi, ángélò Mírì àdhya dré agázò Yòséfà kandrà toróbí na, táá drá dhi: «Mí nga mvámvá kòdhi ni do andre ni be, lapázò àyi ìbe Ezèpètò na. Mì kàdré kònàlè tsàlè lókyá má dré dra tàzoá mí kàgò dhi 'á. Tàko ko, Eròdè adrè 'òlè mvámvá nda ni nda pfulè dràlè.»

¹⁴ Dì Yòséfà dré ngàzo ngátsi kítógá sè mvámvá nda ni do andre ni be gò, lapázò àyi ìbe Ezèpètò na.

¹⁵ Ì dré adrézò kònàlè tsàlè lókyá Eròdè dré dràzo dhi 'á. Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálè tà Mírì dré tá longólè àyi profétà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi: «Má azi áma mváagó apfòlè Ezèpètò lésè.»[‡]

Eròdè 'o ànzìagò i tupfulè todràlè

¹⁶ Eròdè kònò dhi, tògyabhá nda ì lití tá i dre dhi, akódhi ni togó dré aswázò tà tándì ró. Dì dré mómí ki mùzo lìlè Bètelémè na ìndì bhà lágàsá dhi ì 'àsè, ànzìagò títi kóná ìbe rì dhi ki tupfú todràlè, túmání àyi kóná tsabhá rè rì ko dhi ìbe. Kì tá kóná nda ki bvó lókyá dré tá yìlè tògyabhá nda ì vélèsè dhi sè.

¹⁷ Dì tà Mírì dré tá longólè profétà Yèrèmíyà tí dhi dré ru 'òzo kònìni. Akódhi longó tá dhi:

¹⁸ «Kúlí adrè angálé Rámà lésè.

A adrè ngòlè adrézò tongólè.

Ràkélè adrè àyi ànzimvá ki ngo nì.

Adrè lèá à kòtùndrì àyi togó wà dhi ko,

ànzimvá nda ì dré adrélè vélé yó dhi sè.»[§]

Yòséfà ì lè bhà mo Nàzàrètà na

¹⁹ Eròdè ni dràma àmvolèsè dhi, ángélò Mírì àdhya dré agázò toróbí na Yòséfà kandrà Ezèpètò na, táá drá dhi:

²⁰ «Mí nga mvámvá do andre ni be, nzìzo àyi ìbe Isèrèlè ànzì ki bvò na. Tàko ko, mómíyà adrèbhá tá látì nda mvámvá nda ni 'òzo dràlè dhi ì todrà akílè dre.»

²¹ Dì Yòséfà dré ngàzo mvámvá nda ni do andre ni be gò, nzìzo àyi ìbe Isèrèlè ànzì ki bvò na.

²² Dì, dré yìzoá tàlè dhi, Arèkèlávò atsá tá ópí ro Yùdáyà drìlè àyi atá Eròdè ni àrà 'a dhi, dré ìna adrézò ngá ro nzìma kònàlè dhi sè. Dì Gíká dré gòzo tà longó drá toróbí na gò, ì dré lizo bvò Gàlíláyà àdhya na.

²³ Ì kòtsa kònàlè dre dhi, ì dré bhà mòzo adrézò bhàandre rú zìlè Nàzàrètà dhi na. Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálè tà longólè profétà ì tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Ì longó tá dhi: «À ni akódhi ni zì Nàzàrètà mvá ro.»^{*}

3

Yòwàni Bàtisimò fèlèpi ledé látì Mírì Yésu dré

(A kònò kpà Mároko 1:1-8; Lùkà 3:1-18; Yòwàni 1:19-28)

¹ Lókyá nda àmvolèsè dhi, Yòwàni Bàtisimò fèlèpi dré pfozo adrélè Gíká ni kúlí longó duku Yùdáyà àdhya na.

² Adré tá táá dhi: «Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Gíká vélé. Tàko ko, Opì bhù àdhya atsá ànyì dre.»

³ Yòwàni nda tá dhya profétà Esáyà dré tá tà ni ni tàzo dhi 'i. Akódhi tà tá dhi:

«Dhya àlo adrè kúlí loyó duku na, adrézò tàá dhi:

«Mì kòledé látì Mírì dré alìzo!

Mì kòlotó látì atsálè pyà akódhi dré!»^{*}

⁴ Yòwàni asó tá kítá ledélè kàmìlò bhí sè dhi ì rú, káfá ledélè kà'wá kìnì sè dhi ni 'ìzo àyi kípìlè 'á. Akódhi ni mánýàngá tá kisa 'i, túmání apé mbì na dhi be.

⁵ Mómí zyandre dhi ì adrè tá apfòlè Yèrúsalmà lésè, bvò wáyì Yùdáyà àdhya lésè, ìndì bvò wáyì Yòròdànè lágàsè dhi lésè, alìlè Yòwàni vélé.

⁶ Ì adrè tá àyi ki tàkonzì ki ta ngádra 'á gò, akódhi dré adrézò bàtisimò fe àyi dré yìandre Yòròdànè àdhya na.

⁷ Dì, akódhi kònò Fàrisáyò ì, Sàdùkáyò ìbe bí dhi ì adrèrà'a alìlè kitswálè bàtisimò do ì vélé dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmì, ni àtrá ki àrèbhá ni ì, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Gíká ni kombá adrélèpi alìlè dhi sílèsè dhi nì?

⁸ Lè mì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi, mì ladzá àmi ki togó dre dhi ki 'o kòdhyà.

[‡] 2:15 2:15 A kònò Oséyà 11:1. [§] 2:18 2:18 A kònò Yèrèmíyà 31:15. ^{*} 2:23 2:23 Lókyá àruka ì sè dhi, à adrè Yésu ni zì dhya angálèpi Nàzàrètà lésè dhi ró. A kònò Mátáyò 21:11. ^{*} 3:3 3:3 A kònò Esáyà 40:3.

⁹ Mí kòbhà àmi adrélé kisùà àmi léna dhi <Ama àmakya Abàràrà ni ànzi 'i' dhi ko. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Giká rìnyí íbe kitswázó ànzi 'o topfòle Abàràrà dré kírà kòni i lésè.

¹⁰ A ga kùbalú fa kómuvò i rú dre. Di à ni fa títi adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhi ki togá lebhéle àtsí na.

¹¹ Má adré mána bàtìsimò fe àmi dré yí sè tadházó dhi, mì ladzá àmi ki togó dre. Di, dhya àlo áma lavúlépi rìnyí sè dhi ni ína adhé má bvó. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndàndi akódhi ni kámókà tingí bwà ko. Akódhi ni bàtìsimò fe àmi dré Tirí Lólo sè, indì àtsí sè.

¹² Akódhi ndàkpá íbe í drígá. Ásà dhi, a ni ngánò àngbó ína drìna dhi ni awá, lò'wa ni ni lomvózó dàle kòbhò na gò, kúyí ni ni kùzo zàle àtsí adrélépi adrálé ko dhi na.»

Yésu ni bàtìsimò dòma

(A kònò kpà Mároko 1:9-11; Lúka 3:21-22)

¹³ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré angázó Gàliláya lésè alile Yòwàni véle kitswálé bàtìsimò do Yòròdàné na.

¹⁴ Di, Yòwàni lè tá ína bàtìsimò fèle Yésu dré ko gò, dré tàzoá drá dhi: «Adré tá leá dhi, mí kòfè bàtìsimò má dré mì. Di, mí gò mína alile bàtìsimò do má véle ngíníngíni ró?»

¹⁵ Di Yésu logó drá dhi: «Mí kòka'í tà kòdhi kàdré kònni lókyá kòndhi sè. Tàko ko, adrè leá dhi, mà kò'o tà gyágya títi Giká dré adrélé lele mà kò'o dhi i kitswálé títi.» Di Yòwàni dré bàtìsimò ka'izo fèle drá.

¹⁶ Yésu kòdo bàtìsimò dre dhi, dré apfòzo yí lésè. Di gbá kòdhwa, bhù dré ru lanzízo gò, Yésu dré Giká ni Tirí nòzo asirà'a kòbhòlà tìni adhéle í dri.

¹⁷ Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Kòndhi áma Mvágó má dré lele tò dhi 'i. Áma togó adrè kinlé akódhi ni tà sè tò.»†

4

Dzaborò tabhì Yésu ni litilé duku na

(A kònò kpà Mároko 1:12-13; Lúka 4:1-13)

¹ Amvolásà dhi, Tirí Lólo dré Yésu ni drìzo lizo akódhi be duku na, Dzaborò kòtabhìró akódhi litilé be dhi bvó.

² Kònàle dhi, Yésu dré tàbirí mvòzo kítú nyadhi-rì indì ngátsi nyadhi-rì gò, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

³ Di Dzaborò dré áyi kisízo ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí kàdré Giká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí kòtà kírà kòni i dré dhi, i kòladzá ru atsálé mápá ro.»

⁴ Di, Yésu logó drá dhi: «Giká ni Kúli adrè tàá dhi: <Móndí adrè ngbà 'i adrélé lídrì íbe mápá sè ko. Be ró dhi, adrè lídrì íbe kúli títi adrèbhá apfòle Giká sílèsè dhi i sè.»*

⁵ Gò Dzaborò dré akódhi ni drìzo lizo ába Yèrúsalemá, bhàandre lólo dhi na, akódhi ni bha tèpèlò ni drì kákú na.

⁶ Dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Giká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí wa dhèle bvò dri. Angyá ko, Giká ni Kúli adrè tàá dhi:

<Giká ni tòlí fe áyi ángeló i dré àmi tà sè.

Ayi nda ki àmi ko kító,

mí kòdheró àmi pá si kírà dri ko.»†

⁷ Di Yésu gò logó drá dhi: «Giká ni Kúli adrè kòkpà tàá dhi: <Lè mí kòtabhì Mírì àmi Giká ko.»‡

⁸ Gò Dzaborò dré gòzo akódhi ni dri mbàzo ába kóngó àlo mvumvù lavulé dhi drìna, òpì wáyi bvò àdhyà ki tadházó drá àyi ki rúku íbe.

⁹ Dré tàzoá drá dhi: «Má ni òpì títi kòdhi ki fe mí dré, mí kàdhé àmi kórókó títi má kandrá áma lindrì bhàzo dhi.»

¹⁰ Di Yésu tà drá dhi: «Sátánà, mí nga kònwásè! Tàko ko, Giká ni Kúli adrè tàá dhi: <Lè mí kàdré ngbà 'i Mírì àmi Giká ni lindrì bha kòdhyà. Mí kàdré kpà lèsámbo 'o ngbà 'i akódhi ni rú sè kalóma.»§

¹¹ Di Dzaborò dré ngàzo akódhi ni tayí. Gò ángeló i dré alizo akódhi ni ledé.

Yésu kídhó Giká ni kúli longó

(A kònò kpà Mároko 1:14-15; Lúka 4:14-15)

† 3:17 3:17 A kònò Longó i 2:7; Esáyà 42:1. * 4:4 4:4 A kònò Dütèrònómè 8:3. ‡ 4:6 4:6 A kònò Longó i 91:11-12.

‡ 4:7 4:7 A kònò Dütèrònómè 6:16. § 4:10 4:10 A kònò Dütèrònómè 6:13.

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré yìzoá tàle dhi, à ru tá Yòwàni bhèle bǎdzò na gò, dré gòzo gòle Gàliláyà na.

¹³ Dré rè zyà tsàzo Nàzàrètà na gò, dré bhàandre nda ni tayízó lizo bhà mo Kàpàrànwùmà na. Bhàandre nda tǎpàriandre Gàliláyà àdhyà mìle, bvò Zàbùlónà ànzi kya Nefátàlì ànzi ìbe dhi na.*

¹⁴ Tà nda kòdhi atsa kònini, kitswálé tà longólé pròfètà Esáyà tí dhi kò'oró ru be dhi bvò. Akódhi longó tá dhi:

¹⁵ «Móndyá bvò Zàbùlónà ànzi kya Nefátàlì ànzi ìbe dhi na dhi i, àyi adrèbhá tǎpàriandre mìle, ìndi Yòròdánè ni ta'á na dhi i, àyi adrèbhá Gàliláyà, bvò móndyá sùrú twá ro dhi kya na dhi i,

¹⁶ ì adrè tá lirilé tìnímvá na gò,

ì dré ngádra kàdrì dhi ni nòzo.

Ì adrè tá lirilé líntrì dràdrà àdhyà zàle gò,

ngádra dré apfòzo ngá kazá àyi kòfalé.»†

¹⁷ Kidhólé lókyá nda sè dhi, Yésu dré ngàzo adrélé Giká ni kúlí longó, adrézó tǎá dhi: «Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Giká vélé. Tàko ko, Opì bhù àdhyà atsa ànyi dre!»‡

Yésu kidhó àyi lebhéhá ki azi

(A kònò kpà Mároko 1:16-20; Lúka 5:1-11)

¹⁸ Kítú àlo, Yésu dré tá adrèrà'a atsilé tǎpàriandre Gàliláyà àdhyà mìlèsè dhi 'á dhi, nò tá móndí rì adrúpi ró dhi i. Ayi nda i tá Simónà adrélé kpà rú zìle Péteró dhi, túmání adrúpi ni Andréyá be dhi 'i. Ì adrè tá kimbá bhe yì na. Tàko ko, àyi tá kosyá bhebhá 'i.

¹⁹ Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mì alì má vèsè. Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò vélé adrélé kosyá bhebhá i ró ko. Má ni àmi ki 'o adrélé móndí ndabhá i ró.»

²⁰ Dì gbá lókyá nda sè dhi, ì dré àyi ki kimbá ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

²¹ Yésu kòlì drìdrì tsà dre dhi, dré móndí rì àruka adrèbhá kpà adrúpi ró dhi ki nòzo. Ayi nda i tá Yàkòbhò i Yòwàni be, Zèbédáyó ni ànzi 'i. Ì adrè tá bwátù na túmání àyi ki atá Zèbédáyó be, adrélé àyi ki kimbá ki mì ledé. Gò Yésu dré àyi ki azizó.

²² Dì gbá kòdhwà, ì dré àyi ki bwátù tayízó àyi ki atá be gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

Yésu tatsì tà tadhábe, Rúbí Tani longóbe, ìndi dràbhá ki tidríbe

(A kònò kpà Lúka 6:17-19)

²³ Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bvò wáyi Gàliláyà àdhyà 'àsè, tà tadhábe Yúdà ànzi ki lèsámbo dzó i 'àsè, Rúbí Tani Giká ni Opì àdhyà ni longóbe, ìndi móndí ki tidríbe àyi ki drà títi i lèsè.

²⁴ Dì akódhi ni rúbì adrè tá la'ulé bvò nda 'àsè títi, tsàle byá bvò Siriyá àdhyà na. A adrè tá móndyá títi drà twátwa ìbe ìndi ngáaswa twátwa ìbe dhi ki adzì akódhi vélé, túmání móndí tírì kònzi ìbe dhi ìbe, móndí àgílílí ìbe dhi ìbe, ìndi móndí pá be àbvò ro dhi ìbe. Dì akódhi adrè tá àyi ki tidrí títi.

²⁵ Móndí zyandre angábhá Gàliláyà lèsè, bhàandre zìle Mudrí dhi i lèsè, Yèrusalémà lèsè, Yúdáyà lèsè, ìndi Yòròdánè ni ta'á lèsè dhi ì adrè tá akódhi ni lebè.

5

Tà Yésu dré tadhále kóngó drìna dhi i

¹ Kítú àlo, Yésu kònò móndí zyandre adrèbhá tá ru kimó dhi i dre dhi, dré mbàzo kóngó àlo drìna gò lirilé. Akódhi ni lebhéhá ì dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga gò,

² dré kidhózó adrélé àyi ki tadhá kònini:

Tà adrézó lenzélé àsà dhi i

(A kònò kpà Lúka 6:20-23)

³ «Kólénzé móndyá adrèbhá àyi ki no lemerè ro àyi ki togó na dhi i dré.

Tàko ko, Opì bhù àdhyà àyikya 'i!

⁴ Kólénzé móndyá adrèbhá áwó ngo dhi i dré.

Tàko ko, Giká ni àyi ki togó tindrì!

⁵ Kólénzé móndyá adrèbhá àyi ki tà bha kìnì mi dhi i dré.

Tàko ko, ì ni bvò Giká dré lazilé dhi ni kisú tàyílè ro!

⁶ Kólénzé móndyá adrèbhá lovó ìbe adrézó tà gyágya 'o dhi i dré.

* **4:13 4:13** «Zàbùlónà» ìndi «Nefátàlì» kòni i tá sùrú rì sùrú mudrí-drì-rì Isèrelé ànzi kya i kòfalé dhi 'i. † **4:16 4:16** A kònò Esáyà 8:23-9:1. ‡ **4:17 4:17** Búkù Mátáyó àdhyà léna dhi, «Opì bhù àdhyà» kònidhi adrè leá tàle dhi «Giká ni Opì».

Tàko ko, Giká ni tà ì dré adrézó lovo ni ìbe nda ni 'o kitswálé àyi dré títi!

⁷ Kólénzé mónnyá adrèbhá àyi ki àzya ki kizà bha dhi i dré.

Tàko ko, Giká ni àyi ki tàndi ki kizà bha!

⁸ Kólénzé mónnyá adrèbhá togó lólo ìbe dhi i dré.

Tàko ko, ì ni Giká ni no!

⁹ Kólénzé mónnyá adrèbhá tà kàdríkàdri bha mónní i kòfalé dhi i dré.

Tàko ko, à ni àyi ki zi Giká ni ànzi i ró!

¹⁰ Kólénzé mónnyá adrélé mì pfole ì dré adrélé tà gyàgya 'o dhi sè dhi i dré.

Tàko ko, Opì bhù àdhyà àyikya 'i!

¹¹ Kólénzé àmi dré, à kàdré àmi ki lodhá, adrézó àmi ki mì pfo, adrézó tà kònze ta àmi rú kinzò sè àma tà sè dhi.

¹² Mì kàdré lenzélé, adrézó arí ìbe tà nda i sè! Tàko ko, làgì múrúngú adré àmi ki letè bhù na. A pfo tá kpà profètà atú àmi kandrá dhi ki mì kònni.»

Tà tadhálé tà'í ni tà rú, ìndì tàlá ni tà rú dhi i

(A kònò kpà Mároko 9:50; Lúka 14:34-35)

¹³ Yésu gò taa dhi: «Àmi tà'í bvò kòndi àdhyà 'i. Di, tà'í nda ni aswaaswa kòtì akilé lásà dhi, à ni kitswá logóá ngíni? Tà'í nda kitswá gòle vélé tà àlo 'o ko. A adré kutuá gò, mónní ì dré adrézó atóá àyi pálé.

¹⁴ Àmi ngádra bvò kòndi àdhyà 'i. A kitswá bhàandre síle kóngó drína dhi ni zu bwà ko.

¹⁵ A dhì gá kpà tàlá bhàle lidrí zàna ko na. Be ró dhi, à adré dhíà bhàle zá kuru mísá drína gò, dré adrézó ngá kazá mónnyá títi adrèbhá dzó lé dhi i dré.

¹⁶ Di mì kàdré kòkpà àmi ki ngádra tayí adrélé ngá kazá mónní i kòfalé kònni, ì kàdrérò tà dóro mì dré adrélé 'òle dhi ki no, adrézó àmi ki Atá bhù na dhi ni rú bha kùle.»

Tà tadhálé tàtrírí kùlì ni tà dri dhi

¹⁷ «Lè mì kòkisù ko tàle dhi, má alì kitswálé tàtrírí kùlì Mósè àdhyà ìndì tà profètà ì dré tisìle dhi ki pfo dhi. Má alì tà nda ki pfo ko. Be ró dhi, má alì mána tà nda ki 'o kitswálé títi dhi bvò.

¹⁸ Má adré tà bàti ta àmi dré: Tsàle bhù ki kùdù bvò be dhi na dhi, tàtrírí kùlì nda ni wàragá pá mvá tsà dhi 'i yà, kó ngalè tà mvá tsà tisìle lána dhi 'i yà dhi kitswá tàdzí akilé ko, tsàle lókyá tà títi nda ì dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á.

¹⁹ Di àsà dhi, dhyà àngùdhi adrélépi tà mvá tsà àlo tàtrírí kùlì nda dré adrélé tàle à kò'o dhi ni ògò, adrézó àyi àzya ni tadhá adrélé kpà 'òá kònni dhi, à ni akódhì nda ni zi mónní tàko ró lavulè mónnyá títi Opì bhù àdhyà na dhi i rusè. Di, dhyà àngùdhi adrélépi tà tàtrírí kùlì nda dré adrélé tàle à kò'o dhi ki 'o gò, adrézó tà nda ki tadhá mónní ì dré dhi, à ni akódhì nda ni zi mónní kàdrì ro Opì bhù àdhyà na.

²⁰ Di, má adré taa àmi dré dhi: Àmi ki tà gyàgya kòlavú tàtrírí kùlì tadhábhá kya Fàrisáyò kya be ko dhi, mì kitswá tàdzí file Opì bhù àdhyà na ko.»

Tà tadhálé togóaswa ni tà dri dhi

²¹ «Mì yi tàle dhi, à tà tá àma ki tábhí i dré dhi: <Lè mí kòpfo mónní dràle ko.* Dhyà àngùdhi mónní pfolepi dràle dhi ni pfo àyi totó tàbvò tàlepi kandrá.>

²² Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Dhyà àngùdhi àyi togó taylépi adrélé aswálé àyi adrúpi rú dhi ni pfo tàbvò tàlepi kandrá. Dhyà àngùdhi adrélépi àyi adrúpi ni zi mónní tàko ró dhi ni pfo Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrá. Dhyà àngùdhi adrélépi àyi adrúpi ni zi tíri kiza líyì ro dhi kitswá ína lile líferò ni àtsí na.

²³ Di àsà dhi, mí kàdré 'òle ngá fe Giká dré àlètàrì kandrá gò, tà àmi kòfalé àmi adrúpi be dhi dré agázó mí léna dhi,

²⁴ Lè mí kótayí ngá mína nda àlètàrì kandrá. Mí kòlè rè zyà mì dré àmi ki kòfalé ledézó àmi adrúpi nda be 'íká, gò mí kàgòrò ngá nda ni fe Giká dré ndò.

²⁵ Mì kàdré lile dhyà adrélépi àmi asikí dhi be tàbvò tàrà na dhi, lè mì kòyi ru mbèlè akódhì be mì dré rè dhu adrèrà'a láti 'á dhi 'á. Mí kò'o kònni ko dhi, akódhì ni àmi fe tàbvò tàlepi drígá, tàbvò tàlepi nda dré àmi fèzo pòlìsì drígá gò, àmi bhèzo bàdzó na.

²⁶ Má adré tà bàti ta mí dré: Mí kitswá apfole kònalèsè ko, tsàle lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akilé títi dhi 'á.»

Tà tadhálé múná tà dri dhi

²⁷ «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè mí kò'o múná tà ko.>†

* 5:21 5:21 A kònò Pfofoma 20:13; Dùtèrònómè 5:17. † 5:27 5:27 A kònò Pfofoma 20:14; Dùtèrònómè 5:18.

²⁸ Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi tòkò àlo dhi ni no gò adrézó rùbhá lovó bha akódhi ni tà sè dhi, 'o ìna múná tà tòkò nda be áyi togó na dre.

²⁹ Àmi mǐ dríágo lésè dhi kàdré àmi 'o dhèle tàkonzì na ni dhi, lè mǐ kángí àmi mǐ nda bhèle mǐ rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mǐ dré ngá àlo mǐ rú dhi ni tayílè abílè dhi dóro lavulè, àmi rùbhá wáyi dhi ni bhèle líferò na dhi rúsè.

³⁰ Àmi dríágo kàdré kó àmi 'o dhèle tàkonzì na ni dhi, lè mǐ kòlì àmi dríágo nda bhèle mǐ rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mǐ dré ngá àlo mǐ rú dhi ni tayílè abílè dhi dóro lavulè, àmi rùbhá wáyi dhi dré líle líferò na dhi rúsè.»

Tà tadhálè tòkò tingama ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 19:9; Mároko 10:11-12; Lúka 16:18)

³¹ «Mǐ yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè dhya adrélépi áyi tòkò ni le tingalé dhi kòfè drá wárága adrélépi tadhá dhi, í tingá akódhi dre dhi.»[‡]

³² Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Kàdré ngbà 'í ndòtò tà sè ko dhi, dhya ángùdhi áyi tòkò ni tingalépi dhi 'o ìna akódhi atsálé tòkò zàràbhù ro dhi ró. Kòdhi ìbe dhi, dhya ángùdhi tòkò tingalé dre dhi ni adólépi mòle dhi, adré kpà múná tà 'o.»

Tà tadhálè mònndrà sima ni tà dri dhi

³³ «Mǐ yi kpà tàle dhi, à tà tá àma ki tábhí i dré dhi: <Lè mǐ kònò mònndrà mǐ dré síle dhi ko. Di, mǐ kàdré be mònndrà mǐ dré síle Mírì kandrá dhi ki 'o títi.»[§]

³⁴ Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Lè mǐ kòsì mònndrà àlomvá ko. Mǐ kòsì mònndrà bhù ni rú sè ko. Tàko ko, bhù nda Gíká ni lírírà adrézó òpí nya dhi 'i.

³⁵ Mǐ kòsì kpà mònndrà bvò ni rú sè ko. Tàko ko, bvò nda àrà Gíká dré adrézó áyi pá bha dríá dhi 'i. Mǐ kòsì kpà mònndrà Yèrúsalémà ni rú sè ko. Tàko ko, bhàandre nda bhàandre Ópí kàdrè àdhyà 'i.

³⁶ Mǐ kòsì kpà mònndrà àmi drè ni rú sè ko. Tàko ko, mǐ kitswá ndàndì àmi drìbhí àlo dhi ni ladzá atsálé kini yà, kó ngalé kemve yà dhi bwá ko.

³⁷ Mǐ kàdré di tà ka'í 'òle dhi, mǐ kòtà ngbà 'í <Ayíya> kòdhyà. Mǐ kàdré tà ka'í 'òle ko dhi, mǐ kòtà ngbà 'í <Kóko> kòdhyà. Tà àzya kitswálé bhàle kùlì nda i dri dhi, adré ìna angalé Dhya kònzì vélèsè.»

Tà kònzì logoma tà kònzì 'òle dhi tí dhi

(A kònò kpà Lúka 6:29-30)

³⁸ «Mǐ yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Mǐ ki ru kisú mǐ be. Sí ki kpà ru kisú sí be.»^{*}

³⁹ Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Dhya àlo kò'o tà kònzì àmi rú dhi, mǐ kògò ligílè akódhi rú ko. Be ró dhi, dhya àlo kòsa àmi kòbhólé dríágo lésè dhi dhi, mǐ kògò mína àzya ni ni alá akódhi dré kpà sàle.

⁴⁰ Dhya àlo kòlè àmi drìle tàbvò tàlepi kandrá àmi kítá agá lésè dhi ni dòzo dhi, mǐ kótayí kpà akódhi àmi kítá kidhì àdhyà ni do.

⁴¹ Dhya àlo kòru mǐ 'òle atsí to í be kílóméterè àlo dhi, mǐ kòlì túmání akódhi be kílóméterè rì.

⁴² Mǐ kàdré ngá fe dhya ángùdhi adrélépi ngá zi mǐ tí dhi dré. Dhya àlo kàdré ngá le zile mǐ tí màri ró dhi, mǐ kògà ngá nda ni fèma drá dhi ko.»

Dhyá ki kàribhá ki lèma

(A kònò kpà Lúka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Mǐ yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè mǐ kàdré àmi àzya ni le, adrézó àmi kàribhá ni ga.»[†]

⁴⁴ Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Lè mǐ kàdré àmi ki kàribhá ki le. Mǐ kàdré kpà tà zi Gíká tí móndyá adrébhá àmi ki mǐ pfo dhi i dré.

⁴⁵ Mǐ kàdré 'òá kònìni dhi, mǐ ni adré àmi ki Atá bhù na dhi ni ànzì i ró. Tàko ko, akódhi adré kítú 'o kàle móndí kònzì i dri, ìndì móndí dóro i dri. Adré kpà kozya 'o dhèle móndí gyágya i dri, ìndì móndí gyágya ko dhi i dri.

⁴⁶ Mǐ kàdré ngbà 'í móndyá adrébhá àmi ki le dhi ki le kòdhyà dhi, mǐ ni àdho lagí kisú ásá? Nǐndì mèdáyí lagíbhá i adré 'òá kònìni.

⁴⁷ Mǐ kàdré ngbà 'í mòdo fe àmi ki adrúpi i dré dhi, mǐ adré àdho tà dóro 'o móndí àruka kya ki lavú? Nǐndì págánò i adré 'òá kònìni.

⁴⁸ Adré di lèá dhi, mǐ kàdré móndí dóro kitswálé títi dhi i ró, ngóro àmi ki Atá bhù na dhi dré adrélé dóro kitswálé títi dhi tìni.»

[‡] 5:31 5:31 A kònò Dütèrònómè 24:1. § 5:33 5:33 A kònò Lèvitiké 19:12; Ngá nàma 30:3; Dütèrònómè 23:22-24.

* 5:38 5:38 A kònò Pfòma 21:24; Lèvitiké 24:20; Dütèrònómè 19:21. † 5:43 5:43 A kònò Lèvitiké 19:18.

6

Ngá fema lemerèbhá i dré dhi

¹ Yésu gò táá dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro ngbà 'í àmi ki tà gyágya ki 'o móndí i mì, ì kàdréro àmi ki no dhi ko. Tàko ko, mì kàdré 'oá kònini dhi, mì kitswá àmikya làgí kisé àmi ki Atá bhù na dhi vélèsè ko.

² Mì kàdré dì ngá fe lemerèbhá i dré dhi, lè mì koyo tà nda drìdrì ngóro túrúpfúbhá ì dré adrélé 'òle dhi tìni ko. Tàko ko, àyi nda ì adré gòkà vo Yúdà ànzì ki lisámbò dzó ì 'ásè ìndì láti ì 'ásè, móndí ì kàdréro àyi ki tà bha kuru ngá ì dré adrélé fèle dhi ki tà sè. Má adré tà bàti ta àmi dré: Ì kisé àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kisé dhi dre.

³ Dì, mì ró dhi, mì kàdré ngá fe lemerèbhá i dré dhi, mì kótayí àmi lidzì tà àmi dríagó dré adrélé 'òle dhi ni ni ko.

⁴ Be ró dhi, mì kàdré mína àmi ngá fe lúzu ró. Dì àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lúzu ró dhi ki no dhi ni làgí múrúngú fe mí dré.»

Tà zìma Giká tí dhi

(A kònò kpà Lúkà 11:2-4)

⁵ «Mì kàdré tà zi Giká tí dhi, mì kò'o túrúpfúbhá kya tìni ko. Tàko ko, àyi nda ì adré tà le zìle Giká tí ì dré adrérà'a àyi ki totó kuru lisámbò dzó ì 'ásè ìndì láti andre ì 'ásè dhi 'á, móndí ì kàdréro àyi ki no be dhi bvó. Má adré tà bàti ta àmi dré: Ì kisé àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kisé dhi dre.

⁶ Dì, mì ró dhi, mì kàdré tà le zìle Giká tí dhi, mì kòfi kalóma dzómvá na, dzóti asé mí vélé gò, adrézó tà zi àmi Atá tí lúzu ró. Dì àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lúzu ró dhi ki no nda ni làgí múrúngú fe mí dré.

⁷ Mì dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, mì kàdré tà àlo ta rá pagànò kya tìni ko. Angyá ko, àyi nda ì adré kisé dhi, ì kàdré kúli ta bí dhi, Giká ni àyi ki yi.

⁸ Dì mì kò'o tà àyikya tìni ko. Tàko ko, àmi ki Atá nì tà mì dré adrélé lèle zìle dhi ì drìdrì, mì dré tà nda ki zirà'a tíá ko dhi 'á.

⁹ Dì ásá dhi, mì kàdré tà zi Giká tí kònini:

<Àma ki Atá bhù na dhi,

lè móndyá wáyi dhi ì kònì dhi, mì Giká lólo 'i dhi be.

¹⁰ Àmi Opì kátsá móndyá wáyi ì kófalé wà.

Tà mí dré adrélé lèle 'òle dhi ì kò'o ru kònwa bvò dri,

ngóro dré adrélé 'òle bhù na dhi tìni.

¹¹ Mì káfè àma dré mápà kitswálépi àma sè kítú ándrò kònìdhi sè dhi wà.

¹² Mì kòtrì àma ki tàkonzi ì,

ngóro mà dré kpà adrélé móndyá tàkonzi 'obhá àma rú dhi kya ki tri dhi tìni.

¹³ Mì kótayí àma tà dré tabhìle, àma ki 'òzo dhèle tàkonzi na dhi ko.

Be ró dhi, mì kápá àma Dhya kònzi dríagàsè.»*

¹⁴ Mì kàdré móndyá tàkonzi 'obhá àmi rú dhi ki tàkonzi tri dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni kókpà àmi ki tàkonzi tri.

¹⁵ Dì, mì kàdré àmikya móndí ki tàkonzi tri ko dhi, àmi ki Atá kitswá kpà àmi ki tàkonzi tri ko.»

Tàbirì mvòma adrézó tà zi Giká tí dhi

¹⁶ «Mì kàdré tàbirì mvo adrézó tà zi Giká tí dhi, mì kótayí àmi ki mìbhalé adrélé kizà ro túrúpfúbhá kya tìni dhi ko. Angyá ko, àyi nda ì adré àyi ki mìbhalé ladzá atsálé kizà ro tadházóá móndí ì dré dhi, ì adré tàbirì mvo. Má adré tà bàti ta àmi dré: Ì kisé àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kisé dhi dre.

¹⁷ Dì, mì ró dhi, mì dré adrérà'a tàbirì mvo dhi 'á dhi, mì kàdré àmi mìbhalé dzi, adrézó kpà dò da mí dri,

¹⁸ Dhya àlo kònìro ko tàle dhi, mì adré tàbirì mvo dhi. Ngbà 'í àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lúzu ró dhi ki ni dhi ni nǎ nǎ. Dì àmi Atá adrélépi tà lúzu ró nda ki no nda ni làgí múrúngú fe mí dré.»

Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:33-34)

¹⁹ «Lè mì kònà ngá làgí be kàdrì dhi ì lokólé àmi dré kònwa bvò dri ko. Tàko ko, bvò kònìdhi àrà óró dré adrézó ngá sí, kàndrì dré adrézó ngá mbe, ìndì kùgú ì dré adrézó file ngá kugú dhi 'i.

* **6:13 6:13** Wárágá àruka Giká ni Kúli tisizo àyi dri dhi ì léna dhi, à adré kpà kúli kòni ki kisé kònwa: [Tàko ko, òpi, rinyí, mìlanzilanzì be dhi ì mína 'i kóná vèsè kólyá! Kònini.]

²⁰ Di, mî kàdré àmikya ngá làgí be kàdrì dhi ki nda lokólé àmi dré bhù na. Kònàle dhi, órò sî ngá ko na, kàndrì mbe ngá ko na, kùgú ì fi kpà ngá kugù ko na.

²¹ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi ki ngá làgí be kàdrì dhi ì dré adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adré kókpà kònàle.»

Dhyá ki mî tálà rúbhá àdhyá 'i
(A kònò kpà Lúkà 11:34-36)

²² «Dhyá ki mî tálà adrélépi ngádra fe rúbhá dré dhi 'i. Àmi mî kàdré dóro dhi, àmi rúbhá wáyi dhi ni adré ngádra 'á.

²³ Di, àmi mî kàdré drà ro dhi, àmi rúbhá wáyi dhi ni ina adré tínimvá na. Di ngádra adrélépi mí léna dhi kàdré ina tínimvá ro dhi, tínimvá nda ni adré kàdrì lavulé!»

Giká yà, kó ngalè làfa yà dhi
(A kònò kpà Lúkà 16:13)

²⁴ «Dhya àlo kítswá mîrì rì dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'oá kònini dhi, a ni àlo ni ni ga, adrézó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrézó àzya ni ni ayizè. Di mî kítswá adrélé Giká ni tà 'o, adrézó kpà làfa ni tà 'o àyi ki màràbà tìni lókyá àlo sè bwà ko.»

Dhyá ki togó bhàma lanzile ko dhi
(A kònò kpà Lúkà 12:22-31)

²⁵ «Di àsà dhi, má adré taa àmi dré dhi: Mî kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mî ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mî ni dra àdho ngá mvu ya dhi. Mî kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzile àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mî ni dra àdho asó àmi rú ya dhi. Àmi ki lídrì lavú tsi manyàngá ko? Àmi ki rúbhá lavú tsi kítá ko?

²⁶ Mî nò rè àrì i ká. I kidhí ngá ko na, ì akónà ngá ko na, ì lokó kpà ngá kòbhò na ko na. Di, àmi ki Atá bhù na dhi adré ina ngá fe àyi dré tèle. Di àmi ki tà lavú tsi àrì kya ko?

²⁷ Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kítswá àyi lídrì ni lókyá ni drì timbà tsà, dré adrélé àyi togó bha lanzile dhi sè bwà dhi ni?

²⁸ Mî adré kpà àmi ki togó bha lanzile kítá ni tà sè àdho tà sè? Mî nò rè ngalè pfò mbì na dhi ì adré topfòle ngíni ya dhi ká. I 'o àzì ko na. I ledé kpà kítá ko na.

²⁹ Di, má adré mána taa àmi dré dhi: Ndìndì ópì Sòlòmónò rúku ni ìbe títi dhi asó tá kítá aveave pfò nda ki àlo àdhyá tìni dhi ko.

³⁰ Giká kàdré kó mbì adrélépi àndrò kònwa gò kídru dra bhèzoá àtsí na dhi ki tosó kònini be dhi, a ni di vélé àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Àmi àmikya móndí tà ká'ika'í ìbe tsà dhi 'i!

³¹ Mî kòbhà di àmi ki togó adrélé lanzile, adrézó taa dhi «Mà ni dra àdho ngá nya?» ya, «Mà ni dra àdho ngá mvu?» ya, kó ngalè «Mà ni dra àdho asó?» ya dhi ko.

³² Tàko ko, págánò ì adré àyikya ngá títi nda ki nda kòdhya landè àko ró. Àmi ki Atá bhù na dhi nì kpà tàle dhi, àmi lovó ìbe ngá nda ki kisúzó dhi be.

³³ Di mî kàdré rè zyà Giká ni Opì nda akódhi ni tà gyàgya ìbe 'íká, gò akódhi kòtimbarò kpà ngá nda ì títi àmi dré ndò.

³⁴ Di àsà dhi, mî kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà adrèbhá àlìle kídru dhi ki tà sè dhi ko. Angyá ko, tà kídru àdhyá ki kítswá kítú kídru nda sè. Kítú àlo àlo títi dhi ki kizá kítswá kítú nda sè.»

7

Móndí ki tàbvó tàma ko dhi
(A kònò kpà Lúkà 6:37-38, 41-42)

¹ Yésu gò taa dhi: «Mî kàdré móndí ki tàbvó ta ko, Giká kòtarò kpà àmi ki tàbvó ko dhi bvó.

² Tàko ko, Giká ni àmi ki tàbvó ta ngóro mî dré adrélé móndí ki tàbvó ta dhi tìni. A ni kpà àmi ki tà tabhì ngóro mî dré adrélé móndí ki tà tabhì dhi tìni.

³ Mî adré mína kayísá kórónyá mvá àmi adrúpi mína dhi ni no gò, adrézó fa gú mí mína dhi ni atógyá ko àdho tà sè?

⁴ Mî adré àmi 'o ngíni taa àmi adrúpi dré dhi «Mí 'o má kàpèro kayísá kórónyá mvá mí m̀lèsè» dhi, tàkò fa gú dré adrérá 'a àmi tàndi mína dhi 'á dhi?

⁵ Mî túrúpfú líyí 'i! Mí kàpè rè zyà fa gú nda mí m̀lèsè 'íká, gò mí kògòro ngá no dra kítswázó kayísá kórónyá mvá nda ni apé àmi adrúpi m̀lèsè ndò.»

Tà lólo fema móndyá dra tà nda ki gabhá dhi ì dré ko dhi

⁶ «Mì kòfè tà lólo kòkí i dré ko, ì kògòrò àyi ki alá àmi ki títí ko sè. Mì kòbhe àmi ki màykà aaveave dhì i tìgá i kandrà ko, ì kàtóro àyi pálé ko sè.»

Tà zìma, ngá ndàma ìndì dzóti gàma
(A kònò kpà Lúka 11:9-13)

⁷ «Mì kàdré tà zi Gíká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkísúrò. Mì kàdré dzóti ga gò, à kònzìrò àmi dré.

⁸ Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi tà zi Gíká tí dhì adré kisúá. Dhya adrélépi ngá nda dhì adré kisúá. Dhya adrélépi dzóti ga dhì dré dhì, à adré kpà nzíá.

⁹ Àmi ànzì ki atá ro ni i, àmi ki mvá kàdré mápà zi àmi tí dhì, mì ni tsì kírà fe drá kòdhyà?

¹⁰ Àmi ki mvá kàdré kosyá zi àmi tí dhì, mì ni tsì ni fe drá kòdhyà?

¹¹ Dì àmi mómí kònzì ró ni i, mì kòni adrélé ngá dóro fe àmi ki ànzìmvá i dré dhì be dhì, àmi ki Atá bhù na dhì ni ngá dóro fe dhya adrèbhá zìá í tí dhì i dré tà tándì ró!»

Tà dóro 'òma mómí i dré dhì

¹² «Dì tà títí i sè dhì, mì kàdré tà 'o mómí i dré ngóro mì dré adrélé lèlè ì kò'o àmi dré dhì tìni. Tàko ko, mì kàdré 'òá kòni dhì, mì adré tà títí Mósè ni tàtrítrí kúlí ìndì pròfètà ì dré adrélé tàlè à kò'o dhì ki 'o kòdhyà.»

Fìma dzóti wàlepi ko dhì 'àsè dhì
(A kònò kpà Lúka 13:24)

¹³ «Mì kòlavú dzóti wàlepi ko dhì 'àsè file Gíká ni Opì na. Tàko ko, dzóti adrézó file 'àsà ìndì látì adrézó lavulú 'àsà lile dràdrà kisú dhì wawà. Mómí zyandre dhì ì adré file dzóti wawà nda 'àsè dhì àyi.

¹⁴ Dì, dzóti adrézó file 'àsà ìndì látì adrézó lavulú 'àsà lile lídrì kisú dhì wa ína ko. Ngbà 'í mómí àlo àlo dhì ì adré dzóti nda ni kisú àyi.»

Fa i lò'wa ni íbe dhì
(A kònò kpà Lúka 6:43-44)

¹⁵ «Mì kàdré àmi ki líkí pròfètà kìnzò ro dhì ki tà sè. Angyá ko, àyi nda ì adré àyi ki ladzá alilè àmi vélé ngóro kábilígyà i tìni. Tàkò àyi léna dhì, àyi kàlagí àtrá 'i.

¹⁶ Mì ni kitswá àyi ki ni lò'wa ì dré adrélé 'àlè dhì i sè. A adré tsì vinò lò'wa ki kùtsí silé 'í? A adré kó figi lò'wa ki àyidhá silé 'í? Tàdzí ko.

¹⁷ Fa dóro títí dhì ì adré lò'wa dóro 'a kòdhyà. Dì, fa kònzì ì adré àyikya lò'wa kònzì 'a kòdhyà.

¹⁸ Fa dóro kitswá lò'wa kònzì 'a bwà ko. Fa kònzì kitswá kpà lò'wa dóro 'a bwà ko.

¹⁹ Fa títí adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhì i, à adré togá lebhélé àtsí na.

²⁰ Dì ngóro mì dré adrélé fa ki ni lò'wa ì dré adrélé 'àlè dhì i sè dhì tìni dhì, mì ni kòkpà pròfètà kìnzò ro dhì ki ni, tà ì dré adrélé 'òlè dhì i sè.

Tà tàma ìndì tà 'òma
(A kònò kpà Lúka 13:25-27)

²¹ Mómíyá títí adrèbhá àma zi «Mírì, Mírì!» dhì ì kitswá file Opì bhù àdhyà na ko. Ngbà 'í àyi adrèbhá tà àma Atá bhù na dhì dré adrélé lèlè à kò'o dhì ki 'o dhì ki fì lána àyi.

²² Kítú tàbvò tàzo dhì tú dhì, mómí bǐ dhì ki tàá má dré dhì: «Mírì, Mírì, mà longó tà tsì àmi kúlí pròfètà kya tìni àmi rú sè ko? Mà dro tà tsì tìrì kònzì i àmi rú sè ko? Mà 'o tà tsì tà líndrìga ró bǐ dhì i àmi rú sè ko?»

²³ Dì, má ni go tàá àyi dré dhì: «Má nǐ àmi tàdzí ko! Àmi tà kònzì 'obhá ni i, mì nga má mìlèsè!»

Dzó síma kírà dri dhì
(A kònò kpà Lúka 6:47-49)

²⁴ «Dì dhya àngùdhi adrélépi àma kúlí kòdhi ki yi gò adrézó ka'íá 'òlè dhì, sù ngóro agó tògya ró àyi dzó sìlepi kírà dri dhì tìni.

²⁵ Kozya dré dhìzo, yǐ dré tìzo gò, lyá dré dzó nda ni vizo dhì, dzó nda dré arizó ko, pá ni ni bhàlè kírà dri dhì sè.

²⁶ Dì, dhya àngùdhi adrélépi àma kúlí kòdhi ki yi gò adrézó ka'íá 'òlè ko dhì, sù ngóro agó azaaza àyi dzó sìlepi sínyí dri dhì tìni.

²⁷ Dì kozya dré dhìzo, yǐ dré tìzo gò, lyá dré dzó nda ni vizo dhì, dzó nda dré arizó akílè nyinyi.»

²⁸ Yésu kòtà tà nda i akílè dre dhì, mómíyá zyandre ì dré adrézó vélé síbhálé be ngbo tà dré tadhálé nda ki tà sè.

²⁹ Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanzilanzi ro. Adré tá ina àyi ki tadhá ngóro àyi ki tátrítrí kúlí tadhábhá kya tìni ko.

8

Yésu tidrí agó àlo kàrì dré rùle dhi

(A kònò kpà Mároko 1:40-45; Lúka 5:12-16)

¹ Yésu kási kóngò nda drílèsè dre dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebé.

² Di agó àlo kàrì dré rùle dhi dré alizo adhéle áyi kórókó tití Yésu kandrá, tàzoá drá dhi: «Mírì, mi rìnyí ìbe kitswázó áma temvé tidrílé, mí kòlè dhi.»

³ Di Yésu dré áyi drígá kidzizo akódhi ni tabè gò, tàzoá drá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kembe kpírìkpírì wà!» Gbá kòdhwa, agó nda dré adrízó kàrì drà nda lèsè.

⁴ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí kòndó dóro, mí kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lí mína ámi tadhá kòwàna dré nòle, ìndì mí fè ngá Giká dré ngóro Mósè ni tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tìni, tadházóá móndí ì dré dhi, mí adrí dre káyá dhi.»

Sòdá kí kàdrì àlo dhi ka'í Yésu bàti

(A kònò kpà Lúka 7:1-10; Yòwàni 4:43-54)

⁵ Yésu kògò tsàlè Kàpàrànwumá na dre dhi, Rómá ki sòdá ki kàdrì àlo dhi dré áyi kisízó ànyí akódhi làga, akódhi ni ti lizí

⁶ tàzoá dhi: «Mírì, áma māràbà adré ayilé drà be bhà na. Akódhi ni pá àbvo ro, ìndì rùbhá ni adré aswálé tò.»

⁷ Yésu tà drá dhi: «Má ni lí akódhi ni tidrí.»

⁸ Di, sòdá kí kàdrì nda logó drá dhi: «Mírì, má kitswá mána ámi lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì mí dré fizo áma dzó na dhi ko. Di, mí kòtá ndiri kúlí àlo gò, áma māràbà nda kàdrìro.»

⁹ Tàko ko, áma tàndì, ma áma kàdrì ki rìnyí zàle. Ma kpà sòdá ìbe má zàle. Má kàdré tàá àyi ki àlo dré dhi <Mí lí!> dhi, adré lìle. Má kàdré tàá àzya ni dré dhi <Mí alì!> dhi, adré alìle. Má kàdré kó tàá áma māràbà dré dhi <Mí 'o tà kòdhi!> dhi, adré 'òá.»

¹⁰ Di Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni lindrì dré gazo. Dré áyi alázó tàá móndyá adrébhá áyi lebé dhi ì dré dhi: «Má adré tà bàti ta ámi dré: Má kúsú rè dhya àlo adrélépi tà ka'ika'í ìbe kònnì dhi Ìsèrélè ànzi ì kòfalé ko.»

¹¹ Má adré tàá ámi dré dhi: Móndí zyandre dhi ki angá kítú dré apfòrà lèsè ìndì kítú dré ndrìrà lèsè, lírìlé mísá làgàsè túmání Abàràma ìbe, Ìsàkà be, ìndì Yàkòbhò be Opì bhù àdhyà na.

¹² Di, kàdré móndyá kitswábhá tá file Opì nda na dhi kí tà sè dhi, à ni àyi ki bhe kivi na, àrà tìnìmvá ro dhi na. Kònàle dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.»

¹³ Gò Yésu dré tàzoá sòdá kí kàdrì nda dré dhi: «Mí nzi mí bhàna. Tà nda kò'o ru mí dré ngóro mí dré adrélé ka'ile dhi tìni!» Di akódhi ni māràbà nda dré adrízó gbá lókyá nda sè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi ì

(A kònò kpà Mároko 1:29-34; Lúka 4:38-41)

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré lìzo Pèterò ni dzó na gò, akódhi ni àdrá ni kisú lánká na, rùbhá ni dré tá adrélé àtsi ró dhi sè.

¹⁵ Di Yésu dré tòkó nda ni drígá tabèzo gò, rùbhá àtsí nda dré pfòzo rúàsá. Gò tòkó nda dré ngàzo kidhólé ngá fe Yésu dré nyàle.

¹⁶ Indró kàdrì dre dhi, à dré móndí bí tírì kònzì ìbe áyi léna dhi ki adzízó Yésu vélé. Di akódhi dré tírì kònzì nda ki dròzo topfòle áyi lèsè kúlí sè. Dré kpà móndí drà ìbe dhi kí tidrízó títi.

¹⁷ Di tà longólé pròfètà Esáyá tí dhi dré ru 'òzo kònnì. Longó tá dhi: «Akódhi ni tàndì do áma kí tà yàyà dhi ì, àma kí drà kí dòzo kpà ì rú.»*

Móndyá adrébhá Yésu ni le lebèle dhi ì

(A kònò kpà Lúka 9:57-62)

¹⁸ Yésu kònò móndí zyandre ru kimóbhá ì làgàsè kúrú dhi ì dre dhi, dré tàzoá áyi lebébhá ì dré dhi, ì kòzya tãpàriandre ni ta'á na.

¹⁹ Gò tátrítrí kúlí tadhábhá kí àlo dré áyi kisízó ànyí akódhi làga, tàá drá dhi: «Tadhálépi, má ni ámi lebé àrà títi àngúndhi mí dré adrézó lìle dhi ì 'àsè.»

* 8:17 8:17 A kònò Esáyá 53:4.

²⁰ Yésu logó drá dhi: «Kǎllwá i àyi ki bhú íbe. Arí i kpà àyi ki bhà íbe. Dì, Mòndí ni Mv́á ína àrà i dré kitswázó àyi drí la lovózó dhi àko.»

²¹ Go Yésu ni lebèlepi àzya dhi dré tázóá drá dhi: «Mírí, mí kòtayí rè zyà ma lìle áma atá ni si 'íká.»

²² Dì, Yésu logó drá dhi: «Mí lebè ma! Mí tayí mómí dràbhá dre dhi i àyi ki àbvò ki si.»

Yésu kíkí kàgù má

(A kònò kpà Mároko 4:35-41; Lúka 8:22-25)

²³ Yésu ì dré tombàzo bwátù na lebèbhá ni íbe gò, ì dré kidhózó adrélé zyàle tǎpáriandre ni ta'á na.

²⁴ Gbǎ kòdhwa, kàgù má dré ngàzo adrélé vǐle tǎpáriandre nda mi gò, yí adrélépi longálé dhi dré adrézó lodàle bwátù na. Dì, Yésu adré tá ína ayí ko.

²⁵ Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi làgá, akódhi ni toró tázóá dhi: «Mírí, mí tidrí áma wà! Mǎ adré dràle!»

²⁶ Yésu logó àyi dré dhi: «Ámi tà ka'íká'í íbe tsà ni i, mì adré ngá ro àdho tà sè?» Dì dré ngàzo ligílé lyàandre nda i dré apfózo mógó lésè alìle ru kisú akódhi be. Ayi nda ì dré tá adrélé mómí tòmbátomba i ró tò dhi sè dhi, dhya àlo kitswá tá lavulé àrà nda 'ásè bwà ko.

²⁷ Dì àyi ki líndrí dré gàzo bhwǎbhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndi tá ína mómí kára be ngíni dhi 'i, ndìndi lyàandre i tǎpáriandre be dhi ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»†

Yésu tidrí àgo rǐ tǐrǐ kònzǐ íbe àyi léná dhi i

(A kònò kpà Mároko 5:1-20; Lúka 8:26-39)

²⁸ Yésu kòzya tǎpáriandre ni ta'á na tsàle bvò Gádàrà kya na dre dhi, àgo rǐ tǐrǐ kònzǐ íbe àyi léná dhi ì dré apfózo mógó lésè alìle ru kisú akódhi be. Ayi nda ì dré tá adrélé mómí tòmbátomba i ró tò dhi sè dhi, dhya àlo kitswá tá lavulé àrà nda 'ásè bwà ko.

²⁹ Gò ì dré ngàzo loyóá kúlí 'u'u sè dhi: «Gíká ni Mv́áagó, áma kòfalèsè mì be dhi, àdho tà 'i? Mǎ alí tsǐ kònwá áma ki 'o kònzǐ lókyá bhàle dhi kandrá?»

³⁰ Ayi làgana vǎwǎwá ro tsà dhi, tǐgá ki pǎri andre adré tá ngá nya.

³¹ Dì tǐrǐ kònzǐ nda ì dré Yésu ni ti lizizó tázóá dhi: «Mí kadré 'òle áma ki dro dhi, mí kòmù áma lìle tǐfilé tǐgá kòna i léná.»

³² Yésu tà àyi dré dhi: «Mí lì!» Dì ì dré topfózo àgo rǐ nda i lésè, lìle tǐfilé tǐgá nda i léná. Gbǎ kòdhwa, tǐgá nda ì dré ndizo tǐtí kóngó nda ni gòlòko 'ásè, ledhélé tǎpáriandre na todràle.

³³ Gò tǐgá nda ki líkǐbhá ì dré ngàzo ràle tà tǐtí lavúbhá nda ki rúbí longó bhàandre na. I longó tá kpà tà atsálépi àgo rǐ tà tǐrǐ kònzǐ íbe àyi léná nda i rú dhi.

³⁴ Gò mómíyá tǐtí dhi ì dré apfózo bhàandre nda lésè alìle ru kisú Yésu be. Dì, ì kònò akódhi dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizizó, kòngaró àyi ki bvò 'ásè be dhi bvò.

9

Yésu tidrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mároko 2:1-12; Lúka 5:17-26)

¹ Amvolásá dhi, Yésu dré mbàzo bwátù na gòle zyàle tǎpáriandre ni ta'á na, tsàle àyi tǎndi ni bhàandre na.*

² Kònàle dhi, mómí áruka ì dré agó àlo pá be àbvò ro dhi ni adózó kíndri dri alizo ába akódhi vélé. Yésu kònò àyi ki tà ka'íká'í dre dhi, dré tázóá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma mv́á, mí tsi togó! A trǐ ámi tàkonzǐ i dre!»

³ Dì, tǎtrǐtrǐ kúlí tadhábhá áruka ì dré dhèzo adrélé kisúá àyi léná dhi: «Dhya kòndi adré ína Gíká ni dha kúlí kòdhi sè!»

⁴ Yésu dré tà ì dré tá adrélé kisúle nda ni nǐzo kyá gò, tázóá dhi: «Mí adré àmikya tà kònzǐ kisú ámi léná àdho tà sè?»

⁵ Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kòndhi dré dhi, àngùdhi 'i: «A trǐ ámi tàkonzǐ i dre» dhi, kó ngalè, «Mí nga, mí kidhó atsi to» dhi?

⁶ Mǎ adré leá mì kòni dhi, Mómí ni Mv́á rǐnyí íbe adrézó tàkonzǐ tri bvò dri.» Dì dré tázóá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndi mí nzi mí bhàna!»

⁷ Dì agó nda dré ngàzo nzìle i bhàna.

⁸ Mómíyá zyandre ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré gàzo tǐrǐ dré. Gò ì dré ngàzo adrélé Gíká ni rú bha kùle, dré rǐnyí múrúngú aféle mómí ì dré kònzǐ dhi sè.

† 8:27 8:27 A kònò Longó i 65:8; 89:10; 107:23-32. * 9:1 9:1 Bhàandre Yésu dré bhà mòzo lána dhi tá Kàpàrànwúmá 'i. A kònò Mátáyó 4:13; Mároko 2:1.

*Yésu azi Mátáyò**(A kònò kpà Mároko 2:13-17; Lúka 5:27-32)*

⁹ Yésu kápfo kònalésè gò adrélé lile dre dhi, dré agó àlo rú be Mátáyò dhi ni no adrérà'a lirilé mèdáyì lagírà na. Dré tázòá drá dhi: «Mì lebè ma!» Di Mátáyò nda dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè.

¹⁰ Bvóá dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni ìbe Mátáyò ni dzó na gò, ì dré lirízó misá làgàsè adrélé ngá nya. Di mèdáyì lagíbhá bí dhi ì, ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi ìbe dhi ì alì tá kpà lirilé misá làgàsè túmání àyi ìbe.

¹¹ Di Fàrisáyò ì kònò tà nda dre dhi, ì dré ngàzo liziá Yésu ni lebèbhá ì tí dhi: «Àmi ki tadhálépi adré ngá nya túmání mèdáyì lagíbhá ìbe ìndì tàkonzìbhá ìbe àdho tà sè?»

¹² Yésu kòyi tà lizilé nda dre dhi, dré tázòá dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gá kódzó ko na. Be ró dhi, móndyá drà ro dhi ì adré àyikya ndáá àyi.

¹³ Di, mì kòli àmikyá tà tsilè Giká ni Kúli na kòndhi ni àndu nda nìle: «Má adré móndyá adrébhá àyi ki àzya ki kizá bha dhi ki nda kòdhyá. Má adré mána mòbòmà adrélé fèle má dré dhi ki nda kòdhyá ko.»[†] Tàko ko, má alì móndyá adrébhá àyi ki no gyágya dhi ki azi kòdhyá ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azi kòdhyá.»

*A lizi Yésu tàbirì mvòma ni tà dri**(A kònò kpà Mároko 2:18-22; Lúka 5:33-39)*

¹⁴ Amvolásá dhi, Yòwání Bátisímò fèlepi ni lebèbhá ì dré alizo Yésu vélé liziá tíá dhi: «Àma Fàrisáyò ìbe dhi ì, mà adré kó tàbirì mvo rà, adrézó tà zi Giká tí dhi, àmi lebèbhá ì adré di àyikya tàbirì mvo ko àdho tà sè?»

¹⁵ Yésu logó àyi dré dhi: «Móndyá azilé gwányá làmó àdhyá lé dhi ki kitswá tsì adrélé kizá ro, ì dré adrérà'a túmání tòkò líyì be dhi 'á? Tàdzì ko! Di, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tòkò líyì nda ni tingá àyi kòfalésè gò, ì dré kídhozó adrélé tàbirì mvo lókyá nda sè.

¹⁶ Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasilépi dhi ìbe dhi, dhi kítá tídhí ro dhi kítá àku nda dri ko na. Tàko ko, kò'o kòndhi dhi, kítá tídhí nda ni kítá àku nda ni asé gò, kítá àku nda dré gòzo vélé lasilé lile drìdrì.

¹⁷ Kòdhi ìbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kòndhi dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda ni lasí gò, vínò dré kutúzó gò, kíní nda ì dré abízó títi. Àsá dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna, adrézó ngá rì nda ki líkí dóro.»

*Yésu tidrí tòkò àlo dhi, ìndì tingá mvátòkò àlo dhi dràdrà lèsè**(A kònò kpà Mároko 5:21-43; Lúka 8:40-56)*

¹⁸ Yésu dré tá adrérà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo dré alizo adhéle àyi kórókó títi akódhi kandrá, tázòá drá dhi: «Àma zapì drà nyànomvá kòndì. Di, mì alì àmi drígá bha akódhi dri wà, kàdrìró be dhi bvó!»

¹⁹ Di Yésu ì dré ngàzo lebèbhá ni ìbe adrélé lile agó nda vèsè.

²⁰ Gbá lókyá nda sè dhi, tòkò àlo kàrì dré adrézó ràle rúàsá kóná be mudrì-drì-rì dhi dré àyi kisizó ànyi Yésu àmvolésè gò, akódhi ni kítá ti tabè.

²¹ Angyá ko, adré tá ina kisúá dhi: «Má kòtabè ngbà 'í akódhi ni kítá ti kòdhyá dhi, má ni adrí.»

²² Di Yésu dré àyi alázó tòkò nda ni no gò, tázòá dhi: «Àma zapì, mì tsi togó! Àmi tà ka'ika'í tidrí mì dre.» Di akódhi nda dré adrízó gbá lókyá nda sè.

²³ Di Yésu kòli tsalè Yúdà ànzi ki kàdrì nda bhàna dre dhi, dré làrì tswabhá ki nòzo túmání móndí tsandre adrébhá tongólé dhi ìbe.

²⁴ Dré tázòá àyi dré dhi: «Mì nga kònwàsè. Tàko ko, mvátòkò kòdhi drà ko. Adré ina àyi ko.» Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu.

²⁵ A kòdro móndyá zyandre nda ì topfòle kivi na dre dhi, Yésu dré fizo dzó nda na, mvátòkò nda ni drígá ru gò, akódhi dré ngàzo kuru.

²⁶ Gò tà nda ni rúbì dré la'úzó bvò nda 'àsè títi.

Yésu tidrí àgo rì mǐ kùdúkùdu ró dhi ì

²⁷ Yésu kápfo dzó nda lèsè adrélé lile dre dhi, àgo rì mǐ kùdúkùdu ró dhi ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè loyóaba dhi: «Dàwídì ni Mvǎ, mì bhà àma ki kizá wà!»

²⁸ Yésu kòtsa bhàna file dzó na dre dhi, àyi nda ì dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga. Di akódhi dré àyi ki lizizó tázòá dhi: «Mì adré ka'íá dhi, má ni kitswá àmi ki tidrí bwà?» † logó drá dhi: «Ayíya, Mírì.»

²⁹ Gò Yésu dré àyi ki mǐ tabèzo, tázòá dhi: «Tà nda kò'o ru àmi dré ngóro mì dré adrélé ka'ile dhi tìni!»

[†] 9:13 9:13 A kònò Oséyà 6:6.

³⁰ Di àyi ki mî dré ru nzizo adrélé ngá no. Gò Yésu dré àyi ki bí sèzo tàzoá dhi: «Mî kònò dóro, mî kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko.»

³¹ Di, ì kòpfo dzó nda 'ásè dre dhi, ì dré àyikya lizo Yésu ni rúbí longóbe la'ulé bvò nda 'ásè títí.

Yésu tidrí ábhábhá àlo tirí kónzi íbe dhi

³² I dré tá adrérà'a apfòle dzó nda lésè dhi 'á dhi, à dré agó àlo tirí kónzi íbe í léna, adrélépi kpá ábhábhá ro dhi ni adzízo Yésu vélé.

³³ Di Yésu dré tirí kónzi nda ni dròzo pfòle ábhábhá nda lésè dhi, dré kidhózó adrélé kúlí ta. Mòndyá zyandre kònale dhi ki líntrí dré gazo bhwábhwa gò, ì dré adrézó táá dhi: «Á nò rè tàdzí tà 'òle làsú be kònini dhi Ìsèrèlè 'a ko!»

³⁴ Di, Fàrìsáyò ì adrè tá àyikya táá dhi: «Dhya kòdhi adrè tirí kónzi ki dro topfòle mómí ì lésè, tirí kónzi ki kádrì ni rìnyí sè.»

Lànyá líyí ni ti lizima, kòmùró àzibhá ì lile áyi lànyá lokó dhi

³⁵ Gò Yésu dré ngázo adrélé tatsilé bhàandre títí ì 'ásè ìndi bhà títí ì 'ásè, tà tadhábe Yúdà ànzi ki lísàmbò dzó ì 'ásè, Rúbí Tani Gíká ni Opì àdhya ni longóbe, ìndi mómí ki tidríbe àyi ki drà títí ì lésè.

³⁶ Di dré tá adrérà'a mómí zyandre dhi ki no dhi 'á dhi, adrè tá kizá do áyi togó na àyi ki tà sè. Tàko ko, ì adrè tá landèle tò, ìndi tà adrè tá àyi ki lavú. Áyi tá ngóro kábilígyá adrèbhá àyi ki líkílépi àko dhi ì tìni.

³⁷ Di dré tazoá áyi lebébhá ì dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavulé dre. Di, àzibhá adrèbhá lànyá nda ni lokó dhi ki àbvò yókódhó.

³⁸ Mî kádrè ì lànyá nda ni líyí ni ti lizí, kòmùró àzibhá ì lile áyi lànyá lokó be dhi bvó.»

10

Yésu tibhù àpóstolò mudrí-drí-rì dhi ì lile àzì na

(A kònò kpà Mároko 3:13-19; 6:7-13; Lúka 6:12-16; 9:1-6)

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré áyi lebébhá mudrí-drí-rì dhi ki azizó gò, rìnyí fèzo àyi dré kítswázó tirí kónzi ki dro mómí ì lésè, ìndi kítswázó mómí ki tidrí àyi ki drà títí ì lésè.

² Apóstolò mudrí-drí-rì nda ki rú ì tá: Simónà (adrélé kpá rú zìle Péteró dhi), adrúpi ni Andréyá, Yàkòbhò Zèbèdáyò ni mvá, adrúpi ni Yòwánì,

³ Filípò, Bàràtòlómáyò, Tòmá, Mátáyò (mèdáyì lagílépi dhi), Yàkòbhò Aláfáyò ni mvá, Tádáyò,

⁴ Simónà (adrélépi àtsi ró áyi sùrú ni tà sè dhi), ìndi Yúdásì Ìsikàriyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá ì drígá dhi).

⁵ Di Yésu dré dhya mudrí-drí-rì nda ki tibhùzo, tà lazízo àyi dri kònini: «Mî lì mómíyá sùrú twá ro dhi ì véna ko. Mî fi kpá bhàandre àlo Sàmàriyá kya na ko.

⁶ Be ró dhi, mî lì àmikya Ìsèrèlè ànzi avìbhá kábilígyá ì tìni dhi ì véna.

⁷ Mî dré adrérà'a lile dhi 'á dhi, mî kádré longóá mómí ì dré dhi: «Opì bhù àdhya atsa ànyi dre!»

⁸ Mî kádré dràbhá ki tidrí, adrézó mómí dràbhá dre dhi ki tingá dràdrà lésè, adrézó mómí kàrì dré rùle dhi ki tidrí, adrézó tirí kónzi ki dro topfòle mómí ì lésè. Mî kádrè tà 'o mómí ì dré àngyá, ngóro mî dré kisùlé àngyá dhi tìni.

⁹ Mî do óró 'ì yà, àrezá 'ì yà, kó ngalè láfa lò'wa mvá 'ì yà dhi àmi rú ko.

¹⁰ Mî kòdo kòmvo atsi sè dhi 'ì yà, kítá agá lésè dhi ni àzya 'ì yà, kámókà àzya 'ì yà, kó ngalè kùtù fa 'ì yà dhi ko. Tàko ko, adrè léá dhi, dhya àzì 'òlepi dhi kònya áyi landé.

¹¹ Bhàandre àngùdhi yà, ngalè bhà tsà àngùdhi yà mî dré dra fizo lána dhi na dhi, mî kòndà rè zyá mómí kítswálépi àmi ki ka'í dòle dóro dhi 'íká gò, mî kádréró ayilé akódhi nda bhàna tsàle kítú mî dré dra ngázo àrà nda 'ásè dhi tú.

¹² Mî kádré file dzó àlo dhi na dhi, mî kòtà dhi: «Tà kidríkidrí kádré dzó kòndhi 'á.»

¹³ Mómíyá dzó nda lé dhi ì kádré àmi ki ka'í dòle dóro dhi, tà kidríkidrí àmikya nda kádré àyi dri. Di, ì kádré àmi ki ka'í dòle dóro ko dhi, mî kò'o tà kidríkidrí àmikya nda agòle àmi vélé.

¹⁴ Dzó àngùdhi yà, ngalè bhàandre àngùdhi yà dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko yà, kó ngalè àmi ki kúlí yizo ko yà dhi na dhi, mî kòpfo 'ása, ìndi mî kòtowá tàpfulíntrí àmi pásè tadházóá dhi, mî tayí àyi ki tà títí dre.

¹⁵ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Kítú Gíká dré dra tàbvò tazo dhi tú dhi, a ni tà ño mómíyá bhàandre nda lésè dhi ì dri, mómíyá Sòdómà ì lésè Gòmórà be dhi kya ki lavú.»

Kizá adrèbhá àlile dhi ì

(A kònò kpà Mároko 13:9-13; Lúka 21:12-17)

¹⁶ «Mì yi rè ká! Má adré àmi ki mu ngóro kábilígyà i tìni trú kàlagí i kòfalé. Àsà dhi, lè mì kàdré tògya ró ngóro nì i tìni, adrélé kpà tà àko àmi rú ngóro kòbhòlà i tìni.

¹⁷ Mì kàdré àmi ki líkí mómí ki tà sè. Tàko ko, ì nì àmi ki 'o topfòle tàbvò tàrà i 'àsè, adrézó àmi ki bhwa àyi ki lísámbò dzó i 'àsè.

¹⁸ Ama tà sè dhi, à nì àmi ki tídrì topfòzo àmi íbe gùvèrènerè i kandrásè ìndì ópí kàdrì i kandrásè, mì kòkítswáro àma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi ki longó àyi dré, ìndì mómíyá sùrú twá ro dhi i dré.

¹⁹ Di, à kàdré àmi ki dri tàbvò tàle dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà mì dré dra tàle àmi rúsè yà, kó ngalè mì ni tà nda ni ta ngíni ya dhi dri dhi ko. Gíkà ni tà mì dré kítswálé tàle dhi ni fe àmi dré gbá lókyá nda sè.

²⁰ Angyá ko, mì ni adré tà nda ni ta àmi ko. Be ró dhi, àmi ki Atá ni Tirí ni adré táá àmi tí dhi ni.

²¹ Mómí ki àyi ki adrúpi ki lefè todràle kàribhá i drígá. Anzi ki atá ki kpà àyi ki ànzi ki lefè todràle. Anzimvá ki lígí àyi ki tibhá i rú, adrézó àyi ki 'o todràle.

²² Mómíyá títi dhi ki togó kònze bha àmi rú àma tà sè. Di, dhya adrélépi ína togó tsi, adrézó àyi totó tàtà tsàle kùdù na dhi ni adré.

²³ A kàdré àmi ki mì pfo bhàandre àlo dhi na dhi, mì kòlapá lìle àzya ni léna. Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kítswá tàdzí tatsilé bhàandre títi Íserélé ànzi kya i 'àsè drìdrì Mómí ni Mvá dré dra agòzo dhi kandrà ko.

²⁴ Dhya adrélé tadhále dhi lavú ína dhya adrélépi àyi tadhá dhi ko. Dhya adrélépi màràbà ro dhi lavú kpà àyi mìrì ko.

²⁵ Adré léá dhi, dhya adrélé tadhále dhi kàtsá dhya adrélépi àyi tadhá dhi tìni. Adré kpà léá dhi, màràbà kàtsá àyi mìrì tìni. A kàdré dzó líyi zi Bèlèzèbùlè ro be dhi, à nì ì véle mómíyá akódhi ni dzó lé dhi ki lodhá ngíni?*

Dhya kítswálépi mì dré ròle dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:2-9)

²⁶ «Di mì kòro mómí àlomvá ko. Tàko ko, à nì tà títi lùzu ró dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpà tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle mómí i dré nìle dóro.

²⁷ Di tà má dré adrélé tàle àmi dré tìnìmvá na dhi i, mì kàdré táá ngádra 'á. Tà adrélé tàle àmi bína kòyàya sè dhi, mì kàdré longóá dzódrì i lésè.

²⁸ Mì kòro dhya adrébhá mómí ki rúbhá ki tupfú todràle gò, ì dré kítswázó àyi ki lídrì pfu bwà ko dhi i ko. Be ró dhi, mì kàdré àmìkya Gíkà kítswálépi mómí ki lídrì ki tupfú todràle àyi ki rúbhá íbe líferò na dhi ni ro kòdhyà.

²⁹ A adré zakó tsì kítzikírìnyá rì dhi ki lagí làfa lò'wa mvá àlo dhi sè? Di tágba dré adrézó kònìni dhi, àyi nda ki àlo kítswá dhèle kìnì mi, Gíkà àmi ki Atá dré tà nda ni ni àko ró ko.

³⁰ Kàdré di àmi ki tà sè dhi, akódhi nà ndìndì àmi ki drìbhí i títi nàna.

³¹ Mì kàdré di ngá ro ko. Àmi ki tà lavú kítzikírìnyá zyandre dhi kya byá!

³² Dhya ángùdhi adrélépi táá mómí i kandrà dhi i ka'í ma dre dhi, má ni kókpà táá àma Atá bhù na dhi kandrà dhi, má ka'í akódhi nda dre.

³³ Di, dhya ángùdhi adrélépi ína àma ga mómí i kandrà dhi, má ni kókpà akódhi nda ni ga àma Atá bhù na dhi kandrà.»

Yésu alì tà ru lanzízo dhi ni bha mómí i kòfalé

(A kònò kpà Lúkà 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Lè mì kòkìsù ko tàle dhi, má alì kítswálé tà kìdrìkìdrì fe bvò dri dhi. Má alì kítswálé tà kìdrìkìdrì fe ko. Be ró dhi, má alì mána kítswálé àdzú so mómí i kòfalé.

³⁵ Tàko ko, má alì mváagó ki kòfalé lanzí atá ni be. Má alì mvátòkò ki kòfalé lanzí andre ni be, adrézó kpà àdramvá ki kòfalé lanzí àdrá ni be.

³⁶ Dhyá ki kàribhá ki adré mómí dhyá ki tàndi ni dzó na dhi 'i.†

³⁷ Dhya ángùdhi adrélépi àyi atá 'i yà, kó ngalè àyi andre 'i yà dhi ni le àma lavú dhi, kítswá má sè ko. Dhya adrélépi àyi mváagó 'i yà, kó ngalè àyi mvátòkò 'i yà dhi ni le àma lavú dhi, kítswá má sè ko.

³⁸ Dhya ángùdhi adrélépi àyi fa kípákpa do, adrézó àma lebé dhi ko dhi, kítswá kpà má sè ko.

³⁹ Dhya ángùdhi adrélépi àyi lídrì líkí àyi tàndi dré dhi, ni àyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya adrélépi àyi lídrì fe àma tà sè dhi ni àyi lídrì nda ni kìsú.»

Làgí à dré dra kìsùlé dhi

(A kònò kpà Mároko 9:41)

* 10:25 10:25 Rú «Bèlèzèbùlè» kònìndhi, rú fele Sátánà, tírì kònze ki kàdrì dré dhi 'i. † 10:36 10:36 A kònò Miké

⁴⁰ «Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki ka'ì dòle dóro dhi, adr é áma tàndi ni ka'ì kòdhya. Dhya adrélépi áma ka'ì dòle dóro dhi, adr é dhya áma amùlepi dhi ni ka'ì kòdhya.

⁴¹ Dhya ángùdhi adrélépi pròfétà àlo dhi ni ka'ì dòle dóro, dré adrélé pròfétà 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí adrélé fèle pròfétà i dré dhi ni kisú. Dhya adrélépi mómí àlo gyágya dhi ni ka'ì dòle dóro, dré adrélé mómí gyágya 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí adrélé fèle mómí gyágya i dré dhi ni kisú.

⁴² Dì má adr é tà bàti tà àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi ndìndì kópò àlo yí kàdrí àdhya ni fe áma ànzimvá ki àlo dré mvùle, dré adrélé áma lebèlepi 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí ìna ni kisú bàti.»

11

*Yòwàni Bàtisimò fèlepi mù mómí i Yésu véna
(A kònò kpà Lúkà 7:18-35)*

¹ Yésu kòlazi tà nda ni áyi lebèbhá mudrí-drí-rí dhi i dri akilé dre dhi, dré ngàzo adrélé tatsílè tà tadhábe ìndì Gíká ni kúlí longóbe bhàandre bvò Gàlíláyá àdhya lé dhi i 'àsè.

² Dì Yòwàni Bàtisimò fèlepi, adrélépi tá bádzó na dhi kòyi tà Krísto dré tá adrélé 'òle dhi i dre dhi, dré áyi lebèbhá ki mùzo

³ akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mì Mèsíyá adrélépi tá alìle dhi 'i? Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè kòdhya?»

⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì gò tà mì dré adrélé yìle, ìndì mì dré adrélé nòle kòni ki tití Yòwàni dré:

⁵ Mì kùdúkùdu ì adr é ngá no, mèrèkpe ì adr é atsí to, mómí kàrí dré rùle dhi ì adr é adrélé, mómí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi ì adr é tà yì, mómí dràbhá dre dhi ì adr é angalé dràdrà lèsè, ìndì à adr é Rúbí Tani longó lemerèbhá i dré.

⁶ Kólénzè dhya ángùdhi dra dhèlepi áma tà sè ko dhi dré!»

⁷ Dì Yòwàni ni lebèbhá nda ì dré tà adrérà'a lile dhi 'á dhi, Yésu dré kidhózó adrélé Yòwàni ni tà ta mómíyá zyandre i dré, adrézó tàá dhi: «Mì lè tà duku na àdho no? Mì lè kòzo lyá dré tá adrélé vile dhi ni no?

⁸ Mì lè tà àdho no? Mì lè mómí kítá aveave asólépi í rú dhi ni no? Mì yì rè ká! Mómíyá adrèbhá kítá aveave dhi ki toso dhi i àyikya ópi ki dzó kàdrí i 'àsè be.

⁹ Mì lè tà dì àdho no? Mì lè pròfétà ni no? Ayiya! Má adr é tàá àmi dré dhi: Yòwàni nda lavú pròfétà byá.

¹⁰ Tàko ko, akódhi dhya tà kònìdhi ni tsìzo tà ni dri Gíká ni Kúlí na dhi 'i: <Mì nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lile mí kandrána.

Akódhi nda ni láti ledé mí dré mí kandrána.*

¹¹ Má adr é tà bàti ta àmi dré: Mómíyá tití tòkó dré ìle dhi i kòfalé dhi, dhya àlo kàdrí Yòwàni Bàtisimò fèlepi nda ni lavùlépi dhi apfò rè tàdzí ko. Dì, tágba dré adrézó kònini dhi, dhya tàko lavùlé Opì bhù àdhya na dhi lavú ìna akódhi.

¹² Kidhólé lókyá Yòwàni Bàtisimò fèlepi dré kidhózó Gíká ni kúlí longó dhi sè atsálé àndrò kònìdhi dhi, à adr é ru pfu Opì bhù àdhya be, ìndì mómí rinyi ró dhi ì adr é láti nda topázóá.

¹³ Tàko ko, pròfétà tití dhi i Mósè ni tàtrítrí kúlí be dhi ì longó tá Opì nda ni tà, atsálé Yòwàni ni lókyá 'á.

¹⁴ Mì kàdré áma kúlí le ka'ìle dhi, Yòwàni nda Elíyá adrélépi tá alìle dhi 'i.

¹⁵ Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé ìbe tà yizo dhi kòyi!

¹⁶ Má ni kitswá mómíyá àndrò kòni ki tà tadhá àdho ngá rú? Ayi nda ì sù ngóro ànzimvá lírìbhá ngá lagíra na, adrélé kúlí loyó àyi kòfalèsè dhi i tìni. † adr é loyóá dhi:

¹⁷ <Má tswá lári àmi dré woyá,

mì to àmikya lári nda ko.

Má ngo àwó longó woyá,

mì tongó àmikya ko.>

¹⁸ Tàko ko, Yòwàni nda dré alizo dhi, nya tá ngá ko, mvu kpà ngá ko gò, à dré adrézó tàá dhi: <Akódhi tirí kònzì ìbe í léna.>

¹⁹ Dì, ma, Mómí ni Mvá, má dré alizo dhi, má adr é mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, à dré adrézó tàá dhi: <Dhya kòdhi kòvongbolo líyí 'i, wá lítsi líyí 'i, ìndì mèdáyí lagíbhá ká arúpi tàkònzìbhá ìbe dhi 'i!> Dì, à adr é Gíká ni tògyá no gyágya, tà adrélé 'òle tògyá nda sè dhi i sè.»

*Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya
(A kònò kpà Lúkà 10:13-15)*

* 11:10 11:10 A kònò Máláki 3:1.

²⁰ Gò Yésu dré ngàzo adrélé lawàle bhàandre í dré tá tà línđrígá ró bí dhi kí 'òzo 'àsà dhi í dri, mónđyá 'àsà dhi í dré àyi kí togó ladzálé ko dhi sè.

²¹ Tà dhi: «Kizà àmi kí ngá 'i, àmi Kòràzínàbhá ro ní í! Kizà kpà àmi kí ngá 'i, àmi Bètèsáyíđàbhá ro ní í! Angyá ko, má kò'o tá tà línđrígá ró má dré 'òle àmi véna dhi í Tírè ná ìndí Sídónà ná dhi, kònò mónđyá bhàandre nda í 'àsè dhi í asó tá kítá lírí àyi rú kíno, àyi kí drí p̄fòzo tópfó sè tadházó dhi, í ladzá àyi kí togó káyà dhi dre.

²² Má adré ìi tǎá àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvó tǎzo dhi tú dhi, a ní tà ño àmi dri mónđyá Tírè í lèsè Sídónà be dhi kya kí lavú.

²³ Dì àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ní í, mì adré tsǐ kisúá dhi, Giká ní àmi kí tà tǐngá tsàle byá kurú ná bhù ná bàti? Tǎđzi ko! A ní àmi kí tà tǐrí tsàle byá mónđyá dràbhá dre dhi kí àrà ná. Angyá ko, má kò'o tá tà línđrígá ró má dré 'òle àmi véna dhi í Sòdómà ná dhi, kònò bhàandre nda ní tá adré ngbú rè be atsálé àndrò kònìdhi.

²⁴ Má adré ìi tǎá àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvó tǎzo dhi tú dhi, a ní tà ño àmi dri mónđyá Sòdómà lèsè dhi kya kí lavú.»

Tà kǐdríkǐdri kisuma Yésu véna dhi

(A kònò kpà Lúkà 10:21-22)

²⁵ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré tǎzoá dhi: «Á! Tǎtá, Mírì bhù kya bvò be ní, má adré àwoyá ta mí dré, mí dré tà kòdhi kí zùle tògyabhá í dré ìndí mónđyá tà nìbhá í dré gò, mí dré tà nda kí tadházó ànzimvá í dré dhi sè.

²⁶ Ayíya, Tǎtá, tǎko ko, tà mí dré 'òle nda tá doro mí mǐlèsè.

²⁷ Ama Atá tayí tà títí dhi í má drígá dre. Dhya àlo Giká ní Mvǎagó ñilepi bàti dhi yókódhó, ngbà 'í Giká Atá ní nì. Dhya àlo Giká Atá ñilepi bàti dhi kpà yókódhó. Ngbà 'í akódhi ní Mvǎagó ní nì, ìndí dhya Mvǎagó nda dré adrézó àyi Atá ní le tadhálé àyi dré dhi í nǐ àyi.

²⁸ Àmi títí adrébhá ngá lanzi do adrézó landèle ní í, mì alì má vélé wà, má kò'oro àmi adrélé lovolé be dhi bvò.

²⁹ Mì kótayí àmi má dré adrélé tidrìle, mì kǎdréró àma tà nda nìle. Tǎko ko, àma togó yáyà ànzimvá kya tǐni, ìndí mì ní tà kǐdríkǐdri kisú àmi kí togó na.

³⁰ Angyá ko, àmi kí tayìma má dré adrélé tidrìle dhi doro, ìndí ngá má dré adrélé fèle àmi dré òle dhi lanzi ko.»

12

Yésu Mírì sǎbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Mǎrokó 2:23-28; Lúkà 6:1-5)

¹ Amvolàsá, sǎbátù àlo dhi, Yésu í adré tá lavulé amvú ngánò àdhya í 'àsè. Tàbirí dré akódhi ní lebhá kí 'òzo gò, í dré kǐdhózo adrélé ngánò lò'wa vu, adrézó tsǎá.

² Fǎrísáyò í kònò tà nda dre dhi, í dré tǎzoá Yésu dré dhi: «Mí nò rè ká! Àmi lebhá í adré àyíkya tà àma kí tǎtrítí kúlí dré adrélé logálé sǎbátù tú dhi ní 'o!»

³ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mí ná rè tà Dǎwídí dré tá 'òle í dré adrerà'a tǎbirí íbe akódhi ní arúpi íbe dhi 'á dhi ko?

⁴ Akódhi fí tá Giká ní dzó kǎdrì ná gò, í dré mǎpá fèle Giká dré dhi ní adózó nyàle arúpi ní íbe. Tǎkò àma kí tǎtrítí kúlí adré tá ína mǎpá nda ní nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà kí tá kǐtswá nyáá dhi àyi.

⁵ Mí ná rè kpà Mósè ní tǎtrítí kúlí ná ko tàle dhi, kòwánà í adré àyíkya àzi 'o tǎpelò ná gba kǎdré sǎbátù tú gò, adrézó tà bha àyi dri ko dhi?

⁶ Dì má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya kǎdrì tǎpelò nda ní lavulépi dhi be kònwàré!

⁷ Giká ní Kúlí adré tǎá dhi: «Má adré mónđyá adrébhá àyi kí àzya kí kizà bha dhi kí nda kòdhyà. Má adré màna mòbòmà adrélé fèle má dré dhi kí nda kòdhyà ko.»* Kònò mì kònì tá kúlí kòdhi kí àndu be dhi, mì kǐtswá tá tà bha mónđyá tà àko àyi rú dhi í dri ko.

⁸ Tǎko ko, Mòndí ní Mvǎ, Mírì sǎbátù àdhya 'i.»

Yésu tidrì agó àlo dhi sǎbátù tú

(A kònò kpà Mǎrokó 3:1-6; Lúkà 6:6-11)

⁹ Yésu kótayí àrà nda dre dhi, dré lizo file Yúdà ànzi kí lǐsàmbò dzó na.

¹⁰ Kònàle dhi, agó àlo drígá ní dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be. Fǎrísáyò àruka í adré tá tà í dré kǐtswázó Yésu ní asíkí àsà dhi ní nda gò, í dré lizizóá tíá dhi: «Àma kí tǎtrítí kúlí kǎ'í, à kǎdré mòndí kí tidrì sǎbátù tú dhi 'í?»

* 12:7 12:7 A kònò Oséyà 6:6.

¹¹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kábiligya àlo dhi íbe gò, kábiligya nda dré dhèzo bhú na sàbátú tú dhi, dhya nda kitswá tsí aséá gbá kitú nda sè ko?»

¹² Di móndí ki tà lavú kábiligya kya byá! Asà dhi, àma ki tatrítrí kúli adré tà dóro 'òma sàbátú tú dhi ni ka'í.»

¹³ Di Yésu dré tázoo agó nda dré dhi: «Mí kidzi àmi drígá.» Akódhi dré kidzoo gò, drígá ni nda dré adrízó atsálé dóro àzuya ni tání.

¹⁴ Di Fàrisáyó nda ì dré pfòzo ru yi, kitswázó láti nda Yésu ni pfúzo dràle dhi bvó.

Yésu màràbà Giká dré zìle dhi 'i

¹⁵ Di Yésu dré tà nda ni yizo gò, àrà nda ni tayizó lizo. Móndí zyandre lavulé dhi ì dré ngàzo lìle akódhi vesé gò, dré àyi ki dràbhá títi dhi ki tidrízó.

¹⁶ Dré àyi ki logázó, ì kòtadháro móndí ì dré ì àdhi 'i ya dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòdhi atsá kònini, kitswálé tà Giká dré tá longolé pròfèta Esáyà tí dhi kò'oro ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

¹⁸ «Kònidhi àma adhemakandra má dré zìle dhi 'i.

Akódhi dhya má dré adrélé lìle tò, indí àma togó dré adrézó kinflé tà ni ni sè dhi 'i.

Má ni àma Tirí bha akódhi dri gò, dré àma tà gyàgya longózó sùrú títi dhi ì dré.

¹⁹ Akódhi kitswá lawàle móndí íbe ko, kitswá kpà trèle ko.

Kitswá àyi kúli loyó móndí ì dré yìle láti ì bhálésè ko.

²⁰ Kitswá kòzó bhèlebhéle dhi ni ño ko.

Kitswá kpà tálá adrélépi 'òle adrélé dhi ni avó adrélé ko, tsàle lókyá dré dra àma tà gyàgya 'òzo tà kònzi lavú dhi 'á.

²¹ Di sùrú títi bvó dri dhi ki àyi ki m̀ bha akódhi véna.»†

Yésu ni tà, tirí kònzi ki kàdrì àdhya be dhi

(A kònò kpà Màrokò 3:22-30; Lùkà 11:14-23)

²² Amvolásá dhi, à dré agó àlo tirí kònzi íbe í léna, adrélépi kpà m̀ kùdúkùdu ró indí àbhàbhá ro dhi ni adzízó Yésu vélé. Di Yésu dré akódhi nda ni tidrízó gò, akódhi dré kídhozó adrélé kúli ta, adrézó kpà ngá no.

²³ Móndí zyandre títi dhi ki líntrí dré gàzo bhwàbhwa gò, ì dré adrézó táá dhi: «Dhya kòdhi tsí Dàwídi ni Mv́, Mèsíyá ro dhi 'i ko?»

²⁴ Di, Fàrisáyó ì kòyi kúli nda dre dhi, ì dré àyikya tázoo dhi: «Dhya kòdhi adré ngbá 'i tirí kònzi ki dro topfòle móndí ì lèsé, Bèlèzèbulé, tirí kònzi ki kàdrì ni rinyí sè.»

²⁵ Di, Yésu dré ìna tà ì dré tà adrélé kisùle nda ni nizo kyá gò, tázoo àyi dré dhi: «Òpi àngùdhi móndíyá zálá dhi ì dré adrézó ru lanzi àyi kòfalésè dhi, òpi nda ni tà ni akí títi. Bhàandre àngùdhi yà, kó ngalè dzó àngùdhi yà móndíyá lána dhi ì dré adrézó ru lanzi àyi kòfalésè dhi, kitswá kpà àyi totó bwá ko.

²⁶ Sàtáná kàdré Sàtáná ni dro dhi, adré ìna ru pfu àyi tàndi be. Akódhi ni òpi ni di àyi totó ngínngini ró?

²⁷ Má kàdré mána tirí kònzi ki dro Bèlèzèbulé ni rinyí sè dhi, àmi ki móndíyá ì adré di àyi ki dro àdhi ni rinyí sè? Di àsà dhi, àyi nda ki tà m̀ dré adrélé tàle nda ki bvó ta àyi.

²⁸ Di, má kàdré mána tirí kònzi ki dro Giká ni Tirí ni rinyí sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, Giká ni Òpi atsá àmi kòfalé dre káyá dhi.

²⁹ Kòdhi íbe dhi, dhya àlo kitswá file agó kòmbá àlo dhi ni dzó na akódhi ni ngá wu bwá ko, kàdrò zyá rè kòmbá nda b́ sè 'íká ko dhi. Di kàdrò akódhi dre dhi, a ni kitswá ngá títi akódhi ni dzó na nda ki wu.

³⁰ Dhya àngùdhi adrélépi tùmání má be ko dhi adré ìna ru pfu má be. Dhya adrélépi móndí ki kímó tùmání má be ko dhi, adré ìna àyi ki lapé.

³¹ Di àsà dhi, má adré táá àmi dré dhi: Giká ni kitswá tàkònzì títi móndí ì dré adrélé 'òle dhi ki tri, tùmání làdhá títi ì dré adrélé dhàle í rú dhi íbe. Di, kitswá ìna làdhá dhàle Tirí Lólo rú dhi ni tri ko.

³² Dhya àngùdhi adrélépi kúli kònzi ta Móndí ni Mv́ rú dhi, Giká ni akódhi nda ni tàkònzì tri. Di, dhya àngùdhi adrélépi ìna kúli kònzi ta Tirí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkònzì tri lókyá kònidhi sè yà, kó ngalè lókyá adrélépi àlile dhi sè yà dhi ko.»

Fa ì lò'wa ni íbe dhi

(A kònò kpà Lùkà 6:43-45)

³³ Yésu gò táá dhi: «Fa kàdré dóro dhi, lò'wa ni ki kókpà adré dóro. Fa kàdré kó kònzi dhi, lò'wa ni ki kókpà adré kònzi. Tàko ko, à adré fa ni lò'wa ni ì sè.

† 12:21 12:21 A kònò Esáyà 42:1-4.

³⁴ Ami, nǎ àtrá kǎ àrèbhá nǎ ì, àmi kó kónzi dhi, mǎ nǎ ì di kitswá tà àlo dóro dhi nǎ ta ngínngíni ró? Angyá ko, ti adré tà adrélepi gǎle togó na dhi kǎ ta kòdhyá.

³⁵ Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro títi dré zùle áyi togó na dhi ì lèsè. Di, dhya kónzi adré ìna tà kónzi 'o apfòle tà kónzi títi dré zùle áyi togó na dhi ì lèsè.

³⁶ Má adré tàà àmi dré dhi: Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, móndyá títi dhi kǎ kúlí tàko àlo títi ì dré tàle dhi kǎ ta Gíká kandrǎ.

³⁷ Tàko ko, kúlí mí dré tàle dhi kǎ ta sè dhi, a nǎ àmi tàbvó ta ngalè àmi nòzo gyǎgya yà, kó ngalè tà bházo mí dri yà dhi.»

Tà tadhálè pròfètà Yónà nǎ tà rú dhi

(A kònò kpà Mǎrokò 8:11-12; Lúkà 11:29-32)

³⁸ Amvolásá dhi, Fàrisáyò àruka ì tǎtrírí kúlí tadhábhá àruka ìbe dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálèpi, mà adré leá dhi, mí kò'o tà línríga ró dhi àma dré nòle.»

³⁹ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Móndyá àndrò adrébhá kónzi ìndì zàràbhù ro dhi ì adré tà línríga ró dhi nǎ nda nòle. Di, à kitswá tà àzya línríga ró dhi nǎ 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdrè ngbà 'í pròfètà Yónà àdhyá 'i ko dhi.

⁴⁰ Tàko ko, ngóro Yónà dré tà ayílè kítú na ìndì ngátsi na kosyá àgá léna dhi tíni dhi, Móndí nǎ Mvǎ nǎ kókpà ayí bvò na kítú na ìndì ngátsi na.

⁴¹ Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, Nínivèbhá kǎ nga tà bha móndyá àndrò nǎ ì dri. Tàko ko, Nínivèbhá nda ì dré tà Yónà dré longolé àyi dré dhi nǎ yízo dhi, ì ladzá tá àyikya àyi kǎ togó 'í. Di mǎ nò rè ká! Dhya kàdrì Yónà nda nǎ lavúlèpi dhi be kònwarè!

⁴² Kòdhi ìbe dhi, kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi nǎ nga tà bha móndyá àndrò nǎ ì dri. Tàko ko, ópí nda angá tá ìna làwú làvo lèsè alilè ópí Sòlòmónò nǎ tògyakúlí yí 'í. Di mǎ nò rè ká! Dhya kàdrì Sòlòmónò nda nǎ lavúlèpi dhi be kònwarè!»

Tírì kónzi nǎ gòma file móndí léna dhi

(A kònò kpà Lúkà 11:24-26)

⁴³ Yésu gò tàá dhi: «Tírì kónzi àlo dhi kòpfò dhya àlo lèsè dhi, adré anyalé àrà fà ro dhi ì 'àsè, àrà ì dré kitswázó lovolé lána dhi nǎ ndabe. Di, kòkìswá kisúá bwà ko dhi,

⁴⁴ adré tàá dhi: «Má nǎ nò rè ká! Dhya nǎ file àma dzó mà dré apfòzo lásá dhi na.» Kògò tsàle dre dhi, adré kisúá dhi, dzó nda ngbo: A awá 'alé nǎ, ngá lána dhi kǎ tobhàzo kpákpa dre.

⁴⁵ Di adré lile tírì kónzi àyi lavúbhá nzi-dri-rì dhi kǎ nda lizo àyi ìbe gò, ì dré adrézó tífilè adréle dhyá nda léna. Di dhyá nda nǎ tà kùdù ro dhi vélè kónzi waláká nǎ nǎ lavú. Di tà nda nǎ adré kókpà kòníni móndyá àndrò adrébhá kónzi nǎ ì dré.»

Yésu nǎ andre ì adrúpi nǎ ìbe dhi

(A kònò kpà Mǎrokò 3:31-35; Lúkà 8:19-21)

⁴⁶ Yésu dré tá adrerà'a tà ta móndyá zyandre ì dré dhi 'á dhi, akódhi nǎ andre ì adrúpi nǎ ìbe dhi ì dré atsázó adréle àyi kǎ totó kǎvì na. Y adré tà tà le tàle akódhi be.

⁴⁷ Dhyá àlo dré tàzoá Yésu dré dhi: «Àmi andre ì àmi adrúpi ìbe dhi ì adré àyi kǎ totó kǎvì na. Y adré tà le tàle mí be.»

⁴⁸ Yésu logó dhyá nda dré dhi: «Àma andre àdhi 'i? Ama adrúpi ì àdhibhá 'i?»

⁴⁹ Dré drígá bhèzo àyi lebhèhá ì véna, tàzoá dhi: «Mǎ nò rè àma andre ì àma adrúpi ìbe kòni ì ká!

⁵⁰ Tàko ko, dhyá àngùdhi adrélepi tà àma Atá bhù na dhi dré adréle lèlè à kò'o dhi kǎ 'o dhi ìna àma adrúpi 'i, àma amvúpi 'i, ìndì àma andre 'i.»

13

Pídihígó agó kórì rìlepi dhi nǎ tà dri dhi

(A kònò kpà Mǎrokò 4:1-9; Lúkà 8:4-8)

¹ Kítú nda sè dhi, Yésu dré apfòzo dzó lèsè lile lirlé tǎpáriandre mìle.

² Móndí zyandre lavúlè dhi ì dré ru kimolé akódhi làgàsè kúrú dhi sè dhi, dré mbàzo lirlé bwátù na kitswálè tà tadhá, móndyá zyandre títi nda ì dré adrerà'a àyi kǎ totó yí mìle dhi 'á.

³ Di dré kǎdhózó tà bì dhi kǎ tadhá àyi dré pídihígó sè, adrézó tàá dhi:

«Mǎ yí rè ká! Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfò tá lile kórì rì àyi amvú na.

⁴ Dré tà adrerà'a kórì rì dhi 'á dhi, kórì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, àrì ì dré adàzo tetéá títi.

⁵ Kórì àruka ì ledhé tá bvò kǎrà ro adrélepi kǎni ìbe tsà dhi dri. Y dré apfòzo mbèlè, kǎni dré nzìle ko dhi sè.

⁶ Di, kítú kòka dre dhi, dré àyi kǎ zàzo 'yòle, àyi kǎ kǎdri dré file kǎni na dóro ko dhi sè.

⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsi kòfalé gò, kùtsi nda dré mbàzo àyi kǎ amó.

⁸ Di, kórì àruka ì ledhé tá àyíkya kìnì dóro dri gò, ì dré lò'wa 'àzo dóro. Alo ni 'a lò'wa nyadhi-nzi, àzuya ni nyadhi-na, àzuya ni nyadhi-àlo-dri-mudrí.»

⁹ Yésu gò táà dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyì!»

Yésu ngí tà í dré adrézó tà ta móndí ì dré pídhígó sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Mároko 4:10-12; Lúka 8:9-10)

¹⁰ Amvolásà dhi, Yésu ni lebébhá ì dré àyì ki kisízó ànyì akódhi làga, akódhi ni lízì tàzoa dhi: «Mí adrè tá ta móndí ì dré pídhígó sè àdho tà sè?»

¹¹ Dì Yésu logó àyì dré dhi: «Gíkà fè àmi dré tògyá Opi bhù àdhya ni tà lúzu ró dhi ki nizo. Dì, fè ína tògyá nda àyì dré ko.

¹² Tàko ko, dhya ángùdhi tà nilepi bí dhi dré dhi, à ni tà dré nìle nda ki dri timbà gò, akódhi dré adrézó véle tà nìni íbe bí lavulé. Dì, dhya ángùdhi tà nilepi ko dhi dré dhi, à ni ndìndì tà tsà dré nìle dhi ni tìngá.

¹³ Tà nda sè dhi, má adrè tá ta àyì dré pídhígó sè. Tàko ko, tágba ì dré adrézó ngá no dhi, ì adrè ngá nda ki no dóro ko. Tágba ì dré adrézó tà yì dhi, ì adrè tà nda ki yì dóro ko, adrézó kpà tà nda ki àndu ni ko.

¹⁴ Dì tà Gíkà dré tá longolé pròfétà Esáyà tí dhi ì 'o ru àyì léna kònini. Akódhi longó tá dhi:

«Mì ni adrè tà yì 'í,

dì, mì kítswá tà mì dré adrélé yìle nda ki àndu ni tàdzì ko.

Mì ni adrè ngá no 'í,

dì, mì kítswá ngá mì dré adrélé nòle nda ki atógyá tàdzì ko.

¹⁵ Tàko ko, móndyá kòdhi ki togó andírì dre.

Ì tabhó àyì ki bíbhálé, àyì ki mì dròzo dròdrò.

Ì kò'o tá kònini ko dhi, kònò ì ni tá ngá no àyì ki mì sè,

adrézó tà yì àyì ki bíbhálé sè, adrézó tà ni àyì ki togó na,

ì dré àyì ki togó adzázó má véle gò,

má dré àyì ki tidrízó.»*

¹⁶ Dì, kólénzè ína àmi dré, àmi ki mì dré adrélé ngá no, ìndì àmi ki bíbhálé dré adrélé tà yì dhi sè!

¹⁷ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Pròfétà bí dhi ì móndí gyágya bí dhi íbe dhi ì tá lovó íbe tò kítswázó tà mì dré adrélé nòle dhi ki no gò, ì dré àyíkya nòzoa ko. Ayì tá kpà lovó íbe tò kítswázó tà mì dré adrélé yìle dhi ki yì gò, ì dré àyíkya yízoa ko.»

Yésu ngí pídhígó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu

(A kònò kpà Mároko 4:13-20; Lúka 8:11-15)

¹⁸ «Dì mì yì rè pídhígó agó kórì rìlepi dhi àdhya nda adrè leá tàle ngíni ya dhi ká.

¹⁹ Móndí àruka ì adrè Gíkà ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle láti mìle nda ì tìni. Ì kòyì Gíkà ni Opi ni tà dre dhi, ì adrè àndu ni ni ni ko gò, Dhya kónzi dré adrézó atsálé kórì rìle nda ni tìngí àyì ki togó lésè.

²⁰ Móndí àruka ì adrè Gíkà ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle bvò kírà ro dhi dri nda ì tìni. Ì kòyì kúlí nda dre dhi, ì adrè ndiri ka'í arí sè.

²¹ Dì, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tìle àyì ki togó na ko dhi sè dhi, ì adrè ngbà 'í tròle rúá lókyá tsà sè. Dì kàdré tà ì dré adrézó kizà nya ásà dhi 'i yà, ngalè tà adrézó àyì ki mì pfo kúlí nda ni tà sè dhi 'i yà dhi, ì adrè àyì ki tà ka'íka'í nda ni tayí mbèlè.

²² Móndí àruka ì adrè Gíkà ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle kùsì kòfalé nda ì tìni. Ì kòyì kúlí nda dre dhi, tà bvò kòndì àdhya adrèbhá àyì ki togó 'o lanzilè dhi ì, ìndì ngá lovó adrélépi àyì ki lítí dhi íbe dhi ì adrè kúlí nda ni amó gò, dré adrézó lò'wa 'a ko.

²³ Dì, móndí àruka ì adrè àyíkya Gíkà ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle kìnì dóro dri nda ì tìni. Ayì nda ì kòyì kúlí nda dre dhi, ì adrè àndu ni ni ni gò, ì dré adrézó lò'wa 'a dóro. Alo ni adrè lò'wa 'a nyadhi-nzi, àzuya ni nyadhi-na, àzuya ni nyadhi-àlo-dri-mudrí.»

Pídhígó mbì ngánò kòfalé dhi ni tà dri dhi

²⁴ Yésu dré gòzo pídhígó àzuya pì àyì dré, tàzoa dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro dhya àlo kórì dóro rìlepi àyì amvú na dhi tìni.

²⁵ Dì, móndyá títí dhi ì dré tá adrérà'a ayì ko ngátsì sè dhi 'á dhi, akódhi ni kàribhá dré ína atsázó mbì kórì ri ngánò kòfalé gò lizo.

²⁶ Dì ngánò nda kòmba adrélé lò'wa 'a dre dhi, mbì nda dré kpà apfòzo.

²⁷ Gò amvú líyì nda ni màràbà ì dré alizo akódhi véle táà drá dhi: «Mírì, mí ri tsì kórì dóro àmi amvú na kòdhya ko? Mbì angá dì ína àngolésè?»

²⁸ Akódhi logó àyì dré dhi: «Kàribhá 'o tà kòdhi nì.» Dì màràbà nda ì gò akódhi ni lízì: «Mí lè mà kòlì mbì nda ni akú?»

* 13:15 13:15 A kònò Esáyà 6:9-10.

²⁹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Kóko! Mì kòlì mbì nda ni akú dhi, m̀ni ni dra akúá tùmáńi ngánò ɛbe.

³⁰ Mì tayí àyi r̀iti dhi i adrélè mbàle tùmáńi tsàle lókyá dra lànyá lokózó dhi 'á. Dì lókyá nda sè dhi, má ni táá dhya dra lànyá lokóbhá dhi i dré dhi: Mì akú r̀è zyà mbì todròle kitswálè zàle 'íká, gò m̀ni kòlokóro ngánò tobhàle áma kóbhò na ndò.»

Pídhigó mùtáđi lò'wa ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mároko 4:30-32; Lúkà 13:18-19)

³¹ Yésu dré gòzo pídhigó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro mùtáđi lò'wa dhya àlo dré dòle r̀ile àyi amvù na dhi t̀ini.

³² Lò'wa nda konyókonyó mvá lavulè lò'wa àruka títi dhi i r̀usè. Dì, káp̀fò dre dhi, dré ɛna mbàzo atsálè kàdr̀i ngá àruka títi kidhílè amvù 'á dhi ki lavú. Atsá fa t̀ini gò, àr̀i i dré adrézó alìle bhà si kólá ni i drina.»

Pídhigó tàkú ni tà dri dhi

(A kònò kpà Lúkà 13:20-21)

³³ Yésu dré gòzo pídhigó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro tàkú mvá tsà tòkò àlo dré adólè amulè fòndro kàdr̀i dhi be gò, tàkú nda dré fòndro nda ni 'òzo avólè títi dhi t̀ini.»

³⁴ Dì Yésu tà tà tà nda kòdhi i títi mónďyá zyandre i dré pídhigó sè. Tà tà àlo àyi dré pídhigó àko dhi ko,

³⁵ kitswálè tà longólè pròfètà tí kònndhi kò'oró ru be dhi bvò:

«Má ni tà adó tàle àyi dré pídhigó sè.

Má ni tà zùle kínó kidhólè bvò ni bhàma lésè dhi ki longó.»[†]

Yésu ngi pídhigó mbì ni tà dri dhi ni àndu

³⁶ Amvolàsà dhi, Yésu dré mónďyá zyandre nda ki tayízó gò, nzizo bhàna. Akódhi ni lebèbhá i dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí ngi áma dré pídhigó mbì amvù na dhi àdhya ni àndu wà.»

³⁷ Akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya kóri dóro r̀ilepi nda, Mónďi ni Mv́ 'i.

³⁸ Amvù nda bvò 'i. Kóri dóro nda, Giká ni ànzi akódhi ni Opì na dhi 'i. Mbì nda, Dhya kónzi ni ànzi 'i.

³⁹ Kàrìbhá mbì kóri r̀ilepi nda, Dzàborò 'i. Lókyá lànyá lokózó nda, lókyá kùdù 'i. Dhya adrèbhá lànyá lokó nda i, àngéló 'i.

⁴⁰ Dì ngóro à dré adrélè mbì nda ni akú kitswálè zàle àtsi na dhi t̀ini dhi, a ni kókpà adré kònini lókyá kùdù sè.

⁴¹ Mónďi ni Mv́ ni àyi àngéló ki amù, tà títi adrèbhá mónďi ki 'o ledhélè tàkónzi na dhi ki akú tùmáńi mónďyá títi adrèbhá tà kónzi 'o dhi ɛbe, àyi ki tingázó pfòle Giká ni Opì 'ásè.

⁴² Dì àngéló nda i dré àyi ki bhèzo àtsi adrélèpi adrálè ko dhi na. Kònàle dhi, i ni adré tongólè, adrézó kpà síkálándrá tsi.

⁴³ Dì, mónďyá gyàgya dhi ki adré àyikya lagulè kitú t̀ini àyi ki Atá ni Opì na. Dhya àngùdhi adrélèpi bíbhálè ɛbe tà ỳizo dhi kòyi!»

Pídhigó ngá làgí kyàkyà zùle dhi ni tà dri dhi

⁴⁴ «Òpì bhù àdhya sù ngóro ngá làgí kyàkyà zùle amvù àlo na dhi t̀ini. Agó àlo dhi kisú tà ngá làgí kyàkyà nda gò, gòzo zùá tódhyá. Dì togó kàni dré dhi, dré lizo àyi ngá títi dhi ki làgí gò, amvù nda ni g̀izo í dré.»

Pídhigó màyìkà làgí kyàkyà dhi ni tà dri dhi

⁴⁵ «Òpì bhù àdhya sù kpà ngóro agó àlo adrélèpi tá màyìkà aveave dhi ki nda dhi t̀ini.

⁴⁶ Akódhi kòkisú màyìkà àlo làgí kyàkyà dhi dre dhi, dré lizo àyi ngá títi dhi ki làgí gò, g̀izoá.»

Pídhigó kimbá ni tà dri dhi

⁴⁷ «Òpì bhù àdhya sù ngóro kimbá à dré bhèle ỳiandre na gò, dré kosyá ki kárá títi dhi ki turúzó dhi t̀ini.

⁴⁸ Kimbá nda kòga kosyá sè b̀i dre dhi, kosyá bhebhá i dré asézóá apfòle ỳi m̀ile. Dì i dré l̀irízó kosyá dóro dhi ki kípè tobhàle kánzi i 'ásè gò, kosyá kónzi dhi ki bhèzo.

⁴⁹ Tà nda ni kókpà adré kònini lókyá kùdù sè. Àngéló ki alì mónďyá kónzi ki kòfalé lanzi mónďyá gyàgya ɛbe gò,

⁵⁰ i dré mónďyá kónzi nda ki bhèzo àtsi adrélèpi adrálè ko dhi na. Kònàle dhi, i ni adré tongólè, adrézó kpà síkálándrá tsi.»

[†] 13:35 13:35 A kònò Longó i 78:2.

Ngá làgí be kàdrì tídhí ro ìndì àku ró dhi í

⁵¹ Dì Yésu lízì àyì tàzoá dhi: «Mí yì tà kòdhi í tíí, àndu ni kí nìzo vélé?» I logó drá dhi: «Àyíya!»

⁵² Akódhi gò tàá àyì dré dhi: «Dì dhya ángùdhi adrélépí tatrítrí kúlí tadhá gò Opì bhù àdhya ni tà tadházó drá dhi, dhya nda ngóró bhà líyí adrélépí ngá làgí be kàdrì dhi íbe gò, dré adrézó ngá tídhí dhi kí adó lásà ngá àku dhi íbe dhi tíni.»

Nàzàrètàbhá ì ka'í Yésu ko

(A kònò kpà Mároko 6:1-6; Lúka 4:16-30)

⁵³ Yésu kòpì pídhígò nda í akilé dre dhi, dré àrà nda ni tayízó gò,

⁵⁴ lízo tsàle bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na.[‡] Dì dré kídhózó adrélépí tà tadhá Yúdá ànzì kí lísàmbò dzó na. Gò mómnyá nda ì dré adrézó akódhi ni yì síbhálé be ngbo, adrézó lízì àyì kòfalésè dhi: «Dhya kòndi kisé ìna tògyá kòdhi túmání rínyì adrézó tà líndrígá ró dhi kí 'o dhi be dhi ángwà?»

⁵⁵ Akódhi kòndi tsì dhya adrélépí fa ledé dhi ni mvá 'í ko? Andre ni ni rú tsì Mária ko? Adrúpi ni í tsì, Yàkòbhò, Yòséfa, Simónà tsàle Yúdá ko?

⁵⁶ Amvúpi ni í tíí àma kòfalé ko? Akódhi kisé dhi tà kòdhi í tíí dhi ángwà?»

⁵⁷ Dì tà nda sè dhi, ì kitswá tá Yésu ni ka'í bwà ko. Dì Yésu dré tàzoá àyì dré dhi: «À adré ngbà 'í pròfètà ni líndrì bha ko dhi akódhi ni tàndì bha ìndì akódhi ni tàndì ni dzó 'á.»

⁵⁸ Dì akódhi 'o tá tà líndrígá ró bí dhi í kònàle ko, ì dré akódhi ni ka'ile ko dhi sè.

14

Yòwàni Bátisimò fèlepi ni dràma

(A kònò kpà Mároko 6:14-29; Lúka 9:7-9)

¹ Lókyá nda sè dhi, Eròdè adrélépí tá ópí ro bvò Gàllílayá àdhya drìle dhi dré Yésu ni rúbí yízo.

² Dré tàzoá àyì màràbà í dré dhi: «Dhya kòdhi Yòwàni Bátisimò fèlepi 'í! Angá ìna dràdrà lèsè nì. Asà dhi, akódhi rínyì íbe adrézó tà líndrígá ró dhi kí 'o.»

³ Tàko ko, Eròdè nda 'o tá Yòwàni rùle adròle, bhèle bádzo na dhi nì. 'O tá kònini àyì adrúpi Filípò ni tòkò, Eròdíyà ni tà sè.

⁴ Angyá ko, Yòwàni adré tá tàá Eròdè dré dhi: «Kitswá mí dré adrézó ámi adrúpi ni tòkò íbe dhi ko.»

⁵ Asà dhi, Eròdè adré tá Yòwàni ni le pfùle dràle. Dì, adré tá ìna mómndí zyandre dhi kí ro, ì dré adrélépí Yòwàni ni no pròfètà ro dhi sè.

⁶ Dì, kítú Eròdè ni tízo asà dhi sè dhi, Eròdíyà ni zapi dré apfòzo ngá to Eròdè í kandrà mómnyá dré azilé gwányá lé dhi íbe gò, tà nda dré Eròdè ni togó 'òzo kínlé tò.

⁷ Dì akódhi dré mómndrà sìzo tàzoá dhi, í ni ngá ángùdhi mvátokó nda dré lèle zìle í tí dhi ni fe drá.

⁸ Dì andre ni kòtà akódhi ni drì dre dhi, akódhi dré tàzoá Eròdè dré dhi: «Mí kàfè má dré Yòwàni Bátisimò fèlepi ni drì kònwa sàni na.»

⁹ Gò ópí nda ni togó dré kizà nyàzo tà nda sè. Dì, mómndrà dré tá síle mómnyá azilé nda í kandrà dhi í sè dhi, dré ìna tòlí fèzo tà zìle nda ni 'òzo gò,

¹⁰ mómndí mùzo líle Yòwàni ni drì lí bádzo na.

¹¹ Gò akódhi ni drì nda ni adózó sàni na lízo fèá mvátokó nda dré. Dì akódhi nda dré fèzoá àyì andre dré.

¹² Bvóá dhi, Yòwàni ni lebhèhá ì dré tsàzo akódhi ni àbvò do síle. Gò ì dré lízo tà nda ni longó Yésu dré.

Yésu fè ngá nyàle mómndí ngùlù-nzi dhi í dré

(A kònò kpà Mároko 6:30-44; Lúka 9:10-17; Yòwàni 6:1-14)

¹³ Yésu kòyì rúbí nda dre dhi, dré mbàzo bwátù na kitswálé líle kalóma àrà mómndí àko dhi na dhi bvò. Dì, mómndí zyandre dhi í kòyì tà nda dre dhi, ì dré ngàzo bhàandre bí dhi í lèsè líle akódhi vèsè pá sè, tápáriandre mílèsè.

¹⁴ Dì Yésu kási bwátù lèsè dre dhi, dré mómnyá zyandre lavúlé nda kí nòzo, kizà dòzo àyì togó na àyì kí tà sè gò, dré àyì kí dràbhá kí tidrízó.

¹⁵ Ìndrò kàndrì dre dhi, akódhi ni lebhèhá ì dré àyì kí kisézò ànyì akódhi làga, tàá drá dhi: «Kòndhi àrà bhà àko dhi 'í, ìndì lókyá lavú dre. Mí kòfè dè láti mómnyá zyandre kòni í dré lízo mányàngá gí nyàle bhà àma làgàsè dhi í 'àsè wà.»

[‡] 13:54 13:54 Bhàandre Yésu dré mbàzo lána kòndhi tá Nàzàrètà 'í. A kònò kpà Lúka 4:16; Mároko 6:1.

¹⁶ Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Kítswá ì dré lizo dhi ko. Ami ki tàndi, mì kòfè ngá àyi dré nyàlè dhi àmi.»

¹⁷ Di, ì logó drá dhi: «Àma ngbà 'í kònwa dhi mápà ìbe nzi, ìndi kosyá ìbe rì.»

¹⁸ Yésu gò tàá dhi: «Mì alì ngá nda ìbe má vélé.»

¹⁹ Gò dré tàzoá mónyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirí mbì dri. Di kádó mápà nzi nda ì kosyá rì nda ìbe dre dhi, dré mì tingázó kurú na bhù na, tà tani zizo Gíká tí ngá nda ì dri. Dré mápà nda ki tonòzo lanzilé àyi lebebhá ì dré gò, ì dré lanzizóá mónyá zyandre ì dré.

²⁰ Di àyi títi nda ì dré nyàzoá pizo. Gò akódhi ni lebebhá ì dré àmbi ni ki lokózó gálè kánzi mudrí-dri-rì dhi ì sè bíbi.

²¹ Ago ngá nda ki nyabhá dhi ì tá ànyànyì ngulù-nzi. (A nà tá tòkò ì ànzimvá ìbe ko.)

Yésu to atsi tãpãriandre drisè

(A kònò kpà Mároko 6:45-52; Yòwání 6:15-21)

²² Gbá lókyá nda sè dhi, Yésu dré àyi lebebhá ki 'òzo lìlè mbàlè bwátù na, ì kòzyaró drìdrì ì kandrána tãpãriandre ni ta'á na. Tàko ko, lè tá rè zyà láti fèlè mónyá zyandre nda ì dré lizo 'íká.

²³ Kòfè láti àyi dré dre dhi, dré mbàzo kalóma kòngó àlo drìna kítswálé tà ta Gíká be. Gò ngá dré anízó akódhi ni ki kònàlè kalóma.

²⁴ Di, bwátù nda lì tà ína vwàlè kiní rúsè vwàvwà ro. Lyãandre adrè tá vîlè sýnyà dri rúa gò, yì adrelépi longálè dhi dré adrézó ru tswa rúa.

²⁵ Di ngátsi kítógá àmvolèsè dhi, Yésu dré ngàzo adrelé atsi to tãpãriandre drisè, adrézó lìlè àyi lebebhá nda ì véna.

²⁶ Ì kònò akódhi adrèrà'a atsi to tãpãriandre drisè dre dhi, tirì dré gàzo àyi léna bí gò, ì dré tàzoá dhi: «Kòdhi móndí lindrí 'ì!» Gò ì dré ngàzo adrelé tetrélè tirì dré.

²⁷ Di, gbá kòdhwa, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tsi togó! Ma 'i. Mì ro ngá ko.»

²⁸ Pèteró logó drá dhi: «Mírì, kàdré mì 'i bàti dhi, mì tà má dré má kòliró mì véna yì drisè wà.»

²⁹ Yésu gò tàá drá dhi: «Mì alì!»

Di Pèteró dré pfòzo bwátù 'àsè gò, kidhólé atsi to yì drisè, adrézó lìlè Yésu véna.

³⁰ Di, kònò lyãandre nda dre dhi, tirì dré akódhi ni 'òzo gò, dré kidhózó adrelé tandrùlè. Di dré loyózóá dhi: «Mírì, mì tidrí ma wà!»

³¹ Gbá kòdhwa, Yésu dré àyi drígá kidzizo akódhi ni ru gò, tàzoá drá dhi: «Mì tà ka'íka'í ìbe tsà ni, mì kayí tà mì léna àdho tà sè?»

³² Ì kòmbà file bwátù na dre dhi, lyãandre nda dré rizo adrelé kiri.

³³ Di Yésu ni lebebhá bwátù na nda ì dré ledhézó àyi ki kórókó titi akódhi kandrá, tàzoá dhi: «Mì Gíká ni Mvãágó 'i bàti!»

Yésu tidrí dràbhá ì Gènèsàrètè na

(A kònò kpà Mároko 6:53-56)

³⁴ Ì kòzya tãpãriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gènèsàrètè àdhyà na.

³⁵ Mónyá kònàlè dhi ì kònò Yésu nìlè kyá dre dhi, ì dré ngàzo akódhi ni rúbì 'o ayílè bvò wáyi nda 'àsè. Di móndí ì dré àyi ki dràbhá títi dhi ki adzizó akódhi vélè gò,

³⁶ akódhi ni ti lizizó, kòtayíró dràbhá nda ì adrelé ngbà 'í àyi kítá ti tabè kòdhyà. Di àyi títi akódhi ni kítá nda ni tabèbhá dhi ì dré adrizó.

15

Gíká ni kùlì bhèma adrézó móndí ki labhi lebè dhi

(A kònò kpà Mároko 7:1-13)

¹ Amvolásà dhi, Fàrisáyó àruka ì tãtrítrí kùlì tadhábhá ìbe dhi ì dré angázó Yèrúsálémà lèsè alilè Yésu vélè gò, lizíá tíá dhi:

² «Àmi lebebhá ì adrè àma ki tàbhí ki labhi ño àdho tà sè? Angyá ko, ì adrè àyikya ngá nya drígá dzi àko ró.»

³ Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Àmi ró dhi, mì adrè àmikya Gíká ni tòlì ño, kitswázó àmi ki labhi likí àdho tà sè?»

⁴ Tàko ko, Gíká tà tá dhi: «Lè mì kàdré àmi atá ni lindrí bha àmi andre be.* Tà kpà dhi: «Dhya ángùdhi adrelépi tà kònzì ta àyi atá rú yà, kó ngalè àyi andre rú yà dhi, lè à kò'o akódhi nda dràlè dràrà.»†

⁵ Di, mì adrè àmikya tàá dhi, dhya àlo kòtà àyi atá dré yà, kó ngalè àyi andre dré yà dhi, «Ngá má dré tà kítswálé fèlè àmi ledé dhi, ngá má dré dra fèlè Gíká dré dhi 'ì dhi,

* 15:4 15:4 A kònò Pfóma 20:12; Dùtèrònómè 5:16. † 15:4 15:4 A kònò Pfóma 21:17; Lèvitikè 20:9.

⁶ adré di leà véle dhya nda kòbhà áyi atá ni lindrì áyi andre be ngá nda sè dhi ko. Di ása dhi, mì adré àmikya Giká ni kúlí bhe gàrà dri, adrézó àmi ki tàndi ki labhi lebé.

⁷ Ami túrúpúbhá 'i Pròfétà Esáyà dré tá adrérà'a Giká ni kúlí longó àmi ki tà sè dhi 'á dhi, longó tá tà nda kyá tàzoá dhi:

⁸ «Móndyà kòdhi ì adré áma lindrì bha ngbà 'í ti sè.

Di, áyi ki togó vwà ina má rúsé vvwàwà.

⁹ † adré lisámbò 'o má dré wóyá.

Tàko ko, ì adré tòlì angábhá móndi ì vélesè dhi ki tadhá ngóro tòlì nda ì angá tá má vélesè na tìni.»[‡]

Tà adrébhá móndi ki 'o atsálé ndí ró Giká mìlèsè dhi i

(A kònò kpà Mároko 7:14-23)

¹⁰ Gò Yésu dré móndyá zyandre kònale dhi ki azízó, tàzoá áyi dré dhi: «Mì yi vo rè tà kònìdhi, àndu ni ni nìzo ká!

¹¹ Ngá adrélépi file móndi ni síbhálé 'àsè dhi adré akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi ni ko. Be ró dhi, tà adrélépi apfòle móndi sílèsè dhi adré ina akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi ni.»

¹² Gò Yésu ni lebébhá ì dré áyi ki kisízo ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí nì, tà mí dré tàle kòdhi dhe Fàrìsáyò ì léna kònzi dhi be?»

¹³ Akódhi logó áyi dré dhi: «Fa ángùdhi áma Atá bhù na dhi dré kidhíle nì ko dhi, à ni tingíá.

¹⁴ Mì tayí áyi nda i. Áyi mì kùdúkùdu ki dri kobhá mì kùdúkùdu ró dhi 'i. Di mì kùdúkùdu àlo dhi kàdré mì kùdúkùdu àzya se drìle dhi, áyi rìti nda ki ledhé bhú na.»

¹⁵ Gò Pèteró dré tàzoá drá dhi: «Mí ngi kúlí alaala mí dré tàle nda ni àndu áma dré wà.»

¹⁶ Di Yésu logó dhi: «Àmi, àmi dhu rè tà nìní àko?

¹⁷ Mì nì ko tàle dhi, ngá ángùdhi adrélépi file móndi ni síbhálé 'àsè dhi adré file akódhi ni 'a na gò, adréle apfòle akódhi ni rùbhá lésè dhi?

¹⁸ Di, tà ángùdhi adrélépi apfòle móndi sílèsè dhi adré ina angálé akódhi ni togó lésè. Tà nda ina tà adrélépi móndi 'o atsálé ndí ró dhi 'i.

¹⁹ Tàko ko, tà adrébhá apfòle móndi ki togó lésè dhi i, tà kòni 'i: tà kònzi kisùle dhi i, móndi ki tupfuma ni tà, múná tà, ndòtò tà, kugù tà, tà tàma móndi ì rú kìnzò sè dhi ni tà, ìndi móndi ki rú tàma kònzi dhi ni tà.

²⁰ Tà nda kòdhi ì adré móndi ki 'o atsálé ndí ró dhi nì. Di, ngá nyàma dríga dzi àko ró dhi adré ina móndi ki 'o atsálé ndí ró ko.»

Tòkò àlo sùrú twá ro dhi ka'i Yésu bàti

(A kònò kpà Mároko 7:24-30)

²¹ Amvolásà dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo tsàle bvò Tirè ì làga Sidónà be dhi na.

²² Di Kánàna tòkò àlo bvò nda lésè dhi dré alizo akódhi véle gò, kidhólé adréle loyóá dhi: «Mírì, Dàwidì ni Mvá, mí bhà áma kizà wà! Áma zapi tiri kònzi íbe ì léna. Adré kizà nya lavúlé.»

²³ Di, Yésu logó ina kúlí drá ko. Gò akódhi ni lebébhá ì dré áyi ki kisízo ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí dro akódhi nzìle. Tàko ko, akódhi adré tetréle áma àmvolésè tò.»

²⁴ Yésu logó dhi: «Giká amù ma ngbà 'í Ìsèrèlé ànzi avìbhá kábilígyà ì tìni dhi ì véle.»

²⁵ Di, tòkò nda dré ina adhézo áyi kórókó títi akódhi kandrà, tàzoá drá dhi: «Mírì, mí ledé ma wà!»

²⁶ Yésu gò logóá dhi: «Kitswá ànzimvá ki mápà dòzo bhèle kòkì ì dré dhi ko.»

²⁷ Di, tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, kònini bàti. Di, ndìndi kòkì ì adré àyikya mápà kòrònyá adrébhá ledhélé áyi ki líyì ni mísá zàle dhi ki nya kòdhyà.»

²⁸ Yésu logó drá dhi: «Á! Tòkò, mì tà ka'ika'i íbe kàdrì! Tà nda kò'o ru mí dré ngóro mí dré adréle lèle dhi tìni.» Di tòkò nda ni zapi dré adrízó gbá lókyá nda sè.

Yésu tidrì dràbhá bì dhi i

²⁹ Yésu kótayí àrà nda dre dhi, dré lizo tsàle tápáriandre Gàliláyá àdhya làgana. Di dré mbàzo kòngó àlo drìna gò lírìlé.

³⁰ Gò móndi zyandre lavúlé dhi ì dré alizo túmánì mèrèkpe íbe, mì kùdúkùdu íbe, móndi rùbhá be àbvò ro dhi íbe, àbhàbhá íbe, ìndi dràbhá àruka bì dhi íbe, áyi ki tobhá Yésu kandrà. Gò akódhi dré áyi ki tidrízó títi.

³¹ Di móndyá zyandre nda ki lindrì dré gázo bhwàbhwa. Tàko ko, ì nò tá àbhàbhá nda ì adrérà'a kúlí ta, móndyá rùbhá be àbvò ro nda ì adrérà'a adrìlé, mèrèkpe nda ì

adrérà'a atsi to, ìndì mǐ kùdúkùdu nda i adrérà'a ngá no. Gò ì dré Giká Ìsèrèlè ànzi kya ni rú bhàzo kùle.

*Yésu fe ngá nyàle móndí ngùlù-su dhi i dré
(A kònò kpá Mároko 8:1-10)*

³² Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebhébhá ki azizó, tàzoá àyi dré dhi: «Má adré kizà do áma togó na móndyá zyandre kòni ki tà sè. Tàko ko, àma tùmání àyi ìbe kítú na, ìndì ngá ì dré kitswálé nyàle dhi véle yókódhó. Dì má lè àyi ki logólé nzìle tàbirì be ko, ì kòlándèró ledhézó láti bhálé ko dhi sè.»

³³ Dì akódhi ni lebhébhá ì logó drá dhi: «Àrà bhà àko kòndhi 'á dhi, mà ni kitswá mápà kisé fèle móndyá zyandre kòni ì dré nyàle pizo ásà dhi ángwà?»

³⁴ Yésu lízi àyi tí dhi: «Àmi mápà ìbe ángopí?» I logó dhi: «Nzi-dri-rí, ìndì kosyá àruka tsàtsà dhi ìbe.»

³⁵ Gò Yésu dré tàzoá móndyá zyandre nda i dré dhi, ì kòlirí bvò dri.

³⁶ Dré mápà nzi-dri-rí nda ki adózó kosyá nda ìbe, àwoyà fèzo Giká dré gò, tonòzoá lanzilé àyi lebhébhá ì dré gò, ì dré lanzizóá móndyá zyandre nda ì dré.

³⁷ Dì móndyá títi nda ì dré nyàzoá pizo. Gò akódhi ni lebhébhá ì dré àmbi ni ki lokózó gàle kánzi nzi-dri-rí dhi ì sè bíbi.

³⁸ Ago ngá nyabhá nda ì tá ngùlù-su. (A nà tá tòkó ì ànzimvá ìbe ko.)

³⁹ Gò Yésu dré láti fèzo móndyá zyandre nda ì dré nzizo. Dré mbàzo bwátù na gò, zyàle tsàle bvò Mágadánà àdhya na.

16

*Fàrisáyò ì Sàdúkáyò ìbe dhi ì lízi Yésu tà àlo líndrígá ró dhi ni 'o
(A kònò kpá Mároko 8:11-13; Lúkà 12:54-56)*

¹ Amvolásà dhi, Fàrisáyò ì Sàdúkáyò ìbe dhi ì dré àyi ki kisizó ànyi Yésu làga, kitswálé akódhi ni tabhì. Dì ì dré akódhi ni ti lízizó, kò'oró tà àlo líndrígá ró angálépi Giká vélésé dhi.

² Dì Yésu dré logózoá àyi dré dhi: «Ìndró sè, bhù mǐbhalé kàdré wà dhi, mǐ adré tàá dhi: <Kídrù, kozya kitswá dhìle ko.>

³ Drùbhì sè, bhù mǐbhalé kàdré ngbàrangbàrà ro dhi, mǐ adré tàá dhi: <Àndró, kozya ni dhi.> Mǐ nǐ kó bhù mǐbhalé nǐ lāsú lanzilé dhi be dhi, mǐ kitswá dǐ àmikya tà adrébhá lókyá twátwa dhi ki tadhá dhi ki ni lanzilé bwà ko àdho tà sè?

⁴ Móndyá àndró adrébhá kònzì ìndì zàràbhù ro dhi ì adré tà líndrígá ró dhi ni nda nòle. Dì, à kitswá tà àzya líndrígá ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í pròfétà Yónà àdhya 'i ko dhi.» Gò Yésu dré àyi ki tayizó, lízo.

*Tàkú Fàrisáyò kya Sàdúkáyò ìbe dhi
(A kònò kpá Mároko 8:14-21)*

⁵ Yésu ì lebhébhá ni ìbe dhi ì kòzya tǎpǎriandre ni ta'á na dre dhi, lebhébhá ni nda ì dré atógyàzoá dhi, ì tivì tá mápà dòma atsi na dhi.

⁶ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mǐ kònò dóro, mǐ kàdréro àmi ki líkí tàkú Fàrisáyò kya Sàdúkáyò ìbe dhi ni tà sè.»

⁷ Dì akódhi ni lebhébhá ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalésé adrézó tàá dhi: «Akódhi tà kònnì, mà dré mápà adolé ko dhi sè.»

⁸ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni nǐzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi tà ka'ika'í ìbe tsà ni ì, mǐ adré àmikya tà kayí àmi kòfalésé mǐ dré adrélé mápà àko dhi sè àdho tà sè?

⁹ Mǐ nǐ vo dhu rè tà àlo ko? Mǐ tivì vo àmikya mápà nzi má dré lanzilé móndyá ngùlù-nzi dhi ì dré dhi ki tà dre? Mǐ gò tá àmbi ni ki lokó gàle kánzi ángopí?

¹⁰ Mǐ tivì kókpá àmikya mápà nzi-dri-rí má dré lanzilé móndyá ngùlù-su dhi ì dré dhi ki tà dre? Mǐ gò tá àmbi ni ki lokó gàle kánzi ángopí?

¹¹ Mǐ nǐ ko tàle dhi, má adré tá mápà tà ta àmi dré kòdhya ko dhi? Dì, má tà tá mána dhi: <Mǐ kàdré àmi ki líkí tàkú Fàrisáyò kya Sàdúkáyò ìbe dhi ni tà sè.>»

¹² Gò lebhébhá ni ì dré nǐzoá tàle dhi, akódhi adré tá tàá àyi dré dhi, ì kàdré àyi ki líkí tàkú mápà àdhya ni tà sè ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki líkí tà Fàrisáyò ì dré tá adrélé tadhálé Sàdúkáyò ìbe dhi ki tà sè.

*Pétèró tà ngádra 'á dhi, Yésu Mésýà 'i
(A kònò kpá Mároko 8:27-30; Lúkà 9:18-21)*

¹³ Amvolásà dhi, Yésu ì dré lízo tsàle bvò bhàandre Kàyisàriyá Filípò àdhya làga dhi na. Gò akódhi dré lízizóá àyi tí dhi: «Móndí ì adré tàá dhi, ma, Móndí ni Mvá àdhi 'i?»

¹⁴ I logó drá dhi: «Móndí àruka ì adré táá dhi, mi Yòwàní Bàtìsimò fèlèpi 'i. Aruka ni ì adré táá dhi, mi Elíyá 'i. Aruka ni ì adré kó táá dhi, mi Yèrèmiyá 'i yà, kó ngalè prófètá kì àzuya 'i yà dhi.»

¹⁵ Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, mi adré àmikya táá dhi, ma àdhi 'i?»

¹⁶ Simónà Pètèrò logó dhi: «Mi mína Mèsíyá, Giká lídrì ro dhi ni Mvágó 'i.»

¹⁷ Yésu gò táá drá dhi: «Simónà, Yónà ni mvá, Giká bhà tà tani mí dri dre. Angyá ko, móndí tadhá tà kòdhi mí dré ni ko. Be ró dhi, áma Atá bhù na dhi tadhá mí dré ni.»

¹⁸ Má adré kpà táá mí dré dhi: Mi Pètèrò 'i. Má ni Ekèlèzyà mána ni si kírà kònìdhi dri.* Ndìndì dràdrà ni rìnyí kitswá ina Ekèlèzyà nda ni lavú ko.

¹⁹ Má ni Opi bhù àdhyà ni lifùngulá ànzi kì fe tayíle mí drígá. Tà ángùdhi mí dré dra 'ìle kònwa bvò dri dhi, à ni kókpa tà nda ni 'i bhù na. Tà ángùdhi mí dré dra trile bvò dri dhi, à ni kókpa tà nda ni tri bhù na.»

²⁰ Gò Yésu dré áyi lebèbhá nda kì logázó, ì kòtadháro dhyà àlo dré dhi, ì Mèsíyá 'i dhi ko.

Yésu longó áyi dràma ni tà, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mároko 8:31-9:1; Lúka 9:22-27)

²¹ Kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yésu dré kìdhózó adrelé tadhá áyi lebèbhá ì dré dhi, adré tá leá dhi, ì kòlì Yèrusalémà na kitswále kizà nya lavulé Yúdà ànzi kì bhàgo ì drígá, kòwánà kàdrì ì drígá ìndì tátrítrí kúlì tadhábhá ì drígá, à kòpfunró ì dràle gò, kítú ni na sè dhi, Giká kòtingáro ì dràdrà lèsè.

²² Di Pètèrò dré Yésu ni drìzo gàrà dri gò, kìdhózó adrelé tà ta akódhi dri, tàzoá dhi: «Mírì, Giká kòliká mí! Tà nda kòdhi kitswá tãdzì atsálé mí rú ko!»

²³ Di, Yésu dré áyi alázó táá Pètèrò dré dhi: «Sàtánà, mí nga má mìlèsè gòle má àmvona! Mí adré láti nda áma 'òzo dhèle. Tàko ko, mí adré tà kisù Giká àdhyà tìni ko. Be ró dhi, mí adré mína tà kisù móndí kya tìni.»

²⁴ Gò Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi: «Dhyà àlo kàdré leá alìle má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí áyi tàndì ni tà, kádó áyi fa kipakipa gò, kàdréro áma lebe.»

²⁵ Tàko ko, dhyà ángùdhi adrelépi áyi tàndì ni lídrì le tidrìlé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhyà ángùdhi adrelépi ina áyi lídrì fe áma tà sè dhi, a ni áyi lídrì nda ni kisú.

²⁶ Angyá ko, dhyà àlo kòkisú ngá bvò kòndì àdhyà ì títì gò, áyi tàndì ni lídrì tayízó avìle dhi, akódhi nda kisú ina àdho tà dóro 'i? A ni go àdho ngá fe kòdhyà kitswázó áyi lídrì nda ni kisú dhi?

²⁷ Tàko ko, Móndí ni Mvá ni agò áyi Atá ni mìlanzilanzì na akódhi ni ángéló ìbe gò, dré tà logózó móndí àlo àlo títì ì dré, tà ì dré 'òle dhi ì tí.

²⁸ Má adré tà bàti ta àmi dré dhi: Móndí àruka adrebhá áyi kì totó kònwa ni ì kitswá dràle drìdrì ì dré dra Móndí ni Mvá ni nòzo alirà'a áyi Opi na dhi kandrá ko.»

17

Yésu ni àsú ladzá ru atsálé lagulagu ró

(A kònò kpà Mároko 9:2-13; Lúka 9:28-36)

¹ Kítú nzi-drì-àlo àmvolèsè dhi, Yésu dré Pètèrò kì drìzo Yàkòbhò ìbe ìndì adrúpi ni Yòwàní be gò, ì dré lìzo àyi pátì mbàle kòngó àlo mvumvù dhi drìna.

² Kònàle dhi, Yésu ni àsú dré ngázo ru ladzá áyi mìle. Akódhi ni mìbhalé dré kìdhózó adrelé lagulé kítú tìni. Akódhi ni kátá ì dré kpà atsázó kemve kpírikpírì ngádra tìni.

³ Gbá kòdhyà, Mósè ì Elíyá be dhi ì dré agázó áyi kandrá, adrelé tà ta Yésu be.

⁴ Di Pètèrò dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, dóro ni mà dré adrelé kònwa dhi. Mí kàdré leá dhi, má ni wémà na dhi kì ledé kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndì àlo ni Elíyá dré.»

⁵ Dré rè dhu adrerà'a tà ta dhi 'á dhi, ndùrùku lagulagu ró dhi dré apfòzo àyi kì asó rùkù gò, kúlì dré apfòzo lásá táá dhi: «Kònìdhi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kìnìlé akódhi ni tà sè tò. Mì kòyi akódhi!»

⁶ Yésu ni lebèbhá ì kòyi kúlì nda dre dhi, áyi kì togó dré gázo tirì sè bí gò, ì dré ledhézo áyi kì mìbhalé bha kìnì mí.

⁷ Di, Yésu dré ina áyi kisízó ànyi áyi làga, áyi kì tabè gò, tàzoá áyi dré dhi: «Mì nga! Mì ro ngá ko.»

⁸ I kòtingá mǐ dre dhi, ì dré gòzo velé móndí àzuya no ko, ngbà 'í Yésu 'i kalóma.

* 16:18 16:18 Rú «Pètèrò» kònìdhi adré leá tàle dhi «kírà».

⁹ Ì dré tá adrerà 'a asilé kòngó nda drílèsè dhi 'á dhi, Yésu dré lazizóá àyi dri dhi: «Mì kòlongó tà agálèpi àmi mìle kòdhi dhya àlo dré ko, tsàle lókyá Gíká dré dra Mòndí nì Mv́á nì tingázó dràdrà lèsè dhi 'á.»

¹⁰ Gò akódhi nì lebèbhá nda ì dré akódhi nì lizizó tázooá dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá ì adré taa dhi, lè Elíyá kàlì rè zyá Mèsíyá kandrá 'íká adho tà sè?»

¹¹ Yésu logó àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, Elíyá adré àllè tà títi dhi kì ledé.

¹² Dì, má adré mána taa àmi dré dhi: Elíyá atsa dre. Dì, mòndí ì nì tá àyikya akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Gò ì dré akódhi nì 'òzo ngóro ì dré tá lèle dhi tíni. Dì Mòndí nì Mv́á nì kókpá kizà nya àyi drígá kònnì.»

¹³ Dì Yésu nì lebèbhá ì dré nízooá tàle dhi, akódhi adré tá Yòwánì Bátisimò fèlepi nì tà ta àyi dré kòdhya.

Yésu tidrí mv́aagó àlo tirí kònzì ìbe í lèna dhi

(A kònò kpà Mároko 9:14-29; Lúka 9:37-43a)

¹⁴ Ì kògò tsàle mòndyá zyandre ì véna dre dhi, agó àlo dhi dré alizo adhéle àyi kórókó títi Yésu kandrá,

¹⁵ tázooá dhi: «Mírì, mí bhà áma mv́aagó nì kizà wà! Agílíli adré akódhi nì lebhé, ìndì akódhi adré kizà nya tò. Vèsè be bí, adré ledhéle átisi na, kó ngalè yì na.

¹⁶ Má drì tá akódhi lizo ába àmi lebèbhá ì véna. Dì, ì kitswá tá àyikya akódhi nì tidrí bwà ko.»

¹⁷ Dì Yésu logó dhi: «Àmi, mòndyá àndrò tà ka'íka'í àko ìndì àmi kì tayíbhá litilé nì ì, mà nì adré véle àmi ìbe vwàle lókyá be ángopi? Má nì àmi kì tà mvo vwàle lókyá be ángopi? Mì adrí mv́amv́a nda alizo ába má véle.»

¹⁸ Dì ì kàlì akódhi be dre dhi, Yésu dré ligízó tirí kònzì akódhi lé dhi be gò, dré drozoá pfòle lásá. Dì mv́amv́a nda dré adrízó gbá lókyá nda sè.

¹⁹ Amvolásá dhi, Yésu nì lebèbhá ì dré àyi kì kisizó àyi pátí ànyì akódhi làga, akódhi nì lizí tázooá dhi: «Mà kitswá tá tirí kònzì nda kòndhi nì dro bwà ko adho tà sè?»

²⁰ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kitswá tá bwà ko, mì dré adréle tà ka'íka'í ìbe tsà dhi sè. Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kàdré tà ka'íka'í ìbe tsámvá ngóro mütádi lò'wa tíni dhi, mì nì kitswá taa kòngó kòndhi dré dhi «Mí kisi mí kònwásè lile kònale» gò, kòngó nda dré àyi kisizó. Dì tà àlo mì dré kitswále 'òle bwà ko dhi nì adré yókódhó.» [

²¹ *]

Yésu gò àyi dràma nì tà longó, àyi ngàma dràdrà lèsè dhi be

(A kònò kpà Mároko 9:30-32; Lúka 9:43b-45)

²² Kítú àlo dhi, Yésu ì lebèbhá nì ìbe dhi ì kimó tá ru bvò Gálíláyá àdhya na. Gò akódhi dré tázooá àyi dré dhi: «À nì Mòndí nì Mv́á nì lefè kàribhá ì drígá.

²³ Ì dré akódhi nì pfúzo dràle gò, kítú nì na sè dhi, Gíká dré akódhi nì tingázó dràdrà lèsè.» Dì kúlí nda sè dhi, akódhi nì lebèbhá kì togó dré gázoo kizà sè bí.

Mèdáyì tèpelò àdhya nì gima

²⁴ Amvolásá dhi, Yésu ì lebèbhá nì ìbe dhi ì dré lizo tsàle Kàpàrànwúmà na. Gò dhya adrébhá tá mèdáyì tèpelò àdhya nì lagí dhi ì dré alizo Pétèro véle lizíá tíá dhi: «Àmi kì tadhálepi adré mèdáyì tèpelò àdhya nì gi?»†

²⁵ Pétèro logó àyi dré dhi: «Áyíya, akódhi adré gíá.» Pétèro kògò file dzò na dre dhi, Yésu dré zyá kúlí dòzo tàle nì. Tà dhi: «Simónà, mí kisi mína ngíni? Opí bvò kòndì àdhya ì adré àdhibhá kì 'o adréle mèdáyì gi dhi kòdhya: àyi kì tàndì kì ànzì ì, kó ngalè, mòndí àruka àyi kì òpì zàle dhi ì?»

²⁶ Pétèro logó dhi: «Mòndí àruka ì.» Yésu gò taa drá dhi: «Kàdré di kònnì dhi, ópì kì ànzì nda ì kitswá àyikya gíá ko.

²⁷ Dì, má lè mána mòndyá kòna kì togó 'òle aswále áma rú ko. Asà dhi, mí lí kosyá bhe tãpáriandre na. Mí adó kosyá mí dré dra asélé drìdrì dhi, síbhálè nì nì nzizo gò, làfa lò'wa àlo dhi nì kisizó sílana. Dì mí do làfa lò'wa nda lizo ába àyi véna mèdáyì gi áma dré mí be.»

18

Dhya kàdrì lavúle Opì bhù àdhya na dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mároko 9:33-37; Lúka 9:46-48)

* **17:21 17:21** Wárágá Gíká nì Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì lèna dhi, à adré kúlí kòni kì kisi kònwà ko: [Dì, à kitswá ngbá 'í tirí kònzì kára be kònnì dhi kì dro pfòle tãbirì mvòma sè ìndì tà zima Gíká tí dhi sè.] † **17:24 17:24** A kònò Pfòma 30:11-16.

¹ Lókýá nda sè dhi, Yésu ni lebebhá ì dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga, akódhi ni lízì tázòá dhi: «Dhya kàdrì lavulé Opì bhù àdhyà na dhi àdhi 'i?»

² Di Yésu dré mvámvá àlo dhi ni azizó bhàle àyi ki kító 'á gò,

³ tázòá dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì kòladzá àmi ki togò atsázò ànzimvá i tìni ko dhi, mì kítswá tàdzì file Opì bhù àdhyà na ko.

⁴ Di dhyà àngùdhi adrélépi àyi tà bha kìnì mì ngóro mvámvá kònìdhi àdhyà tìni dhi, ni adrè dhyà kàdrì lavulé Opì bhù àdhyà na dhi 'i.

⁵ Kòdhi ìbe dhi, dhyà àngùdhi adrélépi mvámvá kònìdhi tìni dhi ni ka'ì dòle dóro áma rú sè dhi, adrè áma tàndì ni ka'ì kòdhyà.»

Tà adrèbhá mómí ki 'o ledhélé tàkonzi na dhi i

(A kònò kpà Mároko 9:42-48; Lúka 17:1-2)

⁶ «Di, dhyà àlo kàdrè ìna ànzimvá adrèbhá áma ka'ì kòni ki àlo 'o dhèle tàkonzi na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi nda kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yìandre ni táli na dhi.

⁷ Kizà vo ngíni bvò kòndi dri, tà adrèbhá mómí ki 'o ledhélé tàkonzi na dhi ki tà sè dhi! Tà bàti ró dhi, tà nda kòdhi ki ngbú adrè be. Di, kizà ni adrè kàdrì dhyà àngùdhi adrélépi tà nda ki àndu bha dhi dré!

⁸ Àmi drígá 'i yà, kó ngalè àmi pá 'i yà dhi kàdré àmi 'o dhèle tàkonzi na nì dhi, lè mí kòli akódhi nda bhèle mí rúsè vwávà ro. Angyá ko, mí dré file lídrì kóná vèsè kólyá dhi na ngbà 'i drígá be àlo yà, kó ngalè pá be àlo yà dhi dóro lavulé, àmi bhèle àtsì adrélépi adrálé ko dhi na drígá be rì indì pá be rì dhi rúsè.

⁹ Àmi mì kàdré kó àmi 'o dhèle tàkonzi na nì dhi, lè mí kàngí mì nda bhèle mí rúsè vwávà ro. Angyá ko, mí dré file lídrì na ngbà 'i mì be àlo dhi dóro lavulé, àmi bhèle àtsì líferò àdhyà na mì be rì dhi rúsè.»

Pídhi gò kábiligya avilepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Lúka 15:3-7)

¹⁰ «Mì kònò dóro, mì kàdréro ànzimvá kòni ki àlo no mómí tàko ró ko. Tàko ko, má adrè táá àmi dré dhi: Ayi nda ki àngélò ì adrè ngbú áma Atá bhù na dhi ni mibhalé no.

[
¹¹ *]

¹² Mì kisú àmikya ngíni? Agó àlo kàdré kábiligya ìbe nyadhì-nzi gò àyi ki àlo dré avìzo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsi kábiligya nyadhì-su-drì-mudrì-drì-nzi-drì-su nda ki tayí kóngó drìna gò, lizo akódhi avilepi nda ni ndabe.

¹³ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Kòkisú kábiligya nda dre dhi, a ni lenzé akódhi ni tà sè lavulé, dré adrélé lenzélé kábiligya nyadhì-su-drì-mudrì-drì-nzi-drì-su avìbhá ko nda ki tà sè dhi rúsè.

¹⁴ Kòkpà kòdhi tìni, àmi ki Atá bhù na dhi adrè leá ko, ànzimvá kòni ki àlo dré avìle dhi.»

Àmi adrúpi tàkonzi 'òlepi mí rú dhi ni tà

¹⁵ «Àmi adrúpi àlo dhi kò'o tàkonzi mí rú dhi, mí kòli rè zyà kalóma akódhi véna, akódhi ni tàkonzi nda ni tadhá drá. Akódhi kòyi mì dhi, kòdhi mí gò àmi adrúpi nda ni kisú dre.

¹⁶ Di, kòyi ìna mì ko dhi, mí kòdrì mómí àlo yà, ngalè rì yà dhi, mì kòlìro akódhi véna, <kítswalé tà títi dhi ki bvò lanzi mómí rì yà kó ngalè na yà tà nda ki nobhá mì sè dhi ki kúlí sè.>†

¹⁷ Akódhi kògà àyi nda ki yìma rè dhi, mí kòli tà nda ni ta Ekèlézyà kandrá. Kògà ndàndì Ekèlézyà nda ni kúlí yìma rè dhi, mí kàdré akódhi ni no págánò tìni, kó ngalè mèdáyì lagilépi tìni.

¹⁸ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tà àngùdhi mì dré dra 'ìle kònwa bvò dri dhi, à ni kòkpà tà nda ni 'i bhù na. Tà àngùdhi mì dré dra trìle bvò dri dhi, à ni kòkpà tà nda ni trì bhù na.

¹⁹ Má adrè kpà táá àmi dré dhi: Mómí rì àmi kòfalé bvò dri dhi ì kàdré ru yi, tà àngùdhi ì dré adrélé zìle áma Atá bhù na dhi tí dhi dri dhi, akódhi ni tà nda ni 'o àyi dré.

²⁰ Angyá ko, àrà àngùdhi mómí rì yà, ngalè na yà dhi ì dré adrézó ru kimó áma rú sè dhi na dhi, ma kòkpà túmání àyi ìbe.»

Tàkonzi trìma áma kòfalésè dhi

* **18:11 18:11** Wárágá Giká ni Kúlí tìsizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Angyá ko, Mómí ni Mvá alì mómíyá avìbhá dhi ki tídrì.] † **18:16 18:16** A kònò Dùtèrònómé 19:15.

²¹ Gò Pèteró dré àyi kisízó ànyi Yésu làga, akódhi ni lizí tazoá dhi: «Mírì, áma adrúpi kàdré tàkonzì 'o má rú dhi, má ni akódhi ni tàkonzì tri tsàle vèsè be ángopí? Tsàle vèsè be nzi-drì-rì?»

²² Yésu logó drá dhi: «Kóko! Má adré taa mí dré dhi, tsàle vèsè be nzi-drì-rì dhi ko. Be ró dhi, mí kàdré akódhi ni tàkonzì tri tsàle vèsè be nyadhi-na-drì-mudrí vèsè be nzi-drì-rì.»[‡]

Pídhígò māràbà àyi àzizí ni kizà bhàlepi ko dhi ni tà dri dhi

²³ «Tà nda sè dhi, Opì bhù àdhyà sù ngóro tà kònìdhi tìni: Opì àlo dhi lè tá àyi m̀ari àyi m̀aràbà i rú dhi ki tà 'òle akilé.

²⁴ Dì kòkidhó adrelé àyi m̀ari nda ki tà 'o dre dhi, à dré m̀aràbà àlo adrelépi tá m̀ari kàdrì lavulé dhi ìbe í rú dhi ni adrìzo alizo ába akódhi vélé. M̀ari akódhi nda rú dhi tá làfa lò'wa ngùlù-mudrí.[§]

²⁵ Dì m̀aràbà nda dré tá kítswálé ngá logó m̀ari nda tí bwà ko dhi sè dhi, m̀irì ni dré tòlì fèzo tazoá dhi, à kòlagí akódhi, tòkó ni, ànzimv́à ni i, tsàle akódhi ni ngá títi dhi ìbe, kítswázó m̀ari nda ni logó.

²⁶ Dì m̀aràbà nda dré dhèzo àyi kórókó títi àyi m̀irì kandrá, tazoá drá dhi: «Mí tadhá àmi togó vwàvwa má vélé wà! Má ni àmi m̀ari logó mí dré títi.»

²⁷ Dì m̀irì ni dré akódhi ni kizà bhàzo gò, m̀ari nda ni tà tayízó, akódhi ni tàndi ni tayízó kpà lile.

²⁸ Dì, m̀aràbà nda kòpfò dre dhi, dré ìna lizo àyi àzizí àlo àyi m̀ari ìbe làfa lò'wa nyadhi-nzi dhi ni kisú.^{*} Dré akódhi ni rúzo bèle kembe 'á, adrezó akódhi ni kizí, adrezó taa dhi: «Mí logó áma m̀ari mí rú dhi!»

²⁹ Azizí ni nda dré dhèzo àyi kórókó títi akódhi kandrá, akódhi ni ti lizízó tazoá dhi: «Mí tadhá àmi togó vwàvwa má vélé wà! Má ni àmi m̀ari logó.»

³⁰ Dì, m̀aràbà nda ka'í tá kúlì nda ko. Be ró dhi, lè ìna àyi àzizí nda ni 'o bhèle bádzó na, kòlogóró m̀ari í rú nda akilé títi be dhi bvó.

³¹ Dì m̀aràbà àruka ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré kizà nyàzo tò. Gò ì dré lizo tà títi lavúbhá nda ki títi àyi ki m̀irì dré.

³² Dì m̀irì nda dré m̀aràbà nda ni azizó, tazoá drá dhi: «Mí m̀aràbà kònzì ni, má tayí tá áma m̀ari mí rú dhi, mí dré áma ti lizilé dhi sè.

³³ Adré dì tá kpà leá dhi, mí kòbhà àmi àzizí ni kizà, ngóro má dré àmi kizà bhàle dhi tìni.»

³⁴ Dì togóaswa dré dhi, m̀irì ni dré akódhi ni fèzo bádzó líkìbhá i drígá, ì kàdré akódhi ni rúbhá 'o aswálé, tsàle lókyá dré m̀ari í rú nda ni logórà'a akilé títi dhi 'á.»

³⁵ Yésu gò taa dhi: «Áma Atá bhù na dhi ni kókpà àmi àlo àlo títi dhi ki 'o kònini, mí kàdré àmi ki adrúpi ki tàkonzì tri togó wáyi sè ko dhi.»

19

*Yésu tadhá tà tòkó tingama ni tà dri
(A kònò kpà Márokò 10:1-12)*

¹ Yésu kòtá tà nda i akilé dre dhi, dré ngàzo Gàliláyà lèsè, lile bvó Yùdáyà àdhyà na, Yòròdánè ni ta'á na.

² Mòndí zyandre lavulé dhi ì dré akódhi ni lebèzo gò, dré àyi ki dràbhá ki tidrízó.

³ Gò Fàrisáyó àruka ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, kítswálé akódhi ni tabhì litilé. Dì ì dré lizízó tá dhi: «Áma kì tatrítrí kúlì ka'í, agó kòtingá àyi tòkó tà ángùdhi dré adrezó akódhi ni le tingálé àsà dhi sè dhi 'í?»

⁴ Yésu logó dhi: «Mí na rè Giká ni Kúlì na ko tàle dhi, ngá títi dhi ki kìdhoma 'á dhi, <Giká ngá títi dhi ki bhàlepi dhi bhà tá àyi agó i tòkó be> dhi?»^{*}

⁵ Giká tà tá kpà dhi: «Asá dhi, agó ni àyi atá ni tayí àyi andre be, ru amúzó àyi tòkó be gò, àyi rìti nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.»[†]

⁶ Dì ì gò vélé adrelé rì ko. Be ró dhi, àyi ngá àlo 'i. Asá dhi, lè m̀ondí ì kòlanzì ngá Giká dré amulé ni dhi ko.»

[‡] 18:22 18:22 Kòdhi Yésu adré tá leá tàle dhi, «tsàle vèsè kítswálé nàle bwà ko dhi na». § 18:24 18:24 Giká ni Kúlì Gírìkì ti sè dhi adré taa kònwa dhi «tálétá ngùlù-mudrí». Tálétá àlo dhi tá làfa lò'wa adrelé fèle m̀ondí àlo dré àzì 'òle kítù ngùlù-nzi dhi i sè dhi tí dhi 'i. Dì tálétá ngùlù-mudrí kòni i tá làfa kàdrì lavulé dhi 'i. * 18:28 18:28 Giká ni Kúlì Gírìkì ti sè dhi adré taa kònwa dhi «dénàri nyadhi-nzi». Dénàri àlo dhi tá làfa lò'wa adrelé fèle m̀ondí àlo dré àzì 'òle kítù àlo sè dhi tí dhi 'i. * 19:4 19:4 A kònò Kìdhoma 1:27; 5:2. † 19:5 19:5 A kònò Kìdhoma 2:24.

⁷ Fàrřsàyò nda ì gò lizíá tíá dhi: «Kàdré kònìni dhi, Mósè fè tá ì tòlì tazoá dhi, agó adrelépi áyi tòkò ni le tingalé dhi kòfè wárágá drá akódhi ni tingázó gò, mùzoá nzile dhi àdho tà sè?»

⁸ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mósè ka'í tá ìna àmi ki tòkò ki tingama, àmi ki togó dré adrelé tòmbatómbe dhi sè. Dì, tà nda tà ìna kònìni kidhoma lésè ko.

⁹ Má adrè taa àmi dré dhi: Kàdré ngbà 'í ndòtò tà sè ko dhi, agó àngùdhi áyi tòkò ni tingalépi gò gòzo tòkò àzuya adó mòle dhi, adrè ìna múná tà 'o.»

¹⁰ Yésu ni lebebhá ì dré tazoá drá dhi: «Agó ni tà tòkò ni be dhi kàdré kònìni dhi, dóro ni lámó mòle ko dhi.»

¹¹ Yésu logó àyi dré dhi: «Móndyá títi dhi ì kitswá kúlí kòdhi ni ka'í bwá ko. Ngbà 'í àyi Giká dré rìnyí fèzo àyi dré dhi ki kitswá ka'íá dhi àyi.

¹² Tàko ko, tà twátwa àgò ì dré adrézó lámó mo ko dhi ì be. Aruka ni ì, à ti àyi adrelé lámó lovó àko gò ì dré atsázó ùnikì ì ró.* Aruka ni ì, móndí 'o àyi atsálé ùnikì ì ró dhi ni. Aruka ni ì gá kò lámó atsázó ùnikì ì ró, adrelé àyi ki fe Giká ni Opì ni tà 'o. Dhya àngùdhi kitswalépi kúlí nda ni ka'í dhi, kàdré ka'íá!»

Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá ì dri

(A kònò kpà Mároko 10:13-16; Lúkà 18:15-17)

¹³ Amvolásá dhi, móndí ì dré àyi ki ànzimvá ki adrìzo alìzo àyi ìbe Yésu vélé, kòbhàró drígá àyi dri, tà zizo Giká tí àyi dré be dhi bvó. Dì, akódhi ni lebebhá ì dré àyikya lawàzo móndyá nda ì dri tà nda sè.

¹⁴ Dì, Yésu dré tazoá dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni ì alìle má vélé. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Opì bhù àdhya móndyá adrebhá àyi nda ì tíni dhi ì dré.»

¹⁵ Dré drígá bhàzo àyi dri, tà tani zizo àyi dré gò, lizo.

Yésu ì kàdhùrà àlo ngá llyi ro dhi be dhi

(A kònò kpà Mároko 10:17-31; Lúkà 18:18-30)

¹⁶ Amvolásá dhi, kàdhùrà àlo dhi dré àyi kisízó ànyi Yésu làga, akódhi ni lizí tazoá dhi: «Tadhálépi, lè má kò'o àdho tà dóro kòdhya kitswázó lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú dhi?»

¹⁷ Yésu logó drá dhi: «Mí adrè áma lizí tà dóro ni tà dri àdho tà sè? Dhya adrelépi dóro dhi ngbà 'í àlo kwákwá. Dì, mí kàdré lídrì kóná vésè kólyá dhi ni le kisulé dhi, lè mí kàdré tà tatrìtrì kúlí dré adrelé tàle à kò'o dhi ki 'o.»

¹⁸ Kàdhùrà nda gò lizíá dhi: «Tà àngùdhi?» Yésu gò logóá dhi: «Lè mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kò'o múná tà ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko.

¹⁹ Mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be. Mí kàdré ámi àzuya ni le ngóro mí dré adrelé ámi tàndi ni le dhi tíni.»[§]

²⁰ Kàdhùrà nda tà drá dhi: «Má líkí tòlì nda kòdhi ì títi. Lè ì má kògò àdho tà 'o kòdhya?»

²¹ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí kàdré leá ámi tà kàdré dóro kitswalé títi Giká mìlèsè dhi, mí lí ámi ngá títi dhi ki lagí gò, láfa ni ni lanzízó lemerèbhá ì dré, mí kàdréró ngá làgè be kàdrì dhi ìbe bhù na. Dì mí alì adrelé áma lebe.»

²² Kàdhùrà nda kòyi kúlí nda ì dre dhi, dré ngàzo lìle kizà be tò, dré tá adrelé ngá ìbe zyandre ró dhi sè.

²³ Gò Yésu dré tazoá àyi lebebhá ì dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Ngá líyí ni fima Opì bhù àdhya na dhi kòkòróko.

²⁴ Má adrè gòle taa àmi dré dhi: Ngá líyí ni fima Giká ni Opì na dhi ìna kòkòróko lavulé, kàmílo dré lavulé sándáni ni bhálé 'àsè dhi rúsè.»*

²⁵ Dì akódhi ni lebebhá ì kòyi tà nda dre dhi, àyi ki líndrì dré gàzo bhwàbhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni kitswá lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú nì?»

²⁶ Yésu dré àyi ki nòzo dhi gò, tazoá àyi dré dhi: «Móndí ì mìlèsè dhi, tà nda kòdhi tà kitswalé 'òle bwá ko dhi 'i. Dì, Giká mìlèsè dhi, tà àlo kitswalé 'òle bwá ko dhi yókódhó.»

²⁷ Gò Pèteró dré tazoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí tà títi dhi ì adrézó ámi lebe. Mà ni ì àdho tà dóro kisú ásà kòdhya?»

²⁸ Yésu gò logóá dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Bvò tídhí ro dhi na dhi, lókyá Móndí ni Mvá dré dra lirízó àyi lirírà òpì àdhya m̀lanzilanzì ro dhi dri dhi tú dhi, àmi áma lebebhá ni ki kòkpà lirì lirírà mudrì-drì-rì adrézó òpì nya dhi ì drìse, adrelé Ìserélè ànzi ki sùrú mudrì-drì-rì dhi ki tàbvó ta.

‡ 19:12 19:12 «Ùnikì» kòndhi, agó lámó galepi dhi 'i, kó ngalé agó anglé kitswalé lámó mo bwá ko dhi 'i. § 19:19

19:19 A kònò Pfòma 20:12-16; Dùtèrònómè 5:16-20; Lèvitiké 19:18. * 19:24 19:24 «Kàmílo» kòndhi, kà'wá kàdrì dngí tíni dhi 'i.

²⁹ Dhya ángùdhi áyi dzó i 'i yà, áyi adrúpi i 'i yà, áyi amvúpi i 'i yà, áyi atá 'i yà, áyi andre 'i yà, áyi ànzi i 'i yà, kó ngalè áyi amvú i 'i yà dhi ki taylépi áma tà sè dhi, a ni ngá nda ki vúdri kisé tsàle vésè be nyadhi-nzi. Kòdhi íbe dhi, a ni kókpà lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisé tayilé ro.

³⁰ Di, mómí bí adrébhá drìdrì nyànomvá dhi ki go adréle bvólé ro. Mómí bí adrébhá bvólé ro nyànomvá dhi ki go adréle drìdrì.»

20

Pídhígó àzì 'obhá vìnò amvú na dhi ki tà dri dhi

¹ Yésu gò tàá dhi: «Òpi bhù ádhya sù ngóro tà kòndhi tíni: Amvú líyí àlo dhi pfò tá drùbhì kínò kítswalé mómí ki nda dòle àzì 'o áyi vìnò amvú na.

² Kòkisé mómí àruka i dre dhi, ì dré ru yízo áyi íbe, akódhi kòfèro láfa lò'wa àlo àlo áyi àlo àlo títi ì dré àzì 'òle kítu àlo sè dhi tí.* Dré áyi ki mùzo líle àzì 'o áyi vìnò amvú na.

³ Sáà nzi-dri-su drùbhì ádhya sè dhi, dré gòzo pfòle ngá lagirà na, mómí àruka ki no adrèrà'a áyi ki totó àngyá gò,

⁴ dré tàzoá áyi dré dhi: «Ami, mì lí kókpà àzì 'o áma vìnò amvú na. Má ni go làgì gyágya dhi ni fe àmi dré.»

⁵ Di ì dré ngàzo líle.

Kítu rírì sè, ìndì sáà na kítu rírì àmvolèsè dhi sè dhi, amvú líyí nda dré gòzo pfòle 'òá kònnì.

⁶ Sáà nzi ìndró ádhya sè dhi, dré gòzo tódhyá pfòle mómí àruka ki kisé adrèrà'a áyi ki totó àngyá gò, dré tàzoá áyi dré dhi: «Mì adrè àmi ki totó kònwá àngyá kítu ndìle ádho tà sè?»

⁷ Ì logó drá dhi: «Áma kònwá, à dré áma ki zìle àzì 'o ko dhi sè.» Di akódhi tà áyi dré dhi: «Ami, mì lí kókpà àzì 'o áma vìnò amvú na.»

⁸ Ìndró kàndrì dre dhi, amvú líyí nda dré tàzoá dhya adrélépi tá áyi àzì 'obhá ki dri ko dhi dré dhi: «Mí àzì àzì 'obhá ì, láfa fèzo áyi dré áyi ki àzì sè. Mí kidhó rè zyà áyi dòle kùdù ro dhi ì vélèsè 'íká, gò mí kògòro lavulé áyi dòle drìdrì dhi ì véna ndò.»

⁹ Àzì 'obhá dòle sáà nzi ìndró ádhya sè nda ì kàtsá dre dhi, áyi àlo àlo títi dhi ì dré láfa lò'wa kisézó àlo àlo.

¹⁰ Di áyi dòle drìdrì nda ì kàtsá dre dhi, ì adrè tá kiséú dhi, ì ni tá láfa kisé bí lavulé. Di, áyi àlo àlo títi dhi ì dré kpà láfa lò'wa kisézó àlo àlo.

¹¹ Ì kòkisé láfa lò'wa nda ì dre dhi, ì dré dhèzo adrélé amvú líyí nda ni ndrì.

¹² Adrézó tàá dhi: «Dhya dòle kùdù ro kòdhi ì 'o àzì ngbá 'í sáà àlo. Di, mí fè mína láfa áyi dré ngóro mí dré afèle áma dré dhi pí, tágba mà dré àzì 'òzo landèzo kítu àtsì sè kítu ndìle dhi!»

¹³ Di, amvú líyí nda logó áyi ki àlo dré dhi: «Áma arúpi, má 'o mì kònzì ko. Mà yi tá tsì ru mí be, mí kò'oro àzì láfa lò'wa àlo sè dhi ko?»

¹⁴ Mí do di láfa mína lízo ába. Má adrè mína láfa le fèle dhya dòle kùdù ro dhi ì dré ngóro má dré fèle mí dré dhi pí.

¹⁵ Má kítswá mína tà má dré adrélé lèle 'òle áma láfa sè dhi ni 'o ko? Mí adrè kó mína áma no mì kònzì sè, má dré adrélé mómí ki 'o dóro dhi sè?»

¹⁶ Di Yésu go tàá dhi: «Mómíyá adrébhá bvólé ro dhi ki go adréle drìdrì. Mómíyá adrébhá drìdrì dhi ki go adréle bvólé ro.»

Yésu gò tódhyá áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mároko 10:32-34; Lúkà 18:31-34)

¹⁷ Yésu ì dré tà adrèrà'a mbàle Yerúsalemà na dhi 'á dhi, akódhi dré áyi lebèbhá mudri-dri-rì dhi ki drizo garà dri gò, tàzoá áyi dré dhi:

¹⁸ «Mí yi rè ká! Mà adrè mbàle Yerúsalemà na. Kònàle dhi, à ni Mómí ni Mvá ni lefè kòwánà kàdri ì drigá tátírítrì kulí tadhábhá íbe. Ì dré tà nòzo akódhi dri kítswalé dràdrà sè gò,

¹⁹ akódhi ni fèzo págànò ì drigá. Áyi nda ì dré akódhi ni gùzo, tswàzoá gò, tidizóá dràle fa kípákípa dri. Di kítu ni na sè dhi, Gíká dré akódhi ni tìngázó dràdrà lèsè.»

Tà Yàkòbhò ki andre Yòwánì be dhi dré zìle Yésu tí dhi

(A kònò kpà Mároko 10:35-45)

²⁰ Amvolásá dhi, Zèbédáyò ni tókò ì ànzìago ni íbe dhi ì dré áyi ki kisézó ànyì Yésu làga. Gò tókò nda dré dhèzo áyi kórókó títi akódhi kandrà, kítswázó tà zi tíá be dhi bvó.

* **20:2 20:2** A adrè tá láfa lò'wa kòndhi ni rú zi «dènári». Dènári àlo dhi tá láfa adrélé fèle mómí àlo dré àzì 'òle kítu àlo sè dhi tí dhi 'i.

²¹ Yésu tà drá dhi: «Mí adré àdho tà le zìle má tí?» Akódhi logó drá dhi: «Mí kòlázì kúlí tayílé, áma ànzìàgò rì ni ì kòlírírò mí làga àmí Opì na: àlo ni àmí dríágó lèsè, àzya ni àmí lídzí lèsè.»

²² Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nǎ tà mì dré adrélé zìle kòdhi ko. Mì ni kitswá tsi kópò kizà àdhya má dré adrélé 'òle mvùle dhi ni mvu bwà?» Ƴ logó drá dhi: «Mà ni kitswá.»

²³ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, mì ni kópò mána ni mvu. Dì, kàdré ìna mómí dra bhàle lírìlé áma dríágó lèsè yà, kó ngalè áma lídzí lèsè yà dhi kì tà sè dhi, tà nda kòdhi nò ma ko. Áma Atá ledé lírìrà nda ì dhya dré kípèle kitswálé lírìlé dríá dhi ì dré.»

²⁴ Yésu ni lebhéhá mudrì àruka ì kòyi tà zìle nda dre dhi, àyi kì togó dré aswázó adrúpi rì nda ì rú.

²⁵ Dì Yésu dré àyi kì azízó títi gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nǎ tàle dhi, mómíyá bvò kòndi àdhya kì kàdrì ì adré àyíkya òpì nya àyi dri rìnyí sè dhi be. Àyi kì dhya kàdrìkàdrì dhi ì adré kpà tà 'ò adrézó àyi kì rìnyí tadhá àyi dré.»

²⁶ Dì, adré leá dhi, tà nda kàdré kònnì àmí kòfalé ko. Be ró dhi, lè dhya ángùdhi adrélépi leá atsálé kàdrì àmí kòfalé dhi, kàdré àmí kì māràbà ro.

²⁷ Lè kpà dhya ángùdhi adrélépi leá adrélé drìdrì àmí kòfalé dhi, kàdré àmí kì māràbà ro.

²⁸ Kòkpà kòdhi tìni, Mómí ni Mv́ alì bvò dri, mómí ì kàdréró tà 'ò ì dré dhi bvò ko. Be ró dhi, alì ìna kitswálé tà 'ò mómí ì dré dhi bvò. Alì kpà kitswálé àyi lídrì fe ngóro làgì kàdrì fèle mómí zyandre dhi kì apázó tàkonzì lèsè dhi tìni.»

Yésu tídrí àgò rì mǎ kùdúkùdu ró dhi ì

(A kònd kpà Mároko 10:46-52; Lúka 18:35-43)

²⁹ Yésu ì dré tá adrérá'a apfòle bhàandre Yèrìkò àdhya lèsè dhi 'á dhi, mómí zyandre lavulé dhi ì adré tá alìle akódhi vésè.

³⁰ Dì àgò rì mǎ kùdúkùdu ró lírìbhá láti làga dhi ì kòyi Yésu adré tá lavulé dhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Mírì, Dàwídì ni Mv́, mí bhà áma kì kizà wà!»

³¹ Mómíyá zyandre nda ì dré adrézó tetrélé àyi dri, ì kòtayíró kúlí adrézó kírì. Dì, ì dré gòzo véle adrélé kúlí loyó wáláká ni ni lavú: «Mírì, Dàwídì ni Mv́, mí bhà áma kì kizà wà!»

³² Gò Yésu dré àyi kíkízó, àyi kì azí lízízóá àyi tí dhi: «Mì adré leá má kò'ò àmí dré àdho tà kòdhyà?»

³³ Ƴ logó drá dhi: «Mírì, áma kì mǎ kònzì ru adrélé ngá no!»

³⁴ Dì Yésu dré kizà dòzo àyi togó na àyi kì tà sè gò, dré àyi kì mǎ tabèzo. Gbǎ kòdhwá, ì dré kídhwó adrélé ngá no gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebhè.

21

Yésu Ƴ Yèrúsalémà na ópí tìni

(A kònd kpà Mároko 11:1-11; Lúka 19:28-40; Yòwàni 12:12-19)

¹ Yésu ì dré tá adrérá'a 'òle tsàle Yèrúsalémà na dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyi bhà rú zìle Bètèfàgè dhi kandrà, ànyi kóngó Olívè fa kya làga. Gò Yésu dré àyi lebhéhá rì dhi kì mǎzo líle drìdrì,

² tàzoá àyi dré dhi: «Mì lè bhà àmí kandrà kòndhi léna. Kònalé dhi, mì ni ndiri púndà 'ìle dhi kì kisé, mvámvá ni be. Mì atrì àyi, alìzo àyi ìbe má véle.»

³ Dhya àlo kòlízì tà àmí tí dhi, mì kòtà drá dhi: «Mírì adré leá nǎ.» Dì akódhi ni ndiri púndà nda kì tayí mì dré alìzo àyi ìbe.»

⁴ Tà nda kòdhi atsá kònnì, kitswálé tà longólé pròfètá tí dhi kò'oró ru be dhi bvò. Akódhi longó tá dhi:

⁵ «Mì kòtà zapi Siyóná àdhya dré dhi:

«Mí nò ká! Àmí ópí adré alìle mí véle.

Akódhi ni togó yàya, ìndì lírì ìna púndà dri,

púndà ni mvámvá dri.»*

⁶ Gò Yésu ni lebhéhá rì nda ì dré lízo 'òá ngóro dré tàle àyi dré dhi tìni.

⁷ Ƴ kàsè púndà nda ì mvámvá ni be atsázó àyi ìbe Yésu véle dre dhi, ì dré àyi kì kítá bhèzo àyi dri gò, akódhi dré mbàzo lírìlé dríá.

⁸ Gò mómíyá zyandre lavulé dhi ì dré àyi kì kítá kì lasézó láti mǎsè. Àyi kì àruka ì dré fa bí kì tonjòzo lebhélé láti mǎsè, Yésu kòlavúró dríásà be dhi bvò.

⁹ Dì mómíyá zyandre nda ì dré adrézó líle akódhi kandrána ìndì akódhi vésè, adrélé loyóába dhi:

* 21:5 21:5 A kònd Zákàriyá 9:9.

«Osánà kàdré Dàwídi ní Mv́a dré!»[†]

Tà tani kàdré dhya adrélépi alile Mírì ní rú sè dhi dri!

Osánà kàdré Giká kurú na bhù na dhi dré!»[‡]

¹⁰ Yésu kòfi Yèrúsalmà na dre dhi, mónnyá títi bhàandre nda lé dhi ì dré adrézó lyàlè lyàlyà, adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòdhi àdhi 'i?»

¹¹ Dì mónnyá zyandre adrèbhá lìlè Yésu ìbe nda ì adré tá logóá dhi: «Akódhi Yésu 'i, pròfétà angalépi Nàzàrétà, Gàllíyà na dhi lèsè dhi 'i.»

Yésu dro mónnyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòlè tèpelò 'àsè

(A kònò kpà Mároko 11:15-19; Lùkà 19:45-48; Yòwàni 2:13-22)

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré fizo tèpelò na gò, mónnyá títi adrèbhá tá ngá lagí ìndì ngá gi kònàlè dhi kí dro topfòlè 'àsà. Dré misá mónnyá adrèbhá tá làfa topfò dhi kya kí lebhézo hvò dri, tùmáni gbólókò mónnyá adrèbhá tá kòbhòlè lagí dhi kya ìbe.

¹³ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Giká ní Kúli adrè táá dhi: «A ní áma dzó zi dzó adrézó tà ta má be dhi ró.» Dì, mì gò àmikyá dzó nda ní bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi kí zu dhi ró!»[§]

¹⁴ Gò móndí mì kùdúkùdu ró dhi ì móndí mèrèkpe ro dhi ìbe dhi ì dré àyi kí kisízó ànyi Yésu làga tèpelò na gò, akódhi dré àyi kí tidrízó.

¹⁵ Dì kòwánà kàdrì ì tàtrítrí kúli tadhábhá ìbe dhi ì nò tá tà líndrìga ró Yésu dré 'òlè nda ì. I yi tá kpà ànzimv́a adrèrà'a kúli loyó tèpelò na adrézó táá dhi: «Osánà kàdré Dàwídi ní Mv́a dré!» Dì àyi kí togó dré aswázó Yésu rú gò,

¹⁶ Dì dré lizízó tíá dhi: «Mí adrè tá ànzimv́a ní ì dré adrélé tàlè kòdhi ní yi?» Yésu logó àyi dré dhi: «Àyíya! Mí ná rè Giká ní Kúli na ko tàlè dhi, «Mí 'o ànzimv́a ì ànzi kùrì ìbe dhi ì adrélé ámi rú bha kùlè» dhi?»^{*}

¹⁷ Dì Yésu dré àyi kí tayízó gò, pfozo bhàandre 'àsè lìlè ayílè Bètànìyà na.

Yésu tatrí figí fa lò'wa 'àlèpi ko dhi

(A kònò kpà Mároko 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Drùbhì kìnó, Yésu dré tá adrèrà'a gòlè Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, tàbirì dré akódhi ní 'òzo.

¹⁹ Akódhi dré figí fa àlò dhi ní nòzo láti mìlè. Dì, a ní li tsalè ànyi làgá dhi, kisú ìna lò'wa ní àlomv́a ko. Kisú ngbà 'í bí ní ì kòdhyà. Dì dré tàzoá figí fa nda dré dhi: «Mí kògò vélé lò'wa 'a tàdzí ko!» Gbá kòdhwà, fa nda dré 'yòzo.

²⁰ Akódhi ní lebhébhá ì kònò tà nda dre dhi, àyi kí líndrì dré gázo gò, ì dré akódhi ní lizízó tàzoá dhi: «Fígí fa kònìdhi 'yo ìna mbèlè kònìni ngínìngìni ró?»

²¹ Yésu logó àyi dré dhi: «Má adrè tá bàti ta àmi dré: Mì kàdré tá ka'ika'í ìbe gò, adrézó tà kayí àmi léna ko dhi, mì ní kòkpà kitswá tà làsú be kònìni dhi kí 'o, tùmáni tà kàdrì dra tà nda kí lavúbhá dhi ìbe. Mì ní kitswá ndìndì táá kóngó kònìdhi dré dhi, «Mí nga kònwásè lìlè dhèlè yíandre na!» gò, tà nda dré ru 'òzo.

²² Tà àngùdhi mì dré dra zìlè Giká tí, adrézó ka'íá dhi akódhi ní 'òá dhi, mì ní tà nda ní kisú.»

A lízì Yésu tí ngalè akódhi ní rìnyí angá àngolèsè ya dhi

(A kònò kpà Mároko 11:27-33; Lùkà 20:1-8)

²³ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo file tèpelò na gò, kidhólè adrélé tà tadhá móndí ì dré. Gò kòwánà kàdrì ì bhàgo ìbe dhi ì dré alìzo akódhi vélé lizíá tíá dhi: «Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi kí 'o dhi angá ìna àngolèsè? Adhi fè rìnyí nda mí dré nì?»

²⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ní kòkpà tà àlò dhi ní lízì àmi tí. Mì kòlogó kúli má tí dhi, má ní kpà táá àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà kòdhi kí 'o dhi angá àngolèsè ya dhi.

²⁵ Bátisimò Yòwàni dré fèlè dhi angá tá ìna àngolèsè: Giká vélèsè, kó ngalè móndí ì vélèsè?» Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó táá dhi: «Má kòtà dhi «Bátisimò nda angá Giká vélèsè» dhi, akódhi ní go lizíá áma tí dhi: «Mí ka'í dì Yòwàni ko àdho tà sè?»

²⁶ Dì, mà kòtà kó dhi «Bátisimò nda angá móndí ì vélèsè» dhi, mà ní go mónnyá zyandre dhi kí ro. Tàko ko, àyi títi nda ì adrè ka'íá dhi, Yòwàni tá ìna pròfétà 'i.»

²⁷ Dì ì dré logózá Yésu dré dhi: «Má ní ko.» Yésu gò táá àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kòkpà táá àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda kí 'o dhi angá àngolèsè ya dhi ko.»

[†] 21:9 21:9 «Osánà» kònìdhi adrè leá tàlè Ebèrè tí sè dhi «rúku». [‡] 21:9 21:9 A kònò Longó ì 118:25-26. [§] 21:13 21:13 A kònò Esáyà 56:7; Yèrèmíyà 7:11. ^{*} 21:16 21:16 A kònò Longó ì 8:3.

Pídhígó ànziàgò rì dhi kì tà dri dhi

²⁸ Yésu gò táá dhi: «Mì kisù àmikya tà kònndhi dri ngíni? Agó àlo dhi tá ànziàgò íbe rì. Dré lizo mvaágò ni àlo véna táá drá dhi: <Áma mvá, mí lì àndró àzi 'o vínò amvú na.>

²⁹ Dì mvaágò nda logó drá dhi: <Kóko. Má lè lile ko.> Dì, dré gòzo áyi tà kisùle nda ni ladzá gò, lizo ázi 'o.

³⁰ Agó nda dré kpà lizo mvaágò ni rì véna, táá drá lású be kònini. Mvaágò nda dré logózoá drá dhi: <Ayíya, atálágó, má ni lì.> Dì, dré ína lizo ko.

³¹ Ayi riti nda ì kòfalé dhi, àdhi 'o tà áyi atá dré tá lèle dhi nì?> † logó drá dhi: «Mvaágò ni àlo 'i.»

Yésu gò táá áyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mèdáyì lagíbhá ì tòkò zàràbhù ro dhi íbe dhi kì fì Giká ni Opì na drìdrì àmi kandrána.

³² Tàko ko, Yòwánì alì tá láti tà gyágya àdhya ni tadhá àmi dré gò, mì dré àmikya akódhi ni ka'izo ko. Dì, mèdáyì lagíbhá ì tòkò zàràbhù ro dhi íbe dhi ì ka'í tá àyikya akódhi 'í. Tàgba mì dré tá áyi nda kì tà ka'ika'í nòzo dhi, mì gò àmi kì togó ladzá akódhi ni ka'í ko.»

Pídhígó vínò líkíbhá kònzi dhi kì tà dri dhi

(A kònò kpà Mároko 12:1-12; Lúka 20:9-19)

³³ «Mì yi rè pídhígó àzya ká. Amvú líyì àlo dhi bhe tá vínò áyi amvú na. Dré gàrà ni kì tobhàzo kírà sè, bhù gàzo kitswázó vínò lò'wa zwa gò, dzó mvumvù dhi ni sizo kitswázó amvú nda ni líkí. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkíbhá àruka ì drígá gò, lizo atsí na làwù làvo na.

³⁴ Lókyá vínò lò'wa kizo dhi kòkítswá dre dhi, dré áyi mārābā kì mùzo kitswálé lò'wa ína tñi dhi ni adó vínò líkíbhá nda ì véna.

³⁵ Dì, vínò líkíbhá nda ì dré àyikya mārābā nda kì turúzó, àlo ni ni tswàzo, àzya ni ni pñuzo dràle gò, àzya ni ni lebhézó dràle kírà sè.

³⁶ Gò amvú líyì nda dré gòzo mārābā àruka bī wáláká ni kì lavúbhá dhi kì mu lile. Dì, vínò líkíbhá nda ì dré kpà áyi kì 'òzo ngóro ì dré tá 'òle drìdrì dhi tñi.

³⁷ Kùdù ro dhi, amvú líyì nda dré áyi mvaágò ni mùzo lile áyi véna. Adré tá kisúá dhi: <† ni áma mvaágò ni lindrì bha!>

³⁸ Dì, vínò líkíbhá nda ì kònò mvaágò nda adrérà'a alile dre dhi, ì dré tàzoá áyi kòfalésè dhi: <Kònndhi dhya dra amvú kònndhi ni kisùlépi tàyilè ro dhi 'i. Mà kòlì akódhi ni pñu dràle, amvú dré tá kitswálé kisùlé tàyilè ro nda ni dòzo àma dré!>

³⁹ Dì ì dré ngàzo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'ásè kivì na gò, pñuzó dràle.»

⁴⁰ Yésu gò líziá dhi: «Lókyá amvú líyì nda dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni 'oá ngíni vínò líkíbhá nda kì tà sè dhi?»

⁴¹ † logó drá dhi: «A ni drìkònzibhá nda kì tupfú todràle gò, gòzo amvú nda ni tayí vínò líkíbhá àruka ì drígá, ì kòlogóro ì dré vínò lò'wa ína tñi dhi lókyá lò'wa nda ni kizo dhi sè.»

⁴² Yésu gò táá áyi dré dhi: «Mì nà rè tà tisìle kònndhi Giká ni Kulí na ko?

<Kírà dzó sibhá ì dré gale gágà dhi,

gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi ró.

Kòridhi tà Mírì dré 'òle nì dhi 'i.

Dì tà nda lindrìga ró àma mìlèsè!>†

⁴³ Má adré dì táá àmi dré dhi: Giká ni áyi Opì tingá àmi drígàsè gò, fèzoá mónnyá dra Opì nda ni lò'wa 'abhá dhi ì dré.

⁴⁴ Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi íbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi ì dré dra adhézó dríá dhi ni kinyí.»

⁴⁵ Kòwánà kàdrì ì Fàrisáyò íbe dhi ì kòyi pídhígó Yésu dré pile nda ì dre dhi, ì dré nizoá tàle dhi, akódhi tà tá tà nda ì áyi rú dhi be.

⁴⁶ Gò ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni ru. Dì, ì adré tá àyikya mónnyá zyandre dhi kì ro, áyi nda ì dré tá adrélé Yésu ni no pròfétá ro dhi sè.

22*Pídhígó gwányá làmó àdhya ni tà dri dhi*

(A kònò kpà Lúka 14:15-24)

¹ Gò Yésu dré gòzo tódhyá tà tadhá áyi dré pídhígó sè, tàzoá dhi:

² «Opì bhù àdhya sù ngóro tà kònndhi tñi: Opì àlo dhi adré tá gwányá làmó àdhya ni 'o áyi mvaágò dré.

† 21:42 21:42 A kònò Longó ì 118:22-23.

³ Dré áyi màràbà ki mùzo lìle mónnyá dré tá azilé gwányá nda lé dhi ki azi ngá nya. Di, áyi nda ì dré àyikya gazo rè.

⁴ Di ópí nda dré gòzo màràbà àruka ki mu lìle kúlí kòni ki ta mónnyá azilé nda ì dré: <Mì yi rè ká! Má 'o ngá títi dhi ì ladhále áma gwányá sè dhi dre. Má 'o áma tiágo ì tililé, áma tí ngbòlò dò ro dhi íbe. Tà títi dhi ì kitswá dre. Mì alí gwányá lé wà!>

⁵ Di, mónnyá azilé ì dré àyikya tà nda ni nõzo tà tako ró. Gò ì dré lizo àyi ki tà 'obe kòdhya. Alo ni lì tá áyi amvú na. Azya ni lì ína áyi àzi láfa àdhya ki tà 'obe.

⁶ Áyi ki àruka ì dré màràbà nda ki turúzo, áyi ki 'òzo kònzi gò, áyi ki tupfúzo todrále.

⁷ Di ópí nda ni togó dré aswázò tà nda sè. Dré áyi sòdá zyandre dhi ki mùzo lìle mónnyá kári kutúbhá nda ki tupfú todrále gò, bhàandre àyikya ni zazo vèle.

⁸ Gò dré tázòo áyi màràbà ì dré dhi: <Gwányá lámò àdhya gánzi ró. Di, mónnyá má dré azilé nda ì kitswá tá àyikya gwányá nda sè ko.

⁹ Di ásà dhi, mì lì láti andre ì 'àsè, mónnyá títi mì dré dra kisúlè dhi ki azi àlìle gwányá lé.>

¹⁰ Di màràbà nda ì dré lizo láti ì 'àsè, mónnyá títi ì dré kisúlè dhi ki kímò alizo àyi íbe, tágba àyi nda ì kàdré tá móndí dóro 'i yà, kó ngalè móndí kònzi 'i yà dhi. Gò dzó lámó gwányá àdhya dré gazo mónnyá azilé nda ì sè bí.

¹¹ Di, ópí nda káfi mónnyá azilé nda ki no dre dhi, dré agó àlo kítá lámó gwányá àdhya ni asólèpi ko dhi ni nõzo.

¹² Dré lizizóá tíá dhi: <Áma arúpi, mí afí kònwa kítá lámó gwányá àdhya àko ngínìngìni ró?> Agó nda tá kúlí logólè dhi àko.

¹³ Di ópí nda dré tázòo áyi màràbà ì dré dhi: <Mì andró akódhi ni pá ì drígá ni íbe, akódhi ni bhèzo kivi na, àrà tìnìmvá ro dhi na. Kònàle dhi, à ni adré tongólè, adrézó kpà síkálándrà tsi.>

¹⁴ Tako ko, à adré móndí zyandre dhi ki azi. Di, à adré ngbà 'í móndí àlo dhi ki kápè kòdhya.>

*Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma
(A kònò kpà Mároko 12:13-17; Lúka 20:20-26)*

¹⁵ Amvolásà dhi, Fàrisàyò ì dré ngazo ru yi, kitswázò Yésu ni 'o la'ìle kúlí dré tá adrélé tàle dhi ì silé dhi bvó.

¹⁶ Di ì dré áyi ki lebhébhá ki mùzo móndí àruka ópí Eròdè àdhya íbe lìle Yésu véna taa drá dhi: <Tadhálèpi, mà nì tàle dhi, mí adré tròle tà bàti rú dhi be. Mí adré Gíká ni tà tadhá tà bàti sè. Mí adré kpà móndí ki lindrì ni tà kisú ko, mí dré adrélé àyi ki no twátwa ko dhi sè.>

¹⁷ Di mí tà rè áma dré tà mí dré adrélé kisùle tà kònìdhi dri dhi ká: <Áma ki tátítrí kúlí ka'í, mà kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gì dhi 'í? Kó ngalè, ka'í ko?>

¹⁸ Di, Yésu dré ína tà kònzi ì dré tá adrélé lèle 'òle nda ni nizo kyá gò, logózòá àyi dré dhi: <Ámi túrúpúbhá ni ì, mì adré áma tabhì litilé àdho tà sè?>

¹⁹ Mì tadhá má dré láfa lò'wa adrézó mèdáyì gì ásà dhi.> Di ì dré dènarì àlo dhi ni fèzo drá.*

²⁰ Gò dré lizizóá àyi tí dhi: <Móndí lindrì kònìdhi tsàle rú tsìle dríá kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'i?>

²¹ Ì logó drá dhi: <Kàyisàrà àdhya 'i.> Di Yésu tà àyi dré dhi: <Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Gíká àdhya ni fe Gíká dré.>

²² Ì kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhi, áyi ki lindrì dré gazo gò, ì dré akódhi ni tayízò lizo.

*Tà lizilè ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mároko 12:18-27; Lúka 20:27-40)*

²³ Kítú nda sè dhi, Sàdúkáyò àruka ì dré alizo Yésu véle kitswálè tà lizí tíá. (Áyi nda ì adré taa dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Di ì tà drá dhi:

²⁴ <Tadhálèpi, Mósè tìsì áma dré dhi: <Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà áyi tòkò ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkò nda mòle, kitswázò ànzi ti áyi adrúpi drálepi nda dré.>†

²⁵ Di áma kòfalé dhi, àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Áyi ki kàyo dré tòkò àlo dhi ni mòzo gò, drázo. Dré tá adrélé mvá àko dhi sè dhi, dré áyi tòkò nda ni tayízò áyi adrúpi ì bvó dhi dré.

²⁶ Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni rì rú, adrúpi ni ni na rú, tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú.

* **22:19 22:19** «Dènarì» kònìdhi, láfa lò'wa adrézó tà 'o ásà Rómà ki òpí 'àsè dhi 'i. † **22:24 22:24** A kònò Dùtèrònómè 25:5-6.

²⁷ Kùdù ro dhi, tòkò nda dré kpà dràzo.

²⁸ Di kitú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi, adrúpi nzi-dri-rí nda i kòfalé dhi, tòkò nda ni adré tsítsi dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lití àmi ki tàndi i dre, mì dré Giká ni Kúli i rinyí ni ìbe dhi ki nile ko dhi sè.

³⁰ Kitú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi, ì gò adrelé ru mo ko. Ì gò kpà adrelé àyi ki ànzi ki fe mòle ko. Be ró dhi, ì ni àyikya adré ngóro ángéló bhù na dhi ì tìni.

³¹ Di kàdré ìna ngangà dràdrà 'ásè dhi ni tà sè dhi, mì nà rè tà Giká dré tàle àmi dré dhi ko? Akódhi tà dhi:

³² «Ma Giká Abàramà àdhya 'i, Isákà àdhya 'i, ìndi Yàkóbhò àdhya 'i.»[‡] Di Giká nda Giká àbvw kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ìna Giká mómíyá lídrì ro dhi kya 'i.»

³³ Di mómíyá zyandre kònàle dhi ì kòyi tà nda dre dhi, àyi ki líndrì dré adrézó gàle tà Yésu dré adrelé tadhálé dhi ì sè.

Tòlì kàdrì lavulé dhi

(A kònò kpà Mároko 12:28-34; Lúka 10:25-28)

³⁴ Fàrisáyó ì kòyi, Yésu kíkí tá Sàdúkáyó ki kúli dre dhi, ì dré gòzo ru kimó akódhi làga.

³⁵ Gò àyi ki àlo Mósè ni tàtrítrí kúli nìlepi dóro lavulé dhi dré tà kònìdhi ni lizizó akódhi tí, kitswázó akódhi ni tabhì:

³⁶ «Tadhálépi, Mósè ni tàtrítrí kúli na dhi, tòlì kàdrì lavulé dhi ángùdhi 'i?»

³⁷ Di Yésu logó drá dhi: «Lè mí kàdré Mírì àmi Giká ni le àmi togó sè wáyi, àmi lídrì sè wáyi, ìndi àmi tà kisúkisù sè wáyi.»[§]

³⁸ Kòdhi tòlì drìdrì dhi 'i, ìndi tòlì kàdrì lavulé dhi 'i.

³⁹ Tòlì ni rì adrelépi kpà kàdrì àlo ni tìni dhi, kònìdhi 'i: «Lè mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrelé àmi tàndi ni le dhi tìni.»^{*}

⁴⁰ Tà títi Mósè ni tàtrítrí kúli ìndi pròfétà ì dré adrelé tadhálé dhi ì adré àyi ki totó tòlì rì nda kòdhi ì dri.»

Mèsíyà ì Dàwidì be dhi

(A kònò kpà Mároko 12:35-37; Lúka 20:41-44)

⁴¹ Fàrisáyó ru kimóbhá nda ì dré rè dhu adrerà'a Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré lizizó àyi tí dhi:

⁴² «Mì kisù àmikya Mèsíyà ni tà sè ngíni? Akódhi àdhi ni mvá 'i?» Ì logó drá dhi: «Akódhi Dàwidì ni mvá 'i.»

⁴³ Di Yésu tà àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, Dàwidì dré tá adrerà'a tà ta Tírì Lólo ni rinyí sè dhi 'á dhi, zi ìna Mèsíyà nda àyi Mírì ro ngíni? Angyá ko, Dàwidì tà tá dhi:

⁴⁴ «Mírì Giká tà àma Mírì dré dhi:

Mí alì lírìlé àma dríágó lésè,
tsàle lókyá má dré dra àmi kàribhá ki bhàzo
adrelé àmi pá zàle dhi 'á.»[†]

⁴⁵ Di Dàwidì kòzi Mèsíyà àyi Mírì ro dhi, Mèsíyà nda ni kitswá kpà adrelé akódhi ni mvá ro ngíningíni ró?»

⁴⁶ Di dhya àlo àyi kòfalé kitswálépi kúli logó Yésu tí dhi tà yókdhó. Kidhólé kitú nda sè dhi, dhya àlo dré gòzo vélé tà tabhì lizilé akódhi tí ko.

23

Yésu tà tà tàtrítrí kúli tadhábhá ì rú Fàrisáyó ìbe àyi ki túrúpúfú tà sè

(A kònò kpà Mároko 12:38-40; Lúka 11:39-52; 20:45-47)

¹ Gò Yésu dré tàzoá mómíyá zyandre ì dré àyi lebebhá ìbe dhi:

² «À tayí àzi tàtrítrí kúli tadhábhá ì drígá Fàrisáyó ìbe, ì kàdré Mósè ni tàtrítrí kúli ni tà tadhá mómí ì dré.»^{*}

³ Adré di leá dhi, mì kàdré àyi nda ki kúli yi, adrézó tà títi ì dré adrelé tàle àmi dré dhi ki ka'í 'òle. Di, mì kàdré àmikya tà ì dré adrelé 'òle dhi ki 'o kòdhya ko. Tàko ko, ì adré tà ì dré adrelé tadhálé dhi ki 'o kòdhya ko.

[‡] 22:32 22:32 A kònò Pfooma 3:6. [§] 22:37 22:37 A kònò Dùtèrònómé 6:5. ^{*} 22:39 22:39 A kònò Lèvitiké 19:18.

[†] 22:44 22:44 A kònò Longó ì 110:1. ^{*} 23:2 23:2 Giká ni Kúli tisile Giríkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «Tàtrítrí kúli tadhábhá ì Fàrisáyó ìbe dhi ì adré lírìlé Mósè ni lírìrà dri.» Kòdhi adré leá tàle dhi, àyi nda ì adré Mósè ni tàtrítrí kúli ni tà tadhá mómí ì dré.

⁴ Ɔ adré àyikya ngá lanzilanzi kitswálé dòle bwà ko dhi ki todrò tobhàle móndí i dri gò, ì dré adrézó ndìndì drígámbáí le sòle àyi ki ledézó dhi ko.

⁵ Tà tíí ì dré adrélé 'òle dhi i, ì adré 'òá móndí ì kàdréro àyi ki no be dhi bvó. Ɔ adré àyi ki kpúkúbhú tsàtsà adrézó wárágá Giká ni Kúli tisizo driá dhi ki tobhà lána dhi ki kiwá, adrézó kpà àyi ki kánzó ki ti 'o atsálé kàtswa.†

⁶ Ɔ adré leá lirilé mísá lindrì àdhyá gwányá i 'àsè dhi i làgàsè, adrézó kpà leá lirilé àrà lindrì àdhyá lisámbò dzó i 'àsè dhi i 'àsè.

⁷ Ɔ adré leá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindrì sè ngá lagirà i 'àsè, adrézó kpà àyi ki zi «Rábbi».‡

⁸ Di, àmi ró dhi, mì kótayí àmi adrélé zìle Rábbi ro ko. Angyá ko, àmi ki tadhálépi ngbà 'í àlo kwákwá, ìndì àmi tíí dhi i adrúpi 'i.

⁹ Mì kàdré kpà dhyá àlo bvò dri dhi ni zi àmi ki Atá ro ko. Angyá ko, àmi ki Atá ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi àmi ki Atá bhù na dhi 'i.

¹⁰ Mì kótayí kpà àmi adrélé zìle móndí ki drì kòlepi ró ko. Angyá ko, àmi ki drì kòlepi ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi Mèsíyá 'i.

¹¹ Adré leá dhi, dhyá kàdrì lavulé àmi kòfalé dhi kàdré àmi ki mārábà ro.

¹² Tàko ko, dhyá àngùdhi adrélépi àyi tà bha kuru dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tirí kìnì mi. Di, dhyá àngùdhi adrélépi àyi tà bha kìnì mi dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tingá kuru.

¹³ Àmi, tatrítrí kúli tadhábhá i Fàrisáyò íbe ni i, kizá àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Tàko ko, mì adré àmikya láti kíkí móndí i dré, ì kòfiró Opì bhù àdhyá na ko. Àmi ki tàndi, mì adré file lána ko gò, mì dré adrézó móndyá adrébhá leá file lána dhi ki tayí file ko. [

¹⁴ §]

¹⁵ Àmi, tatrítrí kúli tadhábhá i Fàrisáyò íbe ni i, kizá àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mì adré àmikya tatsilé bvò drìsè ìndì yí m̀sè, kitswálé móndí àlo dhi ni 'o togó ladzá àmi ki Giká ni ka'í. Di, akódhi nda kòni dra ka'í dhi, mì adré akódhi ni 'o atsálé mvá líferò àdhyá ró, adrélé kònzì àmi ki lavú vwàvwa ro.

¹⁶ Àmi móndí ki drì kobhá mì kùdúkùdu ró ni i, kizá àmi ki ngá 'i! Mì adré àmikya tãá dhi, dhyá àlo kàdré m̀ndrà si tépelò ni rú sè dhi, m̀ndrà nda tà tãko 'i. Di, dhyá àlo kàdré ìna m̀ndrà si òró tépelò le dhi ni rú sè dhi, lè akódhi kàdré m̀ndrà dré síle nda ni líkí.

¹⁷ Àmi móndí azaaza mì kùdúkùdu ró dhi 'i! Ngá kàdrì lavulé dhi àngùdhi 'i: òró nda 'i, kó ngalè, tépelò adrélépi òró nda ni 'o atsálé lólo nda 'i?

¹⁸ Mì adré kpà tãá dhi, dhyá àlo kàdré m̀ndrà si àlètàrì ni rú sè dhi, m̀ndrà nda tà tãko 'i. Di, dhyá àlo kàdré ìna m̀ndrà si ngá fèle àlètàrì nda dri dhi ni rú sè dhi, lè akódhi kàdré m̀ndrà nda ni líkí.

¹⁹ Àmi mì kùdúkùdu 'i! Ngá kàdrì lavulé dhi àngùdhi 'i: ngá fèle nda 'i, kó ngalè, àlètàrì adrélépi ngá nda ni 'o atsálé lólo nda 'i?

²⁰ Di dhyá àngùdhi adrélépi m̀ndrà si àlètàrì ni rú sè dhi, adré síá àlètàrì nda ni rú sè, ìndì ngá tíí driá dhi ki rú sè.

²¹ Dhyá àngùdhi adrélépi m̀ndrà si tépelò ni rú sè dhi, adré síá tépelò nda ni rú sè, ìndì Giká adrélépi adrélé lána dhi ni rú sè.

²² Dhyá àngùdhi adrélépi m̀ndrà si bhù ni rú sè dhi, adré síá Giká ni lirirà òpì àdhyá ni rú sè, ìndì akódhi adrélépi lirilé driá dhi ni rú sè.

²³ Àmi, tatrítrí kúli tadhábhá i Fàrisáyò íbe ni i, kizá àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mì adré ngá nzí tsàtsá tíí mì dré adrélé lokolé àmi ki amvú na, lanzilé 'a be mudrì dhi ki àlo fe Giká dré: ndìndì àmi ki méneté, àmi ki fènuwí, tsàle àmi ki kùmé.* Di, mì adré àmikya tà kàdrì lavulé tatrítrí kúli dré adrélé tadhálé dhi ki bhe garà dri: tà gyágya 'òma, móndí ki kizá bhàma, ìndì Giká ni ka'ima. Adré tá leá dhi, mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fèma Giká dré dhi ni tivì àko ró.

²⁴ Àmi móndí ki drì kobhá mì kùdúkùdu ró dhi 'i! Mì adré àmikya ǹjòjò kogá àmi ki yí lésè gò, adrézó kàmìlò te kòdhyá!

† 23:5 23:5 Kpúkúbhú tsàtsà adrézó wárágá Giká ni Kúli tisizo driá dhi ki tobhà lána kòni i, Yúdà ànzi àruka ì adré tá tobhàà àyi ki kàndrágá 'á, ìndì àyi drígá. ‡ 23:7 23:7 Yúdà ànzi i véna dhi, rú «Rábbi» kònidhi, rú adrélé fèle Giká ni tà tadhábhá i dré, adrézó àyi ki lindrì bha dhi 'i.

§ 23:14 23:14 Wárágá Giká ni Kúli tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adré kúli kòni ki kisú kònwá ko: [Àmi, tatrítrí kúli tadhábhá i Fàrisáyò íbe ni i, kizá àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mì adré àmikya tayítókò ki ngá tíí dhi ki topá àyi drígàsè. Mì adré kpà tà ta Giká be vwàvwa ro, móndí ì kàdréro àmi ki no. Tà nda sè dhi, Giká ni àmi ki tàbvò ta tà tàndi ról.] * 23:23 23:23 «Méneté», «fènuwí» ìndì «kùmé» kòni i, ngábì tàdzì be dóro adrélé kidhilé dhi 'i. A kòno Lévitíkè 27:30; Dùtèronómè 14:22.

²⁵ Ami, tatrírí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Mì adré àmíkya kópò ki rúbhá dzi sàni kya ìbe gò, àyi ki 'a dré adrézò gàle ngá lovò sè bî, ìndì lovò kònzi sè bî.

²⁶ Mì, Fàrísáyò mì kùdúkùdu ró ni, mì kòdzì rè zyà kópò ni 'alé 'íká, gò rúbhá ni kògòró kpà atsálé ndì àko ndò.

²⁷ Ami, tatrírí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Ami ngóro mógó rúbhá tswàle mvèle kemve dhi i tìni. Kìvì lèsè dhi, mógó nda ki rúbhá avé tò. Dì, àyi ki 'a ga ìna àbvò ki fà sè bî, ìndì ngá títì ndì ró dhi i sè bî.

²⁸ Tà nda kòdhi kòkpà kònini àmi ki tà sè. Kìvì lèsè dhi, mómndí ì adré àmi ki no ngóro mómndí gyàgya dhi i ró. Tàkò, àmi ki togó na dhi, mì ga túrúpúfú tà sè bî, ìndì tà kònzi sè bî.

²⁹ Ami, tatrírí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Mì adré àmíkya mógó ki tobhá profétà i dré, adrézò kpà mógó mómndyá gyàgya dhi kya ki ledé avélé tò.

³⁰ Mì adré kpà tàá dhi: <Kòno mà kàdré tá àma ki tábhí ki lókyá 'á be dhi, mà kitswá tá ru amú àyi ìbe adrézò profétà ki kàrì kutú dhi ko.>

³¹ Asà dhi, mì adré àmíkya tadhá dhi, àmi dhya profétà ki tupfúbhá todràle dhi ki ànzi 'i.

³² Mì kògò di adréle tà kònzi àmi ki tábhí ì dré kidhólé 'òle dhi ki 'o kitswále títì.

³³ Ami nì 'i, ìndì nì àtrá ki àrèbhá 'i! Mì nì àmíkya lapá Giká nì tàbvò tàma sílèsè ngínngíni ró, mì dré kitswázò file líferò na ko dhi?

³⁴ Dì mì yi rè ká! Má nì profétà ki tìbhù tògyabhá ìbe ìndì tà tadhábhá ìbe lile àmi véna. Dì, mì nì àyi ki àruka ki tupfú todràle, adrézò àruka ni ki tidí fa kípákípa i drìsè, adrézò àruka ni ki tswa àmi ki lísàmbò dzó i 'àsè, adrézò àruka ni ki ladró bhàandre àlo àlo dhi i 'àsè.

³⁵ Dì asà dhi, mómndyá gyàgya títì dhi ki kàrì kutulé bvò dri dhi ni ngo àmi dri. Kidhólé Abélé adrélépi tá gyàgya dhi rú, tsàle Zàkàriyá, Bàràkiyá ni mvá mì dré pfùle dràle tépèlò i kòfalé àlètàrì be dhi rú dhi, àyi ki kàrì ni ngo àmi dri.

³⁶ Má adré tà bàti ta àmi dré: Tà nda kòdhi ki atsá títì mómndyá àndrò ni i rú.»

*Yésu ngo Yerusalémà ni tà sè
(A kònò kpà Lúkà 13:34-35)*

³⁷ «Á! Yèrusalémà, Yèrusalémà, mì adrélépi profétà ki tupfú todràle, adrézò kpà dhya Giká dré adréle amùle mì vélé dhi ki lebhé todràle kírà sè ni! Tsàle vèsè be àngopí, má lè tá àmi ànzi ki kímólé má zàle, ngóro tà 'ú dré adréle àyi ànzimvá ki kímò àyi kupfú zàle dhi tìni dhi? Dì, mì lè tà àmíkya ko.

³⁸ Dì mì yi rè ká! A tayi àmi ki dzó ngbo dre.

³⁹ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò vélé àma no ko, tsàle lókyá mì dré dra tàzoá dhi <Tà tani kàdré dhya adrélépi alile Mírì ni rú sè dhi dril> dhi 'á.»[†]

24

*Yésu longó tépèlò ni pfùma ni tà
(A kònò kpà Mároko 13:1-2; Lúkà 21:5-6)*

¹ Yésu kápfo tépèlò lèsè gò adréle lile dre dhi, akódhi ni lebhé dhi ì dré àyi ki kisizò ànyi làgá, akódhi ni 'o tépèlò nda ni dzó kàdrì dhi ki no.

² Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí nò tsì dzó kàdrì kòni i títì 'i? Má adré tà bàti ta àmi dré: Lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à gò vélé àyi ki kírà ki àlo kisú àzya ni dri ko. A ni kírà nda ki lebhé títì kìnì mì.»

*Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi i
(A kònò kpà Mároko 13:3-13; Lúkà 21:7-19)*

³ Amvolásá dhi, Yésu ì dré lizo mbàle kóngò Olivè fa kya drina gò, akódhi dré lirizò. Dì akódhi ni lebhé dhi ì dré àyi ki kisizò àyi pátì ànyi làgá, akódhi ni lizì tàzoá dhi: «Mí tà rè àma dré, tà nda kòdhi ki atsá àngutú ya dhi ká? Adho tà ni ru 'o drìdrì tadházó dhi, àmi agòma ànyi, ìndì lókyá kùdù ànyi káyà dhi nì?»

⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kàdré àmi ki líkì dóro, dhya àlo kòlìtíró àmi ko.

⁵ Tàko ko, mómndí bî dhi ki alì àma rú sè adréle tàá dhi, <Mà Mèsiyá 'i!> gò, ì dré mómndí zyandre dhi ki lítizò.

[†] 23:39 23:39 A kònò Longó i 118:26.

⁶ Mì ni àdzú ki kpòrò yi ànyi, adrézó kpà àdzú ki rúbí yi làwú làvo na. Dì, mì kònò dóro, mì kótayíró àmi ki togó adrélé gále àsà dhi ko. Tàko ko, adrélé làá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rẹ zya ru 'íká. Dì, lókyá kùdù atsá rẹ ko.

⁷ Súrú ki àdzú bhu súrú àruka íbe. Opì ki kpà àdzú bhu òpì àruka íbe. Kàràbhò ni dhe, ìndì kàdìkàdì ni bvò kosé àrà twátwa i 'ásé.

⁸ Dì, tà títi nda kòdhi ki ngbà 'í adré ngóro tòkò ni mváaswa ni kidhoma tíni.

⁹ Lókyá nda sè dhi, à ni àmi ki lefè kàribhá i drígá gò, ì dré adrézó àmi ki mǐ pfo, adrézó àmi ki tupfú todrále. Súrú títi bvò dri dhi ki togó kònzì bha àmi rú àma tà sè.

¹⁰ Mòndí bí dhi ki kpà àyi ki tà ka'íkà'í tayí, adrézó ru lefè, adrézó ru ga àyi kòfalèsè.

¹¹ Pròfétà kinzò ro dhi ki apfò bí adrélé mòndí zyandre dhi ki lití.

¹² Tà kònzì dré dra atsálé kàdrì lavulé dhi sè dhi, mòndí bí dhi ki lèlè ni kidrí.

¹³ Dì, dhya àngùdhi adrélépì togó tsi, adrézó àyi totó tātā tsàlè kùdù na dhi ni ìna adrí.

¹⁴ A ni Rúbí Tani Giká ni Opì àdhya kòdhi ni longó bvò wáyi 'ásé, tà ni ni tadházó súrú títi ì dré 'íká, gò lókyá kùdù dré gòzo atsálé ndò.»

Kizà kàdrì lavulé dhi

(A kònò kpà Mároko 13:14-23; Lúkà 21:20-24)

¹⁵ «Dì mì ni <ngá adrélé gále gàgà adrélépì ngá lólo dhi ki kizá dhi> ni no adrérà'a áyi totó àrà lólo dhi na, ngóro longólé pròfétà Dànyélè tí dhi tíni.* (Lè dhya adrélépì tà kòdhi ni na dhi kàdré àndu ni ni ni dóro.)

¹⁶ Lókyá nda sè dhi, lè mòndyá dra adrèbhá bvò Yúdáyà àdhya na dhi ì kòlapá ràle kòngó i drìna.

¹⁷ Lè kpà dhya dra adrélépì áyi dzó drìna dhi kàsì file dzó na, áyi ngá ki do lapázó ába dhi ko.

¹⁸ Dhya dra adrélépì amvú na dhi kògò nzìlè í bhàna áyi kítá kidhì àdhya ni do lapázó ába dhi ko.

¹⁹ Kítú nda i tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkò 'a íbe dhi i dré, ìndì tòkò adrèbhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré.

²⁰ Mì kàdré tà zi Giká tí, àmi ki lapama nda kàdréro kidhì lókyá sè yà, kó ngalè sàbátú tú yà dhi ko.†

²¹ Tàko ko, kizà kítú nda kya ni adrè kàdrì lavulé. A nò rẹ kizà kárà be kònìni nda ko, kidhólé bvò bhàrà lèsè atsálé àndrò kòndhi. A kitswá kpà gòlè vélé nò tàdzì ko.

²² Kònò Giká kòkì tá kítú nda ki bvò ko dhi, dhya àlo bvò dri dhi kitswá tá adrélé bwà ko. Dì, Giká ni ìna kítú nda ki bvò ki mòndyá í dré zìlè dhi ki tà sè.

²³ Lókyá nda sè dhi, à kàdré taa àmi dré dhi <Mì nò rẹ ká, Mèsiyá kònwa!> dhi, mì kòka'í ko. A kàdré kó taa dhi <Akódhi kònàlè!> dhi, mì kòka'í ko.

²⁴ Tàko ko, mèsiyá kinzò ro dhi ki apfò pròfétà kinzò ro dhi íbe adrélé tà kàdrì lindríga ró adrèbhá àyi ki rìnyí tadhá dhi ki 'o, kòkìswá dhi, ì dré ndàndì mòndyá Giká dré zìlè dhi ki litízó.

²⁵ Mì yi rẹ ká! Má longó tà nda kòdhi i drìdrì àmi dré.

²⁶ Dì à kàdré taa àmi dré dhi <Mì nò rẹ ká, Mèsiyá kònàlè duku na!> dhi, mì kòlì kònàlè ko. A kàdré kó taa dhi <Akódhi kònwa dzó 'á!> dhi, mì kòka'í ko.

²⁷ Tàko ko, ngóro bhù dré adrélé lagulé ngá kazá kítú dré apfòrà lèsè tsàlè kítú dré ndìrà na dhi tíni dhi, Mòndí ni Mvá ni agòma ni adrè kókpà kònìni.

²⁸ Àrà àngùdhi àbvò dré adrézó lána dhi drìlè dhi, àrì àgáaga dhi ki kókpà ru kimó kitswálé àbvò nda ni te.»

Mòndí ni Mvá ni agòma

(A kònò kpà Mároko 13:24-27; Lúkà 21:25-28)

²⁹ «Gbà kizà kàdrì kítú nda kya àmvolèsè dhi, <kítú ni mǐ ni atsá tìnìmvá ro, mbà gò vélé mvèlè ko, bhìbhìnyá ki ledhé bhù lèsè, ìndì rìnyí bhù na dhi ki ru kizí.>‡

³⁰ Dì lókyá nda sè dhi, tà dra Mòndí ni Mvá ni agòma tadhálépi dhi ni agá bhù mibhalé 'á gò, súrú títi bvò dri dhi ì dré tongózó. Dì ì dré Mòndí ni Mvá ni nòzo adrérà'a alilè ndrùruku i drìsè, rìnyí kàdrì be ìndì mìlanzìlanzì kàdrì be.

³¹ Gò akódhi dré áyi àngélo ki mùzo gòkà kúlí 'u'ù be, lile áyi mòndyá í dré zìlè dhi ki kimó bvò ni pá su dhi i lèsè, kidhólé bhù ni kùdù àlo lèsè, tsàlè byá àzya ni na.»

Tà tadhálé fǐǐ fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mároko 13:28-31; Lúkà 21:29-33)

* 24:15 24:15 A kònò Dànyélè 9:27; 11:31; 12:11. † 24:20 24:20 Yúdà ànzì ki bvò na dhi, «kidhì lókyá» kòndhi, lókyá kidhì ro kónà àlo na, adrélépì gile vwàvwà ro dhi 'i. ‡ 24:29 24:29 A kònò Esáyà 13:10; 34:4; Ezèkyélè 32:7; Yowélè 2:10; 3:4.

³² «Lè m̀ kàdré tà tadhálé figi fa ni tà rú dhi ni àndu ni dóro. Figi fa ni dríti kàdré atsálé màlimáli gò, bí ni dré adrézó ròle dhi, m̀ ni tàle dhi, yígú anyi dhi be.

³³ Kókpà kòdhi t́ni, lókyá m̀ dré dra tà títi nda kòdhi ḱi nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè m̀ kòni tàle dhi, Mòndí ni Mv́a látí 'á, nd̀ndi àmi ḱi dzó tí káyá dhi.

³⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Mòndyá dra adrèbhá lidri íbe lókyá nda sè dhi ì kitswá drále títi dr̀dr̀r̀i tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrà ko.

³⁵ Bhù ì bvò be dhi ḱi akí. Di, áma kúlí ì kitswá àyikya tàdzi akalé ko.»

Giká ni ngbà 'i lókyá kudù ni

(A kònò kpà M̀arokò 13:32-37; Lúkà 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Di, dhya àlo ni ìna kítú 'i yà, kó ngalè sàà 'i yà tà nda ì dré dra ru 'òzo dhi ko. Nd̀ndi àngélgò bhù na dhi 'i yà, kó ngalè Giká ni Mv́aagò 'i yà dhi, ì ni ko. Giká Atá ni ngbà 'i ni kalóma.

³⁷ Lókyá Mòndí ni Mv́a dré adrérà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ḱi adré ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi t́ni.

³⁸ Tàko ko, kítú yí liti andre kandrà dhi ì sè dhi, m̀ndí ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ḱi ànzi ḱi fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firà'a bwátú kàdr̀i na dhi 'á.

³⁹ Ayi nda ì ni tá tà adrélépi tá 'òle atsálé dhi àlomv́a ko, tsàle yí dré tirà'a àyi ḱi wu títi dhi 'á. Tà nda kòdhi ḱi adré kókpà kòǹni kítú Mòndí ni Mv́a dré dra agòzo dhi tú.

⁴⁰ Ago r̀i dhi ḱi adré àzi 'o amv́u na. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

⁴¹ Tòkò r̀i dhi ḱi adré ngá 'i. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

⁴² M̀i kàdré di tàmiḡa dri. Angyá ko, m̀ ni kítú àngùdhi àmi ḱi M̀iri dré dra agòzo dhi ko.

⁴³ Di, adré leá dhi, m̀ kòni tà kòndhi dóro: Dzó líyí kòni tá lókyá àngùdhi ngátsi sè kùgú dré kitswázó atsálé ásá dhi be dhi, kòndò a ni tá adré tàmiḡa dri, kòtayíró kùgú nda àyi dzóti ño ko.

⁴⁴ Di àmi ró dhi, m̀ kàdré kókpà gánzi ró. Tàko ko, Mòndí ni Mv́a ni atsá sàà m̀ dré adrélé kisùle ko dhi sè.»

M̀aràbà tògya ró m̀iri ni dré kitswálé ka'ile dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:41-48)

⁴⁵ «M̀aràbà tògya ró m̀iri ni dré kitswálé ka'ile dhi, àdhi 'i? Akódhi nda, dhya m̀iri ni dré bhàle àyi m̀aràbà àruka àyi dzó lé dhi ì drile, kitswálé m̀anyànga fe àyi dré nyàle lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i.

⁴⁶ M̀aràbà nda ni m̀iri kàtsá akódhi ni kisú adrérà'a 'òà kòǹni dhi, kólénzè ni adré akódhi dré!

⁴⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni m̀iri ni akódhi ni bha adrélé àyi ngá títi dhi ì drile.

⁴⁸ Di, m̀aràbà nda kàdré ìna kòni gò adrélé kisùá í léna dhi <Áma m̀iri adré ḡile agòma sè> gò,

⁴⁹ dré kidhózo adrélé àyi àzizí ḱi tswa, adrézó ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó kpá wá tsi dhi,

⁵⁰ akódhi ni m̀iri ni atsá kítú dré adrélé letèle ko dhi tú, ìndi sàà dré adrélé nile ko dhi sè.

⁵¹ Di a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrélé tùmáni túrúpúbhá kya be. Kònàle dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpá síkálándrá tsi.»

25

Pídhiḡó kyánzi mudr̀i dhi ḱi tà dri dhi

¹ Yésu gò táá dhi: «Di Opì bhù àdhyà ni adré ngóro tà kòndhi t́ni: Kyánzi mudr̀i dhi ì do tá àyi ḱi tálà, topfòzo ába kitswálé tòkò líyí ni dri letè.

² Ayi nda ì kòfalé dhi, nzi dhi ì tá azaaza ró, ìndi nzi dhi ì tá tògya ró.

³ Ayi azaaza ró nda ì do tá àyi ḱi tálà 'i, di, ì do tá dò ko.

⁴ Di, àyi tògya ró nda ì do tá àyikya dò mòlàngi na tùmáni àyi ḱi tálà íbe.

⁵ Tòkò líyí nda dré tá adrélé ḡile dhi sè dhi, kyánzi nda ì dré landèzo títi gò, ì dré ledhézó ayi be adrélé ayi ko.

⁶ Ngátsi kítógá sè dhi, à dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: <M̀i nò rè ká! Tòkò líyí adré alile! M̀i p̀fò lile ru kisú akódhi be!>

⁷ Gò kyánzi títi nda ì dré larózó, àyi ḱi tálà ḱi ledé.

⁸ Di kyánzi azaaza ró nda ì dré tàzoá àyi tògya ró nda ì dré dhi: <M̀i afè àma dré àmi ḱi dò ni àruka wá. Angyá ko, àma ḱi tálà adré adrélé.>

⁹ Di, àyi tògya ró nda ì logó dhi: «Kóko! Dò nda kitswá àma dré àmi ìbe ko. Mì kòlì be già àmi dré mómí adrèbhá dò lagí dhi ì véna.»

¹⁰ Di, ì dré tá adrèrà'a lile già dhi 'á dhi, tòkó líyí dré atsázó. Di kyánzi adrèbhá gánzi ró nda ì dré fizo akódhi be dzó lámó gwányá ádhya na gò, dzóti asézó.

¹¹ Amvolásà dhi, kyánzi àruka nda ì dré agòzo atsálé gò, tàá dhi: «Mírì, mírì, mí nzi àma dré dzóti wà!»

¹² Di, tòkó líyí nda logó dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Má nì mána àmi ko.»

¹³ Yésu gò tàá dhi: «Di mì kàdré támìga dri! Tàko ko, mì nì kítú 'i yà, kó ngalè sáá 'i yà má dré dra agòzo dhi ko.»

*Pídhígo màràbà na dhi ki tà dri dhi
(A kònò kpà Lúka 19:11-27)*

¹⁴ «Òpì bhù ádhya ni kókpà adrè ngóro tà kònìdhi tìni: Agó àlo dhi adrè tá 'òle lile atsi na. Di dré àyi màràbà ki azizó, àyi ngá ki tayízó àyi drígá, ì kàdréro ázi 'o ásà be dhi bvó.

¹⁵ Alo ni dré dhi, fè tá làfa lò'wa rú zìle tàlétà dhi ì nzi.* Azya ni dré dhi, fè tá tàlétà rì. Azya ni dré dhi, fè tá tàlétà àlo. Lanzí tá tàlétà nda ì àyi àlo àlo dhi ì dré, ngóro ì dré kitswálé ázi 'o ásà bwà dhi tìni. Gò dré lizo atsí na.

¹⁶ Gbá lókyá nda sè dhi, dhya tàlétà nzi dhi ki kisulépi nda dré lizo ázi 'o ásà gò, tàlétà nzi àruka ki kisúzo bhàle dríá.

¹⁷ Dhya tàlétà rì dhi ki kisulépi nda dré kpà 'òzoá kònìni gò, tàlétà rì àruka ki kisúzo bhàle dríá.

¹⁸ Di, dhya tàlétà àlo dhi ni kisulépi nda dré ìna lizo bhú dhi kìnì na, àyi mírì ni làfa nda ni zùzo.

¹⁹ Lókyá kòlavú vwàvwà ro dre dhi, màràbà nda ki mírì dré agòzo àyi ki ázi, ì kòtaró ì dré dhi ì 'o tá ázi àyi làfa sè ngìni ya dhi.

²⁰ Di dhya tàlétà nzi dhi ki kisulépi nda dré atsázó ába tùmáni tàlétà nzi àruka ìbe, tàá dhi: «Mírì, mí tayí tá má drígá tàlétà nzi kòni ì. Mí nò ká, má kisú tàlétà nzi àruka ì bhàle dríá dre.»

²¹ Di Mírì ni tà drá dhi: «Àma màràbà dóro má dré kitswálé ka'ile ni, mí 'o dóro! Mí tadhá dhi, mí kitswá má dré ka'ile tà mvá tsà tayílé mí drígá dhi sè. Di ásà dhi, má ni àmi bha adrélé tà kàdrìkàdrì ì drìle. Mí alì lenzélé àmi mírì vélé!»

²² Gò dhya tàlétà rì dhi ki kisulépi nda dré kpà atsázó tàá dhi: «Mírì, mí tayí tá má drígá tàlétà rì kòni ì. Mí nò ká, má kisú tàlétà rì àruka ì bhàle dríá dre.»

²³ Di Mírì ni tà drá dhi: «Àma màràbà dóro má dré kitswálé ka'ile ni, mí 'o dóro! Mí tadhá dhi, mí kitswá má dré ka'ile tà mvá tsà tayílé mí drígá dhi sè. Di má ni àmi bha adrélé tà kàdrìkàdrì ì drìle. Mí alì lenzélé àmi mírì vélé!»

²⁴ Gò dhya tàlétà àlo dhi ni kisulépi nda dré kpà atsázó tàá dhi: «Mírì, má nì tá tàle dhi, mi agó tómbá 'i dhi be. Mí adrè mána ngá akónà àrà mí dré ngá kidhízó ko dhi na, adrézó kpà ngá lokó àrà mí dré kòrì rizo ko dhi na.

²⁵ Di má adrè tá ngá ro gò, má dré lizo làfa mína ni zu kìnì na. Mí nò ká, ngá mína kònìdhi.»

²⁶ Di, mírì ni tà drá dhi: «Mí, màràbà kònzi ìndì tòbvo ró dhi 'i! Mí nì tá tàle dhi, má adrè ngá akónà àrà má dré ngá kidhízó ko dhi na, adrézó kpà ngá lokó àrà má dré kòrì rizo ko dhi na dhi be.

²⁷ Adrè di tá làá dhi, mí kòbhà tá làfa mána dzó adrézó làfa 'o lendrélé dhi na, kònò má kònì agò dhi, má ni tá làfa mána ni adó àmupi ni be.»

²⁸ Di mírì nda gò tàá dhi: «Mì do tàlétà kòdhi akódhi drígásè, fèle dhya adrélépi ába mudrí dhi dré.

²⁹ Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi ngá ìbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda ki drì timbà gò, akódhi dré adrézó véle ngá ìbe bí lavúlé. Di, kàdré ìna dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndìndì ngá mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígásà.

³⁰ Kàdré màràbà tàko ró kòdhi ni tà sè dhi, mì bhe akódhi kivi na, àrà tìnìmvá ro dhi na. Kònàle dhi, à ni adrè tongólé, adrézó kpà sikkálándrà tsi.»

Tàbvó tàma kùdu ro dhi

³¹ Yésu gò tàá dhi: «Lókyá Mómí ni Mvá dré dra agòzo àyi mìlanzilanzì na ángéló ìbe títi dhi sè dhi, a ni lírì àyi lírìrà mìlanzilanzì ro òpì ádhya dri.

³² Di à ni mómíyá títi sùrú títi ì lesè dhi ki kimó akódhi kandrá gò, dré àyi ki kòfalé lanzizó ngóro kábiligyà líkálépi dré adrélé kábiligyà ki kòfalé lanzí ndrì ìbe dhi tìni.

* 25:15 25:15 «Tàlétà» kònìdhi tá làfa lò'wa ledélé òro sè, kitswálépi ázi dhya àlo dré 'òle kítú ngùlù-nzi dhi sè dhi 'i.

³³ A ni kábilíyà nda ki bha áyi driágo lèsè gò, ndrĩ nda ki bhàzo áyi lidzi lèsè.

³⁴ Di ópí kàdrì nda ni tãá àyi adrèbhá áyi driágo lèsè nda i dré dhi: «Ami áma Atá dré tà tani bhàzo àmi dri ni i, mì alì wà! Mì kòkisú òpí áma Atá dré ledélé àmi dré kínò bvò ni bhàma lèsè dhi tàylé ro.

³⁵ Tàko ko, ma tá tàbirì ìbe gò, mì dré ngá afèzo má dré nyàle. Ma tá yì lovó ìbe gò, mì dré yì afèzo má dré mvùle. Ma tá móndí twá 'i gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi véna.

³⁶ Ma tá kítá asólé dhi àko gò, mì dré kítá tosózó má rú. Ma tá drà ro gò, mì dré alizo áma lomí. Ma tá bãdzó na gò, mì dré alizo áma no.»

³⁷ Di móndyá gyágya nda ki go logóá drá dhi: «Mírĩ, mà nò tá mì adrèrà'a tàbirì ìbe gò, mà dré ngá fèzo mì dré nyàle yà, kó ngalè mà nò tá mì adrèrà'a yì lovó ìbe gò, mà dré yì fèzo mì dré mvùle yà dhi àngutú?»

³⁸ Mà nò tá mì adrèrà'a móndí twá ro gò, mà dré àmi ka'izo dòle àma véle yà, kó ngalè mà nò tá mì adrèrà'a kítá àko gò, mà dré kítá tosózó mì rú yà dhi àngutú?

³⁹ Mà nò tá mì adrèrà'a drà ro yà, kó ngalè bãdzó na yà gò, mà dré lizo àmi no dhi àngutú?»

⁴⁰ Di ópí kàdrì nda ni logóá áyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tà àngùdhi mì dré tá 'òle áma adrúpi tàko lavulé kòni ki àlo dré dhi, mì 'o tà nda áma tàndi dré.»

⁴¹ Di ópí kàdrì nda ni tãá àyi adrèbhá áyi lidzi lèsè nda i dré dhi: «Ami tàtrírì ìbe àmi dri ni i, mì nga àmìkya má mìlèsè, lìle àtsì adrélèpi adrálé ko, Gíkà dré ledélé Dzàborò dré àngéló ni ìbe dhi na.

⁴² Tàko ko, ma tá tàbirì ìbe gò, mì dré ngá afèzo má dré nyàle dhi ko. Ma tá yì lovó ìbe gò, mì dré yì afèzo má dré mvùle dhi ko.

⁴³ Ma tá móndí twá 'i gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi véna ko. Ma tá kítá asólé dhi àko gò, mì dré kítá tosózó má rú ko. Ma tá drà ro ìndi bãdzó na gò, mì dré alizo áma no ko.»

⁴⁴ Di áyi nda ki kòkpá go logóá drá dhi: «Mírĩ, mà nò tá mì adrèrà'a tàbirì ìbe yà, yì lovó ìbe yà, móndí twá ro yà, kítá àko yà, drà ro yà, kó ngalè bãdzó na yà dhi gò, mà dré tá 'òzo mì dré ko dhi àngutú?»

⁴⁵ Di ópí kàdrì nda ni logóá áyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tà àngùdhi mì dré tá 'òle dhya tàko lavulé kòni ki àlo dré ko dhi, mì 'o kòkpá tà nda má dré ko.»

⁴⁶ Di áyi nda ki li tà nòle áyi dri kóná vèsè kólyá dhi ni kisú. Di, móndyá gyágya nda ki àyìkya li lidrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.»

26

Yúdà ànzi ki kàdrì ì yi ru kitswázó Yésu ni pfu dràle

(A kònò kpà Mároko 14:1-2; Lúkà 22:1-2; Yòwání 11:45-53)

¹ Yésu kòtà tà nda i akulé títi dre dhi, dré tàzoá áyi lebhèhá i dré dhi:

² «Ngóro mì dré nìle be dhi tíni dhi, tayí kítú rì gwányá Pásikà àdhya dré atsázó. Di à adrè 'òle Móndí ni Mvá ni lefè kàribhá i drígá, ì kòtidíro akódhi dràle fa kípakipa dri be dhi bvò.»

³ Lókyá nda sè dhi, Yúdà ànzi ki kòwánà kàdrì ì áyi ki bhàgo ìbe dhi ì dré ru kimózó kòwánà ki kàdrì rú be Kàyáfá dhi ni dzó kàdrì na.

⁴ Gò ì dré ru yìzo kitswázó Yésu ni ru túrúpfú sè, pfùle dràle.

⁵ Di, ì adrè tá tãá dhi, ì kò'o tà nda gwányá Pásikà àdhya tú ko, móndyá zyandre dhi ì kòligíro áyi ìbe ko sè.

Tòko àlo dhi dà màlasi Yésu dri

(A kònò kpà Mároko 14:3-9; Yòwání 12:1-8)

⁶ Amvolásá dhi, Yésu li tá Bètáníyá na, file Simónà atú kàrì dré tá rùle dhi ni dzó na gò, dré lírízó mísá làga kitswálé ngá nya.

⁷ Gò tòko àlo dhi dré afízó mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi màlasi làgì kyàkyà dhi sè bí dhi be.* Dré áyi kisízó mòlàngì nda be ànyi Yésu làga gò, màlasi nda ni da akódhi dri.

⁸ Akódhi ni lebhèhá ì kònò tà nda dre dhi, áyi ki togó dré aswázó gò, ì dré adrèzó tãá áyi kòfalèsè dhi: «À kízà tsì màlasi kòdhi àdho tà sè?»

⁹ Kònò à ni tà kitswá làgì làgì be kàdrì gò, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré!»

¹⁰ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni nizo kyá gò, tàzoá áyi dré dhi: «Mì adrè tòko kòndhi ni drì kízà àdho tà sè? Tà dré 'òle má dré kòdhi, tà avélèpi tò dhi 'i.

¹¹ Angyá ko, mì adrè ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé. Di, mì kitswá ngbú adrélé túmání má be ko.

* 26:7 26:7 «Alàbàsterè» kòndhi, kirà kemve kpírikpíri làgì be kàdrì, adrèzó mòlàngì ledé àsà dhi 'i.

¹² Akódhi dà málàsì kònìdhi má rú drìdrì, kitswázó áma rúbhá ledé bhàle mógó na dhi bvó.

¹³ Má adré tà bàti ta àmi dré: Arà títi bvò wáyi 'àsè à dré dra Rúbí Tani kòdhi ni longózó dhi i 'àsè dhi, à ni kókpa tà tòkó kònìdhi dré 'òle kòdhi ni títi, akódhi ni tà kisuzo.»

Yùdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì ìbe, kòleferó Yésu àyi drígá

(A kònò kpá Márokò 14:10-11; Lùkà 22:3-6)

¹⁴ Amvolàsà dhi, Yésu ni lebhéhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo, rú be Yùdàsì Ìsikàriyótá dhi dré ngàzo lile kòwánà kàdrì i véna,

¹⁵ àyi ki lizi tàzoá dhi: «Mì ni àdho ngá afè má dré, má kòleferó Yésu àmi drígá be dhi bvò dhi?» Di ì dré làfa lò'wa ledélé àrezá sè dhi ki nàzo nyadhi-àlo-drì-mudrì, fèle drá.

¹⁶ Di kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yùdàsì dré kìdhózo adrélé lókyá dóro Yésu ni lefezo àyi drígá dhi ni nda.

Yésu ì nya gwányá Pásikà àdhyà lebhéhá ni ìbe

(A kònò kpá Márokò 14:12-21; Lùkà 22:7-14, 21-23; Yòwàni 13:21-30)

¹⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhyà ni kítú ni àlo sè dhi, Yésu ni lebhéhá ì dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizi tàzoá dhi: «Mí adré là dhi, mà kòladhi ngá mí dré gwányá Pásikà àdhyà ni nyàzo dhi àngwà?»

¹⁸ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì li bhàandre na agó dra tadhalé àmi dré dhi véna. Mì kòtà drá dhi: «Dhya tà tadhalépi dhi adré tàá dhi: Lókyá mána atsá ànyi. Mà ni Pásikà nya áma lebhéhá ìbe àmi dzó na.»

¹⁹ Di akódhi ni lebhéhá nda ì dré 'òzoá ngóro dré tá lazilé àyi dri dhi tìni. Gò ì dré ngá ladhizó kitswázó gwányá Pásikà àdhyà ni nya.

²⁰ Ìndró kàdrì dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirlé mísá làgàsè tùmáni akódhi ni lebhéhá mudrì-drì-rì dhi ìbe.

²¹ Ì dré tá adrerá'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi ki àlo ni áma lefè kàribhá ì drígá.»

²² Di kizá dré àyi ki 'òzo lavulé gò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kìdhózo adrélé tàá drá dhi: «Mírì, zakó ìna ma 'i ko?»

²³ Akódhi logó dhi: «Dhya drígá sòlepi má be sàni àlo na dhi ni áma lefè ni.

²⁴ Tà bàti ró dhi, Mòndì ni Mvá ni li dràle ngóro tísile akódhi ni tà dri Giká ni Kúlì na dhi tìni. Di, kizá ni ìna adré kàdrì dhyà dra Mòndì ni Mvá nda ni lefèlepi dhi dré! Dóro ni tà dhyà nda ni tile ko dhi.»

²⁵ Gò Yùdàsì adrélepi tá 'òle akódhi ni lefè nda dré tàzoá dhi: «Ràbbì, zakó tsi ma 'i ko?» Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre.»

Mírì ni rúbhá ì kàrì ni be dhi

(A kònò kpá Márokò 14:22-26; Lùkà 22:14-20; 1 Kòrìntòbhá ì 11:23-25)

²⁶ Ì dré tá adrerá'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zìzo dríá Giká tí gò, nòzoá fèle àyi lebhéhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Mì do nyàle. Kònìdhi áma rúbhá 'i.»

²⁷ Dré kpá kópò adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, fèzoá àyi dré gò, tàzoá dhi: «Ámi títi, mì mvu.

²⁸ Kònìdhi áma kàrì adrélepi tà Giká dré bhàle ru yìzo mòndì ìbe dhi ni 'o kitswálé títi dhi 'i. Kàrì nda ni kutú mòndì zyandre ì dré, Giká kòtrìró àyi ki tàkonzì àsà be dhi bvó.†

²⁹ Má adré tàá àmi dré dhi: Má gò velé vìnò kòdhi tìni dhi ni mvu ko, tsàle kítú mà dré dra vìnò tídhí ro dhi ni mvúzo àmi ìbe áma Atá ni Opì na dhí tú.»

³⁰ Di ì dré longó ngòzo lenzézó Giká ni rú sè gò, ì dré pfozo lile mbàle kóngó Olivè fa kya drìna.

Yésu longó dhi, Pétèrò ni àyi ga

(A kònò kpá Márokò 14:27-31; Lùkà 22:31-34; Yòwàni 13:36-38)

³¹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Ngátsi kònìdhi sè dhi, àmi títi mì ni áma tayí adrélé kalóma. Tàko ko, Giká ni Kúlì adré tàá dhi:

«Má ni kábiligya líkílèpi ni tswa dràle gò, à dré kábiligya nda ki pàrì 'òzo ayilé.»‡

³² Di, má kònga mána dràdrá 'àsè dre dhi, má ni li drìdrì àmi kandrána Gàliláyá na.»

³³ Di Pétèrò tà drá dhi: «Tágba mòndyá títi dhi ì kòtayí mi yà dhi, má kitswá mána àmi tayí tàdzì ko!»

³⁴ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Ndìndì ngátsi àndrò kònìdhi sè, drìdrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vesé be na.»

† 26:28 26:28 A kònò Pfóma 24:8; Yèrèmiyá 31:31-34. ‡ 26:31 26:31 A kònò Zàkàriyá 13:7.

³⁵ Di, Pèterò logó drá dhi: «Tágba kòkítswá mà dré drázo tùmáńí mí be yà dhi, má kitswá tǎdzí áńi ga ko.» Gò Yésu ni lebèbhá áruka tíńi dhi ì dré kókpá tázoá kòńini.

*Yésu zi tà Gíká tí Gètèsèmáńi na
(A kòńò kpà Mároko 14:32-42; Lúkà 22:39-46)*

³⁶ Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni íbe tsàle àrà rú zìle Gètèsèmáńi dhi na. S Gò dré tázoá àyi dré dhi: «Mì lírì kònwa, má kòlìró adrélé tà zi Gíká tí kònàle.»

³⁷ Dré Pèterò ki drizo Zèbèdáyò ni àńzi rì dhi íbe í vèsè. Gò akódhi ni togó dré kidhózo adrélé kizà nya, adrézó lanzìle lavúlé.

³⁸ Di dré tázoá àyi dré dhi: «Áma togó adré nòle kizà dré, tsàle ndàndì dràdrà mìle. Mì kàdré kònwa, adrélé tàmìga dri má be.»

³⁹ Kòlì vvwàle àyi rúsè tsà dre dhi, dré dhèzo àyi m̀bhalé bha kìnì mi gò, tà zìzo Gíká tí kònini: «Áma Atá, kòkítswá mí mìlèsè dhi, mí kòdo kópò kizà àdhyà kòdhi má vélèsè wà. Dì, mí kò'o ngóro má dré adrélé lèle dhi tíńi ko. Be ró dhi, mí kò'o ngóro mí dré adrélé lèle dhi tíńi.»

⁴⁰ Gò dré gòzo àyi lebèbhá nda i véna, àyi ki kisú ayí na. Dré tázoá Pèterò dré dhi: «Mì kitswá tá tsì adrélé tàmìga dri má be ngbà 'í sàà àlo bwá ko?»

⁴¹ Lè mì kàdré tàmìga dri, adrélé kpá tà zi Gíká tí, kótayíró àmì tà dré tabhùle, àmì ki 'òzo dhèle tákonzì na dhi ko. Bàti, dhyá ki togó àtsi ró adrézó tà dóro 'o. Dì, dhyá ki rùbhá ína yàya.»

⁴² Gò dré gòzo lile vèsè ni rì sè, tà zi Gíká tí kònini: «Áma Atá, kòkítswá mí dré kópò kòdhi ni dòzo má vélèsè má dré mvuá àko ró dhi ko dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle 'òle dhi kòdhyà.»

⁴³ Gò dré gòzo tódhyá gòle àyi ki kisú ayí na, àyi ki m̀ dré tá adrélé ayí ro dhi sè.

⁴⁴ Di dré àyi ki tayizó gò, gòzo lile vèsè ni na sè tà zi Gíká tí ngóro dré tá zìle drìdrì dhi tíńi.

⁴⁵ Gò dré gòzo gòle àyi lebèbhá nda i véna, tǎá àyi dré dhi: «Mì adré dhu rè ayí ko, adrézó lovólé? Mì nò rè ká! Lókyá kitswá dre. A adré 'òle Mòndí ni Mvǎ ni lefè tákonzìbhá i drígá.

⁴⁶ Mì nga, mà kòlìró! Dhyà adrélépi áma lefè dhi atsó dre!»

*Yésu ni rùma
(A kòńò kpà Mároko 14:43-50; Lúkà 22:47-53; Yòwání 18:3-12)*

⁴⁷ Gbǎ kòdhwà, Yésu dré rè dhu adrérá'a tà ta dhi 'á dhi, Yùdásì, akódhi ni lebèbhá mudrì-dri-rì dhi ki àlo dré atásó. Adrì tá í vèsè mòndí zyandre angábhá kòwánà kàdrì i vélèsè ìndì bhàgo i vélèsè dhi i be. Ayi nda ì ru tá sápi i fa íbe àyi drígá.

⁴⁸ Yùdásì adrélépi 'òle Yésu ni lefè nda tà tá àyi dré dhi, ì ní akódhi àdhi 'í yà dhi ni tadhá àyi dré dhi kònini: «Dhyà má dré dra kamúlé dhi, akódhi 'i. Mì kòru dì akódhi, lizo ába.»

⁴⁹ Di Yùdásì nda dré ndrì àyi kisizó ànyì Yésu làga, tǎá drá dhi: «Rábbì, mòdo mí dré!» Dré akódhi ni kamúzo.

⁵⁰ Di Yésu dré logózoá drá dhi: «Áma arúpi, mí 'o tà mí dré alizo 'òá dhi.» Gò mòndyá nda ì dré dhèzo Yésu dri, akódhi ni ru.

⁵¹ Gbǎ kòdhwà, dhyà adrèbhá tá tùmáńi Yésu be dhi ki àlo dré ngàzo àyi sápi asé gò, kòwánà ki kàdrì ni màràbà ni bí bvwàzo kàle.

⁵² Di, Yésu dré tázoá drá dhi: «Mí logó sápi mína àrà ni na. Angyá ko, mòndyá tíńi adrèbhá sápi ru àyi drígá dhi ki todrà sápi sè.

⁵³ Mí ni ko tàle dhi, má ní tá kitswá áma Atá ni ti lízì gò, akódhi dré ángéló zyandre lavúlé dhi ki amùzo àma ki líkì dhi?»

⁵⁴ Di, má kò'o tá kònini dhi, tà tisìle Gíká ni Kúlì na adrèbhá tǎá dhi, tà kòdhi ki ru 'o kònini dhi ki tá dì ru 'o ngínì?»

⁵⁵ Gò Yésu dré tázoá mòndyá zyandre nda ì dré dhi: «Ma vo kùgù 'í gò, mì dré adrézó àlìle sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ní? Kítú àlo àlo tíńi ì sè dhi, má adré tá lírìlé tà tadhá tépelò na dhi, mì ru tá ma ko.

⁵⁶ Di, tà kòdhi ì atsó tíńi kònini, kitswálé tà pròfétá ì dré tisìle dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.» Gò akódhi ni lebèbhá tíńi dhi ì dré akódhi ni tayizó lapázò.

*Yésu pfo kòwánà ki kàdrì i kandrá bhàgo kàdrì íbe
(A kòńò kpà Mároko 14:53-65; Lúkà 22:54-55, 63-71; Yòwání 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Dhyà Yésu ni rubhá nda ì dré akódhi ni drizo lizo ába Kàyáfá, kòwánà ki kàdrì bhàna. Kònàle dhi, tǎtrítrí kúlì tadhábhá i bhàgo íbe dhi ì kímó tá ru.

⁵⁸ Di Pétèró ro dhi, lebè tá ina Yésu lará ro, tsàle byá kòwánà ki kàdrì nda ni bhà'álé na. Dré fizo lirilé tépelò líkíbhá i kòfalé, kitswálé nóá ngalè tà nda ni kùdù ni adrè ngíni ya dhi.

⁵⁹ Kòwánà kàdrì i bhàgo kàdrì nda íbe títi dhi i adrè tá tà adrélé tàle Yésu rú kinzò sè dhi ki nda, kitswázó akódhi ni 'o dràle dhi bvó.

⁶⁰ Di, i kisú tá àyikya tà àlo ko, tágba móndí bí dhi i dré apfòzo tà ta akódhi rú kinzò sè dhi. Kùdù ro dhi, móndí rì dhi i dré apfòzo

⁶¹ táá dhi: «Dhya kònìdhi tà dhi: «Má ni kitswá tépelò Giká àdhyà ni pfu gò, gòzo síá kítù na àmvolésè.»

⁶² Gò kòwánà ki kàdrì dré ngàzo áyi totó lizíá Yésu tí dhi: «Mí logó mína kúlí tà dhya kònì i dré adrélé tàle mí rú kòdhi i sè ko?»

⁶³ Di, Yésu adrè tá ina kírì. Gò kòwánà ki kàdrì nda dré tàzoá drá dhi: «Má adrè àmi kodzó Giká lídrì ro dhi ni rú sè, mí kòsiró mònndrà tàzoá àma dré ngalè mi Mèsíyà, Giká ni Mvágó 'i yà dhi.»

⁶⁴ Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre. Di, má adrè mána táá àmi dré dhi: Mì ni Móndí ni Mvágó ni no adrèrà'a lirilé Giká rínyí líyí ni driágo lésè. Mì ni kpà akódhi ni no adrèrà'a agòle ndürüku bhù na dhi i drìsè.»

⁶⁵ Di kòwánà ki kàdrì nda dré áyi kítá lasízó kizà dré gò, tàzoá dhi: «Akódhi dha Giká dre! Má ni di go véle móndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè? Mì nò rè ká! Mì yi làdhá dré dhàle Giká rú kòdhi àmi ki bíbhálé sè dre.

⁶⁶ Mì adrè di kisúà ngíni?» Di i logó dhi: «Akódhi kitswá dràdrà sè!»

⁶⁷ Gò i dré tùsú lufúzó akódhi mí, akódhi ni tisizo. Áyi ki àruka i dré akódhi ni mĩ toszó,

⁶⁸ adrézó táá dhi: «Mèsíyà, mí tà rè àma dré pròfétá ro dhi, ngalè àdhi sa mi nì ya dhi ká!»

Pétèró gá Yésu rè

(A kònò kpà Mároko 14:66-72; Lúka 22:56-62; Yòwání 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Lókyá nda sè dhi, Pétèró adrè tá ina lirilé kivi na, bhà'álé nda na. Gò mvátòkó àlo mārābā ro dhi dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, táá drá dhi: «Mì tá kòkpà tùmāni Yésu Gāllīyā lésè dhi be.»

⁷⁰ Di, Pétèró dré ina tà nda ni gàzo rè móndyá títi i kandrá, tàzoá dhi: «Má nì ngalè mí adrè àdho tà ta ya dhi ko.»

⁷¹ Gò dré ngàzo pfòle bhà'álé nda 'àsè, áyi totó ànyi dzóti làga. Mvátòkó àzya dhi dré akódhi ni nòzo gò, tàzoá móndyá adrèbhá tá akódhi làga dhi i dré dhi: «Dhya kòndi tá tùmāni Yésu Nāzārētā lésè dhi be.»

⁷² Di Pétèró dré gòzo tódhyá tà nda ni ga gò, mònndrà sizo tàzoá dhi: «Má nì agó kòdhi ko!»

⁷³ Gí ko, móndyá kònāle nda i dré áyi ki kisízó ànyi Pétèró làga, táá drá dhi: «Mì áyi ki àlo 'i bāti! Ámi kúlí kómvo adrè tadhá dhi, mí angá ángolésè ya dhi nì.»

⁷⁴ Di Pétèró dré ngàzo mònndrà sí, tàzoá dhi: «Tátrítrí kàdré má dri, má kàdré kinzò ta dhi! Má nì agó kòdhi ko!» Gbà kòdhwa, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

⁷⁵ Gò kúlí Yésu dré tá tàle dhi dré agázó Pétèró léna. Tà tá dhi: «Dridrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrá dhi, mí nì àma ga vèsè be na.» Di Pétèró dré pfòzo kivi na gò, ngòle ka'ilé ka'ika'i kizà dré.

27

A drì Yésu lizo ába Pílatò véna

(A kònò kpà Mároko 15:1; Lúka 23:1-2; Yòwání 18:28-32)

¹ Ngá kòwa dre dhi, kòwánà kàdrì i bhàgo íbe dhi i dré ru yìzo títi, kitswázó Yésu ni 'o dràle dhi bvó.

² Di i dré akódhi ni adròzo gò, drìzoá lizo feà Pílatò, Rómá ki gùvèrènerè drígá.

Yúdāsì ni dràma

(A kònò kpà Tà 'òle dhi i 1:18-19)

³ Di Yúdāsì Yésu ni lefèlepi nda kátógyà à nò tá tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè dhi dre dhi, akódhi ni togó dré atsázó kizà ro lavulé tà dré tá 'òle dhi ni tà sè. Gò dré làfa lò'wa nyadhì-àlo-drì-mudrì nda ki dòzo, lizo kitswálé logóá kòwánà kàdrì i véna bhàgo íbe,

⁴ tàzoá dhi: «Má 'o tàkonzì dre. Tàko ko, má lefè móndí adrélépi tá tà àlo àko í rú dhi kàribhá i drígá, i kò'oró akódhi dràle.» Di, i logó drá dhi: «Tà kòdhi nò àma ko. Nò mí kòdhyà!»

⁵ Di Yúdāsì dré làfa lò'wa nda ki bhèzo tépelò na gò, lizo áyi 'i dràle.

⁶ Kòwánà kàdrì nda ì dré láfa lò'wa nda ki kudhúzó, tàzoá dhi: «Àma ki tatrítrí kúllí adré láfa kòndhi ni bhàma túmánì láfa tépelò na dhi íbe dhi ni logá. Tàko ko, kòndhi láfa fèle kàrì kutúzó dhi 'i.»

⁷ Dì ì dré ru yízo gò, láfa nda ni dòzo lizo lídri rùlepi àlo dhi ni amvú gi, amvú nda kàdrérò àrà adrézó mómí aliali dhi ki àbvo si lána dhi ró.

⁸ Tà nda sè dhi, à adré amvú nda ni zi «Amvú kàrì àdhya» atsálé ándrò kòndhi.

⁹ Dì tà longólé prófétá Yèrèmiyá tí dhi dré ru 'òzo kònini. Akódhi longó tá dhi: «Ì do láfa lò'wa nyadhì-àlo-drì-mudrì ledéle àrezá sè dhi i. Kòdhi tá làgì Isèrèlè ànzi ì dré bhàle akódhi ni tà sè dhi 'i.

¹⁰ Láfa nda sè dhi, ì dré amvú lídri rùlepi àdhya ni gizo, ngóro Mírì dré tá tàle má dré dhi tìni.»*

Yésu pfo Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mároko 15:2-5; Lúka 23:3-5; Yòwání 18:33-38)

¹¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré pfozo àyi totó Pilátò, gùvèrènerè nda kandrà. Gò Pilátò dré lizizóá tíá dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Àmi tàndi mí tá dre.»

¹² Kòwánà kàdrì ì bhàgo íbe dhi ì kàsíkì akódhi dre dhi, dré kúllí logózó ko.

¹³ Dì Pilátò dré lizizóá tíá dhi: «Mí yi tà títì ì dré adréle tàle mí rú kòdhi ì ko?»

¹⁴ Dì, Yésu logó ína kúllí àlo ko. Gò gùvèrènerè nda ni línrí dré gazo ásà.

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mároko 15:6-15; Lúka 23:13-25; Yòwání 18:39-19:16)

¹⁵ Kóná àlo àlo títì, gwányá Pásiká àdhya tú dhi, gùvèrènerè nda adré tá dhya ángùdhi bàdzò na, mómí zyandre dhi ì dré adréle kípèle dhi ni trì àyi dré.

¹⁶ Lókyá nda kòndhi sè dhi, agó àlo rú be Yésu Bàràbà, tà ni ni nìzo dóro dhi tá bàdzò na.

¹⁷ Dì mómí zyandre dhi ì kòkímó ru dre dhi, Pilátò dré àyi ki lizizó tàzoá dhi: «Mì adré leá dhi, má kòtrì àmi dré dhya ángùdhi kòdha: Yésu Bàràbà, kó ngalè, Yésu adréle zìle Mèsíyà ro kòndhi?»

¹⁸ Lizí tà àyi kònini tàko ko, nì tá tàle dhi, ì fè tá Yésu í drígá ngbà 'í dirèma sè dhi be.

¹⁹ Pilátò dré tá adrérà'a lírìlé tàbvò tàrà na dhi 'á dhi, akódhi ni tòkó dré mómí mùzo tàá drá dhi: «Mí kò'o agó tà àko í rú kòdhi kònzì ko. Àngyá ko, ándrò kòndhi, má àbì toróbì akódhi ni tà dri gò, àma drì dré adrézó àbílè tà nda sè tò.»

²⁰ Dì kòwánà kàdrì ì bhàgo íbe dhi ì dré mómí zyandre nda ki kodzózó, ì kòziró Pilátò tí kòtrìrò Bàràbà gò, Yésu ni 'òzo dràle.

²¹ Gò Pilátò dré gòzo lizíá àyi tí dhi: «Mì adré leá dhi, má kòtrì àmi dré dhya ángùdhi àyi rì kòni ì kòfalé dhi kòdha?» Dì ì logó dhi: «Bàràbà!»

²² Pilátò gò lizíá dhi: «Má ni di àdho 'o Yésu adréle zìle Mèsíyà ro kòndhi sè?» Dì àyi títì nda ì logó dhi: «Mí tidí akódhi fa kípákìpa dri!»

²³ Pilátò gò lizíá dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzì 'i?» Dì ì dré gòzo adréle tetréle rìnyí sè, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi!»

²⁴ Pilátò dré nòzoá dhi, í kitswá tá vélè tà àlo 'o bwà ko, be ró dhi, mómí zyandre nda ì adré tá 'òle ligilé í be. Dì dré yi adózó, àyi drígá dzizo àyi títì ì mì gò, tàzoá dhi: «Ma tà àlo àko má rú dhya kòndhi ni kàrì ni tà sè! Akódhi ni kàrì ni ngo àmi dri!»

²⁵ Dì mómí zyandre títì nda ì dré logózóá dhi: «Akódhi ni kàrì kàdré ngòle àma dri, àma ki ànzi íbe wà!»

²⁶ Gò Pilátò dré Bàràbà ni trizo àyi dré. Dré Yésu ni 'òzo bhwàle gò, akódhi ni fèzo kitswálé tidilé fa kípákìpa dri dhi bvó.

Sòdá ì gu Yésu

(A kònò kpà Mároko 15:16-20; Yòwání 19:2-3)

²⁷ Gò Pilátò ni sòdá ì dré Yésu ni drizo fizo àba gùvèrènerè nda ni dzò kàdrì na. Ì dré sòdá àruka títì dhi ki azizó ru amú àyi íbe akódhi làgàsè.

²⁸ Gò ì dré akódhi ni kítá ki tuvùzo ruásà, kánzò kà asòzó ruá.

²⁹ Ì dré fanzì kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé dríá gò, kòzó bhàzo dríágó ni lésè. Dì ì dré àyi ki kórókó títizo akódhi kandrà adrézó akódhi ni gu, adrézó tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!»

³⁰ Ì dré adrézó tùsú lufú ruá gò, ì dré kòzó nda ni adózó adrézó akódhi ni drì tswa ásà.

³¹ Ì kògu akódhi kònini dre dhi, ì dré kánzò nda ni avùzo ruásà, gòzo akódhi ni kítá ki tosó ruá. Gò ì dré akódhi ni drizo lizo àba, kitswálé tidilé fa kípákìpa dri dhi bvó.

* 27:10 27:10 A kònò Zàkàrìyà 11:12-13; Yèrèmiyà 18:2-3; 19:1-2; 32:6-15.

*Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi**(A kònò kpà Mároko 15:21-32; Lúka 23:26-43; Yòwàni 19:17-27)*

³² I dré tá adrerà'a apfòle kònalèsè dhi 'á dhi, ì dré drí sizo agó àlo rú be Símónà, angálépi Kírèné lèsè dhi be.† Di ì dré akódhi nda ni 'òzo rinyí sè adrelé fa kipakipa Yésu àdhya ni do.

³³ Gò ì dré lizo Yésu be tsàle àrà rú zile Gòlògótà dhi na. (Rú nda kòdhi adré leà tàle dhi «Àrà drífà àdhya».)

³⁴ Kònàle dhi, ì dré vínò amulé àlòkò kùdzí dhi be dhi ni fèzo akódhi dré mvùle.‡ Di, akódhi kòtabhì ngá nda dre dhi, dré ina gázoá rè.

³⁵ Di ì dré akódhi ni tidízò fa kipakipa dri gò, akódhi ni kítá ki lanzíó àyi kòfalèsè dzègé sè.§

³⁶ Gò ì dré lirízò adrelé tà líkí akódhi làgàsè.

³⁷ A tisi tá tà tà n̄zo akódhi dri dhi wáràgà dri gò, wáràgà nda ni d̄izo akódhi drile. A tisi tá dhi: «Kònidhi Yésu, ópi Yúda ànzi kya 'i.»

³⁸ A tidí tá kpà kùgubhá rí dhi ì fa àruka ì drìsè akódhi làgàsè: àlo ni dríagó ni lèsè, àzya ni lídzí ni lèsè.

³⁹ Mòndyá adrebhá tá lavulé àrà nda 'àsè dhi ì adré tá akódhi ni lodhá, adrezó àyi ki drí ya,

⁴⁰ adrezó tàá dhi: «Mi tá kitswálépi tépelò pfu gòzo síá kítu na àmvolèsè ni, mí tidrí di ámi tàndi wà! Mí kàdré Giká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí así fa kipakipa kòdhi drilèsè wà!»

⁴¹ Kòwànà kàdrì ì, tàtrírí kúlí tadhábhá ì bhàgo ìbe dhi ì adré tá kpà akódhi ni gu kònini, adrezó tàá dhi:

⁴² «Akódhi tidrí mómí àruka ì 'í. Di, kitswá ina áyi tàndi ni tidrí bwà ko! Kàdré ópi Isèrèlè ànzi kya 'i bàti dhi, kási nyànómvá fa kipakipa drilèsè gò, mà kòka'író akódhi!»

⁴³ Bhà tá áyi tá ka'íka'í Giká lèna, adrezó tàá dhi: «Ma Giká ni Mvágó 'i.» Giká kàdré di akódhi ni le bàti dhi, kápá akódhi nyànómvá dràdrà lèsè.»

⁴⁴ Kùgubhá tidilé akódhi be nda ì adré tá kpà akódhi ni lodhá kònini.

*Yésu ni dràma**(A kònò kpà Mároko 15:33-41; Lúka 23:44-49; Yòwàni 19:28-30)*

⁴⁵ Kidhólé kítu rírì sè dhi, tinimvá dré bvò ni mì d̄ozo wáyi, tsàle saà na kítu rírì àmvolèsè dhi na.

⁴⁶ Anyiànyi saà na sè dhi, Yésu dré liyízò kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Èlòyi, Elòyi, lémà sàbàkátàni?» Kòdhi adré leà tàle dhi: «Áma Giká, áma Giká, mí tayí ma àdho tà sè?»*

⁴⁷ Mómí àruka adrebhá tá kònàle dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Akódhi adré Elíyà ni zi.»

⁴⁸ Gò àyi ki àlo dré ràzo mbèlè ngá vòdhovódho dhi ni adó, vìnègàrì d̄azo lána, dròzoá kòzo sílè gò, t̄ngázóá kuru fèle Yésu dré mvùle.

⁴⁹ Di, àyi ki àruka ì dré tàzoá dhi: «Mí tayí rè akódhi, mà kònòró ngalè Elíyà ni atsá akódhi ni tidrí yà dhi.»

⁵⁰ Yésu dré gòzo tódhyá trèle kúlí 'u'ù sè gò, áyi lídrì tayízò lile.

⁵¹ Gbá lókyá nda sè dhi, kítá 'ile tépelò ni 'a lakízò dhi dré lasízò 'a be rí, kidhólé drí lèsè tsàle pá na. Bvò dré ru kosézò gò, kírà ì dré togázò.

⁵² Mógó ì dré ru lanzízò gò, mómí lólo Giká àdhya bí dràbhá dre dhi ki rúbhá ì dré ngàzo dràdrà 'àsè.

⁵³ Áyi nda ì kòpfò mógó ì lèsè dre dhi, ì dré tífizò Yèrusalémà na Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolèsè gò, ì dré agázò mómí bí dhi ì mi.

⁵⁴ Rómá ki sódá kí kàdrì ì sódá ni ìbe adrebhá Yésu ni líkí dhi ì kònò kàdikàdi nda túmání tà títu ru 'obhá nda ìbe dre dhi, tirí dré gàzo àyi lèna bí. Di ì dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ina Giká ni Mvágó 'i bàti!»

⁵⁵ Tòkò bí dhi ì tá kpà kònàle, adrelé tà nda ki no lárá ro. Áyi nda ì lebè tá Yésu Gàliláyà lèsè, adrezó tà 'o drá.

⁵⁶ Áyi kòfalé dhi tá: Màriyà Màgàdálènè, Màriyà Yàkòbhò ki andre Yòséfà be dhi, tsàle Zèbèdáyò ni ànzi ki andre.

*Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi**(A kònò kpà Mároko 15:42-47; Lúka 23:50-56; Yòwàni 19:38-42)*

† 27:32 27:32 «Kírèné» kònidhi tá bhàandre bvò Libiyà àdhya lé, bvò kàdrì Afiriká àdhya lé dhi 'i. ‡ 27:34 27:34 A kònò Longó ì 69:22. § 27:35 27:35 A kònò Longó ì 22:19. * 27:46 27:46 A kònò Longó ì 22:2.

⁵⁷ Ìndró kàndrì dre dhi, agó àlo rú be Yòséfà dhi dré lizo Pìlátò véna. Akódhi nda tá ngá líyí angálépi Arimátáyà lésè dhi 'i. Atsá tá kpá Yésu ni lebèlèpi ró.

⁵⁸ Dì akódhi kòtsa Pìlátò véna dre dhi, dré Yésu ni rúbhá zizo tíá. Gò Pìlátò dré tàzoá dhi, à kòfè rúbhá nda drá.

⁵⁹ Dì Yòséfà dré lizo rúbhá nda ni do lambélé kítá kemve dóro dhi sè gò,

⁶⁰ lizo bhàá àyi tàndi ni mógó tídhí í dré tá 'òle gàle kírà na dhi na. Dré kírà kàdrì dhi ni alízó bhàle mógó nda tí gò, lizo.

⁶¹ Màriyà Mágadàlènè ì Màriyà àzya be dhi ì lírí tá mógó nda kandrà, adrélé tà nda ki no.

A bhà sòdá ì kitswálé mógó líkí

⁶² Kítú bvóá dhi sè, kòdhi adrè tàá dhi, kítú adrézó tà ledé dhi àmvolésè dhi, kòwánà kàdrì ì Fàrisáyò ìbe dhi ì dré lizo Pìlátò véna,

⁶³ tàá drá dhi: «Atálágó, tà àlo dhya mómí ki litílèpi kòdhi dré tá tàle dré adrérà'a lídrì ìbe dhi 'á dhi agá ìna àma léna dre. Akódhi tà tá dhi: <Kítú na àmvolésè dhi, má ni nga dràdrà 'àsè.>

⁶⁴ Dì ásá dhi, mí kòfè tòlì adrézó akódhi ni mógó líkí tsàle kítú ni na tú. A kò'o kònìni ko dhi, akódhi ni lebèbhá ki kitswá lile akódhi ni rúbhá kugù, gòzo tàá mómí ì dré dhi, akódhi nga dràdrà 'àsè dre. Dì tà nda ni go véle mómí ki lítí wáláká ni ni lavú.»

⁶⁵ Pìlátò logó àyi dré dhi: «Sòdá ì be kònwàrè. Mì kòdrì àyi lizo àyi ki bha adrélé mógó nda ni líkí ngóro mì dré nìle 'òle dhi tìni.»

⁶⁶ Dì ì dré lizo kírà mógó nda tí dhi ni kìkpà gò, ì dré sòdá nda ki bhàzo adrélé líkíá.

28

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpá Mároko 16:1-10; Lúka 24:1-12; Yòwàni 20:1-10)

¹ Sábátù àmvolésè, kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, Màriyà Mágadàlènè ì Màriyà àzya be dhi ì dré ngàzo drubhì kínó lile Yésu ni mógó no.

² Gbã kòdhwà, bvò dré ru kosézó rìnyì sè gò, ángélo Mírì àdhya dré asízó bhù lésè alìle kírà lí mógó nda tísè gò, dré lírízó kírà nda dri.

³ Akódhi ni lású tá lagulagu ró, ìndì akódhi ni kítá ì tá kemve kpírkpírí.

⁴ Dì sòdá adrèbhá tá mógó nda ni líkí dhi ì dré lyàzo kwàkwà tírì dré gò, ì dré ledhézó kìní mì atsálé àbvò ì tìni.

⁵ Dì, ángélo nda dré tàzoá tòkó nda ì dré dhi: «Mì ro ngá ko! Má nì tàle dhi, mì adrè Yésu tídlé fa kipakipa dri dhi ni nda kòdhya dhi be.

⁶ Akódhi kònwa yókòdhó. Nga ìna dràdrà 'àsè ngóro dré tá tàle dhi tìni. Mì alì àrà tà rúbhá ni ni bhàzo dhi ni no.

⁷ Dì mí lè mbèlè tàá akódhi ni lebèbhá ì dré dhi: «Akódhi nga dràdrà 'àsè dre. Adré lile àmì kandràna Gáliláyà na. Kònàle dhi, mì ni akódhi ni no.» Nyànómvá dhi, má longó tà nda kòdhi ì àmì dré dre!»

⁸ Dì tòkó nda ki togó dré gàzo tírì sè bí ìndì arí sè bí gò, ì dré ngàzo mógó nda lésè, ràle kitswálé rúbí nda ni longó Yésu ni lebèbhá ì dré.

⁹ Gbã kòdhwà, ì dré ru kisúzó Yésu be gò, dré tàzoá dhi: «Mòdo àmì dré!» Dì ì dré àyi ki kisízó àyi akódhi làga, ledhélé akódhi ni pá ru, akódhi ni líndrì bhàzo.

¹⁰ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì lè tàá àma adrúpi ì dré dhi, ì kòlì Gáliláyà na. Kònàle dhi, ì ni àma no.»

Tà sòdá mógó líkíbhá dhi ì dré longólé dhi

¹¹ Tòkó nda ì dré tá adrérà'a láti 'á dhi, sòdá adrèbhá tá mógó nda ni líkí dhi ki àruka ì dré lizo bhàandre na, tà títi lavúbhá nda ki longó kòwánà kàdrì ì dré.

¹² Dì kòwánà kàdrì nda ì kòkímó ru bhàgo ìbe dre dhi, ì dré ru yízo gò, làfa fèzo bí sòdá nda ì dré,

¹³ tàzoá àyi dré dhi: «Lè mì kòtà dhi: <Akódhi ni lebèbhá ì atsá tá ngátsi sè akódhi ni rúbhá kugù, mà dré tá adrérà'a ayí ko dhi 'á.>

¹⁴ Dì tà nda ni rúbí kòlì dhèle gùvèrèneré bina dhi, mà ni àmì ki tàrà ga akódhi kandrà, tà àlo kònzi dhi kàtsáro àmì rú ko dhi bvó.»

¹⁵ Dì sòdá nda ì dré làfa nda ni dòzo gò, ì dré 'òzoá ngóro tàle àyi dré dhi tìni. Dì tà nda kòdhi dré la'úzó Yúdá ànzi ì kòfalé, lile drìdrì atsálé àndró kònìdhi.

Yésu tayí àzì kàdrì àyi lebèbhá ì drígá

(A kònò kpá Mároko 16:14-18; Lúka 24:36-49; Yòwàni 20:19-23; Tà 'òle dhi ì 1:6-8)

¹⁶ Gò Yésu ni lebèbhá mudrì-drì-àlo dhi ì dré ngàzo lile Gáliláyà na, mbàle kóngó Yésu dré tá tadhálé àyi dré dhi drìna.

¹⁷ Di ì kòtsa akódhì nì no dre dhì, ì dré ledhézó àyi kì kórókó titì akódhì kandrá, akódhì nì lindrì bhàzo. Di, àyi kì àruka ì kayí tá àyikya tà nda àyi léna.

¹⁸ Gò Yésu dré áyi kisízó ànyi àyi títi dhì i lága, tàá àyi dré dhì: «Giká afè má dré r̄nyí adrézó tà títi bhù na ìndì bvò dri dhì i dr̄ile dhì dre.

¹⁹ Di ásà dhì, m̄ ì m̄ndí s̄rú títi i 'ásè dhì kì 'o atsálé áma lebèbhá i ró, bàtìsimò fèzo àyi dré Giká Atá nì rú sè, Mvágó nì rú sè ìndì Tirí Lólo nì rú sè.

²⁰ M̄ kòtadhá tà títi má dré tàle m̄ kò'o dhì i àyi dré adrélé 'òle. Di m̄ yi r̄è ká! Má nì ngbú adré tùmání àm̄i ibe, tsàle byá lókyá kùdù na.»

Rúbí Tani Márokò dré tisile dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngile drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisilepi dhi tá Márokò 'i. Akódhi nda tá Yòwàni Márokò, àziàmù Pólò kya Bàrànbà be dhi 'i (Tà 'òle dhi i 12:25). Akódhi tá kpà àziàmù Pèterò àdhyà 'i (1 Pèterò 5:13). Do tá tà í dré yìle àyi nda i véna dhi i, búkù kònìdhi ni tisizo. A adrè kisùá dhi, búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi i kòfalé dhi, búkù Márokò àdhyà kònìdhi búkù tisile drìdrì dhi 'i.

Kidhólé búkù kònìdhi ni kidhoma lèsè dhi, Márokò adrè tadhá ngádra 'á dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i (1:1; 1:11; 3:11; 5:7; 9:7; 14:61-62; 15:39). Tàko ko, Yésu nda adrè tírì kònzi ki dro topfòle móndí i lèsè, adrézó móndí ki tidrí àyi ki drà i lèsè, adrézó tà àruka bi lindriga ró dhi ki 'o, tadházóá dhi, àyi rìnyí angá Giká vélèsè káyá dhi. Rìnyí nda sè dhi, adrè kpà tà tadhá kúlí lanzìlanzi sè, adrézó ndìndì móndí ki tàkonzi tri. Di, búkù kònìdhi ni kidhoma na dhi, adrè ìna tàá ngádra 'á dhi, i àdhi 'i yà dhi ko. Be ró dhi, adrè àyi zi Móndí ni Mvá ro, móndí i kòkisurò zyà tà dré adrélé 'òle ìndì tadhálé dhi i 'íká, gò i kòka'irò akódhi ndò.

Márokò adrè tà Yésu dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki kipè tisile àyi búkù kònìdhi léna. Adrè àrà do bí adrézó tà ru 'obhá Yésu ni pòsò kùdù sè dhi ki títi. Tàko ko, tà nda i adrè tadhá ngádra 'á dhi, Yésu àdhi 'i ya dhi. Kùdù ro dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì bí dhi i gá akódhi gágá. Di, akódhi ni lebhéhá títi dhi i ni tàle dhi, akódhi Giká ni Mvágó 'i bàti dhi be.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Látì ledema Yésu dré àyi àzi 'òzo dhi (1:1-13)
- 2) Yésu ni àzi bvò Gàlìláyá àdhyà na dhi (1:14-9:50)
- 3) Yésu ni atsi ngàzo Gàlìláyá lèsè lile Yèrúsalmà na dhi (10:1-52)
- 4) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (11:1-15:47)
- 5) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni mbàma bhù na dhi (16:1-20)

Yòwàni Bàtìsimò fèlepi ledé látì Mìrì Yésu dré

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Lúkà 3:1-18; Yòwàni 1:19-28)

- 1 Kònìdhi Rúbí Tani, Yésu Krìsto, Giká ni Mvágó ni tà dri dhi 'i.*
- 2 Ngóro profètà Esáyá dré tisile Giká ni Kúlí na dhi tìni dhi, Giká tà tá dhi: «Mí nò ká! Má ni dhyà dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lile mí kandrána. Akódhi nda ni látì ledé mí dré.†
- 3 Akódhi dhyà adrélépi kúlí loyó duku na dhi 'i. Adrè tàá dhi: «Mì kòledé látì Mìrì dré alìzo! Mì kòlotó látì atsálé pyà akódhi dré!»‡»
- 4 Di Yòwàni Bàtìsimò fèlepi pfò tá duku na gò, kidhólé adrélé bàtìsimò fe móndí i dré. Adrè tà longóá àyi dré dhi, i kòladzá àyi ki togó gò, bàtìsimò dòzo, Giká kòtrìrò àyi ki tàkonzi i be dhi bvò.
- 5 Di móndí zyandre dhi i adrè tá apfòle bvò wáyi Yúdáyá àdhyà lèsè ìndì Yèrúsalmà lèsè, alile Yòwàni vélé. † adrè tá àyi ki tàkonzi ki ta ngádra 'á gò, akódhi dré adrézó bàtìsimò fe àyi dré yìandre Yòròdánè àdhyà na.
- 6 Yòwàni asó tà kítá ledélé kàmìlò bhí sè dhi i rú, káfá ledélé kà'wá kìní sè dhi ni 'izo àyi kípìlé 'á. Adrè tà kisa nya, adrézó kpà apé mbì na dhi ni mbe.
- 7 Adrè tà longóá móndí i dré dhi: «Dhyà àlo áma lavúlépi rìnyí sè dhi ni adhé má bvò. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndàndì tandìle akódhi ni kámókà bá tri bwà ko.
- 8 Má adrè mána bàtìsimò fe àmi dré yí sè. Di, akódhi ni ìna bàtìsimò fe àmi dré Tírì Lólo sè.»

Yésu ni bàtìsimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma duku na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 3:13-4:11; Lúkà 3:21-22; 4:1-13)

- 9 Lókyá nda sè dhi, Yésu dré angázó Nàzàrètá Gàlìláyá le dhi lèsè, alile bàtìsimò do Yòwàni vélé Yòròdánè na.
- 10 Di gbá lókyá Yésu dré tá adrèrà'a apfòle yí lèsè dhi 'á dhi, dré bhù nòzo ru lanzirà'a gò, Tírì Lólo nòzo asirà'a kòbhòlà tìni adhéle í dri.

* 1:1 1:1 Wárágá àruka Giká ni Kúlí tisizo àyi dri dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú ko: «Giká ni Mvágó».

† 1:2 1:2 A kònò Máláki 3:1. ‡ 1:3 1:3 A kònò Esáyá 40:3.

¹¹ Gò kúli dré apfòzo bhù lésè tàà dhi: «Mi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kinlé ámi tà sè tò.»

¹² Gbã lókyá nda sè dhi, Tirí Lólo dré Yésu ni drizo lizo ába duku na.

¹³ Kònàle dhi, Sàtánà dré akódhi ni tabhizo litlé kitú nyadhi-rì. Akódhi adré tá adrélé kà'wá mbì na dhi íbe, ìndì ángéló ì adré tá akódhi ni ledé.

Yésu kidhó àyi lebebhá ki azi

(A kònò kpà Mátáyò 4:12-22; Lúka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yòwàni ni ruma bhèle bádzo na dhi àmvolésè dhi, Yésu dré lizo bvò Gàllílayà àdhya na gò, kidhólé adrélé Rúbí Tani angálépi Giká vélésè dhi ni longó móndí ì dré.

¹⁵ Adré tá longóá dhi: «Lókyá kitswá dre. Giká ni Opi atsa ànyi dre. Mi kòladzá àmi ki togó agòzo Giká vélé! Mi kòka'í Rúbí Tani!»

¹⁶ Kitú àlo, Yésu dré tá adrérà'a atsilé tápáriandre Gàllílayà àdhya mìlésè dhi 'á dhi, nò tá Simónà ì adrúpi ni Andréya be, adrérà'a àyi ki kimbá bhe yí na. Angyá ko, àyi tá kosyá bhebhá 'i.

¹⁷ Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì má vèsè. Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò vélé adrélé kosyá bhebhá ì ró ko. Má ni àmi ki 'o adrélé móndí ndabhá ì ró.»

¹⁸ Dì gbã lókyá nda sè dhi, ì dré àyi ki kimbá ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebé.

¹⁹ Yésu kòlì vwàle tsà dre dhi, dré Yàkóbhò ì adrúpi ni Yòwàni be, Zèbèdáyò ni ànzi ì ró dhi ki nózo, adrérà'a àyi ki kimbá ki mì ledé bwátù na.

²⁰ Gbã kòdhwa, Yésu dré àyi ki azízó gò, ì dré àyi ki atá Zèbèdáyò ni tayízó àzibhá ni íbe bwátù na, alizo Yésu vèsè.

Yésu dro tirí kònzi agó àlo dhi lésè

(A kònò kpà Lúka 4:31-37)

²¹ Àmvolásá dhi, Yésu ì dré lizo lebebhá ni íbe tsàle bhàandre Kàpàrànwúmá àdhya na. Sábátù kàtsá dre dhi, Yésu dré fizo Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na gò, kidhólé adrélé àyi ki tadhá.

²² Y adré tá akódhi ni yi sibhálé be ngbo, tà dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè. Tàko ko, akódhi ni kúli ì tá lanzilanzi ro. Adré tá ina àyi ki tadhá ngóro tátrírí kúli tadhábhá kya tíni ko.

²³ Gbã kòdhwa, agó àlo àyi ki lisámbò dzó nda 'á adrélépi tirí kònzi íbe í lèna dhi dré ngàzo trèle,

²⁴ yòzoá dhi: «Á! Yésu Nàzàrètá lésè ni, tsitsì áma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Mì alì áma ki tà 'o akilé? Má ni mì àdhi 'i ya dhi be. Mì Dhya lólo Giká àdhya 'i!»

²⁵ Gò Yésu dré ngàzo ligilé tirí kònzi nda be, tàzoá dhi: «Mì atsu ámi tí! Mì pfò agó kònndhi lésè!»

²⁶ Dì tirí nda dré agó nda ni kizízó rinyí sè, trèzo kúli 'u'ù sè gò, pfòzo lásà lile.

²⁷ Móndyá títi kònàle nda ki líndrí dré gàzo bhwábhwá gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Kònini ni àdho tà 'i? Mì yi rè tà tídhí akódhi dré adrélé tadhálé kúli lanzilanzi ì sè dhi ì ká! Adré ndàndì tòlì fe tirí kònzi ì dré gò, ì dré adrézó akódhi ni kúli kà'í 'òle.»

²⁸ Dì Yésu ni rúbí dré la'úzó mbèlè bvò wáyi Gàllílayà àdhya 'àsè.

Yésu tidrí dràbhá ì, móndí tirí kònzi íbe àyi lèna dhi íbe

(A kònò kpà Mátáyò 8:14-17; Lúka 4:38-41)

²⁹ Yésu ì kápfo lisámbò dzó nda lésè dre dhi, ì dré lizo Yàkóbhò íbe ìndì Yòwàni be tsàle Simónà ki dzó Andréya be dhi na.

³⁰ Dì, Simónà ni àdrá adré tá ina ayilé lángá na, rúbhá ni dré tá adrélé àtsi ró dhi sè. Gò tà nda ni tàzo Yésu dré.

³¹ Dì dré àyi kisízó ànyi tòkò nda làga, akódhi ni drígá ru, akódhi ni tingázó kuru gò, rúbhá àtsi nda dré pfòzo rúásá. Gò tòkò nda dré kidhózó ngá fe àyi dré nyàle.

³² Ìndró sè, kitú kòndi dre dhi, à dré dràbhá títi dhi ki adzízó tumáni móndyá títi tirí kònzi íbe àyi lèna dhi íbe Yésu vélé.

³³ Móndyá títi bhàandre nda 'á dhi ì kímó tá ru adrélé dzó nda tí.

³⁴ Dì Yésu dré móndí bí adrebhá tá drà twátwa íbe dhi ki tidrízó. Dré kpà tirí kònzi bí dhi ki drózo topfòle móndí ì lésè. Dì, adré tá ina kúli logá tirí kònzi nda ì dré, ì dré nìle akódhi àdhi 'i ya dhi be dhi sè.

Yésu tatsí Giká ni kúli longóbe bvò Gàllílayà àdhya 'àsè

(A kònò kpà Lúka 4:42-44)

³⁵ Drùbhì kínó, ngá pfùnìpfùnì sè dhi, Yésu dré pfòzo lile àrà móndí àko dhi na gò, kidhólé adrélé tà ta Giká be.

- ³⁶ Šimónà i arúpi ni íbe dhi ì dré ngàzo adrélé akódhi ni nda.
³⁷ Ì kòkísú akódhi dre dhi, ì dré tázóá drá dhi: «Móndyá títi dhi ì adré ámi nda.»
³⁸ Dì akódhi logó àyi dré dhi: «Mà kòlì bhà àma làgàsè dhi i 'àsè, má kòlongóro kpà Giká ni kúli kònàle be dhi bvò. Tàko ko, tà nda tà má dré alizo 'òá dhi 'i.»
³⁹ Gò dré ngàzo tatsilé bvò wáyi Gálliláya àdhyà 'àsè, Giká ni kúli longóbe Yúdà ànzi ki lisámbò dzó i 'àsè, ìndì tirí kònzi ki drobe topòle móndí i lèsè.

Yésu tídrí agó àlo kàrì dré rùle dhi

(A kònò kpà Mátáyò 8:1-4; Lúka 5:12-16)

- ⁴⁰ Kítú àlo dhi, agó àlo kàrì dré rùle dhi àlì tá adhéle áyi kórókó títi Yésu kandrá, akódhi ni ti lizízo tázóá dhi: «Mì rìnyí íbe kitswázó áma temvé tídrilé, mí kòlè dhi.»
⁴¹ Dì Yésu dré kizà dózo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, drígá kídizízo akódhi ni tabè, tázóá drá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpírìkpírì wà!»
⁴² Gbã kòdhwa, kàrì drà nda dré ngàzo agó nda rúsè gò, dré adrízó.
⁴³ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré látì fèzo akódhi dré lizo, tà lazízo dríá kònini:
⁴⁴ «Mí kònò dóro, mí kòlongóro tà kòdhi dhyà àlo dré ko. Be ró dhi, mí lè mína ámi tadhá kówànà dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmà ro Giká dré ámi temvema sè ngóro Mósè ni tatrítrí kúli dré adrélé tàle dhi tíni, tadházóá móndí i dré dhi, mí adrí dre káya dhi.»
⁴⁵ Dì, agó nda kòlè dre dhi, dré ìna kídhozó adrélé tà atsálépi í rú nda ni longó ngádra 'á, adrézó rúbí ni ni 'o la'úlè. Asà dhi, Yésu kitswá tá gòle véle file bhàandre àlo dhi na ngádra 'àsè bwà ko. Be ró dhi, adré tá ìna adrélé àrà móndí àko dhi i 'àsè. Dì, tágba kònini dhi, móndí zyandre dhi ì adré tá angalé àrà títi i lèsè alìle akódhi véle.

2

Yésu tídrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mátáyò 9:1-8; Lúka 5:17-26)

- ¹ Kítú àruka ì kòlavú dre dhi, Yésu dré gòzo gòle Kàpàrànwúmà na gò, à dré yízoá tàle dhi, akódhi í bhàna.
² Dì móndí zyandre lavulé dhi ì dré alizo ru kimó gale dzó nda léna bí. Àrà adrézó dhyá ki totó ndàndì kivi na dzó nda tí dhi tá véle yókódhó. Yésu dré tá adrerà'a Giká ni kúli longó àyi dré dhi 'á dhi,
³ móndí àruka ì dré atsázó agó àlo pá be àbvò ro, àyi ki su ì dré adrélé adólé kindri drì dhi be.
⁴ Dì, móndyá zyandre nda ki tà sè dhi, ì kitswá tá àyikya látì kisú fizo ába Yésu véna bwà ko. Dì ì dré ngàzo mbàle ába dzó nda drìna gò, dzó nda ni drì awú. Ì kòlò látì dre dhi, ì dré akódhi ni tirízó síle kindri dré adrézó ayílè dríá dhi dri, Yésu kandrá.
⁵ Dì Yésu kònò àyi ki tà ka'ika'í dre dhi, dré tázóá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma mvá, à trè ámi tàkonzì ì dre.»
⁶ Dì, tatrítrí kúli tadhábhá àruka adrébhá tá lirílè kònàle dhi ì dré dhèzo adrélé kisúá àyi léna dhi:
⁷ «Dhyà kòndi adré tà ta kònini àdho tà sè? Adré ìna Giká ni dha! Adhi ni kitswá tàkonzì tri nì, kàdré ngbà 'í Giká 'i kalóma ko dhí?»
⁸ Gbã kòdhwa, Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tázóá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà kisú kònini àdho tà sè?»
⁹ Tà kitswálè tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònìdhi dré dhi, ángudhi 'i: «A trè ámi tàkonzì ì dre» dhi, kó ngalè, «Mí nga, mí do ámi kindri, ìndì mí kídho atsi to» dhí?
¹⁰ Má adré leá mì kònì dhi, Móndí ni Mvá rìnyí íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Dì dré tázóá agó pá be àbvò ro nda dré dhi:
¹¹ «Má adré taa mí dré dhi: Mí nga, mí do ámi kindri, ìndì mí nzi mí bhàna!»
¹² Gbã kòdhwa, agó nda dré ngàzo áyi kindri do, pòzo lile móndyá títi i misè. Dì àyi títi nda ki líndrì dré gàzo bhwàbhwa gò, ì dré ngàzo adrélé Giká ni rú bha kùle, adrézó taa dhi: «Mà nò rè tází tà làsú be kònini dhi ko!»

Yésu azí Lévi

(A kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Lúka 5:27-32)

- ¹³ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá pòle tápàriandre Gálliláya àdhyà làgana. Móndí zyandre lavulé dhi ì adré tá alìle akódhi véle gò, dré adrézó àyi ki tadhá.
¹⁴ Dré tá adrerà'a lavulé tápàriandre nda mìlèsè dhi 'á dhi, dré Lévi Aláfáyò ni mvá ni nòzo adrerà'a lirílè mèdáyì lagirà na. Dré tázóá drá dhi: «Mí lebè ma!» Dì Lévi nda dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

¹⁵ Bvóá dhi, Yésu ì dré lizo lebhá ni ìbe Léví ni dzó na gò, ì dré lírízó mísá lágásè adréle ngá nya tùmáni mèdáyì lagíbhá ìbe bí, ìndí mómndí adréle nòle tàkonzìbhá ro dhi ìbe bí. Tàko ko, mómndí bí làsú be kònìni dhi ì adré tá Yésu ni lebhè.

¹⁶ Dì, tatrírí kúlí tadhábhá àruka adrébhá tá kpà Fàrisáyò ro dhi ì kònò akódhi adrérà'a ngá nya tùmáni mómndí làsú be kònìni dhi ìbe dre dhi, ì dré ngàzo lizíá akódhi ni lebhá ì tí dhi: «Akódhi adré ngá nya tùmáni mèdáyì lagíbhá ìbe ìndí tàkonzìbhá ìbe àdho tà sè?»

¹⁷ Yésu kòyì tà lizíle nda dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mómndyá rúbhá be dóro dhi ì ndá gá kódzó ko na. Be ró dhi, mómndyá drà ro dhi ì adré àyíkya ndáà àyi. Má alì mómndyá adrébhá àyi kì no gyágya dhi kì azí kòdhyà ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá kì azí kòdhyà.»

*A lizí Yésu tàbirì mvòma ni tà dri
(A kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Lúkà 5:33-39)*

¹⁸ Kítú àlo dhi, Yòwánì Bátisimò fèlepi ni lebhá ì Fàrisáyò ìbe dhi ì adré tá tàbirì mvo. Dì mómndí àruka ì dré alizo lizíá Yésu tí dhi: «Yòwánì ni lebhá ì Fàrisáyò kya ìbe dhi ì adré kó tàbirì mvo, adrézó tà zì Giká tí dhi, àmi lebhá ì adré dì àyíkya tàbirì mvo ko àdho tà sè?»

¹⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Mómndyá azilé gwányá làmó àdhyà lé dhi kì kítswá tsì tàbirì mvo, ì dré adrérà'a tùmáni tòkó líyì be dhi 'á? Tàdzi ko! Ì dré rè dhu adrérà'a tòkó líyì nda be àyi kòfalé dhi 'á dhi, ì kítswá tàbirì mvo ko.

²⁰ Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tòkó líyì nda ni tìngá àyi kòfalésè gò, ì dré kídhozó adréle tàbirì mvo lókyá nda sè.

²¹ Dhyà àlo kàdré kítá àku ró lasilépi dhi ìbe dhi, dhi kítá tídhí ro dhi kítá àku nda dri ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, kítá tídhí nda ni kítá àku nda ni asé gò, kítá àku nda dré gòzo véle lasilé lile dridrì.

²² Kòdhi ìbe dhi, dhyà àlo dà vìnò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vìnò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, vìnò tídhí nda ni abhò kíní àku nda kì lasí gò, vìnò ì kíní nda ìbe dhi ì dré abízó tíú. Asà dhi, à adré vìnò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna.»

*Yésu Mírì sàbátù àdhyà 'i
(A kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Lúkà 6:1-5)*

²³ Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavúlè amvú ngánò àdhyà ì 'àsè gò, akódhi ni lebhá ì dré kídhozó adréle ngánò lò'wa vu.*

²⁴ Gò Fàrisáyò ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mí nò rè ká! Àmi lebhá ì adré àyíkya tà àma kì tatrírí kúlí dré adréle logalé sàbátù tí dhi ni 'o àdho tà sè?»†

²⁵ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mí nà rè tàdzi tà Dàwídí dré tá 'òle ì dré adrérà'a lemerè ro ìndí tàbirì ìbe akódhi ni arúpi ìbe dhi 'á dhi ko?

²⁶ Kòwánà kì kàdrì, Abiyàtàrà ni lókyá 'á dhi, Dàwídí nda fì tá Giká ni dzó kàdrì na, mápà fèle Giká dré dhi ni adó nyàle gò, dré kpà fèzoá àyi arúpi ì dré nyàle. Tàkò àma kì tatrírí kúlí adré tá ìna mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbá 'ì kòwánà kì tá kítswá nyàá dhi àyi.»

²⁷ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Giká bhà mómndí ì adréle sàbátù dré ko. Be ró dhi, bhà ìna sàbátù adréle mómndí ì dré.

²⁸ Dì àsà dhi, Mómndí ni Mvá Mírì 'i, ndàndì Mírì sàbátù àdhyà 'i.»

3

*Yésu tídrí agó àlo dhi sàbátù tú
(A kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Lúkà 6:6-11)*

¹ Sàbátù àzya tú dhi, Yésu dré gòzo fìle Yúdà ànzi kì lisámbo dzó na. Kònàle dhi, agó àlo drígá ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

² Fàrisáyò àruka ì adré tá tà ì dré kítswázó Yésu ni asíkí àsà dhi ni nda. Dì ì adré tá akódhi ni mǐ ga, nòzoá ngalè akódhi ni agó nda ni tídrí sàbátù tú yà dhi.

³ Dì Yésu dré tàzoá agó drígá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga àmi totó mómndyá tíú dhi kì kító 'á.»

⁴ Gò dré lizízoá àyi tíú nda ì tí dhi: «Àma kì tatrírí kúlí adré tà àngùdhi ni ka'í sàbátù tú dhi kòdhyà: adréle tà dóro 'o dhi, kó ngalè adréle tà kònzi 'o dhi? Adréle mómndí tídrí dhi, kó ngalè adréle mómndí pfu dràle dhi?» Dì, ì logó àyíkya kúlí ko.

* 2:23 2:23 A kònò Dùtèrònómè 23:26. † 2:24 2:24 A kònò Pfòma 34:21.

⁵ Yésu dré mǒndyá í lágàsè kúru nda ki nõzo títí togóaswa sè. Di, akódhi ni togó tá kpà kizà ro, ì dré àyi ki togó 'òle tombálé dhi sè. Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí kidzì àmi drígá.» Akódhi dré kidzìzoá gò, drígá ni nda dré adrízó.

⁶ Gbá lókyá nda sè dhi, Fàrisáyò nda ì dré pǒzo ru yi mǒndyá ópí Eródè àdhya íbe, kitswázó látí nda Yésu ni pǒzo dràle dhi bvó.

Móndí zyandre lavulé dhi ì lebè Yésu

⁷⁻⁸ Amvolásà dhi, Yésu ì dré àyi ki vùzo lyà lebèbhá ni íbe lile tǎpáriandre Gálliláya àdhya lágana. Di mǒndí zyandre lavulé dhi ì dré akódhi ni lebèzo. Ayi nda ì yi tá tá títí akódhi dré adrélé 'òle dhi ì gò, ì dré angázó bvó Gálliláya àdhya lésè, bvó Yúdáyá àdhya lésè, Yerúsalemà lésè, bvó Idumáyá àdhya lésè, Yörödánè ni ta'á lésè, indì bvó Tírè ì lága Sidónà be dhi lésè, alile akódhi vélé.

⁹ Di Yésu dré tàzoá àyi lebèbhá ì dré dhi, ì kòkisi bwátù bhàle ànyi í lága adrélé gànzi ró ì dré, mǒndyá zyandre nda ì kòkipiró ì ko dhi bvó.

¹⁰ Tàko ko, akódhi tidrí tá mǒndí bí dhi ì gò, mǒndí drà twátwa íbe dhi ì dré adrézó adàle akódhi vélé, kitswálé akódhi ni tabè dhi bvó.

¹¹ Di àyi tiri kónzi íbe àyi léna dhi ì kàdré akódhi ni no dhi, ì adrè tá adhéle akódhi kandrà, adrélé tetrélé, adrézó tàà dhi: «Mí Giká ni Mvágó 'i!»

¹² Di, Yésu adrè tá ína àyi ki logá, ì kòtadháro mǒndí ì dré ì àdhi 'i ya dhi ko.

Yésu bhà mǒndí mudrí-drì-rì dhi ì twá adrélé àpóstolò ì ró

(A kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Lúkà 6:12-16)

¹³ Amvolásà dhi, Yésu dré lizo mbàle kóngó àlo drìna. Dré mǒndí í dré lèle azilé dhi ki azizó gò, ì dré alizo akódhi vélé.

¹⁴ Di dré mǒndyá mudrí-drì-rì nda ki bhàzo twá, àyi ki zizo àpóstolò ì ró, ì kàdréro túmání ì be, indì ì kàdréro àyi ki tibhù Rúbí Tani longó be dhi bvó.

¹⁵ Dré kpà rinyi fèzo àyi dré kitswázó tiri kónzi ki dro topfòle mǒndí ì lésè.

¹⁶ Ayi mudrí-drì-rì dré bhàle twá nda ì tá: Simónà (dré rú zìle Pétèro dhi),

¹⁷ Yàkóhbò Zèbedáyò ni mvá, adrúpi ni Yòwání be (Yésu dré àyi ki rú zizo Bwànerègè dhi ì; rú nda kòdhi adrè léá tàle dhi «Bhù ni tadima ni ànzìago ì»),

¹⁸ Andréya, Filipò, Bàràtòlómáyò, Mátáyò, Tòmá, Yàkóhbò Aláfáyò ni mvá, Tàdáyò, Simónà (adrélépi àtsi ró àyi sùrú ni tà sè dhi),

¹⁹ indì Yúdási Ísikàriyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá ì drígá dhi).

Yésu ni tà, tiri kónzi ki kàdrì àdhya be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:22-32; Lúkà 11:14-23; 12:10)

²⁰ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo nzìle ì bhàna gò, mǒndí zyandre dhi ì dré gòzo tódhyá ru kímó kònale. Tà nda sè dhi, akódhi ì lebèbhá ni íbe dhi ì kitswá tá ndindì ngá nya bwà ko.

²¹ Akódhi ni aró ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré alizo kitswálé akódhi ni dri sùzo rúá dhi bvó. Tàko ko, ì adrè tá tàá dhi, akódhi ni drì abí vélé dre.

²² Di, tǎtrírí kúllí tadhábhá angábhá Yerúsalemà lésè dhi ì adrè tá àyikya tàà dhi: «Akódhi Bèlèzèbulé íbe í léna!* Adrè tiri kónzi ki dro topfòle mǒndí ì lésè, tiri kónzi ki kàdrì ni rinyi sè!»

²³ Di Yésu dré àyi nda ki azizó gò, tàzoá àyi dré kúllí alaala sè dhi: «Sàtánà ni kitswá Sàtánà ni dro pǒle mǒndí lésè ngingíni ró?»

²⁴ Opì àngùdhi mǒndyá zàlá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè dhi, òpì nda kitswá àyi totó bwà ko.

²⁵ Dzó àngùdhi mǒndyá lá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè dhi, dzó nda kitswá kpà àyi totó bwà ko.

²⁶ Kòkpà kòdhi tìni, mǒndyá Sàtánà ni rinyi zàle dhi ì kàdré ru lanzí adrézó ru pfu àyi kòfalèsè dhi, akódhi ni rinyi nda kitswá àyi totó bwà ko. Be ró dhi, tà ni ni akí títí.

²⁷ Kòdhi íbe dhi, dhya àlo kitswá file agó kòmbá àlo dhi ni dzó na akódhi ni ngá wu bwà ko, kàdrò zyà rè kòmbá nda bǎ sè 'íká ko dhi. Di kàdrò akódhi dre dhi, a ni kitswá ngá títí akódhi ni dzó na nda ki wu.

²⁸ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Giká ni kitswá tàkonzì títí mǒndí ì dré adrélé 'òle dhi ki tri, túmání làdhá títí ì dré adrélé dhàle ì rú dhi íbe.

²⁹ Di, dhya àngùdhi adrélépi ína làdhá dha Tiri Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkonzì tri tàdzí ko. Be ró dhi, tàkonzì nda ni adrè akódhi dri kóná vèsè kólyá.»

³⁰ Yésu tà tá tà nda kòninì, ì dré tá adrélé tàle dhi «Akódhi tiri kónzi íbe í léna» dhi sè.

* 3:22 3:22 Rú «Bèlèzèbulé» kònidhi tá rú àzya fèle Sàtánà dré dhi 'i.

Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi i

(A kònò kpà Mátáyò 12:46-50; Lúkà 8:19-21)

³¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi ì dré atsázó adrélé àyi ki totó kivi na. Gò ì dré móndí mùzo file Yésu ni azí.

³² Móndí zyandre dhi ì lírí tá adrélé akódhi làgàsè kúrú. Gò tázóá drá dhi: «Ámi andre, ámi adrúpi ì, ámi amvúpi íbe dhi ì adré ámi letè kivi na.»

³³ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Áma andre i áma adrúpi íbe dhi i àdhibhá 'i?»

³⁴ Dré móndyá líríbhá ì làgàsè kúrú nda ki nòzo títi gò, tázóá dhi: «Mì nò rè áma andre i áma adrúpi íbe kòni ì ká!

³⁵ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà Giká dré adrélé lèlè à kò'o dhi ki 'o dhi ína áma adrúpi 'i, áma amvúpi 'i, ìndì áma andre 'i.»

4

Pídhígó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Lúkà 8:4-8)

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá adrélé tà tadhá tàpáriandre Gàlilàya àdhyà làga. Móndí zyandre lavulè dhi ì dré ru kímólé akódhi làgàsè kúrú dhi sè dhi, dré mbàzo lírílè bwátù adrélépi yí mìle dhi na, móndyá zyandre títi nda ì dré adrèrà'a tàpáriandre mìle dhi 'á.

² Di dré kídihózó tà bì dhi ki tadhá àyi dré pídhígó sè, adrézó tàá dhi:

³ «Mì yi rè ká! Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfo tá lìle kòrì ri àyi amvú na.

⁴ Dré tá adrèrà'a kòrì ri dhi 'á dhi, kòrì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, àrì ì dré adàzo tetéá títi.

⁵ Kòrì àruka ì ledhé tá bvò kírà ro adrélépi kìnì íbe tsà dhi dri. Ì dré apfòzo mbèlè, kìnì dré nzìle ko dhi sè.

⁶ Di, kítú kòka dre dhi, dré àyi ki zàzo 'yòlè, àyi ki kídri dré file kìnì na dóro ko dhi sè.

⁷ Kòrì àruka ì ledhé tá kùtsí kòfalé. Kùtsí nda dré mbàzo àyi ki amó gò, ì dré lò'wa 'àzo ko.

⁸ Di, kòrì àruka ì ledhé tá àyikya kìnì dóro dri gò, ì dré apfòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Alo ni 'a lò'wa nyadhí-àlo-dri-mudrí, àzya ni nyadhí-na, àzya ni nyadhí-nzi.»

⁹ Yésu gò tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyi!»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndí ì dré pídhígó sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Lúkà 8:9-10)

¹⁰ Amvolásà dhi, Yésu dré tá adrèrà'a kalóma dhi 'á dhi, akódhi ni lebhébhá mudrí-dri-rí dhi ì tùmání móndyá adrèbhá tá àyi ki kímó akódhi làga dhi íbe dhi, ì dré alìzo akódhi ni lízi pídhígó dré adrélé píle dhi ki tà sè.

¹¹ Di dré logózóá àyi dré dhi: «Giká fè àmi dré tògyá àyi Opi ni tà lùzu ró dhi ni nìzo. Di, móndyá kivi na dhi ì dré dhi, má adrè tà títi dhi ki ta pídhígó sè,

¹² kítswalé:

«ì kàdré gba ngá no yà dhi,

ì kàdréro ngá ì dré adrélé nòle nda ki atógyà ko,

ìndì ì kàdré gba tà yi yà dhi,

ì kàdréro tà ì dré adrélé yìle nda ki àndu ni ko.

Kònò kàdré tá kònini ko dhi, ì ni tà àyi ki togó adzá má vélé gò,

má dré àyi ki tàkonzi trìzo!»*

Yésu ngi pídhígó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Lúkà 8:11-15)

¹³ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Mì ni tsi pídhígó kòdhi ni àndu ko? Mì ni di pídhígó àruka títi dhi ki àndu ni nginingini ró?

¹⁴ Agó adrélépi kòrì ri nda adrè Giká ni kúlí ri kòdhyà.

¹⁵ Móndí àruka ì adrè kúlí nda ni ka'í ngóro kòrì rìle ledhéle láti mìle nda ì tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, Sàtànà adrè ndiri atsálé kúlí rìle nda ni tingá àyi ki togó lésè.

¹⁶ Móndí àruka ì adrè Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhéle bvò kírà ro dhi dri nda ì tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adrè ndiri ka'íá arí sè.

¹⁷ Di, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tìle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adrè ngbà 'í tròle rúá lókyá tsà sè. Di kàdré tà ì dré adrézó kizà nya àsà dhi 'i yà, ngalè tà adrézó àyi ki m̀ pfo kúlí nda ni tà sè dhi 'i yà dhi, ì adrè àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí mbèlè.

¹⁸ Móndí àruka ì adrè Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhéle kùtsi kòfalé nda ì tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi,

* 4:12 4:12 A kònò Esáyà 6:9-10.

¹⁹ tà bvò kòndi àdhya adrèbhá àyi ki togó 'o lanzile dhi i, ngá lovó adrélépi àyi ki lití dhi, indì lovó kònzì twátwa dhi ì adrè file àyi ki togó na kúlí nda ni amó gò, dré adrézó lò'wa 'a ko.

²⁰ Dì, móndí àruka ì adrè àyikya Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kìnì dóro dri nda ì tìni. Àyi nda ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adrè ka'íá gò, ì dré adrézó lò'wa 'a dóro. Alo ni adrè lò'wa 'a nyadhì-àlo-drì-mudrì, àzya ni nyadhì-na, àzya ni kó nyadhì-nzi.»

Tà tadhále tálà ni tà rú dhi

(A kònò kpà Lùkà 8:16-18)

²¹ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «À adrè gà tsì tálà dhi bhàle lèdrì zàna yà, kó ngalè lángá zàna yà dhi be? Tàdzì ko! A adrè zakó dhíá bhàle zá kuru mísá drìna.

²² Tàko ko, à ni tà títì zùle zùzù dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpà tà títì lùzu ró dhi ki 'o apfòle ngádra 'á.

²³ Dhya àngùdhi adrélépi bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi!»

²⁴ Gò tàá àyi dré dhi: «Lè mì kàdré tà mì dré adrélé yìle dhi ki kisù dóro! Mì kàdré tà yì dóro dhi, Giká ni àmi ki fe adrélé tà nda ki àndu ni dóro lavulé. A ni ndìndì tà mì dré nìle nda ki drì timbà.

²⁵ Tàko ko, dhya àngùdhi tà nìlepi bí dhi dré dhi, à ni tà dré nìle nda ki drì timbà. Dì, dhya àngùdhi tà nìlepi ko dhi dré dhi, à ni ndìndì tà tsà dré nìle dhi ni tingá.»

Tà tadhále kòrì adrélépi mbàle àyi tàndì sè dhi ni tà rú dhi

²⁶ Yésu gò tàá dhi: «Giká ni Opì sù ngóro kòrì dhya àlo dré rìle bvò dri dhi tìni.

²⁷ Dhya nda kàdré ayílè ngátsì sè yà, kó ngalè kàdré ngalè kitú sè yà dhi, kòrì nda adrè apfòle mbàle, tágba dhya nda dré nìzoá ngalè tà nda adrè ru 'o ngìnì ya dhi ko dhi.

²⁸ Bvò nda ni tàndì adrè kòrì nda ni 'o adrélé lò'wa 'a dhi ni. Kòrì nda adrè rè zya apfòle mbì ro gò, drì ni dré adrézó pfòle gò, dré adrézó lò'wa 'a.

²⁹ Lò'wa nda ì kòka dre dhi, dhya nda adrè méngerè adó adrézó lwáá. Tàko ko, lókyá adrézó lò'wa nda ki akónà dhi kitswá dre.»

Tà tadhále mùtádi lò'wa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:31-32, 34; Lùkà 13:18-19)

³⁰ Yésu gò tàá dhi: «Má ni kitswá Giká ni Opì ni tà tadhá àdho ngá rú? Kó ngalè, má ni tà ni ni tadhá kúlí alaala àngùdhi sè?

³¹ Opì nda sù ngóro mùtádi lò'wa tìni.† Lò'wa nda konyókonyó mvá lavulé lò'wa àruka títì adrélé rìle bvò dri dhi ì rúsé.

³² Dì, à kàdré lò'wa nda ni rì dhi, adrè ína apfòle mbàle atsálè kàdrì ngá àruka títì adrélé kidhíle amvú 'á dhi ki lavú. Adrè mbàle àyi kólá ki lebhé í rúsé kàdrìkàdrì gò, àrì ì dré adrézó bhà si drìlána lèdrì ni ni tà sè.»

³³ Dì Yésu adrè tá Giká ni kúlí tadhá àyi dré kúlí alaala bí lású be kònìni dhi ì sè, tsàle ì dré kitswázó tà nda ki àndu ni bwá ko dhi na.

³⁴ Adrè tá tà àlo tadhá àyi dré kúlí alaala àko dhi ko. Dì, ì dré adrérà'a lebhébhá ni íbe àyi pátì dhi 'á dhi, adrè tá ína tà títì nda ki àndu ngì àyi dré.

Yésu kíkì lyàandre

(A kònò kpà Mátáyò 8:23-27; Lùkà 8:22-25)

³⁵ Kitú nda ni ìndró sè dhi, Yésu dré tàzoá àyi lebhébhá ì dré dhi: «Mà kòzya tápàriandre ni ta'á na.»

³⁶ Dì akódhi ni lebhébhá nda ì kòtombà bwátù dré tá adrézó lána dhi na dre dhi, ì dré móndyá zyandre nda ki tayízó gò, kidhózó adrélé zyàle ta'á na. Bwátù àruka ì adrè tá kpà zyàle tùmáni àyi íbe.

³⁷ Gbá kòdhwa, lyàandre gú dhi dré ngàzo adrélé vile tápàriandre nda mi. Yì adrélépi longalé dhi dré adrézó lodàle bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òle aríle.

³⁸ Dì, Yésu adrè tá ína ayì ko àmvòramvò kúsé dri. Gò akódhi ni lebhébhá nda ì dré akódhi ni torózó, tàzoá drá dhi: «Tadhálepi, mà adrè dràle! Tà nda tsi tà tàko 'i mí dré?»

³⁹ Dì Yésu dré ngàzo ligíle lyàandre nda dri, tàzoá tápàriandre nda dré dhi: «Mì kíkì mi adrélé kírì!» Lyàandre nda dré rìzo adrélé kírì gò, ngá dré gòzo bhùle ndiìi.

⁴⁰ Dì Yésu dré tàzoá àyi lebhébhá ì dré dhi: «Mì adrè ngá ro àdho tà sè? Àmi dhu rè tà ka'íka'í àko?»

⁴¹ Tìrì dré gàzo àyi léna bí gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndì tá ína àdhi 'i, ndìndì lyàandre ì tápàriandre be dhi ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»

† 4:31 4:31 Yúdà ànzì ì adrè tá mùtádi lò'wa kòndhi ni rì àyi ki amvú na, adrézó lò'wa ni ni lomvó, adrélé dàle mányángá na. Tágba mùtádi lò'wa nda dré adrézó tsámvá lavulé dhi, adrè mbàle tsàle byá méterè na dhi na.

5

Yésu tidrí agó àlo tiri kònzì ìbe í léna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 8:28-34; Lúkà 8:26-39)

- 1 ¹ Ì kòzuya tápàriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gèrásà kya na.*
- 2 ² Yésu kàsí bwátù lèsè dre dhi, agó àlo tiri kònzì ìbe í léna dhi dré apfòzo nghò ró mógó lèsè kitswálé ru kisú akódhi be.
- 3 ³ Agó nda adrè tá ìna ayilè mógó 'àsè. Dhya àlo kitswá tá vélé akódhi ni ru 'ìle ndìndì nyìrì sè bwà ko.
- 4 ⁴ Tàko ko, vèsè be bì, à adrè tá akódhi ni pá ki ti'ì kómve sè, adrézó akódhi ni drígá ki ti'ì nyìrì sè. Di, akódhi adrè tá ìna nyìrì nda ki tikí, adrézó kómve nda ki tonò. Dhya àlo kitswálépi akódhi ni bha áyi rìnyí zàle bwà dhi tá yókódhó.
- 5 ⁵ Kitú sè ìndì ngátsi sè dhi, akódhi adrè tá tatsilé tetrébe mógó 'àsè ìndì kóngó í drìsè, adrézó áyi rúbhá tìsì kírà sè.
- 6 ⁶ Di akódhi kònò Yésu vwàwvwa ro dre dhi, dré ngàzo aralé adhéle áyi kórókó titi akódhi kandra.
- 7 ⁷ Dré yòzoá kulí 'u'ù sè dhi: «Yésu, Gìkà kurú na dhi ni Mvágó, àma kòfalèsè mí be dhi, àdho tà 'ì? Má adrè ámi ti lizí Gìkà ni rú sè, mí kò'oró ma kònzì ko!»
- 8 ⁸ Tà tá kònìni tàko ko, Yésu tà tá drá dhi: «Tiri kònzì, mí pfò agó kòndhi lèsè!»
- 9 ⁹ Gò Yésu dré lizizóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>. Angyá ko, àma agó kòndi léna dhi bì.»
- 10 ¹⁰ Di tiri kònzì nda dré dhèzo adrélé ngòle Yésu rú, kòmùró àyi pfòle bvò nda 'àsè ko dhi bvò.
- 11 ¹¹ Ayi làgana kònani dhi, tigá ki pàri andre adrè tá ngá nya kóngó drìna.
- 12 ¹² Di tiri kònzì nda ì dré Yésu ni ti lizizó tàzoá dhi: «Mí kòmù àma lile tigá kòna í véna wà, mà kòtífiró àyi léna be dhi bvò.»
- 13 ¹³ Yésu dré ka'izoá. Di tiri kònzì nda ì dré topfòzo agó nda lèsè, lile tifilé tigá nda í léna. Gò tigá ànyànyì ngùlù-rì nda ì dré ndìzo titi kóngó nda ni gòlòko 'àsè, ledhéle tápàriandre na, yì mvu gò, todràzo.
- 14 ¹⁴ Gò tigá nda ki líkíbhá ì dré ngàzo ràle tà lavulépi nda ni rúbí longóbe bhàandre na ìndì gbàbhú 'àsè. Di mómí zyandre dhi ì dré apfòzo tà nda ni no.
- 15 ¹⁵ Í kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré agó tá tiri kònzì zyandre ìbe í léna nda ni nòzo adrèrà'a lírìlé Yésu làga. Akódhi tá kítá ìbe í rú, ìndì tà kisúkìsù ìbe dóro. Di tiri dré àyi ki 'òzo lavulé.
- 16 ¹⁶ Gò dhyà tà nda ki nobhá mì sè dhi ì dré tà atsábhá agó tá tiri kònzì ìbe nda rú, ìndì tigá í rú dhi ki titizó àyi dré.
- 17 ¹⁷ Di àyi nda ì dré ngàzo Yésu ni ti lizí, kóngaró àyi ki bvò 'àsè be dhi bvò.
- 18 ¹⁸ Yésu dré tá adrèrà'a mbàle bwátù na dhi 'á dhi, agó tá tiri kònzì ìbe í léna nda dré akódhi ni ti lizizó, ì kòlìrò túmání.
- 19 ¹⁹ Di, Yésu dré akódhi ni logázó, tàzoá drá dhi: «Mí nzi mí bhàna, ámi sùrú na. Mí tití àyi dré tá títi Mírì dré 'òle mí dré dhi ì, ìndì akódhi bhà ámi kizá ngini ya dhi.»
- 20 ²⁰ Di agó nda dré ngàzo lile tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi ki longóbe bhàandre zìle Mudrí dhi ì 'àsè. Di mómíyá títi dhi ì adrè tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo.
- Yésu tidrí tòkò àlo dhi, ìndì tingá Yàyirò ni mvátókò dràdrà lèsè*
(A kònò kpà Mátáyò 9:18-26; Lúkà 8:40-56)
- 21 ²¹ Yésu kògò azyalé tápàriandre nda ni ta'á lèsè bwátù sè dre dhi, mómí zyandre lavulé dhi ì dré ru kímózo akódhi làgàsè kurú tápàriandre mìle.
- 22 ²² Yúdà ànzi ki lísàmbò dzó ni kàdrì ki àlo rú be Yàyirò dhi dré kpà atsázó kònale. Di kònò Yésu dre dhi, dré adhézo akódhi pá,
- 23 ²³ akódhi ni ti lizí tà tándi ró tàzoá dhi: «Áma zapi ànyànyì dràdrà mìle. Mí alì ámi drígá bha akódhi dri wà, kàdrìró adrélé lídrì be!»
- 24 ²⁴ Di Yésu ì dré ngàzo adrélé lile akódhi be. Mómíyá zyandre lavulé nda ì dré kpà adrézó akódhi ni lebe, adrézó àyi ki tri rúásà.
- 25 ²⁵ Di àyi nda ì kòfalé dhi, tòkò àlo kàrì dré adrézó ràle rúásà kóná be mudrí-drì-rì dhi tá be.
- 26 ²⁶ Akódhi nda nya tá kizá lavulé kódzó bì dhi ì drígá. Kizá tá ngá í drígàsè akilé títi woyá. Di, kàrì nda adrè tá vélé ràle rúásà lile drìdrì.
- 27 ²⁷ Di kòyi Yésu ni tà dre dhi, dré lavuzó mómíyá zyandre nda ì kòfalèsè, atsálé ànyi Yésu àmvolèsè gò, akódhi ni kítá ti tabè.

* 5:1 5:1 Mómíyá zìle Gèrásà í ró kòni í, Mátáyò adrè zìá Gádàrà í ró. A kònò Mátáyò 8:28. Ayi nda ki bvò tá tápàriandre Gàlláyá àdhyà ni ta'á na, kitú dré apfòrà lèsè.

²⁸ Angyá ko, adré tá ina kisùá dhi: «Má kòtabè ngbà 'í akódhi ni kítá ti kòdhya dhi, má ni adrí.»

²⁹ Gbã kòdhwà, kàrì adrélépi ràle rúásà nda dré akízó gò, dré atógyàzoá í rú dhi, í adrí àyi kizà nda lèsè dre.

³⁰ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré kpà atógyàzoá í rú dhi, rìnyí pfò tá í lèsè dre. Dré àyi alázó mónyá zyandre nda í kòfalé gò, liziá dhi: «Àdhi tabè kítá mána nì?»

³¹ Akódhi ni lebhèhá í logó drá dhi: «Mí nò zakó mónyá zyandre kòni í adrerà'a àyi kì tri mí rúsè dhi 'í! Mí adré dì liziá dhi, <Adhi tabè ma nì> ya dhi ngíni?»

³² Dì, Yésu dré gòzo vélé adrélé mónyá í làgàsè nda kì no, nizoá ngalè àdhi 'o tà nda nì ya dhi.

³³ Tòkò nda kátógyà tà atsálépi í rú dhi dre dhi, dré alizo lyabe tirí dré adhéle akódhi pá gò, tà í dré 'òle nda nì ta drá ngádra 'á.

³⁴ Dì Yésu dré tàzoá drá dhi: «Áma zapi, ámi tà ka'íka'í tidrí mi dre. Mí lì togó be kídrikídri. Mí adrí kizà mána lèsè dre.»

³⁵ Yésu dré rè dhu adrerà'a tà ta dhi 'á dhi, mómídi àruka angábhá Yàyirò, lisámbò dzó ni kàdrì nda bhàlèsè dhi ì dré atsázó tàá drá dhi: «Ámi zapi drá dre. Tà adrezó gòle dhya tà tadhálépi dhi ni lagù ásà dhi àdho tà 'i?»

³⁶ Dì, Yésu dré ina kúli nda nì ka'izo yile ko. Gò dré tàzoá Yàyirò dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'í ngbà 'í ka'íka'í.»

³⁷ Dì dré mómídi àzya ka'izo lile í vése ko, ka'í ngbà 'í Pètèrò, Yàkòbhò, tsàle adrúpi ni Yówàni be dhi ì kòdhya.

³⁸ Í kòtsa Yàyirò bhàna dre dhi, Yésu dré nòzoá dhi, mónyá títi dhi kì drì abíabí gò, ì dré adrezó àwò ngo, adrezó tongólé lúlù be.

³⁹ Dì kòfi dzó nda na dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Ámi kì drì abíabí gò, mì dré adrezó àwò ngo àdho tà sè? Mvámvá kòdhi drá ko. Adré ina ayí ko.»

⁴⁰ Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi nì gu. Dì Yésu dré àyi kì 'òzo pfòle títi kivi na. Dré mvámvá nda nì atá kì drizo andre nì ìbe, ìndì àyi lebhèhá na nda ìbe gò, fizo àyi ìbe àrà mvámvá nda dré adrezó dhi na.

⁴¹ Dré akódhi nì drígá rùzo, tàzoá drá dhi: «Tàlità kúmì!» (Kòdhi adré leá tàle dhi: «Mvátòkò, má tà mí dré dhi, mí nga!»)

⁴² Gbã kòdhwà, mvátòkò adrélépi tà kóná ìbe mudrí-drì-rì nda dré ngàzo kikhólé atsi to. Dì àyi kì lindrì dré gázo bhwábhwa.

⁴³ Gò Yésu dré àyi kì kodzózó tà tàndi ró tàzoá dhi, ì kòlongó tà nda dhya àlo dré ko. Dré tàzoá dhi, ì kòfè ngá mvámvá nda dré nyàle.

6

Nàzàrètàbhá ì ka'í Yésu ko

(A kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Lúkà 4:16-30)

¹ Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo tsàle bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na.* Akódhi nì lebhèhá ì lì tá kpà tùmáni akódhi be.

² Sábátù kàtsá dre dhi, dré kikhózó adrélé tà tadhá Yúdà ànzi kì lisámbò dzó na. Gò mónyá zyandre nda ì dré adrezó akódhi nì yi síbhálé be ngbo, adrezó liziá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndi kisú ina tà kòdhi ì ángwà? Tògyá fèle drá kònni nì àdho tògyá 'i? Kisú kpà rìnyí adrezó tà lindrìga ró dhi kì 'o àyi tàndi nì drígá sè dhi ángwà?»

³ Akódhi kòndi tsì dhya adrélépi fá ledé dhi 'i ko? Akódhi tsì Màriyá nì mvá 'i ko? Adrúpi nì ì tsì Yàkòbhò, Yósè, Yúdá tsàle Simóná ko? Amvúpi nì ì áma kòfalé ko?» Dì tà nda sè dhi, ì kátswá tá Yésu nì ka'í bwà ko.

⁴ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Á adré ngbà 'í pròfétá nì lindrì bha ko dhi akódhi nì tàndi bha, akódhi nì súrú 'á, ìndì akódhi nì dzó 'á.»

⁵ Dì akódhi kátswá tá tà àzya lindrìga ró dhi nì 'o kònàle ko, bhà ngbà 'í àyi drígá dràbhá àruka ì dri, àyi kì tidrízó dhi kòdhya.

⁶ Dì akódhi nì lindrì adré tá gàle, ì dré tá adrélé tà ka'íka'í àko dhi sè.

Yésu tibhù àyi lebhèhá mudrí-drì-rì dhi ì lile àzi na

(A kònò kpà Mátáyò 10:5-15; Lúkà 9:1-6)

Amvolásá dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé tà tadhábe bhà àlo àlo títi bvò nda lé dhi ì 'àsè.

⁷ Dré àyi lebhèhá mudrí-drì-rì dhi kì azízó, rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tirí kònze kì bha àyi pálé gò, dré kikhózó àyi kì tibhù lile rì rì àzi 'o.

* **6:1 6:1** Bhàandre Yésu dré mbàzo lána kòndhi tá Nàzàrètá 'i. A kònò Lúkà 4:16; Mátáyò 13:54.

⁸ Dré tá adrérà'a àyi ki tibhù dhi 'á dhi, lazí tà àyi dri kònini: «Mì do ngá àlo dhi atsi sè ko, ngbà 'í kùtù fa kòdhya. Mì kòdo mápà 'i yà, kòmvo 'i yà, kó ngalè láfa 'i yà dhi àmi rú ko.»

⁹ Mì asó kámòkà, di, mì kòdo kítá agá lésè dhi ni àzya ko.

¹⁰ Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònàle tsàle kítu mì dré dra ngázo bhà nda 'àsè dhi tú.

¹¹ Bhà ángùdhi dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko yà, kó ngalè àmi ki kúlí yizo ko yà dhi na dhi, mì kòpfó 'àsà, ìndì mì kótowá tàpfulíndrí àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà títi dre.»

¹² Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré ngázo lile longóába móndí i dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó agózo Giká vélé.

¹³ I adrè tá tirí kònzi bí dhi ki dro móndí i lésè, adrézó dò da dràbhá bí dhi i dri, adrézó àyi ki tidrí.

Yòwàni bātisimò fèlepi ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Lúkà 9:7-9)

¹⁴ Di ópí Eròdè dré tà nda ki rúbí yizo. Tàko ko, Yésu ni rúbí la'ú tá bvò nda 'àsè títi. Móndí àruka ì adrè tá táá dhi: «Yòwàni Bātisimò fèlepi angá ìna dràdrà lésè nì! Àsà dhi, akódhi rinyí ìbe adrézó tà líndrígá ró dhi ki 'o.»

¹⁵ Aruka ni ì adrè tá táá dhi: «Akódhi Elíyá 'i.» Aruka ni ì adrè kó táá dhi: «Akódhi pròfétá 'i, ngóro pròfétá atú dhi ki àlo tíni.»

¹⁶ Di, Eròdè kòyi tà adrélé tàle nda ì dre dhi, dré ìna tàzoá dhi: «Yòwàni má dré drí 'òle ìle kòdhi angá ìna dràdrà lésè nì.»

¹⁷ Tàko ko, Eròdè nda 'o tá Yòwàni rùle adròle, bhèle bádzó na dhi nì. 'O tá kònini àyi adrúpi Filípò ni tòkò, Eròdíyá, ì dré tá dòle mòle tòko ró dhi ni tà sè.

¹⁸ Angyá ko, Yòwàni adrè tá táá Eròdè dré dhi: «Kítswá mí dré adrézó àmi adrúpi ni tòkò ìbe dhi ko.»

¹⁹ Àsà dhi, Eròdíyá nda adrè tá togó kònzi bha Yòwàni rú. Adrè tá akódhi ni le pfùle dràle, di, kítswá tá ìna tà 'o bwà ko.

²⁰ Tàko ko, Eròdè ni ìna tàle dhi, Yòwàni tá móndí gyágya ìndì lólo dhi 'i dhi be. Di adrè tá akódhi ni ro, adrézó sùle rúá. Adrè tá kpà akódhi ni kúlí le yile, tágba akódhi ni drí dré tá adrézó abilé tò kúlí nda ì sè dhi.

²¹ Di, lókyá Eròdíyá dré kitswázó tà 'o bwà dhi dré atsázó. Kítu Eròdè ni tizo àsà dhi sè dhi, akódhi dré gwányá 'òzo àyi àzibhá ki kàdrì ì dré, sòdá ki kàdrì ì dré, ìndì móndí kàdrì àruka Gállíyá àdhya ì dré.

²² Gò Eròdíyá ni zapi dré apfòzo ngá to Eròdè ì kandrá móndíyá dré azilé gwányá nda lé dhi ìbe, àyi ki togó 'òzo kìnìlè tò. Di ópí nda dré tàzoá mvátòkò nda dré dhi: «Mí zi ngá ángùdhi mí dré adrélé lèle dhi má tí, má kòfèro mí dré.»

²³ Dré mòmndrà sizo tàzoá drá dhi: «Ngá ángùdhi mí dré dra zìle má tí dhi, má ni fèá mí dré, kàdré gba àma ópi lanzilé 'a be rì dhi ni àlo 'i yà dhi.»

²⁴ Gò mvátòkò nda dré pfòzo lizíá àyi andre tí dhi: «Má kòzi àdho ngá kòdhya ya?» Andre ni logó dhi: «Mí kòzi Yòwàni Bātisimò fèlepi ni drí kòdhya.»

²⁵ Di mvátòkò nda dré gòzo tsàle mbèlè ópí nda véna, táá drá dhi: «Má lè mí kàfè má dré Yòwàni Bātisimò fèlepi ni drí kónwa sàni na.»

²⁶ Gò ópí nda ni togó dré kizá nyàzo lavúlè tà nda sè. Di, mòmndrà dré tá síle móndíyá azilé nda ì kandrá dhi ì sè dhi, lè ìna tà zìle í tí nda gàle ko.

²⁷ Dré ndrì sòdá ki àlo mùzo lile kítswálé Yòwàni ni drí li, kògòro agòle ába be dhi bvò. Di sòdá nda dré lizo Yòwàni ni drí li bádzó na gò,

²⁸ drí nda ni adózó sàni na, alìzo fèá mvátòkò nda dré. Gò akódhi nda dré fèzoá àyi andre dré.

²⁹ Di Yòwàni ni lebèbhá ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré tsázo akódhi ni àbvò do lizo bháá mógò na.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi ì dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Lúkà 9:10-17; Yòwàni 6:1-14)

³⁰ Apóstolò Yésu dré tá tibhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré àyi ki kimózó akódhi làga, tà títi ì dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki títi drá.

³¹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí alì, mà kòlìró àma pátí lovólé tsá àrà móndí àko dhi na.» Tà tá kònini tàko ko, móndí zyandre dhi ì adrè tá alìle, adrélé gòle go, Yésu ì dré ndìndì adrézó lókyá ngá nyàzo dhi ìbe ko.

³² I dré di tombàzo bwátù na kitswálé lile àyi pátí àrà móndí àko dhi na dhi bvò.

³³ Di, mǒndí bí àyi ki nobhá lǐrà'a dhi ì nǐ tá àrà ì dré tá adrézó lǐle lána dhi be. Gò mǒndí zyandre dhi ì dré ngàzo bhàandre títi dhi ì lésè, ràle pá sè tsàle àrà nda na drǐdrǐ Yésu ì kandrána.

³⁴ Di Yésu kásí bwátù lésè dre dhi, dré mǒndyá zyandre lavúlè nda ki nòzo gò, kizà dǒzo áyi togó na àyi ki tá sè. Tàko ko, àyi tá ngóro kábiligyà adrébhá àyi ki líkǐlépi àko dhi ì tǐni. Di dré kídhózo adrélé tá bí dhi ki tadhá àyi dré.

³⁵ Ìndró kǎndrǐ dre dhi, akódhi nǐ lebhèbhá ì dré àyi ki kǐsizo ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Kòndhi àrà bhà àko dhi 'i, ìndi lókyá lavú dre.

³⁶ Mǐ kǒfè ì lǎti mǒndyá zyandre kòni ì dré lizo mǎnyàngá gi nyàle gbàbhú 'ásè ìndi bhà àma làgásè dhi ì 'ásè wà.»

³⁷ Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi, mǐ fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» Ì gò tàá drá dhi: «Mà kǒlǐ tǐ lǎfa lò'wa kámá-rǐ dhi ki kizá ngbà, mǎpà gǐzo kíswálé fèle àyi títi dhi ì dré nyàle?»†

³⁸ Di Yésu lízi àyi tí dhi: «Àmi mǎpà íbe ángopí? Mǐ lí nòá.» Ì kǒlǐ nòá dre dhi, ì dré tǎzoá dhi: «Àma mǎpà íbe nzi, ìndi kosyá íbe rǐ.»

³⁹ Di Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi, ì kǒtukù mǒndyá títi nda ì lírlé mbilǐdrǐ drǐsè.

⁴⁰ Gò àyi nda ì dré lírizó ngbungbu nyadhǐ-nzi, ìndi nyadhǐ-rǐ-drǐ-mudrǐ.

⁴¹ Di Yésu kádó mǎpà nzi nda ì kosyá rǐ nda íbe dre dhi, dré mǐ tingázó kurú na bhú na, tà tani zizo Gíká tí ngá nda ì dri. Dré mǎpà nda ki tonǒzo lanzilé àyi lebhèbhá ì dré, ì kǒlanzíro mǒndyá zyandre nda ì dré. Dré kpà kosyá rǐ nda ki lanzízo àyi títi dhi ì dré.

⁴² Di àyi títi nda ì dré nyàzoá pízo.

⁴³ Gò akódhi nǐ lebhèbhá ì dré mǎpà nda ki àmbi kosyá íbe dhi ki lokózo gǎle kǎnzǐ mudrǐ-drǐ-rǐ dhi ì sè bíbi.

⁴⁴ Ago ngá nda ki nyabhá dhi ì tá ngùlù-nzi.

Yésu to atsí tǎpǎriandre drǐsè

(A kòno kpà Mátáyò 14:22-33; Yòwànì 6:15-21)

⁴⁵ Gbà lókyá nda sè dhi, Yésu dré àyi lebhèbhá ki 'òzo lǐle mbàle bwátù na, ì kǒzyaró drǐdrǐ ì kandrána tǎpǎriandre nǐ ta'á na, Bètèsàyídà na. Tàko ko, lè tá rè zyà lǎti fèle mǒndyá zyandre nda ì dré lizo 'íká.

⁴⁶ Kòlazi àyi tí dre dhi, dré mbàzo kǒngó àlo drǐna kíswálé tá ta Gíká be.

⁴⁷ Ngá kǎni dre dhi, Yésu nǐ lebhèbhá ì tá bwátù na tǎpǎriandre nda nǐ kítógá na. Di, akódhi tá ína kalóma bvò dri.

⁴⁸ Dré nòzoá dhi, àyi lebhèbhá nda ì adrè tá ru lagù kápi sè kíswálé bwátù zi lǐle drǐdrǐ, lyàandre dré adrélé víle sínýa dri àyi rú dhi sè. Di ngátsi kítógá àmvolésè dhi, dré ngàzo adrélé atsi to tǎpǎriandre drǐsè, adrézó lǐle àyi lebhèbhá nda ì véna, adrélé 'òle àyi ki lavú.

⁴⁹ Ì kòno akódhi adrèrà'a atsi to tǎpǎriandre drǐsè dre dhi, ì dré kǐsuzoá dhi, kòdhi tá mǒndí líndrǐ 'i gò, ì dré ngàzo tetréle.

⁵⁰ Tàko ko, àyi títi dhi ì nò tá akódhi gò, tírǐ dré gǎzo àyi léna bí. Di, gbà kòdhwa, Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mǐ tsi togó! Ma 'i. Mǐ ro ngá ko!»

⁵¹ Dré mbàzo bwátù na àyi véna gò, lyàandre nda dré rizo adrélé kíri. Di àyi ki líndrǐ dré gǎzo bhwàbhwa.

⁵² Àngyá ko, tà líndrǐga ró Yésu dré 'òle mǎpà nǐ tá sè nda fǐ tá dhu rè àyi drǐna ko, àyi ki togó dré tá adrélé tǒmbátǒmba dhi sè.

Yésu tídrǐ dràbhá ì bvò Gènèsàrètè àdhya na

(A kòno kpà Mátáyò 14:34-36)

⁵³ Ì kǒzya tǎpǎriandre nda nǐ ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gènèsàrètè àdhya na.

⁵⁴ Ì dré tá adrèrà'a apfòle bwátù lésè dhi 'á dhi, mǒndyá kònalè dhi ì dré ndiri Yésu nǐ nòzo nǐle kyá.

⁵⁵ Di ì dré ngàzo tatsilé bvò nda 'ásè títi, adrélé dràbhá ki adó ká'yá ì dri, adrézó alǐle àyi íbe àrà ángùdhi ì dré yǐzoá akódhi lána dhi lé.

⁵⁶ Di àrà títi Yésu dré adrézó lǐle dhi ì 'ásè dhi, gba kàdré bhàandre 'i yà, bhà 'i yà, kó ngalé gbàbhú 'i yà dhi, mǒndí ì adrè tá àyi ki dràbhá ki adó alizo àyi íbe àrà adrézó ngá lagi dhi ì 'ásè. Di ì adrè tá akódhi nǐ tí lízi, kótayíro dràbhá nda ì adrélé ngbà 'i àyi kítá tí tabè kòdhya. Di àyi títi adrèbhá tabèá nda ì adrè tá adrǐlé.

† 6:37 6:37 A adrè tá lǎfa lò'wa kòndhi nǐ rú zi «dènári». Dènári àlo dhi tá lǎfa adrélé fèle mǒndí àlo dré àzi 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i. Di lǎfa lò'wa kámá-rǐ kòni ì tá làgǐ kǎdrǐ 'i.

7

Gìkà ni kùlì bhèma adrézó móndí kì labhi lebè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 15:1-9)

¹ Kítú àlo dhi, Fàrisáyò ì tátrítrí kùlì tadhábhá àruka angábhá Yèrúsalémà lésè dhi ì alì tá ru kimó Yésu lága.

² Gò ì dré nòzoá dhi, akódhi ni lebèbhá kì àruka ì adrè tá ngá nya drígá be ndí ró. Kòdhi adrè táá dhi, ì adrè tá ngá nya drígá dzi àko ró.

³ (Tàko ko, Fàrisáyò ì Yúdà ànzi àruka títi dhi ìbe dhi, ì adrè rè ngbú àyi kì drígá dzi dóro 'iká, gò adrézó ngá nya ndò, ì dré adrélé tròle àyi kì tábhí kì labhi ì rú dhi sè.

⁴ Ì kàdré nzìle àrà adrézó ngá lagí dhi lésè dhi, ì adrè ngbú àyi kì temvé yí sè 'iká, gò adrézó ngá nya ndò. Ì adrè kpà labhi àruka bí dhi kì lebè, adrézó kópò kì dzi lídri ìbe ìndì sàni ìbe. *)

⁵ Di Fàrisáyò nda ì tátrítrí kùlì tadhábhá nda ìbe dhi ì dré lizizóá Yésu tí dhi: «Àmi lebèbhá ì adrè àma kì tábhí kì labhi lebè ko àdho tà sè? Tàko ko, ì adrè àyikya ngá nya drígá be ndí ró.»

⁶ Yésu logó àyi dré dhi: «Pròfètà Esáyà dré tá adrèrà'a Gìkà ni kùlì longó àmi túrúfúbhá ì ró ni kì tà sè dhi 'á dhi, longó tà nda kyá tázoo dhi:

«Móndyá kòdhi ì adrè àma lindrì bha ngbà 'í ti sè.

Di, àyi kì togó vwà ìna má rúsè vwàvwà.

⁷ Ì adrè lisámbò 'o má dré woyá.

Tàko ko, ì adrè tòlì angábhá móndí ì vélésè dhi kì tadhá ngóro tòlì nda ì angá tá má vélésè na tíni.»[†]

⁸ Mì tayí àmikya tòlì Gìkà àdhyà ì, adrézó tròle labhi móndí kya ì rú.»

⁹ Gò táá àyi dré dhi: «Mì nì àmikya adrélé Gìkà ni tòlì kì bhe gàrà dri, adrézó àmi kì tàndi kì labhi kì líkí dhi dóro.

¹⁰ Tàko ko, Mósè tà tá dhi: «Lè mí kàdré àmi atá nì lindrì bha àmi andre be.»[‡] Tà kpà dhi: «Dhya adrélépi tà ta kònzì àyi atá rú yà, kó ngalè àyi andre rú yà dhi, lè à kò'o akódhi nda dràle dràdrà.»[§]

¹¹ Di, mì adrè àmikya táá dhi, dhyà àlo nì kitswá táá àyi atá dré yà, kó ngalè àyi andre dré yà dhi: «Ngá má dré tá kitswálé fèle àmi ledé dhi kòròbani 'i, kòdhi adrè táá dhi, ngá fèle Gìkà dré dhi 'i.»

¹² Akódhi nda kòtà kònini dhi, mì adrè di vélé akódhi ni tayí tà 'o atá ni dré yà, kó ngalè andre ni dré yà dhi ko.

¹³ Di àsà dhi, mì adrè àmikya Gìkà ni kùlì bhe gàrà dri, àmi kì labhi mì dré kisulé àmi kì tábhí ì véna dhi kì tà sè. Mì adrè kpà tà bí dhi kì 'o kònini.»

Tà adrèbhá móndí kì 'o atsálé ndí ró Gìkà mìlèsè dhi ì
(A kònò kpà Mátáyò 15:10-20)

¹⁴ Gò Yésu dré gòzo móndyá zyandre kònale dhi kì azí, tázoo àyi dré dhi: «Àmi títi, mì yi vo rè tà kònidhi, àndu ni nì nizo ká!

¹⁵ Ngá adrélépi file móndí léna dhi kitswá akódhi ni 'o atsálé ndí ró bwà ko. Be ró dhi, tà adrélépi apfòle móndí lésè dhi adrè ìna akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi ni.» [

¹⁶ *]

¹⁷ Yésu kòtayí móndyá zyandre nda ì dre dhi, dré nzizo bhàna gò, akódhi ni lebèbhá ì dré kùlì alaala nda nì àndu lizizó tíá.

¹⁸ Akódhi dré tázoo àyi dré dhi: «Àmi, àmi kókpà tà nìni àko? Mì nì ko tàle dhi, ngá adrélépi file móndí léna dhi kitswá ìna akódhi ni 'o atsálé ndí ró bwà ko dhi?

¹⁹ Tàko ko, ngá nda adrè file akódhi ni togó na ko. Be ró dhi, adrè ìna file akódhi ni 'a na gò, adrélé apfòle akódhi ni rúbhá lésè.» (Kùlì nda kòdhi sè dhi, Yésu adrè tá táá dhi, mányàngá títi dhi ì dóro Gìkà mìlèsè.)

²⁰ Yésu gò táá dhi: «Tà adrélépi apfòle móndí nì togó lésè dhi ìna tà adrélépi akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi 'i.

²¹ Tàko ko, tà adrèbhá apfòle móndí kì togó lésè dhi ì, tà kòni 'i: tà kònzì kisùle dhi ì, ndòtò tà, kugù tà, móndí kì tufpuma ni tà,

* 7:4 7:4 Wárágà àruka Gìkà ni Kùlì tisizo àyi dri dhi ì adrè kókpà táá kònwa dhi: [...ìndì lírìrà adrézó ngá nya dhi ìbe]. † 7:7 7:7 A kònò Esáyà 29:13. ‡ 7:10 7:10 A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16. § 7:10 7:10 A kònò Pfòma 21:17; Lèvítikè 20:9. * 7:16 7:16 Wárágà Gìkà ni Kùlì tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kùlì kòni kì kìsù kònwa ko: [Dhya àngúdhi adrélépi bíbhálé ìbe tà yizo dhi kòyi!]

²² múná tà, ngá lovó ni tà, togó kònzì ni tà, móndí kì litìma ni tà, tà swà, lovó kònzì bhàma móndí i rú dhi ni tà, móndí kì rú tàma kònzì dhi ni tà, drìkadrì ni tà, ìndì tà azaaza.

²³ Tà kònzì nda kòdhi ì adré tí tí apfòle móndí kì togó lésè gò, adréle àyi kì 'o atsálé ndí ró.»

Tòkò àlo sùrú twá ro dhi ka'i Yésu bàti

(A kònò kpà Mátáyò 15:21-28)

²⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo tsàle bvò Tìrè làga dhi na. Kònàle dhi, dré fizo dzó àlo na lùzu ró. Lè tá à kòní i kònàle dhi ko. Di, kitswá tá ìna tà nda ni zu móndí i dré bwá ko.

²⁵ Di tòkò àlo zapi ni dré adrézó tìrì kònzì ìbe í léna dhi kòyi Yésu ni rúbì dre dhi, dré ndrìri alizo adhéle akódhi pá.

²⁶ Tòkò nda tá ìna móndí sùrú twá ro ùle bvò Fòwìnikè àdhya Siriyà le dhi na dhi 'i. Di dré ngàzo adréle Yésu ni ti lizì, kòdroró tìrì kònzì nda àyi zapi lésè be dhi bvò.

²⁷ Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí tayì rè zyà ànzimvá i ngá nya pìzo 'íká. Tàko ko, kitswá ànzimvá kì mápà dòzo bhèle kòkí i dré dhi ko.»

²⁸ Di, tòkò nda logó drá dhi: «Mírì, tágba kònìni dhi, ndìndì kòkí mísá zàle dhi ì adré àyìkya mápà kórònyá ànzimvá i dré adréle tayíle ledhéle dhi kì nya kòdhya.»

²⁹ Di Yésu tà drá dhi: «Kúlì mí dré logólé kòdhi sè dhi, mí kitswá nzìle. Tìrì kònzì nda pfò àmi zapi lésè dre.»

³⁰ Di tòkò nda kònzì i bhàna dre dhi, dré àyi zapi nda ni kisúzó adrérà'a ayílé lánagá dri. Tìrì kònzì nda pfò tá lásà dre.

Yésu tidrí agó àlo bíbhále be kùdúkùdu ró adrélépi kpà ábhábhá ro dhi

³¹ Amvolásà dhi, Yésu dré bvò Tìrè làga nda ni tayízó gò, lizo lavúlé Sídónà 'àsè, ìndì bvò zìle bhàandre Mudrí i ró dhi 'àsè, gòle tsàle tápáriandre Gáliláyá àdhya làgana.

³² Kònàle dhi, à dré agó àlo bíbhále be kùdúkùdu ró adrélépi kpà ábhábhá ro dhi ni adzízó Yésu vélé, akódhi ni ti lizízó, kòbhàró drígá agó nda dri, akódhi ni tidrízó be dhi bvò.

³³ Di Yésu dré akódhi nda ni drìzo lizo ába gàrà dri móndí zyandre i rùsè gò, àyi drígá ànzì kì sòzo akódhi bína. Dré túsú fùzo àyi drígámbílí dri gò, akódhi ni làdra tabèzo ásà.

³⁴ Dré nì tingázó kurú na bhù na gò, la'ázó fèèè, tàzoá dhi: «Èfátà!» (Kòdhi adré léá tàle dhi: «Mí nzi ru!»)

³⁵ Gbá kòdhwa, agó nda ni bíbhále dré fùzo, akódhi ni làdra dré ru nzizo gò, dré kidhózo adréle tà ta dóro.

³⁶ Gò Yésu dré móndyá kònàle dhi kì kodzózó tàzoá dhi, ì kòlongó tà nda ni rúbì dhya àlo dré ko. Di, kàdré vélé àyi rúbì ni longoma logá móndí i dré dhi, ì adré vélé rúbì nda ni longó lizo ába drìdrì.

³⁷ Di móndí kì lindrì adré tá vélé gàle bhwábhwa gò, ì dré adrézó tàà dhi: «Tà tí tí akódhi dré adréle 'òle dhi i dóro! Adré ndìndì móndí bíbhále be kùdúkùdu ró dhi kì 'o adréle tà yi, ìndì móndí ábhábhá ro dhi kì 'o adréle tà ta.»

8

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-su dhi i dré

(A kònò kpà Mátáyò 15:32-39)

¹ Amvolásà dhi, móndí zyandre lavúlé dhi ì dré gòzo ru kímó Yésu làga. Àyi nda ì dré tá adréle ngá nyàle dhi àko dhi sè dhi, Yésu dré àyi lebhébhá kì azízó, tàzoá àyi dré dhi:

² «Má adré kizá do àma togó na móndyá zyandre kòni kì tà sè. Tàko ko, àma tùmání àyi ìbe kítú na, ìndì ngá ì dré kitswále nyàle dhi vélé yókódhó.

³ Má kòlogó àyi nzìle bhàna tàbirì be dhi, ì ni landé ledhézó láti bhálé. Angyá ko, àyi kì àruka ì angá làwú làvo lésè.»

⁴ Di akódhi ni lebhébhá ì logó drá dhi: «Àrà bhà àko kònìdhi 'á dhi, à ni kitswá mápà kisú fèle àyi dré nyàle pìzo asà dhi àngwà?»

⁵ Yésu lizì àyi tí dhi: «Àmi mápà ìbe àngopí?» I logó dhi: «Nzi-dri-rì.»

⁶ Gò Yésu dré tàzoá móndyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirì bvò dri. Di kádó mápà nzi-dri-rì nda ì dre dhi, dré àwoyá fèzo Gíká dré gò, tonjòzoá lanzilé àyi lebhébhá ì dré gò, ì dré lanzízóá móndyá zyandre nda ì dré.

⁷ Àyi tá kpà kosyá àruka tsàtsà dhi ìbe. Di Yésu dré kpà tà tani zìzo Gíká tí kosyá nda ì dri gò, tàzoá àyi lebhébhá ì dré dhi, ì kòlanzì móndyá nda ì dré.

⁸ Di móndyá títi nda ì dré ngá nda kì nyàzo pìzo. Gò akódhi ni lebhébhá ì dré àmbì ni kì lokózó gàle kánzì nzi-dri-rì dhi ì sè bíbi.

⁹ Móndyá ngá nyabhá nda i tá ànyànyà ngùlù-su. Gò Yésu dré láti fèzo àyi dré nzizo.

¹⁰ Gbá lókyá nda sè dhi, Yésu i dré tombàzo bwátù na lebhéhá ni íbe gò, ì dré lizo tsàle bvò Dàlàmanúta àdhyà na.

Fàrisáyò ì lizí Yésu tà àlo líndrígá ró dhi ni 'o

(A kònò kpà Mátáyò 16:1-4)

¹¹ Gò Fàrisáyò ì dré alizo Yésu vélé, adrélé tà kayí akódhi be. Í adré tá akódhi ni le tabhìle gò, ì dré akódhi ni ti lizizó, kò'oró tà àlo líndrígá ró angalépi Giká vélèsè dhi.

¹² Dì Yésu dré ngàzo la'álé fèèè gò, tàzoá dhi: «Móndyá àndrò kòni ì adré tà líndrígá ró dhi ni nda nòle àdho tà sè? Má adré tà bàti ta àmi dré: A kitswá tà àlo líndrígá ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko.»

¹³ Gò dré àyi ki tayízó, gòzo mbàle bwátù na kitswálé zyàle tápáriandre ni ta'á na.

Tàkú Fàrisáyò kya ìndì Eródè àdhyà

(A kònò kpà Mátáyò 16:5-12)

¹⁴ Dì Yésu ni lebhéhá ì tivì tá mápà dòma atsí na dhi. Ayi tá ngbà 'í mápà íbe àlo bwátù na.

¹⁵ Gò Yésu dré àyi ki kodzózó tàzoá dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro àmi ki líkì tàkú Fàrisáyò kya ìndì Eródè àdhyà ki tà sè.»

¹⁶ Dì akódhi ni lebhéhá ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè adrézó tàá dhi, akódhi tà tá kòni ì dré tá adrélé mápà àko dhi sè.

¹⁷ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà kayí mì dré adrélé mápà àko dhi sè àdho tà sè? Mì atógyà dhu rè àmikya tà àlo ko? Mì nì dhu rè tà àlo ko? Àmi ki togó tsì tòmbatòmbe bàti?

¹⁸ Àmi mì íbe gò, mì dré adrézó ngá no ko? Àmi bíbhálé íbe gò, mì dré adrézó tà yi ko? Mì tivì vo tà má dré 'òle dhi ì dre?

¹⁹ Má dré tá mápà nzi dhi ki tojòzo lanzilé móndyá ngùlù-nzi dhi ì dré dhi, mì gò àmbì ni ki lokó gàle kánzì àngopi?» Í logó drá dhi: «Mudri-dri-rì.»

²⁰ Yésu gò lizíá dhi: «Má dré tá kó mápà nzi-dri-rì dhi ki tojòzo lanzilé móndyá ngùlù-su dhi ì dré dhi, mì gò àmbì ni ki lokó gàle kánzì àngopi?» Í logó dhi: «Nzi-dri-rì.»

²¹ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nì vo dhu rè tà àlo ko?»

Yésu tidrí agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi

²² Amvolásà dhi, ì dré lizo tsàle bhàandre rú zìle Bètèsàyidà dhi na. Kònale dhi, à dré agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi ni adzízó Yésu vélé, akódhi ni ti lizizó, kòtabèro agó nda, akódhi ni tidrízó be dhi bvò.

²³ Dì Yésu dré mì kùdúkùdu nda ni drígá rùzo, akódhi ni sèzo pfòzo ába bhà nda 'àsè kivi na. Dré túsú fùzo akódhi mi, drígá bhàzo driá gò, akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mí adré ngá no?»

²⁴ Agó nda dré mì bhèzo gò, tàzoá dhi: «Má adré móndì ki no ngóro fa ì tìni, di, ì adré atsí to.»

²⁵ Yésu dré gòzo tódhyá àyi drígá bha agó nda mi. Dì akódhi nda dré gòzo mì nzi kàdri gò, mì ni dré adrízó adrélé ngá títi dhi ki no dóro.

²⁶ Gò Yésu dré akódhi ni logózó nzile bhàna, tàzoá drá dhi: «Mí kògò file bhà kòdhi na ko.»

Pètèro tà ngàdra 'á dhi, Yésu Mèsiyà 'i

(A kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Lúka 9:18-21)

²⁷ Amvolásà dhi, Yésu i lebhéhá ni íbe dhi ì dré ngàzo adrélé lavulé bhà tsàtsà bhàandre Kàyisariyà Filipò àdhyà làgàsè dhi ì 'àsè. Láti 'á dhi, akódhi dré lizizóá àyi tí dhi: «Móndì ì adré tàá dhi, ma àdhi 'i?»

²⁸ Í logó drá dhi: «Móndì àruka ì adré tàá dhi, mì Yòwàni Bàtisimò fèlepi 'i. Aruka ni ì adré tàá dhi, mì Elíyà 'i. Aruka ni ì adré kó tàá dhi, mì profétá ki àlo 'i.»

²⁹ Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Dì àmi ró dhi, mì adré àmikya tàá dhi, ma àdhi 'i?» Pètèro gò logóá drá dhi: «Mì mína Mèsiyà 'i.»

³⁰ Gò Yésu dré àyi ki logázó, ì kòlongóro tà nda dhyà àlo dré ko.

Yésu longó àyi dràma ni tà, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 16:21-28; Lúka 9:22-27)

³¹ Gò Yésu dré kidhózó adrélé tadhá àyi dré dhi, adré tá leá dhi, Móndì ni Mvá kònya kizà lavulé, ìndì Yuidà ànzi ki bhàgo ì, kòwàna kàdri ì, ìndì tatrítrí kúllì tadhábhà íbe dhi ì kògà akódhi rè. Adré tá kpà leá dhi, à kòpfu akódhi dràle gò, kítu na àmvolèsè dhi, kòngaró dràdrà 'àsè.

³² Yésu adré tá tà nda ni ta àyi dré ngádra 'á. Di Pétèró dré akódhi ni drizo gàrà dri gò, kídhozó adrélé tà ta akódhi dri tà nda sè.

³³ Di, Yésu dré àyi alázó àyi lebèbhá ká ni gò, lawàzo Pétèró dri tàzoá drá dhi: «Sàtánà, mí nga má mìlèsè gòlè má àmvona! Mí adré tà kisù Gíkà àdhya tìni ko. Be ró dhi, mí adré mína tà kisù móndí kya tìni.»

³⁴ Gò Yésu dré móndyá zyandre kònàlè dhi ká azízó àyi lebèbhá íbe, tàzoá àyi dré dhi: «Dhya àlo kàdré léá alìlè má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí àyi tàndi ni tà, kàdó àyi fa kípakipa gò, kàdré ró àma lebè.»

³⁵ Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi àyi tàndi ni lídrì le tidrìlé dhi, a ni àyi lídrì nda ni 'o avìlè. Di, dhya àngùdhi adrélépi ína àyi lídrì fe àma tà sè indì Rúbí Tani ni tà sè dhi, a ni àyi lídrì nda ni tidrì.

³⁶ Angyá ko, dhya àlo kòkisú ngá bvò kòndi àdhya i tífi gò, àyi tàndi ni lídrì tayízó avìlè dhi, akódhi nda kisù ína àdho tà dóro 'i?

³⁷ A ni gò àdho ngá fe kòdhya kitswázó àyi lídrì nda ni kisù dhi?

³⁸ Dhya àlo kàdré kanyò ro àma tà sè indì àma kúlí ká tà sè móndyá àndrò zàràbhù ro indì tàkonzìbhá ro ni i kòfalé dhi, Móndí ni Mv́a ni kòkpà adré kanyò ro akódhi nda ni tà sè, lókyá í dré dra agòzo àyi Atá ni mìlanzilanzì na àngéló lólo dhi íbe dhi tú.»

9

¹ Yésu gò t́aá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndí àruka adrébhá àyi ká totó kònwa ni i kitswá dràlè drìdrì i dré dra Gíkà ni Opì nòzo atsàrà'a rinyí be dhi kandrà ko.»

*Yésu ni lású ladzá ru atsálé lagulagu ró
(A kònò kpà Mátáyò 17:1-13; Lúka 9:28-36)*

² Kítú nzi-drì-àlo àmvlèsè dhi, Yésu dré Pétèró ká drizo Yàkòbhò íbe indì Yòwàni be gò, i dré lízo àyi pátì mbalè kòngó àlo mvumvù dhi drìna. Kònàlè dhi, Yésu ni lású dré ngàzo ru ladzá àyi mìlè.

³ Akódhi ni kítá i dré kpà atsázó kemve kpírìkpírì, adrélé lagulé kítá móndí bvò dri dhi i dré kitswálé temvélè bwà dhi kya ni lavú.

⁴ Gò Elíyà i Mósè be dhi i dré agázó àyi kandrà, adrélé tà ta Yésu be.

⁵ Di Pétèró dré tàzoá Yésu dré dhi: «Rábbì, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mà kòledé wémá na dhi i kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, indì àlo ni Elíyà dré.»*

⁶ (Akódhi tà tà kònìni, dré tá nìlè í kitswá àdho tà ta kòdhya ya dhi ko dhi sè. Tàko ko, tiri ga tà àyi léna bí.)

⁷ Gò ndùrùku dré apfòzo àyi ká asó rùkù gò, kúlí dré apfòzo lásà t́aá dhi: «Kònìdhi àma Mv́agó má dré lèlè tò dhi 'i. Mì kòyi akódhi!»

⁸ Gbá kòdhwa, i kònò ngá àyi làgàsè dre dhi, i dré gòzo vélé móndí àzya no àyi íbe ko, ngbà 'i Yésu 'i kalóma.

⁹ I dré tá adrerà'a asilè kòngó nda drìlèsè dhi 'á dhi, Yésu dré àyi ká kodzózó tàzoá dhi, i kòtiti tà i dré nòlè nda dhya àlo dré ko, tsàlè lókyá Móndí ni Mv́a dré ngarà'a dràdrà 'àsè dhi 'á.

¹⁰ Di i dré tà nda ni zùzo tayilè àyi léna, adrézó lizíá àyi kòfalèsè ngalè kúlí «ngàma dràdrà 'àsè» nda adré tá léá tàlè ngini ya dhi.

¹¹ Gò i dré Yésu ni lizízó tàzoá dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá i adré t́aá dhi, lè Elíyà kàlì rè zyá Mèsíyà kandrà 'íká àdho tà sè?»†

¹² Yésu logó àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, Elíyà adré alìlè drìdrì tà tífi dhi ká ledé. Di, Gíkà ni Kúlí adré kòkpà t́aá dhi, lè Móndí ni Mv́a kònnya kizà lavulè, indì à kògà akódhi rè dhi àdho tà sè?»

¹³ Di, má adré mána t́aá àmi dré dhi, Elíyà atsá dre. Gò móndí i dré àyikya akódhi ni 'òzo ngoró i dré tá lèlè dhi tìni, ngoró tsilè akódhi ni tà dri Gíkà ni Kúlí na dhi tìni.»

*Yésu tidrì mv́agó àlo tiri kònzì íbe í léna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 17:14-21; Lúka 9:37-43a)*

¹⁴ Yésu i kògò tsàlè akódhi ni lebèbhá àruka nda i véna dre dhi, i dré móndí zyandre ru kimóbhá àyi nda i làgàsè kúrú dhi ká nòzo, tùmání t́at́at́rì kúlí tadhábhá adrébhá tà kayí àyi íbe dhi íbe.

¹⁵ Gbá lókyá móndyá zyandre nda i dré Yésu ni nòzo dhi sè dhi, àyi ká líndrì dré gàzo gaga gò, i dré arázó mòdo fe drá.

* 9:5 9:5 Yúdà ànzi i véna dhi, rú «Rábbì» kònìdhi, rú adrélé fèlè Gíkà ni tà tadhálepì dré, adrézó akódhi ni líndrì bha dhi 'i. † 9:11 9:11 A kònò Maláki 3:23.

¹⁶ Gò Yésu dré lizizóá àyi lebèbhá nda i tí dhi: «Mì adré tà kayí àyi íbe àdho tà dri?»

¹⁷ Di agó àlo móndyá zyandre nda i kòfalé dhi dré logózóá drá dhi: «Tadhálépi, má adri áma mváagó alizo ába mí vélé. Tàko ko, akódhi tirí kónzi akódhi ni 'òlepi atsálé ábhábhá ro dhi íbe í léna.

¹⁸ Tirí nda kàdré akódhi ni ru dhi, adré akódhi ni abhé kīni mi, kápfútrá dré adrézó apfòle sílásà gò, dré adrézó síkaláandrá tsi, adrézó àyi kidzi sè adrélé tómbátómba. Má lizí tá àmí lebèbhá ki tí, i kòdrògò tirí nda ká. Di, i kitswá tá àyikya bwà ko.»

¹⁹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi, móndyá ándrò tà ka'ika'í àko ni i, mà ni adré vélé àmi íbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi ki tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mì adri mvámvá nda alizo ába má vélé.»

²⁰ I dré di alizo ába. Di gbá lókyá tirí nda dré Yésu ni nõzo dhi sè dhi, dré ngàzo adrélé mvámvá nda ni kizí rīnyí sè. Akódhi nda dré dhèzo kīni mi, adrélé àyi lílí gò, kápfútrá dré adrézó apfòle sílásà.

²¹ Di Yésu dré akódhi ni atá ni lizizó tázóá dhi: «Tà kòdhi 'o akódhi kòni ni vwàle ángopí?» Atá ni logó dhi: «Kidhólé akódhi ni anzi lésé.

²² Vésé be bí, tirí nda lebhé akódhi àtsí na yà, kó ngalé yí na, kitswázó akódhi ni pfu drále dhi bvó. Di mí kòkitswá dhi, mí kòbhà áma ki kizá áma ki ledézó wà!»

²³ Di Yésu tá drá dhi: «Mí adré taa dhi, má kòkitswá yá dhi? Giká rīnyí íbe kitswázó tá tíí dhi ki 'o dhya adrélépi àyi ka'í dhi dré.»

²⁴ Gbá kòdhwa, mvámvá nda ni atá dré yòzóá dhi: «Má adré ka'íá! Di, mí kòledé ma, áma tà ka'ika'í nda dré adrélé yàya dhi sè!»

²⁵ Yésu kòno móndyá zyandre nda i adré tá aralé àyi vélé dhi dre dhi, dré ligizó tirí kónzi nda be, tázóá dhi: «Mì, tirí adrélépi móndí 'o atsálé ábhábhá ro indí bíbhálé íbe kùdúkùdu ró ni, má adré taa mí dri dhi, mí pfò mvámvá kòndhi lésé! Mí kògò tàdzí file lána ko!»

²⁶ Di tirí nda dré trèzo, mvámvá nda ni kizizó rīnyí sè gò, pfòzo lásà líle. Móndyá nda i kòno mvámvá nda adrerà'a ayilé ábvò tíni dre dhi, àyi ki áruka i dré tázóá dhi: «Drá dre.»

²⁷ Di, Yésu dré akódhi ni drígá ruzò tingázóá gò, akódhi dré àyi totózó àyi pá dri.

²⁸ Bvóá dhi, Yésu i kónzi bhàna lebèbhá ni íbe adrélé àyi pátí dre dhi, i dré akódhi ni lizizó tázóá dhi: «Má kitswá tá tirí kónzi nda kòndhi ni dro bwà ko àdho tà sè?»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Á kitswá ngbà 'í tirí kónzi kárá be kòni ni dhi ki dro pfòle tà zima Giká tí dhi sè.»

Yésu gò àyi drama ni tà longó, àyi ngàma dràdrà 'ásè dhi be

(A kòno kpà Mátáyò 17:22-23; Lúkà 9:43b-45)

³⁰ I kòtayí àrà nda dre dhi, i dré ngàzo adrélé lavulé bvò Gàliláya àdhya 'ásè. Yésu lè tá à kòni àyi tá kònale dhi ko.

³¹ Tàko ko, adré tá tà tadhá àyi lebèbhá i dré, adrézó taa dhi: «À ni Móndí ni Mvá ni lefè kàribhá i drígá. I dré akódhi ni pfuzò drále gò, kítú na àmvolésé dhi, dré ngàzo dràdrà 'ásè.»

³² Di, kúlí nda ki àndu fi tá ína àyi drīna ko. I adré tá kpà ngá ro tà nda ni lizima Yésu tí dhi sè.

Dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i?

(A kòno kpà Mátáyò 18:1-5; Lúkà 9:46-48)

³³ Gò i dré lízo tsàle Kàpàrànwúmà na. I dré tá adrerà'a dzó na dhi 'á dhi, Yésu dré lizizóá àyi lebèbhá i tí dhi: «Láti 'á dhi, mí adré tá tà kayí àmi kòfalésé àdho tà dri?»

³⁴ Di, i dré kúlí logózó ko. Tàko ko, i adré tá àyikya tà kayí nizoá ngalé dhya kàdrì lavulé àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

³⁵ Di Yésu kòlirí dre dhi, dré àyi lebèbhá mudrì-drì-rī nda ki azizó, tázóá àyi dré dhi: «Dhya àlo kàdré léá adrélé drìdrì móndí i kòfalé dhi, lè akódhi nda kàdré dhya bvólé ro àyi tíí dhi i kòfalé, indí marábh àyi tíí dhi kya ró.»

³⁶ Gò dré mvámvá àlo dhi ni adózó bhàle àyi ki kító 'á. Kàdò akódhi nda rùle í drígá dre dhi, dré tázóá àyi dré dhi:

³⁷ «Dhya àngùdhi adrélépi mvámvá kòndhi tíni dhi ni ka'í dòle dóro áma rú sè dhi, adré áma tàndi ni ka'í kòdhya. Dhya àngùdhi adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adré ngbà 'í áma ka'í kòdhya ko, adré kòkpà dhya áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhya.»

Dhya adrélépi ru pfu àma íbe ko dhi, àma ki àlo 'i

(A kòno kpà Lúkà 9:49-50)

³⁸ Gò Yòwàni dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mà nò tá agó àlo dhi adrérà'a tiri kónzi kì dro àmi rú sè. Di mà dré akódhi nda ni logázó, dré tá adrélé àma kì àlo 'i ko dhi sè.»

³⁹ Di, Yésu logó dhi: «Mì logá akódhi ko. Tàko ko, dhya àlo tà líntríga ró dhi ni 'òlepi àma rú sè dhi, kitswá ndiri gòle áyi alá tà ta kónzi má rú bwà ko.

⁴⁰ Angyá ko, dhya ángùdhi adrélépi ru pfu àma íbe ko dhi, àma kì àlo 'i.

⁴¹ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi ndàndi kópò yí àdhya ni fe àmi dré mvùle, mì dré adrélé mónnyá Krísto àdhya 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgi ína ni kisé bàti.»

Tà adrèbhá móndí kì 'o ledhélé tàkonzi na dhi i

(A kònò kpà Mátáyó 18:6-9; Lúkà 17:1-2)

⁴² «Di, dhya àlo kàdré ína ànzimvá adrèbhá àma ka'í kòni kì àlo 'o dhèle tàkonzi na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi nda kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yíandre na dhi.

⁴³ Àmi drígá kàdré àmi 'o dhèle tàkonzi na nì dhi, lè mí kòli àmi drígá nda. Angyá ko, mí dré file lídrì kóná vèsè kólyá dhi na ngbà 'í drígá be àlo dhi dóro lavúlé, mí dré ìle líferò àtsì ni dré adrézó adrálé ko dhi na drígá be rì dhi rúsè. [

⁴⁴ †]

⁴⁵ Àmi pá kàdré àmi 'o dhèle tàkonzi na nì dhi, lè mí kòli àmi pá nda. Angyá ko, mí dré file lídrì na ngbà 'í pá be àlo dhi dóro lavúlé, àmi bhèle líferò na pá be rì dhi rúsè. [

⁴⁶ §]

⁴⁷ Àmi m̀ kàdré kó àmi 'o dhèle tàkonzi na nì dhi, lè mí kàngí àmi m̀ nda. Angyá ko, mí dré file Giká ni Opì na ngbà 'í m̀ be àlo dhi dóro lavúlé, àmi bhèle líferò na m̀ be rì dhi rúsè.

⁴⁸ Kònàle dhi, <kùbhú adrèbhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsì adrélépi kòle dhi adrà kpà ko na.>^{*}

⁴⁹ A ni mónnyá títi dhi kì tà ka'íka'í tabhì àtsì sè, ì kàdrérò tà'í íbe àyi léna.

⁵⁰ Tà'í ngá dóro 'i. Di, tà'í ni aswaaswa kòtì akilé lásá dhi, mì ni kitswá logóá ngíni? Lè mì kàdré tà'í íbe àmi kì tàndi ì léna, adrézó kpà tà kidríkidri íbe àmi kòfalé.»

10

Yésu tadhá tà tòkò tingama ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyó 19:1-12; Lúkà 16:18)

¹ Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo bvò Yúdáyà àdhya na gò, zyàle tsàle Yòròdàné ni ta'á na. Móndí zyandre dhi ì dré gòzo ru kímó akódhi làga gò, dré kidhózo adrélé àyi kì tadhá, ànzyà gá dré adrélé 'òle dhi tìni.

² Gò Fàrisáyó àruka ì dré àyi kì kisizó ànyi akódhi làga, kitswálé akódhi ni tabhì litilé. Di ì dré lizizóá tíá dhi: «Àma kì tatrítrí kúlí ka'í, agó kòtingá àyi tòkò dhi 'í?»

³ Akódhi logó àyi dré dhi: «Mòsè fè tòlì àmi dré 'òzoá ngíni?»

⁴ † logó drá dhi: «Mòsè ka'í tá dhi, agó kòtisi wárágá àyi tòkò ni tingázó gò, mùzoá nzile.»

⁵ Yésu logó àyi dré dhi: «Mòsè tisi tá ína tòlì nda kòdhi àmi dré, àmi kì togó dré adrélé tòmbátòmba dhi sè.

⁶ Di, ngá títi dhi kì bhàma ni kidhoma 'á dhi, <Giká bhà tá àyi agó ì tòkò be.>^{*}

⁷ <Asà dhi, agó ni àyi atá ni tayí àyi andre be, ru amízó àyi tòkò be gò,

⁸ àyi rìti nda ì dré atsázó rùbhá àlo ró.>[†] Di ì gò vélé adrélé rì ko. Be ró dhi, àyi ngá àlo 'i.

⁹ Asà dhi, lè móndí ì kòlanzi ngá Giká dré amúlé nì dhi ko.»

¹⁰ Amvolásà, ì kòfi dzó na dre dhi, akódhi ni lebhébhá ì dré gòzo akódhi ni lizí tà nda dri.

¹¹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Agó ángùdhi àyi tòkò ni tingálépi gò gòzo tòkò àzya adó mòle dhi, adré ína múná tà 'o tòkò ni àlo nda rú.

¹² Kòdhi íbe dhi, tòkò ángùdhi àyi agó ni tayílépi gò gòzo agó àzya mo dhi, adré kókpa múná tà 'o.»

‡ **9:44 9:44** Wárágá Giká ni Kúlí tiszio àyi dri dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni kì kisé kònwa ko: [Kònàle dhi, kùbhú adrèbhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsì adrélépi kòle dhi adrà kpà ko na.] § **9:46 9:46** Wárágá Giká ni Kúlí tiszio àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni kì kisé kònwa ko: [Kònàle dhi, kùbhú adrèbhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsì adrélépi kòle dhi adrà kpà ko na.] * **9:48 9:48** A kònò Esáyá 66:24. * **10:6 10:6** A kònò Kidhoma 1:27; 5:2. † **10:8 10:8** A kònò Kidhoma 2:24.

Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá i dri

(A kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Lúkà 18:15-17)

¹³ Kítú àlo dhi, móndí ì adré tá àyi kì ànzimvá ki adri àlìzo àyi ìbe Yésu vélé, kòtabèrò àyi, tà tani zìzo Giká tí àyi dri be dhi bvó. Dì, akódhi ni lebhébhá ì dré àyikya lawázo mónnyá nda ì dri tà nda sè.

¹⁴ Yésu kònò tà nda dre dhi, akódhi ni togó dré aswázó gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí tayí ànzimvá kòni ì allè má vélé. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Giká ni Opì mónnyá adrébhá àyi nda ì tìni dhi ì dré.

¹⁵ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Opì ka'í ànzimvá kya tìni ko dhi, kitswá tādzi file lána ko.»

¹⁶ Gò dré ànzimvá nda ki adózó rùle í drígá, àyi drígá bhàzo àyi àlo àlo títí dhi ì dri, tà tani zìzo àyi dré.

Yésu i agó àlo ngá líyì ro dhi be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Lúkà 18:18-30)

¹⁷ Yésu kònga adrélé lile láti 'àsè dre dhi, agó àlo dhi dré arázó adhéle àyi kórókó títí akódhi kandrá, akódhi ni lizízo tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélépi tà tadhá ni, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

¹⁸ Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Giká 'i kalóma.

¹⁹ Mí ni tà tátírí kúli dré adrélé tàle à kò'o dhi ì be: «Lè mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kò'o múná tà ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko. Mí kòdo móndí kì ngá túrúpfú sè ko. Mí kàdré ámi atá ni líndrì bha ámi andre be.»[‡]

²⁰ Dì agó nda tà drá dhi: «Tadhálépi, má líkí tòlì nda kòdhi ì títí, kidhólé má dré tá adrerá'a kàdhúrà ro dhi 'á.»

²¹ Yésu dré akódhi ni nòzo lèle sè wě gò, tàzoá drá dhi: «Tayí ngbà 'í mí dré tà àlo kòdhya: Mí lì ámi ngá títí dhi kì lagí, láfa ni ni lanzízo lemerèbhá ì dré gò, mí kàdréro ngá lagí be kàdrì dhi ìbe bhù na. Dì mí alì adrélé áma lebhè.»

²² Agó nda kòyi kúli nda ì dre dhi, akódhi ni mibhalé dré atsázó kizà ro. Gò dré ngàzo lile kizà be tò, dré tá adrélé ngá ìbe zyandre ró dhi sè.

²³ Yésu dré àyi alázó àyi lebhébhá kì no gò, tàzoá àyi dré dhi: «Ngábhá kì fima Giká ni Opì na dhi kòkóròko!»

²⁴ Gò akódhi ni lebhébhá nda kì líndrì dré gàzo gagà kúli nda sè. Dì, Yésu dré gòzo tàá dhi: «Áma ànzi ì, fima Giká ni Opì na dhi kòkóròko!

²⁵ Ngá líyì ni fima Giká ni Opì na dhi ìna kòkóròko lavulé, kàmìlò dré lavulé síndàni ni bhálé 'àsè dhi rúsè!»[§]

²⁶ Dì akódhi ni lebhébhá nda kì líndrì dré gàzo vélé wáláká ni ni lavú gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nì?»

²⁷ Yésu dré àyi kì nòzo diiì gò, tàzoá àyi dré dhi: «Móndí ì mìlèsè dhi, tà nda kòdhi tà kitswálé 'òle bwà ko dhi 'i. Dì, Giká adré ìna tà nda ni no kònìni ko. Akódhi mìlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.»

²⁸ Gò Pétèrò dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí tà títí dhi ì adrézó ámi lebhè.»

²⁹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi àyi dzó 'i yà, àyi adrúpi ì 'i yà, àyi amvúpi ì 'i yà, àyi andre 'i yà, àyi atá 'i yà, àyi ànzi ì 'i yà, kó ngalé àyi amvú ì 'i yà dhi kì tayilépi áma tà sè ìndì Rúbí Tani ni tà sè dhi,

³⁰ a ni ngá nda kì vúdri kisú tsàle vèsè be nyadhì-nzi lókyá kòndhi sè. A ni dzó kì kisú, adrúpi ìbe, amvúpi ìbe, andre ìbe, ànzi ìbe, amvú ìbe, túmání tà adrézó àyi m̀ pfo dhi ìbe. Kòdhi ìbe dhi, a ni kòkpa lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú lókyá adrélépi allè dhi sè.

³¹ Dì, móndí bí adrébhá drìdrì nyànomvá dhi kì go adrélé bvólé ro. Móndí bí adrébhá bvólé ro nyànomvá dhi kì go adrélé drìdrì.»

Yésu gò tódhyá àyi dràma ni tà longó, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Lúkà 18:31-34)

³² Ì dré tá adrerá'a mbàle Yèrúsalemá na dhi 'á dhi, Yésu adré tá lile àyi lebhébhá ì kandrána. Àyi nda kì togó adré tá gàle tírì dré. Mónnyá adrébhá lile àyi vèsè dhi ì adré tá kpà ngá ro. Dì Yésu dré gòzo tódhyá àyi lebhébhá mudrì-drì-rì nda kì dri gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà adrébhá 'òle atsálé í rú dhi kì ta àyi dré.

[‡] 10:19 10:19 A kònò Pfòma 20:12-16; Dùtèrònómè 5:16-20. [§] 10:25 10:25 «Kàmìlò» kòndhi, kà'wá kàdrì dòngrì tìni dhi 'i.

³³ Tà dhi: «Mì yi rè ká! Mà adrè mbàle Yèrusalémà na. Kònàle dhi, à ni Mónde ni Mvá ni lefè kòwánà kàdrì i drígá tatrítrí kúli tadhábhá ìbe. I dré tà n̄ozo akódhi dri kitswálé dràdrà sè gò, akódhi ni fèzo pàgánò i drígá.»

³⁴ Ayi nda i dré akódhi ni gùzo, túsú lufúzó miá, tswàzoá gò, p̄fuzoá dràle. Di kítú na àmvolésè dhi, dré ngàzo dràdrà 'ásè.»

*Tà Yàkòbhò i Yòwàni be dhi i dré zile Yésu tí dhi
(A kònò kpà Mátáyò 20:20-28)*

³⁵ Gò Yàkòbhò i Yòwàni be, Zèbédáyò ni ànzi i ró dhi, i dré ayi ki kisízó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Tadhálepí, mà adrè leá mí kò'o tà mà dré dra zile mí tí dhi àma dré.»

³⁶ Yésu tà ayi dré dhi: «Mì adrè leá má kò'o àmi dré àdho tà kòdhya?»

³⁷ I logó drá dhi: «Àmi Opì m̄lanzìlanzi ro dhi na dhi, mí kòbhà àma lirílé mí làga: àlo ni àmi driágo lésè, àzya ni àmi lidzi lésè.»

³⁸ Di Yésu tà ayi dré dhi: «Mì n̄i tà mì dré adrélé zile kòdhi ko. Mì ni kitswá tsi kópò kizà àdhya má dré adrélé 'òle mvùle dhi ni mvu bwà? Mì ni kpà kitswá bātìsimò kizà àdhya má dré adrélé 'òle dòle dhi ni do bwà?»

³⁹ I logó drá dhi: «Mà ni kitswá.» Di Yésu tà ayi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, mì ni kópò má dré dra mvùle dhi ni mvu, adrézó kpà bātìsimò má dré dra dòle dhi ni do.»

⁴⁰ Di, kàdré ìna mónde dra bhàle lirílé àma driágo lésè yà, kó ngalè àma lidzi lésè yà dhi ki tà sè dhi, tà nda kòdhi nò ma ko. Giká ledé lirírà nda i dhya dré kipèle kitswálé lirílé driá dhi i dré.»

⁴¹ Yésu ni lebebhá mudrì àruka dhi i kòyi tà zile nda dre dhi, ayi ki togó dré aswázó Yàkòbhò i rú Yòwàni be.

⁴² Di Yésu dré ayi ki azizó títi gò, tàzoá ayi dré dhi: «Mì n̄i tàle dhi, dhya adrélé nòle mónde yà kòndi àdhya ki kàdrì i ró dhi i adrè ayikya òpì nya ayi dri rinyi sè dhi be. Ayi ki dhya kàdrìkàdrì dhi i adrè kpà tà 'o adrézó ayi ki rinyi tadhá ayi dré.»

⁴³ Di, adrè leá dhi, tà nda kàdré kònini àmi kòfalé ko. Be ró dhi, lè dhya àngùdhi adrélépi leá atsálé kàdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi ki māràbà ro.

⁴⁴ Lè kpà dhya àngùdhi adrélépi leá adrélé drìdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi títi dhi ki māràbà ro.*

⁴⁵ Tàko ko, Mónde ni Mvá alì bvò dri, mónde i kàdrérò tà 'o i dré dhi bvò ko. Be ró dhi, alì ìna kitswálé tà 'o mónde i dré dhi bvò. Alì kpà kitswálé ayi lidzi fe ngoró làgi kàdrì fèle mónde zyandre dhi ki apázó tàkonzi lésè dhi tìni.»

*Yésu tidrì Bàràtìmáyò mì kùdúkùdu ró dhi
(A kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Lùkà 18:35-43)*

⁴⁶ Gò Yésu i dré tsazo Yèrikò na lebebhá ni ìbe. I dré tà adrèrà'a apfòle bhàandre nda lésè mónde zyandre ìbe dhi 'á dhi, agó àlo mì kùdúkùdu ró rú be Bàràtìmáyò, Tímáyò ni mva ro dhi, lirì tá látú làga adrélé ngá zi mónde i tí.

⁴⁷ Akódhi nda kòyi Yésu Nàzàrétà lésè dhi adrè tá lavulé dhi dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwidì ni Mvá, mí bhà àma kizà wà!»

⁴⁸ Mónde bí dhi i dré adrézó tetrélé akódhi dri, kòtayíró kúli adrézó kírì. Di, dré gòzo vélé adrélé kúli loyó wáláká ni ni lavú: «Dàwidì ni Mvá, mí bhà àma kizà wà!»

⁴⁹ Gò Yésu dré ayi kíkízó tàá dhi: «Mì azi akódhi.» Di i dré mì kùdúkùdu nda ni azizó, tàzoá drá dhi: «Mì tsi togó! Mì nga! Akódhi adrè àmi zi.»

⁵⁰ Di akódhi dré ayi kítá bhèzo gàrà dri, ayi totózó pá dri gò, alìle Yésu vélé.

⁵¹ Yésu dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mì adrè leá má kò'o mí dré àdho tà kòdhya?» Mì kùdúkùdu nda logó drá dhi: «Rábbi, má lè ngá nòle!»

⁵² Di Yésu tà drá dhi: «Mì lì! Àmi tà ka'ika'í tidrì mí dre.» Gbà kòdhwa, akódhi dré kidhózó adrélé ngá no gò, dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè látú 'ásè.

11

Yésu fi Yèrusalémà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Lùkà 19:28-40; Yòwàni 12:12-19)

¹ Yésu i dré tà adrèrà'a 'òle tsàle Yèrusalémà na dhi 'á dhi, i dré tsazo ànyi bhà rú zile Bètèfàgè ìndi Bètànìyà dhi i kandrà, ànyi kòngó Olivè fa kya làga. Gò Yésu dré ayi lebebhá rì dhi ki mùzo lile drìdrì,

² tàzoá ayi dré dhi: «Mì lì bhà àmi kandrà kònàdhi léna. Mì kòfi lána dre dhi, mì ni ndrì púndà mvá 'ìle, à dré dhu rè mbàzo drìá ko dhi ni kisú. Mì atrì akódhi, alìzo ába má vélé.»

* 10:44 10:44 «Māràbà» kònidhi, mónde gile kitswálé àzi 'o ayi liyì dré dhi 'i.

³ Dhya àlo kòlizi àmi tí dhi, «Mì adré 'òá kònìni àdho tà sè?» ya dhi, mì kòtà drá dhi: «Mírì adré leá nì. A ni dra akódhi ni logó kónwa mbèlè.»

⁴ Dì ì dré lizo púndà mvá nda ni kisú. A 'ì tá akódhi láti làga, dzó àlo dhi tí. † dré tá adrerà'a akódhi ni atrì dhi 'á dhi,

⁵ móndí àruka kònàle dhi ì dré lizizóá àyi tí dhi: «Mì adré púndà mvá kòdhi ni tri àdho tà sè?»

⁶ Dì ì dré kúlí logózo àyi dré ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tíni gò, móndyá nda ì dré àyi ki tayízó lile ába.

⁷ † kàsè púndà mvá nda atsázó ába Yésu vélé dre dhi, ì dré àyi ki kítá bhèzo dríá gò, akódhi dré mbázo lirilé dríá.

⁸ Gò móndí zyandre dhi ì dré àyi ki kítá ki lasézo láti mîsè. Ayi ki àruka ì dré fa bí ki tonzó amvú ì 'àsè, lebhézoá láti mîsè, Yésu kòlavúro dríásà be dhi bvó.

⁹ Dì móndyá zyandre nda ì dré adrézo lile akódhi kandrána ìndì akódhi vésè, adréle loyóaba dhi:

«Osánà! Tà tani kàdré dhya adrélépi alile Mírì ni rú sè dhi dri!»*

¹⁰ Tà tani kàdré òpì àma ki tábhi Dàwídi àdhya adrélépi alile dhi dri!

Osánà kàdré Giká kurú na bhù na dhi dré!»†

¹¹ Dì Yésu dré tsázo Yèrusalémà na gò, lile file tépelò na, ngá títi lána dhi ki no. Dì ìndró dré andrile dre dhi sè dhi, ì dré pfózo bhàandre nda lésè akódhi ni lebhéhá mudri-dri-ri dhi íbe, gòle lile Bètàniyà na.

Yésu tatrí figi fa lò'wa 'àlepi ko dhi

(A kònò kpá Mátáyò 21:18-19)

¹² Kítú bvóá dhi sè, ì dré tá adrerà'a apfòle Bètàniyà lésè dhi 'á dhi, tàbirì dré Yésu ni 'òzo.

¹³ Akódhi dré figi fa àlo dhi ni nòzo bí ni íbe vwávwà ro gò, dré lizo nòá ngalè í ni kitswá lò'wa kisú drílána bwá yà dhi. Dì, a ni lí tsàle ànyi làgá dhi, kisú ína lò'wa ni àlomvá ko. Kisú ngbà 'í bí ni ì kòdhyà. Tàko ko, lókyá nda tá lókyá adrézo figi lò'wa ki dhi 'i ko.

¹⁴ Gò dré tàzoá figi fa nda dré dhi: «Dhya àlo kògò vélé lò'wa kisú nyàle mí drina tàdzí ko!» Dì akódhi ni lebhéhá ì yi kúlí dré tá tàle nda 'í.

Yésu dro móndyá adrébhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'àsè

(A kònò kpá Mátáyò 21:12-17; Lúkà 19:45-48; Yòwàni 2:13-22)

¹⁵ † kòtsa Yèrusalémà na dre dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo móndyá adrébhá tá ngá lagí ìndì ngá gi kònàle dhi ki dro topfòle 'àsà. Dré mísá móndyá adrébhá tá làfa topfó dhi kya ki lebhézoó bvó dri, tùmàni gbólókó móndyá adrébhá tá kòbhòlá lagí dhi kya íbe.

¹⁶ Dré kpá ka'izoá dhi, dhya àlo kàdré ngá do lavúzo ába tépelò 'àsè dhi ko.

¹⁷ Gò dré ngàzo adréle móndí ki tadhá, adrézo tàá dhi: «Giká ni Kúlí adré tàá dhi: <A ni áma dzó zi

dzó súrú títi dhi ì dré adrézo tà ta má be dhi ró.»‡

Dì, mì gò àmikya dzó nda ni bha adréle

àrà kùgubhá ì dré adrézo àyi ki zu dhi ró!»§

¹⁸ Kòwánà kàdrì ì tatrìtrì kúlí tadhábhá íbe dhi ì kòyi tà Yésu dré tá 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo adréle láti nda kitswázó akódhi ni pfu dràle dhi bvó. Angyá ko, ì adré tá àyikya akódhi ni ro, móndyá zyandre títi dhi ì dré tá adréle tà dré adréle tadhálé dhi ki yi síbhálé be ngbo dhi sè.

¹⁹ Ìndró kàdrì dre dhi, Yésu ì dré pfózo bhàandre nda lésè lebhéhá ni íbe.

Tà tadhálé figi fa 'yòlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpá Mátáyò 21:20-22)

²⁰ Drùbhì kínò, ì dré tá adrerà'a lavulé láti 'àsè dhi 'á dhi, ì dré nòzoá dhi, figi fa nda 'yo tá tsàle kómvo ni na dre.

²¹ Dì tà Yésu dré tá tàle dhi dré agázó Pétèro léna gò, dré tàzoá drá dhi: «Rábbì, mí nò rè ká! Figi fa mí dré tatrìlé kòndhi 'yo dre!»

²² Dì Yésu dré tàzoá àyi lebhéhá ì dré dhi: «Mì kàdré Giká ni ka'í bàti!

²³ Má adré tá bàti ta àmi dré: Dhya àlo kàdré tàá kóngó kòndhi dré dhi, «Mí nga kònwàsè lile dhèle yìandre na» gò, dré adrézo tà kayi í léna ko, di, adrézo ína ka'íá dhi tà ì dré adréle tàle nda ni ru 'o káyá dhi, Giká ni tà nda ni 'o drá.

* 11:9 11:9 «Osánà» kòndhi adré leá tàle Ebéré ti sè dhi «rúku». † 11:10 11:10 A kònò Longó ì 118:25-26. ‡ 11:17 11:17 A kònò Esáyá 56:7. § 11:17 11:17 A kònò Yèrèmiyá 7:11.

²⁴ Asà dhi, má adré taa àmi dré dhi: Tà ángùdhi mì dré adrélé zile Giká tí dhi, lè mì kàdré ka'íá dhi, mì kisú tá nda dre dhi, di mì ni kisúá bàti.

²⁵ Kòdhi ìbe dhi, mì kàdré àmi kì totó adrélé tà zi Giká tí gò, mì dré adrézó tà ìbe móndí àlo rú dhi, lè mì kòtrí akódhi nda ni tàkonzì gò, àmi kì Atá bhù na dhi kòtríró kókpà àmi kì tàkonzì be dhi bvò.» [

²⁶ *]

A lizi Yésu tí ngalè akódhi ni rìnyí angá ángolèsè ya dhi

(A kòndò kpà Mátáyò 21:23-27; Lúkà 20:1-8)

²⁷ Ý dré gòzo tódhyá tsàlè Yèrúsalmèna na. Di Yésu dré tá adrérà'a atsilé tépelò ni bhà'álé 'àsè dhi 'á dhi, kòwánà kàdrì i tatrítrí kúli tadhábhá i tsàlè bhàgo ìbe dhi i dré alìzo akódhi véle

²⁸ Jizíá tíá dhi: «Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi kì 'o dhi angá ìna ángolèsè? Adhi fè mí dré rìnyí adrézó tà nda kì 'o dhi nì?»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizi àmi tí. Mì kòlogó kúli má tí dhi, má ni kpà taa àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà kòdhi kì 'o dhi angá ángolèsè ya dhi.

³⁰ Mì tà rè má dré ká! Bátisimò Yòwánì dré fèle dhi angá tá ìna ángolèsè: Giká vélèsè, kó ngalè móndí i vélèsè?»

³¹ Gò i dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó taa dhi: «Mà kòtà dhi 'Bátisimò nda angá Giká vélèsè' dhi, akódhi ni go lizíá àma tí dhi: 'Mì ka'í di Yòwánì ko àdho tà sè?»

³² Di, mà ni kitswá tsí taa dhi 'Bátisimò nda angá móndí i vélèsè' ya dhi?» (Ý tà tá kònìni, i dré tá adrélé mónnyá zyaandre dhi kì ro dhi sè. Tàko ko, àyi títi nda i adrè tá ka'íá dhi, Yòwánì tá ìna profétá 'i.)

³³ Di i dré logózóá Yésu dré dhi: «Mà nì ko.» Yésu gò taa àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kókpà taa àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda kì 'o dhi angá ángolèsè ya dhi ko.»

12

Pídhígó vínò líkìbhá kònzì dhi kì tà dri dhi

(A kòndò kpà Mátáyò 21:33-46; Lúkà 20:9-19)

¹ Gò Yésu dré kidhózo adrélé tà tadhá àyi dré pídhígó sè, adrézó taa dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vínò àyi amvú na. Dré gàrà ni kì tobhàzo kírà sè, bhú gázo kitswázó vínò lò'wa zwa gò, dzó mvumvù dhi ni sizo kitswázó amvú nda ni líkí. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkìbhá àruka i drígá gò, lizo atsi na làwú làvo na.

² Lókýá vínò lò'wa kizo dhi kòkítswá dre dhi, dré àyi mārábà kì àlo mùzo kitswálé lò'wa ìna tíni dhi ni adó vínò líkìbhá nda i véna.

³ Di, i dré àyíkya mārábà nda ni ruzò tswàle gò, logózóá nzìle drígálé sè.

⁴ Gò amvú líyí nda dré mārábà àzya mùzo lìle àyi véna. Di, i dré akódhi nda ni drí tswàzo, kanyò fèzo drá.

⁵ Amvú líyí nda dré gòzo mārábà ni na mu lìle gò, i dré akódhi nda ni pfùzo dràle. Dré gòzo mārábà àruka bí dhi kì mu gò, i dré àruka ni kì tswàzo, àruka ni kì tupfúzó todràle.

⁶ Tayí tá ngbà 'í amvú líyí nda ni mváagó dré lèle tò dhi kòdhyà. Di kùdù ro dhi, dré kpà akódhi nda ni mùzo lìle àyi véna. Adré tá kisúá dhi: «Í ni àma mváagó ni lindrì bha!»

⁷ Di, vínò líkìbhá nda i dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Kòndhi dhya dra amvú kòndhi ni kisulépi tàyilé ro dhi 'i. Mà kòlì akódhi ni pfu dràle, amvú dré tá kitswálé kisulé tàyilé ro nda kàdréró àma dré!»

⁸ Di i dré ngàzo akódhi ni ru pfùle dràle gò, àbvò ni ni bhèzo amvú nda 'àsè kivi na.»

⁹ Yésu gò lizíá dhi: «Mì adrè kisúá dhi, amvú líyí nda ni 'óá ngíni? Akódhi ni tsa vínò líkìbhá nda kì tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhyà nda ni tayí móndí àruka i drígá.

¹⁰ Mì ná rè tà tsìlè Giká ni Kúli na kòndhi ko?

«Kírà dzó sibhá i dré gálè gágà dhi, gò atsalé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ró.

¹¹ Kòrdhi tà Mírì dré 'òle nì dhi 'i. Di tà nda lindríga ró àma mìlèsè!»*

* 11:26 11:26 Wáràgà Giká ni Kúli tsìzo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúli kòni kì kisú kònwa ko: [Di, mì kòtrì àmikya tàkonzì móndí i dré 'òle àmi rú dhi i ko dhi, àmi kì Atá bhù na dhi kitswá kókpà àmi kì tàkonzì tri ko.]

* 12:11 12:11 A kòndò Longó i 118:22-23.

¹² Gò Yúdà ànzi ki kàdrì ì dré gòzo adrélé láti nda kitswázó Yésu ni ru dhi bvó. Angyá ko, ì nì tá tàle dhi, akódhi pí tá pídhígò nda àyi rú dhi be. Dì, ì dré tá adrélé mónyá zyandre dhi ki ro dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayízó gò, lizo.

Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma
(A kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Lúkà 20:20-26)

¹³ Amvolàsà dhi, ì dré Fàrisáyò àruka ki mùzo mómí àruka ópí Eródè àdhya íbe lile Yésu véna, kitswálé akódhi ni 'o la'ile kúlí dré tá adrélé tàle dhi ì silé dhi bvó.

¹⁴ Àyi nda ì dré tázooá drá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, mí adrè tròle tà bàti rú dhi be. Mí adrè kpà mómí ki lindrì nì tà kisù ko, mí dré adrélé àyi ki no twátwa ko dhi sè. Mí adrè kpà Giká nì tà tadhá tà bàti sè. Dì mí tà rè àma dré ká: Ama ki tátírítrí kúlí ka'í, à kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gí dhi 'í? Kó ngalè, ka'í ko? Lè mà kàdré giá, kó ngalè mà kàdré giá ko?»

¹⁵ Dì, Yésu dré ína àyi ki túrúpú tà nìzo kyá gò, logózooá àyi dré dhi: «Mí adrè áma tabhí litilé àdho tà sè? Mí afè denári àlo dhi má dré nòle.»[†]

¹⁶ Dì ì dré láfa lò'wa nda ni fèzo drá. Gò dré lizizooá àyi tí dhi: «Mómí lindrì kònìdhi tsàle rú tsìle dríà kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'í?» † logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhya 'í.»

¹⁷ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mí kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Giká àdhya ni fe Giká dré.» † kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhi, àyi ki lindrì dré gázo bhwábhwa akódhi nì tà sè.

Tà lizilé ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Lúkà 20:27-40)

¹⁸ Amvolàsà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu vélé kitswálé tà lizí tíá. (Àyi nda ì adrè táá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Dì ì tà drá dhi:

¹⁹ «Tadhálépi, Mósè tsìsì àma dré dhi: «Gó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà àyi tòkó ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzi tí àyi adrúpi dràlepi nda dré.»[‡]

²⁰ Dì àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Àyi ki kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tòlò mvá ti àko ró.

²¹ Adrúpi ni nì rì dré tòkó nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tòlò mvá ti àko ró. Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni na rú,

²² tsàle byá adrúpi ni nì nzi-drì-rì rú. Àyi títi nda ì todrà mvá ti àko ró. Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

²³ Dì Kítú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adrè tsítsi dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòkó ró.»

²⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mí lití àmi ki tàndi ì dre, mì dré Giká ni Kúlí ì rìnyí ni íbe dhi ki nìle ko dhi sè.

²⁵ Kítú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, ì gò adrélé ru mo ko. † gò kpà adrélé àyi ki ànzi ki fe mòle ko. Be ró dhi, ì ni àyikya adrè ngóro ángéló bhù na dhi ì tìni.

²⁶ Dì, kàdré ína ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, mì nà rè Mósè ni búku na, tà Giká dré tá tàle drá fanzì adrélépi kòle àtsi ró dhi na dhi ko? Akódhi tà tá dhi: «Ma Giká Abàràrà àdhya 'í, Isákà àdhya 'í, ìndi Yàkóbhò àdhya 'í.»[§]

²⁷ Dì Giká nda Giká àbvò kya 'í ko. Be ró dhi, akódhi ína Giká mónyá lídrì ro dhi kya 'í. Mí lití àmi tà tàndi ró dre.»

Tòlì kàdrì lavulé dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:34-40; Lúkà 10:25-28)

²⁸ Tátírítrí kúlí tadhábhá ki àlo kòyi àyi nda ì tà kayírà'a àyi kòfalèsè dre dhi, dré atógyàzoá dhi, Yésu logó kúlí àyi dré kyá. Dì dré àyi kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tázooá dhi: «Tòlì títi dhi ì kòfalé dhi, tòlì kàdrì lavulé dhi àngùdhi 'í?»

²⁹ Yésu logó drá dhi: «Tòlì kàdrì lavulé dhi, kònìdhi 'í: «Ìserélé ànzi ì, mì yi rè ká! Mírì àma ki Giká, Mírì 'í kalóma.

³⁰ Lè mí kàdré Mírì àmi Giká ni le àmi togó sè wáyi, àmi lídrì sè wáyi, àmi tà kisùkisù sè wáyi, ìndi àmi rìnyí sè wáyi.»^{*}

³¹ Tòlì ni rì, kònìdhi 'í: «Lè mí kàdré àmi àzaya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tìni.»[†] Tòlì àzaya kàdrì tòlì rì kòdhi ki lavulépi dhi yókódhó.»

[†] 12:15 12:15 «Denári» kònìdhi tà láfa lò'wa adrézó tà 'o àsà Rómà ki ópí 'àsè dhi 'í. [‡] 12:19 12:19 A kònò Dùtèrònómè 25:5-6. [§] 12:26 12:26 A kònò Pfòma 3:6. ^{*} 12:30 12:30 A kònò Dùtèrònómè 6:4-5. [†] 12:31 12:31 A kònò Lèvitikè 19:18.

³² Di tatrítrí kúli tadhálépi nda tà drá dhi: «Tadhálépi, tà mí dré tàle kòdhi, tà bàti 'i. Mí tà kyá tàle dhi, Giká ngbà 'í àlo kwákwa, ìndì àzya ni akódhi rúsè dhi yókódhó.

³³ Adrélé Giká ni le togó wáyi sè, tà nìni wáyi sè ìndì rìnyí wáyi sè dhi, ìndì adrélé dhyá ki àzya ni le dhyá ki tàndi tíni dhi kàdrì lavulé, kà'wá títi adrélé zàle mòbòmà ro dhi ì rúsè, ìndì ngá títi adrélé fèle Giká dré mòbòmà ro dhi ì rúsè.»

³⁴ Di Yésu kònò akódhi logó tá kúli tògyá sè dhi dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Mí vwàvwa ro Giká ni Opì rúsè ko.»

Di kidhólé lókyá nda sè dhi, dhyà àlo dré gòzo vélé tà tabhì lizilé akódhi tí ko.

Mèsíyà ì Dàwídi be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:41-46; Lúkà 20:41-44)

³⁵ Yésu dré tá adrèrà'a tà tadhá mómí ì dré tèpelò na dhi 'á dhi, dré lizizóá dhi: «Tatrítrí kúli tadhábhà ì adrè táa dhi, Mèsíyà Dàwídi ni mvá 'i dhi ngíni?»

³⁶ Tàko ko, Dàwídi ni tàndi tà tá Tirí Lólo ni rìnyí sè dhi:

«Mírì Giká tà áma Mírì dré dhi:

Mí alì lirilé áma dríágo lésè,
tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo
adréle ámi pá zàle dhi 'á.»[‡]

³⁷ Kòdhi Dàwídi ni tàndi adrè Mèsíyà ni zi áyi Mírì ro. Di Mèsíyà nda ni kitswá kpà adréle akódhi ni mvá ro ngíngíni ró?»

Di mómíyá zyandre lavulé nda ì adrè tá akódhi ni yi lovó sè.

Yésu se mómí ki bí tatrítrí kúli tadhábhà ki tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Lúkà 20:45-47)

³⁸ Yésu dré rè dhu adrèrà'a áyi ki tadhá dhi 'á dhi, dré tàzoá dhi: «Mí kàdré ámi ki líkí tatrítrí kúli tadhábhà ki tà sè. Angyá ko, áyi nda ì adrè kánzò kàtswákàtswa dhi ki le asólé áyi rú, adrézó tatsilé ába mómí ì kófalésè. Ì adrè léá dhi, à kàdré mòdo fe áyi dré lindri sè ngá lagíra ì 'ásè.

³⁹ Ì adrè léá lirilé àrà lindri ádhya lisámbò dzó ì 'ásè dhi ì 'ásè, adrézó kpà léá lirilé mísá lindri ádhya gwányá ì 'ásè dhi ì lagásè.

⁴⁰ Ì adrè tàyítókó ki ngá ki kàri títi. Ì adrè kpà tà zi Giká tí vwàvwa ro, à kònòro áyi be dhi bvó. Di kítu dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, à ni tà ɲo áyi dri tà tàndi ró.»

Ngá tàyítókó àlo lemerè ro dhi dré fèle Giká dré dhi

(A kònò kpà Lúkà 21:1-4)

⁴¹ Amvolásá dhi, Yésu dré lirízó tèpelò na, àrà adrézó làfa fe Giká dré dhi kandrá, adréle mómí zyandre dhi ki no adrèrà'a áyi ki làfa bhe kpúkúbhú adrézó làfa líkí dhi na. Ngábhà bí dhi ì adrè tá làfa bhe lána bí.

⁴² Gò tàyítókó àlo lemerè ro dhi dré kpà alizo làfa lò'wa nzí tsàtsà rì lagí be tsà dhi ki bhe lána.

⁴³ Di Yésu dré áyi lebhébhà ki azizó, tàzoá áyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tàyítókó lemerè ro kòdhi bhà ína kpúkúbhú na làfa kàdrì, mómíyá àruka títi dhi kya ki lavú.

⁴⁴ Tàko ko, áyi títi nda ì adó àyikya áyi ki ngá ki drì fèle kòdhyà. Di, tòkó lemerè ro nda adó ína ngá títi ì dré tá adrézó ába kitswázó adréle ásà dhi ì fèle kòdhyà.»

13

Yésu longó tèpelò ni pífuma ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 24:1-2; Lúkà 21:5-6)

¹ Yésu dré tá adrèrà'a apfòle tèpelò lésè dhi 'á dhi, akódhi ni lebhébhà ki àlo dré tàzoá drá dhi: «Tadhálépi, mí nò rè dzó kàdrì gú kòni ì, áyi ki kírà fbe ká!»

² Di Yésu logó drá dhi: «Mí nò tsí dzó kàdrì kòni ì 'í? Lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à gò vélé áyi ki kírà ki àlo kisú àzya ni dri ko. A ni kírà nda ki lebhé títi kìnì mí.»

Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Lúkà 21:7-19)

³ Amvolásá dhi, Yésu ì dré lizo mbàle kóngó Olivè fa kya drina gò, akódhi dré lirízó àrà kitswázó tèpelò no lásà bwà dhi na. Gò Pétèrò, Yàkòbhò, Yòwàni, tsàle Andréyà be dhi ì dré akódhi ni lizizó áyi pátí, tàzoá dhi:

⁴ «Mí tà rè áma dré, tà nda kòdhi ki atsá ángutú ya dhi ká? Adho tà ni ru 'o drìdrì tadházóá dhi, tà títi nda ì adrè 'òle ru 'o káyá dhi ní?»

⁵ Yésu logó áyi dré dhi: «Mí kàdré ámi ki líkí dóro, dhyà àlo kòlitíró ámi ko.

⁶ Tàko ko, móndí bí dhi ki alí áma rú sè adrélé tǎá dhi, <Ma Mèsíyà 'i> gò, ì dré móndí zyangre dhi ki litízó.

⁷ Mì ni àdzú ki kpòrò yi ànyì, adrézó kpà àdzú ki rúbí yi làwú làvo na. Dì, mì kòtayí àmi ki togó adrélé gǎle àsà dhi ko. Tàko ko, adrè léá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zya ru 'íká. Dì, lókyá kùdú atsá rè ko.

⁸ Súrú ki àdzú bhu súrú àruka íbe. Opì ki kpà àdzú bhu opì àruka íbe. Kàdíkàdì ni bvò kosé, ìndì kàràbhò ni dhe àrà twátwa ì 'ásè. Dì, tà nda kòdhi ki ngbà 'í adrè ngóró tòkó ni mváaswa ni kidhoma tǐni.

⁹ Dì àmi ró dhi, mì kàdré àmi ki líkí dóro. Tàko ko, à ni àmi ki 'o topfòle tàbvò tǎrà ì 'ásè, adrézó àmi ki bhwa lísámbo dzó ì 'ásè. Ama tà sè dhi, mì ni àmi ki totó gùvèrènerè ì kandrá ìndì ópí kàdrì ì kandrá, mì kòkítswáro áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi ki longó àyi dré be dhi bvò.

¹⁰ Tàko ko, adrè léá dhi, à kòlongó rè zya Rúbí Tani súrú títí ì dré 'íká.

¹¹ Dì, à kàdré àmi ki dri tàbvò tǎle dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà mì dré dra tǎle àmi rúsè dhi dri dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré ndirì tà Gíká dré dra fèle àmi dré tǎle lókyá nda sè dhi ni ta kòdhya. Angyá ko, mì ni adrè tà nda ni ta àmi ko. Be ró dhi, Tírí Lólo ni adrè tǎá ni.

¹² Móndí ki àyi ki adrúpi ki lefè todràle kàribhá ì drígá. Anzi ki atá ki kpà àyi ki ànzi ki lefè todràle. Anzimvá ki ligí àyi ki tibhá ì rú, adrézó àyi ki 'o todràle.

¹³ Móndyá títí dhi ki togó kònzì bha àmi rú áma tà sè. Dì, dhya adrélépi ína togó tsi, adrézó àyi totó tǎtà tsàle kùdú na dhi ni adrí.»

Kizà kàdrì lavulè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:15-28; Lúkà 21:20-24)

¹⁴ «Dì mì ni <ngá adrélé gǎle gǎgá adrélépi ngá lólo dhi ki kizá dhi> ni no adrèrà'a àyi totó àrà kítswálépi tá kàdré lána ko dhi na.* (Lè dhya adrélépi tà kòdhi ni na dhi kàdré àndu ni ni ni dóro.) Lókyá nda sè dhi, lè móndyá dra adrèbhá bvò Yúdáyà àdhya na dhi ì kòlapá ràle kòngó ì drìna.

¹⁵ Lè kpà dhya dra adrélépi àyi dzó drìna dhi kàsì file dzó na, àyi ngá ki do lapázó ába dhi ko.

¹⁶ Dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìle ì bhàna àyi kítá kidhì àdhya ni do lapázó ába dhi ko.

¹⁷ Kítú nda ì tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkó adrèbhá 'a íbe dhi ì dré, ìndì tòkó adrèbhá bà fe ànzimvá ì dré dhi ì dré.

¹⁸ Mì kàdré tà zi Gíká tí, àmi ki lapama nda kàdréró kidhì lókyá sè ko.†

¹⁹ Tàko ko, kizà kítú nda kya ni adrè kàdrì lavulè. A nò rè kizà kárà be kònìni nda ko, kidhólé Gíká dré bvò bhàrà lèsè atsálé àndrò kòndhi. A kítswá kpà gòle véle nòá tǎdzí ko.

²⁰ Kònò Mírì kòkì tá kítú nda ki bvò ko dhi, dhya àlo bvò dri dhi kítswá tá adrélé bwà ko. Dì, Mírì ki ína kítú nda ki bvò móndyá ì dré zìle dhi ki tà sè.

²¹ Lókyá nda sè dhi, à kàdré tǎá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònwa!> dhi, mì kòka'í ko. A kàdré kó tǎá dhi <Akòdhi kònàle!> dhi, mì kòka'í ko.

²² Tàko ko, mèsíyà kìnzò ro dhi ki apfò pròfétá kìnzò ro dhi íbe adrélé tà kàdrì lín-dríga ró adrèbhá àyi ki rìnyí tadhá dhi ki 'o, kòkítswá dhi, ì dré ndìndì móndyá Gíká dré zìle dhi ki litízó.

²³ Má longó àmi dré tà nda kòdhi ì títí drìdrì. Dì mì kàdré tàmìga dri.»

Móndí ni Mvǎ ni agòma

(A kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Lúkà 21:25-28)

²⁴ «Kítú nda ì tú, kizà kàdrì nda àmvolésè dhi,

<kítú ni mì ni atsá tǐnimvá ro,

mbǎ gò véle mvèle ko,

²⁵ bhìbhìnyà ki ledhé bhù lèsè,

ìndì rìnyí bhù na dhi ki ru kizí.»*

²⁶ Dì lókyá nda sè dhi, móndyá títí dhi ki Móndí ni Mvǎ ni no adrèrà'a alìle ndùrùku ì 'ásè, rìnyí kàdrì be ìndì mìlanzilanzì kàdrì be.

²⁷ Gò akòdhi dré àyi àngéló ki mùzo lile àyi móndyá ì dré zìle dhi ki kimó bvò ni pá su dhi ì lèsè, kidhólé bvò ni kùdú lèsè, tsàle byá bhù ni kùdú na.»

* **13:14 13:14** A kònò Dányèlè 9:27; 11:31; 12:11. † **13:18 13:18** Yúdà ànzi ki bvò na dhi, «kidhì lókyá» kòndhi, lókyá kidhì ro kóná àlo na, adrélépi gile vwàvwà ro dhi 'i. ‡ **13:25 13:25** A kònò Esáyà 13:10; 34:4; Ezèkyélè 32:7; Yowélé 2:10; 3:4.

Tà tadhálé figi fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Lúkà 21:29-33)

²⁸ «Lè mì kàdré tà tadhálé figi fa ni tà rú dhi ni àndu ni dóro. Figi fa ni dríti kàdré atsálé màlimáli gò, bí ni dré adrézó ròle dhi, mì ni tàle dhi, yígú ànyì dhi be.

²⁹ Kókpà kòdhi tìni, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi kì nòzo adrèrà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònì tàle dhi, Mòndí ni Mvá láti 'á, ndìndì àmi kì dzó tí káyà dhi.

³⁰ Má adrè tà bàti tà àmi dré: Mòndyá dra adrèbhá lídrì ìbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle títi drìdrì tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

³¹ Bhù ì bvò be dhi kì akí. Dì, áma kúlí ì kitswá àyikya tàdzí akilé ko.»

Gìkà nì ngbà 'i lókyá kùdù nì

(A kònò kpà Mátáyò 24:36-44)

³² «Dì, dhya àlo nì ìna kítú 'i yà, kó ngalè sáà 'i yà tà nda ì dré dra ru 'òzo dhi ko. Ndàndì àngélo bhù na dhi 'i yà, kó ngalè Gìkà nì Mváoagó 'i yà dhi, ì nì ko. Gìkà Atá nì ngbà 'i nì kalóma.

³³ Adré di leá dhi, mì kàdré àmi kì líkí, adrézó tàmgà dri! Tàko ko, mì nì ngalè lókyá nda nì atsá àngutú ya dhi ko.

³⁴ Tà nda kòdhi ngóro agó àlo adrélépi 'òle líle atsi na dhi àdhya tìni. Akódhi nda adrè rinyí fe àyi màràbà àlo àlo títi dhi ì dré adrézó àyi kì àzì 'o gò, dré adrézó tàá dhya adrélépi dzóti líkí dhi dré dhi, kàdré tàmgà dri. Dì dré adrézó dzó nda nì tayí lízo.

³⁵ Mì kàdré di tàmgà dri. Angyá ko, mì nì lókyá àngùdhi dzó líyí nda dré dra agòzo ásà dhi ko, gba kàdré ìndró sè yà, ngátsi kítógá sè yà, àgólówa dré tsirà bherà'a yà, kó ngalè drùbhì sè yà dhi.

³⁶ Dì akódhi kágò ngbò ró dhi, mì kòtayí àmi akódhi dré kiséle adrèrà'a ayí ko dhi ko.

³⁷ Tà má dré adrélé tàle àmi dré kòndhi, má adrè kpà tàá mòndyá títi ì dré: Mì kàdré tàmgà dri!»

14

Yùdà ànzì kì kàdrì ì ndà láti Yésu nì rùzo pfùle dràle

(A kònò kpà Mátáyò 26:1-5; Lúkà 22:1-2; Yòwàni 11:45-53)

¹ Tayí tà kítú rì gwányá Pásikà àdhya ì Mápà tàkú àko dhi àdhya be dhi ì dré atsázó. Kòwánà kàdrì ì tàtrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì adrè tá láti nda kitswázó Yésu nì ru tìrùpú sè, pfùle dràle.

² Dì, ì adrè tá tàá dhi, ì kò'o tà nda gwányá Pásikà àdhya tú ko, mòndyá zyandre dhi ì kòligiró àyi ìbe ko sè.

Tòkó àlo dhi dà màlasi Yésu dri

(A kònò kpà Mátáyò 26:6-13; Yòwàni 12:1-8)

³ Lókyá nda sè dhi, Yésu lì tá Bètáníyà na, file Simónà atú kàrì dré tá rùle dhi nì dzó na gò, dré lírízó misá laga kitswálé ngá nya. Gò tòkó àlo dhi dré afízó mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi màlasi làgì kyàkyà dhi sè bí dhi be.* A ladhí tá màlasi nda tsèrèlè nàradà sè.† Dì tòkó nda dré mòlàngì nda nì ti nòzo gò, màlasi nda nì dàzo Yésu dri.

⁴ Mòndí àruka adrèbhá tá dzó nda 'á dhi ì kònò tà nda dre dhi, àyi kì togó dré aswázó gò, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «À kizá tsì màlasi kòdhi àdho tà sè?

⁵ Kònò à nì tá kitswá làgá làfa lò'wa kámá-na sè gò, làfa nda nì fèzo lemerèbhá ì dré!»‡ Dì ì dré adrézó tòkó nda nì ndrì tà tàndì ró.

⁶ Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí tòkó kòndhi. Mì adrè akódhi nì drì kizá àdho tà sè? Tà dré 'òle má dré kòdhi, tà avélépi tò dhi 'i.

⁷ Angyá ko, mì adrè ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé, ìndì mì kitswá àyi kì ledé lókyá àngùdhi mì dré adrélé lèle dhi sè. Dì, mì kitswá ngbú adrélé tùmání má be ko.

⁸ Tòkó kòndhi 'o tà dré tà kitswálé 'òle dhi kòdhya. Dà màlasi má rú drìdrì, kitswázó áma rùbhá ledé bhàle mógó na dhi bvò.

⁹ Má adrè tà bàti tà àmi dré: Arà títi bvò wáyi 'ásè à dré dra Rúbí Tani longózó dhi ì 'ásè dhi, à nì kókpà tà tòkó kòndhi dré 'òle kòdhi nì títi, akódhi nì tà kisézo.»

Yùdásì ì yi ru kòwánà kàdrì ìbe, kòleferó Yésu àyi drígá

(A kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Lúkà 22:3-6)

* 14:3 14:3 Alàbàsterè kòndhi, kírà kemve kpírikpírì làgì be kàdrì, adrézó mòlàngì ledé ásà dhi 'i. † 14:3 14:3 Nàradà kòndhi, dò àlo tàdzì be dóro ìndì làgì be kàdrì, adrézó màlasi ladhí ásà dhi 'i. ‡ 14:5 14:5 A adrè tá làfa lò'wa kòni kì rú zì «dènári». Dènári kámá-na kòni ì tá làfa adrélé fèle mòndí àlo dré àzì 'òle kóná àlo sè dhi tí dhi 'i.

¹⁰ Amvolásà dhi, Yùdàsì Isikàriyótà, Yésu ni lebèbhá mudrí-dri-rì dhi ki àlo dré ngàzo lìle tà ta kòwánà kàdrì ìbe, kitswázó Yésu ni lefè àyi drígá dhi bvó.

¹¹ Àyi nda ì kòyi tà dré tàle nda dre dhi, ì dré lenzézó ásà gò, ì dré lazizóá dhi, ì ni làfa fe drá. Di Yùdàsì dré kàdhózó adréle lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda.

Yésu ni nya gwányá Pásikà àdhya lebèbhá ni ìbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Lúkà 22:7-14, 21-23; Yòwàni 13:21-30)

¹² Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya ni kítú ni àlo adrézó kábilígyà mvá Pásikà àdhya ni pfu dràle mòbòmà ro dhi sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mí adré leà dhi, mà kòlì ngá ladhí mí dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo dhi ángwà?»

¹³ Di Yésu dré àyi lebèbhá rì dhi ki mùzo, tàzoá àyi dré dhi: «Mì lè bhàandre na. Mì ni dri si agó àlo adrélepi yì do lèdrì na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvó.

¹⁴ Dzó dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà dzó nda ni líyì dré dhi: «Dhya tà tadhálepi dhi adré àmi lizi: Dzó 'a kàle mà dré kitswázó Pásikà nya àma lebèbhá ìbe dhi ángwà?»

¹⁵ Di akódhi nda ni dzó 'a kàle kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. A tobhà misá ì ngá àruka ìbe tayílè lána gánzi ró. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.»

¹⁶ Di akódhi ni lebèbhá nda ì dré lizo bhàandre na gò, ì dré tà títi nda ki kisúzó ngóro dré tá tàle àyi dré dhi tíni. Gò ì dré ngá ladhízo kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

¹⁷ Ìndró kàdrì dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lírìlé misá làgàsè tùmáni akódhi ni lebèbhá mudrí-dri-rì dhi ìbe.

¹⁸ Ì dré tá adrerà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi ki àlo adrélepi ngá nya tùmáni má be dhi ni àma lefè kàribhá ì drígá.»

¹⁹ Di kizá dré àyi ki 'òzo gò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kidhózó adréle táá drá dhi: «Zakó ìna ma 'ì ko?»

²⁰ Akódhi logó àyi dré dhi: «Akódhi nda àmi mudrí-dri-rì ni ki àlo 'ì. Akódhi dhya adrélepi mápà so má be sàni àlo na dhi 'ì.

²¹ Tà bàti ró dhi, Móndì ni Mvá ni lè dràle ngóro tisile akódhi ni tà dri Giká ni Kúli na dhi tíni. Di, kizá ni ìna adré kàdrì dhya dra Móndì ni Mvá nda ni lefèlepi dhi dré! Dóro ni tá dhya nda ni ìle ko dhi.»

Mìrì ni rúbhá ì kàrì ni be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Lúkà 22:14-20; 1 Kòritòbhá ì 11:23-25)

²² Ì dré tá adrerà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zizo driá Giká tí gò, nòzoá fèle àyi lebèbhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Mì do nyàle. Kònìdhi àma rúbhá 'ì.»

²³ Dré kpà kópò adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, fèzoá àyi dré. Di àyi títi nda ì dré mvúzoá.

²⁴ Dré tàzoá àyi dré dhi: «Kònìdhi àma kàrì adrélepi tà Giká dré bhàle ru yìzo mómí ìbe dhi ni 'ò kitswálé títi dhi 'ì. Kàrì nda ni kutú mómí zyandre ì dré.[§]

²⁵ Má adré tà bàti ta àmi dré: Má gò velé vinò mvu ko, tsàle kítú má dré dra vinò tídhí ro dhi ni mvúzo Giká ni Opi na dhi tú.»

²⁶ Di ì dré longó ngòzo lenzézó Giká ni rú sè gò, ì dré pfózo lìle mbàle kóngó Olivè fa kya drìna.

Yésu longó dhi, Pétèro ni àyi ga

(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Lúkà 22:31-34; Yòwàni 13:36-38)

²⁷ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi títi, mì ni àma tayí adréle kalóma. Tàko ko, Giká ni Kúli adré táá dhi:

«Má ni kábilígyà líkìlepi ni tswa dràle gò,

à dré kábilígyà nda ki 'òzo ayílè.»*

²⁸ Di, má konga mána dràdrá 'àsè dre dhi, má ni lè drìdrì àmi kandrána Gàliláyà na.»

²⁹ Di Pétèro tà drá dhi: «Tàgba mómíyá títi dhi ì kòtayí mì yà dhi, má kitswá mána àmi tayí tàdzí ko!»

³⁰ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Ndìndì ngátsi ándró kònìdhi sè, drìdrì àgólówa dré dra tsirà bhèzo vèsè be rì dhi kandrá dhi, mí ni mína àma ga vèsè be na.»

³¹ Di, Pétèro gò logóá drá rìnyì sè dhi: «Tàgba kòkítswá mà dré dràzo tùmáni mí be yà dhi, má kitswá tàdzí àmi ga ko.» Gò Yésu ni lebèbhá àruka títi dhi ì dré kókpà tàzoá kònìni.

Yésu zi tà Giká tí Gètèsèmáni na

(A kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Lúkà 22:39-46)

§ 14:24 14:24 A kònò Pfóma 24:8; Yèrémíyá 31:31-34. * 14:27 14:27 A kònò Zàkàriyá 13:7.

³² Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebebhá ni íbe tsàle àrà rú zìle Gètèsèmànì dhi na. Gò dré tazoá àyi dré dhi: «Mì lírì kònwa, má kòlìró adrélé tà zi Giká tí.»

³³ Dré Pétèró ki drizo Yákóbhò íbe ìndì Yòwànì be í vèsè. Gò akódhi ni togó dré kidhózo adrélé kizà nya, adrézó lanzile lavulé.

³⁴ Dì dré tazoá àyi dré dhi: «Áma togó adré ñòle kizà dré, tsàle ndàndì dràdrà mìle. Mì kàdré kònwa, adrélé tàmgà dri.»

³⁵ Kòlì wvàle àyi rúsè tsà dre dhi, dré dhèzo kìnì mi adrélé tà zi Giká tí, kòkìtswá mìlàsà dhi, lókyá kizà àdhya nda kòngaró í rúsè be dhi bvó.

³⁶ Adré tá taa dhi: «Ábbà, Tátá, mì rìnyì íbe kìtswázó tà títi dhi ki 'o. Mì kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélèsè wà. Dì, mì kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhya ko. Be ró dhi, mì kò'o tà mì dré adrélé lèle dhi kòdhya.»

³⁷ Gò dré gòzo àyi lebebhá nda í véna, àyi ki kìsú ayì na. Dré tazoá Pétèró dré dhi: «Simónà, mì adré ayì ko? Mì kìtswá tà tsì adrélé tàmgà dri ngbà 'í sáà àlo bwà ko?

³⁸ Lè mì kàdré tàmgà dri, adrélé kpà tà zi Giká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzi na dhi ko. Bati, dhya ki togó àtsi ró adrézó tà dóro 'o. Dì, dhya ki rùbhà ína yàya.»

³⁹ Yésu dré gòzo tódhyá lile tà zi Giká tí ngóro dré tá zìle drìdrì dhi tìni.

⁴⁰ Gò dré gòzo tódhyá gòle àyi ki kìsú ayì na, àyi ki mì dré tá adrélé ayì ro dhi sè. Dì ì nì tá vélé ì nì kùlì logó drá ngìni ya dhi ko.

⁴¹ Bvóá dhi, dré gozo gòle àyi lebebhá nda í véna vèsè ni na sè, taa àyi dré dhi: «Mì adré dhu rè ayì ko, adrézó lovólé? Kìtswá dre. Lókyá atsa dre. Mì nò rè ká! A adré 'òle Mòndì ni Mvá ni lefè tàkonzìbhà í drigá.

⁴² Mì nga, mà kòlìró! Dhya adrélépi áma lefè dhi atsa dre!»

Yésu ni rùma

(A kòndò kpà Mátáyò 26:47-56; Lúkà 22:47-53; Yòwànì 18:3-12)

⁴³ Gbà kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, Yùdàsì, akódhi ni lebebhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo dré atsázó. Adrì tá í vèsè mòndì zyandre angàbhà kòwànà kàdrì ì, tàtrìtrì kùlì tadhábhà í ìndì bhàgo í vélèsè dhi í be. Ayì nda ì ru tà sápi í fa íbe àyi drigá.

⁴⁴ Yùdàsì adrélépi 'òle Yésu ni lefè nda tà tá àyi dré dhi, í ni akódhi àdhi 'i yà dhi ni tadhá àyi dré dhi kònini: «Dhya má dré dra kamulé dhi, akódhi 'i. Mì kòru dì akódhi, drizoá lizo ába, adrézó likiá dóro.»

⁴⁵ Dì Yùdàsì nda dré ndiri àyi kìsìzò ànyi Yésu làga, taa drá dhi: «Rábbì!» Dré akódhi ni kamúzó.

⁴⁶ Gò mòndyá nda ì dré dhèzo Yésu dri, akódhi ni ru.

⁴⁷ Dì, dhya adrèbhà tà Yésu làga dhi ki àlo dré ngàzo àyi sápi asé gò, kòwànà ki kàdrì ni màràbà ni bí bvwazo kile.

⁴⁸ Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Ma vo kùgú 'i gò, mì dré adrézó àlile sápi íbe ìndì fa íbe kìtswálé áma ru ni?

⁴⁹ Kìtú àlo àlo títi í sè dhi, má adré tá àmi kòfalé, adrélé tà tadhá tépelò na dhi, mì ru tá ma ko. Dì, tà kòdhi ì atsa kònini, kìtswálé tà tìsìle áma tà dri Giká ni Kùlì na dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.»

⁵⁰ Gò akódhi ni lebebhá títi dhi ì dré akódhi ni tayízó lapázó.

⁵¹ Kàdhurá àlo kítá asólépi í rú ngbà 'í àlo dhi dré ngàzo adrélé Yésu ni lebe. A adré tá 'òle akódhi ni ru ká,

⁵² ò, dré lapázó rale bvólìlì ro, kítá ína ni tayì.

Yésu pfo kòwànà ki kàdrì í kandrá bhàgo kàdrì íbe

(A kòndò kpà Mátáyò 26:57-68; Lúkà 22:54-55, 63-71; Yòwànì 18:13-14, 19-24)

⁵³ Gò ì dré Yésu ni drizo lizo ába kòwànà ki kàdrì bhàna. Dì kòwànà kàdrì ì, bhàgo ì ìndì tàtrìtrì kùlì tadhábhà íbe dhi ì dré ru kìmózo títi kònale.

⁵⁴ Dì Pétèró ro dhi, lebe tá ína Yésu lará ro, tsàle byá kòwànà ki kàdrì nda ni bhà'alé na. Dré fizo lirilé tépelò likíbhà í kòfalé, adrélé àtsi yo àyi íbe.

⁵⁵ Kòwànà kàdrì nda ì bhàgo kàdrì nda íbe títi dhi ì adré tá tà adrélé tàle Yésu rú dhi ki nda, kìtswázó akódhi ni 'o dràle dhi bvó. Dì, ì kìsú tá àyikya tà àlo ko.

⁵⁶ Mòndì bí dhi ì adré tá tà ta akódhi rú kìnzò sè. Dì, tà ì dré adrélé tàle nda ì kìsú tá ru ko.

⁵⁷ Gò mòndì àruka ì dré ngàzo tà ta akódhi rú kìnzò sè kònini:

⁵⁸ «Mà yi akódhi adrèrà'a taa dhi: «Má ni tépelò mòndì ì dré síle ni kònìdhi ni pfu, gòzo àzya ni mòndì ì dré síle ni ko dhi ni si kítú na àmvolèsè.»

⁵⁹ Dì, ndàndì tà ì dré tàle akódhi rú nda kìsú ína ru ko.

⁶⁰ Gò kòwánà ki kàdrì dré ngàzo áyi totó àyi kandrà, liziá Yésu tí dhi: «Mí logó mína kúlí tà dhya kòni ì dré adrélé tàle mí rú kòdhi ì sè ko?»

⁶¹ Di, Yésu adrè tá ína kíri, kúlí logó àko ró. Gò kòwánà ki kàdrì nda dré gòzo liziá tíá dhi: «Mí Mèsiyà, Gíkà kitswálépi rúku sè dhi ni Mváagó 'i?»

⁶² Yésu logó drá dhi: «Ma 'i. Di m̀ni ni Mòndí ni Mvá ni no adrèrà'a lírìlé Gíkà r̀inyí liyi ni driágo lésè. M̀ni ni kpà akódhi ni no adrèrà'a agòle ndùrùku bhù na dhi ì 'àsè.»

⁶³ Di kòwánà ki kàdrì nda dré áyi kítá lasízó kizà dré gò, tàzoá dhi: «Mà ni di go véle m̀ndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè?»

⁶⁴ M̀ni yi làdhá dré dhàle Gíkà rú kòdhi àmi ki bíbhàlé sè dre. M̀ni adrè di kisúá ngíni?» Di àyi títi nda ì dré tà ǹzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè.

⁶⁵ Gò àyi ki àruka ì dré ngàzo adrélé túsú lufú akódhi mi. I dré akódhi ni m̀ni dròzo gò, adrézó akódhi ni tisi, adrézó tàá drá dhi: «Mí longó rè tà pròfètà ro ká!» Gò tépelò líkìbhá ì dré kpà akódhi ni d̀zo, adrélé m̀ni tosálé.

Pètèrò gù Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:69-75; Lúkà 22:56-62; Yòwání 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Lókyá nda sè dhi, Pètèrò tá ína tàbhu na, bhà'álé nda na. Gò mvátòkò àlo kòwánà ki kàdrì ni m̀ràràbà ro dhì dré atsázó

⁶⁷ Pètèrò ni no adrèrà'a àtsi yo. Dré akódhi ni ǹzo dhì gò, tàzoá dhi: «Mí tá kókpà tùmání Yésu Nàzàrètá lésè dhi be.»

⁶⁸ Di, Pètèrò dré ína tà nda ni g̀zo rè, tàzoá dhi: «Má ni ngalè mí adrè àdho tà ta ya dhi ko.» Gò dré ngàzo p̀fòle bhà'álé nda 'àsè, áyi totó láti adrézó afilé dhì 'á. Gbá kòdhwa, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

⁶⁹ Mvátòkò nda kònò akódhi kònàle dre dhi, dré gòzo tàá m̀ndyá adrèbhá tá akódhi làga dhi ì dré dhi: «Dhya kòndi àyi ki àlo 'i!»

⁷⁰ Di Pètèrò dré gòzo tódhyá tà nda ni ga rè.

Gí ko, àyi adrèbhá tá Pètèrò làga nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mí àyi ki àlo 'i bàti! Tàko ko, mí kókpà m̀ndí angálépi Gàlíláyá lésè dhi 'i.»

⁷¹ Di Pètèrò dré ngàzo m̀ndrà si, tàzoá dhi: «Tátrítrí kàdré má dri, má kàdré kìnzò tà dhi! Má ǹni agó m̀ni dré adrézó tà ni ni ta kòdhi ko!»

⁷² Gbá kòdhwa, àgólòwa dré gòzo tsirà bhe vèsè ni r̀i sè. Gò kúlí Yésu dré tá tàle Pètèrò dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Dridrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo vèsè be r̀i dhì kandrà dhì, mí ni áma ga vèsè be na.» Gò Pètèrò dré dhèzo adrélé ngòle.

15

Yésu p̀fò Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Lúkà 23:1-5; Yòwání 18:28-38)

¹ Ngá kòwa dre dhì, kòwánà kàdrì i, tátrítrí kúlí tadhábhá ì tùmání bhàgo kàdrì íbe títi dhì ì dré ru yizo Yésu dri. Di ì dré akódhi ni adròzo gò, drìzoá lízo fèá Pilátò, Rómá ki gùvèrènére drígá.

² Gò Pilátò dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mí, mí ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre.»

³ Gò kòwánà kàdrì nda ì dré dhèzo adrélé Yésu ni asikì tà bí dhi ì sè.

⁴ Di Pilátò dré gòzo liziá tíá dhi: «Mí logó mína kúlí ko? Mí yi rè tà títi ì dré adrélé tàle mí rú dhi ì ká!»

⁵ Di, Yésu logó véle ína kúlí ko. Gò Pilátò ni líndrì dré g̀zo ásá.

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Lúkà 23:13-25; Yòwání 18:39-19:16)

⁶ Kóná àlo àlo títi, gwányá Pásikà àdhyá tú dhì, Pilátò adrè tá dhya àngùdhi bádzo na, m̀ndí zyandre dhì ì dré adrélé zile í tí dhì ni trì àyi dré.

⁷ Lókyá nda kònàdhi sè dhì, agó àlo rú be Bàràbà dhì tá bádzo na m̀ndí àruka íbe, ì dré tá m̀ndí ki kodzólé lígílé dhì sè, indì ì dré tá m̀ndí p̀fòle dràle dhì sè.

⁸ Di m̀ndí zyandre dhì ì kòmbà tsàle Pilátò véna dre dhì, ì dré kídhózo adrélé akódhi ni tí lizi, kò'oró ànyà gá dré tá adrélé 'òle àyi dré dhì t̀ni.

⁹ Di Pilátò dré àyi ki lizizó tázoá dhi: «Mí adrè léá dhì, má kòtrì àmi dré ópí Yúdà ànzi kya kòndhí?»

¹⁰ Lizí tá àyi kòndhì tàko ko, ǹni tá tàle dhì, kòwánà kàdrì ì fè tá Yésu í drígá ngbá 'í dirèma sè dhì be.

¹¹ Di, kòwánà kàdrì nda ì dré m̀ndyá zyandre nda ki 'a tífizó, ì kòziró Pilátò tí kòtrìrò Bàràbà àyi dré kòdhwa.

¹² Gò Pilátò dré lizizóá àyi tí dhi: «Mí adré di leá dhi, má kò'o dhya mà dré adrélé zìle ópí Yúdà ànzi kya ró kònìdhi sè ngìni?»

¹³ Dì ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakipa dri!»

¹⁴ Pilátò gò lizíá dhi: «Akódhi 'o àdho tà kónzi 'i?» Dì ì dré gòzo adrélé tetréle rìnyí sè, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi!»

¹⁵ Pilátò adré tá mónyá zyandre nda ká togò le 'òle kiníle. Dì dré Bàràbà ni trizo àyi dré. Dré Yésu ni 'òzo bhwàle gò, akódhi ni fèzo kitswálé tidíle fa kípakipa dri dhi bvò.

Sòdá ì gu Yésu

(A kònò kpà Mátáyò 27:27-31; Yòwàni 19:2-3)

¹⁶ Gò sòdá ì dré Yésu ni drizo fizo ába gùvèrènerè nda ni dzó kàdrì ni bhà'álé na. † Dré sòdá àruka títi dhi ká azizó ru amú àyi íbe akódhi làgásè.

¹⁷ Gò ì dré kánzò ká asózó rúá, fanzì kùtsi ró dhi ni pázo kùla ró asólé dríá.

¹⁸ Dì ì dré ngàzo adrélé mòdo fe drá, adrézó tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!»

¹⁹ † adré tá akódhi ni drì tswa kózó sè, adrézó tùsú lufú rúá. † adré tá kpà kórókó títi akódhi kandrà, sùle ngóro ì adré tá akódhi ni lindrì bha na tíni.

²⁰ † kògu akódhi kònini dre dhi, ì dré kánzò ká nda ni avùzo rúásà, gòzo akódhi ni kítá ká toso rúá. Gò ì dré akódhi ni drizo pfòzo ába, kitswálé tidíle fa kípakipa dri dhi bvò.

Yésu ni tidima fa kípakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Lúkà 23:26-43; Yòwàni 19:17-27)

²¹ † adré tá adrérà'a apfòle kónalésè dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Simónà, angálépi Kírénè lésè dhi ni nòzo adrérà'a agòle amvú lésè.* Akódhi nda tá Aligízandrè ká atá Rúfù be dhi 'i. Dì ì dré akódhi ni 'òzo rìnyí sè adrélé fa kípakipa Yésu àdhya ni do.

²² Gò ì dré Yésu ni drizo lizo ába tsàle àrà rú zìle Gòlògótá dhi na. (Rú nda kòdhi adré leá tàle dhi «Àrà dríá àdhya».)

²³ Kónàle dhi, ì dré vínò amúlé àlókò rú zìle mirè dhi be dhi ni fèzo akódhi dré mvùle. Dì, dré ìna gàzoá rè.

²⁴ Dì ì dré akódhi ni tidízó fa kípakipa dri gò, dzègé vùzo nìzoá ngalè ì ni akódhi ni kítá ká lanzi àyi kòfalésè ngìni ya dhi.†

²⁵ Lókýá akódhi ni tidízó nda tá sáa nzi-drì-su drùbhì sè dhi 'i.

²⁶ A tìsì tá tà tà nòzo akódhi dri dhi wárágà dri kònini: «Ópí Yúdà ànzi kya».

²⁷ A tidí tá kpà kùgubhá rì dhi ì fa àruka ì drìsè akódhi làgásè: àlo ni dríágò ní lésè, àya ni lidzì ní lésè. [

²⁸ †]

²⁹ Mónyá adrébhá tá lavúlè àrà nda 'àsè dhi ì adré tá akódhi ni lodhá, adrézó àyi ká drì ya, adrézó tàá dhi: «Á! Mí tá kitswálépi tépelò pfu gòzo síá kítú na àmvolésè ni,

³⁰ mí así dí fa kípakipa kòdhi drìlèsè àmi tàndi ní tidrì wà!»

³¹ Kòwánà kàdrì ì tatrìtrì kúlí tadhábhá íbe dhi ì adré tá kpà akódhi ni gu kònini, adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «Akódhi tidrì móndí àruka ì 'i. Dì, kitswá ìna àyi tàndi ní tidrì bwà kò!»

³² Adré leá dhi, Mèsiyá, ópí Isèrèlè ànzi kya kòdhi kási nyànómva fa kípakipa drìlèsè, mà kònòro tà nda akódhi ni ka'izo be dhi bvò!» Kùgubhá tidíle akódhi be nda ì adré tá kpà akódhi ní lodhá kònini.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Lúkà 23:44-49; Yòwàni 19:28-30)

³³ Kítú rírì sè dhi, tìnìmvá dré bvò ní m̀ d̀ozo wáyi, tsàle sáa na kítú rírì àmvolésè dhi na.

³⁴ Dì sáa na nda sè dhi, Yésu dré liyízó kúlí 'u'u' sè tàzoá dhi: «Èlòyì, Elòyì, léma sàbàkàtànì?» Kòdhi adré leá tàle dhi: «Áma Gíká, áma Gíká, mí tayí ma àdho tà sè?»

³⁵ Móndí àruka adrébhá tá kónàle dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Mí yi rè ká! Akódhi adré Elíyà ní zi.»

³⁶ Gò àyi ká àlo dré rázo mbèlè ngá vòdhovódho dhi ní adó, vìnègàrì dàzo lána, dròzoá kòzó sílé, tìngázóá kuru fèle Yésu dré mvùle gò, tàzoá dhi: «Mà kòtayí rè akódhi, nòzoá ngalè Elíyà ní atsá akódhi ní tirí fa kípakipa drìlèsè yà dhi.»

³⁷ Dì, Yésu dré trèzo kúlí 'u'u' sè gò, dràzo.

* **15:21 15:21** «Kírénè» kònindhi tá bhàandre bvò Líbiyá àdhya lé, bvò kàdrì Afiriká àdhya lé dhi 'i. † **15:24 15:24** A kònò Longó ì 22:19. ‡ **15:28 15:28** Wárágà Gíká ní Kúlí tìsizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ká kísú kònwa kò: [Dì tá tìsile Gíká ní Kúlí na dhi ì 'o tá ru kònini. A tìsì tá dhi: «Á amú akódhi nále drìkònzìbhá íbe.»] A kònò Esáyà 53:12.

³⁸ Gbã lókya nda sè dhi, kítá 'ile tépelò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rì, kídholé dré lésè tsàlè pá na.

³⁹ Rómá kì sòdá kì kàdrì adrélépì àyì totó Yésu kandrá dhi kònò akódhì drá tá ngíni ya dhi dre dhi, dré tázóá dhi: «Dhya kòdhi tá ina Giká ni Mváagó 'i bàti!»

⁴⁰ Tòkò àruka i tá kpà kònàlè, adrélé tá nda kì no lárá ro. Àyì kòfalé dhi tá: Màriyà Mágadálénè, Màriyà Yàkòbhò kàdhùrà ro dhi kì andre Yósè be dhi, tsàlè Sàlómè.

⁴¹ Àyì nda ì adré tá Yésu ni lebé Gàliláyá na, adrézó tá 'o drá. Tòkò àruka bǐ àlìbhá akódhì be Yèrúsalmè le dhi i tá kpà kònàlè be.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Lúkà 23:50-56; Yòwàni 19:38-42)

⁴² Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Dì ìndrò kàdrì dre dhi,

⁴³ agó òlo rú be Yóséfá angalépi Arimátáyá lésè dhi dré lizo Pilátò véna. Akódhì nda tá Yúdà ànzì kì bhàgò kàdrì kì àlo rúku ró dhi 'i. Adré tá kpà ina Giká ni Opì letè nòlè. Dì akódhì kòtsa Pilátò véna dre dhi, dré Yésu ni rúbhá zizo tíá tírì àko.

⁴⁴ Pilátò kòyi Yésu drà dre dhi dre dhi, akódhì ni líndrì dré gazo. Dré sòdá kì kàdrì azizó, lizizóá tíá ngalé akódhì drà dre bàti yà dhi.

⁴⁵ Kòyi tà nda tá kònìni dhi sòdá kì kàdrì nda tí dre dhi, dré láti fèzo Yóséfá dré rúbhá nda ni òzo.

⁴⁶ Dì Yóséfá dré kítá kemve gizo lizo ába gò, dré rúbhá nda ni tírízó fa kipakipa drílésè, lambézóá kítá nda sè gò, lizo bhàá mógó àlo gale kírà na dhi na. Dré kírà kàdrì dhi ni alízó bhàlè mógó nda tí.

⁴⁷ Màriyà Mágadálénè i Màriyà Yósè ni andre ró dhi be dhi, ì nò tà àrà rúbhá nda ni bhàzo dhi 'i.

16

Yésu ni ngàma dràdrá 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Lúkà 24:1-12; Yòwàni 20:1-18)

¹ Sàbátù kòlavú dre dhi, Màriyà Mágadálénè, Màriyà Yàkòbhò ni andre, ìndì Sàlómè be dhi ì dré dò tàdzì be dóro dhi ni gizo, kitswázó lile dàá Yésu ni rúbhá rú dhi bvó.

² Dì kítú ni àlo pòsò àdhya sè, ngá kòwa dre dhi, ì dré ngazo drùbhì kínó láti do adrézó lile mógó na.

³ Láti 'á dhi, ì adré tá lizíá àyì kòfalésè dhi: «Àdhi ni kírà li mógó tíse mà dré kitswázó file lána bwà dhi nì?»

⁴ Dì, ì kòtingá mǐ dre dhi, ì dré nòzoá dhi, à li kírà kàdrì gú nda mógó tíse dre.

⁵ Ì kòfì mógó nda na dre dhi, ì dré kàdhùrà àlo kánzó kemve asólépi i rú dhi ni nòzo, adrérà 'a lírlé mógó nda na dríagó lésè. Gò àyì kì togó dré gazo tírì dré.

⁶ Dì, akódhì dré tázóá àyì dré dhi: «Mì tayí àmì kì togó adrélé gàlè tírì dré ko. Mì adré Yésu Nàzàrètá lésè, tidílè fa kipakipa dri dhi ni nda kòdhya. Akódhì kònwa yókódhò. Nga ina dràdrá 'àsè dre! Mì nò rè àrà tá rúbhá ni ni bhàzo ni ká.

⁷ Dì mǐ li táá akódhì ni lebhá i dré tùmáni Péterò be dhi: «Akódhì adré lile àmì kandrána Gàliláyá na. Kònàlè dhi, mǐ ni akódhì ni no ngóro dré tá tàlè àmì dré dhi tǐni.»

⁸ Dì tòkò nda kì líndrì dré gazo bhwàbhwa, ì dré kpà adrézó lyàlè lyàlyà gò, ì dré ngazo lapalé mógó nda lésè. Dì, ì tà tá àyikya tà àlo dhya àlo dré ko, ì dré tá adrélé ngá ro dhi sè.*

Márokò ni búkù ni kùdù

(A kònò kpà Mátáyò 28:9-20; Lúkà 24:13-53; Yòwàni 20:11-23; Tà 'òlè dhi i 1:6-11)

⁹ [Yésu kònga dràdrá 'àsè drùbhì kínó kítú ni àlo pòsò àdhya sè dre dhi, dré rè zyà agázó Màriyà Mágadálénè i dré tá tírì kònzì nzi-drì-rì dhi kì dròzo lásà dhi kandrá.

¹⁰ Gò akódhì nda dré ngazo lile rúbì nda ni longó dhya adrébhá tá tùmáni Yésu be gò, ì dré adrézó àwò ngo, adrézó tongólé akódhì ni tà sè dhi i dré.

¹¹ Dì, àyì nda ì kòyi tàlè dhi, Yésu lídrì ro, ìndì Màriyà nò akódhì dre dhi dre dhi, ì dré àyikya ká'izoá ko.

* **16:8 16:8** Wárágá àruka búkù Márokò àdhya ni tísizo àyì dri drìdrì dhi ì adré akilé 16:8 àmvolésè. Kòdhi adré táá dhi, à adré Márokò 16:9-20 kísú àyì nda i léna ko. Wárágá àruka i léna dhi, à adré kó 16:9-20 kísú. Wárágá àruka i léna dhi, à adré kó kúllì kòni kì kísú 16:8 àmvolésè: [Gò ì dré lizo tà títi tàlè àyì dré nda kì longó tàli ró Péterò i dré arúpi ni ìbe. Amvolásà dhi, Yésu ni tàndi dré àyì nda kì múzo lile bvò wáyì 'àsè kídholé kítú dré apfòrà lésè tsàlè kítú dré ndrìrà na, kitswálé kúllì lólo kitswálépi akilé bwà ko dhi ni longó mómnyá títi i dré, ì kàdrìró lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kísú be dhi bvó. Kàdrè kòniini!]

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo àyi tadhá làsú be twá àyi lebèbhá rì dhi i dré, i dré tá adrérà'a lìle gbàbhú na dhi 'á.

¹³ Dì àyi nda i dré gòzo rúbí nda ni longó àyi ki arúpi i dré gò, àyi nda i dré kpà àyi ki kúlí ka'izo ko.

¹⁴ Kùdù ro dhi, Yésu dré gòzo àyi tadhá dhya mudrí-drì-àlo nda i dré, i dré tá adrérà'a lírìlé mísá làgàsè dhi 'á. Gò dré tà tàzo àyi dri, àyi ki tà ka'ika'í dré tá adrélé yàya dhi sè, ìndì àyi ki togó dré tá adrélé tòmbatòmbe dhi sè. Tàko ko, i ka'í tá àyikya dhya akódhi ni nobhá m̄ sè akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolèsè dhi ki kúlí ko.

¹⁵ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì l̄ì bvò wáyi 'àsè Rúbí Tani longóbe mónnyá títi Giká dré bhàle dhi i dré.

¹⁶ Dhya ángùdhi dra Rúbí Tani nda ni ka'ilepi gò, bàtìsimò dòzo dhi ni adrí. Dì, dhya ángùdhi Rúbí Tani nda ni ka'ilepi ko dhi, Giká ni tà bha akódhi nda dri.

¹⁷ Giká ni tà twátwa líndrìga ró kòni ki fe mónnyá ka'ibhá dhi i dré adrélé 'òle dhi kòdha: Ama rú sè dhi, i ni tírì kònzì ki dro topfòle móndí i lésè. I ni ti twátwa tídhì ro dhi k̄i ta.

¹⁸ I ni n̄i ki ru àyi drìgá. Dì i kòmvu lòmà yà dhi, lòmà nda kitswá àyi ki 'o kònzì àlomv́a ko. I ni kpà drìgá tobhà dràbhá i rú gò, àyi nda i dré gòzo adrìlé.»

¹⁹ Dì Mírì Yésu kòtà tà nda i àyi dré dre dhi, Giká dré akódhi ni dòzo bhù na gò, akódhi dré lírìzó Giká ni drìágó lésè.

²⁰ Dì akódhi ni lebèbhá nda i dré ngàzo lìle Rúbí Tani longóbe àrà títi bvò dri dhi i 'àsè. Mírì adré tá tà 'o àyi ìbe, adrézó tadhá dhi, àyi kúlí i dré tá adrélé longólé nda tà bàti 'i, tà líndrìga ró dré fèle àyi dré adrélé 'òle dhi i sè.]

Rúbí Tani Lúkà dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisilepi dhi tá Lúkà 'i. Akódhi nda tá àpóstolò 'i ko. Di, akódhi tá ina móndí tá Yésu dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki ndàlepi nìle dóro lavulé, ngóro dhya tà nda ki nobhá m̀ sè dhi ì dré titilé drá dhi tìni dhi 'i (Lúkà 1:1-4). Akódhi tá kókpa Pólò ni atsiàmù ki àlo 'i (Tà 'òle dhi ì 16:10, àruka ni ìbe). Kònìdhi búkù ni àlo búkù rì Lúkà dré tisìle dhi ì kòfalé dhi 'i. Búkù kònìdhi léna dhi, akódhi adré Yésu ni lídrì ni tà àzì ni ìbe dhi ki títí kòdhya. Akódhi ni búkù ni rì rú be «Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi ì» dhi léna dhi, adré Ekelézyà ni tà títí kòdhya.

Búkù kònìdhi léna dhi, Lúkà adré tadhá dhi, Yésu Gíkà ni Mvágó 'i, ìndì Mèsíyà Gíkà dré tá lazilé gò amùzoá kitswálé móndyá títí dhi ki tidrì dhi 'i. Lúkà adré tisiá dhi, Gíkà ni Tírí zì tá Yésu nda alìle Rúbí Tani longó móndyá lemerè ro dhi ì dré (4:18). Tà bàti ró dhi, Yésu adré Gíkà ni lèle tadhá móndyá títí tà yàya dhi ìbe dhi ì dré: lemerèbhá ì, dràbhá ì, móndyá adrélé m̀ p̀fòle dhi ì, tàkonzìbhá ì, tsalé móndyá títí togó be ànzimv́a kya tìni dhi ìbe. Tà kàdrì àruka à dré adrélé kisulé búkù kònìdhi léna dhi ì, tà kòni 'i: Tírí Lólo ni àzì, tà zìma Gíkà tí dhi, Yésu ni lèle tadhama tókó ì dré dhi, móndí ki tàkonzì trìma, ìndì Yésu ni ka'ìbhá ki kólénzé.

Búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi ì kòfalé dhi, à adré tà àruka ki kisú ngbá 'í Lúkà ni búkù kònìdhi léna: Yòwàni Bátisimò fèlepi ni òma, tà àruka Yésu ni òma ni tà dri dhi ì, Yésu ni lèma tèpelò na mvámv́a ro dhi, pídhióg Sàmàriyá agó dóro dhi ni tà dri dhi, pídhióg mvágó avìlepi dhi ni tà dri dhi, àruka ni ìbe.

Lúkà adré búkù kònìdhi ni tisi agó àlo rú be Tèyòfìlè dhi dré. Akódhi nda dré tá adrélé Yúdá mv́a 'i ko dhi sè dhi, Lúkà adré Yúdá ànzì ki tà b̀ì àyi ki labhì ìbe dhi ki àndu ngì. Tà nda sè dhi, móndyá àndrò dhi ki kitswá Rúbí Tani Lúkà dré tisìle kònìdhi ni na, àndu ni ni nìzo dóro lavulé.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki àtìma

- 1) Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisi zo àsà dhi (1:1-4)
- 2) Yòwàni Bátisimò fèlepi ni òma, Yésu ni òma, ìndì akódhi ni ànzì ni tà (1:5-2:52)
- 3) Yòwàni Bátisimò fèlepi ni àzì (3:1-20)
- 4) Yésu ni bátisimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma (3:21-4:13)
- 5) Yésu ni àzì bvò Gáliláyá àdhya na dhi (4:14-9:50)
- 6) Yésu ni atsi ngázo Gáliláyá lèsè lile Yèrusalémà na dhi (9:51-19:27)
- 7) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (19:28-23:56)
- 8) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni mbàma bhù na dhi (24:1-53)

Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisi zo àsà dhi

¹ Atálágó Tèyòfìlè, ngóro mí dré nìle be dhi tìni dhi, móndí b̀ì dhi ì tabhì tà ru 'obhá àma kòfalé dhi ki tisìle.

² Ì tisi ngóro dhya tà nda ki nobhá m̀ sè kidhoma ni lèsè gò, ì dré atsázó Gíkà ni kúlí longóbhá ì ró dhi ì dré titilé tayílé àma dré dhi tìni.

³ Di, atálágó, má dré tà títí nda ki ndàle nìle kyá àyi ki kidhoma lèsè dhi sè dhi, má mlìlèsè dhi tá kpà dóro má dré tà nda ki tisìle mí dré m̀ìbhalé tí dhi.

⁴ Má adré 'òá kòni, mí kòkitswáro níá tàle dhi, tà tadhálé mí dré dhi ì tà bàti 'i dhi be.

Angéló longó Yòwàni ni òma ni tà

⁵ Lókyá Eródé dré tá adrèrà'a ópí ro bvò Yúdáyá àdhya drìle dhi 'á dhi, kòwàna àlo rú be Zàkàriyá dhi tà be. Akódhi nda tá kòwàna angábhá Abíyá ni sùrú lèsè dhi ki àlo 'i. Akódhi ni tókó rú be Elizabète dhi angá tá kpà Arónà atú adrélèpi kòwàna ki kàdrì ro dhi ni sùrú lèsè.

⁶ Àyi rìti dhi ki tà tá gyágya Gíkà mlìlèsè. Ì adré tá tà títí Mírì ni tàtrítí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi ki 'o, tà àlo tìvì àko ró.

⁷ Di, àyi tà àyikya mv́a àko. Tàko ko, Elizabète tá kòndó 'i, ìndì àyi rìti dhi ki kóná lavú tà dre.

⁸ Kítú àlo dhi, Zàkàriyá nda adré tá àzì 'o kòwàna ro Gíkà kandrá. Angyá ko, lókyá nda tá lókyá kòwàna akódhi ni sùrú lèsè dhi ì dré adrézó àzì 'o dhi 'i.

⁹ Anzyá gá kòwàna ì dré adrélé 'òle dhi tìni dhi, ì kípè tá akódhi dzègè sè, fìle béndélé za Mírì ni tèpelò na dhi kòdhya.

¹⁰ Dì akódhi dré tá adrerà'a béndélé za dhi 'á dhi, mónnyá zyandre títi dhi ì adré tá tà zi Giká tí kivi na.

¹¹ Gò ángéló Mírì àdhya dré ngàzo agalé Zàkàriyà kandrà, àyi totó adréle àlètàri adrézo béndélé za dhi ni dríagó lésè.

¹² Zàkàriyà kònò akódhi dre dhi, akódhi ni dri dré abízó nyinyi gò, tirì dré gàzo akódhi léna bì.

¹³ Dì, ángéló nda dré ína tàzoá drá dhi: «Zàkàriyà, mí ro ngá ko! Tàko ko, Giká yi tà mí dré zile í tí dhi dre. Ami tókó Elizabète ni mváagó ti mí dré gò, mí dré rú ni ni zizo Yòwání.

¹⁴ Akódhi ni arí fe mí dré kólénzé íbe. Móndí bì dhi ki kókpà lenzé akódhi ni òma sè.

¹⁵ Tàko ko, akódhi ni tà ni adré kàdrì Mírì mùlèsè. Akódhi kitswá tàdzí vínò 'i yà, kó ngalè wá àtsí 'i yà dhi ni mvu ko. A ni ga Tirì Lólo sè bì, kidhólé í dré adrerà'a àyi andre lé dhi 'á.

¹⁶ A ni Isèrèlè ànzi bì dhi ki adri agòle Mírì àyi ki Giká vélé.

¹⁷ A ni adhé alìle Mírì kandrà, Tirì Lólo atú adrélepi pròfèta Elíyà le dhi ni rinyí sè, kitswálé ànzi ki atá ki togó adzá àyi ki ànzi i vélé, ìndì mónnyá adrébhá ligilé dhi ki togó adzá mónnyá gyàgya ki tògyá vélé, kitswázó móndí ki tivó adréle gánzi ró Mírì dré be dhi bvó.»*

¹⁸ Dì, Zàkàriyà dré ángéló nda ni lizizó tàzoá dhi: «Má ni nǎa ngalè tà kòdhi ni ru 'o bàti dhi ngíni? Angyá ko, ma màliga 'i, ìndì áma tókó ni kóná lavu dre.»

¹⁹ Ángéló logó drá dhi: «Ma Gàbèrèyélè 'i. Má adré áma totó Giká kandrà, adréle akódhi ni ázi 'o. Akódhi amù ma alìle mí vélé, rúbí tani kòdhi ni longó mí dré.

²⁰ Dì, mí yi rè ká! Mí ni adré ábhábhá ro tà ta àko ró, tsàle kitú tà nda dré dra ru 'òzo dhi tú. Tàko ko, mí ka'í màina áma kúlí i ko, tágba kúlí nda ì dré dra ru 'òzo àyi ki lókyá sè dhi.»

²¹ Lókyá nda sè dhi, mónnyá zyandre nda ì adré tá Zàkàriyà ni letè gò, àyi ki líndri dré adrézó gale, dré tá adréle gile tépelò na tò dhi sè.

²² Dì, kápfo lásà dre dhi, kitswá tá ína tà ta àyi véna bwà ko. Gò ì dré atógyàzoá dhi, ngá agá tá akódhi mi toróbí tìni tépelò na dre. Angyá ko, akódhi atásá tá ína ábhábhá ro, adréle tà ta àyi dré drígá sè.

²³ Akódhi ni lókyá adrézó ázi 'o tépelò na dhi kákí dre dhi, dré nzizo í bhàna.

²⁴ Amvolásá dhi, akódhi ni tókó Elizabète dré 'a kisúzó gò, dré àyi zùzo 'a nda be mbá nzi. Adré tá kisúá í léna dhi:

²⁵ «Mírì 'o má dré tà adrélepi dóro í mùlèsè dhi kòdhya. Lókyá kònìdhi sè dhi, tingá má rúsè tà adrélepi tà kanyò fe má dré móndí í mi dhi dre.»

A longó Yésu ni òma ni tà

²⁶ Elizabète ni mbá ni nzi-dri-àlo sè dhi, Giká dré ángéló Gàbèrèyélè ni mùzo lìle bhàandre rú zile Nàzàrètà bvò Gàlílàyà àdhya lé dhi na,

²⁷ kyánzi àlo rú be Màriyà, àgo tà nìlepi rè ko dhi véna. A zì tá Màriyà nda agó àlo rú be Yòséfá, angalépi ópí Dàwidí ni sùrú lésè dhi dré tókò ró.

²⁸ Ángéló nda kòfi Màriyà véna dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mí Mírì dré àyi togó tani bhàzo mí rú ni, mòdo mí dré! Mírì túmání mí be!»

²⁹ Dì Màriyà ni dri dré abízó nyinyi kúlí nda sè gò, dré adrézó kisúá í léna ngalè mòdo nda tá àdho mòdo kárá 'i ya dhi.

³⁰ Dì, ángéló nda dré ína tàzoá drá dhi: «Màriyà, mí ro ngá ko! Tàko ko, mí Giká ni togó tani íbe mí rú.

³¹ Mí yi rè ká! Mí ni 'a kisú gò, mí dré mváagó tizo, rú ni ni zizo Yésu.

³² Akódhi ni tà ni adré kàdrì, ìndì à ni akódhi ni zì Giká kurú na bhù na dhi ni Mváagó ro. Mírì Giká ni akódhi ni bha adréle ópí kàdrì ro, ngóro akódhi ni tábhí Dàwidí tìni.

³³ Akódhi ni òpí nya Isèrèlè ànzi i dri kóná vèsè kólyá.† Bàti, akódhi ni òpí ni adré kùdù àko.»

³⁴ Dì Màriyà dré ángéló nda ni lizizó tàzoá dhi: «Tà kòdhi ni ru 'o ngíni? Tàko ko, má nì rè agó àlo ni tà ko.»

³⁵ Dì ángéló nda logó drá dhi: «Tirì Lólo ni así mí dri gò, Giká kurú na bhù na dhi ni rinyí dré àmi asózó. Asà dhi, à ni mvámvá lólo mí dré dra tile nda ni zì Giká ni Mváagó ro.

³⁶ Dì mí yi rè ká! Ami aró Elizabète kisú ína 'a dre. Adré mváagó letè, tágba dré adrézó màliga 'i dhi. Kònìdhi, akódhi tá adréle zile kónód ro nda ni mbá ni nzi-dri-àlo dhi 'i.

* **1:17 1:17** A kònò Málàkí 3:23-24. † **1:33 1:33** A kònò 2 Sàmùwélè 7:12, 13, 16; Esáyá 9:6; Dànyélè 7:14. Giká ni Kúlí tìsile Gíríkí ti sè dhi adré táá «Yàkòbhò ni dzó» kònwa. Kòdhi adré léá tàle dhi «Isèrèlè ànzi í».

³⁷ Tàko ko, Giká mìlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.»

³⁸ Di Màriyà gò tǎá dhi: «Ma Mírì ni màràbà 'i. Tà nda kò'o ru má dré ngóro mí dré tàle dhi tǎni.» Gò ángéló nda dré akódhi ni tayízó.

Màriyà li Elizabète ni no

³⁹ Lókyá nda sè dhi, Màriyà dré ngàzo lìle sírí bhàandre àlo bvò kòngo ró Yùdáyà àdhya lé dhi na.

⁴⁰ Dré tsàzo file Zàkàriyà ni dzó na gò, mòdo fe Elizabète dré.

⁴¹ Di Elizabète dré Màriyà ni mòdo nda ni yirà'a dhi, mvámvá dré ngàzo lána gò, Elizabète dré gàzo Tirí Lólo sè bí.

⁴² Dré yòzoá kúli 'u'ù sè dhi: «Giká bhà tà tani mí dri tòkò àruka títi dhi kya ki lavú dre. Bhà kòkpà tà tani mvámvá mí dré dra ùle dhi dri dre.

⁴³ Ma tà àdhi 'i, àma Mírì ni andre dré alho má véle ní?

⁴⁴ Mí nò rè ká! Ami mòdo ni kúli dré adhéra'a má bilé dhi 'á dhi, mvámvá nga má léna arí dré.

⁴⁵ Kólénzé mí dré, mí dré ka'ile tàle dhi, Mírì ni dra tà í dré tàle mí dré dhi ni 'o káyà dhi sè.»

Longó Màriyà àdhya

⁴⁶ Di Màriyà dré tǎzoá dhi:

«Má adré àma Mírì ni tà bha kuru.

⁴⁷ Àma togó adré lenzélé Giká àma tidrìlépi dhi ni rú sè.

⁴⁸ Tàko ko, akódhi bhe mù àyi màràbà tǎko ni ni no.

Kìdhólé nyànómvá dhi, mónnyá lókyá títi i sè dhi ki àma zi kólénzé líyi ro.

⁴⁹ Angyá ko, Giká rǐnyí líyi ro dhi 'o tà kàdrì lavúlé dhi má dré dre.

Akódhi ni rú lólo.

⁵⁰ Adré àyi togó dóro tadhá mónnyá lókyá títi i sè adrébhá àyi ro dhi i dré.

⁵¹ 'O tà kàdrì i àyi drígá rǐnyí ró dhi sè dre.

Lapé mónnyá tà kisùkisù ìbe drìkàdrì ro dhi i.

⁵² Tirí ópí kàdrì i àyi ki lírìrà adrézó òpì nya dhi i drìlèsè gò,

mónnyá tǎko ki tingázó kuru.

⁵³ Fè ngá dóro i mónnyá tàbirì ìbe dhi i dré nyàle gò, ngàbhá ki logózó nzìle drígálé sè.

⁵⁴⁻⁵⁵ Alì àyi màràbà, Ìsèrélè ànzi ki ledé.

Tìvì kpà àyi togó dóro tadhama Abàràma i dré ànzi ni ìbe kóná vèsè kólyá dhi ko, ngóro dré tá lazilè àma ki tàbhi i dré dhi tǎni.»

⁵⁶ Màriyà dré adrézó Elizabète bhàna mbǎ na gò, dré gòzo nzìle í bhàna.

Yòwàni ni òma

⁵⁷ Elizabète ni lókyá tǐzo dhi kòkitswá dre dhi, dré mváagó tǐzo.

⁵⁸ Akódhi ni bhàzì i aró ni ìbe dhi i kòyi tàle dhi, Mírì tadhá tá àyi togó dóro drá dhi dre dhi, i dré ngàzo adrélé lenzélé tùmání akódhi be.

⁵⁹ Mvámvá nda ni kítù ni nzi-dri-na akódhi ni tǐma àmvolèsè dhi sè dhi, i dré lìzo akódhi ni 'o lwàle. Mòndí i adré tá 'òle akódhi ni atá, Zàkàriyà ni rú fe drá ká.

⁶⁰ Di, andre ni dré ìna tǎzoá dhi: «Kóko, à ni akódhi ni rú zi Yòwàni.»

⁶¹ Í tà drá dhi: «Mòndí rú be kònni dhi àmi sùrú na dhi yó.»

⁶² Gò i dré mvámvá nda ni atá ni lìzìzó drígá sè, nǐzoá ngalé akódhi lè à kòzi mvámvá nda ni rú àdhi ya dhi.

⁶³ Di Zàkàriyà dré ngá adrézó ngá tǐsì dríá dhi ni zìzo gò, tǐsìzoá dhi: «Akódhi ni rú Yòwàni.» Gò àyi títi dhi ki lǐndrì dré gazo tà nda sè.

⁶⁴ Gbǎ kòdhwa, Zàkàriyà ni kúli dré fùzo gò, dré kǐdhózó adrélé tà ta, adrézó Giká ni rú bha kùle.

⁶⁵ Di tirí dré gazo àyi ki bhàzì títi dhi i léna bí. Gò à dré adrézó tà nda ki títi bvò kòngo ró Yùdáyà àdhya 'ásè wǎyi.

⁶⁶ Mónnyá títi tà nda ki yìbhá dhi i adré tá tà nda ki kisù, adrézó lìzìá àyi kòfalèsè dhi: «Mvámvá kòdhi ni atsá àdhi ró?» Tàko ko, Mírì ni rǐnyí tá mvámvá nda ìbe bàti.

Longó Zàkàriyà àdhya

⁶⁷ Zàkàriyà, mvámvá nda ni atá dré gazo Tirí Lólo sè bí gò, dré ngàzo Giká ni kúli longó pròfètá àdhya tǎni kònni:

⁶⁸ «Rúku kàdré Mírì, Ìsèrélè ànzi ki Giká dré, dré alìle àyi mónnyá ki lomí, àyi ki apázó dhi sè.

⁶⁹ Tàko ko, akódhi 'o dhya rǐnyí ró dra àma ki tidrìlépi dhi apfòle, àyi màràbà Dàwídì ni sùrú lèsè dre.

⁷⁰ 'O kònini ngóro dré tá lazilé kínó lésè,
áyi pròfétá lólo dhi ì tí dhi tìni.

⁷¹ Lazí tá dhi, í nì àma kí tidrí àma kí kàribhá ì drígásè,
ìndì mónnyá títi adrèbhá togó kònzi bha àma rú dhi ì drígásè.

⁷² Asà dhi, tadhá áyi togó dóro àma kí tábhí ì dré dre.

Tivì kpà tà lólo í dré bhàle ru yìzo mónnyá ìna ìbe dhi ko.

⁷³ Tàko ko, sì tá mòndrà lazizóá àma kí tábhí Abàràma dré dhi,

⁷⁴ í nì àma kí apá àma kí kàribhá ì drígásè,

mà kàdréro áyi tà 'o tirì àko,

⁷⁵ ngóro móndí lólo ìndì gyágya í mìlèsè dhi ì tìni, àma kí lókyá wáyi sè.

⁷⁶ Dì mì, àma mvá ro nì, à nì àmi zi Giká kurú na bhù na dhi nì pròfétá.

Angyá ko, mí nì dhe lìle Mírì kandràna, kitswálé láti ledé akódhi dré.

⁷⁷ Mí nì longóá akódhi nì mónnyá ì dré dhi,

akódhi nì áyi kí tàkonzi kí trì, áyi kí tidrízó.

⁷⁸ Ama kí Giká nì 'òá kònini áyi togó dóro ìndì yàya dhi sè.

Asà dhi, a nì ngádra amù àma dré bhù lésè

ngóro kítú nì apfòapfò tìni,

⁷⁹ kitswálé ngá kazá mónnyá adrèbhá lírìlé tìnimvá na dhi ì dré,

ìndì áyi adrèbhá lírìlé líndrí dràdrà àdhya zàle dhi ì dré,

kitswálé kpà àma kí tidrí láti tà kídrikídri àdhya 'ásè.»[‡]

⁸⁰ Dì mvámvá nda adrè tá mbàle rúbhá sè ìndì tógyá sè. Adrè tá adrélé duku na tsàle lókyá dré apfòrà'a Ìsèrélè ànzi ì kandrà dhi 'á.

2

Yésu nì tìma

(A kònò kpà Mátáyò 1:18-25)

¹ Lókyá nda sè dhi, Rómà kí ópí kàdri, Kàyìsàrà Awùgústò dré tòlì fèzo tàzoá dhi, à kòtisi mónnyá wáyi Rómà kí òpì zàle dhi kí rú búkù na.

² Rú tsisima dridri nda tá lókyá Kiriniyò dré tá adrèrà'a gùvèrènerè ro bvò Siriyá àdhya drìle dhi 'á.

³ Gò móndí àlo àlo títi dhi ì dré ngàzo lìle áyi kí rú 'o tsisile áyi kí tàndi kí bhàandre ì 'ásè.

⁴ Dì Yòsèfà dré kpà ngàzo bhàandre Nàzàrètà àdhya bvò Gàlláyá àdhya lé dhi lésè, lìle bhàandre ópí Dàwidí àdhya rú zìle Bètèlémè, bvò Yúdáyá àdhya lé dhi na. Tàko ko, angá tá ìna Dàwidí nì sùrú lésè.

⁵ Ì lè tà kònale áyi kí rú 'o tsisile tùmání Màriyá, tòkó zìle akódhi dré mòle dhi be. Màriyá nda tá 'a be.

⁶ Ì dré tá adrèrà'a Bètèlémè na dhi 'á dhi, Màriyá nì lókyá tìzo dhi dré kitswázó.

⁷ Dì dré áyi mváagò kàyo ró dhi nì tìzo, akódhi nì lambézó kítá sè, làle ayilé àrà kà'wá ì dré tá adrèzó ngá nya lána dhi na. Tàko ko, àrà ì dré kitswázó ayilé kùmú kí dzó na dhi tá yókódhó.

Angélo agá kábiligya líkìbhá ì kandrà

⁸ Bvò nda na dhi, kábiligya líkìbhá àruka ì adrè tá ayilé mbì na, adrélé áyi kí kábiligya kí líkì ngátsi sè.

⁹ Dì ángélo Mírì àdhya dré ngàzo agálé áyi kandrà, Mírì nì lagulagu dré ngá kazázó áyi làgásè kúrú gò, ì dré lyàzo kwàkwà tirì dré.

¹⁰ Dì, ángélo nda dré tàzoá áyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì yi rè ká! Má àlì rúbì tani longó àmi dré. Dì mónnyá títi dhi kí lenzé ásà tò.

¹¹ Andró, ngátsi kònidhi sè dhi, à tí àmi dré dhya dra móndí kí tidrílépi dhi bhàandre Dàwidí àdhya na dre. Akódhi nda Mèsiyá 'ì, ìndì Mírì 'ì.

¹² Mì nì akódhi nì nì tà kònidhi sè: Mì nì mvá kùrì ká lambélé kítá sè dhi nì kisú, adrèrà'a ayilé àrà kà'wá ì dré adrèzó ngá nya lána dhi na.»

¹³ Gbá kòdhwa, ángélo lízólizo bhù lésè dhi ì dré agázó ángélo nda làga, adrélé Giká nì rú bha kùle, adrèzó tàà dhi:

¹⁴ «Milanzilanzì kàdré Giká dré kurú na bhù na!

Tà kídrikídri kàdré kpà bvò dri mónnyá akódhi nì togó dré adrèzó kinilé ásà dhi ì dré!»

Kábiligya líkìbhá ì lè Bètèlémè na

[‡] 1:79 1:79 A kònò Esáyà 9:1.

¹⁵ Àngéló ì kònga kábilígyà líkíbhá nda ì vèlèsè gòlè bhù na dre dhi, àyi nda ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Mà kòlì dì Bètèlémè na, tà ru 'òlèpi gò Mírì dré tà ni ni longózo àma dré kòdhi ni no wà!»

¹⁶ Dì ì dré ngàzo lile sírì Bètèlémè na gò, ì dré Màriyà ki kisúzo Yòséfà íbe, ìndì mvá kùrì ká adrélépi tá ayilé àrà kà'wá ì dré adrézó ngá nya lána dhi na nda be.

¹⁷ Í kònò mvámvá nda dre dhi, ì dré ngàzo tà àngéló dré tá tàlè àyi dré akódhi ni tà sè dhi ni títi móndí bí dhi ì dré.

¹⁸ Móndyá títi tà nda ni yibhá dhi ki líndrí dré gàzo, tà kábilígyà líkíbhá nda ì dré tàlè àyi dré dhi ni tà sè.

¹⁹ Dì, Màriyà dré ìna tà títi nda ki zùzo àyi togó na, adrézó àyi ki kisú.

²⁰ Gò kábilígyà líkíbhá nda ì dré gòzo gòlè, Gíká ni mǐ bhabè lanzilè, ìndì akódhi ni rú bhabè kùlè, tà títi ì dré yilè ìndì nòlè ngóro tá longólè àyi dré dhi tíni dhi ki tà sè.

Yésu ni fema Gíká dré dhi

²¹ Mvámvá nda ni kítú ni nzi-dri-na akódhi ni tíma àmvolèsè dhi sè dhi, à dré akódhi ni lwàzo gò, akódhi ni rú zizo Yésu, ngóro àngéló dré tá tàlè àkò akódhi ni andre kisú rè 'a ko dhi 'á dhi tíni.

²² Gò Yòséfà ì Màriyà be dhi ì dré àyi ki temvézó mvámvá nda ni tíma àmvolèsè, ngóro Mósè ni tátírítrí kùlì dré adrélè tàlè dhi tíni.* Lókyá nda kákí dre dhi, ì dré mvámvá nda ni dòzo lízo ába Yèrúsalmè na, kitswálè akódhi ni fe Mírì dré dhi bvó.

²³ Tàko ko, Mírì ni tátírítrí kùlì adrè táá dhi: «Lè à kádré ànziàgo títi kàyo ró dhi ki fe adrélè lólo Mírì dré.»†

²⁴ Kòdhi íbe dhi, ì lè kitswálè ngá fe Mírì dré, ngóro akódhi ni tátírítrí kùlì dré adrélè tàlè dhi tíni: «À kádré kòbhòlè rì dhi 'i yà, kó ngalè kòbhòlè ngbòlò rì dhi 'i yà dhi ki fe.»‡

Simèyóna longó kùlì pròfètá àdhyà tíni

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó àlo rú be Simèyóna dhi tá Yèrúsalmè na. Akódhi nda tá móndí gyágya, adrélépi tròlè Gíká ni tà rú dhi 'i. Adré tá Mèsiyà ni letè alilè Ísèrèlè ànzi ki tidrí. Akódhi tá kpà Tírì Lólo íbe í dri.

²⁶ Tírì Lólo nda longó tá drá dhi, kitswá rè dràlè drìdrì dré Mírì ni Mèsiyà ni nòzo dhi kandrà dhi ko.

²⁷ Dì kítú nda sè dhi, Tírì Lólo drì tá akódhi lile file tèpelò na. Yésu ni tibhá ì káfi kitswálè akódhi ni fe Gíká dré ngóro tátírítrí kùlì dré adrélè tàlè dhi tíni dre dhi.

²⁸ Simèyóna dré mvámvá nda ni adózo í drígá gò, Gíká ni rú bhàzo kùlè, tàzoá dhi:

²⁹ «Mírì rúku ró ní, nyànomvá dhi, mí ni kitswá àmi mārābà ni tayí dràlè tà kidrìkìdrì na,

ngóro mí dré tá lazilè má dré dhi tíni.

³⁰ Tàko ko, má nò dhyà mí dré dra móndí ki tidrízo ni àma mǐ sè dre.

³¹ Mí bhà tá akódhi ni tà drìdrì, kòkitswáro àmi tà 'o móndyá títi ì mi.

³² Akódhi ngádra dra àmi 'òlèpi sùrú títi dhi ì dré nìlè dhi 'i. A ni kpà àmi mìlanzilanzì tadhá àmi sùrú Ísèrèlè ànzi ì dré.»

³³ Mvámvá nda ni atá ì andre ni be dhi ki líndrí dré gàzo, tà tàlè akódhi ni tà dri nda ki tà sè.

³⁴ Dì Simèyóna dré tà tani zizo Gíká tí àyi dri gò, tàzoá Màriyà, Yésu ni andre dré dhi: «Mí nò rè ká! Mvámvá kònìdhi atsá kitswálè Ísèrèlè ànzi bí dhi ki 'o ledhélè, ìndì àyi bí dhi ki 'o ngàlè. Akódhi ni tà ni kpà adrè tà adrézó tà ta rúá kònzì dhi 'i,

³⁵ kitswálè tà móndí zyandre dhi ì dré adrélè kisùlè dhi ì kápforó ngádra 'á be dhi bvó. Dì mí ró dhi, kizà ni kpà àmi tàndi ni togó so ngóro sápi tíni.»

Anà ni kùlì pròfètá àdhyà tíni dhi

³⁶ Lókyá nda sè dhi, pròfètá àlo tòko ró rú be Anà dhi tá kpà tèpelò na. Akódhi nda tá Fànùwélè, Asèrà ni sùrú lèsè dhi ni zapi 'i. Akódhi agà tá tà tàndi ró. Í gi tá agó dré tá mòlè àyi kyanzì lókyá 'á dhi be ngbà 'í kóná nzi-dri-rì.

³⁷ Agó ní ni dràma àmvolèsè dhi, adrè tá ngbú tàyítòko ró tsalè àyi kóná dré tsarà'a nyadhì-su-dri-su dhi 'á. Adré tá ngbú adrélè tèpelò na, adrélè Gíká ni líndrí bha, adrézó tàbirì mvo, adrézó tà zi akódhi tí kítú vèsè, ìndì ngátì vèsè.

³⁸ Dì lókyá Yésu ni tibhá ì dré tá adrèrà'a akódhi ni fe Gíká dré dhi 'á dhi, Anà nda dré àyi kisízo ànyi àyi làga gò, kidhólè adrélè àwoyà fe Gíká dré mvámvá nda ni tà sè. Dì dré ngàzo adrélè akódhi ni tà ta móndyá títi adrèbhá tá Yèrúsalmè na apama letè dhi ì dré.

* 2:22 2:22 A kònò Lèvitikè 12:3, 6. † 2:23 2:23 A kònò Pfooma 13:2, 12. ‡ 2:24 2:24 A kònò Lèvitikè 12:8.

Yôséfà ì nzi Nàzàrètà na

³⁹ Yôséfà ì Màriyà be dhi ì kò'o tà títi Mírì nì tátrírí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi ì akílè dre dhi, ì dré gòzo nzile Yésu be bvò Gàliláyà àdhya na, tsàle àyi ki bhàandre Nàzàrètà na.

⁴⁰ Kònàle dhi, mvámvá nda adrè tá mbàle rìnnyì sè, adrélé kpà li'wálé tògyá na. Akódhi tá kpà Giká nì togó tani ìbe í rú.

Yésu mvámvá ro dhi tépelò na

⁴¹ Kóná àlo àlo títi dhi ì sè dhi, Yésu nì tibhá ì adrè tá lile Yèrúsalmè na gwányá Pásikà àdhya nì tà sè.

⁴² Dì Yésu nì kóná kòtsa mudrí-drì-rì dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi be gwányá nda na, ànzà gá ì dré adrélé 'òle dhi tíni.

⁴³ Gwányá nda kàkí dre dhi, ì dré láti dòzo nzìzo. Dì, Yésu mvámvá ro nda gò ìna adrélé Yèrúsalmè na, àyi tibhá ì dré atógyá àko ró.

⁴⁴ Ì adrè tá àyikya kisúá dhi, Yésu tá àyi ki atsiámu ì kòfalé. Ì kòto atsi kítu ndile dre dhi, ì dré kidhózó akódhi nì nda àyi ki aró ì kòfalé, àyi ki arúpi ìbe.

⁴⁵ Dì, ì kòndà akódhi tí dre dhi, ì dré gòzo àyi ki tapí gòle akódhi nì nda Yèrúsalmè na.

⁴⁶ Kítu na àmvolèsè dhi, ì dré akódhi nì kisúzó tépelò na. Lírí tá tà tadhábhá ì kòfalé adrélé àyi ki yi, adrézó tà lizí àyi tí.

⁴⁷ Àyi títi nda ì adrè tá akódhi nì yi síbhálé be ngbo, akódhi nì tògyá nì tà sè, ìndì kúlí dré tá adrélé logólé dhi ki tà sè.

⁴⁸ Dì akódhi nì tibhá ì kònò akódhi dre dhi, àyi ki líndrí dré gázo bhwábhwa gò, andre nì dré akódhi nì lizí: «Áma mvá, mí 'o tsi áma kònòni àdho tà sè? Mí nò rè ká! Ama ámi atá be dhi, mà adrè tá ámi nda togó be lanzilanzì.»

⁴⁹ Dì, Yésu logó àyi dré dhi: «Mì adrè tá áma nda àdho tà sè? Mì nì tá ko tàle dhi, lè tá má kàdré áma Atá nì dzó na dhi?»

⁵⁰ Dì, tà dré tàle nda nì àndu dré ìna fizo àyi drìna ko.

⁵¹ Gò Yésu ì dré gòzo nzile túmání àyi ìbe Nàzàrètà na. Kònàle dhi, akódhi adrè tá àyi bha àyi ki rìnnyì zàle. Dì andre nì adrè tá ìna tà títi nda ki zu tayilé àyi togó na.

⁵² Yésu adrè tá mbàle rúbhá sè ìndì tògyá sè, adrélé lile drìdrì. Akódhi nì tà tá kpà dóro Giká mìlèsè ìndì móndí ì mìlèsè.

3

Yòwání Bátisimò felepi ledé láti Mírì Yésu dré

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Mároko 1:1-8; Yòwání 1:19-28)

¹ Kàyisará Tìbèriyò nì kóná nì mudrí-drì-nzi adrézó Rómá ki ópí kàdrì ro dhi sè dhi, Pòtíyò Pilátò tá gùvèrènrè bvò Yúdáyà àdhya drìle dhi 'i. Eródè tá ìna ópí bvò Gàliláyà àdhya drìle dhi 'i. Akódhi nì adrúpi, Filipò tá ìna ópí bvò Itúràyà àdhya drìle ìndì Tràkònítì àdhya drìle dhi 'i. Lisàniyá tá ìna ópí bvò Abilénè àdhya drìle dhi 'i.

² Dì lókyá Ànà ì Kàyáfà be dhi ì dré tá adrèrà'a kòwáná ki kàdrì ì ró dhi 'á dhi, Giká nì kúlí dré tsàzo Yòwání, Zàkàriyá nì mvá véna duku na.

³ Gò akódhi nda dré ngàzo tatsilé bvò wáyi Yòròdánè lágàsè dhi 'àsè longóaba móndí ì dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó gò, bátisimò dòzo, Giká kòtrìrò àyi ki tàkonzì ì be dhi bvò.

⁴ Dì tà nda kòdhi 'o tá ru ngóro pròfétá Esáyà dré tá tsìle àyi búkù na dhi tíni:

«Dhya àlo adrè kúlí loyó duku na, adrézó tàá dhi:

<Mì kòledé láti Mírì dré alizo!

Mì kòlotó láti atsálé pyá akódhi dré!

⁵ A nì yábhù títi dhi ki lutú,

kòngó títi kàdrìkàdrì ro ìndì tsàtsà ro dhi ki lasézó.

A nì láti gòdhògòdho dhi ki lotó atsálé pyá,

láti bhúrobhúro dhi ki lutúzó atsálé kpàkpà.

⁶ Dì móndíyá títi dhi ki tà Giká dré 'òle àyi ki tidrízó dhi nì no.»*

⁷ Dì Yòwání adrè tá tàá móndíyá zyandre adrèbhá apfòle bátisimò do í vélé dhi ì dré dhi: «Ámi, nì àtrá ki àrèbhá nì ì, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Giká nì kombà adrélépi alile dhi sílèsè dhi nì?»

⁸ Lè mì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi, mì ladzá àmi ki togó dre dhi ki 'o kòdhya. Mì kòbhá àmi adrélé kisúá àmi lèna dhi «Áma àmakya Abàrámà nì ànzi 'i' dhi ko. Tàko ko, má adrè tàá àmi dré dhi: Giká rìnnyì ìbe kitswázó ànzi 'o topfòle Abàrámà dré kírà kònì ì lésè.

* 3:6 3:6 A kònò Esáyà 40:3-5.

⁹ A ga kùbalú fa kómvo i rú dre. Di à ni fa títi adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhi ki togá lebhélé àtsí na.»

¹⁰ Di mónyá zyandre nda ì adrè tá liziá akódhi tí dhi: «Lè mà kàdré di àdho tà 'o kòdhya?»

¹¹ Di Yòwàni adrè tá logóá àyi dré dhi: «Lè dhya adrélépi kítá agá lésè dhi íbe rì dhi kòfè àlo ni dhya àkoá dhi dré. Dhya adrélépi mányàngá íbe dhi kàdré kpà lanzíá móndí tàbirí íbe dhi ì dré be.»

¹² Mèdáyí lagíbhá ì dré kpà alizo bàtísimò do gò, ì dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà kàdré àmakya àdho tà 'o kòdhya?»

¹³ Yòwàni logó àyi dré dhi: «Mì kòzi móndí ki làfa mèdáyí sè làgi nòle dhi ni lavú dhi ko.»

¹⁴ Gò sodá àruka ì dré kpà akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mà kàdré di àmakya àdho tà 'o?» Akódhi logó àyi dré dhi: «Mì kòtopá dhya àlo ni làfa ko. Mì kàsiki kpà dhya àlo kinzò sè ko. Àmi ki togó kàdré kinlé làfa adrélé fèle àmi dré àmi ki àzi sè dhi sè.»

¹⁵ Mónyá títi nda ì adrè tá Yòwàni ni tà letè nòle, adrézó liziá àyi léna ngalé akódhi tá ina Mèsíyá 'i yà dhi.

¹⁶ Di Yòwàni dré tàzoá àyi títi ì dré dhi: «Má adrè mána bàtísimò fe àmi dré yí sè. Di, dhya àlo áma lavulépi rìnyí sè dhi adrè ina alìle. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndàndi akódhi ni kámóká bá trì bwá ko. Akódhi ni ina bàtísimò fe àmi dré Tírí Lólo sè, ìndi àtsí sè.

¹⁷ Akódhi ndàkpá íbe ì drígá kitswázó ngànò awá àyi àngbó drìna, lò'wa ni ni lomvózó dàle àyi kòbhò na gò, kúyí ni ni kùzo zàle àtsí adrélépi adrálé ko dhi na.»

¹⁸ Yòwàni adrè tá kpà Rúbí Tani longó mónyá nda ì dré, adrézó àyi ki kodzó kúlí àruka ì sè bí.

¹⁹ Kòdhi íbe dhi, Yòwàni adrè tá ópí Eródè ni ndrì, dré tá adrúpi ni ni tókò Eròdíyá ni dòle mòle dhi sè, ìndi dré tá tà kònzì àruka bí dhi ki 'òle dhi sè.

²⁰ Gò Eródè dré ina tà kònzì kònidhi ni bházo àyi tà kònzì àruka títi dhi ì dri: 'o Yòwàni rùle bhèle bàdzò na.

Yésu ni bàtísimò dòma

(A kònò kpà Mátáyò 3:13-17; Márokò 1:9-11)

²¹ Yòwàni ni rùma kandrá, akódhi dré tá adrèrà'a bàtísimò fe mónyá títi ì dré dhi 'á dhi, Yésu dré kpà alizo bàtísimò do. Dré tá adrèrà'a tà zi Gíká tí dhi 'á dhi, bhù dré ru lanzizó gò,

²² Tírí Lólo dré asizó rúbhá be sùle kòbhòlà àdhyà tíni adhéle akódhi dri. Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Mì áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Àma togó adrè kinlé ámi tà sè tò.»

Yésu ni kómvo

(A kònò kpà Mátáyò 1:1-17)

²³ Lókyá Yésu dré àyi àzi kidhózó dhi sè dhi, akódhi ni kóná tà ànyíanyi nyadhí-àlo-drì-mudrí. A adrè tá akódhi ni ni Yòséfá ni mvá ro. Yòséfá tá ina Elì ni mvá 'i,

²⁴ Elì, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Léví ni mvá 'i, Léví, Mèlíki ni mvá 'i, Mèlíki, Yánáyì ni mvá 'i, Yánáyì, Yòséfá ni mvá 'i,

²⁵ Yòséfá, Mátátíyà ni mvá 'i, Mátátíyà, Amósà ni mvá 'i, Amósà, Nàwúmà ni mvá 'i, Nàwúmà, Esilì ni mvá 'i, Esilì, Nágáyì ni mvá 'i,

²⁶ Nágáyì, Mátà ni mvá 'i, Mátà, Mátátíyà ni mvá 'i, Mátátíyà, Sèmèyìnà ni mvá 'i, Sèmèyìnà, Yòséká ni mvá 'i, Yòséká, Yódà ni mvá 'i,

²⁷ Yódà, Yòwánàni ni mvá 'i, Yòwánàni, Rèsà ni mvá 'i, Rèsà, Zòròbàbèlè ni mvá 'i, Zòròbàbèlè, Sàlàtíyélè ni mvá 'i, Sàlàtíyélè, Nèrì ni mvá 'i,

²⁸ Nèrì, Mèlíki ni mvá 'i, Mèlíki, Àdì ni mvá 'i, Àdì, Kòsámà ni mvá 'i, Kòsámà, Elàmádámà ni mvá 'i, Elàmádámà, Èrè ni mvá 'i,

²⁹ Èrè, Yòsúwà ni mvá 'i, Yòsúwà, Elìyèzèrè ni mvá 'i, Elìyèzèrè, Yòrímà ni mvá 'i, Yòrímà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Léví ni mvá 'i,

³⁰ Léví, Sìmèyónà ni mvá 'i, Sìmèyónà, Yúdà ni mvá 'i, Yúdà, Yòséfà ni mvá 'i, Yòséfà, Yònámà ni mvá 'i, Yònámà, Elìyàkímà ni mvá 'i,

³¹ Elìyàkímà, Mèlèyà ni mvá 'i, Mèlèyà, Ménà ni mvá 'i, Ménà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Nátánà ni mvá 'i, Nátánà, Dàwidì ni mvá 'i,

³² Dàwidì, Yèsè ni mvá 'i, Yèsè, Yòbèdè ni mvá 'i, Yòbèdè, Bòwèsà ni mvá 'i, Bòwèsà, Sàlà ni mvá 'i, Sàlà, Nàsónà ni mvá 'i,

³³ Nàsónà, Àmìnádàbà ni mvá 'i, Àmìnádàbà, Àdìmìnà ni mvá 'i, Àdìmìnà, Àrìnì ni mvá 'i, Àrìnì, Èsèrómà ni mvá 'i, Èsèrómà, Fàrèsà ni mvá 'i, Fàrèsà, Yúdà ni mvá 'i,

³⁴ Yúdà, Yàkóbhò ni mvá 'i, Yàkóbhò, Isákà ni mvá 'i, Isákà, Abàràrà ni mvá 'i, Abàràrà, Tàrà ni mvá 'i, Tàrà, Nàkòrà ni mvá 'i,

³⁵ Nàkòrà, Sèrúká ni mvá 'i, Sèrúká, Ràgáwù ni mvá 'i, Ràgáwù, Fàlèkà ni mvá 'i, Fàlèkà, Ebèrè ni mvá 'i, Ebèrè, Sàlá ni mvá 'i,

³⁶ Sàlá, Kàyìnámà ni mvá 'i, Kàyìnámà, Aráfàkàsàdà ni mvá 'i, Aráfàkàsàdà, Sémè ni mvá 'i, Sémè, Nówè ni mvá 'i, Nówè, Lámèkè ni mvá 'i,

³⁷ Lámèkè, Mátúsàlà ni mvá 'i, Mátúsàlà, Enókà ni mvá 'i, Enókà, Yàrètà ni mvá 'i, Yàrètà, Málèlèlè ni mvá 'i, Málèlèlè, Kàyìnámà ni mvá 'i,

³⁸ Kàyìnámà, Enósà ni mvá 'i, Enósà, Sètè ni mvá 'i, Sètè, Adámà ni mvá 'i, ìndì Adámà tá ìna Gíkà ni mvá 'i.

4

Dzaborò tabhì Yésu ni litílè duku na

(A kònò kpà Mátáyò 4:1-11; Márokò 1:12-13)

¹ Amvolásà dhi, Yésu galepi Tirí Lólo sè dhi dré agòzo Yòròdánè lésè. Gò Tirí nda dré akódhi ni drizo lizo ába duku na.

² Kònàlè dhi, Dzaborò dré akódhi ni tabhizo litílè kítú nyadhi-rì. Lókyá nda sè dhi, Yésu nya ngá àlomvá ko. Dì kítú nda ì kòlavú dre dhi, tàbirì dré akódhi ni 'òzo.

³ Gò Dzaborò nda dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Gíkà ni Mvágò 'i bàti dhi, mí kòtá kírà kònìdhi dré dhi, kòladzá ru atsálé mápà ro.»

⁴ Dì, Yésu logó drá dhi: «Gíkà ni Kúlí adrè táà dhi: <Móndí adrè ngbà 'i adrélé lídrì ìbe mápà sè ko.>»

⁵ Gò Dzaborò dré akódhi ni drizo mbàzo ába àrà kurú na dhi na, òpì wáyi bvò àdhya kí tadházò drá gbà lókyá nda 'á.

⁶ Dré tazoá drá dhi: «Má ni rìnyì fe mí dré rúku ìbe adrézò òpì kòdhi ì drìlè títi. Angyá ko, à tayí tà nda kòdhi ì má drígá, má kòkìtswáro fèà dhya ángùdhi má dré adrézò léà fèlè drá dhi dré.

⁷ Dì mí kòtiti àmì kórókó má kandrà áma lindrì bhàzo dhi, tà nda kí adrè títi mí dré.»

⁸ Yésu gò logóá drá dhi: «Gíkà ni Kúlí adrè táà dhi: <Lè mí kàdré ngbà 'i Mírì àmì Gíkà ni lindrì bha kòdhyà. Mí kàdré kpà lisámbò 'o ngbà 'i akódhi ni rú sè kalóma.>†»

⁹ Gò Dzaborò dré akódhi ni drizo lizo ába Yèrúsalamè na, akódhi ni bha tépelò ni drì kákú na. Dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Gíkà ni Mvágò 'i bàti dhi, mí wa dhèlè bvò dri.

¹⁰ Angyá ko, Gíkà ni Kúlí adrè táà dhi: <Gíkà ni tòlì fe áyi ángéló ì dré àmì tà sè, ì kàdréro sùlè mí rú be dhi bvò.

¹¹ Ayi nda kí àmì ko kító, mí kòdheró àmì pá si kírà dri ko.>‡»

¹² Dì Yésu gò logóá drá dhi: «Gíkà ni Kúlí adrè kókpà táà dhi: <Lè mí kòtabhì Mírì àmì Gíkà ko.>§»

¹³ Dì Dzaborò kòtabhì Yésu litílè láti títi ì sè kpi dre dhi, dré ngàzo akódhi ni tayí, adrézò lókyá àzya dré kitswázò tà 'o dhi ni letè.

Yésu kídhó áyi àzì 'òlè bvò Gàliláyà àdhya na

(A kònò kpà Mátáyò 4:12-17; Márokò 1:14-15)

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo gòlè bvò Gàliláyà àdhya na Tirí Lólo ni rìnyì be wè. Dì akódhi ni rúbì dré la'úzò bvò wáyi nda 'àsè.

¹⁵ Akódhi adrè tá tatsilè tà tadhábe Yúdà ànzi kí lisámbò dzó ì 'àsè gò, móndyá títi dhi ì dré adrézò akódhi ni rú bha kùlè.

Nàzàrètabhá ì gá Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Márokò 6:1-6)

¹⁶ Gò Yésu dré lizo tsàlè Nàzàrètà, bhàandre ì dré tá mbàzo lána dhi na. Sàbátú kàtsá dre dhi, dré fizo Yúdà ànzi kí lisámbò dzó na, ànzya gà dré adrélé 'òlè dhi tíni. Dré ngàzo áyi totó kitswálé Gíkà ni Kúlí na móndí ì kandrà dhi bvò.

¹⁷ Gò búkú pàlè pròfètá Esáyà àdhya ni fèzo drá. Akódhi kòkìnzí búkù nda dre dhi, dré kúlí tsilè kòni kí kisúzó nàlè:

¹⁸ «Tirí Mírì àdhya má dri.

Tàko ko, akódhi zì ma àllè Rúbì Tani longó móndyá lemerè ro dhi ì dré.

Amù ma longóá móndyá bádzò na dhi ì dré dhi, a ni àyi kí trì,

* 4:4 4:4 A kònò Dùtèrònómè 8:3. † 4:8 4:8 A kònò Dùtèrònómè 6:13. ‡ 4:11 4:11 A kònò Longó ì 91:11-12.

§ 4:12 4:12 A kònò Dùtèrònómè 6:16.

ìndì mónnyá m̀ kùdúkùdu ró dhi ì dré dhi,
a nì àyi kì m̀ nzi.

Amù ma mónnyá adrélé m̀ pfòlè dhi kì apá,

¹⁹ ìndì longóá mónnyá tíí ì dré dhi,

kóná Mírì dré dra àyi togó dóro tadházó dhi atsa dre.»*

²⁰ Yésu kònà tà nda ì dre dhi, dré búkù nda nì pàzo logólé lisámbò dzó nda nì tà líkálépi drígá gò, lírízó. Mónnyá tíí dzó nda 'á dhi kì m̀ tà akódhi dri.

²¹ Dì dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Ándrò kònìdhi, tà tsìsìlè kònì ì 'o ru, m̀ dré tà nda kì yirà'a dre.»

²² Àyi tíí nda ì adrè tá kùlì kìnìkìnì dré tá adrélé tàlè dhi kì yì síbhálé be ngbo, adrézó akódhi nì tà ta dóro. Í adrè tá kpà lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndì tsì Yoséfà nì mvá 'ì ko?»

²³ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má ǹ dóro tàlè dhi, m̀ nì tògyakùlì kònìdhi nì ta má dré: <Kódzó, m̀ kòtidrì ámi tàndì.> M̀ nì kpà tàá má dré dhi: <Mí kò'o tà tíí mà dré yilè mí dré 'òlè Kàpàrànwúmà na dhi ì kònwa ámi tàndì bha.>

²⁴ Dì má adrè tà bàti ta àmi dré: A ka'í gá pròfètá àlo dhi dòlè dóro akódhi nì tàndì bha ko na.

²⁵ Tà bàti ró dhi, pròfètá Elíyà nì lókyá 'á dhi, lókyá Giká dré kozya kikízó kóná na tàlì sè gò, kàràbhò dré dhèzo bvò wáyi 'àsè dhi sè dhi, tàyítókó ì ga tá Ísèrèlè ànzi kì bvò na bí.

²⁶ Dì, tágba dré tá adrézó kònìni dhi, Giká mù tá Elíyà lìlè àyi nda ì véna ko. Mù akódhi lìlè ngbà 'í tàyítókó àlo Sàrèpátà na, bvò Sidónà àdhya na dhi véna.†

²⁷ Kòdhi íbe dhi, pròfètá Elísà nì lókyá 'á dhi, móndí kàrì dré rùlè Ísèrèlè ànzi kì bvò na dhi ì tá be bí. Dì, tágba kònìni dhi, Giká tidrì tá àyi nda kì àlo ko. Tidrì ngbà 'í Nàmánà angálépi bvò Siriyà àdhya lèsè dhi kòdhyà.»‡

²⁸ Dì mónnyá tíí lisámbò dzó nda 'á dhi ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi kì togó dré aswázó tà tàndì ró.

²⁹ Gò ì dré ngàzo akódhi nì dro bhàandre nda 'àsè. Í dré drìzoá lizo ába kòngó bhàandre nda nì mózo dríá dhi nì gòlòko na, kítswálé akódhi nì tìkpó dhèlè tàbhu nì na dhi bvò.

³⁰ Dì, Yésu dré ína lavúzó àyi kòfalésè lyá gò, lìlè.

Yésu dro tírì kònzi agó àlo dhi lèsè

(A kònò kpà Mároko 1:21-28)

³¹ Amvolásà dhi, Yésu dré lizo tsàlè Kàpàrànwúmà, bhàandre àlo Gàliláyà le dhi na. Sábátù kátsá dre dhi, dré kìdhózo adrélé mónnyá kònàlè dhi kì tadhá àyi kì lisámbò dzó na.

³² Í adrè tá akódhi nì yì síbhálé be ngbo, tà dré adrélé tadhálé dhi kì tà sè. Tàko ko, akódhi nì kùlì ì tá lanzilanzì ro.

³³ Lisámbò dzó nda 'á dhi, agó àlo tírì kònzi íbe ì léna dhi tá be. Dì dré ngàzo trèlè, yòzoá kùlì 'u'ù sè dhi:

³⁴ «Á! Yésu Nàzàrètá lèsè nì, tsìtsì àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'ì? Mí àlì àma kì tà 'o akilé? Má ǹ m̀ àdhi 'ì ya dhi be. M̀ Dhya lólo Giká àdhya 'ì!»

³⁵ Gò Yésu dré ngàzo ligilé tírì kònzi nda be, tàzoá dhi: «Mí atsu ámi tí! Mí pfò agó kònìdhi lèsè!» Dì tírì nda dré agó nda nì bhèzo kìnì m̀ mónnyá tíí ì kòfalé gò, pfòzo lásá akódhi nì tayì línà.

³⁶ Mónnyá tíí nda kì líndrì dré gázo bhwàbhwa gò, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «Kònìni nì àdho kùlì lanzilanzì ìndì rinyi ró dhi 'ì? Akódhi adrè ndìndì tólì fe tírì kònzi ì dré gò, ì dré adrézó topfòlè!»

³⁷ Dì Yésu nì rúbí dré la'úzó bvò wáyi nda 'àsè.

Yésu tidrì dràbhá bí dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 8:14-17; Mároko 1:29-34)

³⁸ Yésu kàpfò lisámbò dzó nda lèsè dre dhi, dré lizo Símónà nì dzó na. Dì, Símónà nì àdrá adrè tá ína kizà nya, akódhi nì rúbhá dré tá adrélé àtsì ró lavulè dhi sè. Gò Yésu nì tí lizíó, kòtidrìró tòkò nda be dhi bvò.

³⁹ Dì dré tàndìzo akódhi drìlè, ligilé rúbhá àtsì nda dri gò, rúbhá àtsì nda dré pfòzo rúásà. Gbá kòdhwà, tòkò nda dré ngàzo kìdhólé ngá fe àyi dré nyàlè.

⁴⁰ Kítù kòndì dre dhi, à dré dràbhá tíí drà twátwa íbe dhi kì adzízó Yésu vélé. Dì akódhi dré drígá bhàzo àyi àlo tíí dhi ì dri, àyi kì tidrízó.

* 4:19 4:19 A kònò Esáyà 61:1-2. † 4:26 4:26 Tàyítókó kònìdhi tá Yúdá mvá 'ì ko. Akódhi tá móndí sùrú twá ro dhi 'ì. A kònò 1 Opí ì 17:1, 7-16. ‡ 4:27 4:27 A kònò 2 Opí ì 5:1-14.

⁴¹ Tiri kònzi ì dré kpà topfòzo móndí bí dhi ì lèsè, adrélé loyóába dhi: «Mi Giká ni Mváagó 'i!» Di, akódhi adré tá ina ligílè àyi íbe, adrézó kúli logá àyi dré, ì dré nìle akódhi Mèsíyá 'i dhi be dhi sè.

Yésu longó Giká ni kúli Yúdà ànzi ki lísámbò dzó i 'ásè
(A kònò kpà Mároko 1:35-39)

⁴² Ngá kòwa dre dhi, Yésu dré p̄fòzo lile àrà móndí àko dhi na. Móndí zyandre dhi ì dré kidhózo adrélé akódhi ni nda gò, ì dré akódhi ni kisúzó. Y adré tá akódhi ni le kíkílè, kòtayíró àyi ko.

⁴³ Di, Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Adré leá dhi, má kòlongó kpà Rúbí Tani Giká ni Opì àdhyà bhàandre àruka títi dhi ì 'ásè be. Tàko ko, tà nda tà Giká dré áma amúzo 'óá dhi 'i.»

⁴⁴ Gò dré gòzo adrélé tatsilé Giká ni kúli longóbe Yúdà ànzi ki lísámbò dzó àyi ki bvò le dhi ì 'ásè. §

5

Yésu kidhó àyi lebhéhá ki azí
(A kònò kpà Mátáyò 4:18-22; Mároko 1:16-20)

¹ Kítú àlo dhi, Yésu totó tá ì adrélé Giká ni kúli longó tãpãriandre Gènèsàrètè àdhyà mìle.* Móndí zyandre àyi ki kimóbhá akódhi làgàsè kúru dhi ì adré tá àyi ki tribe ruásà, ì kòkítswáró Giká ni kúli yi be dhi bvò.

² Yésu dré mì bhèze kòlongbò rì dhi ki no yãandre nda mìle. Kosyá bhebhá ì así tá kòlongbò nda ì lèsè, adrélé àyi ki kimbá ki mì dzi.

³ Gò Yésu dré mbàzo kòlongbò nda ki àlo adrélépi Simónà àdhyà ró dhi na gò, tãá drá dhi, kòkisi kòlongbò nda vwàle tsà yí gàrà rúsè. Dré lirízo lána gò adrélé móndíyá zyandre nda ki tadhá.

⁴ Kòtá tà akílè dre dhi, dré tazoá Simónà dré dhi: «Mí kisi kòlongbò tálí na, mì kòbheró àmi ki kimbá ì kosyá rúzo.»

⁵ Simónà logó drá dhi: «Mírì, mà bhe kimbá ì ngá wàle tà wóyá, mà kisú ngá àlo ko. Di, mí dré tàle mì dhi sè dhi, má ni go kimbá nda ki bhe tódhyá.»

⁶ Di ì kòbhe dre dhi, ì dré kosyá rúzo zyandre ró gò, kimbá nda ì dré kidhózo adrélé tikílè.

⁷ Gò ì dré àyi ki arúpi kòlongbò àzya na dhi ki agózo, ì kàlìró drígá bha àyi vélè. Y kàtsá dre dhi, àyi títi dhi ì dré kosyá lomvózo gale kòlongbò rì nda ì sè bíbi, tsàle kòlongbò nda ì dré adrézó 'òle arílè na tìni ká.

⁸ Simónà Pétéró kònò tà nda dre dhi, dré adhézo àyi kórókó títi Yésu kandrá, tazoá dhi: «Mírì, mí kisi mì má làgàsè. Ma tàkònzi líyí 'i!»

⁹ Tà tà kònini tàko ko, àyi arúpi ni íbe dhi ki línrí ga tá gagà, kosyá zyandre ì dré tá rùle dhi ki tà sè.

¹⁰ Tà nda tá kòkpà kònini akódhi ni àzizí, Yàkòbhò ì Yòwánì be, Zèbèdáyò ni ànzi ì dré. Di, Yésu dré tazoá Simónà dré dhi: «Mí ro ngá ko. Kidhólè nyànomvá dhi, mí gò vélè adrélé kosyá ru ko. Mí ni go adrélé móndí ki nda kòdhyá.»

¹¹ Di ì dré àyi ki kòlongbò nda ki logózo yí gàrà 'a, àyi ki ngá wáyi dhi ki tayízo gò, ì dré ngàzo adrélé Yésu ni lebhè.

Yésu tidrí agó àlo kàrí dré rùle dhi
(A kònò kpà Mátáyò 8:1-4; Mároko 1:40-45)

¹² Kítú àlo, Yésu dré tá adrérá'a bhàandre àlo na dhi 'á dhi, agó àlo kàrí dré rùle lavúlè dhi atsó tá àrà nda 'á. Kònò Yésu dre dhi, dré adhézo àyi mibhalé bha kìnì mi gò, akódhi ni ti lizízo tazoá dhi: «Mírì, mì rìnyí íbe kítswázó áma temvhé tidrìlè, mí kòlè dhi.»

¹³ Di Yésu dré àyi drígá kidzizo akódhi ni tabè gò, tazoá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpárikpári wà!» Gbá kòdhwà, kàrí drà nda dré ngàzo ruásà.

¹⁴ Gò Yésu dré lazizóá dríá dhi: «Mí kòlongó tà kòdhi dhyà àlo dré ko. Be ró dhi, mí lì mína àmi tadhá kòwánà dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmá ro Giká dré àmi temvema sè ngóro Mósè ni tàtrítrí kúli dré adrélé tàle dhi tìni, tadházóá móndí ì dré dhi, mí adrí dre káyá dhi.»

¹⁵ Di, Yésu ni rúbí adré tá ina la'úlè lile drìdrì. Móndí zyandre lavúlè dhi ì adré tá alìle akódhi ni kúli yi, kòtidrìró kpà àyi àyi ki drá ì lèsè be dhi bvò.

¹⁶ Di, vèsè be bí, Yésu adré tá ina p̄fòle kalóma, kítswálè tà ta Giká be àrà móndí àko dhi na.

§ 4:44 4:44 A kitswá kpà kúli «àyi ki bvò» kòni ki ladzá: «bvò Yúdáyá àdhyà». * 5:1 5:1 Rú «Gènèsàrètè» kònidhi tá rú àzya tãpãriandre Gállílayá àdhyà dré dhi 'i.

Yésu tidrí agó àlo pá be àbvo ro dhi

(A kònò kpà Mátáyò 9:1-8; Mároko 2:1-12)

¹⁷ Kítu àlo, Yésu dré tá adrèrà'a móndí ki tadhá dzó àlo na dhi 'á dhi, Fàrisáyò i tátrítrí kúli tadhábhá íbe dhi ì lírì tá adrélé akódhi làga. Ayi nda ì angá tá bhà títi bvò Gàliláyà ádhya lé dhi ì lése, bvò Yúdáyà ádhya lése, indì Yerúsalemà lése. Yésu tá rinyí Mirí ádhya kitswázó dràbhá ki tidrí dhi íbe.

¹⁸ Di móndí àruka ì dré agó àlo pá be àbvo ro dhi ni adózó kindri dri alizo ába. I adrè tá láti nda kitswázó file ába dzó nda na, akódhi ni bha Yésu kandrà dhi bvò.

¹⁹ Di, móndyá zyandre nda ki tà sè dhi, ì kitswá tá àyikya láti kisú fizo ába bwà ko. Di ì dré ngàzo mbàle ába dzó nda drina gò, dzó nda ni drì awú, akódhi ni tirizó síle kindri dri Yésu kandrà móndyá zyandre nda ì kófalé.

²⁰ Di Yésu kònò àyi ki tà ka'ika'í dre dhi, dré tazoá agó pá be àbvo ro nda dré dhi: «Áma arúpi, à trì ámi tàkonzì ì dre.»

²¹ Gò Fàrisáyò nda ì tátrítrí kúli tadhábhá nda íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kisúá àyi léna dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'i, adrélé Giká ni dha kònini ni? Adhi ni kitswá tàkonzì tri ni, kàdré ngbà 'i Giká 'i kalóma ko dhi?»

²² Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nizo kyá gò, tazoá dhi: «Mì adrè àmikya tà kisú kònini àdho tà sè?»

²³ Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvo ro kòndhi dré dhi, ángudhi 'i: «A trì ámi tàkonzì ì dre» dhi, kó ngalè, «Mì nga, mì kidhó atsi to» dhi?

²⁴ Má adrè léá mì kòni dhi, Móndí ni Mvá rinyí íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Di dré tazoá agó pá be àbvo ro nda dré dhi: «Má adrè taa mì dré dhi: Mì nga, mì do ámi kindri, indì mí nzi mí bhàna!»

²⁵ Gbà kòdhwa, agó nda dré ngàzo móndyá títi ì misè, àyi kindri ì dré tá ayizó dríá dhi ni do gò, nzizo ì bhàna Giká ni rú bhabè kùle.

²⁶ Di móndyá títi nda ki lindrí dré gazo bhwàbhwa gò, ì dré ngàzo adrélé Giká ni rú bha kùle. Ayi ki togó adrè tá kpà gale tirì sè bí gò, ì dré adrézó taa dhi: «Ándrò, mà nò tà lindríga ró dhi ì dre!»

Yésu azi Lévi

(A kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Mároko 2:13-17)

²⁷ Amvolásá dhi, Yésu dré pfózo gò, mèdáyì laglépi àlo rú be Lévi dhi ni no adrèrà'a lírìlé mèdáyì lagírà na. Dré tazoá drá dhi: «Mì lebhè ma!»

²⁸ Di Lévi nda dré ngàzo àyi ngá títi dhi ki tayí gò, kidhózó adrélé Yésu ni lebhè.

²⁹ Bvóá dhi, Lévi dré gwányá kàdrì dhi ni 'òzo Yésu dré àyi dzó na. Gò ì dré lírizó mísá làgàsè adrélé ngá nya tùmání mèdáyì lagíbhá zyandre dhi íbe, indì móndí àruka íbe.

³⁰ Di, Fàrisáyò ì tùmání tátrítrí kúli tadhábhá Fàrisáyò ro dhi íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kúli ti Yésu ni lebhèhá ì rú, adrézó taa àyi dré dhi: «Mì adrè ngá nya adrézó ngá mvu tùmání mèdáyì lagíbhá íbe indì tàkonzìbhá íbe àdho tà sè?»

³¹ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gà kódzó ko na. Be ró dhi, móndyá drà ro dhi ì adrè àyikya ndaa àyi.

³² Má alì móndyá adrèbhá àyi ki no gyágya dhi ki azi kòdhya ko. Be ró dhi, má alì màna tàkonzìbhá ki azi kòdhya, ì kòladzáró àyi ki togó agòzo Giká vélé.»

A lízi Yésu tàbirì mvòma ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Mároko 2:18-22)

³³ Gò Fàrisáyò nda ì dré tazoá Yésu dré dhi: «Yòwání ni lebhèhá ì Fàrisáyò kya íbe dhi ì adrè tàbirì mvo rà, adrézó tà zi Giká tí. Di, ámi lebhèhá ì adrè àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu.»

³⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì ni kitswá tsì móndyá azilé gwányá lámó ádhya lé dhi ki 'o tàbirì mvo, ì dré adrèrà'a tùmání tòkò líyì be dhi 'á? Tàdzi ko!

³⁵ Di, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à ni tòkò líyì nda ni tingá àyi kófalèsè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirì mvo lókyá nda sè.»

³⁶ Yésu dré kpà adrézó tà ta àyi dré kúli alaala sè, adrézó taa dhi: «Dhya àlo kàdré kítá àku ró laslépi dhi íbe dhi, asì kígá kítá tídhí ro dhi rusè, kítá àku nda ni lebhézó ásá ko na. Tàko ko, kò'o kònini dhi, lasì kítá tídhí nda dre, indì kítá tídhí ni kígá nda kitswá ina ru amú kítá àku nda be dóro ko.

³⁷ Kòdhi íbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònini dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda ki lasí gò, vínò dré kutúzó, gò kíní nda ì dré abízó títi.

³⁸ Asá dhi, à adrè vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna.

³⁹ Tùmání ába dhi, dhya àlo vínò àku ró dhi ni mvùlepi dhi gò ìna vínò tídhí ro dhi ni le mvùle ko na. Angyá ko, adré táá dhi: <Vínò àku ró dhi adré kinálé tídhí ro dhi ni lavú.>

6

Yésu Mírì sàbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Márokò 2:23-28)

¹ Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavulé amvú ngánò àdhya i 'àsè. Dì akódhi ni lebèbhá ì dré kídhozó adrélé ngánò lò'wa vu, adrézó nyiá àyi drígá, adrézó tsìá.

² Gò Fàrisáyò àruka ì dré tázòá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà àma kí tátírítrí kúlí dré adrélé logalé sàbátù tú dhi ni 'ò àdho tà sè?»

³ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tàdzí tà Dàwídí dré tá 'òlè ì dré adrerà'a tàbirí ìbe akódhi ni arúpi ìbe dhi 'á dhi ko?»

⁴ Akódhi fì tá Gíká ni dzó kàdrì na, mápà fèle Gíká dré dhi ni adó nyàle gò, dré kpà fèzoá àyi arúpi ì dré nyàle. Tàkò àma kí tátírítrí kúlí adré tá ìna mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà kí tá kitswá nyàá dhi àyi.»

⁵ Dì Yésu gò táá àyi dré dhi: «Móndí ni Mvá, Mírì sàbátù àdhya 'i.»

Yésu tídrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Márokò 3:1-6)

⁶ Sàbátù àzaya tú dhi, Yésu dré fizo Yúdà ànzì kí lísàmbò dzó na gò, adrélé móndí kí tadhá. Kònàle dhi, agó àlo dríagó ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

⁷ Fàrisáyò ì tátírítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì adré tá tà ì dré kitswázó Yésu ni asíkí àsà dhi ni nda. Dì ì adré tá akódhi ni m̀ ga, nòzoá ngalé akódhi ni agó nda ni tídrí sàbátù tú yà dhi.

⁸ Dì, Yésu dré ìna tà ì dré tá adrélé kisùle nda kí ǹzo kyá gò, tázòá agó drígá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga àmì totó móndyá títi dhi kí kító 'á.» Dì akódhi nda dré ngàzo àyi totó.

⁹ Gò Yésu dré tázòá àyi dré dhi: «Má adré lizíá àmì tí dhi: Ama kí tátírítrí kúlí adré tà àngùdhi ni ka'í sàbátù tú dhi kòdhya: adrélé tà dóro 'o dhi, kó ngalé adrélé tà kònzi 'o dhi? Adrélé móndí tídrí dhi, kó ngalé adrélé móndí pfu dràle dhi?»

¹⁰ Dì Yésu dré móndyá ì lágàsè kúrú nda kí ǹzo títi gò, tázòá agó nda dré dhi: «Mí kidzi àmì drígá.» Akódhi dré kidzizoá gò, drígá ni nda dré adrizó.

¹¹ Dì àyi nda kí togó dré aswázó lavulé gò, ì dré ngàzo adrélé tà ta àyi kòfalèsè, ǹzoá ngalé ì ni 'òá Yésu ni tà sè ngini ya dhi.

Yésu kípè móndí mudrì-drì-rì dhi ì adrélé àpóstolò ì ró

(A kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Márokò 3:13-19)

¹² Kítù nda kí àlo sè dhi, Yésu dré lizo mbàle kóngó àlo drìna gò, tà ta Gíká be ngá wàle tà.

¹³ Ngá kòwa dre dhi, dré àyi lebèbhá kí azízó gò, móndí mudrì-drì-rì dhi kí kípèzo àyi kòfalé, àyi kí zìzo àpóstolò ì ró.

¹⁴ Àyi nda ì tá: Simónà (dré rú zìle Pètèrò dhi), adrúpi ni Andréyà, Yàkòbhò, Yòwàni, Filípò, Bàràtòlòmáyò,

¹⁵ Mátáyò, Tòmá, Yàkòbhò Aláfáyò ni mvá, Simónà (adréle zìle dhya àtsi ró àyi súrú ni tà sè dhi ró dhi),

¹⁶ Yùdàsì Yàkòbhò ni mvá, ìndì Yùdàsì Ìsikàriyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá ì drígá dhi).

Yésu tídrí móndí zyandre dhi ì gò, tà tadházó àyi dré

(A kònò kpà Mátáyò 4:23-25)

¹⁷ Yésu ì kàsì àyi nda ìbe kóngó nda drìlèsè dre dhi, akódhi dré àyi kíkízó àrà kpàkpà na. Móndí zyandre lavulé adrébhá akódhi ni lebe dhi ì tá kònàle, tùmání móndí lizólizo angábhá bvò wáyi Yùdáyá àdhya lèsè, Yerúsalemá lèsè, ìndì bvò yìandre mìle, Tìrè ì làga Sidóná be dhi lèsè dhi ìbe.

¹⁸ Ì àlì tá kitswálé Yésu ni yi, kòtidrírò kpà àyi àyi kí drà ì lèsè be dhi bvò. Móndí tírì kònzi ì dré tá adrélé lagùle dhi ì àlì tá kpà gò, Yésu dré adrézó àyi kí tídrì.

¹⁹ Dì móndyá zyandre títi nda ì adré tá láti nda kitswázó akódhi ni tabè. Tàko ko, r̀inyí adré tá apfòle làsà, adréle àyi kí tídrì títi.

Tà adrézó lenzélé àsà dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 5:1-12)

²⁰ Gò Yésu dré m̀ bhèzo àyi lebèbhá ì véna, tázòá dhi: «Kólénzè àmì adrébhá lemerè ro ni ì dré.

Tàko ko, Giká ni Opì àmíkya 'i!

²¹ Kólénzé àmi adrèbhá tàbirì íbe nyànomvá ni i dré.

Tàko ko, mì ni ngá nya pìzo!

Kólénzé àmi adrèbhá àwó ngo nyànomvá ni i dré.

Tàko ko, mì ni arí gu!

²² Kólénzé àmi dré, móndí ì kàdré togó kònzì bha àmi rú,

adrézó àmi kí ga, adrézó àmi kí lodhá,

adrézó àmi kí rú ta kònzì Móndí ni Mvá ni tà sè dhi.

²³ Mì kàdré lenzélé lókyá nda sè, adrézó ngá to arí sè! Tàko ko, làgì múrúngú adrè àmi kí letè bhù na. Ayi kí tàbhi ì adrè tá kpà pròfètà atú dhi kí 'o kònzì kònnì.»

Tà adrézó kizà ro àsà dhi i

²⁴ «Dì, kizà àmi kí ngá 'i, àmi ngábhá ró ni i.

Tàko ko, mì kisù àmíkya tà àmi kí togó tindrìlèpi dhi dre!

²⁵ Kizà àmi kí ngá 'i, àmi adrèbhá ngá nya pìzo nyànomvá ni i.

Tàko ko, mì ni adrè tàbirì íbe!

Kizà àmi kí ngá 'i, àmi adrèbhá arí gu nyànomvá ni i.

Tàko ko, mì ni àwó ngo, adrézó tongólé!

²⁶ Kizà àmi kí ngá 'i, móndyá títi dhi ì kàdré àmi kí rú ta dóro dhi.

Tàko ko, àyi kí tàbhi ì adrè tá kpà pròfètà atú kinzò ro dhi kí rú ta dóro kònnì!»

Dhyá kí kàribhá kí lèma

(A kònò kpà Mátáyò 5:38-48; 7:12a)

²⁷ «Dì, má adrè mána tàà àmi adrèbhá áma yi ni i dré dhi: Lè mì kàdré àmi kí kàribhá kí le. Mì kàdré móndyá adrèbhá togó kònzì bha àmi rú dhi kí 'o dóro.

²⁸ Mì kàdré kpà tà tani zi Giká tí móndyá adrèbhá àmi kí tatrì dhi i dri. Mì kàdré kpà tà zi Giká tí móndyá adrèbhá àmi kí 'o kònzì dhi i dré.

²⁹ Dhya àlo kòsa àmi kòbhólé àlo dhi dhi, mí kògò àya ni ni alá akódhi dré kpà sàle. Dhya àlo kòtopá ámi kítá kidhì àdhya dhi, mí kòtayí kpà akódhi àmi kítá agá lésè dhi ni do.

³⁰ Mì kàdré ngá fe dhya ángùdhi adrélèpi ngá zi mí tí dhi dré. Dhya àlo kòkàrí ámi ngá dhi, mí kògò zía tí ko.

³¹ Mì kàdré tà 'o móndí i dré ngóro mì dré adrélé lèlè ì kò'o àmi dré dhi tíni.

³² Mì kàdré ngbà 'í móndyá adrèbhá àmi kí le dhi kí le kòdhya dhi, mì ni àdho tà dóro kisù àsà kòdhya? Ndìndì tàkònzìbhá ì adrè móndyá adrèbhá àyi kí le dhi kí le.

³³ Mì kàdré ngbà 'í tà dóro 'o móndyá adrèbhá tà dóro 'o àmi dré dhi i dré dhi, mì ni àdho tà dóro kisù àsà? Ndìndì tàkònzìbhá ì adrè 'òà kònnì.

³⁴ Mì kàdré ngbà 'í ngá fe màri ró móndyá kítswábhá màri nda ni logó àmi dré dhi i dré dhi, mì ni àdho tà dóro kisù àsà? Ndìndì tàkònzìbhá ì adrè ngá fe màri ró tàkònzìbhá àruka i dré, àyi nda ì kògòro màri nda ni logó títi àyi dré be dhi bvo.

³⁵ Dì, mì kàdré àmíkya àmi kí kàribhá kí le, adrézó tà dóro 'o àyi dré. Mì kàdré ngá fe àyi dré màri tà kisù àko ró. Dì mì ni làgì múrúngú kisù àsà. Mì ni kpà adrè Giká kurú na bhù na dhi ni ànzi i ró. Tàko ko, akódhi adrè àyi togó dóro tadhá móndyá àwòyà nibhá tàle í dré ko dhi i dré, ìndì móndyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi i dré.

³⁶ Mì kàdré dì móndí kí kizà bha, ngóro àmi kí Atá dré adrélé àmi kí kizà bha dhi tíni.»

Móndí kí tàbvó tàma

(A kònò kpà Mátáyò 7:1-5)

³⁷ «Mì kàdré móndí kí tàbvó ta ko, Giká kòtáro kpà àmi kí tàbvó ko. Mì kàdré tà bha móndí i dri ko, Giká kòbhàro kpà tà àmi dri ko. Mì kàdré móndí kí tàkònzì tri, Giká kàdréro kpà àmi kí tàkònzì tri.

³⁸ Mì kàdré ngá fe móndí i dré, Giká kàdréro kpà ngá fe àmi dré. A ni ngá ko, mùzoá, kosézóá gàle bí gò, dàzoá àmi kí kánzi na. Tàko ko, Giká ni ngá ko fèle àmi dré, koma mì dré adrézó ngá ko fèle móndí àruka i dré àsà dhi sè.»

³⁹ Yésu dré kpà tà àya tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì kùdúkùdu àlo dhi ni kítswá tsi mì kùdúkùdu àya se drìle bwà? Kò'o kònnì dhi, àyi rìti nda kí zakó tsi ledhé bhù na?

⁴⁰ Dhya adrélé tadhálé dhi lavú dhya adrélèpi àyi tadhá dhi ko. Dì, dhya ángùdhi tà tadhálé i dré dhi kí nìlèpi títi dhi ni atsá ìna dhya àyi tadhálèpi dhi tíni.

⁴¹ Mì adrè mína kayísá kórònyá mvá àmi adrúpi m̀na dhi ni no gò, adrézó fa gú mí m̀na dhi ni atógyà ko àdho tà sè?

⁴² Mì adrè àmi 'o ng̀ni tàà àmi adrúpi dré dhi <Àma adrúpi, mí 'o má kàpèro kayísá kórònyá mvá mí mìlèsè> dhi, tàgba mí dré adrézó fa gú àmi tàndi m̀na dhi ni no ko

dhi? Mí túrúpfú líyí 'i! Mí kápè rè zyà fa gú nda mí mìlèsè 'íká, gò mí kògòró ngá no dra kitswázó kayisá kórónyá mvá nda ni apè ámi adrúpi mìlèsè ndò.»

Fa i lò'wa ni íbe dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Fa dóro 'a gà lò'wa kònzi ko na. Fa kònzi 'a gà lò'wa dóro ko na.

⁴⁴ A adré fa àlo àlo títi dhi ki ni àyi ki tàndi ki lò'wa sè. A ki figí lò'wa kùtsí silé ko na. A ki kpà vínò lò'wa áyidhá silé ko na.

⁴⁵ Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro títi í dré zùle áyi togó na dhi i lésè. Di, dhya kònzi adré ina tà kònzi 'o apfòle tà kònzi títi í dré zùle áyi togó na dhi i lésè. Angyá ko, akódhi ni ti adré tà adrélépi gále akódhi ni togó na dhi ki ta kòdha.»

Dzó ni pá bhàma kírà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:24-27)

⁴⁶ «Mí adré áma zi <Mírì, Mírì!> gò, adrézó tà má dré adrélé tàle àmi dré dhi ki 'o ko àdho tà sè?»

⁴⁷ Má ni tadhá àmi dré ngalè dhya adrélépi alìle má vélé áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle dhi, sù àdhi tíni ya dhi.

⁴⁸ Akódhi nda sù ngóro agó àlo adrélépi tá dzó si gò, bhú ni ni dhìzo file fifi, pá ni ni bhàzo kírà dri dhi tíni. Yí dré tízo áyi tswa dzó nda rú dhi, kitswá ina dzó nda ni wu bwà ko, à dré síle tátà dhi sè.

⁴⁹ Di, dhya adrélépi áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóro agó àlo dzó sílepi bvò mònýá dri, pá ni ni bha àko ró kírà dri dhi tíni. Yí dré tízo áyi tswa dzó nda rú dhi, dzó nda dré ndiri arízó ariari gò, tà ni dré akízó nyínyi.»

7

Sòdá ki kàdrì àlo dhi ka'í Yésu bàti

(A kònò kpà Mátáyò 8:5-13)

¹ Yésu kòtá tà nda i móndí zyandre i dré akilé dre dhi, dré gòzo lìle Kàpàrànwúma na.

² Kònàle dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì àlo dhi ni māràbà dré lèle tò dhi tá drà ro ànyìanyi dràdrà mìle.

³ Di sòdá ki kàdrì nda kòyi Yésu ni rúbí dre dhi, dré Yúdà ànzi ki bhàgo àruka ki mùzo Yésu ni ti lizí, kàlìro áyi māràbà nda ni tidrí.

⁴ Áyi nda i kòtsa Yésu véna dre dhi, i dré akódhi ni ti lizízó tà tàndi ró, tàzoá dhi: «Agó kòdhi kitswá mí dré lizo akódhi ni māràbà tidrí.

⁵ Tàko ko, akódhi lè áma ki sùrú tò. 'O kpà áma ki lísambò dzó síle dhi nì.»

⁶ Di Yésu dré ngàzo adrélé lìle áyi íbe.

Dré adrérà 'a 'òle tsàle dhi 'á dhi, sòdá ki kàdrì nda dré áyi arúpi ki mùzo tàá drá dhi: «Mírì, mí lagù mí ko. Má kitswá mána ámi lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì mí dré afízó áma dzó lé dhi ko.

⁷ Má nò tá kpà dhi, má kitswá tá lìle mí véna ko. Di, mí kòtá ndiri kúlí àlo gò, áma māràbà kàdrìró.

⁸ Tàko ko, áma tàndi, ma áma kàdrì ki rìnyí zàle. Ma kpà sòdá íbe má zàle. Má kàdré tàá áyi ki àlo dré dhi <Mí lì!> dhi, adré lìle. Má kàdré tàá àzya ni dré dhi <Mí alì!> dhi, adré alìle. Má kàdré kó tàá áma māràbà dré dhi <Mí 'o tà kòdhi!> dhi, adré 'òá.»

⁹ Di Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni lindrì dré gàzo agó nda ni tà sè. Dré áyi alázó tàá móndí zyandre adrébhá áyi lebé dhi i dré dhi: «Má adré tàá àmi dré dhi: Má kisú rè dhya àlo adrélépi tà ka'íka'í íbe kònini dhi Ísèrélè ànzi i kòfalé ko.»

¹⁰ Di dhya mùle nda i kògò tsàle bhà na dre dhi, i dré kisúzóá dhi, māràbà nda adré dre.

Yésu tingá tàyítòkò àlo dhi ni mvá dràdrà lésè

¹¹ Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé lìle bhàandre àlo rú be Nàyínà dhi na. Akódhi ni lebébhá i móndí zyandre lavulé dhi íbe dhi i adré tá lìle tùmání akódhi be.

¹² I kòtsa ànyi bhàandre nda ni zèrbàti dre dhi, à adré tá àbvò àlo dhi ni adó apfòzo ába lìle mógó na. Dhya dràlepi nda tà tàyítòkò àlo dhi ni mváagó àlo kwákwa dhi 'i. Móndí zyandre lavulé bhàandre nda lésè dhi i adré tá alile tùmání tòkò nda be.

¹³ Di Mírì kònò akódhi dre dhi, dré kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, tàzoá drá dhi: «Mí tayi àwó.»

¹⁴ Dré áyi kisízó ànyi sèreké tabè. Gò dhya adrébhá tá àbvò nda ni adó dhi i dré áyi ki kíkizó. Dré tàzoá dhi: «Kàdhúrà, má adré tàá mí dré dhi, mí nga kuru!»

¹⁵ Di dhya dràlepi nda dré ngàzo lírílé gò, kidhólé tà ta. Gò Yésu dré akódhi ni logózó andre ni drígá.

¹⁶ Di tirí dré móndyá títi nda ki rùzo gò, ì dré ngàzo adrélé Giká ni rú bha kùle, adrézó táá dhi: «Pròfétà kàdrì dhi apfò àma kòfalé dre! Giká atásá ìna àyi móndyá ki lomí!»

¹⁷ Gò Yésu ni rúbí nda dré la'úzó bhà títi àyi làgàsè dhi ì 'àsè, ìndì Yúdà ànzi ki bvo wáyi 'àsè.

*Yòwàni Bàtisimò fèlepi amù móndí ì Yésu vélé
(A kònò kpà Mátáyò 11:2-19)*

¹⁸ Amvolàsà dhi, Yòwàni ni lebèbhá ì dré tà títi Yésu dré tá adrélé 'òle nda ki titízó drá. Gò Yòwàni dré àyi lebèbhá rì dhi ki azizó

¹⁹ mùle lile Mírì véna, kitswálé akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mì Mèsíyà adrélépi tá alile dhi 'i? Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè?»

²⁰ Di àyi nda ì kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré tàzoá drá dhi: «Yòwàni Bàtisimò fèlepi amù àma àmi lizí: <Mì dhya adrélépi tá alile dhi 'i. Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè kòdhyà?»»

²¹ Gbá lókyá nda sè dhi, Yésu dré móndí bí dhi ki tidrízó àyi ki drà ì lésè, ìndì àyi ki rúbháaswa ì lésè. Dré kpà tirí kònzi ki dròzo topfòle móndí bí dhi ì lésè. Dré kókpà m̀ kùdúkùdu bí dhi ki m̀ nzizo.

²² Gò dré logózóá dhya amùle nda ì dré dhi: «Mì gò tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle kòni ki títi Yòwàni dré: Mì kùdúkùdu ì adrè ngá no, mèrèkpe ì adrè atsi to, móndí kàrì dré rùle dhi ì adrè adrílé, móndí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi ì adrè tà yi, móndí dràbhá dre dhi ì adrè angálé dràdrà lésè, ìndì à adrè Rúbí Tani longó lemerèbhá ì dré.

²³ Kólénzé dhya ángùdhi dra dhèlepi àma tà sè ko dhi dré!»

²⁴ Dhya Yòwàni dré amùle nda ì kòlì dre dhi, Yésu dré kidhózó adrélé Yòwàni ni tà ta móndyá zyandre ì dré, adrézó táá dhi: «Mì lè tá duku na àdho no? Mì lè kòzó lyá dré tá adrélé v̄ile dhi ni no?

²⁵ Mì lè tá àdho no? Mì lè móndí kítá aveave asólépi ì rú dhi ni no? Mì yi rè ká! Móndyá adrebhá kítá làgi be kàdrì dhi ki toso, adrézó ngá dò nya dhi ì àyikya ópì ki dzó kàdrì ì 'àsè be.

²⁶ Mì lè tá di àdho no? Mì lè pròfétà ni no? Ayíya! Má adrè táá àmi dré dhi: Yòwàni nda lavú pròfétà byá.

²⁷ Tàko ko, akódhi dhya tà kònìdhi ni tisizo tà ni dri Giká ni Kúlì na dhi 'i: <Mì nò ká! Má ni dhya dra àma kúlì longólépi dhi ni mu lile mí kandrána.

Akódhi nda ni láti ledé mí dré mí kandrána.*

²⁸ Má adrè táá àmi dré dhi: Móndyá títi tòkó dré tile dhi ì kòfalé dhi, dhya àlo kàdrì Yòwàni nda ni lavulépi dhi yókódhó. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, dhya tàko lavulé Giká ni Opì na dhi lavú ìna akódhi.

²⁹ Móndyá títi, ndàndì mèdáyì lagíbhá, Yòwàni ni kúlì yibhá dhi ì nò tà Giká ni tà nda gyágya gò, ì dré bātīsīmò dōzo Yòwàni véna.

³⁰ Di, Fàrisáyò ì tatrítrí kúlì tadhábhá ìbe dhi ì gà tà àyikya tà Giká dré tá lèle 'òle àyi dré dhi gò, ì dré kpà bātīsīmò dōma Yòwàni véna dhi ni gazo.

³¹ Di má ni kitswá móndyá ándrò kòni ki tà tadhá àdho ngá rú? Àyi nda ì sù àdhibhá ì tíni?

³² Ì sù ngóro ànzimv́a lírìbhá ngá lagírà na, adrélé kúlì loyó àyi kòfalésè dhi ì tíni. Ì adrè loyóá dhi:

<Mà tswá lárì àmi dré wóyá,
m̀ to àmikya lárì nda ko.
Mà ngo àwó longó wóyá,
m̀ ngo àmikya àwó ko.>

³³ Tàko ko, Yòwàni Bātīsīmò fèlepi nda dré alizo dhi, nya tá mapá ko, mvu kpà vinò ko gò, mì dré adrézó táá dhi: <Akódhi tirí kònzi ìbe ì léna.>

³⁴ Di, ma, Móndí ni Mv́a, má dré alizo dhi, má adrè mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, mì dré adrézó táá dhi: <Dhya kòdhi kòvongbolo líyì 'i, wá litsì líyì 'i, ìndì mèdáyì lagíbhá ki arúpi tàkonzìbhá ìbe dhi 'i!>

³⁵ Di, à adrè Giká ni tógýa no gyágya, móndyá adrebhá tógýa nda ni ka'ì dhi ì rú.»

Tòkó àlo zàràbhù ro dhi dà màlási Yésu pá

³⁶ Kítú àlo dhi, Fàrisáyò ki àlo zi tá Yésu lile ngá nya ì bhàna. Yésu dré tsazo file Fàrisáyò nda ni dzó na gò, lírìlé misá làga.

* 7:27 7:27 A kònò Máláki 3:1.

³⁷ Di tòkò àlo tàkonzi líyí ro adrélépi bhàandre nda 'á dhi kòyi Yésu adré tá ngá nya Fàrisáyò nda bhàna dhi dre dhi, dré alizo mòlàngi mvá ledélé aláabàsterè sè, gálepi málási sè bí dhi be.

³⁸ Dré àyi kisizó ànyi Yésu àmvolésè akódhi ni pá làga. Gò dré ngàzo adrélé ngòle, adrélé mindra da akódhi pá, adrézó pá ni ki atrí àyi drìbhi sè, adrézó pá nda ki kamú gò, adrézó málási da dríá.

³⁹ Di Fàrisáyò Yésu ni azilépi nda kònò tà nda dre dhi, dré dhèzo adrélé kisúá í léna dhi: «Kònò dhya kònìdhi kàdré tá pròfétá 'i bàti dhi, a ni tà niá ngalé tòkò adrélépi àyi tabè ni àdhi 'i ya, ìndi adré atsilé ngíni ya dhi be. Angyá ko, akódhi tàkonzi líyí 'i.»

⁴⁰ Gò Yésu dré tàzoá Fàrisáyò nda dré dhi: «Simónà, ma tà íbe tàle mí dré.» Simónà nda tà dhi: «Tadhálépi, mí tà wà.»

⁴¹ Di Yésu tà dhi: «Móndí rí dhi ì do tá làfa agó àlo adrélépi làfa fe màri ró dhi véna. Alo ni tá màri íbe làfa lò'wa kámá-nzi agó nda véna. Azya ni tá màri íbe làfa lò'wa nyadhi-rí-drí-mudrí.

⁴² Àyi rítì nda ì dre kitswálé màri nda ki logó bwà ko dhi sè dhi, agó nda dré màri àyi rú dhi ki tà tayizó. Di àyi kòfalé dhi, dhya ángùdhi ni agó nda ni le lavulé dhi ni?»

⁴³ Simónà logó drá dhi: «Má adré kisúá dhi, dhya adrélépi tá màri kàdrì lavulé dhi íbe í rú gò, agó nda dré tà ni ni tayizó dhi 'i.» Yésu tà drá dhi: «Mí kisù kyá.»

⁴⁴ Gò dré àyi alázó tòkò nda véle gò, táá Simónà dré dhi: «Mí adré tòkò kònìdhi ni no? Má dré afizó àmi dzó 'á dhi, mí afè tá má dré yí àma pá dzizo dhi ko. Di, akódhi dzì ína àma pá àyi mindra sè gò, àyi ki atrizo àyi drìbhi sè.

⁴⁵ Mí kamú tá ma ko. Di, kidhólé má dré afirà lésè dhi, akódhi tayí ína àma pá ki kamuma ko.

⁴⁶ Mí dà tá dò má dri ko. Di, akódhi dà ína málási má pá.

⁴⁷ Di má adré táá mí dré dhi: A trí akódhi ni tàkonzi zyangre dhi ì dre. Àsà dhi, adré àyi lèle kàdrì dhi ni tadhá má dré. Di, dhya ángùdhi tàkonzi ni ni trizo tsà dhi adré ína àyi lèle tadhá tsà.»

⁴⁸ Gò Yésu dré tàzoá tòkò nda dré dhi: «À trí àmi tàkonzi ì dre.»

⁴⁹ Di móndyá adrébhá tá mísá làgàsè tùmání akódhi be dhi ì dré dhèzo adrélé táá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'i, adrélé ndàndi tàkonzi trì ni?»

⁵⁰ Di, Yésu dré gòzo táá tòkò nda dré dhi: «Àmi tà ka'ika'í tidrí mi dre. Mí lì togó be kidrikádrì.»

8

Tòkò adrébhá tá Yésu ni lebè dhi ì

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bhàandre ì 'àsè ìndi bhà tsàtsà ì 'àsè, Rúbí Tani Gíká ni Opí àdhya ni longóbe móndí ì dré. Akódhi ni lebèbhá mudrí-drí-rí dhi ì tá kpà tùmání akódhi be.

² Tòkò àruka dré tá tirí kònzì ki dròzo àyi lésè dhi ì, ìndi àyi dré tá tidrílé drà lésè dhi ì tá kpà tùmání akódhi be. Àyi nda ì tá: Màriyá (adrélé zile Màriyá Màgàdàlénè, dré tirí kònzì nzi-drí-rí dhi ki dròzo topfòle lásà dhi),

³ Yòwánà (Kúzà, ópí Erodè ni dzó ni tà ki likilépi dhi ni tòkò), Sùsánà, tsàle tòkò àruka bí dhi íbe. Ì adré tá Yésu ni ledé akódhi ni lebèbhá íbe àyi ki ngá sè.

Pídhígó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Márokò 4:1-9)

⁴ Kítú àlo dhi, móndí zyangre lavulé angábhá bhàandre twátwa ì lésè dhi ì alì tá ru kimó Yésu làga gò, akódhi dré pídhígó kònìdhi ni pìzo, tàzoá dhi:

⁵ «Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfò tá lile kòrì ri àyi amvú na. Dré tá adrerà'a kòrì ri dhi 'á dhi, kòrì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, atózoá gò, àrì ì dré tetézoá títi.

⁶ Kòrì àruka ì ledhé tá kírà dri gò, ì dré apfòzo ndiri 'yòle, àyi ki kídri dré yí kisulé ko dhi sè.

⁷ Kòrì àruka ì ledhé tá kùtsí kòfalé gò, kùtsí nda dré mbàzo ába àyi ki amó.

⁸ Di, kòrì àruka ì ledhé tá àyikya kiní dóro dri gò, ì dré apfòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Àyi àlo àlo títi dhi ì 'a lò'wa nyadhi-nzi.» Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré yòzoá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi.»

Yésu ngí tà ì dré adrézó tà ta móndí ì dré pídhígó sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Márokò 4:10-12)

⁹ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré lizizóá akódhi tí, ngalé pídhígó nda adré tá léá tàle ngíni ya dhi.

¹⁰ Di dré logózóá àyi dré dhi: «Giká fè àmi dré tògyá àyi Opì ni tà lùzu ró dhi ki nìzo. Dì, mónnyá àruka títi ì dré dhi, má adré tà ta pídhígó sè kitswálé:

ì kàdré gba ngá no yà dhi,
ì kàdréro ngá nda ki no dóro ko,
ìndì ì kàdré gba tà yi yà dhi,
ì kàdréro tà nda ki àndu ni ko.»*

Yésu ngi pídhígó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Mároko 4:13-20)

¹¹ Dì Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Pídhígó nda ni àndu kònìdhi 'i: Kòrì rìle nda, Giká ni kúlí 'i.

¹² Móndí àruka ì adré kúlí nda ni ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé láti mìle nda i tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, Dzàborò adré ndiri atsálé kúlí nda ni tìngá àyi ki togó lésè, ì kòka'íro adrízó ko dhi bvó.

¹³ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kírà dri nda i tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ndiri ka'íá arí sè. Dì, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tìle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbá 'i ka'íá lókyá tsá sè. Lókyá tà dré adrézó àyi ki tabhì dhi kátsá dre dhi, ì adré àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí.

¹⁴ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kùtsí kòfalé nda i tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, gí ko, tà adrébhá àyi ki togó 'o lanzìle dhi i, ngá lovó, ìndì lovó kònzì twátwa lídrì kòndi àdhya ì adré kúlí nda ni amó gò, ì dré adrézó lí'wálé ko, adrézó kpà lò'wa 'a ko.

¹⁵ Dì, móndí àruka ì adré àyikya Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kìnì dóro dri nda i tìni. Àyi nda ì adré kúlí nda ni yi togó be gyàgya ìndì dóro, adrézó tròle rúá gò, adrézó lò'wa 'a dóro landè ako ró.»

Tà tadhálé tàlà ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mároko 4:21-25)

¹⁶ Yésu gò tàá dhi: «À dhì gà tàlà bhàle lídrì zàna yà, kó ngalè lánzá zàna yà dhi ko na. Be ró dhi, ì adré dhìá bhàle zá kuru mísá drìna, kitswálé mónnyá títi adrébhá afilé dzó lé dhi ì kàdréro ngádra no be dhi bvó.

¹⁷ Tàko ko, à ni tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle ngádra 'á. A ni kpà tà títi lùzu ró dhi ki 'o móndí ì dré nìle dóro.

¹⁸ Dì ásá dhi, lè mì kàdré àmi ki líkí adrélé tà yi dóro. Angyá ko, dhya ángùdhi tà nìlepi bí dhi dré dhi, à ni tà dré nìle nda ki drì tìmbà. Dì, dhya ángùdhi tà nìlepi ko dhi dré dhi, à ni ndìndì tà tsá dré kisùle nìle dhi ni tìngá.»

Yésu ni andre ì adrúpi ni íbe dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:46-50; Mároko 3:31-35)

¹⁹ Gò Yésu ni andre ì adrúpi ni íbe dhi ì dré alizo kitswálé akódhi ni no dhi bvó. Dì, móndí zyandre dhi ki tà sè dhi, ì kitswá tá atsálé rúá bwá ko.

²⁰ Gò tàzoá drá dhi: «Àmi andre ì àmi adrúpi íbe dhi ì adré àyi ki totó kivi na. Ì adré àmi le nòle.»

²¹ Dì, Yésu dré logózóá dhi: «Àma andre ì àma adrúpi íbe dhi i, dhya adrébhá Giká ni kúlí yi gò ì dré adrézó ka'íá 'òle dhi 'i.»

Yésu kíkí lyàandre

(A kònò kpà Mátáyò 8:23-27; Mároko 4:35-41)

²² Kítú àlo dhi, Yésu tà tá àyi lebèbhá ì dré dhi: «Mà kòzya tãpáriandre ni ta'á na.» Dì ì dré tombàzo bwátù na gò, ì dré kidhózó adrélé zyàle.

²³ Ì dré tá adrèrà 'a zyàle dhi 'á dhi, Yésu dré dhèzo adrélé ayi ko. Gbá kòdhwa, lyàandre gú dhi dré ngàzo adrélé vìle tãpáriandre nda mi. Yí dré ngàzo adrélé gále bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òle arilé. Àyi tá ànyíanyi dràdrà mìle.

²⁴ Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré àyi ki kisízó ànyi làgá, akódhi ni toró tàzoá dhi: «Mírì, Mírì, mà adré dràle!» Dì Yésu dré ngàzo lígìlé lyàandre nda dri yí adrélépi ru kàgbá nda be gò, ì dré rìzo gò, ngá dré gòzo bhùle ndiìi.

²⁵ Dì Yésu dré àyi lebèbhá ki lízízó tàzoá dhi: «Àmi ki tà ka'íka'í àngwà?»

Tírì dré gázo àyi léna bí gò, àyi ki líndrì dré gázo bhwàbhwa. Dì ì dré adrézó lízìá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá ína àdhi 'i, adrélé ndìndì tólì fe lyàandre ì dré yìandre be gò, ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ní?»

* 8:10 8:10 A kònò Esáyà 6:9.

Yésu tidrí agó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi

(A kònò kpà Mátáyò 8:28-34; Márokò 5:1-20)

²⁶ Ì kòzya tápáriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gèrásà kya na. Bvò nda bvò Gàlláyá àdhya tápáriandre nda ni ta'á lèsè dhi kandrá.

²⁷ Yésu kási bwátù lèsè dre dhi, agó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi dré alìzo kitswálé ru kisú akódhi be. Akódhi nda angá tá bhàandre àlo ànyi àyi làga dhi lèsè. Di, lókyá be vwàvwà ro dhi, asó tá vélé kítá ko, ayí kpà vélé dzó na ko. Adré tá ína ayilé mógó 'ásè.

²⁸ Di kònò Yésu dre dhi, dré ngàzo trèle, adhézo akódhi pá gò, yòá kúlí 'u'ù sè dhi: «Yésu, Giká kurú na dhi ni Mvágò, àma kòfalèsè mí be dhi, àdho tà 'í? Má adré ngòle mí rú, mí kò'oró ma kònzi ko!»

²⁹ Tà tá kònini tàko ko, Yésu tà tá tirí kònzi nda dri dhi, kòpfò agó nda lèsè. Angyá ko, vèsè be bí, tirí kònzi nda adré tá akódhi ni ru. Tágba à kàdré akódhi ni drígá ki ti'í pá ni íbe nyírì sè, adrèzo akódhi ni líkí dóro yà dhi, akódhi adré tá nyírì nda kí tikí gò, tirí kònzi nda dré adrèzo akódhi ni tikpò líle duku na.

³⁰ Gò Yésu dré lizizóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>.» Tà tá kònini tàko ko, tirí kònzi zyandre dhi ì tifi tá akódhi léna.

³¹ Di tirí kònzi nda ì dré dhèzo adrélé ngòle Yésu rú, kòmùró àyi líle bhú kùdù àko dhi na ko.

³² Ayí làgana kònani dhi, tìgá ki pàrí andre adré tá ngá nya kóngó drína. Di tirí kònzi nda ì dré Yésu ni ti lizizó, kòtayíró àyi líle tífílé tìgá nda í léna. Gò Yésu dré ka'izoá.

³³ Di tirí kònzi nda ì dré topfòzo agó nda lèsè, líle tífílé tìgá nda í léna. Gò tìgá nda ì dré ndìzo títi kóngó nda ni gòlòko 'ásè, ledhélé tápáriandre na, yí mvu gò, todràzo.

³⁴ Di tìgá nda kí líkíbhá ì kònò tà lavulépi nda dre dhi, ì dré ngàzo ràle rúbí ni ni longóbe bhàandre na ìndí gbàbhú 'ásè.

³⁵ Gò móndí zyandre dhi ì dré apfòzo tà lavulépi nda ni no. Í kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré agó tirí kònzi kí dròzo topfòle lásà nda ni kisúzo, adrèrà à lírílé Yésu làga. Akódhi tá kítá íbe í rú ìndí tà kúsíkusi íbe dóro. Di tirí dré àyi kí 'ozo lavulé.

³⁶ Gò dhya tà nda ni nobhá nì sè dhi ì dré agó tá tirí kònzi íbe nda adrí tá ngíni ya dhi ni titízó àyi dré.

³⁷ Di móndyá zyandre títi bvò Gèrásà kya nda 'á dhi ì dré Yésu ni ti lizizó, kóngaró àyi kí bvò 'ásè, tirí dré gále àyi léna bí dhi sè. Di Yésu dré mbàzo bwátù na kitswálé líle dhi bvò.

³⁸ Gò agó tirí kònzi kí dròzo topfòle lásà nda dré Yésu ni ti lizizó, ì kòlìró túmání. Di, Yésu dré ína akódhi ni logózo, tàzoá drá dhi:

³⁹ «Mí nzi mí bhàna, ìndí mí títá tà títi Giká dré 'òle mí dré dhi ì móndí ì dré.» Di agó nda dré ngàzo líle tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi kí longóbe bhàandre nda 'ásè títi.

Yésu tidrí tòkò àlo dhi, ìndí tìngá Yàyíró ni mvtàkò dràdrà lèsè

(A kònò kpà Mátáyò 9:18-26; Márokò 5:21-43)

⁴⁰ Yésu kàzyá tápáriandre nda ni ta'á lèsè agòle dre dhi, móndí zyandre adrèbhá tá akódhi ni letè dhi ì dré akódhi ni ka'izo dóle àyi kòfalé dóro.

⁴¹ Gò agó àlo rú be Yàyíró, Yúdà ànzi kí lísàmbò dzó ni kàdrì kí àlo ró dhi, dré alìzo adhéle Yésu pá akódhi ni ti lizí, kòlìró í bhàna.

⁴² Tàko ko, akódhi ni mvtàkò àlo kwákwá, adrélépi kóná íbe ànyíànyi mudrí-drì-rì dhi tá ànyi dràdrà míle.

Di Yésu ì dré tá adrèrà'a líle dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì adré tá akódhi ni amó, adrèzo àyi kí tribe rúásà.

⁴³ Di àyi nda ì kòfalé dhi, tòkò àlo kàrì dré adrèzo ràle rúásà kóná be mudrí-drì-rì dhi tá be. Akódhi nda kízà tá ngá í drígàsè akílé títi kòdzó ì dré wóyá. Di, dhya àlo kitswá tá akódhi ni tidrí bwá ko.

⁴⁴ Di dré àyi kisízó ànyi Yésu àmvolèsè gò, akódhi ni kítá ti tabè. Gbã kòdhwa, kàrì adrélépi ràle rúásà nda dré akízó.

⁴⁵ Gò Yésu dré lizizóá dhi: «Àdhi tabè ma nì?» Di móndyá títi nda ì dré adrèzo tàá dhi, ì 'o tá tà nda àyi ko. Gò Pétèro dré tàzoá dhi: «Mírì, móndyá zyandre kòni ì adré ámi gàrà kí kúrú, adrèzo àyi kí tribe mí rúsè.»

⁴⁶ Di, Yésu gò ína tàá dhi: «Dhya àlo tabè ma 'í. Tàko ko, má atógyà má rú dhi, rìnyí pfò má lèsè dre.»

⁴⁷ Di tòkò nda kònò, í kitswá vélé àyi zu bwá ko dhi dre dhi, dré alìzo lyabe tirí dré adhéle Yésu pá. Dré titízóá móndyá títi ì kandrá dhi, í tabè tá akódhi àdho tà sè ya, ìndí í adrí gbá lókyá nda 'á ngíni ya dhi.

⁴⁸ Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Áma zapi, ámi tà ka'íkà'í tidrí mi dre. Mí lí togó be kidríkídri.»

⁴⁹ Yésu dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, dhya àlo angálépi Yàyirò, lísámbò dzó nì kàdrì nda bhàlèsè dhi dré atsázó tàá drá dhi: «Ámi zapi drà dre. Mí kògò adrélé dhya tà tadhálépi dhi nì lagù ko.»

⁵⁰ Di, Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá Yàyirò dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'í ngbà 'í ka'íka'í gò, akódhi kàdrirò.»

⁵¹ Yésu kòtsa Yàyirò bhàna dre dhi, dré móndí ázya ka'izo file í be dzó nda na ko. Ka'í ngbà 'í Péteró, Yòwání, Yàkòbhò, tsàle mvátòkò nda nì atá í andre nì be dhi í kòdhya.

⁵² Móndyá títi dzó nda 'á dhi ì adrè tá àwó ngo, adrézó tongólé mvámvá nda nì tà sè. Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí àwó. Anyá ko, akódhi drá ko. Adré ìna ayí ko.»

⁵³ Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi nì gu, ì dré nìle mvámvá nda drà tá bàti dhi sè.

⁵⁴ Di, Yésu dré akódhi nì drigá rùzo gò, tàzoá kúli 'u'u sè dhi: «Mvámvá, mí nga!»

⁵⁵ Gbá kòdhwa, akódhi nì lídrì dré agòzo gò, dré ngàzo kuru. Gò Yésu dré tàzoá dhi, ì kòfè drá ngá nyàle.

⁵⁶ Di mvámvá nda nì atá í andre nì be dhi kì líndrì dré gàzo bhwàbhwa. Di, Yésu dré lazízóá àyi dri dhi, ì kòlongó tà ru 'òlepi nda dhya àlo dré ko.

9

Yésu tìbhù àyi lebhèhá mudrì-drì-rì dhi í lile àzì na

(A kònò kpà Mátáyò 10:5-15; Mároko 6:7-13)

¹ Amvolàsà dhi, Yésu dré àyi lebhèhá mudrì-drì-rì dhi kì azízó gò, rìnyí fèzo àyi dré kítswázó tìrì kònzì títi dhi kì dro móndí í lèsè, ìndì kítswázó móndí kì tidrì àyi kì drà í lèsè.

² Dré àyi kì tìbhùzo lile Gìkà nì Opì nì tà longóbe, ìndì dràbhá kì tidrìbe,

³ tàzoá àyi dré dhi: «Mì do ngá àlo atsí sè dhi ko. Mì kòdo kùtù fa 'í yà, kòmvò 'í yà, mápà 'í yà, làfa 'í yà, kó ngalé kítá agá lèsè dhi nì ázya 'í yà dhi àmi rú ko.

⁴ Dzò ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònàle tsàle kítù mì dré dra ngàzo bhà nda 'àsè dhi tú.

⁵ Bhàandre ángùdhi dra àmi kì ka'izo dòle lána dóro ko dhi na dhi, mì kòpfo 'àsà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrì àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi kì tà títi dre.»

⁶ Gò Yésu nì lebhèhá nda ì dré ngàzo adrélé tatsílè bhà àlo àlo í 'àsè, Rúbí Tani longóbe, ìndì móndí kì tidrìbe àrà títi í 'àsè.

Opí Eródè nì drì abí Yésu nì tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Mároko 6:14-29)

⁷ Lókyá nda sè dhi, Eródè adrélépi tá opí ro bvò Gállílayà àdhya drìle dhi dré tà títi adrèbhá ru 'o nda kì rúbí yizo gò, akódhi nì drì dré adrézó abilé àsà. Tàko ko, móndí àruka ì adrè tá tàá dhi, Yòwání Bátisimò fèlepi angá ìna dràdrà lèsè nì.

⁸ Àruka nì ì adrè tá tàá dhi, Elíyà agá móndí í kandrá nì. Àruka nì ì adrè kó tá tàá dhi, pròfétà atú dhi kì àlo angá dràdrà lèsè nì.

⁹ Di, Eródè dré tàzoá dhi: «Áma tàndi, má 'o Yòwání nì drì lile dhi 'í. Di dhya má dré adrézó rúbì nì nì yi kòdhi àdhi 'í?» Gò dré adrézó Yésu nì nda nòle.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi í dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Mároko 6:30-44; Yòwání 6:1-14)

¹⁰ Apóstolò Yésu dré tá tìbhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré tà títi ì dré 'òle dhi kì titízó drá. Gò akódhi dré àyi kì drizo lizo àyi páti tsàle bhàandre rú zìle Bètèsàyidà dhì na.

¹¹ Di, móndí zyandre dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi òpè. Í kòtsa akódhi véna dre dhi, dré àyi kì ka'izo dòle dóro gò, kidhózó adrélé Gìkà nì Opì nì tà ta àyi dré, adrézó àyi adrèbhá tá drà íbe dhi kì tidrì.

¹² Ìndrò kàtsá ànyi dre dhi, akódhi nì lebhèhá mudrì-drì-rì dhi ì dré àyi kì kisizó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Áma àrà bhà àko dhi 'á. Mí kòfè di látì móndyá zyandre kòni ì dré lizo mányàngá nda àrà ayízó dhi íbe, bhà àma làgàsè dhi ì 'àsè ìndì gbàbhú 'àsè.»

¹³ Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Ámi kì tàndi, mì fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» I gò logóá dhi: «Áma ngbà 'í mápà íbe nzi ìndì kosyá íbe rì. Mí adrè leá dhi, àma kì tàndi, mà kòlì mányàngá gí móndyá zyandre kòni ì dré títi?»

¹⁴ (Anyá ko, àgo ì tá ànyànyì ngùlù-nzi àrà nda 'á.) Di Yésu dré tàzoá àyi lebhèhá ì dré dhi: «Mì tukú àyi lírilé ngbungbu nyadhì-rì-drì-mudrì.»

¹⁵ Di lebhèhá nì ì dré 'òzoá kònini gò, móndyá nda ì dré lírízó títi.

¹⁶ Di Yésu kádó mápà nzi nda ì kosyá rì nda íbe dre dhi, dré mì tingázó kurú na bhù na, tà tani zizo Gìkà tí ngá nda ì dri. Dré ngá nda kì tonjòzo lanzílè àyi lebhèhá ì dré, ì kòlanzírò móndyá zyandre nda ì dré.

¹⁷ Di àyi títi nda ì dré nyàzoá pìzo. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àmbí ni ki lokózó gálè kánzì mudrì-drì-rì dhì ì sè bìbi.

Pètèrò tà ngádra 'á dhì, Yésu Mèsíyà 'i

(A kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Mároko 8:27-30)

¹⁸ Kítú àlo dhì, Yésu adrè tá tà ta Giká be kalóma. Akódhi ni lebèbhá ì tá ngbà 'i akódhi làga àyi. Gò dré lizízóá àyi tí dhì: «Móndí zyandre dhì ì adrè táá dhì, ma àdhi 'i?»

¹⁹ Ì logó drá dhì: «Móndí àruka ì adrè táá dhì, mi Yòwání Bátisimò fèlepi 'i. Aruka ni ì adrè táá dhì, mi Elíyà 'i. Aruka ni ì adrè kó táá dhì, mi pròfétà atú dhì ki àlo angálépi dràdrà lèsè dhì 'i.»

²⁰ Yésu gò lizíá àyi tí dhì: «Di àmi ró dhì, mì adrè àmikya táá dhì, ma àdhi 'i?» Pètèrò gò logóá dhì: «Mì Mèsíyà Giká dré amùle dhì 'i.»

²¹ Gò Yésu dré àyi ki logázó tà tàndi ró, ì kòlongoró tà nda dhya àlo dré ko.

²² Dré tàzoá dhì: «Adrè leá dhì, Móndí ni Mv́ kónya kizà lavulé, ìndi Yúdà ànzi ki bhàgo ì, kòwána kàdrì ì, ìndi tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhì ì kògà akódhi rè. Adrè kpà leá dhì, à kòpfu akódhi dràle gò, kítú ni na sè dhì, Giká kòtingaró akódhi dràdrà lèsè.»

Yésu ni lebèma

(A kònò kpà Mátáyò 16:24-28; Mároko 8:34-9:1)

²³ Bvóá dhì, Yésu dré tàzoá móndyá títi dhì ì dré dhì: «Dhya àlo kàdré leá alíle má vésè dhì, lè akódhi nda kòtayí àyi tàndi ni tà, kàdré àyi fa kikapípa adó kítú àlo àlo títi gò, kàdréro áma lebè.»

²⁴ Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi àyi tàndi ni lídrì le tídrìlé dhì, a ni àyi lídrì nda ni 'o avíle. Di, dhya àngùdhi adrélépi ìna àyi lídrì fe áma tà sè dhì, a ni àyi lídrì nda ni tídrì.

²⁵ Angyá ko, dhya àlo kòkisú ngá bvò kòndi àdhya ì títi gò, àyi tàndi ni tayízó avíle dhì, akódhi nda kísú ìna àdho tà dóro 'i?

²⁶ Dhya àlo kàdré kanyò ro áma tà sè ìndi áma kúlí ki tà sè dhì, Móndí ni Mv́ ni kókpa adrè kanyò ro akódhi nda ni tà sè, lókyá í dré dra agòzo àyi mìlanzilanzì na, àyi Atá ni mìlanzilanzì na, ìndi àngéló lólo kya na dhì tú.

²⁷ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Móndí àruka adrèbhá àyi ki totó kònwa ni ì kítswá dràle drìdrì ì dré dra Giká ni Opì nòzo dhì kandrà ko.»

Yésu ni lású ladzá ru atsálé lagulagu ró

(A kònò kpà Mátáyò 17:1-8; Mároko 9:2-8)

²⁸ Anyíanyi kítú nzi-drì-na kúlí nda ì àmvolèsè dhì, Yésu dré Pètèrò ki drìzo Yòwání íbe ìndi Yákòbhò be, lizo àyi íbe mbàle kóngò àlo drìna, kitswálé tà ta Giká be.

²⁹ Di dré adrèrà'a tà ta Giká be dhì 'á dhì, akódhi ni mìbhalé ni lású dré ngàzo ru ladzá. Akódhi ni kítá ì dré kpà atsázó kemve kpírìkpírì lagulagu ró.

³⁰⁻³¹ Gbá kòdhwa, àgo rì, Mósè ì Elíyà be dhì ì dré agázó lású be lagulagu ró àyi kandrà, adrélé tà ta Yésu be. Í adrè tá Yésu ni àzi lizo dràle Yèrusalémà na dhì ni akí ngíni ya dhì ni tà ta.

³² Pètèrò ì arúpi ni íbe dhì ki m̀ adrè tá ayí ro. Di ì kòlaró dre dhì, ì dré Yésu ni nòzo lagulagu ró tùmání àgo rì adrèbhá àyi ki totó akódhi làga nda íbe.

³³ Ago nda ì dré tá adrèrà'a 'òle Yésu ni tayí dhì 'á dhì, Pètèrò dré tàzoá drá dhì: «Mírì, dóro ni mà dré adrélé kónwa dhì. Mà kòledé wéma na dhì ì kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndi àlo ni Elíyà dré.» (Akódhi nì tá tà í dré adrélé tàle dhì ko.)

³⁴ Dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhì 'á dhì, ndùrùku dré apfòzo àyi ki asó rùkù. Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré tá adrèrà'a íle ndùrùku nda na dhì 'á dhì, tírì dré àyi ki 'òzo.

³⁵ Gò kúlí dré apfòzo ndùrùku nda lèsè táá dhì: «Kònidhi áma Mv́agó má dré zìle dhì 'i. M̀ kòyi akódhi!»

³⁶ A kòtà tà nda dre dhì, ì dré nòzoá dhì, Yésu tá ìna kalóma. Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré tà nda ki zùzo tayílé àyi léna. Lókyá nda sè dhì, ì títi tá tà ì dré nòle nda ì dhya àlo dré ko.

Yésu tídrì mv́agó àlo tírì kònzi íbe í léna dhì

(A kònò kpà Mátáyò 17:14-18; Mároko 9:14-27)

³⁷ Kítú bvóá dhì sè, Yésu ì kásì kóngó nda drìlèsè lebèbhá ni íbe dre dhì, móndí zyandre lavulé dhì ì dré alizo ru kísú akódhi be.

³⁸ Gò agó àlo móndyá zyandre nda ì kòfalé dhì dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhì: «Tadhálépi, má adrè àmi ti lizí, mí kòbherò m̀ áma mv́agó véna. Tàko ko, akódhi áma mv́ àlo kwákwá dhì 'i.

³⁹ Tirí kònzì àlo dhi adré akódhi ni ru rã gò, dré adrézó trèle ngbõ ró. Tirí nda dré adrézó akódhi ni kizí rinyí sè gò, kápùtrá dré adrézó apfòle sílāsà. Adré ngbà 'í akódhi ni tayí lókyá tsà gò, gòzo adréle akódhi ni ató í pálé.

⁴⁰ Má lizí tá àmi lebèbhá ki ti, ì kòdroró tirí nda ká. Di, ì kitswá tá àyikya bwà ko.»

⁴¹ Di Yésu logó dhi: «Àmi, móndyá ándrò tà ka'ika'í àko ìndí àmi ki tayíbhá litilé ni í, mà ni adré velé àmi íbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi ki tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mí adrí àmi mvá nda alizo ába má velé.»

⁴² Mvámvá nda dré tá adrerà'a alìle Yésu velé dhi 'á dhi, tirí kònzì nda dré akódhi ni bhèzo kiní mi gò, kizizóá rinyí sè. Di, Yésu dré ìna ligizó tirí kònzì nda be, mvámvá nda ni tidrízó gò, logózóá atá ni véna.

⁴³ Di móndyá títi nda ki líntrí dré gázo bhwábhwa Gíká ni tà kàdrì sè.

Yésu gò áyi dràma ni tà longó

(A kònò kpà Mátáyò 17:22-23; Mároko 9:30-32)

Móndyá títi nda ì dré tá adrerà'a sibhálé be ngbo tà títi Yésu dré adréle 'òle dhi ki tà sè dhi 'á dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi:

⁴⁴ «Mì kòyi tà má dré adréle tàle àmi dré kònìdhi dóro: A ni Mónde ni Mvá ni lefè kàribhá ì drígá.»

⁴⁵ Di, kúlí nda fi tá ìna àyi drína ko. Andu ni zù tá ì zùzù àyi dré, ì kòkítswáro nìá bwà ko. Ì adré tá kpà ngá ro tà nda ni lizima Yésu tí dhi sè.

Dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mátáyò 18:1-5; Mároko 9:33-37)

⁴⁶ Amvolásá dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré dhèzo adréle tà kayí àyi kòfalèsè, nìzoá ngalé dhya kàdrì lavulé àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

⁴⁷ Yésu dré tà ì dré adréle kisùle nda ni nìzo kyá gò, mvámvá àlo dhi ni adózó bhàle í làga,

⁴⁸ tàzoá àyi dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélepi mvámvá kònìdhi tíni dhi ni ka'í dòle dóro áma rú sè dhi, adré áma tàndi ni ka'í kòdha. Dhya ángùdhi adrélepi áma ka'í dòle dóro dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ka'í kòdha. Tàko ko, dhya tàko lavulé àmi títi ì kòfalé dhi ìna dhya kàdrì lavulé dhi 'i.»

Dhya adrélepi ru pfu àmi íbe ko dhi àmi ki àlo 'i

(A kònò kpà Mároko 9:38-40)

⁴⁹ Gò Yòwàni dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, mà nò tá agó àlo dhi adrerà'a tirí kònzì ki dro àmi rú sè. Di mà dré akódhi nda ni logázó, dré tá adréle áma ki àlo 'i ko dhi sè.»

⁵⁰ Di, Yésu logó drá dhi: «Mì logá akódhi ko. Ángyá ko, dhya ángùdhi adrélepi ru pfu àmi íbe ko dhi, àmi ki àlo 'i.»

Bhà àlo Sàmàriyá kya gá Yésu rè

⁵¹ Lókyá Yésu ni dòzo bhù na dhi kàtsá ànyi dre dhi, akódhi dré ìna togó tsizo lizo Yèrusalémà na.

⁵² Di dré mónde ki mùzo lìle drìdrì í kandrána gò, ì dré lizo tsàle bhà àlo Sàmàriyá kya na kitswále àrà ledé akódhi dré.

⁵³ Di, móndyá kònàle dhi ì dré àyikya akódhi ni ka'ima gázo rè, dré tá adréle lìle Yèrusalémà na dhi sè.

⁵⁴ Akódhi ni lebèbhá, Yàkòbhò ì Yòwàni be dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Mírì, mí adré leá dhi, mà kázì àtsí asilé bhù lésè, àyi ki za vèle nyinyí?»

⁵⁵ Di, Yésu dré ìna àyi alázó, lawàle àyi dri.

⁵⁶ Gò ì dré lizo bhà àzya na.

Móndyá adrébhá Yésu ni le lebèle dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 8:19-22)

⁵⁷ Ì dré tá adrerà'a lavulé láti 'àsè dhi 'á dhi, agó àlo dhi dré tàzoá Yésu dré dhi: «Má ni àmi lebè àrà títi ángùdhi mí dré adrézó lìle dhi ì 'àsè.»

⁵⁸ Yésu logó drá dhi: «Kìlìwá ì àyi ki bhú íbe. Arí ì kpà àyi ki bhà íbe. Di, Mónde ni Mvá ìna àrà dré kitswázó àyi dri la lovózó dhi àko.»

⁵⁹ Gò Yésu dré tàzoá agó àzya dré dhi: «Mí lebè ma.» Di, agó nda tà drá dhi: «Mírì, mí kòtayí rè zyà ma lìle áma atá ni si 'íká.»

⁶⁰ Yésu logó drá dhi: «Mí tayí mónde dràbhá dre dhi ì àyi ki àbvò ki si. Di, mí ró dhi, mí lè mína Gíká ni Opí ni tà longóbe.»

⁶¹ Gò agó àzya dhi dré tàzoá dhi: «Mírì, má ni àmi lebè. Di, mí kòtayí rè zyà ma lìle lazilé bhà na 'íká.»

⁶² Dì, Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi kibhó dòlepi kitswázó amvú 'a gò, gòzo àyi alá ngá no í àmvolé dhi kitswá ina Giká ni Opì sè ko.»

10

Yésu tìbhù àyi lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrì-drì-rì dhi i àzì 'o

¹ Amvolásà dhi, Mírì Yésu dré àyi lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrì-drì-rì dhi ki kípèzo gò, àyi ki tìbhùzo lile rì rì drìdrì í kandràna bhàandre wáyi, indì àrà wáyi í dré tá adrézó 'òle lile dhi i 'ásè.

² Dré tá adrérà'a àyi ki tìbhù dhi 'á dhi, tà àyi dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavulé dre. Dì, àzìbhá adrèbhá lànyá nda ni lokó dhi ki àbvò yókódhó. Mì kàdré dì lànyá nda ni líyì ni tì lízì, kòmùró àzìbhá i lile àyi lànyá lokó be dhi bvò.

³ Mì lì! Mì nò rè ká! Má adré àmi ki mu ngóro kábiligya ànzi i tání trú kàlagi i kòfalé.

⁴ Mì kòdo làfa 'i yà, kòmvo 'i yà, kó ngalè kámókà àzya 'i yà dhi atsi sè ko. Látì bhálésè dhi, mì kòfè mòdo dhya àlo dré ko.

⁵ Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà rè zyà dhi: «Tà kìdrìkìdri kàdré dzó kòndhì 'á.»

⁶ Dhya àlo adrélèpi tròle tà kìdrìkìdri rú dhi kàdré kònale be dhi, tà kìdrìkìdri mì dré zìle nda ni adrè akódhì dri. Dì, dhya kònini dhi kàdré yó dhi, tà kìdrìkìdri nda ni agò àmi vélé.

⁷ Mì kàdré ayilé dzó nda na, adrélé ngá i dré dra fèle àmi dré dhi ki nya indì mvuá. Tàko ko, adrè léá dhi, dhya àzì 'òlepi dhi kònnya àyi landè. Dì mì kòlavú dzó àlo àlo i 'ásè, àrà ayízó dhi ki ndabe ko.

⁸ Bhàandre ángùdhi mónnyá lána dhi i dré dra àmi ki ka'izo dòle dóro dhi na dhi, mì kàdré ngá i dré dra bhàle àmi kandrá dhi ki nya.

⁹ Mì kàdré dràbhá kònale dhi ki tidrì, adrézó tàá mónnyá nda i dré dhi: «Giká ni Opì atsa ànyi àmi kòfalé dre.»

¹⁰ Dì, bhàandre ángùdhi mì dré dra fizo lána gò, àmi ki ka'izo dòle dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò bhà nda ni látì andre bhálé, tàà àyi dré dhi:

¹¹ «Má adrè ndàndì àmi ki bhàandre ni tàpfulíndrì tròlepi àma pá dhi ni towá tadházóá dhi, mà tayí àmi ki tà tífì dre. Dì, lè mì kòni tàle dhi, Giká ni Opì atsa ànyi dre.»

¹² Má adrè tàá àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvò tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño mónnyá bhàandre nda lésè dhi i dri, mónnyá Sòdómà lésè dhi kya ki lavú.»

Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya

(A kònò kpà Mátáyò 11:20-24)

¹³ Yésu gò tàá dhi: «Kizà àmi ki ngá 'i, àmi Kòràzinàbhá ro ni i! Kizà kpà àmi ki ngá 'i, àmi Bètèsàyídàbhá ro ni i! Angyá ko, má kò'o tá tà líndrìga ró má dré 'òle àmi véna dhi i Tìrè na indì Sidónà na dhi, kònò mónnyá bhàandre nda i 'ásè dhi i asó tá kítá lírì àyi rú kánó, lírìzò àyi ki drì pfo tópfò sè tadházóá dhi, i ladzá àyi ki togó káyá dhi dre.

¹⁴ Asà dhi, kítú Giká dré dra tàbvò tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño àmi dri mónnyá Tìrè i lésè Sidónà be dhi kya ki lavú.

¹⁵ Dì àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ni i, mì adrè tsì kisúá dhi, Giká ni àmi ki tà tingá tsàle byá kurú na bhù na bàti? Tàdzì ko! A ni àmi ki tà tírì tsàle byá mónnyá dràbhá dre dhi kì àrà na.»

¹⁶ Yésu gò tàá àyi lebèbhá i dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélèpi àmi ki kúlì yi dhi, adrè àma kúlì yi kòdhya. Dhya ángùdhi adrélèpi àmi ki ga dhi, adrè àma ga kòdhya. Dhya ángùdhi adrélèpi àma ga dhi, adrè dhya àma amùlepi dhi ni ga kòdhya.»

Mónnyá nyadhi-na-drì-mudrì-drì-rì dhi ki agòma

¹⁷ Amvolásà dhi, mónnyá nyadhi-na-drì-mudrì-drì-rì nda i dré agòzo arí be Yésu vélé, tàá dhi: «Mírì, ndàndì tírì kònzì i adrè tà mà dré adrélé tàle àyi dri àmi rú sè dhi ki 'o, adrézó àyi ki bha àma zàle.»

¹⁸ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má nò Sàtànà adhéra'a bhù lésè ngóro bhù lagulagu tìni.

¹⁹ Mì yi rè ká! Má fè rìnyí àmi dré kitswázó nì ki ató dápàya íbe, indì kitswázó àmi ki kàrìbhá, Sàtànà ni rìnyí wáyi dhi ni lavú. Dì tà àlo kitswá gòle àmi ki 'o kònzì ko.

²⁰ Dì, tàgba dré adrézó kònini dhi, mì kòlenzé tírì kònzì i dré adrélé àyi ki bha àmi zàle dhi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé Giká dré àmi ki rú tìsile bhù na dhi sè.»

Yésu fè àwoyá Giká dré

(A kònò kpà Mátáyò 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu gàlepi Tírì Lólo ni arí sè bí dhi dré tàzoá dhi: «Á! Tátá, Mírì bhù kya bvò be ni, má adrè àwoyá ta mí dré, mí dré tà kòdhi ki zùle tògyabhá i dré indì

móndyá tà nibhá i dré gò, tà nda ki tadházó ànzimvá i dré dhi sè. Ayiya, Tátá, tàko ko, tà mí dré 'òle nda tá dóro mí mùlèsè.

²² Àma Atá tayí tà títi dhi i má drígá dre. Dhya àlo nìlepi Gíká ni Mvágó àdhi 'i ya dhi yókódhó, ngbà 'i Gíká Atá nì nì. Dhya àlo nìlepi Gíká Atá àdhi 'i ya dhi kpà yókódhó. Ngbà 'i akódhi ni Mvágó nì nì, ìndi dhya Mvágó nda dré adrézó àyi Atá ni le tadhálé àyi dré dhi i nì àyi.»

²³ Gò Yésu dré àyi alázo tàá ngbà 'i àyi lebèbhá i dré dhi: «Kólénzé àmi adrèbhá tà mì dré adrélé nòle dhi ki no nì i dré!

²⁴ Angyá ko, má adrè tàá àmi dré dhi: Prófètà bí dhi i ópí bí dhi íbe dhi i lè tá tà mì dré adrélé nòle dhi ki nòle tò gò, ì dré àyikya nõzoá ko. Í lè tá kpà tà mì dré adrélé yìle dhi ki yìle tò gò, ì dré àyikya yìzoá ko.»

Pídhígó Sàmàriyà agó dóro dhi ni tà dri dhi

²⁵ Amvolásá dhi, dhya àlo Mósè ni tátírítrí kúlí nìlepi dóro lavulé dhi dré alizo tà kònìdhi ni lizí Yésu tí, kitswázó akódhi ni tabhì: «Tadhálépi, lè má kò'o àdho tà kòdhyà kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

²⁶ Yésu logó drá dhi: «Mósè ni tátírítrí kúlí adrè tàá ngíni? Mí adrè tátírítrí kúlí nda ni na ngíni?»

²⁷ Dì tátírítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Lè mí kàdré Mírì àmi Gíká ni le àmi togó sè wáyi, àmi lídrì sè wáyi, àmi rinyí sè wáyi, ìndi àmi tà kisúkisú sè wáyi. Lè kpà mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tìni.»*

²⁸ Yésu gò tàá drá dhi: «Mí logó kyá. Mí kò'o kònini dhi, mí ni lídrì nda ni kisú.»

²⁹ Dì, tátírítrí kúlí tadhálépi nda lè tá ìna àyi bhàle adrélé gyágya gò, dré lizizóá Yésu tí dhi: «Àma àzya nda ìna àdhi 'i?»

³⁰ Yésu gò logóá dhi: «Kítú àlo dhi, agó àlo dhi adrè tá síle Yerúsalemá lésè lìle Yèrikò na gò, dré tsàzo file trú kùgubhá i kòfalé. Í dré akódhi ni ngá wáyi dhi ki topázó, akódhi ni bhwázó gò, tayizóá ànyìanyì dràdrà mùle.

³¹ Kòwáná àlo dhi adrè tá kpà asilé láti nda 'àsè bagí ro. Kònò agó nda dre dhi, dré ìna ngá kizo làgásà gò lizo.

³² Bvóá dhi, agó àlo Léví ni sùrú lésè dhi dré kpà atsázó agó nda ni no gò, dré kpà ngá kizo làgásà gò lizo.

³³ Dì, Sàmàriyà agó àlo dhi adrè tá kpà asilé láti nda 'àsè gò, dré atsázó àrà nda 'á. Kònò agó nda dre dhi, dré ìna kizà dòzo àyi togó na akódhi nì tà sè.

³⁴ Dré àyi kisizó ànyì akódhi làga, dò ki da vínò be akódhi ni làzì i mí gò, làzì nda ki lambézó. Dré akódhi ni dòzo bhàle àyi tàndi ni pùndà dri, lizo ába tsàle kùmú ki dzó na gò, akódhi ni limvuzo kònale.

³⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, dré làfa lò'wa rì dhi ki adózó fèle dzó nda ni líyí dré, tàzoá dhi: «Mí kòlikí agó kònìdhi dóro. Làfa àngopi ya mí dré dra kizalé làfa kòndi dri akódhi ni tà sè dhi, má ni mána logóá mí dré, má dré dra agòrà'a kònwàsè dhi 'á.»

³⁶ Gò Yésu dré tátírítrí kúlí tadhálépi nda ni lizizó tàzoá dhi: «Mí mùlèsè dhi, dhya na nda i kòfalé dhi, dhya àngùdhi atsá ìna agó filepi trú kùgubhá i kòfalé nda ni arúpi ró nì?»

³⁷ Dì tátírítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Dhya akódhi ni kizà bhàlepi dhi 'i.» Dì Yésu tà drá dhi: «Mí lì, mí kàdréró kókpà 'òá kònini.»

Yésu tsa Màràtà i bhàna Màriyà be

³⁸ Yésu ì dré tá adrèrà'a lìle lebèbhá ni íbe láti 'àsè dhi 'á dhi, ì dré tsàzo bhà àlo na gò, tòkó àlo rú be Màràtà dhi dré akódhi ni ka'izo dòle dóro i bhàna.

³⁹ Mírì kòfì dzó nda na dre dhi, tòkó nda ni amvúpi rú be Màriyà dhi dré lírizó akódhi ni pá làga, adrélé akódhi ni kúlí yi.

⁴⁰ Dì, Màràtà adrè tá ìna landulé àzì wáyi dré adrélé 'òle mányàngá tà sè dhi i sè. Dré àyi kisizó ànyì Yésu làga tàá drá dhi: «Mírì, àma amvúpi dré àma tayílé adrélé àzì wáyi dhi ki 'o kalóma nì, tà nda tà tàko 'i mí mùlèsè? Mí kòtà di drá dhi, kàlì drígá bha má vélé wà.»

⁴¹ Dì, Mírì logó drá dhi: «Màràtà, Màràtà, mí adrè mína àmi togó bha lanzìle, adrézó kpà bhàá kuru tà bí dhi i sè.

⁴² Dì, tà kitswálépi à kò'o dhi ngbà 'i àlo kwákwá. Màriyà kípè ìna tà dóro lavulé dhi kòdhyà. A kitswá kpà tà nda ni tingá velásà bwà ko.»

* 10:27 10:27 A kònò Dùtèronómè 6:5; Lèvitiké 19:18.

11

Yésu tadhá tà zìma Giká tí dhi ní tà

(A kònò kpà Mátáyò 6:9-13; 7:7-11)

¹ Kítú àlò dhi, Yésu adrè tá tà zì Giká tí àrà àlò dhi na. Kòzì tà akílè dre dhi, akódhi ní lebèbhá kì àlò dré tázòá drá dhi: «Mírì, mí kòtadhá àma dré tà zìma Giká tí dhi, ngóró Yówàní dré tadhálè àyi lebèbhá ì dré dhi tìni.»

² Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì dré adrèrà'a tà zì Giká tí dhi 'á dhi, mì kàdrè tàá dhi: <Àma kì Atá, lè mónnyá wáyi dhi ì kòni dhi, mí Giká lólo 'ì dhi be. Àmi Opì kàtsá mónnyá wáyi ì kòfalé wà.»

³ Mí káfè àma dré mápà kitswálèpi àma sè kítú àlò àlò títì ì sè dhi wà.

⁴ Mí kòtrì àma kì tàkònzì ì.

Tàko ko, àma kì tàndì mà adrè kpà mónnyá wáyi adrèbhá tàkònzì 'ò àma rú dhi kya kì tri.

Mí kòtayì àma tà dré tabhìle, àma kì 'òzo dhèle tàkònzì na dhi ko.»

⁵ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Àruka ní, dhya àlò àmi kòfalé dhi ní kitswá lile àyi arúpi véna ngátsi kítógá sè, tàá drá dhi: <Àma arúpi, mí afè má dré mápà na.»

⁶ Angyá ko, àma arúpi àlò dhi alì làwú làvo lèsè atsálé má vélé. Dì, ma ngá àlò má dré kitswálé fèle drá dhi àko.»

⁷ Dì akódhi ní arúpi dzó nda lé dhi ní go logóá drá dhi: «Mí lagú ma ko. Má asé dzótì dre. Àma àma ànzì ìbe dhi, mà ayì dre. Má kitswá ngàle ngá fe mí dré bwà ko.»

⁸ Dì, mà adrè mána tàá àmi dré dhi: «Gba dhya dzó nda lé nda kàdré ngàle ngá fe akódhi dré, dré adrélé àyi arúpi 'ì dhi sè ko yà dhi, a ní nga ngá títì dré adrélé lèle dhi kì fe drá, dré adrélé zìá landé àko ró dhi sè.»

⁹ Má adrè dì tàá àmi dré dhi: Mì kàdré tà zì Giká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkisúró. Mì kàdré dzótì ga gò, à kònzìró àmi dré.

¹⁰ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélèpi tà zì Giká tí dhi adrè kisúá. Dhya adrélèpi ngá nda dhi adrè kisúá. Dhya adrélèpi dzótì ga dhi dré dhi, à adrè kpà nzíá.

¹¹ Àmi ànzì kì atá ro ní ì, àmi kì mvá kàdré kosyá zì àmi tí dhi, mì ní tsì ní fe drá kòdhya?

¹² Kó ngalé, àmi kì mvá kàdré tà'ú bhú zì àmi tí dhi, mì ní tsì dápáyà fe drá kòdhya?

¹³ Dì àmi móndí kònzì ró ní ì, mì kòni adrélé ngá dóro fe àmi kì ànzìmvá ì dré dhi be dhi, àmi kì Atá bhù na dhi ní Tírì Lólo fe dhya adrèbhá zìá ì tí dhi ì dré tà tàndì ró!»

Yésu ní tà, tìrì kònzì kì kàdrì àdhya be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:22-30; Mároko 3:22-27)

¹⁴ Kítú àlò dhi, Yésu adrè tá tìrì kònzì dro agó àlò ábhàbhá ro dhi lèsè. Tìrì kònzì nda kòpfò lásà dre dhi, ábhàbhá nda dré kídhózo adrélé kúllì ta gò, móndí zyandre kònale dhi kì línrí dré gázo bhwàbhwa.

¹⁵ Dì, àyi kì àrukabhá ì dré àyikya tázòá dhi: «Dhya kòdhi adrè tìrì kònzì kì dro topfòle móndí ì lèsè, Bèlèzèbùlè, tìrì kònzì kì kàdrì ní rìnyí sè.»

¹⁶ Àyi kì àruka ì adrè tá akódhi ní le tabhìle gò, ì dré akódhi ní ti lizìzó, kò'oró tà àlò línríga ró angálèpi Giká vélèsè dhi.

¹⁷ Dì, Yésu dré ìna tà ì dré adrélé kisùle nda ní nìzo kyá gò, tázòá àyi dré dhi: «Òpì ángùdhi mónnyá zàlá dhi ì dré adrèzó ru lanzi àyi kòfalèsè dhi, òpì nda ní tà ní akí títì. Dzó ángùdhi mónnyá lá dhi ì dré adrèzó ru lanzi àyi kòfalèsè dhi, dzó nda ní arí nyínyì.

¹⁸ Kòkpà kòdhi tìni, mónnyá Sàtánà ní rìnyí zàle dhi ì kàdrè ru lanzi àyi kòfalèsè dhi, akódhi ní òpì ní kitswá àyi totó ngíníngíni ró? Má adrè tà kòdhi ní ta, mì dré adrélé tàá dhi, mà adrè tìrì kònzì kì dro Bèlèzèbùlè ní rìnyí sè dhi sè.

¹⁹ Má kàdré mána tìrì kònzì kì dro Bèlèzèbùlè ní rìnyí sè dhi, àmi kì lebèbhá ì adrè dì àyi kì dro àdhi ní rìnyí sè? Dì àsà dhi, àyi nda kì tà mì dré adrélé tàle nda kì bvó ta àyi.

²⁰ Dì, mà kàdré mána tìrì kònzì kì dro Giká ní tàndì ní rìnyí sè dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, Giká ní Opì atsá àmi kòfalé dre káya dhi.

²¹ Agó kòmbá àlò àdzú ngá ìbe bí dhi kàdré àyi dzó líkì dhi, akódhi ní ngá títì dhi ì líná.

²² Dì, dhya àzya rìnyì ró akódhi ní lavúlèpi dhi kàtsá àdzú bhu akódhi be gò, lavúzòá dhi, dhya nda ní akódhi ní àdzú ngá dré àyi togó bhàzo dríá dhi kì tìngá, akódhi ní ngá títì dhi kì topázó lanzilé.

²³ Dhya ángùdhi adrélèpi tùmàní má be ko dhi, adrè ìna ru pfu má be. Dhya adrélèpi móndí kì kímó tùmàní má be ko dhi, adrè ìna àyi kì lapé.»

Tìrì kònzì ní agòma file móndí lèna dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:43-45)

²⁴ Yésu gò tàà dhi: «Tírí kònzí àlo dhi kòpò dhyà àlo lésè dhi, adré anyálé àrà fà ro dhi i 'ásè, àrà í dré kítswázó lovolé lána dhi ni ndabe. Di, kòkítswá kisúá bwá ko dhi, adré tàà dhi: «Má ni go file áma dzó má dré apfòzo lásà dhi na.»

²⁵ Kògò tsàle dre dhi, adré kisúá dhi, à awá dzó nda ni 'álé, ngá lána dhi ki tobhàzo kpàkpa dre.

²⁶ Di adré lìle tírí kònzí áyi lavúbhá nzi-drì-rì dhi ki nda lìzo àyi íbe gò, ì dré adrézó tífilé adrélé dhyà nda léna. Di dhyà nda ni tà kùdù ro dhi vélé kònzí wáláká ni ni lavú.»

Kólénzé móndyá adrébhá Giká ni kúlí ka'í 'òle dhi i dré

²⁷ Yésu dré tá adrerá'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, tòkó àlo móndí zyandre i kòfalé dhi dré kúlí yòzo tàzoá drá dhi: «Kólénzé tòkó àmi todólépi i léna gò, bà fèzo mí dré ndròle dhi dré!»

²⁸ Di, Yésu logó dhi: «Lavúlé dhi, kólénzé ína móndyá adrébhá Giká ni kúlí yi gò, ì dré adrézó ka'íá 'òle dhi i dré!»

Tà tadhálé pròfètá Yónà ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:38-42)

²⁹ Móndí zyandre lavúlé dhi ì dré tá adrerá'a ru kimó Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré ngàzo tàà dhi: «Móndyá ándrò kòni i kònzí. Í adré àyíkya tà líndrígá ró dhi ni nda nòle. Di, à kitswá tà àzya líndrígá ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbá 'í pròfètá Yónà àdhyà 'i ko dhi.

³⁰ Tàko ko, ngóro Giká dré tá àyi tà tadhálé Yónà rú Nínivèbhá i dré dhi tíni dhi, a ni kòkpá àyi tà tadhá Móndí ni Mvá rú móndyá ándrò ni i dré.

³¹ Kítú dra tàbvó tazo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi ni nga tà bha móndyá ándrò ni i dri. Tàko ko, ópí nda angá tá ína làwú làvo lésè alìle ópí Sòlómónò ni tógyakúlí yi 'í. Di mì nò rè ká! Dhyà kàdrì Sòlómónò nda ni lavúlépi dhi be kònwarè!

³² Kòdhì íbe dhi, kítú dra tàbvó tazo dhi tú dhi, Nínivèbhá ki nga tà bha móndyá ándrò ni i dri. Tàko ko, Nínivèbhá nda ì dré tá tà Yónà dré longólé àyi dré dhi ni yìzo dhi, ì ladzá tá àyíkya àyi ki togó 'í. Di mì nò rè ká! Dhyà kàdrì Yónà nda ni lavúlépi dhi be kònwarè!»

Tà tadhálé tálà ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 5:15; 6:22-23)

³³ «À dhi gà tálà bhàle àrà lùzu ró dhi na yà, kó ngalé lídrí zàna yà dhi ko na. Be ró dhi, à adré dhiá bhàle zá kuru mísá drina, kitswálé móndyá títi adrébhá afilé dzó lé dhi ì kàdréro ngádra no be dhi bvò.

³⁴ Àmi mǎ, tálà adrélépi ngádra fe àmi rúbhá dré dhi 'i. Àmi mǎ kàdré dóro dhi, àmi rúbhá wáyi dhi ngádra 'á. Di, àmi mǎ kàdré ína drá ro dhi, àmi rúbhá wáyi dhi tìnímvá na.

³⁵ Mí kònò di dóro, ngádra mí léna dhi kàdréro tìnímvá ro ko.

³⁶ Di ásà dhi, àmi rúbhá wáyi dhi kàdré ngádra 'á gò, rúbhá nda ni kígá àlo dhi dré adrézó tìnímvá na ko dhi, àmi rúbhá nda ni adré rùkú ngádra kító na, ngóro tálà ni ngádra dré adrélé ngá kazá mí dré dhi tíni.»

Yésu tà tà Fàrisáyò i rú tatrítrí kúlí tadhábhá íbe

(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Márokò 12:38-40)

³⁷ Yésu kòtà tà nda ì akilé dre dhi, Fàrisáyò àlo dhi dré akódhi ni zìzo ngá nya í bhàna. Yésu dré di lìzo file dzó nda na gò, lírlé mísá làga.

³⁸ Di, Fàrisáyò nda dré ína nòzoá dhi, Yésu dzi drígá drìdrì ngá nyàma kandrá ko gò, líndrì ni dré gázo tà nda sè.

³⁹ Gò Mírì dré tàzoá drá dhi: «Àmi Fàrisáyò ro ni i, mì adré àmikya kópò ki rúbhá dzi sǎnì kya íbe gò, àmi léna dhi, mì dré adrézó gále ngá lovó sè bí, ìndì tà kònzí sè bí.

⁴⁰ Àmi móndí azaaza ró dhi 'í! Giká ngá ki rúbhá ledélépi dhi, ledé kòkpá ngá ki 'álé ko?

⁴¹ Di mì kòfè ngá àmi ki kópò na ìndì àmi ki sǎnì na dhi ì lemerèbhá i dré gò, ngá títi dhi ì kàtsáro ndí àko àmi dré.

⁴² Àmi Fàrisáyò ro ni i, kizá àmi ki ngá 'í! Mì adré ngá nzi tsàtsà títi mì dré adrélé lokólé àmi ki amvú na, lanzílé 'a be mudrì dhi ki àlo fe Giká dré: ndìndì àmi ki ménètè, àmi ki rúwè, tsàle ngábì twátwa mì dré adrélé kidhílé dhi íbe.* Di, mì adré àmikya tà

* 11:42 11:42 «Ménètè» ìndì «rúwè» kòni i, ngábì tǎdzi be dóro adrélé kidhílé dhi 'í. A kònò Lèvítikè 27:30; Dùtèrónómè 14:22

gyägya 'òma ìndì Gìkà ni lèma dhi ki tà tivì. Adré tá leà dhi, mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fëma Gìkà dré dhi ni tivì àko ró.

⁴³ Ami Fàrìsáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré leà lirílè àrà lindrì àdhya lísámbò dzó i 'àsè dhi i 'àsè. Mì adré kpà leà dhi, à kàdré mòdo fe àmi dré lindrì sè ngá lagirà i 'àsè.

⁴⁴ Kizà àmi ki ngá 'i! Ami ngóro mógó rabhá akílè gò, adrézó tatsilè dríàsà ni àko ró dhi i tìni.»

⁴⁵ Gò tatrítrí kúlí tadhábhá ki àlo dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kàdré tà kòdhi ki ta dhi, mí adré kókpà àma ki lodhá.»

⁴⁶ Dì Yésu logó dhi: «Àmi tatrítrí kúlí tadhábhá ro ni i, kizà kókpà àmi ki ngá 'i! Mì adré àmikya ngá lanzilanzi kitswálè dòle bwà ko dhi ki tobhà mómí i dri gò, mì dré adrézó ndìndì drígámbíli so àyi ki ledézó dhi ko.

⁴⁷ Kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré mógó ki tobhà pròfètà i dré, tágba àmi ki tábhí i dré àyi ki tufpúzó todràle àyi dhi.

⁴⁸ Àsà dhi, mì adré àmikya tadhá dhi, mì ka'í tà àmi ki tábhí i dré tá 'òle nda i. Tàko ko, i tufpú tá àyikya pròfètà nda i gò, mì dré àmikya adrézó àyi ki mógó ki tobhà.

⁴⁹ Tà nda sè dhi, Gìkà tà tá àyi tógýa sè dhi: «Má ni pròfètà ki tibhù àpóstolò ìbe ìlè àyi véna. Dì, i ni àyi ki àruka ki tufpú todràle, adrézó àruka ni ki mǐ pfo.»

⁵⁰ Dì àsà dhi, Gìkà ni pròfètà títi kidhólè tufpúlè todràle bvò bhàrà lésè atsálè àndrò dhi ki kàrì ni tà zi mómýá àndrò ni i tí,

⁵¹ kidhólè Abèlè ni kàrì rú, atsálè Zàkàrìyà pfùle dràle àlètàrì i kòfalé àrà lólo be dhi ni kàrì rú. Ayíya, má adré tàá àmi dré dhi: Gìkà ni àyi títi nda ki kàrì ni tà zi mómýá àndrò ni i tí.

⁵² Ami tatrítrí kúlí tadhábhá ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì kíkí láti adrézó Gìkà ni tà ni dhi dre. Ami ki tàndi, mì fi láti nda 'àsè ko gò, mì dré kpà mómýá adrèbhá tá leà file dhi ki logázó.»

⁵³ Yésu kótayí àrà nda dre dhi, Fàrìsáyò nda i tatrítrí kúlí tadhábhá nda ìbe dhi i dré ngàzo adrélè ligílè akódhi be rìnyí sè, adrézó akódhi ni lizí tà bí dhi i sè,

⁵⁴ kitswázó akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá adrélè tàle dhi i silè dhi bvò.

12

Yésu kodzó àyi lebèbhá i tà twátwa i sè

(A kònò kpà Mátáyò 10:26-33)

¹ Lókyá nda sè dhi, mómí lizólizo lavulè dhi i kímó tá ru, tsàle i dré adrèrà'a àyi ki pá ató àyi kòfalésè dhi 'a. Gò Yésu dré zyà kidhózó tà ta àyi lebèbhá i dré, tàzoá dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí tàkú Fàrìsáyò kya ni tà sè. Tàkú nda àyi ki túrúpú tà 'i.

² Tà bàti ró dhi, à ni tà títi lüzú ró dhi ki tadhá ngàdra 'á. A ni kpà tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle mómí i dré nìle dóro.

³ Dì àsà dhi, tà mì dré tàle tímímvá na dhi i, à ni yíá ngàdra 'á. Tà mì dré tàle àmi ki àya bína kòyàvè sè dzó ki 'a kílè dhi i 'àsè dhi i, à ni longóa dzódrì i lésè.

⁴ Àma arúpi i, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kòro dhyá adrèbhá mómí ki rúbhá ki tufpú todràle gò, i dré kitswázó tà àya 'o bwà ko dhi i ko.

⁵ Má ni dhyá kitswálépi mì dré ròle dhi ni tadhá àmi dré: Mì kàdré Gìkà, mómí ki rúbhá ki tufpuma àmvolésè, adrélépi rìnyí ìbe kitswázó àyi ki bhe lífèrò na dhi ni ro kòdhyá. Ayíya, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kàdré akódhi nda ni ro kòdhyá.

⁶ A adré zakó tsi kitsikírinya nzi dhi ki lagí láfa lò'wa nzí rì dhi i sè? Dì tágba dré adrézó kònini dhi, Gìkà adré àyi nda ki àlo ni tà tivì ko.

⁷ Kàdré dì àmi ki tà sè dhi, akódhi nà ndìndì àmi ki drìbhí i títi nà. Dì mì kòro ngá ko. Mì kàdré dhi i lavú kitsikírinya zyandre dhi kya byá!

⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: Dhyá àngùdhi adrélépi tàá mómí i kandrá dhi i ka'í ma dre dhi, Mómí ni Mvá ni kókpà tàá Gìkà ni àngéló i kandrá dhi, i ka'í akódhi nda dre.

⁹ Dì, dhyá àngùdhi adrélépi ìna àma ga mómí i kandrá dhi, má ni kókpà akódhi nda ni ga Gìkà ni àngéló i kandrá.

¹⁰ Dhyá àngùdhi adrélépi kúlí kònzì ta Mómí ni Mvá rú dhi, Gìkà ni akódhi nda ni tàkònzì tri. Dì, dhyá adrélépi ìna làdhá dha Tirí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkònzì tri ko.

¹¹ A kàdré àmi ki dri tàbvó tàle lísámbò dzó ki kàdrì i kandrásè, ópí i kandrásè ìndì mómí kàdrì i kandrásè dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélè lanzile tà mì dré dra tàle àmi rusè yà, kó ngalè mì ni tà nda ni ta ngíni ya dhi dri dhi ko.

¹² Àngyá ko, Tirí Lólo ni tà mì dré kitswálè tàle dhi ni tadhá àmi dré gbá lókyá nda sè dhi nì.»

Pídhígó ngá líyí azaaza ró dhi ni tà dri dhi

¹³ Gò dhya àlo móndyá zyandre nda i kòfalé dhi dré tazoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kòtà áma adrúpi dré dhi, kòlanzí ngá àma ki atá dré tayílé dhi i àma dré túmání í be.»

¹⁴ Di, Yésu logó drá dhi: «Arúpi, àdhi bhà ma adrélé tà àmi kòfalé dhi ki bvò lanzí dhi ni?»

¹⁵ Gò tàà móndyá títi dhi i dré dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro àmi ki líkí ngá lovó kára be títi dhi ki tà sè. Angyá ko, dhyá ki lídrì adré ína áyi totó dhyá ki ngá i dri ko, gba à kàdré ngá íbe zyandre ró yà dhi.»

¹⁶ Gò dré pídhígó kònìdhi ni pizo àyi dré, tazoá dhi: «Ngá líyí àlo dhi ni amvú ka tá lanya dóro.»

¹⁷ Di akódhi dré ngàzo adrélé kisùá í léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Arà má dré adrézó áma lanya bha líkilé dhi kitswá ko.»

¹⁸ Gò tàà dhi: «Má ni 'òá kònìni: Má ni áma kòbhó ki awú, àruka ni kàdrì àyi ki lavúbhá dhi ki sizò gò, áma lanya wáyi bhàzo líkilé lána, áma ngá àruka íbe.»

¹⁹ Di má ni go tàà má léna dhi: Ma ngá dóro má dré lokólé dhi íbe bí. Ngá nda ki kitswá áma ledé kóná bí. Nyànómvá dhì, má ni rè lovó, adrélé ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó lenzélé.»

²⁰ Di, Gíká gò ína tàà drá dhi: «Mì móndí azaaza 'í! Àndrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ni ámi lídrì tìngá. Di ngá mí dré lokólé mí dré dhi ki go adrélé àdhi dré?»

²¹ Yésu gò tàà dhi: «Tà nda ni adré kókpà kònìni dhya ángùdhi adrélépi ngá lokó áyi tàndi dré gò, adrézó lemerè ro Gíká véna dhi dré.»

Dhyá ki togó bhàma lanzile ko dhi

(A kònò kpà Mátáyò 6:25-34)

²² Gò Yésu dré tazoá áyi lebhá i dré dhi: «Tà nda sè dhi, má adré tàà ámi dré dhi: Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya dhi. Mì kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzile àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho asó àmi rú ya dhi.

²³ Tàko ko, àmi ki lídrì lavú manyàngá byá. Àmi ki rúbhá lavú kpà kítá byá.

²⁴ Mì nò rè àrì i ká. Í kidhí ngá ko na. Í akónà kpà ngá ko na. Àyi kúkú àko, ìndì kòbhó àko. Di, Gíká adré ína ngá fe àyi dré tèle. Di àmi ki tà lavú tsì àrì kya ko?

²⁵ Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá áyi lídrì ni lókyá ni drì tìmbà tsà, dré adrélé áyi togó bha lanzile dhi sè bwà dhi ni?

²⁶ Di mì kòkítswá tà mvá tsà kòdhi ni 'o bwà ko dhi, mì adré di àmi ki togó bha adrélé lanzile tà àruka i sè àdho tà sè?

²⁷ Mì nò rè ngalè p̄fò mbì na dhi i adré topfòle ngíni ya dhi ká. Í 'o àzì ko na. Í ledé kpà kítá ko na. Di, má adré mána tàà àmi dré dhi: Ǹd̀nd̀i ópí Sòlòmónò ruku ni íbe títi dhi asó tá kítá aveave p̄fò nda ki àlo àdhya tìni dhi ko.

²⁸ Gíká kàdré kó mbì adrélépi àndrò kònwa gò, kídrù dra bhèzoá àtsí na dhi ki tosó kònìni be dhi, a ni di vélé àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Àmi àmikya móndí tà ká'ika'í íbe tsà dhi 'í!

²⁹ Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile, adrézó ndàà nìle ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mì ni dra àdho ngá mvu ya dhi ko.

³⁰ Tàko ko, págánò títi bvò kòndi àdhya i adré àyikya ngá nda ki nda kòdhya landé àkò ró. Àmi ki Atá nì kpà tàle dhi, àmi lovó íbe ngá nda ki kisúzó dhi be.

³¹ Di, mì kàdré àmikya Gíká nì Opì nda kòdhya gò, akódhi kòtìmbàró kpà ngá nda i àmi dré.

Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 6:19-21)

³² Àmi pàrì mvá pabhá má làgàsè ni i, mì kòro ngá ko. Tàko ko, àmi ki Atá mùlèsé dhi dóro áyi Opì fèzo àmi dré.

³³ Di mì kòlagí àmi kì ngá, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré. Mì kòledé àmi dré tsùngà kitswábhá akùle bwà ko dhi i. Mì kòlokó àmi dré ngá làgí be kàdrì, kitswábhá akílé bwà ko dhi i bhù na. Kònàle dhi, kùgú fi gà ko na. Orò s̄i kpà gà ngá ko na.

³⁴ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi kì ngá làgí be kàdrì dhi dré adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adré kókpà kònàle.»

Màràbà adrèbhá tàmgà dri dhi i

³⁵ «Mì kàdré gànzi ró, adrélé àmi kì káfá 'ìle àmi kì kípílé 'á dhi íbe, ìndì àmi kì talá dhìle adrélé kòle dhi íbe.»

³⁶ Mì kàdré ngóró màràbà adrébhá àyi ki mǐrǐ ni letè anzírà'a gwányá lámó àdhya lésè, kòni dra atsá dzóti ga dhi, ì kònzíró akódhi dré be dhi i tǐni.

³⁷ Kólénzé ni adré màràbà àyi ki mǐrǐ dré dra atsázó àyi ki kisú adrerà'a tàmǐga dri dhi i dré! Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni kítá àzi àdhya ni asó í rú, àyi ki 'òzo lírǐlé mísá làgásè gò, ngá fèzo àyi dré nyàle.

³⁸ Kólénzé ni adré àyi dré, àyi ki mǐrǐ kòkisú àyi adrerà'a tàmǐga dri, gba kàtsá ngátsi kítógá sè yà, kó ngalè ngátsi kítógá àmvolésè yà dhi!

³⁹ Dì, lè mǐ kòni tà kòni dhi dóro: Dzó líyí kòni tá lókyá àngùdhi kùgú dré kitswázó atsálé dhi be dhi, kòno kitswá tá akódhi ni tayí àyi dzóti ño ko.

⁴⁰ Dì àmi ró dhi, mǐ kàdré kókpá gánzi ró. Tàko ko, Móndí ni Mvǎ ni atsá sáà mǐ dré adrelé kisùle ko dhi sè.»

Màràbà tògya ró mǐrǐ ni dré kitswálé ka'ile dhi

(A kòno kpà Mátáyò 24:45-51)

⁴¹ Gò Pèteró dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Mǐrǐ, mǐ adré ngbà 'í kúli alaala kòdhi ni ta àma dré àma páti? Kó ngalè, mǐ adré tàá mónyá títí i dré?»

⁴² Dì Mǐrǐ logó dhi: «Màràbà tògya ró mǐrǐ ni dré kitswálé ka'ile dhi, àdhi 'i? Akódhi nda, dhya mǐrǐ ni dré dra bhàle àyi màràbà àruka i drile, kitswálé mànyàngá fe àyi dré nyàle lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i.

⁴³ Màràbà nda ni mǐrǐ kàtsá akódhi ni kisú adrerà'a 'òá kòni dhi, kólénzé ni adré akódhi dré!

⁴⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni mǐrǐ ni akódhi ni bha adrelé àyi ngá títí dhi i drile.

⁴⁵ Dì, màràbà nda kàdré ìna kisúá í léna dhi <Àma mǐrǐ adré gǐle agòma sè> gò, dré kǐdhózó adrelé màràbà àgo ró ìndi tòko ró dhi ki tswa, adrezó ngá nya, adrezó ngá mvu, adrezó kpà wá tsi dhi,

⁴⁶ akódhi ni mǐrǐ ni atsá kítú dré adrelé letèle ko dhi tú, ìndi sáà dré adrelé nǐle ko dhi sè. Dì a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrelé tùmáni mónyá Giká ni ka'ibhá ko dhi kya ìbe.

⁴⁷ Màràbà àngùdhi adrelépi tà àyi mǐrǐ dré adrelé lèle dhi ki ni gò, adrezó tà nda ki 'o ko, adrezó kpà gánzi ró ko dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vésè be bí.

⁴⁸ Dì, màràbà àngùdhi adrelépi tà nda ki ni ko gò, adrezó tà kitswábhá à kòbhwà akódhi ásá dhi ki 'o dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vésè be tsà. Tàko ko, dhya àngùdhi tà bí dhi ki fèzo drá dhi tí dhi, à ni tà bí dhi ki zi kòdhyá. Dhya àngùdhi tà bí dhi ki bhàzo drígá dhi tí dhi, à ni tà bí lavulé dhi ki zi kòdhyá.»

Yésu alì tà ru lanzizó dhi ni bha móndí i kòfalé

(A kòno kpà Mátáyò 10:34-36)

⁴⁹ «Má alì kitswálé àtsi so bvò dri. Má lè tá dhi, àtsi nda kòko dre!

⁵⁰ Dì, adré lèá dhi, má kòdo rè zyá bàtísimò kizà àdhya. Àma togó adré kizà nya tò, tsàle lókyá tà nda dré dra ru 'òzo kitswálé títí dhi 'á.

⁵¹ Mǐ adré kisúá dhi, má alì bvò dri kitswálé tà kǐdríkǐdri fe kòdhyá? Kóko! Be ro dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Má alì mána kitswálé tà ru lanzizó dhi ni bha móndí i kòfalé kòdhyá!

⁵² Tàko ko, kǐdhólé nyànomvǎ dhi, móndí nzi dzó àlo na dhi ki ru lanzí àyi kòfalésè: na dhi ki àyi ki alá rǐ dhi i rú, ìndi rǐ dhi ki àyi ki alá na dhi i rú.

⁵³ Ì ni ru lanzí: Atá ni àyi alá àyi mváagó rú, ìndi mváagó ni àyi alá àyi atá rú. Andre ni àyi alá àyi mvátókó rú, ìndi mvátókó ni àyi alá àyi andre rú. Adrá ni àyi alá àyi àdrámvǎ rú, ìndi àdrámvǎ ni àyi alá àyi àdrá rú.»

Lókyá nǐma lanzilé dhi

(A kòno kpà Mátáyò 16:2-3)

⁵⁴ Yésu gò tàá mónyá zyandre nda i dré dhi: «Mǐ kàdré ndùrùku no adrerà'a angálé kítú dré ndírà lésè dhi, mǐ adré tàá dhi: <Gi ko, bhù ni dra dhi> gò, bhù nda dré dhizo bàti.

⁵⁵ Lyá kàdré avilé tàbhu lésè dhi, mǐ adré tàá dhi <Kítú ni dra ka> gò, dré kàzo bàti.

⁵⁶ Àmi túrúpúbhá 'i! Mǐ nǐ kó bvò ki lású bhù mǐbhalé be dhi lanzilé dhi be dhi, mǐ kitswá di àmíkya lókyá àndrò kòndi ni tà ni lanzilé bwà ko àdho tà sè?»

Mǐ lotó àmi ki tà tàbvó tàma kandrǎ

(A kòno kpà Mátáyò 5:25-26)

⁵⁷ «Mǐ kitswá adrelé tà ki kòfalé ni lanzilé, adrezó tà gyǎgya kǐpè 'òle dhi bwà ko àdho tà sè?»

⁵⁸ Mì kàdré lìle dhya adrélépi ámi asíkì dhi be tàbvò tǎrà na dhi, lè mí kòndà láti m̀ dré kitswázó ru yi akódhi be drìdrì m̀ dré tsázo dhi kandrà. Mí kò'o kònini ko dhi, akódhi ni ámi dri tàbvò tàlepi kandrà, tàbvò tàlepi nda dré ámi fèzo pòlìsì drígá gò, akódhi nda dré ámi bhèzo bǎdzó na.

⁵⁹ Má adré tàá mí dré dhi: Mí kitswá apfòle kònalèsè ko, tsàle lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akilé títi dhi 'á.»

13

Dhyá kì togó ladzama

¹ Lókyá nda sè dhi, m̀ndí àruka ì dré alìzo Yésu vélé, m̀ndí àruka Gàliláyà lèsè dhi kì tufpuma ni tà longó drá. Pilátò 'o tá àyi nda ì tufpúlé todràle, ì dré tá adrèrà'a mòbòma fe Giká dré dhi 'á.

² Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Mì adré kisúá dhi, dhya Gàliláyà lèsè nda ì 'o tá tàkonzi m̀ndyá àruka títi Gàliláyà na dhi kya ki lavú, ì dré kizà nyàle todràzo làsú be kònini dhi sè?»

³ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi kì togó ko dhi, m̀ ni kókpa todrà akilé títi àyi nda ì t̀ni.

⁴ Kàdré ngalè dhya mudrì-drì-nzi-drì-na dzó mvumvù Sílòwámà àdhya dré tá arízó àyi dri àyi kì tufpú dhi kì tà sè dhi, m̀ adré kisúá dhi, àyi nda ì 'o tá tàkonzi m̀ndyá àruka títi adrèbhá Yèrusalèma na dhi kya ki lavú?

⁵ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi kì togó ko dhi, m̀ ni kókpa todrà akilé títi àyi nda ì t̀ni.»

Pìdhígó figì fa lò'wa 'àlepi ko dhi ni tà dri dhi

⁶ Yésu gò pìdhígó kònidhi ni pì àyi dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá figì fa àyi amvú vìnò àdhya na. Bvóá dhi, dré lizo lò'wa nda silá ká, d̀, dré kisúzóá ko.

⁷ Gò dré tàzoá amvú nda ni likìlépi dré dhi: «Mí nò rè ká! Kóná na, má landú lò'wa nda kile figì fa kònidhi silé ká, d̀, má dré kisúzóá ko. Mí ga d̀ akódhi. Adré bvò kíkì àngyá àdho tà sè?»

⁸ Dì, amvú likìlépi nda gò logóá drá dhi: «Mìrì, mí gò rè tayiá kóná kònidhi sè ká. Má ni k̀ni zálá dhi ni agá kúrú gò, mb̀ ànjwá d̀zo dríá.

⁹ Àruka ni, a ni go lò'wa 'a kóná adrélépi alìle dhi sè. Dì, kò'a ko dhi, mí ni kitswá 'òá gale.»

Yésu tidrì tòkò àlo dhi sàbátù tú

¹⁰ Sàbátù àlo dhi, Yésu adré tá tà tadhá Yúdà ànzi kì lisámbo dzó kì àlo na.

¹¹ Dì tòkò àlo tìrì kònzi dré rùbhá ni ni 'òzo adrélé drá ro dhi tá kpà kònale. Tìrì nda 'o tá akódhi ni àmvò atrulé vwàle kóná be mudrì-drì-nzi-drì-na gò, akódhi dré kitswázó àyi kidzi bwà ko.

¹² Dì Yésu kònò tòkò nda dre dhi, dré akódhi ni azizó, tàzoá drá dhi: «Tòkò, à atrì mí àmi drà lèsè dre!»

¹³ Dré drígá bhàzo akódhi dri gò, gbá kòdhwa, akódhi dré àyi kidzizo gò kidhólé adrélé Giká ni rú bha kùle.

¹⁴ Dì, lisámbo dzó nda ni kàdrì ni togó dré aswázó Yésu rú, dré m̀ndí tidrìlé sàbátù tú dhi sè. Gò dré tàzoá m̀ndyá zyandre kònale dhi ì dré dhi: «Kítú adrézó àzì 'o ásá dhi ì nzi-drì-àlo. Lè m̀ kàdré d̀ alìle àmi kì 'o tidrìlé kítú nda ì sè, kítú sàbátù àdhya sè ko.»

¹⁵ Dì, Mìrì logó drá dhi: «Àmi túrúpfúbhá 'ì! Sàbátù tú dhi, àmi àlo àlo títi dhi ì, m̀ adré àmi kì tí 'ì yà, kò ngalè àmi kì púnda 'ì yà dhi kì atrì àrà ì dré adrézó ngá nya dhi lèsè, adrézó àyi kì se lìle yì mvu dhi ko?

¹⁶ Adré d̀ tá léá ko, à kàtrì tòkò Abàramà ni zapi ró Sàtánà dré tá 'ìle vwàle kóná be mudrì-drì-nzi-drì-na kònidhi sàbátù tú dhi?»

¹⁷ Yésu kòtà tà nda dre dhi, akódhi ni kàribhá títi dhi ì adré tá vélé kanyò ro. Dì, m̀ndyá zyandre títi dhi ì adré tá àyikya lenzélé, tà títi língriga ró dré tá adrélé 'òle dhi kì tà sè.

Tà tadhálé mùtádi lò'wa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:31-32; Mároko 4:30-32)

¹⁸ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Giká ni Opì sù ngóro àdho t̀ni? Má ni tà ni ni tadhá àdho ngá rú?

¹⁹ Opì nda sù ngóro mùtádi lò'wa dhya àlo dré dòle rìle àyi amvú na dhi t̀ni. Lò'wa nda dré apfòzo mbàle atsálé fa t̀ni gò, àrì ì dré bhà sizo kólá ni ì drina.»

Tà tadhálé tàkú ní tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:33)

²⁰ Yésu gò tǎá dhi: «Má ní kítswá Giká ní Opì ní tà tadhá àdho ngá rú?»

²¹ Opì nda sù ngóro tàkú mvá tsà tòkó àlo dré adólé amulé fónδρο kàdrì dhi be gò, tàkú nda dré fónδρο nda ní 'òzo avólé títi dhi tǎni.»

Fìma dzóti wàlèpi ko dhi 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:13-14, 21-23)

²² Yésu dré tá adrèrà'a lìlè Yèrusalémá na dhi 'á dhi, adrè tá lavúlè tà tadhábe bhàandre i 'àsè indì bhà tsàtsà i 'àsè.

²³ Gò mǎndí àruka ì dré akódhi ní lizizó tàzoá dhi: «Mírì, mǎndyá dra lídrì kóná vèsè kǎlyá dhi ní kisúbhá dhi kí ngbá 'í adrè tsá?» Di Yésu logó àyi dré dhi:

²⁴ «Mì kàdrè àmì kí rinyì fe títi fizo Giká ní Opì na dzóti wàlèpi ko dhi 'àsè. Tàko ko, má adrè tǎá àmì dré dhi: Mǎndí zyandre dhi kí látì nda kítswázó tá file lána ká. Di, ì kítswá àyikya file bwà ko.

²⁵ Lókyá dzó líyí dré dra ngàzo dzóti asé dhi tú dhi, a ní àmì kí kí kǎvì na. Gò mǎ dré kidhózo adrélé dzóti gá, adrèzo tǎá dhi: «Mírì, mǎ nzi àma dré dzóti wà!» Di, a ní logóá àmì dré dhi: «Má nǐ àmì ko. Má nǐ ngalè mǐ angá ángolèsè ya dhi ko.»

²⁶ Di mǐ ní tǎá dhi: «Mà nya tá ngá, indì mà mvu tá ngá tǔmǎní mǐ be. Mǐ tadhá tá kpà tà àma kí látì andre i 'àsè.»

²⁷ Di, dzó líyí nda ní go logóá àmì dré dhi: «Má nǐ àmì ko. Má nǐ ngalè mǐ angá ángolèsè ya dhi ko. Àmì tà kǎnzì 'obhá títi ní ì, mǐ nga má mìlèsè!»

²⁸ Di mǐ ní Abàràrà kí no, Isáká ìbe, Yàkóbhò be, indì prǒfétá títi dhi ìbe Giká ní Opì na gò, àmì kí bhèzo kǎvì na. Kònàle dhi, à ní adrè tongolé, adrèzo kpà síkálándrá tsi.

²⁹ Mǎndí kí alì kítú dré apfòrà lèsè, kítú dré ndìrà lèsè, kurú lèsè, indì tàbhu lèsè gò, lírìlè mísá làgàsè Giká ní Opì na.

³⁰ Di, mǐ yì rè ká! Mǎndí àruka adrèbhá bvólé ro nyànómvá dhi kí go adrélé drìdrì. Mǎndí àruka adrèbhá drìdrì nyànómvá dhi kí go adrélé bvólé ró.»

Yésu ngo Yèrusalémá ní tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 23:37-39)

³¹ Lókyá nda sè dhi, Fàrisáyò àruka ì dré àyi kí kisizó ànyi Yésu làga, tǎá drá dhi: «Mǐ nga kǎnwásè lìlè àrà àzya na! Tàko ko, Eródè adrè ìna àmì le pfùle dràle.»

³² Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lì tǎá kǎlìwá kòdhi dré dhi: «Àndrò tsàle kídru dhi, má ní tírì kǎnzì kí dro topfòle mǎndí ì lèsè, adrèzo mǎndí kí tídrì àyi kí drà ì lèsè. Kítú ní na sè dhi, má ní àma àzì 'o akǎlè títi.»

³³ Di, àndrò, kídru, tsàle kítú bvóá dhi tú dhi, adrè lèá dhi, má kògò adrélé lìlè drìdrì. Tàko ko, kítswá à kǎpfu prǒfétá àlo dràle àrà twá Yèrusalémá rúsè dhi na dhi ko.

³⁴ A! Yèrusalémá, Yèrusalémá, mǐ adrélèpi prǒfétá kí tǔpfú todràle, adrèzo kpà dhya Giká dré adrélé amùle mǐ vélé dhi kí lebhé todràle kírà sè ní! Tsàle vèsè be ángopí, má lè tá àmì ànzì kí kǎmólé má zàle, ngóro tà'ú dré adrélé àyi ànzimvá kí kǎmó àyi kǔpfú zàle dhi tǎni dhi? Di, mǐ lè tà àmikya ko.

³⁵ Di mǐ yì rè ká! A tayì àmì kí dzó ngbo dre. Má adrè tǎá àmì dré dhi: Mǐ gò vélé áma no ko, tsàle lókyá mǐ dré dra tàzoá dhi «Tà tani kàdrè dhya adrélèpi alìlè Mírì ní rú sè dhi dri!» dhi 'á.»*

14

Yésu tídrí agó àlo dhi sàbátú tú

¹ Sàbátú àlo dhi, Yésu lì tá ngá nya Fàrisáyò kí kàdrì kí àlo bhàna. Mǎndyá kònàle dhi ì adrè tá akódhi ní mǐ ga.

² Gò agó àlo rúbhá tovolèpi dhi dré alizo àyi totó Yésu kandra.

³ Di Yésu dré lizizó Fàrisáyò ì tí tǎtrírì tadhábhá ìbe dhi: «Àma kí tǎtrírì kúlí kǎ'í, à kàdrè mǎndí kí tídrì sàbátú tú dhi 'í? Kó ngalè, kǎ'í ko?»

⁴ Di, ì dré àyikya adrèzo kíri. Di Yésu dré drígá bhàzo agó nda dri, akódhi ní tídrìzo gò, látì fèzo drá dré lìzo.

⁵ Dré gòzo líziá àyi tí dhi: «Dhya àlo àmì kǎfalé dhi kàdrè mvámvá ìbe ya kó ngalè tí àlo dhi ìbe ya gò, dré dhèzo bhú na sàbátú tú dhi, dhya nda kítswá tsi aséá gbǎ kítú nda sè ko?»

⁶ Di, ì kítswá tá àyikya kúlí logó tà nda dri bwà ko.

Dhya kí tà bhàma kǎnì mǐ dhi

* 13:35 13:35 A kònò Longó ì 118:26.

⁷ Gò Yésu dré atógyàzoá dhi, mónnyá azilé ngá nya nda ì adré tá àyikya lírìrà lindrì àdhyà kí kípè kòdhyà. Dì dré tá tadházó àyi dré kònini:

⁸ «À kàdré àmi zi gwányá làmó àdhyà na dhi, mí kòlirí àrà lindrì àdhyà na ko. Tàko ko, àruka ni, dhyà àmi zìlepi nda zi kpà móndí àzya àmi lavulèpi lindrì sè dhi 'í.

⁹ Kàdré kònini dhi, a ni àli tàá mí dré dhi: «Mí tayí lírìrà kònindhi dhyà kòdhi dré.» Dì kanyò ni àmi 'o, mí dré adrerà'a lile lírìlé àrà kùdù ro dhi na dhi 'á.

¹⁰ Dì, à kàdré àmi zi ngá nya dhi, mí kòlirí mína àrà kùdù ro dhi na, kitswálé dhyà àmi zìlepi nda kònì tsá dhi, kòtáro mí dré dhi: «Àma arúpi, mí nga lile lírìlé àrà lindrì àdhyà na!» Dì tà nda ni lindrì fe mí dré mónnyá títi mì dré adrézó lírìlé mísá làgàsè tùmání àyi ìbe dhi ì m̀lèsè.

¹¹ Tàko ko, dhyà àngùdhi adrelèpi àyi tà bha kuru dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tirí kìnì mi. Dì, dhyà adrelèpi àyi tà bha kìnì mi dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tingá kuru.»

¹² Gò Yésu dré tàzoá dhyà àyi azilèpi nda dré dhi: «Mí kàdré gwányá 'o móndí ì dré dhi, gba kàdré kítú rírì sè yà, kó ngalè ìndró sè yà dhi, mí kòzi àmi arúpi ì 'i yà, àmi adrúpi ì 'i yà, àmi aró ì 'i yà, kó ngalè àmi bhàzi ngábhá ro dhi ì 'i yà dhi ko. Tàko ko, mí kàdré 'óá kònini dhi, àyi nda kí go kpà àmi zi ngá nya, tà mí dré 'òle àyi dré nda ni vúdrì logózó mí dré.

¹³ Dì, mí kàdré gwányá 'o dhi, mí kòzi mína lemerèbhá ì, móndí rúbhá be yàya dhi ì, mèrèkpè ì, ìndì mí kùdúkùdu ìbe kòdhyà.

¹⁴ Dì Giká ni tà tani bha mí dri àsà. Tàko ko, àyi nda ngá àko logólé mí dré. Dì, Giká ni ìna tà mí dré 'òle nda ni vúdrì logó mí dré, kítú mónnyá gyágya dhi ì dré dra ngázo dràdrà 'àsè dhi tú dhi nì.»

Pídhígó gwányá kàdrì ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:1-10)

¹⁵ Mónnyá adrébhá tá mísá làgàsè tùmání Yésu be dhi kí àlo kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Kólénzè ni adré dhyà dra gwányá nyabhá Giká ni Opì na dhi ì dré!»

¹⁶ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Agó àlo dhi adré tá gwányá kàdrì dhi ni 'o gò, dré móndí zyandre dhi kí azizó kitswálé ngá nya.

¹⁷ Lókyá gwányá nda ni nyàzo dhi kòkitswá dre dhi, dré àyi màràbà ni mùzo lile tàá mónnyá ì dré tá azilé nda ì dré dhi: «Mí àli wà! Tà títi dhi ì gànzi ró.»

¹⁸ Dì, àyi àlo àlo títi nda ì dré ngázo adrelé tàá dhi, à kòdo àyi kònzi ko. Tà logá àyi nì. Dhyà drìdrì dhi tà tá dhi: «Má gí mána amvú. Adré lèá dhi, má kòlì nòá. Má adré àmi tí lizí, mí kòdoró ma kònzi ko!»

¹⁹ Àzya ni tà tá dhi: «Má gí mána tí mudrì dhi ì. Má adré lile tí nda kí tabhì. Má adré àmi tí lizí, mí kòdoró ma kònzi ko!»

²⁰ Àzya ni tà tá dhi: «Má mo rè tòkó nyànómvá. Àsà dhi, má kitswá lile kònàle bwà ko.»

²¹ Gò màràbà nda dré agòzo ta nda kí longó àyi mirì dré. Dì dzó líyí nda ni togó dré aswázó gò, dré tàzoá àyi màràbà nda dré dhi: «Mí lì mbèlè bhàandre ni láti andre ì 'àsè ìndì láti tsàtsà ì 'àsè. Mí adrì lemerèbhá ì, móndí rúbhá be yàya dhi ì, mì kùdúkùdu ì, tsàle mèrèkpè ìbe, alizo àyi ìbe kònwa.»

²² Gò màràbà nda dré gòzo agòle tàá dhi: «Mírì, má 'o tà mí dré tàle dhi dre. Dì, àrà àngyá dhi dhu rè be.»

²³ Dì dzó líyí nda dré tàzoá àyi màràbà nda dré dhi: «Mí lì láti gbàbhú na dhi ì 'àsè, ìndì láti amvú làga dhi ì 'àsè. Mí 'o móndí ì afilè rinyí sè àma dzó lé, àma dzó kògaró móndí ì sè bì be dhi bvó.

²⁴ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: «Dhyà má dré tá azilé drìdrì nda kí àlo kitswá ìna àma gwányá tabhì nyàle ko.»»

Tà títi dhi kí gàma adrézó Yésu ni lebe dhi
(A kònò kpà Mátáyò 10:37-38)

²⁵ Móndí zyandre lavulè dhi ì adré tá lile tùmání Yésu be láti 'àsè. Gò akódhi dré àyi alázó tàá àyi dré dhi:

²⁶ «Dhyà àngùdhi adrelèpi àlile má vélé gò, dré adrézó àma le àyi atá ni lavú, àyi andre ni lavú, àyi tòkó ni lavú, àyi ànzi kí lavú, àyi adrúpi kí lavú, àyi amvúpi kí lavú, ìndì àyi tàndì ni lídrì lavú ko dhi, dhyà nda kitswá adrelé àma lebélepi ró ko.

²⁷ Dhyà àngùdhi adrelèpi àyi fa kípákpa do, adrézó àlile má vèsè dhi ko dhi, kitswá kpà adrelé àma lebélepi ró ko.

²⁸ Dhyà àlo àmi kòfalé dhi kàdré dzó mvumvú le síle dhi, adré zakó rè zyà lírìlé làfa ì dré dra dzó nda ni sizo àsà dhi ni nda nile 'íká, nòzoá ngalè ì làfa ìbe kitswázó dzó nda ni si akilé títi bwà yà dhi?»

²⁹ Tàko ko, kòbhà dzó nda ni pá gò, kitswázó sĩa akilé bwà ko dhi, mónnyá títi dra dzó nda ni nobhá dhi ki akódhi ni gu,

³⁰ adrézó táà dhi: «Mì nò ká! Agó kòdhi kidhó tá dzó sìle gò, dré kitswázó sĩa akilé bwà ko!»

³¹ Kó ngalè, ópí àlo dhi kàdré 'òle lìle àdzú bhu ópí àzya be dhi, adré zakó rè zyà lirlé kisúá 'íká ngalè àyi àyi sòdá ngùlù-mudrí dhi íbe dhi ki kitswá ópí àzya í sòdá ni ngùlù-nyadhi-àlo dhi íbe adrébhá àlile dhi ki lavú bwà yà dhi?

³² Akódhi kònò ì kitswá ko dhi, adré móndí ki mu lìle ópí àzya nda véna, dré rè dhu adrérà'a vvwàvwa ro dhi 'á, akódhi ni ti lizí àdzú kàdréro àyi kòfalésè yò.

³³ Kòkpà kòdhi tíni, dhya ángùdhi àmi kòfalé, àyi ngá títi dhi ki gàlepi ko dhi, kitswá ína adrélé áma lebèlepi ró ko.

³⁴ Tà'í ngá dóro 'i. Dì, tà'í ni aswaaswa kòti akilé lásà dhi, à ni kitswá logóá ngíni?

³⁵ Akódhi ni àzi véle kìnì dré yà, kó ngalè kòròsò ànwá dré yà dhi yó. A adré véle ndiri kutúáakutua.

Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi!»

15

Pídhígó kábilígyà avìlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 18:12-14)

¹ Kitú àlo dhi, mèdáyì lagíbhá bí dhi í ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi íbe dhi í adré tá àyi ki kisé ànyi Yésu làga kitswálé akódhi ni kúlí yì.

² Dì Fàrisáyò í tãtrírí kúlí tadhábhá íbe dhi í dré dhèzo adrélé Yésu ni ndri, adrézó táà dhi: «Dhya kòdhi adré ína tàkonzìbhá ki ka'í, adrézó ngá nya túmání àyi íbe!»

³ Dì Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pizo àyi dré, tàzoá dhi:

⁴ «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kábilígyà íbe nyadhi-nzi gò, àyi ki àlo dré avizo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsi kábilígyà nyadhi-su-dri-mudrí-dri-nzi-dri-su nda ki tayí ngálángbá 'á gò, lizo akódhi avìlepi nda ni ndabe, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á.

⁵ Dì kòkisú kábilígyà nda dre dhi, a ni adóá abhélé í kembé,

⁶ nziwo ába í bhàna arí sè. Kòtsa dre dhi, a ni àyi arúpi ki àzi àyi bhàzì íbe, tàzoá àyi dré dhi: «Mà kòlènzé túmání àmi íbe wà! Angyá ko, má kisú kábilígyà mána avìlepi ni dre.»

⁷ Má adré táà àmi dré dhi: Kòkpà kòdhi tíni, arí adré gàle bhù na bí tàkonzì líyì àlo àyi togó ladzálépi dhi ni tà sè, arí móndí gyágya nyadhi-su-dri-mudrí-dri-nzi-dri-su avìbhá ko dhi ki tà sè dhi ni lavú.»

Pídhígó làfa lò'wa avìlepi dhi ni tà dri dhi

⁸ «Kó ngalè, tòkó àlo dhi kàdré làfa lò'wa íbe mudrí gò àlo ni dré avizo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsi tàlà dhi, adrézó àyi dzó 'álé awá títi adrézó làfa lò'wa nda ni nda, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á.

⁹ Dì kòkisú dre dhi, a ni àyi arúpi ki àzi àyi bhàzì íbe, tàzoá àyi dré dhi: «Mà kòlènzé túmání àmi íbe wà! Angyá ko, má kisú làfa lò'wa mána avìlepi ni dre.»

¹⁰ Má adré táà àmi dré dhi: Kòkpà kòdhi tíni, arí adré gàle ángéló Gíká àdhyà í kòfalé bí, tàkonzì líyì àlo àyi togó ladzálépi dhi ni tà sè.»

Pídhígó mváagó avìlepi dhi ni tà dri dhi

¹¹ Yésu gò pídhígó kònìdhi ni pí, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi tá ànzìagò íbe rì.

¹² Gò mvá tùgu ró dhi dré tàzoá àyi atá dré dhi: «Tátá, mí afè má dré ngá má dré kitswálé kisulé àmi tàyilé ro dhi í.» Dì akódhi ni atá dré tàyilé nda ni lanzízo àyi dré kàyo ni be.

¹³ Gí ko, mvá tùgu nda dré àyi ngá títi nda ki lagízó, làfa ni ni dòzo lizo ába làwú làvo na. Kònàle dhi, dré ngàzo tatsilé tá swá 'obe, làfa ína ni kizázó.

¹⁴ Kòkizá ngá nda akilé títi dre dhi, kàràbhò dré dhèzo bvò nda na gò, ngá dré kitswálé nyàle dhi dré véle adrézó yókódhó.

¹⁵ Dì dré ngàzo lìle àzi lizí 'òle bhàmvá àlo bvò nda lé dhi véna. Gò bhàmvá nda dré akódhi ni múzo lìle àyi amvú na adrélé àyi tígá ki líkí.

¹⁶ Mvá tùgu nda tá lovó íbe tò mánýàngá tígá nda í dré tá adrélé nyàle dhi ki adózó nyàle. Dì, à fè tá drá ngá àlo dré kitswálé nyàle dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòfí akódhi rú dre dhi, dré ngàzo kisúá í léna dhi: «Áma atá ni àzìbhá àngopí dhi í mánýàngá íbe bí gò, má dré mána adrézó dràle tàbirí dré dhi?

¹⁸ Má ni nga nzìle áma atá bhàna gò, táà drá dhi: Tátá, má 'o tàkonzì Gíká rú, ìndì mí rú.

¹⁹ Kítswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mvá ro dhi ko. Mí kòdo véle ma ngóró ámi àzibhá ki àlo tíni.>

²⁰ Gò dré ngàzo láti do nzizo áyi atá bhàna.

Dré rè dhu adrérà'a wvávúwa ro bhà rúsè dhi 'á dhi, atá ni dré akódhi ni nòzo, kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, ràzo dhèle agá akódhi ni kamú.

²¹ Gò mvá tũgu nda dré tàzoá drá dhi: <Tátá, má 'o tàkònzì Giká rú, ìndì mí rú. Kítswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mvá ro dhi ko.>

²² Dì, atá ni dré ìna tàzoá áyi màràbà ì dré dhi: <Mì adó kánzó avélépi lavulé dhi asolé akódhi rú mbèlè. Mì adó trónjò asolé drígá, kámókà ki adózó kpà tosólé pá.

²³ Mì asé tí ngbòlò dò ro dhi ìlè, mà kònyaró gwányá lenzézó lavulé.

²⁴ Tàko ko, áma mvá kònìdhi drà tá ìna dràdrà gò, dré gòzo adrélé! Avì tá ìna avìavì gò, má dré gòzo kಿಸුá!> Dì ì dré kídhozó adrélé gwányá 'o.

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó nda ni mvá kàyo tá amvú na. Dré tá adrérà'a anzilé atsálé ànyi bhà làga dhi 'á dhi, dré làrì yìzo longó ìbe.

²⁶ Dì dré màràbà ki àlo azizó gò, lizizóá tíá ngalè kònàle àdho tà 'i ya dhi.

²⁷ Màràbà nda dré logózóá drá dhi: <Ámi adrúpi anzi nì gò, ámi atá dré tí ngbòlò dò ro dhi nì 'òzo ìlè, dré gòle akódhi ni kಿಸු líná dhi sè.>

²⁸ Dì mvá kàyo nda ni togó dré ngàzo aswálé gò, dré ìna fima dzó na dhi ni gàzo rè. Atá ni kòyi tà nda dre dhi, dré apfózo akódhi ni tí lizí, kòfiró be dhi bvó.

²⁹ Dì, mvá kàyo nda dré ìna logózóá áyi atá dré dhi: <Mí nò rè ká! Kóná bí, má 'o àzì mí dré ámi màràbà tíni, ámi tòlì ki àlo ño àko ró. Dì, mí afè ndàndì má dré ndrì mvá àlo dhi, mà kònyaró lenzézó tùmáni áma arúpi ìbe dhi ko.

³⁰ Dì, ámi mváagó ámi ngá títi dhi ki kizálépi akálé tòkò zàràbhù ki tà dri kòdhi kánzì dre dhi, mí dré mína tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo ìlè drá!>

³¹ Atá ni gò tàá drá dhi: <Áma mvá, áma ngbú tùmáni mí be. Ngá títi mána ì, mína 'i.

³² Dì, adrè tá léá dhi, mà kò'o gwányá lenzézó. Angyá ko, ámi adrúpi kòdhi drà tá ìna dràdrà gò, dré gòzo adrélé! Avì tá ìna avìavì gò, mà dré gòzo kಿಸුá!>>

16

Pídhígó dhya ngá líkílépi tògyá sè dhi ni tà dri dhi

¹ Gò Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pizo áyi lebèbhá ì dré, tàzoá dhi: <Ngá líyì àlo dhi bhà tà dhya àlo adrélé áyi ngá ki líkì. Gò à dré akódhi nda ni asíkìzo ngá líyì nda véna, tàzoá dhi: <Akódhi adrè ámi ngá ki kizá.>

² Dì ngá líyì nda dré akódhi ni azizó, lizizóá tíá dhi: <Tà má dré adrélé yìle ámi tà dri kòdhi, àdho tà 'í? Mì tà rè má dré, mí 'o àzì bhàle mí drígá dhi ngìni ya dhi ká! Angyá ko, mí kitswá véle adrélé áma ngá líkílépi ró ko.>

³ Dì ngá líkílépi nda dré ngàzo kಿಸුá ì léna dhi: <Má ni 'òá ngìni? Tàko ko, áma mírì adrè 'òle àzì kòndi ni tingá má drígásè. Áma rìnyì kitswá ìna má dré amvú 'àzo dhi ko. Ngá zizì ni tà kpà adrè má dri kanyó ro.

⁴ Má nì tà má dré dra 'òle dhi be, à kònì dra àzì kòndi ni tingá má drígásè dhi, móndí ì kòka'író ma dòle áyi véna dóro.>

⁵ Dì dré ngàzo móndyá áyi mírì ni màrì ìbe àyi rú dhi ki azì àlo àlo títi. Gò dré lizizóá dhya drìdrì dhi tí dhi: <Áma mírì ni màrì mí rú dhi ángopí?>

⁶ Akódhi nda logó dhi: <Dò òlívè àdhya tsímangóro nyadhi-nzi.> Dì ngá líkílépi nda tà drá dhi: <Mí adó ámi wárágá, lírízó mbèlè tisiá dhi: nyadhi-rì-drì-mudrì.>

⁷ Gò dré lizizóá àzya ni tí dhi: <Mì, áma mírì ni màrì mí rú dhi ángopí?> Akódhi logó dhi: <Ngánò sákì nyadhi-nzi.> Dì ngá líkílépi nda tà drá dhi: <Mí adó ámi wárágá tisizóá dhi: nyadhi-su.>

⁸ Amvolásà, mírì nda kòyi tà áyi ngá líkílépi gyágya ko nda dré 'òle dhi dre dhi, dré akódhi ni tà bhàzo kuru, dré tá tà 'òle tògyá sè dhi sè. Tàko ko, móndyá bvò kòndi àdhya ì adrè àyikya tà 'o tògyá sè áyi kòfalésè, móndyá ngádra àdhya kya ki lavú.

⁹ Má adrè dì tàá ámi dré dhi: Mì kàdré móndí ki 'o adrélé ámi ki arúpi ì ró làfa bvò kòndi àdhya sè, kitswálé láfa nda kòni dra akí dhi, à kòka'író ámi ìlè bhà dra adrèbhá kóná vèsè kólyá dhi ì 'àsè be dhi bvó.

¹⁰ Dhya ángúdhì kitswálépi adrélé ka'ìle tà tsà sè dhi, a ni kókpà kitswá adrélé ka'ìle tà kàdrì sè. Dì, dhya adrélépi tà 'o gyágya tà tsà sè ko dhi, a kitswá kókpà tà 'o gyágya tà kàdrì sè ko.

¹¹ Dì mì kòkítswá adrélé ka'ìle ngá bvò kòndi àdhya sè ko dhi, àdhi ni ámi ki ka'ì, ngá tàndì bhù àdhya ki tayízó ámi drígá dhi nì?

¹² Mì kòkítswá kpà adrélé ka'ìle ngá móndí àzya àdhya sè ko dhi, àdhi ni ngá fe ámi dré adrélé àmikya ró dhi nì?

¹³ M̀aràbà àlo dhi kitswá mírì rì dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'òá kònini dhi, a ni àlo ni ni ga, adrèzó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrèzó àzya ni ni ayizè. Di mì kitswá adrélé Gíkà ni tà 'o, adrèzó kpà làfa ni tà 'o àyi ki m̀aràbà t̀ini lókyá àlo sè bwà ko.»

¹⁴ F̀arìsáyò adrèbhá tá làfa le tò dhi ì kòyi tà nda ì títi dre dhi, ì dré dhèzo adrélé Yésu ni gu.

¹⁵ Di akódhi dré t̀azoá àyi dré dhi: «M̀i adré àmikya àmi ki bha gyàgya móndí ì kandrá dhi àmi. Di, Gíkà ǹi ìna àmi ki togó be. Angyá ko, tà móndí ì dré adrélé bhàle kuru àyi kòfalé dhi, tà gàle g̀gà dhi 'i Gíkà mùlèsè.»

Tà àzya Yésu dré tadhálé dhi i

(A kònò kpà M̀atáyò 11:12-13; 5:31-32; M̀arokò 10:11-12)

¹⁶ «Á longó tá tà tsìle Mòsè ni t̀at̀r̀it̀r̀i kùlì na ìndi pròfètá ki búkù ì 'àsè dhi ì, tsàle Yòwánì B̀atìsimò f̀elepì ni lókyá 'á. Di kidhólé lókyá nda sè dhi, à adré Rúbì Tani Gíkà ni Opì àdhyà ni longó kòdhyà gò, móndyá títi dhi ì dré adrèzó àyi ki rìnyí fe fizo lána.

¹⁷ Di, t̀agba dré adrèzó kònini dhi, bhù ì bvò be dhi ki kitswá akilé mbèlè lavulé tà mvá tsà tsìle t̀at̀r̀it̀r̀i kùlì nda léna dhi rùsè.

¹⁸ Dhya ángùdhi àyi tòkò ni tingálépi gò gòzo tòkò àzya adó mòle dhi, adré ìna múná tà 'o. Kòdhi ìbe dhi, dhya ángùdhi tòkò tingalé dre dhi ni adólépi mòle dhi, adré kpà múná tà 'o.»

Pìdhìgò ngá l̀iyi ì Làzàrò be dhi ki tà dri dhi

¹⁹ Yésu gò t̀aa dhi: «Agó àlo ngá l̀iyi ro dhi tá be. Adré tá kítá aveave làgì kyàkyà dhi ki asó ì rú, adrèzó ngá dóro nya, adrèzó kpà lenzélé kítú àlo àlo títi ì sè.

²⁰ Di, akódhi nda ni bhà'álé tí dhi, à la tá agó àlo lemerè ro rú be Làzàrò, adrélépi làzì ìbe b̀i ì rú dhi.

²¹ Akódhi nda tá lovó ìbe tò kitswázó ngá kórònyá adrèbhá tá ledhélé ngá l̀iyi nda ni mísá drìlèsè dhi ki nya ká. Di, kitswá tá ìna bwà ko. Kòkì ì adré tá nd̀ndi àlìle akódhi ni làzì ki m̀i lembé.

²² Kùdù ro dhi, agó lemerè ro nda dré dràzo gò, ángéló ì dré akódhi ni dòzo lizo bhàá ànyi Abàràrà làga. Ngá l̀iyi nda dré kòkpà dràzo gò, sizoá.

²³ Akódhi kòkisú ì adrèrà'a rùbhá aswálé dràbhá ki àrà na dre dhi, dré m̀i tingázó Abàràrà ki no làwú làvo na, tùmáni Làzàrò ànyi làgá dhi be.

²⁴ Di dré kùlì yòzo t̀azoá dhi: «Tátá Abàràrà, mí bhà àma kizá wà! M̀i amù Làzàrò àyi drìgámb̀b̀i so ỳi na, t̀ile àma làdra dri. Angyá ko, àma rùbhá adré aswálé àtsì kònindhi 'á tò.»

²⁵ Di, Abàràrà logó drá dhi: «Àma mvá, mí kisú rè ngá dóro títi mí dré tá kisulé mí dré adrèrà'a lídrì be dhi 'á dhi ì ká. Di, Làzàrò kisú tá ngbà 'i tà kònzi dhi ì kòdhyà. Nyànómvá dhi, à adré di akódhi ni togó tindrì kònwa. Di, àmi rùbhá adré ìna aswálé.

²⁶ Kòdhi ìbe dhi, à bhà yábhù andre àma ki kòfalé 'á àmi ìbe dre. Asá dhi, dhya adrélépi lèà lavulé àmi véna dhi kitswá lavulé bwà ko. A kitswá kpà azyalé kònalèsè àma vélé dhi bwà ko.»

²⁷ Di ngá l̀iyi nda tà dhi: «Tátá, kàdré kònini dhi, má adré àmi ti lizì, mí kòmùró Làzàrò l̀ile àma atá ni dzó na,

²⁸ kòlongóro tà àma adrúpi nzi dhi ì dri, ì kàlìró kpà àrà rùbháaswa àdhyà kònindhi lé ko.»

²⁹ Abàràrà logó drá dhi: «Ayi tà Mòsè ì dré tsìle pròfètá ìbe dhi ìbe. Ì kòyi tà nda ì kòdhyà.»

³⁰ Di, ngá l̀iyi nda tà dhi: «Kòko, Tátá Abàràrà! Di, dhya àlo ngàlepi dràdrà 'àsè dhi kòlì ìna àyi véna dhi, ì ni àyi ki togó ladzá.»

³¹ Di, Abàràrà tà drá dhi: «Ì kòyi Mòsè ni kùlì pròfètá kya ìbe dhi ì ko dhi, t̀agba dhya àlo kònga dràdrà lèsè yà dhi, ì kitswá kpà dhya nda ni kùlì yi ka'izoá bwà ko.»»

17

Tàkonzì ì tàkonzì trìma be dhi

(A kònò kpà M̀atáyò 18:6-7, 21-22; M̀arokò 9:42)

¹ Yésu gò t̀aa àyi lebèbhá ì dré dhi: «Tà bàti ró dhi, tà kitswábhá móndí ki 'o ledhélé tàkonzì na dhi ki dra at́sá. Di, kizá ni adré kàdri dhya ángùdhi adrélépi tà nda ki àndu bha dhi dré!

² Akódhi nda kàdré nd̀ndi ànzimvá kòni ki àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle ỳiandre na dhi.

³ Di mì kàdré àmi ki líkì be!

Ámi adrúpi ki àlo kò'o tàkonzì mí rú dhi, mí kòtadhá akódhi ni tàkonzì nda drá. Akódhi kòladzá àyi togó tà nda sè dhi, mí kòtrì akódhi ni tàkonzì.

⁴ Gba kò'o tàkonzì mí rú vèsè be nzi-drì-rì kitú àlo sè gò, dré adrézó agòle mí vélé vèsè àlo àlo títi nda i sè adrélé táà dhi <Má ladzá áma togó dre> dhi, mí kòtrì akódhi ni tàkonzì nda i títi.»

Tà ka'ika'i ni tà

⁵ Apóstolò ì tà Mírì Yésu dré dhi: «Mí kòtimbà áma ki tà ka'ika'i wà.»

⁶ Di Mírì logó dhi: «Mì kàdré tà ka'ika'i íbe tsámvá ngóro mùtádì lò'wa tìni dhi, mì ni kitswá táà fa kàdrì kònìdhi dré dhi <Mí ngì mì lizo àmi bhe tàle yìandre na> gò, fa nda dré àmi ki kúlí ka'izo 'òle.»

Tà kitswálépi mārābā dōro dhi dré 'òle dhi

⁷ «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré mārābā adrélépi amvú 'a yà, kó ngalè adrélépi kábílígyà líkí yà dhi íbe gò, akódhi nda dré agòzo amvú lésè dhi, dhya nda adré táà dré ngmí? Adré tsì táà drá dhi: <Mí afí mbèlè lírìlé ngá nya?»

⁸ Kóko! Di, adré be ína táà dhi: <Mí ladhí ngá má dré kitswálé nyàle. Mí topfó àmi kítá, ngá bhàzo má dré nyàle ìndì má dré mvùle 'íká, gò mí kògòro mína ni nya, ìndì mína ni mvu ndò.>

⁹ Bvóá dhi, mírì nda adré tsì àwoyà ta mārābā nda dré, dré tà tàle í dré dhi ki 'òle dhi sè 'í? Kóko!

¹⁰ Di tà nda kòdhi kókpá kònìni àmi dré. Mì kò'o tà títi tàle àmi dré dhi i dre dhi, mì kàdré táà dhi: <Áma mārābā tàko dhi 'i. Mà 'o ngbà 'í tà kitswábhá mà dré 'òle dhi i kòdhyà.>»

Yésu tidrí mōndí mudrì kàrí dré rùle dhi i

¹¹ Yésu dré tá adrérà'a lile Yèrusalémá na dhi 'á dhi, adré tá lavulé bvò Gālíláyá àdhya ki bvò Sàmàriyá àdhya be dhi 'ásè.

¹² Dré tá adrérà'a file bhà àlo na dhi 'á dhi, mōndí mudrì kàrí dré rùle dhi ì dré alizo kitswálé ru kisú ába. Àyi nda ì dré àyi ki kíkízó vwàvwà ro tsá gò,

¹³ kúlí loyó tàzoá dhi: «Yésu, Mírì, mí bhà áma ki kizà wà!»

¹⁴ Yésu kònò àyi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mì lè àmi ki rúbhá ki tadhá kòwánà i dré.» Di ì dré adrérà'a lile dhi 'á dhi, ì dré adrízó.

¹⁵ Di àyi ki àlo kònò í adrí dre dhi dre dhi, dré agòzo Gíká ni rú bhabe kùle kúlí 'u'ù sè.

¹⁶ Dré adhézó Yésu pá, àyi mì bha kìnì mí gò, àwoyà tàzo drá tà dré tá 'òle í dré nda ni tà sè. Di akódhi nda tá ína Sàmàriyá agó 'i.

¹⁷ Gò Yésu dré lizizóá mōndí í làga dhi i tí dhi: «Àyi adríbhá kòdhi i tá tsì mudrì ko? Di àruka ni nzi-drì-su nda i ángwà?»

¹⁸ Dhya àlo àyi kòfalé agòlepi Gíká ni rú bha kùle dhi yókódhó, ngbà 'í agó sùrú twá ro kònìdhi 'i?»

¹⁹ Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí nga lile. Ámi tà ka'ika'i tidrí mì dre.»

Gíká ni Opì ni atsama

(A kònò kpà Mátáyò 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kitú àlo dhi, Fàrisáyò ì lizí tá Yésu tí dhi: «Gíká ni Opì ni atsá ángutú?» Di Yésu logó àyi dré dhi: «Gíká ni Opì adré ína alile ngóro mōndí ì dré adrélé ngá letè nòle dhi tìni ko.

²¹ A kitswá kpà táà dhi <Mì nò ká, Gíká ni Opì kònwa!> yà, kó ngalè <Gíká ni Opì kònàle!> yà dhi ko. Tàko ko, Gíká ni Opì àmi kòfalé be.»*

²² Dré gòzo táà àyi lebhébhá i dré dhi: «Lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, mì ni adré lovó íbe tò kitswázó ndàndì Mōndí ni Mvá ni kitú ki àlo no. Di, mì kitswá àmíkya nòá ko.

²³ Mōndí ki táà àmi dré dhi <Mì nò ká, akódhi kònàle!> yà, kó ngalè <Akódhi kònwa!> yà dhi. Di, mì lè àmíkya ràle àyi vèsè ko.

²⁴ Tàko ko, kitú Mōndí ni Mvá dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni agò ngóro bhù dré adrélé lagulé ngá kazá bhù mibhalé ni bvò àlo lésè tsàle bvò ni àzya na dhi tìni.

²⁵ Di, adré leá dhi, akódhi kònnya rè zyà kizà lavulé, ìndì mōndyá ándrò kònì ì kògà rè zyà akódhi.

²⁶ Lókyá Mōndí ni Mvá dré adrérà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ki adré ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi tìni.

* 17:21 17:21 A kitswá kpà kúlí tsìle Gíríkú ti sè kònì ki ladzá kònìni: «Gíká ni Opì àmi léna be.»

²⁷ Mónde ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ki ànzi ki fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firà'a bwátú kàdrì na dhi 'á. Gò yì liti andre dré atsázó ngbõ ró àyi ki tupfú todràle títi.

²⁸ Tà nda ki adré kpà ngóró Lótò ni lókyá 'á dhi tìni. Mónde ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ngá gí, adrézó ngá lagí, adrézó ngá kidhí, adrézó kpà dzó si.

²⁹ Dì, kítú Lótò dré apfòzo Sòdómà lésè dhi sè dhi, àtsí í bàrúti íbe dhi ì dré adàzo ngbõ ró bhù lésè àyi ki tupfú todràle títi.

³⁰ Tà nda kòdhí ki adré kókpà kònìni kítú Mónde ni Mvá dré dra apfòzo dhi tú.

³¹ Kítú nda sè dhi, lè dhya dra adrélépi àyi dzó drìna dhi kásí file dzó na, àyi ngá ki do lapázó ába dhi ko. Kókpà kòdhí tìni, dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìle í bhàna ko.

³² Mì kisù rè tà atsálépi Lótò ni tòkò rú dhi ká!

³³ Dhya àngùdhi adrélépi àyi tàndi ni lídrì le likálé dhi, a ni àyi lídrì nda ni 'o avìle. Dì, dhya àngùdhi adrélépi ína àyi lídrì fe dhi, a ni àyi lídrì nda ni líkí.

³⁴ Má adré tàá àmi dré dhi: Ngátsi nda sè dhi, mónde rì dhi ki adré ayilé lánag àlo dri. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

³⁵ Tòkò rì dhi ki adré ngá 'i tùmáni. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.» [

³⁶]

³⁷ Yésu ni lebèbhá ì gò liziá dhi: «Mírì, tà nda ki ru 'o àngolé?» Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Àrà àngùdhi àbvò dré adrézó lána dhi drìle dhi, àrì àgáàga dhi ki kókpà ru kímó kitswálé àbvò nda ni te.»

18

Pídhígó tàyítòkó ì tàbvó tàlepi be dhi ki tà dri dhi

¹ Gò Yésu dré pídhígó kòndhì ni pizo, tadházóá àyi lebèbhá ì dré dhi, lè ì kàdrè tà zi Giká tí landè àkò ró ngíni ya dhi.

² Tà dhi: «Tàbvó tàlepi àlo dhi tá bhàandre àlo dhi na. Adré tá ína Giká ni ro ko, adrézó kpà mónde ki tà kisù ko.

³ Dì tàyítòkò àlo bhàandre nda 'á dhi adré tá ína alìle akódhì véle rä, adrélé tàá dhi: «Mí lanzi rè tà àma kófalé àma kàribhá be dhi ni bvò, tà gyägya 'òzo má dré dhi ká!»

⁴ Lókyá be vwàvwà ro dhi, tàbvó tàlepi nda adré tá tà nda ni ga rè. Dì, kùdù ro dhi, dré ína kisúzoá í léna dhi: «Gba má dré adrézó Giká ni ro ko yà, adrézó kpà mónde ki tà kisù ko yà dhi,

⁵ má ni tà gyägya 'o tàyítòkò kòdhì dré, dré adrélé àma lagù tò dhi sè. Tàko ko, má kò'o kònìni ko dhi, akódhì ni ngbù adrélé alìle àma drì kizá.»

⁶ Dì Mírì gò tàá dhi: «Mì yì rè tà tàbvó tàlepi gyägya ko nda dré tàle dhi ká.

⁷ Dì Giká kitswá tsì tà gyägya 'o mónde yá ì dré zìle gò ì dré adrézó liyílé í rú kítú vésè ìndì ngátsi vésè dhi ì dré ko? A ni tsì lókyá tigí àyi ki ledézó?

⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: A ni tà gyägya 'o àyi dré mbèlè. Dì, lókyá Mónde ni Mvá dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni tsì mónde yá adrébhá àyi ka'í bàti dhi ki kisù bvò dri dhi 'í?»

Pídhígó Fàrisáyò ì mèdáyì lagílèpi be dhi ki tà dri dhi

⁹ Gò Yésu dré pídhígó kòndhì ni pizo mónde yá adrébhá tá àyi ki no gyägya gò, adrézó mónde yá àruka títi dhi ki ayizè dhi ì dré.

¹⁰ Tà dhi: «Àgo rì dhi ì mbà tá tèpelò na kitswálé tà ta Giká be. Alo ni tá Fàrisáyò 'i. Azya ni tà mèdáyì lagílèpi 'i.

¹¹ Dì Fàrisáyò nda totó tá ì adrélé tà ta Giká be í léna kònìni: «Á! Giká, má adré àwòyà ta mí dré, má dré adrélé mónde yá àruka títi dhi ì tìni ko dhi sè. Àyi nda ì ngá lovò bhabhá 'i, tà kònzi 'obhá 'i, ìndì múná tà 'obhá 'i. Má adré kpà àwòyà ta mí dré, má dré adrélé mèdáyì lagílèpi kòdhì tìni ko dhi sè.

¹² Má adré mána tàbirì mvo, adrézó tà zi mí tí vésè be rì pòsò àlo sè. Má adré kpà ngá títi má dré adrélé kisulé, lanzilé 'a be mudrì dhi ki àlo fe mí dré.»

¹³ Dì, mèdáyì lagílèpi nda totó tá ína ì lárà ro, adrélé ndìndì àyi m̃ le tingálé kurú na bhù na ko. Adré tá àyi agá di kizá dré, adrézó tàá dhi: «Á! Giká, ma tàkònzì liyí 'i. Mí bhà àma kizá wà!»

¹⁴ Má adré tàá àmi dré dhi: Mèdáyì lagílèpi nda gò ína nzìle í bhàna mónde Giká dré bhàle gyägya dhi ró dhi nì. Dì, Fàrisáyò nda nzi ína kònìni ko. Tàko ko, Giká ni dhya

† 17:36 17:36 Wáràgà Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisù kònwa ko: [Àgo rì dhi ki adré amvú na. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.]

ángùdhi adrélépi áyi tà bha kuru dhi ni tà tirí kiní mi. Di, a ni dhya adrélépi áyi tà bha kiní mi dhi ni tà tingá kuru.»

Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá i dri

(A kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Márokò 10:13-16)

¹⁵ Amvolásà dhi, mǎndí i adré tá àyi ki ànzimvá ki adó alizo àyi íbe Yésu vélé, kòtabèrò àyi, tà tani zizo Giká tí àyi dri be dhi bvó. Akódhi ni lebhèbhá i kònò tà nda dre dhi, i dré dhèzo adrélé lawàle mǎndyá nda i dri tà nda sè.

¹⁶ Di, Yésu dré ína ànzimvá nda ki azizó i vélé gò, tàzoá àyi lebhèbhá i dré dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni i alile má vélé. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Giká ni Opì mǎndyá adrèbhá àyi nda i tini dhi i dré.

¹⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Opì ka'í ànzimvá kya tini ko dhi, kitswá tǎdzí file lána ko.»

Yésu i agó àlo ngá líyi ro dhi be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Márokò 10:17-31)

¹⁸ Amvolásà dhi, Yúdà ànzí ki kǎdrí ki àlo dré alizo Yésu vélé akódhi ni lízi, tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélépi tà tadhá ni, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrí kóná vésè kólyá dhi ni kisú dhi?»

¹⁹ Yésu logó drá dhi: «Mì adré áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Giká 'i kalóma.

²⁰ Mì ní tà tǎtrírí kúli dré adrélé tǎle à kò'o dhi i be: «Lè mí kò'o múná tà ko. Mì kǎpfu mǎndí drǎle ko. Mì kǎkugù ngá ko. Mì kòtà tà mǎndí rú kinzò sè ko. Mì kǎdré ámi atá ni líndrì bha ámi andre be.»

²¹ Di agó nda tà drá dhi: «Má líki tòlí nda kòdhi i títi, kidhólé má dré tá adrèrà'a kǎdùrà ro dhi 'á.»

²² Yésu kóyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Tayí rè dhu mí dré tà àlo kòdhya: Mì lí ámi ngá títi dhi ki lagí, làfa ni ni lanzizó lemerèbhá i dré gò, mí kǎdrérò ngá lagí be kǎdrí dhi íbe bhù na. Di mí alí adrélé áma lebhè.»

²³ Agó nda kóyi tà nda dre dhi, kizà dré akódhi ni 'òzo lavulé, dré tá adrélé ngá íbe zyandre ró dhi sè.

²⁴ Yésu kònò akódhi tá kizà ro dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Ngábhá ki fima Giká ni Opì na dhi kǎkóròko!

²⁵ Ngá líyi ni fima Giká ni Opì na dhi ína kǎkóròko lavulé, kàmílo ni fima lavulé sindání ni bhále 'àsè dhi rúsè!»*

²⁶ Gò mǎndyá kúli nda ki yibhá dhi i dré lizizóá dhi: «Kǎdré kònàni dhi, àdhi ni di kitswá lídrí kóná vésè kólyá dhi ni kisú ni?»

²⁷ Yésu logó dhi: «Tà kitswálé 'òle bwà ko mǎndí i mìlèsè dhi, tà Giká dré kitswálé 'òle ni dhi 'i.»

²⁸ Gò Pèterò dré tàzoá drá dhi: «Mì nò rè ká! Mà tayí áma ki ngá títi dhi i adrézó ámi lebhè.»

²⁹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi áyi dzó 'i yà, áyi tòkó 'i yà, áyi adrúpi i 'i yà, áyi tibhá i 'i yà, kó ngalè áyi ànzi i 'i yà dhi ki tayílépi Giká ni Opì ni tà sè dhi,

³⁰ a ni ngá nda ki vúdri kisú tsàle vésè be bí lókyá kònidhi sè. Kòdhi íbe dhi, a ni kǎkpà lídrí kóná vésè kólyá dhi ni kisú lókyá adrélépi alile dhi sè.»

Yésu gò tódhyá àyi dràma ni tà longó, àyi ngama dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Márokò 10:32-34)

³¹ Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebhèbhá mudrí-dri-ri dhi ki drizo gàrà dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Mà adré mbàle Yèrusalémà na. Kònàle dhi, tà títi profétá i dré tsíle Mǎndí ni Mvá ni tà dri dhi ki ru 'o.

³² A ni akódhi ni lefè pǎgàno i drígá. Àyi nda i dré akódhi ni gùzo, lodházóá, tùsú lufúzó miá,

³³ tswázóá gò, pfúzóá drǎle. Di kítu ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

³⁴ Di, tà Yésu dré tǎle nda ki àlo fi tà ína àyi drina ko. Tà nda ki àndu zù tá i zùzù àyi dré. Di i ni ngalè Yésu adré tá àdho tà ta ya dhi ko.

Yésu tidrí agó àlo mì be kùdúkùdu ró dhi

(A kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Márokò 10:46-52)

³⁵ Yésu dré tá adrèrà'a tsàle ànyi Yèrikò làga dhi 'á dhi, agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi líri tá láti làga adrélé ngá zi mǎndí i tí.

* **18:25 18:25** «Kàmílo» kònidhi, kà'wá kǎdrí dǎngi tini dhi 'i.

³⁶ Akódhi nda kòyi móndí zyandre i adrèrà'a lavulè dre dhi, dré lizizóá ngalè tà nda àdho tà 'i ya dhi.

³⁷ Gò logózóá drá dhi: «Yésu Nàzàrétà lésè dhi adrè lavulè nà.»

³⁸ Kòyi tà nda dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwidí ni Mvá, mí bhà áma kizà wà!»

³⁹ Móndíyá adrèbhá lavulè drìdrì dhi ì dré adrézó tetrelé akódhi dri, kòtayíró kúlí adrézó kíri. Dì, dré gòzo vélé adrélé kúlí loyó wáláká ni ni lavú: «Dàwidí ni Mvá, mí bhà áma kizà wà!»

⁴⁰ Gò Yésu dré áyi kíkízó tàá dhi, à kàdrì agó nda alìzo ába í vélé. Akódhi nda kàtsá ànyi dre dhi, Yésu dré lizizóá tíá dhi:

⁴¹ «Mí adrè léá má kò'o mí dré àdho tà kòdhya?» Akódhi logó dhi: «Mírì, má lè ngá nòlè!»

⁴² Dì Yésu tà drá dhi: «Mí kònò ngá. Ámi tà ka'ika'í tidrí mi dre.»

⁴³ Gbà kòdhwa, akódhi dré kídhózo adrélé ngá no. Gò dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè adrézó Giká ni rú bha kùle. Móndíyá tíí dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà adrézó Giká ni rú bha kùle.

19

Yésu i Zákáyò be dhi

¹ Yésu dré fizo Yèrikò na gò adrélé lavulè bhàandre nda 'àsè.

² Dì agó àlo rú be Zákáyò, adrélépi mèdáyì lagìbhá kí kàdrì ro ìndì ngá líyí ro dhi tá kpà bhàandre nda na be.

³ Akódhi nda adrè tá léá nòlè ngalè Yésu àdhi 'i ya dhi. Dì, móndí zyandre dhi kí tà sè dhi, kitswá tá ína nòá bwà ko, dré tá mbàle tàli dhi sè.

⁴ Gò dré ràzo drìdrì mbàle fa rú be sikhómóro dhi drìna, kitswálé Yésu ni no dhi bvó. Tàko ko, akódhi nda adrè tá 'òle lavulè láti nda 'àsè.

⁵ Yésu kàtsá àrà nda 'á dre dhi, dré mǐ tìngázó Zákáyò ni no gò, tàzoá drá dhi: «Zákáyò, mí así mbèlè. Angyá ko, adrè léá dhi, má kàyí àndrò mí bhàna.»

⁶ Dì Zákáyò dré asízó mbèlè gò, dré Yésu ni ka'izo dòle í bhàna arí sè.

⁷ Móndíyá tíí tà nda ni nobhá dhi ì adrè tá Yésu ni ndrì, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi ì ína file ayilé tàkònzì líyí ni dzó na!»

⁸ Dì, Zákáyò dré ngàzo áyi totó Mírì kandrá tàá drá dhi: «Mírì, mí nò rè ká! Má ni áma ngá tíí lanzilé 'a be rì dhi kí àlo fe lemerèbhá í dré. Kòdhi íbe dhi, má kòkàrí móndí ni làfa túrúpú sè dhi, má ni làfa nda ni logó drá, àzaya ni ni bhàzo dríá vèsè be na.»

⁹ Dì Yésu tà drá dhi: «Ándrò, tà tidrízó dhi afí dzó kòndhi lé dre. Tàko ko, dhya kòndhi kókpà Abàràrà ni ànzì kí àlo 'i.

¹⁰ Angyá ko, Móndí ni Mvá alì kitswálé móndíyá avìbhá dhi kí nda, àyi kí tidrízó dhi bvó.»

Pídihígó màràbà mudrì dhi kí tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 25:14-30)

¹¹ Móndíyá zyandre nda ì dré tá adrèrà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré gòzo pídihígó àlo dhi ni pí àyi dré. Tàko ko, akódhi tà ànyi Yèrúsalamè làga, ìndì ì adrè tá àyikya kisúá dhi, Giká ni Opì ni atsá gbà lókyá nda sè.

¹² Dì tà àyi dré dhi: «Agó àlo ópí kí sùrú lésè dhi adrè tá 'òle lile bvò vwàvwà ro dhi na, à kòbhàró í adrélé ópí ro gò, í kàgòro adrélé áyi òpí nya be dhi bvò.

¹³ Dì dré áyi màràbà mudrì dhi kí azízó, làfa lò'wa mudrì dhi kí lanzízó àlo àlo àyi drígàsè gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mí kàdré ázì 'o làfa kòndhi sè adrézó timbàá, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.»*

¹⁴ Dì, móndíyá akódhi ni bvò nda lé dhi ì adrè tá àyikya togó kònzì bha akódhi rú. Gò ì dré móndí mùzo lile akódhi vèsè tàá dhi: «Má adrè léá dhi, dhya kòdhi kònya òpí àma drì dhi ko.»

¹⁵ Dì, tágba kònnì dhi, à dré akódhi ni bhàzo ópí ro gò, dré agòzo. Dré màràbà mudrì í dré tà làfa tayízó àyi drígá nda kí azízó gò, àyi kí lizizó nìzoá ngalè ì timbà tá àyi làfa ni drì àngopí ya dhi.

¹⁶ Dhya drìdrì dhi kàtsá dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mírì, má 'o ázì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa mudrì àruka kí kisúzo bhàle dríá.»

¹⁷ Dì ópí nda tà drá dhi: «Áma màràbà dóro ni, mí 'o dóro! Mí dré kitswálé má dré ka'ile tà mvá tsà sè dhi sè dhi, má ni ámi bha adrélé bhàandre mudrì dhi í drìle.»

* **19:13 19:13** A adrè tá làfa lò'wa kòndhi ni rú zì «mínà». Mínà àlo dhi tà làfa adrélé fèle móndí àlo dré ázì 'òle mbà na sè dhi tí dhi 'i.

¹⁸ Gò màràbà ni rĩ dré atsázó tàà dhi: <Mírĩ, má 'o àzi làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa nzi àruka ki kisúzó bhàle dríá.>

¹⁹ Dì ópí nda tà drá dhi: <Má ni ámi bha adrélé bhàandre nzi dhi i dríle.>

²⁰ Gò màràbà ni na dré atsázó tàà dhi: <Mírĩ, làfa lò'wa mína kòndhi. Má zù tá làfa nda tayílè kítá na.>

²¹ Má adré tá àmi ro, mí dré adrélé agó tòmbá 'i dhi sè. Mí adré mína ngá mí dré bhàle ko dhi ki do, adrézó kpà ngá mí dré kidhilé ko dhi ki akónà.>

²² Dì ópí nda tà drá dhi: <Mí, màràbà kònze ni, má ni ámi tàbvó ta ámi tàndi ni kúlí sè. Mí nĩ tá tàle dhi, ma agó tòmbá 'i dhi be. Má adré ngá má dré bhàle ko dhi ki adó, adrézó ngá má dré kidhilé ko dhi ki akónà.>

²³ Mí bhà dì tá làfa mína dzó adrézó làfa 'o lendréle dhi na ko àdho tà sè? Kòno má ni tá kitswá làfa nda ni adó àmupi ni be.>

²⁴ Gò dré tàzoá mómí 'i làga dhi i dré dhi: <Mì do làfa lò'wa kòdhi akódhi drígàsè, fèle dhya adrélépi ába mudrì dhi dré.>

²⁵ Dì ì tà drá dhi: <Mírĩ, akódhi nda làfa lò'wa íbe mudrì!>

²⁶ Akódhi logó àyi dré dhi: <Má adré tàà àmi dré dhi: Dhya ángudhi adrélépi ngá íbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda ki drì tìmbà. Dì, kàdré ína dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndìndì ngá mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígàsà.>

²⁷ Dì, kàdré áma kàribhá lebhá tá má kònya òpí àyi dri ko nda ki tà sè dhi, mì adrì àyi alizo àyi ki tilì todràle má kandrà.>>

Yésu fĩ Yèrusalémà na ópí tĩni

(A kòno kpà Mátáyò 21:1-11; Mároko 11:1-11; Yòwàni 12:12-19)

²⁸ Yésu kòtà tà nda i dre dhi, dré gòzo láti do adrézó mbàle Yèrusalémà na.

²⁹ Kòtsa ànyi bhà rú zile Bètèfàgè ìndì Bètàniyà dhi i kandrà, ànyi kóngó Olivè fa kya làga dre dhi, dré áyi lebhá rĩ dhi ki mùzo lìle drìdrì,

³⁰ tàzoá àyi dré dhi: <Mì lì bhà àmi kandrà kòndhi léna. Mì kòfi lána dre dhi, mì ni púndà mvá 'ile, à dré dhu rè mbàzo dríá ko dhi ni kisú. Mì atrì akódhi, alizo ába má vélé.>

³¹ Dhya àlo kòlizi àmi tí dhi: <Mì adré trìa àdho tà sè?> ya dhi, mì kòtà drá dhi: <Mírĩ adré leá nì.>>

³² Dì dhya mùle nda ì dré lizo tà nda ni kisú ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tĩni.

³³ Ì dré tá adrèrà'a púndà mvá nda ni atrì dhi 'á dhi, púndà nda ni líyí ì dré lizizóá àyi tí dhi: <Mì adré púndà mvá kòdhi ni tri àdho tà sè?>

³⁴ Ì logó dhi: <Mírĩ adré leá nì.>

³⁵ Gò ì dré púndà mvá nda ni asézó atsázó ába Yésu vélé. Ì dré àyi ki kítá bhèzo dríá gò, Yésu ni 'òzo lirilé dríá.

³⁶ Dì akódhi dré tá adrèrà'a lìle dhi 'á dhi, mómí zyandre dhi ì adré tá àyi ki kítá ki lasé láti mìsè, kòlavúró dríásà be dhi bvó.

³⁷ Ì kòtsa ànyi Yèrusalémà làga láti adrélépi sìle kóngó Olivè fa kya drìlèsè dhi 'á dre dhi, akódhi ni lebhá zyandre títi dhi ì dré ngàzo adrélé lenzélé lúlúgyá be, adrézó Giká ni rú bha kùle tà títi líndríga ró ì dré nòle dhi ki tà sè.

³⁸ Ì adré tá tàà dhi:

<Tà tani kàdré ópí adrélépi alìle Mírĩ ni rú sè dhi dri!

Tà kìdrìkìdrì kàdré bhù na, ìndì rúku kàdré Giká kurú na bhù na dhi dré!>†

³⁹ Gò Fàrisáyò àruka mómíyá zyandre nda ì kòfalé dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: <Tadhálépi, mí kòlawá àmi lebhá ni i dri, ì kòtayíró kúlí!>

⁴⁰ Dì Yésu logó dhi: <Má adré tàà àmi dré dhi: Ì kòtayí kúlí dhi, kírà ki lúlúgyá ga nì!>

Yésu ngo Yèrusalémà ni tà sè

⁴¹ Yésu kòtsa ànyi Yèrusalémà làga bhàandre nda ni no dre dhi, dré ngàzo ngòle tà ni sè,

⁴² tàzoá dhi: <Á! Yèrusalémà, kòno mí kòni tá tà kitswálépi tá tà kìdrìkìdrì fe mí dré lókyá àndrò kòndhi sè dhi be dhi! Dì, nyànomvá dhi, tà nda zù ì zùzù mí dré.>

⁴³ Tàko ko, lókyá ni atsá àmi ki gò, àmi kàribhá ì dré àmi gàrà kàzo kúrú, ngá tobhàzo kitswázó àdzú bhu mí rú gò, ì dré àdzú bhùzo mí be àmi gàrà títi dhi ì 'ásè.

⁴⁴ Ì ni àmi ki bhe kinyílè kìnì mi, àmi ànzi mí lé dhi íbe. Ì kitswá kírà ki àlo tayí àzya ni dri ko. Angyá ko, mí nĩ tá mína lókyá Giká dré alizo kitswálé àmi tidrì dhi ko.>

Yésu dro mómíyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'ásè

(A kòno kpà Mátáyò 21:12-17; Mároko 11:15-19; Yòwàni 2:13-22)

† 19:38 19:38 A kòno Longó i 118:26.

⁴⁵ Amvolásà dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo mónnyá adrébhá tá ngá lagí kònàle dhi ki dro topfòle 'ásà.

⁴⁶ Dré tàzoá àyi dré dhi: «Giká ni Kúlí adrè tàá dhi: «Áma dzó ni adrè dzó adrézó tá ta má be dhi 'i.» Di, mì gò àmíkya dzó nda ni bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi ki zu dhi ró!»[‡]

⁴⁷ Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Yésu adrè tá tà tadhá tépelò na. Kòwàná kàdrì ì, tátírítrí kúlí tadhábhá ì tsàle Yúdà ànzì ki drí kòbhá íbe dhi, ì adrè tá láti nda kitswázó akódhi ni pfu dràle.

⁴⁸ Di, ì kitswá tá àyíkya láti kisú bwà ko. Angyá ko, mónnyá títi dhi ì adrè tá akódhi ni kúlí yi lovó sè.

20

A lizi Yésu tí ngalè akódhi ni rìnyí angá ángolésè ya dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:23-27; Márokò 11:27-33)

¹ Kítú àlo dhi, Yésu adrè tá móndí ki tadhá tépelò na, adrézó Rúbí Tani longó àyi dré. Gò kòwàná kàdrì ì, tátírítrí kúlí tadhábhá ì ìndì bhàgo íbe dhi ì dré alizo akódhi vélé,

² liziá tíá dhi: «Mí tà rè àma dré ká: Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ína ángolésè? Adhi fè rìnyí nda mí dré nì?»

³ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizi ámi tí. Mì tà rè má dré ká!

⁴ Bâtisimò Yòwàni dré fèle dhi angá tá ína ángolésè: Giká vélésè, kó ngalè móndí ì vélésè?»

⁵ Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè, adrézó tàá dhi: «Mà kòtà dhi «Bâtisimò nda angá Giká vélésè» dhi, akódhi ni go liziá àma tí dhi: «Mì ka'í di Yòwàni ko àdho tà sè?»

⁶ Di, mà kòtà kó dhi «Bâtisimò nda angá móndí ì vélésè» dhi, mónnyá títi dhi ki àma ki lebhé todràle kírà sè. Angyá ko, ì adrè ka'íá dhi, Yòwàni tá ína pròfétá 'i.»

⁷ Di ì dré logózóá drá dhi: «Mà nì ngalè bâtisimò nda angá ángolésè ya dhi ko.»

⁸ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Kàdré kònini dhi, má kitswá kókpà tàá àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda ki 'o dhi angá ángolésè ya dhi ko.»

Pídihígó vínò líkíbhá kònzi dhi ki tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:33-46; Márokò 12:1-12)

⁹ Gò Yésu dré pídihígó kònndhi ni pizo móndí ì dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vínò àyi amvú na. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkíbhá àruka ì drígá gò, lizo atsi na lókyá be vwàvwà ro.

¹⁰ Lókyá vínò lò'wa kizo dhi kòkitswá dre dhi, dré àyi māràbà ki àlo mùzo lìle vínò líkíbhá nda ì véna, ì kòfèró ì dré lò'wa ína tíni dhi be dhi bvó. Di, vínò líkíbhá nda ì dré àyíkya māràbà nda ni tswàzo gò, logózóá nzìle drígálé sè.

¹¹ Gò amvú líyí nda dré māràbà àzya mùzo lìle àyi véna. Di, ì dré kpà akódhi nda ni tswàzo, kanyò fèzo drá gò, logózóá drígálé sè.

¹² Dré gòzo māràbà ni na mu lìle gò, ì dré akódhi nda ni pfùzo bí íbe gò, dòzoá bhèle amvú 'àsè kivi na.

¹³ Di amvú líyí nda kòyi tà nda dre dhi, dré kisùzóá ì léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Má ni àma mváagó má dré lèle tò dhi ni mu kòdhya. Aruka ni, ì ni akódhi ni lindri bha.»

¹⁴ Di, vínò líkíbhá nda ì kònò mváagó nda adrèrà'a alìle dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònndhi dhya dra amvú kònndhi ni kisúlèpi tàyìle ro dhi 'i. Mà kòpfu akódhi dràle, amvú dré tá kitswálé kisúlé tàyìle ro nda kàdréró àma dré!»

¹⁵ Di ì dré ngàzo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'àsè kivi na gò, pfùzóá dràle.»

Yésu gò liziá dhi: «Mì adrè kisùá dhi, amvú líyí nda ni 'òá ngíni àyi ki tà sè dhi?»

¹⁶ Akódhi ni tsa vínò líkíbhá nda ki tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhya nda ni tayí móndí àruka ì drígá.»

Di mónnyá zyandre nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Tà nda kòdhi ì kò'o ru tàdzí ko!»

¹⁷ Di Yésu dré àyi ki nòzo dhi gò, tàzoá dhi: «Tà tisìle Giká ni Kúlí na kònndhi adrè di lèá tàle ngíni?

«Kírà dzó sibhá ì dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ró.»*

¹⁸ Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi íbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi ì dré dra adhézo dríá dhi ni kinyí.»

‡ 19:46 19:46 A kònò Esàya 56:7; Yèrèmiyá 7:11.

* 20:17 20:17 A kònò Longó ì 118:22.

¹⁹ Gbà lókya nda sè dhi, tatrítrí kúlí tadhábhá i kòwánà kàdrì ìbe dhi ì dré láti ndàzo kitswázó Yésu ni ru. Angyá ko, ì nì tá tàle dhi, akódhi pí tá pídhigó nda àyi rú dhi be. Dì, ì dré tá adréle mónnyá zyandre dhi ki ro dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayízó.

*Kàysàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gima
(A kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Mároko 12:13-17)*

²⁰ Dì ì dré ngàzo adréle Yésu ni m̀ ga gò, móndí àyi ki 'obhá adréle móndí gyágya ró dhi ki mùzo lùzu ró lile Yésu véna. Àyi nda ì adrè tá akódhi ni le 'òle la'ìle kúlí dré tá adréle tàle dhi ì silé, ì kòkítswáró akódhi ni fe Rómà ki gùvèrènerè drígá.

²¹ Dì ì dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, tà mí dré adréle tàle ìndì tadhálé dhi ì gyágya dhi be. Mí adrè móndí ki no twátwa ko. Mí adrè kpà Gíkà ni tà tadhá tà bàti sè.

²² Dì mí tà r̀ è ama dré ká: Ama ki tatrítrí kúlí ka'ì, mà kàdré Kàysàrà ni mèdáyì gi dhi 'í? Kó ngalè, ka'ì ko?»

²³ Dì, Yésu dré ìna àyi ki túrúpfú tà nìzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi:

²⁴ «Mì afè dènarì àlo dhi má dré nòle.» † kòfè láfa lò'wa nda drá dre dhi, dré lizízóá dhi: «Móndí líndrì kòndhi tsàle rú tisile dríá kòndhi be dhi, àdhi àdhyà 'i?» † logó drá dhi: «Kàysàrà àdhyà 'i.»

²⁵ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàysàrà àdhyà ni fe Kàysàrà dré, adrézó kpà ngá Gíkà àdhyà ni fe Gíkà dré.»

²⁶ Dì ì kitswá tá akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá tàle móndí ì kandrá dhi ì silé bwà ko. Be ró dhi, àyi ki líndrì ga tá kúlí dré logólé nda sè gò, ì dré kúlí tayízó adrézó kírì.

*Tà lizíle ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Mároko 12:18-27)*

²⁷ Amvolàsà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu vélé kitswálé tà lizí tíá. (Àyi nda ì adrè táá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Dì ì tà drá dhi:

²⁸ «Tadhálépi, Mósè tisi àma dré dhi: «Agó àlo adrélepi mvá àko dhi kòdrà àyi tòkó ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzi ti àyi adrúpi dràlepi nda dré.»†

²⁹ Dì àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Àyi ki kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tólò mvá ti àko ró.

³⁰ Aadrúpi ni nì r̀ dré tòkó nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tólò mvá ti àko ró.

³¹ Tà nda dré kpà ru 'òzo kònnì adrúpi ni nì na rú, tsàle byá adrúpi ni nì nzi-drì-rì rú. Àyi títi nda ì todrà mvá ti àko ró.

³² Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

³³ Dì kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adrè tsitsi dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

³⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mónnyá àndrò kòni ì adrè ru mo, adrézó kpà àyi ki ànzi ki fe mòle.

³⁵ Dì, lókya adrélepi alile dhi sè dhi, mónnyá kitswábhá Gíkà mìlèsè ì kòngaró dràdrà 'àsè dhi ì gò adréle ru mo ko, adréle kpà àyi ki ànzi ki fe mòle ko.

³⁶ † kitswá kpà gòle dràle ko. Angyá ko, ì ni àyikya adrè ngoró àngéló ì tìni. Àyi Gíkà ni ànzi 'i, ànzi ngabhá dràdrà 'àsè dhi 'i.

³⁷ Dì, kàdré ìna ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, ndàndì Mósè tadhá tá ngàdra 'á dhi, mónnyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè dhi 'í. Tàko ko, dré tá fanzi adrélepi kòle àtsì ró dhi ni tà tsizozo dhi, zi Mírì «Gíkà Abàramà àdhyà, Gíkà Isàkà àdhyà, ìndì Gíkà Yàkòbhò àdhyà.»‡

³⁸ Dì Gíkà nda Gíkà àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ìna Gíkà mónnyá lídrì ro dhi kya 'i. Angyá ko, akódhi mìlèsè dhi, àyi títi nda ì lídrì ro.»

³⁹ Dì tatrítrí kúlí tadhábhá ki àruka ì logó drá dhi: «Tadhálépi, mí tà tà kòdhi kyá!»

⁴⁰ Dì dhyà àlo dré gòzo vélé tà tabhì lizíle akódhi tí ko.

*Mèsíyà ì Dàwídi be dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:41-46; Mároko 12:35-37)*

⁴¹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «À adrè táá dhi, Mèsíyà Dàwídi ni mvá 'i dhi ngíni?»

⁴² Tàko ko, Dàwídi nì tàndì tà tà búkù Yúdà ànzi ki Longó kya na dhi:

«Mírì Gíkà tà àma Mírì dré dhi:

Mí alì lírìlé àma dríágó lèsè,

⁴³ tsàle lókya má dré dra àmi kàribhá ki bhàzo

adrélé àmi pá zàle dhi 'á. §

⁴⁴ Kòdhi Dàwídí adré Mèsíyà ni zi áyi Mírī ro. Di Mèsíyà nda ni kítswá kpà adréle akódhi ni mvá ro ngíníngíni ró?»

Yésu se áyi lebébhá ki bí tatrírí kúlí tadhábhá ki tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Mároko 12:38-40)

⁴⁵ Mòndyá zyandre títi dhi ì dré tá adrerà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré tàzoá áyi lebébhá i dré dhi:

⁴⁶ «Mì kàdré àmi ki líkí tatrírí kúlí tadhábhá ki tà sè. Angyá ko, áyi nda ì adré kánzó kàtswákàtswa dhi ki le asólé áyi rú, adrézó tatsilé ába mómí ì kòfalésè. Y adré leá dhi, à kàdré mòdo fe áyi dré lindrì sè ngá lagírà ì 'ásè. Y adré leá lírìlé arà lindrì ádhyà lísámbo dzò ì 'ásè dhi ì 'ásè, adrézó kpà leá lírìlé mísá lindrì ádhyà gwányá ì 'ásè dhi ì lágàsè.

⁴⁷ Y adré tàyítókó ki ngá ki káři títi. Y adré kpà tà zi Gíká tí vwavvá ro, à kónoró áyi be dhi bvó. Di kítu dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, à ni tà ɲo áyi dri tà tàndi ró.»

21

Ngá tàyítókó àlo lemerè ro dhi dré fele Gíká dré dhi

(A kònò kpà Mároko 12:41-44)

¹ Yésu dré tá adrerà'a tépèlò na dhi 'á dhi, dré mì tìngázó ngábhá ki no adrerà'a áyi ki láfa bhe kpúkúbhú adrézó láfa líkí dhi na.

² Dré kpà tàyítókó àlo lemerè ro dhi ni nòzo láfa lò'wa nzi tsàtsà rì dhi ki bherà'a lána.

³ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tá bàti ta àmi dré: Tàyítókó lemerè ro kòdhi bhá ina láfa kàdrì, mómnyá àruka títi dhi kya ki lavú.

⁴ Tàko ko, áyi títi nda ì adó àyikya áyi ki ngá ki drì fèle kòdhyà. Di, tòkó lemerè ro nda adó ina ngá títi ì dré tá adrézó ába kítswázó adréle ásà dhi ì fèle kòdhyà.»

Yésu longó tépèlò ni pfuma ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 24:1-2; Mároko 13:1-2)

⁵ Yésu ni lebébhá àruka ì adré tá tépèlò ni tà ta, kírà aveave tépèlò nda ni sizo ásà dhi íbe, ìndi ngá fèle Gíká dré tépèlò nda ni 'òzo avélé ásà tò dhi íbe. Di, Yésu dré ina tàzoá dhi:

⁶ «Kàdré ngá mì dré adréle nòle kòni ki tà sè dhi, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à gò vélé kírà kòni ki àlo kisé àzya ni dri ko. A ni kírà nda ki lebhé títi kìnì mi.»

Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi i

(A kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Mároko 13:3-13)

⁷ Gò ì dré Yésu ni lízìzó tàzoá dhi: «Tadhálépi, tà kòdhi ki atsa ángutú? Adho tà ni ru 'o drìdrì tadházó dhi, tà nda ì adré 'òle ru 'o káya dhi ní?»

⁸ Yésu logó dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí dóro, à kòlitró àmi ko. Tàko ko, mómí bí dhi ki alì áma rú sè adréle táa dhi: <Ma Mèsíyà 'ì!> ìndi <Lókyá kítswá dre!> Di, mì kòlì àmikya áyi vésè ko.

⁹ Mì ni àdzú ki rúbí yi, mómí ki ligima áyi ki ópí íbe dhi ki rúbí be. Di, mì kòtayí àmi ki togó adréle gale tíri dré ko. Tàko ko, adré leá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Di, lókyá kùdù kítswá ina atsálé mbèlè ko.»

¹⁰ Gò táa áyi dré dhi: «Súru ki àdzú bhu súru àruka íbe. Opì ki kpà àdzú bhu opì àruka íbe.

¹¹ Kádíkàni ni bvò kosé rínyí sè, ìndi kàràbhò ni dhe drà kònzì íbe arà twátwa ì 'ásè. Tà dra tíri febhá dhi ki ru 'o, ìndi tà kàdrì lindrìga ró dhi ki agá bhù mǐbhalé 'á.

¹² Di, tà títi nda ì kandrà dhi, à ni àmi ki turú adréle mì pfòle. A ni àmi ki lefè tàbvó tàle lísámbo dzò ì 'ásè, adrézó àmi ki lebhé bádzó ì 'ásè. Ama tà sè dhi, à ni àmi ki tidrì topfòzo àmi íbe ópí kàdrì ì kandràsè ìndi gùvèrènére ì kandràsè.

¹³ Tà nda ni látì nzi àmi dré kítswázó áma tà mì dré nòle ìndi mì dré yìle dhi ki longó àyi dré.

¹⁴ Di ásà dhi, mì kòbhà àmi ki togó adréle lanzile, adrézó mì ni tà ta àmi rúsè ngíni ya dhi ni kisé drìdrì dhi ko.

¹⁵ Tàko ko, má ni mána kúlí fe àmi dré kítswálé logólé tògyá sè àmi ki kàribhá ì tí, ì kòkítswá ró kayíá ko, ìndi ì kòkítswá ró ta rúásà twá ko dhi ma.

¹⁶ Nðndì àmi ki tibhá ì, àmi ki adrúpi ì, àmi ki aró ì, tsàle àmi ki arúpi íbe dhi ki àmi ki lefè kàribhá ì drígá gò, àmi ki àruka ki tufpúzó todràle.

¹⁷ Mómnyá títi dhi ki togó kònzì bha àmi rú áma tà sè.

¹⁸ Di, tágba kònnì dhi, àmi ki drìbhí ki àlo kítswá ina tavìle ko.

19 Mì kàdrè togó tsi, adrézó àmi ki totó tātā dhi, mì ni lídrì kisú.»

Yésu longó Yèrusalémà ni pfùma ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 24:15-21; Márokò 13:14-19)

20 «Mì kònò sòdá zyandre dhi ì adrèrà'a Yèrusalémà ni gàrà ki kúrú dre dhi, mì ni níá tàle dhi, bhàandre nda ni pfùma atsá ànyi dre dhi be.

21 Lókyá nda sè dhi, lè mónnyá dra adrèbhá bvò Yúdáyá àdhyā na dhi ì kòlapá ràle kóngó ì drīna, àyi adrèbhá Yèrusalémà na dhi ì kàpfò lāsà, ìndì àyi adrèbhá gbàbhú 'àsè dhi ì kòfi bhàandre nda na ko.

22 Tàko ko, kítú nda kòna ki adrè kítú tà ǹòzo móndí ì dri dhi 'i, kitswálé tà títi tisìle Giká ni Kúlí na dhi ì kò'oró ru be dhi bvò.

23 Kítú nda ì tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkò adrèbhá 'a ìbe dhi ì dré, ìndì tòkò adrèbhá bà fe ànzimvá ì dré dhi ì dré. Kizà ni adrè kàdrì lavulé bvò nda na, ìndì Giká ni komba ni adrè kàdrì súrú nda rú.

24 A ni àyi ki àruka ki tufú todràle sápi sè, àruka ni ki turúzó lizo àyi ìbe bvò títi súrú twá ro dhi ì 'àsè. Gò mónnyá súrú twá ro dhi ì dré Yèrusalémà ni atózo àyi pálé, tsàle mónnyá súrú twá ro nda ki lókyá dré akírá'a títi dhi 'á.»

Móndí ni Mv́a ni agòma

(A kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Márokò 13:24-27)

25 «Tà twátwa líndrígá ró dhi ki agá kítú mi, mbǎ mi, ìndì bhìbhínyà ì mi. Dì súrú títi bvò dri dhi ki togó ki adrè kizà ro lavulé, àyi ki drì dré adrézó abálé, yìandre dré dra adrélé ru kǎgbá adrélé k̀porò 'o lavulé dhi sè.

26 Móndí ki dra tírì dré, ì dré adrèrà'a tà adrèbhá alìle bvò dri dhi ki letè dhi 'á. Angyá ko, rìnyí bhù na dhi ki ru kizí.

27 Dì lókyá nda sè dhi, mónnyá títi dhi ki Móndí ni Mv́a ni no adrèrà'a alìle ndùrúku ì 'àsè, rìnyí kàdrì be ìndì m̀lanzilanzì kàdrì be.

28 Dì tà nda kòdhi ì kòkidhó adrélé ru 'o dre dhi, mì kòtotó àmi àmi ki drì tingá kuru, adrézó g̀anzi ró. Tàko ko, lókyá Giká dré dra àmi ki apázó dhi atsá ànyi dre.»

Tà tadhálé figí fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Márokò 13:28-31)

29 Gò Yésu dré tà kòndhi ni t̀azo àyi dré kúlí alaala sè, t̀azoá dhi: «Mì nò rè figí fa t̀umání fa àruka títi dhi ìbe dhi ì ká!

30 Mì kàdré àyi ki bí no adrèrà'a ròle dhi, mì nì tàle dhi, yìgù ànyi dhi be.

31 Kókpà kòdhi t̀ini, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi ki ǹozo adrèrà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kòni tàle dhi, Giká ni Opì ànyi káyá dhi.

32 Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mónnyá dra adrèbhá lídrì ìbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle títi drìdrì tà títi nda ì dré dra ru 'ozo dhi kandrà ko.

33 Bhù ì bvò be dhi ki akí. Dì, áma kúlí ì kitswá àyikya t̀adzí akílé ko.

34 Mì kònò dóro, mì kòbhàró àmi ki togó adrélé lanzile gwánýá 'òma ni tà sè, wá tsìma ni tà sè, ìndì tà bvò kòndi àdhyā ki kisúma ni tà sè ko, kítú t̀abvò t̀azo nda kòkiró àmi ngbó ró ko.

35 Tàko ko, kítú nda ni atsá mónnyá títi bvò dri dhi ì dré.

36 Lè mì kàdré dì t̀amìga dri, adrélé tà zi Giká tí lókyá wáyi sè, mì kòkitswáró tà títi adrèbhá alìle nda ki lavú, kitswázó àmi ki totó kanyó àko Móndí ni Mv́a kandrà.»

37 Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Yésu adrè tà tà tadhá t̀epelò na gò, ngátsi sè dhi, dré adrézó pfòle mbàle ayílé kóngó Olívè fa kya drīna.

38 Dì drùbhì kínó, mónnyá títi dhi ì adrè tá lìle akòdhi ni yi t̀epelò na.

22

Yúdàsì ì yi ru kòwáná kàdrì ìbe, kòleferó Yésu àyi drígá

(A kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Márokò 14:10-11)

1 Yúdà ànzi ki gwánýá Mápá t̀akú àko dhi àdhyā, adrélé kpà rú zile Pásiká dhi adrè tá atsálé ànyi.

2 Kòwáná kàdrì ì t̀átrítí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì adrè tá látì nda kitswázó Yésu ni pfu dràle lùzu ró. Tàko ko, ì adrè tá àyikya mónnyá zyandre dhi ki ro.

3 Dì Sàtáná dré fizo Yúdàsì adrélé kpà rú zile Isikàriyótá dhi na. Akòdhi nda tá Yésu ni lebèbhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo 'i.

4 Gò dré ngàzo lìle tà ta kòwáná kàdrì ìbe ìndì t̀epelò líkìbhá ki kàdrì ìbe, í ni Yésu ni lefè àyi drígá ngìni ya dhi ni tà dri.

5 Ayì nda ì dré lenzézó tà nda sè gò, ì dré lazízóá dhi, ì ni làfa fe drá.

⁶ Di Yùdàsì dré ka'izoá gò, kidhózo adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda, móndyá zyandre dhi ì kònìró ko.

*A ledé tà Yésu ì dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo lebèbhá ni íbe
(A kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Márokò 14:12-21; Yòwàni 13:21-30)*

⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya tú dhi, kitú adrézó kábiligýá mvá Pásikà àdhya ni pfu dràle mòbòmà ro dhi dré atsázó.

⁸ Di Yésu dré Pèterò kì mùzo Yòwàni be, tàzoá dhi: «Mì lè ngá ladhí àma dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo.»

⁹ I lizí akódhi tàzoá dhi: «Mí adré leá dhi, mà kòlì ladhíá ángwà?»

¹⁰ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòfì bhàandre na dre dhi, mì ni drì si agó àlo adrélépi yì do lèdrí na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvó, tsàle dzó dré dra fizo lána dhi na.

¹¹ Mì kòtá dzó nda ni líyí dré dhi: «Dhya tà tadhálepí dhi adré àmi lizí: Dzó 'a kàle mà dré kitswázó Pásikà nya àma lebèbhá íbe dhi ángwà?»

¹² Di akódhi nda ni dzó 'a kàle kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. A tobhà mísá ì ngá àruka íbe tayílè lána dre. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.»

¹³ Di ì kòlì dre dhi, ì dré tà títi nda kì kisúzó ngóro Yésu dré tà tàle àyi dré dhi tíni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

Mìrì ni rúbhá ì kàrì ni be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Márokò 14:22-26; 1 Kòrìtòbhá ì 11:23-25)

¹⁴ Lókyá kòkitswá dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lírìlé mísá làgàsè tùmáni akódhi ni àpóstolo mudrí-drì-rì dhi íbe.

¹⁵ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Ma tà lovó íbe tò atsálé nyànomvá dhi, mà kònyaró Pásikà kònìdhi tùmáni àmi íbe àma kizà nyàma kandrá.

¹⁶ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Má gò véle nyàá ko, tsàle lókyá tà ni ni dré dra ru 'òzo kitswálé títi Giká ni Opì na dhi 'á.»

¹⁷ Di dré kópò adózó, àwoyá fèzo Giká dré gò, tàzoá dhi: «Mì do vínò kópò kònìdhi lè ni lanzílé àmi kòfalèsè.

¹⁸ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Má gò véle vínò mvu ko, tsàle lókyá Giká ni Opì dré dra atsázó dhi 'á.»

¹⁹ Dré mápà adózó, àwoyá fèzo Giká dré gò, òzoá fèle àyi lebèbhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Kònìdhi àma rúbhá má dré adrélé fèle àmi kì tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndì mì kàdré 'òá kònìni adrézó àma tà kisù.»

²⁰ Ngá nyàma àmvolèsè dhi, dré kókpa 'òzoá kònìni kópò sè. Adó kópò nda, tàzoá dhi: «Kópò kònìdhi adré tà tídhí Giká dré bhàle ru yizo móndí íbe àma kàrì kutúlèpi àmi dré dhi sè dhi ni tà tadhá.

²¹ Di, mì yi rè ká! Dhya adrélepí 'òle àma lefè kàribhá ì drígá dhi adré lírìlé tùmáni má be mísá kònìdhi làga.

²² Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mvá ni li dràle ngóro Giká dré tà tà ni ni bhàle drìdrì dhi tíni. Di, kizà ni ìna adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mvá nda ni lefèlepí dhi dré!»

²³ Di ì dré kidhózó adrélé lizíá àyi kòfalèsè, ngalè àdhi àyi kòfalé dhi ni tà nda ni 'o ni ya dhi.

Dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i?

²⁴ Gò Yésu ni lebèbhá nda ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, nìzoá ngalè dhya kàdrì lavulé àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

²⁵ Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Móndyá bvò kòndì àdhya kì ópí ì adré àyikya òpì nya àyi dri rínyí sè. Dhya kàdrìkàdrì àyi drìle dhi ì adré kpà àyi kì tàndì kì zì móndí kì ledébhá ì ró.

²⁶ Di, adré leá dhi, àmi kì tà kàdré kònìni ko. Be ró dhi, lè dhya kàdrì lavulé àmi kòfalé dhi kàdré àmi kì tùmáni tíni. Lè kpà dhya adrélepí àmi kì drì ko dhi kàdré tà 'o àmi kì màràbà tíni.

²⁷ Angyá ko, mì adré kisúá dhi, dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i: dhya adrélepí ngá nya mísá na dhi, kó ngalè, dhya adrélepí ngá bha nyàle dhi? Zakó tà dhya adrélepí ngá nya mísá na dhi 'i? Di, ma mána àmi kòfalé dhi ngóro dhya adrélepí tà 'o àmi dré dhi tíni.

²⁸ Àmi ró dhi, àmi tá ngbú dhya adrébhá tùmáni má be tà dré adrérà'a àma tabhì dhi 'á dhi 'i.

²⁹ Di má adré àmi kì bha adrélé òpì nya, ngóro àma Atá dré àma bhàle adrélé òpì nya dhi tíni,

³⁰ mì kàdréro ngá nya ìndì ngá mvu àma mísá làgàsè àma Opì na. Kònàle dhi, mì ni lírì lírìrà adrézó òpì nya dhi ì drìsè, adrélé ìsèrèlé ànzì kì sùrú mudrí-drì-rì dhi kì tàbvó ta.»

Yésu longó dhi, Pétèró ni áyi ga

(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Márokò 14:27-31; Yòwàní 13:36-38)

³¹ Yésu gò tǎá dhi: «Sìmonà, Sìmonà, mí yi rě ká! Sàtánà zi tà Giká tí, kòfèrò láti í dré àmi kí tabhizo, ngóró à dré adrélé ngánò kíyá dhi tǐni.

³² Dì, má zi mána tà Giká tí mí dré, mí kòtayíró àmi tà ka'íka'í ko dhi bvó. Dì mí kògò agòle má vélé dre dhi, mí kòtìmbà àmi adrúpi í àyi kí tà ka'íka'í na.»

³³ Dì, Pétèró tà drá dhi: «Mírì, ma gànzi ró lile bã nya, ìndì lile drále tùmǎní mí be.»

³⁴ Yésu logó drá dhi: «Pétèró, má adré tǎá mí dré dhi: Andrò drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vèsè be na tǎzoá dhi, mí nǐ ma ko.»

Yésu tà áyi lebebhá í dré dhi, ì kòlotó àyi kitswálé àdzú bhu

³⁵ Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Lókyá má dré tá àmi kí mùzo lile láfa àko, kòmvo àko, ìndì kámókà àzya àko dhi sè dhi, ngá àlo dhi pí tá àmi vélé?»* Í logó dhi: «Kóko.»

³⁶ Akódhi tà áyi dré dhi: «Dì, nyànomvá dhi, dhya adrélépi láfa íbe dhi, kòdo láfa nda be. Dhya adrélépi kòmvo íbe dhi, kòdo kpà be. Dhya adrélépi sápi àko dhi, kòlagí áyi kítá kidhi àdhya kitswázó sápi gí í dré.

³⁷ Tàko ko, má adré tǎá àmi dré dhi: Lè tà tsìsìle áma tà dri Giká ní Kúlí na kònìdhi kǎtsá má rú: «Á amú akódhi nále tǎtrírí kúlí ñobhá íbe.»† Tà bàti ró dhi, tà tsìsìle áma tà dri kòdhi adré 'òle ru 'o.»

³⁸ Akódhi ní lebebhá í gò tǎá dhi: «Mírì, sápi rì dhi í be kònìdhi.» Akódhi logó áyi dré dhi: «Kòdhi kitswá dre.»

Yésu zi tà Giká tí kòngó Olivè fa kya drìna

(A kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Márokò 14:32-42)

³⁹ Yésu kàpfo kònalèsè dre dhi, dré lizo mbàle kòngó Olivè fa kya drìna, ànzya gà dré adrélé 'òle dhi tǐni. Akódhi ní lebebhá í dré kpà akódhi ní lebezo.

⁴⁰ Í kòtsa àrà nda na dre dhi, dré tǎzoá áyi dré dhi: «Mì kǎdré tà zi Giká tí, kòtayíró àmi tí dré tabhìle, àmi kí 'òzo dhèle tǎkònzì na dhi ko.»

⁴¹ Gò dré lizo wǎle áyi rúsè ànyíànyí ngóró kírá vile dhi dré adrélé lile adhéle dhi pí. Dré dhèzo áyi kórókó títí, tà zizo Giká tí kònìni:

⁴² «Tátá, mí kòlè dhi, mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélèsè wà. Dì, mí kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhyà ko. Be ró dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle dhi kòdhyà.» [

⁴³ Gò àngéló àlo bhù lèsè dhi dré agázó akódhi kandrá, rìnyí fe drá.

⁴⁴ Yésu ní togó dré adrélé kizà ro lavúlè dhi sè dhi, dré gòzo adrélé tà zi Giká tí togó wáyí sè. Gò kúrì adrélépi apfòle rúásà dhi dré atsázó kàri tǐni, adrélé títìle kíni mí.]‡

⁴⁵ Akódhi kòzi tà nda akilé dre dhi, dré ngazo gòle áyi lebebhá nda í véna, áyi kí kisé adrerá'a ayí ko kizà dré.

⁴⁶ Dì dré tǎzoá áyi dré dhi: «Mì adré ayí ko àdho tà sè? Mì nga adrélé tà zi Giká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi kí 'òzo dhèle tǎkònzì na dhi ko.»

Yésu ní rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Márokò 14:43-50; Yòwàní 18:3-11)

⁴⁷ Gbǎ kòdhyà, Yésu dré rè dhu adrerá'a tà ta dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi í dré atsázó. Dì dhyà rú zìle Yúdási, Yésu ní lebebhá mudrì-drì-rì dhi kí àlo dhi adrì tá ìna áyi nì. Gò dré áyi kisézo ànyí Yésu làga, kitswálé akódhi ní kamú.

⁴⁸ Dì, Yésu dré tǎzoá drá dhi: «Yúdási, mí adré tsì Mòndí ní Mvǎ ní kamú, kitswázó akódhi ní lefè kàribhá í drígá bàti?»

⁴⁹ Yésu ní lebebhá í kònò tà adrélépi 'òle ru 'o nda dre dhi, ì dré akódhi ní lizíó: «Mírì, mà kòtogá áyi sápi sè wà?»

⁵⁰ Gò áyi kí àlo dré kòwánà kí kàdrì ní mǎràbà ní bí dríagó lèsè dhi ní bvwázo kàle.

⁵¹ Dì, Yésu dré ìna tǎzoá dhi: «Mì tayí! Kòdhi kitswá dre!» Dré agó nda ní bí tabèzo, akódhi ní tìdrízó.

⁵² Gò Yésu dré tǎzoá kòwánà kàdrì í, tépelò líkìbhá kí kàdrì í ìndì bhàgo atsábhá áyi ru dhi í dré dhi: «Ma vo kùgú í gò, mì dré adrézó alìle sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ní?

⁵³ Kítú àlo àlo títí í sè, má adré tá àmi kòfalé tépelò na dhi, mì bhà tá drígá má rú ko. Dì, lókyá kònìdhi àmíkya 'i, ìndì dhyà adrélépi áyi rìnyí tadhá tìnìmvá na dhi àdhyà 'i.»

Pétèró gà Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:57-58, 69-75; Márokò 14:53-54, 66-72; Yòwàní 18:12-18, 25-27)

* 22:35 22:35 A kònò Lúka 9:3; 10:4. † 22:37 22:37 A kònò Esáyà 53:12. ‡ 22:44 22:44 Wárágá àruka Giká ní Kúlí tsìsìzo áyi dri dhi í lèna dhi, à adré 22:43-44 kí kisé ko.

⁵⁴ Gò ì dré Yésu ni rùzo, drīzoá līzo ába kòwánà ki kàdrì ni dzò na. Di Pétèró adré tá ina àyi ki lebhè lará ro.

⁵⁵ Àyi ki àruka ì turú tá àtsí bhà'álé nda ni kító 'á gò, ì dré līrízó lágásà. Di Pétèró dré kpà līrízó àyi kófalé.

⁵⁶ Gò mvtátòkò àlo mārābā ro dhi dré akódhi ni nòzo adrèrà'a līrlé àtsí mīle. Dré mī tīngbózo drīá gò, tazoá dhi: «Dhya kòndi tá kókpà tùmāni Yésu be.»

⁵⁷ Di, Pétèró dré ina tà nda ni gāzo rē, tazoá dhi: «Tòkó, má ni akódhi ko.»

⁵⁸ Gi ko, dhya àzya dré akódhi ni nòzo gò, tazoá dhi: «Mí kókpà àyi ki àlo 'i.» Di Pétèró logó dhi: «Kóko, ma 'i ko!»

⁵⁹ Anyiānyi sàà àlo àmvolésè dhi, dhya àzya dré gòzo taa rīnyí sè dhi: «Bàti, dhya kòndi tá tùmāni Yésu be! Angyá ko, akódhi kókpà mōndí angálēpi Gāllīyā lésè dhi 'i.»

⁶⁰ Di Pétèró logó dhi: «Agó, má ni ngalé mí adré àdho tà ta ya dhi ko!» Gbá lókyá dré adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, àgólōwa dré tsírà bhèzo.

⁶¹ Gò Mírì Yésu dré àyi alázo Pétèró ni no dīi. Di kúlí Mírì dré tá tàle Pétèró dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Ándrò, drīdrī àgólōwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vèsè be na.»

⁶² Di Pétèró dré pfōzo kivi na gò, ngòle ka'ilé ka'ika'i kizá dré.

A gu Yésu, akódhi ni tswāzo

(A kòno kpà Mātáyò 26:67-68; Māròkò 14:65)

⁶³ Di dhya adrèbhá Yésu ni líkí dhi ì adré tá akódhi ni gu, adrézó akódhi ni tswa.

⁶⁴ Ì dré akódhi ni mī drōzo gò, adrézó taa drá dhi: «Mí tà rē àma dré profétà ro dhi, ngalé àdhi sa mi ni ya dhi ká!»

⁶⁵ Di ì adré tá akódhi ni lodhá kanyò kúlí àruka bí dhi ì sè.

Yésu pfò kòwánà ki kàdrì i kandrá bhàgo kàdrì íbe

(A kòno kpà Mātáyò 26:59-66; Māròkò 14:55-64; Yòwánì 18:19-24)

⁶⁶ Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i, kòwánà kàdrì ì ìndì tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi, ì dré ru kimózo kònāle. Gò Yésu ni drīzo pfòle àyi nda ì kandrá.

⁶⁷ Di ì dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Mèsiyà 'i bàti dhi, mí tà rē àma dré ká!» Yésu logó àyi dré dhi: «Má kòtà tà nda àmi dré dhi, mī kitswá ka'á ko.

⁶⁸ Má kòlizi kpà tà àmi tí dhi, mī kitswá tādzi kúlí logó ko.

⁶⁹ Di, kidhólé nyānomvá dhi, Mōndí ni Mvā ni lírì adrélé Gíká rīnyí líyí ni drīágó lésè.»

⁷⁰ Di àyi títi nda ì lízì tíá dhi: «Mí di mīna Gíká ni Mvāagó 'i?» Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi mī tà kyá tàle dhi, ma 'i dhi.»

⁷¹ Di ì tà dhi: «Mà ni di go vélé mōndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè? Ama ki tàndi, mà yi kúlí apfòlepi akódhi ni tàndi silésè dhi dre!»

23

Yésu pfò Pilátò kandrá

(A kòno kpà Mātáyò 27:1-2, 11-14; Māròkò 15:1-5; Yòwánì 18:28-38)

¹ Gò àyi títi ru kimóbhá nda ì dré ngāzo Yésu ni dri lizo ába Pilátò, Rómá ki gùvèrèneré kandrá.

² Gò ì dré dhèzo adrélé Yésu ni asikí, adrézó taa dhi: «Mà kisú dhya kònìdhi adrèrà'a àma ki sùrú ni kodzó ligílé. Akódhi adré ina Kāyisará ni mèdáyí gīma logá mōndí ì dré. Adré kpà àyi tàndi ni zì Mèsiyá ro, ìndì ópí ro.»

³ Di Pilátò dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mí, mī ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Àmi tàndi mí tà dre.»

⁴ Gò Pilátò dré tazoá kòwánà kàdrì ì dré, mōndyá zyandre íbe dhi: «Má kisú mána tà àlo tà bhāzo agó kònìdhi dri dhi ko.»

⁵ Di, ì gò àyikya taa rīnyí sè dhi: «Akódhi adré mōndí zyandre dhi ki kodzó ligílé tà dré adrélé tadhálé dhi ì sè. Adré 'òà kònìni Yúdà ànzi ki bvò 'àsè títi, kidhólé Gāllīyā lésè atsálé kònwa Yērúsalémà 'a.»

⁶ Pilátò kòyi tà nda dre dhi, dré lizizóá ngalé Yésu mōndí angálēpi Gāllīyā lésè dhi 'i yà dhi.

⁷ Kòyi tàle dhi, akódhi tá ópí Eródè ni rīnyí zàle dhi dre dhi, dré akódhi ni mùzo Eródè véna. Angyá ko, akódhi nda tá Yērúsalémà 'a lókyá nda sè.

Yésu pfò Eródè kandrá

⁸ Eródè kòno Yésu dre dhi, dré lenzézó lavulé. Tàko ko, yi tá Yésu ni rúbì kíno gò, adrézó akódhi ni le nòle tò. Adré tá mī bha kitswálé akódhi ni no tà àlo línrīga ró dhi ni 'orà'a.

⁹ Di dré akódhi ni lizizó tà bí dhi i sè. Di, Yésu logó ína drá kúlí àlo ko.

¹⁰ Kòwánà kàdrì i tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì totó tá àyi kònàle adrélé akódhi ni asikí rinyí sè.

¹¹ Di Eródè i sòdá ni íbe dhi ì dré kpà akódhi ni ayízèzo, adrézó akódhi ni gu. Gò ì dré kánzó aveave asózó rúá, gòzo akódhi ni mu Pilátò véna.

¹² Di kitú nda sè dhi, Eródè i Pilátò be atú adrébhá tá kàribhá ro dhi i, ì dré atsázó vélé arúpi ró.

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Mároko 15:6-15; Yòwàni 18:39-19:16)

¹³ Gò Pilátò dré kòwánà kàdrì ki azizó, Yúdá ànzi ki drì kobhá íbe, ìndi mónyá zyandre íbe,

¹⁴ tàzoá àyi dré dhi: «Mì adri àmikya agó kònìdhi alizo ába má vélé tàzoá dhi, adré mómí ki kodzó ligilé. Di, mì yi rè ká! Má lizí tá akódhi àmi kandrá gò, má dré mána tà mì dré adrézó akódhi ni asikí ásà dhi ni kisúzó vélána ko.

¹⁵ Eródè kisú kpà tà àlo vélána ko. Angyá ko, logó akódhi àma vélé. Di dhya kònìdhi 'o tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ko.

¹⁶ Asà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trízoá lile.» [

¹⁷ *]

¹⁸ Di àyi títi nda ì dré ngàzo kúlí loyó tàzoá dhi: «Mí kò'o dhya kòdhi dràle! Mì kàtrì àma dré Bàràbà kòdhya!»

¹⁹ (A bhe tá Bàràbà nda bàdzó na, mómí ki kodzoma ligilé bhàandre nda 'á dhi ni tà sè, ìndi mómí pfùma ni tà sè.)

²⁰ Pilátò dré gòzo tódhyá tàá àyi dré dhi, í lè tá ína Yésu ni trìle.

²¹ Di ì dré ngàzo adrélé tetrélé, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kipakipa dri! Mí tidí akódhi!»

²² Pilátò dré gòzo tàá àyi dré vèsè ni na sè dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzi 'i? Má kisú mána tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi vélána ko. Asà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trízoá lile.»

²³ Di, ì dré àyikya gòzo tetrélé rinyí sè tàzoá dhi, à kòtidí akódhi fa kipakipa dri gò, àyi ki kúlí dré lavúzó.

²⁴ Di Pilátò dré tà ì dré adrélé zile nda ni ka'izo 'òle àyi dré.

²⁵ Dré Bàràbà, bhèle tá bàdzó na mómí ki kodzoma ligilé dhi ni tà sè ìndi mómí pfùma ni tà sè nda ni trizo, ngóro ì dré adrélé zile dhi tíni. Dré Yésu ni fèzo àyi drígá, ì kò'oro ngóro ì dré adrélé lèle dhi tíni.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Mároko 15:21-32; Yòwàni 19:17-27)

²⁶ Ì dré tá adrérà 'a Yésu ni dri lizo ába dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Simónà angalépi Kírénè lèsè dhi ni nòzo adrérà 'a agòle amvú lèsè.† Di ì dré akódhi nda ni ruzo, fa kipakipa bhàzo driá gò, akódhi ni 'òzo fa nda ni do lizo ába Yésu vèsè.

²⁷ Mómí zyandre lavulé dhi ì adré tá lile Yésu vèsè. Àyi nda i kòfalé dhi, tòkò àruka ì adré tá àwó ngo, adrézó tongolé Yésu ni tà sè.

²⁸ Di Yésu dré áyi alázó tàá àyi dré dhi: «Àmi ànzitòkò Yèrusalémà àdhya ni i, mì kòngò má sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ngòle àmi ki tándi i sè, ìndi àmi ki ànzi i sè.

²⁹ Angyá ko, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à ni tàá dhi: «Kólénzé tòkò kóndó ro tibhá ko, ìndi bà febhá ànzimvá ì dré ko dhi ì dré!»

³⁰ Lókyá nda sè dhi, mómí ki tàá kòngó kàdrìkàdrì ì dré dhi: «Mì kàdhé àma dri wà!» adrézó kpà tàá kòngó tsàtsà ì dré dhi: «Mì kàbvú àma wà!»‡

³¹ Tàko ko, à kàdré 'òá kònìni fa lídrì ro dhi rú dhi, àdho tà ni di vélé atsá fa à'yo ró dhi rú dhi ni?»

³² A adri tá kpà àgo rì drìkònzibhá ro dhi ì pfùle dràle túmání Yésu be.

³³ Ì kòtsa àrà adrélé zile Drifà ro dhi na dre dhi, ì dré Yésu ni tidizó fa kipakipa dri. Ì dré kpà drìkònzibhá rì nda ki tidizó fa àruka i drìsè, àlo ni Yésu ni driágo lèsè, àzya ni lídzi ni lèsè.

³⁴ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Tátá, mí kòtrì àyi ki tàkonzi. Angyá ko, ì nì tà ì dré adrélé 'òle dhi ko.» Gò sòdá ì dré akódhi ni kítá ki lanzizó àyi kòfalésè dzégé sè.§

* **23:17 23:17** Wárágà àruka Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Adré tá léá dhi, Pilátò kòtrì mómí àlo 'ile bàdzó na dhi àyi dré gwányá Pásiká àdhya tú.] † **23:26 23:26** «Kírénè» kònìdhi tá bhàandre bvò Libíyá àdhya lé, bvò kàdrì Afiriká àdhya lé dhi 'i. ‡ **23:30 23:30** A kònò Oséyá 10:8. § **23:34 23:34** A kònò Longó ì 22:19.

³⁵ Mòndyá zyandre nda ì totó tá àyi adrélé tà nda ni no. Yúdà ànzi ki kàdrì ì adré tá àyikya Yésu ni gu, adrézó tàá dhi: «Akódhi tidrí mómí àruka ì 'i. Di kàdré Mèsíyà Giká dré zìle dhi 'i bàti dhi, kòtidrí àyi tàndi wà!»

³⁶ Sòdá ì adré tá kpà akódhi ni gu. I kisi tá àyi ànyi akódhi làga, vìnégàrí fe drá,

³⁷ tàzoá dhi: «Mí kàdré ópí Yúdà ànzi kya 'i bàti dhi, mí tidrí àmi tàndi wà!»

³⁸ A di tá wáràgá tà tisizo dríá dhi akódhi dríle. A tisì tá dhi: «Kòndhi ópí Yúdà ànzi kya 'i.»

³⁹ Drìkònzibhá tidíle Yésu làga nda ki àlo adré tá kpà akódhi ni lodhá, adrézó tàá dhi: «Mí mína Mèsíyà 'i ko? Mí tidrí di àma tùmáni àmi tàndi be wà!»

⁴⁰ Di, drìkònzibhá àzya dré ína lawàzo dríá, tàzoá dhi: «À nò kó tà kítswálépi dràdrà sè dhi mí dri akódhi àdhya tíni dhi, mí adré di mína Giká ni ro ko àdho tà sè?»

⁴¹ Ama ró dhi, à nò tà àma dri gyàgya. Mà adré àmakya tà kítswálépi tà mà dré 'òle dhi ì sè dhi ni kisé. Di, dhya kòndhi 'o ína tà kònzì àlo dhi ko.»

⁴² Gò dré tàzoá dhi: «Yésu, lókyá mí dré dra fizo àmi òpì na dhi tú dhi, mí kòtívì ma ko.»

⁴³ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Àndrò, mà ni adré tùmáni mí be pàràdisò na.»

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Mároko 15:33-41; Yòwàni 19:28-30)

⁴⁴ Anyiànyi kítú rírì sè dhi, tínimvá dré bvò ni mì dòzo wáyi, tsàle sàà na kítú rírì àmvolésè dhi na.

⁴⁵ Tàko ko, kítú tayí tá ína ngá kazama. Gò kítá 'ìle tépelò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rì.

⁴⁶ Gò Yésu dré liyízó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Tátá, má tayí àma lídrì mí drígá.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

⁴⁷ Rómà ki sòdá ki kàdrì kònò tà títi lavúbhá nda ì dre dhi, dré Giká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ína mómí gyàgya 'i bàti!»

⁴⁸ Mòndyá zyandre títi ru kimóbhá tà nda ni no dhi ì kònò tà lavúbhá nda ì dre dhi, ì dré ngàzo nzìle àyi ki agá díbe kizà dré.

⁴⁹ Di, mómíyá títi Yésu ni nibhá dhi ì tùmáni tòkó akódhi ni lebebhá Gàliláyà lésè dhi ìbe dhi ì totó tá àyi adrélé tà nda ki no lará ro.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Mároko 15:42-47; Yòwàni 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì ì kòfalé dhi, agó àlo rú be Yòséfà angálépi Arimátáyà, bhàandre àlo Yúdáyà le dhi lésè dhi tá be. Di, akódhi nda ka'í tá ína tà bhàgo àruka títi dhi ì dré ru yízo 'òzoá dhi ko. Akódhi tá mómí dóro ìndi gyàgya, adrélépi Giká ni Opì letè nòle dhi 'i.

⁵² Di dré lizo Pilátò véna Yésu ni rúbhá zi tíá.

⁵³ Pilátò kòka'í dre dhi, Yòséfà dré lizo rúbhá nda ni tirí fa kipakipa drílèsè, lambézóá kítá kemve sè gò, lizo bhàá mógó àlo gàle kírà na, àbvò bhàzo lána rè ko dhi na.

⁵⁴ Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Di sàbátù adré tá 'òle kidhólé.

⁵⁵ Tòkó alìbhá tá Gàliláyà lésè tùmáni Yésu be nda ì lebè tá Yòséfà gò, ì dré mógó nda ni nòzo, ìndi à bhà Yésu ni rúbhá lána ngíni ya dhi ni nòzo.

⁵⁶ Di ì dré gòzo nzìle gò, dò tàdzí be dóro amúlé malási be dhi ni ladhí. Di sàbátù tú dhi, ì dré lovózo ngóro tàtrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi tíni.

24

Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Mároko 16:1-8; Yòwàni 20:1-10)

¹ Kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, tòkó nda ì dré ngàzo drùbhì kínó dò tàdzí be dóro ì dré tá ladhíle nda ni do lizo ába mógó na.

² I kòtsa dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, à lí kírà mógó nda tísè dre.

³ Di, ì dré fizo lána dhi, ì kisé àyikya Mírì Yésu ni rúbhá ko.

⁴ Ayi ki drì dré adrérà'a abílè tà nda sè dhi 'á dhi, àgo rì kítá lagulagu ró dhi ki asóbhá dhi ì dré agázó àyi kandrá.

⁵ Di tirí dré gàzo tòkó nda ì léna bí gò, ì dré tandizo m̀bhalé bha kìnì na ró. Di, àgo nda ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí adré dhya lídrì ro dhi ni nda àbvò ì kòfalé àdho tà sè?»

⁶ Akódhi kònwa yókódhó. Nga ína dràdrà 'ásè dre! Mí kisé rè tà dré tá tàle àmi dré, dré rè dhu adrérà'a Gàliláyà na dhi 'á dhi ká.

⁷ Akódhi tà tá dhi: «Adré leà dhi, à kòlèfè Mòndí ni Mv́à tàkonzìbhá í drígá, akódhi ní tidízó drále fa kípákípa dri gò, kítú ní na sè dhi, akódhi dré ngázo dràdrà 'àsè.»

⁸ Dì kúlí dré tá tàle nda ì dré agázó àyi léna.

⁹ Dì ì kàgò mógó lèsè dre dhi, ì dré tà títi nda ki titízó àpóstolò mudrí-drì-àlo dhi ì dré, mòndyá àruka títi dhi íbe.

¹⁰ Tòkò nda ì tá: Màriyà Màgàdàlènè, Yòwánà, Màriyà Yàkòbhò ni andre, tsàle tòkò àruka ì.

¹¹ Dì, tà ì dré titilé nda ì sù tá ngóro kúlí azaaza ì tíni àpóstolò nda ì bína gò, ì dré ka'izoá ko.

¹² Dì, Pétèro dré ína ngázo ràle mógó na. Kòtsa tandìle ngá no dre dhi, dré ngbà 'í kítá kàtswákàtswa dhi ki nòzo kòdhya. Dì akódhi ní líndrí dré gázo gò, dré gòzo nzìle í bhàna, adrélé lizíá í léna ngalè àdho tà 'o tá ru ní ya dhi.

Yésu ni lebhébhá rì dhi ì Emáwù ni láti na

(A kònò kpà Márokò 16:12-13)

¹³ Gbá kítú nda sè dhi, Yésu ni lebhébhá ki rì dhi ì adré tá lìle bhà àlo rú be Emáwù dhi na. Bhà nda vwá tá Yèrúsalmà rùsè dhi ànyíànyí kilóméterè mudrí-drì-àlo.

¹⁴ Ì adré tá tà títi lavúbhá Yèrúsalmà na dhi ki títi.

¹⁵ Ì dré tá adrérà'a tà tà indì tà kayí àyi kòfalèsè dhì 'á dhi, Yésu ni tàndi dré àyi kisízó ànyí àyi làga gò, ì dré adrézó lìle tùmání àyi íbe.

¹⁶ Dì, à kíkí tá àyi ki m̀, ì kòkítswaró n̄á akódhi àdhi 'i ya dhi ko.

¹⁷ Yésu dré àyi ki lizízó tàzoá dhi: «M̀ adré tá àdho tà títi àmi kòfalèsè, m̀ dré adrérà'a atsi to dhi 'á dhi?» Dì ì dré àyi ki kíkízó gò, àyi ki m̀bhalé dré adrézó kizà ro lavulé.

¹⁸ Àyi ki àlo rú be Kèlèyòpá dhi dré logózóá drá dhi: «Mòndyá títi adrèbhá tá Yèrúsalmà na dhi ì kòfalé dhi, mi ngbà 'í mòndí àlo tà lavúbhá kònale kítú kòni ì sè dhi ki nìlepi ko dhì 'i?»

¹⁹ Yésu lizí dhi: «Àdho tà 'i?» Ì logó drá dhi: «Tà atsábhá Yésu, Nàzàrètá lèsè dhi rú dhì 'i. Akódhi tá pròfèta rinyi ró kúlí tàma sè indì tà 'òma sè Gíká kandrà indì mòndyá títi ì kandrà dhì 'i.»

²⁰ Dì, kòwánà kàdrì ì àma ki drì kòbhá íbe dhi ì lefè tá àyikya akódhi, à kòbhàro tà akódhi dri kítswalé dràdrà sè. Gò ì dré akódhi ní tidízó fa kípákípa dri.

²¹ Mà adré tá àmakya m̀ bha kisúzoá dhi, kònò akódhi ní tá Ísèrèlè ànzi ki apá nì. Kòdhi íbe dhi, àndrò kòndhi, kítú ní na tà títi lavúbhá nda ì àmvolèsè dhì 'i.

²² Dì tòkò àruka àma kòfalé dhì ì tigá àma ki líndrí tà tàndi ró. Ì lì tà drùbhì kínó mógó na.

²³ Dì, ì kisú àyikya akódhi ní rúbhá ko. Gò ì dré agòzo longóá àma dré dhi, ángéló ì agá tá àyi kandrà táá àyi dré dhi, Yésu be lídrì ro.

²⁴ Dì àma ki arúpi àruka ì dré lizo mógó na gò, ì dré tà nda ní kisúzo ngóro tòkò nda ì dré tá tàle dhì tíni. Dì, ì nò àyikya akódhi ko.»

²⁵ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Á! Àmi mòndí azaaza ró ní ì, m̀ adré tà títi pròfèta ì dré longólé dhì ki ka'í mbèlè ko!

²⁶ Adré tá leà dhi, Mèsiyá kònya kizà làsú be kònini gò, kòfiró àyi mìlanzilanzì na dhi ko?»

²⁷ Gò Yésu dré tà títi tisile àyi tà dri Gíká ní Kúlí na dhi ki àndu ngízo àyi dré, kidhólé Mòsè ní búkù ì lèsè pròfèta títi dhi kya íbe.

²⁸ Ì kòtsa ànyí bhà ì dré tá adrézó lìle lána dhi làga dre dhi, Yésu dré àyi 'òzo ngóro ì adré tá lavulé na tíni.

²⁹ Dì, ì dré akódhi ní ti lizízó tà tàndi ró tàzoá dhi: «M̀ kàdré rè tùmání àma íbe. Kítú ndì dre, indì ngá adrè anilé.» Dì dré fizo dzó na adrélé àyi íbe.

³⁰ Ì kòlirí tùmání mísá làgàsè dre dhi, Yésu dré mápá adózó, tà tani zìzo dríá Gíká tí gò, n̄ozoá adrélé fèlè àyi dré.

³¹ Gbá kòdhwa, àyi ki m̀ dré ru nzìzo gò, ì dré akódhi ní n̄izo. Dì, dré ína tavizo àyi mìlèsè.

³² Gò ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhì: «Àma ki togó adré tá zakó àtsi ró, dré tá adrérà'a tà ta àma dré láti na, adrézó tà Gíká ní Kúlí na dhi ki àndu ngi àma dré dhì 'á!»

³³ Gbá lókyá nda sè dhi, ì dré ngázo gòlè Yèrúsalmà na. Ì kòtsa dre dhi, ì dré Yésu ní lebhébhá mudrí-drì-àlo ru kímóbhá mòndí àruka íbe dhi ki kisúzo.

³⁴ Àyi nda ì dré tàzoá dhi: «Bàti, Mírì nga dràdrà 'àsè dre! Agá ína Pétèro kandrà!»

³⁵ Gò àyi rìti nda ì dré tà títi lavúbhá láti na dhi ki titízó àyi dré. Ì títi tá kpà, ì ní tá Yésu àdhi 'i ya dhi, dré tá adrérà'a mápá n̄o dhì 'á.

Yésu agá àyi lebèbhá i kandrá

(A kònò kpà Mátáyò 28:16-20; Márokò 16:14-18; Yòwàní 20:19-23; Tà 'òle dhi i 1:6-8)

³⁶ Ì dré rè dhu adrèrà'a tà nda kí ta dhi 'á dhi, Yésu ní tàndì dré agázó àyi totó àyi kòfalé gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kídríkídri kàdré àmi íbe!»

³⁷ Dì àyi kí líndrí dré gàzo tírì dré gò, ì dré adrézó kisúà dhi, ì adré móndí líndrí no kòdhya.

³⁸ Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi kí drì adré abílé àdho tà sè? Mì adré kpà tà kayí àmi léna àdho tà sè?»

³⁹ Mì nó rè áma drígá ì áma pá íbe ní ì ká. Kònìdhi áma tàndì 'i! Mì tabè ma atógyàzoá dhi, móndí líndrí zǎ íbe ìndì fà íbe, ngóró mì dré adrélé nòle má dré adrézó ába kòndì tíni dhi ko.»

⁴⁰ Kòtá tà nda dre dhi, dré àyi drígá kí tadházó àyi pá íbe àyi dré.

⁴¹ Dì, ì kitswá tà àyíkya tà nda ní ka'í dhu rè ko togó kìnì dré ìndì líndrígá dré. Dì Yésu dré lizízóá dhi: «Àmi ngá nyàle dhi íbe kònwa?»

⁴² Dì ì dré kosyá ì dré líbhílé dhi ní àmbí fèzo drá.

⁴³ Gò dré dòzoá nyàle àyi mí.

⁴⁴ Dì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mà dré tá adrèrà'a tùmání àmi íbe dhi 'á dhi, má tà tà tà kòni ì àmi dré: <Adré leá dhi, tà títi tisìle áma tà dri Mósè ní tàtrírí kúlí na, pròfètá kí búkù ì 'ásè, ìndì Yúdà ànzì kí Longó ì 'ásè dhi ì kò'o ru.»

⁴⁵ Gò dré àyi kí tògyá nzìzo, ì kònìró tà tisìle Giká ní Kúlí na dhi kí àndu be dhi bvó.

⁴⁶ Dré tàzoá àyi dré dhi: «Á tisi tá tà kòni ì: Mèsíyà ní kizà nya dràzo gò, kítú ní na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'ásè.

⁴⁷ Á tisi kpà dhi, à ní kúlí longó akódhi ní rú sè súrú títi ì dré kídhólé Yèrusalémà na tàzoá dhi, ì kòladzá àyi kí togó, Giká kòtrìró àyi kí tàkonzi ì be dhi bvó.

⁴⁸ Àmi dhya tà nda kòdhi kí nobhá mì sè, ìndì yibhá bíbhálé sè dhi 'i.

⁴⁹ Mì yì rè ká! Má ní mána Tirí Lólo áma Atá dré lazílé dhi ní amù àmi dré. Dì àmi ró dhi, mì kàdré adrélé bhàandre 'á, tsàle lókyá rìnyí apfòlepi bhù lésè nda dré dra àmi kí asózó dhi 'á.»

Yésu mbà bhù na àyi lebèbhá i misè

(A kònò kpà Márokò 16:19-20; Tà 'òle dhi i 1:9-11)

⁵⁰ Gò Yésu dré àyi kí drizo lízo àyi íbe tsàle ànyi Bètàníyà làga. Dré drígá tingázó kurú na, tà tani zìzo Giká tí àyi dri.

⁵¹ Dì dré adrèrà'a tà tani zì àyi dri dhi 'á dhi, dré àyi kí tayízó gò, Giká dré akódhi ní dòzo bhù na.

⁵² Dì ì dré àyíkya ledhézo àyi kí kórókó títi akódhi ní lindrì bhàzo gò, ì dré gòzo Yèrusalémà na kólénzé be bí.

⁵³ Dì kítú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adré tá tépelò na, adrélé Giká ní rú bha kùle landè àko ró.

Rúbí Tani Yòwánì dré tisile dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisilepi dhi tá Yòwánì 'i. Akódhi nda tà àpóstolò kì àlò 'i. Vèsè be bí, àyi Pétèrò íbe ìndì Yàkòbhò be dhi i tá ànyi Yésu làga. Búkù kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè àyi zì «Yésu ni lebèlèpi dré lèlè tò dhi» ró. Yòwánì ni tàndì tadhá tá í dré búkù kònìdhi ni tisizo àsà dhi kònìni: «Di, à tisi tà kòdhi i, mì kòka'író dhi, Yésu Mèsíyà 'i, ìndì Giká ni Mvágó 'i gò, àmì kì tà ka'íka'í nda sè dhi, mì kàdrérò lídrì íbe akódhi léna be dhi bvò.» (A kòno 20:31.)

Búkù Yòwánì dré tisile kònìdhi twá búkù na àruka Rúbí Tani ni tà dri dhi i rúsè. Kìdhoma ni léna dhi, Yòwánì adrè Giká ni tà àndu ngì, adrézó tadhá dhi, Yésu Giká ni Kúlí adrélèpi tá ngbú tùmání Giká be, ìndì adrélèpi ìna Giká ro dhi 'i (1:1). Kúlí nda atsá tá mómí ro gò, dré bhà mòzo àma kòfalé adrézó tùmání àma íbe (1:14). Búkù kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè tà twátwa líndrìga ró Yésu dré 'òlè dhi kì tití, tadházóá dhi, akódhi Mèsíyà 'i, ìndì Giká ni Mvágó 'i káyá dhi. Yésu adrè kpà àyi tàndì ni zì «mápá adrélèpi lídrì fe dhi» ró (6:35, 48), «ngádra adrélèpi ngá kazá mómnyá bvò àdhya i dré dhi» ró (8:12; 9:5), «kábílìgyá líkélèpi dóro dhi» ró (10:11, 14), «dhya adrélèpi mómí kì tìngá dràdrà lésè, ìndì adrélèpi lídrì fe àyi dré dhi» ró (11:25), «látì» ró, «tà bàti» ró, ìndì «lídrì» ro (14:6). Dì Yòwánì adrè mómí zyandre dhi i ka'í tá Yésu atsázó akódhi ni lebèbhá i ró ngíni ya dhi ni tití. Dì, mómí àruka i gá àyikya akódhi ni ka'íma.

Yòwánì adrè tà bí Yésu dré 'òlè ìndì tàlè àyi lebèbhá kì kodzózó ìndì àyi kì togó tìndrìzo ngátsi àyi dràma kandrà dhi sè dhi kì tití (13-16). Adrè kpà tà Yésu dré zìlè Giká tí àyi tàndì dré ìndì àyi lebèbhá i dré dhi kì tití (17).

Yòwánì adrè tadhá ngádra 'á dhi, Giká adrè mómnyá tití adrèbhá Yésu ni ka'í dhi kì tidrì, i kàdrérò lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Kòdhi adrè tàà dhi, àyi nda i dré dhi, lídrì kóná vèsè kólyá nda kídhó dre.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kì a'íma

- 1) Yésu Krìsto, Giká ni Kúlí 'i (1:1-18)
- 2) Yòwánì Bátisimò fèlèpi, ìndì Yésu ni lebèbhá drìdrì dhi i (1:19-51)
- 3) Yésu ni àzì mómí i kòfalé dhi (2:1-12:50)
- 4) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (13:1-19:42)
- 5) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni agama akódhi ni lebèbhá i kandrà dhi (20:1-21:25)

Yésu Krìsto, Giká ni Kúlí 'i

¹ Ngá wáyi dhi kì bhàma kandrà dhi, Kúlí tá be. Kúlí nda tá tùmání Giká be, ìndì Kúlí nda tá Giká 'i.

² Akódhi tá tùmání Giká be drìdrì ngá wáyi dhi kì bhàma kandrà.

³ Giká 'o tá akódhi ngá wáyi dhi kì bha dhi kòdhya. Dì ngá àlò bhàlè akódhi àko dhi yókódhó.

⁴ Lídrì tá akódhi léna, ìndì lídrì nda tá ngádra 'i mómí i dré.

⁵ Ngádra nda adrè kòlè tìnìmvá na, ìndì tìnìmvá kitswá akódhi ni lavú bwà ko.

⁶ Giká amú tá dhya àlò rú be Yòwánì dhi.

⁷ Akódhi nda alì ngádra nda ni tà longó, mómnyá wáyi dhi i kòka'író àsà be dhi bvò.

⁸ Yòwánì ni tàndì tá ngádra nda 'i ko. Dì, akódhi alì ìna ngádra nda ni tà longó.

⁹ Tàko ko, ngádra bàti adrélèpi ngá kazá mómnyá wáyi i dré dhi, adrè tá alìlè bvò le.

¹⁰ Dì dhya adrélèpi Kúlí 'i nda alì tá adrélè bvò le. Dì, tágba Giká dré akódhi ni 'òzo bvò nda ni bha dhi, mómnyá bvò nda àdhya i nì akódhi ko.

¹¹ Akódhi atsá àyi tàndì ni mómnyá i vélé. Dì, mómnyá akódhi àdhya nda i ka'í àyikya akódhi ko.

¹² Tágba kònìni dhi, mómnyá wáyi akódhi ni ka'íbhá, akódhi ni dòzo àyi kì togó na dhi i dré dhi, akódhi fè rìnyí i dré atsázó Giká ni ànzì i ró.

¹³ A ti ànzì nda i ngóro mómí i dré adrélè ànzì ti dhi tìni ko, ngóro mómí i dré adrélè tà le 'òlè dhi tìni ko, ìndì agó dré adrélè tà le 'òlè dhi tìni ko. Be ró dhi, Giká ti àyi atsálé àyi ànzì i ró dhi ni.

¹⁴ Dhya adrélèpi Kúlí 'i nda atsá tá mómí ro gò, dré bhà mòzo àma kòfalé adrézó tùmání àma íbe. Mà nò akódhi ni mìlanzilanzì 'i. Mìlanzilanzì nda, mìlanzilanzì Giká ni Mvágó àlò kwákwá nda dré kìsulé àyi Atá véna dhi 'i. Akódhi ga togó tani sè bí, ìndì tà bàti sè bí.

¹⁵ Di Yòwani longó tá akódhi nda ni tà ngádra 'á móndí i dré. Akódhi loyó kúlí tazoá dhi: «Kòndhi dhya má dré tá tà ni ni tazo dhi 'i. Má tà tá dhi: <Dhya adrélépi adhéle má bvó dhi kàdrì áma lavú. Tàko ko, áma tirà ko dhi 'á dhi, akódhi tá ina be.»

¹⁶ Akódhi nda ni togó tani kàdrì lavulé dhi sè dhi, áma títi, mà kisé tá tani tà tani àzaya dri.

¹⁷ Tàko ko, Giká longó tá áyi tátírítrí kúlí Mósè tí. Di, fè Yésu Krísto áyi togó tani tadhá áyi tà bàti be dhi kòdhya.

¹⁸ Dhya àlo nò tàdzí Giká ko. Di, akódhi ni Mvágó àlo kwákwá adrélépi ina Giká ro, indì adrélépi áyi Atá làga nda, 'o Giká móndí i dré nìle dhi nì.

Yòwani Bâtisimò fèlepi longó Yésu ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Mároko 1:1-8; Lúka 3:1-18)

¹⁹ Yúdá ànzi ki kàdrì Yerúsalemà na dhi ì dré kòwana ki mùzo Léví íbe lìle Yòwani véna dhi, àyi nda ì lizí tá akódhi tí dhi: «Mì àdhi 'i?»

²⁰ Di akódhi gà kúlí logoma àyi tí dhi ko. Di, tà ina ngádra 'á dhi: «Ma Mèsíyà 'i ko.»*

²¹ † gò liziá tí dhi: «Mì di mína àdhi 'i? Mì Elíyà 'i?» Akódhi logó dhi: «Kóko, ma Elíyà 'i ko.» † gò liziá dhi: «Mì Pròfètà tá tà ni ni longózo dhi 'i?» Akódhi logó dhi: «Kóko.»†

²² † gò táá drá dhi: «Mì di mína àdhi 'i, mà kòkítswáro kúlí logó dhya áma ki amùbhá dhi i dré? Mí adrè táá àmi tàndi ni tà sè ngíni?»

²³ Di Yòwani logó kúlí ngóro pròfètà Esáyà dré tá tàle kíno dhi tíni:

«Ma dhya adrélépi kúlí loyó duku na dhi 'i.

Má adrè táá dhi: <Mì kòlotó láti atsálé pyá Mírì dré!>»‡

²⁴ Dhya mùle nda ki àruka i tá Fàrisáyò 'i.

²⁵ Di áyi nda ì gò Yòwani ni lizi: «Mì kàdré mína Mèsíyà 'i yà, Elíyà 'i yà, kó ngalè Pròfètà 'i yà dhi ko dhi, mí adrè di bātisimò fe àdho tà sè?»

²⁶ Yòwani logó áyi dré dhi: «Má adrè mána bātisimò fe yí sè. Di, dhya àlo mì dré nìle ko dhi ina kònwa àmi kòfalé.

²⁷ Akódhi nda adrè adhéle má bvó dhi nì. Má kítswá mána akódhi ni lindrì sè ko. Má kítswá ndàndì akódhi ni kámókà bā tri bwà ko.»§

²⁸ Tà títi nda kòdhi ì 'o tá ru Bètáníyà na, Yòròdánè ni ta'á na, àrà Yòwani dré tá adrézó bātisimò fe dhi na.

Yésu, Kábiligyà Mvá Giká àdhya 'i

²⁹ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yòwani dré Yésu ni nòzo adrèrà'a alile í vélé gò, dré tazoá dhi: «Mì nò rè Kábiligyà Mvá Giká àdhya adrélépi mónnyá bvó àdhya ki tàkonzi tingá dhi ká!

³⁰ Kòndhi dhya má dré tá tà ni ni tazo dhi 'i. Má tà tá dhi: <Agó adrélépi adhéle má bvó dhi kàdrì áma lavú. Tàko ko, áma tirà ko dhi 'á dhi, akódhi tá ina be.»*

³¹ Áma tàndi, má nì tá akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Di, má alì mána bātisimò fe yí sè, Giká kòtadháro akódhi Ìsèrèlè ànzi i dré be dhi bvó.»

³² Yòwani gò táá dhi: «Má nò Tirí Lólo asirà'a bhù lèsè kòbhòlà tíni adhéle adrélé akódhi dri.

³³ Áma tàndi, má nì tá akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Di, Giká áma amùlepi bātisimò fe yí sè dhi tà tá má dré dhi: <Dhya mí dré dra Tirí Lólo nòzo asirà'a adhéle adrélé dríá dhi, akódhi nda ni bātisimò fe Tirí Lólo sè nì.>

³⁴ Di áma tàndi, má nò tà nda áma mī sè gò, má dré adrézó longóá ngádra 'á dhi, akódhi nda Giká ni Mvágó 'i.»

Yésu kídhó áyi lebebhá ki azi

³⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yòwani i lebebhá ni íbe rì dhi ì dré gòzo tódhya adrélé àrà nda na.

³⁶ Akódhi dré Yésu ni nòzo adrèrà'a lavulé dhi, dré tazoá dhi: «Mì nò rè Kábiligyà Mvá Giká àdhya ká!»

³⁷ Akódhi ni lebebhá rì nda ì kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé Yésu ni lebé.

³⁸ Di Yésu dré áyi alázó àyi ki no adrèrà'a áyi lebé gò, dré áyi ki lizízo tazoá dhi: «Mì adrè àdho nda?» † tà drá dhi: «Rábbi, mí adrè adrélé ángolé?» (Rú «Rábbi» nda kòdhi adrè léá tàle dhi «Tà tadhálepí».)

* 1:20 1:20 Rú «Mèsíyà» Ebrè ti sè dhi indì rú «Krísto» Gíríkí ti sè dhi, ì adrè léá tàle dhi «Dhya zile dhi». † 1:21 1:21 A kònò Dütèrònómè 18:15, 18; Málákí 3:23. ‡ 1:23 1:23 A kònò Esáyà 40:3. § 1:27 1:27 Kínó lèsè Yúdá ànzi i véna dhi, ngbà 'i mārābā tākò ró dhi adrè tá áyi mīrì ni kámókà ni bā tri nì. * 1:30 1:30 A kònò Yòwani 1:15.

³⁹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Mì àlì, mì ni nòà.» Di ì dré lizo àrà dré tá adrézó adrélé dhi ni no. Gò ì dré adrézó túmáni akódhi be kitú nda ni àmbí sè títi. Lókyá nda tá ànyànyà saá su kitú rírí àmvolésè dhi 'i.

⁴⁰ Àyi rì Yòwàni ni kúlí yibhá gò ì dré Yésu ni lebèzo nda ki àlo tá Andréyá, Simónà Pétèró ni adrúpi 'i.

⁴¹ Di akódhi nda dré zyà ngázo lile áyi adrúpi Simónà ni kisú gò, tàzoá drá dhi: «Mà kisú Mèsíyà dre.» (Rú «Mèsíyà» nda kòdhi adré leá tàle dhi «Kристо».)

⁴² Dré Simónà nda ni drízo lizo ába Yésu véna. Di Yésu dré akódhi ni nòzo dhií gò, tàzoá dhi: «Mì, Simónà, Yòwàni ni mvá 'i. A ni ámi rú zi Kéfà.» (Rú nda kòdhi adré leá tàle dhi «Pétèró».)[†]

Yésu azí Filipò i Nàtànàyèlè be

⁴³ Kitú bvoá dhi sè dhi, Yésu lè tá lile bvò Gàllílayà àdhya na gò, dré láti dòzo lizo. Dré Filipò ni kisúzo gò, tàzoá drá dhi: «Mì lebè ma!»

⁴⁴ Filipò nda angá tá Bètèsàyídà, bhàandre Andréyà kya Pétèró be dhi lésè.

⁴⁵ Di Filipò dré ngázo lile Nàtànàyèlè ni kisú gò, tàzoá drá dhi: «Mà kisú dhya Mósè dré tá ni ni tiszò búkù tátrírí kúlí àdhya léna, ìndi pròfètà ì dré kpà tà ni ni longózo dhi dre.[‡] Akódhi nda, Yésu, Yòséfà ni mvá Nàzàrètà lésè dhi 'i.»

⁴⁶ Di Nàtànàyèlè nda tá drá dhi: «Ngá dóro ni kitswá apfòle Nàzàrètà lésè bwá?» Filipò logó drá dhi: «Mì àlì nòà.»

⁴⁷ Yésu kònò Nàtànàyèlè adrerà'a alilè í vélè dre dhi, dré tàzoá akódhi ni tà sè dhi: «Mì nò rè Isèrèlè mvá bàti kònndhi. Túrupfú tà akódhi léna yókódhó.»

⁴⁸ Di Nàtànàyèlè dré Yésu ni lizízo tàzoá dhi: «Mì nì ma ngíni?» Yésu logó drá dhi: «Drídrí Filipò dré ámi azízó, mí dré tá adrerà'a figí kómvo dhi 'á dhi, má nò tá mí 'i.»

⁴⁹ Di Nàtànàyèlè tà drá dhi: «Rábbi, mì Gíká ni Mvágó 'i bàti! Mì Isèrèlè ànzi ki Opí 'i!»

⁵⁰ Di Yésu logó drá dhi: «Mì adré áma ka'ì, má dré tàle mí dré dhi má nò tá mì figí kómvo dhi sè? Mì ni tà kàdríkàdrí dra tà kòdhi ni lavúbhá dhi ki no!»

⁵¹ Gò táá dhi: «Má adré tà bàti tà àmi dré: Mì ni bhù no ru lanzirà'a, adrézó kpà Gíká ni àngélo ki no adrerà'a tombàle ìndi tísilé Mòndí ni Mvá drìse!»[§]

2

Yésu ladzá yì atsálé vìnò ro

¹ Kitú rì àmvolésè dhi, à adré tá gwányá lámò àdhya ni 'o bhàandre Kánà àdhya Gàllílayà le dhi na. Yésu ni andre tá kònale be.

² A zi tá kpà Yésu i lebèbhá ni ìbe lile gwányá nda na.

³ Di vìnò dré akízó gò, Yésu ni andre dré tàzoá drá dhi: «Vínò àyi dré vélè yó.»

⁴ Di Yésu logó drá dhi: «Áma andre, mí adré áma so tà kòdhi léna àdho tà sè? Lókyá mána kitswá rè ko.»

⁵ Di, andre ni dré tàzoá mārābà ì dré dhi: «Mì kò'o tà àngùdhi akódhi dré dra tàle àmi dré dhi kòdhya.»

⁶ Àrà nda 'á dhi, lídrí nzi-drí-àlo ledélé kírà sè dhi i tá be. Lídrí lāsú be kònini nda i sè dhi, Yúdà ànzi ì adré tá yì tokó adrézó àyi ki temvé ásà. Lídrí àlo àlo nda ki 'a adré tá yì do ànyànyà líterè nyadhi-nzi.

⁷ Di Yésu dré tàzoá mārābà nda ì dré dhi: «Mì tokó yì todàle gàle lídrí kòni i 'àsè.» Gò ì dré tokózoá todàle gàle àyi 'àsè bíbi.

⁸ Yésu dré gòzo táá àyi dré dhi: «Mì ko nyànomvá lizo ába gwányá líyí dré.» Di ì dré 'òzoá kònini.

⁹ Gwányá líyí nda ni yì tabhì dhi, àkò yì nda ladzá ru atsálé vìnò ro dre. Akódhi ni tá ngalè vìnò nda angá àngolésè ya dhi ko. Di, mārābà yì nda ni kobhá dhi ì nì àyikya be. Di gwányá líyí nda dré dhya tokó mòlepi dhi ni azízó,

¹⁰ Tàzoá drá dhi: «Mòndyá wáyi dhi ì adré gá vìnò dóro lavulé dhi ni fe mvùle 'íká. Di à kòmvo tà tàndi ró dre dhi, ì dré gòzo adrélé vìnò dóro wáyi ko dhi ni fe mvùle ndò. Di, mí zù mína vìnò dóro lavulé dhi gò afèzoá nyànomvá.»

¹¹ Kòrìdhi, tà líndrígá ró Yésu dré 'òle drídrí dhi 'i. 'O tá tà nda Kánà, bvò Gàllílayà àdhya lé dhi na. 'O kònini kitswázó áyi mīlanzilanzi tadhá gò, akódhi ni lebèbhá ì dré akódhi ni ka'izo ásà.

[†] 1:42 1:42 Rú «Kéfà» Arámeyà ti sè dhi ìndi rú «Pétèró» Gírikí ti sè dhi, ì adré leá tàle dhi «Kírà». [‡] 1:45 1:45 A kònò Dütèrònómè 18:18; Esáyà 9:5-6; Ezèkyèlè 34:23. [§] 1:51 1:51 Vèsè be bí, Yésu adré áyi zi «Mòndí ni Mvá». Rú nda kòdhi, rú àzya fèle Mèsíyà dré dhi 'i. A kònò Dányèlè 7:13.

¹² Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo andre ni ìbe, adrúpi ni ìbe ìndì lebhèbhá ni ìbe, tsàle bhàandre Kàpàrànwúmá àdhyà na. Gò ì dré adrézó kònàle gile lókyá be vwàvwà ro tsà.

*Yésu dro mónnyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'àsè
(A kònò kpà Mátáyò 21:12-13; Màrokò 11:15-17; Lúká 19:45-46)*

¹³ Yúdà ànzì ki gwányá Pásiká àdhyà at�á tá ànyì gò, Yésu dré mbàzo Yèrúsàlemà na.
¹⁴ Kòfì tépelò ni bhà'álè na dre dhi, dré móndí adrèbhá tá tí ki lagí kábiligýà ìbe ìndì kòbhòlà ìbe dhi ki kisúzó, tùmáni móndí liríbhá adrélé láfa topfó mísá ì làgàsè dhi ìbe.
¹⁵ Dì dré ngàzo fimbò ledé bǎ sè gò, àyi ki ladrózó topfòle títi tépelò nda 'àsè, àyi ki tí ìbe ìndì àyi ki kábiligýà ìbe. Dré mónnyá adrèbhá tá láfa topfó nda ki láfa arízó, mísá àyikya ki lebhézó kíni mi.

¹⁶ Gò dré tàzoá mónnyá adrèbhá tá kòbhòlà lagí nda ì dré dhi: «Mì nga kònwásè àmi ki ngá kòdhi ìbe títi! Mì kòbhà áma Atá ni dzó at�alé àrà adrézó ngá lagí dhi ró ko!»

¹⁷ Dì tà tisile Giká ni Kúlí na kònìdhi dré agázó akódhi ni lebhèbhá ì léna: «Áma togó àtsi ró àmi dzó ni tà sè dhi ni áma za vèle.»*

¹⁸ Gò Yúdà ànzì ki kàdrì ì dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mí ni àdho tà línđrígá ró dhi ni 'o tadházoá áma dré dhi, Giká fè mí dré rinyí adrézó tà kòdhi ki 'o ni dhi?»

¹⁹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòpfu tépelò kònìdhi dhi, má ni go tìngáá kítú na àmvolésè.»

²⁰ Yúdà ànzì nda ì gò tàá dhi: «Tépelò kònìdhi ni sizo dhi do tá kóná nyadhi-rì-drì-nzi-drì-àlo. Mí ni ì di go síá kítú na sè ngínìngíni ró?»

²¹ Dì, tépelò Yésu dré tá adrézó tà ni ni ta dhi ìna akódhi ni rúbhá 'i.

²² Akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolésè dhi, kúlí dré tá tàle nda kòdhi dré gòzo agálé akódhi ni lebhèbhá ì léna. Dì ì dré tà tisile Giká ni Kúlí na dhi ki ka'izo, kúlí Yésu dré tá tàle dhi ìbe.

Yésu nì tà adrélèpi móndí ki togó na dhi be

²³ Yésu dré tá adrérá'a Yèrúsàlemà na gwányá Pásiká àdhyà ni tà sè dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì dré tà línđrígá ró dré adrélé 'òle dhi ki nòzo gò, ì dré akódhi ni ka'izo.

²⁴ Dì, Yésu ka'ì tá ìna àyi nda ki tà ko. Tàko ko, nì mónnyá títi dhi ki tà be.

²⁵ Lè tá à kòtà móndí ki tà akódhi dré dhi ko. Angyá ko, nì ìna tà adrélèpi móndí ki togó na dhi be.

3

Yésu tadhá tà Nikòdémò dré

¹ Fàrisáyò ì kòfalé dhi, agó àlo rú be Nikòdémò dhi tá be. Akódhi tá kpà Yúdà ànzì ki kàdrì ki àlo 'i.

² Ngátsi àlo sè dhi, alì tá Yésu vélé gò, tàá drá dhi: «Rábbì, mà nì tàle dhi, Giká amù mí adrélé àyi tà tadhálepi ró nì dhi be. Angyá ko, dhyà àlo kitswá tá tà línđrígá ró mí dré adrélé 'òle dhi ki 'o bwà ko, Giká kàdré tá tùmáni akódhi be ko dhi.»

³ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Dhyà àlo kitswá Giká ni Opì na bwà ko, kòtayí ì gòle òle tódhyá ko dhi.»

⁴ Dì Nikòdémò lizí tíá dhi: «Móndí agàlepi dre dhi ni àyi tayí gòle òle tódhyá ngínìngíni ró? A ni kitswá gòle file àyi andre lé gò, gòzo akódhi ni ti vèsè be rì bwà?»

⁵ Yésu gò logóá drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Dhyà àngùdhi òle yí sè ìndì Giká ni Tirí sè ko dhi kitswá ìna file Giká ni Opì na bwà ko.

⁶ Dhyà móndí dré òle nì dhi, akódhi nda lídrì rúbhá àdhyà ìbe. Dì, dhyà Giká ni Tirí dré òle nì dhi, akódhi nda lídrì Tirí àdhyà ìbe.

⁷ Lè àmi línđrì kàdré gàle, má dré tàle mí dré dhi «Lè mí kòtayí mí gòle òle tódhyá dhi sè ko.

⁸ Lyá adré vèle àrà àngùdhi dré adrézó lèle vèle dhi 'àsè. Gba mí kàdré kpòrò nì ni yi yà dhi, mí kitswá nǎa ngalé lyá nda angá àngolésè ya, kó ngalé adré lèle àngolé ya dhi ko. Dì tà nda kòdhi kòkpá kònìni dhyà àngùdhi Giká ni Tirí dré òle dhi nì tà sè.»

⁹ Nikòdémò gò lizíá tíá dhi: «Tà kòdhi nì kitswá ru 'o ngínìngíni ró?»

¹⁰ Yésu logó drá dhi: «Mì tà tadhálepi kàdrì Ìsèrèlè ànzì ì kòfalé dhi 'i. Dì, mí nì mína tà kòdhi ko?

¹¹ Má adré tà bàti ta mí dré: Mà adré tà mà dré nìle dhi ki ta, adrézó tà mà dré nòle dhi ki longó kòdhyà. Dì, mì lè àmìkya tà mà dré adrélé longólé nda ki ka'ile ko.

* 2:17 2:17 A kònò Longó ì 69:10.

¹² Gba má dré adrézó tà bvò kòndi àdhyà kí ta àmi dré dhi, m̀i adré àmikya tà nda kí ka'í ko. Dì má kògò adrélé tà bhù àdhyà kí ta àmi dré dhi, m̀i ní d̀i tà nda kí ka'í ngíníngíní ró?

¹³ Dhya àlo mbàlepi bhù na dhi tàd̀zi yókódhó, ngbà 'í M̀oǹdí ní M̀vá asilépi bhù lésè dhi 'i.

¹⁴ Ngóro M̀osè dré tá ní ledéle aya sè asolé fa silé dhi ní tingálé kuru duku na dhi t̀ini dhi, adré kpà leá dhi, à kòtingá M̀oǹdí ní M̀vá kuru kòni,

¹⁵ kitswálé m̀oǹdyá wáyi akódhi ní ka'íbhá dhi ì kàdréro lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe.*

¹⁶ Tàko ko, Giká dré m̀oǹdyá wáyi bvò àdhyà kí lèle tò dhi sè dhi, afè áyi M̀váagó àlo kwákwá dhi, kitswálé dhyà ángùdhi adrélépi akódhi ní ka'í dhi kòdraró nyo ko, be ró dhi, kàdréro lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe.

¹⁷ Angyá ko, Giká amù áyi M̀váagó bvò kòndi lé kitswálé tà bha m̀oǹdyá bvò àdhyà ì dri ko. Be ró dhi, amù akódhi kitswázó m̀oǹdyá bvò àdhyà kí tidrí akódhi sè dhi bvò.

¹⁸ Dhya ángùdhi adrélépi M̀váagó nda ní ka'í dhi, Giká kitswá tà bhà akódhi dri ko. Dì, dhyà ángùdhi adrélépi M̀váagó nda ní ka'í ko dhi, Giká bhà tà akódhi dri dre. Tàko ko, akódhi nda ka'í Giká ní M̀váagó àlo kwákwá dhi ko.

¹⁹ Tà Giká dré adrézó m̀oǹdí kí tàbvò ta ásà dhi, tà kòndi 'i: Ngádra atsá bvò 'a dre. Dì, m̀oǹdyá bvò àdhyà ì lè àyikya t̀inimv́á, ngádra nda ní lavú. Angyá ko, tà ì dré adrélé 'òle dhi ì kònzì.

²⁰ Dhya ángùdhi adrélépi tà kònzì 'o dhi adré ngádra nda ní ga. Dhyà nda adré kpà alìle ngádra nda vélé ko, akódhi ní tà kònzì ì kàpforó ngádra nda 'á ko.

²¹ Dì, dhyà ángùdhi adrélépi tà bàti ka'í 'òle dhi adré alìle ngádra nda vélé, à kòkitswáro nòá dhi, akódhi adré tà 'o ngóro Giká dré adrélé lèle dhi t̀ini.»

Yòwàni Bàtisimò felepi longó Yésu ní tà ngádra 'á

²² Amvolásà dhi, Yésu ì lebhá ní íbe dhi ì dré gòzo lile bvò Yùdáyà àdhyà na. Ì adré tá tumáni kònàle lókyá be tsà gò, akódhi dré adrézó bàtisimò fe m̀oǹdí ì dré.

²³ Yòwàni adré tá kpà bàtisimò fe Ayìnónà na, ànyi Sàlìmà làga, yí dré tá adrélé kònàle tò dhi sè. M̀oǹdí ì adré tá lile akódhi véna gò, dré adrézó bàtisimò fe áyi dré.

²⁴ Angyá ko, à ru tá rè Yòwàni bhèle bádzo na dhi ko.

²⁵ Kítú àlo dhi, Yòwàni ní lebhá ì kídho tá adrélé tà kayí áyi kòfalésè Yùdà mvá àlo dhi be, tà adrézó m̀oǹdí kí temvé dhi ní tà dri.

²⁶ Dì ì dré lizo Yòwàni véna t̀áá drá dhi: «Rábbi, dhyà m̀i dré tá adrézó ába Yòròdànè ní ta'á na gò mí dré tà ní ní longózo dhi adré kpà ìna bàtisimò fe. Dì nyànómvá dhi, m̀oǹdyá wáyi dhi ì adré lile vélána.»

²⁷ Dì Yòwàni logó dhi: «Dhya àlo kitswá tà àlo kisé bwà ko, Giká kòfè tà nda drá ní ko dhi.

²⁸ Àmi kí tàndì, m̀i yi ma tàrà'a ngádra 'á dhi: «Ma M̀esíyá 'i ko. Dì, Giká amù ma alìle drìdrì akódhi nda kandrá.»

²⁹ Dhyà adrélépi tòkó mo dhi, tòkó líyí 'i. Dì, tòkó líyí nda ní arúpi adré ìna áyi totó ànyi làga, adrélé akódhi ní yi. Kòyi akódhi ní kúlí dre dhi, adré lenzélé tò. Dì ma ró dhi, má adré lenzélé kòni, ìndì áma kòlénzè nda kàdrì lavulé.

³⁰ Adré leá dhi, akódhi ní tà kàdré lile drìdrì, dì, mána kàdré agòle bvólé ro.»

Dhya apfòlepi bhù lésè dhi

³¹ «Dhya apfòlepi kurú lésè dhi, m̀oǹdyá wáyi dhi ì drìle. Dì, dhyà apfòlepi bvò kòndi lésè dhi ìna m̀oǹdí bvò àdhyà 'i. Akódhi nda adré tà bvò àdhyà kí ta kòdhyà. Dhyà apfòlepi bhù lésè nda m̀oǹdyá wáyi dhi ì drìle.

³² Akódhi adré tà ì dré nòle m̀i sè ìndì ì dré yìle bíbhálé sè dhi kí longó kòdhyà. Dì, dhyà àlo adré tà akódhi dré adrélé longólé nda kí ka'í ko.

³³ Dhyà tà longólé nda kí ka'ílepi dhi adré tadhá dhi, Giká adré tà bàti ta.

³⁴ Tàko ko, dhyà Giká dré amùle nda adré Giká ní kúlí ta kòdhyà. Angyá ko, Giká fè akódhi gàle áyi Tírì sè bì.

³⁵ Giká Atá adré áyi M̀váagó ní le. Tayí kpà tà títi dhi ì akódhi drígá.

³⁶ Dhyà ángùdhi adrélépi M̀váagó nda ní ka'í dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Dì, dhyà adrélépi M̀váagó nda ní ga dhi kitswá ìna lídrì nda ní kisé ko. Be ró dhi, Giká ní kombà ní adré akódhi dri nyo.»

4

Yésu tà tà Sàmariyà tòkó àlo dhi be

* 3:15 3:15 A kònò Ngá nàle dhi ì 21:9.

¹⁻³ Farišáyò ì yi tá tàle dhi, Yésu adré tá móndí bí dhi ki 'o atsálé áyi lebhéhá i ró, adrézó kpá bátisimò fe àyi dré, ìndì adré tá 'óá kònìni Yòwàni àdhya ni lavú. (Tà bàti ró dhi, Yésu ni tàndì adré tá bátisimò fe àyi dré ni ko. Be ró dhi, akódhi ni lebhéhá ì adré tá feá àyi.) Dì Yésu kòyi tà adréle tàle áyi tà dri nda dre dhi, dré angázó bvò Yúdáyà àdhya lesè gò, láti do gòzo bvò Gàliláyà àdhya na.

⁴ Adré tá leá dhi, akódhi kòlavú bvò Sàmàriyá àdhya 'àsè.

⁵ Dì dré lizo tsàle bhàandre àlo Sàmàriyá le, rú zile Sikára dhi na, ànyi amvú Yàkóbhò dré tá fèle áyi mvá Yòséfà dré dhi làga.

⁶ Kóró Yàkóbhò àdhya tá kònàle be. Yésu dré landèle atsi dré dhi sè dhi, dré tsàzo lirílè ànyi kóró nda làga, ànyìànyi kítú rírì sè.

⁷ Dì Sàmàriyá tòkò àlo dhi dré alizo yí ko gò, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí afè má dré yí mvùle.»

⁸ (Akódhi ni lebhéhá ì lì tà bhàandre na, kitswálé ngá gí àyi dré nyàle.)

⁹ Dì Sàmàriyá tòkò nda gò táá akódhi dré dhi: «Mí kàdré kó Yúdà mvá 'i dhi, mí adré ò yí zi mvùle ma, Sàmàriyá tòkò ró ni tí ngìngìni ró?» (Akódhi tà tá kònìni tàko ko, Yúdà ànzi ì adré gà ru su Sàmàriyá íbe ko.)

¹⁰ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí kònì tá kó rè tà Giká dré adréle fèle mí dré dhi be, ìndì dhya adrélépi yí zi mí tí dhi be dhi, kònò mí ni tá yí zi má tí gò, má dré yí adrélépi lídrì fe dhi ni fèzo mí dré.»

¹¹ Tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mí ngá yí akózó dhi àko, ìndì kóró alú lavulè. Mí ni yí adrélépi lídrì fe nda ni kisú ángwà?»

¹² Mí adré kisúá dhi, mí mína kàdrì àma ki tábhí Yàkóbhò ni lavú? Akódhi nda tayí kóró kònìdhi àma dré ni. Akódhi ni tàndì mvu tá yí kònwa, tùmáni ànzi ni íbe, ìndì kà'wá ni íbe.»

¹³ Dì Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi yí kònìdhi ni mvu dhi, yí lovó ni go akódhi ni 'o tódhya.»

¹⁴ Dì, dhya ángùdhi yí má dré dra fèle í dré dhi ni mvùlepi dhi, yí lovó kitswá gòle vélé akódhi ni 'o ko. Bàti, yí má dré dra fèle akódhi dré nda ni atsá akódhi léna kidrì adrélépi sèle ko ìndì adrélépi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe dhi ró.»

¹⁵ Dì tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mí afè má dré yí nda kòdhya, yí lovó kògorò vélé àma 'o ko, ìndì má kògorò vélé alìle yí ko kònwa ko.»

¹⁶ Yésu tà drá dhi: «Mí lì ámi agó ni azí, mí kàgorò tùmáni kònwa.»

¹⁷ Tòkò nda logó drá dhi: «Ma agó àko.» Dì Yésu tà drá dhi: «Mí tà kyá tàle dhi, mí agó àko dhi.»

¹⁸ Angyá ko, mí tà àgo íbe nzi, ìndì agó mí dré adrézó ába ándrò ni, mína 'i ko. Tà mí dré tàle nda, tà bàti 'i.»

¹⁹ Dì tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, má adré nòá dhi, mí pròfétá 'i.»

²⁰ Àma ki tábhí ì adré tá Giká ni líndrì bha kòngó kònìdhi dri. Dì, àmi Yúdà ànzi ró dhi i, mí adré táá dhi, àrà adrézó Giká ni líndrì bha dhi ngbá 'i Yèrusalémà na.»

²¹ Dì Yésu logó drá dhi: «Tòkò, mí ka'í vo rè àma kúlí ká! Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, mí gò vélé Giká Atá ni líndrì bha kòngó kònìdhi dri yà, kó ngalè Yèrusalémà na yà dhi ko.»

²² Àmi, Sàmàriyá ro ni i, mí adré àmikya Giká ni líndrì bha akódhi ni nì àko ró. Dì, àma Yúdà ànzi ró dhi i, mí adré àmakya Giká mà dré nìle be dhi ni líndrì bha kòdhya. Angyá ko, tà adrézó móndí ki tidrì dhi ngá Yúdà ànzi ì vélèsè.

²³ Lókyá adré alìle, atsá kpá dre, móndyá adrébhá Giká Atá ni líndrì bha bàti dhi ki líndrì ni ni bha Tirí na, ìndì tà bàti na. Tàko ko, Giká Atá adré móndyá adrébhá áyi líndrì bha kònìni dhi ki nda kòdhya.

²⁴ Giká Tirí 'i. Adré ò leá dhi, móndyá adrébhá akódhi ni líndrì bha dhi ì kàdré líndrì ni ni bha Tirí na ìndì tà bàti na.»

²⁵ Tòkò nda gò táá drá dhi: «Má nì tàle dhi, Mèsíyá adré alìle dhi be. A adré kpá akódhi ni rú zi Krísto. Akódhi kàtsá dre dhi, a ni tà tíú dhi ki àndu ngi àma dré.»

²⁶ Dì Yésu dré tàzoá drá dhi: «Ma adrélépi tà ta mí be ni, ma akódhi nda 'i.»

Yésu ni lebhéhá ì agò akódhi vélé

²⁷ Gbá lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebhéhá ì dré agòzo gò, àyi ki líndrì dré gàzo, ì dré akódhi ni kisulè adrerá'a tà ta tòkò àlo be dhi sè. Dì, tágha kònìni dhi, àyi ki àlo lízi tà ko tàle dhi «Mí adré àdho nda?» ya, kó ngalè «Mí adré tà ta akódhi be àdho tà sè?» ya dhi.

²⁸ Dì tòkò nda dré áyi lídrì adrézó yí akó ásá dhi ni tayízó gò, gòzo bhàandre nda na, táá móndyá kònàle dhi ì dré dhi:

²⁹ «Mì àlì agó tà tíí má dré 'òlè dhi kí tàlèpi má dré dhi ní no! Kònò akódhì nda tsì Mèsiyà 'ì ko?»

³⁰ Dì àyì nda ì dré apfòzo bhàandre nda lèsè adrélé alìlè Yésu vélé.

³¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu ní lebhébhá ì dré akódhì ní tí lizízó tàzoá dhi: «Rábbì, mí kònya ngá wà!»

³² Dì, akódhì logó àyì dré dhi: «Ma mána ngá nyàlè mì dré nìlè ko dhi íbe.»

³³ Dì akódhì ní lebhébhá nda ì dré kídhózó adrélé lizíá àyì kòfalésè dhi: «Kònò mómíí atsa ngá adzì akódhì dré nyàlè dre?»

³⁴ Dì Yésu tà àyì dré dhi: «Áma mányàngá ína adrema tà dhya áma amùlèpi dhi dré adrélé lèlè má kò'o dhi kí 'o, adrézó akódhì ní àzì 'o akálé tíí dhi 'ì.

³⁵ Mì adré zakó tàá dhi: «Tayí rè dhu mbá su kitswázó lánýá akónà amvú í 'ásè.» Dì, má adré tàá àmì dré dhi: Mì kòtíngá mì adrélé amvú kí no wà! Lánýá ka àyì 'ásè kitswálé akónàlè dhi dre.

³⁶ Ndàndì nyànomvá dhì, dhya adrélépi lánýá akónà dhi adré àyì landè nya. Adré kpà ló'wa lokó lídrì kóná vèsè kólyá dhì dré, kitswálé dhya adrélépi kórì rì dhi, indì dhya adrélépi lánýá akónà dhi be dhi ì kàdréro lenzélé túmání be dhi bvó.

³⁷ Tògyakúlì adrélépi tàá dhi «Dhya àlo adré kórì rì gò, àzya ní dré adrézó lokóá» dhi, tà bàtì 'ì.

³⁸ Má mù àmì adrélé lánýá mì dré àzì 'òzo àsà ko dhi ní akónà. Mómíí àruka ì 'o tá àzì nda landèzo àyì gò, mì dré adrézó àyì kí landè nya.»

Mómíí zyandre Sàmàríyà ro dhi ì ka'ì Yésu

³⁹ Dì mómíí zyandre Sàmàríyà ro angábhá bhàandre nda lèsè dhi ì dré Yésu ní ka'izo, tà tòkó nda dré tàlè akódhì ní tà dri dhi sè. Angyá ko, tòkó nda tà tá dhi: «Akódhì tà má dré tà tíí má dré 'òlè dhi ì.»

⁴⁰ Dì àyì nda ì kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré akódhì ní tí lizízó, ì kàdréro rè dhu túmání àyì íbe. Dì akódhì dré adrézó kònàlè kítú rì.

⁴¹ Gò mómíí àruka zyandre dhi ì dré kpà akódhì ní ka'izo, kúlì dré tàlè àyì dré dhi ì sè.

⁴² Àyì nda ì dré tàzoá tòkó nda dré dhi: «Mà adré vélé akódhì ní ka'ì ngbà 'í tà mí dré tàlè akódhì ní tà dri dhi sè ko. Tàko ko, mà yì vélé akódhì ní kúlì áma kí tàndì kí bíbhálé sè. Mà ní tàlè dhì, akódhì nda dhya adrélépi mómíyá bvó àdhya kí tídrì dhì 'ì bàtì dhì be.»

Yésu tídrì dhya kàdrì dhì ní mváagó

⁴³ Kítú rì nda ì àmvolésè dhì, Yésu dré àrà nda ní tayízó gò, lizo bvó Gàliláyá àdhya na.

⁴⁴ Akódhì ní tàndì tà tá dhi: «À bhà gá pròfètà ní líndrì akódhì ní tàndì ní bvó 'a ko na.»

⁴⁵ Dì, tágba kònìni dhì, akódhì kòtsa Gàliláyá na dre dhi, mómíyá kònàlè dhì ì dré akódhì ní ka'izo dòlè àyì kòfalé dóro. Angyá ko, ì lè tá kpà Yèrúsalémà na gwányá Pásiká àdhya ní tà sè gò, ì dré tà tíí akódhì dré tá 'òlè kònàlè dhì kí nòzo.

⁴⁶ Dì Yésu dré gòzo tódhyá lílè Kánà, Gàliláyá le dhì na, àrà dré tá yì ladzázó atsalé vìnò ro lánà dhì na. Kònàlè dhì, dhya kàdrì àlo adrélépi Rómà kí òpì ní tà 'o dhì tá be. Akódhì nda ní mváagó tá drà ro Kàpàrànwúmà na.

⁴⁷ Dì kòyì tàlè dhì, Yésu angá tá Yùdáyá lèsè agòlè Gàliláyá le dhì dre dhi, dré lizo vélána akódhì ní tí lizí, kòlìró Kàpàrànwúmà na àyì mváagó adrélépi dràdrà mùlè nda ní tídrì be dhì bvó.

⁴⁸ Yésu tà drá dhi: «Mì kitswá àmíkya áma ka'ì bwà ko, mì kàdré tà líndrìgá ró adrébhá Giká ní rìnyí tadhá dhì kí no ko dhì!»

⁴⁹ Dhya kàdrì nda tà drá dhi: «Mírì, mí àlì áma mvá dré dràrà ko dhì 'á wà!»

⁵⁰ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí nzi mí bhàna. Àmì mvá adrí dre!»

Dì dhya nda dré kúlì Yésu dré tàlè nda ní ka'izo gò, ngàzo nzilè.

⁵¹ Dré tá adrerà'a láti 'á dhì, akódhì ní màràbà ì dré arázó atsalé vélá tàá drá dhi: «Ámì mvá adrí dre!»

⁵² Dì dré àyì kí lizízó ngalè àyì mvá nda ní rùbhá atsa tá dóro lókyá ángùdhi sè ya dhì. Ì dré logózóá drá dhi: «Rùbhá àtsí nda nga ruásá agyá, saà àlo kítú rìrì àmvolésè dhì sè.»

⁵³ Dì atá ní nda dré nìzoá tàlè dhì, lókyá nda tá lókyá Yésu dré tàzo ì dré dhì «Ámì mvá adrí dre» dhì 'ì dhì be. Dì akódhì ì mómíyá wáyi akódhì ní dzó lé dhì íbe dhì ì dré Yésu ní ka'izo.

⁵⁴ Kòrìdhi, tà línđrìga ró Yésu dré 'òlè àyi angama Yùdáyà lésè àlìlè Gàliláyà le dhi àmvolésè dhi nì rì 'i.*

5

Yésu tidrí mèrèkpè agó àlo dhi

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo lile Yèrúsalemá na, Yúdà ànzi ki gwányá ki àlo nì tà sè.
² Bhàandre nda 'á, ànyi zèribàti adrélé zìlè Kábilígyà kya ró dhi làga dhi, yì àlo ledélé bómà tìni, adrélé rú zìlè Eberè ti sè Bètèzàtá dhi be. Yì nda làgàsè kúrú dhi, à ledé tà àrà dzò kògbo tìni dhi ì nzi.

³ Kònàlè dhi, dràbhá zyandre lavulé dhi ì adrè tá ayilé. Ayi kòfalé dhi tá mǐ kùdúkùdu ì, mèrèkpè ì, tsalé mǎndí pá be àbvò ro dhi ìbe.*

⁵ Ayi nda ì kòfalé dhi, agó àlo ayilépi drà be kóná nyadhì-alo-drì-mudrí-drì-nzi-drì-na dhi tá be.

⁶ Yésu kònò akódhi nda adrèrà'a ayilé kònàlè dre dhi, dré nizoá tàlè dhi, akódhi ayi tá drè be vwàvwà ro dhi be. Dì dré tàzoá drá dhi: «Mí lè adrélé?»

⁷ Dì dràbhá nda logó drá dhi: «Mírì, dhya àlo kitswálépi àma ledé bwà dhi yókódhó. Angyá ko, lókyá yì dré adrèrà'a ru kàgbá dhi 'á dhi, dhya àlo kitswálépi àma do bhèlè yì na má kàdríró àsà dhi yó. Má kàdré 'òlè sílè dhi, dhya àzya adrè lavulé sílè má kandràna.»

⁸ Dì Yésu tà drá dhi: «Mí nga, mí do àmi kíndri, ìndì mí kídhó atsí to!»

⁹ Gbá kòdhwa, agó nda dré adrízó. Dré àyi kíndri dòzo gò kídhózó adrélé atsí to.

Kítú tà nda dré ru 'òzo dhi tá sàbátù 'i.

¹⁰ Dì Yúdà ànzi ki kàdrì ì dré agó adrélépi nda nì nòzo gò, ì dré tàzoá drá dhi: «Ándrò kònìdhi, sàbátù 'i. Ama ki tàtrírì kúlí adrè àmi kíndri dómá sàbátù tú dhi nì logá.»

¹¹ Dì, akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya àma tidrílépi dhi tà má dré dhi: «Mí do àmi kíndri, ìndì mí to atsí.»»

¹² I gò lizíá tíá dhi: «Àdhi tà mí dré dhi, mí kòdo àmi kíndri, ìndì mí kòto atsí dhi nì?»

¹³ Dì, agó adrélépi nda nì ìna ngalè dhya àyi tidrílépi nda àdhi 'i ya dhi ko. Tàko ko, Yésu lavú tá mǎndí zyandre kònàlè dhi ì kòfalésè lya.

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré agó nda nì kisúzó tēpelò na gò, tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mí adrì nyànomvá dre. Adré ì lèà dhi, mí kòtayì tàkonzi 'òma, tà kòkóròko lavulé dhi kàtsáró mí rú ko dhi bvó.»

¹⁵ Gò agó nda dré ngàzo lile longóá Yúdà ànzi ki kàdrì ì dré dhi, Yésu tidrí tá ì nì.

Yésu tadhá ngádra 'á dhi, ì Giká nì Mvágó 'i dhi

¹⁶ Dì Yúdà ànzi ki kàdrì nda ì dré dhèzo adrélé Yésu nì mǐ pfo, dré tá adrélé tà nda ki 'o sàbátù tú dhi sè.

¹⁷ Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Àma Atá adrè ngbú adrélé àzì 'o atsalé àndrò kònìdhi. Dì ma ró dhi, má adrè kpà àzì 'o.»

¹⁸ Dì kúlí nda sè dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì nda ì dré gòzo vélé adrélé látì nda, kitswázó akódhi nì pfo dràlè dhi bvó. Tàko ko, akódhi adrè tá ngbà 'í tòlì sàbátù àdhya nì ño kòdhyà ko. Adré tá kpà Giká nì zì àyi tàndì nì Atá ro, adrézó àyi bha adrélé ìrì Giká be.

¹⁹ Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Giká nì Mvágó kitswá tà àlo 'o àyi drì sè bwà ko. Adré ngbà 'í tà àyi Atá dré adrélé 'òlè gò ì dré adrézó nòá dhi ki 'o kòdhyà. Tà àngùdhi Giká Atá dré adrélé 'òlè dhi, akódhi nì Mvágó adrè kòkpà 'òá kònìni.

²⁰ Tàko ko, Giká Atá adrè àyi Mvágó nì le gò, adrézó tà títi ì dré adrélé 'òlè dhi ki tadhá drá. Tà bàti ró dhi, a nì tà kàdrì dra tà kòdhi ki lavùbhá dhi ki tadhá àyi Mvágó nda dré 'òlè gò, àmi ki línđrì dré gàzo àsà bhwàbhwa.

²¹ Angyá ko, ngóro Giká Atá dré adrélé mǎndí dràbhá dre dhi ki tìngá dràdrà lésè adrézó lídrì fe àyi dré dhi tìni dhi, akódhi nì Mvágó adrè kòkpà lídrì fe dhya àngùdhi ì dré adrézó lèà fèlè drá dhi dré.

²² Kòdhi ìbe dhi, Giká Atá adrè dhya àlo nì tàbvó ta ko. Be ró dhi, tayì ìna rìnyì wáyi adrézó mǎndí ki tàbvó ta dhi àyi Mvágó drígá.

²³ 'O kònìni kitswálé mǎndyá wáyi dhi ì kàdréró àyi Mvágó nda nì línđrì bha, ngóro ì dré adrélé àyi tàndì nì línđrì bha dhi tìni. Dhya àngùdhi adrélépi Giká nì Mvágó nì línđrì bha ko dhi, adrè kòkpà Giká Atá akódhi nì amùlépi dhi nì línđrì bha ko.

* 4:54 4:54 A kònò Yòwánì 2:11. * 5:3 5:3-4 Wáràgá Giká nì Kúlí tìsizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kònì ki kúsú kònwa ko: [Ì adrè tá yì nì ru kàgbàma letè. 4 Angyá ko, lókyá àruka ì sè dhi, Mírì nì àngéló adrè tá asilé yì nda nì kàgbá. Dràbhá sílèpi zyà drìdrì yì kàgbàlè nda na dhi, adrè tá adrélé àyi drà lésè, tàgba drà nda kàdrè ngìni ya dhi.]

²⁴ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma kúli yi gò adrézó dhya áma amùlepi dhi ni ka'í dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Giká kitswá tà bha akódhi nda dri ko. Be ró dhi, akódhi nda apfò dràdrà lésè afilé lídrì le dre.

²⁵ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Lókyá adrè alìle, atsá kpà dre, mónnyá dràbhá dre dhi ki Giká ni Mvágó ni kúli yi. Di àyi dra akódhi nda ni kúli yibhá dhi ki adrì.

²⁶ Tàko ko, ngóro Giká Atá dré adrélé rinyi adrézó lídrì fe dhi íbe àyi tàndi léna dhi tíni dhi, fè kpà rinyi adrézó lídrì fe nda àyi Mvágó dré adrézó ába í léna.

²⁷ Fè kókpà rinyi adrézó mónní ki tàbvó ta dhi àyi Mvágó nda dré, akódhi dré adrélé Mónní ni Mv'á 'i dhi sè.

²⁸ Lè àmi ki líndrì kàdré gàle tà kòdhi sè ko. Angyá ko, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, mónnyá wáyi dràbhá dre gò ì dré adrézó ayilé mógó 'í 'àsè dhi ki Giká ni Mvágó ni kúli yi gò,

²⁹ ì dré topfòzo mógó nda í lésè. Ayi tà dóro 'obhá dhi ki nga dràdrà 'àsè adrélé. Di, àyi tà kònzì 'obhá dhi ki àyikya nga dràdrà 'àsè, Giká kòbhàro tà àyi dri be dhi bvó.

³⁰ Má kitswá mána tà àlo 'o áma drì sè ko. Má adrè ngbà 'í tàbvó ta ngóro má dré adrélé yìle Giká vélèsè dhi tíni. Di tàbvó má dré adrélé tàle nda gyágya. Tàko ko, má adrè tà má dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle kòdhyà ko. Be ró dhi, má adrè mána tà dhyà áma amùlepi dhi dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle kòdhyà.»

Tà adrébhá Yésu ni tà longó dhi í

³¹ «Kòno má kàdré tá áma tàndi ni tà longó ma dhi, áma kúli kitswá tá adrè lanzilanzi ko.

³² Di, dhyà àzya adrè áma tà longó ni. Má nì tàle dhi, tà dré adrélé longolé áma tà dri dhi, tà bàti 'i dhi be.

³³ Mì mù tá mónní í lile Yòwani véna àmi, di tà dré longolé áma tà dri dhi tá tà bàti 'i.

³⁴ Má adrè mána áma totó tà mónní ì dré adrélé longolé áma tà dri dhi dri ko. Di, má adrè tà kòdhi ni ta, mì kòkitswáro adrélé àsà be dhi bvó.

³⁵ Yòwani nda tà tálá adrélépi kòle, adrélépi ngá kazá mónní ì dré dhi 'i. Di mì ka'í tá lenzélé akódhi ni ngádra nda 'á lókyá tsà sè.

³⁶ Di, ma mána tà kàdrì àruka adrébhá áma tà longó dóro lavulé Yòwani àdhyà rúsè dhi íbe. Tà nda í, tà áma Atá dré afele má dré 'òle akilé títi dhi 'i. Tà má dré adrélé 'òle nda ì adrè áma tà longó, adrézó tadhá dhi, Giká Atá amù ma nì.

³⁷ Kòdhi íbe dhi, Giká Atá áma amùlepi nda adrè kpà ina áma tà longó. Mì yi tàdzí akódhi ni kúli ko. Mì nò kpà tàdzí akódhi ni mìbhalé ko.

³⁸ Mì adrè kpà akódhi ni kúli líkí àmi léna ko. Tàko ko, mì adrè àmikya dhyà dré amùle dhi ni ka'í ko.

³⁹ Mì adrè tà títi tsìle Giká ni Kúli na dhi ki àndu nda nìle kòdhyà. Angyá ko, mì adrè kisúá dhi, mì ni lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú Kúli nda sè. Di Kúli nda kòdhi adrè áma tà longó ni.

⁴⁰ Tágba kònni dhi, mì lè àmikya alìle má vélé lídrì kisú ko!

⁴¹ Má adrè mána rúku nda kisulé mónní ì vélèsè ko.

⁴² Di, má nì àmi be. Má nì, àmi Giká ni lèle àko àmi ki togó na dhi be.

⁴³ Má alì mána áma Atá ni rú sè gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi kòfalé ko. Di, dhyà àzya kàdré alìle àyi tàndi ni rú sè dhi, mì adrè àmikya akódhi nda ni ka'í dòle dóro.

⁴⁴ Mì adrè rúku nda kisulé àmi kòfalésè. Di, mì adrè àmikya rúku adrélépi angalé Giká àlo kwákwá dhi vélèsè dhi ni nda kisulé kòdhyà ko. Mì ni di àmikya áma ka'í ngíningíni ró?

⁴⁵ Lè mì kòkisú ko tàle dhi, má ni àmi ki asíkí áma Atá tí ma dhi. Dhyà dra àmi ki asíkilepi dhi, Mósè mì dré adrézó mì bha vélána dhi 'i.

⁴⁶ Kòno mì kàdré tá Mósè ni ka'í bàti dhi, mì ni tá kpà adrè áma ka'í. Angyá ko, akódhi tsì tá áma tà kòdhyà.

⁴⁷ Di mì adrè kó tà dré tsìle nda ki ka'í ko dhi, mì ni di àmikya áma kúli ka'í ngíningíni ró?»

6

Yésu fe ngá nyàle mónní ngùlù-nzi dhi í dré

(A kòno kpà Mátáyò 14:13-21; Mároko 6:30-44; Lùkà 9:10-17)

¹ Amvolásà dhi, Yésu ì dré gòzo lebèbhá ni íbe Gàlíláyà na gò, ì dré zyàzo tápáriandre Gàlíláyà àdhyà ni ta'á na. (Á adrè kpà tápáriandre nda ni rú zi, tápáriandre Tìbèriyá àdhyà).*

* 6:1 6:1 Rú «Tìbèriyá» kònidhi tá kpà rú bhàandre àlo tápáriandre nda mìle dhi àdhyà 'i. A kòno Yòwani 6:23.

² Mónde zyandre lavulé dhi ì adré tá Yésu ni lebè, ì dré tá adréle tà línríga ró dré adréle 'òle adrézó dràbhá kì tidrí dhi kì no dhi sè.

³ Di Yésu ì dré mbàzo lebhá ni ìbe kóngó àlo drina gò, ì dré lírízó.

⁴ Yúdà ànzì kì gwányá Pásikà àdhya tá ànyì.

⁵ Di Yésu kòtìngá mǐ mónde zyandre lavulé nda kì no adrérà'a alile í vélé dre dhi, dré tázóá Filípò dré dhi: «Mà ni mápà kisé gile mónde wáyì kòni ì dré nyàle dhi ángolé?»

⁶ Tà tá kònnì kitswázó Filípò ni tà ka'ika'í tabhì. Tàko ko, nǐ tá ìna tà í dré adréle 'òle dhi be.

⁷ Di Filípò logó drá dhi: «Tágba mà kàdré tà láfa lò'wa kámá-rǐ dhi ìbe yà dhi, mà kitswá tá mápà gi mónde àlo àlo títi ni ì dré kitswále ndìndì mvá tsà ni ni kisé nyàle dhi bwá ko.»[†]

⁸ Yésu ni lebhá kì àzya, Andréyà, Simónà Pétèrò ni adrúpi tà drá dhi:

⁹ «Mvágó àlo kònwánò. Akódhì mápà ladhíle órezè sè dhi ìbe nzi, ìndì kosyá ìbe rǐ.‡ Di, ngá kòni kì àdho 'o mónde zyandre kònnì ni ì dré dhi?»

¹⁰ Di Yésu gò tǎá àyi lebhá ì dré dhi: «Mǐ 'o mónde kòni ì líríle.» Arà nda 'á dhi, mbì tà bǐ. Di mónde nda ì dré lírízó. Ago ì tá ànyìànyì ngùlù-nzi.[§]

¹¹ Di Yésu dré mápà nda kì adózó, àwoyá tázó Giká dré gò, lanzízóá mónde títi nda ì dré, ngóro ì dré tá lèle nyàle dhi tǐni. Dré kpà kosyá nda kì lanzízó àyi dré kònnì.

¹² Di àyi títi nda ì kònya pizo dre dhi, dré tázóá àyi lebhá ì dré dhi: «Mǐ lokó àmbí ni, kórònyá ni àlo kábíro ko.»

¹³ Di ì dré mápà nzi mónde ì dré nyàle nda kì àmbí kì lokózó gàle kánzì mudrì-drì-rǐ dhi ì sè bíbi.

¹⁴ Di mónde nda ì kòno tà línríga ró Yésu dré 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo adréle tǎá dhi: «Bàti, dhya kòdhì Prófètà adrélepi tá alile bvò le dhi 'ì!»

¹⁵ Di Yésu kòno, ì adré tá 'òle alile àyi bha ópí ro rǐnyì sè dhi dre dhi, dré gòzo àyi vu lyà, mbàle kalóma kóngó nda drina.

Yésu to atsí tǎpáriandre drǐsè

(A kòno kpà Mátáyò 14:22-33; Mároko 6:45-52)

¹⁶ Ìndrò kàndrì dre dhi, Yésu ni lebhá ì dré ngàzo síle tǎpáriandre làgana.

¹⁷ † kòno, ngá aní dre, ìndì Yésu atsí rè àyi vélé ko dhi dre dhi, ì dré tombàzo bwátù na gò, kídholé adréle zyàle tǎpáriandre ni ta'á na, kitswále lile Kàpàrànwúmà na.

¹⁸ Lyàandre adré tá víle tǎpáriandre nda mǐ gò, yǐ dré adrézó ru kàgbá.

¹⁹ Di ì kòlì vwàle ànyìànyì kílómèterè nzi yà, ngalé nzi-drì-àlo yà dhi dre dhi, ì dré Yésu ni nòzo adrérà'a atsí to tǎpáriandre drǐsè, adrézó alile àyi vélé. Gò tǐrì dré àyi kì 'òzo lavulé.

²⁰ Di, Yésu dré ìna tázóá àyi dré dhi: «Ma 'ì! Mǐ ro ngá ko!»

²¹ † adré tá akódhì ni le dòle bwátù na. Di gbá lókyá nda sè dhi, ì dré tsàzo tǎpáriandre nda ni ta'á na, àrà ì dré tá adrézó lile dhi na.

Mónde zyandre dhi ì ndà Yésu

²² Kítù bvóá dhi sè dhi, mónde zyandre tayíle ta'á lèsè nda ì dré nòzoá dhi, Yésu ni lebhá ì tombá tá bwátù àlo dhi na lile àyi pátì. † nǐ tá kpà tàle dhi, Yésu mbà tá ìna bwátù nda na ko dhi be.

²³ Lókyá nda sè dhi, bwátù àruka angábhá bhàandre Tǐbèrìyá àdhya lèsè dhi ì dré atsázó ànyì àrà mónde nda ì dré tá mápà nyàzo Mǐrǐ ni àwoyá tàma àmvolèsè nda làga.

²⁴ Di mónde zyandre nda ì kòno Yésu ì lebhá ni ìbe dhi ì tá yó dhi dre dhi, ì dré tombàzo bwátù nda ì 'àsè gò, zyàle Kàpàrànwúmà na kitswále Yésu ni nda.

Yésu mápà adrélepi lídrì fe dhi 'ì

²⁵ Di ì kòkísú Yésu tǎpáriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré lizízóá tíá dhi: «Rábbì, mǐ atsí kònwa àngutú?»

²⁶ Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mǐ adré áma nda, mǐ dré tà línríga ró má dré 'òle dhi kì nòle dhi sè ko. Be ró dhi, mǐ adré àmikya áma nda, mǐ dré mápà nyàle pizo ásà dhi sè.

²⁷ Di, adré lèá dhi, mǐ kàdré àzì 'o mányàngá adrélepi ñwàle ñwanwà dhi sè ko. Be ró dhi, mǐ kàdré àmikya àzì 'o mányàngá dra adrélepi kóná vèsè kólyá dhi sè. Ma, Mónde ni

[†] 6:7 6:7 A adré tá láfa lò'wa kònidhi ni rú zì «dènári». Dènári àlo dhi tá láfa adréle fèle mónde àlo dré àzì 'òle kítù àlo sè dhi tí dhi 'ì. Di láfa lò'wa kámá-rǐ kòni ì tá láfa kàdrì 'ì. [‡] 6:9 6:9 «Órezè» kònidhi, mbì pfò ni kàrá àlo sùlepi nyá tǐni dhi 'ì. [§] 6:10 6:10 A nà tá ngbá 'í àgo adrébhá tá kònalè dhi ì kòdhyà. A nà tá tòkó ì ànzìmvá ìbe ko.

Mvá, má ni manyàngá nda ni fe àmi dré. Tàko ko, Giká Atá lwá àyi àngì má rú tadházóá dhi, í ka'í ma káya dhi.»

²⁸ Di ì lizí tíá dhi: «Lè mà kò'o àdho tà kòdhya kitswázó Giká ni àzi 'o dhi?»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Ázi Giká dré adrélé lèlè mì kò'o dhi, kònìdhi 'i: Mì kàdré dhya dré amùle dhi ni ka'í.»

³⁰ Di ì gò lizíá tíá dhi: «Mí ni àdho tà lánríga ró dhi ni 'o kòdhya, mà kònòró gò ámi ka'ízo? Mí ni àdho tà 'o?»

³¹ Ama ki tábhí ì nya tá mánnà duku na. Ngóro tìsìle Giká ni Kúlí na dhi tìni: «Akódhi fè mápà asilépi bhù lèsè dhi àyi dré nyàle.»*

³² Di Yésu tà àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mòsè fè mápà asilépi bhù lèsè dhi àmi dré ni ko. Di, áma Atá adrè ina mápà tàndi asilépi bhù lèsè dhi ni fe àmi dré ni.»

³³ Tàko ko, mápà tàndi Giká dré adrélé fèlè nda, dhya asilépi bhù lèsè adrélé lídrì fe mónnyá bvò àdhya i dré dhi 'i.»

³⁴ Di ì tà drá dhi: «Mírì, mí kàdré ngbú mápà kòdhi ni afè àma dré wà!»

³⁵ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Ma mána mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi alile má vélè dhi, tàbiri kitswá tàdzí gòle akódhi ni 'o ko. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, yì lovó kitswá tàdzí gòle akódhi ni nde ko.»

³⁶ Di, ngóro má dré tàle àmi dré dre dhi tìni dhi, tágba mì dré áma nòzo 'í dhi, mì ka'í àmikya ma ko.

³⁷ Mónnyá wáyi áma Atá dré adrélé afèlè má dré dhi ki alì má vélè. Di dhya ángùdhi adrélépi alile má vélè dhi, má kitswá tàdzí akódhi ni dro ko.

³⁸ Angyá ko, má así bhù lèsè kitswálè tà má dré adrélé lèlè dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má así mána tà dhya áma amùlepi dhi dré adrélé lèlè dhi ki 'o kòdhya.

³⁹ Di tà dhya áma amùlepi nda dré adrélé lèlè dhi, kònìdhi 'i: Adré leá dhi, má kòtayí dhya dré afèlè má dré dhi ki àlo avìle ko. Adré kpà leá dhi, má kòtingá àyi nda i títi dràdrà lèsè kítú kùdù sè.

⁴⁰ Bàti, tà áma Atá dré adrélé lèlè dhi, kònìdhi 'i: Adré leá dhi, dhya ángùdhi adrélépi àyi Mvágó ni no gò adrézó akódhi ni ka'í dhi, dhya nda kàdré lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Di má ni akódhi ni tingá dràdrà lèsè kítú kùdù sè.»

⁴¹ Di Yúdà ànzi nda ì dré dhèzo adrélé Yésu ni ndrì, dré tá tàle dhi «Ma mápà asilépi bhù lèsè dhi 'i» dhi sè.

⁴² I adrè tà táá àyi kòfalèsè dhi: «Kòdhi tsì Yésu, Yòsèfà ni mvá 'i ko? Mà ni akódhi ni atá, andre ni be dhi be. Di akódhi 'o i ngíni adrélé táá nyànómvá dhi, í asi bhù lèsè dhi?»

⁴³ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì tayí adrema lánríni ndrì àmi kòfalèsè dhi.»

⁴⁴ Dhya àlo kitswá ina alile má vélè ko, áma Atá áma amùlepi dhi kàsè akódhi ni togó ni ko dhi. Di má ni akódhi nda ni tingá dràdrà lèsè kítú kùdù sè.

⁴⁵ Ngóro profétà ì dré tìsìle Giká ni Kúlí na dhi tìni: «Giká ni àyi títi dhi ki tadhá.»† Di dhya ángùdhi adrélépi Giká Atá ni yì gò, adrézó tà dré adrélé tadhálè dhi ki kisú dhi, akódhi nda adrè alile má vélè.

⁴⁶ Kòdhi adrè leá ko tàle dhi, dhya àlo nò Giká Atá dhi. Ngbà 'í ma angálèpi Giká Atá nda velèsè dhi, má nò akódhi ma.

⁴⁷ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe.

⁴⁸ Ma mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i.

⁴⁹ Àmi ká tábhí ì nya tá mánnà duku na gò, ì dré todràzo.

⁵⁰ Di, kònìdhi ina mápà asilépi bhù lèsè dhi 'i. Dhya adrélépi nyáá dhi kitswá dràle ko.

⁵¹ Ma mápà lídrì ro asilépi bhù lèsè dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi mápà nda ni nya dhi, ni adrè lídrì íbe kóná vèsè kólyá. Mápà nda kòdhi, áma rúbhá má dré dra fèlè mónnyá bvò àdhya i dré adrízó dhi 'i.»

⁵² Di Yúdà ànzi nda ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó táá dhi: «Dhya kòdhi ni kitswá àyi rúbhá afè àma dré nyàle ngíníngíni ró?»

⁵³ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì kònya Mòndí ni Mvá ni rúbhá ko, ìndì mì kòmvu akódhi ni kàrì ko dhi, mì kitswá àmikya adrélé lídrì íbe àmi léna ko.»

⁵⁴ Dhya ángùdhi adrélépi áma rúbhá nya, adrézó kpà áma kàrì mvu dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Di má ni akódhi ni tingá dràdrà lèsè kítú kùdù sè.

⁵⁵ Tàko ko, áma rúbhá ngá tàndi adrélé nyàle dhi 'i, ìndì áma kàrì ngá tàndi adrélé mvùle dhi 'i.

* 6:31 6:31 A kònò Pfóma 16:4, 15; Longó ì 78:24. † 6:45 6:45 A kònò Esáyá 54:13.

⁵⁶ Dhya ángùdhi adrélépi áma rúbhá nya, adrézó kpá áma kàrì mvu dhi, akódhi nda adré adrélé má léna, ìndì má adré kpá adrélé akódhi léna.

⁵⁷ Ngóró áma Atá lídrì ro dhi dré áma amùle dhi tíni, ìndì ngóró má dré adrélé lídrì íbe akódhi nda sè dhi tíni dhi, dhya ángùdhi adrélépi áma nya dhi ni adré kókpá lídrì íbe má sè.

⁵⁸ Ma kònìdhi, mápà asilépi bhù lèsè dhi 'i. Ami ki tábhi ì nya tá mánnà gò, ì dré todràzo. Di, dhya adrélépi mápà kònìdhi ni nya dhi ni ína adré lídrì íbe kóná vèsè kólyá.»

⁵⁹ Yésu tà tá tà nda i Kàpàrànwùmá na, dré tá adrerà'a tà tadhá Yúdà ànzi ki lèsámbo dzò na dhi 'á.

Yésu ni lebebhá bí dhi ì tayí akódhi

⁶⁰ Di Yésu ni lebebhá ì kóyi tà nda i dre dhi, àyi ki àruka bí dhi ì dré tàzoá àyi kófalèsè dhi: «Tà dré adrélé tadhále kòdhi kòkóròko. Adhi ni kitswá yá ka'ile dhi ni?»

⁶¹ Yésu dré nìzoá tàle dhi, àyi lebebhá nda ì adré tá làndrì ndrì tà nda sè dhi be gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Tà kòdhi adré tsì àmi ki 'o ledhélè nì bàti?»

⁶² Mì ni ì kisùá ngìni, lókyá mì dré dra Mòndì ni Mvá ni nòzo mbàrà'a àrà dré tá adrézó wáláká dhi léna dhi tú dhi?

⁶³ Giká ni Tirí adré lídrì fe nì. Tà rúbhá àdhya adré ína tà àlo 'o ko. Kúli má dré tàle àmi dré kòdhi ì kúli Tirí àdhya 'i, ìndì kúli adrebhá lídrì fe dhi 'i.

⁶⁴ Di, tágba kònìni dhi, mòndí àruka àmi kófalé dhi ì ka'í àyikya ma ko.» Yésu tà tá kònìni tàko ko, nì tá kíno lèsè ngalè àdhibhá ì kitswá àyi ka'í ko ya dhi be. Nì tà kpá, àdhi ni àyi lefè kàribhá ì drígá nì ya dhi be.

⁶⁵ Akódhi gò táá dhi: «Tà kòdhi sè dhi, má tà tá àmi dré dhi, dhya àlo kitswá ína alìle má véle ko, áma Atá kòfè láti akódhi dré alizo nì ko dhi.»

⁶⁶ Kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebebhá bí dhi ì dré akódhi ni tayízó gò, ì dré gòzo véle atsilé túmánì akódhi be ko.

⁶⁷ Di Yésu dré lizizóá àyi lebebhá mudrì-drì-rì dhi ì tí dhi: «Àmi ró dhi, mì lè kókpá lile àyikya tíni?»

⁶⁸ Di, Simónà Pétèrò logó drá dhi: «Mírì, mà ni li àdhi véna? Mì mána kúli adrebhá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe dhi íbe.

⁶⁹ Ama, mà ka'í bàti, ìndì mà nì tàle dhi, mì Dhya lólo Giká àdhya 'i dhi be.»

⁷⁰ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má kípè zakó tsì àmi mudrì-drì-rì nì ì ma? Di, tágba kònìni dhi, àmi ki àlo ína dzáborò 'i!»

⁷¹ Adré tá Yúdási, Simónà Ísikàriyótà ni mvá nì tà tà kòdhya. Tàko ko, akódhi nda, àyi mudrì-drì-rì nda kì àlo ró dhi, adré tá ína 'òle Yésu ni lefè kàribhá ì drígá dhi nì.

7

Yésu ni adrúpi ì ka'í akódhi ko

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo adrélé tatsilé bvò Gàliláyà àdhya 'àsè. Adré tá leá tatsilé bvò Yúdáyà àdhya 'àsè ko, Yúdà ànzi ki kàdrì kònàle dhi ì dré tá adrélé láti nda akódhi ni pfúzo dràle dhi sè.

² Yúdà ànzi ki gwányá tàbèrénàkolò kya atsá tá ànyi.*

³ Di Yésu ni adrúpi ì dré tàzoá drá dhi: «Lè mí kóna kònwàsè lile Yúdáyà na, ámi lebebhá wáyi dhi ì kònòró kpá tà línriga ró mí dré adrélé 'òle dhi ì be dhi bvò.

⁴ Dhya àlo kàdrè àyi le 'òle mòndì ì dré nìle dhi, adré tà 'o lùzo ró ko. Mí dré adrélé tà nda kòdhi kì 'o dhi sè dhi, mì tadhá ì rè mì mòndyá wáyi dhi ì dré nòle!»

⁵ Akódhi ni adrúpi nda ì tà tá kònìni tàko ko, ì adré tá ndàndì akódhi ni ka'í ko.

⁶ Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Lókyá mána kitswá rè ko. Di, àmi dré dhi, lókyá ángùdhi mì dré adrézó lèle lile kònàle dhi ína dóro.

⁷ Mòndyá bvò kòndi àdhya ì kitswá togó kònze bha àmi rú ko. Di, ì adré àyikya togó kònze bha má rú, má dré adrélé tadhá ngàdra 'á dhi, tà ì dré adrélé 'òle dhi ì kònze dhi sè.

⁸ Ami, mì lè gwányá na. Má kitswá rè mána lile kònàle ko. Tàko ko, lókyá mána kitswá rè ko.»

⁹ Kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo adrélé Gàliláyà na.

Yésu lè gwányá tàbèrénàkolò kya na

* 7:2 7:2 Gwányá tàbèrénàkolò kya kòndhi ni lókyá 'á dhi, Yúdà ànzi ì adré tá tàbèrénàkolò kì ledé wémà ì tíni, adrézó lírilé àyi zana, kitswálé àyi kì tábhi kì lavuma duku 'àsè dhi nì tà kisù dhi bvò. A kònò Levítíkè 23:34-36; Dùtèrònómè 16:13.

¹⁰ Di, Yésu ni adrúpi ì kòlì gwányá nda na dre dhi, akódhi dré kpá ngàzo ìlè kònàle. Di, ì tá ngádra 'àsè ko. Be ró dhi, ì ìna lùzu ró.

¹¹ Gwányá nda 'á dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ì adré tá akódhi ni nda, adrézó lizíá dhi: «Dhya kòdhi ángwà?»

¹² Mòndí zyandre kònàle dhi ì kòfalé dhi, à adré tá ngùrùngùrù ta akódhi ni tà sè. Ayi ki àruka ì adré tá táá dhi: «Akódhi mòndí dóro 'i.» Aruka ni ì adré kó táá dhi: «Kóko, adré ìna mòndí zyandre dhi ki lití.»

¹³ Di, dhya àlo adré tá tà ta akódhi ni tà dri ngádra 'á ko, ì dré tá adrélé títi Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè.

¹⁴ Gwányá nda kòtsa kítógá ni na dre dhi, Yésu dré lizo tépelò na gò, kidhólé adrélé tà tadhá.

¹⁵ Yúdà ànzi ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi ndà kó tà nìle ko dhi, kisú dí tògyá adrézó Gíká ni tà ni kònìni dhi ngíni?»

¹⁶ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Tà má dré adrélé tadhálé kòdhi i, tà mána 'i ko. Be ró dhi, tà nda ì angá àyikya Gíká áma amùlepi dhi vélésè.

¹⁷ Dhya ángùdhi adrélépi tà Gíká dré adrélé ìlè dhi ki nda 'òle dhi, akódhi nda ni nìá ngalè tà má dré adrélé tadhálé nda ì angá Gíká vélésè yà, kó ngalè áma tàndi vélésè yà dhi.

¹⁸ Dhya adrélépi tà adrebhá angalé àyi tàndi drìlèsè dhi ki tà ta dhi, adré rúku nda kisulé àyi tàndi dré. Di, dhya adrélépi dhya àyi amùlepi dhi ni rúku nda bhàle dhi, adré ìna tà bàti ta. Tà àlo kìnzò ro akódhi léna dhi yókódhò.

¹⁹ Mósè fè tá tsì tatrítrí kúlí àmi dré ko? Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi adré tà tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki 'o ko. Mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle àdho tà sè?»

²⁰ Di mòndyá zyandre nda ì logó drá dhi: «Mì tirí kònzi íbe mí léna! Adhi adré láti nda kitswázó àmi pfu dràle dhi nì?»

²¹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má 'í tà línríga ró àlo dhi sàbátú tú gò, àmi títi dhi ki línrí dré adrézó gálé ásà.

²² Di, àmi ró dhi, mì adré kòkpá àzi 'o sàbátú tú. Tàko ko, Mósè fè àmi dré tòlì adrézó àmi ki ànziàgo ki lwa gò, mì dré adrézó àyi ki lwa, gba kàdré sàbátú tú yà dhi. (Tà bàti ró dhi, tòlì nda angá tá Mósè vélésè ko. Be ró dhi, angá ìna áma ki tábhi ì vélésè drìdrì Mósè ni lókyá kandrà.)

²³ Di mì kàdré àmi ki ànziàgo ki lwa sàbátú tú kitswázó Mósè ni tatrítrí kúlí líki dhi, àmi ki togó adré di aswálé má rú, má dré agó àlo dhi ni tidrìlé wáyi sàbátú tú dhi sè àdho tà sè?

²⁴ Lè mì kàdré mòndí ki tàbvò ta ngbà 'í tà adrélé nòle mì sè dhi ì sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tàbvò ta gyàgya.»

Yésu Mèsíyà 'i bàti?

²⁵ Lókyá nda sè dhi, mòndyá Yèrusalémà 'a dhi ki àruka ì adré tá táá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi tsì dhya áma ki kàdrì ì dré adrézó láti nda pfúzoá dràle dhi 'i ko?

²⁶ Di, mì nò rè ká! Akódhi adré tà ta ngádra 'á gò, ì dré adrézó tà àlo ta drá ko! I nì àyikya tàle dhi, akódhi Mèsíyà 'i bàti dhi be?

²⁷ Di, lókyá Mèsíyà dré dra atsázó dhi sè dhi, dhya àlo kitswá àrà dré angázó lásà dhi ni ni ko. Mà nì àmakya àrà dhya kòdhi dré angázó lásà dhi be.»

²⁸ Di Yésu dré rè dhu adrérà'a tà tadhá tépelò na dhi 'á dhi, dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Mì nì tsì ma be? Mì nì àrà má dré angázó lásà dhi be? Má alì mána áma drì sè ko. Di, dhya áma amùlepi dhi adré ngbú adrélé tà bàti ta. Mì nì àmikya akódhi ko.

²⁹ Di, má nì mána akódhi be. Tàko ko, má angá akódhi vélésè, ìndì akódhi amù ma nì.»

³⁰ Gò Yúdà ànzi ki kàdrì ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni ru. Di, àyi ki àlo so drígá akódhi rú ko, lókyá ni dré tá rè kitswálé ko dhi sè.

³¹ Di, mòndyá zyandre nda ì kòfalé dhi, mòndí bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo. I adré tá táá dhi: «Lókyá Mèsíyà dré dra atsázó dhi sè dhi, akódhi ni tsì tà línríga ró dhi ki 'o dhya kòdhi àdha ki lavú?»

Fàrisáyò ì mù mòndí ì kitswálé Yésu ni ru

³² Fàrisáyò ì dré mòndyá zyandre nda ki yìzo adrérà'a ngùrùngùrù ta Yésu ni tà dri dhi 'í. Di àyi tùmání kòwánà kàdrì íbe dhi, ì dré tépelò líkìbhá ki àruka ki mùzo kitswálé akódhi ni ru.

³³ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Ma dhu rè tùmání àmi íbe lókyá tsà sè. Amvolásà dhi, má ni go ìlè dhya áma amùlepi dhi véna.

³⁴ Mì ni áma nda gò, mì dré àmikya kitswázó áma kisú ko. Angyá ko, mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwá ko.»

³⁵ Dì Yúdà ànzi kì kàdrì nda ì dré lizizóá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi adrè 'òle lile àngolé, mà dré kitswázó akódhi ni kisú bwá ko dhi? A ni li Giríkì kì bvò Yúdà ànzi ì dré ayízó dhi ì 'àsè, kitswálé Giríkì kì tadhá?»

³⁶ Adré lèá tàle ngìni dré adrèrà'a tàá dhi: «Mì ni áma nda gò, mì dré àmikya kitswázó áma kisú ko,» ìndì «Mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwá ko» dhi?»

Yiandre adrélépi lídrì fe dhi

³⁷ Gwányá nda ni kítú kùdù, adrélépi kàdrì kítú àruka títi nda kì lavú dhi sè dhi, Yésu dré ngázo kúli yo tàzoá dhi: «Dhya àlo kàdré yì lovó ìbe dhi, akódhi kàli má véle adrélé yì mvu wà.

³⁸ Dhya àngùdhi adrélépi áma ka'í dhi, yiandre adrélépi lídrì fe dhi ni adí apfòle akódhi ni togó lésè, ngóro Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi tìni.»[†]

³⁹ Kòdhi Yésu adrè tá Tirí Lólo mónyá àyi ka'ìbhá dhi ì dré adrélé 'òle kisúlé dhi ni tà ta kòdha. Tàko ko, Tirí Lólo nda atsá tá rè ko, Yésu dré tá rè file àyi mìlanzilanzì na ko dhi sè.

Móndí ì lanzí ru Yésu ni tà sè

⁴⁰ Mónyá zyandre nda ì kòyi Yésu ni kúli nda ì dre dhi, àyi kì àruka ì dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi Prófétá 'ì bàti!»

⁴¹ Àruka ni ì adrè tá tàá dhi: «Akódhi Mèsiyá 'ì!» Dì, àruka ni ì adrè kó àyikya tàá dhi: «Mèsiyá ni kitswá tsì angalé Gàliláya lésè?»

⁴² Giká ni Kúli adrè zakó tsì tàá dhi, Mèsiyá ni angá ópí Dàwidí ni sùrú lésè, ìndì Bètèlèmè, bhàandre Dàwidí dré angázó lásà dhi lésè!»[‡]

⁴³ Dì mónyá zyandre nda ì dré ru lanzízo Yésu ni tà sè.

⁴⁴ Àyi kì àruka ì adrè tá lèá dhi, à kòru akódhi. Dì, dhya àlo so drígá akódhi rú ko.

Yúdà ànzi kì kàdrì ì 'o àyi kì togó tombalé Yésu rú

⁴⁵ Gò tépelò líkìbhá nda ì dré gòzo kòwánà kàdrì ì véna Fàrisáyò ìbe. Dì àyi nda ì dré lizizóá àyi tí dhi: «Mì adrì dhya kòdhi agòzo ába ko àdho tà sè?»

⁴⁶ Dì tépelò líkìbhá nda ì logó dhi: «Dhya àlo adrélépi tà ta dhya kòdhi àdha tìni dhi tàdzí yókòdhó.»

⁴⁷ Dì Fàrisáyò nda ì gò lizíá àyi tí dhi: «Mì tayí kókpa àmi akódhi nda dré litilé dre?»

⁴⁸ Dhya àlo Yúdà ànzi kì kàdrì ì kòfalé yà, kó ngalè Fàrisáyò ì kòfalé yà akódhi ni ka'ìlepí dhi tsì be?

⁴⁹ Kóko! Dì, mónyá zyandre kòdhi ì ni àyikya Mósè ni tàtrítrí kúli ko. Giká ni tàtrítrí àyi dri!»

⁵⁰ Fàrisáyò nda ì kòfalé dhi, Nìkòdémò atú lilepi Yésu véna ngátsi sè dhi tá be. Dì akódhi dré tàzoá àyi dré dhi:

⁵¹ «Áma kì tàtrítrí kúli ka'í tsì tà bhàle dhya àlo dri akódhi ni yi àko ró, ìndì tà dré 'òle dhi ni ni àko ró dhi 'í?»

⁵² Dì ì logó drá dhi: «Mì kókpa móndí angalépi Gàliláya lésè dhi 'í? Mí vwa rè tà Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi ì ká. Mí ni nòá dhi, prófétá àlo angalépi Gàliláya lésè dhi yókòdhó.»

[

⁵³ Gò àyi àlo àlo títi dhi ì dré ngázo nzile àyi bhà'àsè. §

8

Tòkò àlo rùle múná tà 'or'à dhi

¹ Dì Yésu dré lìzo mbàle kóngó Olivé fa kya drìna.

² Ngá kòwa dre dhi, dré gòzo lile tépelò na gò, mónyá wáyi dhi ì dré alìzo ru kimó akódhi làga. Akódhi dré lizízo gò kidhólé adrélé àyi kì tadhá.

³ Dì tàtrítrí kúli tadhábhá ì Fàrisáyò ìbe dhi, ì dré tòkò àlo dhi ni adrìzo alìzo bhàá mónyá wáyi ì kandrá. Ì ru tá akódhi nda adrèrà'a múná tà 'o agó àlo dhi be.

⁴ Dì ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, à kì tòkò kònìdhi adrèrà'a múná tà 'o agó àlo be dhi 'á.

⁵ Mósè fè tá tòlì tàtrítrí kúli na tàzoá áma dré dhi, mà kàdré tòkò tà 'obhá kònìni dhi kì lebhé todràle kírà sè. Dì mí adrè mína tàá tà kòdhi sè ngìni?»

[†] 7:38 7:38 A kònò Ezèkyélè 47:1; Zákàriyá 14:8. [‡] 7:42 7:42 A kònò 2 Sàmùwélè 7:12; Míkè 5:2. § 7:53 7:53 Warágá àruka Giká ni Kúli tsìzo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè Yòwani 7:53-8:11 dhi ni kisú ko.

6 Ì lízì tá akódhì kònìni kitswázó akódhì ni tabhì litílé, ì kòkitswáró akódhì ni asìkí be dhi bvó. Di, Yésu dré ìna tandízo gò, kídihólé adrélé ngá tisi drígámbilí sè kìnì mi.

7 Ì dré rè dhu adrérà'a akódhì ni lízì dhi 'á dhi, dré ngàzo àyi totó gò, tàà àyi dré dhi: «Dhya tàkonzì 'òlepi tàdzí ko dhi kàdré àmi kòfalé be dhi, akódhì nda kòkídhó rè zya tòkò kòndhì ni lebhélé kàrà sè dhi nì.»

8 Di dré gòzo tódhyá tandile adrélé ngá tisi kìnì mi.

9 Di ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo topfòle àlo àlo kídihólé màlìga i rú, Yésu ki tayí tòkò nda adrélépi àyi totó akódhì kandrá dhi be.

10 Di Yésu dré ngàzo àyi totó lízìá tíá dhi: «Tòkò, àyi nda i ángwà? Dhya àlo tà bhàlepi mí dri dhi yókódhó?»

11 Akódhì logó dhi: «Mírì, dhya àlo yó.» Di Yésu tà drá dhi: «Má bhà kòkpà tà mí dri ko. Di mí là, ìndì kídihólé nyànómvá dhi, mí kògò vélé tàkonzì 'o ko.»*

Yésu ngádra bvò àdhyà 'i

12 Yésu dré gòzo tàá mómnyá zyandre ì dré dhi: «Ma ngádra adrélépi ngá kazá mómnyá bvò àdhyà ì dré dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi áma lebhé dhi kitswá tàdzì asílé tìnimvá na ko. Be ró dhi, a ni adré ngádra lídrì àdhyà íbe.»

13 Di, Fàrisáyò ì dré ngàzo tàá drá dhi: «Mí adré mína àmi tàndì ni tà longó mi. Tà mí dré adrélé tàle dhi ì, tà bàti 'i ko.»

14 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Gba má dré adrézó áma tàndì ni tà longó dhi, tà má dré adrélé tàle dhi ì, tà bàti 'i. Tàko ko, má ni, má angá ángolésè ya, ìndì má adré lile ángolé ya dhi be. Di, mì nì àmikya ngalè má angá ángolésè ya, kó ngalè má adré lile ángolé ya dhi ko.

15 Mì adré àmikya áma tàbvó ta ngóro mómnyá bvò kòndì àdhyà ì dré adrélé tàle dhi tìnì. Di, má adré mína dhya àlo ni tàbvó ta ko.

16 Kòndò má kàdré tá tàbvó ta dhi, tàbvó má dré kitswálé tàle nda ni tá adré gyàgya. Ángyá ko, má adré tà àlo 'o kalóma ko. Be ró dhi, áma Atá áma amùlepi dhi tùmání má be.

17 A tisi tá àmi ki tàndì ki tàtrírí kúlí na tàle dhi, mómndí rí tà nobhá m̀ sè dhi ì kàdré tà àlo dhi ni longó kòdhyà dhi, tà ì dré adrélé longólé nda, tà bàti 'i.†

18 Ma, má adré áma tàndì ni tà longó. Kòdhi íbe dhi, áma Atá áma amùlepi dhi adré kòkpà áma tà longó.»

19 Di ì lízì tíá dhi: «Ámi Atá ángwà?» Yésu gò logóá àyi dré dhi: «Mì nì ma àdhi 'i yà dhi ko, ìndì mì nì áma Atá àdhi 'i yà dhi ko. Kòndò mì kòndì tá ma be dhi, mì ni tá kpà áma Atá nì nì.»

20 Yésu tà tá kúlí nda ì, dré tá adrérà'a tà tadhá tépelò na, ànyi àrà adrézó ngá fèle Giká dré dhi ki líkí dhi làga dhi 'á. Di, dhya àlo ru tá akódhì ko, lókyá ni dré tá rè kitswálé ko dhi sè.

Yésu dhyà Giká Atá dré amùle dhi 'i

21 Yésu dré gòzo tàá àyi dré dhi: «Má adré 'òle lile. Mì ni áma nda gò, mì dré àmikya todràzo àmi ki tàkonzì na. Mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko.»

22 Di Yúdà ànzì ì lízì àyi kòfalésè dhi: «Akódhì adré 'òle àyi pfu dràle? Kòdhi vo tà dré adrézó tàá dhi: «Mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko» dhi 'i?»

23 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì angá àmikya bvò kòndì lésè. Di, má angá mína kurú lésè. Àmi mómndí bvò kòndì àdhyà 'i. Di, ma mína mómndí bvò kòndì àdhyà 'i ko.

24 Àsà dhi, má tá tá àmi dré dhi, mì ni todrà àmi ki tàkonzì na. Tàko ko, mì kòkà'ì, ma Dhya adrélépi be dhi 'i ko dhi, mì ni dra todrà àmi ki tàkonzì na.»‡

25 Di ì lízì tíá dhi: «Mì mína àdhi 'i?» Yésu gò logóá àyi dré dhi: «Ma dhya má dré adrézó tàá kíno lésè dhi, ma akódhì 'i nda 'i.

26 Ma dhu rè tà íbe bí tàle àmi ki tà dri. Ma kpà tà íbe bí tàle àmi ki tàbvó tàzo. Di, dhyà áma amùlepi dhi adré ngbú adrélé tà bàti ta. Má adré ngbà 'i tà má dré yìle akódhì nda vélésè dhi ki ta mómnyá bvò kòndì àdhyà ì dré kòdhyà.»

27 Di, ì nì tá ko tàle dhi, Yésu adré tá àyi Atá ni tà ta kòdhyà dhi.

28 Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Lókyá mì dré dra ma, Mómndí nì Mv́à nì tingázó kuru dhi sè dhi, mì nì nì ná tàle dhi, ma Dhya adrélépi be nda 'i dhi be. Mì ni kpà níá tàle dhi, má adré tà àlo 'o áma drí sè ko dhi be. Di, má adré ngbà 'i tà áma Atá dré tadhálé má dré dhi ki ta kòdhyà.

29 Dhyà áma amùlepi dhi tùmání má be. Tayí ma kalóma ko. Ángyá ko, má adré ngbú tà akódhì ni togó dré adrézó kínlé ásà dhi ki 'o kòdhyà.»

* 8:11 8:11 A kòndò tà àndu ngìle Yòwání 7:53 na dhi. † 8:17 8:17 A kòndò Dùtèrònómè 17:6; 19:15. ‡ 8:24 8:24

³⁰ Di Yésu dré tá adrerà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, móndí bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo.

Mì ni adré móndí trile bàti dhi i ró

³¹ Di Yésu dré tázoá Yúdà ànzi àyi ka'ìbhá nda i dré dhi: «Mì kàdré tròle tà má dré adrelé tadhálé dhi i rú dhi, mì ni ndrè áma lebebhá 'i bàti.

³² Di mì ni tà bàti ni gò, tà bàti nda dré àmi ki trizo wáyi.»

³³ I logó drá dhi: «Áma, áma Abàràma ni sùrú 'i. Mà atsa rè tàdzí dhya àlo ni màràbà ro ko. Di mí adré mína táá dhi, à ni áma ki tri dhi ngíni?»

³⁴ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrelépi tàkonzi 'o dhi, akódhi nda tàkonzi ni màràbà 'i.

³⁵ Màràbà adré ína adrelé sùrú 'á nyo ko. Di, mváagó adré ína adrelé sùrú 'á nyo.

³⁶ Di Giká ni Mváagó kòtrì àmi dhi, mì ni adré móndí trile bàti dhi i ró.

³⁷ Má nì tàle dhi, àmi Abàràma ni sùrú 'i dhi be. Di, mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle, mì dré adrelé áma kúlí ka'ì dòle àmi ki togó na ko dhi sè.

³⁸ Má adré mána tà áma Atá dré tadhálé má dré dhi ki ta kòdhya. Di, mì adré àmikya tà mì dré yìle àmi ki atá vélèsè dhi ki 'o kòdhya.»

³⁹ I gò logóá drá dhi: «Áma ki atá, Abàràma 'i.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré tá Abàràma ni ànzi 'i bàti dhi, kònò mì ni tá adré tà Abàràma dré 'òle dhi ki 'o kòdhya.

⁴⁰ Di, nyànomvá dhi, mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle, má dré tà bàti má dré yìle Giká vélèsè dhi ni tàle àmi dré dhi sè. Abàràma 'o tà ína tà làsú be kònini dhi ko.

⁴¹ Di, mì adré àmikya tà 'o ngóro àmi ki atá dré adrelé 'òle dhi tìni.» Di ì logó drá dhi: «Áma, áma ànzi ùle swà ro dhi 'i ko! Ama ki Atá, Giká 'i kalóma.»

⁴² Yésu gò táá àyi dré dhi: «Giká kàdré tá àmi ki Atá 'i bàti dhi, kònò mì ni tá adré áma le. Angyá ko, má angá Giká vélèsè gò, má dré adrezó kònwa akódhi ni rú sè. Má alì mána áma dré sè ko. Be ró dhi, akódhi amù ma nì.

⁴³ Tà má dré adrelé tàle kòdhi ì adré file àmi drina ko àdho tà sè? I adré file ko, mì dré kitswalé áma kúlí yi bwà ko dhi sè.

⁴⁴ Àmi àmikya àmi ki atá Dzàborò ni ànzi 'i. Mì adré àmi ki atá nda ni lovó le 'òle kòdhya. Kidhólé kidhoma lésè dhi, akódhi nda dhya adrelépi móndí ki tupfú todràle dhi 'i. Adré kpà tròle tà bàti rú ko, tà bàti dré adrelé akódhi léna àlomvá ko dhi sè. Dré adrerà'a kinzò ta dhi 'á dhi, adré àyi tàndi ni ti ta kòdhya. Tàko ko, akódhi kinzò líyí 'i, ìndi kinzò ni atá 'i.

⁴⁵ Di, má dré mána adrelé tà bàti ta dhi sè dhi, mì adré áma ka'ì ko.

⁴⁶ Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá tsi tàkonzi àlo tadhá má rú dhi nì? Di má kàdré tà bàti ta kòdhya dhi, mì adré áma ka'ì ko àdho tà sè?

⁴⁷ Dhya adrelépi Giká àdhya ró dhi adré ína Giká ni kúlí yi. Di, mì adré àmikya áma kúlí yi ko, mì dré adrelé Giká àdhya ró ko dhi sè.»

Yésu i Abàràma be dhi

⁴⁸ Di Yúdà ànzi nda ì gò logóá drá dhi: «Má adré zakó táá kyá tàle dhi, mì mína Sàmàriyá agó 'i, ìndi mì tirí kònzi íbe mí léna dhi!»

⁴⁹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Tirí kònzi má léna yókódhó. Be ró dhi, má adré mána lindri fe áma Atá dré. Di, mì adré àmikya kanyò fe má dré.

⁵⁰ Má adré mìlanzilanzì nda kisulé áma tàndi dré ko. Di, dhya adrelépi mìlanzilanzì le fèle má dré dhi be. Akódhi nda kpà dhya adrelépi tàbvó ta gyágya dhi 'i.

⁵¹ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrelépi áma kúlí ka'ì 'òle dhi kitswá tàdzí dràle ko!»

⁵² Di Yúdà ànzi nda ì gò táá drá dhi: «Nyànomvá, mà nì tàle dhi, mì tirí kònzi íbe mí léna káyá dhi be! Abàràma drà dre. Pròfétà ì todrà kòkpà dre. Di, mí adré mína táá dhi, dhya adrelépi àmi kúlí ka'ì 'òle dhi kitswá tàdzí dràle ko.

⁵³ Mí adré kisúá dhi, mì mína kàdrì áma ki atá Abàràma ni lavú? Akódhi drà dre. Pròfétà ì todrà kòkpà dre. Mí adré ì kisúá dhi, mì tá mína àdhi 'i?»

⁵⁴ Di Yésu gò logóá dhi: «Má kàdré tá mìlanzilanzì nda kisulé áma tàndi dré dhi, kònò áma mìlanzilanzì nda ni tá adré tà táko ró. Di, áma Atá adré ína áma mì bha lanzile dhi nì. Akódhi nda, dhya mì dré adrezó táá dhi, akódhi àmi ki Giká 'i dhi 'i.

⁵⁵ Mì nì àmikya akódhi ko. Di, má nì mána akódhi be. Kònò má kòtà tá dhi, má nì akódhi ko dhi, má nì tá adré kinzò líyí 'i àmi tìni. Di má nì akódhi be, ìndi má adré akódhi ni kúlí ka'ì 'òle.

⁵⁶ Àmi ki atá Abàràma lenzé tá tò, dré tá kitú má dré alizo dhi ni nòle dhi sè. Akódhi nò kitú nda 'i gò, dré lenzézó ásà.»

⁵⁷ Di Yúdà ànzì nda ì tà drá dhi: «Ámi kóná kòtsa kó rè nyadhi-rì-drì-mudrí ko dhi, mí 'o mí ngíni táá dhi, mí nò Abàráma 'í dhi?»

⁵⁸ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Abàráma ni tirà ko dhi 'á dhi, ma tá mána be!»

⁵⁹ Di kùlì nda sè dhi, ì dré ngàzo kírà kudhú, kitswázó akódhi ni lebhé dràle ásà. Di, Yésu dré ina àyi zùzo gò, pfole lyà tépelò 'ásè.

9

Yésu tidrí agó àlo òlè mǐ kùdúkùdu ró dhi

¹ Yésu ì dré tá adrérà'a lìle láti 'ásè dhi 'á dhi, akódhi dré mǐ bhèzo agó àlo òlè mǐ kùdúkùdu ró dhi ni no.

² Di akódhi ni lebhébhá ì dré lizizóá dhi: «Rábbi, àdhi 'o tàkonzì agó kònidhi ni tizo mǐ kùdúkùdu ró dhi nǐ? Akódhi 'o nǐ, kó ngalè akódhi ni tibhá ì 'o kó àyi?»

³ Yésu logó dhi: «À ti akódhi kònini akódhi ni tàkonzì sè yà, kó ngalè akódhi ni tibhá ki tàkonzì sè yà dhi ko. Be ró dhi, à ti akódhi kònini, à kòkìtswáwò tà Giká dré adrélè lèlè 'òlè akódhi léna dhi ni no be dhi bvò.

⁴ Adré leá dhi, mà kàdré dhya áma amùlepi dhi ni ázi 'o kítú dré adrérà'a be dhi 'á. Ngátsi adrè ina alìle. Lókyá nda sè dhi, dhya àlo kitswá ázi 'o bwà ko.

⁵ Má dré adrérà'a bvò kònidhi lé dhi 'á dhi, mà ngádra adrélépi ngá kazá mónnyá bvò àdhya ì dré dhi 'i.»

⁶ Yésu kòtá tà nda dre dhi, dré túsú fùzo kǐni mǐ, kúrú anzwázó túsú nda sè gò, agó mǐ kùdúkùdu ró nda ni mǐ ndryázo ásà.

⁷ Dré tázooá drá dhi: «Mí lì ámi mǐ dzi yǐ ledélé rú zìle Silòwámà dhi na.» (Rú Silòwámà nda kòdhi adrè leá tàle dhi «Mùle dhi».) Di agó nda dré lizo àyi mǐ dzi kònale gò, dré nzizo adrélè ngá nobe.

⁸ Di akódhi ni bhàzì i, túmǎni mónnyá atú akódhi ni nobhá adrérà'a ngá zi dhi ìbe dhi, ì dré ngàzo adrélè lizíá àyi kòfalésè dhi: «Agó kònidhi tsi dhya adrélépi tá lirilé adrélè ngá zi dhi 'i ko?»

⁹ Àyi kǐ àruka ì dré adrézó tàá dhi: «Akódhi 'i.» Àruka ni ì adrè kó tàá dhi: «Kóko. Akódhi 'i ko. Di, sù akódhi tǎni.» Di, agó nda dré ina adrézó tàá dhi: «Ma 'i!»

¹⁰ Di ì lizí tíá dhi: «Ámi mǐ nzi di ru adrélè ngá no ngíningíni ró?»

¹¹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Agó rú zìle Yésu dhi anzwá tá kúrú, áma mǐ ndryázo ásà gò, tázooá dhi, má kòlì áma mǐ dzi yǐ Silòwámà àdhya na. Di má kòlì áma mǐ dzi kònale dre dhi, má dré ngàzo adrélè ngá no!»

¹² Ì gò lizíá tíá dhi: «Agó kòdhi ángwà?» Gò logóá dhi: «Má nǐ ko.»

Fàrisáyò ì lizí tà agó adrélépi dhi tí

¹³ Gò ì dré agó adrélépi tá mǐ kùdúkùdu ró nda ni drìzo, lizo ába Fàrisáyò ì véna.

¹⁴ Kítú Yésu dré tá kúrú anzwázó gò, agó nda ni mǐ nzizo dhi tá sàbátú 'i.

¹⁵ Di Fàrisáyò nda ì dré kpà lizizóá akódhi tí, ngalè akódhi ni mǐ nzi tá ru adrélè ngá no ngíni ya dhi. Akódhi dré logózooá àyi dré dhi: «Agó àlo dhi ndryà tá áma mǐ kúrú sè. Di má kòdzì áma mǐ dre dhi, má dré kǐdhózo adrélè ngá no.»

¹⁶ Fàrisáyò nda kǐ àruka ì gò adrélè tàá dhi: «Dhya tà nda ni 'òlepi kòdhi angá ina Giká vélésè ko. Tàko ko, adrè sàbátú ni tòlì líkí ko.» Di, àruka ni ì adrè kó tàá dhi: «Tàkonzì líyí kitswá ina tà línrdíga ró làsú be kònini dhi ki 'o bwà ngíningíni ró?» Di ì dré ru lanzóó tà nda sè.

¹⁷ Ì dré gòzo lizíá agó adrélépi tá mǐ kùdúkùdu ró nda tí dhi: «Mí ró dhi, mí adrè mína tàá agó ámi mǐ nzilepi nda ni tà sè ngíni?» Akódhi logó dhi: «Akódhi nda profétá 'i.»

¹⁸ Di, Yúdà ànzì kǐ kàdrì nda ì ka'í tá rè ko tàle dhi, agó nda tá mǐ kùdúkùdu 'i gò, dré gòzo adrélè ngá no dhi. Ásà dhi, ì dré akódhi ni tibhá kǐ azizó gò,

¹⁹ lizizóá àyi tí dhi: «Agó kònidhi ámi kǐ mvá 'i? Mǐ adrè tàá dhi, mǐ ti tá akódhi mǐ kùdúkùdu ró? Adré di ngá no nyànómvá ngíningíni ró?»

²⁰ Di akódhi ni tibhá nda ì logó àyi dré dhi: «Mà nǐ tàle dhi, kònidhi áma kǐ mvá 'i, ìndì apfò tá mǐ kùdúkùdu ró dhi be.

²¹ Di, mà nǐ ngalè adrè nyànómvá ngá no ngíni ya dhi ko. Mà nǐ kpà ngalè àdhi nzi akódhi ni mǐ nǐ ya dhi ko. Mǐ kòlízì akódhi kòdhya. Atsá kàdrì dre. A ni kitswá àyi tándì ni tà ta bwà.»

²² Akódhi ni tibhá nda ì tà tà kònini, ì dré tá adrélè Yúdà ànzì kǐ kàdrì kǐ ro dhi sè. Tàko ko, àyi nda ì yǐ tá ru tázooá dhi, ì ni dhya ángùdhi adrélépi ka'íá tàle dhi, Yésu Mésiyá 'i dhi ni dro àyi kǐ lisámbohò dzó lésè.

²³ Tà nda sè dhi, akódhi ni tibhá nda ì tà tá dhi: «Atsá kàdrì dre. Mì kòlìzì akódhi kòdha.»

²⁴ Dì Fàrisáyò nda ì dré gòzo tódhya agó adrélépi tá mì kùdúkùdu ró nda ni azi gò, ì dré tàzoá drá dhi: «Mí fè lindrì Gíká dré. Mà nì tàle dhi, agó kòdhi tàkonzì líyì 'i dhi be.»

²⁵ Gò logóá dhi: «Akódhi nda kàdré ìna tàkonzì líyì 'i bàti dhi, má nì ko. Má nì ngbà 'i tà àlo kònndhi: Ma tá mì kùdúkùdu ró. Dì, nyànomvá dhi, má adré ngá no!»

²⁶ Dì ì gò liziá tiá dhi: «Akódhi nda 'o mi ngíni? Nzì ámi mì ngíni?»

²⁷ Gò logóá àyi dré dhi: «Má tà tá àmi dré dre. Dì, mì yi ma ko. Mì adré tà nda ni le yìle tódhya àdho tà sè? Mì adré kpà leá atsálé akódhi ni lebhá ì ró?»

²⁸ Dì ì dré akódhi ni dhàzo tàzoá dhi: «Mì mína dhya kòdhi ni lebhèpi 'i! Ama àmakya Mósè ni lebhá 'i!

²⁹ Mà nì tàle dhi, Gíká tà tá tà Mósè be dhi be. Dì, kàdré ìna dhya kòdhi ni tà sè dhi, mà nì ngalé akódhi ngá àngolésè ya dhi ko.»

³⁰ Dì agó nda logó àyi dré dhi: «Tà kòdhi tà kitswálépi dhyá ki lindrì tígá dhi 'i! Mì nì àmikya ngalé akódhi ngá àngolésè ya dhi ko, tágba dré àma mì nzìzo nì dhi!

³¹ Mà nì tàle dhi, Gíká adré tàkonzìbhá ki yi ko dhi be. Dì, adré ìna mónyá adrèbhá tròle àyi tà rú, adrèbhá tà ì dré adrélé lèle dhi ki 'o dhi ki yi kòdha.

³² A yi rè tàdzì ko tàle dhi, dhya àlo nzì móndí tìle mì kùdúkùdu ró dhi ni mì dhi.

³³ Kònò agó kòdhi kàngá tá Gíká vélésè ko dhi, kitswá tá tà àlo 'o bwá ko.»

³⁴ Dì ì logó drá dhi: «A ti mi trú tàkonzì na bàti! Mí 'o mi ngíni, adrélé àma ki tadhá dhi?» Dì ì dré akódhi ni dròzo àyi ki lisàmbò dzó lésè.

³⁵ Yésu kòyi tàle dhi, ì dro tà agó nda dhi dre dhi, dré akódhi ni kisúzo gò, lizizóá tiá dhi: «Mí adré Móndí ni Mvá ni ka'í?»

³⁶ Agó nda logó dhi: «Mírì, mí tà rè má dré, akódhi nda àdhi 'i ya dhi ká, má kòkitswáro akódhi ni ka'í be dhi bvó.»

³⁷ Yésu tà drá dhi: «Mí nò akódhi dre. Akódhi dhya adrélépi tà ta mí be ni 'i.»

³⁸ Dì agó nda tà drá dhi: «Mírì, má ka'í dre!» Gò dré adhézo àyi kórókó títì Yésu kandrà, akódhi ni lindrì bhàzo.

Adhibhá ì mì kùdúkùdu 'i bàti?

³⁹ Dì Yésu dré gòzo tàá dhi: «Má alì mána bvò kòndi lé kitswálé tàbvò kònndhi ni ta: Má alì kitswálé dhya mì kùdúkùdu ró dhi ì kòkitswáro ngá no, ìndì dhya adrèbhá ngá no dhi ì kàtsáro mì kùdúkùdu ì ró.»

⁴⁰ Fàrisáyò àruka adrèbhá Yésu làga dhi ì kòyi kúlì nda dre dhi, ì dré lizizóá tiá dhi: «Àma tsì kòkpà mì kùdúkùdu 'i?»

⁴¹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Kònò mì kàdré tá mì kùdúkùdu 'i bàti dhi, à kitswá tá tà bha àmi dri àmi kì tàkonzì ki tà sè ko. Dì, mì dré adrélé tàle dhi mì adré ngá no dhi sè dhi, àmi kì tàkonzì ì dhu rè àmi dri be.»

10

Kábiligya líkálépi ì kábiligya ni íbe dhi

¹ Yésu gò tàá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya adrélépi file kábiligya ki gírì na ti ni 'àsè ko, ì, adrélépi ìna file láti twá 'àsè dhi, akódhi nda kùgú 'i, ìndì ngá kàrlépi 'i.

² Dì, dhya adrélépi file gírì nda ni ti 'àsè dhi, kábiligya líkálépi 'i.

³ Gírì ni ti líkálépi adré ti nda ni nzi akódhi dré gò, kábiligya ì dré adrézó akódhi ni kúlì yi. Akódhi adré àyi tàndì ni kábiligya ki azi àyi kì rú sè gò, adrézó àyi kì dri pòzo àyi íbe kivi na.

⁴ Kò'o àyi pòle títì dre dhi, adré dhèle àyi kandrà. Gò kábiligya nda ì dré adrézó lèle vása, ì dré kúlì ni nì nìle be dhi sè.

⁵ Dì, kábiligya nda ì kitswá tàdzì lèle móndí twá ì dré nìle ko dhi vèsè ko. Be ró dhi, ì ni lapá ràle akódhi nda kandrásè, ì dré kúlì ni nì nìle ko dhi sè.»

⁶ Yésu tà tá tà nda àyi dré kúlì alaala sè. Dì, tà dré adrélé tàle nda ki àndu fì ìna àyi drìna ko.

⁷ Dì Yésu dré gòzo tàá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Ma gírìti kábiligya ì dré dhi 'i.

⁸ Mónyá wáyi alìbhá drìdrì má kandrà dhi ì tá kùgubhá 'i, ìndì kàribhá 'i. Dì, kábiligya nda ì yi tà àyi ko.

⁹ Ma gírìti 'i. Dhya àngudhi adrélépi aflé má 'àsè dhi ni adrí. Akódhi nda ni adré aflé, adrélé pòle, adrélé kpà ngá kisú nyàle.

¹⁰ Kùgú adré ngbà 'i alìle kitswálé ngá kugù, kitswálé móndí kì tupfú todràle, ìndì kitswálé tà kizá. Dì, má alì mána móndí ì kàdréró lídrì íbe, ìndì lídrì nda kògaró àyi lèna gagà.

¹¹ Ma kábilígyà líkálépi dóro dhi 'i. Kábilígyà líkálépi dóro nda adré áyi lídrì fe áyi kábilígyà ì dré.

¹² Di, kàdré dhya adrélépi ngbà 'í ázi 'o làfa sè dhi ni tà sè dhi, akódhi nda kábilígyà líkálépi 'i bàti ko. Kábilígyà nda ì kpà akódhi ni tàndi àdhyà 'i ko. Akódhi kònò kàlagi adrerà'a alìle dhi, adré ìna kábilígyà nda ki tayi lapázó. Gò kàlagi nda dré adrézó kábilígyà nda ki turú, adrézó áyi ki lapé.

¹³ Dhya nda adré lapalé, dré adrélé ngbà 'í ázi 'o làfa sè dhi sè, ìndi dré adrélé kábilígyà nda ki tà kisù ko dhi sè.

¹⁴ Ma kábilígyà líkálépi dóro dhi 'i. Má nì áma kábilígyà ì be, ìndi áma kábilígyà nda ì nì kpà ma be,

¹⁵ ngóro áma Atá dré áma nìle be dhi tìni, ìndi má dré kpà áma Atá ni nìle be dhi tìni. Má adré áma lídrì fe áma kábilígyà nda ì dré.

¹⁶ Ma kókpa kábilígyà àruka adrebhá girí kònìdhi 'á ko dhi íbe. Adré leá dhi, má kàdrì áyi nda ì afízó áyi íbe be. Í ni kpà áma kúlí yi gò, kábilígyà títi nda ì dré adrézó pári àlo ró, áyi ki líkálépi dré kpà adrézó àlo kwákwá.

¹⁷ Áma Atá adré áma le tò, má dré adrélé áma lídrì fe kitswázó gòle dòà tódhyá dhi sè.

¹⁸ Dhya àlo kitswá áma lídrì tìngá bwà ko. Di, má adré mána feá ngóro má dré adrélé lèle 'òle dhi tìni. Ma rìnyí íbe kitswázó feá, ìndi ma kpà rìnyí íbe kitswázó gòle dòà. Kòrìdhi, tòli má dré kisulé áma Atá vélèsè dhi 'i.»

¹⁹ Yésu ni kúlí nda ì sè dhi, Yúdà ànzi ì dré gòzo tódhyá ru lanzi.

²⁰ Áyi ki àruka bí dhi ì adré tá taa dhi: «Akódhi tíri kònzi íbe í léna! Ngá kizá akódhi ni drì dre! Mì adré akódhi ni yi àdho tà sè?»

²¹ Di, àruka ni ì adré kó taa dhi: «Dhya adrélépi tíri kònzi íbe í léna dhi adré ìna kúlí ta kònini ko. Tíri kònzi ni kitswá tsi móndí mì kùdúkùdu ró dhi ki mì nzi bwà?»

Yúdà ànzi ki àruka ì gá Yésu rè

²² Lókyá kídhì àdhyà sè dhi, Yúdà ànzi ì adré tá gwányá adrézó tépelò ni bhàma twá Gíká dré dhi ni tà kisù dhi ni 'o Yèrúsalamè na.

²³ Di Yésu dré tá adrerà'a atsilé tépelò ni kògbo zìle Sòlòmónò àdhyà ró dhi 'àsè dhi 'á dhi,

²⁴ Yúdà ànzi ì dré ru kimózo akódhi làgàsè kúrú gò, taa drá dhi: «Mí ni tà kòdhi ni losò vwàle lókyá be àngopí? Mí kàdré Mèsiyá 'i bàti dhi, mí tà rè áma dré ngádra 'á ká.»

²⁵ Di Yésu logó áyi dré dhi: «Má tà tá tà nda àmi dré dre. Di, mì ka'í àmikya ma ko. Tà líndrìga ró má dré adrélé 'òle áma Atá ni rú sè dhi ì adré tadhá ngádra 'á dhi, ma àdhi 'i ya dhi ni.

²⁶ Di, mì ka'í àmikya ma ko, mì dré adrélé áma kábilígyà 'i ko dhi sè.

²⁷ Áma kábilígyà ì adré áma kúlí yi. Má nì kpà áyi be gò, ì dré adrézó áma lebè.

²⁸ Má adré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe áyi dré gò, ì dré kitswázó tàdzí dràle ko. Dhya àlo kitswá kpà áyi ki topá má drígàsè bwà ko.

²⁹ Áma Atá áyi ki afèlepi má dré dhi kàdrì ngá wáyi dhi ki lavú. Di dhya àlo kitswá áyi ki topá áma Atá nda drígàsè bwà ko.

³⁰ Áma áma Atá be dhi ì àlo 'i.»

³¹ Gò Yúdà ànzi nda ì dré gòzo tódhyá kírà kudhú kitswázó Yésu ni lebhé dràle ásà.

³² Di Yésu dré tàzoá áyi dré dhi: «Má 'o tà líndrìga ró dóro bí angábhá áma Atá vélèsè dhi ì àmi dré nòle dhi 'í. Di tà nda ì kòfalé dhi, mì adré 'òle áma lebhé kírà sè tà àngùdhi sè?»

³³ Di Yúdà ànzi nda ì logó drá dhi: «Mà adré àmi lebhé kírà sè tà dóro nda ki àlo sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya àmi lebhé kírà sè, mí dré adrélé Gíká ni lodhá dhi sè. Àngyá ko, mì móndí ro ni, mí adré mána àmi 'o adrélé Gíká ro!»

³⁴ Di Yésu logó áyi dré dhi: «À tisi zakó tsi àmi ki tátírí kúlí na dhi, Gíká tà tá dhi: <Àmi gíká 'i!»*

³⁵ Má nì tàle dhi, à kitswá tà àlo tisi le Gíká ni Kúlí na dhi ni bhe gàrà dri bwà ko dhi be. Di Gíká kòzi kó móndyá áyi Kúlí kisúbhá dhi ì gíká ì ró dhi,

³⁶ mì adré di àmikya taa dhi, má adré Gíká ni lodhá, má dré tàle dhi ma Gíká ni Mvágó 'i dhi sè dhi ngíni? Tà bàti ró dhi, Gíká Atá nda bhà ma twá adrélé ìna ró gò, áma amùzo bvò kònìdhi lé dhi ni.

³⁷ Má kàdré tà áma Atá dré adrélé 'òle dhi ki 'o kòdhyà ko dhi, mì kòka'í ma ko.

³⁸ Di, má kàdré tà nda ki 'o 'í dhi, gba mì kàdré áma ka'í ko ya dhi, mì kàdré tà líndrìga ró má dré adrélé 'òle nda ki ka'í kòdhyà, mì kònìró tàle dhi, áma Atá má léna, ìndi ma áma Atá léna dhi be.»

* 10:34 10:34 A kònò Longó ì 82:6.

³⁹ Di ì dré gòzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni ru. Di, akódhi dré ina ngàzo pfulé lyá àyi kòfalésé.

⁴⁰ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo lile zyàle Yòròdánè ni ta'á na, àrà Yòwánì dré tá adrézó bátisimò fe drìdrì dhi na. Dré adrézó kònàle gile lókyá be wvávwa ro tsà gò,

⁴¹ mómí zyandre dhi ì dré alìzo akódhi vélé. † adré tá taá dhi: «Yòwánì 'o tá ina tà àlo línríga ró dhi ko. Di, tà títi dré tá tàle agó kòdhi ni tà dri dhi í tá tà bàti 'i.»

⁴² Di mómí zyandre dhi ì dré Yésu ni ka'izo kònàle.

11

Làzàro ni dràma

¹ Agó àlo rú be Làzàro dhi tá drà ro Bètànìyà na. Bètànìyà nda tá kpà bhà akódhi ni amvúpi i, Màriyà ì Màràtà be dhi kya 'i.*

² Màriyà nda kòdhi tá tòkó málási dàlepi Mírì Yésu pá gò, pá ni ki atrizo àyi drìbhí sè dhi 'i.† Di adrúpi ni, Làzàro nda tá drà ro.

³ Gò akódhi ni amvúpi rì nda ì dré mómí mùzo lile taá Yésu dré dhi: «Mírì, àmi arúpi mí dré lèlè tò dhi drà ro.»

⁴ Yésu kòyi rúbì nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Làzàro ni drà kòdhi kitswá akódhi ni 'o dràle nyo ko. Be ró dhi, drà nda atsá ina akódhi rú Giká kòkisúro mīlanzilanzì ásà, ìndì kòbhàro kpà àyi Mvágó ni mī lanzile ásà be dhi bvó.»

⁵ Yésu lè tá Màràtà i, amvúpi ni Màriyà be, ìndì Làzàro be tò.

⁶ Di, kòyi tàle dhi, Làzàro nda tá drà ro dhi dre dhi, dré gòzo ina adrélé àrà í dré tá adrézó dhi na kítù rì.

⁷ Gò dré tàzoá àyi lebhá i dré dhi: «Mà kògò lile Yúdáyà na.»

⁸ Di, akódhi ni lebhá nda ì tà drá dhi: «Rábbì, gí dhu rè ko, Yúdà ànzi ì dré tá adrézó láti nda kitswázó àmi lebhé dràle kírà sè dhi. Di, mí adré mína 'òle gòle kònàle?»

⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Kítù adré kàle saá mudrì-drì-rì ko? Dhya ángùdhi adrélépi atsilé kítù sè dhi adré dhèle ko, dré adrélé ngádra bvó kòndì àdhyà ni no dhi sè.

¹⁰ Di, kàdré ina atsilé ngátsi sè dhi, adré dhèle, dré adrélé ngádra àko í lèna dhi sè.»

¹¹ Kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo taá àyi dré dhi: «Àma ki arúpi Làzàro ko ayí dre. Di, má adré mána lile akódhi ni toró.»

¹² Di lebhá ni ì tà drá dhi: «Mírì, akódhi kàdré ayí ko dhi, a ni adrí.»

¹³ † adré tá àyikya kisúá dhi, Yésu adré tá Làzàro ni ayí kòma ni tà ta kòdhyà. Tákò, Yésu adré tá ina akódhi ni dràma ni tà ta kòdhyà.

¹⁴ Di Yésu dré tàzoá àyi dré ngádra 'á dhi: «Làzàro drà dre.

¹⁵ Di àmi ki tà sè dhi, má adré lenzélé má dré tá adrélé kònàle yó dhi sè, mì kòkitswáro áma ka'í bàti be dhi bvó. Mà kòli di akódhi véna.»

¹⁶ Di Tòmá, adrélé kpà rú zìle Làti dhi dré tàzoá Yésu ni lebhá àruka títi dhi ì dré dhi: «Mà kòli kòkpà be, mà kòdràro tùmání akódhi be!»

Yésu dhya adrélépi mómí ki tingá dràdrà lésè dhi 'i, ìndì dhya adrélépi lídrì fe dhi 'i

¹⁷ Yésu kòtsa Bètànìyà na dre dhi, dré yìzoá tàle dhi, à bhà tá Làzàro ayílé mógó na kítù su dre.

¹⁸ Bètànìyà nda tá ànyi Yerúsalemá làga, ànyíanyi kílóméterè na.

¹⁹ Di Yúdà ànzi bí dhi ì alì tá Màràtà ì vélé Màriyà be, kitswálé àyi ki togó tindrì àyi ki adrúpi ni dràdrà ni tà sè.

²⁰ Di Màràtà kòyi tàle dhi, Yésu adré tá alìle dhi dre dhi, dré ngàzo lile ru kisú ába. Di, Màriyà lírì tá ina adrélé dzó na.

²¹ Màràtà dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, kònò mí kàdré tá kònwa be dhi, áma adrúpi kitswá tá dràle ko!

²² Di, ìndì nyànómvá dhi, má nì tàle dhi, Giká ni tà ángùdhi mí dré dra zìle í tí dhi ni fe mí dré dhi be.»

²³ Yésu tà drá dhi: «Ámi adrúpi ni angá dràdrà lésè.»

²⁴ Di Màràtà logó drá dhi: «Má nì tàle dhi, a ni nga dràdrà 'àsè kítù kùdù mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi be.»

²⁵ Di Yésu tà drá dhi: «Ma dhya adrélépi mómí ki tingá dràdrà lésè dhi 'i, ìndì dhya adrélépi lídrì fe àyi dré dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, tágba kòdrà yà dhi, a ni adrí.

²⁶ Kòdhi ìbe dhi, dhya ángùdhi adrélépi lídrì ìbe ìndì adrélépi áma ka'í dhi, kitswá tàdzí dràle kóná vèsé kólyá ko. Mí ka'í tà kòdhi vélé?»

* 11:1 11:1 A kònò Lúkà 10:38-42. † 11:2 11:2 A kònò Yòwánì 12:1-8.

²⁷ Di Màràtá logó drá dhi: «Áyíya, Mírì, má adrè ka'íá dhi, mi Mèsíyà 'i, Giká ni Mváagó 'i, ìndi dhya adrélèpi tá alilè bvò le dhi 'i.»

²⁸ Màràtá kòtá tà nda dre dhi, dré ngázo lìlè áyi amvúpi Màríyà ni azí gò, tàzoá drá kòyàyà sè dhi: «Dhya tà tadhálèpi dhi kònwanò. Adré àmi zì.»

²⁹ Màríyà kòyi rúbí nda dre dhi, dré ngázo mbèlè lìlè Yésu véna.

³⁰ Yésu fi tá rè bhà nda na ko. Di, adrè tá dhu rè àrà ì dré ru kisúzo Màràtá be dhi na.

³¹ Di Yúdà ànzi adrèbhá tá Màríyà làga dzó na adrélé akódhi ni togó tindrì nda, ì kònò akódhi ngarà'a pfole mbèlè dre dhi, ì dré kpà ngázo akódhi ni lebé. I adrè tá àyikya kisúá dhi, adrè lìlè ngòlè mógó drina.

³² Màríyà kòtsa àrà Yésu dré tá adrézó dhi na akódhi ni no dre dhi, dré dhèzo akódhi pá gò, tàá drá dhi: «Mírì, kònò mí kàdré tá kònwa be dhi, áma adrúpi kátswá tá dràlè ko!»

³³ Di Yésu kònò Màríyà nda ì adrérà'a ngòlè túmání Yúdà ànzi alìbhá ába dhi ìbe dre dhi, akódhi ni togó dré òzo, adrélé lanzìlè tò.

³⁴ Dré lizízóá dhi: «Mì bhà akódhi ni rúbhá ángwá?» I logó drá dhi: «Mírì, mí alì nòá.»

³⁵ Yésu dré ngòzo.

³⁶ Di Yúdà ànzi nda ì dré tàzoá dhi: «Mì nò rè dré akódhi ni lèlè ngíni ya dhi ká!»

³⁷ Di, mómí áruka àyi kòfalé dhi ì dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi nzì tá kó agó m̀ kùdúkùdu ró dhi ni m̀ 'í dhi, kátswá tá tsi tá 'o Làzàrò dré drázo ko dhi bwà ko?»

Yésu tingá Làzàrò dràdrà lésè

³⁸ Yésu ni togó dré gòzo tódhyá òlè gò, dré lizo tsàlè mógó na. Mógó nda tá gò 'i. A alí tá kírà kàdrì bhàlè tíá.

³⁹ Di Yésu dré tàzoá dhi: «Mì zì kírà tíásá.» Di, Màràtá, dhya dràlèpi nda ni amvúpi tà drá dhi: «Mírì, kòndi tàdzí ni véle tò. Angyá ko, akódhi áyi mógó na kítu su dre!»

⁴⁰ Yésu logó drá dhi: «Má tà tá mí dré dhi, mí kòka'í dhi, mí ni Giká ni m̀lanzilanzì no dhi ko?»

⁴¹ Di ì dré kírà nda ni zizo. Gò Yésu dré m̀ tingázó kurú na, tàzoá dhi: «Tátá, má adrè àwòyá ta mí dré, mí dré áma yìlè dre dhi sè.

⁴² Má nì, mí adrè ngbú adrélé áma yi dhi be. Di, má tà mána tà kòdhi mómíyá zyandre má làga kòni ki tà sè, ì kòkítswáro ka'íá dhi, mí amù ma mi.»

⁴³ Kòtá tà nda dre dhi, dré ngázo kúlí yo tàzoá dhi: «Lázàrò, mí apfò kònalésè!»

⁴⁴ Di dhya tá dràlèpi nda dré ngázo apfole. A lambé tá drígá ni ì, pá ni ìbe kítá kátswákátswa dhi ì sè, drì ni ì lambézó kítá àzya sè. Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tri akódhi, tayízóá lìlè.»

Yúdà ànzi ì yi ru kátswázó Yésu ni pfu dràlè

(A kònò kpà Mátáyò 26:1-5; Mároko 14:1-2; Lúkà 22:1-2)

⁴⁵ Di Yúdà ànzi alìbhá tá Màríyà véle nda ì kònò tà Yésu dré 'òlè nda dre dhi, àyi ki áruka bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo.

⁴⁶ Di, áruka ni ì dré àyikya lizo Fàrisáyò ì véna, tà Yésu dré 'òlè nda ni títi àyi dré.

⁴⁷ Gò kòwánà kàdrì ì Fàrisáyò ìbe dhi ì dré bhàgo kàdrì ki kimózo títi gò, ì dré tàzoá dhi: «Mà nì 'óá ngíni? Tàko ko, agó kòdhi adrè véle tà línđrígá ró dhi ki 'o bí!

⁴⁸ Mà kòtayí akódhi adrélé tà 'o kònìni dhi, mómíyá wáyi dhi ki akódhi ni ka'í. Di Rómá ki kàdrì ki áma ki tēpelò 'o pfole, túmání áma ki sùrú ìbe.»

⁴⁹ Di, àyi ki àlo rú be Káyáfá, adrélèpi tá kòwánà ki kàdrì ro kóná kònàdhi sè dhi, dré ngázo tàá àyi dré dhi: «Àmi, mì nì àmíkya tà àlo ko!

⁵⁰ Mì nì ko tàlè dhi, dóro ni àmi dré dhi, dhya àlo dré dràlè mómíyá wáyi ì dré dhi, àmi ki sùrú wáyi dhi kòdràró nyo ko dhi?»

⁵¹ Akódhi tà tá tà nda àyi drì sè ko. Di, dré tá adrélé kòwánà ki kàdrì ro kóná nda sè dhi sè dhi, longó tá ìna tà nda pròfètá àdhyà tíni tàzoá dhi, Yésu ni dra Yúdà ànzi ki sùrú ni tà sè.

⁵² Di, kátswá tá ngbá 'í dràlè sùrú nda ni tà sè ko, a ni kòkpà dra kátswálé Giká ni ànzi ayìbhá àrà títi ì 'ásè dhi ki kimó adrélé sùrú àlo ró.

⁵³ Di kidhólé Kítu nda sè dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì nda ì dré ru yizo kátswázó Yésu ni pfu dràlè.

⁵⁴ Di àsà dhi, Yésu dré gòzo véle adrélé atsilé Yúdà ànzi ì kòfalésè ngádra 'ásè ko. Di, dré ìna lizo àrà ànyi duku làga dhi na, bhàandre rú zìlè Efàràyímá dhi na gò, ì dré adrézó kònàlè túmání lebébhá ni ìbe.

⁵⁵ Yúdà ànzi ki gwányá Pásiká àdhyà kátsá ànyi dre dhi, mómíyá zyandre dhi ì dré ngázo gbàbhú lésè lìlè Yérúsalemá na, kátswálé àyi ki temvé drìdrì gwányá nda kandrà.

⁵⁶ Di ì adrè tá Yésu ni nda, adrézó tàá àyi kòfalésè tēpelò na dhi: «Mì kisú ngíni? Akódhi kátswá tsi alilè gwányá lé ko?»

⁵⁷ Dì, kòwánà kàdrì i Fàrisáyò ìbe dhi ì fè tá tòlí tàzoá dhi, dhya àlo kònì àrà Yésu dré tá adrézó lána dhi be dhi, kòtadhá àrà nda àyi dré, ì kòkitswárò akódhi ni ru be dhi bvó.

12

Màriyà dà málàsì Yésu pá

(A kònò kpà Mátáyò 26:6-13; Márokò 14:3-9)

¹ Tayí tá kítú nzi-dri-àlo gwányá Pásikà àdhya kandrà gò, Yésu dré lizo Bètànìyà na, bhà Làzàrò àdhya na. Làzàrò nda tá dhya Yésu dré tingálé dràdrà lésè dhi 'i.

² Dì kònàle dhi, à dré ngá ladhízò Yésu dré nyàle. Màràtà adré tá ngá bha móndí i kandrà. Làzàrò tá kpà móndyá liri bhá mísá làgàsè túmání Yésu be dhi ì kòfalé.

³ Dì Màriyà dré málàsì làgì kyàkyà ladhilè tsèrèlè nàradá sè dhi ni adózò, alizo ába literè àlo ni kítógá 'ásè.* Dré málàsì nda ni dàzo Yésu pá gò, pá ni ki atrìzo àyi drìbhí sè. Gò málàsì nda ni tàdzí dré dzò nda ni 'a dòzo wáyi.

⁴ Dì Yúdàsì Ìsikàriyótá, Yésu ni lebèbhá ki àlo tá kpà kònàle. Akódhi nda tá dhya adrélépi 'òle Yésu ni lefè kàribhá i drígá dhi 'i. Dì kònò tà Màriyà dré 'òle nda dre dhi, dré ìna tàzoá dhi:

⁵ «Á kitswá tá málàsì kòdhi ni lagí, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré ko àdho tà sè? A ni tá kitswá làfa lò'wa kámá-na dhi ki kisé àsà.»†

⁶ Tà tá kònìni dré tá adrélé lemerèbhá ki tà kisé dhi sè ko. Be ró dhi, tà ìna tà nda dré tá adrélé kùgú 'i dhi sè. Tàko ko, akódhi tá dhya adrélépi kòmvo adrézó làfa bha lána dhi ni líkí dhi 'i. Dì, adré tá ìna ngá bhàle lána dhi ni do àyi tàndi dré.

⁷ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí tayí tòkò kònìdhi, kàdrèrò tà dré 'òle kòdhi ni líkí àyi togó na tsàle kítú dra áma rúbhá bházo mógó na dhi tú!

⁸ Mì adré ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé. Dì, mì kitswá ngbú adrélé túmání má be ko.»

Yúdà ànzi ì yi ru kitswázò Làzàrò ni pfu dràle

⁹ Yúdà ànzi zyandre dhi ì kòyi tàle dhi, Yésu tá Bètànìyà na dhi dre dhi, ì dré kpà lizo kònàle. I lí tá ngbà 'í Yésu ni tà sè ko. I lí kòkpà kitswálé Làzàrò Yésu dré tingálé dràdrà lésè dhi ni no dhi bvó.

¹⁰ Dì kòwánà kàdrì ì dré kpà ru yìzo kitswázò Làzàrò ni pfu dràle.

¹¹ Tàko ko, akódhi nda ni tà sè dhi, Yúdà ànzi zyandre dhi ì adré tá àyi ki tayí, adrézó Yésu ni ká'í.

Yésu fi Yerúsalemà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Márokò 11:1-11; Lúkà 19:28-40)

¹² Kítú bvóá dhi sè dhi, móndí zyandre alìbhá gwányá Pásikà àdhya lé nda ì dré yìzoá tàle dhi, Yésu adré alìle Yerúsalemà le.

¹³ Dì ì dré mbíra bí ki dòzo, topfòzo ába kitswálé ru kisé akódhi be. I adré tá loyóá dhi:

«Òsánà! Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!

Tà tani kàdré ópí Ìsèrèlè ànzi kya dri!»‡

¹⁴ Dì Yésu dré púndà mvá àlo dhi ni kisézó gò, mbàzo lírìlé dríá, ngóro tísìle Gíká ni Kúlí na dhi tìni:

¹⁵ «Mì, zapi Sìyónà àdhya ni, mí kòro ngá ko.

Mí nò rè ká! Àmi ópí adré alìle, lírì ìna púndà mvá dri.»§

¹⁶ Lókýá nda sè dhi, tà nda kòdhi ki àndu fi tá dhu rè Yésu ni lebèbhá i drìna ko. Dì Yésu kònga dràdrà 'ásè file àyi mìlanzilanzì na dre dhi, ì dré nìzoá tàle dhi, à tísì tá tà nda ì Yésu ni tà dri gò, à dré tà nda ki 'òzo akódhi dré dhi be.

¹⁷ Móndyá zyandre tá Yésu ni nobhá Làzàrò ni azirà'a angálé dràdrà lésè, ìndì apfòle mógó lésè nda ì adré tá tà nda ni títì.

¹⁸ Dì móndí àruka zyandre dhi ì kòyi tà líndrìga ró Yésu dré tá 'òle nda ni rúbí dre dhi, ì topfò tá kitswálé ru kisé akódhi be.

¹⁹ Dì Fàrisáyò ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Mì nò rè ká! Mà kitswá àmakya tà àlo 'o bwà ko. Móndyá wáyi bvó àdhya ì adré líle akódhi vèsè!»

Yésu longó àyi dràma ni tà

* 12:3 12:3 Nàradá kònìdhi, dò àlo tàdzí be dóro ìndì làgì be kàdrì, adrézó málàsì ladhí àsá dhi 'i. † 12:5 12:5 A adré tá làfa lò'wa kòni ki rú zì «dènári». Dènári kámá-na kòni ì tá làfa adrélé fèle móndí àlo dré àzì 'òle kóná àlo sè dhi tí dhi 'i. ‡ 12:13 12:13 A kònò Longó ì 118:25-26. § 12:15 12:15 A kònò Zàkàriyà 9:9.

²⁰ Mòndyá alìbhà Yèrusalémà le kitswálé Giká ni lindrì bha gwányá nda tú dhi i kòfalé dhi, Girikì àruka i tá be.

²¹ Dì àyi nda ì dré alizo Filípò angálépi tá Bètèsàyidà, Gàlilàyà le dhi lésè dhi véle gò, lizíá tíá dhi: «Atálágò, mà adré Yésu ni le nòle.»

²² Dì Filípò dré lizo tà nda ni ta Andréyà dré gò, ì dré lizo rìti táá Yésu dré.

²³ Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Lókyá Mòndí ni Mv́á dré dra mìlanzilanzì kisúzó dhi kitswá dre.

²⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Ngánò lò'wa kòdhe dràle kìnì na ko dhi, a ni ngbú adré kalóma. Dì, lò'wa nda kòdhe ìna dràle dhi, a ni lò'wa àruka kì 'a b́i.

²⁵ Dhya ángùdhi adrélépi tròle àyi tándi ni lídrì rú dhi, a ni àyi lídrì nda ni 'o avìle. Dì, dhya adrélépi àyi lídrì bvò kòndi dri dhi ni ga dhi, a ni àyi lídrì nda ni líkí adrélé kóná vèsè kólyá.

²⁶ Dhya ángùdhi adrélépi áma tà le 'òle áma màràbà tíni dhi, lè akódhi nda kàdré áma lebè. Arà ángùdhi má dré adrézó lána dhi na dhi, áma màràbà nda ni adré kòkpà be. Dì áma Atá ni lindrì fe dhya adrélépi áma tà 'o nda dré.

²⁷ Nyànomvá dhi, áma togó adré lanzile tò. Dì má ni táá ngíni? Má ni tsi táá dhi, <Tátá, mí tidrì ma lókyá kizà àdhyà kònndhi sè> dhi? Kóko, má atsá mána kitswálé kizà nya lókyá kònndhi sè.

²⁸ Tátá, mí kòbhà àmi rú kùle wà!» Yésu kòtà tà nda dre dhi, kúlì dré apfòzo bhù lésè táá dhi: «Má bhà áma rú kùle dre. Má ni kpà go tódhyá rú nda ni bha kùle.»

²⁹ Dì mòndyá zyandre adrébhá tá kònàle dhi ì kòyi kúlì nda dre dhi, ì dré adrézó táá dhi: «Kòdhi bhù tadí nì!» Aruka ni ì adré kó táá dhi: «Ángeló àlo dhi tà tà drá nì!»

³⁰ Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Kúlì kòdhi apfò áma tà sè ko. Dì, apfò ìna àmi kì tà sè.

³¹ Nyànomvá kònndhi, lókyá bvò kònndhi ni tàbvò tàzo dhi 'i. Nyànomvá dhi, à ni ópí bvò kòndi àdhyà ni dro pfòle.*

³² Dì ma ró dhi, à kòtingá ma kurú na bvò 'àsè dre dhi, má ni mòndyá wáyi dhi kì asé má véle.»

³³ Yésu tà tá tà nda tadházóá dhi, ì ni dra dràdrà kàrá ángùdhi sè ya dhi.†

³⁴ Dì mòndyá zyandre nda ì logó drá dhi: «Mà yi tàle dhi, tátátrírì kúlì adré táá dhi, Mèsiyà ni adré kóná vèsè kólyá dhi 'í. Mí adré di mána táá dhi, lè à kòtingá Mòndí ni Mv́á bvò 'àsè dhi ngíni? Mòndí ni Mv́á nda àdhi i?»

³⁵ Dì Yésu gò táá àyi dré dhi: «Àmi dhu rè ngádra ìbe àmi kòfalé dhi lókyá tsà sè. Lè mì kàdré atsilé mì dré adrerà'a ngádra nda ìbe dhi 'á, tímínvá kòkírò àmi ko dhi bvò. Angyá ko, dhya adrélépi atsilé tímínvá na dhi nì ìna ngalé ì adré lìle ángolé ya dhi ko.

³⁶ Mì dré adrerà'a ngádra ìbe dhi 'á dhi, mì kàdré ngádra nda ni ka'í, mì kàtsáro ànzi ngádra àdhyà i ró be dhi bvò.» Yésu kòtà tà nda ì dre dhi, dré ngázo lìle àyi zu àyi rúsè.

Yúdà ànzi ì ka'í Yésu ko

³⁷ Tágba Yésu dré tá tà lindrìga ró b́i dhi kì 'òzo àyi mi dhi, ì ka'í tá àyikya akódhi ko.

³⁸ Dì tà nda kòdhi atsá kònndhi, kitswálé kúlì profétá Esáyá dré tá tisìle kòni ì kò'oró ru be dhi bvò:

«Mírì, àdhi ka'í kúlì mà dré longólé dhi nì?

Adhi nò tà Mírì dré tadhálé àyi drìgá rinyi ró dhi sè dhi nì?»‡

³⁹ Dì mòndí ì kitswá tá Yésu nì tà ka'í bwà ko. Angyá ko, Esáyá nda tà tá kpà dhi:

⁴⁰ «Giká 'o àyi kì m̀ adùle,

àyì kì togó 'òzo tombálé,

ì kònòró ngá àyi kì m̀ sè ko,

ì kònìró tà àyi kì togó na ko,

ì kàdzáro àyi kì togó má véle gò,

má dré àyi kì tidrìzó dhi ko.»§

⁴¹ Esáyá tà tá tà nda kònndhi tàko ko, nò tá ìna Yésu ni mìlanzilanzì gò, dré akódhi ni tà tàzo.

⁴² Tágba kònndhi dhi, mòndí zyandre dhi ì ka'í tá Yésu. Nd̀nd̀ Yúdà ànzi kì kàdrì kì àruka ì ka'í 'í. Dì, ì adré tá àyi kì tà ka'íka'í nda ni tà ta ngádra 'á ko. Angyá ko, ì adré tá ngá ro, Fàrisáyò kì dra àyi kì dro lísámbo dzò ì lésè dhi sè.

* **12:31 12:31** «Ópí bvò kòndi àdhyà» kònndhi Sàtánà 'i. † **12:33 12:33** «Mòndí ni Mv́á ni tingama kurú na bvò 'àsè» kònndhi adré tà rì dhi kì tadhá. Adré tadhá dhi, à ni Yésu ni tingá tidilé fa kipakipa dri. Adré kòkpà tadhá dhi, à ni akódhi ni tà tingá bhàle kuru akódhi ni dràma sè ìndi akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè. ‡ **12:38 12:38** A kònò Esáyá 53:1. § **12:40 12:40** A kònò Esáyá 6:9-10.

⁴³ Tàko ko, ì adré tá àyikya rúku le kisúlé móndí i véna, rúku kisúlé Giká véna dhi ni lavú.

Kúli Yésu dré tàle dhi ki móndí ki tàbvó ta ni

⁴⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré kúli yòzo tàzoá móndyá zyandre i dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, adré ngbà 'í áma ka'í kòdhyia ko, adré kókpà dhya áma amùlepi dhi ni ka'í.

⁴⁵ Dhya ángùdhi adrélépi áma no dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni no kòdhyia.

⁴⁶ Má alì mána bvò kònìdhi lé adrélé ngádra ró, kitswálé dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi kògòró véle adrélé tìnímvá na ko.

⁴⁷ Dhya àlo kàdré áma kúli yi gò, adrézó ka'í 'òle ko dhi, má adré akódhi nda ni tàbvó ta ma ko. Tàko ko, má alì bvò kònìdhi lé kitswálé móndyá bvò àdhya ki tàbvó ta ko. Be ró dhi, má alì mána kitswálé móndyá bvò àdhya ki tídrí.

⁴⁸ Dì, dhya adrélépi áma ga gò adrézó áma kúli ka'í ko dhi, akódhi nda ni tàbvó tàlepi be. Kúli má dré tàle dhi ki akódhi ni tàbvó ta kítu kùdù sè dhi ni.

⁴⁹ Tàko ko, má tà tá mána kúli nda i áma drì sè ko. Be ró dhi, áma Atá áma amùlepi dhi fè ìna tolí tàzoá má dré dhi, má kòtà àdho tà 'i ya dhi, ìndì má kòtà tà nda ngìni ya dhi ni.

⁵⁰ Dì má ni tàle dhi, akódhi ni tolí nda adré móndí ki adrí lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi be. Asà dhi, tà ángùdhi má dré adrélé tàle dhi, má adré tàà ngóro áma Atá dré tàle má kòtà dhi tìni.»

13

Yésu dzì àyi lebèbhá ki pá

¹ Gwányá Pásiká àdhya kandrá dhi, Yésu nì tá tàle dhi, lókyá í dré ngàzo bvò kònìdhi 'àsè ìle àyi Atá véna dhi kitswá dre dhi be. Lè tá ngbú àyi lebèbhá bvò dri dhi i tò. Dì gò adrélé àyi ki le tsàle kùdù na.

² Ìndró sè dhi, Yésu i lebèbhá ni ìbe dhi ì adré tá ngá nya. Dì Dzàborò bhà tá tà Yúdàsì Ìsikàriyótà, Simónà ni mvá ni togó na, kòlefèrò Yésu kàribhá i drígá.

³ Yésu nì tá tàle dhi, àyi Atá tayí tá tà títi dhi i í drígá, í angá tá Giká vélèsè, ìndì í adré 'òle gòle Giká véna dhi be.

⁴ Dì dré ngàzo misá làgàsè, kítá í dré tá asolé kítá àzya dri dhi ni avù gò, kítá àzya adózo dròle àyi kípilé 'á.

⁵ Dré yì adózo dàle kòtà na gò, kidhózo adrélé àyi lebèbhá àlo àlo dhi ki pá dzi, adrézó pá nda ki atrì kítá í dré tá dròle àyi kípilé 'á nda sè.

⁶ Kòtsa Simónà Pèterò rú dre dhi, akódhi nda dré tàzoá drá dhi: «Mírì, mí ni tsì áma pá dzi bàti?»

⁷ Yésu logó drá dhi: «Tà má dré adrélé 'òle kònìdhi, mí nì rè nyànomvá ko. Dì, mí ni go tà nda ni àndu ni ndò.»

⁸ Pèterò tà drá dhi: «Kóko! Mí kitswá áma pá dzi tàdzí ko!» Yésu logó drá dhi: «Má kòdzì mi ko dhi, mí kitswá véle adrélé áma lebèlepi ró ko.»

⁹ Dì Simónà Pèterò tà drá dhi: «Mírì, kàdré kònìni dhi, mí kòdzì ngbà 'í áma pá kòdhyia ko, mí kòdzì kókpà áma drígá i áma drì be!»

¹⁰ Dì Yésu logó drá dhi: «Adré làá dhi, dhya àyi dzìlepi dre dhi kògò ngbà 'í àyi pá dzi kòdhyia. Dì akódhi nì rúbhá wáyi dhi ni adré ndí àko. Àmì, áma lebèbhá ni ì, àmì kemve kpírkpírì. Dì, àmì títi ko.»

¹¹ Tà tà kònìni, dré tà nìle àdhi adré tá 'òle àyi lefè kàribhá i drígá nì ya dhi be dhi sè. Asà dhi, tà tá dhi: «Àmì títi nì i kemve ko.»

¹² Dì Yésu kòdzì àyi ki pá i akílé títi dre dhi, dré gòzo àyi kítá asó, gòzo lírlé misá làga. Dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nì tsì tà má dré 'òle àmì dré kòdhi ni àndu be?»

¹³ Mì adré àmìkya áma zi tà tadhálépi ró, ìndì Mírì ro. Mì adré tà nda nì ta kyá, tàko ko, ma kònìni bàti.

¹⁴ Dì ngóro ma, àmì ki Mírì ro ìndì àmì ki tadhálépi ró nì, má dré àmì ki pá dzìle dhi tìni dhi, lè mì kàdré kókpà àmì ki adrúpi ki pá dzi àmì kòfalèsè.

¹⁵ Tàko ko, má 'o tà kòdhi àmì dré nòle, mì kàdré kókpà 'oá ngóro má dré 'òle àmì dré dhi tìni.

¹⁶ Má adré tà bàti ta àmì dré: Dhya adrélépi màràbà ro dhi lavú àyi mírì ko. Dhya mùle dhi lavú kpà dhya àyi mùlepi dhi ko.

¹⁷ Nyànomvá dhi, mì nì tà nda kòdhi i be. Dì mì kàdré tà nda ki 'o dhi, Giká nì tà tani bha àmì dri.

¹⁸ Má adré àmi wáyi dhi ki tà ta kòdhyà ko. Má nĩ mána dhyà má dré kipèle dhi i dóro. Di, adré leá dhi, tà tisile Giká ni Kúlí na kònìdhi kò'o ru: <Dhyà mà dré áma mápà nyàzo tùmání ába dhi alá ína i má rú nì.>*

¹⁹ Má adré tà kòdhi ni ta àmi dré drìdrì tà nda ni atsama kandrà, tà nda kònì dra ru 'o dhi, mì kòka'irò dhi, ma Dhyà adrelépi be dhi 'i.

²⁰ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhyà ángùdhi adrelépi mómí má dré mùle dhi ni ka'í dòle dóro dhi, adré áma tándi ni ka'í kòdhyà. Dhyà ángùdhi adrelépi áma ka'í dòle dóro dhi, adré dhyà áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhyà.>

Yésu longó dhi, Yúdásì ni áyi lefe kàribhá i drígá

(A kònò kpà Mátáyò 26:20-25; Márokò 14:17-21; Lúkà 22:21-23)

²¹ Yésu kòtà tà nda i dre dhi, akódhi ni togó dré lanzìzo tò gò, dré tazoá ngádra 'á dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi ki àlo ni áma lefe kàribhá i drígá.»

²² Di akódhi ni lebebhá i dré adrézó ru no, adrelé lizíá àyi kòfalésè ngalè adré tá àdhi ni tà ta ya dhi.

²³ Akódhi ni lebebhá nda ki àlo dré lèle tò dhi, lírì tá adrelé akódhi làga.

²⁴ Di Simónà Pètèrò dré akódhi nda ni agózó drígá sè, kòliziró Yésu nizoá ngalè adré tá àdhi ni tà ta ya dhi.

²⁵ Di akódhi nda dré áyi bhèzo Yésu agá lizíá tíá dhi: «Mírì, dhyà nda àdhi 'i?>

²⁶ Yésu logó drá dhi: «Akódhi nda dhyà má dré dra mápà kígá kònìdhi ni sòzo súpù na fèzoá drá dhi 'i.» Di kòso mápà kígá nda súpù na dre dhi, dré fèzoá Yúdásì Isikàriyótá, Simónà ni mvá dré.

²⁷ Yúdásì kòdo mápà kígá nda dre dhi, Sàtánà dré ndiri fizo akódhi léna. Di Yésu dré tazoá drá dhi: «Tà mí dré adrelé 'òle kòdhi, mì kò'o mbèlè.»

²⁸ Di, dhyà àlo àyi adrebhá tá mísá làgàsè nda i kòfalé dhi nĩ ngalè Yésu tà tá tà nda drá àdho tà sè ya dhi ko.

²⁹ Yúdásì dré tá adrelé láfa líkí nì dhi sè dhi, àyi ki àruka i adré tá kisúá dhi, kònò Yésu adré tá taa drá dhi, kòlì ngá gí àyi dré gwányá nì tà sè yà, kó ngalè, kòlì ngá fe lemerèbhá i dré ya dhi.

³⁰ Di Yúdásì kòdo mápà kígá nda dre dhi, dré ngàzo pfòle kivi na. Lókyá nda tá ngátsi 'i.

Yésu fe tòlí tídhí ro dhi

³¹ Di Yúdásì kòpfò dre dhi, Yésu dré tazoá dhi: «Nyànomvá dhi, Giká ni Mómí ni Mvá ni mĩ bha lanzìle. A ni kpà áyi mĩlanzilanzì tadhá akódhi nda rú.

³² Di Giká kàdré áyi mĩlanzilanzì tadhá akódhi rú dhi, a ni kókpà áyi Mvá nda ni mĩ bha lanzìle áyi tándi léna. Bàti, a ni akódhi ni mĩ bha lanzìle nyànomvá.

³³ Áma ànzì i, ma dhu rè àmi ìbe ngbà 'í lókyá tsá sè. Mì ni áma nda. Di, ngóro má dré tá tàle Yúdà ànzì i dré dhi tìni dhi, má adré kpà taa nyànomvá àmi dré dhi: Mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko.

³⁴ Má adré tòlí tídhí ro kònìdhi ni fe àmi dré kòdhyà: Mì kàdré ru le àmi kòfalésè. Ngóro má dré àmi ki lèle tò dhi tìni dhi, àmi, mì kàdré kókpà ru le àmi kòfalésè tò.

³⁵ Mì kàdré ru le àmi kòfalésè kònini dhi, mómíyá wáyi dhi ki níá tàle dhi, àmi áma lebebhá 'i bàti dhi be.>

Yésu longó dhi, Pètèrò ni áyi ga

(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Márokò 14:27-31; Lúkà 22:31-34)

³⁶ Gò Simónà Pètèrò dré tazoá drá dhi: «Mírì, mì adré lile ángolé?» Di Yésu logó drá dhi: «Àrà má dré adrézó lile lána dhi, mì kitswá áma lebè lizo lána nyànomvá bwà ko. Dì, mì nì go mína áma lebè lizo lána ndò.»

³⁷ Pètèrò tà drá dhi: «Mírì, má kitswá àmi lebè nyànomvá bwà ko àdho tà sè? Ma gánzi ró áma lídrì fe drázo mí dré!»

³⁸ Di Yésu logó drá dhi: «Mì nì tsì àmi lídrì fe drázo má dré bàti? Má adré tà bàti ta mí dré: Drìdrì ágólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrà dhi, mì nì áma ga vesè be na.>

14

Yésu tìndrì áyi lebebhá ki togó

¹ Yésu gò taa áyi dré dhi: «Mì kótayí àmi ki togó adrelé lanzìle ko. Mì kàdré Giká ni ka'í, adrézó kpà áma ka'í.

² Áma Atá ni dzó na dhi, àrà adrézó lána dhi i be bí. Má adré lile kònale kitswálé àrà ledé àmi dré. Kàdré tá kònini ko dhi, kònò má kitswá tá taa àmi dré ko.

* 13:18 13:18 A kònò Longó i 41:10.

³ Dì má kòlì àrà ledé àmi dré dre dhi, má ni agò àmi ki do lizo àmi íbe má bhàna, mà kàdréro tùmání má be àrà má dré adrézó lána dhi na.

⁴ Mì nì láti lizo àrà má dré adrézó lile lána dhi na dhi be.»

Yésu láti lizo áyi Atá véna dhi 'i

⁵ Tòmá tà drá dhi: «Mírì, mà nì ngalè mí adrè lile ángolé ya dhi ko. Mà ni kitswá láti nda ni nì ngíni?»

⁶ Dì Yésu logó drá dhi: «Ma láti 'i, tà bàti 'i, ìndì lídrì 'i. Dhya àlo kitswá lile áma Atá véna ko, kàdré lile má 'àsè ko dhi.

⁷ Mì kòni ma be dhi, mì nì kókpà áma Atá ni ni be. Kìdhólé nyànomvá dhi, mì nì akódhi be. Mì nò kókpà akódhi dre.»

⁸ Filípò tà drá dhi: «Mírì, mí tadhá áma dré Giká Atá wà! Kòdhi ni kitswá áma dré.»

⁹ Dì Yésu logó drá dhi: «Filípò, ma àmi íbe kíno lésè gò, mí dré rè áma nizo ko? Dhya ángùdhi áma nòlèpi dhi nò áma Atá dre. Mí adrè dì mína tàá dhi <Mí tadhá áma dré Giká Atá wà!> dhi ngíni?»

¹⁰ Mí adrè tsì ka'íá dhi, ma áma Atá léna, ìndì áma Atá má léna dhi ko? Kúlí má dré adrélè tàle àmi dré kòni i, má adrè tàá áma drì sè ko. Be ró dhi, áma Atá adrélèpi adrélè má léna dhi adrè áyi àzì 'o nì.

¹¹ Lè mì kàdré tà má dré adrélè tàle kòni ki ka'í: Ma áma Atá léna, ìndì áma Atá má léna. Mì kàdré tà nda ni ka'í áma kúlí sè ko dhi, mì kàdré di ka'íá tà líndrìga ró má dré adrélè 'òle dhi ki tà sè.

¹² Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélèpi áma ka'í dhi ni kpà ína tà má dré adrélè 'òle dhi ki 'o. A ni ndàndì tà kàdrì dra tà nda ki lavúbhá dhi ki 'o, má dré adrélè lile áma Atá véna dhi sè.

¹³ Má ni tà ángùdhi mì dré dra zìle áma rú sè dhi ni 'o, áma Atá kòkisúró mìlanzìlanzì áyi Mvágó sè be dhi bvó.

¹⁴ Bàti, tà ángùdhi mì dré dra zìle má tí áma rú sè dhi, má ni 'òá.»

Yésu lazì dhi, áyi Atá ni Tírì Lólo amù

¹⁵ Yésu gò tàá dhi: «Mì kàdré áma le dhi, mì nì kókpà áma tòlì ki ka'í 'òle.

¹⁶ Má ni tà zi áma Atá tí, kòfèró dhya ázya dra àmi ki drì tàlèpi dhi, kàdréro tùmání àmi íbe kóná vèsè kólyá.

¹⁷ Akódhi nda, Tírì Lólo adrélèpi tà bàti Giká àdhya ni tadhá dhi 'i. Mòndyá bvò kòndi àdhya ì kitswá akódhi ni kisú bwá ko, ì dré akódhi ni nòle ko dhi se, ìndì ì dré akódhi ni nìle ko dhi sè. Dì, àmi ró dhi, mì nì àmìkya akódhi be, dré adrélè àmi íbe dhi sè, ìndì dré dra adrélè àmi léna dhi sè.

¹⁸ Má kitswá àmi ki tayì adrélè kìmvoanzi ì ró ko. Má ni dra agò àmi vélé.

¹⁹ Tayì ngbà 'i lókyá tsà, mòndyá bvò kòndi àdhya ì dré gòzo vélé áma no ko. Dì, àmi ró dhi, mì nì àmìkya áma no. Má dré adrélè lídrì íbe dhi sè dhi, mì nì kókpà adrè lídrì íbe.

²⁰ Kítú nda kònàdhi tú dhi, mì nì nǎ tàle dhi, ma áma Atá léna, àmi má léna, ìndì ma àmi léna dhi be.

²¹ Dhya ángùdhi adrélèpi áma tòlì íbe gò, adrézó ka'íá 'òle dhi, akódhi nda adrè áma le nì. Áma Atá ni dhya adrélèpi áma le nda ni le. Dì má ni kókpà akódhi ni le, adrézó áma tadhá drá.»

²² Yùdásì, Isikàrìyótà ro ko dhi, lizì tíá dhi: «Mírì, mí ni ngbà 'í àmi tadhá áma dré gò, àmi tadházó mòndyá bvò àdhya ì dré ko àdho tà sè?»

²³ Dì Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi adrélèpi áma le dhi ni tà má dré adrélè tadhálé dhi ki ka'í 'òle. Áma Atá ni akódhi nda ni le. Dì mà ni lí áma ki bhà mo akódhi véna, adrézó tùmání akódhi be.

²⁴ Dì, dhya adrélèpi áma le ko dhi kitswá ína tà má dré adrélè tadhálé dhi ki ka'í 'òle ko. Kúlí mì dré adrélè yìle kòdhi ì, kúlí mána 'i ko. Be ró dhi, kúlí nda ì angá áma Atá áma amùlèpi dhi vélésè.

²⁵ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, má dré rè dhu adrérà'a àmi íbe dhi 'á.

²⁶ Dì, áma Atá ni Dhya dra àmi ki drì tàlèpi dhi ni amù áma rú sè. Akódhi nda, Tírì Lólo 'i. Kàtsá dre dhi, a ni tà títi dhi ki tadhá àmi dré gò, adrézó tà títi má dré tàle àmi dré dhi ki 'o agalé àmi léna dhi nì.

²⁷ Má adrè tà kàdrìkàdrì tayì àmi dré. Má adrè áma tà kàdrìkàdrì fe àmi dré kòdhya. Má adrè feá ngóro bvò kòndhi dré adrélè fèle dhi tíni ko. Dì mì kótayì àmi ki togó adrélè lanzile ko. Mì kàdré kpà ngá ro àlomvá ko.

²⁸ Mì yì tá ma tàrà'a àmi dré dhi: <Má adrè lile, ìndì má ni dra agò àmi vélé.> Mì kàdré tá áma le bàti dhi, kòndò mì nì tá lenzè má dré adrélè lile áma Atá véna dhi sè. Tàko ko, áma Atá nda kàdrì áma lavú.

²⁹ Má tà tà kòdhi ì àmi dré drìdrì tà nda ki atsama kandra, kitswálé tà nda ì kònì dra ru 'o dhi, mì kòka'író be dhi bvò.

³⁰ Má kitswá gòle tà ta àmi ìbe vwàvwà ro ko. Angyá ko, ópí bvò kòndi àdhya adré àlìle. Akòdhi nda rìnyí àko má drìle.

³¹ Di, adré leà dhi, mónnyá bvò kòndi àdhya ì kònì tàle dhi, má adré áma Atá ni le, ìndì má adré tà títi dré tàle má kò'o dhi k'ì 'o káyà dhi. Mì nga, mà kòlìró kònwásè!»

15

Vìnò fa ì kólá ni ìbe dhi

¹ Amvolàsà dhi, Yésu dré gòzo tàà dhi: «Ma vìnò fa bàti dhi 'i. Áma Atá, vìnò fa nda ni likìlépi 'i.

² Adré kólá àngùdhi má rú adrélépi lò'wa 'a ko dhi ni ga sèle. Di, kàdré ìna kólá adrélépi lò'wa 'a dhi ni tà sè dhi, adré kólá nzi rúá dhi ki si, kólá nda kògòró véle adrélé lò'wa 'a wáláká ni ni lavú.

³ Àmi ró dhi, mì atsa kemve kpíríkpíri, kúlí má dré tàle àmi dré dhi ì sè dre.

⁴ Lè mì kàdré adrélé má léna, ngóro má dré adrélé àmi léna dhi tìni. Vìnò fa ni kólá àlo dhi kitswá ìna lò'wa 'a áyi tàndi sè bwà ko, kàdré adrélé vìnò fa rú ko dhi. Kókpa kòdhi tìni, mì kitswá àmikya lò'wa 'a bwà ko, mì kàdré adrélé má léna ko dhi.

⁵ Ma vìnò fa 'i, ìndì àmi kólá ni 'i. Dhya àngùdhi adrélépi adrélé má léna gò má dré adrézó lána dhi, akòdhi nda ni lò'wa 'a bí. Tàko ko, mì kàdré má rúsè lará ro dhi, mì kitswá àmikya tà àlo 'o bwà ko.

⁶ Dhya àlo kàdré adrélé má léna ko dhi, à ni akòdhi nda ni bhe gàrà dri ngóro adrélé kólá bhe dhi tìni gò, dré adrézó 'yòle. A adré kólá làsú be kònini nda ki lomvó dàle àtsi na gò, ì dré adrézó véle.

⁷ Di, mì kàdré àmikya adrélé má léna gò, áma kúlí ì dré adrézó àmi léna dhi, mì ni kitswá tà àngùdhi mì dré adrélé lèle dhi ni zi gò, mì dré tà nda ni kisúzó.

⁸ Mì kàdré lò'wa 'a bí dhi, kòdhi mì adré tadhá dhi, àmi áma lebbhá 'i bàti gò, mì dré adrézó áma Atá ni rú bha kùle àsà.

⁹ Ngóro áma Atá dré adrélé áma le dhi tìni dhi, má adré kókpa àmi ki le. Lè mì kàdré di adrélé áma lèle nda na.

¹⁰ Mì kàdré áma tòlí ki ka'í 'òle dhi, mì ni adré áma lèle na, ngóro má dré adrélé áma Atá ni tòlí ki ka'í 'òle, adrézó kpà akòdhi ni lèle na dhi tìni.

¹¹ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, mì kàdré áma kólénzè ìbe àmi léna, ìndì àmi ki kólénzè kògarò kitswálé títi.

¹² Tòlí má dré adrélé fèle àmi dré dhi, tòlí kònìdhi 'i: Lè mì kàdré ru le àmi kòfalésè, ngóro má dré adrélé àmi ki le dhi tìni.

¹³ Lèle kàdrì lèle àruka títi dhi ki lavúlépi dhi, kònìdhi 'i: A kòfè dhyá ki lídrì dhyá ki arúpi k'ì tà sè.

¹⁴ Àmi áma arúpi 'i, mì kàdré tòlí má dré adrélé fèle dhi k'ì 'o dhi.

¹⁵ Má adré gòle véle àmi k'ì zi māràbà ì ró ko. Angyá ko, dhya adrélépi māràbà ro dhi n'ì ìna tà áyi mūrì dré adrélé 'òle dhi ì ko. Di, má adré mána àmi ki zi arúpi ì ró, má dré tà títi má dré yìle áma Atá vélésè dhi ki tadhále àmi dré dhi sè.

¹⁶ Mì kípè tá ma àmi ko. Be ró dhi, má kípè àmi ma, àmi ki bhàzo adrélé lile lò'wa 'abe, àmi ki lò'wa nda ì kàdréro nyo. Di àsà dhi, áma Atá ni tà àngùdhi mì dré dra žile í tí áma rú sè dhi ni fe àmi dré.

¹⁷ Tòlí mána, tòlí kònìdhi 'i: Mì kàdré ru le àmi kòfalésè.»

Mónnyá bvò àdhya ì bhà togó kònzì Yésu ì rú, lebbhá ni ìbe

¹⁸ «Mónnyá bvò àdhya ì kàdré togó kònzì bha àmi rú dhi, mì kòtìvì ko tàle dhi, àyi nda ì bhà tá zyà togó kònzì má rú 'íká.

¹⁹ Mì kàdré tá bvò kòndi àdhya ró dhi, kònò mónnyá bvò kòndi àdhya k'ì tá adré àmi ki le móní àyikya ì ró. Di, má kípè mána àmi apfòle bvò kòndi lésè gò, mì dré adrézó véle bvò kòndi àdhya ró ko. Àsà dhi, mónnyá bvò kòndi àdhya ì adré togó kònzì bha àmi rú.

²⁰ Lè mì kàdré kúlí má dré tá tàle àmi dré kònìdhi ni kisú: «Dhya adrélépi māràbà ro dhi lavú áyi mūrì ko.» Móní ì kòpfo áma mì 'í dhi, ì ni kókpa àmi k'ì mì pfo. Í kòka'í áma kúlí 'òle 'í dhi, ì ni kókpa àmi k'ì kúlí ka'í 'òle.

²¹ Í ni tà nda kòdhi k'ì 'o àmi rú áma tà sè, ì dré dhya áma amùlepi dhi ni nìle ko dhi sè.

²² Kònò má kàlì tá tà ta àyi dré ko dhi, à kitswá tá tà bha àyi dri àyi k'ì tàkònzì sè ko. Di, nyànómvá dhi, àyi àyikya tà àlo ì dré kitswázó àyi k'ì tarà ga àyi k'ì tàkònzì sè dhi àko.

- ²³ Dhya ángùdhi adrelépi togó kònzì bha má rú dhi, adré kókpà bhàà áma Atá rú.
- ²⁴ Kònò má kò'o tá tà líntríga ró dhya ázya dré 'òle tàdzí ko dhi ì àyi kòfalé ko dhi, à kitswá tá tà bha àyi dri àyi ki tàkònzì sè ko. Di, nyànomvá dhi, ì nò tà líntríga ró nda ì 'í gò, ì dré àyikya togó kònzì bhàzo má rú, ìndì áma Atá rú.
- ²⁵ 'Ì 'ò kònìni kitswálé tà tsìsìlè àyi ki tàtrítrí kúlí na kònìdhi kò'oró ru be dhi bvó: «'Ì bhà togó kònzì má rú tà àndu àko.»*
- ²⁶ Má ni Dhya dra àmi ki drí tàlèpi dhi ni amù àmi dré áma Atá vélèsè. Akódhi nda, Tirí Lólo adrelépi tà bàti tadhá, ìndì adrelépi angalé Giká vélèsè dhi 'i. Di kàtsá dre dhi, a ni áma tà longó àmi dré ni.
- ²⁷ Àmi ró dhi, m̀ ni kókpà áma tà longó móndí ì dré. Tàko ko, àmi túmāni má be kidhólé áma àzi ni kidhoma lèsè.»

16

- ¹ «Má tà tà kòdhi ì àmi dré, m̀ kòkìtswáró àmi ki tà ka'ika'í tayí ko.
- ² Tàko ko, à ni àmi ki dro lisámbò dzó ì lèsè. Lókyá adré ndìndì alilè, móndyá dra àmi ki tufúbhá todràle dhi ki kisùá dhi, ì adré àyikya tà 'ò Giká dré.
- ³ 'Ì ni 'òá kònìni, ì dré Giká Atá ni nìle ko dhi sè, ìndì ì dré áma nìle ko dhi sè.
- ⁴ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, kitswálé lókyá ì dré dra tà nda ki 'òzo dhi kònì atsa dhi, tà má dré tàle àmi dré nda ì kàgáro àmi léna be dhi bvó.»

Tirí Lólo ni àzi

- ⁵ «Má tà tá tà nda ì àmi dré drìdrì ko, má dré tá dhu rè adrelé àmi ìbe dhi sè.
- ⁶ Nyànomvá dhi, má adré lile dhya áma amùlèpi dhi véna. Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi adré lizíá má tí ngalè má adré lile angolé ya dhi ko.
- ⁷ Be ró dhi, kizà adré ína gale àmi ki togó na, tà má dré tàle àmi dré nda ì sè.
- ⁸ Di, má adré mána tà bàti tà àmi dré: Dóro ni àmi dré dhi, má dré lile dhi. Angyá ko, má kòli ko dhi, Dhya dra àmi ki drí tàlèpi dhi kitswá alilè àmi vélé ko. Di, má kòli dhi, má ni mána akódhi nda ni amù àmi vélé.
- ⁹ Akódhi kàtsá dre dhi, a ni móndyá bvò kòndi àdhyà ki tàkònzì tadhá àyi dré, adrézó Giká ni tà gyágya tadhá àyi dré, adrézó kpà tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tadhá àyi dré.
- ¹⁰ A ni àyi ki tàkònzì tadhá, ì dré adrelé áma ka'í ko dhi sè.
- ¹¹ A ni Giká ni tà gyágya tadhá, má dré adrelé lile áma Atá véna gò, m̀ dré gòzo vélé áma no ko dhi sè.
- ¹² A ni tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tadhá, Giká dré ópí bvò kòndi àdhyà ni tàbvó tàle dre dhi sè.
- ¹³ Ma dhu rè tà ìbe bí tàle àmi dré. Di, nyànomvá dhi, m̀ kitswá rè tà nda ki mvo bwá ko.
- ¹⁴ Di, Tirí tà bàti àdhyà nda kàtsá dre dhi, a ni àmi ki tidrì tà bàti wáyi dhi léna. Angyá ko, kitswá ína tà tà àyi drí sè ko. Be ró dhi, a ni ngbà 'í tà ì dré dra yìlè dhi ki tà àmi dré kòdhyà. A ni kókpà tà dra atsábhá dhi ki longó àmi dré.
- ¹⁵ A ni m̀lanzìlanzì fe má dré. Tàko ko, a ni tà ì dré dra kisúlé má vélé dhi ki do longólé àmi dré.
- ¹⁶ Tà títi áma Atá àdhyà ì kókpà mána 'i. Di ásá dhi, má tà tá dhi, Tirí nda ni tà ì dré dra kisúlé má vélé dhi ki do longólé àmi dré.»

Yésu ni lebhá ki kizà ni ru ladzá atsálé kólénzé ro

- ¹⁷ Yésu gò táá dhi: «Tayí lókyá tsà, m̀ dré gòzo vélé áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, m̀ dré gòzo áma no.»
- ¹⁸ Di akódhi ni lebhá ki àruka ì dré lizízóá àyi kòfalèsè dhi: «Adré leá tàle ngíni? Tà tá dhi: «Tayí lókyá tsà, m̀ dré gòzo vélé áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, m̀ dré gòzo áma no.» Tà tá kpà dhi: «Má adré lile áma Atá véna.»
- ¹⁹ Adré leá tàle ngíni, dré adrerá'a táá dhi «lókyá tsà» dhi 'á dhi? Mà ni ngalè adré àdho tà ta ya dhi ko.»
- ²⁰ Yésu dré nìzoá tàle dhi, ì adré tá tà le lizílé í tí tà nda dri dhi be gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «M̀ adré lizíá àmi kòfalèsè ngalè tà má dré tàle nda ì adré leá tàle ngíni ya dhi? Má tà tá dhi: «Tayí lókyá tsà, m̀ dré gòzo vélé áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, m̀ dré gòzo áma no.»
- ²¹ Má adré tà bàti ta àmi dré: M̀ ni àmìkya àwò ngo adrézó tongólé. Di, móndyá bvò kòndi àdhyà ki àyikya lenzé. Àmi ki togó ni kizà nya. Di, kizà nda ni ína ru ladzá atsálé kólénzé ro.

* 15:25 15:25 A kònò Longó ì 35:19; 69:5.

²¹ Tòkò adrélépi 'òlè ùlè dhi adrè kizà nya, akódhi ni lókyá tìzo dhi dré atsálé ànyi dre dhi sè. Dì, kòti dre dhi, adrè gòlè vélé àyi kizà nda ni tà kisú ko. Angyá ko, adrè lenzélé dré mvá ùlè apfòlè bvò dri dre dhi sè.

²² Tà nda kòdhi kòkpà kònìni àmi ki tà sè. Nyànomvá dhi, àmi ki togó adrè gàlè kizà sè. Dì, má ni go àmi ki no gò, àmi ki togó dré gòzo adrélé lenzélé. Dì dhya àlo kitswá kòlénzè nda ni tingá àmi ki togó lésè bwá ko.

²³ Kìdhólé lókyá nda kònàdhi sè dhi, mì kitswá gòlè vélé tà àlo lizí má tí ko. Má adrè tà bàti ta àmi dré: Ama Atá ni tà àngùdhi mì dré dra zìlè í tí áma rú sè dhi ni fe àmi dré.

²⁴ Atsálé nyànomvá kònìdhi dhi, mì zì rè tà àlo áma rú sè dhi ko. Lè mì kàdré tà zì áma rú sè gò, mì kòkisúró tà nda, àmi ki kòlénzè kògaró kitswálé títi be dhi bvó.»

Yésu lavú bvò kònìdhi

²⁵ «Má tà tà kòdhi ì àmi dré kùlì alaala sè. Dì, lókyá adrélépi alìlè dhi sè dhi, má kitswá gòlè vélé tà ta àmi dré kònìni ko. Be ró dhi, má ni mána áma Atá ni tà ta àmi dré ngádra 'á.

²⁶ Lókyá nda sè dhi, mì ni adrè tà zì áma Atá tí áma rú sè. Má adrè tàá ko tàlè dhi, má ni tà nda kì zì áma Atá tí àmi dré ma dhi.

²⁷ Tàko ko, áma Atá ni tàndi adrè àmi ki le, mì dré adrélé áma le dhi sè, ìndì mì dré ka'ìlè dhi má angá akódhi vélésè dhi sè.

²⁸ Bàti, má angá áma Atá vélésè alìlè bvò kònìdhi lé. Dì nyànomvá dhi, má adrè bvò kònìdhi ni tayí, gòzo áma Atá véna.»

²⁹ Dì akódhi ni lebhàhà ì tà drá dhi: «Nyànomvá dhi, mí adrè vélé tà ta ngádra 'á, kùlì alaala sè ko.

³⁰ Nyànomvá dhi, mà nì tàlè dhi, mí nì tà títi dhi ì be. Lè kpá à kògò tà àlo lizí mí tí dhi ko. Dì ásà dhi, mà ka'ì tàlè dhi, mí angá Gìká vélésè káyà dhi.»

³¹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì adrè tsì áma ka'ì nyànomvá?

³² Mì yì rè ká! Lókyá adrè alìlè, atsá kpá dre, à ni àmi ki lapé ràlè àmi àlo àlo títi dhi kì dzó ì 'àsè. Mì ni áma tayí adrélé kalóma. Dì, má kitswá mána adrélé kalóma ko, áma Atá dré adrélé túmàni má be dhi sè.

³³ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, mì kàdré ró adrélé tà kìdrìkìdrì ìbe, mì dré adrélé má lèna dhi sè. Bvò kònìdhi lé dhi, mì ni adrè kizà nya tò. Dì, mì kàdré àmìkya togó tsì! Má lavú mána bvò nda dre!»

17

Yésu zì tà àyi Atá tí àyi tàndi dré

¹ Yésu kòtà tà nda ì dre dhi, dré mì tingázó kurú na bhù na, tàzoá dhi: «Tátá, lókyá kitswá dre. Mí bhà àmi Mvágó ni mì lanzìlè wà, àmi Mvágó kòbhàró kòkpá àmi mì lanzìlè be dhi bvó.

² Tàko ko, mí afè rìnyí akódhi dré adrézó mómnyá wáyi ì drìlè, kòfèrò lídrì kóná vésè kólyá dhi mómnyá wáyi mí dré afèlè ì dré dhi ì dré.

³ Lídrì kóná vésè kólyá nda, tà kòni 'i: adrélé mí, Gìká bàti àlo kwákwá dhi ni ni dhi, ìndì adrélé Yésu Krìsto mí dré amùlè dhi ni ni dhi.

⁴ Má tadhá àmi mìlanzilanzì mómnyá bvò dri dhi ì dré nòlè dre. Angyá ko, má 'o àzì mí dré afèlè má dré 'òlè dhi akílè dre.

⁵ Dì nyànomvá dhi, Tátá, mí bhà áma mì lanzìlè mí làga, mìlanzilanzì má dré tá adrézó ába mí làga drìdrì bvò ni bhàma kandrá dhi sè wà.»

Yésu zì tà àyi Atá tí àyi lebhàhà ì dré

⁶ «Má tadhá mì mómnyá mí dré adólé bvò kòndi lésè afèlè má dré dhi ì dré dre. Ayi nda ì tá mána 'i. Dì mí afè tà àyi má dré gò, ì dré àmi kùlì ka'ìzo 'òlè.

⁷ Nyànomvá dhi, ì nì tàlè dhi, tà títi mí dré afèlè má dré dhi ì angá mí vélésè dhi be.

⁸ Tàko ko, má fè àyi dré kùlì mí dré afèlè má dré dhi ì gò, ì dré kùlì nda kì ka'ìzo. Dì ì nì bàti tàlè dhi, má apfò mí vélésè dhi. Ì ka'ì kpá tàlè dhi, mí amù ma mì.

⁹ Má adrè tà zì mí tí àyi nda ì dré. Má adrè tà zì mómnyá bvò àdhyá ì dré ko. Be ró dhi, má adrè mána tà zì àyi mí dré afèlè má dré nda ì dré. Angyá ko, àyi mána 'i.

¹⁰ Ngá wáyi mána ì kòkpá mána 'i. Ngá wáyi mána ì kòkpá mána 'i. Dì má kisú mìlanzilanzì àyi nda ì sè dre.

¹¹ Nyànomvá dhi, má adrè mána lile mí véna. Má gò vélé adrélé bvò kònìdhi lé ko. Dì, àyi nda ì dhu rè àyikya bvò kònìdhi lé. Ama Atá loló ni, mí kàdré àyi kì líkí àmi rú mí dré afèlè má dré dhi ni rìnyí sè, ì kàdré ró ngá àlo ró, ngóró mà dré adrélé mí be ngá àlo ró dhi tíni.

¹² Má dré tá adrèrà'a àyi ìbe dhi 'á dhi, má adrè tá àyi kì líkí àmi rú mí dré afèlè má dré nda ni rìnyí sè. Má su tá àyi rú gò, àyi kì àlo dré avizo ko, kàdré ngbà 'í mvá adrélépi

tá lile dràdrà kisu dhi 'i ko dhi.* Tà nda kòdhi atsá kònini, kitswálé tà tisile ámi Kúli na dhi ì kò'oró ru be dhi bvò.†

¹³ Nyànomvá dhi, má adré lile mí véna. Di má adré tà kòdhi ki ta má dré rè dhu adrèrà 'a bvò kòndhi lé dhi 'á, ì kàdréro adrélé áma kólénzé íbe, ìndi kólénzé nda kògaró àyi léna kitswálé títi.

¹⁴ Má fè àyi dré ámi kúli gò, mónyá bvò kòndi àdhyà ì dré togò kòndi bhàzo àyi rú, ì dré adrélé bvò kòndi àdhyà ró ko dhi sè, ngóro má dré kpà adrélé bvò kòndi àdhyà ró ko dhi tíni.

¹⁵ Má adré tà zi mí tí, mí kòtingáro àyi bvò kòndi 'ásè dhi ko. Be ró dhi, má adré mána tà zi, mí kàdréro àyi ki kúli sè dhi ì dré.

¹⁶ Àyi nda ì móní bvò kòndi àdhyà 'i ko, ngóro má dré kpà adrélé móní bvò kòndi àdhyà 'i ko dhi tíni.

¹⁷ Mí kòbhà àyi twá adrélé mónyá lólo mína ì ró tà bàti sè. Ámi kúli, tà bàti nda 'i.

¹⁸ Ngóro mí dré áma amùle bvò kòndhi lé dhi tíni dhi, má adré kókpà àyi ki mu lile bvò nda 'ásè.

¹⁹ Àyi nda ki tà sè dhi, má adré áma tàndi ni fe adrélé ámi tà 'o, ì kàtsáro mónyá lólo mína ì ró tà bàti sè.»

Yésu zi tà àyi Atá tí mónyá wáyi dra àyi ka'ibhá dhi ì dré

²⁰ «Má adré ngbà 'í tà zi mí tí àyi nda ì dré ko. Má adré kókpà tà zi mónyá dra áma ka'ibhá àyi nda ki kúli sè dhi ì dré.

²¹ Tátá, má adré tà zi, àyi títi nda ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro mí dré adrélé má léna dhi tíni, ìndi má dré adrélé mí léna dhi tíni. Lè ì kàdré kókpà áma léna, mónyá bvò kòndi àdhyà ì kòka'íro dhi, mí amù ma mí.

²² Má fè àyi dré milanzilanzi mí dré afèle má dré dhi, ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro mà dré adrélé mí be ngá àlo ró dhi tíni:

²³ ma àyi léna, ìndi mí má léna. Lè ì kàdré kókpà ngá àlo ró kitswálé títi, mónyá bvò kòndi àdhyà ì kònró tàle dhi, mí amù ma mí, ìndi mí adré àyi ki le ngóro mí dré adrélé áma le dhi tíni.

²⁴ Tátá, má adré léá dhi, mónyá mí dré afèle má dré nda ì kàdré túmání má be àrà má dré adrézó lána dhi na, ì kàdréro áma milanzilanzi no be dhi bvò. Mí afè má dré milanzilanzi nda, mí dré tá áma lèle drìdrì bvò ni bhàma kandra dhi sè.

²⁵ Áma Atá gyágya ni, tágba mónyá bvò kòndi àdhyà ì dré ámi nizo ko dhi, má ní mána mi be. Mónyá áma ka'ibhá nda ì ní kpà tàle dhi, mí amù ma mí dhi be.

²⁶ Má 'o mi àyi nda ì dré nile. Má ni kpà go adrélé ámi 'o ì dré nile, kitswálé lèle mí dré adrézó áma le ásá dhi kàdréro àyi léna, ìndi áma tàndi má kàdréro àyi léna.»

18

Yésu ni rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Mároko 14:43-50; Lúka 22:47-53)

¹ Yésu kòtà tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo lile lebèbhá ni íbe zyàle yábhru rú zile Kèdróna dhi ni ta'á na. Gò ì dré fizo amvú àlo òlivè fa kya na.

² Di Yùdási adrélépi tá 'òle akódhi ni lefè kàribhá ì drígá dhi ni tá kpà àrà nda be. Angyá ko, Yésu ì lebèbhá ni íbe dhi ì adré tá ru kimó kònale rà.

³ Di Yùdási nda dré Rómá ki sódá zyandre dhi ki adrìzo ì vésè, túmání tépelò likíbhá àruka angábhá kòwána kàdri ì vélésè ìndi Fàrisáyò ì vélésè dhi íbe, alizo àyi íbe. Àyi nda ì ru tá átsi ì, tálá ì, ìndi ádzú ngá íbe àyi drígá.

⁴ Di Yésu ní tà tà títi adrèbhá 'òle atsálé ì rú dhi ì be gò, dré àyi kisízó àyi nda ì véna, lizíá àyi tí dhi: «Mí adré àdhi ni nda?»

⁵ Ì logó drá dhi: «Yésu Nàzàrétá lésè dhi.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Ma 'i.» Yùdási adrélépi akódhi ni lefè àyi drígá nda totó tá ì àyi kòfalé.

⁶ Di Yésu kòtà dhi «Ma 'i» àyi dré dre dhi, ì dré gòzo bvólé ro ledhélé kiní mí.

⁷ Gò Yésu dré gòzo tódhyá lizíá àyi tí dhi: «Mí adré àdhi ni nda?» Ì tà dhi: «Yésu Nàzàrétá lésè dhi.»

⁸ Di Yésu logó dhi: «Má tà tà àmi dré dhi, ma 'i dhi dre. Mí kàdré áma nda kòdhyà dhi, mí tayí di mónyá kòni ì lile.»

⁹ Tà nda kòdhi atsá tá kònini, kitswálé kúli Yésu dré tá tàle kòndhi kò'oró ru: «Má tayí dhyà mí dré afèle má dré dhi ki àlo avile ko.»*

* 17:12 17:12 «Mvá adrélépi tà lile dràdrà kisu» kòndhi tá Yùdási Isikàriyótá 'i. † 17:12 17:12 A kònò Longó ì 41:10; Yòwani 13:18. * 18:9 18:9 A kònò Yòwani 6:39; 17:12.

¹⁰ Gò Simóna Pétèro adrélepi tá sápi íbe dhi, dré ngázo sápi nda ni asé gò, kòwàna ki kàdrì ni màràbà ni bí dríagó lèsè dhi ni bvwàzo kàle. Màràbà nda ni rú tá Màlókò.

¹¹ Dì, Yésu dré tàzoá Pétèro dré dhi: «Mí logó sápi mína àrà ni na. Adré lèá má kòmvu tsì kòpò kizà àdhyà áma Atá dré afèle má dré mvùle ni ko?»

Yésu pfo Anà kandrà

¹² Gò Rómá ki sòdá nda i, àyi ki kàdrì, tsàle Yúdà ànzi ki tépelò líkíbhá nda íbe dhi, ì dré Yésu ni rùzo adróle.

¹³ I dré zyà akódhi ni drizo lizo ába Anà, Kàyáfà ni andrì bhàna. Kàyáfà nda tá kòwàna ki kàdrì 'i kóná nda kònàdhi sè.

¹⁴ Akódhi nda tá dhyà tàlepi Yúdà ànzi ì dré dhi «Dóro ni, dhyà àlo dré dràle móndyá wáyi ì dré dhi» dhi 'i.

Pétèro gá Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:69-70; Márokò 14:66-68; Lúka 22:55-57)

¹⁵ Simóna Pétèro ì Yésu ni lebèlepi àzya dhi be dhi, ì adré tá lìle Yésu vèsè. Kòwàna ki kàdrì ni tá Yésu ni lebèlepi nda be go, à dré akódhi ni tayízó file Yésu vèsè kòwàna ki kàdrì nda ni bhà'álé na.

¹⁶ Dì, Pétèro totó tá ína ì adréle kivi na dzóti làga. Dì Yésu ni lebèlepi, kòwàna ki kàdrì dré tá nìle be nda dré pfozo tà ta mvátòkò adrélepi tá dzóti nda ni líkí dhi be gò, dré Pétèro ni 'òzo file.

¹⁷ Gò mvátòkò adrélepi dzóti líkí nda dré lizizóá Pétèro tí dhi: «Mí tsì dhyà kòdhi ni lebèbhá ki àlo 'i ko?» Dì, Pétèro logó dhi: «Kóko, ma 'i ko.»

¹⁸ Àrà nda dré tá adréle kidhì ro dhi sè dhi, màràbà ì tépelò líkíbhá íbe dhi ì turú tá àtsí gò, ì dré àyi ki totózó làgàsà adréle yóá. Dì Pétèro dré kpà àyi totózó adréle àtsi yo àyi kòfálé.

Kòwàna ki kàdrì lizí tà Yésu tí

(A kònò kpà Mátáyò 26:59-66; Márokò 14:55-64; Lúka 22:66-71)

¹⁹ Dzó nda na dhi, kòwàna ki kàdrì dré Yésu ni lizizó akódhi ni lebèbhá ki tà sè, ìndì tà dré adréle tadhále dhi ki tà sè.

²⁰ Dì Yésu dré logózóá drá dhi: «Má tà tá mána tà ngádra 'á móndyá wáyi dhi ì kandrà. Vèsè wáyi, má tadhá tà tà lísàmbò dzó 'i 'àsè ìndì tépelò na, àrà Yúdà ànzi wáyi dhi ì dré adrézo ru kimó nda ì 'àsè. Má tà tà tà àlo dhi lùzo ró ko.

²¹ Mí adré dì tà lizí má tí àdho tà sè? Lè mí kòlizi tà móndyá áma kúlí yibhá dhi ì tí. Àyi nda ì nì tà má dré tàle dhi ì dóro.»

²² Yésu kòtà tà nda dre dhi, tépelò líkíbhá ki àlo adrélepi tá ànyi làgá dhi dré akódhi ni mì sàzo gò, tàzoá dré dhi: «Mí adré kúlí logó kòwàna ki kàdrì tí kònini?»

²³ Dì Yésu logó drá dhi: «Má kòtà tà kònzi dhi, lè mí kòtadhá tà kònzi nda àma dré. Dì, má kòtà tà bàti kòdhyà dhi, mí adré dì áma si àdho tà sè?»

²⁴ Gò Anà dré Yésu ni mùzo bá akódhi ni adrèzo ásà dhi íbe í rú lìle Kàyáfà, kòwàna ki kàdrì véna.

Pétèro gò tódhyá Yésu ni ga rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:71-75; Márokò 14:69-72; Lúka 22:58-62)

²⁵ Dì Simóna Pétèro adré tá ína àtsí yo kivi na. Gò lizizóá tíá dhi: «Mí tsì akódhi ni lebèbhá ki àlo 'i ko?» Dì Pétèro dré tà nda ni gázo rè, tàzoá dhi: «Kóko, ma 'i ko.»

²⁶ Gò kòwàna ki kàdrì ni màràbà àlo, adrélepi tá dhyà Pétèro dré tá bí bvwàle dhi ni aró ro dhi, dré tàzoá dhi: «Má nò tsì mì túmání akódhi be amvú òlívè fa kya na ko?»

²⁷ Dì Pétèro dré gòzo tódhyá tà nda ni ga rè. Gbá lókyá nda sè dhi, àgólòwa dré tsírà bhèzo.

Yésu pfo Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Márokò 15:1-5; Lúka 23:1-5)

²⁸ Ngá kòwa dre dhi, ì dré Yésu ni drizo Kàyáfà bhàlèsè, lizo ába Rómá ki gùvèrènerè ni dzó kàdrì na. Dì, Yúdà ànzi Yésu ni dribhá nda ì fí tà àyikya dzó kàdrì nda na ko, ì kàtsáro ndí ró ko, ì kòkítswáro gwányá Pásiká àdhyà ni nya be dhi bvó.

²⁹ Gò Pilátò dré apfòzo àyi vélé, lizíá àyi tí dhi: «Mí adré agó kònìdhi ni asíkí àdho tà sè?»

³⁰ I logó drá dhi: «Akódhi kàdré tá drìkònzi líyí 'i ko dhi, kònò mà kitswá tá alìle akódhi ni fe mí drígá dhi ko.»

³¹ Pilátò tà àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi mì kòdo akódhi tàbvó tàle, ngóro àmi ki tàtrítrí kúlí dré adréle lèle dhi tñi.» Dì Yúdà ànzi nda ì logó drá dhi: «À adré móndí pfuma dràle dhi ni logá áma dré.»

³² Tà nda kòdhi atsá tá kònini, kitswálé kúlí Yésu dré tá tàle í ni ngalè dra dràdrà kára ángúndhi sè ya dhi kò'oró ru be dhi bvó.

³³ Di Pilátó dré gòzo file áyi dzó kàdrì na gò, dré Yésu ni azizó, lizizóá tíá dhi: «Mí, mi ópí Yúdà ànzi kya 'i?»

³⁴ Yésu logó dhi: «Tà mí dré lizilé kòdhi angá ámi tàndi drìlèsè? Kó ngalè, dhya àzaya tà áma tà mí dré nì?»

³⁵ Di Pilátó logó dhi: «Ma dhu Yúdà mvá 'i bàti? Ámi tàndi ni sùrú i kòwánà kàdrì íbe dhi, ì afè mi má dríga áyi. Mí 'o àdho tà 'i?»

³⁶ Yésu logó dhi: «Áma òpì, òpì bvò kòndi àdhya 'i ko. Áma òpì kàdrè tá òpì bvò kòndi àdhya 'i dhi, kònò áma màrábà ì pfu tá làpfú, má dré dhèzo Yúdà ànzi ì dríga ko dhi dre. Di, áma òpì ína òpì kònwa dhi 'i ko.»

³⁷ Pilátó lizí tíá dhi: «Mí di mína ópí 'i?» Di Yésu logó dhi: «Mí tà kyá tàle dhi, ma ópí 'i dhi.† A ti ma ìndi má ali bvò kòndhi lé kitswálé tà bàti longó móndí ì dré. Dhya ángúndhi adrélépi tròle tà bàti rú dhi adrè áma kúlí yi.»

³⁸ Di Pilátó tà drá dhi: «Tà bàti nda àdho 'i?»

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-31; Márokò 15:6-20; Lúkà 23:13-25)

Pilátó kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo pfòle kivi na Yúdà ànzi ì véna gò, tàá àyi dré dhi: «Má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.

³⁹ Di, gwányá Pásikà àdhya tú dhi, mi adrè àkodrà áma ti lizí, má kòtrìrò àmi dré móndí àlo 'ìle bádzo na dhi. Mí adrè di làá dhi, má kòtrì àmi dré ópí Yúdà ànzi kya kòdhi?»

⁴⁰ Di ì dré ngàzo trèle, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Akódhi ko! Mí kàtrì áma dré Bàràbà kòdha!» Di Bàràbà nda tá ína móndí ki kodzólépi ligilé áyi ki kàdrì ì rú dhi 'i.

19

¹ Di Pilátó dré Yésu ni tayízó drìle bhwàle.

² Gò sòdá ì dré fanzì kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé akódhi dri gò, kánzò ká asózó rúá.

³ Di ì dré adrézó alìle akódhi véle adrélé tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!» I adrè tá kpà akódhi ni mì tosa.

⁴ Gò Pilátó dré gòzo tódhya pfòle kivi na, tàá Yúdà ànzi ì dré dhi: «Mì nò rè ká! Má adrè akódhi ni 'o apfòle àmi kandrà, mì kònirò dhi, má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.»

⁵ Di Yésu dré apfòzo kivi le kùlá ledélé kùtsi sè dhi be í dri, ìndi kánzò ká be í rú. Pilátó dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nò rè agó kòndhi ká!»

⁶ Di kòwánà kàdrì ì tépelò líkíbhá íbe dhi ì kònò akódhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé tetrélé, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakipa dri! Mí tidí akódhi!» Di, Pilátó logó àyi dré dhi: «Ámi ki tàndi, mì do akódhi tidíle fa kípakipa dri àmi. Ma ró dhi, má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.»

⁷ Yúdà ànzi ì logó drá dhi: «Áma, áma tátátrí kúlí íbe. Di tátátrí kúlí nda adrè làá dhi, akódhi kòdràdrà dré áyi zìle Giká ni Mvágò ro dhi sè.»*

⁸ Pilátó kòyi tà nda dre dhi, tirì dré gòzo véle akódhi ni 'o lavúle.

⁹ Di dré gòzo Yésu ni dri fizo ába áyi dzó kàdrì na gò, lizizóá tíá dhi: «Mí angá ángolèsè?» Di, Yésu logó ína kúlí ko.

¹⁰ Pilátó gò tàá drá dhi: «Mí adrè tsì kòdhi agíle má tí? Mí nì ko tàle dhi, ma rìnyí íbe ngalè ámi trizo yà, kò ngalè ámi 'òzo tidíle fa kípakipa dri ya dhi?»

¹¹ Di Yésu logó drá dhi: «Kònò Giká kòfè tá rìnyí nda mí dré ko dhi, mí kitswá tá tà àlo 'o má rú ko. Asà dhi, dhya áma lefèlepi mí dríga dhi ni tàkonzì kàdrì mína ni lavú.»

¹² Kìdhólé lókyá nda sè dhi, Pilátó dré kìdhózo adrélé láti nda Yésu ni trizo. Di, Yúdà ànzi ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Mí kòtrì agó kòdhi dhi, mì Kàyísàrà ni arupí 'i ko. Tàko ko, dhya ángúndhi adrélépi tàá dhi, ì ópí 'i dhi, adrè ína ligilé Kàyísàrà rú.»

¹³ Di Pilátó kòyi kúlí nda dre dhi, dré Yésu ni 'òzo apfòle kivi le. Gò dré lirízó lirírà adrézó móndí kì tàbvo ta dhi dri, àrà rú zìle Bh'álé kírà sè dhi na. (Àrà nda ni rú Ebèrè ti sè dhi «Gàbàtà».)

¹⁴ Lókyá nda tà ànyànyì kítú rírì, kítú adrézó tà ledé gwányá Pásikà àdhya dré dhi 'i. Pilátó dré tàzoá Yúdà ànzi ì dré dhi: «Mì nò rè àmi ki ópí kòndhi ká!»

† 18:37 18:37 A kitswá kpà kúlí tsìle Giríkì ti sè kòni ki ladzá kònini: «Mí adrè tàá dhi, ma ópí 'i dhi mi.» * 19:7 19:7 A kònò Lèvítkè 24:16.

¹⁵ Di ì dré gòzo adrélé tetrelé, adrézó loyóá dhi: «Akódhi kòdràdrà! Kòdràdrà! Mí tidí akódhi fa kipakipa dri!» Pilátò lizí àyi tí dhi: «Má kòtidí tsi àmi kí ópí fa kipakipa dri?» Dì kòwánà kàdrì ì logó dhi: «Àma kí ópí àzya yókódhó, ngbà 'í Kàyisará 'i kalóma.»

¹⁶ Gò Pilátò dré Yésu ni fèzo àyi drigá, ì kòtidíró akódhi fa kipakipa dri be dhi bvó.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Márokò 15:21-32; Lúkà 23:26-43)

Dì ì dré Yésu ni drizo lizo ába.

¹⁷ Akódhi dré àyi tándi ni fa kipakipa dòzo lizo pfòle ába tsàle àrà adrélé zìle Drífà ro dhi na. (A adrè àrà nda ni rú zi Ebèrè ti sè dhi «Gòlògótà».)

¹⁸ Kònàle dhi, ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa nda dri. I dré kpà móndí rì àruka kí tidízó fa àruka ì drisè, àlo ni Yésu ni driágo lèsè, àzya ni lídzí ni lèsè, Yésu ni tándi kítógá 'á.

¹⁹ Pilátò 'o tá wárágá tsilè gò, dízoá fa kipakipa nda dri. A tisi tá dríá dhi: «Yésu Nàzàrétá lèsè dhi, ópí Yúdà ànzi kya.»

²⁰ Yúdà ànzi zyandre dhi ì dré wárágá nda ni nàzo. Tàko ko, àrà Yésu ni tidízó fa dri nda tá ànyi bhàandre làga, ìndì à tisi tá wárágá nda Ebèrè ti sè, Látinò ti sè, ìndì Gírìkì ti sè.

²¹ Dì àsà dhi, Yúdà ànzi kí kòwánà kàdrì ì dré lizo tàá Pilátò dré dhi: «Mí kòtisi <Ópí Yúdà ànzi kya> dhi ko. Be ró dhi, mí kòtisi mína dhi: <Agó kònidhi tà tá dhi, ì ópí Yúdà ànzi kya 'i.»

²² Dì, Pilátò dré logózóá dhi: «Tà má dré tsilè kòdhi, má tisi dre.»

²³ Sòdá ì kòtidí Yésu fa kipakipa dri dre dhi, ì dré akódhi ni kítá kí dòzo lanzilé àyi su dhi ì kòfalèsè àlo àlo. Dì tayí tá ngbà 'í kítá kàtswa adrélé asólé kítá àzya ì zàle dhi kòdha. A dhi tà kítá nda ngá àlo ró, kídhólé dri lèsè tsàle pá na.

²⁴ Dì ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Má kòlasí ko. Be ró dhi, mà kòvù dzègè sè, nòzoá ngalè a ni adrè àdhi dré ya dhi.» Tà nda kòdhi atsá tá kònàni, kítswalé tà tsilè Giká ni Kúlí na kònidhi kò'oró ru:

«Ì lanzí àma kítá ì àyi kòfalèsè,

ì vù kítá mána dzègè sè.»[†]

Dì tà kòdhi tà sòdá nda ì dré 'òle dhi 'i.

²⁵ Anyi Yésu ni fa kipakipa nda làga dhi, akódhi ni andre ì adrè tá àyi kí totó, tùmání andre ni ni amvúpi be, Màriyá Kòlópá ni tòkò be, ìndì Màriyá Mágadálénè be.

²⁶ Dì Yésu kònò àyi andre tùmání àyi lebèlepi í dré lèle tò dhi be dre dhi, dré tàzoá àyi andre dré dhi: «Tòkó, àmi mvá kònidhi.»

²⁷ Dré kpà tàzoá àyi lebèlepi nda dré dhi: «Ámi andre kònidhi.» Dì kídhólé lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèlepi nda dré akódhi ni dòzo líkílé í bhàna.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Márokò 15:33-41; Lúkà 23:44-49)

²⁸ Amvolásá dhi, Yésu kònì, tà títi dhi ì 'o tá ru akilé dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Yí lovó adrè àma 'o.» Tà tá kònàni kítswalé tà tsilè Giká ni Kúlí na dhi kò'oró ru be dhi bvó.[‡]

²⁹ Lìdrì àlo gàlepi vìnègàrì sè dhi tá kònàle. Dì sòdá nda ì dré ngá vòdhovódho dhi ni adózó sòle vìnègàrì nda léna, dròzoá fanzì rú zìle isópè dhi sílé gò, tìngázóá kuru bhàle Yésu tí.

³⁰ Dì Yésu kòmvu vìnègàrì nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Tà títi dhi ì 'o ru akilé dre.» Dré drì abhézó gò, àyi lídrì tayízó lile.

³¹ Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátú kandrá dhi 'i. Dì Yúdà ànzi kí kàdrì ì lè tá àyikya, sàbátú nda dré àbvò nda kí kile fa kipakipa ì dri dhi ko. Tàko ko, sàbátú nda tá ína kàdrì, dré dhèle Pásiká tú dhi sè. Àsà dhi, ì dré Pilátò ni tí lizízó, kò'oró dha tidilé fa ì dri nda kí pá tonòle, ìndì àyi kí àbvò tírlé fa nda ì drilèsè.

³² Dì sòdá ì dré lizo dha àlo tidilé tùmání Yésu be dhi ni pá kí tonò. Gò ì dré kpà dha àzya tidilé dhi ni pá kí tonòzo.

³³ Dì, ì kòtsa Yésu rú dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, drà dre. I tonò di pá ni ì ko.

³⁴ Dì, sòdá nda kí àlo dré ína Yésu ni sòzo gàrànzì 'á dílì sè gò, gbá kòdha, kàrí dré apfózo yí be.

³⁵ Dha tà nda kòdhi kí nòlepi mì sè dhi adrè tà nda kí longó nì. Dì tà dré adrélé longólé nda ì, tà bàti 'i. Akódhi nda nì tàle dhi, í adrè tà bàti ta dhi be. Adrè tà nda kí longó, mì kòkà'író kpà tà nda ì be dhi bvó.

[†] 19:24 19:24 A kònò Longó ì 22:19. [‡] 19:28 19:28 A kònò Longó ì 22:16; 69:22.

³⁶ Tà nda kòdhi atsa kònini, kitswálé tà tisìle Giká ni Kúlí na kònndhi kò'oró ru: «À kitswá akódhi ni fá ki àlo ño ko.»^S

³⁷ Tà àzaya Kúlí nda na dhi adrè kpà tàá dhi: «Í ni dhya ì dré sòle dhi ni no.»*

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Mároko 15:42-47; Lúka 23:50-56)

³⁸ Amvolásá dhi, agó àlo rú be Yòséfà angálépi Arimátáyá lésè dhi dré lizo Pilátò ni ti lizi, kòfèró láti ì dré Yésu ni rúbhá dòzo bhàle mógó na. Yòséfà nda tá Yésu ni lebebhá ki àlo 'i. Di, adrè tá ina akódhi ni lebe lüzú ró, dré tá adrélé Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè. Di Pilátò dré tà nda ni ka'izo gò, Yòséfà dré lizo rúbhá nda ni do.

³⁹ Nìkòdémò atú lìlepi Yésu véna ngátsi sè dhi dré kpà lizo Yòséfà be. Akódhi nda do tá dò tàdzí be dóro ledélé mirè sè ìndi àlówè sè dhi ànyíanyi kiló nyadhi-àlo-dri-mudrí.[†]

⁴⁰ Di àyi ríti nda ì dré Yésu ni rúbhá dòzo, lambélé kítá kàtswákàtswa dhi ì sè gò, dò nda ni dàzo rúa, ànzayà gá Yúdà ànzi ì dré adrélé 'òle àbvo sizo dhi tìni.

⁴¹ Amvú àlo dhi tá ànyi àrà Yésu ni tidizó fa kipakipa dri nda làga. Amvú nda na dhi, à ga tá mógó tídhí dhi kírà na. A bhà tá rè móndí lána ko.

⁴² Di kítú nda dré tá adrélé kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i sè dhi, ìndi mógó nda dré tá adrélé ànyi dhi sè dhi, ì dré Yésu ni rúbhá bhàzo kònale.

20

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-8; Mároko 16:1-8; Lúka 24:1-12)

¹ Drùbhì kínó ngá pfunìpfunì, kítú ni àlo pósò àdhyà sè dhi, Màriyà Màgàdàlènè dré ngàzo lìle mógó na. Dré nòzoá dhi, à tìngá kírà mógó nda tìsè dre.

² Di dré ràzo Simónà Pèterò ki kisé tùmání Yésu ni lebelepi àzaya dré lèle tò dhi be gò, tàzoá àyi dré dhi: «À do Mírì mógó lésè lizo ába dre. Mà nì ngalè à bhà akódhi ángolé ya dhi ko!»

³ Di Pèterò ì Yésu ni lebelepi àzaya nda be dhi ì dré ngàzo láti do lizo mógó na.

⁴ Àyi ríti nda ì adrè tá ràle rarà. Di, Yésu ni lebelepi àzaya nda dré ina ràzo sírì tsàle mógó na drìdrì Pèterò kandrána.

⁵ Dré tandizo kítá kàtswákàtswa tayílé dhi ki no mógó na. Di, fi tá ina lána ko.

⁶ Simónà Pèterò adrélépi tá aralé akódhi vésè dhi dré kpà atsázó gò, file ndiri mógó na. Dré kítá kàtswákàtswa tayílé nda ki nòzo,

⁷ kítá tá Yésu ni drì ndràzo ásà dhi be. A pa tá kítá nda bhàle gàrà dri, àrà twá kítá kàtswákàtswa nda kya rúsè dhi na.

⁸ Di Yésu ni lebelepi àzaya atsálépi tà drìdrì nda dré kpà fizo mógó na. Dré tà nda ni nòzo gò, ka'izoá.

⁹ (Tàko ko, atsálé kònndhi dhi, tà tisìle Giká ni Kúlí na dhi fi tá dhu rè àyi drìna ko. Di ì nì tá rè ko tàle dhi, lè tá Yésu konga dràdrà 'àsè dhi.)

¹⁰ Gò akódhi ni lebebhá nda ì dré gòzo nzàle àyi bhàna.

Yésu agá Màriyà Màgàdàlènè kandrá

(A kònò kpà Mátáyò 28:9-10; Mároko 16:9-11)

¹¹ Di, Màriyà totó tá ina ì adrélé ngòle kivi na mógó nda làga. Dré tá adrèrà'a ngòle dhi 'á dhi, dré tandizo ngá no mógó na gò,

¹² ángélò rì kítá kemve asóbhá àyi rú dhi ki nòzo. Àyi nda ì liri tá àrà tá Yésu ni rúbhá bhàzo dhi 'á, àlo nì àrà drì nì ni bhàzo dhi lésè, àzaya nì àrà pá nì ni bhàzo dhi lésè.

¹³ Di ì dré lizizóá tíá dhi: «Tòkó, mí adrè ngòle àdho tà sè?» Akódhi logó àyi dré dhi: «À do áma Mírì dre. Má nì ngalè à bhà akódhi ángolé ya dhi ko.»

¹⁴ Kòtà tà tà nda dre dhi, dré àyi alázó Yésu ni no adrèrà'a àyi totó kònale. Di, nì tá ina tàle dhi, Yésu 'i dhi ko.

¹⁵ Yésu dré lizizóá tíá dhi: «Tòkó, mí adrè ngòle àdho tà sè? Mí adrè àdhi nì nda?» Màriyà adrè tá ina kisé dhi, akódhi nda tá amvú líkálépi 'i. Dré di tàzoá drá dhi: «Atálágó, mí kòdo akódhi mí dhi, mí tà má dré mí bhà akódhi ángolé ya dhi, má kòlìró akódhi nì adó.»

¹⁶ Yésu tà drá dhi: «Màriyà!» Di Màriyà dré àyi alázó akódhi vélé, tàá drá Eberé ti sè dhi: «Ràbbúnì!» (Rú nda kòdhi adrè lèà tàle dhi «Tà tadhálépi».)

^S 19:36 19:36 A kònò Pfòma 12:46; Ngá nàma 9:12; Longó ì 34:21. * 19:37 19:37 A kònò Zàkàriyà 12:10. † 19:39 19:39 «Mirè» ì «àlówè» be kòni ì, ngá tàdzí be dóro angábhá mbì lésè yà, ngalè fa lésè ya dhi 'i. Yúdà ànzi ì adrè tá ngá nda ki adó dò tàdzí be dóro dhi ni ledézó ásà gò, adrézó dò nda ni da àbvo rú, àbvo nda ni síma kandrá.

¹⁷ Di Yésu tà drá dhi: «Mí ru ma ko. Tàko ko, má mbà rè áma Atá véna ko. Di, mí lì mína áma adrúpi i véna tàá àyi dré dhi, má adrè mbàle áma Atá adrélépi kpà àmi ki Atá ro dhi véna. Má adrè mbàle áma Giká adrélépi kpà àmi ki Giká ro dhi véna.»

¹⁸ Di Màriyà Màgàdàlèné dré lizo longóá akódhi ni lebhébhá i dré dhi: «Má nò mána Mírì dre!» Gò dré tà akódhi dré tá tàle i dré dhi ki longózo àyi dré.

Yésu agá àyi lebhébhá i kandra

(A kònò kpà Mátáyò 28:16-20; Márokò 16:14-18; Lúkà 24:36-49)

¹⁹ Kítú ni àlo pósò àdhya nda ni ìndró sè dhi, Yésu ni lebhébhá i kimó tá ru dzó àlo na, dzóti ki atsúzo gágá, i dré tá adrélé Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè. Di Yésu dré alizo àyi totó àyi ki kítógá 'á gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kàdrìkàdrì kàdré àmi ibe!»

²⁰ Kòtà tà nda dre dhi, dré àyi drígá ki tadházò àyi dré àyi gàrànzì be. Di akódhi ni lebhébhá nda i dré lenzézò tò, i dré àyi ki Mírì nda ni nòle dhi sè.

²¹ Di Yésu dré gòzo tódhyá tàá àyi dré dhi: «Tà kàdrìkàdrì kàdré àmi ibe! Ngóro áma Atá dré áma amùle dhi tìni dhi, má adrè kókpà àmi ki mu.»

²² Kòtà tà nda dre dhi, dré la'a vòzo àyi dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì kòkisú Tírì Lólo wà!»

²³ Dhya àngùdhi mì dré dra tàkonzì ni ni trizo dhi, Giká ni kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri. Dhya àngùdhi mì dré dra tàkonzì ni ni trizo ko dhi, Giká kitswá kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri ko.»

Yésu tadhá i Tòmá dré

²⁴ Di, Tòmá, adrélé kpà rú zìle Làtì, Yésu ni lebhébhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo dhi, tá ina àyi kofalé yókódhó Yésu dré tà alìrà'a.

²⁵ Di Yésu ni lebhébhá àrúka nda i dré tàzoá drá dhi: «Mà nò Mírì dre!» Di, akódhi logó àyi dré dhi: «Má kònò nàrì ki fúdrì akódhi ni drígálé 'á, áma drígámblí sòzo lána gò, áma drígá sòzo akódhi ni gàrànzì na ko dhi, má kitswá mána ka'íá bwà ko!»

²⁶ Di kítú nzi-drì-na àmvolésè dhi, Yésu ni lebhébhá i dré gòzo tódhyá ru kimó dzó nda na. Tòmá tá ina àyi kofalé be. Tágba à dré tá dzóti nda ki atsúzo dhi, Yésu dré alizo àyi totó àyi ki kítógá 'á gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kàdrìkàdrì kàdré àmi ibe!»

²⁷ Gò dré tàzoá Tòmá dré dhi: «Mí so àmi drígámblí kònwa. Mí nò áma drígá i. Mí so kpà àmi drígá áma gàrànzì na. Mí kòtayí tà kayima gò, adrézó áma ka'í!»

²⁸ Di Tòmá tà drá dhi: «Áma Mírì, áma Giká!»

²⁹ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí adrè áma ka'í, mí dré áma nòle dre dhi sè. Di, kólénzé ina mónnyá adrebhá áma ka'í áma no àko ró dhi i dré!»

Tà búkù kònìdhi ni tisizo dhi

³⁰ Yésu 'o tá tà línríga ró àruka bí dhi i àyi lebhébhá i mi. A tisì tà nda i búkù kònìdhi léna ko.

³¹ Di, à tisì tà kòdhi i, mì kòka'író dhi, Yésu Mèsiyá 'i, ìndì Giká ni Mvágó 'i gò, àmi ki tà ka'íka'í nda sè dhi, mì kàdréró lídrì ibe akódhi léna be dhi bvó.

21

Yésu tadhá i àyi lebhébhá nzi-drì-rì dhi i dré

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá àyi tadhá àyi lebhébhá i dré tápáriandre Tìberiyá àdhya mìle.* Tà nda 'o ru kònìn:

² Simónà Pèterò, Tòmá adrélé kpà rú zìle Làtì dhi, Nàtànàyèlè angálépi Kánà Gàlílàyà le dhi lèsè dhi, Zèbèdáyò nì ànziágo i, tsàle Yésu ni lebhébhá rì àruka ibe dhi i tá tùmání tápáriandre nda mìle.

³ Di Simónà Pèterò dré tàzoá àyi dré dhi: «Má adrè lìle kosyá bhe.» I tà drá dhi: «Mà ni kpà lì tùmání mí be.» Di i dré tombàzo bwátù na gò, lìle kosyá bhe yì ni tálì na. Di, ngátsi nda sè dhi, i kisú tá àyikya ngá àlo ko.

⁴ Ngá kòwa dre dhi, Yésu totó tá i adrélé tápáriandre nda mìle. Di, akódhi ni lebhébhá i nì tá àyikya tàle dhi, dhya nda Yésu 'i dhi ko.

⁵ Di Yésu dré kúlí yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Áma ànzi i, mì ru tsì kosyá 'í?» I logó drá dhi: «Kóko.»

⁶ Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kòbhe àmi ki kimbá bwátù ni driágó lèsè gò, mì kòkisúró kosyá.» I dré di bhèzoá gò, i dré kitswázó kimbá nda ni asé bwà ko, kosyá dré gale lána zyandre ró dhi sè.

* 21:1 21:1 «Tápáriandre Tìberiyá àdhya» kònìdhi tá rú àzya tápáriandre Gàlílàyà àdhya dré dhi 'i.

⁷ Di Yésu ni lebèlepi dré lèlè tò dhi dré tázòá Pétèrò dré dhi: «Mírì 'i!» Sìmónà Pétèrò kòyi akódhi tàrà'a dhi «Mírì 'i» dre dhi, dré kítá í dré tá ngùlè í rúsè kitswázò kosyá bhe dhi ni adózò asólé í rú gò, áyi bhèzo yí na.

⁸ Yésu ni lebèbhá àruka nda ì dré kpà gòzo bwátù be, adrelé kimbá gàlepi kosyá sè bí nda ni se àm̀vòràmvò. Angyá ko, ì vwà tá yí mlésè ko, ngbà 'í ànyànyì mèterè nyadhì-nzi.

⁹ Í kòtsa síle kìnì mi dre dhi, ì dré àtsì turulé dhi ni nõzo, túmání kosyá tobhàle dríá dhi íbe, ìndì mápà be.

¹⁰ Di Yésu dré tázòá àyi dré dhi: «Mì alì kosyá àruka m̀ì dré rùle dhi íbe.»

¹¹ Di Sìmónà Pétèrò dré mbàzo bwátù na gò, kimbá nda ni asé apfòle kìnì mi. Kimbá nda ga tá kosyá kàdrìkàdrì kámá-àlo-drì-nyadhì-ri-drì-mudrì-drì-na dhi ì sè. Di, tágba kosyá nda ì dré tá adrézò zyandre ró dhi, kimbá nda tikí tá ko.

¹² Yésu dré tázòá àyi dré dhi: «Mì alì ngá nya.» Akódhi ni lebèbhá nda kì àlo lizí tá ngalè akódhi adhi 'í ya dhi ko. Tàko ko, ì nì tàle dhi, akódhi Mírì 'í káyà dhi be.

¹³ Di Yésu dré áyi kisizò ànyi àyi làga, mápà nda ni adó lanzílè àyi dré. Dré kpà 'òzoá kònìni kosyá nda ì sè.

¹⁴ Di kòrìdhi, vèsè nì na Yésu dré áyi tadházò áyi lebèbhá ì dré, áyi ngàma dràdrà 'ásè dhi àm̀volésè dhi 'i.

Yésu ì Pétèrò be dhi

¹⁵ Í kònya ngá dre dhi, Yésu dré tázòá Sìmónà Pétèrò dré dhi: «Sìmónà, Yòwànì ni mvá, mí adré áma le bàti àyi kònì kya kì lavú?» Akódhi logó drá dhi: «Áyíya, Mírì, mí nì tàle dhi, má adré ámi le dhi be.» Di Yésu tà drá dhi: «Mì kàdré áma kábilìgyà ànzi kì líkí.»

¹⁶ Yésu gò akódhi ni lizí vèsè nì rì sè tázòá dhi: «Sìmónà, Yòwànì ni mvá, mí adré áma le bàti?» Akódhi logó drá dhi: «Áyíya, Mírì, mí nì tàle dhi, má adré ámi le dhi be.» Di Yésu tà drá dhi: «Mì kàdré áma kábilìgyà kì líkí.»

¹⁷ Yésu gò akódhi ni lizí vèsè nì na sè tázòá dhi: «Sìmónà, Yòwànì ni mvá, mí adré áma le?» Kízà dré Pétèrò nì 'òzo, Yésu dré tá lizílè tíá vèsè nì na sè dhi «Mì adré áma le?» ya dhi sè. Di Pétèrò dré logózóá drá dhi: «Mírì, mí nì mína tà títi dhi ì be. Mì nì tàle dhi, má adré ámi le dhi be!» Di Yésu tà drá dhi: «Mì kàdré áma kábilìgyà kì líkí.»

¹⁸ Má adré tà bàti ta mí dré: Mì dré tá adrerà'a kàdhùrà ro dhi 'á dhi, mí adré tá ámi tàndì nì káfà 'í ámi kípílè 'á gò, mí dré adrézò lile àrà àngùdhi mí dré adrézò lile lile lána dhi na. Di, mí kònì dra atsá màlìga ró dhi, mí nì mína ámi drígá kì kidzì gò, dhya àzya dré ámi káfà 'izo ámi kípílè 'á, ámi drizo lizo mí be àrà mí dré lèzo lile lána ko dhi na.»

¹⁹ Yésu tà tá kònìni tadházóá dhi, Pétèrò ni dra dràdrà kárà àngùdhi sè ya dhi, ìndì akódhi nì dràdrà nda nì lindrì fe Gíká dré ngíni ya dhi. Di Yésu kòtá tà nda dre dhi, dré tázòá drá dhi: «Mì kàdré áma lebè!»

Yésu ì akódhi ni lebèlepi dré lèlè tò dhi be dhi

²⁰ Gò Pétèrò dré áyi alázo, Yésu ni lebèlepi dré lèlè tò dhi ni no adrerà'a alìle àyi vèsè. (Akódhi nda tá dhya áyi bhèlepi Yésu agá mísá làga gò, lizíá tíá dhi «Mírì, àdhi nì ámi lefè kàribhá ì drígá nì?» ya dhi 'i.)[†]

²¹ Di Pétèrò kònò akódhi nda dre dhi, dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mírì, kàdré di dhya kònìdhi nì tà sè dhi, tà nì nì adré ngíni?»

²² Yésu logó drá dhi: «Má kòlè akódhi kàdré lídrì íbe tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á dhi, kòdhi ámi tà 'í? Mì, mí kàdré mína áma lebè!»

²³ Di tà nda sè dhi, rúbì dré la'úzò Yésu nì ka'ìbhá ì kòfalè tàá dhi, akódhi ni lebèlepi nda kitswá ìna dràle ko. Tákò, Yésu tà tá dhi, dhya nda kitswá dràle ko dhi ko. Be ró dhi, tà tá ìna dhi: «Má kòlè akódhi kàdré lídrì íbe tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á dhi, kòdhi ámi tà 'í?»

²⁴ Yésu ni lebèlepi nda, dhya tà nda kòdhi kì nòlepi m̀ì sè gò, dré adrézò tà nda kì longó, adrézò tìsìá wárágà kònìdhi léna dhi 'i. Mà nì tàle dhi, tà dré adrelé longólè nda ì tà bàti 'í dhi be.

²⁵ Yésu 'o tá kpà tà àruka ì bí. Má adré kisùá dhi, kònò à kòtìsì tá tà nda ì àlo àlo títi búkù ì léna dhi, àrà búkù nda kì tobhàzo bvò kònìdhi lé dhi nì tá adré yókódhó.

[†] 21:20 21:20 A kònò Yòwànì 13:25.

Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi ì

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tsìlepì dhi tá Lúkà 'ì. Akódhi nda tá Pólò ni atsiàmù ki àlo 'ì (16:10, àruka ni ìbe), ìndì akódhi ni àziàmù ki àlo 'ì (2 Tìmòtéyò 4:11; Kòlòsáyì 4:14). Kònìdhi búkù Lúkà dré tsìle dhi ni rì 'ì. Akódhi ni búkù ni àlo rú zìle «Rúbì Tani Lúkà dré tsìle dhi» léna dhi, adrè tá títì Yésù dré 'òle ìndì tadhálé, kidhólé áyì àzì ni kidhoma lésè, tsàle kítù áyì dorà'a bhù na dhi 'á dhi kì títì (1:1-2). Akódhi ni búkù ni rì kònìdhi léna dhi, adrè tá àpóstolò ì dré 'òle dhi kì títì kòdhya. Adrè di mónnyá Yésù ni ka'ìbhá drìdrì dhi ì kìsù tá Tírì Lólo gò, ì dré Yésù ni Rúbì Tani longózò Yèrúsalmà na, bvò Yúdáyà àdhya na ìndì Sàmàriyà àdhya na, tsàle byá bvò ni kùdù na ngìni ya dhi ni títì (1:8). Adrè kpà tadhá dhi, Gìkà kidhó rè zyà Rúbì Tani nda ni mu Yúdà ànzì ì véna gò, dré kpà mùzoá mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna. Di tá Gìkà dré kìsùle 'òle kínó lésè gò kidhózò 'òá Yúdà ànzì ì kòfalé dhi, adrè 'òá kitswálé títì mónnyá ka'ìbhá Ekèlèzyà le dhi ì kòfalé.

Tà kàdrì àruka Lúkà dré adrézò tà ni kì tsì dhi ì kòni 'ì: (1) Tírì Lólo ni àzì mónnyá ka'ìbhá ì léna dhi; (2) mónnyá ka'ìbhá dhi kì lídrì ladzama atsálé Krìsto àdhya tìni dhi; (3) mónnyá ka'ìbhá dhi kì àzì lizo Rúbì Tani longó sùrú títì ì dré dhi; (4) mónnyá ka'ìbhá dhi kì m̀ pfòma ìndì áyì kì togó tsìma àzì tayílé áyì drígá dhi na dhi.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kì atìma

- 1) Yésù ni ka'ìbhá kì 'òma adrélé gànzi ró akódhi ni àzì 'o dhi (1:1-2:47)
- 2) Mónnyá ka'ìbhá dhi kì àzì Yésù ni Rúbì Tani longózò Yèrúsalmà na dhi (3:1-8:3)
- 3) Mónnyá ka'ìbhá dhi kì àzì lizo Rúbì Tani longó bvò Yúdáyà àdhya na ìndì Sàmàriyà àdhya na dhi (8:4-12:25)
- 4) Pólò ni àzì lizo Rúbì Tani longó mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré dhi (13:1-28:31)
 - a) Pólò ni atsi andre ni àlo (13:1-14:28)
 - b) Ru kisuma Yèrúsalmà na dhi (15:1-35)
 - c) Pólò ni atsi andre ni rì (15:36-18:22)
 - d) Pólò ni atsi andre ni na (18:23-21:16)
 - e) Pólò ni rùma Yèrúsalmà na dhi, ìndì akódhi ni líma Rómà na dhi (21:17-28:31)

Yésù lazì áyì ka'ìbhá ì dré dhi, ì ni Tírì Lólo kìsù

¹ Atálágò Tèyòflé, àma búkù drìdrì dhi léna dhi, má tsì tá tà títì Yésù dré 'òle ìndì tadhálé, kidhólé áyì àzì ni kidhoma lésè,

² tsàle kítù áyì dorà'a bhù na dhi 'á dhi ì.* Drìdrì akódhi ni dòzo dhi kandrá dhi, lazì tá tà àpóstolò ì dré tá kípèle dhi ì dri Tírì Lólo ni rìnyì sè.

³ Tàko ko, akódhi ni dràma àmvolésè dhi, tadhá tá áyì tàndì vèsè be bí áyì nda ì kandrá gò, dré tá bí dhi kì 'òzo tadházóá ngádra 'á dhi, ì lídrì ìbe káyá dhi. Agá tá áyì kandrá tà ta áyì dré Gìkà ni Opì ni tà dri kítù nyadhì-rì.

⁴ Kítù àlo, Yésù dré tá adrèrà'a ngá nya áyì ìbe dhi 'á dhi, lazì tá tà áyì dri kònnì: «Lè m̀ kònga Yèrúsalmà 'ásè ko. Be ró dhi, m̀ kàdré tà àma Atá dré lazìlé gò, má dré tà ni ni tazo àmi dré dhi ni letè.

⁵ Tàko ko, Yòwánì fè tá ìna bàtìsimò mónnì ì dré dhi yì sè. Di, tayì ngbà 'ì lókyá tsà, m̀ dré àmikya bàtìsimò kìsúzò Tírì Lólo sè.»†

Gìkà do Yésù bhù na

⁶ Apóstolò nda ì kòkímò ru Yésù làga dre dhi, ì dré lizizóá tíá dhi: «Mírì, m̀ ni go tsèrélé ànzì kì opì bha áyì totó tódhyá gbá lókyá kònìdhi sè?»

⁷ Di Yésù logó áyì dré dhi: «Lókyá ìndì kítù àma Atá dré bhàle áyì tàndì ni rìnyì sè dhi kì nìma, àmi kì tá 'ì ko.

⁸ Di, lókyá Tírì Lólo dré dra asízò àmi kì asó dhi tú dhi, m̀ ni rìnyì kìsù. Gò m̀ dré àma tá m̀ dré nòle ìndì m̀ dré yìle dhi kì longózò kidhólé Yèrúsalmà 'a, bvò Yúdáyà àdhya na, bvò Sàmàriyà àdhya na, tsàle byá bvò ni kùdù na.»

⁹ Yésù kòtá tà nda ì dre dhi, Gìkà dré akódhi ni dòzo bhù na áyì misè gò, ndùrùku dré akódhi ni kìmózò.

¹⁰ Di dré tá adrèrà'a mbàle, ìndì ì dré adrèrà'a ngá no bhù na dhi 'á dhi, àgo rì kítá kemve asóbhá áyì rú dhi ì dré agázò ngbò ró áyì mìle gò,

* 1:2 1:2 Búkù drìdrì Lúkà àdhya «Rúbì Tani Lúkà dré tsìle dhi» 'ì. A kònò Lúkà 1:1-4. † 1:5 1:5 A kònò Mátáyò 3:11; Márokò 1:8; Lúkà 3:16; Yòwánì 1:33.

¹¹ taa àyi dré dhi: «Àmi mónnyá Gàlláyà àdhyà ni ì, mì totó àmi adrélé ngá no bhù na àdho tà sè? Yésu dòle àmi vélésé bhù na kòdhi ni agò làsú be ngóro mì dré akódhi ni nòle mbàrà'a bhù na dhi tìni.»

A zi Mátíyà àzi do Yúdàsì ni àrà 'a

¹² Gò àpóstolò nda ì dré sizo kòngó Olìvè fa kya drìlèsè, atsi kitswálé tòle sàbátù tú bwà dhi ni to gòzo Yèrusalèmà na.[‡]

¹³ I kòtsa bhàandre nda na dre dhi, ì dré fizo mbàle dzó 'a kile kurú na ì dré tá adrézó adrélé lána dhi na. Ayi nda ì tá: Pétèrò, Yòwàni, Yàkòbhò, Andréyà, Filìpò, Tòmá, Bàràtòlòmáyo, Mátáyò, Yàkòbhò (Aláfáyò ni mvá), Simónà (dhyà adrélépi tà àtsi ró àyi sùrú ni tà sè dhi), tsàle Yúdàsì (Yàkòbhò ni mvá).

¹⁴ Ayi nda ì adrè tá ru kimó títi, adrélé tà ta Giká be togó àlo sè landè àko ró. I adrè tá 'óá kònini túmání tòkò àruka ìbe, Màriyà Yésu ni andre be, ìndi adrúpi ni ìbe.

¹⁵ Kítú nda kòna ki àlo sè dhi, Yésu ni ka'ìbhá ànyíanyí kámá-àlo-drì-nyadhì-àlo dhi ì kimó tá ru. Gò Pétèrò dré ngàzo àyi totó àyi kòfalé taa dhi:

¹⁶ «Àma adrúpi ì, adrè tá leá dhi, tà Tirí Lólo dré tá longólé Dàwídi tí Yúdàsì ni tà dri gò, tiszóá Giká ni Kúli na dhi kò'o ru. Yúdàsì nda fè tà ína ì dhyà Yésu ni lebhá rùle dhi ki adri dhi ni.»

¹⁷ Akódhi tá àma ki àlo 'i, ìndi Mírì tayí tá àzi kònìdhi àma drígá akódhi be.

¹⁸ Làfa akódhi dré kisulé tà kònzì ì dré 'ole nda sè dhi sè dhi, gi tá amvú gò, dhèzo amvú nda na tsílitsili ró, 'a lafulé gò, fì ni ì dré adàzo títi kìnì mi.

¹⁹ Mónnyá títi Yèrusalèmá 'a dhi ì yi tá tà nda ni rúbì 'í. Asà dhi, ì dré amvú nda ni rú zizo àyi ki bhàti sè <Akèlédámá>. Rú nda adrè leá tàle dhi <Amvú kàrì àdhyà>.[§]

²⁰ Tàko ko, à tisi tá búkù Yúdà ànzi ki Longó kya na dhi:

<Lè akódhi ni bhà kàtsá tándró ro.

Lè kpà dhyà àlo kòmo bhà àrà nda na ko.*

A tisi kpà dhi:

<Lè móndí àzya kòdo akódhi ni àzi akódhi ni àrà 'a.>[†]

²¹⁻²² Asà dhi, lè mà kòkipè móndí àzya àzi do Yúdàsì ni àrà 'a, mónnyá adrèbhá tá túmání àma ìbe lókyá wáyi mà dré tá adrèrà'a tatsilé Mírì Yésu be dhi 'á dhi ì kòfalé. Ayi nda ì tá àma kòfalé kídholé Yòwàni dré bàtisimò fèzo Yésu dré dhi sè, atsalé kítú akódhi ni dorà'a àma vélésé dhi 'á. Adrè leá dhi, dhyà dra kipele nda kàmú ì àma Mírì ni tà nobhá mì sè ni ìbe, mà kàdréró Mírì ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longó túmání akódhi be móndí ì dré.»

²³ Di ì dré móndí rì dhi ki bhàzo àyi kandrà: Yòsèfà adrélé kpà rú zile Bàràsábà, rú àzya be Yúsitò dhi, ìndi Mátíyà be.

²⁴ Gò ì dré tà zizo Giká tí kònini: «Mírì, mí nì mína mónnyá títi dhi ki togó be. Mí tadhá àma dré dhyà mí dré kipele àyi rì kòni ì kòfalé dhi kòdhyà,

²⁵ akódhi nda kòdorò àzi àma adrèbhá àpóstolò ro ni ì kòfalé Yúdàsì ni àrà 'a. Tàko ko, Yúdàsì tayí ína àzi nda lizo àrà kitswálépi ì dré dhi na.»

²⁶ Gò ì dré dzégé vùzo àyi rì nda ki rú sè.[‡] Mátíyà dré lavúzó, gò ì dré akódhi ni bhàzo àpóstolò mudrì-drì-àlo nda ì rú.

2

Tirí Lólo asì adhéle Yésu ni ka'ìbhá ì drìsè

¹ Kítú gwányá Pàtèkòtè àdhyà dré atsázó dhi sè dhi, Yésu ni ka'ìbhá ì kimó tá ru adrélé títi àrà àlo dhi na.*

² Gbà kòdhwa, kpòrò dré ndròzo bhù lèsè ngóro lyàandre gú dhi dré adrélé avilé dhi tìni gò, kpòrò nda dré afizó gàle dzó ì dré tá adrézó lirilé lána dhi léna.

³ Gò ì dré ngá ngóro àtsi làdra tìni dhi ni nòzo ru lanzàrà'a asilé lirilé àyi àlo àlo títi dhi ì drìsè.

⁴ Di àyi títi dhi ì dré gàzo Tirí Lólo sè gò, ì dré ngàzo adrélé ti twátwa ki ta, ngóro Tirí nda dré adrélé bhàle àyi tí dhi tìni.

[‡] **1:12 1:12** «Atsi kitswálé tòle sàbátù tú bwà» kònidhi tá ànyíanyí kilómèteré àlo dhi 'i. **§ 1:19 1:19** A kònò Mátáyò 27:3-8. * **1:20 1:20** A kònò Longó ì 69:26. [†] **1:20 1:20** A kònò Longó ì 109:8. [‡] **1:26 1:26** Lókyá àruka ì sè dhi, Yúdà ànzi ì adrè tá móndí ki kipe kitswálé Giká ni àzi 'o dhi dzégé sè. I adrè tá tà zi Giká tí gò, adrézó dzégé vu, Giká kòtadhàro àyi dré dhyà ì dré kipele dhi kòdhyà be dhi bvó. * **2:1 2:1** Pàtèkòtè kònidhi, gwányá Giká dré fèle Yúdà ànzi ì dré adrézó lenzélé lànyá lokoma ni tà sè dhi 'i. A kònò Pfòma 23:16; 34:22; Lèvitùkè 23:15-21; Dùtèrònómè 16:9-11. Pàtèkòtè nda kítú nyadhì-rì-drì-mudrì gwányá Pásikà àdhyà àmvolésè.

⁵ Lókyá nda sè dhi, móndí zyandre Yúdà ànzi ró angábhá súrú títi bvò drì dhi ì lésè, adrébhá kpà tròle Giká nì tà rú dhi ì adré tá adrélé Yèrúsalmà 'a.

⁶ Dì ì kòyi kpòrò nda dre dhi, ì dré ru kímózó zyandre ró gò, àyi ki drì dré abízó, àyi àlo àlo títi dhi ì dré adrélé àyi nda ki yi adrèrà'a àyi ki tàndi ki ti ta dhi sè.

⁷ Dì àyi ki línдрí dré gàzo bhwábhwa gò, ì dré adrèzó táa dhi: «Mónđyá títi adrébhá tà ta kòni ì tsi mónđi Gálláyá lésè dhi 'i ko?»

⁸ Dì àma àlo àlo títi dhi ì, mà adré àyi ki yi adrèrà'a àma ki tàndi ki ti ta ngínìngínì ró?

⁹ Ama kòfalé dhi, mónđi àruka ì angá bvò Pàrùtíyà àdhya lésè, Mèđiyà àdhya lésè, Elámà àdhya lésè, Mèsòpòtámíyà àdhya lésè, Yúdáyà àdhya lésè, Kàpàdòkiyà àdhya lésè, Pótó àdhya lésè, Asíyà àdhya lésè,

¹⁰ Firigiyà àdhya lésè, Páfiliyà àdhya lésè, Ezèpétó àdhya lésè, àrà ànyi Kírénè làga bvò Libiyà àdhya na dhi lésè, bhàandre Rómà àdhya lésè,

¹¹ tìrù Kùrètè àdhya lésè, ìndì bvò Aràbíyà àdhya lésè.[†] Ama ki àruka ì Yúdà ànzi 'i. Aruka ni ì kó mónđi súrú twá ro Yúdà ànzi ki Giká ni ka'ìbhá dhi 'i. Dì àma títi, mà adré àyi ki yi adrèrà'a tà kàdrìkàdrì Giká dré 'òle dhi ki tà ta àma ki tàndi ki ti sè!»

¹² Dì àyi títi nda ki línдрí adré tá gale bhwábhwa, àyi ki drì dré kpà adrèzó abálé gò, ì dré adrèzó lizíà àyi kòfalé dhi: «Tà kòdhi adré leá tàle ngíni?»

¹³ Dì, àyi ki àruka ì adré tá àyikya Yésu ni ka'ìbhá nda ki gu, adrèzó táa dhi: «Ì adré dràle wá lísì dré!»

Pètèró longó Giká nì kùlì mónđi zyandre ì dré

¹⁴ Dì Pètèró ì àpòstolò mudrì-drì-àlo àruka nda ìbe dhi, ì dré ngàzo àyi ki totó mónđyá zyandre nda ì kandrá gò, akódhi dré kùlì yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Àmi Yúdà ànzi ró ni ì, ìndì àmi títi adrébhá adrélé Yèrúsalmà 'a ni ì, mì ga rè bibhalé má vélé ká! Lè mì kòni tà adrélépi lavulé kòdhi dóro.

¹⁵ Wá adré mónđyá kòni ki tsi nì ngóro mì dré adrélé kisùle dhi tìni ko. Tàko ko, dhu rè tàdzí 'i.

¹⁶ Be ró dhi, tà kòdhi ìna tà pròfètà Yòwélé dré tá longolé dhi 'i:

¹⁷ «Giká tà dhi: Lókyá kùdù sè dhi,

má nì àma Tírì kutù mónđyá títi ì dri.

Dì àmi ki ànziàgo ì àmi ki ànzitòkò ìbe dhi ki tà longó pròfètà kya tìni.

Àmi ki kàdhuàrà ki ngá dra agábhá àyi mì toróbí tìni dhi ki no,

ìndì àmi ki màlìga ki toróbí twátwa dhi ki abì.

¹⁸ Lókyá nda sè dhi, má nì àma Tírì kutù àma màràbà àgo ró ìndì tòko ró dhi ì dri gò, ì dré adrèzó tà longó pròfètà kya tìni.

¹⁹ Má nì tà línдрíga ró dhi ki 'o agalé bhù m̀bhalé 'á, adrèzó tà adrébhá àma rìnyí tadhá dhi ki 'o agalé bvò dri: kàrì nì kutù, àtsí nì ko, ìndì àtsìkà nì sa tátá.

²⁰ Kítú nì ru ladzá atsálé tìnimvá ro, ìndì mbá nì liká kàrì tìni 'íká,

gò Mírì nì kítú múrúngú ìndì rúku ró dhi dré atsázó ndò.

²¹ Dì mónđyá títi dra l'yìbhá Mírì rú dhi ki adrí.»[‡]

²² Pètèró gò táa dhi: «Àmi Isèrèlè ànzi ni ì, mì yi rè àma kùlì ni ì ká! Giká tadhá àmi dré ngádra 'á dhi, Yésu Názàrètá lésè dhi tá dhya ì dré amùle nì dhi 'i, tà twátwa línдрíga ró ì dré fele Yésu nda dré 'òle àmi kòfalé dhi ì sè, ngóro àmi ki tàndi mì dré nìle be dhi tìni.

²³ A lefè tà akódhi nda àmi dríga, ngóro Giká dré tá tà ni nì bhàle nìzoá drìdrì dhi tìni gò, àmi tùmáni mónđi kònzì dhi ìbe dhi, mì dré akódhi nì tidizó dràle fa kípakipa dri.

²⁴ Dì, Giká dré ìna akódhi nì tìngázó dràdrà lésè, akódhi nì apázó ngáaswa dràdrà àdhya lésè. Angyá ko, dràdrà nì rìnyí kítswá tà ìna akódhi nì ru bwá ko.

²⁵ Dàwidì tà tá akódhi nì tà dri dhi:

«Má adré tá ngbú Mírì Giká nì no má kandrá.

Angyá ko, akódhi àma dríagó lésè, má kòlyàro tìrì dré àlomvá ko.

²⁶ Dì ásá dhi, àma togó adré gale arí sè bí, ìndì àma làdra adré lenzélé.

Àma rúbhá nì kpà adré lídrì ìbe, má dré adrélé mì bha Mírì véna dhi sè.

²⁷ Tàko ko, mì kítswá mína àma tayí mónđyá dràbhá dre dhi ki àrà na ko,

ìndì mí kítswá àmi Dhya lólo dhi nì tayí njwàle mógó na ko.

²⁸ Mí 'o ma láti lídrì àdhya ki ni dre.

Dì mí nì àma fe gale arí sè bí mà dré adrélé tùmáni mí be dhi sè.»[§]

[†] 2:11 2:11 Mónđyá bvò Ezèpétó àdhya lésè ìndì Libiyà àdhya lésè kòni ì angá tá kpà bvò kàdrì Afiríkà àdhya lésè.

[‡] 2:21 2:21 A kòno Yòwélé 3:1-5. § 2:28 2:28 A kòno Longó ì 16:8-11.

²⁹ Ama adrúpi i, má kitswá tàá àmi dré ngádra 'á dhi: Ama ki tábhi Dáwídi drà tá ina síle gò, akódhi ni mógo dré adrézó àma kòfalé be atsálé ándrò kòndhi.

³⁰ Di, akódhi nda tà pròfétá 'i. Ni tá kpà tà Giká dré tá lazilé í dré mòndrà sè tàle dhi, Giká ni áyi toyó ki àlo bha adrélé ópí kàdrì ro í tíni dhi be.

³¹ Di kònò tà adrélépi tá àlile dhi drìdrì dre dhi, dré Mèsiyà ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longózo tàzoá dhi, Giká kitswá akódhi ni tayí mòndyá dràbhá dre dhi ki àrà na ko, ìndi kitswá akódhi ni rúbhá tayí ñwàle mógo na ko.

³² Di Giká tingá Yésu nda dràdrà lèsè dre. Ama títi kòni i, dhya tà nda ni nobhá m̀ sè dhi 'i.

³³ Di Giká kòtingá akódhi nda kurú na bhàle áyi driágo lèsè dre dhi, akódhi dré Tirí Lólo áyi Atá dré tá lazilé dhi ni kisúzo gò, dré Tirí nda ni kutúzo àma dri, ngóro m̀ dré adrélé nòle ìndi yile ándrò kòndhi tíni.

³⁴ Tàko ko, Dáwídi mbà tá ina bhù na ni ko. Di, tà tá ina dhi:

<Miri Giká tà àma Miri dré dhi:

Mí àlì lirlé àma driágo lèsè,

³⁵ tsàle lókyá má dré dra àmi kàribhá ki bhàzo

adréle àmi pá zàle dhi 'á.*

³⁶ Adré di leá dhi, sùrú wáyi Ìserèlè ànzi kya ì kòni tà kòndhi dóro: Giká bhà Yésu m̀ dré tà tidilé fa kípákpa dri nda kòdhi adréle Miri ro, ìndi Mèsiyà ro!»

³⁷ Mòndyá nda ì kòyi tà nda i dre dhi, áyi ki togó dré ñozo kizá dré gò, ì dré lizizóá Pétèro í tí àpòstolò àruka íbe dhi: «Àma ki adrúpi i, adré di leá dhi, mà kò'o ngini?»

³⁸ Pétèro logó áyi dré dhi: «Àmi àlo àlo títi ni i, m̀ kòladzá àmi ki togó gò, bàtisimò dòzo Yésu Kristo ni rú sè, Giká kòtrìro àmi ki tàkonzi i be dhi bvó. Di m̀ ni Tirí Lólo Giká dré dra fele àmi dré àngyá dhi ni kisú.

³⁹ Tàko ko, tà Giká dré lazilé kòdhi àmi dré, àmi ki ànzi i dré, ìndi mòndyá títi adrébhá làwú làvo 'àsè dhi i dré. Tà bàti ró dhi, lazikúli nda mòndyá títi Miri àma ki Giká dré dra azilé dhi i dré.»

⁴⁰ Di Pétèro dré kúli àruka bí dhi ki tàzo àyi dré, áyi ki kodzózo tàzoá dhi: «M̀ kòtidrí àmi lapázó mòndyá ándrò gòdhògòdho ni i kòfalésè wà.»

⁴¹ Di áyi Pétèro ni kúli ka'ìbhá dhi ì dré bàtisimò dòzo. Gò m̀ndí ànyìànyì ngulù-na dhi ì dré ru amúzo Yésu ni ka'ìbhá nda íbe kítu nda sè.

Yésu ni ka'ìbhá ki adrema ngá àlo ró dhi

⁴² Di Yésu ni ka'ìbhá nda ì adré tá áyi ki fe adréle tà àpòstolò ì dré tá adréle tadhálé dhi ki yi, adrézó ngá àlo ró áyi kòfalésè. Ì adré tá ngá nya túmáni, adrézó tà ta Giká be landè àko ró.

⁴³ Áyi títi dhi ki líndri adré tá gàle bhwàbhwa, Giká dré tá adréle àpòstolò nda ki 'o adréle tà twátwa líndriга ró dhi ki 'o bí dhi sè.

⁴⁴ Mòndyá ka'ìbhá títi nda ì adré tá ru amú adréle ngá àlo ró, adréle áyi ki ngá ki lanzí áyi kòfalésè.

⁴⁵ Ì adré tá áyi ki amvú ki lagí áyi ki ngá íbe, adrézó làfa ni ni lanzí áyi kòfalésè, ngóro áyi ki àruka ki lemerè dré adréle dhi tíni.

⁴⁶ Kítu àlo àlo títi i sè dhi, ì adré tá ru kimó togó àlo sè tépelò na. Ì adré tá kpà mányangá do nyàle áyi ki dzó i 'àsè, adrézó nyáá arí sè togó ànzimv́ kya tíni dhi be.†

⁴⁷ Ì adré tá kpà Giká ni rú bha kùle. Áyi ki tà tá dóro mòndyá títi i m̀lèsè. Di Kítu àlo àlo títi i sè dhi, Miri adré tá m̀ndí àruka í dré tá adréle tidrilé dhi ki amú túmáni áyi íbe.

3

Pétèro tidrí agó àlo tile mèrèkpe ro dhi

¹ Kítu àlo dhi, Pétèro ì Yòwáni be dhi ì adré tá mbàle tépelò na sáà na kítu ríri àmvolésè dhi sè, lókyá ànzya gá adrézó tà zi Giká tí dhi sè.

² Lókyá nda sè dhi, à adré tá agó àlo tile mèrèkpe ro dhi ni adó bhàle tépelò nda ni zèribàti zile Aveave ro dhi làga, ànzya ì dré adréle 'òle Kítu àlo àlo títi i sè dhi tíni, kàdréro ngá zi m̀ndí adrébhá file tépelò na dhi i tí.

³ Di akódhi nda kònò Pétèro ì Yòwáni be adréra'a 'òle file dre dhi, dré kidhózo adréle làfa zi áyi tí.

⁴ Pétèro ì Yòwáni be dhi ì dré akódhi ni nòzo diií gò, Pétèro dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè àma ká!»

* 2:35 2:35 A kònò Longó ì 110:1. † 2:46 2:46 Giká ni Kúli tisile Giriki ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «...ì adré tá mápà tonj». Kúli kòdhi ì kitswá leá tàle dhi, ì adré tá mányangá Miri ádhya ni nya.

⁵ Di agó nda dré adrézó àyi ki no adrézó kisúá dhi, í ni ngá kisú àyi drígàsè.

⁶ Di, Pétèró dré tázóá drá dhi: «Ma làfa ledélé àrezá sè yà, kó ngalè òró sè yà dhi àko. Di, ngá má dré adrézó ába dhi, má adrè mána feá mí dré: Yésu Kristo Názàrètà lésè dhi ni rú sè, mí nga, mí kídhó atsí to!»

⁷ Gò Pétèró dré akódhi ni driágó rùzo, akódhi ni 'òzo ngalè dhi bvó. Gbã kòdhwa, akódhi ni pá i kílkpo ni íbe dhi ì dré tombázó gò,

⁸ dré ngázo àyi totó trà pá dri gò, kídhólé atsí to. Di dré adrézó lìle lowábe, adrélé Giká ni rú bhabe kùle. Gò ì dré fizo akódhi be tépelò na.

⁹ Móndyá títi dhi ì kònò akódhi adrèrà'a atsí to, adrézó kpà Giká ni rú bha kùle dre dhi,

¹⁰ ì dré nìzoá tàle dhi, akódhi tá mèrèkpe agó adrélépi tá lírlé adrélé ngá zi tépelò ni zèribàti zìle Aveave ró dhi làga dhi 'i dhi be. Di àyi kí líndrí dré gázo bhwábhwa gò, ì dré adrézó síbhálé be ngbo tà atsálépi akódhi nda rú dhi sè.

Pétèró longó Giká ni kúlí tépelò na

¹¹ Agó nda dré rè dhu adrèrà'a tròle Pétèró i rú Yòwàni be dhi 'á dhi, móndyá zyandre títi nda ì dré arázó líndriga be afilé àyi véle tépelò ni kògbo zìle Sòlòmónó àdhya ró dhi lé.

¹² Pétèró kònò tà nda dre dhi, dré tázóá móndyá nda ì dré dhi: «Ìsèrèlè ànzi ni i, àmi kí líndrí adrè gále tà kòdhi sè àdho tà sè? Mì adrè kpà àma kí no, ngóro mà 'o tá àmakya agó kònìdhi atsí to àma kí tàndi kí rìnyí sè yà, kó ngalè mà dré adrélé tròle Giká ni tà rú dhi sè yà dhi na tìni àdho tà sè?

¹³ Giká Abàràrà àdhya, Ísáká àdhya, ìndi Yàkòbhò àdhya, Giká àma kí tábhí kya nda bhà àyi adhemakandra Yésu ni m̀ lanzìle tà kòdhi sè dhi nì. Mì lefè tá àmikya Yésu nda kitswálé dràle gò, akódhi ni tà gázo rè Pilátò kandrà, tágba Pilátò nda dré tá ína akódhi ni lèzo trèle dhi.

¹⁴ Di mì gá tá àmikya Dhya lólo ìndi gyágya nda gò, móndí pfùlepi àlo dhi ni zizo trèle àmi dré kòdhya.

¹⁵ Di mì pfu tá dhya láti nzìlepi móndí ì dré adrízó nda dràle gò, Giká dré ína akódhi ni tingázó dràrà lésè. Ama dhya tà nda kí nobhá mì sè dhi 'i.

¹⁶ Agó mì dré adrélé nòle ìndi nìle kònìdhi bhà ína àyi tà ka'ika'í Yésu ni rú na gò, rú nda dré akódhi ni 'òzo tombálé. Tàko ko, Yésu ni rú nda ì túmǎni tà ka'ika'í bhàle rú nda léna dhi be dhi, ì 'o agó kònìdhi adrìlé wáyi, ngóro àmi títi mì dré adrélé nòle dhi tìni.

¹⁷ Ama adrúpi i, má nì tàle dhi, tà mì dré 'òle àmi kí kàdrì íbe Yésu rú nda i, mì 'o tá tà nìma ko na dhi be.

¹⁸ Di, láti nda sè dhi, Giká 'o tà ì dré tá longólé drìdrì àyi pròfètá títi dhi ì tí dhi kitswálé títi. Longó tá dhi, àyi Mèsiyá ni kizà nya.*

¹⁹ Adré di léá dhi, mì kòladzá àmi kí togó agózo Giká véle, kòtrìró àmi kí tàkonzi ì be dhi bvó.

²⁰ Mì kò'o kònìni dhi, mì ni lókyá adrézó àmi kí togó tìndrì dhi ni kisú Mìrì véna. Akódhi ni kpà Mèsiyá ì dré zìle àmi dré drìdrì dhi ni amù. Akódhi nda Yésu 'i.

²¹ Di, adrè léá dhi, akódhi nda kàdrè dhu rè bhù na, tsàle lókyá Giká dré dra tà títi dhi kí 'òzo atsálé tídhí ro dhi 'á, ngóro dré longólé kíno lésè àyi pròfètá lólo dhi ì tí dhi tìni.

²² Tàko ko, Mósè tà tá dhi: «Mìrì àmi kí Giká ni pròfètá àlo má tìni dhi ni 'o apfòle àmi kí tàndi kí sùrú lésè amùle àmi dré. Adré léá dhi, mì kàdrè tà títi dré dra tàle àmi dré dhi kí yi.

²³ Di, dhya ángùdhi dra pròfètá nda ni yìlepi ko dhi, Giká ni akódhi nda ni tingá móndyá ína ì kòfalésè gò, akódhi ni tà 'òzo akálé.»†

²⁴ Tà bàti ró dhi, kídhólé Sàmùwélé rú dhi, pròfètá àlo àlo títi kúlí longóbhá dhi ì longó tá tà adrèbhá ru 'o àndró kòni ì kòdhya.

²⁵ Ami ró dhi, àmi ànzi adrèbhá tà pròfètá ì dré longólé nda kí kisú tàyìlé ro dhi 'i. Mì adrè kòkpá tà Giká dré bhàle ru yìzo àmi kí tábhí íbe dhi ni kisú tàyìlé ro. Tàko ko, Giká lazì tá Abàràrà dré dhi: «Má ni tà tani bha sùrú títi bvó àdhya ì dri àmi ànzi ì sè.»‡

²⁶ Di Giká kò'o àyi adhemakandra Yésu nda apfòle dre dhi, dré rè zyá akódhi ni amùzo àmi, Ísèrèlè ànzi ì véle 'íká, kàdrìró àmi àlo àlo títi dhi ì àmi kí tà kònzi lésè, tà tani bhàzo àmi dri be dhi bvó.»

* 3:18 3:18 A kònò Lúkà 24:25-27. † 3:23 3:23 A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18, 19. ‡ 3:25 3:25 Giká ni Kúlí tìsile Girkì ti sè dhi adrè tàá kònwa dhi: «Má ni tà tani bha sùrú títi bvó àdhya ì dri àmi kòrì sè.» Kòrì nda Yésu, Mèsiyá 'i. A kònò Kìdhoma 22:18; 26:4.

4

Pétèro i Yòwàni be dhi ì pfo Yúdà ànzi ki bhàgo kàdri i kandra

¹ Pétèro i Yòwàni be dhi ì dré rè dhu adrèrà'a tà ta mónnyá zyandre nda ì dré dhi 'á dhi, kòwàni ì, tẹpól líkíbhá ki kàdri, ìndi Sàdúkáyò ìbe dhi ì dré atsázó àrà nda 'á.

² Ayi ki togó adrè tá aswálé àpóstolò nda ì rú, ì dré tá adrélé tà tadhá móndí ì dré dhi sè. Angyá ko, ì adrè tá Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longó, adrézó kpà longóá dhi, mónnyá Yésu ni ka'ìbhá dhi ki kókpa nga dràdrà 'àsè.*

³ Di ì dré Pétèro ki ruzò Yòwàni be bhèle bádzó na ngá wàle tà. Tàko ko, kitú ndi dre.

⁴ Di, móndí àruka bí àyi ki kúlí yìbhá dhi ì ka'ì tá Yésu gò, mónnyá títi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì dré lizózó tsàle ànyànyu ngulù-nzi.

⁵ Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi ki dri kòbhá ì, àyi ki bhàgo ì ìndi tàtrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi, ì dré ru kimózó Yèrusalémá 'a.

⁶ Ayi kòfalé dhi tá: kòwàni ki kàdri ru zìle Anà dhi, Kàyáfà, Yòwàni, Alìgizándrè, tsàle móndí àruka kòwàni ki kàdri ni sùrú lésè dhi ìbe.

⁷ Di ì dré Pétèro ki 'òzo apfòle Yòwàni be àyi kandra gò, ì dré lizízóá àyi tí dhi: «Mì 'o àmìkya tà kòdhi àdhi ni rìnyí sè ya, kó ngalè àdhi ni rú sè ya dhi?»

⁸ Di Pétèro galepi Tiri Lólo ni rìnyí sè dhi dré logózóá àyi dré dhi: «Àmì, Yúdà ànzi ki kàdri ì bhàgo ìbe ni ì,

⁹ àndrò kòndhi, à adrè àma ki lizí tà dóro 'òle mèrèkpe agó àlo dhi dré dhi ni tà sè, ìndi akódhi nda adrí ngíni ya dhi ni tà sè.

¹⁰ Adré di léá dhi, àmì tùmáni Isèrèlé ànzi ìbe títi dhi ì, mì kòni tà kòndhi dóro: Agó kòndhi adrè àyi totó rúbhá be dóro àmì kandra, Yésu Kristo Nàzàrètà lésè dhi ni rú ni rìnyí sè. Mì tidí tá Yésu nda dràle fa kípakipa dri gò, Giká dré ìna akódhi ni tingázó dràdrà lésè.

¹¹ Akódhi nda ni tà sè dhi, Giká ni Kúlí adrè tàá dhi:

«Kìrà àmì dzó sibhá ì mì dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kìrà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ró.»†

¹² A adrè tà tidrízó dhi ni kisé móndí twá Yésu nda rúsè dhi na ko. Tàko ko, rú àzya Giká dré afèle mónnyá bvò dri dhi ì dré kítswázó adrélé àsá dhi yókódhó.»

¹³ Di Yúdà ànzi ki bhàgo kàdri nda ì kòno Pétèro i Yòwàni be adrèrà'a tà ta tiri àko dre dhi, àyi ki líntrí dré gázo bhwábhwa. Angyá ko, ì nò tá dhi, àyi nda ì tá móndí tàko tà ndabhá nìle ko dhi 'i. Di, ì ni kpà tàle dhi, àyi móndí adrèbhá tá tùmáni Yésu be dhi 'i dhi be.

¹⁴ Di, ì dré tá adrélé mèrèkpe agó adrélèpi nda ni no adrèrà'a àyi totó àyi làga dhi sè dhi, ì kítswá tá àyikya kúlí logó àyi tí bwá ko.

¹⁵ Di ì dré Pétèro ki 'òzo pfole Yòwàni be àyi kandra sè kivi na gò, ì dré tà nda ni 'a nyàzo àyi kòfalé

¹⁶ tàzoá dhi: «Mà ni 'òá àgo kòdhi ki tà sè ngíni? Tàko ko, mónnyá títi adrèbhá Yèrusalémá 'a dhi ì nì tàle dhi, àyi nda ì 'o àyikya tà líntríga ró dhi 'í dhi be. Mà kítswá àmàkya kayíá bwá ko.

¹⁷ Di, adrè léá dhi, mà kòlogá àyi tàzoá dhi, ì kògò vélé tà ta dhya àlo dré agó kòdhi ni rú sè ko, tà kòdhi ni rúbí kògorò la'ulé móndí ì kòfalésè lile drìdrì ko dhi bvò.»

¹⁸ Di ì dré gòzo àyi nda ki azí gò, tà tàma ìndi tà tadhama Yésu ni rú sè dhi ni logázó àyi dré tà tàndi ró.

¹⁹ Di, Pétèro i Yòwàni be dhi ì dré logózóá àyi tí dhi: «Mì lanzí rè tà kòndhi ni bvò ká: Adrélé Giká ni kúlí ga 'òle, kítswázó àmì ki kúlí ka'ì 'òle dhi, tsí dóro Giká mìlèsè?

²⁰ Tàko ko, mà kítswá àmàkya tà mà dré nòle mì sè ìndi mà dré yìle bíbhálé sè dhi ki longoma tayí bwá ko.»

²¹ Di bhàgo kàdri nda ì dré gòzo kúlí aswaaswa ki ta àyi dri gò, ì dré àyi ki tayízó lile. Ì kisé tá àyikya tà àlo tà njozo àyi dri dhi ko. Tàko ko, mónnyá títi dhi ì adrè tá Giká ni rú bha kùle tà ru 'òlepi nda ni tà sè.

²² Angyá ko, mèrèkpe agó adrélèpi líntríga ró nda ni kóná lavú tá ìna nyadhi-rì.

Yésu ni ka'ìbhá ì zi tà Giká tí

²³ A kòtayí Pétèro i Yòwàni be dre dhi, ì dré gòzo àyi ki arúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì véna, tà títi kòwàni kàdri ì bhàgo ìbe dhi ì dré tàle àyi dré dhi ki títi.

²⁴ Ayi nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo kúlí yo togó àlo sè tàzoá Giká dré dhi: «Mírì rúku ró bhù ki bhàlepi bvò be, yìandre be, ìndi ngá títi àyi lé dhi ìbe ni,

* 4:2 4:2 Sàdúkáyò kòni ì tá Yúdà ànzi ki dri kòbhá, adrèbhá ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà ka'ì ko dhi 'i. † 4:11 4:11 A kòno Longó ì 118:22.

²⁵ mí longó tá kúlí ámi màràbà, àma ki tábhí Dàwídi tí Tírí Lólo ni rĩnyí sè mi, tàzoá dhi:

<Súru títi dhi ki togó aswá àdho tà sè?

Móndyá bvò àdhya ì yi ru kitswázó tà àngyá 'o àdho tà sè?

²⁶ Ópí kàdrì bvò àdhya ì lotó àyi, ìndì móndí ki kàdrì ì kímó ru,

kitswázó ru pfu Mírì Gíká rú, ìndì akódhi ni Mèsiyá rú.»[‡]

²⁷ Tà bàti ró dhi, bhàandre kònìdhi 'á dhi, Eródè ì Pòtìyò Pilátò be dhi ì amú tá ru túmání móndí súru twá ro dhi ìbe ìndì Ìserélè ànzì ìbe, kitswázó tà 'o ámi adhemakandra lólo, Yésu mí dré zìle dhi rú.[§]

²⁸ † 'o kònìni, kitswálé tà mí dré kisùle 'òle kínó lésè ámi rĩnyí sè dhi ì kò'oró ru be dhi bvò.

²⁹ Di nyànómvá dhi, Mírì, mí kòyi kúlí aswaaswa ì dré adrélé tàle àma rú dhi ì. Mí kòfè rĩnyí àma ámi màràbà ì dré, adrézó ámi kúlí longó tírì àko.

³⁰ Mí kòkìdzì kpà ámi drígá rĩnyí ró dhi, adrézó móndí ki tídrì àyi ki drá ì lésè, adrézó kpà tà língriga ró adrèbhá ámi rĩnyí tadhá dhi ki 'o, ámi adhemakandra lólo, Yésu ni rú sè.»

³¹ † kòzi tà nda ì Gíká tí akilé dre dhi, àrà ì dré ru kímózó lána nda dré ru kizízó. Di ì dré gázo títi Tírí Lólo ni rĩnyí sè gò, ì dré ngázo adrélé Gíká ni kúlí longó móndí ì dré tírì àko.

Yésu ni ka'ìbhá ì lanzi àyi ki ngá ì àyi kòfalésè

³² Móndyá títi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì amú tá ru adrélé ngá àlo ró àyi ki togó na ìndì àyi ki tà kisúkìsù na. Dhya àlo àyi kòfalé adrélépi taa dhi, ngá ìna ngbà 'í ì dré kalóma dhi tà yókódhó. Be ró dhi, ì adrè tá àyi ki ngá títi dhi ki lanzi àyi kòfalésè.

³³ Apóstolò ì adrè tá Mírì Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longó rĩnyí kàdrì sè. Di àyi tá Gíká ni togó tani ìbe àyi rú.

³⁴ Dhya àlo lemerè ro àyi kòfalé dhi tà yókódhó. Angyá ko, àyi títi adrèbhá amvú ìbe yà, kó ngalè dzó ìbe yà dhi ì adrè tá ngá nda ki lagí, adrézó láfa ni ni adó alizo

³⁵ bhàà àpóstolò ì kandrá. Di à adrè tá láfa nda ni lanzi móndí àlo àlo ì dré ngoró àyi ki lemerè dré adrélé dhi tìni.

³⁶ Agó àlo rú be Yóséfá angalépi Lévi ni súru lésè, tile tùrù Kìpirò àdhya na dhi tà àyi kòfalé. Apóstolò ì fè tà drá rú Bàrànába. (Rú nda kòdhi adrè lèá tàle dhi «Mv́ adrélépi móndí ki togó tím̀bà dhi».)

³⁷ Akódhi nda tá amvú àlo dhi ìbe gò, dré lagízóá, láfa ni ni adózó alizo bhàà àpóstolò ì kandrá.

5

Anànyà ì Sàfirà be dhi

¹ Agó àlo rú be Anànyà dhi ì tòkò ni Sàfirà be dhi ì tá kpà amvú àlo dhi ìbe gò, ì dré lagízóá.

² Di, Anànyà nda dré ìna láfa ni àruka tìngázó zùle àyi tàndì dré gò, àmbi ni ni dòzo lizo bhàà àpóstolò ì kandrá. Di akódhi ni tòkò ni tá kpà tà nda dóro.

³ Gò Pétèrò dré tàzoá drá dhi: «Anànyà, mí tayí mína Sàtánà file ámi togó na àdho tà sè? Mí tà kìnzò Tírí Lólo dré gò, amvú kòdhi ni láfa àruka tìngázó zùle ámi tàndì dré.

⁴ Drìdrì mí dré amvú nda ni lagízó dhi kandrá dhi, amvú nda tá mína 'ì ko? Mí dré lagízóá dhi àmvolésè dhi, láfa nda tá mí drígá gò, mí dré tá kitswázó tà àngùdhi mí dré lèle 'òle dhi ni 'o àsà dhi ko? Mí 'o di mí ngíni tà kòdhi ni kisù 'òle kònìni dhi? Mí tà kìnzò móndí ì dré ko. Be ró dhi, mí tà mína kìnzò Gíká dré.»

⁵ Anànyà kòyi kúlí nda ì dre dhi, dré dhèzo dràle. Di tírì dré móndyá títi tà nda ni yìbhá dhi ki 'òzo lavúlè.

⁶ Gò kàdhurá àruka ì dré alizo akódhi ni àbvò do lambélé gò, ì dré pfòzo síá.

⁷ Anyiànyì sàà na àmvolésè dhi, Anànyà ni tòkò dré afízó Pétèrò ì vélé, tà lavúlépi nda ni ni àko ró.

⁸ Pétèrò dré lizízóá tíá dhi: «Mí tà rè má dré ká: Mì lagí amvú kòdhi lagí be kòdhòpi bàti?» Tòkò nda logó dhi: «Àyiya, kòdhi lagí nda 'ì.»

⁹ Di Pétèrò tà drá dhi: «Mì 'o ámi ngíni ru yi ámi agó be kitswázó Mírì ni Tírì tabhì litílè dhi? Mí nò rè ká! Dhya ámi agó ni sibhá dhi ì dzó tí. † ni kòkpà ámi do pfòzo mí be.»

¹⁰ Gbá kòdhwa, tòkò nda dré dhèzo dràle Pétèrò kandrá. Gò kàdhurá nda ì dré afízó akódhi ni àbvò kisù. † dré dòzoá, pfòzo síá agó ni laga.

[‡] 4:26 4:26 A kònò Longó ì 2:1-2. [§] 4:27 4:27 A kònò Mátáyò 27:1-2; Lúkà 23:7-11.

¹¹ Di tirí dré móndyá títi Ekèlézyà le dhi ki 'òzo lavulé, túmání móndyá títi tà nda ni yibhá dhi íbe.

Apóstolò ì 'o tà línđrìga ró dhi ì bī

¹² Apóstolò ì adré tá tà línđrìga ró adrébhá Gíká ni rinyi tadhá dhi ki 'o bí móndí ì kòfalé. Móndyá ka'ìbhá títi dhi ì adré tá ru kimó togó àlo sè tépelò ni kògbo zìle Sòlómónò àdhyà ró dhi na.

¹³ Di, móndí àruka ì adré tá tabhìle ru amú àyi íbe ko, tágba móndyá títi dhi ì dré tá adrézó àyi kī rú ta dóro dhi.

¹⁴ Tágba kònini dhi, móndí zyandre àgo ró ìndì tòko ró dhi ì adré tá Mírì Yésu ni ka'ì, adrézó ru amú móndyá ka'ìbhá nda íbe adrélé lile drídrì.

¹⁵ Asà dhi, ì adré tá dràbhá kī do tobhàle lánzá ì dri ìndì kíndri ì dri láti ì bhálèsè, kitswálé Péteró kòni dra lavú dhi, ndàndì akódhi ni línđrì kòlavuró àyi nda kī àruka ì drìsè gò, ì kàdrìró be dhi bvó.

¹⁶ Móndí zyandre angábhá bhàandré ànyi Yèrúsalemá lágasè dhi ì lésè dhi ì adré tá kpà dràbhá kī adó, móndí tirí kònzì ì dré adrélé mì pfole dhi íbe, alizo àyi íbe. Gò àyi títi nda ì dré adrézó adrélé.

A pfo àpóstolò kī mī

¹⁷ Di kòwánà kī kàdrì túmání móndyá títi akódhi làga adrébhá Sàdúkáyò ì ró dhi íbe dhi, ì adré tá lovó kònzì bha àpóstolò nda ì rú.

¹⁸ Gò ì dré àyi kī ruzò bhèle bǎdzó móndyá títi ì dré dhi na.

¹⁹ Di, ngátsi sè dhi, ángéló Mírì àdhyà dré ìna bǎdzó nda ni ti kī tinzizo, àyi kī adrízo apfòzo àyi íbe gò, tázoo àyi dré dhi:

²⁰ «Mì lè àmi kī totó tépelò na, adrélé lídrì tídhí ro kòdhi ni rúbì longó móndí ì dré.»

²¹ Di drùbhì kánò, ì dré lizo tépelò na gò, kídholé adrélé móndí kī tadhá, ngóro ángéló nda dré tá tàle àyi dré dhi tíni.

Kòwánà kī kàdrì nda ì móndyá akódhi làga dhi íbe dhi ì kòtsa dre dhi, ì dré Ìsèrèlè ànzì kī bhàgo kàdrì kī kimózó títi. Gò ì dré móndí kī mùzo kitswálé àpóstolò nda kī adrí bǎdzó lésè.

²² Di, dhyà mùle nda ì kòtsa dre dhi, ì kisú tá àyi nda ì bǎdzó na ko. Di ì dré gòzo gòle tà nda ni longó bhàgo kàdrì nda ì dré, tázoo dhi:

²³ «Mà dré tsàzo kònale dhi, mà kisú tá dhi, à tsú tá bǎdzó ni ti ì gágá. Mà kisú kpà bǎdzó líkìbhá ì adrerà'a àyi kī totó dzóti nda ì kandrá. Di, mà kònzì dzóti nda ì dre dhi, mà dré àmikya dhyà 'àlo kīsúzó ko.»

²⁴ Di tépelò líkìbhá kī kàdrì, kòwánà kàdrì íbe dhi ì kòyi tà nda dre dhi, àyi kī drì dré abízó gò, ì dré adrézó líziá àyi kòfalèsè ngalé àdho tà 'o tá àpóstolò nda ì ni ya dhi.

²⁵ Di dhyà àlo dré atsázó longóá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Ago mì dré tá bhèle bǎdzó na dhi ì totó àyi tépelò na, adrélé móndí kī tadhá.»

²⁶ Gò tépelò líkìbhá kī kàdrì nda ì dré ngàzo lile móndí ni íbe, àpóstolò nda kī adrí alizo àyi íbe. Di, ì adrí tá àyi rinyi sè ko, ì dré tá adrélé ngá ro, móndí zyandre dhi kī dra àyi kī lebhé todràle kírá sè dhi sè.

²⁷ Ì kàdrì àyi dre dhi, ì dré àyi kī 'òzo apfòle bhàgo kàdrì nda ì kandrá gò, kòwánà kī kàdrì dré àyi kī lizízó tázoo dhi:

²⁸ «Mà logá tá àmi dré tá tadhama agó kòdhi ni rú sè dhi ko? Di, mì nò rè ká! Mì 'o àmikya tà mì dré adrélé tadhálé kòdhi ayilé Yèrúsalemá 'àsè títi dre. Mì adré kpà agó kòdhi ni kàrì le bhàle àma drì.»

²⁹ Gò Péteró ì àpóstolò àruka nda íbe dhi ì dré logózóá dhi: «Adré leá dhi, mà kàdré Gíká ni kúllì ka'ì 'òle dhi kòdhyà, móndí kya ko.

³⁰ Gíká àma kī tábhì kya tingá Yésu mì dré tá àmikya tidilé dràle fa kípákípa dri dhi dràdrà lésè.

³¹ Di Gíká dré akódhi nda ni tingázó kurú na bhàle àyi dríagó lésè adrélé ópí kàdrì ro ìndì móndí kī tídrìlépi ró, kòfèró láti Ìsèrèlè ànzì ì dré àyi kī togó ladzázó, Gíká kòtrìró àyi kī tàkònzì ì be dhi bvó.

³² Ama dhyà tà nda kī nobhá mì sè dhi 'i, ngóro Tirí Lólo Gíká dré afèle móndyá adrébhá àyi kúllì ka'ì 'òle dhi ì dré dhi dré kpà adrélé dhi tíni.»

³³ Bhàgo kàdrì nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi kī togó dré aswázó tà tàndì ró gò, ì dré adrézó àyi kī le 'òle todràle.

³⁴ Fàrisáyò àlo rú be Gàmàlìyèlè dhi tá àyi nda ì kòfalé. Akódhi nda tá tátrítrí kúllì tadhálépi línđrì ro móndyá títi ì mìlèsè dhi 'i. Di dré ngàzo àyi totó bhàgo kàdrì nda ì kòfalé táá dhi, à kò'o rè àgo nda ì pfole kíwì na lókyá tsá sè.

³⁵ Gò dré tázoo bhàgo nda ì dré dhi: «Ìsèrèlè ànzì ni ì, mì kàdré àmi kī líkì, tà mì dré adrélé lile 'òle agó kòdhi ì rú dhi sè.

³⁶ Gí rè lavulé ko, Tèwúdà apfò tá ina táá dhi, i mómndí kàdrì 'i. Gò mómndí ànyànyì kámá-su dhi ì dré ru amúzó akódhi be. Dì, akódhi ni pfúzo dràle gò, akódhi ni lebebhá nda ki lapézó títí gò, àyi ki tà dré akízó nyínyì.

³⁷ Amvolásà dhì, Yùdàsì angálèpi Gàliláyà lésè dhì dré kpà apfòzo lókyá à dré tá adrérà'a mómndí ki na dhì 'á gò, dré mómndí zyandre dhì ki sèzo i vèsè. Dì, akódhi ni pfúzo kpà dràle gò, akódhi ni lebebhá nda ki lapézó títí.

³⁸ Dì nyànomvá, má adrè táá àmi dré dhi: Mì kòtro àgo kòdhi ki tà rú ko. Mì tayí àyi lile. Tàko ko, tà ì dré adrélè lèle 'òle dhi kàngá mómndí i vélèsè dhì, a ni dra akilé.

³⁹ Dì, tà nda kàngá ina Giká vélèsè dhì, mì kitswá àmikya àyi ki kíkí bwà ko. Mì kàdré di àmi ki líkí, mì kòkisúró àmi adrérà'a ru pfu Giká be ko!» Dì bhàgo kàdrì nda ì dré Gàmlàiyèlè ni kúlí ka'izo.

⁴⁰ Gò ì dré àpóstolò nda ki azízó, àyi ki 'òzo bhwàle gò, lazizóá àyi dri dhi, ì kògò vélé tà ta Yésu ni rú sè ko. Gò ì dré àyi ki tayízó lile.

⁴¹ Dì àpóstolò nda ì dré apfòzo bhàgo kàdrì nda i vélèsè lenzèbe lavulé, Giká dré tá ka'ile ì kònya kanyò Yésu ni rú ni tà sè dhi sè.

⁴² Dì kitú àlo àlo títí i sè dhi, ì adrè tá tà tadhá tépelò na ìndì mómndí ki dzó i 'àsè, adrézó Rúbí Tani longó, adrézó tadhá dhi, Yésu Mèsíyà 'i káyá dhi.

6

A kipe àgo nzi-drì-rì dhi i kitswálé àpóstolò ki ledé

¹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Yésu ni ka'ibhá ì adrè tá lizólé lile drìdrì. Dì, àyi nda i kòfalé dhì, Yúdà ànzi adrèbhá Gíríkí ti ta dhì ì dré ngàzo adrélé kúlí ti Yúdà ànzi adrèbhá Ebèrè ti ta dhì i rú. I adrè tá táá dhì, à adrè tá àyi ki tàytòkò ki tà tivì, à dré tá adrérà'a mányàngá lanzí mómndí i dré kitú àlo àlo ì sè dhi 'á.

² Dì àpóstolò mudrì-drì-rì dhi ì dré mómndyá ka'ibhá títí dhi ki kimózo gò, tàzoá àyi dré dhi: «Kitswá mà dré Giká ni kúlí tadhama tayízó, kitswázó mányàngá ni tà 'o dhì ko.

³ Dì àma ki adrúpi i, lè mì kòkìpè àmi kòfalé àgo nzi-drì-rì gabhá Tírí Lólo sè ìndì tògyá sè, àyi ki tà dré adrézó dóro mómndí i mülèsè dhì i, mà kòtayíró àzi nda àyi drígá.

⁴ Dì àma ró dhi, mà ni àma ki fe títí adrélé tà ta Giká be, adrézó kpà akódhi ni kúlí tadhá.»

⁵ Dì mómndyá zyandre títí nda ì dré tà nda ni ka'izo. Gò ì dré Sètèfánò, adrélèpi tà ka'ika'í ìbe kàdrì ìndì galepi Tírí Lólo sè dhi ki kípèzo, tùmání Filípò ìbe, Pòròkòrò be, Nìkánórà be, Tímónà be, Pàruménà be, tsàle Nìkòlà angálèpi Atiyòkiyá lésè, Yúdà ànzi ki Giká ni ka'ilepi dhi be.

⁶ Gò ì dré àyi nda ki bhàzo àpóstolò i kandrá. Dì àyi nda ì dré tà zizo Giká tí àyi dré, drígá bhàzo àyi àlo àlo títí i drì, Giká kòbhàró tà tani àyi dri be dhì bvó.

⁷ Dì Giká ni kúlí adrè tá ayilé lile drìdrì. Mómndyá ka'ibhá Yèrusalémá na dhì ì adrè tá lizólé lavulé. Àyi nda i kòfalé dhì, kòwánà zyandre dhi ì ka'í tá Yésu gò, adrézó tròle akódhi ni tà rú.

A ru Sètèfánò

⁸ Sètèfánò nda tá Giká ni togó tani ìbe i rú, ìndì rìnyì ni ìbe ì gò, dré adrézó tà kàdrì lín-drígá ró adrèbhá Giká ni rìnyì tadhá dhi ki 'o mómndí i kòfalé.

⁹ Dì, mómndí àruka angábhá lísámbo dzó zìle «Màràbà trile dhì kya» ró dhi lésè dhì, ì dré ngàzo ligilé Sètèfánò rú, adrézó tà kayí tíá. Àyi nda i tà Yúdà ànzi angábhá Kìrèné lésè, Àligizàndriyá lésè, bvò Kilikiyá àdhyà lésè, ìndì bvò Asiyá àdhyà lésè dhì 'i.

¹⁰ Dì, ì kitswá tá àyikya Sètèfánò ni lavú bwà ko. Angyá ko, adrè tá tà ta tògyá sè ìndì Tírí Lólo ni rìnyì sè.

¹¹ Gò ì dré làfa fèzo lùzu ró mómndí àruka i dré, ì kòtàrò kinzò sè dhi: «Mà yi Sètèfánò adrérà'a làdhá dha Mósè rú, ìndì Giká rú.»

¹² Dì ì dré mómndí zyandre dhi i, bhàgo i, ìndì tàtrítí kúlí tadhábhá ìbe dhi ki 'a tifízó ligilé Sètèfánò rú. Gò àyi nda ì dré akódhi ni rùzo, drìzoá lizo ába Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrá.

¹³ Dì ì dré mómndí àruka ki 'òzo pfòle tàá kinzò sè dhi: «Agó kòdhi adrè ngbú adrélé tà ta kónzi àma ki tépelò lólo dhì rú, ìndì Mósè ni tàtrítí kúlí rú.

¹⁴ Tàko ko, mà yi akódhi adrérà'a táá dhì, Yésu Nàzàrètá lésè kòdhi ni tépelò nda ni pfu gò, labhi Mósè dré tayilé àma dré dhì ki ladzázó.»

¹⁵ Dì bhàgo kàdrì títí ru kimóbhá nda ki m̀ tá Sètèfánò dri gò, ì dré nòzoá dhì, akódhi ni m̀bhalé tá ángeló àdhyà tìni.

7

Sètэфàno logó kúli Yúda ànzi kì bhàgo kàdrì i dré

- ¹ Gò kòwàna kì kàdrì dré lizizó Sètэфàno tí dhi: «Tà tàle mí rú kòdhi i tà bàti 'i?»
- ² Dì Sètэфàno dré logózó dhi: «Àma adrúpi i àma atá íbe ni i, mì yi rè àma kúli ká! Giká m̀lanzilanzi ro dhi agá tá àma kì tábhi Abàràma kandrà, akódhi dré tá adrèrà'a bvò Mèsòpòtámíyà àdhya na dhi 'à, drìdrì dré bhà mòzo bvò Kàràna àdhya na dhi kandrà.
- ³ Giká dré tázòa drá dhi: «Mí tayí àmi bvò i àmi sùrú be, lizo bvò má dré dra tadhálé mí dré dhi na.»*
- ⁴ Dì Abàràma dré bvò Kàlàdayò kya ni tayízò gò, lizo bhà mo Kàràna na. Akódhi ni atá ni dràma àmvolèsè dhi, Giká dré akódhi ni amùzo alile bvò mì dré adrézò adrélé àndrò kònìdhi lé.
- ⁵ Dì, Giká fè tá akódhi dré bvò tàyilè ro dhi kònwarè ko. Fè tá ndìndì àrà dré kitswázò pá bha lána dhi ko. Dì, lazi tá ina dhi, i ni dra bvò nda ni fe akódhi dré, indì bvò nda ni adrè akódhi ni toyó i dré tàyilè ro, tágba dré rè dhu adrézò mvá àko dhi.
- ⁶ Giká tà drá dhi: «Àmi toyó kì adrè m̀ndí twá i ró m̀ndí àruka kì bvò na. A ni àyi kì bha adrélé màràbà i ró, adrézò àyi kì mì pfo kóná kámá-su.
- ⁷ Dì, má ni mána tà bha sùrú dra àyi kì bhàlepi adrélé màràbà i ró dhi dri. Amvolásà dhi, i ni angá bvò nda lèsè, agòle adrélé àma lindrì bha àrà kònìdhi 'à.»†
- ⁸ Gò Giká dré tà bhàzo ru yizo Abàràma be tázòa dhi, i kòlwa àyi kì ànziàgo i tífi, tà ru yizo nda ni tadházò.‡ Gò Abàràma dré Ísàkà ni tizo gò, akódhi ni lwàzo kítú ni nzi-drì-na sè. Ísàkà dré Yàkòbhò ni tizo gò, Yàkòbhò nda dré àma kì tábhi mudrì-drì-rì dhi kì tizo.
- ⁹ Amvolásà dhi, àma kì tábhi i dré lovó kònzi bhàzo àyi kì tügumvá Yòsèfà rú gò, i dré akódhi ni lagízò adrélé màràbà ro bvò Ezèpétò àdhya na. Dì, Giká tá ina tùmàní akódhi be gò,
- ¹⁰ dré akódhi ni apázò akódhi ni kizá tífi i lèsè. Tàko ko, fè tá tògyá akódhi dré, akódhi ni tà 'òzo adrélé dóro Fàràwò, ópí kàdrì Ezèpétò drìle dhi mùlèsè. Dì Fàràwò nda dré Yòsèfà ni bhàzo adrélé ópí ro i bvò Ezèpétò drìle, indì tà tífi àyi dzò kàdrì na dhi i drìle.
- ¹¹ Gò kàràbhò dré dhèzo bvò wáyi Ezèpétò àdhya 'àsè, indì Kànanà àdhya 'àsè. Kizá tá kàdrì lavúlè gò, àma kì tábhi i dré kitswázò mànyàngá kisú bwà ko.
- ¹² Dì Yàkòbhò kòyi ngànò tá Ezèpétò na be dhi dre dhi, dré àma kì tábhi kì mùzo lìle kònàle vèsè ni àlo sè.
- ¹³ Dì vèsè ni rì sè dhi, Yòsèfà dré àyi 'òzo àyi adrúpi nda i dré nìle gò, Yòsèfà ni sùrú tadházò Fàràwò dré.
- ¹⁴ Gò Yòsèfà dré m̀ndí mùzo lìle àyi atá Yàkòbhò kì adrì àyi sùrú íbe tífi. Àyi nda i tà m̀ndí nyadhi-na-drì-mudrì-drì-nzi.
- ¹⁵ Dì Yàkòbhò i dré lizo àma kì tábhi íbe Ezèpétò na gò, i dré todràzo kònàle.
- ¹⁶ Bvóá dhi, àyi kì àbvò kì dózo lizo bhàá mógó àlo Síkémè le dhi na. Abàràma gi tà mógó nda làfa sè Emòrà ni ànzi i drígá.
- ¹⁷ Lókýá Giká dré tá adrèrà'a 'òle tà i dré tà lazilè Abàràma dré dhi ni 'o dhi 'á dhi, m̀ndýá àmakya i lizò tà zyandre ró Ezèpétò na.
- ¹⁸ Gò ópí kàdrì àzya Yòsèfà ni tà nìlepi ko dhi dré ngàzo adrélé òpi nya Ezèpétò dri.
- ¹⁹ Akódhi nda dré àma kì sùrú kì litízò, àma kì tábhi kì mì pfòzo, àyi kì 'òzo àyi kì ànzi kùrì kì labhé tayilè, i kòtodràrò be dhi bvò.
- ²⁰ Dì lókýá nda sè dhi, Mòsè ni tizo. Akódhi ni tà avé tá Giká mìlèsè tò. A dré akódhi ni likízò atá ni ni dzò na mbà na.
- ²¹ Dì à kòlabhé akódhi tayilè dre dhi, Fàràwò ni zapi dré akódhi ni kisúzó gò, dòzoá likilé àyi tàndì ni mvá ro.
- ²² Gò Mòsè nda ni tadházò tògyá wáyi Ezèpétò kya sè gò, dré mbàzo atsálè rìnyi ró kúli tàma sè indì tà 'òma sè.
- ²³ Mòsè ni kóná kòtsa nyadhi-rì dre dhi, dré kisúzó dhi, i ni li àyi adrúpi Ísèrèlè ànzi kì no.
- ²⁴ Gò dré Ezèpétò agó àlo dhi ni nòzo adrèrà'a Ísèrèlè mvá àlo dhi ni mì pfo. Dì dré fizo dhya adrélé mì pfole nda ni tàrà ga gò, Ezèpétò agó nda ni pfúzo dràle.
- ²⁵ Mòsè adrè tá ina kisúá dhi, àyi adrúpi Ísèrèlè ànzi kì tá nìá tàle dhi, Giká amù i kitswálè àyi kì apá dhi be. Dì, i nì tá àyikya tà nda ko.
- ²⁶ Kítú bvóá dhi sè dhi, Mòsè dré tsàzo Ísèrèlè ànzi rì dhi kì kisú adrèrà'a ru pfo. Lè tá àyi kì 'òle ru amù tódhyá àyi kòfalèsè gò, dré tázòa àyi dré dhi: «Àma arúpi i, àmi kò adrúpi i ró dhi, mì adrè dì àmikya ru 'o kònzi àdho tà sè?»

* 7:3 7:3 A kònò Kidhoma 12:1. † 7:7 7:7 A kònò Kidhoma 15:13-14. ‡ 7:8 7:8 Tà Giká dré tà bhàle ru yizo Abàràma be tázòa dhi, i kòlwa àyi kì ànziàgo i tífi kònìdhi adrè tá tadhá dhi, àyi tá Giká ni sùrú 'i káyá dhi.

²⁷ Di, dhya adrélépi tá áyi adrúpi ni mǎ pfo dhi dré ina Mósè ni gbòzo, tàzoá dhi: <Adhi bhà mi adrélé ópi ro ìndì tàbvò tàlepi ró àma drìle dhi nì?>

²⁸ Mí adrè mína àma le pfùle dràle, ngóro mí dré Ezèpétò agó kònàdhi ni pfùle dràle agyá dhi tǎni?>.[§]

²⁹ Mósè kóyi kúlí nda dre dhi, dré lapázò bvò nda lésè, lìle atsálé móndí twá ro bvò Mádìyàna àdhya na. Gò dré ànzìago rǐ dhi ki tizo kònale.

³⁰ Kóná nyadhi-rǐ àmvolésè dhi, ángéló àlo dhi dré agázó Mósè kandrà fanzǐ adrélépi tá kòle àtsi ró dhi na, duku ànyi kóngó Sináyǐ àdhya làga dhi na.

³¹ Di Mósè kònò tà nda dre dhi, akódhi ni líndrǐ dré gázo bhwábhwa ngá dré adrélé nòle nda ni tà sè. Dré tá adrèrà'a áyi kisí ànyi ngá nda ni no dhi 'á dhi, dré Mírǐ ni kúlí yizo tàá dhi:

³² <Ma Giká àmi tábhǐ kya 'i, Giká Abàramà àdhya, Isáká àdhya ìndì Yàkòbhò àdhya 'i.> Mósè dré ngázo adrélé lyàle gò, dré gòzo ngá nda ni tabhǐ nòle ko tǐrǐ dré.

³³ Di Mírǐ dré tàzoá drá dhi: <Mí tuvú àmi kámóká i mí pásè. Tàko ko, àrà mí dré adrèzó àmi totó 'á kònìdhi, àrà lólo dhi 'i.>

³⁴ Má nò kizá àma mónnyá ì dré adrélé nyàle Ezèpétò na dhi, àyi ki tongotongo ki yizo dre. Di má asǐ kitswálé àyi ki apá dhi bvò. Mí alǐ ò nyànomvá, má kòmùró mǐ lìle Ezèpétò na.*

³⁵ Mósè kòdhi, dhya Ìsèrèlè ànzì ì dré tá gàle tàzoá drá dhi, <Adhi bhà mi adrélé ópi ro ìndì tàbvò tàlepi ró àma drìle dhi nì?> nda 'i. Di, Giká mù tá ina akódhi nda adrélé àyi ki ópi ro ìndì àyi ki apalépi ró dhi kòdhyà. Mù tá akódhi ángéló agalépi akódhi kandrà fanzǐ adrélépi tá kòle dhi na dhi sè.

³⁶ Di Mósè nda adrǐ tá Ìsèrèlè ànzì i apfòzo àyi ìbe Ezèpétò lésè dhi nì. 'O tá tà líndrǐga ró adrèbhá tá Giká ni rǐnyǐ tadhá dhi i Ezèpétò na, yǎandre Kìka mìle, ìndì duku na kóná nyadhi-rǐ.†

³⁷ Mósè kòdhi, dhya tá tàlepi Ìsèrèlè ànzì i dré dhi, <Giká ni pròfètá àlo má tǎni dhi ni 'o apfòle àmi ki tǎndǐ ki sùrú lésè amùle àmi dré' nda 'i.‡

³⁸ Akódhi nda tá túmǎnǐ àma ki mónnyá ru kimóbhá duku na dhi ìbe. Totó tá i àma ki tábhǐ ki kòfalé 'á, ángéló adrélépi tà ta i be kóngó Sináyǐ àdhya drǐna dhi be. Kisú tá kúlí lídrǐ àdhya i gò, kúlí nda ki longózó tayǐlé àma dré.

³⁹ Di, àma ki tábhǐ nda ì lè tá àyikya akódhi ni kúlí ka'ìle 'òle ko. Be ró dhi, ì gá tá àyikya akódhi. Àyi ki togó na dhi, ì lè tá gòle Ezèpétò na.

⁴⁰ Gò ì dré tàzoá Arónà dré dhi: <Mí ledé àma dré giká kitswábhá àma ki drǐ ko dhi i wà. Angyá ko, kàdrè ina Mósè àma ki adrèlepi apfòle Ezèpétò lésè kòdhi ni tà sè dhi, mà ì ngalé àdho tà 'o akódhi ni ya dhi ko.>

⁴¹ Di ì dré tí ngbòlò líndrǐ ledézó, ngá fèzo drá mòbòmà ro gò, gwányá 'òzo lenzézó ngá líndrǐ ì dré tá ledélé àyi ki drǐgá sè nda ni tà sè.

⁴² Di, Giká dré ina àmvò alázó àyi rú gò, àyi ki tayízó adrélé líndrǐ fe bhǐbhǐnyà bhù na dhi ì dré, ngóro tǐsìle búkú pròfètá kya na dhi tǐni:

<Ìsèrèlè ànzì ni i, mì alǐ tà tǐ kà'wá pfùle dhi ki afè má dré mòbòmà àruka ìbe, mì dré tá adrèrà'a duku na kóná nyadhi-rǐ dhi 'á dhi 'i?>

⁴³ Kóko! Mǐ todó tá àmìkya ngá líndrǐ mì dré tá ledélé kitswázó líndrǐ fe drá dhi i kòdhyà: wémà Mòlókò àdhya i bhǐbhǐnyà líndrǐ àmi ki giká Ràyifána àdhya be.[§]

Di àsá dhi, má ni àmi ki mu adrélé móndí twá ì ró

bvò Bàbìlónà àmvona dhi na.*

⁴⁴ Ama ki tábhǐ nda ì todó tá kpà tàbèrènakòlò adrélépi Giká ni adrema ni tà tadhá dhi duku 'àsè. A ledé tá tàbèrènakòlò nda lású be ngóro Giká dré tá tàle Mósè dré dhi tǐni, ìndì ngá líndrǐ dré tá tadhálé drá dhi tǐni.

⁴⁵ A kòtayǐ tàbèrènakòlò nda àma ki tábhǐ i dré Yòsúwá be dre dhi, àyi nda ì dré dòzoá lizo àba bvò sùrú twá Giká dré dròle àyi kandrásè dhi kya na. Gò tàbèrènakòlò nda dré adrèzó bvò nda lé tsàle ópi Dàwidǐ ni lókyá 'á.

⁴⁶ Dàwidǐ nda ni tà tá dóro Giká mìlèsè gò, dré Giká ni ti lizizó, kòtayǐró i dzó kàdrǐ si Giká Yàkòbhò àdhya dré.†

⁴⁷ Di, Dàwidǐ ni mvá Sòlòmónò dré ina dzó kàdrǐ nda ni sìzo drá nì.

⁴⁸ Di, Giká kurú na bhù na dhi adrè ina adrélé dzó móndí ì dré adrélé sìle dhi i 'àsè ko. Ngóro pròfètá dré adrélé tàle dhi tǐni:

§ 7:28 7:28 A kònò Pfòma 2:14. * 7:34 7:34 A kònò Pfòma 3:5-10. † 7:36 7:36 A kònò Pfòma 7:3; 14:21; Ngá nàma 14:33. ‡ 7:37 7:37 A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18. § 7:43 7:43 Mòlókò ìndì Ràyifána kòni i tá giká tàko móndí sùrú twá ro dhi ì dré adrélé líndrǐ bhàle dhi 'i. * 7:43 7:43 A kònò Amósá 5:25-27. † 7:46 7:46 Wáràgá àruka Giká ni kúlí tǐsizo àyi dri dhi i lèna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa: «kòtayǐró i dzó kàdrǐ si Yàkòbhò ni ànzì i dré».

49 <Mírì tá dhi: Bhù àrà má dré adrézó lírìlé adrélé òpì nya 'á dhi 'i, ìndì bvò àrà má dré adrézó áma pá bha dríá dhi 'i. Mì ni ì dzó kárá be ngíni dhi ni si má dré kòdhya? Àrà má dré dra lovózó lána dhi ni adré ángolé?

50 Ama drígá ledé ngá kòdhi i tí tì ní ko?»[‡]

51 Àmi àmi ki togó 'obhá tombálé, ìndì àmi ki bíbhálé tabhóbhá adrézó lígìlé Giká rú ni i, àmi ngóro àmi ki tábhí nda i tìni: Mì adré ngbú adrélé Tírí Lólo ni kúlí kayikayì!

52 Prófètá àlo àmi ki tábhí i dré m̀ pfòle ko dhi tsi be? I tupfú tá ndìndì prófètá adrèbhá tá Dhya gyàgya dhi ni alima ni tà longó dhi i todràle. Dì nyànómvá dhi, m̀ lefè àmikya akódhi nda kàribhá i drígá gò, m̀ dré akódhi ni pfùzo dràle.

53 Mì kisú tá Giká ni tatrítrí kúlí dré longólé ángéló i tí dhi gò, m̀ dré àmikya tà tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki ka'izo 'òle ko!»

A lebhé Sètèfànò dràle kírà sè

54 Bhàgo kàdrì nda i kòyi tà nda i dre dhi, àyi ki togó dré aswázó Sètèfànò rú gò, i dré adrézó sikkálándrà tsi bvóá.

55 Dì, Sètèfànò gálepí Tírí Lólo sè nda dré ina m̀ tingázó kurú na bhù na Giká ni m̀lanzìlanzì no, ìndì Yésu ni no adrèrà'a àyi totó Giká ni dríágó lésè.

56 Dré tázoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré noá dhi, bhù lanzì ru dre. Dì má adré Mòndí ni Mv́a ni no adrèrà'a àyi totó Giká ni dríágó lésè!»

57 I kòyi tà nda sè dhi, i dré àyi ki bíbhálé tabhózó gò, tetrézó kúlí 'u'ù sè. Dì i dré dhèzo Sètèfànò dri,

58 akódhi ni se pfòzo ába bhàandre 'àsè kivì na gò, i dré kidhózó adrélé akódhi ni lebhé kírà sè. Dì akódhi ni asikìbhá nda i tuvú tá àyi ki kítá kidhì àdhya i lebhélé kàdhùrà àlo rú zìle Sàwùlò dhi pá.[§]

59 I dré tá adrèrà'a Sètèfànò ni lebhé dhi 'á dhi, adré tá liyilé Mírì rú adrézó tàá dhi: «Mírì Yésu, mí do áma lídrì wà!»

60 Dì dré dhèzo àyi kórókó títì gò, yòzoá dhi: «Mírì, mí bhà tàkonzì kònìdhi àyi dri ko.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

8

¹ Dì Sàwùlò nda ka'ì tá kpà dhi, à kòpfu Sètèfànò dràle wà dhi 'i.

A pfo m̀ndyá Ekèlézyà le dhi ki m̀ lavulé

Kidhólé kítu nda sè dhi, à dré kidhózó adrélé m̀ndyá Ekèlézyà Yèrúsalemá àdhya lé dhi ki m̀ pfo lavulé. Dì àyi títì nda i dré lapázó ayíbe bvò Yúdáyá àdhya 'àsè ìndì Sàmàryá àdhya 'àsè. Tayí tá ngbà 'í àpòstolò i Yèrúsalemá 'a kòdhya.

² Àgo àruka adrèbhá tá tròle Giká ni tà rú dhi i dré Sètèfànò ni àbvò dòzo, lizo síá. Gò i dré akódhi ni ngòzo tà tàndì ró.

³ Dì, Sàwùlò ro dhi, dré ina àyi fèzo kítswalé Ekèlézyà ni tà pfu. Adré tá tatsilé Yésu ni ka'ìbhá ki ndabe dzó àlo àlo i 'àsè, adrézó àgo ki turú tòkò fbe, adrézó àyi ki 'o lebhélé bàdzó na.

Filipò longó Rúbí Tani Sàmàryà na

⁴ Mòndyá ka'ìbhá ayíbhá nda i adrè tá Rúbí Tani longó àrà títì i dré adrézó lavulé dhi i 'àsè.

⁵ Dì Filipò lè tá ina bhàandre àlo bvò Sàmàryá àdhya lé dhi na gò, kidhólé adrélé Mèsyá ni tà longó m̀ndí i dré kònale.

⁶ Mòndyá zyandre nda i kòyi tà Filipò dré adrélé tàle dhi i, ìndì i kònò tà líndrìga ró dré adrélé 'òle dhi i dre dhi, i dré adrézó bíbhálé ga akódhi ni kúlí yi lovó sè.

⁷ Tírì kònzi bí dhi i adrè tá topfòle m̀ndí i lésè tetrébe. Mòndí bí mèrèkpe ro, ìndì pá be àbvò ro dhi i adrè tá kpà adrélé.

⁸ Tà nda sè dhi, arí adrè tá gàle bhàandre nda léna bí.

Simónà kòdzógó ro dhi ka'ì Yésu

⁹ Bhàandre nda 'á dhi, agó àlo rú be Simónà dhi adrè tá làndrì ndri lókyá be vwàvwa ro, adrézó m̀ndyá títì Sàmàryá le dhi ki líndrì tígá. Adré tá tàá dhi, i ina m̀ndí kàdrì 'i.

¹⁰ Mòndyá títì kidhólé àyi tàko i rú tsàle àyi kàdrìkàdrì i rú dhi i adrè tá akódhi ni yi lovó sè, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi, rìnyì angálépi Giká vélésè rú zìle <Rìnyì kàdrì> dhi 'i.»

[‡] 7:50 7:50 A kònò Esáyá 66:1-2.

[§] 7:58 7:58 Sàwùlò kònìdhi, dhya dra rú zìle amvútú Pólò dhi 'i.

11 Ì adré tá tròle akódhi rú, dré tá adréle àyi ki línđrí tígá àyi làndrí tà sè lókyá be wvávà ro dhi sè.

12 Di, ì kòyi Rúbí Tani Filípò dré adréle longólé Gíká ni Opì ni tà dri ìndì Yésu Krísto ni tà dri dhi dre dhi, àyi àgo ró ìndì tòko ró dhi ì dré Rúbí nda ni ka'izo gò, ì dré bàtisimò dòzo.

13 Simónà ni tàndi dré kpà ka'izoá gò, bàtisimò dòzo. Dré ngàzo adréle tròle Filípò rú, adrézó tà kàdrì línđrìga ró dré adréle 'òle dhi ki no gò, akódhi ni línđrí dré adrézó gàle ásà.

14 Apóstolò Yèrusalémà na dhi ì kòyi tàle dhi, mónđyá Sàmàriyá le dhi ì ka'í tá Gíká ni kúllì dhi dre dhi, ì dré Pétèró ki amùzo Yòwàni be àyi vélé.

15 Àyi nda ì kàtsá dre dhi, ì dré tà zizo Gíká tí mónđyá ka'ìbhá nda ì dré, ì kòkisúró Tirí Lólo be dhi bvò.

16 Tàko ko, Tirí Lólo nda asó tá rè dhu àyi ko. Ì kisú tá ngbà 'í bàtisimò Mírì Yésu ni rú sè dhi kòdhyà.

17 Di Pétèró ì Yòwàni be dhi ì dré drígá bhàzo àyi àlo àlo tífí nda ì dri gò, ì dré Tirí Lólo kisúzó.

18 Di Simónà nda kònò, mónđi ì adré tá Tirí Lólo kisú apóstolò ki drígá bhàma àyi dri dhi sè dhi dre dhi, dré làfa lèzo fèle Pétèró ì dré Yòwàni be,

19 tàzoá dhi: «Mí afè kòkpà rinyì kòdhi má dré wà, kítswálé dhyà ángudhi má dré dra drígá bhàzo dríá dhi kòkisúró Tirí Lólo be dhi bvò.»

20 Di, Pétèró logó drá dhi: «Mí kòdrà tùmáni ámi làfa be! Tàko ko, mí kisú tá mína dhi, mí ni tá tà Gíká dré adréle afèle ángyá dhi ni gi làfa sè.

21 Mí tà áko Gíká ni ázi kòdhi léna, ámi togó dré adréle gyágya Gíká kandrà ko dhi sè.

22 Lè mí kòladzá di ámi togó tà kònzì mí dré kisùle 'òle kòdhi ni tà sè. Mí zi kpà tà Mírì tí, kòtrìró ámi tà kònzì nda be dhi bvò.

23 Tàko ko, má nò dhi, ámi togó ga tà kùdzì sè bí, ìndì mí mónđi 'ìle tàkònzì sè dhi 'i.»

24 Di Simónà logó dhi: «Ámi kà tàndi, mí kòzi tà Mírì tí má dré ámi, tà mí dré tàle kòdhi ki àlo kàtsáró má rú ko dhi bvò.»

25 Amvolásà dhi, Pétèró ì Yòwàni be dhi ì dré Mírì Yésu ni tà ì dré nòle ìndì ì dré yìle dhi ki longózo, akódhi ni kúllì tadházo mónđyá kònàle dhi ì dré. Gò ì dré gòzo gòle Yèrusalémà na, Rúbí Tani longóbe bhà bí Sàmàriyá kya ì 'ásé.

Filípò longó Rúbí Tani Eṭiyòpiyà agó àlo dhi dré

26 Amvolásà dhi, ángelò Mírì àdhyà dré tàzoá Filípò dré dhi: «Mí nga lile tàbhu na láti sílepì Yèrusalémà lésè lile Gázà na duku 'ásé dhi 'ásé.»

27 Di Filípò dré ngàzo lile. Láti 'á dhi, ì dré drì sizo Eṭiyòpiyà agó àlo dhi be. Akódhi nda tá únìkì 'i, ìndì mónđi kàdrì Kàndáke, Eṭiyòpiyà ki ópì kàdrì tòko ró dhi zàle, adrélépì làfa ni ni líkì tífí dhi 'i.* Akódhi lí tá Yèrusalémà na kítswálé Gíká ni línđrì bha.

28 Dré tá adrérà'a nzìle dhi 'á dhi, lírì tá àyi tàmbàbirì dònđí dré adréle sèle ni dhi na, adréle búkù pròfétá Esáyá àdhyà ni na kúllì be drádra.

29 Gò Tirí Lólo dré tàzoá Filípò dré dhi: «Mí kisí mí ànyi tàmbàbirì kòdhi làga, mí kòlìrò tùmáni agó kòdhi be.»

30 Di Filípò dré ràzo tsàle ànyi tàmbàbirì nda làga gò, agó nda ni yi adrérà'a búkù pròfétá Esáyá àdhyà ni na. Dré lizizóá tíá dhi: «Mí ni tà mí dré adréle nàle kòdhi ni àndu be?»

31 Di agó nda logó dhi: «Má ni kítswá nìá ngíni dhyà àlo kòngì àndu ni má dré ko dhi?» Di dré Filípò ni zizo mbàle lírìlé í làga tàmbàbirì na.

32 Tà Gíká ni Kúllì na dré tà adréle nàle dhi tá tà kòndhi 'i: «À drì tá akódhi ànzýá gá à dré adréle kábilígyà se lizo ába àrà adréro líá dhi na dhi tíni.

Ngóro kábilígyà mvá dré adréle kíri dhyà adrélépì àyi bhí re dhi kandrà dhi tíni dhi, akódhi nzì tí ko.

33 A nò tà akódhi mónđi tàko ró gò, akódhi ni tàbvò tàzo gyágya ko.

Adhi ni kítswá akódhi ni ànzimvá ki tà tífí dhi nì? Tàko ko, à tingá akódhi ni lídrì bvò drìsè dre.»†

34 Gò Eṭiyòpiyà agó nda dré lizizóá Filípò tí dhi: «Mí tà rè má dré ká: Pròfétá kòdhi adré àdhi ni tà ta kòdhyà? Adré àyi tàndi ni tà ta, kó ngalè mónđi àzya ni tà ta kòdhyà?»

35 Di kídhólé tà dré tá adréle nàle nda rú dhi, Filípò dré Rúbí Tani Yésu ni tà dri dhi ni longózo drá.

* 8:27 8:27 «Únikì kòndhi, agó ángilé kítswálé ópì kàdrì ni ázi 'o dhi 'i. † 8:33 8:33 A kònò Esáyá 53:7-8.

³⁶ Ɔ dré tá adrerà'a lile láti 'ásè dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyì àrà àlo yí be dhi làga. Di Eṭiyòpiyà agó nda dré tazoá dhi: «Mí nò rè ká! Yí kó be kòdhi dhi, tà má dré kitswázo bàtísimò do bwà ko dhi àdho tà 'i?» [

³⁷ ɛ]

³⁸ Di dré tazoá dhi, à kòkíkí tàmàmbírí. Gò Filípò ì agó nda be dhi ì dré sizo file yí na gò, Filípò dré bàtísimò fèzo drá.

³⁹ Di ì kápò yí nda lèsè dre dhi, Mírì ni Tirí dré ndiri Filípò ni dòzo. Eṭiyòpiyà agó nda gò véle akódhi ni no ko. Di dré gòzo adréle lile lenzébe.

⁴⁰ Di Filípò ro dhi, dré gòzo áyi kisú bhàandre rú zile Azótò dhi na. Di dré ngàzo láti do lizo Kàyisàriyà na, Rúbí Tani longòbe bhàandre àlo àlo títi dhi ì 'ásè.

9

Sàwùlò ladzá áyi togó Yésu ni ka'í

(A kònò kpà Tà 'òle dhi ì 22:6-16; 26:12-18)

¹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Sàwùlò gò ìna adréle lalilé Mírì Yésu ni ka'ibhá ì bvò, adrézó dràdrà kúlí ta àyi ki tà sè. Di dré ngàzo lile kòwàna ki kàdrì véna

² akódhi ni lízì, kòtìsìrò wáràgà ì Yúdà ànzi ki lisámbo dzó ki kàdrì Dàmàsèkè na dhi ì dré, ì kònì tsa mómí àgò ró ìndì tòko ró adrébhá Yésu ni láti lebe dhi ki kisú dhi, ì kòturúró àyi agòzo àyi íbe Yèrusalémà le be dhi bvò.

³ Di dré tá adrerà'a láti 'á, adréle tsalé ànyì Dàmàsèkè làga dhi 'á dhi, ngàdra bhù lèsè dhi dré kòzo ngbò ró ngá kazá akódhi làgàsè kúrú.

⁴ Di dré dhèzo kìnì mì gò, kúlí yi tǎrà'a ì dré dhi: «Sàwùlò, Sàwùlò, mí adré áma mǐ pfo àdho tà sè?»

⁵ Sàwùlò lízì dhi: «Mírì, mǐ àdhi 'i?» Di kúlí nda logó drá dhi: «Ma Yésu mí dré mǐna adréle mǐ pfole dhi 'i.

⁶ Di mí nga file bhàandre na. Kònàle dhi, à ni tà kitswálépi mí dré dra 'òle dhi ni ta mí dré.»

⁷ Mómíyá adrébhá tá atsí to tùmáni Sàwùlò be dhi ì kíkí tá àyi, adréle tà nda ni no síbhále be ngbo. Ɔ yi tá kúlí nda 'í, di, ì nò àyíkya dhya àlo ko.

⁸ Gò Sàwùlò dré ngàzo kìnì misè. Di, dré mǐ nzizo dhi, kitswá tá ìna ngá no bwà ko. Di ì dré akódhi ni drígá rúzo, akódhi ni sèzo fizo ába Dàmàsèkè na.

⁹ Gò dré adrézó kònàle kítu na ngá no àko ró, ngá nya àko ró ìndì ngá mvu àko ró.

¹⁰ Dàmàsèkè na dhi, Yésu ni ka'ilepi àlo rú be Anàniyá dhi tá be. Di ngá dré agázó akódhi mǐ toróbí tǐni gò, Mírì dré tazoá drá dhi: «Anàniyá!» Akódhi logó dhi: «Mírì, ma kònìdhi.»

¹¹ Di Mírì tà drá dhi: «Mí nga lile láti andre rú zile Pyà dhi na, agó àlo rú be Yúdàsì dhi bhàna. Kònàle dhi, mí lízì agó rú zile Sàwùlò angálépi Tàrusò lèsè dhi ni tà. Akódhi nda adré tà zi má tí lókyá kònìdhi sè.

¹² Ngá agá akódhi mǐ toróbí tǐni gò, dré agó àlo rú be Anàniyá dhi ni nòzo firà'a drígá bha ì dri, ì kògòró ngá no be dhi bvò.»

¹³ Di, Anàniyá logó dhi: «Mírì, má yi mómí bí dhi ì tí tà kònzi títi agó kòdhi dré 'òle ámi mómíyá lólo Yèrusalémà na dhi ì rú dhi ì 'í.

¹⁴ Atsá kpà kònwa rinyí ì dré kisúlè kòwàna kàdrì ì véna dhi be, kitswálè mómíyá títi adrébhá ámi zi àyi ki Mírì ro dhi ki turú dhi bvò.»

¹⁵ Di, Mírì tà Anàniyá dré dhi: «Mí lí! Tàko ko, agó kòdhi dhya má dré zile adréle áma àzì 'o dhi 'i. A ni lí áma tà longó mómíyá súrú twá ro dhi ì dré, àyi ki ópí ì dré, ìndì Isèrèlè ànzi ì dré.

¹⁶ Má ni kizá kàdrì kitswálépi dré dra nyàle áma tà sè dhi ni tadhá drá.»

¹⁷ Gò Anàniyá dré lízo file Sàwùlò ni kisú dzó nda na. Dré drígá bhàzo akódhi dri, tazoá dhi: «Áma adrúpi Sàwùlò, Mírì Yésu agálépi mí kandrá láti bhálé dhi amù ma ni, mí kògòró ngá no, ìndì mí kògaró Tirí Lólo sè be dhi bvò.»

¹⁸ Gbá kòdhwa, ngá ngóró kosyá kòbhó tǐni dhi dré adhézó Sàwùlò mìlèsè gò, dré gòzo adréle ngá no. Di dré ngàzo bàtísimò do.

¹⁹ Bvóá dhi, dré ngá nyàzo gò, gòzo rinyí kisú.

Sàwùlò longó Rúbí Tani Dàmàsèkè na

Gò Sàwùlò dré adrézó Yésu ni ka'ibhá Dàmàsèkè le dhi ì véna lókyá be vwàvwà ro tsà.

‡ 8:37 8:37 Wáràgà Gíká ni Kúlí tìsizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Filípò tà drá dhi: «Mí kòka'í ámi togó wáyi sè dhi, mí ni kitswá bàtísimò do.» Di agó nda logó dhi: «Má adré ka'í dhi, Yésu Kísto Gíká ni Mvágó 'i.»]

²⁰ Gbà lókyá nda sè dhi, dré ngázo adrélé Yésu ni tà longó Yúdà ànzi ki lisámbò dzó ì 'àsè, adrézó tadhá dhi, Yésu nda Gíká ni Mvágó 'i káyá dhi.

²¹ Móndyá títi adrébhá akódhi ni yi dhi ki líndrí adré tá gàle bhwábhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kófalèsè dhi: «Agó kódhì tsì dhyá adrélépi tá móndyá adrébhá Yésu kódhì ni ka'í Yèrúsalmà na dhi ki m̀ pfo lavulé dhi 'i ko? Atsá kónwa kitswálé àyi nda ki turú lizo àyi íbe kówánà kàdrì ì véna ko?»

²² Dì, Sàwùlò adré tá ína atsálé rìnyì ró adrélé lìle drìdrì. Adré tá tadhá ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i káyá dhi gò, Yúdà ànzi Dàmàsékè le dhi ì dré kitswázó kúllí logó tíá bwá ko.

²³ Lókyá kòlavú vwàle dre dhi, Yúdà ànzi nda ì dré ngázo ru yi kitswázó Sàwùlò ni pfu dràle dhi bvó.

²⁴ Dì, Sàwùlò dré ína tà nda ni yìzo. Kítú vèsè ìndì ngátsi vèsè dhi, ì adré tá rìle akódhi bvó bhàandre nda ni zèrìbàtì ì 'àsè, kitswálé akódhi ni pfu dràle.

²⁵ Dì ngátsi àlo sè dhi, akódhi ni lebébhá ì dré akódhi ni bhàzo kánzì na gò, akódhi ni tírízó zèrìbà drìsè kivì na gò, dré lapázó.

Sàwùlò tsa Yèrúsalmà na

²⁶ Gò Sàwùlò dré lizo Yèrúsalmà na. Kòtsa dre dhi, dré àyi tabhìzo amulé Yésu ni ka'ìbhá íbe. Dì, àyi títi nda ì adré tá àyikya akódhi ni ro. Tàko ko, ì ka'í tá ko tàle dhi, akódhi atsá Yésu ni ka'ìlepi ró bàti dhi.

²⁷ Dì, Bàrànábhà dré ína akódhi ni drìzo lizo ába àpóstolò ì véna. Gò dré Sàwùlò nò tá Mírì Yésu látí 'á, ìndì Mírì tà tá tá akódhi dré ngínì ya dhi ki titízó àyi dré. Dré kpà Sàwùlò longó tá Yésu ni tà tírì àko Dàmàsékè na ngínì ya dhi ni titízó.

²⁸ Dì ì dré Sàwùlò ni ka'ízo dòle adrélé túmání àyi íbe. Akódhi adré tá tatsilé Yèrúsalmà 'àsè, Mírì ni tà longóbe tírì àko.

²⁹ Adré tá kpà tà ta ìndì tà kayí Yúdà ànzi adrébhá Gírìkì ti ta dhi íbe. Dì, àyi nda ì dré ngázo adrélé látí nda kitswázó akódhi ni pfu dràle.

³⁰ Dì Sàwùlò ni adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré akódhi ni drìzo lizo ába Kàyisàriyà na gò, múzoá lìle Tàrusò na.

³¹ Dì Yésu ni ka'ìbhá títi bvó Yúdáyá àdhyá na, Gàliláyá àdhyá na, ìndì Sàmàriyá àdhyá na dhi ì tá tà kàdrìkàdrì íbe àyi kófalé mómí áruka íbe. Gíká adré tá àyi ki tímà àyi ki tà ka'íkà'í na. Í adré tà lizólé, adrélé tà 'o Mírì ni ròma na, ìndì Tírì Lólo ni rìnyì sè, adrézó lìle ába drìdrì.

Pètèró 'o tà líndríga ró dhi ì Lidà na ìndì Yópè na

³² Pètèró dré tá adrérà'a tatsilé àrà twátwa ì 'àsè dhi 'á dhi, tsa tá Yésu ni ka'ìbhá bhàandre Lidà àdhyá na dhi ki no.

³³ Kónàle dhi, dré agó àlo rú be Àyínéyà, adrélépi pá be àbvò ro dhi ni kisúzó. Akódhi nda ayí tá lágá na kóná nzi-drì-na.

³⁴ Dì Pètèró dré tázóá drá dhi: «Àyínéyà, Yésu Krísto tídrì m̀ dre! Mí nga ámi kíndri pa!» Gbà kódhwa, akódhi nda dré ngázo trà kuru.

³⁵ Dì móndyá títi adrébhá tá Lidà le ìndì Sàrónà le dhi ì dré akódhi ni nòzo gò, ì dré àyi ki togó adzázó Mírì velé.

³⁶ Anyí àrà nda lágana, bhàandre Yópè àdhyá na dhi, tòkó àlo Yésu ni ka'ìlepi, rú be Tàbità dhi tá be. (Rú nda kódhì adré leá tàle Gírìkì ti sè dhi «Dòrúkà».*) Akódhi nda adré tá ngbú adrélé tà dóro 'o, adrézó kpà ngá fe lemerèbhá ì dré.

³⁷ Dì lókyá nda sè dhi, dré dhèzo drà be gò, dré dràzo. Dì akódhi ni rùbhá dzìzo gò, dòzoá bhàle dzó àlo dhi ni 'a kile kurú na dhi na.

³⁸ Yópè nda ànyì Lidà lágá. Dì Yésu ni ka'ìbhá Yópè le dhi ì kòyi Pètèró tá Lidà na dhi dre dhi, ì dré àgo rì dhi ki múzo akódhi ni ti lizí, tázóá dhi: «Mí kàlì mbèlè àma velé wà!»

³⁹ Dì Pètèró dré ngázo lìle túmání àyi íbe. Kòtsa dre dhi, ì dré akódhi ni drìzo mbàzo ába dzó 'a kile kurú na nda na. Tàyitókó títi dhi ì dré ngázo àyi ki totó ànyì akódhi lágàsè adrélé àwò ngo, adrézó kítá twátwa Tàbità nda dré tá dhìle dré rè dhu adrérà'a túmání àyi íbe dhi 'á dhi ki tadhá drá.

⁴⁰ Gò Pètèró dré móndyá títi nda ki 'òzo pfole kivì na. Dré àyi kórókó títizó, tà zìzo Gíká tí gò, àyi alázó àbvò nda velé tàá dhi: «Tàbità, mí nga!» Dì akódhi nda dré m̀ nzìzo Pètèró ni no gò, ngázo lírlé.

⁴¹ Pètèró dré akódhi ni drígá rùzo gò, akódhi ni tingázó kuru. Dré Yésu ni ka'ìbhá ki azízó tàyitókó íbe, Tàbità nda ni tadházó àyi dré lídrì ro.

* 9:36 9:36 Rú «Tàbità» Ebèrè ti sè kònidhi, ìndì rú «Dòrúkà» Gírìkì ti sè kònidhi, adré leá tàle dhi «lòbha».

⁴² Di tà nda ni rúbí dré la'úzo bhàandre wäyi Yópè àdhya 'àsè gò, móndí zyandre dhi ì dré Mírì Yésu ni ka'izo.

⁴³ Gò Pétèró dré adrézó Yópè na lókyá be vwàvwa ro, agó àlo rú be Simónà, kíní nyìlepi dhi bhàna.

10

Kòrùnèlìyò zi Pétèró í bhàna

¹ Agó àlo rú be Kòrùnèlìyò dhi tá bhàandre Kàyisàriyà àdhya na. Akódhi nda tá Rómà ki sòdá adrélé zile Itàliyá àdhya ró dhi ki kàdrì 'i.*

² Akódhi ì mónyá títi akódhi ni dzó lé dhi ìbe dhi, ì adré tá tròle Giká ni tà rú, adrézó kpà akódhi ni ro. Adré tá ngá fe rà móndí lemerè ro dhi ì dré, adrézó kpà tà ta Giká be landè àko ró.

³ Kítú àlo, ànyìanyi sàa na kítú rírì àmvolèsè dhi sè dhi, ngá agá tá akódhi mi toróbí tíni. Akódhi nò àngéló àlo Giká àdhya ngádra 'á afírà'a í véle, taa í dré dhi: «Kòrùnèlìyò!»

⁴ Di dré àngéló nda ni nòzo dhi rírì dré gò, lizizóá tíá dhi: «Mírì, àdho tà 'i?» Àngéló nda logó drá dhi: «Tà mí dré zile Giká tí dhi ì tùmání ngá mí dré fèle lemerèbhá ì dré dhi ìbe dhi ì mbà tsàle Giká kandrá gò, akódhi dré ámi tà kisùzo.

⁵ Di nyànmvá dhi, mí mù móndí lìle Yópè na, agó rú be Simónà adrélé kpà rú zile Pétèró dhi ni azi.

⁶ Akódhi nda adré ayilé kíní nyìlepi àlo rú be Simónà dhi bhàna, yìandre mùle.»

⁷ Di àngéló tà tàlepi akódhi dré nda kòlì dre dhi, Kòrùnèlìyò dré àyi màràbà rì dhi ki azizó tùmání sòdá àlo adrélépi tà tà 'o í dré, adrélépi kpà tròle Giká ni tà rú dhi be.

⁸ Dré tà títi lavúbhá nda ki titizó àyi dré gò, àyi ki mùzo lìle Yópè na.

Ngá agá Pétèró mi toróbí tíni

⁹ Kítú bvóá dhi sè, ànyìanyi kítú rírì sè, dhya mùle nda ì dré tá adrérà'a láti 'á ànyì Yópè làga dhi 'á dhi, Pétèró dré mbàzo dzó drì be kpàkpà dhi drìna, adrélé tà ta Giká be.†

¹⁰ Tàbirì dré akódhi ni 'òzo gò, dré adrézó ngá le nyàle. A dré tá adrérà'a ngá ladhí drá dhi 'á dhi, ngá dré afízó akódhi dri toróbí tíni.

¹¹ Akódhi dré nòzoá dhi, bhù lanzí ru dre gò, dré ngá ngóro kítá pìpì gú rùle ti ni su dhi ì 'àsè dhi tíni dhi ni nòzo adrérà'a asilé bvò dri.

¹² Kítá nda na dhi tá kà'wá pá be su dhi ki kára twátwa dhi ì, tùmání kà'wá adrèbhá àyi ki se agatí sè dhi ki kára twátwa dhi ìbe, ìndì àrì ki kára twátwa dhi ìbe.

¹³ Gò kùlì àlo dhi dré tàzoá drá dhi: «Pétèró, mí nga àyi ki tupfú nyàle!»

¹⁴ Di, Pétèró logó dhi: «Mírì, tàdzi ko! Tàko ko, má nya ngá ndì ró tàtrírì kùlì dré adrélé logalé dhi ki àlo tàdzi ko.»‡

¹⁵ Di kùlì nda dré gòzo taa drá dhi: «Mí zi mína ngá Giká dré temvéle dre dhi ndì ró ko.»

¹⁶ Tà nda dré ru 'òzo kònini vésè be na gò, kítá nda ni dòzo bhù na.

¹⁷ Di Pétèró ni drì dré abízó tà nda sè gò, dré adrézó lizíá í léna ngalé ngá í dré nòle nda adré tá leá tàle ngíni ya dhi. Gbà lókyá nda sè dhi, dhya Kòrùnèlìyò dré tá mùle nda ì dré Simónà ni bhà lizizó, atsázó dzó nda tí.

¹⁸ Gò ì dré kùlì yòzo, lizizóá ngalé Simónà adrélé kpà rú zile Pétèró dhi adré ayilé dzó nda na yà dhi.

¹⁹ Di Pétèró dré rè dhu adrérà'a ngá í dré nòle nda ni tà kisù dhi 'á dhi, Tirí Lólo dré tàzoá drá dhi: «Mí yi rè ká! Ago na dhi ì adré ámi nda.

²⁰ Di mí nga sìle àyi véna, mí kòlìro tùmání àyi ìbe tà kayí àko ró. Angyá ko, má mù àyi ma.»

²¹ Di Pétèró kòsi dzó nda drìlésè dre dhi, dré tàzoá àgo nda ì dré dhi: «Ma kònìdhi dhya mí dré adrélé ndàle dhi 'i. Mì alì kònwa àdho tà sè?»

²² Di ì logó drá dhi: «Sòdá ki kàdrì rú be Kòrùnèlìyò dhi amù àma ni. Akódhi nda móndí gyágya, adrélépi Giká ni ro dhi 'i. Yúdà ànzi títi dhi ì adré akódhi ni rú ta dóro. Àngéló lólo Giká àdhya tà drá dhi, kòzi mí í bhàna ámi kùlì ki yizo dhi bvó.»

²³ Di Pétèró dré àyi ki azizó ayilé dzó nda lé.

Pétèró lì Kòrùnèlìyò bhàna

Drùbhì sè dhi, Pétèró ì dré ngàzo lìle àyi ìbe tùmání Yésu ni ka'ìbhá àruka Yópè lésè dhi ìbe.

* 10:1 10:1 Rómà ki sòdá ki kàdrì kònidhi tá sòdá ànyìanyi nyadhi-nzi dhi ì drìle. † 10:9 10:9 Kínó lésè Isèrèlè ànzi ki bvò na dhi, à adré tá dzó ki drì ledé kpàkpà, à kòkìswáro mbàle lìrìlé lovlé kònàle be dhi bvó. ‡ 10:14 10:14 A kònò Lèvitikè 11:1-47; Ezèkyèlè 4:14.

²⁴ Kítú bvóá dhi sè dhi, ì dré tsàzo Kàyisàriyà na. Kòrùnèlìyò kímó tá àyi aró i àyi arúpi káká dhi ìbe gò, ì dré adrézó àyi kì letè.

²⁵ Dì Pétèrò dré tá adrèrà 'a file bhà'álé nda na dhi 'á dhi, Kòrùnèlìyò dré alizo adhéle akódhi pá, kitswálé akódhi ni lindri bha.

²⁶ Dì, Pétèrò dré ìna akódhi ni tingázó, tàzoá drá dhi: «Mí nga. Áma tàndi, ma kókpá mómí 'i mí tìni.»

²⁷ Dì Pétèrò ì dré tà titízó akódhi be gò, dré fizo mómnyá zyandre ru kimóbhá nda kì kisé dzó na.

²⁸ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Ámi títí, mì nì tàle dhi, Yúdà ànzi kì tatrítrí kúlí adré ru sùma mómí sùrú twá ro dhi ìbe dhi nì logá àyi dré dhi be. Tatrítrí kúlí nda adré kpá fima àyi bhàna dhi nì logá. Dì, Giká tadhá ìna má dré dhi, má kòzi dhya àlo ndí ró yà, kó ngalè mómí temvéle ko dhi ró yà dhi ko.

²⁹ Asá dhi, mì dré áma azízó dhi, má alì ndiri tà kayí àko ró. Má adré dì àmi kì lizí, mì azí ma àdho tà sè?»

³⁰ Dì Kòrùnèlìyò logó dhi: «Lavú dre kítú na, sáa na kítú rírí àmvolésè dhi sè dhi, má adré tá ta Giká be áma dzó kòndhi 'á. Gbá kòdhwa, agó àlo kítá ìbe lagulagu ró dhi dré agázó má kandra,

³¹ táá má dré dhi: «Kòrùnèlìyò, Giká yi tà mí dré zìle í tí dhi ì 'í. Tivì kpá ngá mí dré fèle lemerèbhá ì dré dhi ì ko.

³² Dì mí mù mómí lile Yópè na, Símónà adréle kpá rú zìle Pétèrò dhi nì azí. Akódhi nda adré aylé Símónà kìní nyilepi dhi bhàna, yìandre mùle.»

³³ Dì gbá lókyá nda sè dhi, má dré mómí mùzo lile ámi azí. Mí 'o dóro alizo. Dì nyànomvá dhi, áma títí nì ì Giká kandra, kitswálé tà títí Mírì dré tàle mí kòtà áma dré dhi kì yi.»

Pétèrò longó Rúbí Tani mómí sùrú twá ro dhi ì dré

³⁴ Gò Pétèrò dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Nyànomvá dhi, má nì tàle dhi, Giká adré mómí kì no twátwa ko dhi be.

³⁵ Be ró dhi, adré ìna mómí sùrú títí ì lesè adrèbhá àyi ro, adrèbhá kpá tà gyàgya 'o dhi kì ka'í kòdhya.

³⁶ Giká nda amù Rúbí Tani áma, Isèrèlè ànzi ì véle longózóá áma dré dhi, mà nì kitswá adréle tà kadríkadrì ìbe áma kòfalé ì be Yésu Kristo sè. Yésu Kristo nda mómnyá títí dhi kì Mírì 'í.

³⁷ Ámi kì tàndi, mì nì tà títí ru 'obhá Yúdáyà na kidhólé Gàlíláyà lesè, bàtisimò Yòwání dré tá longólé dhi àmvolésè dhi ì be.

³⁸ Mì nì tàle dhi, Giká zì tà Yésu Nàzàrètà lesè nda gò, Tirí Lólo fèzo drá rinyí be dhi be. Dì Yésu nda dré tatsízó tà dóro 'obe indì mómnyá títí Dzàborò dré tá atólé ì pálé dhi kì tìdrìbe. Tàko ko, Giká tà tùmání akódhi be.

³⁹ Áma dhya tà títí akódhi dré 'òle Yúdà ànzi kì bvò na indì Yèrúsalmà na nda kì nobhá mì sè dhi 'í. A tidi tà akódhi dràle fa kípakípa dri.

⁴⁰ Dì, kítú nì na sè dhi, Giká dré ìna akódhi nì tingázó dràdrà lesè gò, akódhi nì 'òzo mómí ì dré nòle.

⁴¹ Mómnyá títí dhi ì nò tá akódhi ko. Ngbà 'í áma Giká dré tá zìle drìdrì kitswálé tà nda kì no dhi ì, mà nò akódhi áma. Akódhi nì ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolésè dhi, mà nya ngá indì mà mvu ngá tùmání akódhi be dhi áma.

⁴² Dì akódhi lazì tà áma dri tàzoá dhi, mà kàdré àyi tà longó mómí ì dré adrézó tadhá dhi, ì dhya Giká dré bhàle adréle mómnyá títí lídrì ro indì dràbhá dre dhi kì tàbvò tàlepi ró dhi 'í.

⁴³ Prófètà títí dhi ì longó tá akódhi nì tà tàzoá dhi, Giká nì mómnyá títí dra akódhi nì ka'ìbhá dhi kì tàkònzì tri akódhi nì rú sè.»§

Mómí sùrú twá ro dhi ì kisé Tirí Lólo

⁴⁴ Pétèrò dré rè dhu adrèrà 'a tà nda kì ta dhi 'á dhi, Tirí Lólo dré asízó mómnyá títí adrèbhá akódhi nì yi nda kì asó.

⁴⁵ Dì mómnyá ka'ìbhá Yúdà ànzi ró alìbhá tá tùmání Pétèrò be dhi ì kònò, Giká kutú tá kókpá Tirí Lólo mómí sùrú twá ro dhi ì dri dhi dre dhi, àyi kì líndrì dré gàzo bhwàbhwa.

⁴⁶ Tàko ko, ì yi tá àyi nda ì adrèrà 'a ti twátwa kì ta, adrézó Giká nì rú bha kùle dhi 'í. Gò Pétèrò dré tàzoá dhi:

⁴⁷ «Ádhi nì kitswá bàtisimò dòma yí sè dhi nì logá mómnyá kòni ì dré dhi nì? Angyá ko, ì kisé àyikya Tirí Lólo àmakya tìni.»

⁴⁸ Di dré tàzoá dhi, à kòfè bàtìsimò àyi dré Yésu Krìsto ni rú sè. Gò ì dré Pètèrò ni ti lizizò, kàdrèrò dhu rè àyi véna lókyá tsà sè.

11

Pètèrò ngi tà í dré 'òle dhi ki àndu

¹ Gò àpóstolò ì mónnyá ka'ìbhá Yúdáyà na dhi ìbe dhi ì dré yizoá tàle dhi, móndí sùrú twá ro dhi ì kisú kókpa Giká ni kúlí dre.

² Di Pètèrò kòlì tsàle Yèrúsalemà na dre dhi, mónnyá ka'ìbhá Yúdà ànzì ró dhi ì dré dhèzo adrélé akódhi ni ndrì,

³ adrézò tàá dhi: «Mí fi mína móndí lwàle ko dhi ì bhàna gò, mí dré ngá nyàzo tùmáni àyi ìbe!»

⁴ Di Pètèrò dré ngàzo tà títi lavúbhá nda ki títi àyi dré m̀bhalé tí, tàzoá dhi:

⁵ «Má tá mána bhàandre Yópè àdhya na. Kítú àlo, má dré tá adrèrà'a tà ta Giká be dhi 'á dhi, ngá dré afízo má dri toróbí tíni. Má nò tá ngá ngóro kítá pípi gú rùle ti ni su dhi ì 'ásè dhi tíni dhi adrèrà'a asilé bhù lèsè atsálé má vélé.

⁶ Má kòbhe mì ngá kítá nda léna dhi ki no dre dhi, má dré kà'wá pá be su dhi ki kára twátwa dhi ki nòzo, tùmáni kà'wá mbì lèsè dhi ìbe, kà'wá adrèrbhá àyi ki se agátì sè dhi ìbe, tsàle àrì ìbe.

⁷ Gò má dré kúlí yìzo tàá má dré dhi: «Pètèrò, mí nga àyi ki tupfú nyàle!»

⁸ Di má dré logózóá dhi: «Mírì, tàdzì ko! Tàko ko, ngá ndrì ró àma ki tàtrírì kúlí dré adrélé logálé dhi ki àlo afí rè má silé tàdzì ko.»

⁹ Di kúlí nda dré gòzo tàá bhù lèsè dhi: «Mí zi mína ngá Giká dré temvélé dre dhi ndrì ró ko.»

¹⁰ Tà nda dré ru 'òzo kònini vèsè be na gò, ngá títi nda ki dòzo bhù na.

¹¹ Gbà lókyá nda sè dhi, àgo na tá amùle má vélé Kàyisàriyà lèsè dhi ì dré àyi ki kíkizò dzò má dré tà adrézò lána dhi tí.

¹² Gò Tírì Lólo dré tàzoá má dré dhi, mà kòlì tùmáni àyi ìbe tà kayì àko ró. Dhya ka'ìbhá nzi-dri-àlo kòni ì dré kpà lizo tùmáni má be gò, mà dré fizo agó àlo rú be Kòrùnèliyò dhi ni dzò na.

¹³ Gò akódhi nda dré í nò tá ángelò agará'a í kandrà àyi dzò lé ngíni ya dhi ni titízò àma dré. Tà dhi, ángeló nda tà tá í dré dhi: «Mí mù móndí lile Yópè na Símónà adrélé kpà rú zìle Pètèrò dhi ni azí.

¹⁴ A ni kúlí longó àmi dré mónnyá títi àmi dzò lé dhi ìbe gò, mì dré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzo kúlí nda sè.»

¹⁵ Di má dré kìdhóra'a tà ta Kòrùnèliyò nda ì dré dhi 'á dhi, Tírì Lólo dré asizò àyi ki asó ngóro dré tá asilé àma ki asó kítú Pàtèkótè àdhya tú dhi tíni.

¹⁶ Gò kúlí Mírì dré tá tàle dhi dré agázò má léna. Akódhi tà tá dhi: «Yòwàni fè tá ìna bàtìsimò yí sè. Di, mì ni àmikyà bàtìsimò kisú Tírì Lólo sè.»*

¹⁷ Di Giká fè kó àyi dré Tírì Lólo àlo nda í dré afèle àma Mírì Yésu Krìsto ni ka'ìbhá ì dré dhi kòdhyà dhi, ma di tá mána àdhi 'ì, kitswálé tà Giká dré tá lèle 'òle dhi ni kíkí dhi?»

¹⁸ Di ì kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré kúlí tayízò gò, ì dré Giká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi: «Kàdré kònini dhi, Giká nzi di kókpa láti mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré, ì koladzàro àyi ki togó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.»

Ekèlèzyà Àtìyòkìyà na dhi

¹⁹ Mónnyá ka'ìbhá ayìbhá àyi ki mì pfòma Sètèfánò ni dràma àmvolèsè dhi ni tà sè dhi, ì lì tá byá bvò Fowínikè àdhya na, tùrú Kìpirò àdhya na, ìndì bhàandre Àtìyòkìyà àdhya na.† Àyi nda ì adrè tá ngbà 'í Giká ni kúlí longó Yúdà ànzì ì dré.

²⁰ Di, àyi ki àruka angábhá Kìpirò lèsè ìndì Kìrénè lèsè dhi ì dré àyikyà lizo Àtìyòkìyà na gò, kìdhólé adrélé tà ta móndí sùrú twá ro dhi ì dré, adrézò Rúbí Tani Mírì Yésu ni tà dri dhi ni longó àyi dré.‡

²¹ Giká ni rìnyì tà tùmáni àyi ìbe gò, móndí zyandre dhi ì dré àyi ki togó adzázò Mírì vélé, akódhi ni ka'ì.

²² Mónnyá Ekèlèzyà Yèrúsalemà àdhya lé dhi ì kòyi rúbì nda dre dhi, ì dré Bàránàbà ni mùzo lile Àtìyòkìyà na.

²³⁻²⁴ Akódhi nda tà móndí dóro gàlepi Tírì Lólo sè, adrélépi kpà tà ka'ìka'ì ìbe kàdrì dhi 'ì. Di kòtsa Àtìyòkìyà na dre dhi, dré nòzoá dhi, Giká bhà tá àyi togó tani mónnyá

* **11:16 11:16** A kònò Tà 'òle dhi ì 1:5. † **11:19 11:19** «Àtìyòkìyà» kònidhi tà bhàandre kàdrì Rómà ki òpi ni bvò Sírìyà àdhya drìle dhi 'ì. ‡ **11:20 11:20** Mónnyá Rúbí Tani longóbhá kòni ki àruka ì angá tá bhàandre Kìrénè àdhya bvò Líbiyà àdhya lé, bvò kàdrì Afriká àdhya lé dhi lèsè.

ka'ibhá nda i rú dre gò, dré lenzézó ásà. Gò dré àyi ki kodzózó títi tàzoá dhi, ì kàdré tròle Mirì ni tà rú togó wáyi sè. Di mǒndí zyandre lavulé dhi ì dré Mirì Yésu ni ka'izo gò, ì dré ru amúzó mǒndyá ka'ibhá kǒnàle nda ìbe.

²⁵ Amvolásà dhi, Bàrànába dré lizo Sàwúlò ni nda Tàrusò na.

²⁶ Kòkìsú akódhi dre dhi, dré akódhi ni adrizo agòzo ába Atiyòkiyá le. Di àyi nda ì dré adrézó ru kimó mǒndyá zyandre Ekèlézyà le dhi ìbe, adrézó àyi ki tadhá kóná àlo. Atiyòkiyá nda 'á dhi, à kǐdhó tá adrélé Yésu ni lebèbhá ki zi Krísto ni ka'ibhá i ró.

²⁷ Lókyá nda sè dhi, prǒfétá àruka ì dré angázó Yèrusalémá lèsè atsálé Atiyòkiyá 'a.

²⁸ Àyi ki àlo rú be Agábò dhi dré ngàzo longóá Tírì Lólo ni rinyi sè dhi, kàràbhò kàdrì dhi ni dhe bvò wáyi Rómà ki òpì zàle dhi 'àsè. (Di Kàràbhò nda dhe tá Rómà ki ópì kàdrì, Kàlàwúdiyò ni lókyá 'á bàti.)

²⁹ Di mǒndyá ka'ibhá Atiyòkiyá le dhi ì dré ru yizo tàzoá dhi, ì ni àyi ki ngá lokó ngóró àyi àlo àlo títi dhi ì dré kǐtswálé 'òle dhi tíni go, mùzoá àyi ki adrúpi Yésu ni ka'ibhá Yúdáyá na dhi ki ledé.

³⁰ Gò ì dré 'òzoá kǒnìni. I dré Bàrànába ki mùzo Pólò be ngá nda ki adzi Ekèlézyà Yèrusalémá na dhi ni bhàgo i véna.

12

A pfu Yàkòbhò dràle, ìndì à ru Pèterò bhèle bǎdzó na

¹ Lókyá nda kǒnàdhi sè dhi, ópì Eródè Agùripà dré kǐdhózó adrélé Yésu ni ka'ibhá àruka ki mì pfo.*

² Dré Yàkòbhò, Yòwànì ni adrúpi ni 'òzo pfùle dràle sápi sè.

³ Kǒnò tà nda 'o tá Yúdà ànzi ki togó adrélé kǐnìlé dhi dre dhi, dré kpà Pèterò ni 'òzo rùle. 'O tá tà nda gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhyà tú.

⁴ Di kò'o akódhi rùle dre dhi, dré akódhi ni bhèzo bǎdzó na gò, sòdá mudrì-drì-nzi-drì-àlo tukùle su su dhi ki bhàzo adrélé akódhi ni líkì. Adré tá kisùá dhi, í ni akódhi ni 'o apfòle tàbvò tàle mǒndyá títi i kandrà gwányá Pásikà àdhyà àmvolèsè.

⁵ Di, à dré tá adrèrà'a Pèterò ni líkì bǎdzó na dhi 'á dhi, mǒndyá ka'ibhá dhi ì adrè tá àyikya tà zi Giká tí togó wáyi sè akódhi dré.

Mirì 'o Pèterò apfòle bǎdzó lèsè lǐndrìga ró

⁶ Kítu Eródè dré tá adrézó 'òle Pèterò ni tàbvò ta dhi ni ngátsi sè dhi, Pèterò adrè tá àyi ko sòdá rì dhi ì kǒfalé bǎdzó na. A adrò tá akódhi nyirì rì dhi ì sè. Sòdá àruka ì adrè tá àyi ki totó bǎdzó nda tí, adrélé bǎdzó líkì.

⁷ Gbà kòdhwa, ángelò Mirì àdhyà dré agázó Pèterò kandrà gò, ngádra dré kòzo ngá kazá dzó 'a kǐle nda na. Ángelò nda dré akódhi ni gbúlú sàzo akódhi ni torózó àyi lèsè gò, tàzoá drá dhi: «Mí nga mbèlè!» Gò nyirì dré adàzo akódhi drigásè.

⁸ Di ángelò nda dré tàzoá drá dhi: «Mí 'ì àmi káfá àmi kípilé 'á, àmi kámókà ki tosózó.» Di Pèterò dré 'òzoá ngóró tàle ì dré dhi tíni. Gò ángelò dré tàzoá drá dhi: «Mí asó àmi kítá kǐdhì àdhyà, mí kàlìrò má vèsè.»

⁹ Di Pèterò dré dhèzo akódhi bvò adrélé akódhi ni lebè. Nì tá ko tàle dhi, tà ángelò nda dré adrélé 'òle dhi tá tà tàndì 'i dhi. Adré tá ìna kisùá dhi, ngá agá tá í mi toróbì tíni.

¹⁰ I dré àrà ni àlo ìndì rì ni sòdá ì dré tá adrézó bǎdzó líkì dhi ki lavúzó gò, ì dré tsàzo dzóti kàdrì aya ró adrézó pfòle 'àsà bhàandre na dhi kandrà. Di dzóti nda dré ru nzizo àyi tà sè àyi dré, gò ì dré pfòzo. I kòlì látì 'àsè vwàle tsà dre dhi, ángelò nda dré ndirì Pèterò ni tayízó.

¹¹ Kùdù ro dhi, Pèterò dré ìna tà nda ni atógyàzo, tàzoá dhi: «Nyànomvá dhi, má nì bàti tàle dhi, Mirì amù àyi ángelò àma apá Eródè drigásè, ìndì tà títi Yúdà ànzi ì dré tá lèle 'òle má rú dhi ì lèsè dhi dre dhi.»

¹² Di tà nda kǒfì Pèterò drìna dre dhi, dré lizo Màriyá, Yòwànì Màrokò ni andre ni dzó na. Kǒnàle dhi, mǒndí zyandre dhi ì kimó tá ru adrélé tà zi Giká tí.

¹³ Akódhi kòga dzóti adrézó file kivi lèsè dhi dre dhi, mvátókò àlo màràbà ro rú be Ródà dhi dré àyi kǐsízó ànyi dzóti nda làga.

¹⁴ Kòyi Pèterò ni kúlì nìle kyá dre dhi, dré àyi tapízó ràle dzó na dzóti nzi àko ró togó kànì dré gò, dré longózóá mǒndyá títi dzó lé dhi ì dré dhi: «Pèterò kivi na dzó tí.»

¹⁵ I logó drá dhi: «Ngá kizá mi nì!» Di, gò tǎá rinyi sè dhi: «Tà bàti 'i!» I gò tǎá dhi: «Kódhi akódhi ni lǐndrì 'i.»

* **12:1 12:1** «Eródè Agùripà» kǒnìdhi tá Eródè Kàdrì dhi ni toyó 'i. (A kǒnò Lùkà 1:5.) Akódhi tá ópì ro bvò Yúdáyá àdhyà, Sàmàriyá àdhyà, Gállíyá àdhyà, Pèráyá àdhyà, Ituráyá àdhyà, Tràkòníti àdhyà ìndì Abilénè àdhyà i drìle.

¹⁶ Di, Pétèró dré ina gòzo adrélé dzóti ga. I kònzi akódhi ni no dre dhi, àyi ki líndrì dré gázo bhwábhwa.

¹⁷ Di Pétèró dré dríga bházo kuru àyi ki kúlí kikízó gò, dré Mírì 'o tá i apfòle bádzo lésè ngíni ya dhi ni titízó àyi dré. Gò tázoá dhi: «Mì longó tà kòdhi Yàkòbhò i dré àma ki adrúpi àruka títi dhi íbe be.»[†] Gò dré pfòzo lìle àrà àzya na.

¹⁸ Ngá kòwa dre dhi, sòdá adrèbhá tá bádzo líkí nda ki drì dré abízó nyínyi gò, ì dré adrézó líziá àyi kòfalésè ngalé ádho tà 'o tá Pétèró nì ya dhi.

¹⁹ Di Eródè dré mómí kì mùzo lìle akódhi ni nda gò, ì dré àyikya kisúzóá ko. Di dré sòdá adrèbhá bádzo líkí nda ki lízízó tà tàndi ró gò, àyi ki 'òzo tuffulé todrále.

Eródè Agùrìpà ni dràma

Amvolásá dhi, ópi Eródè dré ngàzo bvò Yùdáya ádhya lésè lìle adrélé Kàyisàriya na lókya be vvwávwa ro.

²⁰ Akódhi ni togó adré tá aswálé mómíyá bhàandre Tírè kya Sidóná be dhi i 'ásè dhi i rú. Di àyi nda ì dré ru yízo, mómí kì mùzo lìle Eródè ni ti lízi, tà kàdrìkàdrì kàdréró àyi kòfalé akódhi be be dhi bvò. Angyá ko, àyi ki mányangá wáyi dhi adré tá apfòle ópi nda ni bvò lésè. Di dhya mùle nda ì dré ru yízo Eródè ni dzó líkíbhá ki kàdrì rú be Balástò dhi be gò, kítú tà tázo Eródè be dhi ni bházo.

²¹ Kítú bhàle nda sè dhi, Eródè dré àyi kítá ópi ádhya ki tosózó í rú, lírízó àyi lírìrà ópi ádhya dri gò, kúlí dò tàle mómíyá títi i kandrà.

²² Di ì dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Kúlí kònidhi mómí kya 'i ko! Be ró dhi, gíká àlo dhi ádhya 'i!»[‡]

²³ Gbá kòdhwá, ángélo Mírì ádhya dré Eródè ni tswàzo, dré tá lindrì fèle Gíká dré ko dhi sè. Gò pírólo ì dré akódhi ni nyàzo gò, dré dràzo.

²⁴ Di, Gíká ni kúlí adré tá ina ayilé lìle drìdrì.

²⁵ Bàrànába i Sàwùlò be dhi ì kò'o àyi ki àzi akilé Yèrúsalmà na dre dhi, ì dré Yòwàni adrélé kpá rú zìle Márokò dhi ni drizo, gòzo akódhi be Atiyókíya na.

13

A mù Bàrànába i Sàwùlò be lìle Gíká ni àzi 'o

¹ Ekélézyá Atiyókíya ádhya lé dhi, pròfètà i tà tadhábhá íbe dhi i tá be. Ayi nda i tá: Bàrànába, Simèyóná (adrélé kpá rú zìle Mómí nì dhi), Lùkíyò (angálèpi Kírèné lésè dhi), Mánayénè (ì dré mbàzo ópi Eródè Atípa be dhi), tsàle Sàwùlò.*

² Kítú àlo, ì dré tá adrerá'a tàbirí mvo, adrézó lísámbò 'o Mírì ni rú sè dhi 'á dhi, Tírì Lólo dré tázoá àyi dré dhi: «Mì bhà Bàrànába i Sàwùlò be twá má dré, ì kàdréró àzi má dré àyi ki azízó 'òá dhi ni 'o.»

³ Di ì kómvo tàbirí tà zizo Gíká tí dre dhi, ì dré dríga bházo àyi rì nda i dri gò, àyi ki mùzo lìle Gíká ni àzi 'o.

Bàrànába i Sàwùlò be dhi ì lì tùrù Kipìrò ádhya na

⁴ A kómù Bàrànába i Sàwùlò be Tírì Lólo ni rinyi sè dre dhi, ì dré sizo tsàle bhàandre rú zìle Sèlèwúkíya dhi na, yìandre mùle. Kònale dhi, ì dré mbàzo bwátù na lìle tùrù Kipìrò ádhya na.

⁵ I kòtsa bhàandre rú zìle Sálámì dhi na dre dhi, ì dré kidhózó adrélé Gíká ni kúlí longó Yúdá ànzi ki lísámbò dzó i 'ásè. Yòwàni Márokò tá àyi íbe gò, dré adrézó àyi ki ledé àzi sè.

⁶ I dré lavúzó tùrù nda 'ásè tsàle bhàandre rú zìle Páfò dhi na. Kònale dhi, ì dré ru kisúzó Yúdá mvá àlo rú be Bàràyèsù dhi be. Akódhi nda tá kódzógó 'i, ìndì pròfètà kìnzó ro dhi 'i.

⁷ Adré tá tròle gùvèrènerè tùrù nda ádhya, rú be Sèrùgíyò Pólò dhi rú. Gùvèrènerè nda tá mómí tà nìlepi bí dhi 'i. Di dré Bàrànába ki azízó Sàwùlò be, kítswázó Gíká ni kúlí yì àyi tí.

⁸ Di, kódzógó Elúmá (adrélé kódzógó ni rú zì Giríkí ti sè dhi tíni) nda dré ina ngàzo adrélé lígìlé àyi íbe, adrézó láti nda gùvèrènerè nda ni lítízó, kòkà'íro Yésu ko dhi bvò.

⁹ Di Sàwùlò adrélé kpá rú zìle Pólò, gálèpi Tírì Lólo sè dhi, dré m̀ tìngbózó Elúmá dri gò,

[†] 12:17 12:17 A adré kisúá dhi, Yàkòbhò kònidhi tá Yésu ni adrúpi, atsálèpi Ekélézyá ni bhàgo ki àlo ró dhi 'i. A kònò Tà 'òle dhi i 15:13; 21:18. [‡] 12:22 12:22 A kònò Ezèkyélè 28:2. * 13:1 13:1 «Lùkíyò» kònidhi angá tá bhàandre Kírèné ádhya bvò Libíyá ádhya lé, bvò kàdrì Afríkà ádhya lé dhi lésè. «Èródè Atípa» kònidhi, Eródè Kàdrì ni mvá 'i.

¹⁰ tãzoá drá dhi: «Mí, Dzaborò ni mvá adrelépi móndí ki lití túrúpfú sè dhi 'i, ìndì tà gyágya títi dhi kí kàribhá 'i! Mí kitswá mína Mírì ni tà gyágya kí ladzama atsálé kinzó ro dhi ni tayí ko.

¹¹ Dì mí yí rè ká! Nyànomvá dhi, Mírì bhà áyi drígrá mí rú dre. Mí ni atsa mí kùdúkúdu ró gò, mí dré kitswázò ngádra kítú àdhya ni no bwà ko lókyá be vwàvwà ro.» Gbà kòdhwa, Elúmà ni mì dré sàzo gò, tìnìmvá dré gòzo miá. Dré kidhózò adrelé áyi lidzyá, adrelé móndí nda kitswálé áyi tesé drígrá sè.

¹² Dì gùvèrèrèrè nda kònò tà ru 'òlèpi nda dre dhi, dré Yésu ni ka'izo. Tàko ko, akódhi ni línđrí ga tá bhwàbhwa tà tadhálé Mírì ni tà dri dhi ni tà sè.

Pólò i Bàrànába be dhi ì li Atiyòkiya bvò Pisidiya àdhya lé dhi na

¹³ Gò Pólò ì atsiàmú ni ìbe dhi ì dré bwátù dòzo ngàzo Páfò lésè, lìle tsàle bhàandre rú zìle Pèrúgè bvò Páfiliya àdhya lé dhi na. Kònàle dhi, Yòwàni Márokò dré ìna áyi kí tayízò gòzo Yèrusalémà na.

¹⁴ Gò ì dré ngàzo Pèrúgè lésè lìle tsàle Atiyòkiya bvò Pisidiya àdhya lé dhi na.[†] Sábátù tú dhi, ì dré fizo lirílé Yúdà ànzi kí lisámbò dzó na.

¹⁵ A kònà tà àruka tisilè Mòsè ni tãtrírí kúlí na ìndì pròfètà kí búkù ì 'àsè dhi ì dre dhi, lisámbò dzó nda ni kàdrì ì dré móndí mùzo tàá Pólò ì dré Bàrànába be dhi: «Àma kí adrúpi ì, mì kàdré kúlí ìbe tàle mónđyá kòni kí timbàzo áyi kí tà ka'ika'í na dhi, mì kòtà wà.»

¹⁶ Dì Pólò dré ngàzo áyi drígrá bha kuru gò, tãzoá dhi: «Àmi Ìsèrèlè ànzi ró ni ì, ìndì àmi sùrú twá ro adrelébhá Giká ni ro ni ì, mì yí rè ma ká!

¹⁷ Giká Ìsèrèlè ànzi kya zì tà àma kí tábhi ì ì dré. Dì ì dré tá adrerà'a bvò Ezèpétò àdhya na dhi 'á dhi, dré áyi kí 'òzo lizólé atsálé kpà kàdrì gò, dré áyi kí adrìzo apfòle bvò nda lésè áyi rinyí kàdrì sè.

¹⁸ Gò dré áyi kí tà kònzi mvòzo duku na ànyíanyi kóná nyadhi-rì.

¹⁹ Bvóá dhi, dré sùrú nzi-dri-rì bvò Kánánà àdhya na dhi kí tà 'òzo akilé gò, áyi kí bvò fèzo áyi mónđyá nda ì dré tayìlè ro.

²⁰ Tà nda kòdhi ì lavú tà títi kóná be ànyíanyi kámá-su-dri-nyadhi-rì-dri-mudrí.

Amvolásà dhi, Giká dré tábvò tabhá kí fèzo áyi dré, tsàle pròfètà Sámùwélè ni lókyá 'á.

²¹ Gò mónđyá nda ì dré ópí zizo gò, Giká dré Sàwúlà, Kísà ni mvá angalépi Bènyàminà ni sùrú lésè dhi ni fèzo adrelé ópí ro áyi drìle kóná nyadhi-rì.

²² Dì kòtingá Sàwúlà dre dhi, dré Dàwídi ni bhàzo adrelé ópí ro áyi drìle. Tà tá akódhi nda ni tà sè dhi: «Má kisú Dàwídi, Yèsè ni mvá, dhya adrelépi àma togó nda 'òle kinflé dhi ró dre. A ni tà títi má dré adrelé lèlè ì kò'o dhi kí 'o.»[‡]

²³ Dàwídi nda ni sùrú lésè dhi, Giká 'o Yésu apfòle adrelé Ìsèrèlè ànzi kí tidrìlépi ró, ngóro dré tá lazilè áyi dré dhi tìni.

²⁴ Akódhi nda ni atsama kandrà dhi, Yòwàni longó tá Giká ni kúlí Ìsèrèlè ànzi títi ì dré, tãzoá dhi, ì kòladzá áyi kí togó gò, bàtisimò dòzo.

²⁵ Yòwàni nda dré tá adrerà'a 'òle áyi àzì 'o akilé dhi 'á dhi, adré tá tàá dhi: «Mí adré kisùá dhi, ma àdhi 'i? Ma mána dhya mì dré adrelé letèle dhi 'i ko. Dì, mì yí rè ká! Akódhi nda adré alilè má bvò. Má kitswá ndìndì akódhi ni kámókà bá tri bwà ko.»[§]

²⁶ Àma adrúpi ì, àmi Abàràmanà ni ànzi ró ni ì, ìndì àmi sùrú twá ro adrelébhá Giká ni ro ni ì, Giká amú kúlí adrezò móndí kí tidrì kòdhi àma kí tàndi ì dré.

²⁷ Mónđyá Yèrusalémà na dhi ì áyi kí kàdrì ìbe dhi ì ní tà àyikya Yésu nda àdhi 'i ya dhi ko. Ì ní tà kpà pròfètà kí kúlí ì dré adrelé nàle sàbátù àlo àlo títi dhi ì sè dhi kí àndu ko. Dì, ì dré tà bhàzo Yésu dri dhi, ì 'o tà àyikya kúlí nda ì kitswálé títi.

²⁸ Tágba ì dré tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ni kisúzó akódhi véna ko dhi, ì lizí tá Pilátò, kò'oró akódhi pfùle dràle.

²⁹ Ì kò'o tà títi tisilè akódhi ni tà dri dhi ì dre dhi, ì dré akódhi ni rúbhá tirízó fa kipakipa drìlèsè, bhàle mógò na.

³⁰ Dì, Giká dré ìna akódhi ni tingázò dràdrà lésè.

³¹ Gò akódhi dré agázò vésè be bí ìndì kítú bí mónđyá lìbhá tùmáni ì be Gàlilàyá lésè tsàle Yèrusalémà na dhi ì kandrà. Nyànomvá dhi, áyi nda ì dhya adrelébhá akódhi ni tà ì dré nòle mì sè ìndì ì dré yile bíbhálé sè dhi kí longó Ìsèrèlè ànzi ì dré dhi 'i.

³² Dì àma, má adré Rúbí Tani kònìdhi ni longó àmi dré: Tà Giká dré tá lazilè àma kí tábhi ì dré dhi,

[†] 13:14 13:14 «Atiyòkiya bvò Pisidiya àdhya lé» kònìdhi, bhàandre twá Atiyòkiya bvò Siriya àdhya lé, Pólò ì dré angázò lásà dhi rúsè dhi 'i. [‡] 13:22 13:22 A kònò 1 Sámùwélè 16:12; Longó ì 89:21. [§] 13:25 13:25 A kònò Mátáyò 3:11; Márokò 1:7; Lúkà 3:16; Yòwàni 1:27.

³³ akódhi 'o ándrò áma, àyi ki ànzi i dré, dré Yésu ni tingálé dràdrà lèsè dhi sè. Ngóro tisile Yúda ànzi ki Longó ni rì na dhi tìni:

«Mí áma Mvágó 'i.

Ándrò dhi, má ti mi ma.»*

³⁴ Giká lazì tá dhi, i ni dra akódhi ni tingá dràdrà lèsè gò, rúbhá ni dré kitswázó ñwale tàdzì ko. Tà tá dhi:

«Má ni tà lólo má dré lazilé Dàwidí dré ìndì mì dré kitswálé ka'ile dhi ki fe àmi dré.»†

³⁵ Giká ni Kúli adré kpà tàà àrà àzya na dhi:

«Mí kitswá àmi Dhya lólo dhi ni tayi ñwale mógo na ko.»‡

³⁶ Dàwidí ro dhi, kò'o tà títi Giká dré tá lèlè í kò'o dhi i áyi lókyá 'a dre dhi, dré dràzo gò, akódhi ni rúbhá sizo atá ni kya i kófalé gò, dré ina ñwazo ñwanjwa.

³⁷ Dì, kàdré dhya Giká dré tingálé dràdrà lèsè nda ni tà sè dhi, ñwa ina àlomvá ko.

³⁸⁻³⁹ Dì áma adrúpi i, lè mì kòni tà mà dré adrelé longólé àmi dré kòndhi dóro: Giká adré mómí ki tàkònzì tri Yésu nda sè. Akódhi léna dhi, Giká adré mómíyá títi adrebhá akódhi ni ka'í dhi ki apá àyi ki tàkònzì títi Mósè ni tàtrítrí kúli dré tá kitswázó àyi ki apá lásà bwà ko dhi i lèsè gò, adrezó àyi ki bha gyágya i kandrá.

⁴⁰ Dì ásà dhi, mì kòno dóro, tà pròfètà ì dré tá tàlè kòni ì kàtsáro àmi rú ko:

«Ami adrebhá tà má dré tàlè dhi ni no tà tàko ró ni i, mì yi rè ká!

Ami ki líndri kòga bhwàbhwa gò, mì kòtodròró!

Tàko ko, má ni dra tà kàdrì 'o àmi ki lókyá 'a.

Tàgba à kòtítí tá tà nda àmi dré yà dhi, mì kitswá tá ka'íà tàdzì ko.»§

⁴² Dì Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré tá adrerà'a apfòlè lisámbò dzó nda lèsè dhi 'a dhi, à dré àyi ki ti lizizó, ì kàgòro tà ì dré tàlè nda ki ta tódhyá sàbátù adrelépi alile dhi sè.

⁴³ Mómíyá ru kímóbhá nda ì kápfo dre dhi, Yúda ànzi bí dhi ì ìndì mómí bí súrú twá ro Yúda ànzi ki Giká ni ka'ibhá dhi íbe dhi, ì dré dhèzo Pólò ì bvò Bàrànába be. Dì Pólò ì dré tà tàzo àyi íbe àyi ki kodzózó, ì kògòro adrelé tròle Giká ni togó tani rú.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì lí mómíyá súrú twá ro dhi ì véna

⁴⁴ Sàbátù bvóá dhi tú dhi, ànyànyì mómíyá títi bhàandre nda 'a dhi ì dré ru kímózó kitswázó Mírì ni kúli yi.

⁴⁵ Dì, Yúda ànzi ì kòno mómíyá zyandre nda ì dre dhi, ì dré lovó kònzì bhàzo Pólò ì rú gò, ì dré adrezó tà kayì akódhi be, adrezó akódhi ni lodhá.

⁴⁶ Dì Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré kúli logózó àyi tí tirì áko, tàzoá dhi: «Adré tá lèá dhi, mà kòlongó rè zyá Giká ni kúli àmi, Yúda ànzi ì dré 'íká. Dì, mì gò àmikya kúli nda rè, adrezó àmi ki no ngóro mómí kitswábhá lídrì kóná vèsè kólyá dhi sè ko dhi ì ró. Dì mì yi rè ká! Mà adré àmi ki tayì lizo mómíyá súrú twá ro dhi ì véna.

⁴⁷ Tàko ko, tà Mírì dré tàlè mà kò'o dhi, kòndhi 'i:

«Má bhà mì adrelé ngádra ró mómíyá súrú twá ro dhi ì dré,

mì kàdriró mómí angábhá bvò wáyi lèsè dhi ì lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú be dhi bvó.»*

⁴⁸ Dì mómíyá súrú twá ro nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo adrelé lenzélé, adrezó Mírì ni kúli ni tà bha kuru. Gò àyi títi Giká dré tá zìlè kitswálé lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi, ì dré Yésu ni ka'izo.

⁴⁹ Dì Mírì ni kúli adré tà ayilé bvò nda 'àsè wáyi.

⁵⁰ Dì, Yúda ànzi nda ì dré àyikya dhya kàdrìkàdrì bhàandre nda 'a dhi ki 'a tifízo, tòkó rúku ró adrebhá Giká ni ro dhi íbe. I dré mómí zyandre dhi ki kodzózó lìgílè Pólò ì rú Bàrànába be, ì kòpforó àyi ki mì be dhi bvò. Gò ì dré àyi ki dròzo pfòlè àyi ki bvò 'àsè.

⁵¹ Dì Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré àyi ki bhàandre ni tàpfulíndri tròlepi àyi pá dhi ni towázó, tadházóá dhi, ì tayì àyi ki tà títi dre. Gò ì dré lizo bhàandre rú zìlè Ìkòniyò dhi na.

⁵² Dì, kàdré mómíyá ka'ibhá Atiýòkiyá na nda ki tà sè dhi, ì ga àyikya arí sè bí, ìndì Tirí Lólo sè bí.

14

Pólò ì Bàrànába be dhi ì Ikòniyò na

¹ Ikòniyò na dhi, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré kpà fizo Yúda ànzi ki lisámbò dzó na gò, ì dré Giká ni kúli longózó rìnyí sè. Dì mómí lízólízo Yúda ànzi ró ìndì súrú twá ro dhi ì dré Yésu ni ka'izo.

* 13:33 13:33 A kòno Longó ì 2:7. † 13:34 13:34 A kòno Esáyá 55:3. ‡ 13:35 13:35 A kòno Longó ì 16:10.

§ 13:41 13:41 A kòno Abákúkà 1:5. * 13:47 13:47 A kòno Esáyá 49:6.

² Di, Yúdà ànzì kúlí nda ni gabhá rè dhi ì dré àyikya móndí àruka sùrú twá ro dhi ki 'a tífizò, àyi kì togó 'òzo abálé Yésu ni ka'ìbhá ì rú.

³ Tágba kònini dhi, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré gòzo adrélé kònale lókyá be vwàvwa ro. Ì adrè tá Mírì ni tà longó tìrì àko, adrézó akódhi ni togó tani ni tà ta. Mírì adrè tá tadhá dhi, tà ì dré adrélé longólé nda tà tà bàti 'i. Tàko ko, adrè tá rìnyì fe àyi dré adrézó tà línríga ró adrebhá àyi rìnyì tadhá dhi kì 'o.

⁴ Di móndyá zyandre bhàandre nda 'á dhi ì dré ru lanzízó: Àyi kì àruka ì dhe tá Yúdà ànzì ì vésè, àruka ni ì dhe tá kó àyikya àpóstolò nda ì vésè.

⁵ Gò móndí àruka Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro dhi ì tùmáni àyi kì kàdrì ìbe dhi, ì dré ru yízo kitswázó Pólò kì 'o kònzi Bàrànába be, àyi kì lebhézó todràle kírà sè dhi bvò.

⁶ Di, àyi nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré lapázó lìle bvò Likàwònìyá àdhya na. Ì dré tatsízó bhàandre Lisítrà àdhya 'àsè, Dèrùbè àdhya 'àsè, ìndì àrà bhàandre nda ì làgàsè dhi ì 'àsè,

⁷ adrélé Rúbí Tani longóbe móndí ì dré.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì Lisítrà na

⁸ Lisítrà na dhi, agó àlo pá be àbvò ro dhi tá be. A ti tá akódhi mèrèkpe ro gò, dré kitswázó atsi to tàdzi ko.

⁹ Akódhi nda lírì tá adrélé Pólò ni yi adrèrà'a Gíkà ni kúlí ta móndí ì dré. Pólò kònò akódhi dhi dre dhi, dré nõzoá dhi, akódhi tà tà ka'ìka'ì ìbe kitswázó adrélé.

¹⁰ Di dré tàzoá drá kúlí 'u'ù sè dhi: «Mí nga àmi totó pá dri!» Di agó nda dré wàzo àyi totó gò, kidhólé atsi to.

¹¹ Móndí zyandre dhi ì kònò tà Pólò dré 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo kúlí loyò tàzoá Likàwònìyàbhá kì ti sè dhi: «Gíkà ì ladzá àyi atsálé móndí ì ró gò, ì dré asízó àma vélé!»

¹² Gò ì dré kidhózo adrélé Bàrànába ni zi gíkà Zèwùsì ro, adrézó Pólò ni zi gíkà Erumè ro, dré tá adrélé kúlí longólépi 'i dhi sè.*

¹³ Zèwùsì ni tèpelò tá ànyì firà bhàandre nda na. Di Zèwùsì ni kòwánà dré ngàzo tiàgo kì tesé alizo àyi ìbe tùmáni ngá pfò aveave ti'ìle dhi ìbe atsálé bhàandre ni zèribà tí. Tàko ko, akódhi ì móndyá zyandre nda ìbe dhi ì adrè tá ngá nda kì le fèle mòbòmà ro Bàrànába ì dré Pólò be, kitswázó àyi kì línrí bha.

¹⁴ Di, àpóstolò nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré àyi kì kítá kì lasízó kizà dré gò, ì dré ràzo loyóaba móndyá zyandre nda ì kòfalésè dhi:

¹⁵ «Àma kì arúpi ì, mì adrè kònini ni àdho tà 'o? Àma, àma kókpà móndí 'i àmi tìni. Mà àlì Rúbí Tani longó àmi dré, mì kótayírò tà tàkòtako kòni ì, àmi kì togó adzázó Gíkà lídrì ro dhi vélé. Akódhi nda bhá tá bhù ì, bvò be, yìandre be ìndì ngá títì àyi lé dhi ìbe nì.

¹⁶ Atú dhi, tayí tá móndyá sùrú títì ì lésè dhi ì adrélé àyi kì tàndì kì látì lebhè.

¹⁷ Di, tágba kònini dhi, tayí ìna àyi tàndì ni tadhama tà dóro dré adrélé 'òle dhi ì sè dhi ko: Adré kozya afè àmi dré bhù lésè, adrézó lànýà 'o kàle àmi dré lókyá ni 'á. Adré mányàngá afè kitswálé àmi dré. Adré kpà arí fe gale àmi kì togó na bí.»

¹⁸ Di ì kòtà kúlí nda ì togó wáyi sè dre dhi, ì dré móndyá zyandre nda kì kíkízó, ì kòfèrò mòbòmà àyi dré ko sè.

¹⁹ Amvolàsà dhi, Yúdà ànzì àruka ì dré alizo Atiyòkìyá lésè ìndì Ikònìyò lésè gò, ì dré móndyá zyandre nda kì 'a tífizò ligílé Pólò ì rú. Di àyi nda ì dré Pólò ni lebhézó kírà sè gò, akódhi ni rúbhá sèzo pfòzo àba bhàandre nda 'àsè kivi na. Ì adrè tá àyikya kisúá dhi, akódhi drà dre.

²⁰ Di, móndyá ka'ìbhá dhi ì kòkimó ru akódhi làgàsè kúrú dre dhi, dré ìna ngàzo gò, gòle file bhàandre na.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì gò Atiyòkìyá bvò Siríyá àdhya lé dhi na

Kítú bvóá dhi sè dhi, Pólò ì dré ngàzo lìle Bàrànába be Dèrùbè na.

²¹ Kònale dhi, ì dré Rúbí Tani longózo, móndí zyandre dhi kì 'òzo atsálé Yésu ni ka'ìbhá ì ró. Gò ì dré gòzo tatsílé Lisítrà 'àsè, Ikònìyò 'àsè, ìndì Atiyòkìyá Pìsidìyá le dhi 'àsè,

²² adrélé móndyá ka'ìbhá dhi kì timbàbe, adrézó àyi kì kodzó adrélé àyi kì totó tàtà àyi kì tà ka'ìka'ì na. Ì adrè tá táá dhi: «Adré léá dhi, mà kàdré kizà ka'ì nyàle bí kitswázó file Gíkà ni Opì na.»

²³ Ekèlézyà àlo àlo títì dhi ì 'àsè dhi, ì tobhá tá bhàgo ì adrélé móndyá ka'ìbhá nda kì dri ko. Di ì kòmvdò tàbirì tà zizo Mírì tí bhàgo nda ì dré dre dhi, ì dré àyi kì tayízó Mírì ì dré tá ka'ìle dhi drígá.

²⁴ Ì kòlavú bvò Pìsidìyá àdhya 'àsè dre dhi, ì dré tsàzo bvò Pàfilìyá àdhya na.

* 14:12 14:12 Atú dhi, Gírìkì ì véna dhi, Zèwùsì tá àyi kì gíkà kì kàdrì 'i. Erumè tá ìna gíkà kì kúlí longólépi dhi 'i.

²⁵ Ɔ dré Giká ni kúlí longózó Pèrùgè na gò, ì dré sìzo tsàlè bhàandre rú zìlè Atàlfyà dhi na, yàndre mìlè.

²⁶ Kònàlè dhi, ì dré bwátù dòzo gòzo Aṭiyòkiyà bvò Sīriyà àdhyà lé dhi na. Aṭiyòkiyà nda tá bhàandre àyi kī tayízó Giká drígá, ì kòliró àzì 'o akódhi ni togó tani sè dhi 'i. Nyànomvá dhi, ì 'o àzì nda akálè dre.

²⁷ Dì ì kòtsa Aṭiyòkiyà na dre dhi, ì dré mónnyá títí Ekèlézyà le dhi kī kimózó gò, tà títí Giká dré 'òlè àyi sè dhi kī titízó àyi dré. Ɔ títí tá kpá Giká nzì tá láti mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré Yésu ni ka'izo ngini ya dhi.

²⁸ Dì ì dré adrézó tùmání mónnyá ka'ibhá nda ìbe lókyá be vwàvwà ro.

15

Ekèlézyà ni drì kobbá kī ru kīmoma Yèrusalémà na dhi

¹ Amvolásà dhi, Yúdà ànzì àruka ì dré angázó Yúdáyà lèsè atsalé Aṭiyòkiyà 'a gò, ì dré adrézó tadhá mónnyá ka'ibhá ì dré dhi: «Mì kò'o àmi lwàlè ngóro Mósè ni tatrítrí kúlí dré adrélè tàlè dhi tìni ko dhi, mì kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú bwá ko.»

² Dì, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré àyikya tà nda ni gázo gò, ì dré tà kayízó àyi ìbe rinyí sè. Gò Pólò kī kipèzo Bàrànába be, ìndì mónní ka'ibhá àruka ìbe, ì kòliró Yèrusalémà na kitswálè tà ta tà nda dri àpòstolò ìbe, ìndì bhàgo Ekèlézyà àdhyà ìbe.

³ Ekèlézyà Aṭiyòkiyà le dhi dré àyi kī ledézó lílè àyi kī atsi na. Dì ì dré ngàzo lavulé bvò Fòwínikè àdhyà 'àsè ìndì Sàmàriyà àdhyà 'àsè, adrélè mónnyá sùrú twá ro dhi ì ka'í tá Yésu ngini ya dhi ni tà titíbe gò, rúbì nda dré adrézó arí fe bí mónnyá ka'ibhá ì dré.

⁴ Ɔ kòtsa Yèrusalémà na dre dhi, àpòstolò ì, bhàgo ì ìndì mónnyá títí Ekèlézyà le dhi ìbe dhi, ì dré àyi kī ka'izo dòlè togó dóro sè. Gò Pólò ì dré tà títí Giká dré 'òlè àyi sè dhi kī titízó àyi dré.

⁵ Dì, Yésu ni ka'ibhá àruka Fàrisáyò ro dhi ì dré ngàzo tàà dhi: «Adrè léá dhi, à kòlwà mónnyá ka'ibhá sùrú twá ro dhi ì gò, lazizóá àyi dri dhi, ì kàdré Mósè ni tatrítrí kúlí líkí.»

⁶ Dì àpòstolò nda ì bhàgo nda ìbe dhi ì dré ru kimózó kitswázó tà nda ni 'a nya dhi bvò.

⁷ Ɔ kòtà tà tà nda dri vwàvwà ro dre dhi, Pétèrò dré ngàzo tàà àyi dré dhi: «Áma adrúpi ì, mì nì tàlè dhi, Giká kipè tá ma àmi kòfalé kínó, mónnyá sùrú twá ro dhi ì kòyiró Rúbí Tani má tí, Yésu ni ka'izo dhi be.

⁸ Dì Giká mónnyá títí dhi kī togó nìlèpi dhi, dré Tirí Lólo fèzo àyi dré ngóro dré tá afèlè àma dré dhi tìni, tadházóá dhi, ì ka'í àyi dre dhi.*

⁹ Dì nò tá ìna àyi twá àma rúsè ko. Tàko ko, temvé tá àyi kī togó àyi kī tà ka'ika'í sè.

¹⁰ Dì nyànomvá dhi, mì adrè àmikya Giká ni tabhì àdho tà sè? Tàko ko, mì adrè ngá lanzi àma kī tábhí ì àma kī tándì ìbe dhi mà dré kitswálè dòlè bwá ko dhi ni bha mónnyá ka'ibhá nda ì dri.

¹¹ Tà nda kitswá ko! Be ró dhi, mà adrè àmakya ka'ía dhi, Giká adrè àma kī tidrì Mírì Yésu ni togó tani sè, ngóro dré adrélè àyi kī tidrì dhi tìni.»

¹² Dì mónnyá títí ru kimóbhá nda ì kòfalé dhi, ngá dré bhùzo ndiìi gò, ì dré Bàrànába kī yìzo Pólò be adrèrà'á tà twátwa líndrìga ró Giká dré tá 'òlè àyi sè mónnyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé dhi kī títí.

¹³ Ɔ kòtítí tà nda ì akálè dre dhi, Yàkòbhò dré ngàzo tàà dhi: «Áma adrúpi ì, mì yi rè ma ká!

¹⁴ Sìmónà Pétèrò títí àma dré, Giká bhe tá rè zyà mì mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna, mónní kī kipèzo àyi kòfalé adrélè mónnyá ìna ì ró ngini ya dhi dre.

¹⁵ Dì kúlí profètá ì dré tìsìlè dhi ì adrè ru kisú tà nda be. Ɔ tìsì tá dhi:

¹⁶ <Mírì Giká tà dhi: Amvolásà dhi, má ni go

Dàwidì ni dzó arílèpi dre dhi ni 'o àyi totó tódhyá.

Má ni go tà ni abíbhá dhi kī ledé,

dzó nda ni bhàzo tódhyá àrà ni 'á,

¹⁷ kitswálè mónní kī àmbì ì kòndàro ma, Mírì,

tùmání mónnyá títí sùrú twá ro má dré azilé adrélè mána ró dhi ìbe.

Ma, Mírì adrélèpi tà kòdhi kī 'o dhi, má adrè tà nda kī ta ma.

¹⁸ Má 'o tá tà nda ì nìlè kínó lèsè.»†

¹⁹ Yàkòbhò gò tàà dhi: «Àsà dhi, má mìlèsè dhi, dóro ni mà dré tà kòkòròko bhàlè mónnyá sùrú twá ro àyi kī togó adzàbhá Giká vélè dhi ì dri ko dhi.

* 15:8 15:8 A kònò Tà 'òlè dhi ì 10:44; 11:15. † 15:18 15:18 A kònò Amósà 9:11-12.

²⁰ Be ró dhi, mà kòtisi wárágà tázòá àyi dré dhi, ì kònya mányàngá fèle gíká tàko ì dré dhi ko, ì kò'o ndòtò tà ko, ì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zà ko, ìndì ì kònya kà'wá kàrí ko.‡

²¹ Tàko ko, kidhólé kínó lèsè dhi, à adré Mósè ni tatrítrí kúlí longó bhàandre àlo àlo títi dhi ì 'àsè, adrézó nàá Yúdà ànzì ki lísàmbò dzó ì 'àsè sàbátú àlo àlo títi ì sè.»

Wárágà tisile Yésu ni ka'ibhá súrú twá ro dhi ì dré dhi

²² Gò àpóstolò nda ì, bhàgo nda ì ìndì mónyá títi Ekèlézyà le dhi ìbe dhi, ì dré ru yìzo móndí ki kípèzo àyi kòfalé mùle túmání Pólò ìbe ìndì Bàrànába be, lile mónyá ka'ibhá Atiyòkiyá na dhi ì véna. Ì kípè tá Yúdási adrélé kpà rú zùle Bàràsàba dhi ì Silà be kòdhyà. Ayi nda ì tá mónyá ka'ibhá dhi ki drì kòhá ì kòfalé.

²³ Di ì dré wárágà tisizo kònini, ì kòfèrò àyi drígá:

«Àma, àpóstolò ì bhàgo ìbe, àmi ki adrúpi ró dhi ì, mà adré wárágà kònindhi ni tisi àma ki adrúpi súrú twá ro Atiyòkiyá na, bvò Siriyá àdhyà na, ìndì bvò Kilikiyá àdhyà na dhi ì dré. Mòdo àmi dré!

²⁴ Mà yi tàle dhi, móndí àruka ì pfò tá àma kòfalésè lile tà ta àmi dré gò, ì dré àmi ki drì kizázó, àmi ki togó 'òzo lanzìle. Di, mà mù tá àyi nda ì àma ko.

²⁵ Di tà nda sè dhi, àma títi, mà yi ru móndí àruka ki kípèzo mùle àmi véna, túmání àma ki arúpi Bàrànába ì Pólò be, mà dré lèle tò dhi ìbe.

²⁶ Ayi nda ì móndí àyi ki lídrì febhá adrélé dràdrà mìle àma ki Mírì Yésu Krísto ni tà sè dhi 'i.

²⁷ Di mà adré Yúdási ki mu Silà be, ì kòtáro kúlí sè tà mà dré adrélé tisile àmi dré kòni ì.

²⁸ Àma túmání Tirí Lólo be dhi, mà nò dóro ni, mà dré tà àzya lanzì dhi ni bhàle àmi drì ko dhi. Tà kitswábhá mì kò'o dhi ì ngbà 'i tà kòni 'i:

²⁹ Mì kònya mányàngá fèle gíká tàko ì dré dhi ko, mì kònya kà'wá kàrí ko, mì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zà ko, ìndì mì kò'o ndòtò tà ko. Mì kàdré 'òá kònini dhi, kòdhi mì adré 'òá dóro. Mì kàdré dóro.»

³⁰ Gò ì dré dhyà kípèle nda ki mùzo lile Atiyòkiyá na. Ì kòtsa dre dhi, ì dré mónyá zyandre ka'ibhá dhi ki kimózo gò, wárágà nda ni fèzo àyi dré.

³¹ Ayi nda ì kònà wárágà nda dre dhi, ì dré lenzézó kúlí tisile àyi ki togó tindrìzo nda ki tà sè.

³² Gò Yúdási ì Silà be, adrèbhá tá àyikya pròfètà ro dhi ì, ì dré tà bí dhi ki tazo kitswázó mónyá ka'ibhá nda ki timbà àyi ki tà ka'ika'í na.

³³ Di ì kògò adrélé kònale lókyá tsà dre dhi, mónyá ka'ibhá nda ì dré tà kidrìkìdrì zizo Gíká tí àyi dré, ì kògòrò mónyá àyi ki mubhá dhi ì véna dóro. [

³⁴ §]

³⁵ Di, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré gòzo àyikya adrélé Atiyòkiyá na. Ayi túmání móndí àruka bí dhi ìbe dhi, ì adré tá Mírì ni kúlí longó, adrézó tà ni ki tadhá móndí ì dré.

Pólò ì lanzì ru Bàrànába be

³⁶ Lókyá kòlavú tsà dre dhi, Pólò dré tázòá Bàrànába dré dhi: «Mà kògò àma ki adrúpi bhàandre àlo àlo títi mà dré Mírì ni kúlí longózo dhi ì 'àsè dhi ki nobe, nòzoá ngalè àyi ngini ya dhi.»

³⁷ Bàrànába dré ka'izoá. Di adré tá leá dhi, ì kòdrì Yòwání Márokò àyi vèsè be.

³⁸ Di, Pólò adré tá ìna nòá dhi, kitswá ko. Tàko ko, Yòwání Márokò nda tayí tá àyi bvò Páfílyá àdhyà na gò, dré gòzo lile àyi ìbe àzì na ko.

³⁹ Di ì dré tà nda ni kayízo àyi kòfalésè tà tándi ró gò, ì dré ru lanzízo ásà. Bàrànába dré ìna Yòwání Márokò ni drìzo gò, ì dré mbàzo bwátú na lile turù Kìpirò àdhyà na.

⁴⁰ Di, Pólò dré ìna Silà ni kípèzo kòdhyà. Di mónyá ka'ibhá dhi ì kòtayí àyi Mírì drígá, kòlikíró àyi àyi togó tani sè dre dhi, ì dré ngàzo lile.

⁴¹ Gò ì dré lavúzo bvò Siriyá àdhyà 'àsè ìndì Kilikiyá àdhyà 'àsè, mónyá ka'ibhá Ekèlézyà ì 'àsè dhi ki timbàbe àyi ki tà ka'ika'í na.

16

Pólò ì Silà be dhi ì drì Timòtèyó lizo Gíká ni àzì 'o

¹ Di Pólò ì dré tsàzo Dèrúbè na gò, lile tsalè Lísitrà na. Kònale dhi, Yésu ni ka'ilepi àlo rú be Timòtèyó dhi tá be. Akòdhi nda ni andre tá Yúdà mvá Yésu ni ka'ilepi dhi 'i. Di, akòdhi ni atá tá ìna Gírìkì 'i.

‡ 15:20 15:20 A kònò Pfòma 34:15-16; Lèvitikè 17:10-16; 18:6-23. § 15:34 15:34 Wárágá Gíká ni Kúlí tisizo àyi drì drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisé kònwa ko: [Di, Silà ro dhi, ka'í tá ìna adrélé kònale.]

² Móndeá ka'ibhá Lisitrà le ìndì Ikóniyò le dhi ì adré tá akódhi ni rú ta dóro.

³ Di Pólò adré tá akódhi ni le drìle àyi vésè atsi na. Asà dhi, dré akódhi ni 'òzo lwàle, Yúdà ànzi bvò nda lé dhi ì kòka'irò akódhi be dhi bvò. Tàko ko, ì ni títi tàle dhi, akódhi ni atá tá Gíríkì 'i dhi be.

⁴ Di Pólò ì adré tá tatsilé bhàandre àlo àlo ì 'àsè, adréle tá àpòstolò ì bhàgo ìbe Yérusalèma na dhi ì dré ru yìzo dríá dhi ki longóbe móndyá ka'ibhá dhi ì dré adréle 'òle.*

⁵ Di móndyá ka'ibhá Ekèlèzyà ì 'àsè dhi ì adré tá ru tímà àyi ki tà ka'ika'í na. Ì adré tá kpà lizólé lile drìdrì kítú àlo àlo títi ì sè.

Màkèdòníyà agó àlo dhi zi Pólò lile àyi bvò na

⁶ Gò Pólò ì atsiàmu ni ìbe dhi ì dré lavuzó bvò Fírìgíyà àdhyà 'àsè ìndì Gálàtíyà àdhyà 'àsè. Tàko ko, Tirí Lólo logá tá àyi dré Gíká ni kúlí longoma bvò Asíyà àdhyà na dhi.

⁷ Ì dré tsàzo ànzi bvò Mísiyà àdhyà làga dhi, ì tabhì tà lile bvò Bitíníyà àdhyà na ká. Di, Yésu ni Tirí dré ìna tà nda ni logázó àyi dré.

⁸ Di ì dré lavuzó bvò Mísiyà àdhyà 'àsè, sìle bhàandre rú zìle Trówà dhi na, yìandre mìle.

⁹ Ngátsi sè dhi, ngá dré agázó Pólò mi toróbí tìni. Nò tá Màkèdòníyà agó àlo dhi adrerà'a àyi totó adréle Pólò ni ti lizi: «Mí azyá Màkèdòníyà le kítswalé àma ki ledé wà!»

¹⁰ Di Pólò kònò ngá nda dre dhi, mà dré ndiri láti ndàzo lizo Màkèdòníyà na. Angyá ko, mà nì tá tàle dhi, Gíká zi tá àma lile Rúbi Tani longó móndyá kònale dhi ì dré dhi be.

Lìdiyà ka'í Yésu Fìlipóyì na

¹¹ Di mà dré bwátú dòzo Trówà na, lavuzó pyà tùrù Sàmòtrákè àdhyà na. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Nèyàpóli dhi na.

¹² Gò mà dré ngàzo kònalèsè lile bhàandre Fìlipóyì àdhyà na. Fìlipóyì nda bhàandre kàdrì bvò Màkèdòníyà àdhyà lé dhi ki àlo 'i, ìndì bhàandre móndí bì Rómà ro dhi ì dré bhà mòzo lána dhi 'i. Gò mà dré adrézó kònale lókyá be vwàvwà ro tsà.

¹³ Sábátù tú dhi, mà dré pfòzo bhàandre nda lèsè tsàle yìandre àlo adrélepi òle dhi mìle. Mà adré tá kisùá dhi, mà ni àrà adrézó tà ta Gíká be dhi ni kisú kònale. Di mà dré lírízó adréle tá ta tòkò ru kimóbhá kònale dhi ìbe.

¹⁴ Àyi nda ì kòfalé dhi, tòkò àlo rú be Lìdiyà angálépi bhàandre Tiyàtíra àdhyà lèsè dhi tá be. Akódhi nda tá kítá làgí kyàkyà dhi ki lagìlépi 'i, ìndì móndí adrélepi Gíká ni ro dhi 'i. Di dré tá adrerà'a Pólò ni yi dhi 'á dhi, Mírì dré akódhi ni togó 'òzo atsalé àtsi ró tà Pólò dré tàle dhi ki ká'í.

¹⁵ Di akódhi ì móndyá títi akódhi ni dzó lèsè dhi ìbe dhi ì dré bàtisimò dòzo. Dré àma ki ti lizízó tàzoá dhi: «Mí kàdré àma no Mírì Yésu ni ka'ilepi ró bàti dhi, mì kàli adréle àma dzó lé wà.» Di kàsè àma ki togó tà tàndi ró dre dhi, mà dré ka'izoá.

A bhe Pólò ì Silà be bádzó na

¹⁶ Kítú àlo, mà dré tá adrerà'a lile àrà adrézó tà ta Gíká be dhi na dhi 'á dhi, mà kisú tá ru mvátòkò àlo màràbà ro dhi be. Akódhi nda tá tíri kònzi ìbe ì léna gò, adrézó tà adrébhá alìle dhi ki longó móndí ì dré rìnyì ni sè. Akódhi ni líyì ì adré tá làfa kisú bì akódhi sè.

¹⁷ Di akódhi dré ngàzo adréle àma ki lebe Pólò be, loyóaba dhi: «Àgo kòni ì màràbà Gíká kurú na bhù na dhi àdhyà 'i! Ì adré láti adrézó adréle àsà dhi ni tadhá àmi dré!»

¹⁸ Adré tá 'òá kònini kítú be bì. Di, kùdù ni na dhi, Pólò ni togó dré aswázó gò, dré àyi alázó tàá tíri kònzi nda dré dhi: «Yésu Kristo ni rú sè dhi, mà adré tàá mí dri dhi, mì pfò mvátòkò kòndhi lèsè!» Gbá lókyá nda sè dhi, tíri nda dré pfòzo lásá.

¹⁹ Di mvátòkò nda ni líyì ì kònò tà ì dré tá adrézó mì bha làfa kisúzó àsà dhi abí dre dhi dre dhi, ì dré Pólò ki rùzo sèle Silà be, lizo àyi ìbe bhàandre nda ni kàdrì ì kandrà ngá lagírá na.

²⁰ Ì kòtsa àyi nda ì kandrà dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Dhya Yúdà ànzi ró kòni ì adré àma ki bhàandre ni 'a tiffi!»

²¹ Tàko ko, ì adré àyikya labhi logalé àma Rómà ro dhi ì dré dhi ki tadhá. Kítswá mà dré labhì nda ki ka'izo, adrézó kpà 'òá ko.»

²² Gò móndí zyandre dhi ì dré kpà ru amúzó àyi ìbe Pólò ì rú Silà be. Di bhàandre ni kàdrì nda ì dré àyi ki kítá 'òzo tuvùle àyi rúsè, gò àyi ki 'òzo bhwàle fa sè.

²³ A kòbhwa àyi tà tàndi ró dre dhi, àyi ki bhèzo bádzó na. Gò lazízóá bádzó nda ni líkìlépi dri dhi, kàdré àyi ki líkì dóro.

* 16:4 16:4 A kònò Tà 'òle dhi ì 15:23-29.

²⁴ Akódhi kòyi kúlí nda dre dhi, dré àyi ki bhàzo bǎdzó nda ni 'a kàle twá dhi na, àyi ki pá 'òzo kitsilé fa kòlóngbò sè.

²⁵ Anyiànyi ngátsi kítógá sè dhi, Pólò i Silà be dhi ì adré tá tà ta Giká be, adrézó longó ngo akódhi ni rú bhàzo kùle. Dhya àruka títi 'ile bǎdzó nda lé dhi ì adré tá àyi ki yi.

²⁶ Gbǎ kòdhwa, kádíkàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó, bǎdzó nda ni pá kizizó rìnyí sè. Di bǎdzó ni ti ì dré títi ru tinzizo gò, dhya títi 'ile nda ki nyirì dré tikízó adàle àyi rúsè.

²⁷ Di bǎdzó líkílèpi nda kòlarò bǎdzó ti ki no ngbo dre dhi, dré àyi sápi asézó kitswázó àyi pfu dràle. Angyá ko, adré tá ina kisúá dhi, dhya 'ile nda ì lapá títi dre.

²⁸ Di, Pólò dré kúlí yòzo rìnyí sè, tàzoá dhi: «Mí 'o mi kònzi ko! Ama títi be kònìdhi!»

²⁹ Di bǎdzó líkílèpi nda dré àtsi zizo gò, dré arázó afilé bǎdzó 'a kàle twá nda lé, adhéle lyabe tíri dré Pólò i kandrà Silà be.

³⁰ Dré àyi ki drizo pfòzo àyi íbe kivi na gò, lizizó àyi tí dhi: «Atálágó i, lè má k'ò ò adho tà kòdhya kitswázó adrilé dhi?»

³¹ Ì logó drá dhi: «Àmi mónyá títi àmi dzó lésè dhi íbe dhi i, mì kòka'í Mírì Yésu gò, mì kàdrìró.»

³² Gò ì dré Mírì ni kúlí longózó àyi dré, mónyá títi akódhi ni dzó lésè dhi íbe.

³³ Di ngátsi nda sè dhi, bǎdzó líkílèpi nda dré àyi ki drizo lizo àyi ki lázi dzi gò, gbǎ lókya nda sè dhi, ì dré bàtisimò dòzo mónyá títi ni íbe.

³⁴ Dré Pólò ki drizo fizo àyi íbe àyi dzó na, mányàngá fèzo àyi dré nyàle. Di akódhi ì mónyá títi ni íbe dhi, ì dré gázó arí sè bí, ì dré Giká ni ka'ile dhi sè.

³⁵ Ngá kòwa dre dhi, bhàandre ni kàdrì nda ì dré pólisi ki múzo táá bǎdzó líkílèpi nda dré dhi: «Mí trì àgo kòdhi ì lile.»

³⁶ Di bǎdzó líkílèpi nda dré tàzoá Pólò dré dhi: «Bhàandre ni kàdrì ì amù kúlí táá dhi, à kòtrì àmi lile. Mì ni di kitswá pfòle lile togó be kidrìkìdri.»

³⁷ Di, Pólò dré ina tàzoá pólisi nda ì dré dhi: «Ì 'o tá àma bhwàle mónyá títi ì kandrà àma ki tàbvò ta àko ró gò, àma ki 'òzo bhèle bǎdzó na, tágba má dré adrézó mómí Rómà ro dhi 'i dhi.† Di nyànómvá dhi, ì adré àyikya àma ki le tayíle lùzu ró? Tàdzi ko! Ayi ki tàndi ì kàll àma ki trì dhi àyi!»

³⁸ Gò pólisi nda ì dré gòzo kúlí nda ki longó bhàandre ni kàdrì nda ì dré. Ayi nda ì kòyi, Pólò i Silà be dhi ì tá mómí Rómà ro dhi 'i dhi dre dhi, tíri dré àyi ki 'òzo.

³⁹ Di ì dré alizo Pólò ki togó tindrì, àyi ki drizo pfòzo àyi íbe kivi na gò, àyi ki ti lizizó ì kòtayíró àyi ki bhàandre lizo.

⁴⁰ Di Pólò i Silà be dhi ì kàpfò bǎdzó lésè dre dhi, ì dré gòzo lile Lidíyá bhàna. Kònale dhi, ì dré ru kimózó mónyá ka'ibhá dhi íbe, àyi ki tím̀bazo àyi ki tà ka'ika'í na gò, ì dré àyi ki tayízó lizo.

17

Pólò i Silà be dhi i Tèsalònìkè na

¹ Amvolásà dhi, ì dré lavízó bhàandre Afipólì àdhya 'àsè ìndì Apòlòníyá àdhya 'àsè gò, tsàle bhàandre Tèsalònìkè àdhya na. Yúdà ànzi ki lisám̀bò dzó tá kònale be.

² Di Pólò dré lizo lisám̀bò dzó nda na, ànzyà gá dré tá adréle 'òle dhi tìni. Sábátù na dhi ì sè dhi, dré tà tísile Giká ni Kúlí na dhi ki tàzo mónyá kònale dhi íbe.

³ Adré tá tà nda ki àndu ngi àyi dré, adrézó tadhá dhi, lè tá Mèsíyá kònya kizá drázo gò, kòngarò dràdrà 'àsè. Tà tá àyi dré dhi: «Yésu má dré adrézó tà ni ni longó àmi dré kòdhi, Mèsíyá 'i.»

⁴ Di Yúdà ànzi àruka ì dré kúlí nda ni ka'izo gò, ì dré ru amúzó Pólò íbe Silà be. Gírìkì zyandre adrébhá tá Giká ni ro dhi ì dré kpá ka'izoá, túm̀ání tòkò bí ruku ró dhi íbe.

⁵ Di, Yúdà ànzi àruka ì dré àyikya lovó kònzi bhàzo Pólò i rú. Di ì dré àgo kònzi àruka ki kimózó ngá lagirà na gò, ì dré mómí zyandre dhi ki 'a tiffzó adréle tà 'o wáyá ro bhàandre na. Gò ì dré ru wùzo tsàle Yàsónà bhàna kitswálé Pólò ki nda Silà be, ì kàdrìró àyi mónyá zyandre ì kandrà be dhi bvò.

⁶ Di, ì kòndà àyi tí dre dhi, ì dré Yàsónà ki sèzo mómí ka'ibhá àruka íbe, lizo àyi íbe bhàandre nda ni kàdrì ì kandrà. Gò ì dré yòzoá dhi: «Àgo adrébhá mómí ki drì kizá bvò wáyí 'àsè kòdhi ì atsa kpá kònwa dre.

⁷ Yàsónà kònìdhi ka'í àyi dòle í bhàna. Ayi títi nda ì adré ligilé Kàyìsarà ni tòlì i rú, adrézó táá dhi, ópí kàdrì àzya rú be Yésu dhi be.»

⁸ Di kúlí ì dré tàle nda ì dré gòzo mónyá zyandre nda ki 'a tífí, bhàandre ni kàdrì nda íbe.

† 16:37 16:37 Rómà ki tòlì adré tá mómí Rómà ro dhi ki bhwàma logá. Kàdrè Pólò ni tà adrézó mómí Rómà ro dhi sè dhi, à kònò Tà 'òle dhi ì 22:25-29; 23:27.

⁹ Di ì dré Yàsónà ki 'òzo làfa fe arúpi ni ìbe gò, ì dré àyi ki tayízò lile.

Pólò ì Silà be dhi ì Bèròyà na

¹⁰ Ngá kàni dre dhi, mónyá ka'ìbhá dhi ì dré Pólò ki 'òzo lile Silà be bhàandre Bèròyà àdhya na. Ayi nda ì kòtsa dre dhi, ì dré lizo Yúdà ànzi ki lisámbò dzò na.

¹¹ Mónyá Bèròyà le dhi ki togó tá dóro Tèsalòníkèbhá kya ki lavú. Di ì dré Gíká ni kúlí ka'izo yile lovó sè. Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adrè tá tà tísile Gíká ni Kúlí na dhi ki àndu nda, nìzoá ngalè tà Pólò dré tá adrélé tàle dhi ì tà bàti 'i yà dhi.

¹² Di móndí bí Yúdà ànzi ì kòfalé dhi ì dré Yésu ni ka'izo, túmání Giríkí tòkò rúku ró bí dhi ìbe, indì Giríkí àgò bí dhi ìbe.

¹³ Di, Yúdà ànzi Tèsalòníkè na dhi ì kòyi, Pólò adrè tá kpà Gíká ni kúlí longó Bèròyà le dhi dre dhi, ì dré àyikya alizo kitswálé mónyá zyandre nda ki 'a tifi ligilé Pólò ì rú.

¹⁴ Gbà lókyá nda sè dhi, mónyá ka'ìbhá dhi ì dré Pólò ni 'òzo lile àtsi dri yìandre na ro. Di, Silà ì Tímòtèyò be dhi ì dré àyikya adrézó Bèròyà na.

¹⁵ Dhya adrèbhá Pólò ni dri dhi ì dré lizo ába tsàle bhàandre Aténáyì àdhya na. Di akódhi dré lazizó àyi dri dhi, Silà ì Tímòtèyò be dhi ì kàlì í vélé mbèlè. Gò ì dré gòzo gòle Bèròyà na.

Pólò longó Gíká ni kúlí Aténáyì na

¹⁶ Pólò dré tá adrèrà'a àyi nda ki letè Aténáyì na dhi 'á dhi, akódhi ni togó adrè tá lanzi le lavulé, dré tá adrélé noá dhi, bhàandre nda ga gíká tàko ki líndrì ì sè bí dhi sè.

¹⁷ Asá dhi, adrè tá Gíká ni kúlí ta Yúdà ànzi ìbe, indì mónyá sùrú twá ro adrèbhá tá Gíká ni ro dhi ìbe Yúdà ànzi ki lisámbò dzò na. Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, adrè tá kpà Gíká ni kúlí ta mónyá adrèbhá tá ru kimó ngá lagírà na dhi ìbe.

¹⁸ Di tògyabhá àruka adrélé zile Epikùrèyò ì ró indì Sòtòyíkò ì ró dhi ì dré dhèzo adrélé tà kayí akódhi be. * Ayi ki àruka ì adrè tá liziá dhi: «Dhya kúlí kyàkyà kòdhi adrè ìna àdho tà le tàlè?» Aruka ni ì adrè tá tàá dhi: «Sù ngóro adrè gíká twá ki tà longó na tìni.» Ì adrè tá tàá kònnì, Pólò dré tá adrélé Yésu ni Rúbí Tani longó akódhi ni ngama dràdrà 'àsè dhi ni tà be dhi sè.

¹⁹ Gò ì dré akódhi ni drizo lizo ába àrà rú zile Arèyòpàgò, tògyabhá ì dré tá adrézó ru kimó lánà dhi na.† Ayi nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mà ni kitswá tà tídhí mí dré adrélé tadhálé kòdhi ki ni bwá?»

²⁰ Tà mí dré adrélé tàle nda ì adhé àma bilé twá. Di mà lè nìle ngalè tà nda ì adrè leá tàle ngíni ya dhi.»

²¹ († Tà tà kònnì tàko ko, Aténáyìbhá títi dhi ì móndí alialì dhi ìbe dhi ì adrè tá àyi ki lókyá wáyi dhi ni fe adrézó tà tídhí dhi ki yi, adrézó kpà tà nda ki títi àyi kòfalésè.)

²² Di Pólò dré ngàzo àyi totó àyi ru kimóbhá nda ì kòfalé gò, tàá dhi: «Àmi Aténáyìbhá ni ì, má adrè noá dhi, tà títi ì sè dhi, àmi móndí adrèbhá gíká ni tà nda nìle dhi 'i.

²³ Tàko ko, má dré tá adrèrà'a tatsilè àmi ki bhàandre 'àsè dhi 'á dhi, má nò tá àrà mì dré adrézó àmi ki gíká ki líndrì bha 'àsá dhi ì. Má kisu kpà àlètàri mì dré adrézó ngá fe àmi ki gíká dré dhi. A tisi tá rúá dhi: «Gíká nìle ko dhi dré.» Di má adrè mána Gíká mì dré adrézó líndrì ni ni bha niá àko ró dhi ni tà longó àmi dré.

²⁴ Gíká bvò bhàlepi ngá títi lá dhi ìbe dhi, Mírì bhù kya bvò be dhi 'i. Di adrè ìna adrélé tépelò móndí ì dré adrélé síle dhi ì 'àsè ko.

²⁵ Móndí ì kitswá kpà tà 'o akódhi dré ngóro akódhi tá lovó ni ìbe na tìni bwá ko. Tàko ko, akódhi adrè lídrì fe, la'a ìbe indì ngá àruka títi dhi ìbe mónyá títi ì dré dhi ni.

²⁶ Akódhi 'o tá sùrú títi dhi ì apfòle móndí àlo lèsè, ì kàyìro adrélé bhà mo bvò wáyi dhi drìse. Bhà àyi ki lókyá ì ngóro dré tà lèle 'òle dhi tìni. Lanzì kpà bvò ì dré adrézó bhà mo 'àsá dhi ì.

²⁷ Gíká 'o tá kònnì, móndí ì kàdréro àyi nda gò, kòkìswá dhi, ì kòkìsúro ì be dhi bvò. Tàkò, akódhi ìna vvwàwà ro àma àlo àlo títi dhi ì rúsè ko.

²⁸ Angyá ko, akódhi léna dhi, àma lídrì ìbe, adrézó tà 'o, adrézó kpà adrélé be. Ngóro àmi ki tògyabhá àruka ì dré tàle dhi tìni: «Àma akódhi ni ànzi 'i.»

²⁹ Di mà dré adrélé Gíká ni ànzi 'i dhi sè dhi, adrè leá mà kòkìsù ko tàle dhi, Gíká ni làsù sù ngóro ngá líndrì móndí ì dré adrélé ledélé óró sè yà, àrèzà sè yà, kó ngalè kírà sè yà, àyi ki tògyá sè indì àyi ki tà kisùle dhi sè dhi tìni dhi.

³⁰ Atú dhi, Gíká tayí tá móndí ì adrélé tà 'o tà nìma ko na. Di, nyànomvá dhi, adrè ìna mónyá títi àrà títi ì 'àsè dhi ki kodzò, ì kòladzàro àyi ki togó.

* **17:18 17:18** Dhya adrélé zile «Èpikùrèyò» ì ró kòni ì adrè tá tadhá dhi, tà kàdrì lavulé dhi kòlénzè tà 'i. Dhya adrélé zile «Sòtòyíkò» ì ró kòni ì adrè tá àyikya tadhá dhi, lè à kòka'ì tà títi adrèbhá atsálé dhi ì, adrézó kpà togó ìbe kàdrìkàdrì. † **17:19 17:19** «Arèyòpàgò» kònidhi tá rú kòngó àlo Aténáyì le dhi àdhya 'i, indì rú tògyabhá adrèbhá tá ru kimó àrà nda lé dhi kya 'i.

³¹ Tàko ko, bhà kítú í dré dra mónnyá títi bvò àdhya kí tàbvò tazo gyăgya, agó í dré zile tà nda sè dhi sè dhi dre. Tadhá kpà mónnyá títi í dré dhi, tà nda tà bàti 'i dhi, dré akódhi nda ni tingálé dràdrà lésè dhi sè.»

³² Í kòyi tà Pólò dré tàle móndí ni tingama dràdrà lésè dhi ni tà dri nda dre dhi, àyi kí àruka í dré ngàzo akódhi ni gu. Dì àruka ni í dré kó tazoá dhi: «Mà ni go tà mí dré adréle tàle kòdhi kí yi tódhyá kítú àza sè.»

³³ Dì Pólò dré pfozo àyi kòfalésè.

³⁴ Àyi kí àruka í dré ru amúzó akódhi be gò, í dré Yésu ni ka'izo. Àyi nda í kòfalé dhi tà tògyabhá nda kí àlo, Dìyònüsüyò, tòkò àlo rú be Dàmàrì dhi, tsàle móndí àruka íbe.

18

Pólò lè Kòritò na

¹ Amvolásà dhi, Pólò dré ngàzo Aténáyì lésè lile bhàandre Kòritò àdhya na.

² Kònàle dhi, í dré ru kisúzó Yúdà mvá àlo rú be Akilá angálépi Pótó lésè dhi be. Lavú dre lókyá tsà, í angá tá bvò Itàliya àdhya lésè tòkò ni rú be Pírìsikà dhi be, àlile Kòritò le. Tàko ko, Rómà kí ópí kàdrì, Kàlàwùdíyò fè tá tòlì tazoá dhi, Yúdà ànzi títi dhi í kòpfo bhàandre Rómà àdhya 'àsè. Dì Pólò dré tsàzo

³ adréle àyi bhàna, adréle àzì 'o tùmání àyi íbe. Angyá ko, í adré tá títi àzì àlo adrézó wémá ledé dhi ni 'o kòdhyà.

⁴ Sábátú àlo àlo títi í sè dhi, Pólò adré tá Giká ní kúlí ta Yúdà ànzi kí lísàmbò dzó na, adrézó Yúdà ànzi kí togó asé Gírìkì íbe, í kòka 'irò Yésu be dhi bvò.

⁵ Silá í Tímótéyò be dhi í kàtsá Màkèdóniyà lésè dre dhi, Pólò dré kídhózó adréle àyi lókyá wáyi dhi ní fe adrézó Giká ní kúlí longó, adrézó tadhá Yúdà ànzi í dré dhi, Yésu Mèsiyà 'i káyà dhi.

⁶ Dì, Yúdà ànzi nda í dré ngàzo adréle ligilé Pólò be, adrézó akódhi ní lodhá. Dì Pólò dré àyi kítá kayázó, tazoá àyi dré dhi: «Àmi kí kàrì kàdré ngòle àmi kí tàndi í dri. Ma tà àko má rú àmi kí tà sè. Kídhólé nyànómvá dhi, má adré mána lile Giká ní kúlí longó mónnyá sùrú twá ro dhi í véna.»

⁷ Dì akódhi dré apfozo lísàmbò dzó nda lésè lile agó àlo rú be Títíyò Yúsitò dhi ní dzó na, ànyi lísàmbò dzó nda làgana. Akódhi nda tá móndí adrélépi Giká ní ro dhi 'i.

⁸ Kònàle dhi, lísàmbò dzó ní kàdrì rú be Kúrìsipò dhi í mónnyá títi akódhi ní dzó lésè dhi íbe dhi, í dré Mírì Yésu ní ka'izo. Dì Kòritòbhá àruka bí adrébhá Pólò ní kúlí yi dhi í adré tá kpà Yésu ní ka'í gò, í dré adrézó bàtisimò do.

⁹ Ngátsi àlo sè dhi, ngá dré agázó Pólò mí toróbí tìni gò, Mírì dré tazoá drá dhi: «Mí ro ngá ko! Mí gò adréle àma tà longó. Mí tayi kúlí ko.

¹⁰ Angyá ko, ma tùmání mí be. Dhya àlo kitswá drígá bha mí rú àmi 'òzo kònzi dhi ko. Tàko ko, ma móndí íbe zyandre ró bhàandre kònidhi 'á.»

¹¹ Dì Pólò dré gòzo adréle kònàle, adréle Giká ní kúlí tadhá àyi dré kóná àlo tàlì sè.

¹² Lókyá Gálíyò dré tá adrerà'a gùvèrènerè ro bvò Akáyà àdhya drile dhi 'á dhi, Yúdà ànzi í dré ngàzo ru amú Pólò rú gò, í dré akódhi ní drìzo lizo àba tàbvò tàrà na.

¹³ Í dré tazoá dhi: «Dhya kònidhi adré ína móndí kí kodzó, í kàdrerò Giká ní lindri bha láti twá àma kí tátrírí kúlí dré adréle tadhálé dhi rúsè dhi sè.»

¹⁴ Dì Pólò dré tá adrerà'a 'òle kúlí ta dhi 'á dhi, Gálíyò dré logózóá Yúdà ànzi nda í dré dhi: «Àmi Yúdà ànzi ró ní i, mí kàdré tá móndí asikì tà kònzi tsà sè yà, kó ngalé tà kònzi kàdrì dhi sè yà dhi, má ní tá àmi kí yi togó vwàvwà sè.

¹⁵ Dì, mí dré adréle tà kayí kúlí kí tà dri, rú kí tà dri, ìndi àmi kí tàndi kí tátrírí kúlí ní tà dri dhi sè dhi, mí nò àmikya tà nda í àmi. Má lè mána tà nda kí bvò tàle kol!»

¹⁶ Dì dré àyi kí dròzo pfole tàbvò tàrà nda 'àsè.

¹⁷ Gò àyi títi nda í dré àyi kí lísàmbò dzó ní kàdrì rú be Sòsètèné dhi ní rùzo tswàle tàbvò tàrà nda kandrá. Dì, Gálíyò dré ína tà nda ní nòzo tà tàko ró.

Pólò gò Afiyòkiyà na

¹⁸ Pólò dré adrézó Kòritò na lókyá be vwàvwà ro. Dì dré lazizó mónnyá ka'ibhá í tí gò, í dré mbàzo bwátú na Pírìsikà íbe ìndi Akilá be kitswálé lile bvò Siriyà àdhya na. Drìdrì dré mbàzo bwátú na dhi kandrá dhi, Pólò 'o tá àyi drìbhí rèle bhàandre rú zile Kèkùréyà dhi na, mònndrà dré tá síle dhi ní tà sè.*

¹⁹ Í dré tsàzo bhàandre Efèsò àdhya na gò, Pólò dré Pírìsikà kí tayízó Akilá be. Dré ína lizo Yúdà ànzi kí lísàmbò dzó na Giká ní kúlí ta àyi íbe.

* **18:18 18:18** Kínó lésè Yúdà ànzi í véna dhi, móndí mònndrà sílepi dhi kò'o mònndrà nda akilé dre dhi, adré tá àyi drìbhí 'o rèle tà nda ní tadházo.

²⁰ Gò ì dré akódhì nì ti lizízó, kàdréró dhu rè àyi véna vwàvwà ro tsà. Dì, dré ìna ka'izoá ko.

²¹ Dì, dré tá adrérà'a 'òlè àyi ki tayí dhi 'á dhi, dré tazoá dhi: «Gìkà kòlè dhi, má ni go atsálé àmi ta.» Dré bwátù dọzo ngàzo Efèsò lésè,

²² Ìlè Kàyisàriyà na. Kòtsa dre dhi, dré rè zyà mbàzo Yèrusalémà na mòdo fe móndyà ka'ìbhá ì dré 'íkà, gò lizo Atiyòkiyà na ndò.

²³ Dré adrézó Atiyòkiyà na lókyá be vwàvwà ro tsà. Gò dré ngàzo tatsilé bvò Gálàtiyà àdhya 'àsè ìndì Firigiyà àdhya 'àsè, móndyà ka'ìbhá títi dhi ki timbàbe àyi ki tà ka'ìkà'ì na.

Apòlò tadhá Gìkà ni kúlí Efèsò na ìndì Kòrítò na

²⁴ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Yúdà mvá àlo rú be Apòlò angálépi Aligizàndriyà lésè dhi, dré tsàzo Efèsò na. Akódhì nda tá móndí tà nìlepi bí, ìndì Gìkà ni Kúlí nìlepi dóro dhi 'ì.

²⁵ A tadhá tá kpà drá Mírì nì tà dóro. Dì akódhì nì togó tá àtsi ró adrézó Yésu nì tà longó, adrézó akódhì nì tà tadhá kyákyá. Dì, nì tá ìna ngbà 'í bátisimò Yòwàní àdhya nì tà kòdhya.†

²⁶ Dì dré kidhózó adrélé Gìkà ni kúlí ta tirí àko Yúdà ànzi ki lísambò dzó na. Pírísikà ì Akilà be dhi ì kòyi akódhì dre dhi, ì dré akódhì nì drizo lizo ába àyi véna gò, ì dré Gìkà nì tà àndu ngizo drá dóro kitswálé títi.

²⁷ Amvolásà dhi, Apòlò dré lèzoá ìlè bvò Akáyà àdhya na. Dì móndyà ka'ìbhá Efèsò le dhi ì dré akódhì nì kodzózó ìlè gò, ì dré wárágá tisizo àyi ki adrúpi Akáyà na dhi ì dré, ì kòka'ìró akódhì dòle àyi véna dóro. Dì akódhì kòtsa kònàle dre dhi, dré móndyà Yésu nì ka'ìbhá Gìkà nì togó tani sè dhi ki ledézó tò.

²⁸ Tàko ko, adré tá tà kayí Yúdà ànzi ìbe rìnyí sè móndyà títi ì kandrá, adrézó tadhá tà tsilè Gìkà ni Kúlí na dhi ì sè dhi, Yésu Mèsíyà 'ì káyà dhi.

19

Pólò tsa Efèsò na

¹ Apòlò dré tá adrérà'a Kòrítò na dhi 'á dhi, Pólò dré láti dọzo lavúzó bvò kòngo ró Asíyà àdhya 'àsè, ìlè tsàlè Efèsò na. Kònàle dhi, dré Yésu nì ka'ìbhá àruka ki kisúzó gò,

² lizízóá àyi tí dhi: «Mì dré Yésu nì ka'izo dhi, mì kisú Tírí Lólo 'í?» Dì ì logó drá dhi: «Kóko, mà yi tá ko tàle dhi, Tírí Lólo be dhi.»

³ Pólò gò liziá dhi: «Kàdrè kònini dhi, mì do di bátisimò àngùdhi kòdhya?» ì logó dhi: «Bátisimò Yòwàní àdhya 'ì.»

⁴ Dì Pólò tà àyi dré dhi: «Yòwàní fè tá bátisimò móndí ì dré, tadházóá dhi, ì ladzá àyi ki togó dre. Dì adrè tá tàà àyi dré dhi, ì kòka'ì dhya adrélépi tá adhéle ì bvò dhi kòdhya. Dhya nda Yésu 'ì.»

⁵ Ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo bátisimò do Mírì Yésu nì rú sè.

⁶ Dì Pólò dré drigá bhàzo àyi dri gò, Tírí Lólo dré asízó àyi ki asó gò, ì dré kidhózó adrélé ti twátwa ki ta, adrézó tà longó pròfètà kya tìni.

⁷ Ago nda ì tá ànyìànyì mudrí-drì-rì.

⁸ Amvolásà dhi, Pólò dré lizo Yúdà ànzi ki lísambò dzó na gò, kidhólé adrélé Gìkà ni kúlí ta tirí àko. Dré Gìkà ni Opì nì tà tadházó móndyà kònàle dhi ì dré mbà na, adrézó àyi ki togó asé, ì kòka'ìró be dhi bvò.

⁹ Dì, àyi ki àruka ì dré àyi ki togó 'òzo tombálé, kúlí nda ki gàzo gò, ì dré kidhózó adrélé tà ta kònzì Mírì nì láti nì tà rú móndyà títi ì kandrá. Dì Pólò dré àyi ki tayízó. Dré móndyà ka'ìbhá dhi ki drizo lizo àyi ìbe Tíránò nì dzó adrézó móndí ki tadhá dhi na gò, dré adrézó Gìkà nì tà ta àyi dré kitú àlo àlo títi ì sè.

¹⁰ Dré 'òzoá kònini kóná rì gò, móndyà títi Yúdà ànzi ró ìndì sùrú twá ro bvò Asíyà àdhya lé dhi ì dré Mírì nì kúlí yìzo.

¹¹ Gìkà adrè tá rìnyí fe Pólò dré adrézó tà kàdrì línđrìga ró nòle rè ko dhi ki 'o.

¹² A adrè tá ndìndì kítá twátwa dré tá tabèle dhi ki do lizo bhàà dràbhá ì rú gò, ì dré adrézó adrélé àyi ki drà ì lésè. Tírì kònzì ì adrè tá kpà topfòle àyi ki àruka ì lésè.

Sèkévà ni ànziàgo ì tabhì tirí kònzì dròle

¹³ Yúdà ànzi àruka ì adrè tà tatsilé àrà twátwa ì 'àsè, adrélé tirí kònzì ki drobe topfòle móndí ì lésè. Gò ì dré kidhózó adrélé tà nda nì tabhì 'òle Mírì Yésu nì rú sè, adrézó tàà tirí kònzì ì dré dhi: «Má adrè tàà àmi dri Yésu Pólò dré adrézó tà nì nì longó dhi nì rú sè dhi, mì pfò!»

† 18:25 18:25 A kònò Tà 'òle dhi ì 19:3-4.

¹⁴ Di Yúdà ànzì kì kòwàná kàdrì àlo rú be Sèkèvà dhi nì ànzìàgo nzi-drì-rì dhi ì adré tá kpà 'òá kònini.

¹⁵ Kítú àlo dhi, ì tà tá kònini gò, tirí kònzi nda dré logózo àyi dré dhi: «Má nì Yésu be. Má nì kpà Pólò àdhi 'ì ya dhi be. Di, àmi àmikya àdhibhá 'ì?»

¹⁶ Di agó tirí kònzi nda dré tá adrézo lána dhi dré dhèzo àyi dri, àyi títi dhi kì rĩnyí lavú gò, àyi kì tswázo tà tándi ró. Gò ì dré lapázó dzó nda lésè bvólíli ro ìndì làzì be bí àyi rúsè.

¹⁷ Mòndyá títi Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro Efèsò le dhi ì kòyi tà nda dre dhi, tirí dré àyi kì 'òzo gò, ì dré adrézo Mírì Yésu nì rú nì lindrì bha.

¹⁸ Di mòndí bí Yésu nì ka'ìbhá dhi ì adré tá alile tà kònzi ì dré 'òle dhi kì ta ngádra 'á mòndyá títi ì kandrà.

¹⁹ Àyi kì àruka adrébhá tá làndrì ndrìbhá ro dhi ì adré tá àyi kì búkù làndrì àdhyà kì adó alizo zàá mòndyá títi ì kandrà. Búkù ì dré zàle nda kì làgí tá ànyànyì làfa lò'wa ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrì.*

²⁰ Di ásà dhi, Mírì nì kúlí adré tá la'úlè akódhi nì rĩnyì sè, adréle lìle drìdrì.

²¹ Tà nda ì kò'o ru títi dre dhi, Pólò dré nòzoá dhi, dóro nì ì dré lavulé bvò Màkèdònyá àdhyà 'àsè ìndì Akáyà àdhyà 'àsè, lìle Yèrusalémà na dhi. Tà tá dhi: «Má kòlì tsàle kònàle dre dhi, adré kpà leá dhi, má kòlì Rómà na.»

²² Di dré àyi àziàmù rì, Tímòtèyò ì Erástò be dhi kì mùzo lìle ì kandràna Màkèdònyá na gò, dré ína adrézo Asíyà na lókyá tsà sè.

Efèsòbhá kì ligima Pólò ì rú dhi

²³ Lókyá nda sè dhi, tà dré abízó nyĩnyì Efèsò na Mírì nì láti nì tà sè.

²⁴ Agó àlo rú be Dèmètriyò adrélépí tá ngá di àrezá sè dhi tá kònàle be. Akódhi nda ì àzizì nì ìbe dhi ì adré tá gíkà tòko ró rú be Arètémì dhi nì dzó nzí tsàtsà dhi kì ledé àrezá sè, adrézo làfa kisé àsà bí.[†]

²⁵ Di akódhi dré ngàzo àyi àzizì nda kì kimó túmání mòndí àruka adrébhá tá ngá ledé àyi tíni dhi ìbe gò, tàzoá àyi dré dhi: «Àma arúpi ì, m̀ nì tàle dhi, mà adré làfa kisé bí àzì kòdhi sè dhi be.

²⁶ Di m̀ nò ìndì m̀ yì tàle dhi, Pólò kòdhi se mòndí zyandre kònwa Efèsò 'a ìndì bvò wáyi Asíyà àdhyà lé dhi kì togó litílè dre. Adré ína tàá dhi, gíkà lindrì mòndí ì dré adréle ledélè àyi kì drígá sè dhi ì, gíkà tándi 'ì ko.

²⁷ Di tà nda kitswá ngbà 'ì àma kì àzì nì rú kizá kòdhyà ko. A nì kókpà kitswá àma kì gíkà tòkò gú, Arètémì nì tépelò nì rú kizá gò, akódhi nì lindrì mòndyá títi Asíyà 'àsè ìndì bvò wáyi 'àsè dhi ì dré adréle bhàle dhi nì tingázó!»

²⁸ Di ì kòyi tà nda dre dhi, àyi kì togó dré aswázó tà tándi ró gò, ì dré ngàzo adréle tetréle adrézo loyóá dhi: «Arètémì Efèsòbhá kya kàdrì lavulé!»

²⁹ Gí ko, tà dré abízó nyĩnyì bhàandre nda 'á. Di mòndí zyandre dhi ì dré Pólò nì atsiàmù, Gáyò ì Aristàrukò be angábhá Màkèdònyá lésè dhi kì ruzo gò, ì dré ru wuzo lìle àyi ìbe àrà kàdrì adrézo ru kimó dhi na.

³⁰ Pólò adré tá ína leá p̀fòle mòndyá zyandre nda ì kandrà. Di, mòndyá ka'ìbhá dhi ì dré àyikya ka'izoá ko.

³¹ Ndàndì dhyà kàdrìkàdrì Asíyà drìle dhi kì àruka adrébhá tá Pólò nì arúpi ró dhi, ì dré kúlí mùzo akódhi nì ti lizì, kòp̀fòrò mòndyá zyandre nda ì kandrà ko.

³² Mòndyá zyandre ru kimóbhá nda kì drì abí dre nyĩnyì. Àyi kì àruka ì adré tá tetréle, adrézo tà àlo ta. Aruka nì ì adré tá kó tà àzya ta. Àyi bí dhi ì nì tá ngalè ì kimó tá ru àdho tà sè ya dhi ko.

³³ Yúdà ànzì ì dré agó àlo rú be Aligizándrè dhi nì 'òzo p̀fòle mòndyá zyandre ì kandrà, kòngirò tà nda nì àndu be dhi bvò. Di akódhi dré drígá bhàzo kuru àyi kì kúlí kíkizó, ì kòkìtswáro àyi tàrà ga àyi kandrà.

³⁴ Di, ì kòni akódhi Yúdà mvá 'ì dhi dre dhi, ì dré ngàzo adréle tetréle kúlí àlo sè ànyànyì sàá rì, adrézo loyóá dhi: «Arètémì Efèsòbhá kya kàdrì lavulé!»

³⁵ Kùdù ro dhi, dhyà bhàle adréle bhàandre nda nì tà tisì dhi dré ngàzo mòndyá zyandre nda kì kúlí kíkí gò, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi Efèsòbhá nì ì, mòndyá títi dhi ì nì tàle dhi, à bhà bhàandre Efèsò àdhyà adréle gíkà gú, Arètémì nì tépelò líkí, akódhi nì lindrì adhélepí bhù lésè dhi ìbe dhi be.

* **19:19 19:19** «Làfa lò'wa ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrì» (50.000) kòni ì tá làfa adréle fèle mòndí ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrì dhi ì dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'ì. [†] **19:24 19:24** «Arètémì» kòndhi, Gírìkì kì gíkà kì àlo tòko ró, ì dré adréle m̀ bha velána, kòfèrò àyi dré ànzì dhi 'ì. ì adré tá akódhi nì lindrì bha dzó nzí tsàtsà ledélè àrezá sè dhi ì sè.

³⁶ Dhya àlo kitswá tà kòdhi ni kayí bwà ko. Asà dhi, adré làá dhi, mì kàdré kírí, ìndì mì kò'o tà wáyá ro ko.

³⁷ Mì adrí àgo kòni ì kònwa, tákò ì lodhá àyikya àma ki gǐkà tòkò ko, ì topá kpà ngá akódhi ni tǐpelò ì lèsè ko.

³⁸ Dì Dèmetríyò ì àzízí ni ìbe dhi ì kàdré tà ìbe tàle móndí ì rú dhi, àrà adrézó tàbvò ta dhi ì be, ìndì tàbvò tabhá ì be. Adré dì làá dhi, ì kòlì tà tà móndí ì rú kònale.

³⁹ Mì kàdré tà àzya ìbe lizilé dhi, à ni kpà tà nda ki yi àrà adrézó tà ki bvò lanzí àma ki tòlì sè dhi na.

⁴⁰ Tàko ko, tayí ngbà 'í tsà, à dré àma ki asíkìzo móndí ki ligìma àndrò kònidhi ni tà sè. A kòlízí àma dhi, mà kitswá tà àlo ta tà wáyá 'òle àndrò kònidhi ni àndu ngìzo dhi bwà ko.» Dì kòtà tà nda ì dre dhi, dré mónnyá zyandre ru kimóbhá nda ki 'òzo ayilé.

20

Pólò lavú Màkèdóníyà 'àsè ìndì Gíríkì ki bvò 'àsè

¹ Tà wáyá nda kàkí dre dhi, Pólò dré mónnyá ka'ìbhá dhi ki azizó gò, àyi ki kodzóó adréle àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ìka'í na. Kòlází àyi tí dre dhi, dré ngàzo lìle bvò Màkèdóníyà àdhya na.

² Dré lavúzó bvò nda 'àsè, tà bí dhi ki tabe mónnyá ka'ìbhá dhi ki timbàzo àyi ki tà ka'ìka'í na. Dré tsàzo Gíríkì ki bvò na gò,

³ dré adrézó kònale mbà na. Dré tá adrerá'a 'òle bwátù do lizo bvò Síríyà àdhya na dhi 'á dhi, dré yízoá tàle dhi, Yúdà ànzí ì yi tá ru kitswázó àyi 'o kònzí. Dì dré nòzoá dhi, dóro ni ì dré gòle bvò Màkèdóníyà àdhya 'àsè dhi.

⁴ Akódhi ni atsiámu ì tá: Sópátrò, Pírò ni mvá angalépi Bèròyá lèsè dhi, Arístàrukò ì Sèkúndò be angábhá Tèsàlòníkè lèsè dhi ì, Gáyò Dèrúbè lèsè dhi, Timótéyò, tsàle Tíkíkò ì Trófmò be angábhá bvò Asíyà àdhya lèsè dhi ì.

⁵ Àyi nda ì dré lizo drìdrì àma kandràna, kitswálé àma ki letè Trówà na.

⁶ Ama ró dhi, gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya àmvolèsè dhi, mà dré bwátù dòzo ngàzo Filipóyí lèsè gò, kítú nzi àmvolèsè dhi, mà dré tsàzo ru kísú àma ki atsiámu nda ìbe Trówà na. Gò mà dré adrézó kònale kítú nzi-drì-rì.

Yútíkò ni tingama dràdrà lèsè dhi

⁷ Kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, mà kimó tá ru mónnyá ka'ìbhá dhi ìbe, kitswázó mányàngá do nyàle.* Pólò adré tá tà tà mónnyá nda ì dré. Dì dré tá adréle 'òle lìle drùbhì sè dhi sè dhi, dré gòzo adréle tà ta tsàle ngátsi kítógá na.

⁸ A tobhà tà talá bí dhi ì dzó 'a kile kurú na mà dré ru kimózó lána dhi na.

⁹ Kàdhurá àlo rú be Yútíkò dhi lírì tá mòlísà na gò, àyi dré adrézó akódhi ni 'o, Pólò dré tá adrerá'a tà tà vwàvwà ro dhi 'á. Dì àyi kòlavú akódhi dre dhi, dré dhèzo byá kìnì na, dzó nda ni ètází ni na 'àsè. A ni akódhi ni tingá dhi, àkò drá ìna dre.

¹⁰ Dì Pólò dré sizo, tandìle kàdhurá nda drìle, akódhi ni lomvò ì drígá gò, tàzoá mónnyá títi ì dré dhi: «Mì bhà àmi ki togó kuru ko! Akódhi lídrì ìbe!»

¹¹ Ì kògò mbàle dzó 'a kile kurú na nda na dre dhi, ì dré mápà tonòzo nyàle. Dì Pólò dré gòzo tà ta tsàle drùbhì na gò, ngàzo lìle.

¹² Gò ì dré kàdhurá nda ni drìzo nzìzo ába rùbhá be líná. Dì tà nda tindrì tá mónnyá títi dhi ki togó lavulé.

Pólò nga Trówà lèsè lìle Milétò na

¹³ Gò mà dré bwátù dòzo lizo drìdrì Pólò kandràna, kitswálé akódhi ni letè bhàandre rú zìle Asò dhi na. Tàko ko, akódhi lè tá ìna atsí tòle pá sè tsàzo àma ki kísú kònale.

¹⁴ Akódhi kàtsá àma ki kísú Asò 'a dre dhi, mà dré tombàzo bwátù na lìle tsàle bhàandre rú zìle Mìlénè dhi na.

¹⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré gòzo lìle bwátù sè, tsàle tùrù Kíyò àdhya kandrà. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo tùrù Sámò àdhya na. Dì kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Milétò dhi na.

¹⁶ Pólò lè tá àyi kíkílé Efèsò na ko, kòtigíró tà bvò Asíyà àdhya na ko dhi sè. Tàko ko, adré tà ìna làá lìle mbèlè, kòkìtswá dhi, kòtsarò Yerúsalemá na drìdrì gwányá Pàtèkótè àdhya kandrà.

Pólò tà tà bhàgo Efèsò lèsè dhi ì dré

¹⁷ Dì Milétò na dhi, Pólò dré kúlí mùzo Efèsò na bhàgo Ekèlèzyà àdhya ki azí.

* 20:7 20:7 Giká ni Kúlí tìsìle Gíríkì ti sè dhi adré tàà kònwa dhi: «...kitswázó mápà tonò». Kúlí kòdhi ì kitswá làá tàle dhi: «kitswázó mányàngá Mírì àdhya ni nya».

¹⁸ I kàtsá akódhi véle dre dhi, dré tazoá àyi dré dhi: «Lókyá mà dré tá adrèrà'a àmi ìbe dhi 'á dhi, mì nì ngalè má 'o tá tà ngìni ya dhi be, kidhólé kítú má dré atsázó bvò Asíyá àdhya 'á dhi sè.

¹⁹ Má 'o tá Mírì nì tà akódhi nì màràbà tìni, togó ànzimvá kya tìni dhi be ìndì mündra be bí, tágba Yúdà ànzi ì dré tá áma tabhizo tà ì dré tá ru yizo 'oá má rú dhi ì sè dhi.

²⁰ Mì nì tàle dhi, má longó tá àmi dré Giká nì kúllí, tà nì kì tadházó móndyá títí ì kandrá, ìndì àmi kì dzó ì 'ásè dhi be. Mà zù àmi dré tà àlo kitswálépi àmi kì ledé bwà dhi ko.

²¹ Má kodzó tá Yúdà ànzi ì móndyá sùrú twá ro dhi ìbe, ì kòladzáró àyi kì togó agòzo Giká véle, ìndì ì kòka'író àma kì Mírì Yésu.

²² Di mì yì rè ká! Nyànomvá dhi, má adrè mána lìle Yèrúsalemà na, ngóro Tírì Lólo dré adrélé àma dri dhi tìni. Má nì àdho tà nì atsá má rú kònàle nì ya dhi ko.

²³ Má nì ngbà 'í tà Tírì Lólo dré adrélé longólé má dré bhàandre àlo àlo títí ì 'ásè kònìdhi be: Bã ì kizá ìbe dhi ì adrè àma leté kònàle.

²⁴ Di, má adrè mána àma lídrì no tà tàko ró. Má adrè ngbà 'í angú kòdhi nì le ràle tsàle kùdú nì na, má kò'oró àzi Mírì Yésu dré tayilé má drigá dhi akilé títí, kòdhi adrè tãá dhi, má kòlongóro Rúbí Tani Giká nì togó tani nì tà dri dhi móndí ì dré.

²⁵ Di nyànomvá dhi, má nì tàle dhi, àmi má dré tatsízó Giká nì Opì nì tà longóbe àmi kòfalésè dhi kì àlo kitswá gòle véle àma mibhalé no ko dhi be.

²⁶ Asà dhi, má adrè tãá àmi dré àndrò kònìdhi dhi, àmi títí dhi ì kòfalé dhi, dhya àlo nì kàrí kitswá ngòle má dri ko.

²⁷ Tàko ko, má longó àmi dré tà títí Giká dré tá lèle má kòlongó dhi ì, àlo nì nì zu àko ró.

²⁸ Di mì kàdrè àmi kì tàndì kì líkí, túmání kábilígyà kì pãrì wáyi Tírì Lólo dré bhàle àmi drigá, mì kàdréro àyi kì drì ko dhi ìbe. Mì kàdré Giká nì Ekèlèzyà dré gile àyi tàndì nì kàrí sè dhi kì líkí ngóro kábilígyà líkìbhá dóro dhi ì tìni.

²⁹ Má nì tàle dhi, àma lìma àmvolésè dhi, kàlagí àtrá kì tiffi àmi kòfalé kitswálé àmi kì 'o kònzì dhi be. Ì kitswá àyikya kábilígyà kì àlo tayí líná ko.

³⁰ Ndìndì àmi kì tàndì ì kòfalé dhi, móndí àruka kì apfò adrélé tà bàti ladzá atsálé kìnzó ro, kitswázó móndyá ka'ìbhá dhi kì se àyi vèsè dhi bvò.

³¹ Asà dhi, mì kàdrè tàmbiga dri! Mì kòtivì ko tàle dhi, gile kóná na dhi, má tayí tá àmi àlo àlo títí dhi kì kodzoma mündra be bí kítú be ìndì ngátsi be dhi ko dhi.

³² Nyànomvá dhi, má adrè àmi kì tayí Giká drigá, akódhi kàdréro àmi kì timbà kúllí dré afèle àyi togó tani sè dhi sè, mì kòkisúro tà dré lazilé móndyá títí ì dré bhàle twá adrélé ìna ró dhi ì dré tayilé ro dhi be dhi bvò.

³³ Má bhà tá dhya àlo nì ngá lovó ko, kàdré akódhi nì àrezá 'ì yà, akódhi nì oró 'ì yà, kó ngalè akódhi nì kítá 'ì yà dhi.

³⁴ Àmi kì tàndì, mì nì tàle dhi, má 'o tá àzi àma tàndì nì drigá sè, kitswázó ngá kisú àma dré, àma bhápi ìbe dhi be.

³⁵ Tà títí má dré 'òle dhi ì sè dhi, má tadhá àmi dré dhi, lè mì kàdré àzi 'o landè àko ró kònìni, kitswázó móndí yàya dhi kì ledé. Mì kisú rè kúllí Mírì Yésu nì tàndì dré tàle kòni ì ká: «Dhya adrélépi ngá fe dhi nì kólénzé adrè dhya adrélépi ngá kisú dhi àdhya nì lavú.»»

³⁶ Pólò kòtà tà nda ì dre dhi, ì dré àyi kì kórókó titizo tà zizo Giká tí.

³⁷ Di àyi títí dhi ì dré adrézó Pólò nì kamú, adrézó ngòle rúa, ì dré tá adrèrà'a lazilé tíá dhi 'á.

³⁸ Àyi kì togó tá kizá ro lavúlé, akódhi dré tá tàle dhi, ì kitswá gòle véle àyi no ko dhi sè. Gò ì dré akódhi nì adzízó yìandre mìle, kòmbàro bwátú na.

21

Pólò ì Yèrúsalemà na

¹ Má kòlanzi ru bhàgo nda ìbe dre dhi, mà dré bwátú dòzo lìzo pyà tùrù Kósà àdhya na. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo tùrù Ródò àdhya na. Gò mà dré lìzo tsàle bhàandre Pátàrà àdhya na.

² Kònàle dhi, mà dré bwátú àzaya adrélépi 'òle zyàle bvò Fòwínikè àdhya na dhi nì kisúzó gò, mà dré tombàzo lána lìle.

³ Má kòtsa àrà adrézó tùrù Kipirò àdhya nì drì no dhi na dre dhi, mà dré lavúzó tàbhu nì lésè gò, lìle bvò Síríyá àdhya na. Di mà dré tsàzo bhàandre Tírè àdhya na, à kòtirírò ngá bwátú nda dré adólé dhi ì be dhi bvò.

⁴ Kònàle dhi, mà dré móndí ka'ìbhá àruka kì kisúzó gò, mà dré adrézó àyi ìbe kítú nzi-dri-rì. Àyi nda ì dré tazoá Pólò dré Tírì Lólo nì rinyí sè dhi, kòlè Yèrúsalemà na ko.

⁵ Di, àma ki lókyá kòkítswá dre dhi, mà dré àmakyá ngàzo kítswálé lile. Mòndyá ka'ìbhá títi nda ì, àyi ki tòkó ì ìndì àyi ki ànzimvá ìbe dhi, ì dré àma ki adzízo apfòle bhàandre nda lésè gò, mà dré àma ki kórókó títizò tà zìzo Giká tí yìandre mìle.

⁶ Mà kòlázì àyi tí dre dhi, mà dré tombàzo bwátù na lile gò, ì dré àyikya nzìzo àyi bhàna.

⁷ Mà kònga Tirè lésè dre dhi, mà dré lizo tsàle bhàandre rú zile Pòtòlémáyì dhi na. Kònàle dhi, mà dré mòdo fèzo àma ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì dré gò, mà dré adrézó àyi ìbe kítú àlo.

⁸ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré lizo tsàle bhàandre Kàyisàriyà àdhya na. Kònàle dhi, mà dré adrézó Filípò, Rúbi Tani longólépi dhi ni dzó na. Akódhi nda tá dhya nzi-drì-rì kipèle Yèrusalémà na dhi ki àlo 'i.*

⁹ Akódhi tá ànzitòkò su mobhá rè ko, adrèbhá tá Giká ni kúlí longó profètà kya tìni dhi ìbe.

¹⁰ Mà kàdré kònàle gile kítú àruka ì dre dhi, profètà àlo rú be Agàbò dhi dré atsázó bvò Yúdáyà àdhya lésè.

¹¹ Akódhi nda dré àyi kisízó ànyi àma làga, Pólò ni káfá adó, àyi pá ki adròzo àyi drígá ìbe gò, tàzoá dhi: «Tirí Lólo adré taa dhi: Yúdà ànzi Yèrusalémà na dhi ki káfá kònìdhi ni líyì ni adrò kònìni gò, ì dré akódhi ni fèzo mómí sùrú twá ro dhi ì drígá.»

¹² Mà kòyi tà nda dre dhi, àma mómíyá ka'ìbhá kònàle dhi ìbe dhi ì, mà dré Pólò ni ti lizízó, kòlirò Yèrusalémà na ko dhi bvò.

¹³ Di, Pólò dré ìna logózóá dhi: «Mì adré ngòle, adrézó àma togó 'o nòle àdho tà sè? Ma gànzi ró ngbà 'í bá nya kòdhya ko. Ma kókpà gànzi ró lile dràle Yèrusalémà na Mírì Yésu ni rú ni tà sè.»

¹⁴ Di mà dré kítswálé akódhi ni logá bwà ko dhi sè dhi, mà dré kúlí tayízó, tàzoá dhi: «Tà Mírì dré adrélé lèle 'òle dhi kò'o ru wà.»

¹⁵ Amvolásá, mà dré tà títi dhi ki ledézó gò, mà dré mbàzo Yèrusalémà na.

¹⁶ Mà mbà tá tùmání mómí ka'ìbhá àruka Kàyisàriyà lésè dhi ìbe. Di ì dré àma ki drìzo lizo àma ìbe agó àlo rú be Minàsónà dhi ni dzó na, mà kàyirò kònàle be dhi bvò. Akódhi nda angá tá Kìpirò lésè, ìndì akódhi tá mómí Yésu ni ka'ìlepi kínò lésè dhi 'i.

Pólò ì kímó ru bhàgo Ekèlézyà àdhya ìbe

¹⁷ Mà kòtsa Yèrusalémà na dre dhi, àma ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì dré àma ki ka'izo dòle togó dóro sè.

¹⁸ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré lizo Pólò be Yàkòbhò bhàna.† Kònàle dhi, bhàgo títi Ekèlézyà àdhya ì kímó tá kpà ru.

¹⁹ Di Pólò dré mòdo fèzo àyi dré gò, tà títi Giká dré 'òle àyi àzi sè mómíyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé dhi ki títizó àyi dré m̀bhalé tí.

²⁰ † Kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo adrélé Giká ni rú bha kùle. Gò ì dré tàzoá Pólò dré dhi: «Àma ki adrúpi, mí nò rè ngalé Yúdà ànzi lizólizo dhi ì ka'ì Yésu ngìni ya dhi ká. Àyi títi nda ki togó kókpà àtsi ró Mósè ni tatrítrí kúlí ni tà sè.

²¹ Di, ì yi tàle dhi, mí adré mína Yúdà ànzi títi ayìbhá mómíyá sùrú twá ro dhi ì kòfalésè dhi ki tadhá, ì kòtayirò Mósè ni tatrítrí kúlí, ìndì ì kògòrò véle adrélé àyi ki ànzi ki lwa ko, adrézó kpà àma ki labhi lebé ko.

²² Mà ni 'òá ngìni? Tàko ko, ì ni dra àmi atsama ni rúbì yi 'í.

²³ Di mí kò'o tà mà dré adrélé tàle mí dré kònìdhi kòdhya. Ago su m̀ndrà sibhá dhi ì kònwa àma kòfalé be.

²⁴ Mí kòdrì àyi nda ì lizo àyi ìbe, mì kòtemvérò àmi tùmání àyi ìbe Giká kandrá. Mí kòfè kpà láfa ì dré kítswázó àyi ki drìbhí 'o rèle dhi mì.‡ Mí kò'o kònìni dhi, mómíyá títi dhi ki n̄á tàle dhi, tà adrélé tàle mí rú kòdhi ì kìnzò 'i dhi be. Ì ni kpà n̄á dhi, mí adré mína tà tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki ka'ì 'òle dhi be.

²⁵ Kàdré mómíyá ka'ìbhá sùrú twá ro dhi ki tà sè dhi, mà tisi tá wárágá, tà mà dré tá ru yìzo ì kò'o dhi ki longózó àyi dré. Má tisi tá dhi, ì kònya mányàngá fèle giká t̀ko ì dré dhi ko, ì kònya kà'wá kàrí ko, ì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zà ko, ìndì ì kò'o ndòtò tà ko.Š»

²⁶ Di kítú bvóá dhi sè dhi, Pólò dré àgo nda ki drìzo lizo àyi ki temvé tùmání ì be. Gò dré fizo t̀pelò na, kítswálé lókyá àyi ki temvema nda dré kítswázó akilé gò, ngá fèzo Giká dré àyi àlo àlo títi dhi ki rú sè dhi ni longó.*

* 21:8 21:8 A kònò Tà 'òle dhi ì 6:5; 8:5. † 21:18 21:18 Yàkòbhò kònìdhi tá Yésu ni adrúpi ki àlo 'i. A kònò Tà 'òle dhi ì 12:17; 15:13. ‡ 21:24 21:24 A kònò tà àndu ngile m̀ndrà sima ni tà sè Tà 'òle dhi ì 18:18 na dhi. Š 21:25 21:25 A kònò Tà 'òle dhi ì 15:20. * 21:26 21:26 A kònò 1 Kòrìtòbhá ì 9:20.

A ru Pólò tépelò na

²⁷ Kítú nzi-dri-rí àyi ki temvema nda àdhya ì dré tá adrèrà'a 'òle akálé dhi 'á dhi, Yúdà ànzi àruka angábhá bvò Asíyá àdhya lèsè dhi ì dré Pólò ni nòzo tépelò na. Di ì dré ngàzo mónnyá zyandre títi dhi ki 'a tifi, akódhi ni rùzo gò,

²⁸ ì dré kúlí yòzo tázòá dhi: «Ìsèrèlè ànzi i, mì ali àma ki ledé wà! Kònìdhi agó adrélépi mónnyá títi àrà títi i 'àsè dhi ki kodzó ligilé àma ki sùrú rú, àma ki tátítrí kúlí rú, ìndì tépelò kònìdhi rú dhi 'i. Kódhi ìbe dhi, akódhi adri ndìndì mónní sùrú twá ro dhi ì afízó àyi ìbe tépelò le, àrà lólo kònìdhi ni 'òzo atsálé ndí ról!»

²⁹ (Ì tà tá kònini tàko ko, ì nò tá Tròfimò angálépi Efèsò lèsè dhi ì Pólò be bhàandre 'á. Di ì adré tá àyikya kisúá dhi, Pólò adri tá akódhi afízó ába tépelò le.)

³⁰ Di tà nda dré mónnyá títi bhàandre nda 'á dhi ki 'a tífizó gò, ì dré angázó aralé àrà títi ì lèsè Pólò ni ru, akódhi ni sèzo pfozo ába tépelò 'àsè gò, tépelò ni dzóti ki tesézó.

³¹ Di ì dré tá adrèrà'a 'òle Pólò ni pfu drále dhi 'á dhi, Rómá ki sódá ki kàdrì dré yìzoá tàle dhi, tà abí dre nyíni Yèrusalémá 'a.

³² Gbá kòdhwa, akódhi dré sódá ki drizo àyi ki dri kóbhá ìbe ràzo àyi ìbe mónnyá zyandre nda ì véna. Ayi nda ì kònò sódá ki kàdrì nda ì sódá ni ìbe dre dhi, ì dré Pólò ni pífuma tayízó.

³³ Di sódá ki kàdrì nda dré àyi kisízó ànyi akódhi làga gò, akódhi ni 'o rùle, adròle nyàri rì dhi ì sè. Gò dré lizizóá ngalè akódhi àdhi 'i ya dhi, ìndì 'o tá àdho tà 'i ya dhi.

³⁴ Mónnyá zyandre nda ì kòfalé dhi, mónní àruka ì adré tá tetrélé, adrézó tà àlo ta. Àruka ni ì adré tá kó tà àzya ta. Tà wáyá nda sè dhi, sódá ki kàdrì nda kitswá tá tà nda ni àndu ni bwá ko. Di dré Pólò ni 'òzo drìle lizo ába dzó kàdrì adrézó sódá ki líkí dhi na.

³⁵ Sódá nda ì kòtsa Pólò be àrà adrézó mbàle dzó kàdrì nda na dhi na dre dhi, ì dré akódhi ni dòzo dodó mónnyá zyandre nda ki ligima ni tà sè.

³⁶ Tàko ko, àyi títi dhi ì adré tá lìle tetrébe àyi vèsè, adrézó loyóá dhi: «Akódhi kòdràdrá! Kòdràdrá!»

Pólò ga àyi tàrà mónnyá zyandre ì kandrà

³⁷ A dré tá adrèrà'a 'òle Pólò ni 'o file dzó kàdrì nda na dhi 'á dhi, dré lizizóá sódá ki kàdrì tí dhi: «Má ni kitswá tà ta mí dré bwá?» Di sódá ki kàdrì nda logó drá dhi: «Mí ni tàkò Gíríkì ti tàle be?»

³⁸ Mì kònìdhi tsi Ezèpétó agó atú mónní ki kodzólépi ligilé gò drikònzibhá ngùlù-su dhi ki drizo lapázó àyi ìbe duku na dhi 'i ko?»

³⁹ Di, Pólò logó drá dhi: «Ma, ma Yúdà mvá angálépi Tàrusò bvò Kìlìkiyá àdhya lé dhi lèsè dhi 'i. Di ma mónní bhàandre rúku kyàkyá dhi lèsè dhi 'i. Má adré àmi ti lizí, mí kòfèrò má dré láti tà tázò mónnyá zyandre kòni ì dré.»

⁴⁰ Di sódá ki kàdrì nda kòka'ì dre dhi, Pólò dré ngàzo àyi totó àrà adrézó mbàle dzó kàdrì nda na dhi na gò, drígá bha kuru mónnyá zyandre nda ki kúlí kíkízó. Di ngá kòbhù ndi dhi dre dhi, dré tázòá àyi dré Ebèrè ti sè dhi:†

22

¹ «Áma adrúpi i, áma atá ìbe ni i, mì yi rè tà má dré adrélé tàle àmi dré áma tàrà gàzo ni ì ká!»

² † kòyi akódhi adrèrà'a tà ta àyi dré Ebèrè ti sè dre dhi, ì dré gòzo vélé adrélé kíri wáláká ni ì lavú. Gò Pólò dré tázòá dhi:

³ «Ma Yúdà mvá tile Tàrusò bvò Kìlìkiyá àdhya lé dhi na dhi 'i. Di, à líkí tá ma mbàle kònwa Yèrusalémá 'a. Gàmàiyélè tadhá tá àma ki tábhi ki tátítrí kúlí má dré nìle kyá dhi nì. Ama togó tá àtsi ró Gíká ni tà sè, àmi títi àndrò ni kya tìni.

⁴ Kàdré mónnyá adrèbhá Yésu kòdhi ni láti lebé dhi ki tà sè dhi, má pfo tá àyi ki mǐ tsàle byá àyi ki dràdrà na. Má turú tá àyi àgo ró ìndì tòko ró nda ì lebhélé bǎdzó na.

⁵ Kòwáná ki kàdrì ì bhàgo kàdrì títi dhi ìbe dhi ki kitswá tadhá dhi, tà má dré adrélé tàle kòdhi ì tà bàti 'i dhi. Má kisú tá ndìndì wárágá àyi nda ì dré tisìle àyi ki adrúpi Dàmàsékè na dhi ì dré dhi ì gò, má dré lizo ába kitswálé mónnyá ka'ìbhá kònale dhi ki turú adrìle Yèrusalémá le, à kònjòrò tà àyi dri be dhi bvó.»

Pólò títi, í ka'ì Yésu ngíni ya dhi

(A kònò kpá Tà 'òle dhi ì 9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Lókyá má dré tá adrèrà'a tsàle ànyi Dàmàsékè làga ànyìànyì kítú rírì sè dhi 'á dhi, ngàdra kàdrì bhù lèsè dhi dré kòzo ngbó ró ngá kazá má làgàsè kúrú.

† 21:40 21:40 A kitswá kpá kúlí «Èbèrè ti» kòni ki ladzá: «Àràméyà ti».

⁷ Di má dré dhèzo kìnì mi gò, má dré kúlí yízo taa má dré dhi: <Sàwùlò, Sàwùlò, mí adrè áma m̀ pfo ádho tà sè?>

⁸ Má dré lizízóá dhi: <Mírì, mi àdhi 'i?> Di kúlí nda logó má dré dhi: <Ma, Yésu Nàzàrètà lésè, mí dré mína adrélé m̀ p̀òle dhi 'i.>

⁹ Áma atsiámu ì nò tá kpà ngádra nda 'í. Di, ì n̄ tá àyikya tà kúlí nda dré tá adrélé tàle má dré dhi ki àndu ko.

¹⁰ Gò má dré lizízóá dhi: <Mírì, lè má kò'o ngíni?> Mírì logó má dré dhi: <Mí nga lile Dàmàsékè na. Kònàle dhi, à ni tà títi Giká dré bhàle mí kò'o dhi ki ta mí dré.>

¹¹ Di má dré kitswálé ngá no ngádra nda ni lagulagu dré bwà ko dhi sè dhi, áma atsiámu ì dré áma drígá rùzo, áma sèzo lizo má be Dàmàsékè na.

¹² Kònàle dhi, agó àlo rú be Anàniyá dhi dré alizo áma no. Akódhi nda tá móndí adrélépi tròle Mósè ni tatrítrí kúlí rú dhi 'i. Yúdà ànzi títi Dàmàsékè na dhi ì adrè tá kpà akódhi ni rú ta dóro.

¹³ Akódhi kàtsá àyi totó ànyi má làga dre dhi, dré tazoá má dré dhi: <Áma adrúpi Sàwùlò, ámi m̀ kògò ngá no!> Gbá lókyá nda sè dhi, má dré gòzo adrélé ngá no gò, má dré akódhi ni nòzo.

¹⁴ Akódhi dré tazoá má dré dhi: <Giká áma ki tábhi kya zì mi kitswálé tà í dré adrélé lèle 'òle dhi ki ni, kitswálé Dhya gyágya dhi ni no, ìndi kitswálé akódhi nda ni kúlí yi tíá dhi bvó.>

¹⁵ Tàko ko, mí ni akódhi ni tà mí dré nòle ìndi mí dré yile dhi ki longó mónyá títi ì dré.

¹⁶ Di nyànomvá dhi, mí adrè ádho tà letè? Mí nga akódhi ni zi adrélé ámi Mírì ro, ìndi mí do bátisimò, Giká kòdzirò mi ámi tàkonzì ì lésè be dhi bvó.»

Pòlò títi, Mírì zi ì lile mónyá sùrú twá ro dhi ì véna ngíni ya dhi

¹⁷ «Má kàgò Yèrúsalmà le dre dhi, má dré adrézó tà zi Giká tí t̀epelò na gò, ngá dré afizò má drì toróbì tíni.

¹⁸ Má nò tá Mírì adrèrà'a taa má dré dhi: <Mí nga mbèlè p̀òle Yèrúsalmà 'àsè. Tàko ko, mónyá Yèrúsalmà 'a dhi ì kitswá àyikya áma tà mí dré adrélé longólé dhi ki ka'ì bwà ko.>

¹⁹ Má logó dhi: <Mírì, àyi nda ì n̄ dóro tàle dhi, má adrè tá mána tatsilé lisámbò dzó ì 'àsè mónyá adrèbhá ámi ka'ì dhi ki turúbe lebhélé bádzo na, adrézó kpà àyi ki bhwa.

²⁰ Kódhi ìbe dhi, lókyá à dré tá adrèrà'a Sètèfánò, ámi tà longólépi dhi ni kàrí kutú dhi 'á dhi, ma tá mána kònàle, adrélé tà nda ni ka'ì, adrézó kpà dhya adrèbhá tá akódhi ni pfu dràle dhi ki kítá líkí.>

²¹ Di Mírì dré tazoá má dré dhi: <Mí lè, tàko ko, má ni ámi mu lile làwú làvo na, mónyá sùrú twá ro dhi ì véna.>»

Pòlò tadhá dhi, ì Rómà agó 'i

²² Mónyá zyandre nda ì yi tá Pòlò tsàle lókyá dré kúlí nda ni tàrà'a. Gò ì dré ngàzo kúlí loyó, adrézó taa dhi: «Á kòtingá akódhi móndí ì kòfalésè! Kitswá ìna lídrì sè ko!»

²³ Ì dré adrézó tetrélé, adrézó àyi ki kítá ki lebhé kìnì mi, adrézó tàpfulíndrì lomvó todàle kurú na.

²⁴ Di sòdá ki kàdrì nda dré Pòlò ni 'òzo drìle fizo ába àyi ki dzó kàdrì na. Dré tazoá dhi, à kòbhwa akódhi adrézó akódhi ni lizì, kòtáro tà mónyá zyandre nda ì dré tá adrézó tetrélé ì rú dhi ni àndu.

²⁵ Di, à kàdrò akódhi kitswálé bhwàle dre dhi, Pòlò dré lizízóá sòdá ki drì kòbhá ki àlo tí dhi: «Rómà ki tatrítrí kúlí ka'ì, m̀ kàdré móndí Rómà ro dhi ni bhwa, akódhi ni tàbvó ta àko ró dhi 'í?>

²⁶ Di sòdá ki drì kòlepi nda kòyi kúlí nda dre dhi, dré lizo longóá sòdá ki kàdrì nda dré, tazoá dhi: «Mí adrè tá 'òle ádho tà 'o? Tàko ko, agó kòdhi ìna móndí Rómà ro dhi 'ì!»

²⁷ Di sòdá ki kàdrì nda dré àyi kisizó ànyi Pòlò làga, lizíá tíá dhi: «Mí tà rè má dré ká: Mí móndí Rómà ro dhi 'i bàti?> Pòlò logó dhi: «Áyíya, kònìni.»

²⁸ Sòdá ki kàdrì tà dhi: «Má fè mána làfa kàdrì, atsázó móndí Rómà ro dhi ró.» Di Pòlò logó dhi: «Mána, à ti ma móndí Rómà ro dhi ró dhi títi.»

²⁹ Gbá kòdhwà, sòdá adrèbhá tá 'òle Pòlò ni lizì dhi ì dré akódhi ni tayízó. Di tírì dré sòdá ki kàdrì nda ni 'òzo, dré nile ì 'o tá Pòlò adrélépi Rómà ro ni adròle nyìrì sè dhi sè.

Pòlò p̀fò Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì ì kandrà

³⁰ Kítú bvóá dhi sè dhi, sòdá ki kàdrì nda dré kòwánà kàdrì ki 'òzo ru kímó bhàgo kàdrì títi dhi ìbe. Di dré Pòlò ni trizo gò, 'òzoá ap̀òle àyi nda ì kandrà, kitswázó tà Yúdà ànzi ì dré adrézó akódhi ni asíkì dhi ni àndu ni dhi bvó.

23

¹ Di Pólò dré ngàzo bhàgo kàdrì nda ki no ðiií gò, tàzoá dhi: «Áma adrúpi i, áma togó arókì ma ko tà tíú má dré 'òle Giká kandrà atsálé ándrò kònìdhi dhi i sè dhi.»

² Gbá kòdhwa, kòwánà ki kàdrì rú be Anànyà dhi dré mónnyá adrèbhá Pólò làga dhi ki 'òzo akódhi ni ti sa.

³ Di Pólò dré tàzoá drá dhi: «Mì, àbè rúbhá tswàle mvèle kemve dhi ró ni, Giká ni ámi tswa nì! Mí lírì mína kònàle kitswálé áma tàbvò ta àma ki tàtrítrí kúli sè. Dì, mí 'o mína ma tswàle, adrézó tàtrítrí kúli nda ni ño.»

⁴ Gò àyi adrèbhá Pólò làga nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mí 'o mi ngíni adrélé Giká ni kòwánà ki kàdrì ni lodhá kònìni dhi?»

⁵ Di Pólò logó dhi: «Adrúpi i, má nì tá ko tàle dhi, akódhi kòwánà ki kàdrì 'i dhi. Angyá ko, Giká ni Kúli adré táá dhi: «Mí kòtà tà kònzi ámi mónnyá ki kàdrì rú ko.»*»

⁶ Di Pólò nì tá tàle dhi, bhàgo kàdrì ru kímóbhá nda ì kòfalé dhi, móndí àruka ì tá Sàdúkáyò 'i, ìndì àruka ni ì tá Fàrisáyò 'i dhi be. Dì dré kúli yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Áma adrúpi i, ma mána Fàrisáyò 'i, ìndì Fàrisáyò mvá 'i. A adré áma tàbvò ta ándrò kònìni, má dré adrélé mī bha Giká véna adrézó ka'íá dhi, mónnyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè dhi sè!»

⁷ Kòtà tà nda dre dhi, lawà dré kizo Fàrisáyò ì kòfalésè Sàdúkáyò ìbe gò, mónnyá zyaudre nda ì dré ru lanzíó.

⁸ (Tàko ko, Sàdúkáyò ì adré àyikya táá dhi, ngangá dràdrà 'àsè dhi yókódhó, ìndì ángéló ì tírì ìbe dhi ì yókódhó. Dì, Fàrisáyò ì adré àyikya tà nda ki ka'í tíú.)

⁹ Dì lawà nda dré vélé kizo lavulé gò, tàtrítrí kúli tadhábhá àruka Fàrisáyò ró dhi ì dré ngàzo adrélé tà kayí rinyi sè, adrézó táá dhi: «Mà kúsú àmàrya tà kònzi àlo dhi agó kònìdhi véna ko. Aruka ni, tírì 'i yà, kó ngalé ángéló 'i yà dhi tà tà drá nì!»

¹⁰ Di lawà nda dré tá adrélé ìle drìdrì dhi sè dhi, sòdá ki kàdrì nda adré tá ngá ro, ì ni dra Pólò ni ru pfùle dràle dhi sè. Dì dré lazizóá àyi sòdá ì dri dhi, ì kòsi akódhi ni apá àyi drígàsè, drìle lizo ába àyi ki dzó kàdrì na.

¹¹ Kítú nda ni ngátsi sè dhi, Mírì dré agázó Pólò kandrà táá drá dhi: «Mí tsi togó! Ngóro mí dré áma tà longólé kònwa Yèrusalémà 'a dhi tíni dhi, adré kpà leá dhi, mí kòlongó áma tà Rómà na.»

Yúdà ànzi ì yi ru kitswázó Pólò ni pfu dràle

¹² Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré ru yizo gò, mòmndrà sizo àyi kòfalésè tàzoá dhi, ì kitswá ngá nya ko ìndì ngá mvu ko, tsàle ì dré Pólò ni pfurá 'a dràle dhi 'á.

¹³ Dhya ru yibhá tà nda dri dhi ì lavú tá nyadhì-rì.

¹⁴ Dì ì dré lizo kòwánà kàdrì ì véna bhàgo ìbe, táá àyi dré dhi: «Mà sì mòmndrà àma kòfalésè tàzoá dhi, má kitswá ngá nya ko ìndì ngá mvu ko, tsàle lókyá mà dré dra Pólò ni pfúzo dràle dhi 'á.

¹⁵ Dì nyànomvá dhi, àmi tùmání bhàgo kàdrì ìbe dhi ì, mì kòlizi sòdá ki kàdrì, kògòro Pólò ni 'o apfòle àmi kandrà, ngóro mī lè tà akódhi ni tà ndàle nìle kyá na tíni. Dì áma ró dhi, mà ni adré rìle kitswálé akódhi ni pfu dràle drìdrì dré dra atsázó kònwa dhi kandrà.»

¹⁶ Dì, tà ì dré ru yizo 'óá Pólò rú nda ni rúbì dré dhèzo akódhi ni kòdromvá bína gò, akódhi nda dré lizo longóá Pólò dré sòdá ki dzó kàdrì na.

¹⁷ Gò Pólò dré sòdá ki drì kòbhá ki àlo azizó, tàzoá drá dhi: «Mí drì kàdhúra kònìdhi lizo ába sòdá ki kàdrì véna. Tàko ko, akódhi tà ìbe longólé drá.»

¹⁸ Dì sòdá ki drì kòlepi nda dré akódhi ni drizo lizo ába sòdá ki kàdrì véna, tàzoá dhi: «Pólò 'ìle bádzó na kòdhi zi tà ma lizilé, má kàdzíró kàdhúra kònìdhi mí vélé. Angyá ko, akódhi tà ìbe longólé mí dré.»

¹⁹ Dì sòdá ki kàdrì nda dré kàdhúra nda ni drígá ruzo, akódhi ni drizo gàrà dri gò, lizizóá tíá dhi: «Mí adré àdho tà le longólé má dré?»

²⁰ Dì kàdhúra nda logó dhi: «Yúdà ànzi ì yi ru ámi lizizó, mí kò'oró Pólò pfòle kídru bhàgo kàdrì ì kandrà, ngóro ì lè tá akódhi ni tà ndàle nìle kyá na tíni.

²¹ Adré di leá dhi, mí kòka'í mína ko. Tàko ko, àyi ki àruka ànyíányi nyadhì-rì dhi ì adré àyikya rìle akódhi bvó láti 'á. Àyi nda ì sì mòmndrà tàzoá dhi, ì kitswá ngá nya ko ìndì ngá mvu ko tsàle lókyá ì dré dra akódhi ni pfúzo dràle dhi 'á. Nyànomvá kònìdhi, àyi gánzi ró, adrélé ngbá 'í ámi kúli leté kòdhya.»

²² Dì sòdá ki kàdrì nda dré lazizóá kàdhúra nda dri dhi: «Mí kòtà tà mí dré longólé má dré kòdhi dhi àlo dré ko.» Gò dré akódhi ni tayizó ìle.

A mù Pólò gùvèrèneré Fèlìkisi véna Kàyisàriyà na

* 23:5 23:5 A kònò Pfóma 22:27.

²³ Di sòdá ki kàdrì nda dré áyi sòdá ki drì kobhá rì dhi ki azizó, tàzoá àyi dré dhi: «Mì ledé tà títi dhi ì kitswázó sòdá kámá-rì dhi ki dri, tímání sòdá nyadhí-na-dri-mudrí dòngí ì dri dhi íbe, ìndì sòdá kámá-rì ìlì íbe àyi drígá dhi íbe, lizo àyi íbe sáá nzi-drì-su ngátsi ádhya sè Kàyisàriyà na.

²⁴ Mì bhà kpà dòngí ì kitswálé Pólò ni do tsale byá gùvèrènerè Fèlíkišì véna líná dhi bvó.»

²⁵ Di dré wárágá tisizo gùvèrènerè nda dré kònini:

²⁶ «Ma, Kàlãwùdiyò Lisiyá, má adré wárágá kònidhi ni tisi mi, atálágó, gùvèrènerè Fèlíkišì dré. Mòdo mí dré!

²⁷ Yúdà ànzi ì ru tá agó má dré adrelé mùle mí véna kònidhi gò, ì dré tá adrezó 'òle akódhi ni pfu drále. Di má dré yizoá tàle dhi, akódhi móndí Rómà ro dhi 'i gò, mà dré lizo sòdá mána íbe akódhi ni apá àyi drígásè.

²⁸ Má lè tá tà ì dré adrezó akódhi ni asikì àsà dhi ni àndu nìle gò, má dré akódhi ni 'òzo pfòle àyi ki bhàgo kàdrì ì kandrà.

²⁹ Má dré kisúzó dhi, ì adré akódhi ni asikì àyi ki tátrítrí kúlí ni tà sè. Di, tà tà bhàzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè yà, kó ngalè bá sè yà dhi tá yókódhó.

³⁰ Má dré yizoá tàle dhi, ì yi tá ru kitswázó akódhi ni pfu drále dhi, má dré akódhi ni mùzo lile gbá lókyá nda sè mí véna. Má dré kpà lazizó akódhi ni asikìbhá ì dri dhi, ì kòlì tà ì dré adrezó akódhi ni asikì àsà dhi ki ta mí kandrà.»

³¹ Di sòdá nda ì dré Pólò ni drizo lizo ába ngátsi sè ngóro tá tàle àyi dré dhi tíni gò, ì dré tsazo bhàandre rú zile Atípátrí dhi na.

³² Kítú bvóá dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayizó sòdá dòngí ì dri nda ì drígá, ì kògòro lile ába be dhi bvó. Gò àyi lèbhá pá sè dhi ì dré àyikya nzizo àyi ki dzó kàdrì na.

³³ Di sòdá dòngí ì dri nda ì kòtsa Kàyisàriyà na dre dhi, ì dré wárágá nda ni fèzo gùvèrènerè Fèlíkišì dré gò, Pólò ni tayizó akódhi drígá.

³⁴ Di gùvèrènerè nda dré wárágá nda ni nàzo gò, lizizó Pólò tí ngalè akódhi angá tá bvò àngùdhi lésè ya dhi. Kòyi tàle dhi, akódhi angá tá Kílíkíyá lésè dhi dre dhi,

³⁵ dré tàzoá drá dhi: «Má ni ámi yi lókyá ámi asikìbhá ì dré dra atsázó dhi tú.» Gò dré Pólò ni 'òzo líkálé Èródè ni dzó kàdrì na.

24

Yúdà ànzi ì asikì Pólò Fèlíkišì kandrà

¹ Kítú nzi àmvolésè dhi, kòwána ki kàdrì Anàniyá ì dré tsazo bhàgo àruka íbe ìndì dhya adrelépi tá kúlí ta àyi dré, rú be Tèrùtùlò dhi be Kàyisàriyà na. Gò ì dré tà ì dré tá adrezó Pólò ni asikì àsà dhi ki tàzo gùvèrènerè Fèlíkišì kandrà.

² A kàzi Pólò dre dhi, Tèrùtùlò nda dré ngàzo tà ta akódhi rú kònini: «Atálágó Fèlíkišì, mà adré lenzélé tà kèrìkèrì mà dré adrezó ába lókyá be wvãwvã ro mí zàle dhi ni tà sè, ìndì tà mí dré kisule ladzálé atsálé dóro àma ki bvò kònidhi lé dhi ki tà sè.

³ Má adré tà nda ki no lókyá wáyi sè ìndì àrà títi ì 'àsè gò, mà dré adrezó àwoyá ta mí dré togó wáyi sè.

⁴ Di, má lè mána ámi lókyá kizálé ko. Má adré di ámi ti lízi, mí kòyirò àma lókyá tsà sè ámi togó dóro sè.

⁵ Má kisú dhi, agó kònidhi ína drìkònzì líyi 'i. Adré móndí ki kodzó lígíle Yúdà ànzi bvò wáyi 'àsè dhi ì kòfalésè. Akódhi mónnyá adrebhá dhya Nàzàrétá lésè dhi ni láti kínzò ro dhi ni lebé dhi ki kàdrì ki àlo 'i.

⁶ Tabhì tá ndìndì àma ki tèpelò 'òle atsálé ndí ró gò, mà dré akódhi ni ruzò.*

⁸ Ámi tándi, mí ni kitswá akódhi ni lízi, kitswázó tà títi mà dré adrezó akódhi ni asikì àsà kòdhi ki àndu ni kyá.»

⁹ Gò Yúdà ànzi ì dré kpà tàzoá dhi, tà títi Tèrùtùlò dré tàle Pólò rú nda ì tà bàti 'i.

Pólò ga àyi tàrà Fèlíkišì kandrà

¹⁰ Di gùvèrènerè nda dré drígá bhèzo Pólò véna kòtáro tà gò, Pólò dré ngàzo tàá dhi: «Má nì tàle dhi, mí dhya adrelépi tàbvó ta bvò kònidhi drìle dhi 'i kóná be bí dhi be. Àsà dhi, ma arí íbe adrezó àma tàrà ga mí kandrà.

¹¹ Ngóro mí dré kitswálé nìle be dhi tíni dhi, lavú rè kítú mudrí-dri-rì ko, má mbà tá Yèrusalémà na kitswálé Gíkà nì lindri bha.

* 24:6 24:6 Wárágá Gíkà ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Má lè tá akódhi ni tàbvó tàle ngóro àma ki tátrítrí kúlí dré adrelé tàle dhi tíni. 7 Di, sòdá ki kàdrì Lisiyá dré ína akódhi ni pázo àma drígásè rinyi sè. 8 Gò dré tàzoá dhi, akódhi ni asikìbhá ì kápfo akódhi ni tà ta mí kandrà.]

¹² Dhya adrèbhá áma asikí kòni ì kisé tá ma tépelò na adrèrà'a tà kayí mómí ìbe yà, kó ngalè adrèrà'a mómí kí kodzó ligilé yà dhi ko. Í kisé tá kpà ma adrèrà'a 'òá kòni Yúdà ànzi kí lísámbò dzó ì 'ásè yà, kó ngalè àrà àzya bhàandre nda lé dhi na yà dhi ko.

¹³ Í kitswá kpà tadhá dhi, tà ì dré adrézó áma asikí asá dhi ì tà bàti 'i dhi bwà ko.

¹⁴ Dì, má adrè mána tà kòndhi ní ka'í kòdhyá: Má adrè láti ì dré adrélé zìle kinzó ro nda ní lebhè, adrézó Giká áma kí tábhi kya ní lindri bha asá. Má adrè kpà tà títi tisìle Mósè ní tatrítrí kúli na ìndi prófétà kí búkù ì 'ásè dhi kí ka'í.

¹⁵ Má adrè kpà mì bha Giká véna, adrézó ka'í àyi kòni kya tíni dhi, mómíyá títi gyágya ró ìndi kònze ró dhi kí nga dràdrà 'ásè.

¹⁶ Dì asá dhi, má adrè ngbú adrélé áma togó líkí, má kàdréro tà àko má rú Giká kandrà, ìndi mómí ì kandrà.

¹⁷ Má dré tá tsàle Yèrusalémà na ko kóná bí dhi sè dhi, má gò tsàle kònàle kitswálé ngá fe lemerèbhá áma surú na dhi ì dré, ìndi kitswálé ngá fe Giká dré.

¹⁸ Í kisé tá ma adrèrà'a tà kòdhi kí 'o tépelò na, àkò má temvé tá ma dre dhi 'á. Ama tá tùmáni mómí zyandre dhi ìbe ko. Má 'o tá kpà tà àlo wáyá ro ko.

¹⁹ Dì, Yúdà ànzi àruka angábhá bvò Asíyà àdhyá lésè dhi ì tá àyikya kònàle. Adrè tá léà dhi, àyi nda ì kàdré áma asikí kònwa mí kandrà dhi àyi, ì kàdré tà ìbe tàle má rú dhi.

²⁰ Adrè kó léà dhi, dhyá kòni ì kòtà tà kònze ì dré tá kiséulé má véle, má dré tá pfòrà'a Yúdà ànzi kí bhàgo kàdrì ì kandrà dhi 'á dhi.

²¹ Àruka ní, tà nda tà má dré tá yòle àyi kandrà kòndhi 'i: «A adrè áma tàbvò ta àmi kandrà àndrò kòni, má dré adrélé ka'í tàle dhi, mómíyá dràbhá dre dhi kí nga dràdrà 'ásè dhi sè!»

²² Dì Fèlikisì, Mírì ní láti ní tà nìlepi dóro nda, dré ru kimoma nda ní 'òzo akilé gò, tàzoá àyi dré dhi: «Lókýá sódá kí kàdrì Lísíyà dré dra atsázó dhi tú dhi, má ní àmi kí tà kòdhi ní bvò lanzí.»

²³ Gò dré lazizóá sódá kí drì kòlepi dri dhi, kòbhá sódá àruka ì adrélé Pólò ní líkí. Dì, à kòtayí akódhi adrélé tà àruka dré adrélé lèle 'òle dhi kí 'o, ìndi à kòtayí akódhi ní arúpi ì adrélé akódhi ní lomí.

Pólò pfò Fèlikisì ì kandrà Drùsilà be

²⁴ Kítú àruka ì kòlavú dre dhi, Fèlikisì ì dré gòzo tsàle tòkò ní rú be Drùsilà adrélépi Yúdà mvá ro dhi be. Dré Pólò ní azizó gò, akódhi ní yìzo adrèrà'a tà adrézó Yésu Krísto ní ka'í dhi ní tà ta.

²⁵ Dì Pólò dré tà adrèrà'a tà ta tà gyágya 'òma ní tà dri, lovo mvòma ní tà dri, ìndi tàbvò tàma adrélépi alìle dhi ní tà dri dhi 'á dhi, tirì dré Fèlikisì ní 'òzo gò, dré tàzoá dhi: «Tà kòdhi kitswá kítú àndrò dhi sè dre. Mí lì. Má kòkísú lókýá àzya dre dhi, má ní go àmi azí.»

²⁶ Kòdhi ìbe dhi, Fèlikisì adrè tá ina mì bha, Pólò kòfèrò láfa í dré. Asá dhi, adrè tá akódhi ní azí rà, ì kàdréro tà títi tùmáni.

²⁷ Kóná rì dhi ì kòlavú kòni dre dhi, Pòrùkiyò Féstò dré atsázó gùvèrènerè ro Fèlikisì ní àrà 'a. Dì Fèlikisì dré tà adrélé Yúdà ànzi kí togó le 'òle kinilé dhi sè dhi, dré Pólò ní tayízó adrélé bàdzó na.

25

Pólò pfò Féstò kandrà

¹ Kítú na Féstò ní tsàma bvò Yúdáyá àdhyá na dhi àmvolèsè dhi ì kòlavú dre dhi, akódhi dré ngázo Kàyisàriyá lésè lile Yèrusalémà na.

² Kònàle dhi, Yúdà ànzi kí kòwánà kàdrì ì àyi kí kàdrì àruka ìbe dhi, ì dré tsàzo tà ì dré tá adrézó Pólò ní asikí asá dhi kí ta akódhi kandrà. Gò ì dré Féstò ní tí lizizó,

³ kò'oró Pólò lile tàbvò tàle Yèrusalémà na, àyi kí togó 'òzo kinilé dhi bvò. Í lizí tá kòni táko ko, ì adrè tá 'òle mómí kí bha rìle akódhi bvò, ì kòpfurò akódhi dràle láti 'á be dhi bvò.

⁴ Dì, Féstò dré logózóá àyi dré dhi: «À adrè Pólò ní líkí bàdzó na Kàyisàriyá na. Áma tàndi, má adrè 'òle lile kònàle.

⁵ Dì akódhi nda kò'o tà kònze dhi, lè mà kòli tùmáni àmi kí kàdrì àruka ìbe, ì kòtarò tà ì dré adrézó akódhi ní asikí asá dhi ì kònàle.»

⁶ Féstò kàdré kònàle kítú nzi-dri-na yà, kó ngalè mudrí yà dhi dre dhi, dré gòzo lile Kàyisàriyá na. Dì kítú bvóá dhi sè dhi, dré lirizó tàbvò tàrà na gò, Pólò ní 'òzo apfòle í kandrà.

⁷ Pólò kàpfo dre dhi, Yúdà ànzi alibhá Yèrusalémà lèsè dhi ì dré ngàzo akódhi ni gàrà ki kúrú gò, ì dré asíkizoa tà kàdrìkàdrì ì sè bí. Di, ì kitswá tá àyikya tadhá dhi, tà nda ì tà bàti 'ì dhi bwà ko.

⁸ Gò Pólò dré ngàzo àyi tàrà ga, tàzoá dhi: «Má 'o tà kònzi àlo Yúdà ànzi ki tátítrí kúlí rú yà, àyi ki tépelò rú yà, kó ngalè Rómà ki ópí kàdrì rú yà dhi ko.»

⁹ Di Féstò dré tá adrelé Yúdà ànzi ki togó le 'òle kinilé dhi sè dhi, dré lizizóá Pólò tí dhi: «Mí ka'í lile Yèrusalémà na, má dré kitswázó àmi tàbvó ta kònàle dhi 'í?»

¹⁰ Di Pólò logó dhi: «Má adré àma totó kònwa tàbvó tàrà Kàyisàrà àdhya 'á. Adré leà dhi, à kòtà àma tàbvó kònwa. Má 'o tà kònzi àlo dhi Yúdà ànzi ì rú ko, ngóro mí dré nìle be dhi tìni.

¹¹ Di, má kò'o mána tà kònzi àlo kitswálépi dràdrà sè dhi 'í dhi, má kitswá dràma ga ko. Di, tà ì dré adrézó àma asíkí àsà dhi ì kàdré àyikya kúnzò 'ì dhi, dhya àlo kitswá àma fe àyi drígá bwà ko. Má adré mána àmi lizí, mí kòmùró ma Kàyisàrà dré tàbvó tàle nì!»

¹² Di Féstò dré tà tàzo àyi drì tabhá ìbe gò, logózóá dhi: «Mí lizí Kàyisàrà àmi tàbvó ta nì, mí ni di tsa Kàyisàrà nda kandrà!»

Pólò pfo ópí Agurípà ì kandrà Bèrùnikè be

¹³ Kítú aruka ì àmvolésè dhi, ópí Agurípà ì àmvúpi ni Bèrùnikè be dhi ì dré tsàzo mòdo fe Féstò dré Kàyisàriyà na.

¹⁴ Di ì dré tá adrelé gile kònàle dhi sè dhi, Féstò dré Pólò ni tà titízó ópí nda dré. Tà tá dhi: «Agó àlo Fèlikisí dré tayilé bádzó na dhi rè dhu kònwarè.

¹⁵ Má dré tá lizo Yèrusalémà na dhi, Yúdà ànzi ki kòwanà kàdrì ì àyi ki bhàgo ìbe dhi ì alì tá akódhi nda ni asíkí má kandrà gò, ì dré àma lizizó, má kònòró tà akódhi dri.

¹⁶ Má dré logózóá àyi dré dhi, àma Rómà ro dhi ì, má adré gà móndí fe à kònòró tà dríà dhi, tàbvó nì ni tà àko ró ko. Be ró dhi, lè akódhi kòyi rè zya tà àyi asíkìbhá ì dré adrelé tàle ì rú dhi ì gò, lókyá fèzo akódhi dré àyi tàrà gázo tà nda ì sè 'iká.

¹⁷ Di àyi nda ì dré tá atsázó kònwa dhi, má tígí tá tà nda ko. Be ró dhi, kítú bvóá dhi sè dhi, má dré lizizó tàbvó tàrà na gò, agó nda ni 'o apfòle má kandrà.

¹⁸ Di, akódhi ni asíkìbhá nda ì konga tà ta dre dhi, tà ì dré tàle akódhi rú dhi ì tá kònzi ngóro má dré tá adrelé kisùle dhi tìni ko.

¹⁹ Be ró dhi, ì adré tá àyikya tà kayí akódhi be àyi ki tàndi ki Gíkà ni tà dri, ìndi agó àlo dràlepi, rú be Yésu dhi ni tà dri. Di, Pólò adré tá ìna táá dhi, akódhi nda lídrì ìbe.

²⁰ Ma ró dhi, má nì tà ngalè má nì tà làsù be kònini dhi ni bvó ta ngini ya dhi ko. Asà dhi, má dré lizizóá ngalè Pólò ni kitswá ka'í lile tàbvó tàle Yèrusalémà na ya dhi.

²¹ Di, Pólò dré ìna àma lizizó, má kòmùró ì àma ki ópí kàdrì Kàyisàrà dré tàbvó tàle nì. Di má dré akódhi ni 'òzo adrelé likilé bádzó na, tsàle lókyá má dré kitswázó akódhi ni mu Kàyisàrà véna dhi 'á.»

²² Gò Agurípà dré tàzoá Féstò dré dhi: «Má adré mána agó kòdhi ni le yìle.» Féstò logó dhi: «Mí ni akódhi ni yi kídru.»

²³ Kítú bvóá dhi sè dhi, Agurípà ì Bèrùnikè be dhi ì dré atsázó mìlanzilanzì be bí. Ì dré afízó tàbvó tàrà le sòdá ki kàdrì ìbe ìndi dhya kàdrìkàdrì bhàandre nda àdhya ìbe. Gò Féstò dré Pólò ni 'òzo apfòle àyi kandrà,

²⁴ tàzoá dhi: «Ópí Agurípà, ìndi àmi títí àma ìbe ni ì, mì nò rè agó kònidhi ká! Yúdà ànzi títí Yèrusalémà na ìndi kònwa Kàyisàriyà 'a dhi ì atsá tà ta akódhi rú má kandrà, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi, akódhi kitswá dràdrà sè.

²⁵ Di ma ró dhi, má kisú mána tà àlo dré 'òle kitswálépi dràdrà sè dhi ko. Di, akódhi dré àma lizilé àyi mu Kàyisàrà dré tàbvó tàle nì dhi sè dhi, má nò dóro nì, akódhi ni mùle vélána dhi.

²⁶ Di, ma mána tà pyà má dré kitswálé tisile àma ki ópí kàdrì nda dré akódhi ni tà dri dhi àko. Asà dhi, má 'o akódhi apfòle àmi kandrà, lavulé dhi, mì, ópí Agurípà kandrà, má kònì akódhi ni lizí dhi, má kòkisúró tà má dré kitswálé tisile akódhi ni tà dri dhi be dhi bvó.

²⁷ Tàko ko, kitswá má dré móndí 'ìle dhi ni mùzo Kàyisàrà véna, tà akódhi ni asíkìzo àsà dhi ki tadhá àko ró dhi ko.»

26

Pólò ga àyi tàrà Agurípà kandrà

¹ Gò Agurípà dré tàzoá Pólò dré dhi: «Mí ni kitswá kúlí ta mí rúsè, àmi tàrà gázo.» Di Pólò dré drígá bhàzo kuru gò, tà tàzo àyi tàrà gázo kònini:

² «Ópí Agurípà, ma mána arí ìbe, má dré adrelé àma tàrà ga àndrò mí kandrà tà títí Yúdà ànzi ì dré adrézó àma asíkí àsà dhi ì sè dhi sè.

³ Tàko ko, mí nì mína Yúdà ànzì kì labhì i, tà ì dré adrézó ru kayì àyi kòfalèsè àsà dhi ìbe títi dhi ì doro lavulé. Má adré di àmì ti lízì, mí kòyíró ma togó be vvwàwà.

⁴ Yúdà ànzì títi dhi ì nì áma tà dóro, kídholé áma anzì áma tàndi ni bvò na dhi lèsè, tsàlè lókyá má dré tá adrèrà'a Yèrúsalmà na dhi 'á.

⁵ Ì nì ma kíno lèsè, ìndì ì kòlè dhi, ì ni kitswá tadhá, má 'o tá áma kì Gíká ni tà ngóro Fàrísáyò adrèbhá 'óá togó be àtsi ró dhi kì àlo ró ngíni ya dhi.

⁶ Dì à adrè áma tàbvò ta àndrò kònni, má dré adrélé m̀i bha tà Gíká dré tá lazilé àma kì tábhì ì dré dhi ni tà sè dhi sè.

⁷ Tà lazilé nda, tà áma kì sùrú mudrí-drì-rì dhi ì dré adrézó m̀i bha kitswázó kisúá, ì dré adrèrà'a Gíká ni tà 'o togó be àtsi ró kítú be ìndì ngátsi be dhi 'á dhi 'i. Opí Agurípà, má dré kpà adrélé m̀i bha tà nda sè dhi sè dhi, Yúdà ànzì ì adrè áma asíkì àndrò.

⁸ Amì adrèbhá kònwà ni i, m̀i kitswá àmikya ka'íá ko tàlè dhi, Gíká adrè mónnyá dràbhá dre dhi kì tingá dràdrà lèsè dhi àdho tà sè?

⁹ Wáláká dhi, áma tàndi má ka'í tá kpà dhi, lè tá má kò'o tà títi dhi ì kitswázó ligilé Yésu Názàrètà lèsè dhi ni rú be.

¹⁰ Di kòrìdhi tá tà má dré 'òlè Yèrúsalmà na dhi 'i. Kòwàna kàdrì ì fè tá rìnyì má dré Yésu ni ka'ìbhá bì dhi kì turúzò lebhélé bádzo na. A dré tá adrèrà'a 'òlè àyi kì tupfú todràlè dhì 'á dhi, má adrè tá m̀ana ka'íá dhi, tà nda kàdrè kònni.

¹¹ Má adrè tá tatsilé lísàmbò dzò ì 'àsè adrélé tà njobe àyi dri, adrézó àyi kì 'o rìnyì sè, ì kògàro àyi kì tà ka'íka'í be dhi bvò. Áma togó dré tá adrélé aswálé àyi rú tà tàndi ró dhi sè dhi, má adrè tá lile àyi kì m̀i pfobe, tsàlè byá mónnyá sùrú twá ro dhi kì bhàandre ì 'àsè.»

Pòlò títi, í ka'í Yésu ngíni ya dhi

(A kònò kpà Tà 'òlè dhi ì 9:1-19; 22:6-16)

¹² «Dì tà nda kòdhi sè dhi, má adrè tá lile Dàmàsèkè na, kitswálé àzì kòwàna kàdrì ì dré tá bhàlè má drígá dhi ni 'o rìnyì ì dré fèlè má dré dhi sè.

¹³ Opí, má dré tá adrèrà'a láti 'á kítú rìrì sè dhi 'á dhi, má dré ngádra bhù lèsè dhi ni nòzo adrèrà'a kòlè kítú ni lagulagu lavú, adrèrà'a ngá kazá áma làgàsè kúru áma atsiámu ìbe.

¹⁴ Dì mà dré ledhézó títi kíni m̀i gò, má dré kúlí yìzo tàá má dré Ebèrè ti sè dhi: <Sàwùlò, Sàwùlò, mí adrè áma m̀i pfo àdho tà sè? Mí dré adrélé kùtsi to pá sè dhi kòkòróko mí dré.»*

¹⁵ Dì má dré lizizóá dhi: <Mírì, m̀i àdhi 'i?> Mírì dré logózóá má dré dhi: <Ma Yésu mí dré mína adrélé m̀i pfòlè dhi 'i.

¹⁶ Dì mí nga àmì totó pá dri! Má agá mí kandrá àmì bha adrélé áma àzì 'òlèpi ró ìndì áma tà longólèpi ró. Mí ni áma tà mí dré nòlè dhi i, ìndì tà má dré dra tadhálè mí dré dhi ìbe dhi kì longó mónnì ì dré.

¹⁷ Má ni àmì apá àmì tàndi ni sùrú ì drígàsè ìndì mónnyá sùrú twá ro dhi ì drígàsè. Tàko ko, má adrè m̀ana àmì mu àyi nda ì véna

¹⁸ kitswálé àyi kì m̀i nzi, ì kàpfòró tìnìmvá lèsè atsalé ngádra 'á, ìndì ì kàpfòró Sàtànà ni rìnyì zàlèsè atsalé Gíká vélé, akòdhi kòtríró àyi kì tàkònzì ì gò, àrà fèzo àyi dré mónnyá ì dré bhàlè twá adrélé ìna ró àyi kì tà ka'íka'í sè dhi ì kòfalé.»

¹⁹ Dì, opí Agurípà, má ka'í tá tà Gíká dré tadhálé má dré nda ni 'òlè togó wáyi sè.

²⁰ Dì má dré rè zyá lizo Gíká ni kúlí longó mónnyá Dàmàsèkè na dhi ì dré. Gò má dré lizo longóá mónnyá Yèrúsalmà na dhi ì dré, tùmání mónnyá bvò wáyi Yúdáyà àdhyà 'àsè dhi ìbe, ìndì mónnyá sùrú twá ro dhi ìbe. Má tà tá àyi títi nda ì dré dhi, ì kòladzá àyi kì togó agòzo Gíká vélé, ìndì ì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi ì ladzá àyi kì togó káyá dhi kì 'o kòdhyà.

²¹ Tà nda kòdhi sè dhi, Yúdà ànzì ì ru tá ma tépelò na gò, ì dré láti ndàzo kitswázó áma pfo dràlè.

²² Dì, Gíká su ìna má rú atsalé àndrò kònnìdhi gò, má dré adrézó tà má dré nòlè ìndì má dré yìlè dhi kì longó mónnyá títi tàko ìndì kàdrì ro dhi ì dré. Má adrè ngbà 'i tà pròfétà ì Mòsè be dhi ì dré tá longólè dhi kì longó kòdhyà.

²³ Ì longó tá dhi: <Mèsíyà ni kízá nòya, dré ngàzo drìdrì dràdrà 'àsè mónnyá àruka títi dhi ì kandrána gò, dré ngádra lídrì àdhyà ni tà longózo àyi tàndi ni sùrú ì dré, tùmání mónnyá sùrú twá ro dhi ìbe.»†>

Pòlò àzì Agurípà Yésu ni ka'í

* 26:14 26:14 Kúlí «Mí dré adrélé kùtsi to pá sè dhi kòkòróko mí dré» kòni ì adrè léá tàlè dhi: «Mí dré adrélé ligilé tà má dré adrélé lèlè 'òlè dhi ìbe dhi kòkòróko mí dré.» † 26:23 26:23 A kònò Esáyà 42:6; 49:6.

²⁴ Pólò dré tá adrédrá'a áyi tàrà ga kònini dhi 'á dhi, Féstò dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Pólò, ámi drí abí dre! Tà kàdrì mí dré ndàle nìle dhi ì adré ámi drí kizá nì!»

²⁵ Di Pólò dré logózóá dhi: «Atálágó Féstò, ngá kizá áma drí ko! Tà má dré adrélé tàle kòdhi ì, tà bàti 'ì indì tògyakúlí 'ì.

²⁶ Ópí Agùrìpà yi ína tà kòdhi ì dre. Má adré di tà nda ki ta akòdhi kandrá tirì àko. Má nì tàle dhi, tà nda ki àlo zù ì akòdhi dré ko dhi be. Tàko ko, tà nda ì 'o ru lúzu ró ko.

²⁷ Ópí Agùrìpà, mí ka'í tà pròfétà ì dré longólé dhi ì? Má nì, mí ka'í 'í dhi be!»

²⁸ Di Agùrìpà tà Pólò dré dhi: «Mí adré tsì kisùá dhi, lókyá tsà kònindhi sè, mí ní áma 'o atsálé Kristo ní ka'ilepi ró dhi bàti?»

²⁹ Di Pólò logó dhi: «Kàdré lókyá tsà sè yà, kó ngalè lókyá vwàvwà sè yà dhi, má adré Giká ní ti lizí, mì kàtsáró má tñi tùmáni mónnyá títi adrébhá áma kúlí yi ándrò ní ìbe, mì kàdré ngbà 'í nyirì kòni ìbe ámi rú ko dhi kòdhyà.»

³⁰ Gò ópí Agùrìpà ì dré ngàzo tùmáni gùvèrèneré Féstò be, Bèrùnìkè be, indì mónnyá adrébhá tá áyi ìbe dhi ìbe.

³¹ Di ì kápfo àrà nda lésè dre dhi, ì dré adrézó tàá áyi kòfalésè dhi: «Agó kòdhi 'o tà àlo kítswálépi dràdrà sè yà, kó ngalè bá sè yà dhi ko.»

³² Gò Agùrìpà dré tàzoá Féstò dré dhi: «Agó kòdhi kòlizi tá mì áyi mu Kàyisàrà dré tàbvò tàle dhi ko dhi, kònò à ní tá kítswá akòdhi ní tri bwà.»

27

Pólò ní atsi andre lizo Rómà na dhi

¹ A kòka'í lókyá mà dré kítswázó bwátù do lizo bvò Itàliyà àdhyà na dhi dre dhi, à dré Pólò ki fèzo móndí àruka 'ìle dhi ìbe Rómà ki ópí kàdrì ní sòdá ki drí kòlepi, rú be Yùliyò dhi drígá.

² Di mà dré tombàzo bwátù àlo angalépi Adràmmíténò lésè dhi na gò, mà dré ngàzo lile. Bwátù nda adré tá lile bhàandre àruka yìandre mìlèsè bvò Asiyà àdhyà lé dhi ì 'àsè. Mà lì tà tùmáni Arístàrukò angalépi Tèsàlònìkè bvò Màkèdòníyà àdhyà lé dhi lésè dhi be.

³ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre Sídónà àdhyà na. Yùliyò ní togó dóro tadhálé Pólò véna dhi sè dhi, dré akòdhi ní tayízó lile áyi arúpi bhàandre nda lé dhi ki no, ì kòkítswáró akòdhi ní ledé.

⁴ Mà kònga Sídónà lésè dre dhi, lyá dré adrézó avilé sínýa dri àma rú gò, mà dré lavúzó tùrù Kipirò àdhyà làgàsè, tùrù nda kòkìkíró lyá nda tsà be dhi bvò.

⁵ Gò mà dré pfòzo yìandre ní tálí drìsè, lavúlé bvò Kìlìkiyà àdhyà làgàsè indì Pàfilíyà àdhyà làgàsè, tsàle bhàandre rú zile Mírà bvò Likíyà àdhyà lé dhi na.

⁶ Kònàle dhi, sòdá ki drí kòlepi nda dré bwátù àzya angalépi Alìgizàndríyà lésè, adrélépi lile Itàliyà na dhi ní kisúzó, àma ki bhàzo lána gò, mà dré lizo.

⁷ Kítú bí dhi, mà dré lizo yàyà gò, mà dré tsàzo ànyi bhàandre rú zile Kínidò dhi làga kizá be bí. Di lyá dré tá adrélé avilé sínýa dri àma rú dhi sè dhi, mà dré ngá kizo lavúzó tùrù Kùrètè àdhyà làgàsè, tásóká Sàlòmònè àdhyà kandràsè, tùrù nda kòkìkíró lyá nda tsà be dhi bvò.

⁸ Mà dré lavúzó vwàle tsà tùrù nda làgàsè gò, mà dré tsàzo kizá be bí bhàandre rú zile «Àrà avélépi bwátù zùzo dhi» na, ànyi bhàandre rú zile Làsáyà dhi làgana.

⁹ Mà dré lókyá kizálé bí dre dhi sè dhi, lyá adré tá vile kònzi lavúlé. Tàko ko, kítú adrézó móndí ki tàkonzì trìma ní tà kisù dhi lavú dre.* Di Pólò dré ngàzo bwátù nda ní dobhá ki kodzó, tàzoá dhi:

¹⁰ «Áma arúpi ì, má adré nóá dhi, atsi kònindhi adré 'òle atsálé kòkòróko. Bwátù kònindhi tùmáni ngá lána dhi ìbe dhi ki kítswá abíle títi. Ndàndì áma kí tàndì, mà ní kpà kítswá todràle.»

¹¹ Di, sòdá ki drí kòlepi nda lè tá Pólò ní kúlí nda ki yìle ko. Be ró dhi, yi ína bwátù dobhá kí kàdrì kí kúlí bwátù líyí be dhi kòdhyà.

¹² Àrà mà dré áma kí kíkízó lána nda kítswá tá ína adrézó lókyá kidhì àdhyà ní letè lavúlé dhi ko. Di móndí bí áma adrébhá tá bwátù nda lé dhi ì kòfalé dhi ì dré ru yìzo, mà kòngarò àrà nda 'àsè lile. Í adré tá léá tsàle bhàandre rú zile Fòwíníkisi tùrù nda lé dhi na, kítswálé lókyá kidhì àdhyà ní letè lavúlé kònàle. Fòwíníkisi nda tá àrà adrézó bwátù zu, lyá dré adrézó avilé kítú dré ndìrà lésè dhi 'ì.

Kàgumá vi yìandre mi

* 27:9 27:9 Giká ní Kúlí tìsile Gíríkí ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «kítú adrézó tàbirí mvo dhi lavú dre». Kítú nda tá kítú adrézó móndí kí tàkonzì trìma ní tà kisù dhi 'ì. A kònò Lèvítíkè 16:29-34. Kítú nda tá mbá ní nzi-dri-su na, kó ngalè mbá ní mudrí na. Di lókyá dóro adrézó lile bwátù sè yìandre mìsè dhi lavú dre.

¹³ Lyǎ dré kidhózó adrélé avilé tàbhu lésè yàya gò, bwátù dohhá nda ì dré kisúzoá dhi, ì ni kitswá lile tsàle Fòwiníkisi na. Di ì dré aya tá tirilé yì na adrézó bwátù kíkí dhi ni asézó gò, mà dré ngàzo adrélé lavulé tùrù Kùrétè àdhya nda làgásè.

¹⁴ Di, gí ko, lyáandre gú dhi dré ngàzo adrélé avilé tùrù nda drílésè, adrélé bwátù nda ni vi lile yíandre kítógá na ró. (A adré lyáandre lású be kònini nda ni rú zi «lyáandre angálépi kurú lésè ìndi kítú dré apfóra lésè dhi».)

¹⁵ Mà dré tá kitswá lile sínýa dri lyá rúsè bwá ko dhi sè dhi, mà dré àma ki tayízó lyáandre nda dré adrélé tikpólé lizo àma ìbe.

¹⁶ Mà dré tá adrèrà'a lavulé tùrù mvá àlo rú be Kàwúdà dhi làgásè dhi 'á dhi, mà dré lagùzo kitswá lile kòlóngbò 'ìle bwátù àndu dhi ni asé bhàle bwátù nda drina.

¹⁷ Bwátù dohhá ì kòlikí kòlóngbò nda dre dhi, ì dré bá ki lebhézo lavulé bwátù zàlésè, kitswá lile ruá tātā. Di ì adrè tá ngá ro, lyáandre nda ni dra bwátù nda ni vi lile áyi lasí àrà sínýi ro ànyi bvò Líbiya àdhya làga dhi rú dhi sè. Asá dhi, ì dré fa adrézó bwátù kíkí tsá dhi ni tirízó yì na gò, bwátù nda ni tayízó lyáandre nda dré adrélé tikpólé.

¹⁸ Kítú bvóá dhi sè, kàgumá nda dré tá adrélé àma ki liví tesélé rinyí sè dhi sè dhi, bwátù dohhá ì dré kidhózó adrélé ngá dòle bwátù nda lé dhi ki lebhé yì na.

¹⁹ Kítú ni na sè dhi, ì dré ngá adrézó bwátù do asá dhi ki lebhézo yì na àyi ki tàndi ki drígá sè.

²⁰ Kàgumá nda dré gòzo adrélé vīle rinyí sè kítú bí gò, mà dré gòzo kítú 'i yà, kó ngalè bhìbhinya 'i yà dhi ki no ko. Kùdù ro dhi, mà dré àma ki mī bhàma kitswázó adrélé dhi ni tayízó.

²¹ Lókýá kòlavú vwàvwà ro mà dré ngá nya àko ró dre dhi, Pólò dré ngàzo áyi totó àyi títi dhi ì kandrà tää dhi: «Àma arúpi ì, adrè tá leá dhi, mī kòyi tá àma kúllí gò, ngàzo Kùrétè lésè ko dhi. Kònò mī kitswá tá kizá kòndi ni nya ko, ìndi ngá kòdhi ì kitswá tá abilé ko.

²² Di, nyànomvá dhi, má adrè àmi ki kodzó, mī kàdréró togó tsi! Dhya àlo àmi kòfalé dhi kitswá ìna dràle ko. Bwátù kòndi ni ngbà 'i abí dhi nì.

²³ Tàko ko, ngátsi àndrò kòndi sè dhi, Giká, àma líyí, má dré adrézó tà ni ni 'o dhi ni ángéló agá tá má kandrà

²⁴ tää dhi: «Pólò, mī ro ngá ko! Adrè leá dhi, mī kòtsa pfòle Kàyisàrà kandrà. Giká ni togó tani sè dhi, a ni mónyá títi mī dré adrézó lile áyi ìbe bwátù kòndi sè dhi ki tidri àmi tà sè.»

²⁵ Di àma arúpi ì, mī kàdré togó tsi! Tàko ko, má adrè Giká ni ka'í, adrézó kpà ka'íá dhi, tà nda ki ru 'o ngóro dré tàle má dré dhi tìni.

²⁶ Di, adrè leá dhi, àma ki bwátù kòndi kòlì áyi lasi tùrù àlo dhi rú.»

Bwátù lasi ì tùrù rú

²⁷ Kítú ni mudri-drì-su sè dhi, kàgumá nda adrè tá ngbú àma ki vi lile yíandre Adríyà àdhya mìsè.† Anyianyi ngátsi kítógá sè dhi, bwátù dohhá nda ì dré atógyazoá dhi, mà adrè tá tsàle ànyi kini làgana ró.

²⁸ Di ì dré aya adrézó yì tálì tabhì dhi ni bhèzo yì na, kisúzóá dhi, yì alú tá méterè nyadhì-àlo-drì-mudri-drì-nzi-drì-rì. Mà kòlì vwàle tsá dre dhi, ì dré gozo tódhyá tabhíá kisúzóá dhi, yì alú tá méterè nyadhì-àlo-drì-nzi-drì-na.

²⁹ Di ì adrè tá ngá ro, àma ki bwátù nda ni dra áyi lasí kírà kàdrìkàdri yì garà na dhi ì rú dhi sè. Di ì dré aya su dhi ki tirízó yì na bwátù nda àmvolésè kitswá lile kíkíá gò, ì dré adrézó ngá letè wàle.

³⁰ Di, bwátù dohhá nda ì dré àyikya kòlóngbò tirízó yì na, ngóro ì adrè tá 'òle aya àruka ki tirí bwátù kòmvolésè na tìni, ì kòkitswá ró lapalé àma ki bwátù nda lésè.

³¹ Di Pólò dré tázóá sòdá kì drì kòlepi nda ì dré sòdá ni ìbe dhi: «Dhya kòni ì kòpfò bwátù kòndi 'ásè dhi, mī kitswá àmikya adrélé bwá ko!»

³² Di sòdá nda ì dré kòlóngbò nda ni bá ki bwàzo, tayízóá dhèle yì na.

³³ Ngá dré tá adrèrà'a 'òle wàle dhi 'á dhi, Pólò dré mónyá títi dhi ki kodzóó ngá nya, tázóá dhi: «Àndrò kòndi, kítú ni mudri-drì-su mī dré adrézó tà mīga dri ngá nya àko ró dhi 'i.

³⁴ Má adrè di àmi ki kodzó ngá nya. Angyá ko, mī adrè nyáá adrízó. Dhya àlo àmi kòfalé dhi ni drìbhí àlo dhi kitswá avile ko!»

³⁵ Kòtà tà nda ì dre dhi, dré mápá adózó, àwoyá tázó Giká dré áyi títi nda ì kandrà gò, ñózoá nyàle.

³⁶ Di ì dré togó tsizo títi gò, ì dré kókpá ngá dòzo nyàle.

³⁷ Ama títi bwátù nda lé dhi ì tá kámá-rì-drì-nyadhì-na-drì-mudri-drì-nzi-drì-àlo.

† 27:27 27:27 «Yiandre Adríyà àdhya» kòndhi tá yiandre Mèditéranè àdhya ni kítógá na.

³⁸ Mâ kònya ngá pizo dre dhi, bwátù dobhá nda ì dré ngánò àmbí bhèzo yí na, bwátù nda kàngáro yí dri be dhi bvó.

³⁹ Ngá kòwa dre dhi, ì dré kìnì nòzo làwú làvo na. Di, ì nì tá àyíkya kìnì nda bvó àngùdhi 'i ya dhi ko. Ì dré àrà yí dré tá adrézó ru lomví dhi nì nòzo síní yí mîle dhi be gò, ì dré ru yìzo tàzoá dhi, kòkìtswá dhi, ì nì bwátù nda nì di lîle áyi lasí síní nda dri.

⁴⁰ Di ì dré aya adrézó bwátù kíkí dhi kì bá bwázo tayízó yí na gò, kápí kàdrì adrézó bwátù tidí ásà dhi kì bá titrìzo. Di ì dré kítá kàdrì lyá dré adrézó bwátù vi ásà dhi nì tingázó kuru 'ile bwátù kandrálésè ro gò, ì dré bwátù nda nì tayízó lîle síní nda drîna ro.

⁴¹ Di, bwátù nda nì kòmvo dré ìna lîzo áyi lasí anzúlè síní ru lokólépi yí kítógá na dhi dri ngbí. Di yí adrélépi tá longálè dhi adré tá ru tswa bwátù nda rú gò, bwátù nda nì àndu dré kìdhózo tojòle.

⁴² Sòdá nda ì yi tá ru tàzoá dhi, ì nì dhya 'ile dhi kì tupfú todràle, àyi kì àlo kòkìtswáro yí wa lapázó ko dhi bvó.

⁴³ Di, sòdá kì drì kòlepi nda dré ìna Pólò nì lèle tidrìlé dhi sè dhi, dré àyi kì logázó. Dré lazízóá móndyá yí nibhá wàle dhi ì dri dhi, ì kòlebhè rè zyá àyi yí na lîle pfòle kìnì drîna.

⁴⁴ Gò dré tàzoá móndyá àruka títi dhi ì dré dhi, ì kòtombá pàlàngí ì drìsè ìndì bwátù kígá ì drìsè, kitswálè lîle pfòle àyi vèsè. Di ásà dhi, móndyá títi nda ì dré topfòzo kìnì drîna adrìlé.

28

Pólò tùrù Mèlìtè àdhya na

¹ Mâ kàpfò yíandre lésè líná dre dhi, mà dré yìzoá tàle dhi, tùrù nda nì rú tá Mèlìtè.

² Móndyá bhà mobhá tùrù nda drìle dhi ì dré àma kì ka'izo dòle àyi véna togó dóro lavulè dhi sè. Ì dré àtsi turúzó àma dré yòle, kozya dré tá adrélé dhìle dhi sè, ìndì kìdhì dré tá adrélé àma kì 'o dhi sè.

³ Di, Pólò dré àtsipá amvózó kitswálè dàle àtsi na dhi, nì àtrá dré ìna apfòzo lásá àtsi nì rìnyí dré, akódhi nì drígá tsi ngbí.

⁴ Móndyá nda ì kònò nì nda adrerà'a livilè akódhi drígá dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònidhi agó mómí pfùlepi dràle dhi 'i bàti! Tagba dré adrízó yíandre lésè dhi, gíká gyágya dhi kitswá akódhi nì tayí adrìlé ko.»

⁵ Di, Pólò dré ìna nì nda nì kìvìzó dhèle àtsi na gò, kàtrá nì dré akódhi nì 'òzo kònzi àlomvá ko.

⁶ Móndyá nda ì adré tá letéa, nòzoá ngalè akódhi nì drígá nì tipí yà, kó ngalè a nì dhe dràle ngbó ró yá dhi. Di, ì kòletè vwàvwà ro dre dhi, ì dré nòzoá dhi, tà twá 'o ìna akódhi ko. Di ì dré gòzo tà ladzá, tàzoá dhi: «Dhya kònidhi gíká kì àlo 'i!»

⁷ Móndyá tùrù nda drìle dhi kì kàdrì rú be Pòpìllyò dhi nì bhà tá ànyi àrà nda làga. Di akódhi nda dré àma kì ka'izo dòle ì véna togó dóro sè, adrézó àma kì 'o dóro kítú na.

⁸ Di, akódhi nì atá adré tá ìna drà ro lánzá na, rùbhá nì dré tá adrélé àtsi ró dhi sè, ìndì dré adrélé áyi 'a bhu kàrì ró dhi sè. Di Pólò dré fizo akódhi nì no gò, dré tà zizo Gíká tí, drígá bhàzo akódhi dri gò, akódhi nì tidrízó.

⁹ Tà nda nì rúbí kòla'ú dre dhi, dràbhá àruka títi tùrù nda drìle dhi ì dré alizo Pólò velé gò, dré kpá àyi kì tidrízó títi.

¹⁰ Gò ì dré àma kì lindrì bhàzo láti twátwa bí dhi ì sè. Di mà dré tá adrerà'a 'òle lîle dhi 'á dhi, ì dré ngá mà dré tá adrézó lovó nì íbe atsi sè dhi kì afèzo àma dré.

Pólò tsa Rómà na

¹¹ Mâ kàdrè kònàle mbá na dre dhi, mà dré tombàzo bwátù àlo lókyá kìdhì àdhya nì letèlepi lavulè tùrù nda làga dhi na gò, mà dré ngàzo lîle. Bwátù nda angá tá Alìgizàndrìyá lésè, ìndì rú nì tá «Gíká lāti i».*

¹² Di mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Sirákúsá dhi na gò, mà dré adrézó kònàle kítú na.

¹³ Gò mà dré ngàzo lavulè bvó nda làgàsè, tsàle bhàandre rú zìle Règìyò dhi na. Kítú bvóá dhi sè dhi, lyá dré kìdhózo adrélé avilè tàbhu lésè gò, kítú nì na sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Pòtìyóli dhi na.

¹⁴ Kònàle dhi, mà dré mómí ka'ìbhá àruka kì kisúzó gò, ì dré àma kì zìzo adrélé àyi véna pòsó àlo. Di àmvolásà dhi, mà dré ngàzo lîle Rómà na.

¹⁵ Móndyá ka'ìbhá Rómà na dhi ì yi tá tàle dhi, àma tá láti 'á. Di àyi kì àruka ì dré alizo àma kì drì letè ngá lagirà kàdrì Apíyò àdhya na. Aruka nì ì dré alizo àma kì kisú

* 28:11 28:11 «Gíká lāti» kòni ì tá Gírìkì kì gíká rì ì dré tá adrézó m̀ bha àyi véna adrézó lîle bwátù sè yíandre m̀sè dhi 'i.

bhàandre rú zìle «Kùmú ki dzó na dhi i» dhi na. Pólò kònò àyi nda i títi dre dhi, dré àwoyà tazo Giká dré gò, togó tsizo.

¹⁶ Mâ kòtsa Rómà na dre dhi, à dré dzó fèzo Pólò dré adrézó lána kalóma. A bhà tá ngbà 'í sòdá àlo adrélé akódhi ni líkí dhi kòdhya.

Pólò longó Giká ni kúlí Rómà na

¹⁷ Kítú na àmvolèsè dhi, Pólò dré Yúdà ànzi Rómà le dhi ki drí kobbhá ki azizó alile í vélé. Ayi nda i kòkímó ru dre dhi, akódhi dré ngàzo taa àyi dré dhi: «Áma adrúpi i, à ru tá ma Yérusalémà na áma fèzo Rómà i drígá, tágba má dré tá tà àlo 'òzo kònzi áma ki súrú rú yà, kó ngalè áma ki tábhí ki labhi rú yà dhi ko dhi.

¹⁸ Rómà ki kàdrì i kòlìzì ma dre dhi, i dré tà àlo kítswálèpi dràdrà sè dhi ni kisúzó má vélé ko gò, i dré adrézó áma le tayilé.

¹⁹ Di, Yúdà ànzi kònàle dhi i dré tá tà nda ni gàzo dhi, lè tá má kòlìzì à kòmùró ma Kàyisàrà dré tàbvó tàle be dhi bvó. Tágba dré adrézó kònini dhi, ma mána tà àlo adrézó áma tándi ni súrú asíkí àsà dhi àko.

²⁰ Di àsà dhi, má azi tá àmi nòle, mà kòtàró tà àmi íbe. A 'i ma nyìrì sè kònini, tà Isèrèlè ànzi i dré adrézó mî bha àsà dhi ni tà sè.»

²¹ Di Yúdà ànzi nda i dré logózóá drá dhi: «Mâ kisú wárágà àlo àmi tà dri Yúdáyà lèsè dhi ko. Kòdhi íbe dhi, áma ki adrúpi angábhá kònalèsè dhi ki àlo tà tà kònzi àlo mí rú yà, kó ngalè tà kònzi àlo dhya àzya dré tàle mí rú yà dhi ko.

²² Di, mà adrè àmakya tà mí dré adrélé kisùle dhi ki le yìle mí tí. Tàko ko, mà ni tàle dhi, mónnyá àrà títi i 'àsè dhi i adrè tà ta kònzi Giká ni látì mí dré adrélé longólé kòdhi rú dhi be.»

²³ Di i dré kítú bhàzo kítswázó gòle ru kisú Pólò be. Kítú nda kàtsá dre dhi, i dré atsázó vélé zyandre ró wáláká ni ni lavú, àrà Pólò dré tá adrézó adrélé dhi 'á. Di kídhólé drùbhì sè tsàle ìndró na dhi, Pólò dré Giká ni Opì ni tà longózó, àndu ni ni ngizo àyi dré, adrézó àyi ki togó asé Yésu ni ka'í tà tsìle Mósè ni tatrítrí kúlí na ìndì pròfètà ki búkù i 'àsè dhi i sè.

²⁴ Gò àyi ki àruka i dré tà dré tàle nda ki ka'izo. Di, àruka ni i ka'í tá àyikya ko.

²⁵ I dré tá adrèrà'a tà kayi àyi kòfalèsè, adrézó 'òle ayilé dhi 'á dhi, Pólò dré kúlí kòni ki tazo àyi dré: «Tírì Lólo longó tá tà kyá àmi ki tábhí i dré pròfètà Esáyà tí,

²⁶ tazoá dhi:

«Mí lí taa mónnyá kòdhi i dré dhi:

Mí ni adrè tà yi 'í,

dì, mì kítswá tà mì dré adrélé yìle nda ki àndu ni tàdzí ko.

Mí ni adrè ngá no 'í,

dì, mì kítswá ngá mì dré adrélé nòle nda ki atógya tàdzí ko.

²⁷ Tàko ko, mónnyá kòdhi ki togó andírì dre.

I tabhó àyi ki bíbhálé, àyi ki mì dròzo dròdrò.

I kò'o tá kònini ko dhi, kònò i ni tá ngá no àyi ki mì sè,

adrézó tà yi àyi ki bíbhálé sè, adrézó tà ni àyi ki togó na,

i dré àyi ki togó adzázó má vélé gò,

má dré àyi ki tídrízó.»[†]

²⁸ Pólò gò taa dhi: «Adrè di lèá dhi, mì kònì dóro tàle dhi, Giká mù kúlí adrézó móndí ki tídrì dhi mónnyá súrú twá ro dhi i véna. I ni àyikya kúlí nda ni yi!» [

²⁹ †]

³⁰ Di Pólò adrè tá adrélé dzó í dré làfa fèzo adrézó lána dhi na kóná rì. Adrè tá mónnyá títi adrèbhá tá alile í vélé dhi ki ka'í dòle togó dóro sè.

³¹ Adrè tá Giká ni Opì ni tà longó, adrézó Mírì Yésu Krísto ni tà tadhá móndí i dré tírì àko. Di dhya àlo logá tá akódhi ko.

[†] 28:27 28:27 A kònò Esáyà 6:9-10. [‡] 28:29 28:29 Wárágà Giká ni Kúlí tsizo àyi dri drìdrì dhi i lèna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Pólò kòtà kúlí nda i dre dhi, Yúdà ànzi nda i dré ngàzo lile tà kayibe àyi kòfalèsè tà tándi ró.]

Wárágà Pólò dré tisìle Rómabhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónyá ka'ìbhá Rómà na dhi i dré dhi 'i. Rómà nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì drìle dhi 'i. A adrè kisùà dhi, Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi àmvolèsè dhi, akódhi ni ka'ìbhá àruka Yúdà ànzi ró, ngóro Akilà i Pìrìsikà be dhi i tìni dhi, i lè tá Rúbí Tani longó Rómà na gò, Ekèlézyà bhàzo kònàle (Tà 'òle dhi i 18:2). Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisì tà ledézó kítswázó lìle mónyá ka'ìbhá kònàle nda ki no dhi bvó. Adrè àyi ki le nòle drìdrì dré dra lizo Esepányà na dhi kandrà.

Di wárágà kònìdhi lèna dhi, Pólò adrè Rúbí Tani ni tà àndu ngì mibhalé tí. Adrè kpà àzi bhàle i drìgá adrézó lìle Rúbí Tani longó mónyá sùrú twá ro dhi i véna dhi ni tà ta. Adrè táà dhi, Rúbí Tani nda adrè látí Giká dré adrézó móndí ki bha gyàgya i kandrà dhi ni tà tadhá. Akódhi adrè ngbà 'i àyi ki bha gyàgya àyi ki tà ka'ìka'ì sè (Rómabhá i 1:16-17).

Pólò adrè tadhá dhi, mónyá títi dhi i tàkonzi ni rinyi zàle (1:18-3:20). Di Giká adrè àyi ki bha gyàgya i kandrà, i dré Yésu Krísto ni ka'ìle dhi sè (3:21-4:25). I kò'o kònìni dhi, Giká adrè àyi ki atrì tàkonzi ni rinyi lèsè, indì dràdrà ni rinyi lèsè (5:1-21). Adrè di lèà dhi, i kàdré àyi ki no ngóro móndí drabhá tàkonzi lèsè dre gò, i dré adrézó lídrì ìbe Krísto na dhi i ró (6:1-7:25). I kàdré kpà atsilé Tírì Lólo ni rinyi sè, adrélé trobe Giká ni lèle kàdrì dré tadhálé àyi dré Krísto na dhi rú (8:1-39).

Àmvolásà dhi, Pólò adrè tà twátwa dhi ki tadhá: mónyá Giká dré zìle adrélé ìna i ró dhi ki tà, mónyá sùrú twá ro dhi ki tidrìma Yúdà ànzi ìbe dhi, àma ki fèma Giká dré dhi, lèle ni tà, àma ki bhàma mónyá àma drìle dhi ki rinyi zàle dhi, àma ki adrúpi ki tàbvó tàma ko dhi, indì àma ki adrúpi ki 'òma ledhélé tàkonzi na ko dhi.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, indì tà dré adrézó wárágà kònìdhi ni tisì dhi (1:1-17)
- 2) Mónyá títi dhi i tàkonzi ni rinyi zàle (1:18-3:20)
- 3) Tà Giká dré adrézó móndí ki tidrì dhi (3:21-4:25)
- 4) Lídrì tídhí ro Krísto na dhi (5:1-8:39)
- 5) Mónyá sùrú twá ro dhi ki tidrìma Yúdà ànzi ìbe dhi (9:1-11:36)
- 6) Mónyá ka'ìbhá dhi ki atsima (12:1-15:13)
- 7) Tà tàle kùdù ro dhi i, indì mòdo fèma (15:14-16:27)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni màràbà, má adrè wárágà kònìdhi ni tisì ma. Giká àzi ma adrélé àpòstolò ro gò, àma bhàzo twá adrélé àyi Rúbí Tani longó dhi bvó.

² Lazí tà Rúbí Tani nda ni tà drìdrì àyi profétà i tí gò, i dré tà nda ki tisizo akódhi ni Kúfí lólo dhi na.*

³ Rúbí Tani nda adrè akódhi ni Mvá, àma ki Mírì Yésu Krísto ni tà tadhá kòdhya. A ti tà akódhi nda móndí ro ópí Dàwídì ni sùrú na.

⁴ Di, Giká tadhá ìna ngàdra 'á dhi, akódhi àyi Mvágó 'i káyà dhi, dré akódhi ni tingálé dràdrà lèsè Tírì Lólo ni rinyi sè dhi sè.

⁵ Krísto nda sè dhi, Giká bhà àyi togó tani àma rú, àma ki bhàzo adrélé àpòstolò i ró, mà kàdréró móndí sùrú títi i lèsè dhi ki àzi Krísto ni ka'ì, indì akódhi ni kúfí ka'ì 'òle, à kàdréró akódhi ni rú bha kùle be dhi bvó.

⁶ Àmi kòkpà mónyá azilé adrélé Yésu Krísto àdhya ró nda i kòfalé be.

⁷ Má adrè wárágà kònìdhi ni tisì àmi, mónyá títi Rómà na, Giká dré lèle tò indì dré azilé adrélé mónyá lólo ìna i ró dhi i dré. Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, indì i kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Pólò lè lèle mónyá ka'ìbhá Rómà na dhi ki no

⁸ Drìdrì dhi, má adrè àwòyà fe àma Giká dré àmi ki tà sè, Yésu Krísto ni rú sè. Tàko ko, à adrè àmi ki tà ka'ìka'ì ni tà títi bvò wáyi 'ásè.

⁹ Giká, má dré adrézó tà ni ni 'o togó wáyi sè, adrézó Mvá ni ni Rúbí Tani longó dhi ni dóro tàle dhi, tà má dré adrélé tàle kònìdhi, tà bàti 'i káyà dhi. Má adrè àmi ki tà kisù landé àko ró,

¹⁰ vèsè wáyi má dré adrérà'a tà zi akódhi tí dhi 'á. Má adrè akódhi ni ti lízi, lókyá bǐ àmvolèsè dhi, kàdré tà dré lèle 'òle dhi 'i dhi, kònziró látí má dré tsàzo àmi véna.

* 1:2 1:2 A kònò Esáya 52:7; 61:1.

¹¹ Tàko ko, ma lovó ìbe tò àmi kí nòzo, má kòkítswá ró tà tani àzuya Tírí Lólo àdhyà ní fe àmi dré, kítswalé àmi kí timbà àmi kí tà ka'íka'í na.

¹² Má adré kpà léà dhi, áma túmání àmi ìbe dhi i, mà kòkítswá ru timbà àma kí tà ka'íka'í sè.

¹³ Áma adrúpi i, má adré léà mí kònì dhi, vèsè be bí, má ndà tá láti lízo àmi véna, áma àzi kòkítswá ró l'òwa dóro 'a àmi kòfalé, ngóro dré adrélé 'òle mónnyá àruka títi sùrú twá ro dhi i kòfalé dhi tìni. Dì, atsálé ándró kònìdhi dhi, tà àruka ì kíkí láti má dré nì.

¹⁴ Tàko ko, adré léà dhi, má kòlì mónnyá twátwa títi dhi i véna: móndí tà ndabhá nìle dhi i véna, indì móndí tà nìbhá ko dhi i véna, móndí tògya ró dhi i véna, indì móndí tògya ró ko dhi i véna.

¹⁵ Asà dhi, áma togó kókpa àtsi ró lízo Rúbí Tani longó àmi adrèbhá Rómà na dhi i dré.

Rúbí Tani ní rìnyí adrézó móndí kí tídrí dhi

¹⁶ Ma kanyò ro Rúbí Tani ní tà sè ko. Tàko ko, Rúbí Tani nda, rìnyí Gíká dré adrézó mónnyá títi adrèbhá Rúbí nda ní ka'í dhi kí tídrí asà dhi 'i. Akódhi fè rè zyà Rúbí nda Yúdà ànzì i dré gò, adrézó kpà fèá mónnyá sùrú twá ro dhi i dré.

¹⁷ Rúbí Tani nda adré tadhá dhi, Gíká adré móndí kí bha gyàgya í kandrá ngíni ya dhi. Adré ngbà 'í àyi kí bha gyàgya àyi kí tà ka'íka'í sè. Láti àzuya tà ka'íka'í rúsè dhi yókódho. Ngóro tísìle Gíká ní Kúlí na dhi tìni: «Dhya atsálépi gyàgya àyi tà ka'íka'í sè dhi ní adrí.»†

Gíká ní kombà tadhálé mónnyá tàkonzì 'obhá dhi i rú dhi

¹⁸ Gíká adré àyi kombà tadhá bhù lésè mónnyá títi adrèbhá àyi tà ga rè, adrèbhá tà kònzì 'o, indì adrèbhá láti tà bàti àdhyà ní kíkí àyi kí tà kònzì sè dhi i rú.

¹⁹ Tàko ko, àyi nda ì ní àyíkya Gíká ní tà kítswalé nìle dhi i be, akódhi ní tàndì dré tà nda kí tadhálé àyi dré ngádra 'á ní dhi sè.

²⁰ Angyá ko, kídhólé bvò ní bhàma lésè dhi, à adré Gíká ní tà kítswalé nòle mí sè bwà ko dhi kí atógya dóro. Kòdhi adré taa dhi, à adré akódhi ní rìnyí adrélépi kóná vèsè kólyá dhi ní atógya, akódhi ní lídrì Gíká àdhyà ró dhi be, ngá títi dré bhàle dhi i sè. Asà dhi, mónnyá nda ì tà àlo ì dré kítswázó àyi kí tará ga asà dhi àko.

²¹ Tàko ko, tágba ì dré Gíká ní nìzo be dhi, ì adré akódhi ní líndrì bha ngóro dré kítswalé akódhi dré dhi tìni ko. † adré kpà àwoyá ta drá ko. Be ró dhi, àyi kí tà kúsíkùsù atsá ìna tà tàko ró, indì àyi kí tògya azá atsálé tìnìmvá ro.

²² Tágba ì dré adrézó taa dhi, àyi tògya ró dhi, ì atsá àyíkya móndí azaaza ró.

²³ † tayí Gíká kítswalépi dràle bwà ko dhi ní mílanzìlanzì, adrézó líndrì fe ngá líndrì làsú be móndí adrèbhá dràle dràdrà dhi i tìni, àrì i tìni, kà'wá i tìni, indì kà'wá adrèbhá àyi kí se agàti sè dhi i tìni dhi i dré.

²⁴ Dì asà dhi, Gíká tayí mónnyá nda ì adrélé tatsilé swà ro, lovó kònzì àyi kí togó na dhi kí 'obe gò, ì dré adrézó kanyò fe àyi kí tàndì kí rúbhá ì dré àyi kòfalésè.

²⁵ † tayí tà bàti Gíká àdhyà, adrézó tà kìnzò ro dhi ní ka'í kòdhyà. † adré líndrì fe ngá Gíká dré bhàle dhi i dré, adrézó lísámbo 'o ngá nda kí rú sè. Dì, ì adré àyíkya líndrì fe Dhya ngá títi nda kí bhàlepi dhi dré ko. Akódhi nda kítswá rúku sè kóná vèsè kólyá! Kàdré kònzì.

²⁶ Tà nda sè dhi, Gíká tayí àyi adrélé tatsilé rúbhá lovó kanyò ro dhi kí bhabe. Dì àyi kí tòkò ì tayí àyíkya tà tòkò ì dré ànzya adrélé 'òle àgo ìbe àyi kí rúbhá sè dhi, adrézó tà swà 'o àyi kí rúbhá sè àyi kòfalésè.

²⁷ Kókpa kòdhi tìni, àgo ì tayí àyíkya tà àgo ì dré ànzya adrélé 'òle tòkò ìbe àyi kí rúbhá sè dhi, adrézó rúbhá lovó àtsi ró dhi kí bha àyi kòfalésè àgo ró. Dì àgo nda ì adré tà kanyò ro dhi kí 'o àyi kòfalésè gò, ì dré adrézó làgi kítswalépi àyi kí tà swà nda sè dhi ní kúsù àyi kí tàndì i rú.

²⁸ † dré Gíká ní nìma gàle rè dhi sè dhi, akódhi tayí àyi adrélé tà kúsù wàyá ro, adrézó tà kítswábhá 'òle ko dhi kí 'o.

²⁹ Dì ì ga àyíkya tà kònzì kí kárá títi dhi i sè bí. † ga togó kònzì sè, ngá lovó sè, tà swà sè, lovó kònzì sè, móndí kí tufuma sè, lawá sè, móndí kí lítima sè, indì drìkònzì sè bí. Àyi móndí kí asíkìbhá 'i,

³⁰ móndí kí rú tabhá kònzì dhi 'i, Gíká ní kàribhá 'i, móndí kí líndrì bhabhá ko dhi 'i, drìkàdrìbhá 'i, indì afàbhá 'i. † adré ngbú adrélé tà kònzì twátwa ì dré kítswalé 'òle dhi kí kúsù. † adré ligilé àyi kí tìbhá i rú.

³¹ Àyi tògya àko. † kítswá adrélé ka'íle ko. Àyi móndí kí lovó àko àyi rú. † adré kpà móndí kí kizá bha ko.

† 1:17 1:17 A kònò Abàkúkà 2:4.

³² Ǽ ñ ò tǻbvó Giká dré tǻle gyǻgya kòndhi dóro: Mòndyá adrébhá tà lǻsú be kònni nda ki 'o dhi ò kitswá àyikya drádrá sè. Dì, tǻgba kònni dhi, ò adré ngbà 'í tà nda ki 'o kòdhya ko, ò adré kókpà mòndyá adrébhá tà nda ki 'o dhi ki ka'í.

2

Mòndí ki tǻbvó Giká dré adréle tǻle gyǻgya dhi

¹ Dì ásá dhi, mi adrélepi mòndí ki tǻbvó ta ni, mi tà àlo mí dré kitswázó ámi tará ga ásá dhi àko, gba mí kàdré àdhi 'i ya dhi. Tàko ko, mí kàdré mòndí àruka ki tǻbvó ta dhi, mí adré tà bha ámi tàndi dri. Angyá ko, mí adré kókpà tà mí dré adrézó àyi ki tǻbvó ta ásá nda ki 'o.

² Mǻ ñ ò tǻle dhi, Giká adré mòndyá adrébhá tà 'o lǻsú be kònni dhi ki tǻbvó ta gyǻgya dhi be.

³ Dì, mí kàdré mína àyi ki tǻbvó ta gò, mí dré adrézó tà nda ki 'o dhi, mí adré tsí kisúá dhi, mí ñi lapá Giká ñi tǻbvó tǻma silésè bwá?

⁴ Kòdhi mí adré tsí Giká ñi togó dóro ìndi vǻvǻwǻ ro dré adréle tadhálé mí dré, dré adrerá'a ámi tà mvo dhi 'á dhi ñi ayizè? Mí ñi ko tǻle dhi, Giká ñi togó dóro nda adré ámi adri ámi togó ladzá dhi ñi dhi?

⁵ Dì, mí dré ámi togó 'òle tombálé dhi sè, ìndi mí dré ámi togó ladzama gǻle rè dhi sè dhi, mí adré Giká ñi kombà asé ámi tàndi dri, tsàle kítú dré dra àyi kombà tadházó gò, mòndí ki tǻbvó tǻzo gyǻgya dhi tú.

⁶ Tàko ko, Giká ñi tà logó mòndí àlo àlo títi dhi ò dré, tà ò dré 'òle dhi ò tí.*

⁷ Mòndyá títi adrébhá tà dóro 'o landè àko ró, adrézó mílanzilanzì nda kisulé lindri ìbe ìndi lídrì kóná vèsè kólyá dhi be dhi ò dré dhi, a ñi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ñi fe kòdhya.

⁸ Dì, mòndyá títi adrébhá àyi ki tàndi ki tà bha drìdrì, adrébhá tà bàti ga, adrézó tà kònzì ka'í dhi ò dré dhi, a ñi àyi kombà tadhá àyi togóaswa be kòdhya.

⁹ Kizá ò tà kòkóròko be dhi ki adré mòndyá títi adrébhá tà kònzì 'o dhi ò dré. Tà nda ki adré rè zyá Yúdà ànzì ò dré gò, adréle kókpà mòndyá sùrú twá ro dhi ò dré.

¹⁰ Dì, mílanzilanzì, lindri, tà kidríkidri be dhi ki adré mòndyá títi adrébhá tà dóro 'o dhi ò dré. Tà nda ki adré rè zyá Yúdà ànzì ò dré gò, adréle kókpà mòndyá sùrú twá ro dhi ò dré.

¹¹ Tàko ko, Giká adré ína mòndí ki no twátwa ko.

¹² Mòndyá títi tǻtrítrí kúlí Mósè àdhya àko gò ò dré adrézó tàkònzì 'o dhi ki kókpà todrà tǻtrítrí kúlí nda àko. Mòndyá títi tǻtrítrí kúlí nda zǻle gò ò dré adrézó tàkònzì 'o dhi ò Giká ñi àyi ki tǻbvó ta tǻtrítrí kúlí nda sè.

¹³ Tàko ko, mòndyá adrébhá ngbà 'í tǻtrítrí kúlí nda ñi yi dhi ò kitswá atsálé gyǻgya Giká mílèsè ko. Be ró dhi, mòndyá adrébhá tǻtrítrí kúlí nda ñi ka'í 'òle dhi ki atsá gyǻgya akódhì mílèsè àyi.

¹⁴ Angyá ko, mòndyá sùrú twá ro tǻtrítrí kúlí nda àko dhi ò kàdré tà tǻtrítrí kúlí nda dré adréle tǻle dhi ki 'o àyi ki tàndi ò sè dhi, sù ngóro àyi tǻtrítrí kúlí nda ìbe àyi léna dhi tíni, tǻgba ò dré adrézó tǻtrítrí kúlí nda àko dhi.

¹⁵ Ǽ adré tadhá dhi, Giká tsì tà tǻtrítrí kúlí nda dré adréle tǻle dhi ò àyi ki togó na dre. Ayi ki togó adré kpà tadhá dhi, tà nda kònni. Ayi ki tà kisúkisù adré ngalè àyi ki asíkì 'í yà, kó ngalè àyi ki tará ga 'í yà dhi.

¹⁶ Tà nda kòdhi ki ru 'o kítú Giká dré dra mòndyá títi dhi ki tà lüzú ró dhi ki bvó tǻzo Yésu Krísto sè dhi tú, ngóro Rúbí Tani má dré adréle longólé dhi dré adréle tǻle dhi tíni.

Yúdà ànzì ò tǻtrítrí kúlí be dhi

¹⁷ Mí adrélepi ámi zi Yúdà mvá ro ñi, mí adré zakó ámi totó tǻtrítrí kúlí Mósè àdhya dri, adréle ámi afá Giká ñi tà sè.

¹⁸ Mí adré kisúá dhi, mí ñi tà Giká dré adréle lèlè à kò'o dhi ò be, ìndi mí ñi tà ki kófalé lanzilé tà dóro ka'izo dhi be, mí dré tǻtrítrí kúlí nda ñi tà àndu ndàle ñile be dhi sè.

¹⁹ Mí adré kpà kisúá dhi, mí mína mí kùdúkùdu ki drì kòlepi 'i, ngádra mòndí tǻnǻmvá na dhi ò dré dhi 'i,

²⁰ mòndí tà ñibhá ko dhi ki tadhálépi 'i, ìndi ànzìmvá ki tadhálépi 'i, mí dré tà bàti kisulé tà ñini be kitswálé títi tǻtrítrí kúlí nda na dhi sè.

²¹ Dì mí adrélepi mòndí àruka ki tadhá ñi, mí adré mína ámi tàndi ñi tadhá ko àdho tà sè? Mí adrélepi tadhá dhi, à kòkugù ngá ko dhi, mí adré mína ngá kugù àdho tà sè?

* 2:6 2:6 A kòno Longó ò 62:13; Tògyakúlí 24:12.

22 Mi adrelépi taá dhi, à kò'o múná tà ko dhi, mí adré mína múná tà 'o àdho tà sè? Mi adrelépi giká tako ki líntrí ga ni, mí adré mína ngá giká tako ki tépelò na dhi ki topá àdho tà sè?

23 Di mi adrelépi ámi afà tatrítrí kúlí ni tà sè ni, mí adré mína tatrítrí kúlí nda ni ño, adrézó kanyò fe Giká dré ásà àdho tà sè?

24 Ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tîni: «Ámi ki tà sè dhi, mónnyá súrú twá ro dhi ì adré Giká ni lodhá.»†

25 Mí dré ámi 'òle lwàle dhi dóro, mí kàdré tà tatrítrí kúlí dré adrelé tàle dhi ki 'o dhi. Di, mí kàdré mína tatrítrí kúlí nda ni ño dhi, mí atsá ngóro mí 'o tá mí lwàle ko na tîni. 26 Dhya àlo Yúdà mvá ro ko áyi 'òlepi lwàle ko dhi kàdré tà tatrítrí kúlí dré adrelé tàle dhi ki 'o dhi, Giká ni zakò tsi akódhi nda ni no ngóro akódhi 'o tá ì lwàle dre na tîni.

27 Tà bàti ró dhi, dhya áyi 'òlepi lwàle ko gò, dré adrézó tatrítrí kúlí 'o dhi ni ína tà bha mi dri. Angyá ko, tágba mí dré adrézó tatrítrí kúlí tisile nda íbe go, mí dré ámi 'òzo lwàle dhi, mí adré mína tatrítrí kúlí nda ni ño.

28 Tàko ko, dhya adrelépi ngbà 'í áyi 'o sùle ngóro Yúdà mvá tîni tà dré adrelé 'òle rúbhá sè dhi i sè dhi, dhya nda Yúdà mvá 'i bàti ko. Kókpa kòdhi tîni, dhya ki 'òma lwàle ngbà 'í rúbhá na dhi, dhya ki lwàma 'i bàti ko.

29 Be ró dhi, dhya adrelépi Yúdà mvá ro áyi togò na dhi ína Yúdà mvá 'i bàti. Dhya ki 'òma lwàle togò na dhi ína dhya ki lwàma 'i bàti. Dhya àlo kitswá ngbà 'í áyi 'o lwàle kònini Tirí Lólo ni rinyi sè, tatrítrí kúlí tisile dhi sè ko. Akódhi nda adré rúku kisé móndí i véna ko. Be ró dhi, adré ína rúku kisé Giká véna.

3

1 Di adrema Yúdà mvá ro dhi ni dóro àdho 'i? Di kó, dhya ki 'òma lwàle dhi ni dóro àdho 'i?

2 Tà nda kòdhi i dóro lavulé láti títi i sè. Drìdrì dhi, Giká bhà áyi tàndi ni kúlí i Yúdà ànzì nda i drígá.

3 Di, áyi ki àruka ì líkí àyikya kúlí nda i ko, ì dré adrelé tà ka'ika'í àko dhi sè. Di ì dré adrelé tà ka'ika'í àko dhi sè dhi, kòdhi adré tsi taá dhi, Giká kitswá ína adrelé ka'ile togó wáyi sè ko?

4 Tàdzí ko! Giká adré ngbú ína adrelé tà bàti ta, tágba mónnyá títi dhi ì dré adrézó kinzòbhá 'i dhi. Ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tîni:

«Adré leá dhi, mónnyá títi dhi ì kònì dhi, tà títi mí dré adrelé tàle dhi i gyágya, ìndì tàbvó títi mí dré adrelé tàle dhi i gyágya.»*

5 Di, àma ki tà kónzi kàdré Giká ni tà gyágya tadhá ngádra 'á dhi, mà ni go taá ngíni? Mà ni tsi taá dhi, Giká gyágya ko, dré adrelé áyi kombà tadhá móndí i dré dhi sè? (Kòdhi má adré tà ta móndí kya tîni.)

6 Tàdzí ko! Tako ko, kàdré tá kònini dhi, Giká ni tá kitswá mónnyá títi bvò àdhya ki tàbvó ta ngíni?

7 Aruka ni, à ni kitswá lizíá dhi: «Áma tà kinzò ro dhi kàdré Giká ni tà bàti tadhá ngádra 'á, adrézó kpà akódhi ni milanzilanzì tadhá lavulé dhi, akódhi adré di tà bha má dri tàkonzì 'òlepi tîni àdho tà sè?»

8 Di, à kàdré tà kisé kònini dhi, à ni tá kitswá kpà taá dhi: «Lè mà kàdré tà kónzi 'o, tà dóro kàtsáro ásà be dhi bvó!» Móndí àruka ì adré àma ki lodhá adrézó taá dhi, mà adré tà ta kònini. Tà bàti ró dhi, tà Giká dré dra bhàle àyi nda i dri dhi kitswá áyi dré.

Móndí gyágya dhi yókódhó

9 Di mà ni go taá ngíni? Ama Yúdà ànzì ró dhi i, àma tsi dóro mónnyá àruka títi dhi ki lavú? Alomvá ko! Tako ko, má tadhá ngádra 'á dhi, mónnyá títi Yúdà ànzì ró ìndì súrú twá ro dhi i tàkonzì ni rinyi zàle.

10 Ngóro Giká ni Kúlí dré adrelé tàle dhi tîni:

«Móndí gyágya dhi yókódhó, ndìndì àlo ni yó.

11 Dhya tà nilepi bàti dhi yókódhó.

Dhya adrelépi Giká ni nda dhi yókódhó.

12 Mónnyá títi dhi ì alá àyi Giká rú dre.

Áyi títi dhi ì tayí áyi ki togó abilé dre.†

Dhya adrelépi tà dóro 'o dhi yókódhó, ndìndì àlo ni yó.

13 Áyi ki àwobhálé ngóro mógo ti be ngbo dhi tîni.

Ì adré móndí ki lítí áyi ki làdra sè.‡

† 2:24 2:24 A kònò Esayà 52:5. * 3:4 3:4 A kònò Longó i 51:6. † 3:12 3:12 A kònò Longó i 14:1-3; 53:2-4. ‡ 3:13 3:13 A kònò Longó i 5:10.

Ni ki kàtrá adré titile àyi tisè.[§]

¹⁴ Tàtrítríkúli i kúli aswaaswa íbe dhi ì adré apfòle àyi silèsè.*

¹⁵ Àyi ki pá adré ràle móndí ki kàrí kutúbe.

¹⁶ Í adré tà kizá tayíle kizá be àyi ki láti 'ásè.

¹⁷ Í nù láti tà kídrikádrí ádhya ko.†

¹⁸ Tirì àyi mi Giká ni tà sè dhi yókódhó.»‡

¹⁹ Mà ni be tàle dhi, tà títi tátrítrí kúli dré adréle tàle dhi i, adré tàá móndyá adrébhá tátrítrí kúli nda zàle dhi i dré, kitswázó móndyá títi bvò àdhya ki kúli kíkí, àyi ki tadházó tàkonzìbhá i ró Giká kandrá dhi bvò.

²⁰ Dì ásà dhi, dhya àlo kitswá atsalé gyágya Giká kandrá, tátrítrí kúli 'òma sè ko. Angyá ko, tátrítrí kúli nda adré tadhá àma dré dhi, àma tàkonzìbhá 'i káyà dhi.

Móndí ki bhàma gyágya Giká kandrá àyi ki tà ka'ika'i sè dhi

²¹ Dì, nyànomvá dhí, Giká tadhá láti twá tátrítrí kúli rúsè í dré adrézó móndí ki bha gyágya í kandrá dhi dre. Tà tisile Mósè ni tátrítrí kúli na ìndì profétá ki búkù i 'ásè dhi ì adré láti nda ni tà longó kòdhya.

²² Láti nda, kòndhi: Giká adré móndyá títi adrébhá Yésu Krísto ni ka'í dhi ki bha gyágya í kandrá, àyi ki tà ka'ika'í nda sè. Tàko ko, Giká mìlèsè dhi, móndí i twátwa ko:

²³ àyi títi dhi ì 'o tàkonzi gò, ì dré kitswázó akódhi ni mìlanzilanzì sè ko.

²⁴ Dì, Giká ni togó tani sè dhi, adré àyi ki bha gyágya í kandrá àngyá, Yésu Krísto dré àyi ki apalé tàkonzi lésè dhi sè.

²⁵ Giká afè Krísto nda dràle mòbòmà ro, kitswázó móndyá títi adrébhá akódhi ni ka'í dhi ki tàkonzi tri akódhi ni kàrí sè dhi bvò. Giká 'o kònni tadházóá dhi, i gyágya káyà dhi. Tàko ko, akódhi ni togó vwavvá sè dhi, mvò tá móndí ki tàkonzi ì dré tá 'òle wáláká dhi i gò, tà nòzo àyi dri ko.

²⁶ 'O tá kònni àyi tà gyágya tadházó nyànomvá, adrézó kpà tadhá dhi, i gyágya, ìndì i dhya adrélépi móndyá títi adrébhá Yésu ni ka'í dhi ki bha gyágya dhi 'i.

²⁷ Kàdré ì kònni dhi, tà mà dré kitswázó àma ki afà ásà dhi be? Tà àlomvá yókódhó! Tà nda kònni ádho tà sè? Mà dré tátrítrí kúli 'òle dhi sè? Kóko, be ró dhi, mà dré tà ka'ile dhi sè.

²⁸ Tàko ko, mà adré tadhá dhi, Giká adré móndí ki bha gyágya ngbà 'i àyi ki tà ka'ika'í sè, tátrítrí kúli 'òle dhi sè ko.

²⁹ Dì Giká ngbà 'i Giká Yúdà ànzi kya 'i? Akódhi kókpá Giká móndyá sùrú twá ro dhi kya 'i ko? Ayíya, akódhi kókpá Giká móndyá sùrú twá ro dhi kya 'i.

³⁰ Tàko ko, Giká ngbà 'i àlo kwákwa. Adré móndí ki bha gyágya í mìlèsè ngbà 'i àyi ki tà ka'ika'í sè, ì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kò ngalè móndí sùrú twá ro dhi 'i yà dhi.

³¹ Kódhi adré tsì táà dhi, tà ka'ika'í sè dhi, mà adré tátrítrí kúli no tà tàko ró? Tàdzí ko! Be ró dhi, mà adré tátrítrí kúli nda ni 'o àyi totó tàtá.

4

Abàramà, dhya bhàle gyágya akódhi ni tà ka'ika'i sè dhi

¹ Dì ásà dhi, mà ni tàá àma ki tábhí Abàramà ni tà sè ngíni? Akódhi nda kisé tá ìna ádho tà dóro àyi tà ka'ika'í sè?

² Kònò Abàramà kàtsá tá gyágya Giká mìlèsè tà dóro í dré 'òle dhi i sè dhi, a ni tà kitswá àyi afà tà nda sè. Dì, Giká kandrá ko.

³ Dì, Giká ni Kúli adré ìna tàá dhi: «Abàramà ka'í tá Giká gò, Giká dré akódhi ni nòzo gyágya akódhi ni tà ka'ika'í nda sè.»*

⁴ Ngóro mà dré nìle be dhi tìni dhi, dhya adrélépi àzi 'o dhi adré làgí kisé ngá fèle àngyá dhi ró ko. Be ró dhi, adré ìna làgí kisé ngá kitswálépi àzi nda tí dhi ró.

⁵ Dì, dhya adrélépi ìna àzi 'o ko gò, adrézó Giká adrélépi tàkonzìbhá ki bha gyágya dhi ni ka'í dhi, Giká adré akódhi nda ni no gyágya akódhi ni tà ka'ika'í sè.

⁶ Dàwidí adré kpà tà ta kònni móndyá Giká dré adréle nòle gyágya dhi ki kólénzé ni tà sè. Dì, Giká adré àyi nda ki no gyágya àzi ì dré 'òle dhi i sè ko.

⁷ «Kólénzé móndyá Giká dré àyi ki tà kónzi ki trizo, ìndì àyi ki tàkonzi ki zùzo dhi i dré!

⁸ Kólénzé dhya Mírì dré kitswázó tàdzí tà bha dríá tàkonzi ni ni tà sè ko dhi dré!»†

⁹ Dì kólénzé nda ngbà 'i móndyá àyi ki 'obhá lwàle dhi i dré? Kólénzé nda kókpá móndyá àyi ki 'obhá lwàle ko dhi i dré ko? Ngóro mà dré tàle dre dhi tìni: Giká nò tá Abàramà gyágya akódhi ni tà ka'ika'í sè.

§ 3:13 3:13 A kònò Longó i 140:4. * 3:14 3:14 A kònò Longó i 10:7. † 3:17 3:17 A kònò Esáyá 59:7-8. ‡ 3:18 3:18 A kònò Longó i 36:2. * 4:3 4:3 A kònò Kídhoma 15:6. † 4:8 4:8 A kònò Longó i 32:1-2.

¹⁰ Di, Giká nò tá akódhi kònini ángutú? Akódhi ni lwàma àmvolèsè, kó ngalè akódhi ni lwàma kandrà? Giká nò tá akódhi gyágya akódhi ni lwàma kandrà, àmvolàsà ko.

¹¹ Di Abàràrà dré gòzo tà àyi 'òzo lwàle dhi ni kisú ndò. Tà akódhi ni 'òzo lwàle nda tá ngóro àngì adrélépi tadhá dhi, Giká nò tá akódhi gyágya akódhi ni tà ka'ika'í sè, akódhi ni lwàrà ko dhi 'á dhi tñi. Di àsà dhi, Abàràrà atsá mónnyá títi adrébhá Giká ni ka'í, di, àyi ki 'obhá lwàle ko dhi ki atá ro, Giká kònòro kpà àyi nda i gyágya àyi ki tà ka'ika'í sè.

¹² Abàràrà kókpà mónnyá àyi ki 'obhá lwàle gò, ì dré adrézó atsilé àyi ki tà ka'ika'í na ngóro àma ki atá Abàràrà dré tá 'òle àyi lwàma kandrà dhi tñi dhi ki atá 'i.

Tà Giká dré lazilé dhi ni kisuma tà ka'ika'í sè dhi

¹³ Giká lazí tá Abàràrà i dré toyó ni íbe dhi, ì ni dra bvò wáyi dhi ni kisú tàyiìlè ro. Di Abàràrà kisú tá tà lazilé nda, dré tá tatrítrí kúlí 'òle dhi sè ko. Be ró dhi, kisú tà nda dré tá Giká ni ka'ile gò, Giká dré akódhi ni nòzo gyágya àsà dhi sè.

¹⁴ Tàko ko, mónnyá adrébhá tatrítrí kúlí lebè dhi ì kàdré tá tà lazilé nda ni kisú àyi dhi, kònò tà ka'ika'í ni tá adré tà tào 'i, ìndì tà Giká dré lazilé nda ni tá kpà adré tà tào 'i.

¹⁵ Angyá ko, tatrítrí kúlí adré Giká ni kombà asé mónnyá adrébhá tatrítrí kúlí nda ni tabhì lebèle dhi i dri. Di, àrà tatrítrí kúlí dré adrézó yó dhi 'á dhi, tatrítrí kúlí nda ni ñoma kókpà yókódhó.

¹⁶ Di àsà dhi, à adré tà Giká dré lazilé nda ni kisú tà ka'ika'í sè, ngóro tà Giká dré afèle àngyá àyi togó tani sè dhi ró, tà lazilé nda kàdréro Abàràrà ni toyó títi dhi i dré, ngbà 'í àyi adrébhá tatrítrí kúlí lebè dhi i dré ko, di kókpà àyi adrébhá Giká ni ka'í Abàràrà àdhyà tñi dhi i dré. Akódhi nda àma títi dhi ki atá 'i.

¹⁷ Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tñi: «Má bhà mi adrélé sùrú zyandre dhi ki atá ro.»* Di Abàràrà nda àma ki atá 'i, Giká akódhi dré ka'ile dhi mìlèsè. Tàko ko, Giká nda adré mónnyá dràbhá dre dhi ki 'o adrélé, adrézó kpà ngá adrébhá yó dhi ki 'o adrélé be dhi nì.

¹⁸ Abàràrà ka'í tá tà Giká dré lazilé nda gò, adrézó mì bha akódhi véna àsà, tágba tà adrézó mì bha àsà dhi dré tá adrézó yó dhi. Di àsà dhi, atsá sùrú zyandre dhi ki atá ro, ngóro tá tàle drá dhi tñi: «Ámi toyó ki adré zyandre ró.»[§]

¹⁹ Tayí tá àyi tà ka'ika'í nda atsálé yàya ko, tágba dré nòzoá dhi, àyi kóná tà ànyànyì nyadhì-nzi, àyi rúbhá tà ànyì dràdrà mìle, ìndì àyi tòkò, Sàrà tà kóndò 'i dhi.

²⁰ Tágba kònini dhi, tayí tá àyi tà ka'ika'í nda, adrézó tà kayí í léna tà Giká dré tà lazilé nda ni tà sè dhi ko. Be ró dhi, atsá tá ìna vélé rìnyì ró àyi tà ka'ika'í na gò, dré Giká ni rú bhàzo kùle.

²¹ Tàko ko, ka'í tá bàti tàle dhi, Giká tá rìnyì íbe kítswázó tà í dré tá lazilé nda ni 'o.

²² Di akódhi ni tà ka'ika'í nda sè dhi, «Giká nò akódhi gyágya.»

²³ A tisi kúlí «Giká nò akódhi gyágya» kòni i ngbà 'í Abàràrà ni tà sè ko.

²⁴ A tisi kókpà kúlí nda ì àma adrébhá Giká àma ki Mírì Yésu ni tingalépi dràdrà lèsè dhi ni ka'í gò, Giká dré adrézó àma ki no gyágya dhi ki tà sè.

²⁵ Akódhi fè Yésu nda dràle àma ki tàkònzì ki tà sè gò, akódhi ni tingázó dràdrà lèsè àma ki bhàzo gyágya í kandrà dhi bvò.

5

Ama tà kídrikídri íbe àma kòfalé Giká be

¹ Di Giká dré àma ki bhàle gyágya í mìlèsè àma ki tà ka'ika'í sè dhi sè dhi, àma tà kídrikídri íbe àma kòfalé akódhi be, àma ki Mírì Yésu Kristo sè.

² Ama ki tà ka'ika'í nda sè dhi, Kristo nda nzì láti àma dré Giká ni togó tani kisúzó gò, mà dré adrézó àma ki totó tātá lána. Di mà adré lenzélé, adrézó mì bha Giká véna akódhi ni mìlanzilanzì mà dré dra kisúlé dhi ni tà sè.

³ Ngbà 'í kòdhi ko, mà adré kpà lenzélé kizà mà dré adrélé nyàle dhi ki tà sè. Tàko ko, mà nì tàle dhi, àma ki kizà nyàma nda adré àma ki 'o adrélé togó tsi dhi be.

⁴ Di àma ki togó tsi nda adré tà àma léna dhi ki tabhì atsálé dóro. Ama ki tà tabhìma nda adré àma ki 'o adrélé mì bha Giká véna.

⁵ Di àma ki mì bhàma Giká véna nda kítswá kanyò fe àma dré ko. Angyá ko, Giká kutú àyi lèle gale àma ki togó na bí, Tírì Lólo dré afèle àma dré dhi sè.

⁶ Tàko ko, mà dré tá dhu rè adrerá'a rìnyì àko dhi 'á dhi, lókyá kòkítswá dre dhi, Kristo drá àma, tàkònzìbhá ki tà sè.

⁷ Dhyá ki fèle dràle mómí òlo gyágya dhi ni tà sè dhi, tà kòkòròko 'i. Aruka ni, à ni kitswá dhyá ki fe dràle mómí òlo dóro dhi ni tà sè.

⁸ Di, Giká tadhá ína áyi lèle kàdrì àma véle dhi tà kònìdhi sè: Mà dré tá dhu rè adrèrà'a tàkònzìbhá 'i dhi 'á dhi, Krísto drà àma ki tà sè.

⁹ Di nyànomvá dhi, Giká bhà àma gyágya í mìlèsè Krísto ni kàrì sè. Di dré 'òle kònìni dhi sè dhi, a ni àma ki apá áyi kòmbà lèsè Krísto nda sè bàti!

¹⁰ Tàko ko, mà dré tá adrèrà'a Giká ni kàribhá 'i dhi 'á dhi, akódhi amú tá àma tódhyá í be áyi Mvá ni dràma sè. Di dré àma ki amulé í be kònìni dhi sè dhi, a ni àma ki tidrí áyi Mvá nda ni lídrì sè bàti!

¹¹ Di tà nda sè dhi, mà adrè lenzélè Giká kandrá àma ki Mírì Yésu Krísto sè, Giká dré àma ki amulé tódhyá í be Krísto nda sè dhi sè.

Dràdrà kisuma Adámà ni tà sè dhi, ìndì lídrì kisuma Krísto ni tà sè dhi

¹² Tàkònzì afí tá bvò kònìdhi lé mómí òlo, Adámà sè gò, dràdrà dré kpá afízò tàkònzì nda sè. Asà dhi, dràdrà nda atsá tá mómíyá títi bvò àdhyá i rú, ì dré títi tàkònzì 'òle dhi sè.

¹³ Tàko ko, drìdrì Giká dré tatrìtrì kúlì fèzo dhi kandrá dhi, tàkònzì tá bvò kònìdhi lé be. Di, tatrìtrì kúlì dré tá adrèrà'a yó dhi 'á dhi, Giká adrè tá tà bha mómí i dri ngóro dré kitswále àyi ki tàkònzì sè dhi tìni ko.

¹⁴ Tágba kònìni dhi, kídhólè Adámà ni lókyá 'á atsálè Mósè ni lókyá 'á dhi, mómíyá títi bvò àdhyá i tá dràdrà ni rìnyí zàle, ndàndì àyi tàkònzì 'obhá Giká ni tatrìtrì kúlì nòzo Adámà àdhyá tìni ko dhi i. Adámà nda ni tà adrè tá Krísto adrélèpi tá alile dhi ni tà tadhá kòdhyá.

¹⁵ Di, tàkònzì Adámà dré tá 'òle nda ína ngóro tà tani Giká dré afèle áyi togó tani sè dhi tìni ko. Tàko ko, mómí òlo nda ni tàkònzì sè dhi, mómí lízólìzo dhi ì todrà dre. Di, Giká tadhá véle áyi togó tani lavulé, tà tani afèzo gàle mómí lízólìzo i léna lavulé, mómí òlo, Yésu Krísto sè.

¹⁶ Kòdhi íbe dhi, tàkònzì mómí òlo dré 'òle nda ni kùdù ngóro tà tani Giká dré afèle nda ni kùdù tìni ko. Tàko ko, tàbvò tãma angálèpi tàkònzì òlo nda lèsè dhi ni tà sè dhi, Giká adrè tá tà bha mómí i dri. Di, tà tani angálèpi tàkònzì zyandre dhi i lèsè nda ni tà sè dhi, Giká adrè mómí ki bha gyágya í kandrá.

¹⁷ Angyá ko, tàkònzì mómí òlo dré 'òle nda sè dhi, dràdrà adrè tá òpi nya mómíyá títi i dri, mómí òlo nda sè. Di, mómíyá títi Giká ni togó tani kisúbhá gò, dré àyi ki bhàzo gyágya dhi ki adrí gò, ì dré véle adrèzó òpi nya lavulé mómí òlo, Yésu Krísto nda sè.

¹⁸ Di tàkònzì òlo Adámà dré 'òle nda ni tà sè dhi, Giká adrè tá tà bha mómíyá títi i dri. Kókpá kòdhi tìni, tà òlo gyágya Krísto dré 'òle nda ni tà sè dhi, Giká adrè mómíyá títi dhi ki bha gyágya í mìlèsè, ì kòkisúró lídrì àsà be dhi bvò.

¹⁹ Tàko ko, mómí òlo nda ni lígima ni tà sè dhi, mómí lízólìzo dhi ì atsá tá tàkònzìbhá ro. Kókpá kòdhi tìni, tà mómí òlo, Krísto dré ka'ile 'òle dhi ni tà sè dhi, mómí lízólìzo dhi ki atsá gyágya Giká mìlèsè.

²⁰ Kàdrè di tatrìtrì kúlì ni tà sè dhi, Giká fè tá tatrìtrì kúlì nda mómí i dré, àyi ki tàkònzì ì kòlìzórò líle drìdrì. Di, àrà tàkònzì ì dré lízózó dhi 'á dhi, Giká tadhá véle áyi togó tani lavulé.

²¹ Di àsà dhi, ngóro tàkònzì dré tá adrélè òpi nya mómíyá títi i dri, ì kòtodràró àsà dhi tìni dhi, nyànomvá dhi, Giká ni togó tani adrè òpi nya áyi dri kònìni, Giká kòbhàro àyi gyágya í mìlèsè gò, ì kòkisúró lídrì kóná vèsè kólyá dhi àma ki Mírì Yésu Krísto sè be dhi bvò.

6

Dràma tàkònzì lèsè dhi, ìndì adrema lídrì íbe Krísto na dhi

¹ Di mà ni go tãá ngíni? Mà ni tsì go adrélè tàkònzì 'o, Giká kàdréro áyi togó tani bha àma rú lavulé?

² Tãdzì ko! Mà drà àmakya tàkònzì lèsè dre. Di mà ni go atsílè tàkònzì na ngínìngíni ró?

³ Mì nĩ ko tàle dhi, àma títi bàtìsimò dobhá ru amúzò Yésu Krísto be dhi i, mà do bàtìsimò nda ru amúzò ába akódhi ni dràma na káyá dhi?

⁴ Di bàtìsimò dòma nda sè dhi, mà drà túmání akódhi be gò àma ki sizo ába, mà kàdrìró adrélè lídrì tídhí ro dhi íbe, ngóro Giká Atá dré Krísto ni tingálè dràdrà lèsè áyi millanzìlanzi sè dhi tìni.

⁵ Di mà dré ru amulé Krísto be akódhi ni dràma na dhi sè dhi, mà ni kókpá ru amú akódhi be akódhi ni ngàngá dràdrà 'àsè dhi na.

⁶ Tàko ko, mà nĩ tàle dhi, à tidí tá àma ki lídrì àku túmání Krísto be fa kipakipa dri dhi be, àma ki rúbhá tàkonzi àdhya kòdràró gò, mà kògòró véle adréle màràbà tàkonzi àdhya i ró ko dhi bvó.

⁷ Àngyá ko, dhya àngùdhi dràlepi dre dhi, à atrì akódhi nda tàkonzi ni rinyi lésè dre.

⁸ Dì mà dré dràle túmání Krísto be kònini dhi sè dhi, mà adré ka'í dhi, mà ni kókpà adré lídrì íbe túmání akódhi be.

⁹ Tàko ko, mà nĩ tàle dhi, Krísto nga dràdrà 'àsè, ìndì kitswá gòle véle dràle ko dhi be, dré adréle véle dràdrà ni rinyi zàle ko dhi sè.

¹⁰ Akódhi dré dràzo dhi, drà ngbà 'i vésè àlo kitswále tàkonzi ni rinyi lavú dhi bvó. Dì lídrì dré adrézo ába dhi, adré ába Giká dré.

¹¹ Kókpà kòdhi tìni, mì kàdré àmi ki no ngóro móndí dràbhá tàkonzi lésè dre gò, ì dré adrézo lídrì íbe Giká dré Yésu Krísto na dhi i ró.

¹² Dì àsà dhi, mì kòtayí tàkonzi adréle òpi nya àmi ki rúbhá na dhi ko, mì kàdréro lovo kónzi àmi ki rúbhá kya ki ka'í 'òle ko dhi bvó.

¹³ Mì kòfè àmi ki rúbhá ki kigá i ngóro ngá adrézo tàkonzi 'o àsà dhi i ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmi ki fe Giká dré, ngóro mónyá adrbhá dràdrà lésè dhi i ró. Mì kàdré kpà àmi ki rúbhá ki kigá ki fe Giká dré, ngóro ngá adrézo tà gyágya 'o àsà dhi i ró.

¹⁴ Tàko ko, tàkonzi kitswá gòle òpi nya àmi dri ko. Àngyá ko, àmi tátírítrí kúlí ni rinyi zàle ko. Be ró dhi, àmi àmikya Giká ni togó tani zàle.

Màràbà tà gyágya àdhya i

¹⁵ Kàdré di kònini dhi, mà ni tsi go adréle tàkonzi 'o, mà dré adréle véle tátírítrí kúlí zàle ko dhi sè, ìndì mà dré adréle Giká ni togó tani zàle dhi sè? Tàdzi ko!

¹⁶ Mì nĩ ko tàle dhi, mì kàdré àmi ki fe móndí àlo dré ngóro akódhi ni màràbà ro dhi, àmi màràbà móndí mì dré adrézo kúlí ni ni ka'í 'òle nda àdhya 'i dhi? Dì mì kàdré tàkonzi ka'í 'òle dhi, mì ni adré màràbà tàkonzi àdhya 'i gò, tàkonzi nda dré àmi ki drizo lìle dràdrà kisú. Dì, mì kàdré àmikya Giká ni kúlí ka'í 'òle dhi, mì ni adré akódhi ni màràbà 'i gò, dré àmi ki bhazo gyágya í mìlèsè.

¹⁷ Dì, mà kàdré àwoyá fe Giká dré! Tàko ko, tàgba mì dré tá adrézo màràbà tàkonzi àdhya 'i dhi, mì ka'í àmikya Giká ni tà tadhále àmi dré dhi 'òle àmi ki togó wáyi sè dre.

¹⁸ Dì Giká atrì àmi tàkonzi ni rinyi lésè gò, mì dré atsázó màràbà tà gyágya àdhya i ró.

¹⁹ Má adré tà tà móndí kya tìni kònini, àmi móndí ro dhi ki tà yàya sè. Wáláká dhi, mì fè tà àmi ki rúbhá adréle màràbà tàkonzi àdhya i ró gò, mì dré adrézo tatsíle swà ro, adréle tàkonzi 'o lizo ába drìdrì. Dì, nyànomvá dhi, mì kòfè àmi ki rúbhá adréle màràbà tà gyágya àdhya i ró, mì kàdréro atsíle togó lólo be Giká kandrá be dhi bvó.

²⁰ Lókýá mì dré tá adrerà'a màràbà tàkonzi àdhya 'i dhi 'á dhi, àmi tá tà gyágya ni rinyi zàle ko.

²¹ Dì, mì kisú tá àmikya àdho tà dóro 'i, tàkonzi mì dré tá 'òle, adrébhá kanyò fe àmi dré àndró dhi i sè dhi? Àngyá ko, tàkonzi nda ì adré móndí ki dri lìle dràdrà kisú.

²² Dì, nyànomvá dhi, Giká atrì àmi tàkonzi ni rinyi lésè gò, mì dré atsázó màràbà Giká àdhya i ró. Dì tà dóro mì dré adréle kisúle àsà dhi, kòndhi 'i: Àmi móndí àyi ki febhá adréle lólo Giká dré dhi 'i, ìndì mì ni lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú.

²³ Tàko ko, làgi tàkonzi àdhya dràdrà 'i. Dì, tà tani Giká dré adréle afèle àyi togó tani sè dhi, lídrì kóná vésè kólyá àma ki Mírì Yésu Krísto na dhi 'i.

7

Ama móndí atrìle tátírítrí kúlí ni rinyi lésè dhi 'i

¹ Àma adrúpi i, mì nĩ àmikya tátírítrí kúlí ni tà dóro. Dì mì nĩ tàle dhi, tátírítrí kúlí nda rinyi íbe móndí dri, akódhi nda dré adrerà'a lídrì íbe dhi 'á dhi be.

² Tà nda kòdhi ni tadházó dhi, mì kisú rè tòkò mòle dhi ni tà ká. Tátírítrí kúlí adré tàà dhi, tòkò mòle nda akódhi ni agó ni rinyi zàle, agó nda dré adrerà'a lídrì íbe dhi 'á. Dì, agó nda kòdrà dhi, à adré tòkò nda ni atrì tátírítrí kúlí lámó àdhya lésè.

³ Àsà dhi, akódhi ni agó kàdré dhu rè lídrì íbe gò, dré gòzo agó àya mo dhi, à adré akódhi ni zi tòkò zàràbhù ro dhi ró. Dì, akódhi ni agó kòdrà dhi, à adré akódhi ni atrì tátírítrí kúlí nda lésè gò, dré kitswázó atsálé agó àya ni tòko ró. Akódhi kò'o kònini dhi, akódhi tòkò zàràbhù ro dhi 'i ko.

⁴ Dì àma adrúpi i, tà nda kókpà kònini àmi ki tà sè. Mì drà kókpà tátírítrí kúlí lésè Krísto ni dràma sè dre, mì kàtsáro móndí àya àdhya ró, Krísto ngàlepi dràdrà 'àsè nda àdhya ró, mì kàdréro lò'wa dóro 'a Giká dré be dhi bvó.

⁵ Tàko ko, mà dré tá adrerà'a lovo kónzi rúbhá àdhya ni rinyi zàle dhi 'á dhi, tátírítrí kúlí nda nzi tá láti lovo kónzi i dré adrézo tà 'o àma ki rúbhá na gò, mà dré adrézo lò'wa kónzi 'a kitswále dràdrà sè.

⁶ Di, nyànomvá dhi, mà drà àmakya tátrítrí kúlí adrélépi tá àma ki 'i nda lésè gò, àma ki atrízo tátrítrí kúlí nda ni rinyí lésè, mà kàdréró tà 'o Giká dré láti tídhí Tirí Lólo àdhya sè, láti àku tátrítrí kúlí tisìle dhi àdhya sè ko.

Tátrítrí kúlí i tàkonzì be dhi

⁷ Di mà ni go tàá ngíni? Tátrítrí kúlí tàkonzì 'i? Tàdzí ko! Tà bàti ró dhi, tátrítrí kúlí nda 'o tá ma nía ngalè tàkonzì àdho 'i ya dhi nì. Tàko ko, tátrítrí kúlí nda kòtá tá dhi «Mí kòbhà mómí ki ngá lovó ko» dhi ko dhi, kònò má kitswá tá nía ngalè lovó kònzi bhàma àdho 'i ya dhi ko.

⁸ Di, tátrítrí kúlí nda kònzi láti dre dhi, tàkonzì 'o tá ina lovó kònzi ki kará títi dhi i gàle má léna bí. Angyá ko, tátrítrí kúlí nda kàdré tá yó dhi, kònò tàkonzì ni tá adré rinyí àko.

⁹ Wáláká dhi, má adré tá lídrì íbe tátrítrí kúlí àko. Di, tátrítrí kúlí kàtsá má vélé dre dhi, tàkonzì atsa tá lídrì ro má léna gò,

¹⁰ má dré mána drázo. Di má dré nõzoá dhi, tátrítrí kúlí fèle mómí ki drízo líle lídrì kisé nda drì ina ma líle dràdrà kisé kòdhya.

¹¹ Tàko ko, tátrítrí kúlí nda sè dhi, tàkonzì kisé tá láti àma litízó gò, dré àma 'òzo dràle.

¹² Tágba kònini dhi, tátrítrí kúlí nda ina lólo, indì tà tátrítrí kúlí nda dré adréle tàle à kò'o dhi i lólo, gyàgya, indì dóro.

¹³ Di tátrítrí kúlí adrélépi dóro nda 'o tsì ma dràle dhi ni? Tàdzí ko! Be ró dhi, tàkonzì 'o ma dràle tà adrélépi dóro nda sè dhi nì, à kònirò ngalè tàkonzì ni tàndi àdho 'i ya dhi, indì tàkonzì nda kàtsarò kònzi lavulé tátrítrí kúlí sè be dhi bvò.

Ru pfùma tàkonzì be dhi

¹⁴ Mà nì tàle dhi, tátrítrí kúlí tà Tirí Lólo àdhya 'i dhi be. Di, ma mána mómí bvò àdhya 'i, indì à lagí ma adréle màràbà ro tàkonzì dré.

¹⁵ Tàko ko, tà má dré adréle 'òle dhi i, má nì má adré 'òá àdho tà sè ya dhi ko. Angyá ko, má adré tà má dré adréle lèle 'òle dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána tà má dré gàle gàgà dhi ki 'o kòdhya.

¹⁶ Di má kàdré tà má dré adréle lèle 'òle ko dhi ki 'o dhi, má adré ka'íá tàle dhi, tátrítrí kúlí dóro káyà dhi.

¹⁷ Di má adré kisé dhi, má adré tà nda ki 'o ma ko. Be ró dhi, tàkonzì adrélépi má léna dhi adré 'òá nì.

¹⁸ Má nì tàle dhi, tà dóro má léna yókódhó dhi be. Kòdhi adré tàà dhi, tà dóro àma rúbhá tàkonzì àdhya na dhi yókódhó. Tàko ko, ma lovó íbe tò adrézó tà dóro 'o. Di, má kitswá mána tà nda ki 'o bwá ko.

¹⁹ Angyá ko, má adré tà dóro má dré adréle lèle 'òle dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána tà kònzi má dré adréle lèle 'òle ko dhi ki 'o kòdhya.

²⁰ Di má kàdré tà má dré adréle lèle 'òle ko dhi ki 'o dhi, má adré 'òá ma ko. Be ró dhi, tàkonzì adrélépi má léna dhi adré 'òá nì.

²¹ Di má adré tátrítrí kúlí kònidhi ni kisé adrèrà'a tà 'o má léna: Tágba má kàdré tà dóro le 'òle yá dhi, má adré ngbá 'i tà kònzi 'o kòdhya.

²² Tàko ko, àma togó na dhi, má adré lenzélé tátrítrí kúlí Giká àdhya ni tà sè.

²³ Di, má adré mána tátrítrí kúlí àza kisé adrèrà'a tà 'o àma rúbhá na, adrézó ru pfu tátrítrí kúlí má dré ka'íle àma tà kisékisé na dhi be. Tátrítrí kúlí àza nda adré àma 'i bhàle tátrítrí kúlí tàkonzì àdhya adrélépi tà 'o àma rúbhá na dhi ni rinyí zàle.

²⁴ Adho kizá 'i má dré kònini nì! Adhi ni kitswá àma apá rúbhá adrélépi àma dri líle dràdrà kisé kònidhi lésè dhi nì?

²⁵ Má adré àwoyà fe Giká dré àma ki Mírì Yésu Krísto sè!

Di ásà dhi, àma tà kisékisé na dhi, ma màràbà Giká nì tátrítrí kúlí àdhya 'i. Di, àma rúbhá tàkonzì àdhya na dhi, ma mána màràbà tàkonzì nì tátrítrí kúlí àdhya 'i.

8

Atsima Tirí Lólo ni rinyí sè dhi

¹ Di nyànomvá dhi, tà adrézó tà bha mómíyá adrèbhá Yésu Krísto na dhi i dri dhi vélé yókódhó.

² Tàko ko, tátrítrí kúlí Tirí Lólo adrélépi lídrì fe Yésu Krísto na dhi àdhya atrì àma tátrítrí kúlí tàkonzì àdhya indì dràdrà àdhya lésè dre.

³ Angyá ko, tátrítrí kúlí Mósè àdhya kitswá tá àma ki tidrí bwá ko, lovó kònzi rúbhá àdhya dré tà tátrítrí kúlí nda ni 'òle atsálé rinyí àko dhi sè. Di, Giká 'o tá ina tà àma ki tidrízó dhi nì. Amù àyi tàndi ni Mvá alile rúbhá tàkonzì àdhya ni do àmakya tíni, kòfèró

i dràle tàkonzi ni tà sè. Di àsà dhi, Giká bhà tà tàkonzi adrélèpi tá tà 'o móndí ki rúbhá na nda dri, rĩnyí ni ni 'òzo akílè.

⁴ 'O tà nda kònini kitswálè tà gyágya tatrítrí kúlí dré adrélè tàle dhi ì kò'oró ru kitswálè títi àma adrèbhá atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na ko, di, adrèbhá atsilé Tirí Lólo ni rĩnyí sè dhi ì léna.

⁵ Tàko ko, móndyá adrèbhá atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi ì adrè ngbà 'í tà lovó kònzi nda dré adrélè lèle dhi ki kisú 'òle kòdhya. Di, móndyá adrèbhá atsilé Tirí Lólo ni rĩnyí sè dhi ì adrè àyikya tà Tirí nda dré adrélè lèle dhi ki kisú 'òle kòdhya.

⁶ Angyá ko, adrélè lovó kònzi rúbhá àdhya ni tà kisú dhi adrè dhyá ki dri lile dràdrà kisú. Di, adrélè Tirí ni tà kisú dhi adrè ìna dhyá ki dri lile lídrì kisú, tà kidrìkidri be kòdhya.

⁷ Móndyá adrèbhá lovó kònzi rúbhá àdhya ni tà kisú dhi ì, kàribhá Giká àdhya 'i. Ayi nda ì adrè àyi ki bha Giká ni tatrítrí kúlí ni rĩnyí zàle ko. I kitswá kpà 'òá kònini bwà ko.

⁸ Ayi adrèbhá lovó kònzi rúbhá àdhya ni rĩnyí zàle nda ì kitswá kpà Giká ni togó 'o kinálè bwà ko.

⁹ Di, àmi ró dhi, àmi lovó kònzi rúbhá àdhya ni rĩnyí zàle ko. Be ró dhi, àmi àmikya Tirí Lólo ni rĩnyí zàle, Tirí Giká àdhya nda kàdré adrélè àmi léna bàti dhi. Dhya àlo kàdré Tirí Kristo àdhya ìbe ì léna ko dhi, akódhi nda móndí Kristo àdhya 'i ko.

¹⁰ Di Kristo kàdré àmi léna dhi, tágba àmi ki rúbhá dré adrézó lile dràdrà kisú tàkonzi ni tà sè dhi, àmi lídrì ìbe Kristo ni Tirí na, Giká dré àmi ki bhàle gyágya ì mùlèsè dhi sè.

¹¹ Di Giká Yésu ni tingálèpi dràdrà lèsè dhi ni Tirí kàdré adrélè àmi léna dhi, Giká Kristo ni tingálèpi dràdrà lèsè nda ni kókpà lídrì fe àmi ki rúbhá adrèbhá dràle dràdrà dhi ì dré, àyi Tirí adrélèpi àmi léna nda ni rĩnyí sè.

¹² Di àma adrúpi ì, àma màri ìbe bàti. Di, màri nda, tà adrézó atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi 'i ko.

¹³ Tàko ko, m̀ kàdré atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi, m̀ ni dràdrà. Di, m̀ kàdré àmikya àmi ki tàkonzi ki 'o dràle Tirí ni rĩnyí sè dhi, m̀ ni adrè lídrì ìbe.

¹⁴ Móndyá títi Giká ni Tirí dré adrélè tidrìle dhi ì, Giká ni ànzi 'i.

¹⁵ Tàko ko, Tirí m̀ dré kisulé nda bhà àmi gòle adrélè m̀aràbà ro ko, ìndi adrélè tiri ró ko. Be ró dhi, Tirí m̀ dré kisulé nda bhà ìna àmi adrélè Giká ni ànzi ì ró. Tirí nda sè dhi, mà adrè liyílè Giká rú adrézó tàá dhi: «Àbbà! Tátá!»

¹⁶ Tirí nda ni tàndi adrè tadhá àma léna dhi, àma Giká ni ànzi 'i káyá dhi ǹ.

¹⁷ Di mà kàdré Giká ni ànzi 'i dhi, mà ni tà dré lazílè àyi ànzi ì dré dhi ni kisú tàyílè ro. Mà ni tà nda ni kisú túm̀áni Kristo be, mà kàdré kizà ka'ĩ nyàle túm̀áni akódhi be dhi. Tàko ko, mà kàdré kizà ka'ĩ nyàle túm̀áni Kristo be dhi, mà ni kókpà mìlanzilanzì kisú túm̀áni ába.

Mìlanzilanzì adrélèpi alìle dhi

¹⁸ Di mà adrè kisúá dhi, kizà mà dré adrélè nyàle nyànomvá dhi ì kitswá àyikya mìlanzilanzì Giká dré dra tadhálè àma dré dhi sè ko.

¹⁹ Tàko ko, ngá títi Giká dré bhàle dhi ì adrè lókyá dré dra àyi ànzi ki 'òzo apfòle dhi ni letè lovó sè.

²⁰ Angyá ko, Giká bhà ngá títi ì dré tá bhàle nda ì adrélè tà tàko ni rĩnyí zàle, tágba ngá nda ì dré tá lèzoá kàdré kònini ko dhi. Di, Giká lè tá ìna tà nda kàdré kònini. Tágba kònini dhi, à adrè m̀ bha Giká véna,

²¹ akódhi kàtr̀rò ngá nda ì àyi ki nwanwà ni rĩnyí lèsè, ì kàdrérò ngá tr̀le mìlanzilanzì ro Giká ni ànzi kya t̀ni dhi ì ró.

²² Di mà ǹ tàle dhi, ngá títi Giká dré bhàle nda ì adrè tongólè, adrézó kizà nya ngóro tòkó adrélèpi 'òle t̀le dhi àdhya t̀ni, atsalé nyànomvá kònidhi dhi be.

²³ Di, ngbà 'í ngá nda 'i ko, àma adrèbhá Tirí Lólo ìbe ngóro ngádrì Giká dré afèle dhi ró dhi ì, mà adrè kókpà tongólè àma léna, adrézó kítú Giká dré dra àma ki tadházó àyi ànzi ì ró dhi ni letè lovó sè. Kítú nda tú dhi, Giká ni àma ki apá àma ki rúbhá ìbe títi.

²⁴ Mà dré adrélè m̀ bha Giká véna kònini dhi sè dhi, akódhi tidrì àma dre. Di, à kàdré m̀ bha ngá adrélè nòle m̀ sè dhi ni tà sè dhi, kòdhi m̀ bhàma 'i bàti ko. Adhi adrè m̀ bha ngá ì dré kisulé dre dhi ni tà sè dhi ǹ?

²⁵ Di, mà kàdré m̀ bha tà mà dré r̀e kisulé ko dhi sè dhi, mà adrè letèà togó vwàvwà sè.

²⁶ Kókpà kòdhi t̀ni, Tirí Lólo adrè àma ki ledé àma ki tà yàya sè. Tàko ko, mà ni tà zile Giká tí ngóro dré kitswálè dhi t̀ni ko. Di, Tirí nda ni tàndi adrè ìna tà zì Giká tí àma dré, adrézó tongólè tongotongo kitswázó tà ni ni ta kúlí sè bwà ko dhi ì sè.

²⁷ Dì Giká adrélepi àma ki togó ki tabhì dhi, nì tà Tírì nda dré adréle lèle zìle í tí dhi í be. Tàko ko, Tírì nda adré tà zi Giká tí akódhì nì mónnyá lólo í dré, ngóro Giká dré adréle lèle dhi tìni.

²⁸ Mǎ nì kpà tàle dhi, Giká adré tà títi dhi ki 'o ru amú adréle dóro mónnyá títi adrébhá àyi le, dré azilé ngóro í dré kisùle 'òle drìdrì dhi tìni dhi í dré dhi be.

²⁹ Tàko ko, mónnyá Giká dré tà nìle drìdrì mónnyá ìna ró dhi í, akódhì zì tá kpà àyi kitswále atsálé ngóro àyi Mvǎagó tìni, akódhì nda kàdréro Mvǎ kàyo ró àyi adrùpi zyandre dhi í kòfalé be dhi bvó.

³⁰ Dì àyi Giká dré tà zìle drìdrì nda í, azí kókpà àyi. Àyi akódhì dré tà azilé nda í, bhà kókpà àyi gyǎgya í mìlèsè. Àyi akódhì dré tà bhàle gyǎgya í mìlèsè nda í, 'o kókpà àyi mìlanzilanzì kisú.

Giká nì lèle kàdrì àma vélé Yésu Krísto na dhi

³¹ Dì tà nda kòdhi í sè dhi, mǎ nì go táá ngíni? Giká kàdré àma dré dhi, àdhi nì kitswá ru pfu àma ìbe dhi nì?

³² Tàko ko, akódhì apá àyi tàndi nì Mvǎ dràdrà lèsè ko. Be ró dhi, fè ìna akódhì nda dràle àma títi dhi ki tà sè. Kò'o kònini 'í dhi, a nì kókpà tà títi dhi ki afè àma dré àyi togó tani sè, ngóro dré àyi Mvǎ nì afèle àma dré dhi tìni.

³³ Adhi nì kitswá mónnyá Giká dré zìle dhi ki asíkì dhi nì? Giká adré àyi nda ki bha gyǎgya í mìlèsè dhi nì!

³⁴ Adhi nì dì kitswá tà bha àyi nda í dri dhi nì? Yésu Krísto drà àma ki tà sè nì! Lavulé dhi, akódhì nga dràdrà 'àsè gò, dré adrézó Giká nì driágo lèsè, adréle tà zi tíá àma dré!

³⁵ Adhi nì dì kitswá àma ki kòfalé lanzí lèle Krísto àdha be dhi nì? Kizà 'í yà, tà kòkòróko 'í yà, mǐ pfopfò 'í yà, tàbirì 'í yà, adréle bvóllí ro dhi 'í yà, adréle ànyi dràdrà mìle dhi 'í yà, kó ngalè dràdrà 'í yà dhi nì kitswá tsi 'óá dhi nì?

³⁶ Ngóro Giká nì Kúlí dré adréle tàle dhi tìni:

«Àmi tà sè dhi, àma ànyi dràdrà mìle lókyá títi í sè.

A adré àma ki no ngóro kábiligyà adréle 'òle tillíle dhi í tìni.»*

³⁷ Dì, tà nda kòdhi títi dhi í sè dhi, àma àmakya móndí tà lavúbhá lavúlavú Krísto àma ki lèlepi dhi sè dhi 'í.

³⁸ Tàko ko, má adré ka'íá bàti tàle dhi, tà àlo kitswá àma ki kòfalé lanzí lèle Giká àdha be bwà ko, kàdré gba dràdrà 'í yà, lídrì 'í yà, ángéló 'í yà, tírì kònzì opí kàdrì ro ìndì rìnyi ró dhi 'í yà, lókyá àndró kòndhì 'í yà, lókyá adrélepi alìle dhi 'í yà,

³⁹ rìnyi kurú na dhi 'í yà, kó ngalè rìnyi bvò àndúna dhi 'í yà dhi. Bàti, ngá títi Giká dré bhàle dhi ki àlo kitswá ìna àma ki kòfalé lanzí lèle Giká dré tadhálé àma dré àma ki Mírì Yésu Krísto na dhi be bwà ko.

9

Giká í mónnyá dré zìle dhi ìbe dhi

¹ Má adré tà bàti ta Krísto na. Má adré kinzò ta ko. Tírì Lólo adrélepi àma togó na dhi adré tadhá dhi, tà má dré adréle tàle kòndhì, tà bàti 'í:

²⁻³ Àma togó adré kizà nya, adrézó kpà lanzíle àma sùrú, Yúdà ànzi ki tà sè landè àko ró. Má mìlèsè dhi, dóro nì tá àma tàndi nì tatríle gò, àma ki kòfalé lanzízó Krísto be dhi, àma sùrú nda í kòkítswá tà adríle àsà dhi.

⁴ Angyá ko, àyi nda í Ìsèrelè ànzi 'í. Giká bhà tà àyi adréle àyi ànzi í ró gò, àyi mìlanzilanzì tadházó àyi dré. Bhà tà tà twátwa ru yizo àyi ìbe dhi í. Fè tà kpà àyi dré àyi tatrírì kúlí, túmánì tà adrézó àyi lindrì bha dhi ìbe, ìndì àyi lazíkúlí ìbe.

⁵ Àyi ki tábhì í Abàramà 'í, Ísàkà 'í, ìndì Yàkòbhò 'í. Kòdhi ìbe dhi, Krísto nì tàndi apfò tà móndí ro àyi ki sùrú lèsè. Krísto nda, Giká adrélepi tà títi dhi í drìle, ìndì kitswálepi rúku sè kóna vèsè kólyá dhi 'í! Kàdré kònini!

⁶ Kòdhi adré lèá ko tàle dhi, Giká 'o tà í dré tà lazíle àyi ki tà sè dhi ko dhi. Tàko ko, mónnyá títi angábhá Ìsèrelè nì sùrú lèsè dhi í, Ìsèrelè ànzi 'í bàti ko.

⁷ Kókpà kòdhi tìni, mónnyá títi angábhá Abàramà nì sùrú lèsè dhi í, akódhì nì ànzi 'í bàti ko. Be ró dhi, Giká tà tà Abàramà dré dhi: «À nì ngbà 'í Ísàkà nì ànzi ki zì àmi ànzi í ró dhi kòdha.»*

⁸ Kòdhi adré táá dhi, ànzi ìle rúbhá sè dhi í Giká nì ànzi 'í ko. Be ró dhi, Giká adré ngbà 'í ànzi ìle àyi lazíkúlí sè dhi ki no àyi ànzi í ró dhi kòdha.

⁹ Tàko ko, Giká lazí tà tà nda kúlí kòni í sè: «Lókyá kòkítswá dre dhi, má nì agò gò, Sàrà dré mvǎagó tizo.»†

* 8:36 8:36 A kònò Longó í 44:23.

* 9:7 9:7 A kònò Kidhoma 21:12.

† 9:9 9:9 A kònò Kidhoma 18:10.

¹⁰ Ngbà 'í kòdhi ko, ànzìagò rì Rèbèkà dré òlè dhi ki atá tá agó àlo, àma ki tábhi Ísàkà 'í.

¹¹⁻¹² Di, ànzimvá nda ki tirà ko, ìndì ì dré rè tà dóro 'i yà, kó ngalè tà kònzì 'i yà dhi ki 'orà ko dhi 'á dhi, Giká tà tá ìna Rèbèkà dré dhi: «Mvá kàyo ni tà 'o mvá tùgu dré akódhi ni màràbà tìni.»[‡] Kòdhi adrè tadhá dhi, Giká adrè mómí ki zì ngóro dré kisùlè 'òlè drìdrì dhi tìni. Akódhi ni tándi dhya adrélépi mómí ki azí dhi 'i. Di, adrè àyi ki azí tà dóro ì dré adrélè 'òlè dhi ki tà sè ko.

¹³ Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélè tàlè dhi tìni: «Má lè Yàkòbhò kòdhyà. Di, má gà mána Esáwù rè.»[§]

¹⁴ Di mà ni gò tàá ngíni? Giká tsì gyàgya ko? Tàdzi ko!

¹⁵ Tàko ko, akódhi tà Mósè dré dhi:

«Má ni dhya ángùdhi má dré adrézó kizà ni ni le bhàlè dhi ni kizà bha.

Má ni kpà àma togó dóro tadhá dhya ángùdhi má dré adrézó lèà tadhálè drá dhi dré.»^{*}

¹⁶ Di àsà dhi, tà kàdrì dhi, tà mómí ì dré adrélè lèlè 'òlè dhi 'i ko, ìndì tà ì dré adrélè 'òlè àyi ki rìnyí sè dhi 'i ko. Tà kàdrì lavulè dhi, ngbà 'í Giká ni togó dóro dré adrélè tadhálè dhya ángùdhi dré adrézó lèà tadhálè drá dhi dré dhi 'i.

¹⁷ Tàko ko, Giká ni Kúlí adrè tàà Fàràwò, ópí kàdrì Ezèpétò àdhyà ni tà sè dhi: «Má bhà mì ópí kàdrì ro tà kòdhi sè, má kòtadháro àma rìnyí mí rú, à kòbharó àma rú kùlè bvò wáyi 'àsè be dhi bvò.»[†]

¹⁸ Di àsà dhi, Giká adrè dhya ángùdhi dré adrézó kizà ni ni le bhàlè dhi ni kizà bha. Adré kpà dhya ángùdhi dré adrézó togó ni ni le 'òlè tombálè dhi ni togó 'o tombálè.

Giká ni kombà i akódhi ni togó tani be dhi

¹⁹ Di àruka ni, àmi ki àlo ni kitswá lizíá má tí dhi: «Kàdrè di kònzìni dhi, Giká adrè tà bha mómí ì dri àdho tà sè? Tàko ko, àdhi ni kitswá ligílè tà dré adrélè lèlè 'òlè dhi ìbe dhi nì?»

²⁰ Di, mì mómí ro ni, mì tá àdhi 'i, adrélè tà kayí Giká tí ni? Ngá ledélè dhi adrè tsì lizíá dhya àyi ledélépi dhi tí dhi: «Mì ledé ma làsù be kònzìni àdho tà sè? ya dhi?»[‡]

²¹ Dhya adrélépi lídrì ru dhi tsì rìnyí ìbe adrézó lídrì nda ki ru ngóro dré adrélè lèlè dhi tìni ko? Akódhi kitswá tsì kìnì àlo sè lídrì àlo ru tà kàdrì 'òzo àsà, gòzo lídrì àzya ru tà tàko 'òzo àsà dhi ko?

²² Kòkpà kòdhi tìni, Giká lè tá àyi kombà tadhálè, àyi rìnyí 'òzo mómíyá títi dhi ì dré nòlè. Di, mvò tá ìna mómíyá ì dré tá bhàlè kitswálè lèlè dràdrà kisú dhi ki tà àyi togó vwàvwà sè,

²³ kitswázó àyi mìlanzilanzì kàdrì dhi ni tadhá mómíyá ì dré tá bhàlè kitswálè àyi mìlanzilanzì kisú àyi togó dóro sè dhi ì dré.

²⁴ Ama kòkpà mómíyá dré azilè nda ì kòfalè be. Di, akódhi azí àma ngbà 'í Yúdà ànzì ì kòfalèsè ko. Azí kòkpà àma mómíyá sùrú twá ro dhi ì kòfalèsè.

²⁵ Ngóro dré adrélè tàlè búkù Oséyà àdhyà na dhi tìni:

«Má ni mómíyá adrèbhá tá mána ró ko dhi ki zì mómíyá mána ì ró.

Má ni sùrú má dré tá lèlè ko dhi ni zì sùrú má dré lèlè tò dhi ró.»[§]

²⁶ Arà tá tàzoá àyi dré dhi «Ami mómíyá mána 'i ko» dhi 'á dhi,

à ni àyi ki zì Giká lídrì ro dhi ni ànzì ì ró.»^{*}

²⁷ Di, Ìsèrèlè ànzì ki tà sè dhi, pròfètá Esáyà yo tá kúlí tàzoá dhi:

«Tàgba Ìsèrèlè ànzì ì dré lizózó ngóro sínyí yìandre mìlè dhi tìni dhi, ngbà 'í àyi ki àmbí ki adrí nì.

²⁸ Tàko ko, Mírì ni kúlí ì dré lazilè bvò kònzìdhi ni tà dri dhi ni 'o mbèlè kitswálè títi.»[†]

²⁹ Ngóro Esáyà dré tá longólè drìdrì dhi tìni:

«Mírì rìnyí líyí ro dhi kòtayí tá ànzì ki àmbí àma dré ko dhi,

kòno àma ki tà atsá tá ngóro mómíyá Sòdómà ì lèsè Gòmórà be dhi kya tìni dre.»[‡]

Ìsèrèlè ànzì ì ka'ì ko

³⁰ Di mà ni go tàá ngíni? Mómíyá sùrú twá ro adrèbhá tá àyi ki nda bhàlè gyàgya Giká mìlèsè ko dhi, ì atsá àyikya gyàgya akódhi mìlèsè àyi ki tà ka'ika'ì sè.

³¹ Di, Ìsèrèlè ànzì adrèbhá tá àyi ki nda bhàlè gyàgya Giká mìlèsè tatrítrí kúlí sè dhi, ì atsá àyikya gyàgya akódhi mìlèsè ko.

[‡] 9:11-12 9:11-12 A kòno Kídhoma 25:23. § 9:13 9:13 A kòno Màlákí 1:2-3. * 9:15 9:15 A kòno Pfòma 33:19.

† 9:17 9:17 A kòno Pfòma 9:16. ‡ 9:20 9:20 A kòno Esáyà 29:16; 45:9. § 9:25 9:25 A kòno Oséyà 2:25. * 9:26

9:26 A kòno Oséyà 2:1. † 9:28 9:28 A kòno Esáyà 10:22-23. ‡ 9:29 9:29 A kòno Esáyà 1:9.

³² Adho tà sè? Tàko ko, ì ndà láti atsázó gyágya akódhi mìlèsè àyi kì tà ka'ika'ì sè ko. Be ró dhi, ì ndà àyikya láti atsázó gyágya tà dóro ì dré 'òle dhi ì sè. Dì ásà dhi, ì tisi àyi kì pá kírà adrélépi móndí kì tokpó ledhélé dhi rú.

³³ Ngóro Giká nì Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Mì nò rè ká! Má bhà Siyónà na kírà adrélépi móndí kì tokpó dhi, kírà adrélépi móndí kì 'o ledhélé dhi. Dì dhya ángùdhi adrélépi kírà nda nì ka'ì dhi, kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»^S

10

¹ Ama adrúpi ì, má adré Giká nì ti lizí togó wáyi sè, adrézó ngòle akódhi rú Ìsèrèlè ànzi kì tà sè, akódhi kòtìdríró àyi be dhi bvò.

² Tàko ko, má kitswá tàá àyi nda kì tà sè dhi, àyi kì togó àtsi ró Giká nì tà sè bàti. Dì, àyi kì togó àtsi ró nda adré ìna àyi totó tà bàti nìma dri ko.

³ Angyá ko, ì nì láti Giká dré adrézó móndí kì bha gyágya í kandrà dhi ko. Í ka'ì kpà Giká nì láti nda nì lebhèle ko. Be ró dhi, ì ndà àyikya àyi kì tàndi kì láti atsázó gyágya Giká kandrà dhi kòdhya.

⁴ Dì, Krísto 'o ìna tà Giká dré tatrítrí kúlí fèzo ásà dhi kitswále títí, kitswále móndyá títí adrebhá àyi ka'ì dhi ì kàtsáro gyágya Giká kandrà be dhi bvò.

Tà adrézó móndí kì tìdrí àyi kì tà ka'ika'ì sè dhi

⁵ Kàdré atsama gyágya tatrítrí kúlí 'òma sè dhi nì tà sè dhi, Mòsè tisi tá kònini: «Dhya adrélépi tà títí tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi kì 'o dhi nì adrí tà nda ì sè.»*

⁶ Dì, kàdré ìna atsama gyágya Giká kandrà tà ka'ika'ì sè dhi nì tà sè dhi, Giká nì Kúlí adrè tàá kònini: «Mí kòtà àmi togó na dhi, àdhi nì mba bhù na nì ya dhi ko.»[†] (Kòdhi adrè tàá dhi, àdhi nì mba Krísto nì 'o asilé bvò dri dhi nì.)

⁷ «Mí kòtà kpà dhi, àdhi nì si bvò àndúna nì ya dhi ko.»[‡] (Kòdhi adrè tàá dhi, àdhi nì si Krísto nì tingá dràdrà lèsè dhi nì.)

⁸ Dì, Giká nì Kúlí adrè ìna tàá dhi: «Kúlí ànyi mí làga. Kúlí nda mí tì ìndì àmi togó na.»^S Kúlí nda kúlí tà ka'ika'ì àdhya mà dré adrélé longólé kònindhi 'i:

⁹ Mí kòtà àmi tì sè dhi, Yésu Mírì 'i gò, mí dré ka'izoá àmi togó na tàle dhi, Giká tingá akódhi dràdrà lèsè dhi, mí nì adrí.

¹⁰ Tàko ko, à adrè Yésu nì ka'ì togó sè gò, Giká dré adrézó dhyá kì bha gyágya í kandrà. A adrè kpà tàá tì sè dhi, Yésu Mírì 'i gò, Giká dré adrézó dhyá kì tìdrí.

¹¹ Ngóro Giká nì Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Dhya ángùdhi adrélépi akódhi nì ka'ì dhi kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»*

¹² Angyá ko, Yúdà ànzi ì móndyá sùrú twá ro dhi íbe dhi ì twátwa ko. Mírì àlo kwákwa dhi àyi títí nda kì Mírì 'i. Akódhi nda adrè tà tani fe gale móndyá títí adrebhá liyilé í rú dhi ì léna.

¹³ Tàko ko, Giká nì Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi liyilé Mírì rú dhi nì adrí.»[†]

¹⁴ Dì, ì nì kitswá liyilé Mírì rú ngíni, ì kòka'ì rè akódhi ko dhi? Í nì kitswá kpà akódhi nì ka'ì ngíni, ì kòyi rè akódhi nì tà ko dhi? Í nì kitswá kpà akódhi nì tà yi ngíni, móndí àruka ì kòlongò rè akódhi nì rúbí àyi dré ko dhi?

¹⁵ Àyi nda kì kitswá kpà akódhi nì rúbí longó ngíni, à kòmù rè àyi rúbí nda nì longó ko dhi? Ngóro Giká nì Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Mì nò rè ngalè dhya adrebhá àlè rúbí tani longó dhi kì pá avé tò ngíni ya dhi ká!»[‡]

¹⁶ Dì, Ìsèrèlè ànzi Rúbí Tani yibhá dhi ì kòfalé dhi, àyi títí dhi ì ka'ì àyikya Rúbí nda ko. Tàko ko, pròfètà Esáyá tà dhi: «Mírì, àdhi ka'ì rúbí mà dré longólé dhi nì?»^S

¹⁷ Dì ásà dhi, à adrè rúbí nda nì ka'ì, rúbí nda nì yìma sè. A adrè kpà rúbí nda nì yi, Krísto nì kúlí longoma sè.

¹⁸ Má adrè dì liziá dhi: Ìsèrèlè ànzi ì yi tsi rúbí nda ko? Kònini ko, ì yi 'í. Ngóro Giká nì Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni:

«Móndí kì kúlí la'ú bvò wáyi 'àsè. Àyi kì kúlí tsa byá bvò nì kùdù na.»*

^S 9:33 9:33 A kònò Esáyá 8:14-15; 28:16. * 10:5 10:5 A kònò Lèvitikè 18:5. † 10:6 10:6 A kònò Dùtèrònómè 30:13. ‡ 10:7 10:7 A kònò Dùtèrònómè 30:13. § 10:8 10:8 A kònò Dùtèrònómè 30:14. * 10:11 10:11 A kònò Esáyá 28:16. † 10:13 10:13 A kònò Yòwèlè 3:5. ‡ 10:15 10:15 A kònò Esáyá 52:7. § 10:16 10:16 A kònò Esáyá 53:1. * 10:18 10:18 A kònò Longó ì 19:5.

19 Di, má adrè gòlè lizíá dhi: Ìsèrèlè ànzì nda ì nì tsì rúbí nda ì àndu ko? † nǎ 'í. Drìdrì dhi, Mósè longó tá Giká ì kúlí kònìni:

«Má ì àmì kǎ 'o lovó kònzi bha sùrú adrèbhá bàti ró ko dhi ì rú. Má ì àmì kǎ togó 'o aswálé sùrú twá adrèbhá tà nìni àko dhi ì rú.»†

20 Kòdhi ìbe dhi, Esáyà longó tá Giká ì kúlí tirí àko kònìni:

«Má tayí ma mónyá adrèbhá tá àma nda ko dhi ì dré kǐsúlé.

Má tadhá ma mónyá adrèbhá tá tà zì má tí ko dhi ì dré.»‡

21 Di, kàdré ìna Ìsèrèlè ànzì kǎ tà sè dhi, Esáyà tà kpà dhi:

«Kìdhólé drùbhì sè tsàlè ìndró na dhi, má kǎdzì àma drígá mónyá adrèbhá ligálé má rú, adrézó àma kúlí ga rè dhi ì véna.»§

11

Giká gà rè Ìsèrèlè ànzì ì ko

1 Má adrè dǎ lizíá dhi: Giká gà ìna àyi mónyá ì dre? Tàdzi ko! Tàko ko, àma tàndi, ma Ìsèrèlè mvá 'í. Má angá màna Abàràrà ì sùrú lésè, ìndì Bènyàminá ì sùrú lésè.

2 Giká gà àyi mónyá ì dré tà zìlè drìdrì dhi ì rè ko. Mì nǎ tà Giká ì Kúlí dré adrélé tàlè pròfètà Elíyà ìni tà sè dhi ko? Elíyà nda ngo tá Giká rú Ìsèrèlè ànzì kǎ tà sè kònìni:

3 «Mírì, ì tǔpfú àmì pròfètà ì todràlè dre. † awú kpà àmì àlètàrì ì dre. Di tayí ngbà 'í ma kalóma. † adrè kpà láti nda àma pfúzo dràlè.»*

4 Di, Giká logó tà kúlí akódhi dré ngǎni? Logó tà kònìni: «Mì kalóma ko. Tàko ko, má líkì má dré àgo ngùlù-nzi-dri-rì àyi kǎ kórókó títibhá Balá kandrà ko dhi ì kòdhyà.»†

5 Di àndró kònìdhi, tà nda kókpà kònìni. Tayí rè Ìsèrèlè ànzì kǎ àmbí Giká dré zìlè àyi togó tani sè dhi ì.

6 Di Giká kòzi àyi nda ì àyi togó tani sè 'í dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, zì àyi tà dóro ì dré 'òlè dhi ì sè ko. Kàdré tà kònìni ko dhi, kònò Giká ìni togó tani ìni tà adrè tà dré adrélé fèlè àngyá dhi 'í ko.

7 Tà nda kòdhi ì adrè tàá dhi, tà Ìsèrèlè ànzì ì dré adrélé ndàlè àyi kǎ togó wáyì sè dhi, ì kǐsú ko. Ngbà 'í àyi Giká dré zìlè dhi ì kǐsú tà nda àyi. Di, àyi kǎ àruka títi dhi kǎ togó atsá ìna tómbátómba.

8 Ngóro tǐsìlè Giká ìni Kúlí na dhi tǐni: «Giká 'o àyi kǎ tà kǐsúkǐsú atsálé tǐnimvá ro,

àyi kǎ mǐ dròzo, ì kàdréro ngá no ko gò,

àyi kǎ bíbhálé tabhózo, ì kàdréro tà yi ko atsálé àndró kònìdhi.»‡

9 Dàwídì tà kpà dhi:

«Lè àyi kǎ gwányá ì kàtsá tà adrélépi àyi kǎ 'o la'ìlè bǎ sílè dhi ró,

tà adrélépi àyi kǎ 'o ledhélé dhi ró,

ìndì tà adrézó tà ño àyi dri àyi kǎ tàkonzì sè dhi ró.

10 Lè àyi kǎ mǐ kǎni, ì kàdréro ngá no ko,

ìndì àyi kǎ àmvò kàdré atrúlé nyo.»§

11 Má adrè dǎ lizíá dhi: Ìsèrèlè ànzì ì kòdhe kònìni dhi, ì dhe kònìni nyo? Tàdzi ko! Be ró dhi, àyi kǎ tàkonzì kǎ tà sè dhi, Giká nǎ ìna láti mónyá sùrú twá ro dhi ì dré adrízó, kǐtswázó Ìsèrèlè ànzì nda kǎ 'o lovó kònzi bha mónyá sùrú twá ro nda ì rú.

12 Di Ìsèrèlè ànzì kǎ tàkonzì sè dhi, Giká fè tà tani gǎlè mónyá títi bvò àdhyà ì dré. Ìsèrèlè ànzì nda kǎ dhèma sè dhi, Giká fè tà tani gǎlè mónyá sùrú twá ro dhi ì dré. Kàdré dǎ kònìni dhi, Ìsèrèlè ànzì nda kǎ kònì dra agò Giká vélé dhi, akódhi ìni tà tani fe gǎlè àyi dré lavúlé!

Mónyá sùrú twá ro dhi kǎ tǐdrìma

13 Àmì sùrú twá ro ìni, má adrè nyànomvá tà ta àmì dré. Giká bhà ma adrélé àpóstolò ro àmì, mónyá sùrú twá ro dhi ì véna. Má adrè dǎ àma àzi nda ìni tà bha kuru.

14 Àruka ìni, àzi nda sè dhi, má ìni kǐtswá àma tàndi ìni sùrú kǎ 'o lovó kònzi bha àmì, mónyá sùrú twá ro dhi ì rú, kǐtswázó àyi kǎ àruka kǎ tǐdrì àsà dhi bvò.

15 Tàko ko, Ìsèrèlè ànzì nda kǎ gǎma sè dhi, Giká 'o mónyá àruka títi bvò àdhyà ì ru amú tódhyá ì be. Di kònì dra go Ìsèrèlè ànzì nda kǎ kǎ'í dhi, a ìni lǐdrì fe àyi adrèbhá ngóro mǎndí dràbhá dhi ì tǐni nda ì dré!

16 Ngóro mǐ dré ñìlè be dhi tǐni dhi, mǎpà ìni kǐgá adrélé fèlè drìdrì Giká dré dhi kàdré lólo dhi, mǎpà wáyì nda kókpà lólo. Fa kómvo kàdré lólo dhi, fa nda ìni kólá ì kókpà lólo.

† 10:19 10:19 A kònò Dütèrònómè 32:21. ‡ 10:20 10:20 A kònò Esáyà 65:1. § 10:21 10:21 A kònò Esáyà 65:2.

* 11:3 11:3 A kònò 1 Opí ì 19:10, 14. † 11:4 11:4 A kònò 1 Opí ì 19:18. ‡ 11:8 11:8 A kònò Dütèrònómè 29:3; Esáyà 6:10; 29:10. § 11:10 11:10 A kònò Longó ì 69:23-24.

¹⁷ Isèrèlè ànzì ì ngóro òlìvè fa, Giká dré kólá ni ki àruka ki togázó dhi tìni. Àmi sùrú twá ro ni ì, àmi ngóro òlìvè fa twá apfòlèpi mbì na, Giká dré kólá ni ki adózó 'òlè tìlè òlìvè fa tándi nda rú dhi tìni. Di nyànomvá dhi, mì adré kpá òlìvè fa nda ni sù adrelépi apfòlè kómvo ni lèsè dhi ni kisú.

¹⁸ Di, lè mì kàdré àmi ki afà, Giká dré àmi ki 'òlè tìlè kólá togálé nda ki àrà 'a dhi sè ko. Di, mì kàdré àmi ki afà dhi, lè mì kòni tàlè dhi, mì adré fa kómvo 'o ru totó dhi àmi ko. Be ró dhi, fa kómvo nda adré ìna àmi ki 'o ru totó dhi ni.

¹⁹ Aruka ni, mì ni taa dhi: «Giká togá kólá nda ì, àma ki 'òzo tìlè àyi ki àrà 'a dhi bvó.»

²⁰ Kòdhi bàti. Di, Giká togá àyi nda ì, ì dré tá adrelé tà ka'ika'í àko dhi sè. Àmi ró dhi, mì adré àmikya àmi ki totó àmi ki tà ka'ika'í sè. Mì kàdré di drìkàdrì ro tà nda sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tiri ró.

²¹ Tàko ko, Giká kòtogá Isèrèlè ànzì adrébhá tá kólá tándi ró nda ì kòni dhi, mì kòno dóro, kòtogáro kókpá àmi àyi tìni ko dhi bvó.

²² Mì kisú rè Giká ni togó dóro ni tà, akódhi ni kombà be dhi ká. Akódhi adré àyi kombà tadhá mónyá ledhébhá dhi ì dré. Di, adré ìna àyi togó dóro tadhá àmi dré, mì kògò adrelé tròlè akódhi ni togó dóro nda rú dhi. Di, mì kò'o kòni ko dhi, akódhi ni kókpá àmi ki togá ngóro kólá aruka nda ì tìni.

²³ Di Isèrèlè ànzì nda ì kàgò Giká véle akódhi ni ka'í dhi, a ni go àyi ki 'o tìlè tódhyá òlìvè fa nda rú. Angyá ko, akódhi rìnyí ìbe kitswázó tà nda ni 'o.

²⁴ Tàko ko, tágba mì dré angázó òlìvè fa gá adrelépi apfòlè mbì na dhi lèsè dhi, Giká ga àmi gò, àmi ki 'òzo tìlè òlìvè fa ì dré kidhilé nda rú. Di a ni kókpá kitswá kólá angábhá òlìvè fa nda lèsè dhi ki 'o tìlè tódhyá àyi ki tándi ki fa nda rú.

Isèrèlè ànzì ki tidrima

²⁵ Àma adrúpi ì, má lè mì kòni Giká ni tà lùzu ró kòni dhi, mì kàdréro drìkàdrì ro ko dhi bvó: Isèrèlè ànzì ki togó atsa tòmbatòmbe, tsàlè lókyá mónyá títì Giká dré zìlè sùrú twá ì kòfalèsè dhi ì dré dra alizo akódhi véle dhi 'á.

²⁶ Di àyi nda ì kàli dre dhi, Giká ni Isèrèlè ànzì ki tidrì títì, ngóro tìsile akódhi ni Kúlì na dhi tìni:

«Dhya dra móndí ki apalépi dhi ni apfò Siyónà lèsè gò, dré Yàkòbhò ni ànzì ki togó adzázó àyi ki ligìma ni tà lèsè.

²⁷ Di tà má dré dra bhàlè ru yìzo àyi ìbe dhi, kòni dhi 'i:

Má ni àyi ki tàkonzi ki tingá títì.»*

²⁸ Kàdré di Rúbí Tani ni tà sè dhi, Isèrèlè ànzì nda ì atsa nyànomvá Giká ni kàribhá ro, àmi sùrú twá ro dhi ki tà sè. Di, kàdré ìna àyi ki zìma ni tà sè dhi, àyi ngbú mónyá Giká dré lèlè tò dhi 'i, tà dré tá lazilè àyi ki tábhi ì dré dhi ki tà sè.

²⁹ Tàko ko, kàdré tà tani Giká dré afèlè dhi ki tà sè, ìndi mónyá dré azilè dhi ki tà sè dhi, akódhi kitswá tàdzí tà ì dré 'òlè nda ki ladzá ko.

³⁰ Àmi atú ligìbhá Giká rú dhi ì, mì kisú nyànomvá akódhi ni togó dóro Isèrèlè ànzì ki ligìma ni tà sè dre.

³¹ Kókpá kòdhi tìni, àyi nda ì atsa nyànomvá móndí adrébhá ligìlè akódhi rú dhi ì ró, ì kòkisúro kókpá Giká ni togó dóro, mì dré akódhi ni togó dóro nda ni kisulé dre dhi sè.

³² Tàko ko, Giká tayí mónyá títì dhi ì adrelé 'ìlè àyi ki ligìma ni tà sè, ì kòkìswáro àyi togó dóro tadhá àyi títì nda ì dré be dhi bvó.

Giká ni rú bhàma kùlè dhi

³³ Bàti, Giká ni tà làgì kyàkyà dhi kàdrì lavulè!

Akódhi ni tògyá ì tà nini ni be dhi ì kàdrì lavulè!

Adhi ni kitswá tàbvó dré adrelé tàlè dhi ki àndu ngi dhi ni?

Adhi ni kitswá látì dré adrézó tà 'o asà dhi ki àndu ni dhi ni?

³⁴ Ngóro Giká ni Kúlì dré adrelé tàlè dhi tìni:

«Adhi nì tà Mìrì dré adrelé kisùlè dhi nì?

Adhi tà akódhi nì drì nì?»†

³⁵ Adhi fè ngá Giká dré,

kògòro vùdrì nì ni logó dhi nì?»‡

³⁶ Tàko ko, tà títì dhi ì angá akódhi vélèsè, ì adré kpá adrelé akódhi sè, ìndi akódhi dré. Mìlanzilanzì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kòni ni.

12

Ama ki fema mòbòmà ro Giká dré dhi

* 11:27 11:27 A kòno Esáyá 59:20-21; 27:9. † 11:34 11:34 A kòno Esáyá 40:13. ‡ 11:35 11:35 A kòno Yòbò 41:3.

¹ Di ása dhi, áma adrúpi i, má adré àmi ki kodzó kònini: Giká dré áyi togó dóro tadhálé àmi dré rúhi sè dhi, mì kàdré àmi ki rúbhá ki fe akódhi dré ngóro mòbòmà lólo lídrì ro kitswábhá akódhi mìlèsè dhi i ró. Kòdhi lisámbò bàti mì dré adrélé 'òle akódhi ni rú sè dhi 'i.

² Mì kòfè àmi adrélé ru su tà mónnyá bvò kòndi àdhyà ì dré adrélé 'òle dhi íbe ko. Be ró dhi, mì kòtayí àmi Giká dré adrélé ladzálé, dré adrélé àmi ki tà kisùkisù 'o atsálé tídhí ro dhi sè. Mì kò'o kònini dhi, mì ni di kitswá tà ki kòfalé ni lanzílé, adrézó tà Giká dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki ka'í 'òle. Tà dré adrélé lèle mì kò'o nda kòdhi i, tà dóro kitswábhá títi akódhi mìlèsè dhi 'i.

³ Giká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi, má adré tàá àmi àlo àlo títi dhi ì dré dhi: Mì kàdré àmi ki tà kisù tà kàdrì ro ngóro dré kitswálé àmi sè ko dhi tíni ko. Be ró dhi, mì kàdré àmi ki tà kisù tògyá sè, ngóro Giká dré tà ka'ika'í fèle àmi àlo àlo títi dhi ì dré dhi tíni.

⁴ Ama àlo àlo títi dhi ì rúbhá íbe àlo. Di, rúbhá nda ína kígá íbe bí, ìndi kígá nda ì adré ázi twátwa dhi ki 'o.

⁵ Kókpà kòdhi tíni, áma zyandre dhi i, mà amú ru atsálé rúbhá àlo ró Krísto na, ìndi áma títi dhi ì rúbhá àlo nda ni kígá 'i.

⁶ Ama àlo àlo títi dhi i, mà kisù rìnyí twátwa dhi i, ngóro Giká dré áyi togó tani bhàle áma rú dhi tíni. Di dhyà àlo kòkisù rìnyí adrézó Giká ni kúlí longó pròfètà àdhyà tíni dhi, kàdré kúlí nda ni longó ngóro Giká dré tà ka'ika'í fèle drá dhi tíni.

⁷ Dhyà àzya kòkisù ína rìnyí adrézó tà 'o mónní ì dré dhi, kàdré áyi fe adrélé tà nda ki 'o. Dhyà àzya kòkisù ína rìnyí adrézó mónní ki tadhá dhi, kàdré áyi fe adrélé àyi nda ki tadhá.

⁸ Dhyà àzya kàdré ína mónní ki kodzó dhi, kàdré áyi fe adrélé àyi nda ki kodzó. Dhyà àzya kàdré ína ngá fe mónní ì dré dhi, kàdré ngá nda ki fe togó dóro sè. Dhyà àzya kàdré ína mónní ki drì ko dhi, kàdré àyi nda ki drì ko togó wáyi sè. Dhyà àzya kàdré ína mónní ki kizà bha dhi, kàdré àyi nda ki kizà bha togó kàni sè.

Lèle ni tà

⁹ Lè mì kàdré mónní ki le togó wáyi sè, túrúpfú àko. Mì kàdré tà kònzi ga, adrézó tròle tà dóro rú.

¹⁰ Mì kàdré ru le àmi kòfalèsè ngóro adrúpi i tíni. Mì kàdré láti nda adrézó àmi ki adrúpi ki lindrì bha àmi kòfalèsè.

¹¹ Mì kàdré tà 'o togó wáyi sè, adrézó tòbvo ró ko. Be ró dhi, àmi ki togó kàdré ína àtsi ró adrézó tà 'o Mírì dré akódhi ni màràbà tíni.

¹² Mì kàdré lenzélé, adrézó mǐ bha Giká véna. Mì kàdré togó tsi, mì dré adrerà'a kizà nya dhi 'á. Mì kàdré àmi ki fe adrélé tà zi Giká tí landè àko ró.

¹³ Mì kàdré àmi ki ngá lanzí mónnyá Giká àdhyà adrébhá lemerè ro dhi ì dré. Mì kàdré mónní ki ka'í dòle àmi véna togó dóro sè.

¹⁴ Mì kàdré tà tani zi Giká tí mónnyá adrébhá àmi ki mǐ pfo dhi ì dri. Ayiya, mì kàdré tà tani zi àyi nda ì dri, mì kòtatrí àyi ko.

¹⁵ Mì kàdré lenzélé túmání mónnyá adrébhá lenzélé dhi íbe. Mì kàdré kpà àwó ngo túmání mónnyá adrébhá àwó ngo dhi íbe.

¹⁶ Mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà kisù, adrézó ngá àlo ró àmi kòfalèsè. Mì kàdré drikàdrì ro ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ru su mónní tàko íbe. Mì kàdré kpà àmi ki no tògyabhá ro ko.

¹⁷ Mì kàdré tà kònzi logó tà kònzi 'òle àmi rú dhi tí ko. Mì kàdré tà adrébhá dóro mónnyá títi ì mìlèsè dhi ki nda 'òle.

¹⁸ Kòkítswá dhi, tà títi mì dré adrélé 'òle dhi ì sè dhi, mì kàdré tà kìdrìkìdrì líkí àmi kòfalé mónnyá títi dhi íbe.

¹⁹ Ama arúpi má dré lèle tò ni ì, dhyà àlo kò'o tà kònzi àmi rú dhi, mì kòlogó tà kònzi nda ni vúdrì drá ko. Be ró dhi, mì kòtayí láti Giká dré adrézó áyi kombà tadhá. Tàko ko, Mírì adré tàá áyi Kúlí na dhi: «Má ni mónní ki tà kònzi ki vúdrì logó àyi dré dhi ma. Má ni tà logó àyi dré tà ì dré 'òle dhi ì tí dhi ma.»*

²⁰ Di, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni:

«Àmi kàribhá kàdré tàbirì íbe dhi, mí kàdré ngá fe akódhi dré nyàle.

Akódhi kàdré yì lovó íbe dhi, mí kàdré yì fe akódhi dré mvùle.

Tàko ko, mí kàdré 'òá kònini dhi, mí ni kanyò fe akódhi dré ngóro àtsíkèle dàle akódhi dri dhi tíni.»†

* 12:19 12:19 A kònò Dütèrònómè 32:35. † 12:20 12:20 A kònò Tògyakúlí 25:21-22.

²¹ Dì mí kòtàyí mí tà kònzi dré adrélé lavulé dhi ko. Be ró dhi, mí kàdré mína tà kònzi lavú tà dóro mí dré adrélé 'òle dhi i sè.

13

Ama ki bhàma mónnyá àma drìle dhi ki rìnyí zàle dhi

¹ Adré leá dhi, móndí àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki bha mónnyá àyi drìle dhi ki rìnyí zàle. Tàko ko, rìnyí adrézó òpì nya dhi ngá ìna Giká vélèsè. Akódhi bhà kpà mónnyá adrèbhá òpì nya nda ì adrélé ópì ro dhi nì.

² Asà dhi, dhya ángùdhi adrélépi ligilé ópì í drìle dhi rú dhi, adré ìna ligilé tà Giká dré bhàle nì dhi rú. Dì dhya adrélépi 'òá kònini dhi adré Giká nì tàbvó tàma asé àyi tàndi dri.

³ Tà bàti ró dhi, mónnyá adrèbhá tà dóro 'o dhi ì adré ópì àyi drìle dhi ki ro dhi àyi ko. Be ró dhi, mónnyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi ì adré àyikya ópì àyi drìle dhi ki ro dhi àyi. Dì mí kàdré ópì mí drìle dhi nì le ròle ko dhi, mí kàdré tà dóro 'o, akódhi kòbhàró àmi tà kuru be dhi bvó.

⁴ Tàko ko, akódhi nda Giká nì àzi 'òlepi 'i, kàdréro àmi 'o dóro be dhi bvó. Dì, mí kàdré mína tà kònzi 'o dhi, lè mí kàdré ngá ro. Angyá ko, ópì nda rìnyí ìbe adrézó tà ño móndí ì dri. Akódhi Giká nì àzi 'òlepi 'i, kàdréro tà ño dhya adrélépi tà kònzi 'o dhi dri, adrézó Giká nì kòmbà tadhá drá be dhi bvó.

⁵ Adré dì leá dhi, mí kàdré àmi ki bha mónnyá àmi drìle dhi ki rìnyí zàle. Dì, mí kàdré ngbà 'i 'òá kònini, à kòjoró tà àmi dri ko dhi sè ko. Mì kàdré kòkpa 'òá kònini, àmi ki togó kàròkìró àmi ko dhi sè.

⁶ Tà nda sè dhi, lè mí kàdré kpà mèdáyì gi be. Tàko ko, mónnyá àmi drìle dhi ì Giká nì àzi 'obhá, adrèbhá àyi ki fe adrélé àzi nda nì 'o dhi 'i.

⁷ Mì kàdré dì dhya ángùdhi nì màri mí dré adrézó ába dhi nì logó akódhi dré. Màri nda kàdré mèdáyì gima nì tà sè dhi, mí kàdré mèdáyì nda nì gi. Kàdré tákisi àzaya gima nì tà sè dhi, mí kàdré tákisi nda nì gi. Kàdré móndí ki róma nì tà sè dhi, mí kàdré àyi nda ki ro. Kàdré móndí ki lindri bhàma nì tà sè dhi, mí kàdré àyi nda ki lindri bha.

Tà àzaya tadhále lèle ni tà dri dhi

⁸ Lè mí kàdré dhya àlo nì màri ìbe àmi rú ko, kàdré ngbà 'i màri adrézó ru le àmi kòfalèsè dhi 'i ko dhi. Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi àyi àzaya nì le dhi 'o tà títi tàtrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi ì dre.

⁹ Tòlì tàtrítrí kúlí na dhi ì adré tàà dhi: «Mí kò'o múná tà ko, mí kòpflu móndí dràle ko, mí kòkugù ngá ko, ìndì mí kòbhà móndí ki ngá lovó ko.»* Dì tòlì nda ì tòlì àruka títi dhi ìbe dhi ì adré ru kisú tà tòlì àlo kònidhi dré adrélé tàle dhi nì ta kòdhyà: «Mí kàdré àmi àzaya nì le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi nì le dhi tìni.»†

¹⁰ Dhya adrélépi àyi àzaya nì le dhi kitswá ìna tà kònzi 'o akódhi rú bwá ko. Dì asà dhi, dhya adrélépi àyi àzaya nì le dhi adré tà títi tàtrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki 'o kitswálé títi.

Adrema gànzi ró Krísto ni agòma ni tà sè dhi

¹¹ Lè mí kàdré tà nda kòdhi ki 'o togó wáyi sè, mí dré lókyá àndrò kònidhi nì nìle be dhi sè. Lókyá mí dré ngázo ayí 'asé dhi kitswá dre. Tàko ko, lókyá mà dré dra lídrì kóná vésè kólyá dhi nì kisúzo dhi atsá ànyi lavulé lókyá mà dré kìdhózo Yésu nì ka'í dhi rúsè dre.

¹² Ngá adré 'òle wàle, ìndì kítú adré 'òle apfòle. Adré dì leá dhi, mà kòtingá àma rúsè tà adrélé 'òle tìnimvá na dhi ì, àdzú ngá ngádra àdhyà ki tosózó àma rú kòdhyà.

¹³ Mà kàdré atsílè ngádra 'àsè ngóro dré kitswálé dhi tìni. Dì, mà kògò adrélé tatsílè gwányá wáyá ki tà 'obe, wá tsibe, ndòtò tà 'obe, tà swà 'obe, lawàbe, ìndì lovó kònzi bhabe móndí ì rú dhi ko.

¹⁴ Be ró dhi, mí kàsò àmikya Mírì Yésu Krísto àmi rú. Mì kòtàyí kpà àmi adrélé kisúá ngalè mì nì lovó kònzi àmi ki rúbhá kya ki 'o ngíni ya dhi ko.

14

Ama ki adrúpi ki tàbvó tàma ko dhi

¹ Mì kàdré mónnyá adrèbhá tà ka'íka'í ìbe yàvò dhi ki ka'í. Dì, mí kàdré àmikya àyi nda ki ndrì tà ì dré adrélé nòle dóro yà, kó ngalè kònzi yà dhi ì sè ko.

² Tàko ko, dhya àlo nì tà ka'íka'í sè dhi, adré ngá títi dhi ki ka'í nyàle. Dì, dhya àzaya tà ka'íka'í ìbe yàvò dhi adré ìna ngbà 'i ngábì ki ka'í nyàle dhi kòdhyà.

* 13:9 13:9 A kònò Pfòma 20:13-17; Dùtèrònómè 5:17-21. † 13:9 13:9 A kònò Lèvitikè 19:18.

³ Adré di leá dhi, dhya adrélépi ngá títi dhi ki nya nda kàdré dhya adrélépi ngá àruka ki nya ko nda ni ayizé ko. Kókpá kòdhi tíni, dhya adrélépi ngá àruka ki nya ko nda kàdré tà bha dhya adrélépi ngá títi dhi ki nya nda dri ko. Angyá ko, Giká ka'í akódhi nda dre.

⁴ Di, mí tá mína àdhi 'i, adrélé mómí àzya ni mārābā ni tàbvó ta ni? Mārābā nda kàdré áyi totó áyi tà ka'íka'í na yà, kó ngalè kàdré dhèle yà dhi, tà nda adrè akódhi ni tàndi ni míri ni no kòdhiya. Tà bàti ró dhi, akódhi nda ni áyi totó tàtā. Tàko ko, Míri rinyí íbe kitswázó akódhi ni 'o adrélé áyi totó tàtā.

⁵ Aruka ni, dhya àlo adrè kítú àlo dhi ni no kàdrì kítú àruka ki lavú. Di, dhya àzya adrè ína kítú títi dhi ki no díri. Adré di leá dhi, mómí àlo àlo títi dhi í kàdré tà í dré adrélé nòle tà bàti ró dhi ki ka'í togó wáyi sè.

⁶ Dhya adrélépi kítú àlo dhi ni no kítú kàdrì ro dhi, adrè 'oá kònini kitswázó lindrì fe Míri dré. Dhya adrélépi ngá títi dhi ki ka'í nyàle dhi, adrè 'oá kònini kitswázó lindrì fe Míri dré. Angyá ko, adrè àwoyà ta Giká dré ngá nda ki tà sè. Dhya adrélépi ngá àruka ki ka'í nyàle ko dhi, adrè kpà 'oá kònini kitswázó lindrì fe Míri dré. Adré kpà àwoyà ta Giká dré ngá í dré adrélé nyàle dhi ki tà sè.

⁷ Tàko ko, àma àmakya lídrì íbe àma ki tàndi í dré ko. Mà adrè kpà dràle àma ki tàndi í dré ko.

⁸ Mà kàdré lídrì íbe dhi, mà adrè ába kitswázó lindrì fe Míri dré. Mà kàdré kó dràle dhi, mà adrè dràle kitswálé lindrì fe Míri dré. Dì mà kàdré lídrì íbe yà, kó ngalè mà kàdré dràle yà dhi, àma títi dhi í Míri àdhya 'i.

⁹ Tà nda kòdhi sè dhi, Krísto drà gò dré adrízó, í kàdréro mómíyá títi lídrì ro ìndi dràbhá dre dhi ki Míri ro be dhi bvó.

¹⁰ Dì mí ró dhi, mí adrè mína àmi adrúpi ni tàbvó ta àdho tà sè? Kó ngalè, mí adrè àmi adrúpi ni ayizé àdho tà sè? Tàko ko, àma títi mà ni pfo àma ki totó Giká kandrà, kòtáro àma ki tàbvó be dhi bvó.

¹¹ Tàko ko, Giká ni Kúlí adrè táá dhi:

«Ma, Míri lídrì ro ni, má adrè táá tà bàti ró dhi:

Mómíyá títi dhi ki àyi ki kórókó títi má kandrà.

Mómíyá títi dhi ki táá àyi ki tàndi ki ti sè dhi, ma Giká 'i.»*

¹² Dì àsà dhi, àma àlo àlo títi dhi í, mà ni àma ki tàndi ki tà ta Giká kandrà.

Ama ki adrúpi ki 'oma ledhéle ko dhi

¹³ Dì àsà dhi, lè mà kògò vélé àma ki adrúpi ki tàbvó ta àma kòfalésè ko. Be ró dhi, mí kònò dóro, mí kò'oró tà àlo kitswálépi àmi ki adrúpi ni 'o dhèle tàkonzi na dhi ko.

¹⁴ Ma adrélépi Míri Yésu na ni, má adrè ka'íá tàle dhi, ngá àlo kitswá adrélé ndí ró áyi tàndi ni tà sè ko. Dì, dhya àlo kàdré ngá àlo dhi ni no ndí ró dhi, ngá nda ína ndí ró akódhi dré bàti.

¹⁵ Mí kàdré kizà fe àmi adrúpi dré ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè dhi, kòdhi mí adrè vélé tà 'o lèle sè ko. Lè mí kòkizá àmi adrúpi Krísto dré dràzo àsà nda ni tà ka'íka'í, ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè ko.

¹⁶ Mí kòfè kpà láti mómí í dré kitswázó ngá mí dré adrélé nòle dóro dhi ni tà ta kònzi dhi ko.

¹⁷ Tàko ko, Giká ni Opì, tà adrézó ngá nya ìndi ngá mvu dhi 'i ko. Be ró dhi, Giká ni Opì nda ína tà adrézó tà gyàgya 'o, adrézó tà kídrikídri íbe, adrézó kpà arí Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi íbe dhi 'i.

¹⁸ Dhya àngùdhi adrélépi Krísto ni tà 'o kònini dhi ni tà ni adrè dóro Giká mílèsè, ìndi mómí í mílèsè.

¹⁹ Dì àsà dhi, lè mà kàdré láti nda adrézó tà kídrikídri íbe àma kòfalé, adrézó kpà ru tímà àma ki tà ka'íka'í na.

²⁰ Mí kòpfu Giká ni àzi mányàngá ni tà sè ko. Bàti, mányàngá títi dhi í dóro lavúlé. Dì, mí kàdré àmi adrúpi ni 'o dhèle ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè dhi, ngá nda ni nyàma atsá ína tà kònzi ró mí dré.

²¹ Dóro ni, mí dré zà nyàle yà, vínò mvùle yà, kó ngalè tà àzya 'òle yà dhi ko dhi, tà nda kàdré àmi adrúpi ni 'o dhèle dhi.

²² Dì tà àngùdhi mí dré adrélé ka'íle dhi, mí kàdré tà nda ni líkí àmi kòfalé Giká be. Kólénzé dhya adrélépi tà bha áyi tàndi dri tà í dré ka'íle dhi ni tà sè ko dhi dré!

²³ Dì, dhya àlo kàdré ína tà kayi í léna ngá í dré adrélé 'òle nyàle dhi ni tà sè gò, adrézó ngá nda ni nya dhi, Giká ni tà bha akódhi nda dri. Tàko ko, akódhi adrè tà 'o tà ka'íka'í sè ko. Tà bàti ró dhi, tà àngùdhi adrélé 'òle tà ka'íka'í sè ko dhi, tàkonzi 'i.

* 14:11 14:11 A kònò Esáyá 45:23.

15

Tà adrébhá àma kí adrúpi kí togó 'o kinilé dhi kí 'òma

¹ Lè ama adrébhá rinyi ró ama kí tà ka'ika'í na dhi i, mà kàdré móndyá tà ka'ika'í íbe yàya dhi kí tà yàya do ama kí togó na. Mà kàdré tà adrébhá àma kí togó 'o kinilé dhi kí 'o kòdhyà ko.

² Be ró dhi, àma àlo àlo títi dhi i, mà kàdré tà adrébhá àma kí adrúpi kí togó 'o kinilé dhi kí 'o kòdhyà, mà kàdréro àyi kí 'o dóro, adrézó àyi kí tímà àyi kí tà ka'ika'í na be dhi bvó.

³ Angyá ko, Kristo ni tàndi 'o tá ina tà adrébhá tá àyi togó 'o kinilé dhi i ko. Ngóro Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi tíni: «Làdhá móndí ì dré adrélé dhàle mí rú dhi ì adhé má dri dre.»*

⁴ Tàko ko, tà títi atú tisile Giká ni Kúli na dhi i, à tisi kitswázó àma kí tadhá, ìndi àma kí tímà àma kí tà ka'ika'í na, mà kàdréro togó tsi, adrézó mǐ bha Giká véna be dhi bvó.

⁵ Giká nda adré àma kí 'o togó tsi, adrézó àma kí tímà àma kí tà ka'ika'í na dhi ni. Dì akódhi kòfè kpà àmi adrélé ngá àlo ró àmi kòfalésè, ngóro Yésu Kristo dré tadhálé àmi dré dhi tíni,

⁶ mǐ kòkítswaró Giká, àma kí Mírì Yésu Kristo ni Atá ni rú bha kùle togó àlo sè ìndi kúli àlo sè be dhi bvó.

Yésu Kristo atsá màràbà ro móndyá títi dhi ì dré

⁷ Dì ásà dhi, mǐ kàdré ru ka'í àmi kòfalésè, ngóro Kristo ni tàndi dré àmi kí ka'ile dhi tíni, kitswázó mìlanzilanzì fe Giká dré dhi bvó.

⁸ Tàko ko, má adré tàà àmi dré dhi: Kristo atsá Yúdá ànzi kí màràbà ro Giká ni tà bàti ni tà sè, kitswálé tà Giká dré tà lazilé àyi kí tábhi ì dré dhi kí 'o títi,

⁹ móndyá sùrú twá ro dhi ì kòkítswaró kpà Giká ni rú bha kùle akódhi ni togó dóro sè be dhi bvó. Ngóro Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi tíni:

«Ásà dhi, má ni àmi rú bha kùle móndyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé, adrézó longó ngo àmi rú sè.»†

¹⁰ Kúli nda adré kpà tàà dhi:

«Àmi sùrú twá ro ni ì, mǐ kàdré lenzélé túmání móndyá Giká àdhyà íbe wà!»‡

¹¹ Adré kpà tàà dhi:

«Àmi títi sùrú twá ro ni ì, mǐ kàdré Mírì ni rú bha kùle wà!

Àmi móndyá títi ni ì, mǐ kàdré akódhi ni tà bha kuru!»§

¹² Esáyà adré kpà tàà dhi:

«Dhya àlo Yésè ni kómvo lésè dhi ni apfò kitswálé òpì nya sùrú títi dhi ì dri.

Móndyá sùrú twá ro dhi kí mǐ bha akódhi véna.»*

¹³ Giká adrézó mǐ bha ásà dhi kòfè kólénzè ì gale tà kídrikídri be àmi léna bí, mǐ dré adrélé akódhi ni ka'í dhi sè, mǐ kàdréro véle mǐ bha akódhi véna lavulé Tírì Lólo ni rinyi sè be dhi bvó!

Pòlo ni àzi móndyá sùrú twá ro dhi ì véna dhi

¹⁴ Àma adrúpi i, àma tàndi má adré ka'íà tàle dhi, mǐ ga àmikya tà dóro sè bí, tà nǐni sè bí, ìndi mǐ kitswá ru kodzò àmi kòfalésè bwá.

¹⁵ Dì, tágba kònini dhi, má tisi tà àruka kòdhi ì àmi dré tíri àko, kitswázó tà nda kí 'o agalé àmi léna dhi bvó. Tàko ko, Giká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi,

¹⁶ bhà ma adrélé Yésu Kristo ni àzi 'òlepi ró móndyá sùrú twá ro dhi ì véna. Má adré di tà 'o kòwánà àdhyà tíni, adrézó Giká ni Rúbí Tani longó, móndyá sùrú twá ro nda ì kàdréro ngá fèle mòbòmà ro kitswálépi Giká mìlésè, Tírì Lólo dré bhàle adrélé lólo akódhi dré dhi ì tíni.

¹⁷ Dì ásà dhi, má adré àma dri bha kuru Yésu Kristo na, àzi má dré adrélé 'òle Giká dré nda ni tà sè.

¹⁸ Dì, má kitswá mána tà àzya ta ko, kàdré ngbà 'í tà Kristo dré 'òle má sè móndyá sùrú twá ro dhi kí adrizo Giká ni kúli ka'í 'òle dhi 'i ko dhi. 'O tà nda kònini kúli ì dré afèle má dré tàle dhi ì sè, tà í dré afèle má dré 'òle dhi ì sè,

¹⁹ tà twátwa líntriga ró dhi kí rinyi sè, ìndi Tírì Lólo ni rinyi sè. Dì má longó Kristo ni Rúbí Tani nda kídholé Yèrusalémà na tsàle byá bvó Ilirikó àdhyà na.

²⁰ Angyá ko, ma tà ngbú lovó íbe tò lizo Rúbí Tani nda ni longó àrà Kristo ni tà yizo rè ko dhi ì 'ásè, má kòtobhàro ngá dzópá dhyà àzya dré bhàle dhi dri ko.

* 15:3 15:3 A kònò Longó ì 69:10. † 15:9 15:9 A kònò Longó ì 18:50; 2 Sàmùwélé 22:50. ‡ 15:10 15:10 A kònò Dütèrònómè 32:43. § 15:11 15:11 A kònò Longó ì 117:1. * 15:12 15:12 A kònò Esáyà 11:10.

²¹ Ngóro Giká ni Kúli dré adréle tàle dhi tîni:
«Móndyá akódhi ni tà longózó àyi dré rè ko dhi ki akódhi ni no.
Móndyá akódhi ni tà yibhá rè ko dhi ki akódhi ni tà àndu ni.»†

Pòlo lè tsàle Rómà na

²² Vésè be bí, àzi nda kíkí tá láti má dré lizo àmi ki no ko dhi nì.

²³ Dì, nyànomvá dhi, má 'o àzi mána bvò kòni i 'àsè dhi akílè títi dre. Kóná bí, ma tá lovó íbe tò lizo àmi ki no.

²⁴ Mì má adré mì bha àmi ki nòzo má dré lavurá'a lile bvò Esèpányà àdhya na dhi 'á, mà kòkítswáró lenzélè tùmáni àmi íbe lókyá tsà sè. Amvolásà dhi, mì ni kitswá áma ledé má dré lizo Esèpányà na.

²⁵ Dì, nyànomvá dhi, má adré mána lile Yèrúsalmà na, kitswálé ngá adzi móndyá lólo Giká àdhya i dré.

²⁶ Tàko ko, móndyá ka'ìbhá Màkèdòníyà na ìndì Akáyà na dhi ì nò tá dóro ni, ì dré ngá lokólé fèle lemerèbhá móndyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi ì kòfalé dhi i dré dhi.

²⁷ Àyi nda ì kisú tá tà nda 'òle dhi àyi. Dì, tà bàti ró dhi, àyi tá móndyá nda ki màri íbe. Tàko ko, móndyá sùrú twá ro dhi ì kòkisú tà tani Tírì Lólo dré fèle Yúdà ànzi i dré dhi tùmáni àyi íbe dhi, àyi màri Yúdà ànzi nda kya íbe. Adré di léá dhi, móndyá sùrú twá ro nda ì kàdré àyi ki ngá lanzí Yúdà ànzi nda i dré.

²⁸ Dì má kàdzi ngá fèle nda ì àyi dré gò, àzi nda ni 'òzo akílè títi dre dhi, má ni láti do lavuzó àmi tasè gò, ìle Esèpányà na.

²⁹ Má nì tàle dhi, lókyá má dré dra tsàzo àmi véna dhi sè dhi, má ni tsa Krísto ni tà tani íbe bí dhi be.

³⁰ Áma adrúpi i, má adré àmi ki kodzó àma ki Mírì Yésu Krísto ni rú sè, ìndì lèle Tírì Lólo àdhya sè, mì kàdréró tà zi Giká tí má dré, adrézó àdzu bhu tùmáni má be.

³¹ Mì kàdré tà zi tíá, kàpáró ma móndyá ka'ìbhá ko Yúdáyà na dhi ì drígàsè be dhi bvò. Mì kàdré kpà tà zi, móndyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi ì kòka'iró tà má dré adréle 'òle àyi dré dhi be dhi bvò.

³² Dì Giká kòlè dhi, má ni tsa àmi véna arí be bí gò, mà dré kitswázó lovólé tsà tùmáni àmi íbe.

³³ Giká adrélepi tà kàdríkàdri fe dhi kàdré tùmáni àmi íbe títi! Kàdré kòni.

16

Pòlo ni mòdo fema móndí twátwa i dré dhi

¹ Má lè áma ki amvúpi Fòwìbè ni tà tadhálé àmi dré. Akódhi nda màràbà Ekèlézyà Kèkùréyà na dhi àdhya 'i.

² Má adré léá dhi, mì kòka'ì akódhi dòle dóro Mírì Yésu ni rú sè, ngóro dré kitswálé móndyá lólo Giká àdhya i sè dhi tîni. Mì kòledé kpà akódhi tà àngúdhi dré adrézó lovó ni íbe dhi sè be. Angyá ko, akódhi ni tàndi ledé móndí bí dhi i dre. Ledé kókpà ma 'í.

³ Mì kòfè mòdo Pírìsíkà i dré Akílà be. Àyi nda ì áma àziàmú Yésu Krísto na dhi 'i.

⁴ Í ka'í tá àyi ki tàndi ki lídrì fèle adréle ànyi dràdrà mìle, kitswázó áma tidrì dhi bvò. Dì má adré ngbà 'i àwoyá fe àyi dré ma kalóma ko. Ekèlézyà títi móndyá sùrú twá ro dhi kya ì adré kókpà àwoyá fe àyi dré.

⁵ Mì kòfè kpà mòdo móndyá Ekèlézyà àdhya adrébhá ru kimó àyi ki dzó na dhi i dré be. Mì kòfè mòdo áma arúpi Epènéto, má dré lèle tò dhi dré be. Akódhi nda tà dhya Krísto ni ka'ilepi drìdrì bvò Asiyá àdhya na dhi 'i.

⁶ Mì kòfè mòdo Màríyà, àzi 'òlepi landèzo àmi dré dhi dré be.

⁷ Mì kòfè mòdo Andrònìkò i dré Yùniyà be be. Àyi nda ì áma aró, mà dré tá adrézó tùmáni àyi íbe bàdzó na dhi 'i. Àyi kpà móndí kàdrì àpòstolò ì kòfalé dhi 'i. Í ka'í tá kpà Krísto drìdrì má kandrà.

⁸ Mì kòfè mòdo áma arúpi Apìllyátò, má dré lèle Mírì na dhi dré be.

⁹ Mì kòfè mòdo Urùbànò, áma ki àziàmú Krísto na dhi dré be. Mì kòfè mòdo áma arúpi Sàtàkìsà, má dré lèle tò dhi dré be.

¹⁰ Mì kòfè mòdo Apèlè, àyi tà ka'ìka'ì Krísto na dhi ni tadhálépi ngádra 'á dhi dré be. Mì kòfè mòdo móndyá Àrìstòbulò ni dzó na dhi i dré be.

¹¹ Mì kòfè mòdo áma aró Eròdíyò dré be. Mì kòfè mòdo móndyá Mírì Yésu ni ka'ìbhá Nàrùkìsò ni dzó na dhi i dré be.

¹² Mì kòfè mòdo Trifáyìnà i dré Trifósà be be. Àyi nda ì tòkó adrébhá Mírì ni àzi 'o landèzo dhi 'i. Mì kòfè mòdo áma arúpi Pèrùsì, má dré lèle tò dhi dré. Akódhi nda tòkó àzya adrélepi Mírì ni àzi 'o togó wáyi sè dhi 'i.

† 15:21 15:21 A kònò Esáyà 52:15.

¹³ Mì kòfè mòdo Rúfù, Mírì dré zàle dhi dré, ìndì andre ni adrélépi kókpà áma andre ró dhi dré be.

¹⁴ Mì kòfè mòdo Àsikùrítò dré, Fèlègónà dré, Erùmè dré, Pàtróbà dré, Erùmà dré, ìndì àma ki adrúpi adrèbhá àyi ìbe dhi ì dré be.

¹⁵ Mì kòfè mòdo Filòlógò dré, Yùlíyà dré, Nèrèwù dré amvúpi ni be, Olípà dré, tùmání mómnyá títi Giká àdhya adrèbhá àyi ìbe dhi ìbe.

¹⁶ Mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalèsè lèle sè. Ekèlèzyà títi Kristo àdhya ì fè kókpà mòdo àmi dré.

Tà tàle kùdù ro mómnyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi ì

¹⁷ Ama adrúpi ì, má adrè àmi ki kodzó, mì kàdréro àmi ki líkí mómnyá adrèbhá àmi ki 'o ru lanzí àmi kòfalèsè dhi ki tà sè. Ayi nda ì adrè tà twá tadhá tà mì dré kisulé dhi ì rúsè, adrézó mómndí àruka ki 'o ledhélé tàkonzi na. Mì kàdré adrélé twá àyi rúsè.

¹⁸ Tàko ko, mómnyá làsú be kònini nda ì adrè àma ki Mírì Yésu Kristo ni tà 'o akódhi ni màràbà ì tíni ko. Be ró dhi, àyi àyikya màràbà àyi ki tàndi ki lovó kya 'i. Ì adrè kúlí kìnìkìni ki ta túrúpú kúlí ìbe, adrézó mómndí tà nibhá ko dhi ki lítí.

¹⁹ Di, kàdré ìna àmi ki tà sè dhi, mómnyá títi dhi ì yi tàle dhi, mì adrè Mírì ni kúlí ka'ì 'òle ngíni ya dhi 'i. Má adrè di lenzélé àmi ki tà sè. Di, má adrè léá dhi, mì kàdré tògya ró tà dóro ki tà sè, adrélé kpà tà àko àmi rú tà kònzi ki tà sè.

²⁰ Tayí ngbà 'í lókyá tsà, Giká adrélépi tà kùdrikùdri fe dhi dré àmi ki fèzo Sàtánà ni ató àmi ki pá zàle.

Ama ki Mírì Yésu kòbhà àyi togó tani àmi rú!

²¹ Ama àziàmú Tímòtèyò fè mòdo àmi dré. Lùkiyò, Yàsónà, ìndì Sòsipàtrò adrèbhá áma aró ro dhi, ì fè kpà mòdo àmi dré.

²² Ma, Tèrùtiyò wàragà kònìdhi ni tisilepi ni, má adrè mòdo fe àmi dré Mírì ni rú sè.

²³ Gáyò, àma ki ka'ìlepi dòle àyi dzó na mómnyá títi Ekèlèzyà àdhya ìbe dhi, fè mòdo àmi dré. Erástò bhàandre kònìdhi ni làfa líkìlépi dhi, tùmání àma ki adrúpi Kùwàrùtò be dhi ì fè kpà mòdo àmi dré. [

²⁴ *]

Giká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi

²⁵ Rúku kàdré Giká dré! Akódhi rinyí ìbe kitswázó àmi ki timbà àmi ki tà ka'ìka'ì na, Yésu Kristo ni Rúbí Tani má dré adrélé longolé dhi sè, ngóro Giká dré tà ni zùle kínó lésè dhi ni tadhálé dhi tíni.

²⁶ Nyànomvá dhi, Giká adrélépi kóná vèsè kólyá nda 'o tà nda apfòle ngádra 'á tà pròfétà ì dré tisile àyi Kúlí na dhi ì sè, kitswálé mómndí sùrú títi ì lésè dhi ì kòka'ìro akódhi, adrézó kpà akódhi ni kúlí ka'ì 'òle be dhi bvó.

²⁷ Milanzìlanzi kàdré Giká àlo kwákwá tògya ró nda dré Yésu Kristo sè kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

* **16:24 16:24** Wàragà Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Ama ki Mírì Yésu Kristo ni togó tani kàdré àmi ìbe. Kàdré kònini.]

Wárágà Pólò dré tisile Kòrítòbhá i dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ìbhá Kòrítò na dhi i dré dhi ni àlo 'i. Kòrítò nda tá bhàandre kàdrì Gíríkì kya ki àlo 'i, ìndì bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Akáyà àdhya drìle dhi 'i. Mòndí bí bhàandre nda na dhi ì adré tá ngá gí ìndì ngá lagí, adrézó gíkà tàko ki lindrì bha, adrézó tògyá nda nìle. Ayi bí dhi ì adré tá kpà atsilé swà ro ndòtò tà 'obe. Pólò tsa tá Rúbí Tani longó gò Ekèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrerà'a àyi atsi andre ni rì to dhi 'á (Tà 'òle dhi ì 18:1-17).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó mónnyá ka'ìbhá dhi ki drì ta tà twátwa apfòbhá àyi kòfalé dhi ì sè. Adré àyi ki kodzó tà ì dré tá adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi kì tà sè, ndòtò tà àyi kì àruka ì dré tá adrélé 'òle dhi ni tà sè, ìndì tà ì dré tá adrézó tàbvó ta àyi kòfalésè dhi kì tà sè. Adré kpà tà tadhá àyi dré tà twátwa ì dré tá lizilé dhi ì dri: làmó ni tà, manyàngá fèle gíkà tàko ì dré dhi ni nyàma ni tà, àgo ki tà tòkò ìbe lisàmbò na dhi, manyàngá Mírì àdhya ni tà, tà tani Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi kì tà, lèle ni tà, Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà, ìndì mónnyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi kì tà.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki àtìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì àwoyá fèma Kòrítòbhá kì tà sè dhi (1:1-9)
- 2) Tà mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré adrézó ru lanzí àsà dhi ì (1:10-4:21)
- 3) Ndòtò tà mónnyá ka'ìbhá ì kòfalé dhi (5:1-13)
- 4) Tà ì dré adrézó tàbvó ta àyi kòfalésè dhi ì (6:1-20)
- 5) Làmó ni tà (7:1-40)
- 6) Gíkà tàko kì tà (8:1-11:1)
- 7) Ago kì tà tòkò ìbe lisàmbò na dhi, ìndì manyàngá Mírì àdhya ni tà (11:2-34)
- 8) Tà tani Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi ì (12:1-14:40)
- 9) Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè, mónnyá dràbhá dre dhi kya ìbe dhi kì tà (15:1-58)
- 10) Làfa lokólé Ekèlézyà Yèrusalémà na dhi dré dhi, ìndì kúlí kùdù (16:1-24)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Gíkà dré azilé adrélé Yésu Krísto ni àpòstolò ro ngóro í dré lèle dhi tíni dhi, túmání àma kì adrúpi Sòsèténè be dhi.

² mà adré wárágà kònìdhi ni tisi Ekèlézyà Gíkà àdhya Kòrítò na dhi dré, àmi Gíkà dré bhàle twá adrélé mónnyá lólo ìna ì ró Yésu Krísto na dhi ì dré. Gíkà azí àmi adrélé lólo túmání mónnyá títi àrà títi ì 'àsè adrébhá àma kì Mírì Yésu Krísto ni zì àyi kì Mírì ro dhi ìbe. Bàti, akódhi nda Mírì àyikya 'i, ìndì àmakya 'i.

³ Gíkà àma kì Atá ì Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhá àyi kì togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Tà tani mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré kisùlé Krísto na dhi ì

⁴ Má adré ngbú adrélé àwoyá ta àma Gíkà dré àmi kì tà sè, dré àyi togó tani bhàle àmi rú Yésu Krísto na dhi sè.

⁵ Tàko ko, mì dré adrélé Yésu Krísto na dhi sè dhi, Gíkà 'o àmi gàle tà tani títi dhi ì sè, àmi kì kúlí tàma na ìndì àmi kì tà nìma na.

⁶ 'O tà nda àmi lèna kònìni tadházóá dhi, Krísto ni tà mà dré longólé gò mì dré ka'izoá dhì tà bàti 'i dhi.

⁷ Asà dhi, tà tani Gíkà dré adrélé fèle dhi kì àlo pì àmi ko, mì dré adrerà'a àma kì Mírì Yésu Krísto ni agòma leté lovó sè dhi 'á.

⁸ Akódhi ni àmi kì timbà àmi kì tà ka'ika'í na tsàle lókyá kùdù sè nì, mì kàdréro tà àko àmi rú kítú àma kì Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

⁹ Gíkà àmi kì azilèpi ru amú àyi Mvá, àma kì Mírì Yésu Krísto be nda, kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè.

Tà mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré adrézó ru lanzí àsà dhi ì

¹⁰ Ama adrúpi ì, mà adré àmi kì kodzó àma kì Mírì Yésu Krísto ni rú sè: Àmi títi, mì kàdré ru yì àmi kòfalésè, mì kàdréro ru lanzí àmi kòfalésè ko, be ró dhi, mì kàdréro ngá àlo ró kitswálé títi, tà mì dré adrélé kisùle dhi ì sè, ìndì tà mì dré adrélé lèle 'òle dhi ì sè.

¹¹ Àma adrúpi ì, mà yì móndí àruka Kólówè ni dzó lésè dhi ì tí dhi, lawá àmi kòfalé be dhi 'i.

¹² Kòdhi ìbe dhi, má adré yĩ à tàle dhi, àmi kòfalé dhi, dhya àlo adré táá dhi: «Ma Pólò ni lebèlèpi 'i.» Dhya àzya adré kó táá dhi: «Ma mána Apólò ni lebèlèpi 'i.» Azya ni: «Ma mána Pétèrò ni lebèlèpi 'i.»* Azya ni: «Ma mána Krísto ni lebèlèpi 'i.»

¹³ Mì adré kisùá dhi, à ni kitswá tsi Krísto ni lanzí bwà? A tídí tá Pólò dràle fa kipakípa dri àmi kí tà sè dhí kòdhyá? A fè tá bátisimò àmi dré Pólò ni rú sè?

¹⁴ Má adré mána àwòyà tà Gíká dré, má dré bátisimò fèle dhya àlo àmi kòfalé dhí dré ko dhí sè. Má fè ngbà 'i Kùrisipò ì dré Gáyò be.

¹⁵ Dì dhya àlo kitswá táá dhí, à fè bátisimò àmi dré áma rú sè dhí ko.

¹⁶ (Bàti, má fè kpà bátisimò mónnyá Sètéfàna ni dzó lèsè dhí ì dré. Dì, má nì má fè tá bátisimò dhya àzya dré 'i káyà dhí ko.)

¹⁷ Tàko ko, Krísto mù ma kitswálé bátisimò fe móndí ì dré ko. Be ró dhí, mù ma kitswálé Rúbí Tani longó móndí ì dré dhí bvó. Dì, má adré mána Rúbí Tani nda ni longó kúlí angábhá móndí kí tògyá lèsè dhí ì sè ko, Krísto ni dràma fa kipakípa dri dhí kàtsáro tà rĩnyí àko dhí ró ko.

Yésu Krísto, rĩnyí ìndí tògyá Gíká àdhyá 'i

¹⁸ Tàko ko, Krísto ni fa kipakípa nda ni tà adréle longólé dhí sù ngóro tà azaaza tĩni mónnyá adrébhá lìle dràdrà kisú dhí ì dré. Dì, àma adrébhá lìle lídrì kisú dhí ì dré dhí, tà nda ìna rĩnyí Gíká àdhyá 'i.

¹⁹ Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré táá dhi:

«Má ni tògyabhá kí tògyá kizá.

Má ni mónnyá tà nibhá dhí kí tà nĩnì 'o atsálé tà tàko ró.»†

²⁰ Dì tògyabhá ì ángwà? Mónnyá tà ndabhá nìle dhí ì ángwà? Tògyabhá adrébhá tà kayí àyi kòfalèsè lókyá àndró kòndi sè dhí ì ángwà? Gíká tadhá ngádra 'á dhí, tògyá bvò kòndi àdhyá tà azaaza 'i dhí!

²¹ Tàko ko, akódhi ni tògyá sè dhí, tayí tá ì mónnyá bvò kòndi àdhyá ì dré kitswálé nìle àyi kí tàndi kí tògyá sè bwà dhí ko. Be ró dhí, nò ìna dóro ni, ì dré adréle mónnyá adrébhá àyi ka'ì dhí kí tídrì, tà sùlepi tà azaaza tĩni adréle longólé dhí sè dhí.

²² Tàko ko, Yúdà ànzi ì adré tà líndrìga ró dhí kí zì nòle dhí kòdhyá. Giríkì ì adré àyíkya tògyá nda nìle dhí kòdhyá.

²³ Dì, àma ró dhí, má adré àmakya Krísto tidìle fa kipakípa dri dhí ni tà longó kòdhyá. Tà nda kòdhi tà adrélepi Yúdà ànzi kí 'o ledhélé dhí 'i, ìndí tà azaaza mónnyá sùrú twá ro dhí ì dré dhí 'i.

²⁴ Dì, mónnyá Yúdà ànzi ró ìndí sùrú twá ro Gíká dré azílé dhí ì dré dhí, Krísto nda rĩnyí Gíká àdhyá 'i, ìndí tògyá Gíká àdhyá 'i.

²⁵ Tàko ko, Gíká ni tà sùlepi tà azaaza tĩni dhí ìna tògya ró móndí kí tògyá lavú. Kòdhi ìbe dhí, Gíká ni tà sùlepi tà yàya tĩni dhí ìna rĩnyí ró móndí kí rĩnyí lavú.

²⁶ Àma adrúpi ì, mì kisú rè ngalè àmi tá móndí ngĩni ya dhí ká, lókyá Gíká dré tá àmi kí azirà'a dhí. Àmi kòfalé dhí, móndí bí dhí ì tá tògyabhá 'i ko móndí ì mìlèsè dhí. Àmi kí àruka bí dhí ì tá móndí kàdrìkàdrì 'i ko. Àmi kí àruka bí dhí ì tá móndí angábhá ópí kí sùrú lèsè dhí 'i ko.

²⁷ Dì, Gíká kípè ìna mónnyá mónnyá bvò àdhyá ì dré adréle nòle azaaza ró dhí ì kòdhyá, kitswázó kanyò fe tògyabhá ì dré dhí bvó. Kípè mónnyá mónnyá bvò àdhyá ì dré adréle nòle yàya dhí ì kòdhyá, kitswázó kanyò fe mónnyá rĩnyí ró dhí ì dré dhí bvó.

²⁸ Kípè mónnyá mónnyá bvò àdhyá ì dré adréle nòle tà tàko ró, adréle kpà zèle zèzè dhí ì kòdhyá, kitswázó tà kàdrì bvò àdhyá kí kizá,

²⁹ dhyá àlo kòkitswáro àyi afà Gíká kandrá ko dhí bvó.

³⁰ Dì Gíká 'o àmi ru amú Yésu Krísto be dhí nì. 'O kpà Krísto nda adréle àma dré tògyá angálèpi ì vélèsè dhí 'i. Tàko ko, akódhi nda dhyá àma kí bhàlepi gyágya ìndí lólo Gíká kandrá dhí 'i, ìndí dhyá àma kí apálèpi tàkonzì lèsè dhí 'i.

³¹ Asà dhí, ngóro Gíká ni Kúlí dré adréle tàle dhí tĩni: «Lè dhyá adrélepi àyi afà dhí kàdré àyi afà tà Mírì dré 'òle dhí kí tà sè.»‡

2

Krísto tidìle fa kipakípa dri dhí ni tà longoma

¹ Àma adrúpi ì, lókyá má dré tsàzo Gíká ni tà lùzu ró dhí ni longó àmi dré dhí sè dhí, má longó tá tà nda kúlí kànìkani ì sè ko, ìndí tògyakúlí ì sè ko.

² Tàko ko, má lè tá tà àzya 'òle nìle àmi kòfalé ko, kàdré ngbà 'i Yésu Krísto, dhyá tidìle fa kipakípa dri dhí ni tà 'i ko dhí.

* 1:12 1:12 Gíká ni Kúlí tìsile Giríkì tì sè dhí lèna dhí, à adré «Kéfà» kisú kònwa. Rú nda rú àzya Pétèrò àdhyá 'i.

† 1:19 1:19 A kònò Esáyà 29:14. ‡ 1:31 1:31 A kònò Yèrèmíyà 9:23.

³ Asà dhi, má dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, ma tá móndí tà ìbe yàyà, adrélépi tíri ró adrélé lyàle lyàlyà dhi 'i.

⁴ Tà má dré longólé àmi dré nda, má longó tá tògyakúlí kitswázó àmi kí togó asé dhi i sè ko. Be ró dhi, má longó mána tà nda rìnyí Tírí Lólo dré tadhálé dhi sè,

⁵ àmi kí tà ka'íka'í kàdréro áyi totó tògyá móndí kya dri ko, be ró dhi, kàdréro áyi totó rìnyí Giká àdhya dri.

Tògyá Giká àdhya

⁶ Dì, tágba dré adrézó kònini dhi, mà adré àmakya tògyá àlo dhi ni tadhá móndyá lì'wábhá àyi kí tà ka'íka'í na dhi i kòfalé. Dì, tògyá nda ìna tògyá bvò kòndi àdhya 'i ko, ìndi tògyá ópí bvò kòndi àdhya àyi kí tà dré adrézó akilé dhi kya 'i ko.

⁷ Be ró dhi, mà adré àmakya Giká ni tògyá dré zùle zùzù kíno lèsè dhi ni tadhá kòdhya. Giká bhà tá tògyá nda drìdrì bvò ni bhàma kandrá, mà kòkisúró mìlanzilanzì ásà.

⁸ Opí bvò kòndi àdhya i ni àyikya tògyá nda ko. Kònò i kònì tá be dhi, i kitswá tá àma kí Mírì mìlanzilanzì ro dhi ni tídi dràle fa kípákpa dri dhi ko.

⁹ Dì, ngóro tísìle Giká ni Kúlí na dhi tìni:
«Tà móndí kí mǐ dré nòle rè ko, àyi kí bíbhálé dré yìle rè ko, i dré kpà kisùle rè ko dhi, Giká bhà drìdrì zùle móndyá adrèbhá áyi le dhi i dré.»*

¹⁰ Dì, Giká tadhá ìna tà lùzù ró nda àma dré Tírí Lólo ni rìnyí sè dre. Tàko ko, Tírí nda adrè tá títi dhi kí tabhì, adrézó ndàndi tà Giká dré zùle zùzù dhi kí ni.

¹¹ Angyá ko, móndí i kòfalé dhi, àdhi nǐ tà dhya àlo dré adrélé kisùle i léna dhi nǐ, kàdré ngbà 'í dhya nda ni togó 'i ko dhi? Kókpà kòdhi tìni, dhya àlo nǐ tà Giká dré adrélé kisùle dhi i ko. Ngbà 'í Giká ni Tírí nǐ nǐ.

¹² Ama ró dhi, mà kisú tíri bvò kòndi àdhya kòdhya ko. Be ró dhi, mà kisú àmakya Tírí angalépi Giká vélésè dhi kòdhya, mà kòkitswáro tà tani Giká dré afèle àma dré áyi togó tani sè dhi kí ni be dhi bvò.

¹³ Mà adrè tá nda kòdhi kí ta kòdhya. Dì, mà adrè táà kúlí móndí kí tògyá dré adrélé tadhálé dhi i sè ko. Be ró dhi, mà adrè àmakya táà kúlí Tírí dré adrélé tadhálé dhi i sè. Mà adrè dǐ tà Tírí àdhya kí ta kúlí Tírí àdhya i sè.

¹⁴ Dhya Giká ni Tírí àko dhi kitswá ìna tà adrèbhá angalé Tírí nda vélésè dhi kí ka'í bwà ko. Tàko ko, akòdhi mìlèsè dhi, tà nda i tà azaaza 'i. Kitswá kpà tà nda kí àndu ni bwà ko. Angyá ko, à kitswá ngbà 'í tà nda kí àndu ni lanzilé Tírí sè bwà.

¹⁵ Dhya Giká ni Tírí ìbe dhi adrè tá títi dhi kí bvò ni lanzilé. Dì, dhya àzya kitswá ìna akòdhi nda ni tàbvò ni tàle bwà ko.

¹⁶ Tàko ko,
«Àdhi nǐ tà Mírì dré adrélé kisùle dhi nǐ?
Àdhi ni kitswá akòdhi ni drǐ ta nǐ?»†
Dì, àma ró dhi, àma àmakya Krísto ni tà kisúkisú ìbe àma léna.

3

Màràbà Giká àdhya i

¹ Ama adrúpi i, má dré tá adrérà'a àmi ìbe dhi 'á dhi, má kitswá tá tà ta àmi dré ngóro móndí lì'wábhá àyi kí tà ka'íka'í na dhi i dré dhi tìni ko. Má tà tá dǐ tà àmi dré ngóro móndí bvò àdhya i dré dhi tìni, ìndi móndí adrèbhá ànzimvá ro Krísto ni ka'ima na dhi i dré dhi tìni.

² Má fè tá àmi dré bàsú kòdhya, mányàngá tòmbatòmba dhi 'i ko. Tàko ko, mì kitswá tá àmikya ngá nda ni mvo bwà ko. Tà bàti ró dhi, mì kitswá dhu rè mvòà bwà ko.

³ Àmi dhu rè móndí bvò àdhya i tìni. Tàko ko, mì adrè àmikya lovò kònzì bha, adrézó kpà lawàle àmi kòfalésè. Dì àmi tsǐ móndí bvò àdhya 'i ko? Mǐ adrè tsǐ tà 'o móndí kya tìni ko?

⁴ Angyá ko, àmi kí àlo kàdré táà dhi «Ma Pólò ni lebélepi 'i,» ìndi àzya ni kó «Ma Apólò ni lebélepi 'i» dhi, kòdhi mì adrè tsǐ tà 'o móndí kya tìni ko?

⁵ Apólò ìna àdhi 'i? Pólò dǐ kó ìna àdhi 'i? Ama ngbà 'í Giká ni màràbà mì dré Yésu ni ka'izo àyi kí kúlí sè dhi 'i. Ama àlo àlo títi dhi i, mà 'o àzì Mírì dré bhàle àma drigá dhi kòdhya.

⁶ Má rǐ tá kòrì gò, Apólò dré yǐ dàzo drǐá. Dì, Giká 'o ìna kòrì nda mbàle dhi nǐ.
⁷ Asà dhi, dhya adrélépi kòrì rǐ dhi, ìndi dhya adrélépi yǐ da dhi, móndí kàdrì 'i ko. Dhya kàdrì ngbà 'í Giká adrélépi kòrì 'o mbàle dhi 'i.

⁸ Dhya adrélépi kòrì rǐ dhi i dhya adrélépi yǐ da dhi be dhi kí àzì àlo. Dì àyi àlo àlo títi dhi kí làgí kisú àyi kí tàndi kí àzì i dré 'òle dhi tí.

* 2:9 2:9 A kònò Esáyà 52:15; 64:3. † 2:16 2:16 A kònò Esáyà 40:13.

⁹ Tàko ko, àma Giká ni àziàmú 'i. Àmi àmikya Giká ni amvú 'i. Àmi kókpà Giká ni dzó adrélé síle dhi 'i.

¹⁰ Giká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi, má bhà dzó ni pá ngóro dzó sílepi tògyá sè dhi tìni gò, mómndí àruka ì dré adrézó ngá tobhà dríá. Dì, adré leá dhi, àyi àlo àlo títí dhi ì kònò dóro ngalè ì adré tobhàá ngíni ya dhi.

¹¹ Tàko ko, dhya àlo kitswá dzópá àzya bha dzópá bhàle dre dhi rúsè bwà ko. Dzópá bhàle nda, Yésu Krísto 'i.

¹² Dzópá nda dri dhi, mómndí àruka ki ngá tobhà òrò sè yà, àrezá sè yà, kírà làgí kyàkyà dhi ì sè yà, fa sè yà, kòzó sè yà, kó ngalè kayísá sè yà dhi.

¹³ Dì à ni àyi àlo àlo títí nda ki àzì ì ngíni ya dhi ni no ngádra 'á kítú tàbvó tazo dhi tú. Tàko ko, Giká ni àyi àlo àlo títí dhi ki àzì ki tabhì àtsí sè, tadházóá dhi, àzì nda ì ngalè ngíni ya dhi.

¹⁴ Dhya àlo ni àzì kàdré àyi totó tātā dhi, akódhi nda ni làgí kisé àzì nda sè.

¹⁵ Dì, dhya àzya ni àzì kòve àtsí sè vevè dhi, akódhi nda kitswá ina làgí kisé ko. Akódhi ni tàndi ni adri, di kàdrí gba yà dhi, a ni su ngóro mómndí akpólépi àtsí misè dhi tìni.

¹⁶ Mì ni ko tàle dhi, àmi Giká ni tépelò 'i, indì Giká ni Tirì adré adréle àmi léna dhi?

¹⁷ Dhya àlo kòpfu Giká ni tépelò dhi, Giká ni kókpà akódhi nda ni pfu dràle. Tàko ko, Giká ni tépelò ina lólo, indì àmi akódhi ni tépelò nda 'i.

¹⁸ Mì kàdré àmi ki tàndi ki lití ko. Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kisé dhi, ì tògyá líyí 'i tògyá bvò kòndi àdhya sè dhi, lè akódhi nda kàtsá mómndí azaaza ró, kàtsáro tògyá líyí ro bàti.

¹⁹ Tàko ko, tògyá bvò kòndi àdhya tà azaaza 'i Giká mìlèsè. Ngóro Giká ni Kúli dré adréle tàle dhi tìni: «Akódhi adré tògyabhá ki 'o la'ile àyi ki tàndi ki túrúpfú tà sílé.»*

²⁰ Adré kpà táá dhi: «Mírì nì tàle dhi, tà tògyabhá ì dré adréle kiséle dhi ì tà tào 'i dhi be.»†

²¹ Adré di leá dhi, mì kògò adréle àmi ki afà mómndí ki tà sè ko! Tàko ko, tà títí dhi ì àmikya 'i.

²² Kàdré Pólò 'i yà, Apólò 'i yà, Pétèrò 'i yà, bvò kònidhi 'i yà, lídrì 'i yà, dràdrà 'i yà, lókyá àndrò kònidhi 'i yà, kó ngalè lókyá adrélépi alile dhi 'i yà dhi, tà títí dhi ì àmikya 'i.

²³ Dì àmi àmikya Krísto àdhya 'i, indì Krísto Giká àdhya 'i.

4

Krísto ni àpóstolò i

¹ Asà dhi, mì kàdré àma ki no ngóro Krísto ni àzì 'obhá ì ró, indì dhya Giká ni tà lüzú ró dhi ki bhàzo àyi drígá dhi ì ró.

² Dì adré leá dhi, dhya àzì bhàzo drígá dhi kàdré mómndí àyi mírì dré kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

³ Dì, mì kàdré àmikya àma tàbvó ta yà, kó ngalè tàbvó tàlepi bvò kòndi àdhya kàdré táá nì yà dhi, tà nda tà tào 'i má mìlèsè. Àma tàndi má adré ndìndì àma tàbvó ta ma ko.

⁴ Àma togó adré àma arókì tà àlo sè ko. Dì, kòdhi adré tadhá dhi, ma gyàgya Giká kandrà dhi ko. Dhya adrélépi àma tàbvó ta dhi ngbà 'i Mírì 'i kalóma.

⁵ Asà dhi, lè mì kàdré dhya àlo ni tàbvó ta drìdrì lókyá Giká dré bhàle dhi kandrà ko. Mì kàdré Mírì Yésu ni agóma letè. Akódhi nda ni tà zùle tìnìmvá na dhi ki 'o apfòle ngádra 'á gò, tà mómndí ì dré lèle 'òle àyi ki togó na dhi ki tadházó. Dì mómndí àlo àlo títí dhi ki rúku kitswálépi àyi sè dhi ni kisé Giká véna.

⁶ Àma adrúpi ì, má tadhá tà nda kòdhi ì àmi dré àma ki tàndi ì rú Apólò be, mì kònirò lile vwàwà ro tà tísìle dhi ì rúsè ko, mì kàdréro kpà drìkàdrì ro adrézó mómndí ki no twátwa dhi ko.

⁷ Mì tá mína àdhi 'i, adréle àmi tàndi ni no twá mómndí àruka ì rúsè ní? Tà dóro títí mí dré adrézó àba dhi ì kòfalé dhi, tà àlo mí dré kiséle ko dhi be? Dì mí kòkísú tà nda ì 'i dhi, mí adré di àmi afà ngóro mí kisé tá tà nda ì ko na tìni àdho tà sè?

⁸ Mì adré àmikya kisé dhi, mì kisé tà títí mì dré tá adrézó lovó ni ìbe dhi ì dre? Mì adré kisé dhi, mì atsá ngàbhá ì ró dre? Mì atsá ópí ì ró, adréle òpi nya àma àko dhi dre? Má mìlèsè dhi, dóro ni tá mì dré atsálé ópí ì ró bàti dhi, mà kòkítswáro tá òpi nya tímàni àmi ìbe ká.

⁹ Tàko ko, má mìlèsè dhi, sù ngóro Giká bhà tá àma adrébhá àpóstolò ro dhi ì kùdù ro, ngóro mómndí rùle àdzú na, tà bhàzo àyi dri kitswálé dràdrà sè gò, adrézó àyi ki dri lizo

* 3:19 3:19 A kònò Yóbò 5:13. † 3:20 3:20 A kònò Longó ì 94:11.

àyì ki tupfú todràle mónnyá títì i mi dhi i tìni. Ama ngóro móndí wàyá bhàle mónnyá títì bvò àdhyà i kandrà ángélo íbe, ì dré adréle nòle dhi i tìni.

¹⁰ A adré àma ki no móndí azaaza i ró Krísto ni tà sè gò, adrézó àmi ki no tògyabhá i ró Krísto na. Ama móndí tà íbe yàya dhi 'i, di, àmi àmikya móndí rinyi ró dhi 'i. A adré àma ki ayizé gò, adrézó àmi ki lindri bha.

¹¹ Atsálé ándrò kòndhi dhi, àma tàbirí íbe, yì lovó íbe, ìndi kítá àko. A adré àma ki mǐ pfo gò, mà dré adrézó tatsilé àrà ndabe.

¹² Mà adré àzi 'o landèzo àma ki tàndi ki drígá sè. A kàdré àma ki lodhá dhi, mà adré àmakya tà tani zi Giká tí móndí i dri. A kàdré àma ki mǐ pfo dhi, mà adré àmakya tà nda ni mvo.

¹³ A kàdré àma ki rú ta kònzì dhi, mà adré àmakya kúlí yàya logó kòdhyà. Atsálé nyànómvá kòndhi dhi, à adré àma ki no kòròsò tìni, ngá ànjwá adréle bhèle mbì na dhi tìni.

¹⁴ Má adré tà nda kòdhi ki tisi kitswázó kanyò fe àmi dré ko. Be ró dhi, má adré mána tisiá kitswázó àmi ki kodzó, ngóro àma ànzì má dré lèle tò dhi i tìni.

¹⁵ Tágba mǐ kàdré àmi ki dri kòbhá íbe ngulù-mudrí Krísto na yà dhi, àmi ngbà 'í atá íbe àlo. Tàko ko, má dré Rúbí Tani longolé àmi dré gò mǐ dré ka'izoá dhi sè dhi, má atsa mána àmi ki atá ro Yésu Krísto na.

¹⁶ Má adré di àmi ki kodzó, mǐ kàdré àma lebè, adrézó tà 'o mána tìni.

¹⁷ Tà kòdhi sè dhi, má adré àma mvá Timòtéyò, má dré lèle tò dhi ni mu àmi véna. Akódhi nda móndí kitswálé ka'ile togó wáyi sè Mírì ni tà sè dhi 'i. Kòtsa dre dhi, a ni láti má dré adréle lebèle Yésu Krísto na dhi ni tà 'o agalé àmi léna, ngóro má dré adréle tadhálé àrà títì i 'àsè ìndi Ekèlézyá títì i 'àsè dhi tìni.

¹⁸ Móndí àruka àmi kòfalé dhi ì atsa àyikya drìkàdri ro, adrézó kisúá dhi, má kitswá lèle àmi véna ko.

¹⁹ Di, Mírì kòlè dhi, má ni tsa àmi véna mbèlè. Di má kònzì tsa dhi, má ni ngbà 'í drìkàdrìbhá nda ki kúlí yì kòdhyà ko, má ni kòkpà nòá ngalè àyi Giká ni rinyi íbe bàti yà dhi.

²⁰ Tàko ko, à adré Giká ni Opì ni tà tadhá ngbà 'í kúlí sè ko. Be ró dhi, à adré tà ni ni tadhá rinyi sè.

²¹ Má adré leá dhi, má kòtsa àmi véna ngíni? Má kòtsa fimbò be má drígá, kó ngalè togó yàya gàlepi lèle sè dhi be?

5

Ndòtò tà mónnyá ka'ibhá i kòfalé dhi

¹ Àrà títì i 'àsè dhi, à adré yǎ tàle dhi, ndòtò tà àmi kòfalé be. A adré ndàndì ndòtò tà kàrà be kònzì nda ni yì pàgánò i kòfalé ko. Tàko ko, à adré tàá dhi, agó àlo àmi kòfalé dhi adré ayilé àyi atá ni tòko be.

² Di mǐ adré àmikya avólé drìkàdri sè! Adré tá be leá dhi, mǐ kòtongó tá tà nda sè gò, dhyà tà nda ni 'òlepi dhi ni tingázó àmi kòfalésè.

³ Ma ró dhi, tágba má dré adrézó àmi kòfalé yó dhi, àma togó ìna ngbú àmi véna. Di má tà tà mána dhyà tà nda ni 'òlepi dhi ni tàbvò dre, ngóro ma tá àmi kòfalé be na tìni.

⁴ Di mǐ kònzì dra ru kímó àma ki Mírì Yésu ni rú sè dhi, àma togó ni adré túmání àmi íbe, ìndi àma ki Mírì Yésu ni rinyi ni adré àmi íbe.

⁵ Di mǐ kòfè dhyà nda Sàtánà drígá, lovó kònzì akódhi ni rúbhá àdhyà kòdráro gò, akódhi ni lídri kàdríro kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú.

⁶ Tà mǐ dré kitswázó àmi ki afá àsá dhi yókódhó. Mǐ ni ko tàle dhi, tàkú mvá tsá dhi adré mápà fòndro títì dhi ni 'o avólé ni dhi?

⁷ Di mǐ kòtingá tàkú àku kòdhi, àmi ki temvézó, mǐ kàtsáro mápà tídhí ro tàkú àko. Tà bàti ró dhi, mǐ atsa àmikya mápà tídhí ro dre, à dré Krísto àma ki kábiligýà mvá Pásiká àdhyà ni pfùle dràle mòbòmà ro dhi sè.

⁸ Asá dhi, mà kàdré àma ki gwányá Pásiká àdhyà ni 'o. Di, mà kàdré 'òá mápà ladhíle tàkú àku tàkonzi àdhyà ìndi togó kònzì àdhyà sè dhi sè ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya 'òá mápà tàkú àko togó wáyi àdhyà ìndi tà bàti àdhyà sè.

⁹ Ama wárágà tísile drìdri dhi léna dhi, má tisi tá àmi dré dhi, mǐ kàdré ru su mónnyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi íbe ko.

¹⁰ Kòdhi má adré tá mónnyá bvò kòndi àdhyà adrébhá ndòtò tà 'o yà, adrébhá ngá lovó bha yà, adrébhá ngá kisú túrúpfú sè yà, kó ngalè adrébhá giká tàko ki lindri bha yà dhi ki tà tà kòdhyà ko. Kòndi kàdré tá kònzì ko dhi, a ni tà leá dhi, mǐ kònga bvò kòndhi 'àsè.

¹¹ Di, má adré tá mána leà tàle dhi: Mì kàdré ru su mónyá adrébhá àyi kì zì Yésu nì ka'ìbhá ì ró gò, ì dré adrézó ndòtò tà 'o yà, adrézó ngá lovó bha yà, adrézó gíká tàko kì lindrì bha yà, adrézó móndí kì rú tà kònzì yà, adrézó wá tsi yà, kò ngalè adrézó ngá kìsú tūrúpfú sè yà dhi ìbe ko. Mì kàdré ndìndì ngá nya mónyá lāsú be kònzì nda ìbe ko.

¹²⁻¹³ Tàko ko, mónyá Yésu nì ka'ìbhá ko dhi kì tàbvó tàma nò ma ko. Gíká nì àyi nda kì tàbvó ta nì. Di, adré zakó tsì leà dhi, mì kàdré mónyá Ekèlèzyà le dhi kì tàbvó ta àmì? Àsà dhi, ngóro Gíká nì Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Mì kòdro tàkònzì líyì àmì kòfalésè.»*

6

Tà adrézó tàbvó ta àsà mónyá ka'ìbhá ì kòfalé dhi ì

¹ Mì kàdré tà ìbe àmì kòfalé àmì kì adrúpi be dhi, mì adré àmìkya lìle tà nda nì bvó 'o págánò ì dré tàle dhi ngìngìni ró? Mì adré àmìkya lìle tà nda nì bvó 'o mónyá Gíká àdhyà ì dré tàle dhi ko àdho tà sè?

² Mì nì ko tàle dhi, mónyá Gíká àdhyà kì mónyá bvó kòndi àdhyà kì tàbvó ta àyi dhi? Di mì kònzì dra mónyá bvó kòndi àdhyà kì tàbvó ta àmì dhi, mì kitswá tsì tà mvá tsà àmì kòfalé dhi kì bvó ta bwà ko?

³ Mì nì ko tàle dhi, mà nì dra ángélò kì tàbvó ta dhi? Di mà kitswá tà lídrì kòndi àdhyà kì bvó ta bwà ko àdho tà sè?

⁴ Mì kàdré tà lāsú be kònzì dhi ìbe àmì kòfalé dhi, mì adré di lìle tà nda kì bvó 'o tàle móndí Ekèlèzyà dré adrélé nòle móndí tàko ró dhi ì véna ngìni?

⁵ Má adré tà kòdhi kì ta kanyò fèzo àmì dré. Àmì kòfalé dhi, dhyà àlo adrélépi tògyá ìbe kitswázò tà àyi adrúpi ì kòfalé dhi nì bvó ta bwà dhi tsi yókódhó?

⁶ Di, móndí ka'ìlepi àlo dhi adré ìna àyi adrúpi nì dri lízo ába tà àyi kòfalé dhi nì bvó 'o tàle, ìndì adré 'òá kònzì mónyá ka'ìbhá ko dhi ì kandrá!

⁷ Tà bàti ró dhi, mì dré adrélé tà adrézó tàbvó ta àsà dhi ìbe àmì kòfalé dhi sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, mì adhé dre. Mì kitswá tá tà kònzì 'òle àmì rú dhi kì mvo bwà ko àdho tà sè? Mì kitswá tá àmì kì ngá tayì topálé dhi bwà ko àdho tà sè?

⁸ Di, mì adré àmìkya móndí kì 'o kònzì, adrézó àyi kì ngá topá dhi àmì. Mì adré kpà 'òá kònzì àmì kì adrúpi ì rú!

⁹ Mì nì ko tàle dhi, mónyá adrébhá tà kònzì 'o dhi ì kitswá file Gíká nì Opì na ko dhi? Mì kòtayì àmì adrélé lítlé ko: Mónyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi ì, mónyá adrébhá gíká tàko kì lindrì bha dhi ì, mónyá adrébhá múná tà 'o dhi ì, àgo adrébhá ayilè àgo ìbe dhi ì,

¹⁰ mónyá adrébhá ngá kugù dhi ì, mónyá adrébhá ngá lovó bha dhi ì, mónyá adrébhá wá tsi dhi ì, mónyá adrébhá móndí kì rú tà kònzì dhi ì, ìndì mónyá adrébhá ngá kìsú tūrúpfú sè dhi ìbe dhi ì ì kitswá file Gíká nì Opì na ko.

¹¹ Wáláká dhi, móndí àruka àmì kòfalé dhi ì tá àyi nda kòdhi ì tìni. Di, Gíká dzì àmì àmì kì tàkònzì lésè, àmì kì bhàzo twá adrélé ìna ró, àmì kì bhàzo gyàgya ì kandrá Mírì Yésu Krìsto nì rú sè, ìndì àma kì Gíká nì Tírì nì rìnyì sè.

Lindrì fema Gíká dré àma kì rúbhá sè dhi

¹² Mì adré tàà dhi: «Mà kitswá àmìkya tà títi dhi kì 'o bwà.» Bàti, kònzìni. Di, tà títi nda ì kitswá àyìkya àmì kì ledé ko. Má adré tàà dhi: «Má kitswá tà títi dhi kì 'o bwà.» Di, má kitswá mána àma tayì tà dré atólé ì pálé dhi ko.

¹³ Mì adré kpà tàà dhi: «Gíká bhà mányàngá 'a dré. Bhà kpà 'a mányàngá dré.» Kòdhi bàti. Di, Gíká nì ngá nda kì tà 'o akilé rìti. Kàdré rúbhá nì tà sè dhi, Mírì Gíká bhà rúbhá à kàdréro ndòtò tà 'o àsà dhi bvó ko. Be ró dhi, bhà ìna rúbhá nda à kàdréro àyi tà 'o àsà be dhi bvó. Mírì adré kpà rúbhá nda nì líkì nì.

¹⁴ Gíká tìngá tá Mírì Yésu nì rúbhá dràdrà lésè àyi rìnyì sè. A nì kòkpà àma kì rúbhá kì tìngá dràdrà lésè kònzìni.

¹⁵ Mì nì ko tàle dhi, àmì kì rúbhá ì Krìsto nì rúbhá nì kìgá 'ì dhi? Di má nì tsì àma rúbhá adrélépi Krìsto àdhyà ró dhi nì amú tòkò zàràbhù nì rúbhá be bwá? Tàdzì ko!

¹⁶ Mì nì ko tàle dhi, dhyà adrélépi ru amú tòkò zàràbhù be dhi, ì atsa rúbhá àlo ró akòdhi be dre dhi? Tàko ko, Gíká nì Kúlí adré tàà dhi: «Àyi rìti dhi kì atsa rúbhá àlo ró.»*

¹⁷ Di, dhyà adrélépi ru amú Mírì be dhi, ì atsa ngá àlo ró akòdhi be Tírì na dre.

¹⁸ Lè mì kàdré lapalé ndòtò tà silésè! Tàkònzì àruka títi móndí dré adrélé 'òle dhi ì, adré 'òá àyi rúbhá rú ko. Di, dhyà àngùdhi adrélépi ndòtò tà 'o dhi, adré tàkònzì nda nì 'o àyi tàndì nì rúbhá rú.

* 5:12-13 5:12-13 A kòno Dùtèrònómè 17:7. * 6:16 6:16 A kòno Kìdhoma 2:24.

¹⁹ Mì nì ko tàle dhi, àmi ki rùbhá Tírí Lólo ni tépelò 'i dhi? Tàko ko, Giká fè àmi dré Tírí Lólo nda adrélé àmi léna. Àmi ki rùbhá àmi ki tàndi kya 'i ko.

²⁰ Tàko ko, Giká gi àmi làgí kàdrì sè dre. Dì àsà dhi, mì kàdré lindrì fe Giká dré àmi ki rùbhá sè.

7

Làmó ni tà

¹ Kàdré ìna tà mì dré lizilé má tí àmi ki wárágà le dhi ki tà sè dhi, dóro ni agó dré tòkò mòle ko dhi.

² Dì, kitswázó ndòtò tà 'o ko dhi, lè àgo àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki tàndi ki tòkò ìbe, ìndì tòkò àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki tàndi ki àgo ìbe.

³ Lè agó kàdré àyi rùbhá logá àyi tòkò dré ko. Kókpa kòdhi tìni, lè tòkò kàdré àyi rùbhá logá àyi agó dré ko.

⁴ Tòkò ni rùbhá ngbà 'í akódhi ni tàndi àdhya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ni rùbhá nda kókpa agó ni àdhya 'i. Kókpa kòdhi tìni, agó ni rùbhá ngbà 'í akódhi ni tàndi àdhya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ni rùbhá nda kókpa tòkò ni àdhya 'i.

⁵ Mì kàdré dì ru ga àmi kófalèsè rùbhá ni tà sè ko, kàdré ngbà 'í lókyá mì dré ru yìzo àmi ki fèzo adrélé tà ta Giká be dhi 'á ko dhi. Dì lókyá nda kòlavú dre dhi, mì kògò adrélé ru amú, Sàtànà kòkitswáró àmi ki tabhì litilé àmi ki lovó rùbhá àdhya sè ko dhi bvó.

⁶ Má adré tà kòdhi ni ta ngóro tòlì bhàle àmi dri dhi tìni ko. Be ró dhi, má fè mánà làtì àmi dré adrézó tà 'o.

⁷ Má mìlèsè dhi, dóro ni tá mónyá títi dhi ì dré làmó mòle ko má tìni dhi. Dì, Giká lanzí tà tani twátwa dhi ì móndí àlo àlo títi dhi ì dré. Dhya àlo tà tani àlo dhi ìbe. Dhya àya tà tani àya dhi ìbe.

⁸ Kàdré mónyá mobhá ko dhi ì tàyítòkò ìbe dhi ki tà sè dhi, má adré tàà dhi, dóro ni ì dré ngbú adrélé kònini má tìni dhi.

⁹ Dì, ì kòkitswá rùbhá lovó mvo bwà ko dhi, lè ì kòmo àyikya làmó. Tàko ko, làmó mòle dhi dóro lavulé, rùbhá lovó tayilé adrélé àtsi ró dhi rùsè.

¹⁰ Kàdré mónyá mobhá dhi ki tà sè dhi, má adré tàà kònini (má adré dì tàà ma ko, Mírì adré tàà nì): Lè tòkò kònga àyi agó kandrásè ko.

¹¹ Dì, kò'o kònini dhi, kògò agó àya mo ko, be swá dhi, kògò ru amú àyi agó be. Adré kpà lèá dhi, agó kòtingá àyi tòkò ko.

¹² Àmi àruka títi dhi ì dré dhi, má adré tàà kònini (má adré tàà ma, Mírì adré tàà nì ko): Agó àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré tòkò ka'ilepi ko dhi ìbe gò, tòkò nda dré adrézó lèá adrélé agó nda be dhi, lè agó nda kòtingá tòkò nda ko.

¹³ Kókpa kòdhi tìni, tòkò àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré agó ka'ilepi ko dhi ìbe gò, agó nda dré adrézó lèá adrélé tòkò nda be dhi, lè tòkò nda kòtayí agó nda ko.

¹⁴ Tàko ko, Giká bhà agó ka'ilepi ko nda twá adrélé ìna ró, akódhi ni tòkò Yésu ni ka'ilepi nda ni tà sè. Kókpa kòdhi tìni, Giká bhà tòkò ka'ilepi ko nda twá adrélé ìna ró, akódhi ni agó Yésu ni ka'ilepi nda ni tà sè. Kònò kàdré tá kònini ko dhi, àyi ki ànzi ki tá adré móndí bhàle twá Giká dré dhi ì ró ko. Dì, tà bàti ró dhi, ànzi nda ì àyikya móndí lólo Giká àdhya 'i.

¹⁵ Dì, dhya ka'ilepi ko dhi kàdré ìna lèá ru lanzilé àyi àya Yésu ni ka'ilepi dhi be dhi, à kòtayí akódhi lile. Akódhi nda kòlì làsú be kònini dhi, à atrì àya ni Yésu ni ka'ilepi dhi tòlì làmó àdhya lèsè, kàdré agó 'i yà, kó ngalè tòkò 'i yà dhi. Angyá ko, Giká azí àmi adrélé tà kàdrìkàdri ìbe.

¹⁶ Kòdhi ìbe dhi, mì, tòkò Yésu ni ka'ilepi ni, mí nì ngalè mí ni àmi agó ni tidrí yà dhi ko. Kókpa kòdhi tìni, mì, agó Yésu ni ka'ilepi ni, mí nì ngalè mí ni àmi tòkò ni tidrí yà dhi ko.

Adrema ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi ki azirà'a dhi tìni dhi

¹⁷ Kàdré ngbà 'í tà kòdhi 'i ko dhi, lè àmi àlo àlo títi dhi ì mì kàdré adrélé ngóro Mírì dré fèle àmi dré dhi tìni, ìndì ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi ki azirà'a dhi tìni. Má adré tòlì kòdhi ni fe Ekelézyà títi ì dré kòdha.

¹⁸ Dì dhya àlo kàdré móndí lwàle dhi 'i Giká dré tá akódhi ni azirà'a dhi, akódhi nda kàdré ngbú adrélé kònini. Dhya àlo kàdré móndí lwàle ko dhi 'i Giká dré tá akódhi ni azirà'a dhi, akódhi nda kò'o ì lwàle ko.

¹⁹ Dhyá ki lwàma ìndì dhyá ki lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì dhi ngbà 'í Giká ni tòlì ki ka'ima 'òle dhi 'i.

²⁰ Lè àmi àlo àlo títi dhi ì mì kàdré adrélé ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi ki azirà'a dhi tìni.

²¹ Di mí kàdré màràbà 'i Gíká dré tá ámi azirà'a dhi, mí kòtayí ámi togó adrélé lanzìle tà nda sè ko. Di, mí kòkítswá atsalé mómndí trìle dhi ró bwà dhi, mí kò'o mína kònini.

²² Tàko ko, dhya adrélépi tá màràbà ro Mírì dré akódhi ní azirà'a dhi, atsa ína mómndí trìle Mírì àdhya ró. Kòkpà kòdhi tìni, dhya adrélépi tá màràbà ro ko Mírì dré akódhi ní azirà'a dhi, atsa ína màràbà Krìsto àdhya ró.

²³ Gíká gí àmi làgí kàdrì sè. Mì kòtayí ò' ámi atsalé màràbà mómndí kya ró dhi ko.

²⁴ Di áma adrúpi i, lè àmi àlo àlo títú dhi i mí kàdré adrélé Gíká kandrà ngóro mí dré tá adrélé dré àmi ki azirà'a dhi tìni.

Mómndyá mobhá ko dhi ki tà, tàytòkò kya íbe dhi i

²⁵ Kàdré mómndyá mobhá ko dhi ki tà sè dhi, má kisú tòlì Mírì vélèsè ko. Di, má adré mána tà kisúle kòndhi ní fe ngóro mómndí kítswálépi adrélé ka'íle, Mírì dré àyi togó dóro tadhálè drá dhi sè dhi tìni.

²⁶ Kìzà mà dré adrélé nyàle lókyá àndrò kòndi sè dhi sè dhi, má adré kisúá dhi, dóro ní mí dré adrélé dhu rè ngóro mí dré adrélé dhi tìni dhi.

²⁷ Mí kàdré tòkò íbe dhi, mí kòndà láti tòkò nda ní tìngázó dhi ko. Mí kàdré tòkò àko dhi, mí kòndà tòkò mòle dhi ko.

²⁸ Di, mí kòmo tòkò dhi, mí 'o mína tàkonzi 'i ko. Kòkpà kòdhi tìni, kyánzi mòlepi rè ko dhi kòmo dhi, akódhi 'o tàkonzi 'i ko. Di, mómndyá adrébhá ru mo dhi i, tà ní adré àyi ki drì nya rà. Má adré mána àmi ki le apalé tà nda i silésè.

²⁹ Ama adrúpi i, má adré leá tàle dhi, tayí ngbà 'i lókyá tsá. Kìdhólé nyànomvá dhi, lè àgo adrébhá tòkò íbe dhi i kàdré Gíká ní tà 'o ngóro àyi tá tòkò àko na tìni.

³⁰ Mómndyá adrébhá ngòle dhi i kàdré tà 'o ngóro i adré tá ngòle ko na tìni. Mómndyá adrébhá lenzélé dhi i kàdré tà 'o ngóro i adré tá lenzélé ko na tìni. Mómndyá adrébhá ngá gí dhi i kàdré tà 'o ngóro ngá nda i tá àyikya 'i ko na tìni.

³¹ Mómndyá adrébhá tà 'o ngá bvò kòndi àdhya i sè dhi i kàdré tà 'o ngóro àyi tá ngá nda ki lovó íbe ko na tìni. Tàko ko, bvò mà dré nìle kòndhi adré akilé akiaki.

³² Má adré leá dhi, mí kàdré tà adrézó togó bha lanzile dhi íbe ko. Agó mòlepi ko dhi adré àyi togó bha Mírì ní tà dri, adrézó kisúá ngalè í ní kítswá Mírì ní togó 'o kìnìlé ngìni ya dhi.

³³ Di, agó mòlepi dhi adré ína àyi togó bha tà bvò kòndi àdhya i dri, adrézó kisúá ngalè í ní kítswá àyi tòkò ní togó 'o kìnìlé ngìni ya dhi.

³⁴ Di tà dré adrélé lèle 'òle dhi i lanzí ru 'a be rì. Kòkpà kòdhi tìni, tòkò mòlepi ko dhi ìndì kyánzi mòlepi rè ko dhi, i adré àyi ki togó bha Mírì ní tà dri, i kàdrérò lólo rúbhá ní tà sè ìndì togó ní tà sè akódhi kandrà be dhi bvò. Di, tòkò mòlepi dhi adré ína àyi togó bha tà bvò kòndi àdhya i dri, adrézó kisúá ngalè í ní kítswá àyi agó ní togó 'o kìnìlé ngìni ya dhi.

³⁵ Má adré tà kòdhi ki ta kítswázó tà lanzí bha àmi dri ko, be ró dhi, kítswázó àmi ki ledé, mí kàdrérò tà kítswábhá Mírì mìlèsè dhi ki 'o, adrézó tròle akódhi ní tà rú togó wáyi sè.

³⁶ A kòzì tòkò agó àlo dhi dré gò, agó nda dré adrézó kisúá dhi, í adré tà 'o tòkò nda rú dóro ko àyi lovó rúbhá àdhya sè gò, dré adrézó tòkò nda ní le mòle dhi, lè ì kòmo ru ngóro dré adrélé lèle dhi tìni. Akódhi kò'o kònini dhi, 'o tàkonzi 'i ko.

³⁷ Di, agó nda kòni dóro tàle dhi, í lè tòkò nda ní mòle ko, ngóro tà bhàle í dri dhi tìni ko, be ró dhi, ngóro tà í dré lèle 'òle dhi tìni gò, dré kítswázó àyi lovó rúbhá àdhya ní mvo bwà dhi, akódhi 'o dóro làmó mòzo ko.

³⁸ Di ásá dhi, agó tòkò zìle drá dhi ní mòlepi dhi, 'o dóro. Di, agó tòkò zìle drá dhi ní mòlepi ko dhi 'o ína dóro lavulé.

³⁹ Tòkò àlo dhi ní agó kàdré dhu rè lídrì íbe dhi, lè ì kàdré ngbú adrélé agó nda be. Di, akódhi ní agó kòdrà dhi, akódhi ní kítswá ína agó àngùdhi dré lèle dhi ní mo, kàdré mómndí Mírì àdhya 'i dhi.

⁴⁰ Di, má adré mána kisúá dhi, akódhi ní adré arí íbe lavulé, kàdré dhu rè ngóro dré adrélé dhi tìni dhi. Má adré kpà kisúá dhi, má adré àmi ki drì ta tògyá Gíká ní Tírì àdhya sè.

8

Mányàngá fele gíká tàko i dré dhi ní tà

¹ Kàdré manyàngá fele gíká tàko i dré dhi ní tà sè dhi, má adré tàá kònini: Mà ní tàle dhi, àma títú dhi i tà nìni íbe dhi be. Tà nìni adré mómndí ki 'o avólé drìkàdrì sè. Di, lèle adré ína mómndí ki tìmbà àyi ki tà ka'íka'ì na.

² Dhya àngùdhi adrélépi kisúá dhi, í ní tà be dhi, ní ína tà ngóro dré kítswalé í kòndi dhi tìni rè ko.

³ Di, dhya adrélépi Giká ni le dhi, Giká nǐ akódhi nda kòdhya.

⁴ Kàdré di manyàngá fèle giká tàko i dré dhi ni nyàma ni tà sè dhi, mà nǐ tàle dhi, giká tàko bvò àdhyà i tà tàko 'i dhi be. Mà nǐ kpà, Giká ngbà 'í àlo kwákwa dhi be.

⁵ Bati, móndí àruka ì adré àyikya giká tàko bhù na ìndì bvò dri dhi ki zi giká ro. Tàko ko, giká i bǐ, ìndì mìrì i bǐ.

⁶ Di, tágba dré adrézó kònini dhi, àma dré dhi, Giká ngbà 'í àlo kwákwa. Akódhi nda àma ki Atá ngá títi dhi ki bhàlepì, ìndì mà dré adrézó lídrì ìbe drá dhi 'i. Mìrì kókpà 'í àlo kwákwa. Akódhi nda Yésu Krísto ngá títi dhi ki bhàzo ásà, ìndì mà dré adrézó lídrì ìbe ásà dhi 'i.

⁷ Di, móndyá títi dhi ì nǐ àyikya tà nda kòdhi i ko. Móndí àruka ì adré rè dhu ru su giká tàko ki tà ìbe. Ayi nda ì kàdré manyàngá fèle giká tàko i dré dhi ni nya dhi, ì adré noà ngóro manyàngá giká tàko kya ró. Di àyi ki tà ka'ika'í yàya dhi sè dhi, àyi ki togó adré àyi ki aróká gò, ì dré adrézó kisúá dhi, ì 'o àyi atsálé ndì ró Giká kandrà dre.

⁸ Tà bati ró dhi, manyàngá adré ìna àma ki 'o atsálé ànyi Giká làga dhi ni ko. Gba mà kònya yà dhi, kò ngalé mà kònya ko yà dhi, tà nda adré tà dóro 'o àma dré ko.

⁹ Di, mì dré nǐle mì kitswá àmìkya ngá títi dhi ki nya bwà dhi sè dhi, mì kònò dóro, tà nda kàtsáro tà mì dré adrézó móndí tà ka'ika'í ìbe yàya dhi ki 'o ledhélé tàkonzi na dhi ró ko.

¹⁰ Tàko ko, dhya àlo tà ìbe yàya dhi kònò mì adrélépi tà nǐnǐ ìbe dhi adrérà'a ngá nya giká tàko ni tēpelò na dhi, tà nda ni zakó tsì akódhi nda ni togó se adrélé manyàngá fèle giká tàko i dré dhi ni nya?

¹¹ Asà dhi, mí adré àmi adrúpi tà ìbe yàya ìndì Krísto dré dràzo ásà dhi ni tà ka'ika'í kizá àmi tà nǐnǐ nda sè.

¹² Mì kàdré tàkonzi 'o àmi ki adrúpi i rú, adrézó àyi ki tà ka'ika'í yàya dhi ki kizá lāsú be kònini dhi, mì adré àmìkya tàkonzi 'o Krísto ni tàndi rú.

¹³ Asà dhi, ngá má dré adrélé nyàle dhi kàdré àma adrúpi ni 'o dhèle tàkonzi na dhi, má kitswá gòle vélé zá nya ko, má kògòro akódhi ni 'o dhèle ko.

9

Pòlò gà ngá kisulé Rúbí Tani ni longoma ni tà sè

¹ Má kitswá mána tà adrèbhá dóro má mìlèsè dhi ki 'o bwà ko? Ma mána àpòstolò 'i ko? Má nò àma ki Mìrì Yésu àma mì sè ko? Àmi àzì má dré 'òle Mìrì ni tà sè dhi ni lò'wa 'i ko?

² Tágba móndí àruka ì kàdré àma no ngóro àpòstolò ro ko yà dhi, ma àpòstolò 'i àmi dré. Tàko ko, mì dré adrélé Mìrì Yésu na dhi sè dhi, mì adré àzì má dré 'òle àpòstolò ro dhi ni tadhá ngádra 'á dhi àmi.

³ Tà má dré adrézó àma tàrà ga ásà móndí adrèbhá àma ndrì dhi ì tí dhi ì, tà kòni 'i:

⁴ Mà kitswá tsì adrélé ngá kisú nyàle ìndì mvùle àzì mà dré adrélé 'òle dhi sè bwà ko?

⁵ Mà kitswá tsì tòkò Yésu ni ka'ìbhá dhi ki do mòle, adrézó tatsilé àyi ìbe ngóro àpòstolò àruka kya tíni, Mìrì ni adrúpi kya tíni, ìndì Pétèro àdhyà tíni dhi ko?

⁶ Adré tsì làa dhi, àma Bàrànbà be dhi ì, mà kàdré ngbà 'í àzì 'o àma ki tàndi ki drígá sè làfa kisúzó dhi àma?

⁷ Adhi adré sódá àzì 'o àyi tàndi ni làfa sè dhi ni? Adhi adré ngá kidhí gò, adrézó lò'wa ni ni nya ko dhi ni? Adhi adré kà'wá líkí gò, adrézó bàsú ni ni mvu ko dhi ni?

⁸ Mì adré kisúá dhi, má adré tà kòdhi ki ta ngóro móndí ì dré adrélé kisúle dhi tíni? Mósè ni tàtrítrí kúli adré kókpà tàà kònini ko?

⁹ Tàko ko, Mósè ni tàtrítrí kúli nda adré tàà dhi: «Tí dré adrérà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko.»* Kòdhi Giká adré ngbà 'í tí ki tà kisú kòdhyà?

¹⁰ Adré zakó tsì tà nda ni ta àma ki tà sè? Tà bati ró dhi, à tsì tà nda àma ki tà sè. Tàko ko, adré làa dhi, dhya adrélépi amvú 'a dhi ì dhya adrélépi ngánò tswa dhi be dhi, ì kàdré 'oá adrézó mǐ bha lànyà kisúzó àyikya ró.

¹¹ Mà kòrì kòrì Tirí Lólo àdhyà àmi kòfalé 'í dhi, mà kitswá tsì ngá bvò àdhyà ki kisú àmi drígàsè ko?

¹² Móndí àruka ì kàdré rǐnyí ìbe kitswázó ngá kisú àmi drígàsè 'í dhi, àma àmakya rǐnyí ìbe àyikya ki lavú ko? Di, tágba dré adrézó kònini dhi, mà 'o tà àmi kòfalé rǐnyí nda sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tà títi dhi ki mvo, mà kòkikíró Rúbí Tani Krísto àdhyà ni longoma ko.

* 9:9 9:9 A kònò kpà Dütèrònómè 25:4; 1 Timótéyo 5:18.

¹³ Mì ni ko tàle dhi, dhya adrébhá àzì 'o tépelò na dhi ì adré ngá fèle tépelò nda na dhi ki àmbí kisé nyàle dhi? Dhya adrébhá tà 'o àlètári kandrà dhi ì adré kpà ngá fèle àlètári nda dri dhi ki àmbí kisé.[†]

¹⁴ Kòkpà kòdhi tìni, Mírì Yésu fè tòlì tazoò dhi, mónnyá adrébhá Rúbí Tani longó dhi ì kàdré ngá kisé àyi ki lídrì dré Rúbí Tani ni longoma nda sè.[‡]

¹⁵ Dì, má 'o mána tà rìnyì nda sè àlomvá ko. Má adré kpà tà kòdhi ki tìsì, àmi ki togó asézó ngá fe má dré dhi bvó ko. Má mìlèsè dhi, dóro ni tà má dré dràle kitswálé ngá zi àmi tí ko dhi! Dhya àlo kitswá tà má dré adrézó áma afà asà kòdhi ni tingá má vélèsè ko!

¹⁶ Tà bàti ró dhi, má kàdré Rúbí Tani longó dhi, má kitswá mána áma afà tà nda sè bwà ko. Tàko ko, Gíkà bhà àzì nda má drígá nì, má kàdréró 'òá be dhi bvó. Kònò kizà nì tá adré áma ngá 'i, má kàdré tá Rúbí Tani nda ni longó ko dhi!

¹⁷ Kònò má kòkìpè tà àzì nda 'òle ma dhi, má nì tá làgì kisé asà. Dì, Gíkà dré àzì nda nì bhàle má drígá nì dhi sè dhi, má adré ngbà 'í àzì bhàle má drígá nda nì 'o kòdhyà.

¹⁸ Má nì di àdho làgì kisé àzì nda sè kòdhyà? Áma làgì, adrema Rúbí Tani má dré adrélé longólé àngyá dhi ni longó dhi 'i. Asà dhi, má adré longóá ngá zi àko ró, tágba má dré adrézó rìnyì íbe kitswázó ngá kisé àzì nda sè dhi.

¹⁹ Gba má dré adrézó dhyà àlo ni màràbà 'i ko dhi, má 'o ma adrélé mónnyá títi dhi ki màràbà ro, kitswázó móndí bí dhi ki adrí Krísto ni ka'í dhi bvó.

²⁰ Dì Yúdà ànzì ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé Yúdà ànzì nda ì tìni, kitswázó àyi ki adrí Krísto véle dhi bvó. Mónnyá adrébhá Mósè ni tátírítrí kúlí zàle dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi tátírítrí kúlí zàle nda ì tìni, tágba má dré adrézó tátírítrí kúlí zàle ko dhi, má kòkìswáro àyi ki adrí Krísto véle be dhi bvó.

²¹ Mónnyá adrébhá tátírítrí kúlí àko dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi tátírítrí kúlí àko nda ì tìni, kitswázó àyi ki adrí Krísto véle dhi bvó. Kòdhi adré táá dhi, ma Gíkà ni tátírítrí kúlí zàle ko dhi ko. Be ró dhi, ma mána Krísto ni tátírítrí kúlí zàle.

²² Mónnyá tà ka'ika'í íbe yàya dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé yàya àyi nda ì tìni, kitswázó àyi ki adrí Krísto véle dhi bvó. Dì mónnyá títi dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi àlo àlo títi dhi ì tìni, adrélé láti títi dhi ki nda kitswázó àyi ki àruka ki tidrí dhi bvó.

²³ Má adré tà títi nda ki 'o Rúbí Tani ni tà sè, mà kòkìsúro tà tani asà tùmání móndí àruka bí dhi íbe be dhi bvó.

²⁴ Mì ni ko tàle dhi, móndí ì kàdré àngú ra dhi, àyi títi dhi ì adré ràle, dì, ngbà 'í àyi ki àlo adré làgì kisé nì dhi? Dì mì kàdré àmikya àngú ra kitswázó làgì kisé dhi bvó.

²⁵ Mónnyá títi adrébhá ru pfu lavi na dhi ì adré tà bí dhi ki mvu, àyi ki rúbhá ki 'òzo atsálé tòmbátòmba. Í adré 'òá kitswázó kúlá adrélépi njwàle njwanjwà dhi ni kisézó kòdhyà. Dì, mà adré àmakya 'òá kitswázó kúlá kitswálépi njwàle bwà ko dhi ni kisézó kòdhyà.

²⁶ Dì asà dhi, má adré mána àngú ra wàyá ro ko. Mà kàdré ru pfu móndí àzya be dhi, má adré akòdhi ni tìsì wàyá ro ko.

²⁷ Dì, má adré mána áma rúbhá 'o atsálé tòmbátòmba, adrézó bhàá áma rìnyì zàle, má kònò dra Rúbí Tani longó móndí àruka ì dré dhi, à kòkìswáro làgì logá má dré ko.

10

Tà 'òma Isèrèlè ànzì kya tìni ko dhi

¹ Áma adrúpi i, má lè mì kòtìvì ko tàle dhi, Mósè ni lókyá 'á dhi, áma ki tábhì títi dhi ì atsi tá ndùrùku zàlèsè gò, ì dré lavúzó yìandre 'àsè dhi.*

² Dì ndùrùku nda na ìndì yìandre nda na dhi, ì kisé tá bàtìsimò, ru amúzó Mósè be.

³ Àyi títi dhi ì nya tá manyàngá àlo angálépi Gíkà vélèsè dhi kòdhyà.

⁴ Í mvu tà kpà yì àlo angálépi Gíkà vélèsè dhi kòdhyà. Tàko ko, ì adré tà yì adrélépi apfòle kírà angálépi Gíkà vélèsè gò adrélé àyi ki lebè dhi lèsè dhi ni mvu.† Kírà nda tá Krísto 'i.

⁵ Tágba dré tà adrézó kònini dhi, móndí bí àyi kòfalé dhi ki tà tá dóro Gíkà mìlèsè ko gò, ì dré todràzo duku na.

⁶ Dì tà nda kòdhi ì atsa tá àyi ru kònini kitswálé tà tadhá áma dré, mà kàdréró tà kònzi ki lovó bha àyikya tìni ko.

⁷ Mì kàdré dì gíkà tàko ki lindrì bha àyi ki àruka kya tìni ko. Ngóro tìsìle Gíkà ni Kúlí na dhi tìni: «Móndí ì lírì tá adrélé ngá nya ìndì ngá mvu gò, ì dré ngàzo adrélé làrì to gíkà tàko ì kandrà.»‡

† 9:13 9:13 A kònò Lèvtíkè 6:9, 19; Dùtèrònómè 18:1-3. ‡ 9:14 9:14 A kònò Mátáyó 10:10; Lúkà 10:7. * 10:1 10:1 A kònò Pfòma 13:21-22; 14:19-29 † 10:4 10:4 A kònò Ngá nàma 20:8-11. ‡ 10:7 10:7 A kònò Pfòma 32:6.

⁸ Mâ kâdré ndòtò tà 'ò àyi kî àruka kya tîni ko. Tàko ko, àyi ngùlù-nyadhi-àlo-drî-na nda ì todrà tá kítù àlo sè.[§]

⁹ Mâ kâdré Krísto nî tabhî àma kî tàkonzi sè àyi kî àruka kya tîni ko. Tàko ko, nî títí tá àyi nda ì todràle dhî kòdhya.*

¹⁰ Mî kâdré kpà ngùrùngùrù ta àyi kî àruka kya tîni ko. Tàko ko, ángéló adrélépi dràdrà fe dhî tupfú tá àyi nda ì todràle dhî kòdhya.†

¹¹ Tà nda kòdhî ì atsa tá àyi rú kitswázó tà tadhá àma dré. A tisi kpà tà nda ì kitswázó àma adrébhá lídrì íbe lókyá kùdù kònìdhi 'á dhî kî kodzó dhî bvó.

¹² Asá dhî, mî kâdré kisúá dhî mî adré àmi kî totó tātá dhî, mî kònò dóro, mî kòdheró ko!

¹³ Tà twá adré àmi kî tabhî tà adrébhá mónyá títí dhî kî tabhî dhî ì rúsé ko. Gíká kitswá kpà adrélé ka'ile togó wáyi sè. Kítswá àmi kî tayí tà dré tabhíle àmi kî rínyí lavúzó dhî ko. Dì, tà dré adrerá'a àmi kî tabhî dhî 'á dhî, a nî látí nzi àmi dré kitswázó lapalé tíásá, mî kòkitswáró togó tsi be dhî bvó.

Gíká tàko kî lindrì bhàma ko dhî

¹⁴ Dì àma arúpi má dré lèle tò nî ì, mî kâdré lapalé gíká tàko kî lindrì bhàma nî tà silésé.

¹⁵ Má adré tà kòdhî kî ta àmi, móndí tògya ró dhî ì dré. Dì àmi kî tàndi, mî kòtabhî tà má dré adrélé tàle nda ì, nìzoá ngalè tà nda ì tà bàti 'i yà dhî.

¹⁶ Mâ dré adrerá'a mányàngá Mírì àdhya nî nya dhî 'á dhî, mà kâdré kópò adó, adrézó tà tani zi Gíká tí dríá gò, adrézó mvuá dhî, mà adré zakó tsì àma kî amú Krísto nî kàrì be? Mà kâdré kpà mápà tonjò nyàle dhî, mà adré zakó tsì àma kî amú Krísto nî rúbhá be?

¹⁷ Mápà nda dré adréle ngbà 'í àlo dhî sè dhî, àma zyandre dhî ì, mà atsa rúbhá àlo ró. Angyá ko, mà adré títí mápà àlo nda nî nya kòdhya.

¹⁸ Mî kisù ré Ìsèrelé ànzi kî tà ká. Ì kâdré ngá fèle mòbòmà ro àlètàrì dri dhî kî nya dhî, ì adré zakó tsì àyi kî amú Gíká àlètàrì nda nî bhàzo drá dhî be?

¹⁹ Má adré leá tàle dhî, ngá fèle gíká tàko ì dré dhî, tà kàdrì 'i dhî ko. Gíká tàko ì kpà tà kàdrì 'i ko.

²⁰ Dì, à kâdré ngá fe mòbòmà ro gíká tàko ì dré dhî, à adré fèá tirí kònzi ì dré, Gíká dré ko. Má adré ì leá dhî, mî kámú ru tirí kònzi íbe àlomvá ko.

²¹ Mî kitswá adréle kópò Mírì àdhya nî mvu, adrézó kókpà kópò tirí kònzi kya nî mvu dhî bwá ko. Mî kitswá adréle mányàngá Mírì àdhya nî nya, adrézó kókpà mányàngá tirí kònzi kya nî nya dhî bwá ko.

²² Kòdhî mà adré tsì Mírì nî togó le 'òle aswálé? Ama tsì rínyí íbe akódhi àdhya nî lavú?

Tà títí dhî kî 'òma lindrì fèzo Gíká dré dhî

²³ Mî adré tàá dhî: «Mâ kitswá tà títí dhî kî 'ò bwá.» Bàti, kònìni. Dì, tà títí nda ì kitswá àyikya àmi kî ledé ko. «Mâ kitswá tà títí dhî kî 'ò bwá.» Dì, tà títí nda ì kitswá àyikya móndí kî tímà àyi kî tà ka'íkà'í na ko.

²⁴ Lè mî kâdré tà dóro nda kisúlé àmi kî tàndi ì dré ko. Be ró dhî, mî kâdré àmikya tà dóro nda àmi kî àzya ì dré.

²⁵ Mî kâdré ngá títí adréle lagilé ngá lagirà na dhî kî ka'í nyàle. Dì, mî kâdré àmikya ngá nda kî tà lízi ko, tà nda kàròkíró àmi kî togó ko dhî bvó.

²⁶ Tàko ko, Gíká nî Kúlí adré tàá dhî: «Bvò ì ngá títí lá dhî íbe dhî ì, Mírì àdhya 'i.»‡

²⁷ Dhya àlo Yésú nî ka'ilepi ko dhî kòzi àmi ngá nya gò, mî dré ka'izoá líle dhî, mî kònnya ngá títí bhàle àmi kandrà dhî ì. Dì, mî kòlízì àmikya ngá nda kî tà ko, tà nda kàròkíró àmi kî togó ko.

²⁸ Dì, dhya àlo kòtá ìna àmi dré dhî, «Kònìdhi ngá fèle gíká tàko dré dhî 'i» dhî, mî kònnya ko, dhya tà nda nî tàlepi àmi dré dhî nî tà sè, ìndì tà nda kàròkíró móndí nî togó ko sè.

²⁹ Má adré àmi kî togó nî tà ta kòdhya ko. Be ró dhî, má adré mána dhya àzya nda nî togó nî tà ta kòdhya. Dì à nî kitswá líziá dhî: «À adré tà má dré adréle nòle dóro dhî kî logá má dré dhya àzya nî togó nî tà sè àdho tà sè?»

³⁰ Má kâdré mána àwoyá ta Gíká dré gò adrézó ngá nya dhî, à adré tà ta kònzi má rú ngá má dré àwoyá fèzo asá nda sè àdho tà sè?»

§ 10:8 10:8 «Ngùlù-nyadhi-àlo-drî-na» kònìdhi: 23.000. A kònò Ngá nàma 25:1-18 * 10:9 10:9 A kònò Ngá nàma 21:5-6 † 10:10 10:10 A kònò Ngá nàma 17:6-14 ‡ 10:26 10:26 A kònò Longó ì 24:1.

³¹ Di mì kàdré ngá nya yà, ngá mvu yà, kó ngalè tà ángùdhi ni 'o yà dhi, mì kàdré tà nda ki 'o títi kítswázó lindrì fe Giká dré dhi bvó.

³² Mì kò'o tà àlo kítswálépi móndí ki 'o ledhélé tàkonzi na dhi ko, àyi nda i kàdré Yúda ànzi 'i yà, móndí sùrú twá ro dhi 'i yà, kó ngalè móndí Ekèlézyà Giká àdhya lé dhi 'i yà dhi.

³³ Mì kàdré tà 'o mána tíni. Má adré tà títi dhi ki 'o, áma tà kàdréro dóro móndyá títi dhi i mùlèsè. Má adré tà dóro nda kisulé áma tàndi dré ko. Be ró dhi, má adré mána tà dóro nda móndí zyandre dhi i dré, i kòkítswáro lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú be dhi bvó.

11

¹ Mì kàdré tà 'o mána tíni, ngóro áma tàndi má dré adréle tà 'o Krísto àdhya tíni dhi tíni.

Agó ki tà tòkó íbe lisámbò na dhi

² Má adré àmi ki tà bha kuru, mì dré adréle ngbú áma tà kisú dhi sè, ìndi mì dré adréle tròle tà má dré tadhále àmi dré dhi i rú dhi sè.

³ Di, má adré mána leá mì kòni dhi, àgo títi dhi ki drì Krísto 'i, tòkó ni drì agó 'i, ìndi Krísto ni drì Giká 'i.

⁴ Di lisámbò na dhi, agó àlo dhi kòndrà ngá i dri gò, adrézó tà zi Giká tí yà, kó ngalè adrézó Giká ni kúli longó prófètà àdhya tíni yà dhi, agó nda adré ína kanyò fe Krísto dré.*

⁵ Di tòkó àlo dhi kòndrà ngá i dri ko gò, adrézó tà zi Giká tí yà, kó ngalè adrézó Giká ni kúli longó prófètà àdhya tíni yà dhi, tòkó nda adré ína kanyò fe áyi agó dré. Tàko ko, sù ngóro tòkó nda rè tá áyi drìbhí rère na tíni.

⁶ Tòkó kòndrà ngá i dri ko dhi, dóro ni tá dré áyi drìbhí rèle rère dhi. Di, tòkó ni drìbhí rème yà, kó ngalè akódhi ni drìbhí fàma yà dhi kàdré kanyò fe drá dhi, lè akódhi kàdré áyi drì ndràndrà.

⁷ Di, adré leá dhi, agó kòndrà ína áyi drì ko. Tàko ko, Giká bhà agó làsú be í tíni, ìndi agó adré Giká ni mìlanzilanzì tadhá. Di, tòkó adré ína agó ni mìlanzilanzì tadhá.

⁸ Angyá ko, Giká 'o tá agó apfòle tòkó lèsè ko. Be ró dhi, 'o ína tòkó apfòle agó lèsè.

⁹ Kòdhi íbe dhi, Giká bhà tá agó tòkó dré ko. Be ró dhi, bhà ína tòkó agó dré.

¹⁰ Tà nda sè dhi, ìndi ángéló ki tà sè dhi, lè tòkó kàdré áyi drì ndra tadházóá dhi, i agó zàle dhi.

¹¹ Di, tàgba kònini dhi, Mírì na dhi, tòkó ni tà kítswá adréle be dhi agó ni tà àko ko. Agó ni tà kítswá kpà adréle be dhi tòkó ni tà àko ko.

¹² Tàko ko, ngóro tòkó dré apfòle agó lèsè dhi tíni dhi, à ti kpà agó apfòle tòkó lèsè. Di, tà bàti ró dhi, ngá títi dhi i apfò Giká vélèsè.

¹³ Mì kòlanzi tà kòni ki bvó àmi ki tàndi i kòfalé: Tòkó àlo dhi kòndrà áyi drì ko gò adrézó tà zi Giká tí dhi, kòdhi tsì dóro?

¹⁴ Ngá wáyi Giká dré bhàle dhi ki làsú adré zakó tsì tadhá àmi dré dhi, agó ni drìbhí kàdré kàtswa dhi, tà nda adré kanyò fe akódhi dré?

¹⁵ Di, tòkó ni drìbhí kàdré kàtswa dhi, tà nda adré ína lindrì fe akódhi dré. Tàko ko, Giká fè drìbhí kàtswa nda akódhi dré ngóro ngá dré adrézó áyi drì ndra ásà dhi tíni.

¹⁶ Dhya àlo kàdré tà le kayilè tà nda kòdhi i dri dhi, áma labhi àzya mà dré adréle lebèle dhi àko. Ekèlézyà Giká àdhya i kókpà labhi àzya àko.

Mányàngá Mírì àdhya

(A kòno kpà Mátáyò 26:26-29; Márokò 14:22-25; Lúkà 22:15-20)

¹⁷ Kàdré tà mì dré adrézó ru kimó adréle 'òá dhi ki tà sè dhi, má kítswá àmi ki tà bha kuru ásà ko. Tàko ko, mì adré àmikya tà kònzì ki 'o, tà dóro ki lavú.

¹⁸ Drìdrì dhi, má adré yíá tàle dhi, mì dré adrerà'a ru kimó móndí Ekèlézyà àdhya i ró dhi 'á dhi, mì adré àmikya ru lanzi àmi kòfalèsè. Di má ni kítswá tà nda ni ka'í tsà.

¹⁹ Tà bàti ró dhi, lè tà adrézó ru lanzi dhi i kàdré àmi kòfalé be, à kòkítswáro móndyá Giká dré ka'ile àmi kòfalé dhi ki ni be dhi bvó.

²⁰ Mì dré adrerà'a ru kimó dhi 'á dhi, mì adré àmikya manyàngá Mírì àdhya ni nya kòdha ko.

* 11:4 11:4 Giká ni Kúli tisile Giriki ti sè dhi adré táá kònwa dhi, «agó nda adré ína kanyò fe áyi drì dré.» Kòdhi adré leá tàle dhi, agó nda adré kanyò fe Krísto dré.

²¹ Tàko ko, mì dré adrèrà'a ngá nya dhi 'á dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mì adré ngá do àmi kì tándi i dré nyàle drìdrì móndí àruka i kandrà. Di móndí àruka i tàbirí ìbe, àruka ni ì adré kó wá tsi.

²² Àmi tsi dzó àko kitswázó ngá nya ìndi ngá mvu lána dhi? Kó ngalè, mì adré Èkèlèzà Giká àdha ni ayizè, adrézó kanyò fe móndí manyàngá àko dhi i dré? Má ni àdho tà ta àmi dré kòdha? Má ni tsi àmi kì tà bha kuru? Kóko! Má kitswá àmi kì tà bha kuru tà nda sè ko!

²³ Tàko ko, má tadhá mána àmi dré tà má dré kisúlè Mírì vélèsè kòni i kòdha: Ngátsi Mírì Yésu ni lefèzo kàribhá i drígrá dhi sè dhi, akódhi adó tá mápà,

²⁴ àwoyá fèzo Giká dré gò, ñòzoá tázóá dhi: «Kòndhi áma rúbhá má dré adrélé fèle àmi kì tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndi mì kàdré 'òá kònni adrézó áma tà kisù.»

²⁵ Ngá nyàma àmvolèsè dhi, dré kókpà 'òzoá kònni kópò sè. Adó kópò nda, tázóá dhi: «Kópò kòndhi adrè tà tídhí Giká dré bhàle ru yìzo móndí ìbe áma kàrì sè dhi ni tà tadhá. Mì mvu, ìndi vèsè wáyi mì dré adrèrà'a mvuá dhi 'á dhi, mì kàdré 'òá kònni adrézó áma tà kisù.»

²⁶ Tàko ko, vèsè wáyi mì dré adrèrà'a mápà kòdhi ni nya, adrézó kpà kópò kòdhi ni mvu dhi 'á dhi, mì adrè Mírì ni dràdrà ni tà longó, tsàle lókyá dré dra agòzo dhi 'á.

²⁷ Asà dhi, dha àngùdhi adrélèpi Mírì ni mápà nya yà, adrélèpi kó akódhi ni kópò mvu yà ngóró dré kitswálè Giká mìlèsè dhi tìni ko dhi, akódhi nda adrè ìna tàkònzì 'o Mírì ni rúbhá rú ìndi akódhi ni kàrì rú gò, tàkònzì nda dré adrézó akódhi dri.

²⁸ Adré di leá dhi, móndí àlo àlo títi dhi i kàdré àyi kì tándi kì togó tabhì 'íká gò, ì kògòrò adrélé mápà nda ni nya, adrézó kópò nda ni mvu ndò.

²⁹ Tàko ko, dha àngùdhi adrélèpi mápà nda ni nya, adrézó kópò nda ni mvu Mírì ni rúbhá ni tà kisù àko ró dhi, adrè ìna Giká ni tàbvò tàma asé àyi tándi dri.

³⁰ Tà nda sè dhi, móndí bì àmi kòfalé dhi i rúbhá ìbe yàya ìndi drà ro, ìndi àmi kì àruka bì dhi ì todrà dre.

³¹ Má kàdré áma kì tándi kì tàbvò ta dhi, Giká kitswá áma kì tàbvò ta ko.

³² Di, Mírì Giká adrè ìna áma kì tàbvò ta, adrézó áma kì lotó, í kòbhàrò tà áma dri mónnyá bvò àdha kya tìni ko dhi bvò.

³³ Asà dhi, áma adrúpi i, mì dré adrèrà'a ru kímó manyàngá Mírì àdha ni nya dhi 'á dhi, mì kàdré ru letè àmi kòfalèsè.

³⁴ Àmi kì àruka ì kàdré tàbirí ìbe dhi, ì kònya ngá àyi bhàna 'íká, mì kòni dra ru kímó dhi, mì kò'oró tàkònzì gò àmi kì tàbvò tázó dhi ko.

Kàdré tà àruka mì dré lizilé dhi kì tà sè dhi, má ni tà nda kì lotó lókyá má dré adrèrà'a àmi véna dhi 'á.

12

Tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèle dhi i

¹ Àma adrúpi i, kàdré tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèle dhi kì tà sè dhi, má adrè leá mì kòni tà bàti tà nda i dri be.

² Mì ni tàle dhi, mì dré tà adrèrà'a pagánò i ró dhi 'á dhi, mì tayí tá àmi adrélé tatsilé giká tàko kitswábhá kúlí ta bwà ko dhi i vèsè dhi be.

³ Asà dhi, má adrè tà bàti tà àmi dré: Dha àlo adrélèpi tà ta Giká ni Tirí ni rìnyí sè dhi kitswá tàá dhi «Tátrítrí kàdré Yésu dri!» dhi bwà ko. Kòdhi ìbe dhi, dha àlo kitswá tàá dhi «Yésu Mírì 'i!» dhi bwà ko, kàdré ngbà 'í Tirí Lólo ni rìnyí sè ko dhi.

⁴ Tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèle dhi i twátwa. Di, Tirí àlo nda adrè ìna fèá ni.

⁵ Láti adrézó Mírì ni àzì 'o dhi i twátwa. Di, à adrè àzì nda kì 'o Mírì àlo nda dré.

⁶ Tà Giká dré adrélé 'òle móndí i 'àsè dhi i twátwa. Di, Giká àlo nda adrè tà títi nda kì 'o mónnyá títi dhi i 'àsè dhi ni.

⁷ Giká adrè àyi Tirí ni rìnyí tadhá mónnyá ka'ìbhá àlo àlo títi dhi i rú, adrézó tà dóro 'o àyi títi nda i dré.

⁸ Dha àlo dré dhi, Tirí nda adrè rìnyí adrézó kúlí ta tògyá sè dhi ni fe kòdha. Dha àzya dré dhi, Tirí àlo nda adrè rìnyí adrézó kúlí ta tà nùni sè dhi ni fe kòdha.

⁹ Azya ni dré dhi, Tirí àlo nda adrè rìnyí adrézó Giká ni ka'ì togó wáyi sè dhi ni fe kòdha. Azya ni dré dhi, Tirí àlo nda adrè rìnyí adrézó móndí kì drà tídrí dhi ni fe kòdha.

¹⁰ Azya ni dré dhi, adrè rìnyí adrézó tà lindrígrá ró dhi kì 'o dhi ni fe kòdha. Azya ni dré dhi, adrè rìnyí adrézó Giká ni kúlí longó pròfètà àdha tìni dhi ni fe kòdha. Azya ni dré dhi, adrè rìnyí adrézó títrí twátwa dhi kì ni lanzilé dhi ni fe kòdha. Azya ni dré dhi, adrè rìnyí adrézó tí twátwa kì ta dhi ni fe kòdha. Azya ni dré dhi, adrè rìnyí adrézó tí twátwa nda kì kúlí àndu ngi dhi ni fe kòdha.

¹¹ Tiri' alo kwakwa' nda adre' ta titi' nda ki 'o ni. Adre' rinyi' twatwa' nda ki lanzii' mondi' alo alo titi' i dre', ngoro' i dre' adrele' lele' 'ole dhi' tini.

Rubha' alo kiga' ni ibe' bi dhi

¹² Dhya' ki rubha' nga' alo dhi 'i, gba dre' adrezoo' kiga' ibe' bi dhi. Kristo' ni ta kopa' kodhi' tini. Gba rubha' ni ni kiga' i dre' adrezoo' bi dhi, rubha' nda ngba' 'i alo.

¹³ Tako' ko, a fe' batismo' ama titi' dhi i dre' Tiri' Lolo' alo dhi ni rinyi' se, ma kadrero' rubha' alo ro, gba ma kadre' Yuda' anzi' 'i ya, mondi' suru' twa' ro dhi 'i ya, maraba' 'i ya, ko ngale' mondi' maraba' ro ko dhi 'i ya dhi. Gika' bh' Tiri' alo nda adrele' ama titi' dhi i lena.

¹⁴ Rubha' nda ni kiga' ngba' 'i alo ko. Be ro' dhi, rubha' nda kiga' ibe' bi.

¹⁵ Tagba' rubha' nda ni pa' kota' ta dhi «Ma' dre' adrele' driga' 'i ko dhi se' dhi, ma rubha' ni kiga' 'i ko» dhi, pa' nda ni ta adre' ngbu' re' rubha' nda ni kiga' ro.

¹⁶ Ko ngale', bi ni kota' ta dhi «Ma' dre' adrele' mi' 'i ko dhi se' dhi, ma rubha' ni kiga' 'i ko» dhi, bi nda ni ta adre' ngbu' re' rubha' nda ni kiga' ro.

¹⁷ Konoo' rubha' wai' dhi kadre' ta mi' 'i ya dhi, a ni ta kitswa' ta yi ngini? Ko ngale', rubha' wai' dhi kadre' ta bi' 'i ya dhi, a ni ta kitswa' nga' tazi' ngu ngini?

¹⁸ Ta' bati' ro' dhi, Gika' tohha' kiga' alo alo titi' dhi i rubha' lena' ngoro' i dre' ta' lele' 'ole dhi' tini.

¹⁹ Kiga' nda i kadre' ta' ngba' 'i alo dhi, konoo' rubha' nda kitswa' ta' adrele' ko.

²⁰ Ta' bati' ro' dhi, rubha' ni kiga' i bi. Di, rubha' nda ina' ngba' 'i alo.

²¹ Rubha' nda ni mi' kitswa' ina' ta' driga' dre' dhi «Ami' lovo' ma' ru' yo!» dhi bw' ko. Ko ngale', dri' ni kitswa' ina' ta' pa' dre' dhi «Ami' lovo' ma' ru' yo!» dhi bw' ko.

²² Tako' ko, rubha' ni kiga' adrele' nole' yaya' dhi i kadre' ta' yo' dhi, konoo' rubha' nda kitswa' ta' ta' 'o' bw' ko.

²³ Rubha' ni kiga' ma' dre' adrele' nole' lindri' ako' ro' dhi i, ma adre' ayi' nda ki lindri' bha' kiga' aruka' titi' dhi kya' ki lavu'. Rubha' ni kiga' kitswabha' adrele' nole' ko' dhi i, ma adre' ayi' nda ki liki' kiga' aruka' titi' dhi ki lavu'.

²⁴ Di, ma adre' 'oa' konini' rubha' ni kiga' kitswabha' adrele' nole' dhi ki ta' se' ko. Di, Gika' amu' ina' rubha' ni kiga' i titi', lindri' fezo' kiga' adrebha' ta' lindri' ako' dhi i dre',

²⁵ ta adrezoo' ru' lanzii' dhi kadrero' rubha' nda na' yo', be ro' dhi, kiga' nda i kadrero' ayi' ki aza' ki ta' kisuu'.

²⁶ Asa' dhi, kiga' alo dhi kadre' kiza' nya' dhi, kiga' aruka' titi' dhi i adre' kopa' kiza' nya' tumani' akodhi' be. Kiga' alo dhi kadre' ruku' kisuu' dhi, kiga' aruka' titi' dhi i adre' lenzele' tumani' akodhi' be.

²⁷ Ami' ro' dhi, ami' Kristo' ni rubha' 'i. Ami' alo alo titi' dhi i rubha' nda ni kiga' 'i.

²⁸ Gika' bh' ta' re' zya' apostolo' i adrele' dridri' Ekelyza' na go', profeta' ki bhazo' ayi' amvolese' go', dhya' adrebha' ta' tadh' dhi ki bhazo' ayi' amvolese'. Amvolasa' dhi, bh' ta' dhya' adrebha' ta' lindri' ro' dhi ki 'o' dhi i, dhya' adrebha' mondi' ki dra' tidri' dhi ibe', dhya' adrebha' mondi' ki lede' dhi ibe', dhya' adrebha' mondi' ki dri' ko' dhi ibe', tsale' dhya' adrebha' ti' twatwa' ki ta' dhi ibe'.

²⁹ Di' mondy' titi' dhi i apostolo' 'i ko. Ayi' titi' dhi i profeta' 'i ko. Ayi' titi' dhi i ta' tadh' bha' 'i ko. Ayi' titi' dhi i rinyi' ibe' adrezoo' ta' lindri' ro' dhi ki 'o' ko,

³⁰ adrezoo' mondi' ki dra' tidri' ko, adrezoo' ti' twatwa' ki ta' ko, adrezoo' ti' twatwa' nda ki kuli' andu' ngi' ko.

³¹ Di, ami' ki togoo' kadre' ina' atsi' ro, kitswazo' ta' tani' lavule' Tiri' Lolo' dre' adrele' fele' dhi ki kisuu'.

Nyanomva' dhi, ma' ni lati' doro' lati' aruka' titi' dhi ki lavulepi' dhi ni tadh' ami' dre' kodhya'.

13

Lele' ni ta

¹ Konoo' ma' kadre' ta' ti' twatwa' mondi' kya' ki ta' angeloo' kya' ibe' go', ma' dre' mana' adrezoo' lele' ako' dhi, ma' ni ta' adre' ngoro' ngilingili' adrele' tswale' waya' ro' dhi' tini, ko ngale' goka' adrele' vole' waya' ro' dhi' tini.

² Konoo' ma' kadre' ta' Gika' ni kuli' longoo' profeta' adhya' tini, adrezoo' ta' titi' luzu' ro' dhi' ki ni lanzile' ta' nini' be' wai', adrezoo' ta' ka'ika' i' ibe' kadri' kitswazo' kongoo' ki 'o' ayi' ki kisii' go', ma' dre' mana' adrezoo' lele' ako' dhi, ma' ni ta' adre' nga' tako' 'i.

³ Konoo' ma' kolanzi' ta' ama' nga' titi' dhi i lemerbha' i dre', ama' rubha' fezo' vele' atsi' na go', ma' dre' mana' adrezoo' lele' ako' dhi, ma' kitswa' ta' ta' doro' alo' kisuu' asa' ko.

⁴ Lèlè adrè tã letè togó vwàvwà sè, adrézó àyi togó dóro tadhá mómndí i dré. Adré lovó kónzi bha mómndí i rú ko. Adré àyi afà ko, adrézó drìkàdrì ro ko.

⁵ Adré kanyò fe mómndí i dré ko, adrézó tã dóro nda kisulè àyi tãndi dré ko, adrézó àyi togó tayí adrélè aswálé ko. Adré tã kónzi 'òlè í rú dhi ki tã kisú vwàvwà ro ko.

⁶ Adré lenzélè tã kónzi sè ko. Be ró dhi, adrè ìna lenzélè tã bàti sè.

⁷ Lèlè adrè tã títi dhi ki mvo, adrézó Giká ni ka'í tã títi i sè, adrézó m̀i bha akódhi véna tã títi i sè, adrézó togó tsi tã títi i sè.

⁸ Lèlè kitswá tãdzí akilè ko. Di, à ni Giká ni kúlí longoma pròfètá kya t́ni dhi ni tayí. A ni ti twátwa ki tãma kiki. A ni kúlí tãma tã ǹini sè dhi ni tayí.

⁹ Tãko ko, mà adrè àmakya tã ni tsà, adrézó Giká ni kúlí longó pròfètá kya t́ni tsà.

¹⁰ Di, lókyá tã títi dhi i dré dra kitswábhá títi dhi tú dhi, tã kitswábhá tsà dhi ki àyikya tavi.

¹¹ Má dré tá adrèrà'a mvámvá ro dhi 'á dhi, má adrè tá tã ta mvámvá àdhya t́ni, adrézó tã kisú mvámvá àdhya t́ni, adrézó tã ni lanzilé mvámvá àdhya t́ni. Di, lókyá má dré atsázó mómndí kàdrì ro dhi sè dhi, má tayí tã ànzimvá kya i títi.

¹² Nyànomvá dhi, mà adrè ngá no tsà, ngóro gá lándrì adrélè nòlè tàlàtálà na dhi t́ni. Di, lókyá adrélèpi alilè dhi sè dhi, mà ni ru no Giká be m̀i sè. Nyànomvá dhi, má adrè tã ni tsà. Di, lókyá adrélèpi alilè dhi sè dhi, má ni tã títi dhi ki ni, ngóro Giká dré áma nìlè bàti dhi t́ni.

¹³ Nyànomvá dhi, tã na kóni i be: tã ka'ika'í, m̀i bhàbhà Giká véna dhi, ìndi lèlè. Di, tã kàdrì lavulè tã nda i kòfalé dhi ìna lèlè 'i.

14

Ti twátwa ki tãma, ìndi tã longoma pròfètá kya t́ni dhi

¹ M̀i kàdrè di látì lèlè àdhya ni lebè. Ami ki togó kàdrè kpà àtsi ró, kitswázó tã tani Tirí Lólo dré adrélè fèlè dhi ki kisú. Lavulè dhi, m̀i kàdrè r̀inyí adrézó Giká ni kúlí longó pròfètá kya t́ni dhi ni le kisulè dhi kòdhyà.

² Tãko ko, dhya adrélèpi ti twá ta dhi adrè tã ta mómndí i dré ko. Be ró dhi, adrè ìna tã ta Giká dré. Angyá ko, dhya àlo ǹi tã akódhi dré adrélè tàlè dhi ko, dré adrélè tã l̀uzu ró dhi ki ta Tirí Lólo ni r̀inyí sè dhi sè.

³ Di, dhya adrélèpi Giká ni kúlí longó pròfètá àdhya t́ni dhi adrè ìna tã ta mómndí i dré, kitswázó àyi ki timbà àyi ki tã ka'ika'í na, kitswázó àyi ki kodzó, ìndi kitswázó àyi ki togó ki tindrì.

⁴ Dhya adrélèpi ti twá ta dhi adrè àyi tãndi ni timbà àyi tã ka'ika'í na. Di, dhya adrélèpi Giká ni kúlí longó pròfètá àdhya t́ni dhi adrè ìna mómnyá títi Ekèlèzyà le dhi ki timbà àyi ki tã ka'ika'í na.

⁵ Má adrè leá dhi, m̀i kàdrè títi ti twátwa ki ta. Di, lavulè dhi, má adrè leá m̀i kàdrè Giká ni kúlí longó pròfètá kya t́ni. Tãko ko, dhya adrélèpi tã longó pròfètá àdhya t́ni dhi lavú dhya adrélèpi ti twátwa ki ta dhi, akódhi nda kàdrè ngbà 'í ti twátwa nda ki kúlí àndu ngi Ekèlèzyà ni timbàzo dhi ko dhi.

⁶ Ama adrúpi i, kònò má kòtsa tá àmi véna adrélè ti twátwa ki ta dhi, tã nda ni tá kitswá àmi ki ledé ngíni? Di, má kòtsa mána tã l̀uzu ró tadhálé dhi ìbe yà, tã ǹini tàlè dhi ìbe yà, tã longólè pròfètá àdhya t́ni dhi ìbe yà, kó ngalè tã tadhálé dhi ìbe yà dhi, tã nda ni àmi ki ledé bàti.

⁷ Kàdrè ndàndi ngá ledélè lãrì ro ngóro firílí t́ni, ìndi kùdhí t́ni dhi ki tã sè dhi, à kàdrè ngá nda ki tswa wáyà ro dhi, à ni longó adrélè tswalè nda ni ni ngíni?

⁸ Kó ngalè, à kàdrè góká vo dóro ko dhi, àdhi ni àyi lotó lile àdzú bhu dhi ǹi?

⁹ Tã nda kòdhi kòkpá kònini àmi ki tã sè. M̀i kàdrè kúlí nìlè ko dhi ki ta kòdhyà dhi, à ni kúlí m̀i dré adrélè tàlè nda ki àndu ni ngíni? M̀i ni adrè àmikya kúlí nda ki ta àngyá.

¹⁰ Tã bàti ró dhi, ti twátwa adrélè tàlè bvò dri dhi i b̀i. Di, ti adrélèpi àndu àko dhi yókódhó.

¹¹ Di má kònì kúlí adrélè tàlè dhi ki àndu ko dhi, má ni adrè mómndí twá ro dhya adrélèpi kúlí nda ki ta dhi dré, ìndi akódhi nda ni kpà adrè mómndí twá ro má dré.

¹² Tã nda kòkpá kònini àmi ki tã sè. Ami ki togó dré adrélè àtsi ró tã tani Tirí Lólo dré adrélè fèlè dhi ki kisú dhi sè dhi, m̀i kàdrè tã tani adrézó Ekèlèzyà ni timbà dhi ki nda kòdhyà.

¹³ Asà dhi, lè dhya adrélèpi ti twá ta dhi kàdrè tã zi Giká tí, kitswázó kúlí í dré adrélè tàlè nda ki àndu ngi dhi bvò.

¹⁴ Tãko ko, má kàdrè tã ta Giká be ti twá dhi sè dhi, áma togó adrè tã nda ki ta ǹi. Di, áma tã kisúkisú adrè ìna tã 'o ko.

¹⁵ Di má ni 'òá ngíni? Má ni tà ta Gíkà be áma togó sè, adrézó kpà táá áma tà kisúkìsù sè. Má ni longó ngo áma togó sè, adrézó kpà longóá áma tà kisúkìsù sè.

¹⁶ Tàko ko, mí kàdré Gíkà ni rú bha kùlè ngbà 'í kùlì angábhá ámi togó lésè dhi i sè dhi, dhya adrélépi kùlì mí dré adrélé tàlè àwoyà fèzo Gíkà dré nda ki yi dhi ni kitswá táá «Kòníni!» dhi ngíni? Angyá ko, akódhi nda ni kùlì mí dré adrélé tàlè nda ki àndu ko.

¹⁷ Dì tágba mí dré adrézó àwoyà ta Gíkà dré dhi, mí adré mína dhya nda ni timbà akódhi ni tà ka'íka'í na ko.

¹⁸ Má adré àwoyà ta Gíkà dré, má dré adrélé ti twátwa ki ta àmi títi dhi kya ki lavú dhi sè.

¹⁹ Dì, lísámò na dhi, má dré kùlì nzi mómíni ì dré nìlè dhi ki tàlè àyi ki tadházó dhi dóro lavúlè, má dré kùlì ngùlù-mudrí dhi ki tàlè ti twá sè dhi rúsè.

²⁰ Ama adrúpi i, mí kàdré tà kisù ngóro ànzimvá kya tìni ko. Mì kàdré tà 'o ànzimvá kya tìni ngbà 'í tà kónzi 'òma ni tà sè. Dì, tà kisùma ni tà sè dhi, mí kàdré tà 'o ngóro mómíni lí'wábhá dre dhi kya tìni.

²¹ Gíkà ni Kùlì adré táá dhi:

«Mírì tà dhi: Má ni tà ta mómíni kòdhi ì dré mómíni adrèbhá ti twátwa ki ta dhi ì sè, ìndì mómíni twá ki kùlì ì sè.

Dì, tágba dré adrézó kòníni dhi, ì kitswá àyikya áma yi ko.»*

²² Asá dhi, Gíkà bhà ti twátwa ki tàma, kitswázó àyi rìnyí tadhá mómíni ka'ìbhá dhi ì dré ko, be ró dhi, mómíni ka'ìbhá ko dhi ì dré. Dì, bhà ìna tà longoma pròfétà kya tìni dhi, kitswázó àyi rìnyí tadhá mómíni ka'ìbhá dhi ì dré, mómíni ka'ìbhá ko dhi ì dré ko.

²³ Dì àmi mómíni Ekèlèzyà le ni i, mí kòkimó ru títi adrélé ti twátwa ki ta gò, mómíni ka'ìlèpi ko dhi 'i yà, kó ngalè mómíni tà nda ni nìlèpi ko dhi 'i yà dhi dré fizo àmi ki yi dhi, a ni táá dhi, ngá kizá àmi ki drè dre.

²⁴ Dì, mí kàdré àmìkya títi Gíkà ni kùlì longó pròfétà kya tìni gò, mómíni ka'ìlèpi ko dhi 'i yà, kó ngalè mómíni tà nda ni nìlèpi ko dhi 'i yà dhi dré fizo àmi ki yi dhi, a ni àyi tákonzì ni àmi ki kùlì ì sè, adrézó ka'íá ì tákonzì líyí 'i káya dhi.

²⁵ Dì tà títi dré zùlè àyi togó na dhi ki apfò ngádra 'á gò, dré dhèzo àyi m̀ bha kìnì na, Gíkà ni lindrì bhàzo, tázoá dhi: «Gíkà àmi kòfalé be bàti!»

Tà 'òma m̀bhalé tí lísámò na dhi

²⁶ Ama adrúpi i, à kàdré di 'òá ngíni? Mì kàdré ru kímó dhi, àmi ki àlo ni kitswá longó ngo, àzya ni ni kitswá tà tadhá, àzya ni ni kitswá tà lùzu ró dhi ni tadhá, àzya ni ni kitswá ti twá ta, àzya ni ni kitswá ti twá nda ni kùlì àndu ngi. Dì mí kàdré tà títi nda ki 'o kitswázó mómíni Ekèlèzyà le dhi ki timbà àyi ki tà ka'íka'í na.

²⁷ A kàdré ti twátwa ki ta dhi, adrè léá dhi, ngbà 'í mómíni rì yà, kó ngalè na yà dhi ì kàdré ti twátwa nda ki ta dhi àyi. Dì ì kàdré ti nda ki ta bvóá bvóá. Adré kpà léá dhi, dhya àzya kàdré kùlì ì dré adrélé tàlè nda ki àndu ngi.

²⁸ Dì, dhya kitswálépi kùlì nda ki àndu ngi bwà dhi kàdré yó dhi, lè mómíni nda ì kàdré àyikya kírì lísámò na. Ì kàdré ti twátwa nda ki ta àyi ki tàndi ì dré, ìndì Gíkà dré.

²⁹ Kàdré mómíni adrèbhá Gíkà ni kùlì longó pròfétà kya tìni dhi ki tà sè dhi, lè àyi rì yà, kó ngalè na yà dhi ì kàdré kùlì nda ki longó, mómíni àruka títi dhi ì kàdré ró tà ì dré adrélé tàlè nda ki tabhì lánzilè.

³⁰ Dhya àzya adrélépi lírìlè dhi kòkìsù tà lùzu ró tadhálè dhi dhi, lè dhya adrélépi tá tà ta drìdrì nda kòtayí kùlì tàma.

³¹ Dì àmi àlo àlo títi dhi i, mí ni kitswá Gíkà ni kùlì longó pròfétà kya tìni, dhya àlo àzya ni bvó, kitswázó mómíni títi dhi ki tadhá, ìndì àyi ki kodzó dhi bvó.

³² Adré léá dhi, mómíni adrèbhá tà longó pròfétà kya tìni dhi ì kàdré àyi ki togó bha àyi ki rìnyí zàlè.

³³ Tàko ko, Gíkà adrè tà 'o wáyá ro ko. Be ró dhi, adrè ìna tà 'o tà kídrikídri na.

Ngóro dré adrélé Ekèlèzyà títi i 'ásè dhi tìni dhi,

³⁴ lè tòkó ì kàdré kírì lísámò na. Ì kòtà kùlì ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki bha àyi ki drì kòbhá ì zàlè, ngóro Mósè ni tátrírí kùlì dré adrélé tàlè dhi tìni.

³⁵ Ì kàdré tà ì dré lèlè nìlè dhi ìbe dhi, ì kàdré tà nda ki lízì àyi ki àgò ì tí bhàna. Tàko ko, tòkó dré adrélé tà ta lísámò na dhi kanyò ro akódhi dré.

³⁶ Àmi Kòritòbhá ni i, mí adrè vo tsi kisùá dhi, Gíkà ni kùlì apfò àmi ki tàndi ì vèlèsè? Kó ngalè, Gíkà ni kùlì nda tsa ngbà 'í àmi véna?

* 14:21 14:21 A kòno Esáyà 28:11-12.

³⁷ Mónde áruka àmi kòfalé dhi ì kàdré àyi ki no pròfètà i ró yà, kó ngalé móndí Tírí Lólo ni rínyí ìbe dhi i ró yà dhi, lè àyi nda ì kòka'í dhi, tà má dré adrélé tisile àmi dré kòdhi i, tòlí Mírí àdhyà 'i.

³⁸ Di, ì kòka'í kònini ko dhi, à kitswá kpà àyi ki tàndi ki ka'í ko.

³⁹ Di áma adrúpi i, àmi ki togó kàdré àtsi ró, adrézó Giká ni kúlí longó pròfètà kya tìni. Mì kòlogá kpà ì twátwa ki tàma móndí i dré ko.

⁴⁰ Di, adré lèà dhi, mì kàdré àmikya tà títí dhi ki 'o mibhalé tí, ngóro dré kitswále Giká mìlèsè dhi tìni.

15

Krìsto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹ Ama adrúpi i, má lè Rúbí Tani má dré longólé àmi dré dhi ni tà 'òle agalé àmi léna. Mì ka'í Rúbí Tani nda gò, mì dré adrézó àmi ki totó tàtà dríà.

² Rúbí Tani nda sè dhi, Giká adré àmi ki tidrí, mì kàdré tròle gígí ro tà má dré longólé àmi dré nda rú dhi. Di, mì kàdré 'òá kònini ko dhi, mì ka'í àmikya àngyá.

³ Má tadhá àmi dré tà kàdrìkàdrì má dré kisúlé kòni i kòdhyà: Krìsto drà àma ki tàkonzi ki tà sè, ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tìni.

⁴ Di akódhi ni rúbhá bhàzo mógó na gò, kitú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè, ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tìni.

⁵ Di dré agázó Pèteró kandrá gò, dré agázó àpóstolò mudrí-dri-rí dhi i kandrá.

⁶ Amvolàsà dhi, dré agázó lókyá àlo sè móndí ka'ìbhá kámá-nzi lavú dhi i kandrá. Ayi nda i kòfalé dhi, móndí bí dhi i dhu rè lídrì ìbe. Di, àyi ki àruka ì todrà dre.

⁷ Di akódhi dré agázó Yàkòbhò kandrá gò, dré gòzo agalé àpóstolò títí dhi i kandrá.

⁸ Ayi títí nda i àmvolèsè dhi, dré kpà agázó áma tàndi kandrá, tágba má dré tá adrézó ngóro mvámvá ùle lókyá dóro sè ko dhi tìni dhi.

⁹ Tàko ko, ma móndí tàko lavúlé àpóstolò títí dhi i kòfalé dhi 'i. Má kitswá ndìndì adrélé zìle àpóstolò ro dhi ko, má dré tá móndyá Giká ni Ekélèzyà le dhi ki mì pfole dhi sè.

¹⁰ Di, Giká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi, ma ngóro má dré adrélé ándrò kònìdhi tìni. Akódhi bhà àyi togó tani nda má rú àngyá ko. Tàko ko, má 'o mána àzì àpóstolò àruka títí dhi kya ki lavú. Tà bàti ró dhi, má 'o àzì nda ma ko. Be ró dhi, Giká ni togó tani adrélépi tà 'o má léna dhi 'o ìna àzì nda nì.

¹¹ Àsà dhi, kàdré ma 'i yà, kó ngalé àyi nda 'i yà dhi, tà nda kòdhi i tà mà dré adrélé longólé ìndì mì dré ka'ìle dhi 'i.

MónDYá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹² Di, mà kàdré kó longóá dhi Krìsto nga dràdrà 'àsè 'í dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì adré di àyikya tàá dhi, mónDYá dràbhá dre dhi ì kitswá ngàle dràdrà 'àsè ko dhi ngínìngínì ró?

¹³ Kònò ngangà dràdrà 'àsè dhi kàdré tá yó dhi, Krìsto nga tá kpà dràdrà 'àsè ko.

¹⁴ Di Krìsto kònga tà dràdrà 'àsè ko dhi, tà mà dré adrélé longólé dhi ni tà adré tà tàko 'i, ìndì àmi ki tà ka'ìka'í ni tà adré tà tàko 'i.

¹⁵ Kòdhi ìbe dhi, mà ni tà adré Giká ni tà longóbhá kìnzò sè dhi 'i. Tàko ko, mà longó àmakya Giká ni tà tàzoá dhi, akódhi tìngá Krìsto dràdrà lèsè dre dhi 'i. Di, mónDYá dràbhá dre dhi ì kòkitswá tá ngàle dràdrà 'àsè ko dhi, Giká tìngá tá kpà Krìsto dràdrà lèsè ko.

¹⁶ Tàko ko, móndí ì kòkitswá tá ngàle dràdrà 'àsè ko dhi, Krìsto nga tá kpà dràdrà 'àsè ko.

¹⁷ Di Krìsto kònga tà dràdrà 'àsè ko dhi, àmi ki tà ka'ìka'í ni tà adré àngyá, ìndì mì ni tà adré dhu rè àmi ki tàkonzi na.

¹⁸ Kòdhi ìbe dhi, mónDYá Krìsto ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ki tà akí tá dre.

¹⁹ Kònò mà kàdré tá ngbà 'i mì bha Krìsto véna lídrì kònìdhi ni tà sè dhi, mà ni tà adré kizàbhá 'i mónDYá àruka títí dhi ki lavú.

²⁰ Di, tà bàti ró dhi, Krìsto nga dràdrà 'àsè, ngóro dhyà ngàlepi drìdrì mónDYá dràbhá àruka títí dhi i kandrána dhi ró.

²¹ Tàko ko, ngóro dràdrà dré atsálé móndí i kòfalé móndí àlo dhi sè dhi tìni dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi atsá kòkpá móndí àlo dhi sè.

²² Ngóro mónDYá títí angàbhá Adámà lèsè dhi ì dré adrélé dràle dhi tìni dhi, mónDYá títí ru amúbhá Krìsto be dhi ki adrí.

²³ Di, móndí àlo àlo títí dhi ki adrí àyi ki tàndi ki lókyá sè. Krìsto adrí ìna drìdrì mónDYá àruka títí dhi i kandrá nì. Di lókyá dré dra agòzo dhi tú dhi, mónDYá akódhi àdhyà ki adrí.

²⁴ Amvolásà dhi, lókyá kùdù ni atsá. Lókyá nda sè dhi, Krísto ni tírì kònzi títi ópí kàdrì ro ìndì rìnyi ró dhi ki tà 'o akilé, rìnyi títi adrézó òpì nya dhi ìbe gò, Opì logózó Gíká Atá drígá.

²⁵ Tàko ko, lè Krísto kàdré òpì nya tsàlè lókyá Gíká dré dra akódhi ni kàribhá títi dhi ki bhàzo adrélé akódhi ni pá zàlè dhi 'á.*

²⁶ Kàribhá ni kùdù dré dra tà ni ni 'òzo akilé dhi, dràdrà 'i.

²⁷ Angyá ko, Gíká ni Kúli adré taa dhi: «Gíká bhà tà títi dhi i akódhi ni pá zàlè.»† Dì tà tisìlè kòdhi kàdré taa «tà títi dhi i» kònini dhi, adré Gíká ni tàndi ni bha lána ko. Tàko ko, Gíká nda dhya adrélépi tà títi nda ki bha Krísto ni pá zàlè dhi 'i.

²⁸ Dì akódhi kòni dra 'óá kònini dhi, Krísto, Gíká ni Mvágó nda ni áyi tàndi ni bha Gíká tà títi dhi ki bhàlèpi áyi pá zàlè nda zàlè, Gíká kàdréro tà títi dhi i drìlè.

²⁹ Dì, ngangà dràdrà 'àsè dhi kàdré ina yó dhi, mónyá adrébhá bàtisimò do mónyá dràbhá ki rú sè dhi i adré 'óá kònini adho tà sè? Mónyá dràbhá dre dhi i kòkítswá ngàlè dràdrà 'àsè ko dhi, à adré bàtisimò do áyi ki rú sè adho 'òzo?

³⁰ Ama ró dhi, mà adré kpá àma ki lídrì fe adrélé dràdrà mìlè lókyá títi i sè adho tà sè?

³¹ Tàko ko, ma mána dràdrà mìlè kítú àlò àlò títi dhi i sè. Tà nda tà bàti 'i, ngóro má dré adrélé àma drì bha kuru àmi ki tà sè Yésu Krísto àma ki Mírì na dhi tìni.

³² Kònò mà kòpfu tá ru kà'wá átrá ìbe Efésò na ngbà 'í móndí ki tà sè dhi, má ni tá adho tà dóro kisú àsà kòdhyà? Mónyá dràbhá dre dhi i kòkítswá ngàlè dràdrà 'àsè ko dhi,

«Mà kàdré ngá nya, adrézó ngá mvu!

Tàko ko, kídrù, mà ni dra dràdrà.»‡

³³ Mì kòtayí àmi adrélé lílilè ko: «Ru sùma móndí kònzi ìbe dhi adré dhyá ki tà dóro ki kizá.»

³⁴ Mì kògò di adrélé tà kisú dóro. Mì kòtayí kpá tàkònzì 'òma. Tàko ko, móndí àruka àmi kòfalé dhi i nì àyikya Gíká ko. Má adré tà kòdhi ni ta kanyò fèzo àmi dré.

Rúbhá mónyá dra ngabhá dràdrà 'àsè dhi kya

³⁵ Dì, à ni kítswá líziá dhi: «Mónyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè ngíni? I ni nga rúbhá ngíni dhi sè?»

³⁶ Tà lízilè nda tà azaaza 'i! Lò'wa mí dré adrélé kidhilé dhi kòdrà ko dhi, kítswá ina apfòlè lídrì ro ko.

³⁷ Mí dré adrerà 'a lò'wa kidhí dhi 'á dhi, mí adré ngá dra apfòlèpi dhi ni kidhí kòdhyà ko. Be ró dhi, mí adré ngbà 'í lò'wa kidhí kòdhyà, kàdré ngánò lò'wa 'i yà, kó ngalè ngá àzya ni lò'wa 'i yà dhi.

³⁸ Dì Gíká adré rúbhá tídhí dhi ni fe lò'wa nda dré, ngóro í dré adrélé lèlè 'òlè dhi tìni. Lò'wa àlò àlò títi dhi i dré dhi, adré rúbhá fe adrélé áyi ki tàndi kya ró.

³⁹ Ngá títi dhi ki zà kandra àlò ko. Móndí ki zà ni kára twá, kà'wá ki zà ni kára twá, àrì kya ni kára twá, ìndì kosyá kya ni kára twá.

⁴⁰ Kòdhi ìbe dhi, rúbhá bhù àdhyà i be, ìndì rúbhá bvò àdhyà i be. Dì rúbhá bhù àdhyà ki lagulagu twá rúbhá bvò àdhyà kya rúsè.

⁴¹ Kítú ni lagulagu twá, mbá ni lagulagu twá, ìndì bhìbhìnyà ki lagulagu twá. Nðìndì bhìbhìnyà àlò àlò títi dhi ki lagulagu twá áyi ki àzya kya rúsè.

⁴² Tà nda ni adré kòkpá kònini mónyá dra ngabhá dràdrà 'àsè dhi ki tà sè. Rúbhá adrélé sile kìnì na ngá adrélépi njwàlè njwanwà dhi ró dhi, ni nga rúbhá kítswálepì njwàlè bwá ko dhi ró.

⁴³ Rúbhá adrélé sile líndrì àko dhi, ni nga rúbhá mīlanzilanzì ro dhi ró. Rúbhá adrélé sile rúbhá yàya ro dhi, ni nga rúbhá rìnyi ró dhi ró.

⁴⁴ Rúbhá adrélé sile rúbhá bvò àdhyà ró dhi, ni nga rúbhá adrélépi Tírì Lólo ni lídrì ìbe dhi ró.

Ngóro rúbhá bvò àdhyà dré adrélé be dhi tìni dhi, rúbhá adrélépi Tírì ni lídrì ìbe dhi kòkpá be.

⁴⁵ Àsà dhi, Gíká ni Kúli adré taa dhi: «Móndí drìdrì, Adámá atsá móndí lídrì ìbe dhi ró.»§ Dì, Adámá kùdù ro dhi atsá ina Tírì adrélépi lídrì fe dhi ró.

⁴⁶ Dì, rúbhá Tírì àdhyà atsá drìdrì ni ko. Be ró dhi, rúbhá bvò àdhyà atsá ina 'íká, gò rúbhá Tírì àdhyà dré atsázó ndò.

⁴⁷ Móndí drìdrì nda apfò tàpfúlíndrì bvò àdhyà lésè. Dì, móndí kùdù ro nda apfò ina bhù lésè.

* 15:25 15:25 A kònò Longó i 110:1. † 15:27 15:27 A kònò Longó i 8:7. ‡ 15:32 15:32 A kònò Esáyá 22:13.

§ 15:45 15:45 A kònò Kìdhoma 2:7.

⁴⁸ Mòndyá bvò àdhyà i ngóro mómí afòlèpi bvò lèsè nda tíni. Dì, mómíyá bhù àdhyà i àitkyá ngóro mómí afòlèpi bhù lèsè nda tíni.

⁴⁹ Ngóro mà dré adrélé lású íbe mómí afòlèpi bvò lèsè nda àdhyà tíni dhi tíni dhi, mà ni adré kókpa lású íbe mómí afòlèpi bhù lèsè nda àdhyà tíni.

⁵⁰ Áma adrúpi í, tà má dré adrélé tàle dhi í, kòni í: Dhyá ki rúbhá i kàri ni be dhi í àitkyá file Gíká ni Opí na bvò ko. Ngá adrélépi ñwàle ñwanwà dhi kitswá file ngá kitswábhá ñwàle bvò ko dhi í kòfalé bvò ko.

⁵¹ Mì yi rè ká! Má adré tà lùzu ró dhi ni ta àmi dré kòdhyà: Áma títi dhi í kòfalé dhi, mómí áruka í kitswá dràle ko. Dì, áma títi dhi ki rúbhá ki ru ladzá

⁵² Lókyá mvá tsà mì atswàma àdhyà tíni dhi sè, gòká kùdù dré ngorà'a. Tàko ko, à ni gòká vo gò, mómíyá dràbhá dre dhi í dré ngàzo dràdrà 'àsè rúbhá kitswábhá ñwàle bvò ko dhi íbe. Dì áma ki rúbhá ki ru ladzá.

⁵³ Tàko ko, lè rúbhá adrélépi ñwàle ñwanwà kòndhi kòladzá ru atsálé rúbhá kitswálepi ñwàle bvò ko dhi ró. Lè rúbhá adrélépi dràle dràdrà kòndhi kòladzá ru atsálé rúbhá kitswálepi dràle bvò ko dhi ró.

⁵⁴ Dì rúbhá adrélépi ñwàle ñwanwà nda kòni ru ladzá atsálé rúbhá kitswálepi ñwàle bvò ko dhi ró dhi, ìndi rúbhá adrélépi dràle dràdrà nda kòni ru ladzá atsálé rúbhá kitswálepi dràle bvò ko dhi ró dhi, tà tsìle Gíká ni Kúlí na kòndhi ni ru 'o:

«À lavú dràdrà ni rìnyí, tà ni ni 'òzo akílé dhi dre!»*

⁵⁵ Dràdrà, ámi rìnyí mómí ki lavúzó dhi ángwà?

Dràdrà, ámi rìnyí mómí ki tupfúzó todràle dhi ángwà?»†

⁵⁶ Dràdrà ni rìnyí adrézó mómí ki tupfú todràle nda, tàkonzì 'i. Dì tàkonzì nda ni rìnyí angá tatrítrí kúlí lésè.

⁵⁷ Dì, mà kàdré àmakya àwoyá fe Gíká dré, dré adrélé àma ki 'o tàkonzì lavú dràdrà be àma ki Mírì Yésu Kristo ni rìnyí sè dhi sè!

⁵⁸ Ásà dhi, áma adrúpi má dré lèle tò ni í, mà kàdré àmi ki totó tātā. Mì kótayí àmi tà dré kizlè àlomvá ko. Mì kàdré ngbú àmi ki fe adrélé Mírì ni ázi 'o adrézó lile ába drìdrì. Tàko ko, mì ni tàle dhi, ázi mì dré adrélé 'òle Mírì na dhi kitswá dràle àngyá ko dhi be.

16

Làfa lokólé mómíyá ka'ibhá Yèrusalémà na dhi í dré dhi

¹ Kàdré làfa mì dré adrélé lokólé mómíyá Gíká àdhyà Yèrusalémà na dhi í dré dhi ni tà sè dhi, mì kàdré 'òá ngóro má dré tàle Ekèlézyá Galátíyá na dhi í dré dhi tíni.*

² Kítú ni àlo pósò àlo àlo títi dhi kya sè dhi, àmi àlo àlo títi dhi í mì kàdré làfa mì dré kisúlé dhi ni áruka bha gára dri. Mì kàdré 'òá kòni kitswále má kòni dra tsa dhi, mì kòkòkòró làfa lókyá nda sè ko.

³ Dì má kòtsa dre dhi, má ni wárágá ki fe mómíyá mì dré dra kípèle dhi í dré gò, àyi ki múzo ngá mì dré adrélé fèle nda ki adzí Yèrusalémà na.

⁴ Kòkitswá má dré kpà lizo dhi, mà ni li tùmání àyi íbe.

Atsi Pólò dré lèle tòle dhi

⁵ Má kòni dra lavú bvò Màkèdòníyá àdhyà 'àsè dhi, mà ni tsa àmi véna. Tàko ko, mà ni lavú Màkèdòníyá 'àsè.

⁶ Áruka ni, mà ni adré àmi véna lókyá be vwàvwà ro tsà. Áruka ni, mà ni ndìndì lókyá kídhi àdhyà ni leté lavúlé àmi véna, mì kògòro áma ledé má dré lizo àrà má dré dra lizo lána dhi na.

⁷ Tàko ko, mà lè àmi ki nòle ngbá 'í lókyá tsà sè má dré adrèrà'a lavúlé dhi 'á ko. Be ró dhi, Mírì kòlè dhi, mà adré leá gile àmi ta.

⁸ Nyànomvá dhi, mà ni adré kònwa Efèsò 'a tsàle gwányá Pàtèkòtè àdhyà na.

⁹ Tàko ko, Gíká nzì látí má dré adrézó ázi kàdrì dhi ni 'o kònwa, gba mómí bí dhi í kàdré ligílé má rú yà dhi.

¹⁰ Tímótéyò kòtsa àmi véna dhi, mì kò'o akódhi dóro, kàdréro àmi kòfalé tirì àko. Tàko ko, akódhi adré Mírì ni ázi 'o mána tíni.

¹¹ Adré di leá dhi, dhyà àlo kàyízè akódhi ko. Akódhi dré adrèrà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, mì kòledé akódhi, kàgòro má vélé togó be kídrikídri. Ángyá ko, mà adré akódhi ni leté adrúpi áruka íbe.

¹² Kàdré àma ki adrúpi Apólò ni tà sè dhi, mà kodzó tá akódhi togó wáyi sè, kòlìró àmi véna àma ki adrúpi áruka íbe. Dì, akódhi lè tá ína lile nyànomvá ko. Dì a ni dra lókyá dóro nda lizo ndò.

* 15:54 15:54 A kònò Esáyá 25:8. † 15:55 15:55 A kònò Oséyá 13:14. * 16:1 16:1 A kònò Rómàbhá i 15:25-26.

¹³ Lè mì kàdré tàmǐga dri, adrélé àmì ki totó tātá àmì ki tà ka'ika'í na. Mì kàdré togó tsi, adrézó kpà rǐnyi ró.

¹⁴ Mì kàdré kpà tà tíí dhi ki 'o lèle sè.

¹⁵ Mì nì tàle dhi, Sètèfàná i mǒndyá akódhi ni dzó lé dhi íbe dhi i tá mǒndí Yésu ni ka'ibhá drǐdrǐ bvò Akáyà àdhya na dhi 'i dhi be. Dì ì fè àyi adrélé tà 'o mǒndyá lólo Giká àdhya i dré. Ama adrúpi i, má adré àmì ki kodzó,

¹⁶ mì kàdréro àmì ki bha mǒndyá adrébhá tà 'o àyi nda kya tíni dhi i zàle, ìndì mǒndyá tíí adrébhá àzì 'o landèzo túmání àyi íbe dhi i zàle.

¹⁷ Má adré lenzélé Sètèfàná ki atsama Fòrùtùnátò íbe Akàyíkò be dhi ni tà sè. Ayi nda ì 'o má dré tà tíí mì dré kǐtswálé 'òle bwà ko dhi i dre.

¹⁸ Ì tǐndrì áma togó ngóro ì dré kpà 'òle àmì dré dhi tíni. Mì kàdré dì mǒndí làsú be kònìni dhi ki tà bha kuru.

Mòdo kùdù

¹⁹ Ekélézyà bvò Asíyà àdhya lé dhi ì fè mòdo àmì dré. Akíla i Pírìsíkà be dhi ì fè kpà mòdo àmì dré togó wáyi sè Mírì Yésu na, túmání mǒndyá Ekélézyà àdhya adrébhá ru kimó àyi ki dzó lé dhi íbe.

²⁰ Ama ki adrúpi tíí kònwa dhi ì fè kpà mòdo àmì dré. Ami ró dhi, mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmì kǒfalésè lèle sè.

²¹ Ma, Pólò, má adré kúli kòni ki tisì áma tàndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmì dré.

²² Dhya àlo kàdré Mírì Yésu ni le ko dhi, tǎtrǐtrǐ kàdré akódhi dri! Mírì, mí kàlì wà!

²³ Mírì Yésu ni togó tani kàdré àmì íbe!

²⁴ Má adré àmì ki le tíí Yésu Krísto na.

Wárágà Pólò dré tisile Kòrítòbhá i dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ìbhá Kòrító na dhi i dré dhi ni rì 'i. Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisi kitswázò tà ledé àyi kòfalèsè Kòrítòbhá nda ìbe dhi bvò. Tàko ko, akódhi ni wárágà ni àlo léna dhi, lotó tá àyi àyi ki ru lanzìma ni tà sè, ìndì àyi ki tàkonzì àruka ki tà sè. Dì móndí àruka àyi kòfalé dhi i gò adréligé ligilé akódhi rú, adrézó lizíá ngalé akódhi tá àpòstolò 'i bàti yà dhi. Dì wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré tà ta rìnyí sè, adrézó àyi tàrà ga àzì àpòstolò àdhya Giká dré bhàle i drígá dhi ni tà sè. Tágba kònìni dhi, Pólò adré leá dhi, àyi Kòrítòbhá nda ìbe dhi i kògò ru amú tódhyá. Adré kpà lenzélé, dré yìle Títò tí tàle dhi, i ladzá àyi ki togó, ìndì i lè gòle àyi no tò dhi sè (7:5-16).

Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré kpà àzì Giká dré fèle mónnyá ka'ìbhá títi dhi i dré adrézó Rúbí Tani longó dhi ni tà ta (2:14-17; 3:1-3, 4-18; 4:1-18; 5:16-21). Amvolásá dhi, adré Kòrítòbhá ki kodzò ngá lokó kitswálé títi, i kòfèrò lemerèbhá mónnyá ka'ìbhá Yèrusalémà na dhi i kòfalé dhi i dré.

Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò kàdré àyi tàrà ga àpòstolò kinzò ro adrébhá ligilé i rú dhi ki tà sè dhi, adré 'òá kònìni àyi tàndi ni tà sè ko. Be ró dhi, adré ina 'òá kònìni tadházóá ngàdra 'á dhi, Rúbí Tani dré adréligé longólé dhi tà bàti 'i káyá dhi.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ima

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì mónnyá ka'ìbhá dhi ki togó tindrìma (1:1-11)
- 2) Tà Pólò i kòfalé Kòrítòbhá ìbe dhi (1:12-7:16)
- 3) Kòrítòbhá ki kodzoma ngá lokó fèle mónnyá ka'ìbhá Yèrusalémà na dhi i dré dhi (8:1-9:15)
- 4) Pólò ni tàrà gàma àzì Giká dré bhàle akódhi drígá dhi ni tà sè dhi (10:1-13:10)
- 5) Pólò ni kúli kùdù (13:11-13)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, bhàle adréligé Yésu Krísto ni àpòstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tíni dhi, tímáni àma ki adrúpi Tímótéyo be dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisi àmi, Ekelézya Giká àdhya Kòrító na dhi dré, tímáni mónnyá lólo títi Giká àdhya bvò Akáyá àdhya na dhi ìbe.

² Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Giká adré móndí ki togó tindrì

³ Rúku kàdré Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré! Akódhi nda, àma ki Atá adréligé àyi togó dóro tadhá àma dré dhi 'i, ìndì Giká adréligé àma ki togó tindrì lavulé dhi 'i.

⁴ Adré àma ki togó tindrì àma ki kizá títi dhi i na, mà kòkítswáro kpà móndí àruka ki togó tindrì àyi ki kizá títi dhi i na, ngóro Giká dré àma ki tàndi ki togó tindrìle dhi tíni.

⁵ Tàko ko, ngóro kizá Krísto dré nyàle dhi i dré adréligé gale àma léna bí dhi tíni dhi, Giká adré kókpà àma ki togó tindrì lavulé Krísto sè.

⁶ Mà kàdré kizá nya dhi, mà adré nyàá mì kòkítswáro togó tindrìma tímáni lídrì kóná vésé kólyá dhi be be dhi bvò. Giká kàdré àma ki togó tindrì dhi, adré tindrìá kitswázó kókpà àmi ki togó tindrì, mì kàdrérogó togó tsi kizá títi mì dré adréligé nyàle àmakya tíni dhi i sè.

⁷ Dì mà adré mì bha Giká véna àmi ki tà sè. Tàko ko, mà nì tàle dhi, ngóro mà dré adréligé kizá nya tímáni àmi ìbe dhi tíni dhi, mà ni kókpà togó tindrìma kisu tímáni àmi ìbe dhi be.

⁸ Àma ki adrúpi i, mà adré leá mì kònì ngalé mà nya tá kizá bvò Asíyá àdhya na ngíni ya dhi. Kizá nda nò tá àma tà tàndi ró, àma ki rìnyí lavuzó gò, mà dré àma ki mì bhàma kitswázó adrìlé dhi ni tayízó.

⁹ Àma léna dhi, sù ngóro à nò tá tà àma dri kitswálé dràdrà sè na tíni. Dì, tà nda 'o tá ru kònìni, mà kàdrérogó mì bha àma ki tàndi i dri ko, be ró dhi, Giká adréligé móndí ki tingá dràdrà lésé dhi dri.

¹⁰ Akódhi nda apá àma dràdrà lásù be kònìni nda lésé nì. A nì go kpà àma ki apá nì. Mà adré dì àma ki mì bha akódhi véna, kògòro adréligé àma ki apá.

¹¹ Àmi ró dhi, mì adré kpà àma ki ledé, mì dré adréligé tà zi Giká tí àma dré dhi sè. Dì ásá dhi, móndí zyandre dhi ki tà tani Giká dré dra 'òle àma dré dhi ki no, i dré tà zìle akódhi tí àma dré dhi sè gò, i dré àwoyá fèzo akódhi dré àma ki tà sè.

Pòlò ladzá tà í dré tá kisùle 'òle dhi

¹² Tà mà dré adrézó drí bha kuru àsá dhi, tà kònìdhi 'i: Ama kí togó adré tadhá àma léna dhi, mà 'o tà bvò kònìdhi lé, lavulúle dhi, àmi kòfalé, togó lólo wáyi angálépi Giká vélésé dhi sè dre. Mà 'o kònìni àma mómí ro dhi kí tògyá sè ko. Be ró dhi, mà 'o àmakya kònìni Giká nì togó tani bhàle àma rú dhi sè.

¹³ Ama kí wárágá í léna dhi, mà adré ngbà 'í tà mì dré kitswálé nàle ìndì nìle bwà dhi kí tìsì àmi dré kòdhyà. Dì má adré mì bha, mì kòkìswáró tà kònìdhi nì nì dóro,

¹⁴ ngóro mì dré kìdhólé nìle tsà dhi tìni: Kítú àma kí Mírì Yésu dré dra agòzo dhi tú dhi, mì nì kitswá drí bha kuru àma kí tà sè, ngóro mà dré dra drí bhàle kuru àmi kí tà sè dhi tìni.

¹⁵ Má dré tá àmi kí tà ka'ile bàti dhi sè dhi, mà kisù tá drìdrì dhi, mà nì tà tsa àmi véna vésé be rì, mì kòkìswáró tá tà tani kisú vésé be rì ká.

¹⁶ Angyá ko, mà lè tà tsàle àmi véna, mà dré tá adrérà'a lile Màkèdònìyà na dhi 'á, mà kònì agó Màkèdònìyà lésé dhi, mà kògòro tódhyá àmi kí no gò, mì kòkìswáró àma ledé lile Yúdáyà na.

¹⁷ Dì mì adré kisúá dhi, mà dré tá adrérà'a tà kisù 'òle kònìni dhi 'á dhi, mà kisù tá mána tà nda 'òle togó wáyi sè ko? Kó ngalè, mì adré kisúá dhi, mà adré mána tà kisù 'òle ngóro mómíyá bvò àdhyà kya tìni, adrézó tàá «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè dhi 'í?

¹⁸ Dì, Giká nì tàle dhi, mà dré adrérà'a àyi kúlí longó àmi dré dhi 'á dhi, mà adré tàá «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè ko dhi be.

¹⁹ Tàko ko, Yésu Krísto, Giká nì Mvágó, mà dré tà nì nì longózó tùmání Silá ìbe ìndì Timótéyo be àmi dré dhi, adré ìna tàá «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè ko.* Be ró dhi, Krísto nda léna dhi, tà títí dhi í «Áyíya» 'i.

²⁰ Angyá ko, Giká adré tà títí í dré lazilé dhi kí 'o kitswálé títí Krísto na. Dì Krísto nda sè dhi, mà adré tàá «Kàdré kònìni», adrézó Giká nì rú bha kùle.

²¹ Giká nda adré àma kí 'o adrélé àma kí totó tàtá tùmání àmi ìbe Krísto na dhi nì. Tàko ko, akódhi zì tá àma,

²² àngì lwázo àma rú tadházóá dhi, àma mómíyá ìna 'i káyá dhi. Dré Tirí Lólo bhàzo àma kí togó na, ngóro ngádrì adrélépi tadhá dhi, í nì tà títí í dré lazilé dhi kí afé àma dré dhi tìni.

²³ Giká nì dóro tàle dhi, tà má dré adrélé tàle kònìdhi tà bàti 'i káyá dhi. Má kàdré kìnzò ta dhi, akódhi kòbhà tà má dri. Má gò tà tsàle tódhyá àmi véna Kòritò na ko, mà kápáro àmi kúlí má dré tá adrélé 'òle tàle àmi dri dhi í lésé.

²⁴ Mà adré òpi le nyàle àmi dri àmi kí tà ka'íka'í nì tà sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya àzì 'o tùmání àmi ìbe, mì kàdréro gále arí sè bí. Tàko ko, mì adré àmi kí totó tàtá àmi kí tàndì kí tà ka'íka'í sè.

2

¹ Dì má nò tá dóro nì, mà dré gòle tsàle àmi véna ko dhi, mà kògòro kizà fe àmi dré ko.

² Tàko ko, mà kàdré kizà fe àmi dré dhi, àdhi nì go arí fe má dré dhi nì, kàdré àmi má dré kizà fèzo àmi dré dhi 'i ko dhi?

³ Dì má tìsì tà wárágá àmi dré ngóro mà dré tà tìsìle dhi tìni, mà kònì dra tsa àmi véna dhi, mà kòkìsúró kizà mómíyá tà kitswábhá arí fe má dré dhi í véna ko. Má ka'í tá dhi, mà kàdré arí ìbe dhi, àmi títí mì nì kòkpa adré arí ìbe.

⁴ Dì má tìsì tà wárágá nda àmi dré togó lanzi gálepi kizà sè bí dhi be, ìndì mìnra ìbe bí. Má tìsì tà kònìni kitswázó kizà fe àmi dré dhi bvò ko, be ró dhi, mì kònìro àma lèle kàdrì àmi véna dhi be dhi bvò.

Dhya tàkonzì 'òlepi dhi nì tàkonzì trìma

⁵ Dhya àlo kòfè kizà dhi, akódhi nda fè kizà ngbà 'í má dré ko. Be ró dhi, fè kizà nda àmi títí dhi í dré, kó ngalè mómí bí àmi kòfalé dhi í dré. (Má lè tà nda nì kítélé ko.)

⁶ Tà mómí bí àmi kòfalé dhi í dré nòle dhya nda dri dhi kitswá akódhi dré dre.

⁷ Dì nyànomvá dhi, adré leá dhi, mì kòtrì akódhi nì tàkonzì, akódhi nì togó tìndrìzo, akódhi nì togó nda kòjòro kizà dré nòjò ko.

⁸ Má adré dì àmi kí kodzó, mì kògòro tódhyá àmi kí lèle tadhá akódhi dré.

⁹ Má tìsì tà wárágá nda àmi kí tabhìzo, nìzoá ngalè mì adré àma kúlí ka'í 'òle tà títí í sè 'í yá dhi.

* **1:19 1:19** Giká nì Kúlí tìsìle Gíríkí tì sè dhi léna dhi, à adré rú «Silùwánò» kisú kònwa. Rú nda tá rú àzya Silá dré dhi 'i.

¹⁰ Mì kàdré dhya àlo ni tàkonzì tri dhi, má adrè kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri. Má kàdré tàkonzì tri dhi, tàkonzì kitswálé trile dhi kàdré be dhi, má adrè triá Kristo kandrà àmi kì tà sè,

¹¹ Sàtánà kòkisúró láti àma kì litízó dhi ko dhi bvó. Tàko ko, mà ni tà akódhi nda dré adrélé 'òle àma kì tabhìzo litílé dhi i be.

Pólò ni togó lanzi Trówà na

¹² Má dré tá lizo Kristo ni Rúbí Tani longó Trówà na dhi, Mírì nzi tá láti dra má dré àzi nda ni 'òzo.

¹³ Di, tágba kònini dhi, àma togó lanzi tá ina, má dré àma adrúpi Titò ni kisulé kònale ko dhi sè. Asà dhi, má dré lazizó mónyá kònale dhi i tí gò, lizo bvó Màkèdòniyá àdhya na.

Ama ngóro tàdzi dóro Kristo àdhya tìni

¹⁴ Di, mà kàdré àwoyá fe Giká dré! Tàko ko, akódhi adrè ngbú adrélé àma kì tidrì, ngóro móní i dré 'òle lavulé Kristo na dhi i tìni. Ama sè dhi, adrè kpá Kristo ni 'o móní i dré nìle àrà títì i 'àsè, ngóro tàdzi dóro adrélépi ngùle móní i kofalé dhi tìni.

¹⁵ Angyá ko, àma ngóro tàdzi dóro Kristo dré fèle Giká dré, adrélépi ngùle mónyá adrebhá lìle lídrì kisú dhi i kofalé, túmání mónyá adrebhá lìle dràdrà kisú dhi ìbe dhi tìni.

¹⁶ Ayi adrebhá lìle dràdrà kisú nda i dré dhi, àma tàdzi dràdrà àdhya tìni. Di, ayi adrebhá lìle lídrì kisú nda i dré dhi, àma àmakya tàdzi lídrì àdhya tìni. Di àdhi ni kitswá tà nda sè ni?

¹⁷ Ama ró dhi, mà adrè Giká ni kúlí lagí làfa sè ngóro móní àruka bí dhi kya tìni ko. Be ró dhi, Kristo na dhi, mà adrè àmakya kúlí nda ni longó togó wáyi sè Giká kandrà, Giká dré àma kì mùle tà nda ni 'o ni dhi sè.

3

Ama ngóro wárágà Kristo dré tisile móní kì togó na dhi tìni

¹ Má adrè gòle véle àma kì tàndi kì tà dóro ta kòdhya? Adré tsi leá dhi, mà kàdré àma kì tà dóro kì tisi wárágà na fèle àmi dré yà, kó ngalè mà kàdré àmi kì lizí àma kì tà dóro kì tisi wárágà na yà dhi, ngóro móní àruka i dré adrélé 'òle dhi tìni?

² Ami kì tàndi i wárágà àmakya tisile àma kì togó na, mónyá títì dhi i dré adrélé nàle ìndi nìle dhi 'i.

³ Bati, mà adrè tadhá ngádra 'á dhi, àmi wárágà Kristo dré tisile àma kì àzi sè dhi 'i. Akódhi tisi wárágà nda wárágà sú sè ko. Be ró dhi, tisi Tirí Giká lídrì ro dhi àdhya sè. Tisi kpá wárágà nda kírà dri ko. Be ró dhi, tisi móní kì togó na.

Ama Giká ni àzi 'obhá tà tídhí dré bhàle ru yizo móní ìbe dhi ni tà sè dhi 'i

⁴ Mà adrè tà nda kòdhi kì ka'í bati Kristo sè Giká kandrà.

⁵ Di, mà adrè àma kì no ngóro móní kitswábhá tà 'o àyi kì tàndi kì rinyi sè bwà dhi i ró ko. Be ró dhi, Giká adrè ina àma kì 'o kitswálé títì dhi ni.

⁶ Akódhi 'o àma kitswálé títì, adrélé àyi àzi 'obhá tà tídhí i dré bhàle ru yizo móní ìbe dhi ni tà sè dhi i ró. Tà tídhí dré bhàle nda angá tatrítrí kúlí tisile dhi lésè ko. Be ró dhi, angá ina Tirí Lólo vélèsè. Tàko ko, tatrítrí kúlí tisile nda adrè móní kì 'o todràle. Di, Tirí nda adrè ina móní kì 'o adrélé.

⁷ Tágba tatrítrí kúlí tisile wárágà pá sè kírà i dri dhi dré tá adrézó dràdrà fe dhi, Giká 'o tá tatrítrí kúlí nda adrélé mīlanzilanzi ro, Isèrèlè ànzi i kòkitswáró Mósè ni mībhalé no bwà ko lagulagu ni ni tà sè, tágba lagulagu nda dré tá adrézó akilé akiakí dhi.

⁸ Kàdré kònini dhi, tà tídhí angalépi Tirí Lólo vélèsè nda ni adrè di véle mīlanzilanzi ro lavulé!

⁹ Tà àku adrélépi tá tà bha móní i dri nda kàdré tá mīlanzilanzi ro dhi, tà tídhí adrélépi móní kì bha gyágya Giká kandrà nda véle mīlanzilanzi ro lavulé!

¹⁰ Tàko ko, tà àku adrélépi tá mīlanzilanzi ro nda gò véle adrélé mīlanzilanzi ro ko, tà tídhí nda ni mīlanzilanzi dré àku ni ni lavulé dhi sè.

¹¹ Tà àku adrélépi tá akilé nda kàdré tá mīlanzilanzi ro dhi, tà tídhí adrélépi kóná vésè kólyá nda véle mīlanzilanzi ro lavulé!

¹² Di mà dré adrélé mī bha tà nda kòdhi dri dhi sè dhi, mà adrè tà títì dhi kì 'o tawà sè.

¹³ Ama ngóro Mósè adrélépi tá àyi mībhalé zu kítá sè, Isèrèlè ànzi i kònòro lagulagu ni adrélépi tá akilé dhi ko dhi tìni ko.

¹⁴ Di, Isèrèlè ànzi nda kì tà kisúkisú tá ina tìnimvá na. Tàko ko, atsálé ándrò kònìdhi dhi, i dré adrerá'a tà àku Giká dré tà bhàle ru yizo móní ìbe dhi ni kúlí na dhi 'á dhi,

kítá àlo nda adré rè dhu àyi ki tà kisùkisù zu. A kitswá ngbà 'í kítá nda ni tingá Kristo ni ka'íma sè.

¹⁵ Bàti, atsálé ándrò kònidhi dhi, ì kàdré Mósè ni tátírítrí kúlí na dhi, kítá nda adré rè dhu àyi ki tà kisùkisù zu.

¹⁶ Dì, dhya àlo kàdré áyi togó adzá Mírì vélé dhi, à adré kítá nda ni tingá.

¹⁷ Mírì nda Tírì 'i. Arà Mírì ni Tírì dré adrézó dhi 'á dhi, tà adrézó móndí ki trì dhi be.

¹⁸ Ama títi kítá nda ni tingázó àma ki m̀bhalé 'àsè dhi ì, mà adré Mírì ni m̀lanzilanzì tadhá, ngóro tàlàtálà dré adrélé ngá líndrí tadhá dhi t̀ni. Dì Mírì adré àma ki ladzá atsálé áyi t̀ndi t̀ni gò, mà dré adrézó akódhi ni m̀lanzilanzì tadhá adrézó ìlè ába dr̀dr̀. Kódhi tà Mírì adrélépi Tírì 'i nda dré adrélé 'òle ni dhi 'i.

4

Ngá làgí kyàkyà lídrí rùlè k̀nì sè dhi ì léna dhi

¹ Dì ásà dhi, Gíká dré àzì nda ni bhàle àma drígá áyi togó dóro sè dhi sè dhi, mà adré àma ki togó tayí adrélé lanzile ko.

² Be ró dhi, mà gà àmakya tà lùzu ró ìndì kanyò ro dhi ki 'òma rè. Mà adré tà 'o túrúpú sè ko, adrézó kpà Gíká ni kúlí ladzá atsálé kinzò ro ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tà bàti tadhá ngádra 'á, adrézó àma ki t̀ndi ki tà tadhá móndíyá títi dhi ì dré kitswálé tabhùle àyi ki togó na Gíká kandrà.

³ Dì, Rúbí Tani mà dré adrélé longólé dhi kàdré ìna lùzu ró dhi, adré ngbà 'í lùzu ró móndíyá adrebhá ìlè dràdrà kisu dhi ì dré.

⁴ Angyá ko, gíká bvò kòndi àdhya 'o móndíyá ka'ìbhá ko dhi ki tà kisùkisù atsálé t̀nimvá ro, ì kòkitswáro ngádra Rúbí Tani àdhya ni no bwà ko.* Rúbí Tani nda adré Kristo, adrélépi Gíká ni líndrí 'i dhi ni m̀lanzilanzì tadhá kòdhya.

⁵ Tàko ko, mà adré àma ki t̀ndi ki tà longó kòdhya ko. Be ró dhi, mà adré Yésu Kristo ni tà longó kòdhya, adrézó tadhá dhi, akódhi Mírì 'i, ìndì àma, àmi ki m̀aràbà Yésu ni tà sè dhi 'i.

⁶ Tàko ko, Gíká tà tá dhi: «Ngádra kàdré kòle t̀nimvá na!»† Dì Gíká nda 'o áyi ngádra kòle ngá kazá àma ki togó na dhi nì, mà kòníró áyi m̀lanzilanzì adrélépi lagúlè Kristo ni m̀bhalé 'á dhi be dhi bvò.

⁷ Dì, àma àmakya ngá làgí kyàkyà nda ìbe àma léna, tágba mà kàdré ngóro lídrí rùlè k̀nì sè dhi ì t̀ni yà dhi, tadházóá dhi, r̀nyí kàdrì lavulè nda angá ìna Gíká vélésè, àma vélésè ko.

⁸ Mà adré kizà nya láti títi ì sè, dì, kizà nda lavú ìna àma ko. Ama ki drì adré abilé, dì, tà nda kizá ìna àma ki tà ka'íka'í ko.

⁹ A adré àma ki m̀ pfo, dì, Gíká tayí ìna àma ko. A adré àma ki abhé k̀nì mi, dì, mà drà àmakya ko.

¹⁰ Mà adré ngbú adrélé Yésu ni dràdrà todó àma rú, à kàdré kókpa Yésu ni lídrì no àma rú be dhi bvò.

¹¹ Tàko ko, à adré ngbú àma adrebhá lídrì ro dhi ki lefè adrélé dràdrà m̀le Yésu ni tà sè, à kàdré kókpa Yésu ni lídrì no àma ki rùbhá adrélépi dràle dràdrà dhi rú.

¹² Dì ásà dhi, àma ngbú ànyi dràdrà m̀le, m̀ kàdré kókpa lídrì ìbe be dhi bvò.

¹³ Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Má ka'í dre. Asà dhi, mà dré tà tázo.»‡ Tà ka'íka'í l̀sú be kòníni nda sè dhi, mà adré kpà Gíká ni ka'í gò, adrézó tà ta.

¹⁴ Tàko ko, mà nì tàle dhi, Gíká Mírì Yésu ni tingá lépi dràdrà lésè dhi ni kókpa àma ki tingá dràdrà lésè t̀mání Yésu be gò, àma ki 'òzo pfòle àmi ìbe ì kandrà dhi be.

¹⁵ Tà títi mà dré adrélé mvòle dhi ì, mà adré mvòá àmi ki tà sè, Gíká ni togó tani kòtsaró móndí zyandre lavulè dhi ì véna gò, àyi ki 'o adrélé àwoyá ta akódhi dré, adrézó akódhi ni rú bha kùle.

¹⁶ Asà dhi, mà adré àma ki togó tayí adrélé lanzile ko. Tágba àma ki rùbhá dré adrézó ǹwale ǹwanwà dhi, Gíká adré àma ki togó 'o atsálé t̀dhi ro kítú àlo àlo títi ì sè.

¹⁷ Tàko ko, kizà tsàtsà mà dré adrélé nyàle lókyá tsà sè kòdhi ì adré àma ki 'o kitswálé m̀lanzilanzì kàdrì kizà nda ki lavulépi ìndì adrélépi kóná vésè kólyá dhi ni kisu.

¹⁸ Dì mà adré m̀ bha ngá kitswálé nòle m̀ sè dhi ì dri ko. Be ró dhi, mà adré àmakya m̀ bha tà kitswálé nòle m̀ sè bwà ko dhi ì dri. Angyá ko, ngá kitswálé nòle m̀ sè dhi ì adré ngbà 'í gile lókyá tsà sè. Dì, tà kitswálé nòle m̀ sè bwà ko dhi ì adré àyikya gile kóná vésè kólyá.

* 4:4 4:4 «Gíká bvò kòndi àdhya» kònidhi Sàtaná 'i. † 4:6 4:6 A kòndì Kidhoma 1:3. ‡ 4:13 4:13 A kòndì Longó ì 116:10.

5

Ama ki rúbhá bhù àdhyà nì asoma

¹ Mâ nî tàle dhi, àma ki rúbhá bvò àdhyà adrélépi ngóro wémâ tîni kònìdhi kòdrà dhi, mà nî dzó àzya dra adrélépi kóná vèsé kólyá dhi nì kisú Giká véna bhù na dhi be. Dzó nda dzó móndí ì dré sìle nì dhi 'i ko. Be ró dhi, dzó nda dzó Giká dré sìle nì dhi 'i.

² Nyànomvá dhi, mà adré tongólé lovó sè, adrézó àma ki rúbhá bhù àdhyà nda nì le asolé àma rú.

³ Angyá ko, mà kònì dra rúbhá nda nì asó dhi, mà kitswá adrélé bvólíli ro ko.

⁴ Bàti, mà dré adrérà'a rúbhá bvò àdhyà kònìdhi na dhi, mà adré tongólé, adrézó ngá lanzi todó. Kòdhi adré léá ko tàle dhi, mà adré rúbhá bvò àdhyà kònìdhi nì le tayilé dhi. Di, mà adré àmàkyà rúbhá bhù àdhyà nda nì le asolé kòdhyà, kitswálé rúbhá dràdrà àdhyà kònìdhi kòladzàro ru atsálé rúbhá lídrì àdhyà ró be dhi bvó.

⁵ Giká zì àma tà nda kòdhi nì kisú dhi nì gò, dré Tirí Lólo afézo àma dré, ngóro ngádrì adrélépi tadhá dhi, ì nì tà títi í dré lazilé dhi ki afé àma dré dhi tîni.

⁶ Di ásà dhi, àma ki togó adré ngbú gàle àma ki tà ka'ile dhi sè bí. Mà nì kpà tàle dhi, mà dré adrérà'a rúbhá kònìdhi na dhi 'á dhi, àma vvwàvwa ro Mírì nì bhà rùsè dhi be.

⁷ Tàko ko, mà adré atsilé àma ki tà ka'ika'í sè. Mà adré atsilé ngá mà dré kitswálé nòle mî sè dhi ì sè ko.

⁸ Bàti, mà adré gàle àma ki tà ka'ile dhi sè bí. Di àma mìlèsè dhi, dóro nì tá mà dré rúbhá kònìdhi nì tayilé gò, lizo adrélé Mírì bhàna dhi.

⁹ Di, mà adré tà títi dhi ki 'o adrézó Giká nì togó 'o kinlé, gba mà kàdré rúbhá kònìdhi na yà, kó ngalè mà kòtayí rúbhá nda yà dhi.

¹⁰ Tàko ko, adré léá dhi, àma títi mà kòpfò Kristo kandrà, kòtàro àma ki tàbvó, mà kòkisuró tà kitswálépi tà mà dré 'òle rúbhá na dhi ì sè dhi, gba tà nda ì kàdré tà dóro 'i yà, kó ngalè tà kònzi 'i yà dhi.

Giká amú àma tódhyá í be Kristo sè

¹¹ Di mà dré Mírì nì ròma nìle be dhi sè dhi, mà adré móndí ki togó asé akódhi nì ka'í. Giká nì ñna àma ki tà dóro. Má adré kisúá dhi, mî nì kókpà àma ki tà dóro.

¹² Mà lè gòle àma ki tàndi ki tà dóro ta àmì dré ko. Be ró dhi, mà adré àmàkyà látì fe àmì dré adrézó drì bha kuru àma ki tà sè, mî kòkitswáro kúlí logó móndyá adrèbhá drì bha kuru ngá adrélé nòle mî sè dhi ki tà sè dhi ì tí. Bàti, àyi nda ì adré drì bha kuru tà móndí ki togó na dhi ki tà sè ko.

¹³ Mà kàdré tà 'o ngóro móndí azaaza kya tîni dhi, mà adré 'òá Giká dré. Mà kàdré kó tà 'o tà kisúkisú be dóro dhi, mà adré 'òá àmì dré.

¹⁴ Tàko ko, Kristo nì lèle adré àma ki fe adrélé tà 'o dhi nì. Angyá ko, mà dré ka'ile Kristo drà móndyá títi dhi ki tà sè dre dhi sè dhi, mà ka'í kókpà tàle dhi, móndyá títi dhi ì todrà tùmání akódhi be dre.

¹⁵ Di akódhi drà móndyá títi dhi ki tà sè, kitswálé móndyá adrèbhá lídrì ro dhi ì kògòro adrélé tà 'o àyi ki tàndi ì dré ko, be ró dhi, ì kàdréro tà 'o akódhi dràlepi gò ngàle dràdrà 'ásè àyi dré nda dré.

¹⁶ Di kìdhóle nyànomvá dhi, mà adré dhyà àlo no, ngóro móndyá bvò àdhyà ì dré adrélé nòle dhi tîni ko. Tàgba atú dhi, mà dré tá Kristo nì nòzo kònini dhi, mà adré gòle vélé akódhi nì no kònini ko.

¹⁷ Di dhyà àlo kàdré Kristo na dhi, akódhi nda móndí Giká dré bhàle tódhyá adrélé móndí tídhí ro dhi 'i. Tà àku ì akí dre. Mî nò rè ká! Tà títi dhi ì tsá tà tídhí ro dre!

¹⁸ Tà títi nda kòdhi ì ngá Giká vélèsè. Akódhi nda amú àma tódhyá í be Kristo sè gò, àzi adrézó móndí ki adri ru amú tódhyá í be dhi nì bhàzo àma dríga.

¹⁹ Tàko ko, Giká adré móndyá títi bvò àdhyà ki amú tódhyá í be Kristo na gò, adrézó vélé àyi ki tàkonzi ki tà bha àyi dri ko. Di fè rúbì ru amuma tódhyá nda àdhyà àma dré, mà kàdréro longóá móndí ì dré be dhi bvó.

²⁰ Di ásà dhi, àma dhyà adrèbhá Kristo nì tà longó akódhi nì rú sè dhi 'i. Giká nì tàndi adré móndí ki àzi àma tí dhi nà. Mà adré di àmì ki tí lizí Kristo nì rú sè: Mî kòtayí àmì Giká dré amulé tódhyá í be dhi wà!

²¹ Tàko ko, Giká bhà Kristo adrélépi tá tàkonzi àko nda atsálé tàkonzi ro àma ki tà sè, mà kàtsàro móndyá í dré bhàle gyàgya Kristo na dhi ì ró be dhi bvó.

6

¹ Ama Giká nì àziàmù ró dhi ì, mà adré àmì ki kodzó, mî kònòro Giká nì togó tani mî dré kisulé dhi tà tàko ró ko.

² Tàko ko, Giká adré tàá dhi:

«Lókyá áma togó tani tadházó dhi sè dhi, má yi tá mi.

Kítú mómí ki tidrízó dhi sè dhi, má ledé tá mi.»*

Di m̀̀ yi rè ká! Nyànomvá kònìdhi, lókyá Giká dré adrézó áyi togó tani tadhá dhi 'i. Andró kònìdhi, kítú Giká dré adrézó mómí ki tidrí dhi 'i.

Kizà Pólò dré nyàlè, ìndì tà dré 'òlè Giká ni àzì sè dhi i

³ Mà adrè tà kitswábhá mómí ki 'o ledhélè tákonzì na dhi ki 'o ko, à kòkìtswáró tà ta kònzì àzì Giká dré bhàlè àma drígá dhi rú ko.

⁴ Be ró dhi, mà adrè àma ki tadhá Giká ni m̀̀aràbà i ró tà títi i sè: Mà adrè àma ki togó tsi kizà títi mà dré adrélè nyàlè dhi i na, ìndì tà kòkòróko adrèbhá atsálé àma rú dhi i na.

⁵ Lókyá àruka i sè dhi, à tswà àma, àma ki lebhézo bádzó na. A kodzó mómí i ligílè àma rú. Mà 'o àzì kòkòróko landèzo. Mà ko ayi ko, kó ngalè mà ayi tabírì sè.

⁶ Mà adrè àmakya tà 'o togó lólo sè, tà nini sè, togó vwàvwà sè, togó dóro sè, Tírì Lólo ni rinyi sè, ìndì lèlè túrúpfú àko dhi sè.

⁷ Mà adrè tà bàti ta, adrézó tà 'o Giká ni rinyi sè. Mà adrè àdzú ngá ki ru àma ki dríagó lésè ìndì àma ki lidzi lésè, adrézó tà gyágya 'o ásà.†

⁸ Mà adrè Giká ni tà 'o, gba à kàdré àma ki lindrì bha yà, kó ngalè à kàdré kanyò fe àma dré yà dhi, gba à kàdré àma ki rú ta dóro yà, kó ngalè à kàdré àma ki rú ta kònzì yà dhi. A adrè àma ki zi mómí ki litábhá i ró, tákò mà adrè àmakya tà bàti ta.

⁹ A adrè àma ki no ngóro mómí nìlè ko dhi i ró, tákò mómí bí dhi i nì àma be. A adrè àma ki no ngóro mómí dràdrà mìlè dhi i ró, tákò àma rè dhu lídrì íbe. A adrè tà ño àma dri, di, à pfu ìna àma dràlè ko.

¹⁰ A adrè kizà fe àma dré, di, mà adrè àmakya lenzélè. A adrè àma ki no lemerèbhá ro, di, mà adrè àmakya mómí bí dhi ki 'o atsálé ngábhá ro. A adrè àma ki no ngá àko na tíni, di, àma àmakya ngá títi dhi íbe.

¹¹ Àmi Kòritòbhá nì i, mà tà tà àmi dré ngádra 'á. Mà tadhá àma ki togó dóro àmi dré dre.

¹² Mà gà àma ki lèlè tadhama àmi dré ko. Di, m̀̀ gà àmikya àmi ki lèlè tadhama àma dré dre.

¹³ Má adrè tà kònìdhi ni ta àmi dré ngóro àma ànzi i dré dhi tíni: M̀̀ kàdré àmi ki togó dóro tadhá àma dré wà, ngóro mà dré adrélè àmakya ni tadhá àmi dré dhi tíni!

Ru amuma mónyá ka'ìbhá ko dhi íbe ko dhi

¹⁴ Lè m̀̀ kàdré ru amú mónyá ka'ìbhá ko dhi íbe ko. Tàko ko, tà gyágya ni kitswá tsì ru su tà kònzì be bwà? Ngádra ni kitswá tsì ru amú t́nimvá be bwà?

¹⁵ Krísto ni kitswá tsì ru yi Dzàborò be bwà? Di mómí Yésu ni ka'ìlèpi dhi ni kitswá ru su mómí ka'ìlèpi ko dhi be ngínìngìni ró?

¹⁶ Giká ni tépelò ni kitswá tsì ru yi giká tákò íbe bwà? Tàko ko, àma Giká lídrì ro dhi ni tépelò 'i. Ngóro Giká ni tàndì dré tàlè dhi tíni:

«Má ni adrè áyi kòfalé,
adrélè atsílè túmáni àyi íbe.

Má ni adrè áyi ki Giká ro,
ì ni àyikya adrè àma mónyá i ró.‡

¹⁷ Di Mírì adrè tàá dhi:

M̀̀ kàpfò àyi kòfalésè,
àmi ki bha adrélè twá àyi rúsè.
M̀̀ kòtabè ngá àlo ndì ró dhi ko gò,
má kòka'iró àmi.§

¹⁸ Mírì rinyi líyì ro dhi adrè tàá dhi:

Má ni adrè àmi ki Atá ro,
m̀̀ ni àmikya adrè àma ànziàgo i ró, ìndì àma ànzitòkó i ró.»*

7

¹ Àma arúpi má dré lèlè tò ni i, mà dré adrélè tà Giká dré lazílè nda íbe dhi sè dhi, lè mà kòtemvé àma tà títi kitswábhá àma ki 'o atsálé ndì ró rúbhá na, ìndì togó na dhi i sè. Mà kàdré kpà àma ki fe adrélè lólo kitswálè títi Giká mìlèsè, akódhi ni ròma na.

* **6:2 6:2** A kònò Esáyà 49:8. † **6:7 6:7** «Àdzú ngá rùlè dríagó lésè» kòni i, àdzú ngá adrézó kàribhá ki lavú ásà dhi 'i. «Àdzú ngá rùlè lidzi lésè» kòni i, àdzú ngá adrézó sùlè dhya rú dhi 'i. ‡ **6:16 6:16** A kònò Lèvitikè 26:12; Yèrèmiyá 32:38; Ezèkyélè 37:27. § **6:17 6:17** A kònò Esáyà 52:11; Ezèkyélè 20:34, 41. * **6:18 6:18** A kònò 2 Sàmúwélè 7:14; Esáyà 43:6.

Pólò ni arí Kòrìtòbhá ki tà sè dhi

² Mǎ kòka'í àma dòle àmi ki togó na wà! Mǎ 'o àmakya dhya àlo kònzi ko. Mǎ kizá dhya àlo ni tà ka'ika'í ko. Mǎ lití dhya àlo ngá kisúzó drígásà dhi ko.

³ Má adré tà kòdhi ki ta kitswázó tà bha àmi dri ko. Tàko ko, ngóró má dré tàle àmi dré dre dhi tǎni dhi, àmi ki tà àma ki togó na. Mǎ ka'í kpà adréle tǔmǎni àmi íbe, kàdré lídrì na yà, kó ngalè dràdrà na yà dhi.

⁴ Má adré àmi ki tà ka'í tà bàti ró, adrézó drì bha kuru àmi ki tà sè. Dì àma togó andrì gò, má dré adrézó gǎle arí sè bì, tágba mà dré adrézó kizá nya lavulè dhi.

⁵ Tàko ko, mà dré tá atsázó Mǎkèdòníyà 'a dhi, mà kisú tá lókyá lovózó dhi àlomvá ko. A fè tá kizá àma dré láti títi í sè. Ama tá lawá íbe àma rú, adrézó kpà tírì íbe àma léna.

⁶ Dì, Gíká adrélépi móndí kizá ro dhi ki togó tindrì dhi, tindrì ína àma ki togó Títò ni atsama sè.

⁷ Dì, ngbà 'í akódhi ni atsama sè ko, tindrì kpà àma ki togó, àmi ki tàndì mì dré tá kpà akódhi ni togó tindrìle dhi sè. Tàko ko, akódhi títi tá àma dré, àmi ki lovó àma nòzo dhi ni tà, àmi ki kizá tà ru 'òlepi dhi sè dhi ni tà, ìndì àmi ki togó àtsi ró àma tà sè dhi ni tà. Dì àma togó dré gòzo velé gǎle arí sè wáláká ni ni lavú.

⁸ Tágba má dré tá kizá fezo àmi dré àma wárágà sè dhi, àma togó ína kizá ro tà nda sè ko. Tà bàti ró dhi, àma togó tá kizá ro, lókyá má dré yízoá tàle dhi, wárágà nda fè tá kizá àmi dré, tágba dré tá adrézó ngbà 'í lókyá tsà sè dhi.

⁹ Dì, nyànomvá dhi, má adré mána lenzélé. Má adré lenzélé àmi ki kizá nda sè ko, be ró dhi, àmi ki kizá nda dré àmi ki 'òle togó ladzá dhi sè. Tàko ko, mì atsá tá àmikya kizá ro ngóró Gíká dré tá lèle dhi tǎni. Asá dhi, mà 'o àmi kònzi àlomvá ko.

¹⁰ Angyá ko, à kàdré kizá ro ngóró Gíká dré adréle lèle dhi tǎni dhi, kizá nda adré dhyá ki 'o togó ladzá, à kàdrìró be dhi bvó. Dì kizá lásù be kònini nda kitswá gǎle dhyá léna bwà ko. Dì, kizá bvó kòndì àdhyà adré ína dhyá ki dri líle dràdrà na.

¹¹ Mì nò rè ngalè kizá mì dré nyàle ngóró Gíká dré tá lèle dhi tǎni nda 'o tà dóro àmi léna ngíni ya dhi ká! Kizá nda 'o àmi ki togó atsálé àtsi ró adréle tà 'o lovó sè, adréle àmi ki tàrà ga, adréle tàkònzì ga, adréle ngá ro, adréle lovó íbe àma nòzo, ìndì adréle gànzi ró tà ño gyágya dhya tàkònzì 'òlepi dhi dri. Dì láti títi nda í sè dhi, mì tadhá ngádra 'á dhi, àmi tà àko àmi rú tà nda sè dhi dre.

¹² Má tisi tá wárágà nda àmi dré, dhya tà kònzi 'òlepi nda ni tà sè ko, ìndì dhya tà kònzi nda ni 'òzo rúá dhi ni tà sè ko. Be ró dhi, má tisi mána wárágà nda, mì kònòró ngádra 'á Gíká kandrá dhi, àmi àtsi ró àma ki tà sè ngíni ya dhi.

¹³ Tà nda kòdhi í sè dhi, Gíká tindrì àma ki togó dre.

Tǔmǎni àma ki togó tindrìma nda be dhi, mà lenzé tá lavulè, mà dré nòle ngalè mì fè tá arí Títò dré ngíni ya dhi sè. Tàko ko, mì 'o akódhi ni togó atsálé kídrikidri dre.

¹⁴ Atú dhi, má tà tá akódhi dré àmi ki tà, àma drì bhàzo kuru asá gò, mì dré kanyò fezo má dré ko. Ngóró tà títi má dré tàle àmi dré dhi ì dré adréle tà bàti 'í dhi tǎni dhi, àmi ki tà títi má dré tàle drì be kuru Títò kandrá dhi ì tá kókpà tà bàti 'í.

¹⁵ Nyànomvá dhi, akódhi ni lèle àmi véna dhi atsá velé kàdrì wáláká ni ni lavú, dré adréra'á kisúá dhi, mì ka'í tá àma ki kúlí 'òle, ìndì mì ka'í tá ì dòle àmi véna ngá ròma sè ìndì togó yàyà sè ngíni ya dhi 'á.

¹⁶ Má adré dì lenzélé, má dré kitswálé àmi ki ka'í tà títi í sè dhi sè.

8

Pólò kodzó Kòrìtòbhá ì ngá lokó fèle móndí ka'ìbhá àruka ì dré

¹ Àma adrúpi ì, má adré léá dhi, mì kòni tà Gíká dré 'òle àyi togó tani sè Ekèlèzyà Mǎkèdòníyà le dhi ì 'àsè dhi be.

² Tágba kizá kàdrì dré tá adrézó móndyá ka'ìbhá nda ki tabhì lavulè dhi, àyi ki arí kàdrì tǔmǎni àyi ki lemerè be dhi ì 'o tà àyi ki togó atsálé àtsi ró ngá fè móndí àruka ì dré.

³ Má adré tà bàti ta àmi dré: Ì fè ngá ì dré kitswálé fèle bwà dhi ì títi. Bàti, ì fè ngá nda ì àyi ki rǐnyí lavú byá. Àyi ki tàndì ì kisú tà tà nda 'òle drìdrì gò, ì dré àma ki ti lizizó tà tàndì ró, mà kòfèró láti àyi dré drígá bhàzo tǔmǎni móndí àruka íbe, ngá fè móndyá ka'ìbhá Yèrúsalémà na dhi ì dré.*

⁵ Dì tà ì dré 'òle nda lavú tà mà dré tá kisùle dhi byá. Tàko ko, ì fè tá rè zyà àyi ki tàndì ì Mírì dré 'íká gò, ì dré àyi ki fèzo àma dré ndò, ngóró Gíká dré tá lèle dhi tǎni.

⁶ Dì asá dhi, mà lizì Títò ni ti, kògòró àmi véna àmi ki kodzó tà dóro mì dré tá kìdhólé 'òle dhi ni 'o kitswálé títi be dhi bvó. Tàko ko, akódhi nda kìdhó tá àmi ki kodzólé drìdrì, mì kòlokóró ngá fèle móndí àruka ì dré dhi ni.

* 8:4 8:4 A kònò Rómà 15:26.

⁷ Ngóro m̀ dré adrélé tà dóro 'o lavulé àmi ki tà ka'ika'í sè, àmi ki kúlí i sè, àmi ki tà ǹnì sè, àmi ki togó àtsi ró dhi sè, ìndì àmi ki lèlè àma vélé dhi sè dhi t̀nì dhi, m̀ kò'o kókpà tà dóro nda kòdhi, ngá fèzo móndí àruka i dré àmi ki togó wáyi sè.

⁸ Kòdhi má adré t̀lì bha àmi dri ko. Be ró dhi, má adré mána àmi ki lèlè tabhì móndí àruka togó ìbe àtsi ró dhi kya rú, ǹzoá ngalè àmi ki lèlè nda lèlè bàti 'i yà dhi.

⁹ Tàko ko, m̀ ǹ tà àma ki Mírì Yésu Kristo dré 'òlè àyi togó tani sè dhi be. Tàgba dré tá adrézó ngá líyì ro dhi, 'o i atsálé lemerè ro àmi ki tà sè, m̀ kàtsáro ngábhá i ró akódhi ǹ lemerè sè.

¹⁰ Dì má adré àmi ki drì ta àmi ki ledézó kònini: Kóná lavulépi dhi sè dhi, àmi tá móndyá tà nda ǹ lebhá 'òlè drìdrì dhi 'i. Àmi tá kókpà móndyá kidhóbhá ngá lokó kitswálé fèlè móndí àruka i dré drìdrì dhi 'i.

¹¹ Dì nyànomvá dhi, m̀ kò'o tà nda kitswálé títi, ngóro m̀ dré tá tà nda ǹ lèlè 'òlè togó wáyi sè dhi t̀nì. M̀ kòfè ngá nda i ngóro m̀ dré kitswálé fèlè bwà dhi t̀nì.

¹² Tàko ko, dhya àlo kàdré ngá le fèlè togó wáyi sè gò, dré adrézó fèá ngóro dré kitswálé fèlè bwà dhi t̀nì dhi, Giká adré ngá nda ǹ ka'í. Angyá ko, Giká adré ngá dhya nda dré adrézó ába dhi ǹ no kòdhya. Adré ngá akódhi dré adrézó ába ko dhi ǹ no kòdhya ko.

¹³ Má adré léa ko, m̀ kàdré ngá fe móndí àruka i dré atsázó ngábhá ro gò, m̀ dré àmikya atsázó lemerèbhá ro dhi. Be ró dhi, má adré léa dhi, àmi títi m̀ kàdré tà 'o àmi kòfalèsè adrézó díri.

¹⁴ Dì àmi adrèbhá ngá ìbe b̀ nyànomvá dhi i, m̀ ǹ kitswá móndyá adrèbhá lemerè ro dhi ki ledé. Dì lókya m̀ dré dra adrézó lemerè ro gò i dré adrézó ngá ìbe b̀ dhi sè dhi, i ǹ kitswá àyikya àmi ki ledé. Kònini dhi, m̀ ǹ adré díri.

¹⁵ Ngóro t̀sìlè Giká ǹ Kúlí na dhi t̀nì: «Dhya ngá lokólèpi b̀ dhi tá ngá ìbe b̀ lavulé ko, ìndì dhya ngá lokólèpi tsà dhi, ngá pi akódhi ko na.»†

Pòlò mù Tìtò i àziàmù ǹ ìbe Kòrìtò na

¹⁶ Mà adré àwoyá fe Giká dré, dré Tìtò ǹ togó 'òlè atsálé àtsi ró àmi ki tà sè àmakya t̀nì dhi sè.

¹⁷ Angyá ko, Tìtò ka'í tà mà dré zìlè i tí nda 'òlè gò, adrézó l̀lè àmi véna lovó sè, ngóro dré lèlè 'òlè ǹ dhi t̀nì.

¹⁸ Mà adré kpà àma ki adrúpi àlo dhi ǹ mu l̀lè tùmáni Tìtò be. A adré akódhi nda ǹ tà bha kuru Ekèlézyà títi i 'àsè, àzi dré adrélé 'òlè Rúbí Tani ǹ tà sè dhi sè.

¹⁹ Nghà 'i kòdhi ko, Ekèlézyà i kípè tá akódhi l̀lè tùmáni àma ìbe, mà kàdzíro ngá fèlè nda i móndyá ka'ìbhá Yerúsalemà na dhi i dré, kitswázó Mírì ǹ tàndi ǹ lindrì bha, ìndì àma ki togó àtsi ró móndí ki ledézó dhi ǹ tadhá.

²⁰ Mà adré léa dhi, tà kitswázó àma ki asikì ngá b̀ bhàlè àma drígá nda ki tà sè dhi kàdré yókódhó.

²¹ Tàko ko, mà adré tà títi dhi ki nda 'òlè dóro Mírì mùlèsè, ìndì móndí i mùlèsè.

²² Kòdhi ìbe dhi, mà adré kpà àma ki adrúpi àzya mu l̀lè àyi nda ìbe àmi véna. Mà tabhì akódhi nda vèsè be b̀ ìndì l̀tì twátwa i sè b̀ gò, dré àyi togó tadházó àtsi ró. Nyànomvá dhi, akódhi ǹ togó vélé àtsi ró lavulé, dré àmi ki tà ka'ìlè bàti dhi sè.

²³ Kàdré Tìtò ǹ tà sè dhi, akódhi àma arúpi 'i, ìndì àma àziàmù àmi kòfalé dhi 'i. Kàdré àma ki adrúpi àruka nda ki tà sè dhi, àyi dhya Ekèlézyà i dré mùlè kitswálé lindrì fe Kristo dré dhi 'i.

²⁴ Dì àsà dhi, m̀ kòtadhá àyi dré àmi ki lèlè bàti, Ekèlézyà títi dhi i kònìro tà mà dré adrézó dri bha kuru àmi ki tà sè dhi be dhi bvó.

9

Ngá lokólé móndyá ka'ìbhá Yerúsalemà na dhi i dré dhi ki tà

¹ Kàdré d̀i ngá m̀ dré adrélé lokólé fèlè móndyá ka'ìbhá Yerúsalemà na dhi i dré nda ki tà sè dhi, lè tá má kòtìsì tà tà nda dri àmi dré ko.

² Tàko ko, má ǹ tàlè dhi, àmi ki togó àtsi ró àyi nda ki ledézó dhi be. Má adré drì bha kuru tà nda sè, adrézó t̀áà móndyá Màkèdoniyà le dhi i dré dhi, kidhólé kóná lavulépi dhi sè dhi, àmi adrèbhá Akáyá na dhi i gànzi ró adrélé ngá fe. Dì àmi ki togó àtsi ró nda 'o móndí b̀ àyi kòfalé dhi ki togó atsálé kókpà àtsi ró ngá fe dhi ǹ.

³ Dì, tàgba kònini dhi, má adré àma ki adrúpi kòdhi ki mu l̀lè àmi véna, kitswálé àmi ki tà mà dré adrézó dri bha kuru àsà nda kàtsáro tà tàko ró ko. Be ró dhi, má adré léa dhi, m̀ kàdré àmikya gànzi ró ngá fe, ngóro má dré tàlè àmi ki tà sè dhi t̀nì.

⁴ Tàko ko, mà kòtsa tà àmi véna tùmáni móndí àruka Màkèdoniyà lèsè dhi ìbe gò, mà dré àmi ki kisúzó gànzi ró ko dhi, kònò mà ǹ tá adré kanyò ro tùmáni àmi ìbe, mà dré tá àmi ki tà ka'ìlè tò dhi sè.

† 8:15 8:15 A kònò Pfòma 16:18.

⁵ Di ása dhi, má nò tá dóro ni, má dré adrúpi nda ki mule lile drĩdrĩ má kandrána, àmi ki kodzó ngá mì dré lazilè togó dóro sè nda ki lokó adrélé gánzi ró dhi. Mì kò'o kònini dhi, mì ni kitswá ngá nda ki fe togó dóro sè. Mì kitswá fèá ngóro à ru tá àmi rĩnyì sè fèá na tĩni ko.

⁶ Ngóro mì dré nìle be dhi tĩni dhi, dhya ángũdhi adrélépi kórì rì tsà dhi, adré kókpà ngá akónà tsà. Di, dhya ángũdhi adrélépi kórì rì bĩ dhi, adré kókpà ngá akónà bĩ.

⁷ Lè àmi àlo àlo títì dhi i mì kàdré ngá fe ngóro mì dré kisùle drĩdrĩ àmi léna dhi tĩni. Di, mì kàdré àmikya ngá fe togó kizà ro dhi sè ko, ìndì ngóro tòlì bhàle àmi dri dhi tĩni ko. Tàko ko, Giká adré dhya adrélépi ngá fe arí sè dhi ni ka'ĩ kòdhya.

⁸ Di Giká rĩnyì ìbe kitswázó ngá fe gàle àmi drígá bĩ àyi togó tani sè, kitswálè tà títì i sè dhi, mì kàdréro ngbú adrélé ngá títì mì dré adrézó lovó nì ìbe dhi ìbe, adrézó kpà tà dóro títì mì dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o be dhi bvò.

⁹ Ngóro tìsìle Giká ni Kúlì na dhi tĩni:

«Akódhi lanzí àyi ngá i lemerèbhá i dré.

Akódhi ni tà gyágya ni adré kóná vèsè kólyá.»*

¹⁰ Di Giká adrélépi kórì fe mómí dhi i dré rìle, ìndì adrélépi mápà fe àyi dré nyàle dhi ni kórì títì mì dré adrézó lovó nì ìbe dhi ki fe àmi dré, adrézó 'òá mbàle, mì kòkitswáro tà dóro 'o togó dóro sè, adrézó lò'wa dóro 'a lavulè.

¹¹ A ni ngá fe gàle àmi drígá bĩ láti títì i sè, mì kòkitswáro ngbú adrélé ngá fe mómí dhi i dré gò, ì kàdréro àwoyà fe Giká dré ngá mì dré adrélé fèle àyi dré àma drígá dhi ki tà sè.

¹² Tàko ko, ngá mì dré adrélé fèle kòdhi ki ngbà 'i mómíyá ka'ìbhá Yèrúsalamà na dhi ki ledé kòdhya ko. Ngá nda ki kókpà mómí bĩ dhi ki 'o àwoyà fe Giká dré.

¹³ Tà dóro mì dré adrélé 'òle, adrélépi àmi ki tà dóro tadhá nda sè dhi, mómí bĩ dhi ki Giká ni rú bha kùle, mì dré tà Kristo ni Rúbì Tani dré adrélé tàle dhi ki ka'ile 'òle dhi sè, ìndì mì dré adrélé ngá fe àyi dré ìndì mómí àruka i dré togó dóro sè dhi sè.

¹⁴ I ni kpà tà zì Giká tì àmi dré togó wáyi sè, dré àyi togó tani bhàle àmi rú lavulè dhi sè.

¹⁵ Mà kàdré àwoyà fe Giká dré, tà tani dré afèle, kitswázó àndu ni ni ngi bwà ko nda ni tà sè!

10

Pòlo ga àyi tàrà àzì Giká dré bhàle i drígá dhi ni tà sè

¹ Ma, Pòlo, má adré àmi ki kodzó togó dóro ìndì yàya angálepi Kristo vélèsè dhi sè. Má nì dóro tàle dhi, mómí àruka i adré tàà dhi, má kàdré àmi kòfalé dhi, ma mómí yàya 'i dhi. Di, àma wáràgá i 'àsè dhi, má adré mána tà ta rĩnyì sè.

² Di má adré àmi ki ti lizi, má kòni dra tsa àmi véna dhi, mì kò'oró ma àmi ki àruka ki lotó rĩnyì sè ko. Tàko ko, kòkitswá dhi, má ni tà ta rĩnyì sè mómí àruka adrèbhá kisúá dhi, má adré tà 'o mómíyá bvò àdhyà kya tĩni dhi i dré.

³ Angyá ko, tágba mà dré adrézó bvò kònidhi lé dhi, má adré àmakya àdzú bhu mómíyá bvò àdhyà kya tĩni ko.

⁴ Adzú ngá mà dré adrézó àdzú bhu ása dhi i, àdzú ngá bvò kòndi àdhyà 'i ko. Be ró dhi, àyi àyikya àdzú ngá rĩnyì ró Giká àdhyà, mà dré adrézó àma ki kàribhá ki rĩnyì adrézó àdzú bhu 'àsà dhi ni pfu dhi 'i. Mà adré di tà kayikayi títì kinzò ro dhi ki pfu,

⁵ tùmání tà títì drìkàdrì ro adrèbhá ru pfu Giká ni tà nini rú dhi ìbe. Mà adré kpà tà kisùle títì dhi ki turú tobhàle Kristo ni rĩnyì zàle.

⁶ Di mì kòbhà àmi ki tándi i Kristo ni rĩnyì zàle kitswálè títì dre dhi, mà ni adré gánzi ró tà ño mómíyá àruka títì adrèbhá dhu rè ligilè dhi i dri.

⁷ Mì adré àmikya ngbà 'i ngá no àyi ki làsú sè. Lè dhya ángũdhi adrélépi ka'ia dhi, i mómí Kristo àdhyà 'i dhi, kòni tàle dhi, àma kókpà mómí Kristo àdhyà 'i i tĩni dhi.

⁸ Tágba mà kàdré àma afà rĩnyì Mírì dré afèle àma dré dhi ni tà sè lavulè yà dhi, ma kanyò ro rĩnyì nda sè ko. Tàko ko, Mírì afè rĩnyì nda àma dré kitswázó àmi ki tà ka'ika'ĩ kizá ko, be ró dhi, kitswázó àmi ki tìmbà àmi ki tà ka'ika'ĩ na dhi bvò.

⁹ Di má lè mì kàdré kisúá ko tàle dhi, má adré àmi ki línrí le tigalé àma wáràgá i sè dhi.

¹⁰ Angyá ko, mómí àruka ì adré tàà dhi: «Akódhi ni wáràgá i 'àsè dhi, adré tà ta kúlì lanzìlanzi i sè ìndì rĩnyì sè. Di, kàdré àma kòfalé dhi, akódhi ìna mómí yàya 'i, ìndì akódhi ni kúlì i kúlì tàko 'i.»

¹¹ Lè mómíyá adrèbhá tà tà làsú be kònini nda ì kòni dhi, mà ni tà 'o rĩnyì sè àmi kòfalé, ngóro mà dré adrélé tà ta rĩnyì sè àma ki wáràgá i 'àsè dhi tĩni.

* 9:9 9:9 A kònò Longó i 112:9.

¹² Mà kitswá àma ki amú mǒndí àruka adrèbhá àyi ki tàndi ki tà dóro tadhá dhi íbe bwà ko. Mà kitswá kpà àma ki tabhì àyi nda i rú ko. Ayi nda i kádré àyi ki tabhì àyi ki tàndi i kǒfalèsè, ìndì àyi ki tàndi i rú dhi, àyi tògyá àko.

¹³ Dì, àma ró dhi, mà kitswá àmakya àma ki afà àma ki tàndi ki bvó lavú dhi ko. Be ró dhi, mà ni ngbà 'í àma ki afà tsàlè byá àzi Giká dré bhàlè àma drígá dhi ni bvó na. Àzi nda ni bvó tsa byá àmi véna.

¹⁴ Mà adrè di àma ki afà lavúlè ko, ngóro mà tsa tá àmi véna ko na tìni. Tàko ko, mà tsa byá àmi véna Krísto ni Rúbí Tani be dhi 'í.

¹⁵ Mà kitswá kpà àma ki afà àma ki bvó lavú, àzi mǒndí àruka ì dré 'òlè dhi ki tà sè ko. Dì, mà adrè àmakya mì bha, mì kádréro lìlè àmi ki tà ka'íka'í be drìdrì, àma ki àzi àmi kǒfalé dhi kádréro kpà lìlè drìdrì,

¹⁶ mà kòkítswáro lìlè Rúbí Tani longóbe bvó vwàvwà ro àmikya rúsè dhi i 'àsè. Tàko ko, mà lè àma ki afàlè àzi mǒndí àruka ì dré 'òlè àyi ki àrà i 'àsè dhi ki tà sè ko.

¹⁷ Dì, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélè tálè dhi tìni: «Lè dhya adrélèpi àyi afà dhi kádré àyi afà tà Mírì dré 'òlè dhi ki tà sè.»*

¹⁸ Tàko ko, Mírì adrè dhya adrélèpi àyi tàndi ni tà dóro tadhá dhi ni ka'í kòdhyà ko. Be ró dhi, adrè ìna dhya í dré adrézó tà dóro ni ni ka'í dhi ni ka'í kòdhyà.

11

Pòlò kodzó Kòritòbhá i àpóstolò kinzò ro dhi ki tà sè

¹ Má adrè leá dhi, mì kótayí ma tà ta tsà ngóro mǒndí azaaza àdhyà tìni, ngóro mì dré adrélè 'òlè dhi tìni.

² Ma lovó íbe àmi ki tà sè tò, ngóro Giká ni tàndi dré kpà adrélè lovó íbe àmi ki tà sè tò dhi tìni. Tàko ko, má zì àmi adrélè agó àlo kwákwá, Krísto dré, má kòferó àmi akódhi dré ngóro tòkó lólo àgo tà nìlèpi rè ko dhi tìni.

³ Dì, má adrè mána ngá ro àmi ki tà sè. Ngóro nì dré tá Evà ni lìlélè àyi túrúpfú tà sè dhi tìni dhi, à ni kitswá kpà àmi ki tà kisúkisú lítì, mì kótayíro tróma Krísto rú togó lólo sè dhi be dhi bvó.

⁴ Tàko ko, à kòtsa adrélè Yésu twá dhi ni tà longó Yésu mà dré tà ni ni longózó dhi rúsè dhi, mì adrè àmikya tà nda ni ka'í mbèlè. A kádré kó àmi ki kodzó tìrì twá kisú Tírì Lólo mì dré kisúlè dhi rúsè dhi, mì adrè kpà ka'í mbèlè. A kádré kó àmi ki kodzó rúbì tani twá ka'í Rúbí Tani mì dré ka'íle dhi rúsè dhi, mì adrè kókpà ka'í mbèlè.

⁵ Má mìlèsè dhi, dhya àmi kǒfalé adrèbhá àyi ki no àpóstolò kádrì i ró dhi ì lavú ma àlomvá ko.

⁶ Tágba má kòkisú tògyá adrézó kúlí ta dóro dhi ko yà dhi, ma mána tà nìni íbe. Má tadhá tà nda àmi dré ngádra 'á tà títì i sè ìndì láti títì i sè dre.

⁷ Lókyá má dré Rúbí Tani Giká àdhyà ni longózó àmi dré láfa sè ko dhi sè dhi, má 'o tá tsi tàkònzì, má dré tá àma tà tìrìlè kítswázó àmi ki tà tìngá kuru dhi sè dhi 'í?

⁸ Má ka'í tá láfa kisúlè Ekèlézyà àruka ì drígàsè, kítswázó àzi 'o àmi kǒfalé dhi bvó.

⁹ Dì má dré tá adrèrà'a àmi véna, adrélè ngá lovó íbe dhi 'á dhi, má zì tá ngá àlo àmi ki àlo tí ko. Tàko ko, àma ki adrúpi atsábhá Màkèdóniyá lésè dhi ì afè tá ngá má dré tá adrézó lovó ni íbe dhi ì àyi. Tà títì i sè dhi, má tayí tá àma tà lanziìlè àmi dri dhi ko. Dì má ni go adrélè 'òá kònnìni.

¹⁰ Má adrè tàà tà bàti Krísto àdhyà adrélèpi má léna dhi sè dhi: Dhya àlo bvó wáyi Akáyá àdhyà na dhi kitswá àma afàma tà nda sè dhi ni kíkì bwà ko.

¹¹ Má adrè tàà kònnìni àdho tà sè? Má dré àmi ki lèlè ko dhi sè? Giká ni tàndi nì dóro, mà lè àmi 'í káyá dhi!

¹² Dì, má ni go adrélè tà 'o ngóro má dré adrélè 'òlè dhi tìni, kítswázó láti kíkì dhya adrèbhá àyi ki 'o nòlè ngóro àma tìni gò, ì dré adrézó àyi ki afà tà nda sè dhi ì dré.

¹³ Dhya nda ì àpóstolò kinzò ro dhi 'í, ìndì àzi 'obhá túrúpfú sè dhi 'í. Ì adrè àyi ki ladzá atsálè ngóro Krísto ni àpóstolò ì tìni.

¹⁴ Dì, àma líntrí adrè ìna gàlè tà nda sè ko. Tàko ko, Sàtánà ni tàndi adrè àyi ladzá atsálè ngóro ángélò ngádra àdhyà tìni.

¹⁵ Dì akódhi ni marábhà ì kádré àyi ki ladzá atsálè ngóro mǒndí adrèbhá tà gyágya 'o dhi ì tìni dhi, tà nda adrè àma líntrí tígá ko. Dì, lókyá kùdù sè dhi, ì ni àyikya tà kítswálèpi tà ì dré 'òlè dhi ì sè dhi ni kísú kòdhyà.

Kizà Pólò dré nyàlè Giká ni àzi sè dhi i

* 10:17 10:17 A kòno Yèrèmiyá 9:23; 1 Kòritòbhá i 1:31.

¹⁶ Má adré gòle tàá dhi: Lè mì kònò ma ngóro mómí azaaza tíni, má dré adréle tà ta kònini dhi sè ko. Dì, mì kàdré àmìkya áma no kònini dhi, mì kòka'í ma ngóro mómí azaaza tíni, má kòkítswáro áma afà tsà be dhi bvó.

¹⁷ Bati, má kàdré áma afà kònini dhi, má adré tà ta ngóro Mírì dré adréle lèle dhi tíni ko, be ró dhi, ngóro mómí azaaza dré adréle tàle dhi tíni.

¹⁸ Dì, mómí bí dhi ì dré adréle àyi ki afà mómíyá bvó àdhyà kya tíni dhi sè dhi, má ni kókpa áma afà kònini.

¹⁹ Ami adrébhá àmi ki no tògyabhá ro ni i, àmi gánzi ró adréle mómí azaaza ki ka'í togó wáyi sè!

²⁰ Tà bati ró dhi, mì adré mómí ki ka'í, gba ì kàdré àmi ki bha àyi ki màràbà ì ró yà, ì kàdré àmi ki lítí yà, ì kàdré àmi ki ngá topá yà, ì kàdré àmi ki no mómí tàko ì ró yà, kó ngalè ì kàdré àmi ki nǎ sa yà dhi.

²¹ Má adré tàá kanyò sè dhi, mà 'o tá tà àmi kòfalé rinyí sè mómíyá nda kya tíni ko! Dì, tà àngùdhi mómí àruka ì dré kítswázo àyi ki afà àsà dhi, má ni kókpa kítswá 'óá kònini. (Kòdhi má adré tà ta mómíyá azaaza àdhyà tíni.)

²² Ayi nda ì Ebèrè 'i? Ma kókpa kònini. Ayi Ìsèrèlè ànzi 'i? Ma kókpa kònini. Ayi Abàramà ni toyó 'i? Ma kókpa kònini.

²³ Ayi Krísto ni màràbà 'i? (Kòdhi má adré tà ta tíri kiza líyí àdhyà tíni.) Ma kókpa kònini àyi ki lavú. Má 'o mána àzì kòkóròko àyikya ki lavú. A lebhé ma bádzo na vèsè be bí àyi ki lavú. A tswà ma vèsè be bí àyi ki lavú. Ma tá ànyi tràdrà mìle vèsè be bí.

²⁴ Vèsè be nzi, Yúda ànzi ì bhwa ma fimbò sè vèsè be nyadhi-àlo-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su.

²⁵ Vèsè be na, à tswà ma fa sè. Vèsè be àlo, à lebhé ma kírà sè. Vèsè be na, bwátù arí áma tayí yí mì. Ma tá yìandre mì ngátsi àlo ìndì kítú àlo.

²⁶ Vèsè be bí, má to atsi lízo vwàvwà ro. Má nya kizà yí lítí ì sè, kùgú ì drígá, áma sùrú ì drígá, mómí sùrú twá ro dhi ì drígá, ìndì adrúpi kinzò ro dhi ì drígá. Má nya kpà kizà bhàandre ì 'àsè, duku ì 'àsè, ìndì yìandre ì mìsè.

²⁷ Má 'o àzì kòkóròko landèzo lavúle. Vèsè be bí, má ko ayi ko. Tàbirì ndè ma, yí lovó be. Vèsè be bí, ngá nyàle dhi pí ma. Kìdhi ndè ma, ìndì ma tá kítá àko.

²⁸ Má kítswá tà àruka títi dhi ki ta ko. Dì, kítú àlo àlo títi ì sè dhi, má adré mána áma togó bha lanzile Ekèlèzyà títi dhi ki tà sè.

²⁹ Dhyà àlo kàdré yàya dhi, ma kókpa yàya. A kò'o dhyà àlo dhèle tàkonzi na dhi, áma togó adré aswálé tà nda sè.

³⁰ Dì kòkítswá má dré adrézo áma afà dhi, má ni áma afà tà adrébhá áma tà yàya ki tadhá dhi ì sè.

³¹ Giká áma ki Mírì Yésu ni Atá, kítswálépi rúku sè kóná vèsè kólyá dhi, nǎ dóro tàle dhi, má adré kinzò tà ko dhi.

³² Lókyá má dré tá adrerà'a Dàmàsèkè na dhi 'á dhi, gùvèrènerè adrélépi tá ópi Arétà zàle dhi bhà tá sòdá ì adréle bhàandre nda ni zèribàti ki líkí, ì kòkítswáro áma ru be dhi bvó.

³³ Dì, à bhà ma kánzi na, áma 'òzo pfòle mòlìsà àlo zèribà na dhi 'àsè, áma tírizó gò, má dré lapázó gùvèrènerè nda drígàsè.

12

Tà lùzu ró Giká dré tadhálé Pólò dré dhi ì

¹ Adré leà dhi, má kògò adréle áma afà, tágba kàdré tà dóro 'i ko yà dhi. Dì má ni ngá agábhá má mì toróbí tíni dhi ki tà ta, tímáni tà lùzu ró Mírì dré tadhálé má dré dhi ìbe.

² Má nǎ agó àlo Yésu Krísto ni ka'ilepi dhi be. Lavú dre kóná mudrí-drì-su, Giká do tá akódhi kurú na, bhù kurú na àzya ni ki lavúlépi dhi na. Dì má ni ko ngalè Giká do tá akódhi rúbhá na yà, kó ngalè rúbhá na ko yà dhi. Giká nǎ ngbà 'í ni.

³⁻⁴ Dì má nǎ, Giká do tá akódhi nda parádisò na dhi be. Kàdré tá rúbhá na yà, kó ngalè rúbhá na ko yà dhi, má nǎ ko. Giká nǎ ni. Dì kònale dhi, akódhi yi tá tà kítswázo tà ni ni ta kúli sè bwà ko, à dré logálé mómíyá dré tàle dhi ì kòdhyà.

⁵ Má ni áma afà dhyà lásù be kònini nda ni tà sè. Dì, má kítswá mána áma afà áma tàndi ni tà sè ko, kàdré ngbà 'í áma tà yàya kǎ tà sè ko dhi.

⁶ Kònò má kàdré tá áma le afàle áma tàndi ni tà sè dhi, má ni tá adré mómí azaaza 'i ko. Tàko ko, má ni tá adré tà bati ta kòdhyà. Dì, má adré mána tà nda ni le 'òle ko, dhyà àlo kònòro ma kàdrì ngóro dré kítswálé tà má dré adréle 'òle ìndì tàle dhi ì sè ko dhi tíni ko.

⁷ Di, kitswázó áma kíkí, má kàtsáró drikàdrì ro tà kàdrì lùzu ró tadhálé má dré nda ki tà sè ko dhi, à bhà ngá kùtsí tìní dhi áma rùbhá na. Ngá nda ngá Sàtánà dré amùle kitswálé kizà fe má dré dhi 'i, má kàdréró drikàdrì ro ko dhi bvó.

⁸ Vèsè be na, má lizí tá Mírì ti, kòtìngáró tá ngá nda má rùsè ká.

⁹ Di, akódhì logó má dré dhi: «Áma togó tani kitswá mí dré dre. Tàko ko, má adrè áma rìnyí 'o kitswálé títí ámi tà yàya na.» Dì ásà dhi, má ni mána áma afà áma tà yàya ki tà sè, Kristo nì rìnyí kàdréró tà 'o má léna be dhi bvó.

¹⁰ Má adrè di lenzélé áma tà yàya ki tà sè, làdhá adrélé dhàle má rú dhi ki tà sè, tà kòkóròko ki tà sè, áma mì pfòma ni tà sè, ìndì kizà má dré adrélé nyàle Kristo ni tà sè dhi ki tà sè. Tàko ko, má dré adrèrà'a yàya dhi 'á dhi, ma rìnyí ró.

Pólò ni togó lanzi Kòritòbhá ki tà sè

¹¹ Má kòtà tà ngóro mómí azaaza àdhya tìní dhi, mì 'o ma adrélé tà ta kònini dhi àmi. Adré tá be leá dhi, mì kàdré áma tà dóro ki tadhá dhi àmi. Tàko ko, dhya àmi kòfalé adrèbhá àyi ki no àpòstolò kàdrì ì ró dhi ì lavú ma àlomvá ko, tágba má kàdré mána mómí tàko 'i yà dhi.

¹² Lókyá má dré tá adrèrà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, má 'o tá tà línriga ró adrèbhá tá Giká nì rìnyí tadhá dhi ì landè àko ró, tadházóá dhi, ma àpòstolò 'i káyá dhi.

¹³ Tà dóro títí má dré tá 'òle Ekèlèzyà àruka ì 'ásè dhi ì, má 'o kókpà àmi kòfalé 'í. Dì, má tayí mána áma tà lanzi àmi dri dhi ko. Mì kòtrì dì tà kònzì má dré 'òle àmi rú nda kòdhi!

¹⁴ Kòdhi vèsè nì na má dré adrèzó 'òle lile àmi véna dhi 'i. Dì má kitswá áma tà tayí lanzi àmi dri dhi ko. Tàko ko, má adrè àmi ki ngá nda kisulé kòdhyà ko. Be ró dhi, má adrè mána àmi ki tàndì ki nda kisulé kòdhyà. Adré leá dhi, ànzìmvá ì kàdré ngá lokó fèle àyi ki tibhá ì dré dhi àyi ko. Adré dì be leá dhi, ànzì ki tibhá ì kàdré ngá lokó fèle àyi ki ànzì ì dré dhi àyi.

¹⁵ Ma ró dhi, ma gànzi ró áma ngá fe akilé títí àmi dré, ìndì áma tàndì nì fe wáyí àmi dré. Dì, má kàdré àmi ki le lavulé dhi, mì nì go adrélé áma le tsà?

¹⁶ Dì mì nì ka'íà tàle dhi, má tayí áma tà lanzi àmi dri dhi ko dhi. Dì, tágba kònini dhi, mómí àruka àmi kòfalé dhi ki tàá dhi, ma túrúpú líyí ro nì, má lítí àyi túrúpú sè.

¹⁷ Má lítí tsì àmi, àmi ki ngá kisuzó dhya má dré mùle àmi véna dhi ì sè?

¹⁸ Bàti, má kodzó tà Tító lile àmi véna gò, má dré áma ki arúpi àlo dhi nì mùzo lile túmání akódhi be. Dì Tító nda lítí tsì àmi, ngá kisuzó àmi drigásè dhi 'í? Ama rítì dhi ì, mà 'o tà àmi kòfalé togó àlo sè, látì àlo dhi nì lebèzo.

¹⁹ Mì adrè àmìkya kisúá dhi, mà tà tà nda kòdhi ì títí kitswázó áma ki tará ga àmi kandrà? Kóko! Be ró dhi, mà adrè àmàkya tà ta Giká kandrà ngóro mómí adrèbhá Kristo na dhi ì tìní. Ama arúpi má dré lèle tò nì ì, tà títí má dré adrélé 'òle dhi ì, mà adrè 'óá kitswázó àmi ki timbà àmi ki tà ka'íka'í na.

²⁰ Má adrè mána ngá ro, má ni dra tsa àmi véna àmi ki kisú ngóro má dré lèle ko dhi tìní dhi sè, ìndì mì nì dra áma kisú ngóro mì dré lèle ko dhi tìní dhi sè. Má adrè kpà ngá ro, má ni dra lawá kisú àmi kòfalé, lovó kònzì íbe, togóaswa be, dhyá ki tà bhàma drìdrì dhi be, làdhá be, mómí ki rú tãma kònzì dhi be, drikàdrì be, ìndì tà wáyá be dhi sè.

²¹ Má adrè kpà ngá ro, má kòni dra tsa dhi, áma Giká nì dra áma tà tìrì àmi kandrà dhi sè, ìndì má nì dra ngo mómí bí tàkònzì 'obhá drìdrì gò, ì dré àyi ki togó ladzázó ko dhi ki tà sè dhi sè. Tàko ko, ì ladzá àyi ki togó àyi ki tà ndí ró dhi ki tà sè, àyi ki ndòtò tà sè, ìndì àyi ki tà swá ì dré 'òle dhi ki tà sè ko.

13

Tà tàle kùdù ro Kòritòbhá ki kodzóó dhi ì

¹ Kòdhi vèsè nì na má dré adrèzó lile àmi véna dhi 'i. Ngóro tisile Giká nì Kúlí na dhi tìní: «À kàdré tà títí dhi ki bvó lanzi, mómí rì yà kó ngalè na yà tà nda ki nobhá mì sè dhi ki kúlí sè.»*

² Má longó tá tà àmi dri má dré tá adrèrà'a àmi véna vèsè nì rì sè dhi 'á, di má adrè gòle longóá má dré adrèrà'a vwàwà ro dhi 'á: Má kòni dra tsa àmi véna dhi, má kitswá mómíyá tàkònzì 'obhá drìdrì dhi ki tayí mómí àruka íbe tà nòma àyi dri dhi sè ko.

³ Mì adrè tá leá nìle dhi, Kristo adrè tà ta má tì nì káyá dhi, di mì nì nìá. Tàko ko, Kristo dré adrèrà'a tà 'o àmi kòfalé dhi 'á dhi, akódhì yàya ko. Be ró dhi, adrè ìna tà 'o rìnyí sè.

⁴ Tà bàti ró dhi, akódhì tá yàya akódhì nì tidirà'a fa kipakipa dri dhi 'á. Dì, nyànomvá dhi, akódhì ìna lídrì íbe Giká nì rìnyí sè. Ama ró dhi, áma kókpà yàya Kristo na. Dì, áma

* 13:1 13:1 A kònò Dùtèròmè 19:15.

àmakya lídrì íbe túmání akódhi be Giká ni rĩnyí sè, ìndì mà ni rĩnyí nda ni tadhá àmi dré.

⁵ Lè mì kàdré àmi ki togó ki tabhì, nǐzoá ngalè mì ka'í Krísto bàti gò, mì dré adrézó tà 'o àmi ki tà ka'íka'í nda sè yà dhi. Mì kàdré àmi ki tándì ki tabhì. Mì nì, Yésu Krísto àmi léna be dhi ko? Aruka nì, mì ni àmi ki tabhì kisúzóá dhi, àmi ki tà kitswá ko.

⁶ Di má adré mì bha, mì kònìró tàlè dhi, Giká ka'í àma adrélé àpóstolò i ró nì káyà dhi.

⁷ Má adré tà zi Giká tí, mì kò'oró tà kònzi àlomvá ko. Má adré zǐá kònìni, à kònòró àma ngóró móndí Giká dré ka'ile dhi i tǐni ko. Be ró dhi, má adré mána zǐá kònìni, mì kàdréró tà dóro 'o, tágba mà kàdré sùlè ngóró móndí Giká dré ka'ile ko dhi i tǐni yà dhi.

⁸ Tàko ko, mà kitswá tà àlò 'o kònzi tà bàti rú bwà ko. Be ró dhi, mà kitswá ngbà 'í tà 'o tà bàti nda dré.

⁹ Mà kàdré yàyà gò, mì dré àmikya adrézó rĩnyí ró dhi, mà adré lenzélé tà nda sè. Mà adré kpà tà zi Giká tí, kò'oró àmi kitswálé títi be dhi bvó.

¹⁰ Àsà dhi, má adré tà kòdhi ki tisi àmi dré, má dré adrérà'a vwàvwà ro dhi 'á, má kònì dra tsa àmi véna dhi, má kòlotóró àmi rĩnyí Mírì dré afèlè má dré dhi sè ko. Tàko ko, akódhi afè rĩnyí nda má dré kitswázó àmi ki tà ka'íka'í kizá ko, be ró dhi, kitswázó àmi ki tǐmbà àmi ki tà ka'íka'í na dhi bvó.

¹¹ Kùdù ro dhi, àma adrúpi i, mì kàdré lenzélé. Mì kàdré àmi ki fe Giká dré adrélé 'òlè kitswálé títi. Mì kàdré ru tǐmbà, adrézó kpà ru yi àmi kòfalésè. Mì kàdré tà kǐdríkǐdrì íbe àmi kòfalé be. Di Giká adrélépi lèlè fe tà kǐdríkǐdrì be dhi, ni adré túmání àmi íbe.

¹² Mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalésè lèlè sè. Mòndyá títi Giká àdhya kònwa dhi i fè mòdo àmi dré.

¹³ Mírì Yésu Krísto nì togó tani, Giká nì lèlè, ìndì ru amuma Tírì Lólo be dhi i kàdré àmi íbe títi!

Wárágà Pólò dré tisile Gàlätíyàbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ìbhá bvò Gàlätíyà àdhya na dhi i dré dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò, Ekèlézyà ki tobhàzo bvò nda na, dré tá adrerà 'a àyi atsi andre ni rì to, adrelé kpà na ni ni to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 16:6; 18:23). Amvolàsá dhi, móndí àruka i dré tsàzo adrelé tadhá dhi, lè mónnyá ka'ìbhá Yúdà ànzi ró ko dhi i kàdré Mósè ni tatrítrí kúli líkí, lavulé dhi, i kàdré àyi ki 'o lwàle. I adré di tá mónnyá ka'ìbhá nda ki drì kizá tà nda sè.

Di Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó mónnyá ka'ìbhá nda ki lotó tà tadhálé kinzò sè nda ni tà sè. Drìdrì dhi, adré tadhá dhi, Giká azi i adrelé àpòstolò ro mónnyá sùrú twá ro dhi i véna ngìni ya dhi. Adré kpà tadhá dhi, àpòstolò àruka títi dhi i ka'í i àyi àzi be ngìni ya dhi. Bvóá dhi, adré tadhá dhi, Giká adré móndí ki bha gyágya í kandrá tatrítrí kúli 'òma sè ko, di ngbà 'í Yésu Krísto ni ka'íma sè. Kùdù ro dhi, Pólò adré àyi ki kodzó, i kàdréro atsilé Tirí Lólo ni rìnyì sè. Tàko ko, Tirí nda ni lò'wa dóro 'a bí àyi léna. Lò'wa kàdrì lavulé dhi, léle 'i.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ima

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì Rúbí Tani ni tà (1:1-10)
- 2) Pólò ni azima adrelé àpòstolò ro dhi (1:11-2:21)
- 3) Móndí ki tìdrìma tatrítrí kúli 'òma sè ko, di, Yésu Krísto ni ka'íma sè dhi (3:1-4:31)
- 4) Atsima Tirí Lólo ni rìnyì sè dhi (5:1-6:10)
- 5) Pólò ni kúli kùdù (6:11-18)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpòstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisi ma. A mù ma móndí i vélèsè ko. Móndí i mù kpà ma ni ko. Be ró dhi, Yésu Krísto i Giká Atá akódhi ni tingalépi dràdrá lèsè dhi be dhi, i mù ma adrelé àpòstolò ro dhi àyi.

² Ama túmání àma adrúpi títi mà dré adrézó àyi íbe dhi i, mà adré wárágà kònìdhi ni tisi Ekèlézyà bvò Gàlätíyà àdhya na dhi i dré.

³ Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

⁴ Krísto nda fè i dràle àma ki tàkonzi ki tà sè, kitswálé àma ki apá bvò kònze ándró kònìdhi lèsè, ngóro Giká àma ki Atá dré tá léle dhi tìni.

⁵ Milanzilanzi kàdré Giká dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Rúbí Tani ngbà 'i àlo kwákwa

⁶ Ama línrdi adré gàle àmi ki tà sè. Tàko ko, mì adré àmikya Giká àmi ki azilépi Krísto ni togó tani sè dhi ni tayi mbèlè gò, adrézó àmi ki adzá rúbí tani twá dhi véna.

⁷ Tà bàti ró dhi, rúbí tani twá Rúbí Tani bàti dhi rúsè dhi yókódhó. Di, móndí àruka i adré àyikya àmi ki drì kizá, adrézó Rúbí Tani Krísto àdhya ni le ladzálé atsálé tà gòdhógódho ró.

⁸ Di, dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó Rúbí Tani mà dré longólé àmi dré dhi rúsè dhi, Giká ni tatrítrí kàdré akódhi nda dri, gba kàdré àma 'i yà, kó ngalé ángéló apfòlepi bhù lèsè dhi 'i ya dhi!

⁹ Ngóro mà dré tàle dre dhi tìni dhi, má adré gòle tàá dhi: Dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó àmi dré Rúbí Tani mì dré ka'ile dhi rúsè dhi, Giká ni tatrítrí kàdré akódhi dri!

¹⁰ Kòdhi má adré tsi móndí ki togó tabhì asélé, i kòka'író àma tà be dhi bvó? Kóko! Má adré mána léá dhi, Giká kòka'í àma tà ni. Kó ngalé, má adré tà 'o kitswázó móndí ki togó 'o kìnìlé dhi bvó? Kóko! Kònò má kàdré tá 'oá kònini dhi, má ni tá adré Krísto ni māràbà 'i ko.

Pólò ni azima adrelé àpòstolò ro dhi

¹¹ Ama adrúpi i, má lè mì kòni tàle dhi, Rúbí Tani má dré adrelé longólé dhi angá móndí i drilèsè ko.

¹² Má kisú Rúbí Tani nda móndí i vélèsè ko. Móndí i tadhá kpà Rúbí nda má dré ni ko. Be ró dhi, Yésu Krísto ni tàndi tadhá Rúbí nda má dré ni.

¹³ Tàko ko, mì yi tàle dhi, wáláká dhi, má adré tá Yúdà ànzi ki Giká ni tà lebe ngìni ya dhi 'í. Mì yi kpà má adré tá mónnyá Ekèlézyà Giká àdhya lé dhi ki mì pfo lavulé, adrézó àyi ki tà tabhì pfùle ngìni ya dhi 'í.

¹⁴ Má adré tá mána Yúdà ànzi ki Giká ni tà 'o, adrézó lìle ába drìdrì áma mbäämu bí Yúdà ànzi ró dhi kya ki lavú. Áma togó tá àtsi ró lavúlé áma ki tábhi ki labhi ki tà sè.

¹⁵⁻¹⁶ Dì, Giká zì tá ina ma áma tirà ko dhi 'á gò, áma azizó áyi togó tani sè. Dì kisù tá dóro ni, í dré áyi Mvá ni tadhálé má dré dhi, má kàdréró akódhi ni Rúbí Tani longó mónyá súrú twá ro dhi i véna. Dì dré áyi Mvá nda ni tadházó má dré dhi, má zi tá mómí àlo kùtswálé áma drì ta dhi ko.

¹⁷ Má lì tá kpà Yèrusalémà na dhya bhàle adrélé àpóstolò i ró drìdrì má kandrà dhi ki no ko. Dì, gbá lókyá nda sè dhi, má lì tá mána bvò Aràbíyà àdhya na gò, má dré gòzo lìle Dàmásékè na.

¹⁸ Kóná na àmvolèsè dhi, má dré lizo Yèrusalémà na, mà kòkùtswáró ru ni Pèterò be be dhi bvò.* Gò mà dré adrézó akódhi be kítú mudrí-dri-nzi.

¹⁹ Má nò tà àpóstolò ki àruka i ko, ngbà 'í Yàkòbhò, Mírì ni adrúpi 'i kalóma.

²⁰ Má adré tàà Giká kandrà dhi, tà má dré adrélé tisile kòdhi i tà bàti 'i, kinzò 'i ko.

²¹ Àmvolásà dhi, má dré lizo bvò Siriyà àdhya na ìndì Kìlikiyà àdhya na.

²² Lókyá nda sè dhi, mónyá Krísto ni ka'ìbhá Ekèlézyà Yúdáyà na dhi i 'àsè dhi i nì tá rè dhu ma ko.

²³ I yi tá ngbà 'í tà adrélé tàle áma tà sè dhi kòdhyà: «Dhya atú adrélépi áma ki m̀ pfo dhi, adré nyànomvá tà adrézó Krísto ni ka'ì dhi ni longó, tágba dré tá adrézó tà nda ni tabhi pfùle dhi.»

²⁴ Dì i adré tá Giká ni rú bha kùle áma tà sè.

2

Àpóstolò i ka'ì Pólò

¹ Kóná mudrí-dri-su àmvolèsè dhi, má dré gòzo lìle tódhyà Yèrusalémà na. Mà lì tá tímání Bàrànbà be. Mà drì tá kpà Títò má vèsè be.

² Má lì tá kònale, Giká dré tá tadhálé má dré dhi má kòlì dhi sè. Dì mà kòkisú ru àma pátì dhya adrélé nòle mómí kàdrì Ekèlézyà àdhya ró dhi ìbe dre dhi, má dré Rúbí Tani má dré adrélé longólé mónyá súrú twá ro dhi i dré dhi ni àndu ngìzo àyi dré. Tàko ko, má lè tá àzì má dré tá 'òle ìndì má dré tá adrélé 'òle dhi kàtsá tà tàko ró ko.

³ Dì i dré áma kùlì yìzo dhi, ì lè tá ndìndì áma atsiámu Títò ni 'òle lwàle dhi ko, tágba akódhi dré tá adrézó Giríkì mvá 'i dhi.

⁴ Tà nda kòdhi apfò tá áma kandrà tàko ko, adrúpi àruka kinzò ro dhi i afí tá lùzu ró áma kòfalé, tà áma ki trizo Yésu Krísto na dhi ni nda nìle túrúpú sè, ì kòbhàró áma gòle adrélé tódhyà màràbà tàtrítì kùlì àdhya i ró be dhi bvò.

⁵ Dì, mà ka'ì tá àmakya tà ì dré lèle 'òle nda àlomvá ko, mà kòsurò tà bàti Rúbí Tani àdhya mà dré adrélé longólé àmi dré dhi rú.

⁶ Kàdré di dhya adrélé nòle mómí kàdrì i ró nda ki tà sè dhi, ì lè tà àyikya tà àzya bhàle tà má dré adrélé longólé dhi dri ko. (Àyi nda ì kàdré tá mómí kàdrì 'i bàti dhi, tà nda tà kàdrì 'i má mìlèsè ko. Tàko ko, Giká adré mómí ki làsù no kòdhyà ko.)

⁷ Be ró dhi, ì nò àyikya ngàdra 'á dhi, Giká bhà tá má drígá àzì adrézó Rúbí Tani longó mónyá súrú twá ro dhi i véna dhi, ngóro í dré tá àzì adrézó Rúbí nda ni longó Yúdà ànzi i véna dhi ni bhàle Pèterò drígá dhi tìni.

⁸ Tàko ko, Giká tà Pèterò ni bhàlepi adrélé àpóstolò ro Yúdà ànzi i véna dhi, bhà tá kpà ma adrélé àpóstolò ro mónyá súrú twá ro dhi i véna dhi nì.

⁹ Dì Yàkòbhò, Pèterò, tsàle Yówání, adrélé nòle mómí kàdrì Ekèlézyà àdhya ró dhi, ì nò dhi, Giká afè tá àzì nda má dré áyi togó tani sè nì. Dì ì dré áma ki drígá ruzò tímání Bàrànbà be, tadházóá dhi, mà amú ru àyi ìbe dre. Dì mà dré ru yìzo àyi ìbe, mà kòlìró àmakya mónyá súrú twá ro dhi i véna, ìndì ì kòlìró àyikya Yúdà ànzi i véna.

¹⁰ I zi tá ngbà 'í tà àlo áma tí kòdhyà, mà kògòro adrélé mómí lemerè ro dhi ki tà kisù. Dì tà nda kòdhi tá tà áma togó dré adrézó àtsi ró 'òá dhi 'i.

Pólò ligí Pèterò be Atiyòkiyà na

¹¹ Dì, àmvolásà, lókyá Pèterò dré atsázó Atiyòkiyà 'a dhi sè dhi, má ligí tá akódhi be mónyá títi i kandrà, tà kónzi dré tá adrélé 'òle dhi sè.

¹² Tàko ko, akódhi dré atsázó dhi, kìdhò tá adrélé ngá nya tímání mómí ka'ìbhá súrú twá ro dhi ìbe. Dì, mómí àruka Yàkòbhò dré amùle dhi i dré atsázó dhi, Pèterò dré ina apfòzo mónyá súrú twá ro nda i kòfalèsè gò, adrélé àyi rùsè gàrà dri. 'O tà kònni dré tá adrélé Yúdà ànzi amùle nda ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá leà dhi, mónyá ka'ìbhá títi dhi ì kàdré àyi ki 'o lwàle.

* 1:18 1:18 Giká ni Kùlì tisile Giríkì ti sè dhi léna dhi, à adré «Kéfa» kisù kònwa. Rú nda rú àzya Pèterò àdhya 'i.

¹³ Di mɔ́ndyá ka'ibhá àruka títi Yúdà ànzi ró dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà kidhózó adrélé túrúpfú tà nda ni 'o túmání Pètèrò be. † se tá ndàndi Bàrànába ni togó adrélé túrúpfú tà nda ni 'o àyikya tìni.

¹⁴ Di má kònò, ì adré tá tà bàti Rúbí Tani àdhya ni lebè ko dhi dre dhi, má dré tázóá Pètèrò dré mɔ́ndyá títi ì kandrà dhi: «Mì, Yúdà mvá ro ni, mí adré mína tà 'o ngóro mɔ́ndyá súrú twá ro dhi kya tìni, Yúdà ànzi kya tìni ko? Di mí 'o mi ngíni adrélé mɔ́ndyá súrú twá ro nda ki kodzó adrélé tà 'o Yúdà ànzi kya tìni dhi?»

Mɔ́ndyá Yúdà ànzi ró ìndi súrú twá ro dhi ki bhàma gyágya àyi ki tà ka'ika'ì sè dhi

¹⁵ Ama ró dhi, àma mɔ́ndí tìle Yúdà ànzi ró dhi 'i. Ama mɔ́ndí súrú twá ro Giká ni tátírítrí kúlí nibhá ko dhi 'i ko.*

¹⁶ Di, mà ni tàle dhi, Giká adré mɔ́ndí ki bha gyágya í kandrà tátírítrí kúlí 'òma sè ko dhi be. Be ró dhi, adré ngbà 'í àyi ki bha gyágya ì dré Yésu Kristo ni ka'ile dhi sè. Di àma, mà ka'ì kókpa Yésu Kristo nda, Giká kòbharò àma gyágya í kandrà Kristo ni ka'ima sè, tátírítrí kúlí 'òma sè ko. Tàko ko, dhya àlo kitswá atsálé gyágya Giká kandrà tátírítrí kúlí 'òma sè bwà ko.

¹⁷ Di, mà kàdré ndàá atsálé gyágya Giká kandrà mà dré Kristo ni ka'ile dhi sè gò, àma ki kisúzó tàkònzàbhá ro dhi, kòdhi adré tsì taa dhi, Kristo adré àma ki 'o file tàkònzì na dhi nì? Tàdzí ko!

¹⁸ Má kògò àma bha tátírítrí kúlí má dré tayilé dhi ni rìnyí zàle dhi, má adré tadhá dhi, mà tátírítrí kúlí nda ni nòlepi 'i bàti.

¹⁹ Tàko ko, tátírítrí kúlí nda sè dhi, má drà mána tátírítrí kúlí nda lésè dre, má kàdréro lídrì ìbe Giká dré be dhi bvò. Bàti, à tidí ma dràle túmání Kristo be fa kípakipa dri dre.

²⁰ Di má kàdré lídrì ìbe dhi, kòdhi véle ma 'i ko, be ró dhi, Kristo ìna lídrì ìbe má léna nì. Di lídrì má dré adrézó àba rúbhá na kònìdhi, má adré àba, má dré adrélé Kristo, Giká ni Mvágó ni ka'ì dhi sè. Akódhi nda lè tà ma tò gò, àyi tàndi ni lídrì fèzo àma tà sè dhi nì.

²¹ Di má adré mána Giká ni togó tani ga ko. Angyá ko, mɔ́ndí ì kòkitswá tá atsálé gyágya Giká kandrà tátírítrí kúlí 'òma sè dhi, kònò Kristo drà tá ìna àngyá.

3

Tátírítrí kúlí 'òma, kó ngalè Kristo ni ka'ima

¹ Àmi Gàlàtíyabhá ni ì, àmi mɔ́ndí azaaza 'i! Adhi lífí àmi kólé sè dhi nì? Tàko ko, à tadhá tá àmi dré ngádra 'a dhi, Yésu Kristo drà fa kípakipa dri àmi ki tà sè ngíni ya dhi 'í.

² Di má lè ngbà 'í tà àlo kònìdhi ni lizilé àmi tí kòdhya: Mì kisú Tírì Giká àdhya mà dré tátírítrí kúlí 'òle dhi sè? Kó ngalè, mà dré Kristo ni rúbí mà dré yìle dhi ni ka'ile dhi sè?

³ Mì tayí àmi azalé kònìni ngìningìni ró? Mì kidhó kó Giká ni ka'ì akódhi ni Tírì ni rìnyí sè dre dhi, mà ni go tsì tà mà dré kidhólé nda ni 'o akalé àmi ki tàndi ki rìnyí sè bwà?

⁴ Mì nya tsì kizà bí dhi ì àngyá? Kóko, kàdré kònìni ko!

⁵ Mì tà rè má dré ká: Giká adré àyi Tírì fe àmi dré, adrézó kpà tà líndrìga ró dhi ki 'o àmi kòfalé, mà dré adrélé tátírítrí kúlí 'o dhi sè? Kó ngalè, mà dré adrélé Kristo ni rúbí mà dré yìle dhi ni ka'ì dhi sè?

⁶ Mì kisú rè Abàràma ni tà ká. Giká ni Kúlí adré taa dhi: «Akódhi ka'ì tá Giká gò, Giká dré akódhi ni nòzo gyágya akódhi ni tà ka'ika'ì nda sè.»*

⁷ Àsà dhi, lè mì kòni dhi, mɔ́ndyá adrébhá Giká ni ka'ì dhi ì Abàràma ni ànzi 'i bàti.

⁸ Giká ni Kúlí tadhá tá drìdrì dhi, Giká ni mɔ́ndyá súrú twá ro dhi ki bha gyágya í kandrà àyi ki tà ka'ika'ì sè gò, Kúlí nda dré Rúbí Tani longózó Abàràma dré, tázóá dhi: «Má ni tà tani bha súrú títi bvò àdhya ì dri mí sè.»†

⁹ Di àsà dhi, mɔ́ndyá títi adrébhá Giká ni ka'ì dhi ì adré tà tani kisú, ngóro Abàràma dré tà kisulé àyi tà ka'ika'ì sè dhi tìni.

¹⁰ Di, mɔ́ndyá títi adrébhá láti nda atsázó gyágya Giká kandrà tátírítrí kúlí 'òma sè dhi ì àyikya tátírítrí ìbe àyi dri. Tàko ko, Giká ni Kúlí adré taa dhi: «Dhya àngùdhi adrélépi ngbù tà títi tsìsè búkù tátírítrí kúlí àdhya na dhi ki 'o ko dhi, Giká ni tátírítrí akódhi nda dri.»‡

* **2:15 2:15** Giká ni Kúlí tsìsè Giríkì ti sè dhi adré taa kònwa dhi: «mɔ́ndí súrú twá ro adrébhá tàkònzì 'o dhi ì». Kòdhi tá rú Yúdà ànzi ì dré fèle mɔ́ndyá súrú twá ro dhi ì dré dhi 'i. Rú nda ni àndu adré léá tàle dhi: «mɔ́ndí súrú twá ro Giká ni tátírítrí kúlí nibhá ko dhi ì» * **3:6 3:6** A kònò Kidhoma 15:6. † **3:8 3:8** A kònò Kidhoma 12:3; 18:18; 22:18. ‡ **3:10 3:10** A kònò Dütèrònómè 27:26.

¹¹ Di mà adré nòá ngádra 'á dhi, dhya àlo kitswá atsálé gyágya Giká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tää dhi: «Dhya atsálépi gyágya áyi tà ka'ika'í sè dhi ni adrí.»[§]

¹² Di, tátrítrí kúlí adré ina áyi totó tà ka'ika'í dri ko. Be ró dhi, ngóro tisile dhi tìni: «Dhya adrélépi tà títi tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki 'o dhi ni adrí tà nda i sè.»^{*}

¹³ Krísto apá àma tátrítrí angálépi tátrítrí kúlí lesè dhi lesè, dré atsálé dhya tatrílé dhi ró àma ki tà sè dhi sè. Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tää dhi: «Dhya ángùdhi tidílé fa kipakípa dri dhi tátrítrí íbe í dri.»[†]

¹⁴ Krísto 'o tà nda kònìni, kitswálé tà tani Giká dré lazilé Abàràma dré dhi kòtsaró kpà mòndyá sùrú twá ro dhi i véna Yésu Krísto sè, mà kòkisúro Tirí Lólo Giká dré lazilé dhi àma ki tà ka'ika'í sè be dhi bvó.

Tátrítrí kúlí i lazikúlí be dhi

¹⁵ Àma adrúpi i, má ni tà nda kòdhi ni tadhá tà mómí ì dré adrélé 'òle áyi kòfalésè dhi rú: Mómí ì kòbhà tà ru yizo áyi kòfalésè dhi, à kitswá gòle tà nda ni bhe bwà ko. A kitswá kpà tà àzya bha tà nda dri bwà ko.

¹⁶ Di tà Giká dré tá lazilé Abàràma dré dhi i kókpà kònìni. Giká ni Kúlí adré tää dhi, Giká lazí tá tà nda i Abàràma dré, toyó ni be. Kúlí nda adré tää «toyó ni i dré» ngóro mómí ì dhi i dré dhi tìni ko. Be ró dhi, adré tää «toyó ni dré» ngóro mómí ì dré dhi tìni.[‡] Mómí ì nda Krísto 'i.

¹⁷ Tà má dré adrélé lèle tàle dhi, tà kònìdhi 'i: Giká bhà tá tà ru yizo Abàràma be dhi gò, áyi lazikúlí fèzo drá. Di tátrítrí kúlí atsálépi kóná kámá-su-dri-nyadhi-àlo-dri-mudrí àmvolésè dhi kitswá ina tà bhàle ru yizo nda ni bhe bwà ko. Tátrítrí kúlí nda kitswá kpà lazikúlí nda ni pfu ko.

¹⁸ Tàko ko, tà Giká dré lazilé áyi mómí ì dré tàylé ro dhi kàdré tá áyi totó tátrítrí kúlí dri dhi, kònò tàylé nda kitswá tá áyi totó lazikúlí dri ko. Di, tà bàti ró dhi, Giká fè tàylé nda Abàràma dré áyi lazikúlí sè.

Tà Giká dré tátrítrí kúlí fèzo àsà dhi

¹⁹ Kàdré di kònìni dhi, tà Giká dré tátrítrí kúlí fèzo àsà dhi àdho tà 'i? Giká fè tá tátrítrí kúlí nda kitswálé mómí ì ki tàkonzi tadhá àyi dré, tsàle lókyá Abàràma ni toyó tà ni ni lazízo nda dré atsàrà'a. Giká fè tá tátrítrí kúlí nda ángéló i sè, indì mómí ì dré adrélépi tá áyi totó mómí ì ki kòfalé 'á Giká be dhi sè.[§]

²⁰ Di Giká dré tá áyi lazikúlí nda ni fèzo Abàràma dré dhi, dhya àzya adrélépi tá áyi totó áyi ki kòfalé 'á dhi tà yókódhó. Tàko ko, Giká ngbà 'í àlo kwákwá.

²¹ Kòdhi adré tsi tää dhi, tátrítrí kúlí adré ru pfu lazikúlí Giká àdhya íbe? Tàdzi ko! Tàko ko, tátrítrí kúlí kòkitswá tá lídrì fe mómí ì dré bwà dhi, kònò mómí ì ki tá atsá gyágya tátrítrí kúlí nda sè.

²² Di, Giká ni Kúlí adré ina tää dhi, mómí ì títi bvò àdhya i tàkonzi ni rìnyí zàle, Giká kòfèro áyi lazikúlí nda mómí ì adrébhá Yésu Krísto ni ka'í dhi i dré áyi ki tà ka'ika'í sè.

²³ Drìdrì lókyá adrézó Krísto ni ka'í nda dré atsázó dhi kandrà dhi, àma tá mómí ì 'ìle tátrítrí kúlí ni rìnyí zàle, tsàle lókyá nda ni tadhàrà'a.

²⁴ Di àsà dhi, Giká bhà tá tátrítrí kúlí nda adrélé àma ki dri kòlepi ró, tsàle lókyá Krísto dré atsàrà'a, Giká kòbhàro àma gyágya í kandrà àma ki tà ka'ika'í sè.

²⁵ Di lókyá adrézó Krísto ni ka'í nda dré atsálé dre dhi sè dhi, àma vélé tátrítrí kúlí adrélépi tá àma ki dri ko nda ni rìnyí zàle ko.

Ama Giká ni ànzi 'i bàti

²⁶ Di àmi títi dhi i Giká ni ànzi 'i, mì dré Yésu Krísto ni ka'ile dhi sè.

²⁷ Tàko ko, àmi títi bàtisimò dohhá ru amúzo Krísto be dhi i, mì asó Krísto àmi rú dre.

²⁸ Di àmi vélé twátwa ko, gba mì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè mómí ì Yúdà ànzi ró ko dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalè mómí ì màràbà ro ko dhi 'i yà, àgo 'i yà, kó ngalè tòkó 'i yà dhi. Tàko ko, àmi títi mì atsá ngá àlo ró Yésu Krísto na.

²⁹ Di mì kàdré mómí ì Krísto àdhya 'i dhi, àmi Abàràma ni ànzi 'i bàti. Mì ni kpà tà Giká dré lazilé áyi ànzi i dré tàylé ro dhi ni kisú.

§ 3:11 3:11 A kònò Abàkúka 2:4. * 3:12 3:12 A kònò Lèvítikè 18:5. † 3:13 3:13 A kònò Dùtèrònómè 21:23.

‡ 3:16 3:16 A kònò Kidhoma 12:7; 13:15; 24:7. § 3:19 3:19 «Mómí ì adrélépi tá áyi totó mómí ì ki kòfalé 'á Giká be» kònìdhi tà Mósè 'i.

4

¹ Tà má dré adrélé tàle dhi, tà kònìdhi 'i: Dhya dra àyi atá ni ngá kisúlépi tàyilé ro dhi kàdré dhu rè mvámvá ro dhi, akódhi ngóro màràbà tìni, gba àyi atá ni ngá títí dhi dré adrézó ina ró dhi.

² A adré akódhi ni bha akódhi ni likìbhá i drígá ìndì akódhi ni ngá likìbhá i drígá, tsàle lókyá atá ni dré bhàle dhi dré atsàrà'a.

³ Di àma, àma tá kókpá ànzimvá i tìni, adrélé kpá màràbà i ró tà bvò kòndi àdhya ki rìnyí zàle.

⁴ Di lókyá kòkìtswá dre dhi, Giká dré àyi Mvágó ni amùzo, tòkó dré ùle tatrítrí kúlí zàle,

⁵ Kàpáro mónyá adrébhá tá tatrítrí kúlí nda zàle dhi i, mà kàtsáro Giká ni ànzi i ró be dhi bvò.

⁶ Di mà dré adrélé akódhi ni ànzi 'i bàti dhi sè dhi, Giká amù àyi Mvá ni Tirí adrélé àma ki togó na. Tirí nda adré loyóà àma léna dhi: «Àbbà! Tátá!»

⁷ Di àsá dhi, mà véle màràbà 'i ko. Be ró dhi, mi mína Giká ni mvá 'i bàti. Di mí dré adrélé akódhi ni mvá 'i dhi sè dhi, mí ni kpá tà dré lazilé àyi ànzi i dré tàyilé ro dhi ni kistú.

Pólò ni togó lanzi Gàlatiyàbhá ki tà sè

⁸ Wáláká dhi, mi dré tá Giká ni nìrà ko dhi 'á dhi, àmi tá màràbà giká tàko kya 'i, tágba giká nda i dré adrézó giká bàti 'i ko dhi.

⁹ Di, nyànomvá dhi, mi nì véle Giká dre. Tà bàti ró dhi, Giká ni àmi nì. Di mi 'o àmi ngìni gòle àmi ki adzá tà rìnyí àko ìndì kizà ro bvò kòndi àdhya nda i véna dhi? Mi adré tsi léá gòle adrélé tà nda ki màràbà i ró?

¹⁰ Tàko ko, mà adré àmikya kítú àruka ki tà lebè, mbá àruka kya íbe, lókyá àruka kya íbe, ìndì kóná àruka kya íbe.

¹¹ Má adré ngá ro àmi ki tà sè, àzi má dré 'òle àmi kòfalé dhi ni dra atsá tà tàko ró dhi sè.

¹² Ama adrúpi i, má adré àmi ki ti lizí, mi kàtsáro má tìni, ngóro má dré tá atsálé àmi tìni dhi tìni. Wáláká dhi, mi 'o tá ma kónzi ko.

¹³ Ngóro mi dré nìle be dhi tìni dhi, lókyá má dré Rúbí Tani longózó àmi dré vèsè ni àlo sè dhi sè dhi, má longó tá, àma rúbhá dré tá adrélé drà ro dhi sè.

¹⁴ Di tágba àma rúbhá yàya nda dré tá adrézó tà lanzi ro àmi dri dhi, mi ayízè tá ma ko, mi gà tá kpá ma ko. Be ró dhi, mi ka'í àmikya ma dòle ngóro ángéló Giká àdhya tìni, kó ngalè Yésu Kristo ni tàndi tìni.

¹⁵ Di àmi ki arí mi dré tá adrézó ába dhi véle ángwá.* Má kitswá tàá àmi ki tà sè dhi, kòkìtswá tá dhi, mi ni tá àmi ki mī angí afèle má dré.*

¹⁶ Di, nyànomvá dhi, má atsá vo véle àmi ki kàribhá ro, má dré adrélé tà bàti ta àmi dré dhi sè?

¹⁷ Móndí àruka àmi kòfalé dhi ki togó àtsi ró kitswázó àmi ki se àyi vèsè. Di, tà i dré adrélé lèle 'òle nda dóro ko. I adré àyikya àma ki kòfalé le lanzi lé àmi íbe, àmi ki togó kàtsáro àtsi ró àyi ki tà sè be dhi bvò.

¹⁸ Adrélé togó íbe àtsi ró dhi dóro, tà adrézó togó íbe kònni dhi kàdré dóro dhi. Adré kpá léá dhi, mi kàdré togó íbe àtsi ró lókyá wáyi sè, ngbá 'i lókyá mà dré adrerà'a àmi íbe dhi 'á ko.

¹⁹ Ama ànzi i, má adré gòle kizà nya àmi ki tà sè, ngóro tòkó adrélépi 'òle ùle dhi dré adrélé kizà nya dhi tìni, tsàle lókyá mi dré dra àmi ki tayízó Kristo dré ladzálé atsálé i tìni dhi 'á.

²⁰ Má lè tá adrélé túmání àmi íbe nyànomvá, má kòkìtswáro tà ta àmi dré làsú be twá. Angyá ko, àma drí adré abilé àmi ki tà sè!

Tà tadhálé Agàrà ni tà rú, ìndì Sàrà ni tà rú dhi

²¹ Àmi adrébhá léá adrélé tatrítrí kúlí zàle ni i, mi tà rè má dré ká: Mi nì tà tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi i ko?

²² Tàko ko, à tisi tá dhi, Abàràrà tá ànziàgo íbe rì. Alo ni tá mvámvá tòkó màràbà ro, rú be Agàrà dhi dré ùle dhi 'i. Azya ni tá mvámvá tòkó màràbà ro ko, rú be Sàrà dhi dré ùle dhi 'i.

²³ A ti mvámvá tòkó màràbà ro dhi àdhya nda rìnyí rúbhá àdhya sè. Di, à ti mvámvá tòkó màràbà ro ko dhi àdhya nda lazikúlí Giká àdhya sè.

* 4:15 4:15 Kúlí «mi ni tá àmi ki mī angí afèle má dré» kòni i adré léá tàle dhi, àyi nda i tá gànzi ró àyi ki fe wáyi Pólò ni tà sè.

²⁴ A ni kitswá tà nda kòdhi ki àndu ngi kònini: Tòkò rì nda ì adrè tà rì Giká dré bhàle ru yìzo mómí ìbe kòngó Sináyí drína dhi ni tà tadhá. Agàrà nda adrè tà Giká dré bhàle ru yìzo mómí ìbe kòngó Sináyí drína dhi ni tà tadhá. Akódhi adrè ànzi ki ti adrélè màràbà ì ró.

²⁵ Agàrà adrè kòngó Sináyí bvò Aràbìyà àdhyà na dhi ni tà tadhá, adrézó kpà Yèrusalémà àndrò kòndi ni tà tadhá. Angyá ko, Yèrusalémà nda ànzi ni ìbe dhi ì màràbà 'i.

²⁶ Di, Yèrusalémà bhù na dhi ìna màràbà 'i ko. Yèrusalémà nda àma ki andre 'i.

²⁷ Tàko ko, Giká ni Kúli adrè tàà dhi:

«Mì, tòkò kóndó ro ùlepi ko ni, mí kòlenzé wà!

Mì mváaswa yìlepi ko ni, mí kòga lúlúgyá wà!

Tàko ko, tòkò tayilé dhi ni ànzi ki lizó bì,

tòkò adrélépi agó be dhi àdhyà ki lavú.»[†]

²⁸ Ama adrúpi ì, àmi àmikya ànzi ùle Giká ni lazikúli sè dhi 'i, ngóro Isákà tíni.

²⁹ Lókyà nda kònàdhi sè dhi, mvámvá ùle rìnyí rúbhá àdhyà sè nda adrè tà mvámvá ùle Tírí Lólo ni rìnyí sè nda ni mì pfo. Nyànomvá dhi, tà nda kòdhi kòkpà kònini.

³⁰ Di, Giká ni Kúli adrè tàà ngíni? «Mí dro tòkò màràbà ro nda ì mvá ni be mí kandrásè. Tàko ko, tòkò màràbà ro nda ni mvá kitswá ìna tà lazilé tàyilé ro dhi ni kisú tùmání tòkò màràbà ro ko dhi ni mvá be tàdži ko.»[‡]

³¹ Di àsà dhi, àma adrúpi ì, àma tòkò màràbà ro dhi ni ànzi 'i ko. Be ró dhi, àma àmakya tòkò màràbà ro ko dhi ni ànzi 'i.

5

Ama mómíyá Krísto dré trìle dhi 'i

¹ Krísto trì àma, mà kàdréyó mómíyá trìle bàti dhi ì ró. Adrè di lèà dhi, mì kàdré àmi ki totó tàtà tà nda sè. Mì kòtayí kpà àmi gòle adrélè tódhyà màràbà tàtrítí kúli àdhyà ì ró ko.

² Mì yi rè ká! Ma, Pólò, má adrè tàà àmi dré dhi: Mì kò'o àmi lwàle kitswále atsálé gyàgya Giká kandrà dhi, tà Krísto dré 'òle àmi dré dhi kitswá vélé àmi ki ledé ko.

³ Má adrè gòle tàà dhi: Lè dhyà àngùdhi àyi 'òlepi lwàle dhi kàdré tà títi tàtrítí kúli dré adrélè tàle dhi ki 'o.

⁴ Àmi adrèbhá láti nda atsázó gyàgya Giká kandrà tàtrítí kúli 'òma sè ni ì, mì lanzí ru Krísto be dre. Mì vwá kpà Giká ni togó tani rúsè vwàvwà.

⁵ Di, àma ró dhi, àma ki tà ka'ika'ì sè dhi, mà adrè mì bha Giká véna àma ki bhàma gyàgya akódhi kandrà dhi ni tà sè, adrézó tà nda ni letè lovó sè Tírí Lólo ni rìnyí sè.

⁶ Tàko ko, àma adrèbhá Yésu Krísto na dhi ì dré dhi, dhyá ki lwàma ìndi dhyá ki lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì lavulé dhi ngbà 'í Krísto ni ka'ima gò adrézó tà ka'ika'ì nda ni tadhá lèle sè dhi 'i.

⁷ Mì adrè kó tá angú ra dóro dhi, àdhi kíkí di àmi tà bàti ka'ima 'òle dhi ni tayí dhi ni?

⁸ Tà adrézó àmi ki togó se kònini nda angá ìna Giká adrélépi àmi ki azí dhi vélésè ko.

⁹ Mì ni ko tàle dhi, tàkú mvá tsà dhi adrè mápà fòndro títi dhi ni 'o avólé ni dhi?*

¹⁰ Di, má adrè màna ka'íà Mírì na tàle dhi, mì kitswá tà twá kisú tà má dré adrélè tàle kòdhi rúsè ko. Kàdré ìna dhyà adrélépi àmi ki drì kízà dhi ni tà sè dhi, Giká ni tà bha akódhi nda dri, kàdré gba àdhi 'i ya dhi.

¹¹ Ama adrúpi ì, kònò má kàdré tà tadhá dhi, lè mómíyá ì kàdré àyi ki 'o lwàle dhi 'i dhi, à ni tà gò adrélè àma mì pfo àdho tà sè? Tàko ko, tà má dré adrélè longólé Krísto ni dràma fá kípakipi dri dhi ni tà dri dhi kitswá tà vélé mómíyá ki 'o ledhélé dhi ko.

¹² Kàdré dhyà adrèbhá àmi ki drì kízà nda ki tà sè dhi, má mìlèsè dhi, dóro ni tà ì dré àyi ki rúbhá ki tolwàle títi dhi!

¹³ Àmi, àma adrúpi ró ni ì, Giká azí àmi adrélè mómíyá trìle bàti dhi ì ró. Di, mì kàdré àmi ki trìma nda ni no ngóro tà adrélépi láti fe àmi dré adrézó lovó kònzì àmi ki rúbhá kya ki 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o àmi ki adrúpi ì dré àyi ki màràbà ì tíni lèle sè.

¹⁴ Tàko ko, tà títi tàtrítí kúli dré adrélè tàle dhi ì adrè àyi ki totó tòlì àlo kòndhi dri: «Mì kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélè àmi tàndi ni le dhi tíni.»[†]

¹⁵ Di, mì kàdré àmikya ru títsí, adrézó ru nya àmi kòfalèsè kà'wá àtrá kya tíni dhi, mì kònò di dóro, mì kòpfuró ru todràle ko.

Atsima Tírí Lólo ni rìnyí sè dhi

[†] 4:27 4:27 A kònò Esáyà 54:1. [‡] 4:30 4:30 A kònò Kìdhoma 21:10. * 5:9 5:9 A kònò 1 Kòrìntòbhá ì 5:6. [†] 5:14 5:14 A kònò Lèvítké 19:18.

¹⁶ Má adré di táá dhi: Mì kàdré atsílé Tírí Lólo ni rĩnyí sè gò, mì kòkítswáró lovó kònzì àmi kì rúbhá kya kì 'o ko.

¹⁷ Tàko ko, tà lovó kònzì rúbhá àdhyà dré adrélé lèlè 'òlè dhi i twá Tírí Lólo àdhyà i rúsè. Tà Tírí Lólo dré adrélé lèlè 'òlè dhi i kòkpà twá tà lovó kònzì rúbhá àdhyà dré adrélé lèlè 'òlè dhi i rúsè. Di tà rĩ nda kòdhi ì adrè ru pfu àyi kòfalésè gò, mì dré kítswáró tà mì dré adrélé lèlè 'òlè dhi kì 'o bwà ko.

¹⁸ Di, mì kàdré àmi kì tayí Tírí Lólo dré adrélé tidrìlè dhi, àmi vélé tátírítrí kúlí ni rĩnyí zàlè ko.

¹⁹ A ni kitswá tà lovó kònzì rúbhá àdhyà dré adrélé lèlè 'òlè dhi kì no ngádra 'á: ndòtò tà, tà ndí ró dhi, tà swà,

²⁰ gíkà tàko kì lindrì bhàma, kólé tà, togó kònzì bhàma, lawà, lovó kònzì bhàma móndí i rú dhi, togóaswa, dhyá kì tà bhàma drìdrì dhi, ru lanzima, ru kayima,

²¹ dirèma, wá tsìma, gwányá wáyá kì tà, tsàlè tà àruka làsú be kònìni dhi i. Má adré tà longó àmi dri ngóro má dré tà longólé àmi dri drìdrì dhi tìni: Móndyá adrèbhá tà 'o làsú be kònìni dhi ì kitswá àyikya file Gíkà ni Opì na ko.

²² Di, lò'wa dóro Tírí Lólo dré adrélé 'òlè 'àlè móndí i léna dhi i, kòni 'i: lèlè, arí, tà kidrìkìdrì, togó vwàvwà, togó dóro, tà dóro 'òma, tà ka'ika'í,

²³ togó yàya, ìndì dhyá kì lovó mvòma. Tátírítrí kúlí adrè tà ta kònzì tà nda kòdhi i rú àlomvá ko.

²⁴ Móndyá Yésu Krísto àdhyà ì tidi fa kípákípa dri lovó kònzì rúbhá àdhyà, tùmáni tà títí lovó kònzì nda dré adrélé lèlè 'òlè dhi ìbe todràlè dre.

²⁵ Mà dré adrélé lèlè ìbe Tírí Lólo ni rĩnyí sè dhi sè dhi, lè mà kàdré kpà atsílé Tírí nda ni rĩnyí sè.

²⁶ Lè mà kàdré drìkàdrì ro ko. Mà kàdré àma kì adrúpi kì togó 'o aswálé ko, adrézó lovó kònzì bha àma kì adrúpi i rú ko.

6

Ama kì adrúpi kì tà lanzi dòma

¹ Ama adrúpi i, mì kòkísú àmi kì adrúpi àlo dhi adrèrà'a tàkònzì 'o dhi, àmi li'wábhá àmi kì tà ka'ika'í na dre ni i, mì kòlotó akódhi nda togó yàya sè. Di, mì kòsu àmi kì tàndi i rú, tà nda kòtabhiró kòkpà àmi gò, àmi kì 'òzo dhèlè tàkònzì na dhi ko.

² Mì kàdré ru ledé àmi kòfalésè, adrézó àmi kì adrúpi kì tà lanzi do. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni tólí Krísto dré fèlè dhi ni 'o kítswálé títí.

³ Dhyà àlo kàdré àyi no móndí kàdrì ro dhi, tàgba dré adrézó móndí tàko 'i dhi, akódhi nda adrè àyi tàndi ni lití.

⁴ Lè àmi àlo àlo títí dhi i mì kàdré tà mì dré adrélé 'òlè dhi kì tabhì, mì kòkítswáró àmi kì drì bha kuru àmi kì tàndi kì tà sè be dhi bvó. Di, mì kòtabhì àmi kì tà móndí àruka kya rú ko.

⁵ Tàko ko, lè àmi àlo àlo títí dhi i mì kàdré tà bhàlè àmi kì tàndi i drígá dhi kì 'o kòdhyà.

⁶ Lè dhyà àngùdhi adrézó Gíkà ni kúlí tadhá drá dhi kàdré àyi ngá dóro títí dhi kì lanzi dhyà adrélépi àyi tadhá dhi dré.

⁷ Mì kòtayí àmi adrélé litilè ko: A kitswá Gíkà ni gu bwà ko. Mì ni ngá mì dré adrélé kidhílé dhi ni akónà kòdhyà.

⁸ Mì kàdré ngá kidhí lovó kònzì rúbhá àdhyà dré dhi, mì ni dràdrà akónà lovó kònzì nda lésè kòdhyà. Di, mì kàdré ngá kidhí Tírí Lólo dré dhi, mì ni lidrì kónà vèsè kólyá dhi ni akónà Tírí nda vélésè kòdhyà.

⁹ Mà kòtayí àma adrélé landèlè tà dóro 'òma sè ko. Tàko ko, lókyá kòkítswá dre dhi, mà ni lánýá dóro akónà, mà kòtayí àma landèlè ko dhi.

¹⁰ Di àsà dhi, mà kàdré látí nda adrézó tà dóro 'o móndyá títí i dré. Lavúlè dhi, mà kàdré 'òá kònìni àma kì adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi i dré.

Pólò ni kúlí kùdù

¹¹ Mì nò rè wárágá pá kàdrì má dré adrézó wárágá kòndhi ni tìsì àmi dré àma tàndi ni drígá sè dhi i ká.

¹² Dhyà adrèbhá àmi kì le 'òlè lwàlè nda ì adrè àyikya tà 'o rúbhá sè, à kàdréro àyi kì no dóro be dhi bvó. Di, ì adrè ngbà 'í tà nda kì 'o, à kàdréro àyi kì mì pfo Krísto ni fa kípákípa ni tà sè ko dhi sè.

¹³ Tà bàti ró dhi, ndìndì àyi àyi kì 'obhá lwàlè nda ì adrè àyikya tátírítrí kúlí líkí ko. Tàgba kònìni dhi, ì adrè àmi kì le 'òlè lwàlè, ì kòkítswáro àyi kì afà tà ì dré àmi kì 'òzo 'òá àmi kì rúbhá sè dhi ni tà sè.

¹⁴ Di, ma ró dhi, má kitswá mána àma afà tà àzya sè ko, kàdré ngbà 'í fa kípákípa àma kì Mírì Yésu Krísto àdhyà ni tà sè ko dhi. Tàko ko, fa kípákípa nda sè dhi, à tidí tà bvó

kòndi àdhya má dré tá adrézó m̀ bha drĩa dhi i todràle dre. A tidí kpà ma dràle tà bvò kòndi àdhya i lésè dre.

¹⁵ Tà bàti ró dhi, dhyá ki lwàma ìndi dhyá ki lwàma ko dhi, tà kàdrì 'i ko. Tà kàdrì lavúlè dhi ngbà 'i dhyá ki tayima Giká dré bhàle tódhyá adrélé móndí tídhí ro dhi 'i.

¹⁶ Tà kàdrìkàdrì i Giká ni togó dóro be dhi i kàdré mónnyá títi adrèbhá 'òá kònini dhi i dré. Ayi nda i Ìsèrèlè ànzi bàti Giká àdhya 'i.

¹⁷ Kùdù ro dhi, lè dhya àlo kògò adrélé áma lagù ko. Angyá ko, ma àngì Yésu àdhya ìbe má rú.

¹⁸ Áma adrúpi i, áma ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi ìbe! Kàdré kònini.

Wárágà Pólò dré tisìle Efésòbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Efèsò na dhi i dré dhi 'i. Efèsò nda tá bhàandre kàdrì bvò Asíyá àdhyà na dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani kònàle gò, Giká ni tà tadházó Efésòbhá i dré kóná rí talí sè, dré tá adrerá'a àyi atsi andre ni na to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 19:1-20:1).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì rì dhi i sè. Alo ni, adré Rúbí Tani ni tà àndu ngì m̀bhalé tí, adrézó Giká zì móndí i adrélé ina ró gò, àyi ki apázó tàkonzi lèsè Yésu Krísto sè ngíni ya dhi ni tà tadhá. Adré tà lùzu ró Giká dré kisùle 'òle kínó lèsè dhi ni tadhá kònìni: «A ni tà títi bhù na ìndì bvò dri dhi ki amú bhàle adrélé ópí kàdrì àlo, Krísto zále» (1:10). Pólò adré kpà Giká amú móndyá sùrú twá ro dhi i Yúdà ànzi ìbe adrélé sùrú àlo ró Krísto na ngíni ya dhi ni tà tadhá (2:11-22).

Rì ni, Pólò adré Yésu ni ka'ìbhá i kàdré atsilé ngíni ya dhi ni tà tadhá. Adré tàá dhi, mà kòtingá àma ki lídrì àku àma rùsè, lídrì tídhí Giká dré bhàle adrélé ina tíni dhi ni asózó àma rú (4:20-24). Adré kpà tà tadhá àgo ki tà àyi ki tòkò ìbe dhi dri, ànzimvá ki tà àyi ki tìbhá ìbe dhi dri, ìndì màràbà ki tà àyi ki mírì ìbe dhi dri. Kùdù ro dhi, adré móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, i kàdréró àdzú ngá Giká àdhyà ki tosò àyi rú àdzú tírì kònzi ìbe dhi ni tà sè (6:10-20).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Krísto ni Rúbí Tani ni tà àndu ngìma (1:3-3:21)
- 3) Lídrì tídhí ro Krísto na dhi (4:1-6:20)
- 4) Pólò ni kùlì kùdù (6:21-24)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, bhàle adrélé Yésu Krísto ni àpóstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tíni dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì àmì, móndyá lólo Giká àdhyà Efèsò na dhi i dré, àmì adrébhá Yésu Krísto ni ka'ì tà títi i sè dhi i dré.

² Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmì rú, ìndì i kòfè tà kìdrìkìdrì àmì dré!

Tà tani Giká dré afele àma dré Krísto na dhi i

³ Rúku kàdré Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré! Tàko ko, akódhi afè àma dré tà tani títi angábhá i vélèsè bhù lèsè dhi i, mà dré adrélé Krísto na dhi sè.

⁴ Drìdrì bvò ni bhàma kandrà dhi, zì tá àma adrélé Krísto na, mà kàdréró lólo ìndì tà kònzi àko àma rú i mìlèsè be dhi bvò. Akódhi ni lèle sè dhi,

⁵ bhà tá àma twá drìdrì, mà kàtsáro àyi ànzi i ró Yésu Krísto sè, ngóro dré tá lèle 'òle dhi tíni, ìndì ngóro tà nda dré tá adrélé dóro akódhi mìlèsè dhi tíni.

⁶ 'O tá kònìni, mà kàdréró àyi rú bha kùle, àyi togó tani m̀lanzilanzì ro í dré bhàle àma rú àyi Mv́á í dré lèle tò dhi na dhi ni tà sè.

⁷ Tàko ko, akódhi ni togó tani kàdrì lavúlè nda sè dhi, amú àyi Mv́á nda dràle àma ki tàkonzi trízo ìndì àma ki apázó tàkonzi lèsè akódhi ni kàrì sè.

⁸ Tà bàti ró dhi, fè àyi togó tani gàle àma léna bí, túmání tògyá wáyi tà títi dhi ki àndu nìzo dhi be.

⁹ Tadhá kpà àma dré tà lùzu ró í dré kisùle 'òle ìndì i dré lèle 'òle kínó lèsè Krísto na dhi, ngóro dré tá adrélé dóro akódhi mìlèsè dhi tíni.

¹⁰ Tà dré lèle 'òle nda, tà kònìdhi 'i: Lókyá kòkítswá títi dre dhi, a ni tà títi bhù na ìndì bvò dri dhi ki amú bhàle adrélé ópí kàdrì àlo, Krísto zále.

¹¹ Dì Giká bhà àma twá, àma ki zizo adrélé móndyá ina i ró Krísto na, ngóro í dré kisùle 'òle kínó lèsè dhi tíni. Tàko ko, akódhi adré tà títi dhi ki 'o ngóro í dré kisùle 'òle, ìndì i dré lèle 'òle dhi tíni.

¹² Dì Giká 'o tà nda kònìni, kítswálé àma àma ki m̀ bhabhá Krísto véna drìdrì dhi i, mà kàdréró Giká ni rú bha kùle akódhi ni m̀lanzilanzì sè be dhi bvò.

¹³ Àmì ró dhi, m̀ yi kókpà tà bàti Rúbí Tani àdhyà Giká dré adrézó àmì ki tídrì àsà dhi gò, m̀ dré Krísto ni ka'izo. Dì Giká dré àyi àngì lwàzo àmì rú, tadházóá dhi, àmì móndyá ina 'i káyá dhi. Àngì nda, Tírì Lólo Giká dré lazilé dhi 'i.

¹⁴ Tírì Lólo nda ngàdrì Giká dré afele àma dré drìdrì, tadházóá dhi, i ni dra tà í dré lazilé tàyilé ro dhi ni afè àma dré dhi 'i, tsàle lókyá í dré dra àma, móndyá ina ró dhi

ki apázó kitswálé títi dhi 'á. Di ásà dhi, mà kàdré akódhi ni rú bha kùle akódhi ni mìlanzilanzì sè wà!

Pólò zi tà Giká tí Efèsòbhá i dré

¹⁵ Di ásà dhi, kidhólé lókyá má dré yìzoá tàle dhi, mà adré Mírì Yésu ni ka'í, adrézó mónnyá lólo Giká ádhya ki le ngíni ya dhi sè dhi,

¹⁶ má adré àwoyá ta Giká dré àmi ki tà sè landè àko ró. Má adré kpá àmi ki tà kisú, má dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á.

¹⁷ Má adré Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá mìlanzilanzì ro dhi ni ti lizì, kòfèró tògyá Tírì Lólo ádhya àmi dré kitswázó àyi tà lùzu ró dhi ki ni, mà kòkítswáró kpá àyi tàndi ni ni dóro lavulé be dhi bvó.

¹⁸ Má adré kpá tà zi akódhi tí, kò'oró àyi ngádra ngá kazá àmi ki togó na, mà kòniró tà dré àmi ki azizó adrélé m̄ bha í véna ásà dhi í, tímání tà kàdrì mìlanzilanzì ro dré lazilé àyi mónnyá í dré tàyilè ro dhi be.

¹⁹ Kò'o kpá àmi àyi rìnyì kàdrì lavulé adrélèpi tà 'o àma adrèbhá àyi ka'í dhi í léna dhi ni ni. Akódhi ni rìnyì kàdrì lavulé nda,

²⁰ rìnyì dré tadhálé Krísto rú, dré akódhi ni tingàrà'a dràdrà lèsè, ìndì akódhi ni 'orà'a lirlé àyi dríagó lèsè bhù na dhi 'á dhi 'i.

²¹ Giká bhà Krísto nda adrélé ópi kàdrì títi dhi í drìle, rìnyì títi adrézó òpi nya dhi í drìle, rìnyì àruka títi dhi í drìle, òpi títi dhi í drìle, ìndì rú títi kitswálé fèle lókyá kònìdhi sè ìndì lókyá adrélèpi alìle dhi sè dhi í drìle.

²² Bhà kpá tà títi dhi í adrélé Krísto ni pá zàle gò, akódhi ni bhàzo adrélé Ekèlèzyà ni drì kòlepi ró tà títi í sè.

²³ Ekèlèzyà nda Krísto ni rúbhá 'i. Akódhi adré Ekèlèzyà nda ni 'o gàle àyi tàndi ni lídrì sè bí, ngóro í dré adrélé tà títi dhi ki 'o gàle àyi tàndi sè bí dhi tìni.

2

Giká 'o àma adrilé tímání Krísto be

¹ Wáláká dhi, àmi tá àmikya móndí drèbhá dre dhi 'i, àmi ki ligima ni tà sè ìndì àmi ki tàkònzì ki tà sè.

² Lókyá nda sè dhi, mà adré tá tatsilé tàkònzì 'obe, ìndì tà bvó kòndi ádhya ki lebèbe. Mì adré tà kpá tírì kònzì ki kàdrì adrélèpi òpi kitswálé nòle bwá ko dhi drìle dhi ni lebè. Tírì nda tírì adrélèpi tà 'o nyànómvá mónnyá adrèbhá ligilé Giká rú dhi í léna dhi 'i.

³ Ama títi, àma tá kókpá àyi nda í kòfalé, adrélé tà 'o àyikya tìni. Mà adré tá tatsilé lovó kònzì àma ki rúbhá kya ki 'obe, ìndì tà mà dré tá adrélé kisùle lovó kònzì nda sè dhi ki 'obe. Ama ki tà làsú kònzì sè dhi, mà adré tá lìle Giká ni kòmbà kisú àyi nda kya tìni.

⁴ Di, Giká ni togó dóro lavulé dhi sè, ìndì akódhi ni lèle kàdrì àma vélé dhi sè dhi,

⁵ 'o àma adrilé tímání Krísto be, tágba mà dré tá adrézó móndí drèbhá dre dhi 'i àma ki tàkònzì ki tà sè dhi. Tà bàti ró dhi, Giká tídrì àmi àyi togó tani sè.

⁶ Di mà dré ru amulé Yésu Krísto be dhi sè dhi, Giká tingá àma kurú na tímání akódhi be, àma ki 'òzo lirlé bhù na tímání akódhi be.

⁷ Giká 'o tà nda kònzì, kitswálé lókyá títi adrèbhá alìle dhi í sè dhi, í kòtadháro àyi togó tani kàdrì lavulé, í dré bhàle àma rú Yésu Krísto na dhi be dhi bvó.

⁸ Tàko ko, Giká tídrì àmi àyi togó tani sè, àmi ki tà ka'íka'í sè. Tà nda kòdhi angá àmi ki tàndi í vélésè ko. Be ró dhi, tà nda ìna tà Giká dré fèle àmi dré àngyá dhi 'i.

⁹ Di akódhi tídrì àmi tà dóro mì dré 'òle dhi í sè ko, dhya àlo kòkítswáro àyi afà àyi tàndi ni tà sè bwá ko.

¹⁰ Àngyá ko, àma ngá Giká dré ledélé àyi tàndi ni drígrá sè dhi 'i. Akódhi bhà àma tódhya Yésu Krísto na, mà kàdréro tà dóro í dré bhàle drìdrì àma dré 'òle dhi ki 'o be dhi bvó.

Ama sùrú àlo Yésu Krísto na dhi 'i

¹¹ Di ásà dhi, mì kisú rè ngalé wáláká dhi, àmi tá móndí ngíni ró dhi 'i ya dhi ká. Tàko ko, àmi tá móndí tilé sùrú twá ro dhi 'i. Yúdà ànzì adrèbhá àyi ki zi móndí lwàle dhi í ró dhi, ì adrè tá àmi ki zi móndí lwàle ko dhi í ró. (Tákò, àyi ki lwàma nda ngbà 'í tà ì dré 'òle àyi ki rúbhá na dhi 'i.)

¹² Wáláká dhi, àmi tá vwàvwà ro Krísto rúsè. Àmi tá twá Giká ni sùrú, Ìsèrèlè ànzì ì rúsè. Àmi tá kpá twá tà Giká dré bhàle ru yìzo mónnyá ìna ìbe dhi rúsè, ìndì àyi lazikúlì rúsè. Bvó kòndhi lé dhi, àmi tà Giká àko, ìndì tà mì dré tá kitswázó m̄ bha ásà dhi tà kpá yókódhó.

¹³ Di, nyànomvá dhi, mì dré ru amúlé Yésu Krísto be dhi sè dhi, Giká 'o àmi adrèbhá tá vvwàwà ro dhi ì atsálé ànyi í làga Krísto ni kàrì sè dre.

¹⁴ Tàko ko, Krísto ni tàndì bhà tà kàdrìkàdri àma kòfalé nì. Angyá ko, 'o Yúdà ànzi í mónnyá sùrú twá ro dhi íbe dhi ì atsálé sùrú àlo ró, dré áyi rúbhá fèle dhi sè. 'O kpà zèribá adrélépi tà àma kí kòfalé lanzí, adrézó àma kí 'o adrélé kàribhá í ró dhi arílé.

¹⁵ 'O kpà tatrítrí kúlí í tà títi tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle à kò'o dhi íbe dhi kí tà akílé. 'O tà nda kòdhi ì kitswázó sùrú rì nda kí bha adrélé sùrú àlo tídhí ro dhi ró í léna, adrélé kpà tà kàdrìkàdri íbe.

¹⁶ 'O kpà kònini, kitswálé áyi dràma fa kipakipa dri dhi sè dhi, í kàmúró áyi rì nda í tódhyá Giká be, ì kàtsáró rúbhá àlo ró. Di pfu tà adrélépi tá áyi kí 'o adrélé kàribhá í ró nda dràle kònini.

¹⁷ Di Krísto nda alí Rúbí Tani tà kàdrìkàdri àdhya ni longó àmi sùrú twá ro adrèbhá tá vvwàwà ro Giká rúsè dhi ì dré, ìndì àma Yúdà ànzi adrèbhá tá ànyi akódhi làga dhi ì dré.

¹⁸ Tàko ko, nzì láti àma dré adrézó àma kí kisi àmi íbe ànyi Giká Atá làga Tirí Lólo àlo sè dhi nì.

¹⁹ Di àsà dhi, àmi sùrú twá ro ni í, àmi véle móndí twá 'i ko, ìndì móndí angábhá sùrú twá í lésè dhi 'i ko. Be ró dhi, àmi àmikya bhàanzi 'i tùmání mónnyá lólo Giká àdhya íbe. Àmi kpà Giká ni sùrú akódhi ni dzó lé dhi 'i.

²⁰ Akódhi adó kpà àmi dzó nda ni sizo, àmi kí tobhàzo dzópá í dré bhàle àpóstolò ì sè ìndì pròfètà ì sè dhi dri. Yésu Krísto ni tàndì, kírà agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi 'i.

²¹ Akódhi adrè dzó wáyi nda ni 'o adrélé kitsílé, adrélé mbàle atsálé tépelò lólo Mírì dré dhi ró dhi nì.

²² Di mì dré adrélé Krísto na dhi sè dhi, Giká adrè kpà àmi kí tobhà dzó nda ni sizo, dzó nda kàtsáró àrà í dré adrézó lána áyi Tirí sè dhi ró be dhi bvó.

3

Azi Giká dré bhàle Pólò drígá mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré dhi

¹ Di àsà dhi, ma, Pólò, ma Yésu Krísto ni móndí 'ile bádzo lé àmi sùrú twá ro dhi kí tà sè dhi 'i.

² Mì yi tàle dhi, Giká bhà àzi má drígá áyi togó tani sè, má kàdréró 'òá àmi dré dhi 'i.

³ Tàko ko, akódhi tadhá má dré tà lùzu ró í dré kisule 'òle kínó lésè dhi, ngóro má dré adrélé tà ni nì tisi tsá dhi tini.

⁴ Mì kònà tà má dré adrélé tisiè kòdhi ì dhi, mì ni kitswá tògyá Giká dré afèle má dré Krísto ni tà lùzu ró nda ni àndu nizo dhi ni atógyá.

⁵ Wáláká dhi, Giká 'o tá tà lùzu ró nda móndí lókyá àruka ì sè dhi ì dré nìle ko. Di, nyànomvá dhi, tadhá tà nda áyi Tirí ni rinyi sè áyi àpóstolò lólo ì dré, ìndì áyi pròfètà lólo ì dré dre.

⁶ Di tà lùzu ró nda, tà kònndhi 'i: Rúbí Tani ni ka'ima sè dhi, mónnyá sùrú twá ro dhi ì kisi tà Giká dré lazilé áyi ànzi ì dré tàyilé ro dhi tùmání Yúdà ànzi íbe dre. Í atsá kpà rúbhá àlo ró tùmání Yúdà ànzi nda íbe dre. Í kisi kpà tà Giká dré lazilé dhi tùmání Yúdà ànzi nda íbe Yésu Krísto na dre.

⁷ Giká fè ma adrélé Rúbí Tani nda ni màràbà ro áyi togó tani í dré bhàle má rú dhi sè, ìndì áyi rinyi adrélépi tà 'o má léna dhi sè.

⁸ Tágba má dré tá adrézó móndí tàko ró lavulé mónnyá títi Giká àdhya ì kòfalé dhi, akódhi bhà àzi nda má drígá áyi togó tani sè, má kàdréró Krísto ni tà kàdrì, kitswázó àndu ni nì ni bwà ko dhi ni longó mónnyá sùrú twá ro nda ì dré.

⁹ Lè kpà má kàdré tadhá mónnyá títi ì dré ngàdra 'á dhi, Giká adrè tà lùzu ró nda ni 'o ngíni ya dhi. Giká ngá títi dhi kí bhàlepi dhi zù tá tà lùzu ró nda kínó lésè.

¹⁰ 'O tá kònini, kitswálé nyànomvá dhi, í kòtadháro Ekélézyà rú áyi tògyá kàdrì ì dré adrézó tà títi dhi kí 'o àsà dhi, tirí ópi kàdrì ro ìndì rinyi ró kurú na bhù ì 'àsè dhi ì dré be dhi bvó.

¹¹ Di Giká 'o tà ì dré kisule 'òle kínó lésè nda kitswálé títi àma kí Mírì Yésu Krísto sè, kàdréró kóná vèsè drókyá.

¹² Di mà dré adrélé Krísto na dhi sè dhi, ìndì mà dré adrélé akódhi ni ka'í dhi sè dhi, mà kitswá àma kí kisi ànyi Giká làga tirí àko, ìndì tà ka'ika'í be bí.

¹³ Di àsà dhi, má adrè àmi kí ti lizí, mì kòtayíró àmi kí togó adrélé lanzile, má dré adrélé kizá nya àmi kí tà sè dhi sè ko. Tàko ko, má adrè kizá nya kònini, mì kòkitswáro Giká ni mìlanzilanzí kisi be dhi bvó.

Krístò nì lèlè nì tà nìma

¹⁴ Di ásà dhi, má adré áma kórókó títi Giká, áma ki Atá kandrá.

¹⁵ Súrú títi bhù na ìndì bvò dri dhi ì adré adréle be akódhi sè.

¹⁶ Má adré tà zi akódhi tí, kitswále akódhi ni mīlanzilanzī kàdrī lavúle dhi sè dhi, kòtimbàró àmi ki togó áyi Tirí ni rīnyí sè.

¹⁷ Má adré zīá kònīni, Krīsto kàdréro adréle àmi ki togó na àmi ki tà ka'ika'ī sè. Má adré kpà tà zi Giká tí, mī kàdréro tròle lèle rú, adrézó àmi ki totó tātā lána,

¹⁸ kitswále àmi túmāni mónyá lólo títi Giká àdhyā íbe dhi ì, mī kòkitswáró Krīsto ni lèle ni tálì ángopí ya, kàtswa ni ángopí ya, mvumvú ni ángopí ya, ìndì tálì ni ángopí ya dhi ni ni.

¹⁹ Ayīya, mī kàdré akódhi ni lèle tà nīnī wāyi dhi ni lavúlepi nda ni ni, mī kàdréro gāle Giká ni tāndi ni lídrī sè kitswále títi be dhi bvò.

²⁰ Giká rīnyí íbe kitswázó tà 'o, tà mà dré adréle zīle akódhi tí dhi ki lavú, ìndì tà mà dré adréle kisùle dhi ki lavú byá, akódhi ni rīnyí adrélepi tà 'o áma léna dhi sè.

²¹ Mīlanzilanzī kàdré akódhi dré Ekèlézyā na ìndì Yésu Krīsto na, lókyá títi ì sè ìndì kóná vésè kólyá! Kàdré kònīni.

4

Adrema ngá àlo ró Krīsto ni rúbhá na dhi

¹ Di ásà dhi, ma 'ìle bādzó kòndi 'á Mírī ni tà sè ni, má adré àmi ki kodzó, mī kàdréro atsilé ngóro dré kitswále tà Giká dré àmi ki azizó ásà dhi sè dhi tīni.

² Mī kàdré àmi ki tà bha kīni mi tà títi ì sè, adrézó tà 'o togó yàya sè, adrézó tà letè togó vwāvwa sè. Mī kàdré àmi ki adrúpi ki tà yàya mvo àmi kòfalèsè lèle sè.

³ Mī kàdré tà títi dhi ki 'o, adrézó àmi ki líkí adréle ngá àlo ró àmi kòfalèsè Tirí Lólo na, tà kàdrīkàdrī adrélepi àmi ki fe ru amú dhi sè.

⁴ Krīsto ni rúbhá ngbà 'í àlo kwákwa. Tirí Lólo kpà ngbà 'í àlo kwákwa, ngóro tà Giká dré àmi ki azizó adréle mī bha í véna ásà dhi dré adréle àlo kwákwa dhi tīni.

⁵ Mírī ngbà 'í àlo kwákwa, tà ka'ika'ī ngbà 'í àlo kwákwa, ìndì bàtīsimò ngbà 'í àlo kwákwa.

⁶ Giká kókpà ngbà 'í àlo kwákwa. Akódhi nda mónyá títi dhi ki Atá 'i. Adré òpi nya àyi títi dhi ì dri, adrézó tà 'o àyi títi dhi ì sè, adrézó adréle àyi títi dhi ì léna dhi ni.

⁷ Di, áma àlo àlo títi dhi ì, mà kīsú tà tani twátwa dhi ì, ngóro Krīsto dré tà nda ki lanzíle áma dré áyi togó tani sè dhi tīni.

⁸ Asà dhi, Giká ni Kúlí adré táá dhi:
«Akódhi dré tá mbàrà'a kurú na dhi 'á dhi,
drī tá dhyā í dré rúle dhi ì í vésè gò,
tà tani lanzíó mōndí ì dré.»*

⁹ Kúlí «akódhi mbà kurú na» kòdhi ì adré leá tàle dhi, akódhi si tá kpà bvò àndúna.

¹⁰ Di akódhi sílepi nda tá dhyā àlo mbàlepi kurú na bhù ki lavú nda 'i, kò'oró bvò wāyi dhi gāle áyi tāndi ni lídrī sè bī be dhi bvò.

¹¹ Di Krīsto nda bhā mōndi àruka Ekèlézyā le dhi ì adréle àpòstolò ì ró dhi ni. Bhā àruka ni ì adréle pròfétā ì ró, àruka ni ki bhāzo adréle Rúbī Tani longóbhā ì ró, àruka ni ki bhāzo adréle Ekèlézyā ni líkíbhā ì ró, àruka ni ki bhāzo adréle tà tadhábhā ì ró.

¹² Bhā àyi nda ì adréle kònīni, ì kàdréro mónyá Giká àdhyā ki ledé kitswále títi, ì kàdréro àzì bhāle àyi drígá dhi ki 'o, adrézó Krīsto ni rúbhá timbā be dhi bvò.

¹³ A ni adré kònīni, tsàle lókyá áma títi mà dré dra atsázó ngá àlo ró áma ki tà ka'ika'ī na, ìndì Giká ni Mvāagó ni nīma na gò, mà dré lí'wázó atsalé Krīsto ni tāndi tīni, kitswále akódhi ni tà sè títi dhi 'á.

¹⁴ Lókyá nda sè dhi, mà kitswá gòle véle adréle ànzimvá ì tīni ko. A kitswá gòle adréle áma ki tesé tà tadhále twátwa dhi ì sè, ngóro lyāandre dré adréle bwátú liví, ìndì yī dré adréle bwátú kàgbá dhi tīni ko. A kitswá kpà gòle adréle áma ki tesé mōndi adrébhā látì nda áma ki lítizó àyi ki túrúpfú tà sè dhi ì sè ko.

¹⁵ Be ró dhi, mà ni àmakya adré tà bàti ta lèle sè, adrézó mbàle tà títi ì sè, atsalé ngóro Krīsto adrélepi rúbhá ni drī 'i dhi tīni.

¹⁶ Akódhi nda adré rúbhá ni kígá títi dhi ki 'o ru amú ìndì ru kīsú kídrī títi adrébhā àyi ki tí'ì dhi ì sè, atsalé rúbhá àlo ró dhi ni. Di rúbhá ni kígá àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi kí àzì 'o dhi, rúbhá wāyi nda adré mbàle atsalé rīnyí ró lèle na.

Lídrī tídhí ro Krīsto na dhi

¹⁷ Di ásà dhi, má adré àmi ki kodzó tà tāndi ró Mírī ni rú sè, mī kògòro véle adréle atsilé ngóro pàgánò ì dré adréle atsilé àyi ki tà kīsúkīsú àngyā na dhi tīni ko.

* 4:8 4:8 A kònò Longó ì 68:19.

¹⁸ Ayi ki tà kisùkisù nda atsa tìnìmvá ro gò, ì dré adrézó vwavwà ro lídrì Giká àdhya rùsè, ì dré àyi ki togó 'òlè tombálé gò adrézó tà nìni àko dhi sè.

¹⁹ Ayi ki togó andírì gò, ì dré àyi ki fèzo adrélé tà swà 'o, adrézó kpà tà ndí ró dhi ki kára títi dhi ki 'o lovó sè.

²⁰ Dì, àmi ró dhi, mì kisú àmikya Krísto ni tà nìle dhi kònini ko.

²¹ Tàko ko, mì yi tá akódhi ni tà gò, à dré tà bàti adrélépi akódhi léna dhi ni tadházó àmi dré dhi 'i.

²² Kàdré dì àmi ki atsimá wáláká dhi ni tà sè dhi, lè mì kòtingá àmi ki lídrì àku àmi rùsè. Angyá ko, lídrì àku nda adrè dràle dràrà lovó kònzi adrèbhá akódhi ni lítì dhi i sè.

²³ Kòdhi íbe dhi, mì kòtayí àmi ki tà kisùkisù Tírì Lólo dré adrélé ladzálé atsálé tídhí ro.

²⁴ Mì kàsó kpà àmi rú lídrì tídhí Giká dré bhàle adrélé ina tìni dhi, mì kòkítswáró atsilé tà gyágya na, tà bàti na, ìndì tà lólo na be dhi bvó.

²⁵ Dì àmi àlo àlo títi dhi i, mì kòtayí kìnzò tàma, adrézó tà bàti ta àmi ki adrúpi i dré. Angyá ko, àma títi dhi i rúbhá àlo ni kigá 'i.

²⁶ Àmi ki togó kàdré aswálé dhi, mì kòtayí àmi adrélé tàkonzì 'o ásá ko. Mì kòtayí kpà kítu ndìle àmi ki togóaswa nda dri ko.

²⁷ Mì kòfè látì Dzàborò dré kítswázó tà 'o àmi ki togó na dhi ko.

²⁸ Lè dhya ángùdhi adrélépi ngá kugù dhi, kògò adrélé ngá kugù ko. Be ró dhi, akódhi nda kàdré àzì 'o àyi tàndì ni drígá sè adrézó adrélé ásà, kòkítswáró kpà ngá lanzi lemerèbhá i dré be dhi bvó.

²⁹ Mì kòtayí kúlì kònzi àlo dhi apòle àmi sílèsè ko. Be ró dhi, mì kàdré ngbà 'i kúlì dóro kítswábhá àmi ki adrúpi ki tìmbà àyi ki tà ka'ika'i na dhi ki ta kòdhyá, kítswázó àyi adrèbhá àmi ki yi dhi ki ledé ásà.

³⁰ Mì kòfè kizà Tírì Lólo Giká àdhya dré ko. Tàko ko, Giká afè Tírì nda àmi dré ngóro àngì lwàle àmi rú dhi tìni, tadházóá dhi, í ni àmi ki apá kítswálé títi kítu í dré bhàle dhi tú.

³¹ Mì kòtingá àmi rùsè togó kùdzì, togóaswa, kombà, kótrétré, làdhá i, ìndì tà kònzi ki kára títi dhi íbe.

³² Dì, mì kàdré àmikya dóro, adrélé àmi ki togó dóro tadhá àmi kòfalèsè. Mì kàdré kpà àmi ki adrúpi ki tàkonzì trì àmi kòfalèsè, ngóro Giká dré àmi ki tàkonzì trile Krísto na dhi tìni.

5

Atsima ngádra 'àsè dhi

¹ Dì àmi, Giká ni ànzi dré lèle tò ni i, mì kàdré tà 'o akódhi àdhya tìni.

² Mì kàdré kpà atsilé lèle na Krísto àdhya tìni. Tàko ko, akódhi nda lè àma tò gò, àyi lídrì fèzo àma ki tà sè, ngóro mòbòmá tàdzì be dóro fèle Giká dré dhi tìni.

³ Adré leà dhi, ndòtò tà, tà ndí ró dhi i, ngá lovó be dhi i kàdré àmi kòfalé àlomvá ko. Angyá ko, tà nda kòdhi i kítswá mónnyá lólo Giká àdhya i sè ko.

⁴ Adré kpà leà dhi, ndòtò kúlì i, kúlì azaaza i, ìndì kúlì wáyá adrézó lenzélé ásà dhi íbe dhi i kàdré àmi kòfalé yókódhó. Kúlì làsú be kònini nda i kítswá kpà àmi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya kúlì adrézó àwoyà fe Giká dré dhi ki ta kòdhyá.

⁵ Tàko ko, mì ni dóro tàle dhi, mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi i, mónnyá adrèbhá tà ndí ró dhi ki 'o dhi i, ìndì mónnyá adrèbhá ngá lovó bha dhi íbe dhi ki àlo kítswá file Opì Krísto kya Giká be dhi na ko dhi. (Dhya ángùdhi adrélépi ngá lovó bha dhi ina giká tàko ki líndrì bhàlepi 'i.)

⁶ Mì kòtayí àmi dhya àlo dré lítìlé kúlì tàko i sè ko. Tàko ko, tà kònzi làsú be kònini dhi i adrè Giká ni kombà asé mónnyá adrèbhá ligílé akódhi rú dhi i dri.

⁷ Asá dhi, lè mì kòsù ru àyi nda íbe ko, adrézó kpà tà 'o àyi íbe ko.

⁸ Tàko ko, wáláká dhi, àmi tá tìnìmvá 'i. Dì, nyànomvá dhi, àmi àmikya ngádra 'i Mírì Yésu na. Mì kàdré dì atsilé ngóro ànzi ngádra àdhya i tìni.

⁹ Angyá ko, lò'wa dóro mónnyá ngádra 'á dhi i dré adrélé 'àle dhi i, kòni 'i: tà dóro títi dhi ki 'òma, tà gyágya 'òma, ìndì tà bàti tàma.

¹⁰ Mì kàdré tà Mírì ni togó dré adrézó kìnìlé ásà dhi ki nda nìle kòdhyá.

¹¹ Mì kòsù ru tà tàkotàko mónnyá tìnìmvá na dhi i dré adrélé 'òle dhi íbe ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà nda ki tadhá ngádra 'á.

¹² Tàko ko, ndàndì tà mónnyá nda i dré adrélé 'òle lùzu ró dhi ki tàma adrè kanyò fe.

¹³ A adrè ngá títi adrélé tadhálé ngádra 'á dhi ki no dóro.

¹⁴ Kòdhi ìbe dhi, ngá títí ngádra dré adrélé tadhálé dhi ì adré kpà atsálé ngádra ró. Asà dhi, à adré taa dhi:

«Mí adrélépi ayí ko ni, mí kòlaró ayí lésè, ìndí mí kàngá dràdrà lésè gò, Kristo kò'oró ayí ngádra kòle àmi kazá.»

¹⁵ Dì asà dhi, mì kòndó dóro ngalè mì adré atsilé ngíni ya dhi. Mì kàdré atsilé ngóro mómndí azaaza ì tìni ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya atsilé ngóro tògyabhá ì tìni.

¹⁶ Mì kàdré lókyá wáyi mì dré adrézó ába dhi kí líkí, adrézó tà dóro 'o asà. Angyá ko, kítú kòni ì kònzí lavulé.

¹⁷ Mì kàdré dì mómndí azaaza ì ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà Mírì dré adrélé lèlè mì kò'o dhi kí nda nìlè kòdhyá.

¹⁸ Mì kòtayí àmi wá dré adrélé tsìlè ko. Tàko ko, wá nda adré mómndí kí tidrì adrélé tà swá 'o dhi nì. Be ró dhi, mì kàdré àmi kí tayí adrélé gálè Tírì Lólo sè.

¹⁹ Mì kàdré longó Gíká ní Kúlí na dhi kí ngo, tùmání longó adrézó Gíká ní rú bha kùlè dhi ìbe, ìndí longó adrèbhá angálé Tírì Lólo vélésè dhi ìbe, adrézó ru tímà àmi kòfalésè. Ayíya, mì kàdré longó ngo Mírì dré, adrézó lenzélé akódhi ní rú sè togó wáyi sè.

²⁰ Kòdhi ìbe dhi, mì kàdré ngbú àwoyá ta Gíká àma kí Atá dré tà títí ì sè, àma kí Mírì Yésu Kristo ní rú sè.

Ago kí tà àyi kí tòkó ìbe dhi

²¹ Lè mì kàdré àmi kí bha àmi kí àzya ì zàlè àmi kòfalésè, Kristo ní lindrì bhàma sè.

²² Àmi tòkó ì, mì kàdré àmi kí drì asó àmi kí àgo ì kandrá, ngóro mì dré adrélé 'òlè Mírì kandrá dhi tìni.

²³ Tàko ko, agó ìna tòkó drìlè, ngóro Kristo dré adrélé Ekèlèzyá drìlè dhi tìni. Kristo nda, Ekèlèzyá adrélépi akódhi ní rúbhá ro dhi ní tidrìlépi 'ì.

²⁴ Dì ngóro Ekèlèzyá dré adrélé ayí bha Kristo zàlè dhi tìni dhi, lè tòkó ì kàdré kókpà ayí kí bha àyi kí àgo ì zàlè tà títí ì sè.

²⁵ Àmi àgo ì, lè mì kàdré àmi kí tòkó kí le, ngóro Kristo dré Ekèlèzyá ní lèlè tò gò, ayí lídrì fèzo akódhi ní tà sè dhi tìni.

²⁶ Akódhi 'o kòni, Ekèlèzyá nda ní temvézó yí akódhi ní dzizo ásà dhi sè ìndí Gíká ní Kúlí sè, akódhi ní 'òzo atsálé lólo Gíká dré.

²⁷ Ì kò'oró akódhi apfòlè ì kandrá Ekèlèzyá m̀lanzilanzì ro dhi ró, ndí àko, rúbhá adé àko, ìndí tà àzya kitswálépi ko dhi àko, akódhi kàdré ró lólo ìndí tà kònzí àko ì rú be dhi bvó.

²⁸ Kókpà kòdhi tìni, lè àgo ì kàdré ayí kí tòkó kí le, ngóro ì dré adrélé ayí kí tàndí kí rúbhá kí le dhi tìni. Agó adrélépi ayí tòkó ní le dhi adré ayí tàndí ní le kòdhyá.

²⁹ Angyá ko, dhyá àlo gá ayí tàndí ní rúbhá tàdzì rè ko. Be ró dhi, adré ìna ngá fe ayí rúbhá dré nyàlè, adrézó rúbhá nda ní líkí dóro, ngóro Kristo dré adrélé 'òlè Ekèlèzyá dré dhi tìni.

³⁰ Tàko ko, àma akódhi ní rúbhá ní k̀gá 'ì.

³¹ Ngóro Gíká ní Kúlí dré adrélé tàlè dhi tìni: «Asà dhi, agó ní ayí atá ní tayí ayí andre be, ru amúzó ayí tòkó be gò, ayí rìtì nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.»*

³² Tà nda kòdhi, tà kàdrì lùzu ró dhi 'ì. Dì, má adré mána tà nda ní ta Kristo ní tà dri, ìndí Ekèlèzyá ní tà dri.

³³ Tágba kòni dhi, lè àmi àlo àlo títí dhi ì mì kàdré àmi kí tòkó kí le, ngóro mì dré adrélé àmi kí tàndí kí le dhi tìni. Adré kpà léá dhi, tòkó ì kàdré ayí kí àgo kí lindrì bha.

6

Anzimvá kí tà àyi kí tibhá ìbe dhi

¹ Àmi ànzimvá ì, lè mì kàdré àmi kí tibhá kí kúlí ka'ì 'òlè, mì dré adrélé Mírì na dhi sè. Tàko ko, tà nda kòdhi tà gyágya 'ì.

² «Mí kàdré àmi atá ní lindrì bha àmi andre be.» Tòlì nda kòdhi tòlì Gíká dré fèlè drìdrì tùmání lazikúlì be dhi 'ì.

³ Lazikúlì nda, kòni dhi 'ì: «Mí kàdré àmi atá ní lindrì bha àmi andre be, mí kàdré ró arí ìbe, adrézó kpà lídrì ìbe bvó kòni dhi dri lókyá be vwàvwà ro be dhi bvó.»*

⁴ Àmi, ànzì kí atá ì, mì kàdré àmi kí ànzimvá kí togó 'o aswálé angyá ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ayí kí líkí, adrézó ayí kí tadhá ìndí ayí kí lotó Mírì ní tà sè.

Màràbà kí tà àyi kí m̀rì ìbe dhi

* 5:31 5:31 A kòndó Kìdhoma 2:24. * 6:3 6:3 A kòndó P̀fòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16.

⁵ Ami mārābā ró ni i, mì kàdré àmi ki mīrī bvò kòndi àdhya ki kúlí ka'í 'òle togó dóro sè, àyi ki lindrì bhàma sè, ìndì àyi ki ròma sè, ngóro mì dré adrélé 'òle Kristo dré dhi tīni.

⁶ Dì, mì kàdré ngbà 'í àyi ki kúlí ka'í 'òle àyi mi, àmi ki tà kàdréro dóro àyi mìlésè dhi bvò ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àyi ki kúlí ka'í 'òle togó wáyi sè ngóro mārābā Kristo àdhya i tīni, adrézó tà Giká dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki 'o tà nda sè.

⁷ Mì kàdré àmi ki àzì 'o mārābā i ró togó wáyi sè, adrézó 'òá ngóro mómndí i dré dhi tīni ko, be ró dhi, ngóro Mīrī ni tàndi dré dhi tīni.

⁸ Tàko ko, mì nì tàle dhi, Mīrī ni làgì fe mómndí àlo àlo títì i dré tà dóro ì dré 'òle dhi i tí, ì kàdré gba mārābā 'i yà, kó ngalè mómndí mārābā ro ko dhi 'i yà dhi be.

⁹ Ami mīrī ro ni i, mì kàdré kókpá 'òá kònnìni àmi ki mārābā i véna. Mì kògò vélé adrélé kúlí aswaaswa ta àyi dri ko. Tàko ko, mì nì tàle dhi, àmi ki Mīrī bhù na dhi kókpá àyi ki Mīrī 'i dhi be. Akódhi nda adré kpà mómndí ki no twátwa ko.

Àdzú ngá Giká àdhya ki tosoma

¹⁰ Kùdù ro dhi, mì kàdré rīnyì ró Mīrī na, ìndì akódhi ni rīnyì kàdrì lavulélé dhi na.

¹¹ Mì kàdré àdzú ngá títì Giká dré adrélé afele dhi ki tosó àmi rú, mì kòkítswáro àmi ki totó tātā tà Dzāborò dré adrézó àmi ki tabhì litlélé ásà dhi i kandrá be dhi bvò.

¹² Tàko ko, mà adré ru pfu mómndí rúbhá be ìndì kàrì be dhi ìbe ko. Be ró dhi, mà adré àmakya ru pfu tīrì kònzì ki kàdrì adrèbhá kurú na bhù i 'ásè dhi ìbe, àyi adrèbhá ópì kàdrì i ró ìndì rīnyì ró, adrèbhá òpì nya bvò tīnìmvá ro kòndi drìle dhi ìbe.

¹³ Dì ásà dhi, mì kàdré àdzú ngá títì Giká àdhya ki tosó àmi rú, kítú kònzì kòni dra atsá dhi, mì kòkítswáro pá sí àmi ki kàrìbhá i kandrá gò, àdzú nda àmvolésè dhi, mì kàdréro dhu rè àmi ki totó tātā be dhi bvò.

¹⁴ Mì kàdré dī àmi ki totó adrélé gānzì ró. Mì kò'ì àmi ki kípílé 'á káfà tà bàti àdhya kòdhya. Mì kàsó àmi agá aya tà gyágya àdhya kítswázó àmi ki líkì dhi kòdhya.

¹⁵ Mì kòtosó àmi pá kámókà adrézó gānzì ró lile Rúbì Tani tà kàdrìkàdrì àdhya ni longó ásà dhi i kòdhya.

¹⁶ Tà títì dhi i sè dhi, mì kòru àmi drígá àgbáwù àmi ki tà ka'ika'í àdhya kòdhya, mì kòkítswáro kíyá títì àtsì ró Dhya kònzì dré adrézó àmi ki bhù ásà dhi ki àtsì kàdrá be dhi bvò.

¹⁷ Mì kàsó àmi dri kàtabhulá aya ró tà àmi ki tidrízó dhi àdhya kòdhya. Mì kòru àmi drígá sápi Tírì Lólo àdhya kòdhya. Sápì nda Giká ni Kúlí 'i.

¹⁸ Kòdhi ìbe títì dhi, mì kàdré ngbú tà zì Giká tí, adrézó tongólé akódhi rú Tírì Lólo ni rīnyì sè. Mì kàdré 'òá kònnìni adrézó kpà tàmmìgà dri. Mì kàdré kpà tà zì Giká tí mómndyá lólo títì akódhi àdhya i dré landè àko ró.

¹⁹ Mì kàdré kpà tà zì Giká tí má dré, má kònnì dra tà ta dhi, kàfèro kúlí má dré kítswázó tà lùzu ró Rúbì Tani àdhya ni longó tīrì àko be dhi bvò.

²⁰ Rúbì Tani nda ni tà sè dhi, ma mómndí 'ìle bādzó lé adrélépi Kristo ni tà longó akódhi ni rú sè dhi 'i. Mì kàdré dī tà zì Giká tí, má kàdréro Rúbì Tani nda ni longó tīrì àko, ngóro dré kítswálé má kòlongó dhi tīni.

Pólò ni kúlí kùdù

²¹ Ama ki adrúpi Tíkíkò mà dré lèle tò dhi, ni tà títì dhi ki longó àmi dré, mì kòyiró áma rúbì, tùmání tà má dré adrélé 'òle dhi ìbe. Akódhi nda Mīrī ni àzì 'òlepi, kítswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

²² Má adré dī akódhi ni mu àmi véna tà nda sè, mì kònnìro ngalè àma ngāni ya dhi, ìndì akódhi kòtìmbàró àmi àmi ki tà ka'ika'í na.

²³ Giká àma ki Atá tùmání Mīrī Yésu Kristo be dhi ì kòfè tà kàdrìkàdrì, lèle, ìndì tà ka'ika'í ìbe àmi, àma ki adrúpi i dré!

²⁴ Giká ni togó tani kàdré mómndyá títì adrèbhá àma ki Mīrī Yésu Kristo ni le lèle kítswálépi akílé bwà ko dhi sè dhi i dré!

Wárágà Pólò dré tisìle Filipóyìbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónnyá ka'ìbhá Filipóyì na dhi i dré dhi 'i. Filipóyì nda tá bhàandre kàdrì Rómá kì ópì nì bvò Màkèdóniyá àdhya drìle dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò Ekèlèzyá bhàzo kònàle, dré tá adrèrà'a àyi atsi andre ni rì to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 16:12-40).

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi, dré adrèrà'a bǎdzó na dhi 'á. Adré tisìá àwoyà tàzo Filipóyìbhá i dré, ngá i dré adzìlé àyi ledézó dhi kì tà sè. Adré kpá àyi kì togó timbà, adrézó tǎá dhi, kizá i dré adrélé nyàle dhi adrè vélé Rúbí Tani 'o lìle drìdrì lavulù. Adré tǎá dhi, Giká fè àma adrélé ngbà 'i Kristo ni ka'ì ko, fè kókpá àma adrélé kizá nya akódhi ni tà sè (1:12-30). Adré kpá Filipóyìbhá nda kì kodzó, i kàdréro tá kisù Kristo àdhya tìni, adrézó àyi kì tà bha kìnì mi, adrézó kizá ka'ì nyàle Kristo àdhya tìni (2:1-30). Adré kpá àyi kì kodzó, i kàdréro mì bha tà adrélé 'òle rùbhá sè dhi i dri ko. Be ró dhi, i kònì dì tàle dhi, Giká bhà àyi gyágya i kandrà i dré Kristo ni ka'ìle dhi sè (3:1-11). Kùdù ro dhi, Pólò adrè àyi kì kodzó, i kàdréro tà 'o ina tìni, adrézó lìle ába drìdrì, adrézó lenzélé, adrézó kpá tà zi Giká tí tà títì i sè (3:12-4:9).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi kì atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì tà dré zìle Giká tí Filipóyìbhá i dré dhi (1:1-11)
- 2) Pólò ni kizá nyàma Rúbí Tani ni tà sè dhi (1:12-30)
- 3) Ama kì tà bhàma kìnì mi Yésu Kristo àdhya tìni dhi (2:1-18)
- 4) Azí Tìmótéyò kya Epàfùròdító be dhi (2:19-30)
- 5) Ama kì atsama gyágya Giká kandrà Kristo ni ka'ìma sè dhi, ìndì tà 'òma Pólò àdhya tìni dhi (3:1-4:9)
- 6) Pólò ni àwoyà tǎma ngá fèle drá dhi sè dhi, ìndì mòdo kùdù (4:10-23)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, tùmání Tìmótéyò be, adrèbhá Yésu Kristo ni mǎràbà ro dhi i, mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi àmi, mónnyá lólo títì Yésu Kristo ni ka'ìbhá Filipóyì na dhi i dré, tùmání Ekèlèzyá ni drì kòbhá ìbe, ìndì Ekèlèzyá ni tà líkìbhá ìbe.

² Giká àma kì Atá i Mirì Yésu Kristo be dhi i kòbhà àyi kì togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Pólò zi tà Giká tí Filipóyìbhá i dré

³ Má adrè àwoyà tà àma Giká dré, vèsè wáyi má dré adrèrà'a àmi kì tà kisù dhi 'á.

⁴ Má dré adrèrà'a tà zi Giká tí àmi títì dhi kì tà sè dhi 'á dhi, má adrè 'òá arí sè bì,

⁵ mǎ dré ru amulé tùmání má be Rúbí Tani ni longoma ni tà sè dhi sè. Mì 'o kònìni kidhólé kítú mǎ dré tá Rúbí nda ni ka'ìzo dhi sè, atsálé àndró kònìdhi.

⁶ Má adrè dì ka'ì tále dhi, Giká àzi dóro nda ni kidhólépi 'òle àmi lèna dhi ni go lìle ába drìdrì gò, 'òá akálé títì kítú Yésu Kristo dré dra agòzo dhi tú.

⁷ Má kàdré àmi títì dhi kì tà kisù kònìni dhi, kòdhi gyágya, má dré adrélé àmi kì tà ìbe àma togó na dhi sè. Gba má kàdré bǎ nya yà, kó ngalé má kàdré Rúbí Tani longó adrézó tǎrá ni ni ga yà dhi, àma tùmání àmi ìbe títì dhi i Giká ni togó tani ìbe àma rú.

⁸ Giká ni dóro tàle dhi, má adrè àmi kì le togó wáyi sè, Yésu Kristo ni tǎndì ni lèle sè káyà dhi.

⁹ Má adrè dì tà zi Giká tí, mǎ kàdréro ru le àmi kòfalésè, adrézó tà nǎnì kisù tògyá be adrézó lìle ába drìdrì,

¹⁰ mǎ kòkìtswáro tà kì kòfalé ni lanzìlé, tà dóro lavulù dhi kì ka'ìzo, mǎ kàdréro togó ìbe lólo ìndì tà àko àmi rú, tsàle kítú Kristo dré dra agòzo dhi tú.

¹¹ Mì ni kpá ga lò'wa tà gyágya àdhya Yésu Kristo dré adrélé 'òle 'àle àmi lèna dhi i sè bì, Giká kòkìsúrò mìlanzilanzì i rúku be ásà be dhi bvò.

Rúbì Tani ni lèma drìdrì Pólò ni bǎ nyàma sè dhi

¹² Àma adrúpi i, má adrè lèa mǎ kònì dhi, tà atsálépi má rú kòdhi nzi vélé látì Rúbí Tani dré adrézó lìle drìdrì lavulù.

¹³ Àsà dhi, sòdá títì adrèbhá Rómá kì ópì ni dzó kàdrì líkì kònwa dhi i tùmání mónnyá àruka títì dhi ìbe dhi, i nì dóro tàle dhi, má adrè bǎ nya Yésu Kristo ni tà sè káyà dhi.

¹⁴ Dì àma bǎ nyàma nda ni tà sè dhi, Giká fè àma kì adrúpi bì dhi i gǎle tawà sè bì Mirì Yésu na gò, i dré adrézó vélé Giká ni kùlì longó tirì àko wáláká ni ni lavú.

¹⁵ Tà bàti ró dhi, àyi ki àruka ì adré Krísto ni tà longó àyi ki lovó kònzi sè, ìndì dirèma sè. Dì, àruka ni ì adré kó àyikya longóá togó dóro sè.

¹⁶ Àyi nda kònì ì adré 'òá kònìni lèlè sè. Tàko ko, ì nì tàlè dhi, Giká bhà ma kònwa adrélé Rúbí Tani ni tàrà ga dhi be.

¹⁷ Dì, mónyá àruka kóna ì adré àyikya Krísto ni tà longó togó kònzi sè, adrézó àyi ki tàndì ki tà bha drìdrì. Ì adré kisúá dhi, ì ni go vélé áma kizà timbà kònwa bádzó 'á.

¹⁸ Tà yókódhó! A kàdré Krísto ni tà longó látì twátwa ì sè, gba kàdré togó kònzi sè yà, kó ngalè togó dóro sè yà dhi, má adré lenzélé tà nda sè.

Ayiya, má ni kpà go adrélé lenzélé.

¹⁹ Tàko ko, má nì tàlè dhi, Giká ni dra tà atsálépi má rú kòdhi ni ladzá atsálé tà áma apázó dhi ró dhi be, tà mì dré adrélé zìlè akódhi tí dhi ì sè, ìndì tà Yésu Krísto ni Tírì dré adrélé 'òlè áma ledézó dhi sè.

²⁰ Má adré mì bha Giká véna lovó sè, má kòkitswáró adrélé kanyò ro tà àlo sè ko, be ró dhi, má kàdréró gálè tawà sè bì nyànomvá ngóro lókyá wáyi sè dhi tìni, adrézó Krísto ni tà bha kuru áma rùbhá sè, gba kàdré áma lídrì sè yà, kó ngalè áma dràdrà sè yà dhi.

²¹ Tàko ko, má kàdré lídrì ìbe dhi, má adré ába Krísto ni tà sè. Má kàdré kó dràlè dràdrà dhi, kòdhi dóro lavulúé má mìlèsè.

²² Dì, má kàdré dhu rè lídrì ìbe dhi, má ni go adrélé Krísto ni àzì 'o, adrézó lò'wa dóro 'a bì. Dì má nì má ni àdho kipè kòdhyà ya dhi ko.

²³ Tà rì nda kòdhi ì adré áma togó tesé. Ma lovó ìbe tò lizo adrélé tùmáni Krísto be. Tà nda tà dóro lavulúé dhi 'i.

²⁴ Dì, àmi ki tà sè dhi, lè má kògò mána adrélé lídrì ìbe.

²⁵ Má adré dì tà nda nì ka'í, adrézó nǎá tàlè dhi, má ni go adrélé lídrì ìbe, adrézó tùmáni àmi ìbe títi, mì kòkitswáró lile drìdrì àmi ki tà ka'ika'í na kólénzè be bì.

²⁶ Dì má kònì dra go tsàlè àmi véna dhi, mì ni vélé àmi ki drì bha kuru Yésu Krísto na lavulúé, tà dré 'òlè má dré dhi sè.

Atsima ngóro dré kitswálé Rúbí Tani sè dhi tìni dhi

²⁷ Tà kàdrì lavulúé dhi, lè mì kàdré atsilé ngóro dré kitswálé Rúbí Tani Krísto àdhyà sè dhi tìni. Dì gba má kòtsa àmi ki no yà, kó ngalè má kòyi ngbà 'í àmi ki tà yiyì yà dhi, má ni nǎá tàlè dhi, mì adré àmi ki totó tàtà, adrélé àdzú bhu togó àlo sè, Rúbí Tani mì dré ka'ìlè dhi ni tà sè dhi be.

²⁸ Àsà dhi, mì kitswá ngá ro àmi ki kàribhá adrébhá ru pfu àmi ìbe dhi ki tà sè àlomvá ko. Kòdhi ni tadhá àyi dré dhi, ì adré lile dràdrà kisú, dì mì adré àmikya lile lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú, ngóro Giká dré adrélé tà nda nì 'o nì dhi tìni.

²⁹ Tàko ko, Krísto ni tà sè dhi, Giká fè àmi adrélé ngbà 'í akódhi ni ka'í ko, fè kókpà àmi adrélé kizà nya akódhi ni tà sè.

³⁰ Nyànomvá dhi, mì adré àdzú àlo mì dré tá nòlè má rú dhi ni bhu kòdhyà. Ngóro mì dré yìlè dhi tìni dhi, má adré kpà dhu rè àdzú nda ni bhu.

2

Ama ki tà bhàma kìnì mi Yésu Krísto àdhyà tìni dhi

¹ Má nì tàlè dhi, Giká adré àmi ki timbà Krísto na, adrézó àmi ki togó tindrì àyi lèlè sè dhi be. Mì amú ru Tírì Lólo be, adrélé ngá àlo ró akódhi léna. Mì adré àmi ki togó dóro tadhá, adrézó àmi ki adrúpi ki kizà bha àmi kòfalèsè.

² Àsà dhi, má adré àmi ki kodzó, mì kàdréró ru yì àmi kòfalèsè, adrézó ru le lèlè àlo sè, adrézó kpà tà 'o togó àlo sè, ìndì tà kisùlè àlo dhi sè. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni áma togó 'o gálè arí sè bì.

³ Àmi kòfalé dhi, mì kò'o tà àlo kitswázó àmi ki tà bha drìdrì dhi bvó yà, kó ngalè kitswázó àmi ki afá dhi bvó yà dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àmi ki tà bha kìnì mi, adrézó àmi ki adrúpi ki tà no kàdrì àmikya ki lavú.

⁴ Mì kàdré ngbà 'í àmi ki tàndì ki tà kisú kòdhyà ko. Be ró dhi, àmi àlo àlo títi dhi ì, mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà kisú kòdhyà.

⁵ Mì kàdré tà kisú ngóro Yésu Krísto àdhyà tìni:

⁶ Tágba akódhi dré tá adrézó Giká ni tàndì ni làsú ìbe dhi,

lè tá tròlè adrema díri Giká be dhi rú ko.

⁷ Be ró dhi, tayí tá ina ì atsálé ngá tàko ró,

làsú màràbà àdhyà ni ka'izo dòlè gò,

ka'izoá atsálé móndí ro.

Dì kàtsá làsú be móndí tìni dre dhi,

⁸ dré àyi tà bhàzo kìnì mi gò,

tà Giká dré tá lèlè ì kò'o dhi ki ka'izo 'òlè tsàlè byá dràdrà na,

ndindì dràdrà fa kipakipa dri dhi na.

⁹ Di ása dhi, Giká dré akódhi ni tingázó bhàle kuru lavulé, rú kàdrì rú àruka títi dhi ki lavulépi dhi ni fèzo akódhi dré.

¹⁰ Di Yésu ni rú nda sè dhi, mónyá títi ìndì tirí títi bhù na, bvò dri, ìndì bvò àndúna dhi ki àyi ki kórókó títi akódhi kandrà, akódhi ni lindrì bhàzo.

¹¹ Ì ni kpà tàá àyi ki tàndì ki ti sè dhi, Yésu Krísto Mírì 'i, Giká Atá ni rú bhàzo kùle ása.

Ama ki laguma bhìbhìnyà i tìni móndí i kòfalé dhi

¹² Áma arúpi má dré lèle tò ni i, ngóro mì dré adrélé ngbú áma kúlí ka'í 'òle má mi dhi tìni dhi, mì kàdré kókpa 'òá kònìni má dré adrérà'a àmi kòfalé yó dhi 'á. Mì kàdré tà 'o Giká ni ròma sè ìndì akódhi ni lindrì bhàma sè, kitswázó tà àmi ki tidrízó ása dhi ni 'o kitswálé títi dhi bvó.

¹³ Tàko ko, Giká adré ína tà 'o àmi léna nì, mì kàdréro tà í dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki le 'òle, adrézó kpà tà nda ki 'o be dhi bvó.

¹⁴ Mì kàdré tà títi dhi ki 'o ngürüngürü sè ko ìndì káyi sè ko,

¹⁵ Mì kàdréro Giká ni ànzi lólo i ró tà àlo àko àmi rú, ìndì tà kònzi àko àmi rú, mónyá ándrò gòdhógòdho àyi ki tayìbhá litilé dhi i kòfalé be dhi bvó. Mì kàdré lagulé àyi nda i kòfalé ngóro bhìbhìnyà bhù mibhalé 'á dhi i tìni,

¹⁶ mì dré adrérà'a kúlí lídrì àdhya ni tadhá àyi dré dhi 'á. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, má ni áma drì bha kuru àmi ki tà sè kítú Krísto dré dra agòzo dhi tú. Tàko ko, à ni nóá ngádra 'á dhi, má ra angù, ìndì má 'o ázi landèzo àngyá ko.

¹⁷ Di tágba kòkitswá má dré áma lídrì fèzo wáyi àmi ki tà sè yà dhi, má adré mána lenzélé ása. Tàko ko, áma lídrì nda sù ngóro vínò dàle tà mì dré adrélé 'òle ìndì fèle Giká dré mòbòmà ro àmi ki tà ka'íka'í sè dhi dri dhi tìni.* Má adré di lenzélé ása túmání àmi íbe títi.

¹⁸ Adré kpà leá dhi, mì kàdré lenzélé túmání má be.

Azi Timótéyo kya Epáfuròditò be dhi

¹⁹ Má adré mì bha Mírì Yésu véna kitswázó Tímótéyo ni mu lile àmi véna mbèlè, má kòkitswáro àmi ki rúbí yi gò, áma togó kàndrìro be dhi bvó.

²⁰ Dhya àzya Tímótéyo rùsè adrélépi tà kisù mána tìni dhi yókódhó. Akódhi adré àyi togó bha wáyi àmi ki tà dri.

²¹ Mónyá àruka títi dhi ì adré ngbà 'i àyi ki tàndì ki tà kisù kòdhya. Ì adré Yésu Krísto ni tà kisù kòdhya ko.

²² Di, mì nì tàle dhi, Tímótéyo 'o tà títi dhi i àyi tà ka'íka'í tadházó dhi be. 'O Rúbí Tani ni ázi mārábà tìni túmání má be, ngóro mvámvá dré adrélé ázi 'o àyi atá be dhi tìni.

²³ Má adré di mì bha akódhi ni mùzo lile àmi véna mbèlè, lókyá má dré dra nìzoá ngalé áma tà ni adré ngíni ya dhi sè.

²⁴ Má adré kpà ka'íá Mírì na tàle dhi, áma tàndì má ni kókpa tsa àmi ki no mbèlè.

²⁵ Má nò dóro nì, áma adrúpi Epáfuròditò ni mùle nzìle àmi véna dhi. Akódhi mì dré tá amùle ngá adzi áma lemerè nì tà sè nda atsá ína áma àziàmú ró, ìndì áma àdzú bhuàmú ró.

²⁶ Di, nyànomyá dhi, akódhi ína lovó íbe tò àmi ki nòzo. Akódhi ni togó adré kpà lanzìle, mì dré tá yìle tàle dhi, akódhi tá drà ro dhi sè.

²⁷ Tà bàti ró dhi, akódhi tá ína drà ro ànyànyì dràdrà mùle. Di, Giká bhà akódhi ni kizà dre. Ngbà 'i akódhi 'i ko, bhà kókpa áma kizà, má kònyaró véle kizà lavulé akódhi ni tà sè ko dhi bvó.

²⁸ Di ása dhi, áma togó àtsi ró akódhi ni mùzo nzìle àmi véna, mì kògòro lenzélé akódhi ni nòma sè gò, áma togó kàndrìro ása.

²⁹ Di akódhi kònì dra tsa dhi, mì kòka'í akódhi dòle àmi véna Mírì ni lèle sè, ìndì kólénze wáyi sè. Mì kàdré kpà móndí làsú be kònìni dhi ki lindrì bha be.

³⁰ Tàko ko, akódhi tá ína ànyànyì dràdrà mìle Krísto ni ázi ni tà sè. Ka'í tá kpà àyi lídrì fèle, kitswázó tà mì dré kitswálé 'òle bwà ko dhi ki 'o má dré.

3

Ama ki atsama gyágya Giká kandrà Krísto ni ka'íma sè dhi

* 2:17 2:17 Kàdré ngá dàle mòbòmà dri dhi ni tà sè dhi, à kònò Kidhoma 35:14; Pfòma 24:6-8; Ngá nàma 15:1-16; 28:7; 29:6; Ebèrè i 9:19.

¹ Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré lenzélé Mírì Yésu na! Má kògò tà má dré tá tisile àmi dré dhi ki tisì tódhyá dhi, kòdhi kitswá áma lagù ko. Tà tisile nda ki kpà kitswá àmi ki líkí.

² Lè mì kàdré sùle àmi rú kòkí ki tà sè. Ayi nda i Yúdà ànzi adrèbhá tà kònze 'o, adrèbhá mómí ki le 'òle lwàle dhi 'i.

³ Gíká mìlése dhi, áma ki tàndi i mómnyá lwàle bàti dhi 'i. Tàko ko, mà adré Gíká ni lindrì bha akódhi ni Tirì ni rìnyí sè dhi áma. Mà adré áma ki drì bha kuru mà dré ru amúlé Yésu Krísto be dhi sè. Mà adré kpà m̀i bha tà adrélé 'òle rúbhá sè dhi i dri ko.

⁴ Kònò áma tàndi má ni tá adré tà íbe bí kitswázó áma m̀i bha dríá dhi ma.

Mómí áruka ì kàdré kisúá dhi, ì 'o tà bí rúbhá sè kitswázó m̀i bha dríá dhi, má 'o mána tà bí àyikya ki lavú dhi ma.

⁵ Tàko ko, à ti tá ma Ísèrèlè mvá ro, Bènyàminà ni sùrú na. Ma Ebèrè tàndi angálépi Ebèrè ki sùrú lèsè dhi 'i. A lwá tá ma kítú ni nzi-drì-na áma tìzo dhi àmvolésè. Kàdré Yúdà ànzi ki tátírí kúlí ni tà sè dhi, má lebé tá tátírí kúlí nda Fàrisáyò ro.

⁶ Kàdré adrema togó íbe àtsi ró dhi ni tà sè dhi, má pfo tá mómnyá ka'ìbhá Èkèlèzyà na dhi ki m̀i tà tàndi ró. Kàdré adrema gyágya tátírí kúlí 'òma sè dhi ni tà sè dhi, à kitswá tá tà àlo bha má rú bwà ko.

⁷ Dì, tà àngùdhi má dré tá kitswálé kisulé tà nda kòdhi i sè bwà dhi, má adré nyànomvá nòá tà tàko ró Yésu Krísto ni tà sè.

⁸ Ngbà 'í kòdhi ko, má adré tà títi dhi ki no tà tàko ró, má dré adrélé áma Mírì Yésu Krísto ni nima ni tà no kàdrì lavúlé dhi sè. Akódhi ní tà sè dhi, má gà tà títi dhi i gágà, adrézó tà nda ki no kányànyà ro, má kòkisúró Krísto,

⁹ ru amúzó akódhi be be dhi bvó. Má kitswá tá áma tàndi ni 'o atsálé gyágya Gíká kandrá tátírí kúlí 'òma sè bwà ko. Dì, Gíká bhà ína ma adrélé gyágya í kandrá, má dré Krísto ni ka'ìle dhi sè dhi ni. Tàko ko, à kitswá ngbà 'í atsálé gyágya akódhi kandrá tà ka'ìka'í sè.

¹⁰ Nyànomvá dhi, má adré ngbà 'í Krísto ni le nìle, túmání rìnyí dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi be kòdhyà. Má adré kpà kizà dré nyàle dhi ki le nyàle, má kòdràró ngóro dré dràle dhi tìni,

¹¹ má kòkitswáro kpà ngàle dràdrà 'àsè be dhi bvó.

Angú ràma kitswázó làgí kisú dhi

¹² Má adré kisúá ko tàle dhi, má kisú tà nda kòdhi i títi dre dhi. Má atsá kpà dhu rè dóro kitswálé títi ko. Dì, má adré mána lile drìdrì kitswálé tà nda ki ru, ngóro Yésu Krísto dré kpà áma rúle í dré dhi tìni.

¹³ Áma adrúpi i, mà adré kisúá ko tàle dhi, má ru tà nda i dre dhi. Dì, tà má dré adrélé 'òle dhi, kòndhi 'i: Má adré tà má àmvolé dhi ki tivá, adrézó áma fe adrélé lile drìdrì.

¹⁴ Má adré angú ra tsàle byá kùdù ni na, kitswázó làgí Gíká dré áma zìzo kisúá bhù na Yésu Krísto na dhi ni kisú dhi bvó.

¹⁵ Lè áma títi lí'wábhá áma ki tà ka'ìka'í na dre dhi i, mà kàdré tà kisú kòndhi. Dì, mómí áruka àmi kòfalé dhi ì kàdré tà kisú twá dhi, Gíká ni tà nda ni tadhá àmi dré.

¹⁶ Tà kàdrì lavúlé dhi, lè mà kàdré lile drìdrì, adrélé tròle tà mà dré kisulé dre dhi i rú.

¹⁷ Áma adrúpi i, mì kàdré áma lebé adrézó tà 'o mána tìni. Mì kàdré kpà mómnyá adrèbhá tà mà dré tadhálé àmi dré dhi ki lebé dhi ki no be.

¹⁸ Tàko ko, má adré gòle tà má dré tá tàle àmi dré vèsè be bí kòndhi ni ta m̀ndra sè: Mómí bí dhi ì adré tà 'o ngóro kàribhá Krísto ni fa kípakipa ádhyà i tìni.

¹⁹ Ayi nda ì adré lile dràdrà kisú. Ayi ki gíká, àyi ki rúbhá ki lovó 'i. Í adré àyi ki drì bha kuru tà adrèbhá kanyò fe àyi dré dhi ki tà sè. Í adré ngbà 'í tà bvò kòndi ádhyà ki kisú kòdhyà.

²⁰ Dì, áma ró dhi, áma ki bhà ína bhù na. Mà adré áma ki tidrìlépi, Mírì Yésu Krísto ni agòma kònalésè dhi ni leté lovó sè.

²¹ Akódhi ni áma ki rúbhá yàya dhi ki ladzá atsálé àyi rúbhá mìlanzilanzì ro dhi tìni, àyi rìnyí í dré adrézó tà títi dhi ki bha àyi pá zàle dhi sè.

4

¹ Dì áma adrúpi má dré lèle tò ni i, mì kàdré àmi ki totó tātā Mírì Yésu na! Áma arúpi i, ma lovó íbe tò àmi ki nózo. Má adré kpà lenzélé àmi ki tà sè tò. Ámi áma kúlá má dré adrézó drì bha kuru ásà dhi 'i.

Tà tàle kùdù ro Filipóyìbhá ki kodzózó dhi i

² Má adré Yùwòdíyà ki ti lízì Sítiké be, ì kàdréro ru yi togó àlo sè Mírì Yésu na.

³ Mì, áma àziàmú má dré kitswálé ka'ile ni, má adrè kpà ámi tí lízì tòkò nda kí ledé. Tàko ko, ì bhu tá àdzú tùmáńí má be Rúbí Tani ní tà sè, tùmáńí Kèlémè be, ìndì áma àziàmú àruka àyi kí rú dré adrézó búkù lídrì àdhya léna dhi ìbe.

⁴ Mì kàdré ngbú adrélé lenzélé Mírì Yésu na. Má adrè gòlè tàá dhi, mì kàdré lenzélé!

⁵ Mì kàdré ámi kí togó yàyà tadhá mónyá títi í véna. Mírì Yésu adrè alìlè mbèlè.

⁶ Mì kòbhà ámi kí togó adrélé lanžìlè tà àlo sè ko. Be ró dhi, tà títi í sè dhi, mì kàdré tà mì dré adrélé lèlè kisulé dhi kí zì Giká tí, adrézó tongólé akódhi rú, adrézó kpà àwòyà tà akódhi dré.

⁷ Dì Giká ní tà kídrikídri adrélépi mónyá títi dhi kí tà nìní lavú dhi ní àmi kí togó líkí, àmi kí tà kisúkìsù be Yésu Krísto na.

⁸ Kùdù ro dhi, áma adrúpi í, mì kàdré tà títi adrèbhá bàti dhi kí kisù, tùmáńí tà títi kitswábhá lindrì sè dhi ìbe, tà títi adrèbhá gyágya dhi ìbe, tà títi adrèbhá lólo dhi ìbe, tà títi adrèbhá aveave ró dhi ìbe, tà títi kitswábhá adrélé ka'ile dhi ìbe, tà títi adrèbhá dóro kitswálé títi dhi ìbe, ìndì tà títi kitswábhá rúku sè dhi ìbe kòdhya.

⁹ Mì kàdré tà títi mì dré ndàlè kisulé má vélé dhi kí 'o, tùmáńí tà títi mì dré yìlè má tí dhi ìbe, ìndì tà títi mì dré nòlè má rú dhi ìbe. Dì Giká adrélépi tà kídrikídri fe dhi ní adrè tùmáńí àmi ìbe.

Pólò tà àwòyà ngá fèlè í dré dhi sè

¹⁰ Má adrè lenzélé Mírì Yésu na, mì dré gòlè áma tà kisù lókyá vwàvwà àmvolèsè dhi sè. Má nì, mì adrè tá áma tà kisù drìdrì dhi be. Dì, láti mì dré tá kitswázó àmi kí togó dóro tadhá má vélé dhi tá yó.

¹¹ Má adrè tàá kònini, má dré adrélé ngá lovó ìbe dhi sè ko. Tàko ko, má nì mána adrélé togó kídrikídri ìbe ngá má dré adrézó ába dhi kí tà sè dhi be.

¹² Má sù ru adrema lemerè ro dhi be, ìndì adrema ngá ìbe bí dhi be. Tà títi í sè dhi, má nì adrélé togó kídrikídri ìbe dhi be, gba má kàdré ngá nyàlè dhi ìbe yà, kó ngalè tàbirì ìbe yà, má kàdré ngá ìbe bí yà, kó ngalè ngá àko yà dhi.

¹³ Má kitswá tà títi dhi kí 'o Krísto adrélépi rìnyí afè má dré dhi sè.

¹⁴ Dì, mì 'o àmikya dóro áma kizà dózo tùmáńí má be.

¹⁵ Àmi Filipóyìbhá ní í, mì nì dóro tàlè dhi, lókyá má dré tá Rúbí Tani longózó àmi kòfalé gòzo adrélé 'òlè ngàlè Màkèdòníyá 'ásè dhi sè dhi, àmi tá Ekèlèzyà àlo ru amúlépi má be adrélé ngá fe má dré dhi 'í kalóma dhi. Ekèlèzyà àzya adrélépi 'òá kònini dhi tá yókódhó.

¹⁶ Tàko ko, má dré tá adrèrà'a Tèsalònìkè na dhi 'á dhi, mì adzì tá ngá má dré tá adrézó lovó ní ìbe dhi í vèsè be bí.

¹⁷ Má adrè tàá kònini, má dré adrélé ngá le kisulé àmi drìgàsè dhi sè ko. Be ró dhi, má adrè mána léá dhi, Giká kòfè tà tani àmi dré ngá mì dré afèlè má dré dhi í sè.

¹⁸ Má kisú ngá títi mì dré adzìlè Epàfùròdítò drìgá dhi í dre. Nyànomvá dhi, ma ngá ìbe bí kitswálé má sè. Ngá àlo áma pìlèpi dhi vélé yókódhó. Ngá mì dré afèlè nda í ngóro ngá tàdzì be dóro fèlè mòbòmà ro Giká dré dhi í tìni. Ngá nda ì kitswá akódhi mìlèsè gò, dré ka'izoá.

¹⁹ Dì áma Giká ní ngá títi mì dré adrézó lovó ní ìbe dhi kí fe gàlè àmi drìgá bí, ngóro dré adrélé tà làgì kyàkyà mìlanžìlanžì ro dhi kí fe Yésu Krísto na dhi tìni.

²⁰ Mìlanžìlanžì kàdré Giká áma kí Atá dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Mòdo kùdù

²¹ Mì kòfè mòdo mónyá lólo títi Yésu Krísto ní ka'ìbhá dhi í dré. Adrúpi mà dré adrézó àyi ìbe kònwa dhi í fè mòdo àmi dré.

²² Mónyá lólo títi Giká àdhya í fè kpà mòdo àmi dré, lavulé dhi, àyi adrèbhá Kàyisàrà ní dzò na dhi 'í.

²³ Mírì Yésu Krísto ní togó tani kàdré àmi ìbe!

Wárágà Pólò dré tisile Kòlòsáyìbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ìbhá Kòlòsáyì na dhi i dré dhi 'i. Kòlòsáyì nda tá bhàandre àlo bvò Asiyá àdhya na, vvwàlèpi Efèsò rusè ko dhi 'i. Sù ngóro Pólò ni tàndi tsa tá rè kònàle ko na tìni. Akódhi ni àziàmù, Epáfùrà tsa tá Rúbí Tani longó gò, Ekèlézyá bhàzo kònàle dhi ni (1:7; 4:12). Amvolàsà dhi, Pólò dré tá adrèrà'a bádzo na dhi 'á dhi, yi tà tàle dhi, à adrè tá Giká ni tà tadhá Kòlòsáyìbhá i dré kinzò sè, adrézó tàà dhi, lè i kàdré tìrì àruka ópi kàdrì ro dhi ki lindri bha, i kàdré àyi ki 'o lwàle, indì i kàdré tà àruka ki 'o kitswázó adrìlè, indì kitswázó Giká ni ni dhi bvò.

Dì àsà dhi, Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó tà nda ki lotó, indì kitswázó Rúbí Tani ni tà àndu ngi. Adrè tàà dhi, lè à kàdré ngbà 'i Yésu Krìsto ni ka'ì kòdhya, kitswázó adrìlè indì kitswázó Giká ni ni dhi bvò. Giká 'o tá akódhi nda ngá títì dhi ki bha gò, akódhi ni 'òzo kpà mónnyá títì dhi ki amú tódhyá i be dhi kòdhya. Krìsto nda ngá títì dhi i drìle, indì Ekèlézyá drìle (1:15-23). Dì ngóro mà dré akódhi ni ka'ile adrèlè àma ki Mírì ro dre dhi tìni dhi, lè mà kàdré atsilé akódhi léna, adrèlè tròle akódhi rú, adrézó àma ki timbà akódhi léna, mà kàtsáro rìnyi ró àma ki tà ka'ìka'ì na (2:6-7).

Kùdù ro dhi, Pólò adrè mónnyá ka'ìbhá i kàdré atsilé ngíni ya dhi ni tà tadhá. Adrè tà tadhá àgo ki tà àyi ki tòkò íbe dhi dri, ànzimv́à ki tà àyi ki tibhá íbe dhi dri, indì m̀aràbà ki tà àyi ki m̀irì íbe dhi dri.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki aìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, indì tà dré zìle Giká tí Kòlòsáyìbhá i dré dhi (1:1-14)
- 2) Krìsto ngá títì i drìle, indì Ekèlézyá drìle (1:15-2:5)
- 3) Ama ki lídrì Krìsto na dhi (2:6-4:6)
- 4) Mòdo kùdù (4:7-18)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, bhàle adrèlè Yésu Krìsto ni àpòstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tìni dhi, tùmàni àma ki adrùpi Tímótéyo be dhi, mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi,

² àmi, àma ki adrùpi lólo adrèbhá Yésu Krìsto ni ka'ì tà títì i sè Kòlòsáyì na dhi i dré. Giká àma ki Atá kòbhà àyi togó tani àmi rú, indì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Rúbì Tani tsa Kòlòsáyìbhá i véna

³ Mà adrè ngbù adrèlè àwoyá fe Giká, àma ki Mírì Yésu Krìsto ni Atá dré àmi ki tà sè, adrézó kpà tà zi akódhi tí àmi dré.

⁴ Tàko ko, mà yi tàle dhi, mì adrè Yésu Krìsto ni ka'ì, adrézó mónnyá lólo Giká àdhya ki le ngíni ya dhi 'i.

⁵ Angyá ko, mì yi tá tà bàti Rúbí Tani àdhya tsàlèpi àmi véna dhi gò, mì dré adrézó m̀i bha tà Giká dré zùle àmi dré bhù na dhi ni tà sè.

⁶ Rúbí Tani nda adrè ayilè lò'wa dóro 'abe bvò wáyi 'àsè, adrézó lile drìdrì. Adrè kókpa 'òá kònìni àmi kòfalé, kídhólé kítù mì dré tá Rúbí nda ni yìzo gò, Giká ni togó tani ni tà nìzo bàti dhi sè, atsalé àndrò kònìdhi.

⁷ Mì yi tá Rúbí nda àma ki àziàmù, Epáfùrà mà dré lèle tò dhi tí. Akódhi nda Krìsto ni àzi 'òlepi àmi ki tà sè, kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

⁸ Dì akódhi tà àma dré àmi ki lèle angálèpi Tìrì Lólo vélésè dhi ni tà nà.

Pólò zi tà Giká tí Kòlòsáyìbhá i dré

⁹ Tà nda sè dhi, kídhólé kítù mà dré àmi ki tà yìzo dhi sè dhi, mà adrè tà zi Giká tí àmi dré landè àko ró. Mà adrè akódhi ni ti lizi, kò'oró àmi gàle tógýá wáyi indì tà nìni Tìrì Lólo dré adrèlè fèle dhi i sè bí, mì kòkìtswáró tà Giká dré adrèlè lèle mì kò'o dhi ki ni dóro lavulé be dhi bvò.

¹⁰ Mà adrè zìá kònìni, mì kàdréro atsilé ngóro dré kitswálé Mírì mìlèsè dhi tìni, adrèlè tà akódhi ni togó dré adrézó kinlé àsà dhi ki 'o kòdhya. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni adrè lò'wa dóro 'a bí, adrézó kpà Giká ni ni dóro adrézó lile àba drìdrì.

¹¹ Mà adrè kpà tà zi akódhi tí, kàdréro àmi ki timbà àyi rìnyi kàdrì milanzìlanzì ro dhi sè, mì kàdréro togó tsi tà títì i sè, adrézó kpà tà letè togó vvwàwà sè.

¹² Mì kàdré kpà àwoyá fe Giká Atá dré kòlénzè sè be. Angyá ko, akódhi 'o àmi kitswálé títì, mì kòkìsúrò tà dré lazilé àyi mónnyá lólo i dré tàyilè ro dhi àyi Opì ngádra àdhya na be dhi bvò.

¹³ Tàko ko, akódhi apá àma òpì tìnìmvá àdhyà lésè gò, àma ki 'òzo afflè Opì àyi Mvá í dré lèlè tò dhi àdhyà lé.

¹⁴ Akódhi ni Mvá nda sè dhi, trè àma ki tàkonzì, àma ki apázó tàkonzì ni rinyi lésè.

Krìsto dhya adrélèpi ngá títi í drìlè dhi 'i, ìndì Ekèlèzyà ni drì 'i

¹⁵ Krìsto nda, Giká kitswálé nòlè mǐ sè bwá ko dhi ni líndrì 'i. Akódhi Giká ni Mvágó kàyo adrélèpi ngá títi bhàlè dhi í drìlè dhi 'i.

¹⁶ Tàko ko, Giká 'o tá akódhi ngá títi dhi kǐ bha dhi kòdhya, gba kàdré ngá bhù na dhi 'i yà, ngá bvò dri dhi 'i yà, ngá kitswálé nòlè mǐ sè dhi 'i yà, ngá kitswálé nòlè mǐ sè ko dhi 'i yà, òpì 'i yà, rinyi 'i yà, ópì kàdrì 'i yà, kó ngalè rinyi adrézó òpì nya dhi 'i yà dhi. Bati, Giká bhà tá ngá títi nda í akódhi sè, ìndì akódhi dré.

¹⁷ Akódhi tá kínó ngá títi dhi í kandrà. Adré kpà ngá títi dhi kǐ 'o adrélé ru totó àyi kǐ àrà í 'àsè dhi nǐ.

¹⁸ Akódhi rúbhá ni drì 'i, kòdhi adré tàà dhi, Ekèlèzyà ni drì 'i. Akódhi ngá títi dhi kǐ kǐdhoma 'i, ìndì Mvá kàyo ngàlèpi drìdrì dràdrà 'àsè dhi 'i, kàdréro ngá títi dhi í drìlè be dhi bvò.

¹⁹ Tàko ko, Giká nò tá dóro ni, í dré àyi tàndi ni lídrì 'òlè gàlè àyi Mvá nda léna bí gò,

²⁰ akódhi ni 'òzo ngá títi dhi kǐ amú tódhyá í be dhi, gba kàdré ngá bvò dri dhi 'i yà, kó ngalè ngá bhù na dhi 'i yà dhi. Di Giká bhà tá kǐdrìkǐdrì àyi kòfalé ngá títi nda íbe, àyi Mvá nda ni kàrì kutùlèpi fa kipakipa dri dhi sè.

²¹ Àmi ró dhi, àmi tá wáláká dhi vwávwà ro Giká rúsè, adrélé akódhi ni kàrìbhá í ró, tà kónzi títi mǐ dré tá adrélé kǐsùlè adrézó kpà 'òà dhi kǐ tà sè.

²² Di, nyànomvá dhi, Giká amú àmi tódhyá í be Krìsto ni rúbhá fèlè dràlè àmi kǐ tà sè dhi sè dre, í kò'oró àmi apfòlè í kandrà mǐndí lólo í ró, tà kónzi àko ìndì tà àko àmi rú.

²³ Di, adré léá dhi, mǐ kàdré tròlè àmi kǐ tà ka'íkà'í rú, adrézó àmi kǐ totó tātā Rúbí Tani mǐ dré ka'ìlè gò adrézó mǐ bha àsà dhi dri. Rúbí Tani nda, Rúbí adrélé longólé mǐndyá títi bvò dri dhi í dré dhi 'i. Giká bhà ma, Pólò, adrélé Rúbí nda ni àzi 'òlèpi ró.

Azi Giká dré bhàlè Pólò drígá Ekèlèzyà ni tà sè dhi

²⁴ Nyànomvá dhi, má adré lenzélé kizà má dré adrélé nyàlè àmi kǐ tà sè dhi í sè. Tàko ko, àma rúbhá na dhi, má adré kizà Krìsto dré kǐdhólé nyàlè dhi kǐ ka'í nyàlè kitswálé títi akódhi ni rúbhá ni tà sè, kòdhi adré tàà dhi, Ekèlèzyà ni tà sè.

²⁵ Má atsá Ekèlèzyà nda ni àzi 'òlèpi ró, ngóro Giká dré àzi nda ni bhàlè má drígá dhi tǐni, má kòlongoró àmi dré Giká ni kǐlì kitswálé títi be dhi bvò.

²⁶ Giká zù tá tà lùzu ró nda zùzù kínó lésè mǐndyá lókya títi í sè dhi í dré. Di, nyànomvá dhi, tadhá tà lùzu ró nda àyi mǐndyá lólo í dré dre.

²⁷ Tàko ko, Giká nò dóro ni, í dré tà kàdrì lùzu ró ìndì mìlanzilanzì ro í dré lèlè 'òlè mǐndyá sùrú twá ro dhi í kòfalé nda ni 'òlè àyi dré nìlè dhi. Tà kàdrì nda, Krìsto adrélèpi àmi léna, mǐ dré adrézó mǐ bha vélána kitswázó mìlanzilanzì kǐsú dhi 'i.

²⁸ Di má adré Krìsto nda ni tà longó mǐndyá títi í dré. Mà adré àyi kǐ kodzó adrézó àyi kǐ tadhá tògyá wáyi sè, mà kòkǐswáro àyi àlo àlo títi dhi kǐ 'o apfòlè Giká kandrà, mǐndí lí'wábhá Krìsto na kitswálé títi dhi í ró.

²⁹ Tà nda sè dhi, má adré àzi 'o, adrézó kpà àdzú bhu akódhi ni rinyi kàdrì adrélèpi tà 'o má léna dhi sè.

2

¹ Má adré léá mǐ kòni ngalè má adré àdzú bhu àmi kǐ tà sè, mǐndyá ka'ìbhá Làwòdikiyá na dhi kǐ tà sè, ìndì mǐndyá àruka títi àma nobhá rè ko dhi kǐ tà sè ngǐni ya dhi.

² Má adré 'òà kòni ni kitswázó àyi kǐ togó timbà, ì kàmúro ru atsálé ngá àlo ró lèlè na be dhi bvò. Má adré kpà léá dhi, ì kòkǐsú tògyá gàlè àyi léna bí, ì kòkǐswáro Giká ni tà lùzu ró dhi ni ni dóro lavulé, adrézó tà nda ni ka'í kitswálé títi. Tà lùzu ró nda, Krìsto ni tàndi 'i.

³ Dhya àngùdhi ru amùlèpi akódhi nda be dhi adré tògyá làgì kyàkyà zùlè akódhi léna dhi ni kǐsú, tà nǐnǐ be.

⁴ Má adré tà kòdhi ni ta àmi dré, dhya àlo kòkǐswáro àmi kǐ lití kǐlì kǐnǐ í sè ko.

⁵ Gba má dré adrézó àmi kòfalé yó dhi, àma togó ìna ngbú àmi véna. Má adré lenzélé mǐ dré adrélé tà títi dhi kǐ 'o mǐbhalé tí dhi sè, ìndì mǐ dré adrélé àmi kǐ totó tātā àmi kǐ tà ka'íkà'í Krìsto na dhi léna dhi sè.

Ama kǐ lídrì Krìsto na dhi

⁶ Di àsà dhi, ngóro mǐ dré Yésu Krìsto ni ka'ìlè adrélé àmi kǐ Mírì ro dre dhi tǐni dhi, mǐ kàdré atsílé akódhi léna,

⁷ adrelé tròle akódhi rú, adrézó àmi ki timbà akódhi léna, m̀̀ kàtsáro r̀̀nyi ró àmi ki tà ka'ika'í na, ngóro tadhálé àmi dré dhi t́ni. M̀̀ kàdré kpà àwoyá fe Giká dré tà títí i sè.

⁸ M̀̀ kònò dóro, dhya àlo kòlítiró àmi tògyá tàko adrelépi angalé m̀́ndí i drílèsè dhi sè ko. Angyá ko, tògyá nda adré áyi totó labhi m̀́ndí kya i dri, ìndí tà bvò kòndi àdhya i dri. Adré áyi totó Kristo ni tà dri ko.

⁹ Tàko ko, Kristo nda ni rúbhá na dhi, Giká 'o tá áyi tàndi ni lídrì gàle gagà.

¹⁰ 'O kpà lídrì nda gàle àmi léna gagà Kristo na. Akódhi tiri títí ópi kàdrì ro ìndí r̀̀nyi ró dhi i drìle.

¹¹ Akódhi léna dhi, Giká 'o kpà àmi lwàle dre. Dì, àmi ki lwàma nda, lwàma 'òle m̀́ndí ki drígá sè dhi 'i ko. Be ró dhi, Kristo 'o àmi lwàle, lovó kònzì rúbhá àdhya ni tingázó dhi ni.

¹² Tàko ko, à sí tà àmi tùmáni akódhi be b̀̀tísimò na gò, àmi ki tingázó tùmáni akódhi be, m̀̀ dré Giká ni r̀̀nyi akódhi ni tingázó dràdrà lésè dhi ni ka'ile dhi sè.

¹³ Wáláká dhi, àmi tá m̀́ndí dràbhá dre dhi 'i àmi ki tàkonzì ki tà sè. A lwà tá kpà àmi, lovó kònzì rúbhá àdhya ni tingázó dhi ko. Dì, nyànómvá dhi, Giká 'o àmi adrelé tùmáni Kristo be dre. Tàko ko, trì àma ki tàkonzì i títí gò,

¹⁴ tà tísile tãtrírì kúlì na adrebhá tá tà bha àma dri dhi ki pfùzo. Bãti, tingá tà nda i àma rúsè, tidilé fa kipakipa dri.

¹⁵ Lavú kpà tiri kònzì ópi kàdrì ro ìndí r̀̀nyi ró dhi i, àyi ki r̀̀nyi tingázó àyi drígàsè, àyi ki tà yàya tadházó m̀́ndyá títí dhi i dré nòle.

¹⁶ Dì ásà dhi, m̀̀ kòtayí àmi dhya àlo dré tàbvò tàle, ngá m̀̀ dré adrelé nyàle dhi ki tà sè yà, kó ngalè ngá m̀̀ dré adrelé mvùle dhi ki tà sè yà dhi ko. M̀̀ kòtayí kpà àmi tàbvò tàle gwányá adrézó Giká ni lídrì bha dhi ni tà sè yà, gwányá mbã sí àdhya ni tà sè yà, kó ngalè kítú sàbátú àdhya ni tà sè yà dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòdhi i ngbà 'í tà adrebhá alìle dhi ki líndrì 'i. Dì, tà tàndi ína Kristo 'i.

¹⁸ M̀̀ kòtayí kpà m̀́ndyá adrebhá àyi ki tà bha kíni m̀̀ túrúpú sè ìndí adrebhá ángeló ki líndrì bha dhi i adrelé tà bha àmi dri ko. M̀́ndyá lású be kònzì nda i adré ngá i dré nòle toróbì t́ni dhi ki tà títí, adrézó àyi ki afá àyi ki tà kisùle àngyá dhi i sè.

¹⁹ Dì, i lanzì ru Kristo, adrelépi rúbhá ni drì 'i dhi be dre. Tàkò akódhi nda adré rúbhá ni kigá títí dhi ki 'o ru amú kídrì títí ìndí bã títí adrebhá àyi ki tì'í dhi i sè go, rúbhá nda dré adrézó mbàle ngóro Giká dré adrelé lèle dhi t́ni.

²⁰ M̀̀ drà kó tùmáni Kristo be tà bvò kòndi àdhya i lésè dre dhi, m̀̀ adré dì àmikya tà 'o ngóro m̀́ndyá bvò kòndi àdhya kya t́ni àdho tà sè? Angyá ko, m̀̀ adré tòlì lású be kònzì dhi ki lebè kòdhyà:

²¹ «M̀̀ kòdo ngá kòndi m̀̀ drígá ko! M̀̀ kòtabhì ngá kòndi ni tàdzì ko! M̀̀ kòtabè ngá kòndi ko!»

²² Ngá títí adrézó tà 'o ásà nda kòdhi i adré ñwàle ñwanwà. Kòdhi íbe dhi, tòlì nda i tà tadhálé nda íbe dhi i adré ngbà 'í angalé m̀́ndyá bvò kòndi àdhya i drílèsè.

²³ Tà bãti ró dhi, tòlì lású be kònzì nda i sù ngóro tòlì tògya ró dhi i t́ni. Tàko ko, à adré tàá dhi, lè à kàdré tròle Giká ni tà rú, à kàdré dhya ki tà bha kíni m̀̀, ìndí à kàdré dhya ki rúbhá 'o adrelé kizà nya. Dì, tòlì nda i kãtswá àyikya àma ki ledé lovó kònzì àma ki rúbhá kya ki ató àma pálé dhi bwà ko.

3

¹ Dì ásà dhi, Giká dré àmi ki tingalé dràdrà lésè tùmáni Kristo be dhi sè dhi, m̀̀ kàdré àmi ki togó bha tà kurú na bhù na dhi i dri. Kònàle dhi, Kristo adré lírìlé Giká ni drígágo lésè.

² M̀̀ kàdré tà bvò kòndi àdhya ki kisù kòdhyà ko. Be ró dhi, m̀̀ kàdré àmikya tà kurú na bhù na dhi ki kisù kòdhyà.

³ Tàko ko, m̀̀ drà dre, ìndí Giká zù àmi ki lídrì tìdhì ro dhi Kristo be í léna dre.

⁴ Bãti, àmi ki lídrì nda Kristo 'i. Dì lókyá akódhi nda dré dra apfòzo dhi tú dhi, m̀̀ ni kókpà apfò tùmáni akódhi be akódhi ni mìlanzilanzì na.

Lídrì àku, ìndí lídrì tìdhì

⁵ Dì ásà dhi, lè m̀̀ kò'ò àmi ki lídrì àku bvò kòndi àdhya ni tà i todràle. Tà nda i tà kòni 'i: ndòtò tà, tà ndí ró dhi, rúbhá lovó bhàma, lovó kònzì ki bhàma, ìndí ngá lovó bhàma. Tàko ko, ngá lovó bhàma, giká tàko ki lídrì bhàma 'i.

⁶ Tà nda kòdhi i sè dhi, Giká ni kòmbà adré alìle m̀́ndyá adrebhá ligilé akódhi rú dhi i dri.

⁷ Wáláká dhi, m̀̀ fè tá àmi adrelé tatsilé tà nda ki 'obe.

⁸ Dì, nyànomvá dhi, lè mì kòtingá àmi rúsè tà làsú be kònini dhi i títi: togóaswa, kombà, tà kónzi, móndí kì rú tàma kónzi dhi, ìndì kúlí swà adrèbhá apfòle àmi sílèsè dhi i.

⁹ Mì kòtà kpà kìnzò àmi kòfalèsè ko. Tàko ko, mì tingá àmi rúsè àmi kì lídrì àku tùmáńi tà kónzi títi mì dré tá adrélé 'òle dhi ìbe dre gò,

¹⁰ mì dré lídrì tídhí ro dhi ni asózó àmi rú. Gíká àmi kì bhàlepi dhi adrè àmi kì lídrì nda ni ladzá atsálé tídhí ro làsú be ìna tíni, mì kòkìswáró akódhi ni ni dóro lavúlé be dhi bvó.

¹¹ Dì àsà dhi, móndí i vélé twátwa ko, gba i kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè móndí Yúdà ànzi ró ko dhi 'i yà, móndí lwàle dhi 'i yà, kó ngalè móndí lwàle ko dhi 'i yà, móndí súrú twá ro dhi 'i yà, móndí tà nibhá ko dhi 'i yà, mārábà 'i yà, kó ngalè móndí mārábà ro ko dhi 'i yà dhi. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'í Krísto adrélépi àyi títi nda i léna, ìndì adrélépi tà títi dhi 'i dhi 'i.

¹² Dì àmi Gíká dré lèle tò ìndì dré zìle adrélé mónnyá lólo ìna i ró ni i, mì kòtosó àmi tà dóro mì dré adrélé 'òle àmi kì togó dóro sè dhi i sè, àmi kì tà mì dré adrélé bhàle kìnì mì dhi sè, àmi kì togó yàya sè, ìndì àmi kì togó vwàvwà sè.

¹³ Mì kàdré àmi kì adrúpi kì tà yàya mvo, adrézó àmi kì tàkónzì tri àmi kòfalèsè, gba tàkónzì 'òle àmi rú nda kàdré àdho tà 'i ya dhi. Mì kàdré àmi kì adrúpi kì tàkónzì tri, ngóro Mírì dré àmi kì tàkónzì trile dhi tíni.

¹⁴ Tà kàdrì tà títi nda kì lavúlépi dhi, tà kònìdhi 'i: Mì kòtosó àmi lèle sè. Tàko ko, lèle nda adrè àmi kì amú adrélé ngá àlo ró kìswalé títi dhi nì.

¹⁵ Mì kàdré Krísto ni tà kàdrìkàdrì tayì adrélé òpi nya àmi kì togó na. Àngyá ko, Gíká azì àmi adrélé rùbhá àlo ró tà kàdrìkàdrì na. Mì kàdré kpà àwoyà fe Gíká dré.

¹⁶ Mì kàdré Krísto ni kúlí tayì adrélé gale àmi léna bì, mì kàdréró tà tadhá ìndì ru kodzó àmi kòfalèsè togýa wáyi sè. Mì kàdré longó Gíká ni Kúlí na dhi kì ngo, tùmáńi longó adrézó Gíká ni rú bha kùle dhi ìbe, ìndì longó adrèbhá angalé Tírì Lólo vélèsè dhi ìbe, adrézó àwoyà tà Gíká dré.

¹⁷ Kúlí títi mì dré adrélé tàle ìndì tà títi mì dré adrélé 'òle dhi i, mì kàdré 'òá Mírì Yésu ni rú sè, adrézó àwoyà fe Gíká Atá dré akódhi sè.

Àgo kì tà àyi kì tòkó ìbe dhi, ìndì ànzimvá kì tà àyi kì tibhá ìbe dhi

¹⁸ Àmi tòkó i, mì kàdré àmi kì drì asó àmi kì àgo i kandrà, ngóro dré kìswalé mónnyá adrèbhá Mírì na dhi i sè dhi tíni.

¹⁹ Àmi àgo i, mì kàdré àmi kì tòkó kì le. Mì kòbhà kpà togó kùdzì àyi rú ko.

²⁰ Àmi ànzimvá i, mì kàdré àmi kì tibhá kì kúlí ka'í 'òle tà títi i sè. Tàko ko, Mírì ni togó adrè kìnìlè tà nda sè.

²¹ Àmi, ànzi kì atá i, mì kàdré àmi kì ànzimvá kì togó 'o aswalé àngyá ko, àyi kì togó kòlanzìro ko.

Màràbà kì tà àyi kì mūrì ìbe dhi

²² Àmi mārábà ro ni i, mì kàdré àmi kì mūrì bvó kòndi àdhya kì kúlí ka'í 'òle tà títi i sè. Dì, mì kàdré ngbà 'í 'òá kònini àyi nda i mi, àmi kì tà kàdréró dóro àyi mùlèsè dhi bvó ko. Be ró dhi, mì kàdré 'òá kònini àmi kì togó wáyi sè, ìndì mì dré adrélé Mírì ni ro dhi sè.

²³ Tà títi àngudhi mì dré adrélé 'òle dhi i, mì kàdré 'òá àmi kì togó wáyi sè, ngóro mì dré adrélé 'òá Mírì dré dhi tíni, móndí i dré dhi tíni ko.

²⁴ Tàko ko, mì ni tàle dhi, mì ni làgì mūrúngú Mírì dré lazilé àyi ànzi i dré tàyilé ro dhi ni kìsú dhi be. Mírì mì dré adrézó tà ni ni 'o mārábà ni tíni dhi, Mírì Yésu Krísto 'i.

²⁵ Dì, dhya adrélépi tà kónzi 'o dhi ni tà kónzi kìsú tà kónzi i dré 'òle dhi i tí. Tàko ko, Gíká adrè móndí kì no twátwa ko.

4

¹ Àmi mūrì ro ni i, mì kàdré àmi kì mārábà kì 'o dóro ìndì gyágya. Mì kòtìvi ko tàle dhi, àmi kòkpà Mírì ìbe bhù na dhi.

Tà àruka tàle Kòlòsáyìbhá kì kodzózó dhi i

² Mì kàdré àmi kì fe adrélé tà zì Gíká tí landè àko ró, adrézó tàmiğa dri, adrélé kpà àwoyà fe akódhi dré.

³ Mì kàdré kpà tà zì Gíká tí àma dré, kònzìro látì àma dré kìswázó Krísto ni tà lùzu ró dhi ni longó be dhi bvó. Tàko ko, tà nda tà má dré adrézó bā nya àsà dhi 'i.

⁴ Dì mì kàdré tà zì akódhi tí, má kòkìswáró tà nda ni longó ngádra 'á, ngóro dré kìswalé má dré 'òle dhi tíni.

⁵ Mì kàdré tà 'o tògyá sè mónnyá Yésu ni ka'ibhá ko dhi i kòfalé. Mì kàdré lókyá wáyi mì dré adrézó ába dhi ki likí, adrézó tà dóro 'o ásà.

⁶ Mì kàdré ngbú kúlí ta àmi ki togó dóro sè, kúlí nda ì kàdréro kànkàni ngóro tà'í dàle mányàngá na dhi tìni, mì kònró kpà adrélé tà logó móndí àlo àlo títi adrèbhá tà lizi àmi tí dhi i dré dhi be.

Mòdo kùdù

⁷ Ama ki adrúpi Tíkìkò mà dré lèlè tò dhi ni áma rúbí títi dhi ki longó àmi dré. Akódhi nda áma ki áziámu 'i, ìndì Mírì ni ázi 'òlepi, kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

⁸ Dì má adré akódhi ni dzo àmi véna, mì kònró áma ki tà títi dhi i, ìndì kòtìmbàró àmi àmi ki tà ka'ika'í na.

⁹ Ì adrè lèlè àmi véna, túmání áma ki adrúpi Onèsimò mà dré lèlè tò dhi be. Akódhi nda angá àmi ki tàndi i kòfalésè, ìndì kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè. Ayi nda ì kòni dra tsa dhi, ì ni tà títi adrèbhá lavulé kònwa dhi ki títi àmi dré.

¹⁰ Arístàrukò mà dré adrézó bãdzó 'á akódhi be dhi, fè mòdo àmi dré. Márokò, Bàránábà ni kòdromvá fè kpà mòdo àmi dré. Mì yi tá akódhi nda ni tà drìdrì dre. Kòtsa àmi véna dhi, mì kòka'í akódhi dòle àmi véna togó dóro sè.

¹¹ Yésu, adrélé kpà rú zile Yúsitò dhi, fè kpà mòdo àmi dré. Ayi nda kòdhi i Yúdà ànzi adrèbhá áma ki áziámu Gíkà ni Opì ni tà sè dhi i kòfalé dhi 'i àyi pátí. Ì adré kpà áma togó tindrì tò.

¹² Epáfurá angálépi àmi kòfalésè, adrélépi kpà Yésu Krísto ni màràbà ro dhi, fè mòdo àmi dré. Akódhi nda adrè ngbú tà zi Gíkà tí àmi dré togó be àtsi ró, mì kàdréro àmi ki totó tātā, adrélé lí'wálé àmi ki tà ka'ika'í na, adrélé tà Gíkà dré adrélé lèlè mì kò'o dhi ki ka'í 'òle títi.

¹³ Má ni kitswá tàà akódhi nda ni tà sè dhi, adrè áyi fe adrélé àzi 'o àmi ki tà sè, ìndì mónnyá ka'ibhá Làwòdikíyà na ìndì Yèràpólí na dhi ki tà sè.

¹⁴ Ama ki adrúpi Lúkà mà dré lèlè tò, adrélépi kòdzó ro dhi, ì fè mòdo àmi dré túmání Démà be.

¹⁵ Mì kòfè mòdo áma ki adrúpi adrèbhá Làwòdikíyà na dhi i dré, Nífà dré, ìndì mónnyá Ekèlézyà àdhya adrèbhá ru kímó akódhi ni dzó na dhi i dré.

¹⁶ A kònà wárágà kònidhi àmi kòfalé dre dhi, mì kòmù wárágà nda Ekèlézyà Làwòdikíyà na dhi dré kpà nàle be. Má adrè kpà léá dhi, mì kòdo wárágà má dré tá mùle àyi nda ì dré dhi nàle àmi kòfalé be.

¹⁷ Mì kòtā Arúkípò dré dhi: «Mí kònò dóro, mí kò'oró àzi Mírì dré bhàle mí drígá dhi akílé títi.»

¹⁸ Ma, Pólò, má adrè kúlí kòni ki tisi áma tàndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmi dré. Mì kòtivì áma nyìri ki tà ko. Gíkà ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisile Tèsàlòníkèbhá i dré dhi ni àlò

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile móndyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi i dré dhi ni àlò 'i. Tèsàlòníkè nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Màkèdòníyà àdhya drìle dhi 'i. Pólò tsa tá Rúbí Tani longó gò Ekèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrèrà'a àyi atsi andre ni rì to dhi 'á, akódhi ni pfòma Filipóyì lèsè dhi àmvolèsè. Dì, gí tá rè ko, Yúdà ànzì i dré togó kònzi bhàzo Pólò rú, adrézó ligilé ába. Dì adrè tá lèá dhi, Pólò kòpfò Tèsàlòníkè lèsè lile Bèróyà na (Tà 'òle dhi i 17:1-10). Àmvolásà, akódhi kòtsa Kòrìto na dre dhi, dré móndyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi ki rúbì yìzo àyi àziàmú Tímòtèyò tí gò, dré wárágà kònìdhi ni tisizo àyi dré.

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó móndyá nda ki timbà àyi ki tà ka'ìka'í na dhi bvò. Adré àwòyà ta Giká dré àyi ki tà ka'ìka'í ni tà sè, ìndì àyi ki lèle sè. Adré i 'o tá tà àyi kòfalé ngíni ya dhi ni tà 'o agalé àyi lèna, adrézó àyi ki kodzó, ì kàdréró atsilé ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni. Adré kpà kùlì logó tà Tèsàlòníkèbhá i dré tá lizilé Mírì Yésu ni agòma ni tà dri, ìndì móndyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi i sè. Kùdù ro dhi, adrè Ekèlézyà ni drì ta, adrézó tà kitswábhá i kàdré 'òá àyi kòfalèsè dhi ki tadhá àyi dré.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki a'ìma

- 1) Mòdo fèma (1:1)
- 2) Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'í (1:2-3:13)
- 3) Atsima ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni dhi (4:1-12)
- 4) Yésu ni agòma, ìndì móndyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi (4:13-5:11)
- 5) Móndyá ka'ìbhá dhi ki drì tàma (5:12-28)

Mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Silà ìbe ìndì Tímòtèyò be dhi i, mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi Ekèlézyà Tèsàlòníkè na dhi dré, àmi adrèbhá Giká Atá àdhya ró ìndì Mírì Yésu Kòrìto àdhya ró dhi i dré.* Giká kòbhà àyi togó tani àmi rú, ìndì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Pólò fè àwòyà Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'í ni tà sè

² Lókyá mà dré adrèrà'a tà zì Giká tí dhi 'á dhi, mà adrè ngbú adrélé àwòyà ta akódhi dré àmi títi dhi ki tà sè, adrézó tà zì akódhi tí àmi dré.

³ Vèsè wáyi, mà adrè àmi ki tà kòni ki kisù Giká àma ki Atá kandrà kòdhya: Mì adrè àzì 'o àmi ki tà ka'ìka'í sè, adrézó tà 'o àmi ki lèle sè, adrézó mì bha àma ki Mírì Yésu Kòrìto véna landè àko ró.

⁴ Àma ki adrupi Giká dré lèle tò ni i, mà nǐ tàle dhi, akódhi zì àmi adrélé móndyá ína i ró dhi be.

⁵ Tàko ko, lókyá mà dré Rúbí Tani longózo àmi dré dhi sè dhi, mà longó tá Rúbí Tani nda ngbà 'í kùlì sè ko. Be ró dhi, mà longó àmakya Rúbí nda rǐnyì sè, Tírì Lólo sè, ìndì mà dré tá nìle, tà mà dré tá adrélé longólé nda i tà bàti 'i dhi be dhi sè. Mà dré tá adrèrà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mì nǐ mà 'o tá tà àmi ki tà sè ngíni ya dhi be.

⁶ Àmi ró dhi, mì lebé tá àma, adrézó tà 'o àmakya tìni ìndì Mírì Yésu àdhya tìni. Tágba mì dré tá adrézó kizà nyà lavulé dhi, mì ka'í tá kùlì mà dré longólé nda arí Tírì Lólo dré fèle gàle àmi lèna dhi sè.

⁷ Àsà dhi, móndyá ka'ìbhá títi bvò Màkèdòníyà àdhya na ìndì Akáyà àdhya na dhi i nò Mírì ni tà àmi rú gò, ì dré kpà adrézó tà 'o àmikya tìni.

⁸ Tàko ko, àmi ki tà sè dhi, Mírì 'o àyi kùlì la'úlé ngbà 'í Màkèdòníyà 'àsè, ìndì Akáyà 'àsè ko. Móndyá àrà títi i 'àsè dhi i yí tàle dhi, mì ka'í Giká ngíni ya dhi 'í. Àsà dhi, lè mà kògò adrélé àmi ki tà títi àyi dré ko.

⁹ Àngyá ko, àyi ki tàndì ì adrè mì ka'í tá àma dòle àmi véna togó dóro sè ngíni ya dhi ni tà títi àyi. Ì adrè kpà mì tayí giká tàko i, àmi ki togó adzázó Giká bàti lídrì ro dhi véle, adrézó akódhi ni tà 'o màràbà ni i tìni ngíni ya dhi ni tà títi.

¹⁰ Nyànómvá dhi, mì adrè akódhi ni Mvágó Yésu, dré tingálé dràdrà lèsè dhi ni agòma bhù lèsè dhi ni letè. Yésu nda apá àma Giká ni kòmbà adrélépi àlile dhi lèsè nì.

* 1:1 1:1 Giká ni Kùlì tisile Gírìkì tí sè dhi lèna dhi, à adrè rú «Silùwánò» kisú kònwa. Rú nda tá rú àzya Silà dré dhi 'i.

2

Azí Pólò dré 'òlè Tèsàlònìkèbhá i kòfalé dhi

¹ Ama ki adrúpi i, àmi ki tàndi mì nì tàlè dhi, àma ki tsàma àmi véna dhi tá tà tàko 'i ko dhi be.

² Ngóro mì dré nìlè be dhi tìni dhi, drìdrì mà dré tsàzo àmi véna dhi kandrà dhi, à pfo tá àma ki mǎ, àma ki 'òzo kònzì lavulè Filipóyì na. Di, Giká dré tawà afèzo àma dré lizo àyì Rúbì Tani longó àmi dré tìrì àko, tágba à dré tá adrézó ligilé àma ibe tà tàndi ró dhi.

³ Tàko ko, mà dré adrérà'a mǎndí ki kodzó Rúbì Tani nda nì ka'í dhi 'á dhi, mà adrè àyì ki kodzó kinzò sè yà, tà kònzì mà dré lèlè 'òlè dhi sè yà, kó ngalè túrúpfú sè yà dhi ko.

⁴ Be ró dhi, mà adrè àmakya Rúbì Tani nda nì longó ngóro mǎndí Giká dré ka'ile gò, Rúbì nda nì bhàzo àyì drígá dhi i ró. Di mà adrè longóá kitswázó mǎndí ki togó 'o kinilé dhi bvó ko. Be ró dhi, mà adrè àmakya longóá kitswázó Giká adrélèpi àma ki togó tabhì dhi nì togó 'òzo kinilé dhi bvó.

⁵ Lókyá mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mà tà tá tà àlo kúlì kìnì i sè kitswázó àmi ki tà bha kuru àngyá dhi ko. Mà 'o tá kpà tà àlo àmi ki ngá kúsúzo túrúpfú sè dhi ko, ngóro Giká nì tàndi dré nìlè be dhi tìni.

⁶ Mà ndà tá kpà rúku kúsulé mǎndí i mǐlèsè ko, kàdrè tá àmi mǐlèsè yà, kó ngalè mǎndí àruka i mǐlèsè yà dhi.

⁷ Ama Yésu Krísto nì àpóstolò ro dhi i, mà nì tá kitswá àma ki 'o adrélè mǎndí kàdrì ro àmi drìlè dhi bwà. Di, àma tá àmakya àmi kòfalé dhi togó ibe ànzimvá kya tìni, ngóro ànzì ki andre dré adrélè àyì tàndi nì ànzimvá ki líkí dhi tìni.

⁸ Mà dré àmi ki lèlè tò dhi sè dhi, àma ki lovó tá ngbà 'í Giká nì Rúbì Tani longózo àmi dré dhi kòdhyà ko. Ama ki lovó tá kpà àma ki tàndi ki lídrì fèzo àmi dré, àma ki lèlè àmi véna nda sè.

⁹ Ama ki adrúpi i, mì kúsù rè ngalè mà 'o tá àzì kòkóròko landèzo àmi kòfalé ngíni ya dhi ká. Mà dré tá adrérà'a Giká nì Rúbì Tani longó àmi dré dhi 'á dhi, mà 'o tá àzì kítú be ìndì ngátisi be, àma ki tà kòlanzìrò àmi ki àlo dri ko.

¹⁰ Àmi tà nda ki nobhá mì sè tùmáni Giká be dhi i, mì nì kitswá táá àma ki tà sè, ngalè mà 'o tá tà àmi Yésu nì ka'ìbhá i kòfalé gyágya, togó lólo se, ìndì tà àko àma rú ngíni ya dhi.

¹¹ Mì nì kpà tàlè dhi, mà 'o tá tà àmi àlo àlo títi dhi i véna dóro, ngóro ànzì ki atá dré adrélè 'òlè àyì ànzì i dré dhi tìni dhi be.

¹² Mà tím̀bà tá àmi àmi ki tà ka'ìka'í na, àmi ki togó tìndrìzo, àmi ki kodzózo, mì kàdrérò atsilè ngóro dré kitswálè Giká mǐlèsè dhi tìni. Tàko ko, akódhì nda adrè àmi ki zì file àyì Opì na, ìndì àyì mǐlanzilanzì na dhi nì.

¹³ Asá dhi, mà adrè kpà àwoyá ta Giká dré tà kòndhì sè: Lókyá mì dré Giká nì kúlì yìzo àma tí dhi sè dhi, mì ka'í tá kúlì nda ngóro kúlì mǎndí kya ró ko. Be ró dhi, mì ka'í àmikya kúlì nda ngóro kúlì Giká àdhyà ró, ngóro dré adrélè bàti dhi tìni. Di nyànómvá dhi, kúlì nda adrè tà 'o àmi adrèbhá ka'íá dhi i léna dhi nì.

¹⁴ Ama ki adrúpi i, àmi ki tà atsa ngóro Giká nì Ekèlézyà Yùdáyà na adrèbhá Yésu Krísto na dhi kya tìni. Tàko ko, mì nya kizà àmi ki tàndi ki mǎndí i drígá, ngóro i dré kizà nyàlè Yùdà ànzì i drígá dhi tìni.

¹⁵ Yùdà ànzì nda i pfu tá Mírì Yésu dràlè ngóro i dré tá pròfètà ki tupfulè todràlè dhi tìni gò, i dré àma ki mǐ pfozo tà tàndi ró dhi àyì. Àyì ki tà kitswá Giká mǐlèsè àlomvá ko. I adrè ru pfu mǎndyá títi dhi ibe.

¹⁶ I adrè kpà àma ki le kíkílè, mà kòlongóro Giká nì kúlì mǎndyá sùrú twá ro dhi i dré ko, i kàdrìrò ko dhi bvó. Asá dhi, i adrè àyì ki tàkònzì ki 'o gàlè àyì léna gagà. Di, kùdù ro dhi, Giká tadhá àyì kòmbà àyì dré dre.

Pólò lè gòlè Tèsàlònìkèbhá ki no

¹⁷ Ama ki adrúpi i, lókyá mà dré ru lanzìzo àmi ibe lókyá tsà sè dhi sè dhi, àma ki ru lanzima nda tá ngbà 'í rúbhà na, togó na ko. Di àma ki togó tá àtsì ró àmi ki tà sè gò, mà dré láti ndàzo kitswázó gòlè àmi ki no.

¹⁸ Vèsè be bí, mà lè tà gòlè àmi véna. Lavulè dhi, ma, Pólò, mà lè tà tò, di, Sàtánà kíkí tá ìna láti àma dré.

¹⁹ Tàko ko, àmi ki tàndi i tà mà dré adrézó mǐ bha asá, adrézó kpà lenzélè asá dhi 'i. Àmi kpà àma ki kúlà mà dré dra àma ki drì bhàzo asá kuru àma ki Mírì Yésu kandrà, akódhì dré agòrà'a dhi 'i.

²⁰ Àyíya! Àmi mǎndí mà dré adrézó àma ki drì bha kuru, adrézó kpà lenzélè àyì sè dhi 'i.

3

¹ Di mà dré tá kitswálé gòlè àmi ki nòma ko dhi ni mvo bwà ko dhi sè dhi, mà nò tá dóro ni, mà dré adrélé àma páti Atènyàì na dhi.

² Di mà dré àma ki adrúpi Timòtéyò ni mùzo àmi véna kitswálé àmi ki kodzó, ìndì àmi ki tímà àmi ki tà ka'ika'í na. Akódhi nda Giká ni àziàmú mà dré adrézó Krísto ni Rúbí Tani 'o ayilé túmání akódhi be dhi 'i.

³ Mà adré leá dhi, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayí i kizà mà dré adrélé nyàlè dhi dré kizilé ko. Àmi ki tàndi mà ni tàlè dhi, Giká tayí àma adrélé kizà làsú be kònini dhi ki nya dhi be.

⁴ Tàko ko, mà dré tá adrerà'a àmi íbe dhi 'á dhi, mà adré tá ngbú tàá dhi, à adré tá 'òlè àma ki mì pfo. Di tà nda atsa kònini bàti, ngóro mì dré nìlè be dhi tìni.

⁵ Asà dhi, lókyá má dré kitswázó gòlè àmi ki nòma ko dhi ni mvo bwà ko dhi sè dhi, mà mù tá Timòtéyò àmi véna, nìzoá ngalè mì adré tròlè àmi ki tà ka'ika'í rú ngíni ya dhi. Má adré tá ngá ro, dhya adrélépi mómí ki tabhí litilé dhi ni dra àmi ki lití gò, ázi mà dré tá 'òlè àmi kòfalé dhi dré atsázó tà tàko ró dhi sè.

Rúbi Timòtéyò dré longólé dhi tindri Pólò ni togó

⁶ Di, nyànomvá dhi, Timòtéyò agò àmi vélésè, àmi ki tà ka'ika'í ni rúbí dóro longó àma dré àmi ki lèlè ni tà be dre. Akódhi tà àma dré dhi, mì adré ngbú adrélé àma ki tà kisù, adrézó lovó íbe àma ki nòzo, ngóro mà dré kpá adrélé lovó íbe àmi ki nòzo dhi tìni.

⁷ Di àma ki adrúpi i, àma ki togó andri àmi ki tà ka'ika'í ni tà sè dre, tágba mà dré adrézó kizà nya lavulé dhi.

⁸ Nyànomvá dhi, àma ki lídrì agò dre, mà dré yìlè tàlè dhi, mì adré àmi ki totó tātá Mírì Yésu na dhi sè.

⁹ Di mà nì, mà ni àwòya tà Giká dré tà dré 'òlè àmi dré dhi sè ngíni ya dhi ko. Tàko ko, àmi ki tà sè dhi, mà adré lenzélé àma ki Giká kandrà lavulé.

¹⁰ Kítú be ìndì ngátsi be dhi, mà adré akódhi ni ti lízi togó wáyí sè, kòtayíró àma gòlè àmi ki no, mà kòkitswáro tà àmi ki píbhá àmi ki tà ka'ika'í na dhi ki tímà be dhi bvó.

¹¹ Di Giká àma ki Atá ni tàndi, àma ki Mírì Yésu be dhi ì kònzi láti àma dré kitswázó lile àmi véna.

¹² Mírì kò'o kpá àmi ki lèlè gálè àmi léna gaga, mì kàdré ró ru le àmi kòfalésè, adrézó kpá mómíyá àruka títi dhi ki le, ngóro mà dré adrélé àmi ki le dhi tìni.

¹³ Kòtímà kpá àmi ki togó, mì kàdré ró lólo, ìndì tà àko àmi rú Giká àma ki Atá kandrà, lókyá àma ki Mírì Yésu dré dra agòzo áyi mómíyá lólo títi dhi íbe dhi tú. Kàdré kònini!

4

Atsima ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni dhi

¹ Kùdù ro dhi, àma ki adrúpi i, mà adré àmi ki ti lízi, adrézó àmi ki kodzó Mírì Yésu ni rú sè: Ngóro mà dré tadhálé àmi dré dre dhi tìni dhi, mì kàdré atsilé ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni. Tà bàti ró dhi, mì adré atsilé làsú be kònini. Di nyànomvá dhi, mì kògò adrélé 'òá lízo ába drìdrì.

² Tàko ko, mì nì tà mà dré lazilé àmi dri Mírì Yésu ni rú sè dhi i be.

³ Giká adré leá dhi, mì kàdré àmi ki fe adrélé lólo í dré. Mì kàdré di àmi ki líkí ndòtò tà sè.

⁴ Lè àmi àlo àlo títi dhi i, mì kònì adrélé àmi ki tàndi ki rúbhá líkí dhi be, ngóro dré adrélé lólo Giká mìlèsè dhi tìni, ìndì dré kitswálé lindri sè dhi tìni.*

⁵ Mì kòtayí àmi adrélé rúbhá lovó bha àmi kòfalésè ngóro pàgánò Giká ni nibhá ko dhi kya tìni ko.

⁶ Tà kòdhi sè dhi, lè dhya àlo àmi kòfalé dhi kò'o áyi adrúpi kònzi ko, ìndì kòlití akódhi àlomvá ko. Angyá ko, Mírì ni tà ño mómíyá títi adrebhá tàkònzì làsú be kònini dhi ki 'o dhi i dri, ngóro mà dré longólé àmi dri drìdrì dhi tìni.

⁷ Tàko ko, Giká ázi àma adrélé ndòtò tà 'o dhi ko. Be ró dhi, ázi ína àma adrélé lólo í dré.

⁸ Di ásà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà lazilé í dri kòdhi ni ga rè dhi, adré mómí ki kúlí ga kòdhya ko. Be ró dhi, adré ína Giká adrélépi áyi Tírì Lólo fe àmi dré dhi ni kúlí ga kòdhya.

⁹ Kàdré ru lèma ngóro adrúpi i tìni dhi ni tà sè dhi, lè mà kòtisì tà nda àmi dré wáràgà sè ko. Tàko ko, Giká ni tàndi tadhá àmi adrélé ru le àmi kòfalésè dhi nì.

* 4:4 4:4 A kitswá kpá kúlí tsilè Gíríkí ti sè kòni ki ladzá kònini: «Lè àmi àlo àlo títi dhi i, mì kònì tòkò mòlè dhi be, ngóro...»

¹⁰ Tà bàti ró dhi, mì adré ru le àmi kòfalésè àmi ki adrúpi títi Màkèdóniyà na dhi íbe. Dì, àma ki adrúpi i, mà adré àmi ki kodzó, mì kògòró adrélé 'òá lizo ába drìdrì.

¹¹ Mì kàdré àmi ki fe adrélé tà kàdríkàdri íbe àmi kòfalé, adrézó àmi ki tàndi ki tà no, adrézó kpà ázi 'o àmi ki tàndi ki drígá sè, ngóro mà dré lazilé àmi dri dhi tíni.

¹² Mì kàdré 'òá kònini dhi, àmi ki tà ni adré dóro mónyá ka'ìbhá ko dhi i mìlèsè, ìndì mì kítswá adrélé ngá zi móndí i tí ko.

Yésu ni agòma, ìndì mónyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹³ Ama ki adrúpi i, kàdré mónyá dràbhá dre dhi ki tà sè dhi, mà lè mì kàdré tà nìma ko na ko, adrélé kpà kizá ro ngóro mónyá tà mì bhàzo dhi àko dhi i tíni ko.

¹⁴ Tàko ko, mà ka'ì tàle dhi, Yésu drà gò, dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi 'i. Dì mà adré kpà ka'ìá tàle dhi, Giká ni mónyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ki tingá dràdrà lèsè, ngóro dré Yésu ni tingalé dràdrà lèsè dhi tíni.

¹⁵ Mà adré tà Mírì dré tadhálé àma dré dhi ki tà àmi dré kòdhya: Ama dra adrèbhá dhu rè lídrì íbe kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú dhi i, mà kítswá lile drìdrì mónyá dràbhá dre dhi i kandrána ko.

¹⁶ Tàko ko, à ni lúlúgyá ga, ángéló ki kàdrì dré kúlí yòzo gò, Giká ni gòká vòzo gò, Mírì ni tàndi dré asízó bhù lèsè. Dì mónyá Krísto ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ì dré ngàzo dràdrà 'àsè 'íká.

¹⁷ Amvolásà dhi, Giká dré àma dra adrèbhá dhu rè lídrì íbe dhi ki tingázó kimólé àyi íbe ndùrùku na, àma títi mà kòkisúro ru Mírì be kurú na. Dì mà ni adré túmání Mírì be kóná vèsè kólyá.

¹⁸ Dì ásà dhi, mì kàdré ru kodzó àmi kòfalésè kúlí kòdhi i sè.

5

Kítú Mírì Yésu dré dra agòzo dhi

¹ Ama ki adrúpi i, kàdré lókyá ki tà sè kítú íbe dhi, lè mà kòtisi tà nda àmi dré wárágà sè ko.

² Tàko ko, àmi ki tàndi mì nì dóro tàle dhi, kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni atsá ngóro kùgú dré adrélé atsálé ngátsi sè dhi tíni dhi.

³ Lókyá móndí ì dré adrérà'a tàá dhi «Tà títi dhi i kidrìkàdri, ìndì kírì!» dhi 'á dhi, tà dra àyi ki tà pfùlepi dhi ni atsá àyi ru ngbó ró, ngóro mvaasdra dré adrélé atsálé tókó 'a be dhi rú ngbó ró dhi tíni. Dì àyi ki àlo kítswá ina lapalé tà nda silésè ko.

⁴ Dì, àmi, àma ki adrúpi i, àmi àmikya tínimvá na ko, kítú nda kòkìró àmi kùgú àdhya tíni ko.

⁵ Tàko ko, àmi títi dhi i ànzi ngádra àdhya 'i, ìndì ànzi kítú àdhya 'i. Ama ànzi tínimvá àdhya 'i ko, ìndì ngátsi àdhya 'i ko.

⁶ Ásà dhi, mà kàdré adrélé àyi na móndí àruka i tíni ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya tàmgà dri, adrélé àma ki tà kisùle dhi ki líkì.

⁷ Angyá ko, mónyá adrèbhá àyi ko dhi ì adré àyi ko ngátsi sè. Mónyá adrèbhá wá tsi dhi ì adré kpà wá tsi ngátsi sè.

⁸ Dì, mà dré adrélé mónyá kítú àdhya 'i dhi sè dhi, lè mà kàdré àma ki tà kisùle dhi ki líkì. Lè mà kàsó àma rú àma ki tà ka'ìka'ì lèle be, ngóro aya asólé àma agá kítswázó àma ki líkì dhi tíni. Mà kàsó kpà àma dri tà mà dré adrézó mì bha adrízó ásà dhi, ngóro kátabhúlá aya ró asólé àma dri dhi tíni.

⁹ Tàko ko, Giká zì àma kítswálé àyi kombà kisú kòdhya ko. Be ró dhi, zì àma kítswálé lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú àma ki Mírì Yésu Krísto sè kòdhya.

¹⁰ Krísto nda drà àma ki tà sè, kítswálé mà kàdré gba lídrì ro yà, kó ngalé mà kòdrà yà dhi, mà kàdréró lídrì íbe túmání akòdhi be be dhi bvó.

¹¹ Dì ásà dhi, mì kàdré ru kodzó, adrélé kpà ru tímà àmi kòfalésè àmi ki tà ka'ìka'ì na, ngóro mì dré adrélé 'òle dhi tíni.

Tà tàle kùdù ro Tèsàlònìkèbhá ki kodzó dhi i

¹² Ama ki adrúpi i, mà adré àmi ki ti lizì, mì kàdréró àmi ki drì kobhá Mírì ni àzi na dhi ki lindrì bha. Tàko ko, àyi nda ì adré ázi 'o landèzo àmi kòfalé, adrézó kpà àmi ki kodzó.

¹³ Mì kàdré àyi ki tà bha kuru lèle na, ázi ì dré adrélé 'òle nda ni tà sè. Mì kàdré kpà tà kidrìkàdri íbe àmi kòfalé.

¹⁴ Ama ki adrúpi i, mà adré àmi ki kodzó, mì kàdréró móndí tòbvo ró dhi ki bí se, adrézó móndí tírì ró dhi ki kodzó, adrézó kpà móndí tà íbe yàya dhi ki ledé. Mì kàdré àmi ki togó wvávàwà tadhá mónyá títi dhi i véna.

¹⁵ Mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòlogóro tà kònzi tà kònzi 'òle í rú dhi tí ko. Be ró dhi, mì kàdré ngbú tà dóro nda 'òle àmi kòfalésè, ìndì mónnyá àruka títi dhi ĩ véna.

¹⁶ Mì kàdré ngbú adrélé lenzélé,

¹⁷ adrézó tà zì Giká tí landè àko ró,

¹⁸ adrézó àwoyà ta akódhi dré tà títi ĩ sè. Tàko ko, tà nda kòdhi ĩ tà Giká dré adrélé lèle mì kò'o Yésu Krísto na dhi 'i.

¹⁹ Mì kòkidrá àtsí Tirí Lólo àdhya ko.

²⁰ Mì kàyízè kpà tà móndí ĩ dré adrélé longolé pròfétà kya tíni dhi ĩ ko.

²¹ Mì kàdré tà títi dhi kì tabhì, adrézó tròle tà dóro ĩ rú.

²² Mì kàdré àmi kì líkí tà kònzi kì kárá títi dhi kì tà sè.

²³ Nyànomvá dhi, Giká adrélépi tà kídrikídri fe dhi ñi tàndi kò'o àmi atsálé lólo kitswálé títi ĩ m̀l̀ésè. Kàdré kpà àmi kì lídrì líkí wáyi, àmi kì togó íbe ìndì àmi kì rúbhá íbe, mì kàdréro tà àko àmi rú kítú àma kì Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

²⁴ Giká adrélépi àmi kì azí dhi kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè, ìndì a ñi tà nda kì 'o ñi.

²⁵ Ama kì adrúpi ĩ, mì kàdré kpà tà zì Giká tí àma dré be.

²⁶ Mì kòfè mòdo àma kì adrúpi títi dhi ĩ dré, adrézó ru kamú àmi kòfalésè àyi íbe lèle sè.

²⁷ Má adré àmi kì kodzó Mírì ñi rú sè, mì kònàro wáràgà kònìdhi àma kì adrúpi títi dhi ĩ dré.

²⁸ Ama kì Mírì Yésu Krísto ñi togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisile Tèsàlònìkèbhá i dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ìbhá Tèsàlònìkè na dhi i dré dhi ni rì 'i. Wárágà kònìdhi léna dhi, akódhi adré àwoyá ta Giká dré Tèsàlònìkèbhá ki tà ka'ìka'ì ni tà sè ìndì àyi ki lèlè sè, tágba à dré adrézó àyi ki m̀ pfo lavulé gò, ì dré adrézó kizà nya dhi. Adré kpà gòlè Yésu ni agòma ni tà tadhá àyi dré, ngóro dré tá tadhálé àyi dré àyi wárágà ni àlo léna dhi t̀ni. Tàko, mónndí àruka ì adré tá taa àyi dré k̀nzò sè dhi, kítú Yésu dré dra agòzo dhi atsa dre. Di Pólò adré àyi ki lotó, adrézó taa àyi dré dhi, lè mónndí zyandre dhi ì kòlìgì r̀è zyà Giká rú gò, agó drìkònzì liyì ro dhi dré apfòzo 'ìkà gò, Yésu kàgòro ndò. Adré ì àyi ki kodzó, ì kàdréró àyi ki totó tātá, adrelé tròle tà dré tadhálé àyi dré dhi ì rú.

Adré kpà àyi ki kodzó, ì kòtayíró àyi adrelé tòbvo ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àzì 'o ngóro dré tá 'òle àyi kòfalé dhi t̀ni, ìndì ì kòtayí àyi adrelé landèle tà dóro 'òma sè ko.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ìma

- 1) Mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Awoyá fèma Tèsàlònìkèbhá ki tà ka'ìka'ì ni tà sè dhi (1:3-12)
- 3) Tà tadhálé Yésu ni agòma ni tà dri dhi (2:1-17)
- 4) Tà zima Giká tí dhi, ìndì àzì 'òma (3:1-15)
- 5) Mòdo kùdù (3:16-18)

Mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Silá ìbe ìndì Tímòtéyò be dhi ì, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì Ekèlèzyà Tèsàlònìkè na dhi dré, àmi adrébhá Giká àma ki Atá àdhyà ró ìndì Mírì Yésu Krìsto àdhyà ró dhi ì dré.

² Giká àma ki Atá ì Mírì Yésu Krìsto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kìdrìkìdrì àmi dré!

Tèsàlònìkèbhá ki tà ka'ìka'ì, ìndì tàbvo Giká dré dra tàle gyàgya lókyá kùdù sè dhi

³ Àma ki adrúpi ì, lè mà kàdré ngbú àwoyá ta Giká dré àmi ki tà sè. Tà nda kòdhi gyàgya, tàko ko, m̀ adré Giká ni ka'ì togó wáyi sè adrézó lile ába drìdrì. Àmi títi, m̀ adré kpà ru le àmi kòfalésè adrézó lile ába drìdrì.

⁴ Tà nda sè dhi, mà adré àmi ki tà ta drì be kuru Ekèlèzyà Giká àdhyà ì kòfalésè. Mà adré taa àyi dré dhi, m̀ adré Giká ni ka'ì, adrézó togó tsi, tágba à dré adrézó àmi ki m̀ pfo lavulé gò, m̀ dré adrézó kizà nya dhi.

⁵ Tà nda kòdhi ì adré tadhá dhi, Giká adré tàbvo ta gyàgya. Tàko ko, kizà m̀ dré adrelé nyàle kòdhi ì sè dhi, Giká ni àmi ki 'o kìtswálé àyi Opì m̀ dré adrézó kizà nya ása dhi sè.

⁶ Tà bàti ró dhi, Giká gyàgya. A ni kizà logó mónnyá adrébhá kizà fe àmi dré dhi ì dré gò,

⁷ tà kìdrìkìdrì afèzo àma adrébhá kizà nya túmání àmi ìbe dhi ì dré. A ni 'òá kònini lókyá Mírì Yésu dré dra agázó bhù lésè àyi àngélo rinyi ró dhi ìbe dhi tú.

⁸ Akódhi nda ni alì àtsì adrelépi kòle dhi na, kìtswálé tà ño mónnyá Giká ni nibhá ko dhi ì dri, ìndì mónnyá àma ki Mírì Yésu ni Rúbì Tanì gabhá 'òle dhi ì dri.

⁹ A ni tà ño àyi nda ì dri gyàgya, àyi ki tupfúzo todràle kóná vèsè kólyá, ì kàdréró vwàvwà ro Mírì rùsè, ìndì akódhi ni rinyi m̀lanzilanzì ro dhi rùsè.

¹⁰ Tà nda ni ru 'o kítú Mírì dré dra agòzo kìtswálé m̀lanzilanzì kìsú lindrì be mónnyá lólo títi àyi ka'ìbhá dhi ì vélésè dhi tú. Àmi ró dhi, m̀ ni adré kòkpà àyi nda ì kòfalé, m̀ dré kùlì mà dré longólé àmi dré dhi ki ka'ìle dhi sè.

¹¹ Tà nda sè dhi, mà adré tà zì àma ki Giká tí àmi dré landè àko ró, kò'oró àmi kìtswálé tà ì dré àmi ki azìzó ása dhi sè, ìndì kò'oró tà dóro títi m̀ dré adrelé lèlè 'òle àmi ki tà ka'ìka'ì sè dhi ì kìtswálé títi àyi rinyi sè.

¹² Mà adré zìá kònini, àma ki Mírì Yésu kòkìsúró m̀lanzilanzì àmi ki tà sè, ìndì m̀ kòkìsúró kpà m̀lanzilanzì akódhi léna, àma ki Giká ì Mírì Yésu Krìsto be dhi ki togó tani bhàle àmi rú dhi sè.

2

Tà dra ru 'obhá drìdrì Mírì ni agòma kandrá dhi ì

¹ Àma ki adrúpi ì, kàdré àma ki Mírì Yésu Krìsto ni agòma, ìndì àma ki ru kìmoma akódhi be dhi ki tà sè dhi, mà adré àmi ki kodzó kònini:

² A kàdré tǎá dhi, Mírì Yésu ni kítú atsá dre dhi, mì kòtayí tà nda àmi ki drì kizá yà, kó ngalè àmi ki línđrì tǐgá yà dhi mbèlè ko. Gba à kàdré tǎá dhi, tà nda apfò Tírì Lólo vélésé yà, mǒndí ki kúlí lésé yà, kó ngalè àma ki tǎndi ki wárágá lésé yà dhi, mì kòka'í ko.

³ Mì kòtayí àmi dhya àlo dré litílé nđìndì tà àlo sè ko. Tàko ko, kítú nda kitswá atsálé drìdrì mǒndí zyandre dhi ki ligima Giká rú dhi kandrà ko, ìndì dhya drìkònzì líyí ro dhi ni apfòma kandrà ko. Drìkònzì líyí nda, dhya adrélépi lile dràdrà kisé dhi 'i.

⁴ Akódhi nda ni ligí giká títi mǒndí ì dré adrézó àyi ki línđrì bha dhi ìbe, ìndì ngá títi ì dré adrézó giká nda ki línđrì bha ásà dhi ìbe gò, dré àyi bhàzo giká nda ì drìle títi. A ni nđìndì fi lírílé Giká ni tǐpelò na gò, adrélé tǎá ngàdra 'á dhi, àyi tǎndi ìna Giká 'i.

⁵ Lókyá má dré tá adrérà'a àmi kǒfalé dhi 'á dhi, má tá zakó tsì tà nda àmi dré dhi 'i?

⁶ Di nyànómvá dhi, mì nǐ tà adrélépi drìkònzì líyí nda ni apfòma kíkí dhi àdho 'i ya dhi be. Akódhi kitswá apfòle ko, tsàle lókyá ni dré dra kitswázó dhi 'á.

⁷ Tàko ko, rinyí lüzü rò tǎkònzì àdhya kǐdhó adrélé tà 'o dre. Di, dhya adrélépi rinyí nda ni kíkí dhi ni go adrélé kíkíá, tsàle lókyá dra akódhi ni tǐngázó dhi 'á.

⁸ Lókyá nda sè dhi, drìkònzì líyí nda ni apfò. Di, Mírì Yésu ni akódhi ni pfu dràle àyi la'a sè, akódhi ni tà 'òzo akílé àyi atsama lagulagu ró dhi sè.

⁹ Drìkònzì líyí nda ni atsá Sàtánà ni rinyí be, adrélé tà twátwa línđrìga ró ìndì kǐnzò ro dhi ki 'obe.

¹⁰ A ni mǒndyá adrèbhá lile dràdrà kisé dhi ki lití tà kònzì ki kárà títi dhi ì sè. Àyi nda ki todrà akílé títi, ì dré tà bàti lèle ka'ile adrízó ásà ko dhi sè.

¹¹ Asá dhi, Giká ni tà rinyí ró dhi ni amù àyi ki lití, ì kòka'irò tà kǐnzò ro dhi,

¹² ì kòbharò tà mǒndyá títi tà bàti gabhá gò, ì dré lenzézó tǎkònzì sè dhi ì dri.

Mì kàdré àmi ki totó tǎtǎ!

¹³ Di, àma ki adrúpi Mírì dré lèle ni ì, lè mà kàdré ngbú àwoyá ta Giká dré àmi ki tà sè. Tàko ko, Giká kǐpè tá àmi kitswálé adrílé drìdrì mǒndí àruka ì kandrà, Tírì Lólo dré àmi ki bhàle lólo Giká kandrà dhi sè, ìndì mì dré tà bàti ka'ile dhi sè.

¹⁴ Akódhi azí àmi lídrì tǐdhi ro nda ni kisé Rúbí Tani mà dré longólé àmi dré dhi sè, mì kòkísúró àma ki Mírì Yésu Krísto ni mìlanzilanzì be dhi bvó.

¹⁵ Di ásà dhi, àma ki adrúpi ì, mì kàdré àmi ki totó tǎtǎ, adrélé tròle tà mà dré tadhálé àmi dré dhi ì rú, kàdré kúlí sè yà, kó ngalè wárágá sè yà dhi.

¹⁶⁻¹⁷ Ama ki Mírì Yésu Krísto ni tǎndi ì Giká àma ki Atá be dhi ì kòtìmbà àmi ki togó, rinyí fezo àmi dré, mì kòkítswáró ngbú adrélé tà dóro 'o, adrézó kpà kúlí dóro ta. Tàko ko, Giká nda lè àma tò gò, tà adrézó àma ki tìmbà nyo dhi ni afèzo àma dré tǔmǎni tà mà dré adrézó mì bha ásà dhi be àyi togó tani sè dhi ni.

3

Pólò lizì Tèsalònìkèbhá ki ti, ì kàdréró tà zi Giká tí ì dré

¹ Kùdù ro dhi, àma ki adrúpi ì, mì kàdré tà zi Giká tí àma dré, Mírì ni kúlí kàdréró la'ulé lile drìdrì, ìndì mǒndí ì kàdréró kúlí nda ni no línđrì ro, ngóro tà nda dré adrélé àmi véna dhi tǐni.

² Mì kàdré kpà tà zi Giká tí, kǎpáro àma mǒndí kònzì adrèbhá ligílé í rú dhi ì drìgásé. Angyá ko, mǒndyá títi dhi ì kitswá Giká ni ka'í ko.

³ Di, Mírì kitswá ìna adrélé ka'ile togó wáyí sè. A ni àmi ki tìmbà àmi ki tà ka'ika'í na, adrézó àmi ki líkí Dhya kònzì ni tà sè.

⁴ Mà adré ka'íá Mírì na tǎle dhi, mì adré tà mà dré adrélé tǎle mì kò'o dhi ki 'o, ìndì mì ni go adrélé 'òá.

⁵ Mírì kàsé àmi ki togó ì vélé, mì kòníró Giká ni lèle bàti, adrézó kpà togó tsi, ngóro Krísto dré adrélé àmi ki fe 'òá dhi tǐni.

Azì 'òma Pólò àdhya tǐni dhi

⁶ Ama ki adrúpi ì, mà adré àmi ki kodzó Mírì Yésu Krísto ni rú sè: Mì kàdré ru su àmi ki adrúpi adrèbhá tòbvo ró, adrèbhá kpà tà mà dré tadhálé àmi dré dhi ki lebè ko dhi ìbe ko.

⁷ Àmi ki tǎndi mì nǐ tǎle dhi, lè mì kàdré tà 'o àmakya tǐni dhi be. Angyá ko, àma tá àmakya tòbvo ró àmi kǒfalé ko.

⁸ Mà nya tá kpà dhya àlo ni ngá angyá ko. Be ró dhi, mà 'o àmakya azí kòkóròko landèzo kítú be ìndì ngátsi be, àma ki tà kòlanzirò àmi ki àlo dri ko.

⁹ Tágba mà dré tà adrézó rinyí ìbe kitswázó ngá zi àmi tí bwa dhi, mà zi tá ngá àlo àmi tí ko, mì kàdréró tà no àma rú gò, adrézó 'òá àmakya tǐni.

¹⁰ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mà lazí tá tà àmi dri kònini: «Lè dhya adrélépi ázi le 'òle ko dhi kònya ngá ko.»*

¹¹ Mà adré tàá kònini tàko ko, mà adré yíá tàle dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì tayí àyi adrélé tòbvo ró. Ayi nda ì adré ázi 'o ko. Be ró dhi, ì adré àyikya tífilé móndí ki tà ì 'ásè.

¹² Mà adré di tà lazí mónyá làsú be kònini dhi ì dri, adrézó àyi ki kodzó Mírì Yésu Krísto ni rú sè: Ì kàdré ázi 'o togó be liri, adrézó àyi ki tàndi ki ngá nya kòdhya.

¹³ Di, àmi, àma ki adrúpi i, mì kòtayí àmi adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko.

¹⁴ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kúlí mà dré tísile wárágá kòndhi lèna dhi ki ka'í 'òle ko dhi, mì kònò akódhi nda dóro, adrézó ru su akódhi be ko, kanyò kò'oró akódhi be dhi bvó.

¹⁵ Di tágba kàdré kònini yà dhi, mì kònò akódhi àmi ki kàribhá ro ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya akódhi ni kodzó àmi ki adrúpi tìni.

Mòdo kùdù

¹⁶ Nyànomvá dhi, Mírì tà kìdrìkìdri líyì ro dhi ni tàndi kòfè tà kìdrìkìdri àmi dré lókyá wáyi ì sè, ìndì láti wáyi ì sè. Mírì kàdré tùmání àmi ìbe títì.

¹⁷ Ma, Pólò, má adré kúlí kòni ki tìsi àma tàndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmi dré. Má adré kúlí tìsi kònini àma wárágá títì ì 'ásè, tadházóá dhi, má tìsi ma.

¹⁸ Ama ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi ìbe títì!

* **3:10 3:10** A kònò 1 Tèsalònìkèbhá ì 4:11.

Wárágà Pólò dré tisile Tímòtéyò dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngile drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile Tímòtéyò dré dhi ni àlo 'i. Tímòtéyò nda tá kàdhúra àlo Yésu ni ka'ilepi, angálepi bvò Asiyà àdhya lésè dhi 'i. Akódhi ni andre tá Yúdà mvá Yésu ni ka'ilepi dhi 'i. Atá ni tá Giríkì 'i. Pólò kípè tá akódhi adrélé áyi atsiàmú ró, kàtsáró kpá áyi áziàmú ki àlo ró (Tà 'òle dhi i 16:1-3). Amvolásà dhi, Pólò bhà tá akódhi adrélé Èkèlézyà ni drì kòbhá ki àlo ró í bvò (2 Tímòtéyò 1:6).

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adrè Tímòtéyò ni kodzó adrélé tàmià dri mónyá adrèbhá tá Giká ni tà tadhá kinzò sè Èkèlézyà na dhi ki tà sè. Tàko ko, àyi nda ì adrè tá tròle títì tàko i rú, ìndì tábhí ki rú ki atìma rú, adrézó mónyá ka'ìbhá dhi ki 'o ru lanzí àyi kòfalésè (1:4; 4:7). Ì adrè tá kpá làmó mòmà logá, mányàngá àruka ki nyàma be móndí i dré (4:3). Rì ni, Pólò adrè tà lazì Tímòtéyò dri Èkèlézyà ni drì kòma ni tà sè, ìndì tà adrézó Èkèlézyà ni drì kòbhá ki kípè dhi ki tà sè. Na ni, Pólò adrè Tímòtéyò ni drì ta, akódhi kàdréró Yésu Krìsto ni màràbà dóro dhi ró, ìndì kàdréró mónyá Èkèlézyà le dhi ki drì ko dóro.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Èkèlézyà ni tà, ìndì Èkèlézyà ni drì kòbhá ki tà (1:3-3:16)
- 3) Tímòtéyò ni drì tàma Giká ni ázì 'òma ni tà sè dhi (4:1-6:21)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krìsto ni àpóstolò, má adrè wárágà kònìdhi ni tisì ma. Giká àma ki tidrìlépi dhi túmání Yésu Krìsto mà dré adrézó mì bha vélána dhi be dhi, ì bhà ma adrélé ázì nda ni 'o dhi àyi.

² Má adrè tisíà mì, Tímòtéyò, àma mvá bàti tà ka'ìka'ì na dhi dré. Giká àma ki Atá i àma ki Mírì Yésu Krìsto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani mí rú, ì kòbhà ámi kizà, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Pólò kodzó Tímòtéyò Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè

³ Ngóro má dré tá àmi kodzólé má dré tá adrèrà'a lìle Màkèdòníyà na dhi 'á dhi tìni dhi, mí kògò adrélé Efésò na, mí kòtáro móndí àruka adrèbhá Giká ni tà tadhá kinzò sè dhi ì dri dhi, ì kòtáyì tà nda ki tadhama.

⁴ Mí kòtà kpá àyi dré dhi, ì kòtáyì adrema tròle títì tàko i rú, ìndì tábhí ki rú ki atìma rú dhi. Angyá ko, tà nda kòdhi ì adrè káyi 'o apfòle móndí i kòfalé. Ì adrè àyikya móndí ki ledé Giká ni ázì bhàle àyi drìgá dhi ki 'o tà ka'ìka'ì sè dhi ko.

⁵ Má adrè tòlí kòdhi ni fe, móndí ì kàdréró ru le àyi kòfalésè be dhi bvò. Lèle nda adrè angálé togó lólo ìndì dóro, adrélépi tà ka'ì túrúpú sè ko dhi lésè.

⁶ Móndí àruka ì ku látì dóro nda 'àsè gò, ì dré àyi ki fèzo adrélé tà tàko ki títì àyi kòfalésè.

⁷ Àyi nda ì lè adrélé tátítrí kúlí tadhábhá i ró. Di, ì nì àyikya tà ì dré adrélé tadhálé dhi ki àndu ko, tágba ì dré adrézó tà nda ki tadhá rìnyí sè dhi.

⁸ Mà nì tàle dhi, tátítrí kúlí dóro dhi be, à kàdré tà 'o ngóro tátítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi tìni dhi.

⁹ Mà nì kpá tàle dhi, Giká bhà tátítrí kúlí mónyá gyágya dhi i dré ko dhi be. Be ró dhi, bhà ìna tátítrí kúlí nda mónyá adrèbhá tátítrí kúlí nda ni ño dhi i dré, túmání mónyá adrèbhá lìgìlé i rú dhi ìbe, mónyá adrèbhá àyi tà ga dhi ìbe, mónyá adrèbhá tàkonzi 'o dhi ìbe, mónyá adrèbhá tà lólo ató àyi pálé dhi ìbe, mónyá adrèbhá àyi lìndrì bha ko dhi ìbe, mónyá adrèbhá àyi ki tibhá ki tupfú dhi ìbe, mónyá adrèbhá móndí ki tupfú todràle dhi ìbe,

¹⁰ mónyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi ìbe, àgo adrèbhá ayilé àgo ìbe dhi ìbe, mónyá adrèbhá móndí ki lagí màràbà ro dhi ìbe, mónyá adrèbhá kinzò ta dhi ìbe, mónyá adrèbhá tà ta móndí i rú kinzò sè dhi ìbe, ìndì mónyá adrèbhá tà twá tadhálé tà gyágya rúsè dhi ki 'o dhi ìbe.

¹¹ Tà tadhálé gyágya nda adrè angálé Rúbí Tani mìlanzilanzì ro Giká rúku ró dhi dré bhàle má drìgá dhi lésè.

Giká ni togó tani bhàle Pólò rú dhi

¹² Má adré àwoyà ta àma ki Mírì Yésu Krísto dré, dré rìnyí afèle má dré adrézó àyí àzì 'o dhi sè. Akódhi nò tá ma ngóro mómí ì dré kitswálé ka'íle dhi ró gò, àma bhàzo adrélé àyí àzì 'o,

¹³ tágba atú dhi, má dré tá adrézó akódhi ni lodhá, adrézó akódhi ni mómnyá ki mǐ pfo, adrézó àyí ki 'o kònzì lavulé dhi. Di, Giká gò ìna àyí togó dóro tadhá má dré, má dré tá adrélé tà nda ki 'o tà nìma ko ìndì tà ka'íma ko na dhi sè.

¹⁴ Di àma ki Mírì bhà àyí togó tani kàdrì má rú gò, àma 'òzo gàle tà ka'íka'í sè bì, ìndì lèle sè bì Yésu Krísto na.

¹⁵ Kúlí kòni ì, kúlí bàti kitswálé ka'íle togó wáyi sè dhi 'i: Yésu Krísto alì bvò kòndhi lé kitswálé tàkònzìbhá ki tidrí dhi bvò. Ayi nda ì kòfalé dhi, ma tàkònzì líyí àyí títi dhi ki lavulépi dhi 'i.

¹⁶ Di, tà nda sè dhi, Giká bhà àma kizà, Yésu Krísto kòtadháro àyí togó vwàvwà ma tàkònzì 'òlepi lavulé nda rú, mómí tà nda ni nobhá dhi ì kòka'íro akódhi gò, lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzo.

¹⁷ Lindrì ì mǐlanzilanzì be dhi ì kàdré Giká dré kóná vèsè kólyá! Akódhi nda Opí kàdrì adrélépi kóná vèsè kólyá, kitswálépi dràle bwà ko, ìndì kitswálé nòle bwà ko dhi 'i. Akódhi Giká 'i kalóma. Kàdré kònzì!

¹⁸ Àma mvá Tímótéyò, má adré àmi kodzó ngóro atú pròfétà ì dré tà longólé àmi tà dri dhi tíni, mǐ kàdréro tròle tà longólé nda ì rú, adrézó àdzú tà ka'íka'í àdhya ni bhu dóro.

¹⁹ Mǐ kàdré kpà tròle àmi tà ka'íka'í rú, adrézó àmi togó líkí adrélé dóro. Mómí àruka ì bhe àyikya tà nda ì rìti gò, ì dré àyí ki tà ka'íka'í tayízó arilé, ngóro bwátú àruka ì dré adrélé arilé yìandre na dhi tíni.

²⁰ Ayi nda ì kòfalé dhi, Imènyò ì Alìgizàndrè be. Má tayí àyí nda ì Sàtánà drígá, ì kònzìro àyí ki tàkònzì gò, Giká ni lodhama tayízó be dhi bvò.

2

Tà zìma Giká tí mómnyá títi ì dré dhi

¹ Drìdrì dhi, má adré àma ki adrúpi ki kodzó, ì kàdréro tà zi Giká tí mómnyá títi ì dré, adrézó tongólé akódhi rú, adrézó kpà àwoyà ta akódhi dré àyí ki tà sè.

² Ì kàdré kpà tà zi Giká tí opí ì dré, ìndì mómnyá bhàle àyí drìle dhi ì dré, mà kàdréro tà 'o togó be lǐrì ìndì kàdrìkìdrì, adrézó tròle Giká ni tà rú, àma ki tà kàdréro lindrì be mómí ì mǐlèsè.

³ Tà nda kòdhi, tà dóro kitswálépi Giká àma ki tidrìlépi dhi mǐlèsè dhi 'i.

⁴ Akódhi adré leá dhi, mómnyá títi dhi ì kòkisúro lídrì kóná vèsè kólyá dhi, adrézó kpà tà bàti ni.

⁵ Tàko ko, Giká ngbà 'i àlo kwákwá. Dhya adrélépi àyí totó tà 'o mómí ki kòfalé 'á Giká be dhi kókpà àlo kwákwá. Akódhi nda Yésu Krísto atsálépi mómí ro dhi 'i.

⁶ Akódhi fè tá àyí tàndì ngóro làgí kàdrì fèle mómnyá títi dhi ki apázó tàkònzì lèsè dhi tíni. 'O tá tà nda lókyá kitswálépi dhi sè, tadházóá dhi, Giká adré leá dhi, mómnyá títi dhi ì kàdrì.

⁷ Tà nda sè dhi, Giká bhà ma adrélé àyí tà longólépi ró ìndì àpòstolò ro, má kàdréro tà bàti adrézó Krísto ni ka'í dhi ni tadhá mómnyá súrú twá ro dhi ì dré. Kòdhi má adré tà bàti ta kòdhya, má tà kinzó ko.

Ago ki tà tòkó ìbe Ekèlézyà na dhi

⁸ Má adré di leá dhi, àgo títi àrà títi ì 'àsè dhi ì kàdré tà zi Giká tí, adrézó drígá da kurú na akódhi véna togó lólo sè, togóaswa àko, ìndì káyi àko.

⁹ Má adré kpà leá dhi, tòkó ì kàdré kítá asó àyí rú tógýa sè, àyí ki làsú kàdréro dóro mómí ì mǐlèsè, ngóro dré kitswálé àyí ki lindrì sè dhi tíni. Ì kàdré àyí ki 'o avélé drìbhí títi sè yà, órò sè yà, màyìkà ì sè yà, kó ngalé kítá làgí ró dhi ì sè yà dhi ko.

¹⁰ Be ró dhi, ì kàdré àyí ki 'o avélé tà dóro ì dré adrélé 'òle dhi ì sè, ngóro dré kitswálé tòkó adrébhá tàá dhi ì adré tròle Giká ni tà rú dhi ì sè dhi tíni.

¹¹ Lè tòkó ì kàdré tà nda nìle togó be lǐrì ìndì ànzìmvá kya tíni.

¹² Má ka'í tòkó ì kàdré tà tadhá dhi ko, ìndì ì kàdré àgo ì drìle dhi ko. Di ì kàdré tà yi kǐrì.

¹³ Tàko ko, Giká bhà tá Adámá 'íká, gò dré gòzo Evà ni bha ndò.

¹⁴ Sàtánà líti tá kpà Adámá kòdhya ko. Be ró dhi, tòkó tayí ìna ì Sàtánà dré lítlé dhi ni gò, dré Giká ni tòlì nòzo.

¹⁵ Di, tágba dré adrézó kònzìni dhi, tòkó ki adrí ànzì ki tìma sè, ì kàdré tròle àyí ki tà ka'íka'í rú, lèle rú, tà lólo rú, ìndì tà 'òma tógýa sè dhi rú dhi.

3

Ekèlèzyà ni drì kobhá ki tà

¹ Kúlí kòni i, kúlí kitswálé ka'ile dhi 'i: Dhya ángùdhi adrélépi lovó íbe adrézó Ekèlèzyà ni drì kòlepi ró dhi, adré ázi dóro le 'òle dhi kòdhya.

² Di adré leá dhi, Ekèlèzyà ni drì kòlepi kàdré mómí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Akódhi kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kàdré mómí adrélépi áyi tà kisùle dhi ki líkí, adrélépi tà 'o tógýa sè, ìndì kitswálépi lindrì sè dhi 'i. Kàdré mómí adrélépi mómí ki ka'í dòle í véna togó dóro sè dhi 'i, ìndì mómí tà ñlèpi tadhálé dóro dhi 'i.

³ Kàdré wá tsìlepi ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì lawábhá ro ko. Be ró dhi, kàdré ína mómí adrélépi togó íbe yàya dhi 'i. Kàdré kpà láfa lovó bhàlepi ró ko.

⁴ Kòni adrélé mómí áyi tàndi ni dzó lé dhi ki drì ko dóro dhi be. Kòni kpà adrélé áyi ànzimvá ki líkí dóro, ì kàdré ró áyi kúlí yi lindrì sè.

⁵ Angýa ko, dhya àlo kòni mómí áyi tàndi ni dzó lé dhi ki drì kòle dóro ko dhi, a ni kitswá Ekèlèzyà Gíká àdhya ni líkí ngíni?

⁶ Lè akódhi kàdré mómí Yésu ni ka'ilepi tídhí ro dhi 'i ko, kàtsáro drìkàdrì ro gò, akódhi ni tábvó tázó Dzàboró àdhya tíni ko.

⁷ Lè akódhi ni tà kàdré dóro mómí ka'ibhá ko dhi ì mlèsè, à kòkitswáro tà kanyó ro dhi ni bha akódhi rú ko, kòla'iró kpà bá Dzàboró dré tapélé dhi sílé ko.

Ekèlèzyà ni tà líkíbhá ki tà

⁸ Kàdré Ekèlèzyà ni tà líkíbhá ki tà sè dhi, adré kpà leá dhi, áyi nda ì kàdré mómí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. I kàdré túrúpfúbhá ì ró ko, wá tsibhá ì ró ko, ìndì láfa ndabhá túrúpfú sè dhi ì ró ko.

⁹ Be ró dhi, ì kàdré àyikya tròle tà bàti lùzu ró ì dré ka'ile dhi rú togó lólo sè.

¹⁰ Lè à kàdré rè zyá áyi ki tabhì 'iká, di à kòkísú tà àlo áyi rú ko dhi, à kògòro áyi ki bha adrélé ázi 'o Ekèlèzyà ni tà líkíbhá ì ró ndò.

¹¹ Kàdré áyi ki tòkó ki tà sè dhi, adré kpà leá dhi, áyi nda ì kàdré mómí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. I kàdré mómí ki rú tabhá kònzì dhi ì ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya mómí adrèbhá áyi ki tà kisùle dhi ki líkí dhi 'i, ìndì mómí kitswálé ka'ile tà títi ì sè dhi 'i.

¹² Lè Ekèlèzyà ni tà líkílepi kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kòni adrélé áyi ànzimvá ki drì ko dóro, mómí títi áyi tàndi ni dzó lé dhi íbe dhi be.

¹³ Ekèlèzyà ni tà líkíbhá ì kàdré áyi ki ázi 'o dóro dhi, ì ni lindrì kisú mómí ì mlèsè ìndì Gíká mlèsè. I ni kpà adré áyi ki totó tàtá áyi ki tà ka'ika'í dri Yésu Kristo na.

Tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi

¹⁴ Má adré tà kòdhi ki tísi mí dré, gba má dré adrézó m̀i bha tsázo mí véna mbèlè dhi.

¹⁵ Di, má kòtigí tà dhi, mí ni n̄iá dhi, mómí Gíká ni sùrú ro dhi ì kàdré tà 'o áyi kòfalèsè ngíni ya dhi be. Sùrú nda, Ekèlèzyà Gíká lídrì ro dhi àdhya 'i, ìndì dzópá tà bàti dré adrézó áyi totó dríá dhi 'i.

¹⁶ Lè mómí títi dhi ì kòni tàle dhi, tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi tà kàdrì lavulè dhi 'i dhi be:

Kristo apfò tá mómí ro gò,

Tírí Lólo dré akódhi ni tadházó mómí gyágya ró.

Dré agázó ángéló ì mi gò,

à dré akódhi ni tà longózó sùrú títi ì 'ásè.

Mómí bvò dri dhi ì dré akódhi ni ka'izo gò,

Gíká dré akódhi ni dòzo mbàle m̀ilanzìlanzi na.

4

Tà tadhálé kinzò sè dhi ì

¹ Tírí Lólo adré tàá ngádra 'a dhi, lókyá kùdú sè dhi, mómí àruka ki áyi ki tà ka'ika'í tayí, adrézó tatsilé tírì adrèbhá mómí ki líti dhi ì vèsè, adrélé tròle tà tírì kònzì ì dré adrélé tadhálé dhi ì rú.

² Tà adrélé tadhálé lású be kònzì dhi ì adré apfòle kinzòbhá adrèbhá tà 'o túrúpfú sè dhi ì vélèsè. Áyi nda ì tayí áyi ki togó ablé ngóro aya bhàle kàle àtsí na dhi tíni gò, ì dré gòzo vélé áyi ki tàndi ki tàkònzì ni ko.

³ I adré lámó logá mómí ì dré, adrézó kpà mányàngá àruka ki nyàma logá áyi dré. Tákò Gíká bhà tá mányàngá nda mómí adrèbhá áyi ka'í, adrèbhá kpà tà bàti ni dhi ì dré nyàle àwoyá tàma sè.

⁴ Tàko ko, ngá títi Gíká dré bhàle dhi ì dóro. Adré di leá dhi, à kògá ngá nda ki àlo ko. A kàdré di be ngá títi dhi ki ka'í nyàle àwoyá sè.

⁵ Angyá ko, à adré ngá nda ki bha lólo Giká kandrà akódhi ni kúlí sè, ìndì tà zìma akódhi tí dhi sè.

Yésu Krísto ni àzì 'òlepi dóro dhi

⁶ Mí kòtadhá tà nda kòdhi ì àma ki adrúpi ì dré dhi, mí ni adré Yésu Krísto ni àzì 'òlepi dóro dhi ró. Mí ni kpà tadhá dhi, mí li'wá tà bàti mí dré ka'ìle dhi na, ìndì tà dóro tadhálé mí dré lebéle dhi na dre.

⁷ Mí kàdré títi tàko adrébhá líndrì fe Giká dré ko dhi ki ga rè. Mí kàdré mína ámi fe atsálé rìnyi ró adrema tròle Giká ni tà rú dhi sè.

⁸ Dhyá ki rúbhá fèma atsálé rìnyi ró dhi dóro tsà. Di, adrema tròle Giká ni tà rú dhi ìna dóro lavulé tà títi dhi ì sè. Tàko ko, dhyá adrelépi tròle Giká ni tà rú dhi kisé ìna tà Giká dré lazilé lídrì ándrò kòndhi ni tà sè dhi ì dre. A ni kókpà tà lazilé lídrì adrelépi alile dhi ni tà sè dhi ki kisé.

⁹ Kúlí kòdhi ì, kúlí bàti kítswálé ka'ìle togó wáyi sè dhi 'i.

¹⁰ Di ásà dhi, mà adré àzì kòkòróko 'o adrézó landèle, mà dré adrelé mì bha Giká lídrì ro dhi véna dhi sè. Akódhi nda dhyá adrelépi mómnyá títi dhi ki tídrí dhi 'i, lavulé dhi, dhyá adrelépi mómnyá adrébhá áyi ka'ì dhi ki tídrí dhi 'i.

¹¹ Lè mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá mómnyá ì dré, adrézó áyi ki kodzó adrelé tà nda ki 'o.

¹² Mí kòtayí mì dhyá àlo dré nòle mómnyá tàko ró ámi kàdhúra ni tà sè dhi ko. Di, mí kàdré mína tà dóro 'o, mómnyá ka'ìbhá dhi ì kàdréro tà no mí rú, adrézó 'òá mína tíni kúlí tàma na, atsimá na, lèle na, tà ka'ìka'ì na, ìndì tà lólo 'òma na.

¹³ Mí kàdré ámi fe adrelé Giká ni Kúlí na áyi kandrà, adrézó áyi ki kodzó, adrézó kpà áyi ki tadhá, tsalé lókyá má dré dra tsàzo dhi 'á.

¹⁴ Mí kòbhe tà tani Tírì Lólo dré fèle mí dré prófétà ki kúlí sè, bhàgo Èkèlézyà àdhyá ì dré drígá bhàrà'a mí dri dhi 'á dhi ko.

¹⁵ Mí kàdré ámi fe adrelé tà nda kòdhi ki 'o togó wáyi sè, mómnyá títi dhi ì kàdréro nòá dhi, mí adré líle drìdrì ámi tà ka'ìka'ì na dhi.

¹⁶ Mí kàdré sùle ámi tàndi rú, ìndì tà mí dré adrelé tadhálé dhi ì rú landè àko ró. Tàko ko, mí kàdré 'òá kònni dhi, mí ni ámi tàndi ni tídrí, adrézó kpà mómnyá adrébhá ámi yi dhi ki tídrí.

5

Tímòtéyò ni drì tàma mómnyá ka'ìbhá dhi ki tà sè dhi

¹ Mí kòtá tà màlìga ì dri kúlí aswaaswa sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína áyi ki kodzó ngóro ámi atá ì tíni. Mí kàdré kàdhúra ki 'o ngóro ámi adrúpi ì tíni.

² Mí kàdré kpà tòkò màlìga ki 'o ngóro ámi andre ì tíni, adrézó kyánzi ki 'o togó be lólo ngóro ámi amvúpi ì tíni.

Tàyítòkò ki tà

³ Lè mí kàdré tàyítòkò adrébhá mómnyá àko dhi ki líndrì bha, adrézó áyi ki líkì.

⁴ Di, tàyítòkò àlo dhi kàdré ìna ànzi ìbe yà, kó ngalé toyó ìbe yà dhi, lè àyi nda ì kònnì rè zyá adrelé tà 'o áyi ki tà ka'ìka'ì sè, adrézó áyi ki tàndi ki sùrú ki líkì, adrézó tà logó áyi ki tíbhá ì dré áyi ki tábhì ìbe, ngóro áyi nda ì dré tá 'òle áyi dré dhi tíni. Tàko ko, tà nda tà dóro kítswálépi Giká mùlèsè dhi 'i.

⁵ Tàyítòkò adrelépi kalóma bàti dhi adré áyi mì bha Giká véna, adrézó tà zi akódhi tí, adrézó tongólé rúa kíti be ìndì ngátsi be landè àko ró.

⁶ Di, tàyítòkò adrelépi tatsilé áyi tàndi ni lovó 'obe dhi drà ìna dre, tágba dré adrelépi lídrì ìbe dhi.

⁷ Mí kòlazí tà nda kòdhi ì mómnyá ka'ìbhá ì dri, à kòkíswáro tà kònni ta àmi ki àlo rú ko.

⁸ Dhyá àlo kàdré sùle áyi sùrú ì rú ko, lavulé dhi, mómnyá áyi tàndi ni dzó lé dhi ì rú ko dhi, akódhi nda gá áyi tà ka'ìka'ì dre. Akódhi kònni mómnyá ka'ìbhá ko dhi ki lavú.

⁹ Kítswázó tàyítòkò àlo dhi ni rú bha tàyítòkò àruka adrelé ledélé dhi kya ì kòfalé dhi bvó dhi, lè akódhi nda ni kóná kòlavú nyadhì-na, ìndì kàdré tòkò adrelépi tà agó àlo kwákwa dhi àdhyá 'i.*

¹⁰ Adré kpà léá dhi, tà akódhi dré 'òle dhi ì kàdré dóro mómnyá ì mùlèsè. Kòdhi adré tàá dhi, akódhi tòkò adrelépi tà áyi ànzimvá ki líkì dóro, adrelépi mómnyá ki ka'ì dóle ì véna togó dóro sè, adrelépi tà 'o mómnyá ka'ìbhá ì dré áyi ki màràbà tíni, adrelépi mómnyá kizá ro dhi ki ledé, adrelépi kpà áyi fe tà dóro ki kára títi dhi ki 'o dhi 'i.

* 5:9 5:9 A kítswá kpà kúlí tisile Gíríkì ti sè kònni ki ladzá kònni: «...kòlìkì ì ngbà 'i agó dré tá mòle dhi dré.»

¹¹ Di, kàdré ína tàyítòkò kyánzi ró dhi ki tà sè dhi, mí kòbhà àyi nda ki rú tàyítòkò àruka kya i kòfalé ko. Tàko ko, àyi ki lovó rùbhá àdhyà kòlavú àyi ki lovó adrézó tròle Krísto rú dhi dre dhi, i ni lèà gòle lámó na.

¹² Di i ni àyi ki tàndi ki 'o tàbvò tàle, i dré mònndrà i dré tá síle drìdrì dhi ni njòle dhi sè.

¹³ Kòdhi íbe dhi, i ni ru su adrélé tòbvo ró, adrélé tatsilé mónndí ki dzó i 'àsè. Ngbà 'í kòdhi ko, i ni kpà atsa tòkò adrèbhá tà tào ki ta, adrézó tifilé mónndí ki tà i 'àsè, adrézó kúlí kítswábhá tàle ko dhi ki ta dhi i ró.

¹⁴ Di ásà dhi, má adré tàyítòkò kyánzi ró dhi ki drì ta, i kògòró mòle, adrélé ànzi ti, adrézó àyi ki dzó ki tà líkí, i kòfèró láti àyi ki kàribhá dré àyi ki rú tazo kònze dhi ko.

¹⁵ Tàko ko, àyi ki àruka i ku láti dóro 'àsè gò, i dré dhèzo Sàtána bvò.

¹⁶ Di tòkò àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré tàyítòkò íbe àyi sùrú lé dhi, kàdré àyi ki ledé. Kòtayí àyi ki tà lanžile Ekèlézyà dri ko, Ekèlézyà kòkítswáró tàyítòkò adrèbhá kalóma bàti dhi ki ledé kòdhyà be dhi bvò.

Bhàgo ki tà

¹⁷ Kàdré bhàgo adrèbhá Ekèlézyà ni drì ko dóro dhi ki tà sè dhi, à kàdré àyi nda ki lindrì bha vèsè be rì. Lavulé dhi, à kàdré 'òá kònini àyi adrèbhá àyi ki fe adrélé Gíká ni kúlí longó, adrézó kpà akòdhi ni tà tadhá dhi i dré.

¹⁸ Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré taa dhi: «Tí dré adrèrà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko,» ìndì «Lè dhyà àzì 'òlepi dhi kònya àyi landè.»[†]

¹⁹ Mí kòyi tà adrélé tàle bhàgo àlo rú dhi ko, mónndí rì yà kó ngalè na yà tà nda ni nobhá mì sè dhi i kàdré taa àyi ko dhi.[‡]

²⁰ Dhyà àlo kàdré tàkònze 'o dhi, mí kòtadhá tàkònze nda drá mónnyá ka'ibhá títi dhi i kandrá, mónnyá àruka títi dhi i kàdrérogá ngá ro tàkònze 'òma sè.

²¹ Má adré àmi kodzó Gíká i kandrá, Yésu Krísto be, ìndì àngéló Gíká dré kípèle dhi íbe: Mí kàdré tà nda kòdhi ki 'o, adrézó mónndí ki no twátwa ko. Mí kàdré kpà mónndí kípèkípè ko.

²² Mí kòbhà drígá mónndí dri, akòdhi ni bhàzo twá Mírì ni àzì 'o dhi mbèlè ko. Mí kòfi kpà mónndí ki tàkònze na ko. Di, mí kàdré mína àmi tàndi ni líkí adrélé lólo.

²³ Àmi 'a ni tà sè, ìndì àmi rùbhá dré adrélé drà ro rà dhi sè dhi, mí kàdré ngbà 'í yì mvu kòdhyà ko. Mí kàdré kpà vínò mvu tsà be.

²⁴ A kítswá mónndí àruka ki tàkònze no ngádra 'á, àkò à tà rè àyi ki tàkònze nda ki tàbvò ko dhi 'á. Di, à ni kó mónndí àruka ki tàkònze no àmvolásà.

²⁵ Kókpa kòdhi tìni, à kítswá tà dóro mónndí i dré adrélé 'òle dhi ki no ngádra 'á. Ndìndì tà dóro adrélé nòle ngádra 'á ko dhi i kítswá àyi ki zu bwà ko.

6

Màràbà ki tà

¹ Kàdré mónnyá ka'ibhá adrèbhá màràbà ro dhi ki tà sè dhi, i kàdré àyi ki mírì ki no ngóro mónndí kítswábhá lindrì wáyi sè dhi i ró, à kòkítswáro tà ta kònze Gíká rú ko, ìndì tà mà dré adrélé tadhálé dhi i rú ko.

² Àyi ki mírì i kàdré mónndí ka'ibhá dhi 'i dhi, i kòtayí àyi nda ki lindrì bhàma, i dré adrélé àyi ki adrúpi 'i Krísto na dhi sè ko. Be ró dhi, i kàdré àyikya àzì 'o àyi dré dóro lavulé. Tàko ko, mírì i dré adrézó àzì 'o àyi dré nda i, mónnyá ka'ibhá i dré adrélé lèle tò dhi 'i. Mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá mónndí i dré kòdhyà, adrézó àyi ki kodzó adrélé tà nda ki 'o.

Gíká ni tà tadhama kinzò sè dhi, ìndì làfa lovó bhàma

³ Dhyà àlo kàdré Gíká ni tà tadhá kinzò sè, adrézó tròle àma ki Mírì Yésu Krísto ni kúlí bàti dhi i rú ko, adrézó kpà tròle tà tadhálé lindrì fèzo Gíká dré dhi i rú ko dhi,

⁴ dhyà nda mónndí drìkàdrì ro, tà nìlepi àlomvá ko dhi 'i. Akòdhi lovó kònze íbe adrézó tà kayí mónndí íbe kúlí ki tà dri. Tà nda kòdhi adré mónndí ki 'o adrélé lovó kònze bha àyi kòfalésè, adrézó lawàle, adrézó ru lodhá, adrézó ru no mì kònze sè,

⁵ adrézó kpà tà kayí àyi kòfalésè landè àko ró. Mónnyá làsù be kònini nda ki tà kisùkisù abíabí gò, i dré tà bàti tayízó. I adré kisúá dhi, adrema tròle Gíká ni tà rú dhi láti adrézó ngá kísú ásà dhi 'i.

⁶ Tà bàti ró dhi, mà kàdré tròle Gíká ni tà rú, adrézó lenzélé ngá mà dré adrézó àba dhi ki sè dhi, mà kísú àmakya ngá làgí be kàdrì dhi dre.

⁷ Tàko ko, mà atsa bvò kòndhí 'á drigálé sè. Mà ni kpà go pfòle 'àsà drigálé sè.

[†] 5:18 5:18 A kònd kpà Dùtèrònómè 25:4; 1 Kòrìtòbhá i 9:9; Mátáyò 10:10; Lùkà 10:7. [‡] 5:19 5:19 A kònd Dùtèrònómè 19:15.

⁸ Di mà kàdré ngá nyàlè dhi ìbe, adrézó kpà kítá asólé àma rú dhi ìbe dhi, mà ni lenzè ása.

⁹ Di, móndí adrèbhá láti nda atsázó ngábhá i ró dhi ì adrè àyikya dhèlè tà adrélépi móndí ki tabhì dhi na. I adrè kpà àyi ki 'o la'ìlè àyi ki lovó kònzì azaaza ró dhi i silé gò, lovó nda ì dré adrézó àyi ki dri lile àyi ki abiabi kisú dràdrà be.

¹⁰ Tàko ko, láfa lovó ìna tà kònzì ki kárá títi dhi ki kómvo 'i. Móndí àruka adrèbhá láfa lovó bha dhi ì tayi àyi lile vwàvwà ro àyi ki tà ka'ika'ì rúsè gò, ì dré adrézó kizà nya lavulè.

Timòtéyò ni drì tàmá

¹¹ Di, mi móndí Giká àdhya ró ni, mí kàdré mína lapalé tà nda kòdhi i silésè títi. Mí kàdré láti nda adrézó tà gyàgya 'o, adrézó tròlè Giká ni tà rú, adrézó Giká ni ka'ì togó wáyi sè, adrézó àmi lèlè tadhá, adrézó àmi togó tsi, adrézó kpà àmi togó yàya tadhá.

¹² Mí kàdré àdzú tà ka'ika'ì àdhya ni bhu dóro. Mí kòru lídrì kóná vèsè kólyá Giká dré àmi azizó kisúá dhi ngbí, ngóro mí dré tà mí dré ka'ìlè dhi ni longólé móndí bí dhi i kandrá dóro dhi tìni.

¹³ Má adrè àmi kodzó Giká adrélépi lídrì fe ngá títi i dré dhi mìlèsè, ìndì Yésu Kristo tà í dré ka'ìlè dhi ni longólépi Pòtíyò Pilátò kandrá dóro dhi mìlèsè, tàzoá dhi:

¹⁴ Mí kàdré tòlí fèlè mí dré kòdhi ki 'o togó lólo sè ìndì tà àko mí rú, tsàlè kítú àma ki Mírì Yésu Kristo dré dra agòzo dhi tú.

¹⁵ Giká ni Yésu Kristo nda ni 'o agòlè lókyá í dré bhàlè dhi sè dhi ni. Akódhi nda Giká rúku ró dhi 'i, Opí kàdrì àlo kwákwá dhi 'i, ópí títi dhi ki Opí 'i, ìndì mírì títi dhi ki Mírì 'i.

¹⁶ Akódhi dhya àlo kwákwá kítswálépi dràlè ko, ìndì adrélépi adrélé ngádra kítswázó tsàlè ànyi làgá bwà ko dhi na dhi 'i. Akódhi dhya móndí àlo dré nòlè rè ko, ìndì kítswalé nòlè bwà ko dhi 'i. Lindrì i rinyi be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Ngábhá ki tà

¹⁷ Kàdré móndíyá ka'ìbhá ngábhá ro bvò kònidhi lé dhi ki tà sè dhi, mí kàdré àyi nda ki kodzó, ì kàdrérò drìkàdrì ro ko. I kàdré kpà àyi ki mì bha ngá adrèbhá gile ko dhi i dri ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki mì bha Giká adrélépi ngá títi ki afè àma dré adrézó lenzélé ása dhi véna.

¹⁸ Mí kàdré tàá àyi dré dhi, ì kàdré tà dóro 'o, adrézó ngábhá i ró tà dóro nda ki 'òma sè. I kàdré kpà gánzi ró adrélé àyi ki ngá lanzi móndí i dré togó dóro sè.

¹⁹ I kàdré 'òá kònini dhi, ì ni ngá làgi be kàdrì kítswábhá akílè bwà ko dhi ki lokó àyi dré lókyá adrélépi alilè dhi sè, ì kòkisúró lídrì bàti dhi be dhi bvó.

Pólò ni kúlì kùdù

²⁰ Timòtéyò, mí kàdré tà Giká dré bhàlè mí drígá dhi ki líkí dóro. Mí kògà kúlì tàko adrèbhá lindrì fe Giká dré ko dhi i, tùmáni tà kinzò ro adrèbhá ligilé tà bàti rú dhi ìbe. A adrè tà nda ki zi «tà nini», di, tà nda i àyikya kinzò tà 'i.

²¹ Móndí àruka tabhá dhi ì kisú tà nini nda dre dhi, ì tayi àyi vwàlè àyi ki tà ka'ika'ì rúsè vwàvwà.

Giká ni togó tani kàdré àmi ìbe!

Wárágà Pólò dré tisìle Tímòtèyò dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Tímòtèyò dré dhi ni rì 'i. Wárágà kònìdhi lèna dhi, Pólò adrè Tímòtèyò, àyi àziàmu ro dhi ni tìmbà akódhi ni tà ka'ika'ì na. Adrè akódhi ni kodzó, kògòró adrélé Rúbí Tani longó, adrézó Giká ni tà tadhá, adrézó àzi bhàle í drígá dhi ni 'o kítswalé títì (2:2; 4:2, 5). Adrè kpà tàà dhi, Tímòtèyò kàdré kizà ka'ì nyàle ngóro sódá dóro Yésu Kristo àdhyà tìni (1:8; 2:3; 4:5).

Pólò adrè Tímòtèyò ni bí se, kàdréó àyi líkí kúlí tàko ìndì títì tàko kí tà sè, ìndì káyi azaaza adrèbhà mómí kí drì kizá dhi kí tà sè (2:14-18; 2:23; 4:4). Kàdré di be tròle Giká ni Kúlí rú, ìndì Giká ni tà tadhálé gyágya dhi í rú (1:13; 2:15; 3:14-17; 4:2).

Kùdù ro dhi, Pólò adrè tàà dhi, Tímòtèyò kàdré tà í dré nòle Pólò rú dhi kí lebe: tà dré tadhálé dhi í, akódhi ni atsimá, akódhi ni tà ka'ika'ì, akódhi ni togó vwàvwà, akódhi ni lèle, akódhi ni togó tsìma, tsàle kizá dré nyàle dhi í (1:13; 3:10-11).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi kí atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tímòtèyò ni kodzoma àzi bhàle akódhi drígá dhi ni 'o dhi (1:3-2:13)
- 3) Tímòtèyò ni drì tàma (2:14-4:5)
- 4) Tà nòle Pólò rú dhi í (4:6-18)
- 5) Mòdo kùdù (4:19-22)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Kristo ni àpóstolò, má adrè wárágà kònìdhi ni tisì ma. Giká bhà ma adrélé àpóstolò ro ngóro í dré lèle dhi tìni, má kàdréó lídrì dré lazìlé Yésu Kristo na dhi ni tà longó mómí í dré be dhi bvó.

² Má adrè tisíá mì, Tímòtèyò, àma mvá má dré lèle tò dhi dré. Giká àma kí Atá í àma kí Mírì Yésu Kristo be dhi í kòbhà àyi kí togó tani mí rú, ì kòbhà àmi kizá, ìndì í kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Pólò kodzó Tímòtèyò àzi bhàle akódhi drígá dhi ni 'o togó wáyi sè

³ Má adrè àwoyá ta Giká dré àmi tà sè. Giká nda Giká má dré adrézó tà ni ni 'o togó lólo sè ngóro àma tábhi í dré tá 'òle dhi tìni dhi 'i. Má dré adrèrè'a tà zi akódhi tí dhi 'á dhi, má adrè àmi tà kisú kítu be ìndì ngátsi be landè àko ró.

⁴ Má kàdré àmi mìnra ni tà kisú dhi, ma lovó íbe tò àmi nòzo, àma togó kògaró arí sè bí be dhi bvó.

⁵ Má nì tàle dhi, mí adrè Giká ni ka'ì togó wáyi sè dhi be, ngóro àmi dèdè Lówisì dré tá ka'ile drìdrì dhi tìni, ìndì àmi andre Yùnikè dré kpà ka'ile dhi tìni. Má adrè ka'íá dhi, mí kpà mína tà ka'ika'ì lāsú be àyikya tìni dhi íbe mí lèna.

⁶ Tà nda sè dhi, má adrè àmi kodzó, mí kògòró tà Giká dré bhàle mí lèna àyi togó tani sè, má dré drígá bhàrè'a mí dri dhi 'á dhi ni 'o atsálé àtsi ró.

⁷ Tàko ko, Tírì Giká dré bhàle àma lèna dhi adrè àma kí togó 'o adrélé tiri ró ko. Be ró dhi, Tírì nda adrè ina àma kí togó 'o gále rìnyí sè bí ìndì lèle sè bí. Adrè kpà àma kí 'o adrélé tà 'o tògyá sè.

⁸ Adrè di leá dhi, mí kàdré kanyò ro àma kí Mírì ni tà longoma sè ko. Mí kàdré kpà kanyò ro ma, akódhi ni mómí 'ile bádzo lé dhi ni tà sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína kizá ka'ì nyàle tùmáni má be Rúbí Tani ni tà sè, rìnyí Giká dré adrélé fèle dhi sè.

⁹ Giká nda tidrí àma, àma kí azízó adrélé mómnyá lólo ina í ró dhi nì. 'O tá tà nda kònìni tà dóro mà dré 'òle dhi í sè ko. Be ró dhi, 'o tá kònìni ngóro í dré kisùle 'òle kánó lèsè àyi togó tani sè dhi tìni. Bvò ni bhàma kandrá dhi, kisú tá àyi togó tani tadhálé àma dré Yésu Kristo na.

¹⁰ Di nyànomvá dhi, tadhá àyi togó tani nda àma dré Yésu Kristo àma kí tidrílépi dhi ni atsama sè dre. Akódhi nda 'o dràdrà ni rìnyí akílè gò, láti adrézó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú àsá dhi ni tadházó ngádra 'á Rúbí Tani sè.

¹¹ Rúbí Tani nda ni tà sè dhi, Giká bhà ma adrélé àyi tà longólépi ró, àpóstolò ro, ìndì àyi tà tadhálépi ró.

¹² Tà nda sè dhi, má adrè kizà nya kòdhi tìni. Dì, ma mána kanyò àko, má dré nìle má ka'í àdhi 'i ya dhi be dhi sè. Má adrè kpà ka'í dhi, akòdhi nda rìnyí íbe kitswázò tà í dré bhàle má drígrá dhi ní líkí tsàle kítú tàbvò tàzo dhi tú.*

¹³ Mí kàdré tà má dré tadhálé gyágya mí dré yìle dhi kí lebè kòdhya, adrézò tròle ámi tà ka'íka'í rú, ìndí lèle Yésu Krísto na dhi rú.

¹⁴ Mí kàdré tà dóro bhàle mí drígrá dhi ní líkí, Tírí Lólo adrélépi adrélé mí léna dhi ní rìnyí sè.

¹⁵ Ngóro mí dré nìle be dhi tìni dhi, mónnyá ka'íbhá títí angábhá bvò Asíyá àdhya lésè dhi í tayí ma adrélé kalóma. Ayí nda í kòfalé dhi, Figèlò í Erèmògenè be.

¹⁶ Dì, Mírì kòtadhá áyi togó dóro mónnyá títí Onèsifóro ní dzó na dhi í dré, dré áma togó tìndrìle rà dhi sè, ìndí dré tà adrélé kanyò ro áma nyírì kí tà sè ko dhi sè.

¹⁷ Lókýa akòdhi nda dré atsázò Rómà 'a dhi sè dhi, ndà tá ma lovò sè gò áma kisúzó.

¹⁸ Dì Mírì kòtadhá áyi togó dóro akòdhi dré kítú tàbvò tàzo dhi tú. Mí ní akòdhi ndà tá láti áma ledézò má dré tà adrèrà'a Efèsò na dhi 'á ngíni ya dhi be.

2

Sòdá dóro Yésu Krísto àdhya

¹ Dì áma mvá, mí kàdré rìnyí ró Gíká ní togó tani bhàle mí rú Yésu Krísto na dhi sè.

² Tà mí dré yìle má tí móndí bí dhi í kandrá dhi í, mí kàdré tà nda kí tadhá tayílé móndí mí dré kitswálé ka'íle dhi í dré, áyi nda í kòkitswáro kpà tà nda kí tadhá móndí àruka í dré be dhi bvò.

³ Mí kàdré kizà ka'í nyàle tùmání má be, ngóro sòdá dóro Yésu Krísto àdhya tìni.

⁴ Dhya adrélépi sòdá ázi 'o dhi adrè ína m̀ bhe tà bvò kòndi àdhya í dri ko, í kòkitswáro áyi kàdré áyi bhàlepi ázi nda mí dhi ní togó 'o kinílé be dhi bvò.

⁵ Kòdhi íbe dhi, dhya adrélépi angú ra dhi kitswá ína làgí kisú ko, kàdré angú nda ní ra ngóro angú ní tòlí dré adrélé tàle dhi tìni ko dhi.

⁶ Adrè kpà lèà dhi, dhya áyi fèlepi amvú 'a dhi kòkisú rè zyà lànyá lokólé drìdrì dhi ní.

⁷ Lè mí kàdré tà má dré adrélé tàle kòdhi kí kisú dóro gò, Mírì kòfèro mí dré tògyá tà nda kí àndu nizo títí.

⁸ Mí kàdré Yésu Krísto angálépi Dàwídí ní sùrú lésè, ngàlepi kpà dràdrà 'ásè dhi ní tà kisú kòdhya, ngóro Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi dré adrélé tàle dhi tìni.

⁹ Rúbí Tani nda ní tà sè dhi, má adrè kizà nya, tsàle byá áma 'írà'a nyírì sè drìkònzí líyí tìni dhi 'á. Dì, à kitswá Gíká ní kúlí 'i nyírì sè bwá ko.

¹⁰ Asà dhi, má adrè tà títí dhi kí mvo mónnyá Gíká dré zìle dhi kí tà sè, í kòkisúró kpà lídrì kóná vésè kólyá dhi mílanzilanzi be Yésu Krísto na be dhi bvò.

¹¹ Kúlí kòni í, kúlí kitswálé ka'íle dhi 'i:

Mà kòdrà tùmání Yésu be dhi,
mà ní kókpà adrè lídrì íbe tùmání akòdhi be.

¹² Mà kàdré togó tsì kizà na dhi,
mà ní kókpà òpì nya tùmání akòdhi be.

Mà kògà akòdhi dhi,
akòdhi ní kókpà áma kí ga.

¹³ Mà kàdré móndí kitswábhá adrélé ka'íle dhi 'i ko dhi,
akòdhi ngbú dhya kitswálépi adrélé ka'íle togó wáyi sè dhi 'i,
tàko ko, akòdhi kitswá ína áyi tàndi ní ga ko.

Gíká ní ázi 'òlepi dré kitswálé ka'íle dhi

¹⁴ Lè mí kàdré tà nda kòdhi kí 'o agálé mónnyá ka'íbhá dhi í léna. Mí kàdré kpà áyi kí kodzó Gíká kandrá, í kàdréóro tà kayí áyi kòfalésè kúlí kí tà dri ko. Tà kayikayi làsú be kònini dhi kitswá tà dóro 'o àlomvá ko. Be ró dhi, adrè ína mónnyá adrèbhá tà nda kí yi dhi kí drì kizá.

¹⁵ Mí kàdré tà títí dhi kí 'o kitswázò ámi fe Gíká dré ngóro móndí dré kitswálé ka'íle dhi ró. Mí kàdré kpà akòdhi ní ázi 'o kanyò àko, adrézò akòdhi ní kúlí tà bàti àdhya ní tadhá gyágya.

¹⁶ Mí kàdré kúlí tàko adrèbhá lídrì fe Gíká dré ko dhi kí ga. Tàko ko, mónnyá adrèbhá kúlí tà kònini dhi í adrè àyíkya vwàle Gíká ní tà rúsè vwàwvwa.

¹⁷ Ayí kí tà tadhálé dhi í adrè móndí kí 'o kònzí, ngóro làzi dré adrélé atsílé rúbhá nya dhi tìni. Ayí nda í kòfalé dhi, Ímènyàyo í Filètò be.

* **1:12 1:12** A kitswá kpà kúlí tisile Gírìkí tí sè kòni kí ladzá kònini: «...akòdhi nda rìnyí íbe kitswázò tà má dré bhàle í drígrá dhi ní líkí tsàle kítú tàbvò tàzo dhi tú.»

¹⁸ Ayi nda i ku láti tà bàti àdhyà 'àsè dre. Ƴ adré tàá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà lavú dre. Ƴ adré di mǒndí àruka kí tà ka'íka'í kizá àsà.

¹⁹ Tágba kònini dhi, dzópá Giká dré bhàle dhi adré ina áyi totó tātā. A tisi kúli kòni i dzópá nda rú kòdhyā: «Mírì nǐ mǒndyá adrébhá ina ró dhi i be,» * ìndì «Lè mǒndyá títi adrébhá tàá dhi, àyi mǒndí Mírì àdhyā 'i dhi, i kòtayí tà kònzì 'òma.»

²⁰ Dzó kàdrì dhi léna dhi, ngá ledélé órò sè ìndì àrezá sè dhi i be, tǔmǎní ngá ledélé fa sè ìndì kìnì sè dhi íbe. Ngá ledélé órò sè ìndì àrezá sè nda i ngá adrézó tà 'o àsà lindrì sè dhi 'i. Ngá àruka nda i kó ngá adrézó tà 'o àsà lindrì àko dhi 'i.

²¹ Dhya àngùdhi áyi temvélépi tàkonzì títi i lèsè dhi ni adré ngá adrézó tà 'o àsà lindrì sè dhi 'i. Akódhi nda fè i adrélé lólo Mírì dré kitswázó tà dóro 'o í sè. Akódhi gánzi ró tà dóro títi dhi kí 'o.

²² Lè mí kàdré lapálé lovó kònzì kàdhúra kya i silésè. Mí kàdré láti nda adrézó tà gyágya 'o, adrézó Giká ni ka'í togó wáyi sè, adrézó ámi lèle tadhá, adrézó tà kàdrìkàdrì bha mǒndí i kòfalé. Mí kàdré tà nda kí 'o tǔmǎní mǒndyá títi adrébhá liyílé Mírì rú togó lólo sè dhi íbe.

²³ Mí kàdré káyi azaaza ró ìndì tògyá àko dhi kí ga. Tàko ko, mí nǐ tàle dhi, tà nda i adré mǒndí kí 'o lawàle áyi kòfalésè dhi be.

²⁴ Adré làá dhi, màràbà Mírì àdhyā kàdré lawàle mǒndí íbe ko. Be ró dhi, kàdré ina áyi togó dóro tadhá mǒndyá títi i véna. Kòni adrélé tà tadhá dóro dhi be. Kàdré kpà tà mvo togó vwàvwà sè.

²⁵ Kàdré mǒndyá adrébhá ligílé í rú dhi kí lotó togó yàya sè. Adhi nǐ nǐ, Giká ni láti fe áyi dré áyi kí togó ladzázó gò, tà bàti nizo dhi.

²⁶ Ƴ kò'o kònini dhi, i ni go tà ni kisùle dóro gò, i dré lapázó bá Dzàborò dré tapélé áyi dré dhi silésè. Angyá ko, akódhi nda ru tà áyi, áyi kí 'òzo tà í dré lèle i kò'o dhi kí 'o.

3

Tà lókyá kùdù àdhyā i

¹ Lè mí kòni tà kòndhi dóro: Lókyá kùdù sè dhi, tà kòkóròko lavulé dhi kí dra atsa.

² Tàko ko, mǒndí kí adré áyi kí tàndi kí le kòdhyā. Ƴ ni adré làfa lovó bha, adrézó áyi kí afá, adrélé drìkàdrì ro. Ƴ ni adré Giká ni lodhá, adrézó ligílé áyi kí tibhá i rú, adrézó àwòyá nǐ tàle ko, adrézó tà lólo ató áyi palé.

³ Ƴ ni adré lèle àko, adrézó mǒndí kí tàkonzì tri ko, adrézó mǒndí kí rú ta kònzì. Ƴ kitswá áyi kí tàndi kí lovó mvo ko, adrézó tà 'o kà'wá àtrá kya tìni, adrézó tà dóro ga.

⁴ Ƴ ni adré mǒndí kí lefè kàribhá i drígá, adrézó tà 'o swá ro, adrézó áyi kí tà bha kuru, adrézó áyi kí tàndi kí lovó le Giká ni lavú.

⁵ Ƴ ni su ngóro mǒndí adrébhá tròle Giká ni tà rú dhi i tìni. Di, i ni àyikya Giká ni rǐnyí gágà. Mí kàdré di ru su mǒndyá lāsú be kònzì dhi íbe ko.

⁶ Ayi nda kí àruka i adré tífilé dzó i 'àsè túrúpfú sè, adrélé tòkó kitswálé litílé mbèlè dhi kí lití. Tàko ko, tòkó nda i ga àyikya tàkonzì sè bí gò, i dré adrézó tatsilé lovó kònzì twátwa dhi kí 'obe.

⁷ Ƴ adré ngbú tà nda nǐle, di, i kitswá àyikya tà bàti ni ka'íle bwá ko.

⁸ Mǒndyá nda i adré ligílé tà bàti rú, ngóro Yánè i Yàmbéré be dhi i dré tá ligílé Mósé rú dhi tìni.* Ayi kí tà kisùkisù abíabí gò, áyi kí tà ka'íka'í dré atszó tà tàko ró.

⁹ Di, i kitswá àyikya gòle lile drìdrì ko. Tàko ko, à ni áyi kí azaaza no ngádra 'á, ngóro Yánè kya Yàmbéré be dhi tìni.

Tímótéyò ni drì tàma

¹⁰ Di, mí ró dhi, mí lebè mána ma, tà má dré tadhálé dhi kí nizo dóro dre. Mí nǐ kpà áma atsimá, tà má dré lèle 'òle dhi, áma tà ka'íka'í, áma togó vwàvwà, áma lèle, áma togó tsìma,

¹¹ áma mǐ pfòma, ìndì kizá títi má dré nyàle dhi i be. Mí nǐ kpà tà atsbhá má rú gò áma mǐ pfòzo Atiyòkiyá na, Ikòniyò na, ìndì Lisítrà na dhi i be. Di, Mírì apá ina ma tà títi nda i lèsè.†

¹² Tà bàti ró dhi, à ni mǒndyá títi adrébhá làá tròle Giká ni tà rú Yésu Krísto na dhi kí mǐ pfo.

¹³ Di, mǒndyá kònzì adrébhá mǒndí kí lití dhi kí adré velé tàkonzì 'o lizo ába drìdrì. Ƴ ni adré mǒndí kí lití, adrézó kpà áyi kí tayí adrélé litílé.

* 2:19 2:19 A kòno Ngá nàma 16:5.

* 3:8 3:8 «Yánè i Yàmbéré be» kòni i rú Yúdà ànzi i dré tá fèle Ezèpétò ni

kòdzógó i dré dhi 'i. A kòno Pfòma 7:11, 22. † 3:11 3:11 A kòno Tà 'òle dhi i 13; 14.

¹⁴ Di, mi ró dhi, mí kàdré mína tròlè tà mí dré yìlè gò ka'izoá bàti dhi i rú. Tàko ko, mí nì, mí yi tá tà nda i àdhibhá i tí ya dhi be.

¹⁵ Kòdhi íbe dhi, kídhólé àmi anzi lésè dhi, mí nì Gíká ni Kúlí lólo dhi dóro. Kúlí nda ni kítswá tògyá fe mí dré adrízó ásà, mí dré Yésu Krísto ni ka'ile dhi sè.

¹⁶ Tàko ko, tà títi tisìlè Gíká ni Kúlí na dhi i apfò akódhi ni tàndi sílèsè. Tà tisìlè nda i dóro adrézó móndí ki tadhá, adrézó àyi ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó, adrézó àyi ki kodzó adrélé atsílè tà gyágya na,

¹⁷ mónnyá Gíká àdhya i kòkítswáro títi, adrélé kpà gànzi ró tà dóro títi dhi ki 'o.

4

¹ Má adré àmi kodzó Gíká mìlèsè ìndi Yésu Krísto mìlèsè. Yésu nda dhya dra mónnyá títi lídrì ro ìndi drábhá dre dhi ki tàbvó tàlepi, í dré dra agóra àyi Opì na dhi 'á dhi 'í.

² Mí kàdré Gíká ni kúlí longó móndí i dré, kàdré gba lókyá dóro sè yà, kó ngalè lókyá kònzì sè yà dhi. Mí kàdré móndí ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó, adrézó àyi ki kodzó togó vwàvwa sè ìndi tà tadhálè gyágya dhi i sè.

³ Tàko ko, lókyá adrélépi alilè dhi sè dhi, móndí ki Gíká ni tà tadhálè gyágya dhi ki ga. Ý ni tà tadhábhá bí dhi ki kimó àyi làgàsè, adrélé tà ì dré adrélé lèlè yìlè dhi ki tadhá, ì kòkítswáro àyi ki tàndi ki lovó 'o be dhi bvó.

⁴ Ý kítswá àyi ki bíbhálè ga tà bàti véna ko. Be ró dhi, ì ni àyikya àyi ki bíbhálè ga títi tàko i véna.

⁵ Di, mí ró dhi, mí kàdré mína àmi tà kisùlè dhi ki líkí tà títi i sè. Mí kàdré kízá ka'í nyàlè, adrézó Rúbí Tani longó, adrézó àzi Gíká dré bhàlè mí drígá dhi ni 'o kítswálé títi.

⁶ Tàko ko, ma ró dhi, má fè àma lídrì wáyi Gíká dré mòbòmà ro dre. Lókyá má dré dra lízo dhi atsá kpà ànyi dre.

⁷ Má bhu mána ádzú dóro, angú ràzo tsàlè kùdù ni na dre. Má su àma tà ka'ika'í rú.

⁸ Di nyànomvá dhi, à zù kulá tà gyágya àdhya adrélé àma letè. Di Mírì dra móndí ki tàbvó tàlepi gyágya dhi ni kulá nda ni afè má dré, kítu tàbvó tàzo dhi tú dhi nì. A kítswá feá ngbà 'í má dré kalóma ko. A ni kòkpà feá mónnyá títi adrebhá àyi agòma letè lovó sè dhi i dré.

Pòlò ni kúlí kùdù

⁹ Mí kò'o tà títi dhi i alizo má vélé mbèlè.

¹⁰ Tàko ko, Démà lè tá ina tà bvó kòndi àdhya i tò gò, àma tayízó adrélé kalóma, lízo Tèsalònìkè na. Kùrèsékè lè ina Gàlàtíya na, ìndi Tító lè ina Dàlàmatíya na.

¹¹ Tayí ngbà 'í Lúkà kònwa má làga kòdhya. Di mí kàdrì Márokò alizo akódhi be. Tàko ko, akódhi nda ni kítswá drígá bha má vélé àzi sè.

¹² Má mù Tíkìkò Efèsò na.

¹³ Mí dré adrérà'a 'òlè alilè dhi 'á dhi, mí kàdó kotì má dré tayílè Kàrùpò véna Trówa na dhi alizo ába be. Mí kàli kpà àma búkù íbe, lavulè dhi, búkù kíni sè dhi i.

¹⁴ Alìgizàndrè adrélépi tóká líyì ro dhi 'o ma kònzì lavulè. Mírì ni tà logó akódhi dré tà dré 'òlè dhi i tí dhi nì.

¹⁵ Mí kòlíkí mína ni akódhi sè. Angyá ko, akódhi lígì àma íbe kúlí mà dré adrélé longólè dhi ki tà sè tà tàndi ró.

¹⁶ A dré tá adrérà'a àma tàbvó ta vèsè ni àlo sè dhi 'á dhi, dhya àlo alilèpi àyi totó má làga dhi tà yókkódhó. Mónnyá títi dhi i tayí ma adrélé kalóma. Gíká kòbhà tà nda àyi rú ko!

¹⁷ Di, Mírì totó tá ina i má làga rìnyí afè má dré àyi kúlí longózo ngádra 'á dhi nì, mónnyá títi sùrú twá ro dhi i kòyiró be dhi bvó. Di Gíká apá ma kàmì sílèsè nì.

¹⁸ Bàti, Mírì ni àma apá tà kònzì títi 'òlè má rú dhi i lésè gò, àma 'òzo file líná àyi Opì bhù àdhya léna. Rúku kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònni.

Mòdo kùdù

¹⁹ Mí fè mòdo Pírìsiká i dré Akilá be, ìndi mónnyá títi Onèsifórò ni dzó na dhi íbe.

²⁰ Erástò gò adrélé Kòrìtò na. Má tayí Tròfìmò drà ro Mìlètò na.

²¹ Mí 'o tà títi dhi i alizo kònwa lókyá kidhì àdhya kandrá.

²² Yùbùlò ì fè mòdo mí dré tùmáni Púdè, Línò, Kálàwùdíyá, ìndi àma ki adrùpi títi dhi íbe.

²² Mírì kàdré tùmáni mí be! Akódhi ni togó tani kàdré àmi íbe títi!

Wárágà Pólò dré tisile Títò dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile Títò dré dhi 'i. Títò nda tá móndí Yúdà mvá ro ko Yésu ni ka'ilepi gò, dré atsázó Pólò ni áziámu ki àlo ró dhi 'i (Galátíyabhá i 2:1-3). Pólò tayí tá akódhi turù Kùrètè àdhya na, kònòró Ekèlèzyà ki tà, bhàgo ki tobhàzo Ekèlèzyà bhàandre títi i 'àsè dhi i drìle (1:5).

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adrè tà lazí Títò dri tà adrèzó Ekèlèzyà ni drì kòbhá ki kípè dhi ki tà sè (1:5-16). Tàko ko, móndí bí Ekèlèzyà Kùrètè àdhya na dhi ki tà tá dóro ko. Rì ni, Pólò adrè Títò ni drì ta, tà kitswábhá dré tadhálé móndí twátwa Ekèlèzyà na dhi i dré dhi ki tà sè: àgo màlìga i, tókò màlìga (kitswábhá kpà kyánzi ki tadhá dhi i), kàdhúra i, ìndì màràbà i (2:1-15). Na ni, Pólò adrè mónnyá ka'ìbhá dhi ì kàdré atsilé ngìni ya dhi ni tà tadhá Títò dré (3:1-11). Ayi nda ì kàdré tà kàdrìkàdrì bha móndí i kòfalé, adrèzó tà kitswábhá móndí ki 'o ru lanzi dhi ki ga.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-4)
- 2) Ekèlèzyà ni drì kòbhá ki tà (1:5-16)
- 3) Tà kitswábhá tadhálé móndí twátwa Ekèlèzyà na dhi i dré dhi i (2:1-15)
- 4) Mónnyá ka'ìbhá dhi ki atìma (3:1-11)
- 5) Pólò ni kúlì kùdù (3:12-15)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Giká ni màràbà, ìndì Yésu Kristo ni àpòstolò, má adrè wárágà kònìdhi ni tisi ma. Giká bhà ma adrélé ázi nda ni 'o, mónnyá í dré zìle dhi ì kòka'ìró Yésu Kristo, tà bàti nìzo gò, adrèzó tròle Giká ni tà rú,

² ì kàdré ró mì bha lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó. Giká kitswálepì kinzò ta ko dhi lazí tà lídrì nda ni tà drìdrì bvò ni bhàma kandrà.

³ Dì lókyá dré tá bhàle dhi kòkìswá dre dhi, Giká àma ki tidrìlepì nda dré áyi kúlì 'òzo apfòle ngádra 'á. Tàko ko, bhà áyi kúlì nda ni longoma ni tà má drìgá, má kòlongóro ngóro dré tá tàle má kò'o dhi tìni.

⁴ Má adrè wárágà kònìdhi ni tisi mi, Títò, àma mvá bàti àma ki tà ka'ìka'ì na dhi dré. Giká àma ki Atá i Yésu Kristo àma ki tidrìlepì dhi be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani mí rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Ázi fèle Títò dré 'òle turù Kùrètè àdhya na dhi

⁵ Má tayí tá mi adrélé Kùrètè na, mí kòledé ró tà kitswábhá rè ko dhi i títi, bhàgo ki tobhàzo Ekèlèzyà bhàandre àlo àlo títi dhi i 'àsè dhi i drìle, ngóro má dré tá lazíle mí dri dhi tìni.

⁶ Adrè léá dhi, bhàgo kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Kàdré agó tókò ìbe àlo kwákwá dhi 'i. Akódhi ni ànzi ì kàdré móndí Yésu ni ka'ìbhá dhi 'i. Í kàdré kpà tà kitswázó àyi ki asikì àsà dhi àko àyi rú, kàdré tà swà 'òma ni tà sè yà, kó ngalè móndí ki kúlì gàma ni tà sè yà dhi.

⁷ Adrè léá dhi, Ekèlèzyà ni drì kòlepì kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Tàko ko, à adrè Giká ni ázi bha akódhi drìgá kòdhya. Akódhi kàdré drìkàdrì ro ko, kòmbà ro ko, wá tsìlepì ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì láfa ndàlepì turúpú sè dhi ró ko.

⁸ Be ró dhi, kàdré ìna móndí adrélépi móndí ki ka'ì dòle i véna togó dóro sè, adrélépi tà dóro le, adrélépi tà 'o tògyá sè, adrélépi gyágya ìndì lólo, ìndì adrélépi áyi tàndì ni lovó mvo dhi 'i.

⁹ Kàdré tròle gígì ro kúlì bàti tadhálé í dré dhi i rú, í kòkìswá ró móndí ki kodzó tà adrélé tadhálé gyágya dhi i sè, kitswázó kpà móndí adrèbhá ligílè tà nda i rú dhi ki tàkonzi tadhá àyi dré.

¹⁰ Tàko ko, móndí adrèbhá ligílè, adrèbhá tà tàko ki ta, adrèbhá kpà móndí ki lití dhi i bí. Lavúlè dhi, àyi Yúdà ànzi i kòfalé.

¹¹ Adrè léá dhi, à kàtsú àyi ki tí. Angyá ko, ì adrè àyikya tà kitswábhá tadhálé ko dhi ki tadhá kòdhya, kitswázó láfa kisú turúpú sè dhi bvò. Í adrè dì móndí dzó àruka i 'àsè dhi ki drì kizá títi.

¹² Ayi ki tàndì ki pròfètá ki àlo tà dhi: «Kùrètèbhá i ngbú àyikya kinzòbhá 'i, kà'wá àtrá kónzi dhi 'i, ìndì kòvongbolobhá tòbvo ró dhi 'i.»

¹³ Tà tàle àyi rú nda kòdhi tà bàti 'i. Asà dhi, mí kàdré àyi ki tàkonzì tadhá àyi dré ngádra 'á, ì kàdréro àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ika'í na be dhi bvò.

¹⁴ Lè ì kògò adrélé tròle títí tàko Yúdà ànzi kya i rú ko, ìndì tólí mónnyá tà bàti gabhá rè dhi kya i rú ko.

¹⁵ Mónnyá adrébhá togó ìbe lólo dhi i dré dhi, ngá títí dhi i lólo. Di, mónnyá tà ka'ika'í àko adrébhá togó ìbe ndì ró dhi i dré dhi, ngá títí dhi i ndì ró. Angyá ko, ì tayí àyikya àyi ki togó atsálé ndì ró àyi ki tà kisùkisù be.

¹⁶ Mónnyá lasú be kònni nda ì adrè taa dhi, ì nǎ Giká be. Di, ì adrè àyikya akódhi ni ga tà títí ì dré adrélé 'òle dhi i sè. Ayi nda ì mónnyá adrélé gale gágà dhi 'i. Ayi mónnyá adrébhá ligílé, ìndì kitswábhá tà dóro 'o bwà ko dhi 'i.

2

Tà kitswábhá tadhále móní twátwa Ekèlézyà na dhi i dré dhi i

¹ Di, mí ró dhi, mí kàdré mína tà tadhá ngóro dré kitswálé Giká ni tà adrélé tadhále gyágya dhi sè dhi tìni.

² Mí kàdré àgo màliga ki tadhá, ì kàdréro àyi ki tà kisùle dhi ki líkí, adréro tà 'o tògyá sè, ì kòkitswáro lindrì sè. Ì kàdré àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ika'í na, àyi ki lèle na, ìndì àyi ki togó tsìma na.

³ Kàdré tòkó màliga ki tà sè dhi, mí kàdré kpà àyi ki tadhá, ì kàdréro atsilé ngóro móní àyi ki febhá adrélé lólo Giká dré dhi i tìni. Ì kàdré móní ki rú ta kònzì ko. Ì kòtayí kpà àyi atsálé wá ni màràbà i ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya tà dóro tadhá kòdha.

⁴ Asà dhi, ì ni kitswá kyánzi ki tadhá, ì kàdréro àyi ki àgo ki le àyi ki ànzimvá ìbe,

⁵ adréro tà 'o tògyá sè, adréro togó ìbe lólo ìndì dóro, adréro àyi ki dzò ki tà líkí, adréro drì asó àyi ki àgo i kandrà, à kòkitswáro tà ta kònzì Giká ni kúlí rú àyi ki tà sè ko.

⁶ Kàdré kàdhúra ki tà sè dhi, mí kàdré kpà àyi ki kodzó, ì kàdréro tà 'o tògyá sè.

⁷ Mí ró dhi, mí kàdré tà dóro 'o tà títí i sè, ì kàdréro tà nda ki no mí rú, adréro 'òá mína tìni. Mí kàdré tà mí dré adrélé tadhále dhi ki líkí, kàdréro tà bàti ró kitswálé lindrì sè.

⁸ Mí kàdré kpà kúlí ta gyágya, à kòkitswáro kúlí nda ki kayí ko, ámi kàribhá ì kàdréro kanyò ro, ì dré adrélé tà kònzì àko tàle àma rú dhi sè.

⁹ Kàdré màràbà ki tà sè dhi, mí kàdré àyi ki kodzó, ì kàdréro drì asó àyi ki mírì i kandrà tà títí i sè, àyi ki tà kàdréro dóro àyi ki mírì nda i mìlèsè. Ì kàdré kúlí tokó àyi tí ko.

¹⁰ Ì kàdré kpà àyi ki ngá kugù àlomvá ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki tàndi ki tadhá ngóro móní kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi i ró, ì kàdréro Giká àma ki tidrílépi dhi ni tà adrélé tadhále dhi ki 'o adrélé lindrì ro tà títí i sè.

¹¹ Tàko ko, Giká tadhá àyi togó tani kitswázó mónnyá títí dhi ki tidrí dhi dre.

¹² Akódhi ni togó tani nda sè dhi, adrè àma ki tadhá atsimá twá àyi tà rúsè dhi ni ga, lovó kònzì bvò kòndi àdha ki 'òma be, mà kàdréro atsilé tògyá sè, adrélé tà gyágya 'o, adréro tròle Giká ni tà rú lókyá àndró kòndhi sè.

¹³ Mà adrè 'òá kònni, adréro mǎ bha arí be, adréro Yésu Kristo, àma ki Giká kàdrì ìndì àma ki tidrílépi dhi ni agòma mìlanzìlanzi ro dhi ni letè.

¹⁴ Akódhi nda fè àyi tàndi àma ki tà sè, kitswálé àma ki apá tàkonzì títí i lésè, ìndì kitswálé àma ki temvé adrélé mónnyá lólo ìna i ró, mà kàdréro àtsi ró adrélé tà dóro 'o.

¹⁵ Mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá móní ì dré kòdha, adréro àyi ki kodzó, adréro àyi ki lotó rinyí wáyi fèle mí dré dhi sè. Mí kòtayí mì dha àlo dré ayizèle ko.

3

Mónnyá ka'ìbhá dhi ki atsimá

¹ Lè mí kògò adrélé taa mónnyá ka'ìbhá i dré dhi, ì kàdré àyi ki bha àyi ki ópí i zàle, ìndì dha bhàle àyi drìle dhi i zàle. Ì kàdré àyi nda ki kúlí yí, adréro gánzi ró tà dóro títí dhi ki 'o.

² Ì kòtà dha àlo ni rú kònzì ko. Ì kòlawà kpà móní ìbe ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki togó dóro ìndì yàya tadhá mónnyá títí i véna.

³ Tàko ko, wáláká dhi, àma tá kòkpà móní azaaza ligìbhá Giká rú, àyi ki tayìbhá litilé dhi 'i. Àma tá màràbà àma ki lovó kònzì kya, ìndì lovó twátwa bvò àdha kya 'i. Mà adrè tá tatsilé tà kònzì 'obe, lovó kònzì bhabe, ìndì togó kònzì bhabe àma kòfalèsè. Móní àruka ì adrè tá kpà togó kònzì bha àma rú.

⁴ Di, Giká àma ki tidrílépi dhi tadhá tá ìna àyi togó dóro àyi lèle be àma dré gò,

⁵ Àma ki tidrízó. Tidrí tá àma tà gyăgya mà dré 'òle dhi i sè ko. Be ró dhi, tidrí ína àma í dré àma ki kizà lèlè bhàle dhi sè. Tàko ko, dzì tá àma àma ki tàkonzì lésè, àma ki tìzo tódhyá, lídrì tídhí ro dhi nì afèzo àma dré Tírí Lólo nì rǐnyí sè.

⁶ Dré Tírí Lólo nda nì kutúzó gāle àma léna bí Yésu Krísto àma ki tidrílépi dhi sè,

⁷ kítswálé àma í dré bhàle gyăgya áyi togó tani sè dhi i, mà kòkisúró lídrì kóná vésè kólyá dhi tàyilé ro, adrézó àma ki mǐ bha ásà.

⁸ Kúlí kòdhi i, kúlí kítswálé ka'ile dhi 'i. Má adré di léá dhi, mí kàdré tà kòdhi ki tadhá ngádra 'á, móndyá Giká nì ka'ibhá dhi ì kàdréro àyi ki fe adrélé tà dóro 'o. Tà nda i tà dóro lavúlé kítswábhá móndyá títi dhi ki ledé dhi 'i.

⁹ Di, mí kàdré mína káyi azaaza dhi ki ga, tábhí ki rú ki atíma íbe, lawà íbe, ìndì tà kayima tátírí kúlí nì tà dri dhi be. Tàko ko, tà nda kòdhi i tà tàko kítswábhá móndí ki ledé bwà ko dhi 'i.

¹⁰ Dhya àlo kàdré móndí ki 'o ru lanzí dhi, lè mí kòkodzó akódhi nda vésè àlo tsàle vésè rǐ. Kóyi ko dhi, mí kótayí akódhi.

¹¹ Mí nǐ tàle dhi, dhya làsú be kònìni dhi tayí áyi tà kisúkisù abíle dre dhi be. Tàkonzì dré adrélé 'òle dhi i sè dhi, adré tà bhà áyi tàndi dri.

Pólò nì kúlí kùdù

¹² Má nì Arètémá 'i yà kó ngalè Tikíkò 'i yà dhi nì mu mí véna. Áyi nda ki àlo kòtsa dre dhi, mí kò'o tà títi dhi i lizo àma kisé Níkòpòli na. Tàko ko, má nò dóro nì, má dré lókyá kídhi àdhyà nì letèle lavúlé kònàle dhi.

¹³ Mí kò'o tà títi dhi i Zénà tólí tà 'òlepi dhi ki ledézó Apólò be lile àyi ki atsí na, ngá àlo kòpirò àyi látí na ko.

¹⁴ Lè àma ki móndyá ì kònì àyi ki fèle adrélé tà dóro 'o, ì kòkítswáro ngá fe móndyá adrébhá lovò nì íbe dhi i dré, adrézó kpà lò'wa dóro 'a bí.

¹⁵ Móndyá títi mà dré adrézó àyi íbe kònwa dhi ì fè mòdo mí dré. Mí kòfè kpà mòdo móndyá ka'ibhá títi adrébhá àma ki le dhi i dré.

Giká nì togó tani kàdré àmi íbe títi!

Wárágà Pólò dré tisile Fìlèmonà dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile Fìlèmonà dré dhi 'i. Fìlèmonà nda tá mómí kàdrì Yésu ni ka'ilepi, adrélépi Ekèlézyà Kòlòsáyì àdhya na dhi 'i. Akódhi tá màràbà àlo rú be Onèsimò dhi íbe. Onèsimò nda lapá tá Fìlèmonà drígàsè lile ru kisú Pólò be bádzo na. Di Pólò dré akódhi ni togó asézó Yésu ni ka'ì gò, dré kisúzoá dóro ni, í dré akódhi ni logólé líyí ni véna dhi.

Pólò adré di wárágà kònìdhi ni tisì Fìlèmonà ni ti lizízo, kòtrìró áyì màràbà nda ni tàkonzi, akódhi ni ka'izo dòle ngóro áyì adrúpi Krísto na dhi ró. Pólò adré leá dhi, Fìlèmonà kò'o tà nda kònìni ngóro tólì bhàle í dri dhi tìni ko, be ró dhi, ngóro dré lèle 'òle áyì lèle Krísto na dhi sè dhi tìni.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kí atìma

Pólò ni mòdo fèma (1:1-3)

Pólò ni àwoyà fèma Fìlèmonà ni tà sè dhi (1:4-7)

Fìlèmonà ni ti lizima Onèsimò ni tà sè dhi (1:8-22)

Pólò ni kúlí kùdù (1:23-25)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò 'ìle bádzo kòndi 'á Yésu Krísto ni tà sè dhi, tùmáni àma kí adrúpi Tímótéyo be dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì mí, àma kí àziámu Fìlèmonà mà dré lèle tò dhi dré.

² Mà adré kpà tisiá àma kí amvúpi Apíyà dré, àma kí àdzú bhuàmù Arùkìpò dré, ìndì mómíyá Ekèlézyà àdhya adrébhá ru kímó àmí dzó na dhi í dré.

³ Gíkà àma kí Atá í Mírì Yésu Krísto be dhi í kòbhà áyì kí togó tani àmí rú, ìndì í kòfè tà kídrikídri àmí dré!

Pólò fè àwoyà Fìlèmonà ni tà sè

⁴ Lókýá má dré adrèrà'a tà zi Gíkà tí dhi 'á dhi, má adré ngbú adrélé àwoyà ta akódhi dré àmí tà sè, adrézó kpà tà zi akódhi tí mí dré.

⁵ Tàko ko, má adré àmí tà ka'íkà'ì Mírì Yésu na dhi ni tà yì, tùmáni àmí lèle mí dré adrélé tadhále mómíyá lólo tí Gíkà àdhya í véna dhi ni tà be.

⁶ Má adré di tà zi Gíkà tí, àmí tà ka'íkà'ì nda kàdréro lò'wa 'a bí, mí kònìró tà tani títi mà dré adrézó ába Yésu Krísto na dhi í be dhi bvó.

⁷ Àma adrúpi, àmí lèle tìmbà àma togó gàle arí sè bí, mí dré mómíyá Gíkà àdhya kí togó tìndrìle dhi sè.

Pólò lizí Fìlèmonà ni ti Onèsimò ni tà sè

⁸ Àsà dhi, tágba má dré tá kitswázó tólì fe mí dré Krísto na tà kitswálépi mí dré 'òle dhi sè dhi,

⁹ má adré mána àmí ti lizí lèle sè. Di, ma, Pólò màlìga ró 'ìle nyànómvá bádzo 'á Yésu Krísto ni tà sè dhi,

¹⁰ má adré àmí ti lizí àma mvá Onèsimò ni tà sè. Tàko ko, akódhi nda atsá àma mvá ro Krísto na kònwa bádzo 'á.

¹¹ Wálákà dhi, akódhi tá mómí tàko 'i mí mìlèsè. Di, nyànómvá dhi, akódhi ína mómí kitswálépi àma kí ledé tùmáni mí be dhi 'i.*

¹² Má adré akódhi ní logó mí véna, tágba akódhi dré adrézó àma tàndi ni togó 'i dhi.

¹³ Má lè tà tò akódhi ní kíkálé ànyì má làga kònwa, kòledéro ma àmí àrà 'a, má dré adrèrà'a bá nya Rúbí Tani ni tà sè dhi 'á.

¹⁴ Di, má kitswá tá 'òá kònìni mí dré ka'íà àko ró ko. Be ró dhi, má adré leá dhi, mí kò'o tà dóro ngóro mí dré lèle 'òle dhi tìni, ngóro tólì bhàle mí dri dhi tìni ko.

¹⁵ Aruka ní, mí lanzí tá ru Onèsimò be lókýá tsà sè, mí kògòro akódhi ní kisú adrézó ába nyo be dhi bvó.

¹⁶ Nyànómvá dhi, akódhi véle ngbà 'í màràbà 'i ko. Akódhi lavú véle màràbà byá. Akódhi adrúpi má dré mána lèle tò dhi 'i. Di, lavúlé dhi, akódhi ní adré mómí mí dré dra lèle tò dhi 'i, ìndì adrúpi mí dré dra lèle tò Mírì na dhi 'i.

¹⁷ Di ásà dhi, mí kàdré àma no àmí arúpi ró dhi, mí kòka'ì akódhi ngóro mí ní tà áma tàndi ní ka'ì kòdhyà na tìni.

* 1:11 1:11 Rú «Onèsimò» kònìdhi adré leá tàle dhi, «dhyà adrélépi mómí kí ledé dhi».

¹⁸ Akódhi kò'o mi kònzi yà, kó ngalè kàdré àmi màri íbe í rú yà dhi, mí kòbhà màri nda áma rú tí.

¹⁹ Ma, Pólò, má adré kúlí kòni ki tisì áma tàndi ni dríḡá sè: Má ni màri nda ni logó mí dré. Kònò má ni tá kitswá taá dhi, mi mína áma màri íbe mí rú, ìndi màri nda àmi tàndi ni lídrì 'i.

²⁰ Di áma adrúpi, má adré leá mí kò'o tà nda kòdhi má dré Mírì ni rú sè. Mí kòtindrì áma togó Krísto na.

²¹ Má adré wárágà kònidhi ni tisì mí dré, adrézó ka'íá dhi, mí ni áma kúlí ka'í 'òle. Má nì, mí ni véle tà 'o tà má dré adrélé zìle kòdhi ni lavú byá dhi be.

²² Kòdhi íbe dhi, mí kòledé àrà má dré kitswázó ayilé mí véna dhi be. Tàko ko, má adré m̀ bha Gíká véna, kònziró láti má dré gòzo tsàle àmi véna, ngóro m̀ dré adrélé zìle akódhi tí dhi tìni.

Pólò ni kúlí kùdù

²³ Epáfurà mà dré adrézó bã nya ába Yésu Krísto ni tà sè dhi, fè mòdo mí dré.

²⁴ Márokò, Arístàrukò, Démà, tsàle Lúkà be, áma àziàmú ró dhi, ì fè kpà mòdo mí dré.

²⁵ Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà tisìle Eberè i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle d'rìd'rì dhi

Kònìdhi wárágà tisìle Eberè i dré dhi 'i. A ni dhya wárágà kònìdhi ni tisilepi dhi ngalè àdhi 'i ya dhi ko. Di, à ni kitswá nòá dhi, à adrè tisíá mónnyá Yésu ni ka'ìbhá gò, ì dré adrézó kizá nya dhi i dré. A adrè di tisíá àyi nda ki kodzózó, ì kàdréro àyi ki totó tàtà àyi ki tà ka'ìka'ì na. A adrè kpà tadhá àyi dré ngádra 'á dhi, Yésu Kristo dhya àyi ki tidrìlépi kitswálé títi dhi 'i.

A lanzi wárágà kònìdhi 'a be rì. Alo ni, à adrè Kristo ni tà kàdrì lavulè dhi ni tadhá (1:1-10:18). A adrè tadhá dhi, akódhi Giká ni Mvágó adrélépi Giká ni tàndi ni lídrì tadhá kyá í rú dhi 'i. Akódhi kàdrì pròfètà ki lavú, ángeló ki lavú, Mósè ni lavú, ìndì Yósúwà ni lavú. Akódhi kòwánà kàdrì tà tídhì Giká dré bhàle ru yìzo mónndì íbe dhi ni tà sè dhi 'i. Di akódhi kàdrì kòwánà tà àku ru yìzo dhi àdhya ki lavú. Akódhi ni lídrì fèle mòbòmà ro ngbà 'í vésè àlo dhi kókpà kàdrì, mòbòmà atú fèle vésè be bì dhi ki lavú. Di akódhi ni kàrì kutulépi dhi sè dhi, temvé àma ki togó tàkonzi lésè kitswálé títi, àma ki tidrízó.

Rì ni, à adrè mónnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro tròle àyi ki tà ka'ìka'ì rú (10:19-13:19). A adrè tà ka'ìka'ì mónnyá Giká àdhya atú dhi ì dré tadhálé dhi ki tà tadhá. A adrè kpà Giká adrè àma ki lotó àyi ànzi i tìni dhi ni tà tadhá. A adrè kpà tàá dhi, mà kàdré àma ki mù bha Yésu dri, adrézó àma ki kisi ànyi Giká làga akódhi sè, ìndì àma ki tà ka'ìka'ì sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atìma

- 1) Kristo, Giká ni Mvágó adrélépi Giká ni tàndi ni lídrì tadhá í rú dhi 'i (1:1-3)
- 2) Kristo kàdrì ángeló ki lavú (1:4-2:18)
- 3) Kristo kàdrì Mósè ni lavú, ìndì Yósúwà ni lavú (3:1-4:13)
- 4) Kristo kòwánà kàdrì kòwánà atú dhi ki lavulépi dhi 'i (4:14-7:28)
- 5) Tà tídhì ru yìzo Kristo sè dhi kàdrì, tà àku ru yìzo dhi ni lavú (8:1-9:22)
- 6) Kristo ni lídrì fèle mòbòmà ro dhi kàdrì, mòbòmà atú fèle dhi ki lavú (9:23-10:18)
- 7) Àma ki kisima ànyi Giká làga dhi (10:19-39)
- 8) Tà ka'ìka'ì (11:1-40)
- 9) Giká ni ànzi ki lotoma (12:1-13)
- 10) Tà tàle mónnyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i (12:14-13:19)
- 11) Kúlì kùdù (13:20-25)

Giká longó àyi kúlì àyi Mvágó tí

¹ Atú dhi, Giká longó tá àyi kúlì àma ki tábhì i dré àyi pròfètà i tí, lókyá twátwa i sè ìndì láti twátwa i sè.

² Di, lókyá kùdù kònìdhi sè dhi, longó àyi kúlì àma dré àyi tàndi ni Mvágó tí. Akódhi nda dhya Giká dré tá 'òle ngá títi dhi ki bha dhi 'i, ìndì dhya dré bhàle kitswálé tà títi í dré lazilé tàylé ro dhi ki kisé dhi 'i.

³ Akódhi nda adrè lagulé Giká ni tàndi ni mìlanzilanzì sè. Adrè kpà Giká ni tàndi ni lídrì 'o adrélé nòle kyá í rú. Adrè ngá títi dhi ki 'o adrélé ru totó àyi ki àrà i 'àsè àyi kúlì rinyi ró dhi sè. Akódhi dré mónnyá bvò dri dhi ki temvézó àyi ki tàkonzi lésè dhi àmvolésè dhi, dré mbàzo lírìlé Giká múrúngú dhi ni dríágó lésè bhù na.*

Giká ni Mvágó kàdrì ángeló ki lavú

⁴ Di Giká ni Mvágó nda atsa kàdrì ángeló títi dhi ki lavú byá, ngóro rú Giká dré fèle drá dhi dré kpà adrélé kàdrì ángeló kya ki lavú byá dhi tìni.

⁵ Tàko ko, Giká tà tá tàdzì tà ángeló dré ngóro dré tàle àyi Mvá dré dhi tìni ko. Tà tá àyi Mvá nda dré dhi:

«Mì àma Mvágó 'i.

Àndrò dhi, má ti mì ma.»†

Tà kpà dhi:

«Má ni mána adrè akódhi ni Atá ro.

Akódhi ni ìna adrè àma Mvá ro.»‡

⁶ Kòdhi íbe dhi, lókyá Giká dré tá adrèrà'a àyi Mvá kàyo nda ni amù bvò dri dhi 'á dhi, tà dhi:

* 1:3 1:3 Opí kàdrì ni dríágó lésè dhi, àrà adrélé fèle mónndì dré akódhi ni lídrì tadházó dhi 'i. † 1:5 1:5 A kònò Longó i 2:7. ‡ 1:5 1:5 A kònò 2 Sàmúwélè 7:14.

«Lè ángéló tíí Giká àdhyà ì kòbhà akódhì nì lindrì.»[§]

⁷ Kàdré ángéló kì tà sè dhì, Giká tà dhì:

«Akódhì adré àyì ángéló kì amù lyǎ tìni.

Adré àyì màràbà nda kì amù àtsí làdra tìni.»*

⁸ Dì, kàdré ìna akódhì nì Mvǎ nì tà sè dhì, tà dhì:

«Á! Giká, àmì lírìrà adrézó òpì nya dhì nì adré kóná vèsè kólyá.

Mí nì adré òpì nya kùtù fa adrélépì àmì tà gyágya tadhá dhì sè.

⁹ Mí lè mína tà gyágya kòdhya gò, tà kònzì gázo gágà.

Dì àsà dhì, Giká, àmì Giká zì mí adrélé kàdrì àmì arúpi kì lavú gò,

dò kólénzè àdhyà nì dàzo mí dri.»†

¹⁰ Akódhì tà kpà àyì Mvǎ nda nì tà sè dhì:

«Mírì, ngá tíí dhì kì kìdhoma 'á dhì, mí bhà tá bvò nì pá mí.

Mí bhà tá kpà bhù ì àmì tándì nì drígá sè.

¹¹ Ngá nda kì dra akálé tíí, dì, mí nì mína ngbú adré be.

‡ nì akù kítá ì tìni.

¹² Mí nì àyì kì kopá kánzò tìni.

‡ nì ru ladzá kítá àku dhì ì tìni.

Dì, mí nì mína ngbú adré ngóro mí dré adrélé dhì tìni.

Àmì kóná kitswá kpà tàdzì akálé ko.»‡

¹³ Giká tà kpà tàdzì tà ángéló àlo dré kònzì ko:

«Mí alì lírìlé àma dríágo lésè,

tsàlè lókyá má dré dra àmì kàribhá kì bhàzo adrélé àmì pá zàlè dhì 'á.»[§]

¹⁴ Ángéló tíí dhì ì ngbà 'í tìrì adrébhá Giká nì àzì 'o dhì 'i. Akódhì adré àyì kì amù mónydá dra lídrì kóná vèsè kólyá dhì nì kisúbhá dhì kì ledé.

2

Tà kàdrì adrézó móndí kì tídrí dhì

¹ Dì àsà dhì, lè mà kàdré véle tròlè tà mà dré yìlè dhì ì rú wáláká nì nì lavú, mà kòkìtswáro vvàlè tà nda ì rúsè ko dhì bvò.

² Tàko ko, Giká 'o tá kúlí atú ì dré tá longólé ángéló ì tí dhì ì adrélé ru totó tātá. Dì dhyà àngùdhì kúlí nda kì gàlèpi 'òlè dhì kìsú tá ìna tà nòlè ì dri kìtswálèpi àyì tàkònzì sè dhì.

³ Kàdré kònzì dhì, mà nì dì àmakyà lapá tàbvò tàma sílèsè ngìningìni ró, mà kàdré tà kàdrì adrézó móndí kì tídrí àndrò kòdhì nì no tà tàko ró dhì? Mírì Yésu nì tándì longó tá rè zyà tà nda nì gò, mónydá akódhì nì yìbhá dhì ì dré tadházóá àma dré dhì, tà nda tà bàti 'i káyà dhì.

⁴ Giká tadhá kpà ngádra 'á dhì, tà nda tà bàti 'i, tà twátwa líndrìga ró dré 'òlè móndí ì kòfalé dhì ì sè, ìndì rìnyì twátwa Tírì Lólo àdhyà dré lanzilé móndí ì dré ngóro dré lèlè 'òlè dhì tìni dhì ì sè.

Yésu atsá móndí ro àyì adrúpi kì tídrí

⁵ Dì, kàdré ángéló kì tà sè dhì, Giká bhà bvò adrélépì alìlè mà dré adrézó tà nì nì ta dhì adrélé àyì kì pá zàlè ko.

⁶ Be ró dhì, à tìsì tà Giká nì Kúlí na kònzì:

«Á! Giká, móndí tá ìna àdhi 'i, mí dré adrézó akódhì nì tà kìsú dhì?

Móndí nì mvá tá ìna àdhi 'i, mí dré adrézó akódhì nì tà no dhì?

⁷ Mí bhà akódhì adrélé lókyá tsà sè ángéló ì zàlè.

Mí bhà kpà akódhì nì mǎ lanzìlè, lindrì fèzo drá.

⁸ Mí bhà kpà tà tíí dhì ì adrélé akódhì nì pá zàlè.»*

Giká kòbhà tà tíí dhì ì móndí nì pá zàlè kònzì dhì, tayì tà àlo dré bhàlè akódhì nì pá zàlè ko dhì ko. Dì, nyànomvá dhì, mà nò rè tà tíí dhì ì adrerà'a akódhì nì pá zàlè dhì ko.

⁹ Dì, mà adré Yésu nì no kòdhya. Tàko ko, Giká bhà tá akódhì nda adrélé lókyá tsà sè ángéló ì zàlè, kìtswálé Giká nì togó tani sè dhì, kòdràro mónydá tíí dhì kì tà sè be dhì bvò. Dì nyànomvá dhì, Giká bhà akódhì nì mǎ lanzìlè, lindrì fèzo drá, dré tá kizà ka'ìlè nyàlè gò drázo dhì sè.

¹⁰ Tàko ko, adré tá leá dhì, Giká ngá tíí dhì ì dré adrézó àsà adrélé kpà drá dhì, kò'o Yésu nì tà kìtswálé tíí kizà dré nyàlè dhì sè, kìtswázó ànzì zyandre dhì kì adrì àyì

§ 1:6 1:6 A kòno Dùtèronómè 32:43. * 1:7 1:7 A kòno Longó ì 104:4. † 1:9 1:9 A kòno Longó ì 45:7-8. ‡ 1:12 1:12 A kòno Longó ì 102:26-28. § 1:13 1:13 A kòno Longó ì 110:1. * 2:8 2:8 A kòno Longó ì 8:5-7.

mìlanžìlanžì kisú dhi bvó. Angyá ko, Yésu nda dhya láti nzilepi àyi dré lídrì kisúzó dhi 'i.

¹¹ Di Yésu adrélèpi móndí ki 'o atsálé lólo nda, tùmání mónnyá dré 'òle atsálé lólo dhi íbe dhi ki Atá àlo kwákwá. Asá dhi, akódhi adrè àyi ki zi áyi adrúpi i ró kanyò àko.

¹² Tàko ko, tà dhi:

«Á! Giká, má ni ámi tà longó áma adrúpi i dré. Má ni ámi rú bha kùle àyi ru kimóbhá nda i kòfalé.»[†]

¹³ Tà kpà dhi:

«Má ni áma tà ka'ika'í bha Giká léna.»

Tà kókpà dhi:

«Ma kòndhi, tùmání ànzi Giká dré afèle má dré dhi íbe.»[‡]

¹⁴ Di ànzi nda ì dré adrélé rúbhá íbe indì kàri íbe dhi sè dhi, Yésu ni tàndi atsá tá kpà móndí ro àyi tìni. 'O tà kònni, kitswálé àyi dráma sè dhi, í kòpfurò Dzaborò adrélèpi tá rìnyí dràdrà àdhyà íbe dhi ni tà,

¹⁵ indì í kòtrìrò mónnyá títì adrebhá tá àyi ki lókyá wáyi sè màràbà i ró dràdrà ròma sè dhi i be dhi bvó.

¹⁶ Tà bàti ró dhi, akódhi atsá ángélò ki ledé kòdhyà ko. Be ró dhi, atsá ína Abàràma ni ànzi ki ledé kòdhyà.

¹⁷ Asá dhi, adrè tà léá dhi, akódhi kàtsá àyi adrúpi i tìni tà títì i sè, kàtsáro àyi ki kòwánà kàdrì kitswálèpi àyi ki kizá bha indì kitswálèpi adrélé ka'ile dhi ró Giká kandrà, kò'orò tà títì dhi i móndí ki tàkonzì trizo be dhi bvó.

¹⁸ Tàko ko, akódhi ni tàndi nya tá kizá, tà dré tá adrerà'a àyi tabhì dhi 'á. Asá dhi, a ni kitswá mónnyá tà dré adrélé tabhìle dhi ki ledé bwà.

3

Yésu kàdrì Mósè ni lavú

¹ Di áma adrúpi Giká dré azilé adrélé mónnyá lólo ína i ró ni i, mì kisú rè Yésu nda ni tà ká. Akódhi, àpóstolò indì kòwánà kàdrì mà dré ka'ile bàti gò, adrézó tà ni ni longó dhi 'i.

² Akódhi 'o tá tà títì Giká àyi zilepi dhi dré bhàle í drígá dhi i, ngóro Mósè dré kpà tà títì Giká ni dzó na bhàle í drígá dhi ki 'òle dhi tìni.

³ Di, Yésu kitswá ína lindrì kàdrì sè Mósè ni lavú, ngóro dhya adrélèpi dzó si dhi dré adrélé lindrì íbe kàdrì, dzó síle nda àdhyà ni lavú dhi tìni.

⁴ Tàko ko, dzó títì dhi i dré dhi, dhya àyi ki sibhá dhi i be. Di, dhya ngá títì dhi ki sílepi dhi, Giká 'i.

⁵ Mósè àdhyà ró dhi, kitswá tá Giká dré ka'ile ngóro màràbà í dré bhàle àyi dzó na dhi ró gò, dré tà Giká dré lèle tàle lókyá adrélèpi alìle dhi sè dhi ki longózó.

⁶ Di, Kristo àdhyà ró dhi, kitswá ína Giká dré ka'ile ngóro àyi Mvágó í dré bhàle àyi dzó drìle dhi ró. Áma Giká ni dzó nda 'i, mà kàdré tròle tà mà dré ka'ile bàti gò, adrézó mì bha ásá, indì adrézó drì bha kuru ásá dhi rú dhi.

Áma ki togó 'òma tombálé ko dhi

⁷ Di ásá dhi, ngóro Tirí Lólo dré adrélé tàle Giká ni Kúlí na dhi tìni:

«Ándrò dhi, mì kòyi Giká ni kúlí dhi,

⁸ mì kò'o àmi ki togó tombálé ko.

Mì kò'o ngóro àmi ki tábhí kya tìni ko,

lókyá í dré tá ligirà'a má rú, indì ì dré tá áma tabhìrà'a duku na dhi 'á.

⁹ Kònàle dhi, ì tabhì tá ma, áma togó vwàvwà tabhìzo, tágba ì dré tá tà títì má dré 'òle dhi ki nòzo kóná nyadhì-rì dhi.

¹⁰ Asá dhi, áma togó dré aswázó mónnyá lókyá nda 'á dhi i rú.

Di má dré tàzoá dhi: «Í adrè ngbú àyi ki togó tayí adrélé vwàle má rúsè vwàvwà.

Í ni kpà áma láti lebèle ko.»

¹¹ Di má dré mònndrà sizo togóaswa dré, tàzoá dhi:

«Àyi nda ì kitswá tàdzì file àrà adrézó lovólé má be dhi léna ko!»^{*}

¹² Di áma adrúpi i, mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdrérò togó kònzi, adrélèpi Giká lídrì ro dhi ni ka'í ko gò, adrézó àyi alá akódhi rú dhi íbe ko.

¹³ Be ró dhi, mì kàdré ru tímà àmi kòfalèsè àmi ki tà ka'ika'í na kítú àlo àlo títì i sè, àmi ki àlo kòtayíró ì tàkonzì dré lítìlé gò, àyi togó 'òzo tombálé Giká rú dhi ko. Lè mì kàdré 'òá kònni, à dré rè dhu adrerà'a kítú nda ni zi «Ándrò» dhi 'á.

[†] 2:12 2:12 A kònò Longó i 22:23.

[‡] 2:13 2:13 A kònò Esàya 8:17-18.

^{*} 3:11 3:11 A kònò Longó i 95:7-11.

¹⁴ Tàko ko, àma Krísto ni arúpi 'i bàti, mà kàdré tròlè gígí ro tà mà dré ka'ile d'ìdrì dhì rú, tsàlè byá àma ká lókyá nì kùdù na dhì.

¹⁵ Ngóro Gíká nì Kúlí dré adrélé tàlè dhì tìni:

«Ándrò dhì, mì kòyi Gíká nì kúlí dhì,

mì kò'o àmi kì togó tombálé, ngóro àmi kì tábhí ì dré tá 'òlè ì dré ligírà'a Gíká rú dhì tìni ko.»[†]

¹⁶ Di àyi Gíká nì kúlí yibhá gò, ì dré ligízó akódhi rú nda ì tá àdhibhá 'i? Ayi nda ì tá zakó mónnyá títí Mósè dré tá adrìlè apfózo àyi íbe Ezèpétò lésè dhì 'i?

¹⁷ Di Gíká nì togó aswá tá kóná nyadhì-rì dhì àdhibhá ì rú? Ayi nda ì tá zakó mónnyá tàkònzì 'obhá gò, ì dré ledhézo todràlè duku na dhì 'i?

¹⁸ Di Gíká sì tá mòndrà àdhibhá ì dré tàzoá dhì, ì kitswá tādzi file àrà adrézó lovólé í be dhì léna ko dhì? Ayi nda ì tá zakó mónnyá akódhi nì kúlí gabhá 'òlè dhì 'i?

¹⁹ Di mà adré nòá dhì, àyi nda ì kitswá tá file àrà adrézó lovólé nda léna ko, ì dré Gíká nì ka'ile ko dhì sè.

4

Àrà adrézó lovólé Gíká be dhì

¹ Di Gíká lazi tà tayílè àma dré, tàzoá dhì, mà nì kitswá file àrà adrézó lovólé í be dhì léna. Asá dhì, mì kòndò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhì kòtayírò lókyá fizo àrà nda léna dhì lapálé ko.

² Tàko ko, à longó Rúbí Tani àma dré yìlè, ngóro Isèrélè ànzì nda kya tìni. Di, rúbí ì dré yìlè nda ledé tá ína àyi ko. Angyá ko, ì yi tá rúbí nda kisúlè tà ka'ika'í sè ko.

³ Di, àma rúbí nda nì ka'ìbhá dhì ì, mà adré àmakya file àrà adrézó lovólé nda léna. Kàdré àrà nda nì tà sè dhì, Gíká tà dhì:

«Di má sì tá mòndrà togóaswa dré, tàzoá dhì:

«† kitswá tādzi file àrà adrézó lovólé má be dhì léna ko!»^{*}

Gíká tà tá tà nda kònnì, tágba dré tá áyi ázi 'òzo akálè kidhólé í dré bvò bhàrà lésè dhì.

⁴ Tàko ko, à tsìsì tà kítú nì nzi-drì-rì nì tà dri, Gíká nì Kúlí na dhì kònnì: «Kítú nì nzi-drì-rì sè dhì, Gíká dré lovózo àzi títí ì dré tá 'òlè dhì ì sè.»[†]

⁵ Di akódhi nì Kúlí nda adré kpà tàá dhì: «† kitswá tādzi file àrà adrézó lovólé má be dhì léna ko.»

⁶ Di tayí dhu rè lókyá móndí àruka ì dré kitswázó file àrà adrézó lovólé nda léna dhì. Angyá ko, mónnyá atú Rúbí Tani yibhá nda ì fi tá àyikya àrà nda léna ko, ì dré kúlí nda nì ka'ile 'òlè ko dhì sè.

⁷ Di kóná bí lókyá nda àmvolésè dhì, Gíká dré gòzo tódhyá kítú àzya bha, kítú nda nì zizo «Ándrò» gò, dré longózoá Dàwídì tí ngóro tsìlè kònwà dre dhì tìni:

«Ándrò dhì, mì kòyi Gíká nì kúlí dhì,

mì kò'o àmi kì togó tombálé ko.»[‡]

⁸ Tàko ko, Yòsúwá kò'o tá kó rè mónnyá nda ì file àrà adrézó lovólé nda léna 'í dhì, kòndò Gíká gò tá kítú àzya adrézó file lánà dhì nì tà ta ko.

⁹ Di ásá dhì, tayí dhu rè àrà mónnyá Gíká àdhyà ì dré kitswázó lovólé lánà sàbátú nì tà àdhyà tìni dhì.

¹⁰ Angyá ko, dhya àngùdhi filepi àrà adrézó lovólé Gíká be nda léna dhì, adré kpà lovólé áyi tándì nì ázi sè, ngóro Gíká dré lovólé áyi ázi sè dhì tìni.

¹¹ Adré di làá dhì, mà kò'o tà títí dhì ì kitswázó file àrà adrézó lovólé nda léna, dhya àlo àma kòfalé dhì kògàro Gíká nì kúlí gò dhèzo Isèrélè ànzì nda kya tìni ko.

¹² Tàko ko, Gíká nì kúlí lídrì ro, ìndì adré tà 'o rìnyì sè. Kúlí nda tsi, sápi sí litsi be rì dhì nì lavú byá. Adré file tsàlè byá àrà akódhi nì tà kisúkìsù lanzízó togó nì be dhì na. Adré file tsàlè byá àrà akódhi nì fà kì lanzízó fà nì nì dò be dhì na. Adré tà akódhi dré adrélé kisùlè dhì kì bvò lanzí, tà dré adrélé lèlè 'òlè dhì íbe.

¹³ Ngá àlo ngá títí Gíká dré bhàlè dhì ì kòfalé dhì kitswá áyi zu akódhi mìlèsè bwà ko. Ngá títí dhì ì ngádra 'á, dhya mà dré dra àma kì tà títí dhì kì tàzo akódhi kandrá nda mi.

Yésu, àma kì kòwánà kàdrì lavúlè dhì 'i

¹⁴ Di ásá dhì, mà kàdré tròlè gígí ro tà mà dré ka'ile bàti gò, adrézó longóá dhì rú. Tàko ko, àma kòwánà kàdrì lavulé, filepi bhù na tsàlè byá Gíká nì tándì véna dhì íbe. Akódhi nda, Yésu, Gíká nì Mvágó 'i.

[†] 3:15 3:15 A kòndò Longó ì 95:7-8.

^{*} 4:3 4:3 A kòndò Longó ì 95:11.

[†] 4:4 4:4 A kòndò Kidhoma 2:2.

[‡] 4:7 4:7

¹⁵ Ama ki kòwánà kàdrì nda, móndí kitswálépi kizà do áyi togó na àma ki tà yàya ki tà sè bwà ko dhi 'i ko. Be ró dhi, àma ki kòwánà kàdrì nda ìna dhya tà títi dhi ì dré tabhìle àma tíni gò, dré ìna tàkonzì 'òzo ko dhi 'i.

¹⁶ Di tà mà dré ka'ìle bàti nda sè dhi, mà kàdré àma ki kisi ànyi Giká ni lirírà adrézó òpì nya áyi togó tani sè dhi làga, kàdréro àma ki kizà bha, adrézó áyi togó tani bha àma rú, kitswázó àma ki ledé lókyá kitswálépi àma sè dhi sè be dhi bvó.

5

¹ Kòwánà kàdrì ángùdhi móndí ì dré adrélé kipele dhi, ì adré kipeá kitswálé áyi totó àyi ki kófalé 'á Giká be, adrélé ngá fe indì mòbòmà fe akódhi dré àyi ki tàkonzì ki tà sè.

² Kòwánà kàdrì nda ni kitswá tà 'o togó yàya sè móndyá tà nibhá ko, àyi ki tayìbhá litilé dhi ì dré, àyi tàndi ni tà dré kpà adrélé yàya dhi sè.

³ Di akódhi ni tà yàya nda sè dhi, lè kàdré ngá fe mòbòmà ro áyi tàndi ni tàkonzì ki tà sè, adrézó kókpà feá móndí ki tàkonzì ki tà sè.

⁴ Dhya àlo kitswá áyi tàndi ni bha adrélé kòwánà ro lindrì kisúzó ásà dhi ko. Giká kitswá ngbà 'í móndí ki zì adrélé ázi nda ni 'o dhi ni, ngóro dré Arónà ni zìle dhi tíni.

⁵ Kókpà kòdhi tíni, Krísto bhà tá áyi tàndi adrélé kòwánà kàdrì ro m̀lanzilanzì kisúzó ásà dhi ko. Be ró dhi, Giká zì tá akódhi ni gò, tàzoá drá dhi:

«Mì àma Mvágó 'i. Àndrò dhi, má ti mi ma.»*

⁶ Tà kpà áyi Kúli na dhi:

«Mì kòwánà kàdrì 'i kóná vèsè kólyá, ngóro M̀likìsèdèké tíni.»†

⁷ Lókyá Yésu nda dré tá adrérá'a bvò dri dhi 'á dhi, zì tá tà Giká tí, adrézó ngòle kúli 'u'ù sè áwó ìbe dhya kitswálépi tá akódhi ni apá dràdrà lésè nda rú. Di Giká dré akódhi ni yìzo, dré áyi bhàle Giká ni rìnyì zàle dhi sè.

⁸ Tágbà akódhi dré tá adrézó Giká ni Mvá 'i dhi, lè tá kòni Giká ni kúli ka'ìle 'òle dhi be, kizà í dré nyàle dhi sè.

⁹ Di Giká kò'o akódhi ni tà kitswálé títi dre dhi, akódhi dré atsázó dhya adrélépi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe móndyá títi adrèbhá áyi kúli ka'ì 'òle dhi ì dré dhi ró.

¹⁰ Angyá ko, Giká bhà akódhi adrélé kòwánà kàdrì ro ngóro M̀likìsèdèké tíni.

Ama ki tà ka'ika'ì tayìma ko dhi

¹¹ Ama tà ìbe bí tàle tà nda ì dri. Di, tà nda ki àndu ngìma àmi dré dhi kòkòróko. Tàko ro, mà adrè tà yi nìle mbèlè ko.

¹² Lókyá lavú dre tò kidhólé kítu mì dré Yésu ni ka'izo dhi sè, atsálé nyànómvá kòndhi. Lè tá dhi, mì kátsá tà tadhábhá ì ró dre. Di, adrè leá dhi, à kògò Giká ni kúli ni tà adrélé tadhále drìdrì dhi ki tadhá tódhyá àmi dré. Lè à kàdré bàsú fe àmi dré kòdhyá, mányàngá tòmbatómba 'i ko.

¹³ Dhya ángùdhi adrélépi ngbà 'í bàsú mvu dhi dhu rè mvámvá 'i. Akódhi ni rè tà adrélé tadhále tà gyágya dri dhi ì ko.

¹⁴ Di, mányàngá tòmbatómba dhi ìna móndí li'wábhá dre dhi ì dré. Áyi nda ì adrè ngbú adrélé nyáá atsázó tógyabhá ro, ì kòkitswáro tà dóro ki ni lanzìlè tà kònzì ìbe.

6

¹ Di ásà dhi, lè mà kótayì tà adrélé tadhále drìdrì Krísto ni tà sè dhi ì gò, adrézó tà adrèbhá móndí ki 'o li'wálé àyi ki tà ka'ika'ì na dhi ki tadhá kòdhyá. Lè mà kògò tódhyá dzó ni pá bha, adrézó tà adrélé tadhále drìdrì kòni ki tadhá ko: dhyá ki togó ladzama tà adrèbhá dhyá ki dri lile dràdrà kisú dhi ki tà sè dhi, Giká ni ka'ìma,

² tà tadhále bàtisimò twátwa dhi ki tà dri dhi ì, drígá bhàma móndí ì dri dhi, móndyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi, indì móndí ki tàbvó Giká dré dra tàle kitswálé kóná vèsè kólyá dhi.

³ Giká kòlè dhi, mà ni 'òá kònnìni.

⁴ Kàdré di móndyá dhebhá àyi ki tà ka'ika'ì tayì dhi ki tà sè dhi, à ni kitswá àyi ki adrè agòle àyi ki togó ladzá tódhyá dhi ngìningìni ró? Tàko ko, àyi nda ì kisú tá Giká ni ngádra ngá kazá àyi ki togó na dhi 'í. † tabhì tá tà tani dré afèle àyi dré bhù lésè dhi 'í. † kidhó tà adrélé Tírì Lólo ni tà ni 'í.

⁵ † tabhì tá Giká ni kúli gò, ì dré nìzoá tàle dhi, kúli nda dóro dhi 'í. † kidhó tà kpà adrélé rìnyì lókyá adrélépi àlile dhi àdhyá ki ni dhi 'í.

* 5:5 5:5 A kònò Longó ì 2:7. † 5:6 5:6 A kònò Longó ì 110:4.

⁶ Dì tà nda kòdhi ì àmvolèsè dhi, ì kòdhe àyi kì tà ka'ika'í tayí dhi, à kitswá àyi kì adrí agòlè àyi kì togó ladzá tódhyá dhi bwá ko. Tàko ko, ì adré àyikya gòlè Giká nì Mvágó nì tídí tódhyá fá kípakipa dri, adrézó kanyò fe akódhi dré mónnyá tíí nì mi.

⁷ Bvò adrélépi kozya adrélépi dhile í dri rà dhi nì se gò, adrézó ngá 'ò kàlè bí dhya bvò nda nì 'àzo àyi dré dhi ì dré dhi, adré tà tani kisé Giká vélésè.

⁸ Dì, bvò adrélépi kùtsi kì 'ò apfòlè mbì wàyà íbe dhi, atá ìna ngá àngyá ro gò, Giká dré adrézó 'òlè bvò nda nì tatrí. Kùdù ro dhi, a nì zàá vèlè àtsi sè.

⁹ Dì, àma arúpi má dré lèlè tò nì ì, tágba mà dré adrézó tà ta kònnì dhi, mà adré ka'íá dhi, m̀ nì ì àmíkya tà tani lavulè dhi kì kisé, túmání lídrì kóná vèsè kólyá dhi be.

¹⁰ Tàko ko, Giká ngbú gyágya. Kítswá àzì dóro m̀ dré 'òlè dhi kì tà tivì ko. Kítswá kpá lèlè m̀ dré tadhálè í dré, tà m̀ dré 'òlè ìndì m̀ dré adrélé 'òlè àyi mónnyá lólo ì dré dhi ì sè dhi nì tà tivì ko.

¹¹ Dì mà adré leá dhi, àmi àlo àlo tíí dhi ì m̀ kàdré dhu r̀ è tà 'ò togó be àtsi ró kònnì tsàlè kùdù na, m̀ kòkísúró tà m̀ dré adrézó m̀ bha àsá dhi ì kítswalé tíí be dhi bvò.

¹² Mà adré leá dhi, m̀ kàtsá tòbvo ró ko, be ró dhi, m̀ kàdré àmíkya tà 'ò ngóro mónnyá adrébhá tà Giká dré lazilé dhi kì kisé àyi kì tà ka'ika'í sè ìndì àyi kì togó vwàvwá sè dhi kya tíni.

Tà Giká dré lazilé dhi kítswá tàdzi ru ladzá ko

¹³ Lókyá Giká dré tá adrerà'a tà lazì Abàràma dré dhi 'á dhi, s̀ tà m̀ndrà tadházóá dhi, í nì tà í dré lazilé nda nì 'ò bàti. Dhya kàdrì akódhi nì lavulèpi, dré tá kítswázó m̀ndrà nda nì s̀ rú nì sè dhi tá yókódhó. Dì Giká s̀ tà m̀ndrà nda àyi tàndì nì rú sè,

¹⁴ tázóá dhi:

«Tà bàti ró dhi, má nì tà tani bha mí dri.

Má nì kpá àmi sùrú 'ò lizólè zyandre ró.»*

¹⁵ Dì Abàràma kòlètè tà nda togó vwàvwá sè dre dhi, dré tà Giká dré lazilé nda nì kisézó.

¹⁶ Mòndì ì kàdré m̀ndrà s̀ dhi, ì adré siá m̀ndì kàdrì àyi kì lavulèpi dhi nì rú sè. Dì m̀ndrà nda adré tà ì dré tàlè dhi nì 'ò adrélé ru totó tātá, adrézó káyi tíí dhi kì 'ò akilé.

¹⁷ Dì Giká s̀ tá kpá m̀ndrà tà ì dré lazilé nda nì 'òzo adrélé ru totó tātá, ìndì tadházóá mónnyá adrébhá tá 'òlè tà lazilé nda nì kisé dhi ì dré dhi, tà ì dré kisé 'òlè nda kítswá tàdzi ru ladzá ko.

¹⁸ Dì Giká 'ò tá tà r̀ kítswábhá ru ladzá ko dhi ì. Kítswá kpá ìna kinzò ta tàdzi ko. 'Ò tá kònnì, kítswázó àma àma kì zubbá í léna dhi kì timbá àma kì tà ka'ika'í na, mà kàdréró tròlè gígí ro tà mà dré adrézó m̀ bha àsá dhi rú.

¹⁹ Tà mà dré adrézó m̀ bha àsá nda adré àma kì 'ò adrélé àma kì totó tātá, tà àlo kòkítswáro àma kì tà ka'ika'í kizí ko dhi bvò. Tà mà dré adrézó m̀ bha àsá nda adré kpá àma kì 'ò lavulé kítá 'ìlè t̀pèlò bhù àdhya nì 'a lakízi dhi 'àsè, adrélé file Ará lólo lavulè dhi na.

²⁰ Yésu nì tàndì fì àrà nda na àma kandràna àma kì tà sè dre. Tàko ko, akódhi atá kòwánà kàdrì ro kóná vèsè kólyá Mèlikisédèkè tíni.

7

Mèlikisédèkè kòwánà kàdrì 'í

¹ Mèlikisédèkè nda tá ópí kàdrì bhàandre Sàlémá àdhya drìlè dhi 'í, ìndì kòwánà Giká kurú na bhù na dhi àdhya 'í. Abàràma dré tá adrerà'a agòlè àdzú dré tá ópí kì lavuzó dhi lésè dhi 'á dhi, Mèlikisédèkè nda lí tá ru kisé akódhi be gò, dré tà tani bhàzo dríá.

² Dì Abàràma dré ngá tíí ì dré tá adólé àdzú nda lésè dhi kì díme fèzo akódhi dré.* Rú Mèlikisédèkè kòdhi adré zyá leá tàlè dhi «ópí tà gyágya àdhya». Kòdhi íbe dhi, akódhi nì rú «ópí Sàlémá àdhya» nda adré leá tàlè dhi «ópí tà kàdrìkàdrì àdhya».†

³ Akódhi atá àko, andre àko, ìndì sùrú kómvo àko. Akódhi nì kìdhoma yókódhó, akódhi nì lídrì nì kùdù kpá yókódhó. Akódhi Giká nì Mvá tíni, ìndì adré adrélé kòwánà kàdrì ro kóná vèsè kólyá.

⁴ M̀ kisé r̀ è ngalè Mèlikisédèkè nda nì tà tá kàdrì ngíni ya dhi ká! Ǹndì àma kì tábhí Abàràma nì tàndì fè tá ngá tíí ì dré tá adólé àdzú lésè dhi kì díme akódhi dré.

⁵ Mòsè nì tatrítrí kúlí adré leá dhi, Léví ànzì bhàlè adrélé kòwánà ì ró dhi ì kàdré àyi kì adrúpi íserèlè ànzì ró dhi kì ngá tíí dhi kì díme lokó àyi drígásè, tágba àyi nda ì dré kpá adrézó Abàràma nì ànzì 'í dhi.

⁶ Dì, tágba Mèlikisédèkè nda dré angázó Léví nì sùrú lésè ko dhi, kisé tá ìna Abàràma nì díme akódhi drígásè. Gò dré tà tani bhàzo dhya Giká nì lazikúlí kì kisélépi nda dri.

* 6:14 6:14 A kòno Kìdhoma 22:16-17.

* 7:2 7:2 «Dímè» kòndhi, dhya kì ngá tíí adrélé kisélé, lanzilé 'a be mudrì dhi kì àlo adrélé fèlè Giká dré dhi 'í. † 7:2 7:2 A kòno Kìdhoma 14:17-21.

⁷ Ngóro mà dré nìle be dhi t́nì dhi, dhya adrélépi tà tani bha dhi kàdrì, dhya adrézó tà tani bha dríà dhi nì lavú.

⁸ Léví ànzì adrèbhá díme kisé nda ì àyikya móndí adrèbhá dràle dràdrà dhi 'i. Di, Mèlikisèdèké díme kisúlépi nda ìna dhya Giká nì Kúlí dré adrézó tàà dhi, akódhi lídrì ìbe kóná vèsè kólyá dhi 'i.

⁹ A nì kitswá ndìndì tàà dhi, Léví ànzì adrèbhá díme kisé nda ì fè tá àyi kì tándi kì díme Mèlikisèdèké dré àyi kì tábhi Abàràrà nì látì 'ásè.

¹⁰ Tàko ko, lókya Mèlikisèdèké dré tá Abàràrà nì díme kisé nda ì sè dhi, Léví tá rè dhu àyi tábhi Abàràrà nì rúbhá na be.

Yésu kòwàna kàdrì 'i Mèlikisèdèké t́nì

¹¹ Tàtrítrí kúlí Giká dré tá fèle Ìsèrélè ànzì ì dré dhi adré àyi totó, tà Léví ànzì adrèbhá kòwàna ì ró dhi ì dré adrélé 'òle dhi ì dri. Di kòwàna nda ì kòkítswá tà tà 'ò kítswálé títi Giká mùlèsè 'í dhi, lè tá akódhi kògò dhya àzya bha adrélé kòwàna ro ngóro Mèlikisèdèké t́nì, di ngóro kòwàna angábhá Arónà nì sùrú lèsè dhi ì t́nì ko dhi àdho tà sè?

¹² Tàko ko, à kòladzá kòwàna kì tà dhi, adré kpà léá dhi, à kòladzá tàtrítrí kúlí.

¹³ Ama kì Mírì mà dré adrézó tà kòdhi kì tà dhi angá tà ìna sùrú twá lèsè. Dhya àlo sùrú nda lèsè dhi 'ò tá àzì àlètàrì làga kòwàna ro tàdzì ko.

¹⁴ Angyá ko, mà nì tàle dhi, àma kì Mírì nda angá tá Yúdà nì sùrú lèsè dhi be. Mósè tà tá àlo sùrú nda nì tà dri ko, dré tá adrérà'a kòwàna kì tà ta dhi 'á.

¹⁵ Tà mà dré adrélé tàle kòdhi ì atsá vélé ngádra 'á tà kòndhi sè: Kòwàna àzya làsú be Mèlikisèdèké t́nì dhi apfò dre.

¹⁶ Akódhi nda atsá kòwàna ro, ngóro tòlì dré adrélé tàle móndí kì sùrú kómvo kì tà sè dhi t́nì ko. Be ró dhi, atsá ìna kòwàna ro, dré adrélé rìnyì ìbe adrézó lídrì ro kóná vèsè kólyá dhi sè.

¹⁷ Tàko ko, Giká nì Kúlí adré tàà dhi:

«Mì kòwàna 'i kóná vèsè kólyá, ngóro Mèlikisèdèké t́nì.»[‡]

¹⁸ Di Giká bhà tá tòlì àku dhi gára dri, tòlì nda dré tá adrélé rìnyì àko ìndì tà àko dhi sè.

¹⁹ Angyá ko, Mósè nì tàtrítrí kúlí kítswá tà ìna tà àlo 'ò kítswálé títi bwà ko. Di, nyànomvá dhì, Giká bhà tà dóro tà àku nda nì lavúlépi, mà dré adrézó m̀ bha àsà dhi dre gò, mà dré adrézó àma kì kisé ànyì akódhi làga tà nda sè.

²⁰ Kòdhi ìbe dhi, Giká s̀ kpà m̀ndrà tà nda nì bhàzo. Móndí àruka ì atsá tá kòwàna ì ró m̀ndrà àko.

²¹ Di, Giká bhà ìna Yésu atsálé kòwàna ro m̀ndrà sè, tàzoá drá dhi:

«Mírì s̀ tà m̀ndrà, ìndì kítswá àyi kúlí ladzá ko:

«Mì, kòwàna 'i kóná vèsè kólyá.»[§]

²² Di àsà dhi, Yésu atsá ìna dhya adrélépi tà dóro lavúlé Giká dré bhàle ru ỳzo móndí ìbe dhi nì 'ò adrélé ru totó tàtà dhi ró.

²³ Tàtrítrí kúlí zàle dhi, móndí bí dhi ì atsá tá kòwàna ì ró, dràdrà dré tá adrélé àyi kì àzì kíkì dhi sè.

²⁴ Di, Yésu adré ìna àzì 'ò kòwàna ro kóná vèsè kólyá, dré adrélé lídrì ìbe kóná vèsè kólyá dhi sè.

²⁵ Di àsà dhi, akódhi nì kítswá mónyá adrèbhá àlìle Giká vélé ì sè dhi kì tidrì kítswálé títi, ì dré adrélé ngbú lídrì ìbe adrézó tà zì Giká tí àyi dré dhi sè.

²⁶ Di Yésu nda, kòwàna kàdrì kítswálépi títi àma sè dhi 'i. Angyá ko, akódhi lólo, tà àko ì rú, ìndì tàkonzì àko. Giká bhà kpà akódhi twá tàkonzìbhá ì rúsè gò, akódhi nì tingázó zá kuru bhù kì lavú.

²⁷ Di, akódhi adré ìna tà 'ò ngóro kòwàna kàdrì àruka kya t́nì ko. Tàko ko, kítú àlo àlo títi ì sè dhi, àyi nda ì adré mòbòmà fe àyi kì tándi kì tàkonzì kì tà sè 'íká, gò ì dré kpà adrézó fèá móndí kì tàkonzì kì tà sè ndò. Di, akódhi fè ìna ì mòbòmà ro ngbà 'í vèsè àlo móndí kì tàkonzì kì tà sè dre.

²⁸ Tàtrítrí kúlí adré móndí adrèbhá tà ìbe yàya dhi kì bha adrélé kòwàna kàdrì ì ró. Di, m̀ndrà Giká dré s̀le tàtrítrí kúlí nda nì fèma ànvólèsè dhi, bhà ìna Giká nì Mvágó adrélé kòwàna kàdrì kítswálépi títi dhi ró, adrélé kóná vèsè kólyá.

8

Yésu, kòwàna kàdrì tà tídhí Giká dré bhàle ru ỳzo móndí ìbe dhi nì tà sè dhi 'i

¹ Tà kàdrì mà dré adrélé tàle dhi, tà kòndhi 'i: Ama kòwàna kàdrì làsú be kòndhi nì nda ìbe. Akódhi nda lírì adrélé Giká múrúngú dhi nì lírìrà òpì àdhya nì dríagó lèsè bhù na.

² Kònàlè dhi, adrè Gìkà nì tà 'o àrà lólo adrézó akódhì nì lindrì bha lána dhi na. Àrà nda, tàbèrènakolò tàndì Mírì dré ledélé nì, móndí ì dré ledélé ko dhi 'i.

³ Kòwánà kàdrì títi adrélé bhàlè dhi i, à adrè àyi ki bha adrélé ngá fe ìndì mòbòmà fe Gìkà dré. Adrè ì leá dhi, àma ki kòwánà kàdrì kàdré kpà ngá ìbe fèlè Gìkà dré.

⁴ Kònò akódhì nda kàdré tá kònwa bvò dri dhi, kitswá tá ndìndì adrélé kòwánà ro ko. Tàko ko, kòwánà adrèbhá ngá fe Gìkà dré ngóro tátírítrí kúlí dré adrélé tàlè dhi tíni dhi ì be.

⁵ Àyi nda ì adrè àyi ki àzì 'o kòwánà ì ró ngá lindrì adrèbhá ngá tàndì bhù na dhi ki tadhá dhi ì sè. Asà dhi, lókyá Mósè dré tá adrèrà'a 'òlè tàbèrènakolò ledé dhi 'á dhi, Gìkà lazì tá tà akódhì dri, tàzoá dhi: «Mí kònò dóro, mí kòledéro ngá títi dhi ì làsú be ngóro má dré tadhálé mí dré kòngó drìna dhi tíni.»*

⁶ Dì, nyànomvá dhi, àzì Yésu dré kisulè kòwánà àdhya ró dhi ìna kàdrì àyikya ki lavú byá. Tàko ko, akódhì adrè àyi totó tà 'o móndí ki kofalé 'á Gìkà be, tà tídhí Gìkà dré bhàlè ru yìzo àyi ìbe dhi nì tà sè. Tà tídhí ru yìzo nda kpà kàdrì, tà àku ru yìzo dhi nì lavú. Kòdhi ìbe dhi, lazikúlí tà tídhí ru yìzo nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ì kókpà kàdrì, lazikúlí àku dhi ki lavú.

⁷ Kònò tà àku Gìkà dré tá bhàlè ru yìzo móndí ìbe nda kàdré tá dóro kitswálé títi dhi, tà adrézó àzya nì nì bha àrà nì 'á dhi nì tá adrè yókódhò.

⁸ Dì, Gìkà kisú tá ìna tà kònzì àyi móndyá ì véna gò, tàzoá dhi:

«Mírì tà dhi: Mì yì rè ká! Lókyá adrélépi alìlè dhi sè dhi, má nì tà tídhí ru yìzo tódhyá Ìsèrèlè ànzì ìbe, ìndì Yúdà ànzì ìbe dhi nì bha.

⁹ Tà tídhí ru yìzo nda kitswá adrélé ngóro tà àku má dré tá bhàlè ru yìzo àyi ki tábhí ìbe dhi tíni ko.

Lókyá nda kònàdhi sè dhi, má ru tá àyi ki drígá gò, àyi ki adrìzo apfòlè Ezèpètò lèsè.

Dì, ì ka'í tá àyikya tà má dré bhàlè ru yìzo àyi ìbe nda nì lebèlè ko.

Gò má dré gòzo vélé àyi ki tà kisú ko.

¹⁰ Dì, Mírì tà dhi: Lókyá adrélépi alìlè dhi sè dhi,

tà tídhí má dré dra bhàlè ru yìzo tódhyá Ìsèrèlè ànzì ìbe nda, tà kòndhi 'i:

Má nì àma tátírítrí kúlí bha àyi drìna,

kúlí nda ki tisìzo àyi ki togó na.

Má nì mána adrè àyi ki Gìkà ro,

ìndì ì nì àyikya adrè àma móndyá ì ró.

¹¹ Dhya àlo kitswá gòlè àyi àzya 'i yà, kó ngalè àyi adrúpi 'i yà dhi nì tadhá, tàzoá dhi «Mí kònò Mírì» dhi ko.

Tàko ko, àyi nda ki títi àma nì,

kìdhólé móndí tàko lavulè àyi kòfalé dhi rú, tsàlè móndí kàdrì lavulè dhi rú.

¹² Angyá ko, má nì àyi ki tà kònzì ki tri.

Má kitswá gòlè vélé àyi ki tàkònzì ki tà kisú ko.»†

¹³ Dì Gìkà dré tà ru yìzo nda kòdhi nì zìlè «tídhí ro» dhi sè dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, akódhì bhà tà àku ru yìzo nda gàrà dri dre. Tà bhàlè gàrà dri adrélépi kpà agalè dhi, adrè 'òlè tavìlè.

9

Tòlì àku adrézó Gìkà nì lindrì bha ásà dhi i

¹ Tà àku Gìkà dré tá bhàlè ru yìzo Ìsèrèlè ànzì ìbe nda tá tòlì adrézó Gìkà nì lindrì bha ásà dhi ìbe, túmání àrà lólo bvò dri adrézó akódhì nì lindrì bha lána dhi be.

² Dì à ledé tá tàbèrènakolò, 'a nì nì lakízó 'a be rì. A zì tá 'a nì nì àlo kílè nda nì rú «Àrà lólo dhi». Àrà nda léna dhi, à bhà tá ngá adrézó àtsì tosó sílá dhi, misá àlo dhi, ìndì mápà fèlè Gìkà dré dhi ìbe.

³ Kítá 'ìlè tàbèrènakolò nda nì 'a lakízó dhi àmvolèsè dhi, 'a nì nì rì rú zìlè «Àrà lólo lavulè dhi» tá be.

⁴ Àrà nda léna dhi, à bhà tá àlètàrì ledélé óró sè adrézó béndélé za Gìkà dré dríá dhi, ìndì kpúkúbhú rúbhá nì nì ndryázo títi óró sè, tà Gìkà dré tá bhàlè ru yìzo móndí ìbe nda àdhya be. Kpúkúbhú nda léna dhi, à bhà tá lídrì ledélé óró sè mánnà ìbe ì léna dhi, kùtù fa Arónà àdhya bí àlú ì dré topfòzo dríá dhi, ìndì kírà tátírítrí kúlí tisìzo àyi dri, adrèbhá tà Gìkà dré tá bhàlè ru yìzo móndí ìbe nda nì tà tadhá dhi ìbe.

⁵ Kpúkúbhú nda drìlè dhi, à bhà tà kerúbimá adrèbhá Gìkà nì adrema mìlanzilanzì ro dhi nì tadhá dhi ì. Kèrúbimá nda ki kupfú ì zàlè dhi, àrà adrézó móndí ki tàkònzì tri dhi tá be. Dì, nyànomvá dhi, má kitswá tà nda kòdhi ki àndu ngì mibhalé tí bwà ko.

* 8:5 8:5 A kònò Pfòma 25:40. † 8:12 8:12 A kònò Yèrèmiyá 31:31-34.

⁶ A kòtobhà ngá títí nda i tàbèrènákolò nda léna kònini dre dhi, kòwàná ì adré tá file kítú àlo àlo títí i sè 'a ni ni rì kile nda ni tà sè dhi, kòwàná ki kàdrì adré tá ngbà 'í file lána dhi ni. Adré tá ngbà 'í file lána vèsè àlo kóná àlo sè. Adré tá ngbú file kàrì be, adrélé féá Giká dré áyi tándi ni tàkonzi ki tà sè, ìndì mómí ki tàkonzi ì dré tá 'òle tà nìma ko na dhi ki tà sè.

⁷ Di, kàdré ína 'a ni ni rì kile nda ni tà sè dhi, kòwàná ki kàdrì adré tá ngbà 'í file lána dhi ni. Adré tá ngbà 'í file lána vèsè àlo kóná àlo sè. Adré tá ngbú file kàrì be, adrélé féá Giká dré áyi tándi ni tàkonzi ki tà sè, ìndì mómí ki tàkonzi ì dré tá 'òle tà nìma ko na dhi ki tà sè.

⁸ Kòdhi Tirí Lólo adré tá tadhá dhi, à nzi tá láti adrézó file Arà lólo lavulé nda léna dhi rè ko, tàbèrènákolò ni àlo nda dré tá rè dhu adrérà'a be dhi 'á.

⁹ Kòdhi adré lókyá àndrò kòndhi ni tà tadhá. Adré tadhá dhi, ngá kòwàná ì dré adrélé fèle mòbòmà ìbe Giká dré dhi ì kítswá mómíyá adrèbhá lísbòmò nda ki 'o dhi ki togó temvé kítswalé títí dhi bwà ko.

¹⁰ Angyá ko, ngá ì dré adrélé fèle Giká dré nda i ngbà 'í mányàngá ì ngá mvùle dhi ìbe dhi 'i. Tà ì dré adrélé 'òle nda ì ngbà 'í tà twátwa adrézó mómí ki rúbhá ki temvé dhi 'i. A adré tólí nda ki 'o kònini, tsale lókyá Giká dré tà tídhí dhi ni bhàrà'a dhi 'á.

Kristo ni kàrì kítswá mómí ki togó ki temvé kítswalé títí

¹¹ Di, nyànomvá dhi, Kristo apfò kòwàná kàdrì ro tà dóro atsábhá dhi ki tà sè dre. Fi kpá tàbèrènákolò kàdrì kítswalépi títí àlo ni ni lavú dhi léna dre. Tàbèrènákolò nda, tàbèrènákolò bvò kòndi àdhyá mómí ì dré ledélé áyi ki drígá sè dhi 'i ko. Be ró dhi, tàbèrènákolò nda, tàbèrènákolò bhù àdhyá 'i.

¹² Akódhi fi lána ndrìago ki kàrì tiàgo kya be fèle dhi sè ko. Be ró dhi, fi ína ngbà 'í vèsè àlo Arà lólo lavulé dhi léna áyi tándi ni kàrì sè, kítswalé àma ki apá tàkonzi ni rìnyí lésè kóná vèsè kólyá.

¹³ Tàtrírí kúlí zàle dhi, à adré ndrìago ki kàrì tiàgo kya be dhi ni adó tíkàrà zàle dhi ni tópfò be, ligìle mómíyá adrèbhá ndi ró áyi ki tàkonzi sè dhi ì drìsè, kítswázó áyi ki rúbhá ki temvé, áyi ki 'òzo atsálé lólo Giká dré.

¹⁴ Kàdré kònini dhi, Kristo ni kàrì adré di vélé àma ki togó ki temvé tà mà dré 'òle adrèbhá tá àma ki dri líle dràdrá kísú dhi ì lésè, mà kàdréró Giká adrélépi lídrì ro dhi ni tà 'o be dhi bvò! Tàko ko, Tirí Lólo adrélépi kóná vèsè kólyá dhi ni rìnyí sè dhi, Kristo fè áyi tándi mòbòmà kítswalépi títí dhi ró Giká dré àma ki tàkonzi ki tà sè.

¹⁵ Àsà dhi, Kristo nda dhyá adrélépi áyi totó tà 'o mómí ki kòfalé 'á Giká be, tà tídhí Giká dré bhàle ro yízo áyi ìbe dhi ni tà sè dhi 'i, mómíyá Giká dré azilé dhi ì kòkísúró tà dré lazilé áyi dré tàyílè ro dhi, adrézó ába kóná vèsè kólyá. Tàko ko, Kristo drà áyi ki apá áyi ki tàkonzi ì dré tá 'òle tà àku ru yízo dhi zàle dhi ì lésè dre.

¹⁶ Kàdré wárágá tsìle tàyílè ngá ki tà sè dhi ni tà sè dhi, adré leá dhi, à kòtadhá rè zya dhyá wárágá nda ni tsìlepi dhi drà dre kàyá dhi 'iká.

¹⁷ Tàko ko, à kítswá tà 'o wárágá nda sè bwà ko, dhyá nda dré rè dhu adrérà'a lídrì ìbe dhi 'á. A ni ngbà 'í kítswá tà 'o àsà dhyá nda ni dràma àmvolésè.

¹⁸ Tà nda sè dhi, Giká bhà tá ndìndi tà àku ru yízo mómí ìbe dhi kàrì sè.

¹⁹ Angyá ko, Mósè kòlongó tà títí tàtrírí kúlí dré tá adrélé tàle à kò'o dhi ì mómíyá títí ì dré dre dhi, dré tiàgo ki kàrì ndrìago kya be dhi ni adózó amúlè yí be gò, ligìzoá búkù tàtrírí kúlí nda àdhyá dri, ìndì mómíyá títí nda ì drìsè, fanzi rú zìle isópè dhi sè, ìndì kítá ká dhi sè.

²⁰ Gò dré tázóá dhi: «Kòndhi, kàrì tà Giká dré bhàle ro yízo àmi ìbe dhi àdhyá 'i.»*

²¹ Di dré kpá kàrì nda ni adózó ligìle tàbèrènákolò dri, ìndì ngá títí adrézó Giká ni líndrì bha àsà dhi ì drìsè.

²² Tà bàti ró dhi, tàtrírí kúlí adré leá dhi, à kàdré ànyíányi ngá títí dhi ki temvé kàrì sè. Angyá ko, kàrì kòkutú ko dhi, Giká kítswá mómí ki tàkonzi tri ko.

²³ Di adré tá leá dhi, à kàdré ngá líndrì adrèbhá ngá tándi bhù na dhi ki tadhá nda kòdhi ki temvé kònini. Adré di leá dhi, à kàdré ngá tándi bhù àdhyá ki temvé mòbòmà dóro mòbòmà nda ki lavúbhá dhi ì sè.

²⁴ Tàko ko, Kristo fi tà àrà lólo ledélé mómí ki drígá sè, adrélépi tá ngá líndrì ngá tándi bhù na dhi àdhyá ró dhi léna ko. Be ró dhi, fi ína bhù ni tándi na gò, pfole adrélé Giká kandrà àma ki tà sè.

²⁵ Fi tà kpá bhù na kítswalé áyi fe mòbòmà ro vèsè be bí, ngóro kòwàná ki kàdrì dré adrélé file Arà lólo lavulé dhi léna kóná àlo àlo títí ì sè kà'wá ki kàrì sè dhi tìni ko.

²⁶ Kòno Kristo kàdré tá 'oá kònini dhi, a ni tá leá dhi, kàdré kizà nya vèsè be bí kídholé bvò ni bhàma lésè. Di, nyànomvá, lókyá kudù kòndhi sè dhi, Kristo apfò ngbà 'í vèsè àlo áyi fe mòbòmà ro, kítswalé tàkonzi ki tà 'o akilé dhi dre.

²⁷ Adré leá dhi, mómí àlo àlo títí dhi ì kòdrá vèsè àlo gò, àmvolásà dhi, Giká kòtáro áyi ki tàbvó.

* 9:20 9:20 A kòno Pfòma 24:8.

²⁸ Kókpa kòdhi tìni, Krísto fè ì dràlè mòbòmà ro vèsè àlo, kitswálé mómí zyandre dhi kí tàkonzì kí tingá. A ní kpà go apfòlè vèsè ní rì sè. Dì, a ní go apfòlè kitswálé tàkonzì tingá dhi bvò ko. Be ró dhi, a ní go apfòlè kitswálé lídrì kóná vèsè kólyá dhi ní fe mómíyá adrébhá àyi letè dhi ì dré.

10

Krísto fè ì dràlè mòbòmà ro ngbà 'í vèsè àlo

¹ Tà Mósè ní tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ì ngbà 'í tà dóro adrébhá alìle dhi kí líndrì 'í, tà dóro tàndi nda 'í ko. Asà dhi, tágba à kàdré mòbòmà fe Gíká dré kóná àlo àlo títí ì sè landè àko ró yà dhi, tatrítrí kúlí nda kitswá tàdzí mómíyá adrébhá àyi kí kisi Gíká kandrà dhi kí 'o kitswálé títí ko.

² Kònò kòkitswá tá mómíyá adrébhá lisámbò 'o nda kí togó temvé kitswálé títí 'í dhi, ì kitswá tá gòlè vélé àyi kí tàkonzì kisù ko gò, à dré mòbòmà fèma àyi kí tà sè dhi ní tayízó.

³ Tà bàti ró dhi, mòbòmà adrélé fèlè kóná àlo àlo títí ì sè nda ì adré mómíyá nda kí tàkonzì 'o agalé àyi léna dhi nì.

⁴ Angyá ko, tiágo kí kàrì ndrìágo kya be dhi kitswá tàdzí tàkonzì tingá ko.

⁵ Dì asà dhi, Krísto dré tá adrerà'a 'òlè alìle bvò kònìdhi lé dhi 'á dhi, tà tá Gíká dré dhi:

«Mí lè tá mòbòmà ì ìndì ngá adrélé fèlè mòbòmà ro mí dré dhi íbe kòdhya ko.

Dì, mí ledé mína rúbhá má dré kitswálé fèlè dhi kòdhya.

⁶ Mí ka'í tá kà'wá adrélé zàle dhi ì, ìndì mòbòmà adrélé fèlè tàkonzì kí tà sè dhi íbe kòdhya ko.

⁷ Dì má dré tàzoá dhi: «Á! Gíká, ma kònìdhi.

Má alì tà mí dré adrélé lèlè má kò'o dhi ní 'o, ngóro tìsìle áma tà sè ámi búkù pále dhi léna dhi tìni.»*

⁸ Dì Krísto nda tà tá rè zyá dhi: «Mí lè tá mòbòmà ì, ngá adrélé fèlè dhi ì, kà'wá adrélé zàle dhi ì, ìndì mòbòmà adrélé fèlè tàkonzì kí tà sè dhi íbe kòdhya ko. Mí ka'í tá kpà ngá nda ì ko.» Tà tá kònìni, tágba tatrítrí kúlí dré adrézó léá dhi, à kàdré ngá nda kí fe Gíká dré dhi.

⁹ Gò dré tàzoá dhi: «Ma kònìdhi. Má alì tà mí dré adrélé lèlè má kò'o dhi ní 'o.» Asà dhi, bhà tá tà àku nda gára dri, tà tídhí nda ní bhàzo àrà ní 'á.

¹⁰ Dì Yésu Krísto dré tà Gíká dré tá lèlè ì kò'o dhi ní 'òlè dhi sè dhi, Gíká 'o áma atsálé lólo ì kandrà, Krísto ní rúbhá fèlè ngbà 'í vèsè àlo mòbòmà ro áma kí tà sè dhi sè.

¹¹ Tatrítrí kúlí zàle dhi, kòwáná títí dhi ì adré ngbú adrélé àyi kí àzì 'o kítú àlo títí ì sè, adrézó mòbòmà fe landè àko ró, tágba mòbòmà nda ì dré kitswázó tàdzí mómíyá kí tàkonzì tingá ko dhi.

¹² Dì, Krísto fè ína ì ngóro mòbòmà àlo kwákwá fèlè tàkonzì kí tà sè kitswálépi lókyá títí ì sè dhi ró gò, dré lírízó Gíká ní dríágo lésè.

¹³ Kìdhólé lókyá nda sè dhi, adré lókyá Gíká dré dra àyi kàrìbhá kí bhàzo adrélé àyi pá zàle dhi ní letè.

¹⁴ Tàko ko, mòbòmà àlo kwákwá nda sè dhi, 'o mómíyá Gíká dré bhàle twá adrélé ína ró dhi ì kitswálé títí kóná vèsè kólyá.

¹⁵ Tírì Lólo adré kpà tà nda kí longó kòdhya. Angyá ko, tà tá rè zyá dhi:

¹⁶ «Mírì tà dhi: Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, tà tídhí má dré dra bhàle ru yízo tódhyá àyi íbe dhi, tà kònìdhi 'í:

Má ní áma tatrítrí kúlí bha àyi kí togó na, kúlí nda kí tìsìzo àyi drìna.»†

¹⁷ Gò táá dhi:

«Má kitswá gòlè vélé àyi kí tàkonzì kí tà kisù, tà kònzi ì dré 'òlè dhi íbe ko.»‡

¹⁸ Dì Gíká kòtrì mómíyá kí tàkonzì ì kònìni dhi, adré ì léá dhi, à kògò vélé mòbòmà fe tàkonzì nda kí tà sè ko.

Ama kí kisima ànyi Gíká làga dhi

¹⁹ Dì áma adrúpi ì, mà dré adrélé Yésu ní tà ka'í bàti dhi sè dhi, mà kitswá adrélé file Àrà lólo lavulé dhi léna akódhi ní kàrì sè.

²⁰ Mà adré file lána láti tídhí lídrì ro dré nzìle áma dré kitswázó lavulé kítá 'ìle dhi 'àsè dhi 'àsè. Kítá 'ìle nda, akódhi ní rúbhá 'í.

²¹ Dì asà dhi, mà dré adrélé kòwáná kàdrì adrélépi Gíká ní dzó drìle dhi íbe dhi sè dhi,

* 10:7 10:7 A kònò Longó ì 40:7-9. † 10:16 10:16 A kònò Yèrèmiyá 31:33. ‡ 10:17 10:17 A kònò Yèrèmiyá 31:34.

²² mà kàdré àma ki kisí ànyí Gíká làga togó dóro adrélépi akódhi ni ka'í bàti dhi sè. Tàko ko, akódhi temvé àma ki togó, àma ki tàkonzi nìni tingázó dre. Dzi kpà àma ki rúbhá yí tserèlè dhi sè dre.

²³ Mà kàdré kpà tròlè gígí ro tà mà dré adrézó mì bha ásà, adrézó kpà longóá dhi rú. Tàko ko, Gíká tà nda ni lazilépi dhi kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè.

²⁴ Mà kàdré kpà àma ki adrúpi ki tà kisù, adrézó ru kodzó àma kòfalèsè, mà kàdréro tà dóro 'o lèlè sè.

²⁵ Mà kòtayí adrema ru kimó àma ki adrúpi íbe dhi ngóro móndí àruka kya tìni ko. Be ró dhi, mà kàdré ru timbà àma kòfalèsè àma ki tà ka'ika'í na. Mà kàdré velé 'oá adrézó lèlè ába drìdrì, mà dré adrérà'a kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni no atsàrà'a ànyí dhi 'á.

²⁶ Dì, mà kògò adrélé tàkonzi 'o ìze sè mà dré tà bàti kisúzó nìlè dhi àmvolèsè dhi, mòbòmà kitswálepí tàkonzi nda ki tingá dhi ni adré velé yókódhó.

²⁷ Mà kàdré 'oá kònini dhi, tayí ngbà 'í tirí àma dré, mà dré adrérà'a Gíká ni tàbvó tàma letè, túmání àtsí kàdrì dra akódhi ni kàribhá ki zálepí vèlè dhi be dhi 'á.

²⁸ Tàko ko, dhya àlo kògà Mósè ni tàtrírí kúlí 'òlè gò, móndí rí yà, kó ngalè na yà tà nda ni nobhá mì sè dhi ì dré akódhi ni asíkizo dhi, à adré akódhi nda ni 'o dràlè, kizà ni ni bha àko ró.

²⁹ Kàdré kònini dhi, mì adré kisúá dhi, à ni dì velé tà ño dhya adrélépi Gíká ni Mvá ni ayizè, adrélépi kàrì tà Gíká dré bhàlè ru yìzo dhi àdhyà áyí 'òlepí atsálè lólo dhi ni no ngá tàko ró, ìndì adrélépi Tirí Gíká dré fèlè áyí togó tani sè dhi ni lodhá dhi dri ngini?

³⁰ Angyá ko, mà nì dhyà tà kòni ki tàlepí dhi be: «Má ni móndí ki tà kònzì ki vúdri logó àyí dré dhi ma. Má ni tà logó àyí dré tà ì dré 'òlè dhi ì tí dhi ma.» Akódhi nda tà kpà dhi: «Mírì ni áyí móndyá ki tàbvó ta.»§

³¹ Dhèlè Gíká lídrì ro dhi drígá dhi, tà adrélépi tirí fe gàlè dhyá léna dhi 'í!

³² Mì kisù rè lókyá mì dré tá Gíká ni ngádra kisúzó ngá kazá àmi ki togó na dhi ká! Lókyá nda sè dhi, tágba mì dré tá adrézó kizà nya dhi, mì adré tá àmi ki togó tsi àdzú kàdrì dhi na.

³³ Lókyá àruka ì sè dhi, à adré tá àmi ki lodhá, adrézó àmi ki mì pfo móndyá títí ì kandrá. Lókyá àruka ì sè dhi, mì adré tá àmi ki totó tātā móndí adrèbhá kizà nya kònini dhi làga.

³⁴ Mì adré tá kizà do àmi ki togó na móndí 'ìlè bádzó na dhi ki tà sè. A kàdré àmi ki ngá topá dhi, mì adré tá tà nda ni ka'í dóro, adrézó lenzélè ásà. Tàko ko, mì nì tá tàlè dhi, àmi tà àmikya tà dóro ngá nda ki lavúbhá dhi íbe, ìndì tà nda ì kitswá akilé bwà ko dhi be.

³⁵ Dì ásà dhi, mì kòbhe tà mì dré ka'ile bàti dhi ko. Angyá ko, mì ni làgí múrúngú kisú ásà.

³⁶ Adré dì lèà dhi, mì kàdré togó tsi, adrézó tà Gíká dré adrélé lèlè mì kò'o dhi ki 'o, mì kòkisúró tà dré lazilé dhi be dhi bvó.

³⁷ Tàko ko, ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàlè dhi tìni:

«Tayí ngbà 'í lókyá tsà,
dhyà adrélépi alìlè dhi dré alizo. Kitswá ìna gìlè ko.

³⁸ Dhyà adrélépi gyágya má mìlèsè dhi ni adré lídrì íbe áyí tà ka'ika'í sè.

Dì, kògò ìna bvólè ro dhi, àma togó kitswá kinilé akódhi ni tà sè ko.»*

³⁹ Ama ró dhi, àma móndí adrèbhá gòlè bvólè ro kitswá lè dràdrà kisú dhi 'í ko. Be ró dhi, àma àmakyà móndí adrèbhá Gíká ni ka'í gò adrézó adrlé dhi 'í.

11

Tà ka'ika'í

¹ Dhyà adrélépi tà ka'ika'í íbe bàti dhi adré ka'íà tàlè dhi, ì ni dra tà ì dré adrézó mì bha ásà dhi ki kisú káyà dhi. Adré kpà nǎà tàlè dhi, tà ì dré kitswá lè nòlè mì sè ko dhi kì dra ru 'o káyà dhi be.

² Atú dhi, àma ki tábhí ì ka'í tá Gíká kònini gò, akódhi dré àyí ki tà bhàzo kuru ásà.

³ Tà ka'ika'í sè dhi, mà nì tàlè dhi, Gíká bhà bhù ì bvò be áyí kúlí sè dhi be. Dì ngá adrélé nòlè mì sè dhi ì apfò ngá adrélé nòlè mì sè ko dhi ì lèsè.

⁴ Tà ka'ika'í sè dhi, Abélè fè tá Gíká dré mòbòmà dóro dhi Kàyinà àdhyà ni lavú. Akódhi ni tà ka'ika'í nda sè dhi, Gíká ka'í ngá dré fèlè nda ì gò, akódhi ni tà bhàzo kuru, akódhi ni zizo móndí gyágya dhi ró. Dì tà ka'ika'í nda sè dhi, Abélè adré rè dhu tà tà àma dré, tágba dré drázo dhi.

⁵ Tà ka'ika'í sè dhi, Giká do tá Enókà í véna, kòdràró ko dhi bvó. Dì à dré gòzo véle akódhi ni kisé ko, Giká dré tá akódhi ni dòle í véna dhi sè. Angyá ko, Giká ni Kúli adré táà dhi, drìdrì Enókà nda ni dòzo dhi kandrà dhi, akódhi ni tà 'o tá Giká ni togó kinilé.

⁶ Dì, tà ka'ika'í àko dhi, dhya àlo kitswá ína Giká ni togó 'o kinilé bwà ko. Tàko ko, lè dhya àngùdhi adrélépi áyi kisé ànyí Giká làga dhi kàdré ka'íá dhi, akódhi be, ìndì adré làgì múrúngú fe mómnyá títi adrébhá áyi nda togó wáyi sè dhi í dré káya dhi.

⁷ Tà ka'ika'í sè dhi, Giká dré tá tà lazizó Nówè dri tà kitswálé nòlè rè ko dhi kì tà sè dhi, Nówè ka'í tá Giká ni kúli nda 'òlè gò, bwátù kàdrì dhi ni ledézó kitswázó áyi sùrú tidrí. Dì ásà dhi, bhà tá tà mómnyá bvò àdhyà í dri gò, dré atsázó gyágya Giká mìlèsè áyi tà ka'ika'í nda sè.

⁸ Tà ka'ika'í sè dhi, Giká dré tá Abàràrà ni zizo lile bvò dré kitswálé kisulé tàylé ro dhi na dhi, Abàràrà ka'í tá Giká ni kúli nda 'òlè gò, dré lizo, tágba dré tá nizoá ngalé í adré tá lile àngolé ya dhi ko dhi.

⁹ Akódhi ni tà ka'ika'í nda sè dhi, dré bhà mòzo adrézó mómndí twá ro bvò Giká dré tá lazilé í dré nda na. Gò dré adrézó wémà í zále, ngóro Ísákà í Yàkóbhò be tà lazilé nda ni kisúbhá tàylé ro dhi ì dré kpà 'òlè dhi tìni.

¹⁰ Tàko ko, adré tá bhàandre Giká dré tá tà ni ni kisúzo drìdrì gò, sizoá pá íbe tàtà dhi ni letè.

¹¹ Tà ka'ika'í sè dhi, Abàràrà nda kisé tá rìnyí mvá tìzo, tágba akódhi ni kóná dré tá lavúzo, ìndì Sàrà ni tándì dré tá adrézó kómndó ro dhi. Angyá ko, nò tá Giká tà nda ni lazilépi í dré dhi ngóro dhya í dré kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi ró.

¹² Dì ásà dhi, agó àlo adrélépi tá ànyí dràdrà mìle nda lésè dhi, ànzì ì dré topfòzo lizólé zyandre ró, ngóro bhìbhìnyá bhù m̀bhalé 'á dhi í tìni, ìndì sínyí yìandre mìle kitswálé nále bwà ko dhi tìni.

¹³ Mómnyá títi nda kòdhi ì adré tá atsilé tà ka'ika'í na, tsàle lókyá ì dré todràrà'a. Í kisé tá tà Giká dré lazilé dhi í ko. Dì, ì nò tá àyikya tà lazilé nda í vwàvwà ro, tà nda kì ka'izo dóro. Í ka'í tá kpà tàle dhi, áyi tá ngóro mómndí twá bvò àyikya ró dhi àko dhi í tìni.

¹⁴ Mómnyá adrébhá tà ta làsù be kònèni dhi ì adré tadhá ngádra 'á dhi, ì adré bvò àzya nda adrélé àyikya ró.

¹⁵ Kònò ì kàdré tá bvò ì dré tá tayilé dhi ni tà kisé dhi, ì ni tá kitswá láti kisé nziò bvò nda na.

¹⁶ Dì, ì adré tá àyikya bvò dóro lavulé dhi ni nda kiséle kòdhyà. Kòdhi adré táà dhi, ì adré tá bvò bhù na dhi ni nda kòdhyà. Dì ásà dhi, Giká kanyò àko ì dré adrélé áyi zì àyi kì Giká ro dhi sè. Tàko ko, akódhi ledé bhàandre áyi dré dre.

¹⁷ Tà ka'ika'í sè dhi, Giká dré tá Abàràrà ni tabhìzo dhi, Abàràrà fè tà Ísákà mòbòmà ro akódhi dré. Dì akódhi tà Giká dré tà lazilé dhi kì kisélépi nda adré tá 'òlè áyi mváagó àlo kwákwá dhi ni fe dràle,

¹⁸ tágba Giká dré tá tázoá drá dhi «À ni ngbà 'í Ísákà ni ànzì kì zì àmi ànzì í ró dhi kòdhyà» dhi.*

¹⁹ Abàràrà adré tá ína kiséle dhi, tágba Ísákà kòdrà yà dhi, Giká rìnyí íbe kitswázó akódhi ni tingá dràdrà lésè. Dì à ni kitswá tàà kúli alaala sè dhi, Abàràrà gò áyi mváagó nda ni kisé ngóro mómndí tingálé dràdrà lésè dhi tìni.

²⁰ Tà ka'ika'í sè dhi, Ísákà zì tá tà tani Giká tí Yàkóbhò ì dri Esáwù be tà adrébhá tá àlile dhi kì tà sè.

²¹ Tà ka'ika'í sè dhi, Yàkóbhò dré tá adrerà'a 'òlè dràle dhi 'á dhi, zì tá tà tani Giká tí Yòséfà ni ànzì àlo àlo títi dhi í dri. Gò dré Giká ni lindrì bhàzo, í dré tá adrerà'a áyi agò áyi kùtù fa dri dhi 'á.

²² Tà ka'ika'í sè dhi, Yòséfà dré tá adrerà'a ànyí dràdrà mìle dhi 'á dhi, longó tá Ísèrèlè ànzì kì apfoma Ezèpétò lésè dhi ni tà gò, dré tá í dré tá lèlè à kò'o áyi fà ni tà sè áyi dràma àmvolèsè dhi ni tà lazizó.

²³ Tà ka'ika'í sè dhi, Mósè ni tibhá ì zù tá akódhi mbà na akódhi ni tìma àmvolèsè. Tàko ko, ì nò tá dhi, mvámvá nda ni tà avé tò. Í ro tá kpà ngá, ì dré tá ópí kàdrì ni kúli gale 'òlè dhi sè ko.

²⁴ Tà ka'ika'í sè dhi, Mósè nda dré tá mbàzo atsálé kàdrì dhi, gà tá à kàdré áyi zì ópí kàdrì, Fàráwò ni zapì ni mvá ro dhi rè.

²⁵ Dì kípè tá kizà nyàma tùmání mómnyá Giká àdhyà íbe dhi kòdhyà, lenzema tàkònzì ni tà sè lókyá tsà sè dhi ni àrà 'a.

* 11:18 11:18 A kònò Kìdhoma 21:12.

²⁶ Akódhi mlésè dhi, kanyò mvòle Kristo ni tà sè dhi tá dóro lavulé, ngá làgi be kàdrì Ezèpétò na dhi ki kisulé dhi rúsè. Angyá ko, adrè tá m̀ bha làgi múrúngú í dré kitswálé kisulé dhi dri.

²⁷ Akódhi ni tà ka'ika'í nda sè dhi, apfò tá Ezèpétò lésè ópì kàdrì ni togóaswa ni ro áko ró gò, dré áyi togó tsizo lizo ába drìdrì, dré tá adrélé Giká kitswálé nòle m̀ sè bwà ko dhi ni no dhi sè.

²⁸ Tà ka'ika'í nda sè dhi, tà tá Ìsèrèlè ànzi i dré dhi, ì kò'o gwányá Pásiká àdhyà, kàrì ligizo dzòtì fa ì rúsè, kitswálé ángéló adrélépi dràdrà fe dhi kòtupfúró áyi ki ànziágo kàyo ró dhi ì todràle ko dhi bvò.

²⁹ Tà ka'ika'í sè dhi, Ìsèrèlè ànzi ì zya tá yìandre Kika, ngóro à dré adrélé atsilé àrà fà ro dhi 'àsè dhi tìni. Di, Ezèpétò ì kòtabhì tà nda 'òle dre dhi, yìandre nda dré anzizó áyi drìsè rùkù áyi ki tufpú todràle.

³⁰ Tà ka'ika'í sè dhi, Ìsèrèlè ànzi ì tatsí tá Yèrikò làgàsè kúrúkúró kítú nzi-drì-rì gò, bhàandre nda ni zèribà dré adàzo kìnì mi.

³¹ Tà ka'ika'í sè dhi, Rábà, tòkò zàràbhù ro dhi ka'í tá Ìsèrèlè ànzi mùle lùzu ró dhi ì dòle í véna gò, à dré akódhi ni pfúzo dràle tùmáni mónyá ligìbhá Giká rú dhi ìbe ko.

³² Di má ni go véle tàà ngíni? Lókyá má dré kitswázó tà ta Gedèyónà ni tà dri, Bàràkà ni tà dri, Sàmósónà ni tà dri, Yèfètà ni tà dri, Dàwidí ni tà dri, Sàmùwélè ni tà dri, ìndì pròfètá ki tà dri dhi yó.

³³ Áyi nda ki tà ka'ika'í sè dhi, ì bhu tá àdzú òpì ki lavuzó, ì 'o tá tá gyágya i, ì kisú tá tà Giká dré tá lazilé dhi ì, ì tabhó tá kàmì ki sibhálé ì,

³⁴ ì kidrá tá àtsí adrélépi kòle rìnyi ró dhi, ì lapá tá móndí ki sápi ì silésè. Áyi tà ìbe yàya dhi ì atsá tá rìnyi ró. Ì atsá tá àgo tòmbatòmba ì ró àdzú na, áyi ki kàribhá angábhá bvò twá ì lésè dhi ki ladró.

³⁵ Tòkó ì gò tá áyi ki móndí tá dràbhá dhi ki kisú ngóro móndí tingálé dràdrà lésè dhi ì tìni.

Móndí àruka ì tayí tá áyi adrélé rúbhá 'òle aswálé gò, ì dré todràzo. Ì gà tá à kápá áyi dhi rè, ì kòngaró dràdrà 'àsè lídrì dóro lavulé dhi ni kisú be dhi bvò.

³⁶ Arukabhá ni ì tayí tá áyi adrélé gùle, adrélé tswàle, adrélé 'ìle nyàrì sè, adrélé bhèle bádzó na.

³⁷ A lebhé tá àruka ni ì todràle kírà sè. A tsì tá àruka ni ì 'a be rì. A tufpú tá àruka ni ì todràle sápi sè. Aruka ni ì tatsí tá lemerèbhá ì ró kìnì kábiligya kya ndrì ìbe asólé áyi rú dhi ìbe. Ì tayí tá áyi adrélé m̀ pfòle, adrélé 'òle kònzì.

³⁸ Ì tatsí tá duku ì 'àsè ìndì kòngó ì drìsè, adrélé áyi ki tuzú kírà gò ì 'àsè, ìndì bhú kìnì zàle dhi ì 'àsè. Tágba dré tá adrézó kònzì dhi, mónyá bvò kòndì àdhyà ì kitswá tá áyi nda ki lindrì sè ko!

³⁹ Mónyá tífi nda kòdhi ki tà ka'ika'í sè dhi, Giká bhà tá áyi ki tà kuru. Di, ì kisú tá àyikya tà dré tá lazilé dhi ko.

⁴⁰ Tàko ko, Giká bhà tá tá dóro lavulé dhi zùle àma dré, kitswázó àma ki 'o kitswálé tífi tùmáni áyi ìbe dhi bvò.

12

Giká ni ànzi ki lotoma

¹ Di àma ró dhi, àma mónyá zyandre áyi ki tà ka'ika'í tadhábhá nda ìbe kimólé àma làgàsè kúru. Di àsà dhi, lè mà kòbhe àma rúsè ngá lanzì tífi adrèbhá àma ki kíkì dhi ì, tùmáni tàkònzì adrèbhá àma ki tì'í dhi ìbe, mà kàdréró angú Giká dré bhàle àma kandrà dhi ni ra landè àko ró.

² Mà kàdré kpà àma ki m̀ bha Yésu dri. Tàko ko, akódhi nda dhyà láti nzìlepi àma dré adrézó Giká ni ka'í dhi 'ì, ìndì dhyà adrélépi àma ki 'o kitswálé tífi àma ki tà ka'ika'í na dhi 'ì. Akódhi dré tá kólénzè Giká dré bhàle í kandrà dhi ni nòle dhi sè dhi, ka'í tá kizà nyàle fa kípákípa dri, kanyò ni ni nòzo tà tàko ró gò, dré lírízó Giká ni lírírà òpì àdhyà ni dríágo lésè.

³ M̀ kisú rè ngalé akódhi mvò tá tàkònzìbhá ligìbhá í rú kònzì dhi ki tà ngìni ya dhi ká, m̀ kòkítswáró landèle àmi ki togó tayízó lanzile ko dhi bvò.

⁴ Tàko ko, àdzú m̀ dré adrélé bhùle tàkònzì ìbe kòdhi léna dhi, m̀ bhu rè tsàle àmi ki kàrì dré kutùrà dhi na ko.

⁵ M̀ tìvì kùlì Giká dré tàle àmi ki kodzózó áyi ànzi ì ró dhi dre? Akódhi tà dhi:

«Áma mvá, Mírì kàdré àmi lotó dhi, mí kòndò tà nda tà tàko ró ko.

Kàdré àmi tàkònzì tadhá mí dré dhi, mí kòtayí àmi togó lanzile àsà ko.

⁶ Tàko ko, Mírì adrè mónyá tífi ì dré adrélé lèle dhi ki lotó kòdhyà.

Adré kpà tà ño mónnyá títí í dré adrélé ka 'lè áyi ànzi í ró dhi í dri.»*

⁷ Gíká kàdré di àmi kí lotó dhi, mì kàdré togó tsi, adrézó kizá mì dré adrélé nyàle nda kí mvo. Gíká adré àmi kí 'o ngóro áyi tàndi ní ànzi í tìni. Tàko ko, mvámvá àlo atá ní dré adrézó lotóá ko dhi tsi be?

⁸ Dì, Gíká kàdré àmi kí lotó ngóro dré adrélé 'òle áyi ànzi títí dhi kí tà sè dhi tìni ko dhi, kòdhi adré tadhá dhi, àmi akódhi ní ànzi 'í bàti ko. Be ró dhi, àmi àmikya bákólyá ànzi 'í.

⁹ Ama títí dhi í tá atá bvò dri adrébhá tá àma kí lotó dhi íbe gò, mà dré adrézó àyi kí lindrì bha. Kàdré kònini dhi, lè mà kàdré di véle àma kí bha àma kí Atá bhù na dhi ní rinyí zàle, mà kàdríro be dhi bvò!

¹⁰ Ama kí atá bvò dri nda ì adré tá àma kí lotó lókyá tsà sè, ngóro dré tá adrélé dóro àyi m̀lèsè dhi tìni. Dì, Gíká adré ína àma kí lotó ngóro dré adrélé dóro àma dré dhi tìni, mà kàtsáro lólo ngóro í dré adrélé lólo dhi tìni.

¹¹ Dhya àngùdhi adrélé lotólé dhi adré tà nda ní no lókyá nda sè dhi ngóro tà adrélépi arí fe dhi ró ko. Be ró dhi, adré ína tà nda ní no ngóro tà adrélépi kizá fe dhi ró. Dì, àmvolásà, à kòlotó akódhi nda kítswalé títí dre dhi, a ní l'ò'wa dóro 'a bí, adrézó tà gyàgya 'o tà kàdríkàdri na.

¹² Dì àsà dhi, lè mì kògò rinyí fe àmi kí drígá toròbhá dhi í dré, ìndì àmi kí pá landèbhá dhi í dré.

¹³ Mì kàdré kpà láti lotó àmi kí pá í dré, m̀ndí pá íbe yàya dhi ì kàtsáro mèrèkpe í ró ko, be ró dhi, ì kàdríro be dhi bvò.†

Gíká ní gàma ko dhi

¹⁴ Lè mì kàdré láti nda adrézó tà kàdríkàdri íbe àmi kòfalé m̀ndyá títí dhi íbe. Mì kàdré kpà àmi kí fe adrélé lólo Gíká dré be. Tàko ko, dhya áyi fèlepi adrélé lólo Mírì dré ko dhi, kítswá ína akódhi ní no ko.

¹⁵ Mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayíro í vwàle Gíká ní togó tani rúsè ko. Dhya àlo kòtayí kpà áyi togó atsálé kùdzikùdzi ko, tà kùdzí nda kàtsáro kpà m̀ndí àruka bí dhi í rú, àyi kí 'o atsálé ndí ró ko.

¹⁶ Mì kònò kpà dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kò'oró ndòtò tà ko, ìndì kògàro Gíká ní tà Esàwù àdhya tìni ko. Tàko ko, Esàwù nda lagí tá ína tà í dré tá kítswalé kislulé tàylè mvá kàyo àdhya ró dhi ngbà 'í m̀nyàngá mvá tsà dhi sè.

¹⁷ Ngóro mì dré nìle be dhi tìni dhi, àmvolásà dhi, dré gòzo tódhyá tà tani nda ní le kislulé gò, à dré gázoá rè. Ndà tà láti tà nda ní ladzázó, di, kítswá tá ína ko, tágba dré tà nda ní ndàzo mindra sè bí dhi.

¹⁸ Ama adrúpi í, mì kisi tá àmi ànyi kòngó kítswalé tabèle bwà, ìndì adrélépi kòle àtsi ró dhi làga ko. Mì kisi kpà àmi ànyi àrà adrélépi tìnmvá ro ìndì ngátsi ró, kàgumá dré adrézó víle lána dhi làga, ngóro Isèrèlè ànzi ì dré tá 'òle kòngó Sínáyí àdhya na dhi tìni ko.

¹⁹ Mì kisi kpà àmi ànyi àrà gòkà vòzo gò, kúlí tìrì fèlepi dhi ní yòzo lána dhi làga ko. Tàko ko, Isèrèlè ànzi ì dré tá kúlí nda ní yìzo dhi, ì lizí tá Gíká ní ti, kòkikáro kúlí nda, kògòro tà ta ko dhi bvò.‡

²⁰ Angyá ko, ì kítswá tá tà kúlí nda dré tá adrélé tàle ì kò'ò dhi ní mvo bwà ko. Kúlí nda tà tá dhi: «Dhya àlo kòtabè kòngó kònìdhi dhi, kàdré gba kà'wá 'í yà dhi, lè à kòlebhé akódhi nda dràle kírà sè.»§

²¹ Tà ì dré tà nòle nda dré tìrì fèle àyi dré tò dhi sè dhi, Mòsè ní tàndi tà tá dhi: «Má adré lyàle tìrì dré.»*

²² Dì, mì kisi àmikya àmi ànyi kòngó Siyóná àdhya làga, ìndì Yèrusalémá, bhàandre Gíká hídrì ro dhi àdhya bhù na dhi làga. Mì kisi àmi ànyi àngélo lizólìzo ru kimóbhá adrélé lenzélé dhi í làga.

²³ Mì kisi àmi ànyi Gíká ní ànzi kàyo ró ru kimóbhá, àyi kí rú tisizo bhù na dhi í làga. Mì kisi àmi ànyi Gíká, m̀ndyá títí dhi kí tàbvò tàlepi dhi làga, ìndì m̀ndyá atsábhá gyàgya kítswalé títí dhi kí lindrì í làga.

²⁴ Mì kisi kpà àmi ànyi Yésu adrélépi áyi totó tà 'ò m̀ndí kí kòfalé 'á Gíká be, tà tídhí Gíká dré bhàle ru yìzo àyi íbe dhi ní tà sè dhi làga, ìndì akódhi ní kàrì kutulépi, adrélépi tà ta dóro lavulé Abèlè ní kàrì àdhya rúsè dhi làga.

²⁵ Mì kònò di dóro, mì kògàro dhya adrélépi tà ta àmi dré dhi ko. Tàko ko, m̀ndyá dhya adrélépi tà tà longó àyi dri bvò dri dhi ní gabhá rè dhi ì kòlapá Gíká ní tàbvò tàma

* 12:6 12:6 A kònò Tògyakúlí 3:11-12. † 12:13 12:13 A kònò Tògyakúlí 4:26. ‡ 12:19 12:19 A kònò P̀foma 19:16-22.

§ 12:20 12:20 A kònò P̀foma 19:12-13. * 12:21 12:21 A kònò Dütèrònómè 9:19.

silésè ko dhi, mà ni di àmakya lapá ngáningíni ró, mà kàdré àma ki alá dhya adrélépi tà longó àma dri bhù lésè dhi rú dhi?

²⁶ Lókyá nda kònádhì sè dhi, Giká ni kúlí kizí tá bvò tà tàndi ró. Di, nyànomvá dhi, akódhi lazí kúlí tázoá dhi: «Má kitswá ngbà 'í gòlè bvò kizí kòdhyà ko. Be ró dhi, mà ni go tódhyá bvò ki kizí bhù íbe vésè àlo.»

²⁷ Kúlí «tódhyá» indì «vésè àlo» kòdhi ì adré leá tàlè dhi, Giká ni ngá títi í dré tá bhàlè dhi ki kizí tingalé, ngá kitswálé kizilé bwà ko dhi ì kàdrérò rè dhu be dhi bvò.

²⁸ Di ásà dhi, mà dré adrélé òpì kitswálé kizilé bwà ko dhi ni kisú dhi sè dhi, mà kàdré àwoyá fe Giká dré, adrézó akódhi ni lindrì bha akódhi ni ròma sè, ngóro dré kitswálé akódhi mlésè dhi tíni.

²⁹ Tàko ko, àma ki Giká ína àtsí adrélépi ngá za vèlè dhi 'i.†

13

Tà tàlè kùdù ro mónyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi ì

¹ Lè mì kàdré ru le àmì kòfalésè ngóro adrúpi ì tíni.

² Mì kòtìvì adrema móndí twá ki ka'í dòlè àmì ki dzó na kùmú ì ró dhi ko. Tàko ko, móndí àruka adrèbhá 'òá kònìni dhi ì ka'í tá ángéló ì dòlè àyi ki dzó na nǎ àko ró.

³ Mì kàdré móndí 'ìlè bádzó na dhi ki tà kisú, ngóro mì adré tá bá nya túmání àyi íbe na tíni. Mì kàdré kpà móndí adrélé mì pfole dhi ki tà kisú, ngóro mì adré tá kizá nya àyíkya tíni na tíni.

⁴ Lè mónyá títi dhi ì kàdré lámó ni tà bha kuru. Lámó na dhi, mì kàdré àmì ki rùbhá líkí adrélé ngbà 'í móndí mì dré mòlè dhi ì dré. Tàko ko, Giká ni mónyá adrèbhá múná tà 'o dhi ki tàbvò ta, túmání mónyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe.

⁵ Lè mì kòtayí àmì láfa lovó dré adrélé tidrìlè dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé ngá mì dré adrézó ába dhi ki tà sè. Angyá ko, Giká tà dhi:

«Má kitswá tàdzí àmì tayí ko.

Má kitswá tàdzí àmì tà tivì ko.»*

⁶ Di ásà dhi, mà adré ka'íá bàti tàlè dhi:

«Mírì dhya adrélépi àma ledé dhi 'i.

Má kitswá ngá ro àlomvá ko.

Móndí ki kitswá àdho tà 'o má rú kòdhyà?»†

⁷ Mì kàdré àmì ki drì kòbhá Giká ni kúlí longóbhá àmì dré dhi ki tà kisú. Mì kàdré lò'wa dóro ì dré adrélé 'àlè àyi ki lídrì na dhi ki no, adrézó tà 'o tà ka'íka'í sè àyíkya tíni.

⁸ Yésu Kристо ngbú ngóro dré tá adrélé agyá dhi tíni, dré adrélé ándrò dhi tíni, indì dré dra adrélé kóná vésè kólyá dhi tíni.

⁹ Mì kòtayí àmì ki togó tà adrélé tadhálé twá dhi ì dré adrélé sèlè dhi ko. Dóro ni, àma ki togó tayilè adrélé tímàlè Giká ni togó tani sè dhi. Di, tòlí móndí ì dré adrélé lebèlè mányàngá ni tà sè dhi ì kitswá àyi ki togó tímà ko, kitswá kpà àyi ki ledé ko.

¹⁰ Ama àlètári íbe, indì kòwáná adrèbhá tà 'o Yúdà ànzì ki tabèrènakòlò na dhi ì kitswá ngá adrélé fèlè mòbòmà ro àlètári nda dri dhi ki nya bwà ko.

¹¹ Tàko ko, kòwáná ki kàdrì adré ka'wá ki kàrì do, adrézó file Arà lólo lavulè dhi léna fèá tàkonzì ki tà sè gò, à dré adrézó kà'wá nda ki rùbhá za káà ni kivi na.

¹² Di ásà dhi, Yésu nya tà kpà kizá dràzo bhàandre ni kivi na, kitswázó móndí ki temvé atsalé lólo àyi tàndi ni kàrì sè.‡

¹³ Mà kàdré di pfole akódhi véna káà ni kivi na, adrélé kanyò dré mvòlè dhi ni mvo.

¹⁴ Tàko ko, bvò kòndhì dri dhi, àma bhàandre adrélépi gile nyo dhi àko. Di, mà adré àmakya bhàandre adrélépi àlilè dhi ni leté kòdhyà.

¹⁵ Di Yésu sè dhi, mà kàdré ngbú lindrì fe Giká dré, ngóro mòbòmà mà dré adrélé fèlè drá dhi tíni. Mòbòmà nda kúlí adrèbhá apfole àma tísè, adrélé akódhi ni rú bha kùlè dhi 'i.

¹⁶ Di mì kòtìvì adrema tà dóro 'o, adrézó kpà àmì ki ngá lanzí móndí ì dré dhi ko. Tàko ko, mòbòmà adrélé fèlè làsú be kònìni dhi ki tà sè dhi, Giká ni togó adré kinilè tò.

¹⁷ Mì kàdré àmì ki drì kòbhá ki kúlí ka'í 'òlè, adrézó àmì ki bha àyi ki rìnyí zàlè. Angyá ko, ì adré àmì ki líkí landé àko ró. Ì ni kpà àzì ì dré adrélé 'òlè àmì ki tà sè dhi ki ta Giká kandrá. Mì kàdré di àyi ki kúlí ka'í 'òlè, ì kàdrérò àyi ki àzì nda ni 'o arí sè, kizà sè ko. Tàko ko, ì kàdré 'òá kizà sè dhi, tà nda kitswá àmì ki ledé àlomvá ko.

¹⁸ Mì kàdré tà zi Giká tí àma dré. Tàko ko, mà nì dóro tàlè dhi, àma ki togó adré àma ki arókì àlomvá ko dhi. Má adré kpà leá atsilé dóro tà títi ì sè.

† 12:29 12:29 A kòno Dùtèrònómè 4:24. * 13:5 13:5 A kòno Dùtèrònómè 31:6, 8; Yòsúwá 1:5. † 13:6 13:6 A kòno Longó ì 118:6. ‡ 13:12 13:12 A kòno Yòwání 19:17, 20.

¹⁹ Lavulé dhi, má adrè àmi kí kodzó, mì kàdréro tà zi Giká tí, má kòkitswáro gòle mbèlè àmi véna.

Kúli kùdù

²⁰⁻²¹ Giká tìngá àma kí Mírì Yésu dràdrà lésè gò, akódhi ní 'òzo atsálé kábilígyà líkálépi kàdrì dhi ró akódhi ní kàrí kutúlépi dhi sè. Kàrí nda sè dhi, 'o tà í dré bhàle ru yízo móndí íbe dhi kitswále kóná vèsè kólyá. Dì Giká adrélépi tà kàdrìkàdrì fe nda kò'o àmi kitswále títi tà títi í sè, mì kòkitswáro tà dré adrélé lèle mì kò'o dhi kí 'o. Kàdré kpà tà adrélépi dóro í mlésè dhi ní 'o àma léna Yésu Kristo sè. Milanzilanzì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

²² Ama adrúpi í, má adrè àmi kí tí lízì, mì kòkà'iró kúli má dré tìsìle àmi kí kodzó kòdhi í dóro. Angyá ko, má tìsì àmi dré ngbà 'í wárágà tsà dhi kòdhyà.

²³ Má adrè lèá mì kòni dhi, à atrì àma kí adrúpi Tímótéyo bádzo lésè dre. Akódhi kàtsá má vélé mbèlè dhi, mà ní lí tùmání akódhi be àmi kí no.

²⁴ Mì kòfè mòdo àmi kí drì kòbhá títi dhi í dré, tùmání mónnyá lólo títi Giká àdhyà íbe. Ama kí adrúpi angábhá Itàliyà lésè dhi í fè kpà mòdo àmi dré.

²⁵ Giká ní togó tanì kàdré àmi íbe títi!

Wárágà Yàkòbhò dré tisìle dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngàìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yàkòbhò dré tisìle dhi 'i. A adré kisùà dhi, Yàkòbhò nda tá Yàkòbhò, Yésu ni adrúpi ró dhi 'i, ìndì Ekèlézyà ni drì kòbhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Akódhi adré wárágà kònìdhi ni tisì «súrú mudrì-drì-rì ayìbhá bvò wáyi 'ásè dhi i dré» (1:1). Kòdhi adré leá tàìle dhi, móndyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré ayízó bvò wáyi 'ásè dhi i dré. Wárágà kònìdhi léna dhi, Yàkòbhò adré móndyá ka'ìbhá dhi ki drì ta tà twátwa bí dhi i sè, adrézó tadhá àyi dré dhi, ì kàdré tà 'o àyi kòfalésè ìndì móndyá bvò kòndì àdhya i kòfalé ngíni ya dhi. Adré tà kòni ki ta kòdhya: tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi, móndyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà, móndyá ka'ìbhá dhi ki tabhìma, Giká ni kúlí yìma ìndì 'òma, móndí ki nòma twátwa ko dhi, tà ka'ìma ìndì tà dóro 'òma, dhyá ki ti líkìma, tògyá adrélépi apfòle bhù lésè dhi, dhyá ki bhàma Giká ni rìnyí zàìle dhi, móndí ki tàbvò tàma ko dhi, dhyá ki afàma ko dhi, ngábhá ki tà, tà letèma togó wvávwa sè dhi, ìndì tà zìma Giká tí dhi. Lavúlé dhi, Yàkòbhò adré tadhá dhi, lè móndyá ka'ìbhá dhi ì kàdré ngbà 'i Giká ni ka'ì ko, ì kàdré kòkpá tà dóro 'o àyi ki tà ka'ìka'ì nda sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki àìma

- 1) Mòdo fèma (1:1)
- 2) Tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi (1:2-8)
- 3) Móndyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà (1:9-11)
- 4) Móndyá ka'ìbhá dhi ki tabhìma (1:12-18)
- 5) Giká ni kúlí yìma, ìndì kúlí nda ni 'òma (1:19-27)
- 6) Móndí ki nòma twátwa ko dhi (2:1-13)
- 7) Tà ka'ìma ìndì tà dóro 'òma (2:14-26)
- 8) Dhyá ki ti líkìma (3:1-18)
- 9) Dhyá ki bhàma Giká ni rìnyí zàìle dhi (4:1-10)
- 10) Móndí ki tàbvò tàma ko dhi, ìndì dhyá ki afàma ko dhi (4:11-17)
- 11) Ngábhá ki tà (5:1-6)
- 12) Tà letèma togó wvávwa sè dhi, ìndì tà zìma Giká tí dhi (5:7-20)

Yàkòbhò ni mòdo fèma

¹ Ma, Yàkòbhò, mārābā Giká àdhya ìndì Mírì Yésu Krìsto àdhya ró dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisì súrú mudrì-drì-rì ayìbhá bvò wáyi 'ásè dhi i dré. * Mòdo àmi dré!

Tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi

² Àma adrúpi i, tà twátwa dhi ì kàdré àmi ki tabhì dhi, mì kàdré tà nda ki no ngóro tà adrézó lenzélé àsà dhi i ró.

³ Tàko ko, mì nì tàìle dhi, tà adrébhá àmi ki tà ka'ìka'ì tabhì dhi ì adré àmi ki 'o adrélé togó tsi nì dhi be.

⁴ Dì adré leá dhi, àmi ki togó tsìma nda kàdré tà 'o àmi léna kìswalé títi, mì kòlì'wáro àmi ki tà ka'ìka'ì na kìswalé títi, ìndì tà dóro kòpiró àmi àlomvá ko.

⁵ Dì, dhyá àlo àmi kòfalé dhi kàdré tògyá le kìsúlé dhi, lè akódhi nda kàdré tògyá zi Giká tí gò, Giká kòfèró drá. Tàko ko, Giká adré tà dóro fe móndyá títi i dré àyi togó dóro sè, tà bha àko ró àyi drì.

⁶ Dì, dhyá nda dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, lè kàdré zìá tà ka'ìka'ì sè, tà kayí àko ró í léna. Angyá ko, dhyá àngùdhi adrélépi tà kayí í léna dhi, sù ngóro yìandre nì mì lyá dré adrélé livilé longalé gò, dré adrézó lìle swà ro dhi tìni.

⁷ Lè dhyá làsù be kònìni nda kòkìsù ko tàìle dhi, í ni ngá kìsù Mírì vélésè dhi.

⁸ Tàko ko, akódhi nì ìna tà àyi togó lé dhi ki kípèle bwà ko. Nì kpà ngalè í nì 'óá ngíni ya dhi ko.

Móndyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà

⁹ Lè móndyá ka'ìbhá lemerè ro dhi ì kàdré àyi ki drì bha kuru, Giká dré àyi ki tà tìngalé kuru dhi sè.

¹⁰ Dì, móndyá ka'ìbhá ngábhá ro dhi ì kàdré àyi ki drì bha kuru, Giká dré àyi ki tà tìrìlé kìnì mi dhi sè. Tàko ko, ngábhá ki tà nì akí ngóro mbì pfò àdhya tìni.

* 1:1 1:1 A adré kisùà dhi, kúlí «súrú mudrì-drì-rì ayìbhá bvò wáyi 'ásè» kòni ì adré leá tàìle dhi: «móndyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré ayízó bvò wáyi 'ásè dhi i».

¹¹ Angyá ko, kítu adré apfòle kàle, àtsi ni dré adrézó mbì za 'yòle, pfò ni dré adrézó dhèle gò, aveave ni dré adrézó akálé. Di ngábhá kì tà ni kòkpa akí kònini, ì dré adrérà'a àyi kì láfa tà 'o dhi 'á.

Móndyá ka'ìbhá dhi kì tabhìma

¹² Kólénzè dhya adrélépi àyi togó tsi tà dré adrérà'a àyi tabhì dhi 'á dhi dré! Tàko ko, Giká kòka'ì akódhi nda ni tà dre dhi, akódhi ni kulá lídrì àdhyà ni kisú, ngóro Giká dré lazilé móndyá adrèbhá àyi le dhi ì dré dhi tñi.

¹³ Adré leá dhi, dhya tà dré adrélé tabhìle dhi kòtà dhi, «Giká adré áma tabhì nì» dhi ko. Angyá ko, tà kònzi kitswá ìna Giká ni tabhì bwà ko. Akódhi ni tàndi adré kpà dhya àlo ni tabhì litilé dhi ko.

¹⁴ Di, tà kàdré dhya àlo ni tabhì dhi, tà nda adré akódhi ni lití, dré àyi tayílé àyi tàndi ni lovó kònzi dré sèle litilé dhi sè.

¹⁵ Di lovó kònzi nda kòkisú 'a dre dhi, adré tàkònzi ti. Di tàkònzi nda kòli'wá kitswálé títi dre dhi, adré dràdrà ti.

¹⁶ Ama adrúpi má dré lèle tò ni ì, mì kòtayí àmi adrélé litilé ko:

¹⁷ Tà dóro títi kitswábhá títi dhi ì adré apfòle bhù lésè, adrélé asilé Giká Atá ngádra títi dhi kì bhàlepi bhù mìbhalé 'á dhi vélésè. Akódhi nda kitswá ru ladzá ko. Tínimvá kpà akódhi mìle dhi yókódhò.

¹⁸ Akódhi ti àma tódhyá àyi kúlí tà bàti àdhyà sè, ngóro ì dré tá lèle 'òle dhi tñi, mà kàdréro ngádrì ì ró ngá títi dré bhàle dhi ì kòfalé be dhi bvò.

Giká ni kúlí yìma, ìndì kúlí nda ni 'òma

¹⁹ Ama adrúpi má dré lèle tò ni ì, mì kònì tà kònìdhi dóro: Lè àmi àlo àlo títi dhi ì mì kàdré gànzi ró adrélé tà yi mbèlè. Di, mì kàdré àmikya kúlí ta mbèlè ko. Mì kàdré kpà àmi kì togó tayí aswálé mbèlè ko.

²⁰ Tàko ko, dhya adrélépi àyi togó tayí aswálé dhi adré tà gyágya Giká àdhyà ni 'o kòdhyà ko.

²¹ Àsà dhi, mì kòtingá àmi rúsè tà wáyi adrèbhá àmi kì 'o atsálé ndí ró dhi ì, tà kònzi wáyi mì dré adrélé 'òle dhi íbe. Di togó yàya sè dhi, mì kàdré kúlí Giká dré adrélé kidhíle àmi kì togó na dhi ni ka'ì. Angyá ko, kúlí nda rìnyí íbe kitswázó àmi kì tidrì.

²² Mì kàdré ngbà 'ì Giká ni kúlí yiyí ko. Mì kàdré kòkpa tà kúlí nda dré adrélé tàle dhi kì 'o be. Mì kàdré 'óá kònini ko dhi, mì adré àmi kì tàndi kì lití.

²³ Tàko ko, dhya adrélépi Giká ni kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóro móndí àyi mìbhalé nòlepi talátála na gò,

²⁴ kònò àyi mìbhalé nda dre dhi, dré lízo tivíá mbèlè ngalé àyi làsú tá ngíni ya dhi tñi.

²⁵ Di, dhya adrélépi tátírítrí kúlí kitswálépi títi, adrélépi móndí kì trì dhi ni yi gò, adrézó tròle rúá, adrézó tà ì dré yìle dhi kì tiví ko, di, adrézó ìna tà nda kì 'o dhi, Giká ni tà tani bha akódhi dri, tà dré adrélé 'òle dhi ì sè.

²⁶ Dhya àngúndhi adrélépi àyi no ngóro móndí adrélépi Giká ni tà 'o dhi ró gò, adrézó ìna àyi kúlí líkì ko dhi, adré àyi tàndi ni lití. Tà dré adrélé 'òle Giká ni lindrì bhàzo nda tà tàko 'ì.

²⁷ Di, tà à dré kitswálé 'òle Giká Atá ni lindrì bhàzo, dré adrélé nòle lólo ìndì tà kònzi àko dhi ró dhi, tà kònìdhi 'ì: adrélé kìmvoànzì kì líkì tàyítókò íbe àyi kì kizá na dhi, ìndì adrélé dhyá kì tàndi ni líkì adrélé lólo tà kònzi bvò àdhyà kì tà sè dhi.

2

Móndí kì nòma twátwa ko dhi

¹ Ama adrúpi ì, mì dré adrélé áma kì Mírì Yésu Krísto mìlanzìlanzi ro dhi ni ka'ì dhi sè dhi, mì kàdré móndí kì no twátwa ko.

² Agó àlo kítá aveave asólépi ì rú trónjó óró sè dhi be dhi kàtsá àrà mì dré ru kímózó dhi 'á gò, agó àzya lemerè ro kítá lírì asólépi ì rú dhi dré kpà atsázó àrà nda 'á dhi, mì adré 'óá ngíni?

³ Mì kàdré agó kítá aveave asólépi nda ni lindrì bha, adrézó tàá akódhi dré dhi «Mì kòlírì kònwa àrà dóro 'á» gò, mì dré adrézó tàá agó lemerè ro nda dré dhi, «Mì totó mì kònàle», kó ngalé «Mì lírì áma pá làga kìnì mì kònwa» dhi,

⁴ kòdhi mì adré tsì móndí kì no twátwa àmi kòfalésè ko? Mì adré tsì móndí kì tàbvò ta àmi kì tà kisùle kònzi dhi ì sè ko?

⁵ Ama adrúpi má dré lèle tò ni ì, mì yi rè ká! Giká kípè tsì móndyá móndyá bvò àdhyà ì dré adrélé nòle lemerèbhá ro dhi ì atsálé ngábhá ì ró àyi kì tà ka'ìka'ì sè dhi kòdhyà ko? Kípè tsì àyi nda ì kitswálé file àyi Opì ì dré tà ni ni lazizó móndyá adrèbhá àyi le dhi ì dré dhi na dhi kòdhyà ko?

⁶ Di, àmi, mì adré àmikya lemerèbhá nda ki ayizè! Ngábhá ì adré zakó tsì àmi ki ató àyi pàlé, adrézó kpà àmi ki tidrì tàbvó tabhá ì kandrá dhi àyi?

⁷ Àyi nda ì adré zakó tsì dhya àmi ki azilépi dhi ni rú dóro dhi ni lodhá dhi àyi?

⁸ Mì nì tòlí tisile Giká ni Kúlí na kònìdhi dóro: «Mí kàdré àmi àzaya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tìni.»* Di mì kàdré tòlí Giká ni Opè àdhya nda ni ka'í 'òle bàti dhi, kòdhi mì adré tà dóro 'o.

⁹ Di, mì kàdré àmikya m'òndi ki no twátwa dhi, mì adré tàkonzi 'o gò, tàtrítrí kúlí dré adrézó tadhá dhi, àmi tàtrítrí kúlí nda ni njobhá 'i.

¹⁰ Tàko ko, dhya àlo kàdré tàtrítrí kúlí líkí wáyi gò, dré ndàndi tà àlo tàtrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ni njozo dhi, akódhi nda nò tàtrítrí kúlí wáyi nda dre.

¹¹ Angyá ko, Giká tàlepi dhi «Mí kò'o múná tà ko» dhi, tà kókpà dhi: «Mí kòpfu m'òndí dràle ko.»† Di mì kò'o múná tà ko gò, mí dré m'ána m'òndí pfuzo dràle dhi, mí atsa'á tàtrítrí kúlí njoze ró dre.

¹² Asà dhi, lè mì kàdré kúlí ta adrézó kpà tà 'o, ngóro m'òndí dra àyi ki tàbvó tàzo tàtrítrí kúlí adrélépi m'òndí ki trì dhi sè dhi kya tìni.

¹³ Tàko ko, kitú dra m'òndí ki tàbvó tàzo dhi tú dhi, Giká ni dhya ángùdhi àyi àzaya ni kizà bhàlepi ko dhi ni tàbvó ta, akódhi ni kizà bha àko ró. Giká mùlèsè dhi, m'òndí ki kizà bhàle dhi kàdrì lavulé, m'òndí ki tàbvó tàle dhi rúsè.

Tà ka'ima ìndi tà dóro 'òma

¹⁴ Ama adrúpi ì, dhya àlo kàdré tàá dhi, ì tà ka'íka'í ìbe gò, dré adrézó tà adrébhá àyi tà ka'íka'í nda ni tadhá dhi ki 'o ko dhi, akódhi nda ni àdho tà dóro kisú asà? Tà ka'íka'í l'ású be kònìni nda ni kitswá tsì akódhi ni tidrì?

¹⁵ Àmi ki adrúpi àlo 'i yà, kó ngalè àmi ki amvúpi àlo 'i yà dhi kàdré kítá asolé í rú dhi àko, ìndi ngá kitswálé nyàle kitú àlo àlo sè dhi àko gò,

¹⁶ àmi ki àlo dré tàzoá akódhi dré dhi: «Mí kòlì togó be kàdrìkàdrì! Mí kòlíkí mì kidhì sè dóro, ìndi mí kònya ngá pizo pipi!» gò, mì dré àmikya ngá kitswábhá akódhi ni rúbhá ledé dhi ki fèzo drá ko dhi, mì adré àdho tà dóro 'o kòdhyà?

¹⁷ Kókpà kòdhi tìni, dhya àlo kàdré ngbà 'í tà ka'íka'í ìbe gò, adrézó tà dóro 'o tà ka'íka'í nda sè ko dhi, tà ka'íka'í nda drà dre.

¹⁸ A ni kitswá tàá dhi: «Mí m'ána tà ka'íka'í ìbe. Ma m'ána tà dóro má dré adrélé 'òle dhi ìbe. Mí tadhá rè má dré àmi tà ka'íka'í tà dóro 'òle dhi àko nda ká. Di má ni mí dré àma tà ka'íka'í tadhá tà dóro má dré adrélé 'òle dhi ì sè.»

¹⁹ Mí adré m'ána ka'íá dhi, Giká àlo kwákwá. Kòdhi dóro. Tìrì kònzi ì adré kókpà ka'íá kònìni gò, ì dré adrézó lyàle tìrì dré.

²⁰ Mí m'òndí azaaza ró ni, mí adré lèá má kòtadhá mí dré dhi, tà ka'íka'í tà dóro 'òle dhi àko dhi, tà tàko 'i káyà dhi?

²¹ Mí kisú rè àma ki tábhí Abàràma ni tà ká. Giká nò tá tsì akódhi nda gyágya tà dré tá 'òle dhi ì sè ko? Tàko ko, akódhi bhà tà àyi mvá Ísáká àletàrì dri, kitswázó fèá mòbòma ro Giká dré.

²² Mí nò rè ngalè akódhi ni tà ka'íka'í adré tá tà 'o tùmání tà dóro dré tá adrélé 'òle dhi ìbe ngíni ya dhi ká. Di Giká 'o tá akódhi ni tà ka'íka'í nda kitswálé títì tà dóro dré 'òle nda ì sè.

²³ Di tà tisile Giká ni Kúlí na kònìdhi 'o ru kònìni: «Abàràma ka'í tá Giká gò, Giká dré akódhi ni nòzo gyágya akódhi ni tà ka'íka'í nda sè.»‡ Kòdhi ìbe dhi, Giká zi tà kpà akódhi àyi arúpi ró.

²⁴ Mí nò rè ká! Giká adré m'òndí ki bha gyágya í kandrá ngbà 'í àyi ki tà ka'íka'í sè ko. Adré kókpà àyi ki bha gyágya tà ì dré adrélé 'òle dhi ì sè.

²⁵ Kókpà kòdhi tìni, Giká bhà tá Rábà, tòkò zàràbhù ro dhi gyágya í kandrá tà dré tá 'òle dhi ì sè. Tàko ko, akódhi nda ka'í tá Ísèrèlé ànzi mùle lúzu ró dhi ì dòle í véna gò, àyi ki mùzo nzìle látì twá 'ásè.§

²⁶ Di ngóro rúbhá la'a lídrì àdhya àko dhi dré adrélé dràle dràdrà dhi tìni dhi, tà ka'íka'í tà dóro 'òle dhi àko dhi adré kókpà dràle dràdrà.

3

Ama ki làdra líkima

¹ Ama adrúpi ì, lè m'òndí bí àmi kòfalé dhi ì kàdré látì nda atsázó tà tadhábhá ì ró ko. Tàko ko, mì nì tàle dhi, Giká ni àma adrébhá àyi tà tadhá dhi kì tàbvó ta tà tàndi ró, m'òndí àruka kya kì lavú dhi be.

* 2:8 2:8 A kònò Lèvitiké 19:18. † 2:11 2:11 A kònò Pfòma 20:13-14; Dùtèrònómè 5:17-18. ‡ 2:23 2:23 A kònò Kìdhoma 15:6. § 2:25 2:25 A kònò Yòsúwá 2:1-21.

² Ama títi dhi ì, mà adré ledhélé tàkonzi na láti twátwa i sè. Di, dhya àlo kàdré ìna dhèlè tàkonzi na kúlí í dré adrélé tale dhi i sè ko dhi, akódhi nda móndí dóro kitswálepí dhi 'i. Kitswá áyi rúbhá wáyi dhi ni bha áyi rìnyí zàle.

³ Mà kàdré aya mvá tsà dhi ni 'i dóngí í tí kitswázó áyi ki bha àma ki rìnyí zàle dhi, mà kitswá áyi ki dri lile àrà àngùdhi mà dré adrézó lèlè lile lána dhi na bwá.

⁴ Kàdré kó bwátù kàdrí ki tà sè dhi, tágba ì kàdré kàdrí gú yà, ìndì lyàandre dré adrézó áyi ki liví yà dhi, aya mvá tsà dhi kitswá áyi ki tidì lile àrà àngùdhi bwátù dòlepi dré adrézó lèlè lile lána dhi na bwá.

⁵ Dhyá ki làdra ni tà kókpá kòdhi tíni. Tágba làdra nda dré adrézó rúbhá ni kígá mvá tsà dhi 'i dhi, adré áyi afà tà kàdríkàdrí í dré 'òle dhi ki tà sè. Mì nò rè ngalé àtsí mvá tsà dhi dré adrélé duku andre za vèlè ngíni ya dhi ká!

⁶ Ama ki làdra kókpá àtsí 'i. Rúbhá ni kígá títi dhi i kòfalé dhi, adré tà kònzì 'o lavulé. Adré àma ki rúbhá wáyi dhi ni 'o atsálé ndí ró. Adré kpá àma ki lídrí wáyi dhi ni za vèlè àtsí adrélépi ngalé líferò lésè dhi sè.

⁷ Móndí ì adré kà'wá mbì àdhyá ki kárá títi dhi ki turú adrézó áyi ki líkí bhà 'a, tùmáni àrì twátwa dhi ìbe, kà'wá twátwa adrébhá áyi ki se agatí sè dhi ìbe, ìndì kosyá twátwa dhi ìbe. Bàti, ì líkí kà'wá nda i títi atsálé bhà àdhyá ró.

⁸ Di, dhya àlo kitswá ìna áyi tàndi ni làdra líkí kitswálepí títi ko. Làdra nda, ngá kònzì kitswálepí líkálé bwá ko dhi 'i. Akódhi ga kàtrá adrélépi móndí ki tupfú todràle dhi sè bí.

⁹ Ama ki làdra sè dhi, mà adré Mírì àma ki Atá ni rú bha kùle, adrézó kókpá móndí Gíká dré bhàle lasú be i tíni dhi ki tatrí àsà.

¹⁰ Di kúlí adrézó tà tani bha móndí i dri dhi i tùmáni kúlí adrézó móndí ki tatrí dhi ìbe dhi, ì adré apfòle ti àlo nda lésè. Ama adrúpi i, lè tá tà nda kàdré kònzìni ko.

¹¹ Yì kìnì ni kitswá tsì apfòle tùmáni yì kùdzí be kidrì àlo lésè bwá?

¹² Ama adrúpi i, figí fa kitswá tsì olívè lò'wa 'a bwá? Vinò fa kitswá tsì figí lò'wa 'a bwá? Di kidrì tà 'i ró dhi kitswá kpá yì kìnì 'o apfòle bwá ko.

Tògyá adrélépi apfòle bhù lésè dhi

¹³ Dhya àmi kòfalé adrélépi tà nìní ìbe ìndì tògyá ìbe dhi àdhi 'i? Lè dhya nda kàdré tà nda ki tadhá áyi atsimá dóro dhi sè, ìndì tà dóro í dré adrélé 'òle togó yàyà sè ìndì tògyá sè dhi i sè.

¹⁴ Di, mì kàdré àmikya lovó kònzì bha àmi kòfalésè, adrézó àmi ki tàndi ki tà bha drìdrì dhi, lè mì kàdré àmi ki afà tà nda sè ko. Mì kàdré kpá tà bàti ga ko.

¹⁵ Tògyá lasú be kònzìni nda adré apfòle bhù lésè ko. Be ró dhi, tògyá nda ìna tògyá bvò kòndi àdhyá 'i. Adré ngalé Dzàborò vèlèsè.

¹⁶ Tàko ko, àrà àngùdhi móndí ì dré adrézó lovó kònzì bha áyi kòfalésè, adrézó áyi ki tàndi ki tà bha drìdrì dhi 'á dhi, à adré tà wáyá kisé, tà kònzì ki kárá títi dhi ìbe.

¹⁷ Di, tògyá adrélépi apfòle bhù lésè dhi ìna lólo. Adré tà kàdríkàdrì bha móndí i kòfalé, adrézó togó yàyà tadhá, adrézó móndí ki yi dóro, adrézó móndí ki kizá bha, adrézó tà dóro 'o, adrézó móndí ki no twátwa ko, adrézó kpá tà 'o túrúpú àko.

¹⁸ Móndí adrébhá tà kàdríkàdrì bha móndí i kòfalé dhi ì adré ngá kidhí tà kàdríkàdrì na gò, ì dré adrézó lànyá tà gyàgya àdhyá ni akónà bí.

4

Ama ki bhàma Gíká ni rìnyí zàle dhi

¹ Tà adrézó ru pfu, adrézó lawàle àmi kòfalésè dhi adré ngalé àngolésè? Tà nda ì adré zakó tsì ngalé àmi ki lovó kònzì adrébhá àdzú bhu àmi léna dhi i lésè?

² Mì adré ngá lovó bha gò, mì dré adrézó ngá nda ni kisé ko. Di mì adré lovó kònzì bha móndí i rú, adrézó áyi ki le tupfúlé ngá nda ni kisé. Mì adré lawàle, adrézó ru pfu móndí ìbe ngá nda ni tà sè. Di, mì adré àmikya ngá mì dré adrélé lèlè nda ni kisé ko, mì dré adrélé zìá Gíká tí ko dhi sè.

³ Di, tágba mì kàdré ngá nda ni zì Gíká tí yà dhi, mì adré kisé ko. Tàko ko, mì adré ngá nda ni zì togó kònzì sè, mì kò'oró àmi ki tàndi ki lovó kònzì àsà be dhi bvò.

⁴ Àmi móndí zàràbhù ro ni i, mì ni ko tale dhi, ru sùma tà bvò kòndi àdhyá ìbe dhi adré dhyá ká 'o atsálé Gíká ni kàribhá ro dhi? Di dhya àngùdhi adrélépi léá adrélé arúpi bvò kòndi àdhyá ró dhi, adré áyi 'o atsálé Gíká ni kàribhá ro.

⁵ Gíká ni Kúlí adré tàà dhi: «Gíká adré togó í dré bhàle àma léna dhi ni lovó bha tò.»* Mì adré kisé dhi, Gíká ni Kúlí adré tà kòdhi ni ta àngyá?

* 4:5 4:5 A kitswá kpá kúlí tsilè Giríkí ti sè kòni ki ladzá kònzìni: «Gíká adré Tírí í dré bhàle àma léna dhi ni lovó bha tò,» kó ngalé «Togó Gíká dré bhàle àma léna dhi adré lovó bha tò.»

⁶ Di, Giká ni togó tani bhàle àma rú dhi kàdrì lavúlè. Tàko ko, akódhi ni Kúli adrè táà dhi:

«Giká adrè ru pfu mónnyá drìkàdrì ro dhi ìbe.

Di, adrè ìna àyi togó tani bha mónnyá adrèbhá àyi ki tà bha kìnì mi dhi i rú.»[†]

⁷ Di àsà dhi, mì kàdré àmi ki bha Giká ni rìnyì zàle. Mì kàdré ligilé Dzàborò be gò, kòlapáró àmi rùsè vwàvwà ro.

⁸ Mì kàdré àmi ki kisi ànyì Giká làga gò, kòkisíró kpà i ànyì àmi làga. Àmi tàkonzìbhá ni i, mì kòdzì àmi ki drìgá àmi ki tàkonzì lésè! Àmi túrúpúbhá ni i, mì kòtemvé àmi ki togó!

⁹ Mì kàdré kizà ro, adrélé àwó ngo, adrézó tongólé! Àmi ki arí kòladzá ru atsálé àwo ró. Àmi ki kólénzè kòladzá ru atsálé kizà ro.

¹⁰ Mì kàdré àmi ki tà bha kìnì mi Mírì kandrá gò, kòtingáró àmi ki tà kuru.

Móndí kì tàbvó tàma ko dhi

¹¹ Àma adrúpi i, lè mì kàdré tà ta kònzi àmi ki adrúpi i rú ko. Dhya ángùdhi adrélépi tà ta kònzi àyi adrúpi rú yà, kó ngalè adrélépi akódhi ni tàbvó ta yà dhi, adrè tà ta kònzi Giká ni tàtrítrí kúli rú, adrézó kpà tàtrítrí kúli nda ni tàbvó ta. Mì kàdré tàtrítrí kúli ni tàbvó ta dhi, kòdhi mì adrè tàtrítrí kúli nda ni 'o ko. Be ró dhi, mì atsá mína tàtrítrí kúli nda ni tàbvó tàlepi ró.

¹² Tàkò dhya tàtrítrí kúli fèlepi ìndì móndí kì tàbvó tàlepi dhi ngbà 'í àlo kwákwa. Giká 'i kalóma. Akódhi nda rìnyì ìbe kitswázó móndí tídrì, kitswázó kpà móndí pfu dràle. Di, mì tá mína àdhi 'i, adrélé àmi àzya ni tàbvó ta ni?

Ama kì afàma ko dhi

¹³ Mì yi rè ma, àmi adrèbhá táà dhi «Ándrò yà, kó ngalè kídrù yà dhi, mà ni li bhàandré àlo na, àzì 'o kóná àlo làfa kisúzó» ni i.

¹⁴ Àmi, mì nì ngalè kídrù dhi, àmi kì lídrì nì adrè ngìni ya dhi ko. Tàko ko, àmi kì lídrì nda sù ngóro sàsàlì adrélépi sàle lókyá tsà sè gò, dré adrézó akilé dhi tìni.

¹⁵ Adré di be léà dhi, mì kàdré táà kònini: «Mírì kòlè dhi, mà ni adrè lídrì ìbe gò, mà dré tà kòni kì 'òzo tà kòna ìbe.»

¹⁶ Di, nyànomvá dhi, mì adrè àmi kì afà adrélé drìkàdrì 'o. Dhyá kì afàma làsú be kònini nda kònzi.

¹⁷ Di àsà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà dóro ni 'òle gò, adrézó tà nda kì 'o ko dhi, adrè ìna tàkonzì 'o.

5

Tà tàle ngábhá kì kodzózó dhi

¹ Àmi ngábhá ro ni i, mì yi rè ká! Lè mì kàdré àwó ngo adrézó lúlù ga, kizà adrèbhá àllè àmi dri dhi kì tà sè!

² Àmi kì ngá ñwa dre. Kídzú mbe àmi kì kítá i dre.

³ Kìndrì mbe àmi kì óró i, àmi kì àrezá be dre. Di kìndrì nda ni àmi kì tàkonzì tadhá ngádra 'á kítú tàbvó tàzo dhi tú dhi nì. A ni kpà àmi kì zà nya, ngóro àtsì dré adrélé zà za véle dhi tìni. Tàko ko, mì lokò àmikya ngá làgì be kàdrì dhi i àmi dré lókyá kùdù sè dre.

⁴ Mì yi rè ká! Làfa mì dré gàle fèle dhya àzì 'obhá àmi kì amvú na dhi i dré dhi adrè ngòle àmi dri. Kòtrétre dhya lànyá lokóbhá àmi kì amvú na dhi kya dhe Mírì rìnyì líyí bína dre.

⁵ Bvò kònìdhi lé dhi, àmi tá ngbú adrélé trú kólányá na, adrélé àmi kì tàndì kì lovó 'o. Mì nya àmi síle ngbóngbo kà'wá tìni, adrélé kítú dra àmi kì tilízó dhi nì letè.

⁶ Mì bhà tà móndí adrèbhá tá tà àko àyi rú dhi i dri, àyi kì tupfúzó todràle, tágba i dré tá adrézó ligilé àmi rú ko dhi.

Tà letèma togó vwàvwà sè dhi

⁷ Di àma adrúpi i, mì kàdré tà letè togó vwàvwà sè, tsàle kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú. Mì nò rè ngalè dhya ngá kidhìlépi dhi adrè ngá nda kì letè akónàle togó vwàvwà sè ngìni ya dhi ká. Adré letéá kidhólé lókyá kozya dré adrézó anzílè dhi sè, tsàle lókyá kozya nda dré adrèrà'a akilé dhi 'á.

⁸ Àmi ró dhi, mì kàdré kókpà tà letè togó vwàvwà sè, adrézó togó tsi. Tàko ko, kítú Mírì dré dra agòzo dhi atsá ànyì dre.

⁹ Àma adrúpi i, mì kàdré ru ndrì àmi kòfalèsè ko, à kòtárò àmi kì tàbvó ko dhi bvó. Mì nò rè ká! Dhya dra móndí kì tàbvó tàlepi dhi dzó tí!

[†] 4:6 4:6 A kònò Tògyakúli i 3:34.

¹⁰ Ama adrúpi i, mî kisù rè ngalè pròfètà atú tà longóbhá Mírì ni rú sè dhi, ì tsi tá àyi ki togó àyi ki kizà na ngíni ya dhi ká. Mî kàdré di togó tsi àyikya tîni.

¹¹ Mâ adré zakó tsì àyi nda ki zi kólénzébhá ro, ì dré tá àyi ki togó tsìle dhi sè? Mî yi zakó ngalè Yóbò tsi tá àyi togó ngíni ya dhi 'í. Mî nò kpá tà Mírì dré 'òle akódhi dré kùdù na dhi 'í. Tàko ko, Mírì adré kizà do àyi togó na móndí ki tà sè, adrézó àyi ki kizà bha tà tàndi ró.

¹² Ama adrúpi i, tà kàdrì lavulé dhi, lè mî kòsì mòndrà bhù ni rú sè yà, bvò ni rú sè yà, kó ngalè ngá àzya ni rú sè yà dhi ko. Be ró dhi, mî kàdré ngbà 'í tàá «Àyíya», kó «Kóko», Gíká kòbharó tà àmi dri ko.

Tà zìma Gíká tí tà ka'ika'í sè dhi

¹³ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kizà nya dhi, kàdré tà zi Gíká tí. Dhya àlo kàdré arí ìbe dhi, kàdré longó ngo Gíká ni rú bhàzo kùle.

¹⁴ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré drà ro dhi, kàzì bhàgo Ekèlézyà àdhya i, ì kòziró tà Mírì tí akódhi dré, dò dàzo akódhi dri Mírì ni rú sè.

¹⁵ Di tà zìle Mírì tí tà ka'ika'í sè dhi ni dhya drà ro nda ni tidrí gò, Mírì dré akódhi ni tingázó kuru. Dhya nda kò'o tàkonzì dhi, Gíká ni kpá akódhi ni tàkonzì tri.

¹⁶ Di ásà dhi, lè mî kàdré àmi ki tàkonzì ki ta ngádra 'á àmi kòfalésè, adrézó kpá tà zi Gíká tí àmi ki adrúpi i dré, mî kàdrìró àmi ki drà ì lésè be dhi bvó. Tà bàti ró dhi, tà móndí gyágya dré adrélé zìle Gíká tí dhi, rìnyí ìbe adrézó tà kàdrì 'o.

¹⁷ Mî kisù rè Elíya ni tà ká. Akódhi nda tà móndí 'i àma tîni. Akódhi zi tá tà Gíká tí togó wáyi sè, kozya kòdhiró ko dhi bvó. Di kozya dré dhìzo bvò dri ko kóná na, mbá nzi-dri-àlo.

¹⁸ Amvolásà dhi, dré gòzo tódhyá tà zi Gíká tí gò, kozya dré gòzo adrélé dhìle gò, bvò dré gòzo adrélé ngá 'o kàle.

¹⁹ Ama adrúpi i, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòku láti tà bàti àdhya 'ásè gò, dhya àzya dré akódhi ni adrìzo agòle láti tà bàti àdhya nda 'á dhi,

²⁰ lè mî kònì tà kònìdhi: Dhya ángùdhi adrélépi móndí tàkonzì 'òlepi dhi ni adrì agòle láti kinzò ro dhi lésè dhi, ni akódhi nda ni tidrí dràdrà lésè gò, akódhi ni tàkonzì zyandre dhi ki zùzo.

Wárágà Péteró dré tisile dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngàlè drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Péteró dré tisile dhi ni àlo 'i. Akódhi nda tá àpóstolò ki àlo 'i, ìndì Ekèlézya ni drì kòbhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Adré wárágà kònìdhi ni tisi mónnyá Giká àdhya ayíbhá bvò twátwa i 'àsè dhi i dré (1:1). Adré tisiá kitswázó àyi ki timbà àyi ki tà ka'ika'í na dhi bvò. Tàko ko, à adré tá àyi ki m̀ pfo, adrézó kizà fe àyi dré Krísto ni tà sè. Dì wárágà kònìdhi lèna dhi, Péteró adré Rúbí Tani ni tà 'o agalé àyi lèna, adrézó tadhá dhi, Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi adré àyi ki 'o adrélé m̀ bha Giká véna (1:3-5). Adré kpà tadhá dhi, kizà i dré adrélé nyàlè nda adré àyi ki tà ka'ika'í tabhì, adrézó àyi ki 'o kitswálé títi, i kòkisúró rúku, mìlanzilanzì, lindrì be kítú Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú (1:6-9). Adré kpà tàá dhi, Krísto ni kizà nyàma ni tà sè dhi, lè i kàdré kòkpà tà kisú akódhi àdhya tíni, adrézó gànzi ró adrélé kizà nya akódhi àdhya tíni. Tàko ko, dhya àngùdhi kizà nyàlèpi rúbhá na dhi tayí tàkonzi 'òma dre (4:1-6). Péteró adré kpà tàá dhi, i kàdré kizà nya Krísto ni tà sè dhi, lè i kàdré lenzélé adrézó Giká ni rú bha kùlè tà nda sè. Tàko ko, Giká ni Tirí mìlanzilanzì ro dhi adré adrélé àyi lèna (4:12-19).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki àtìma

- 1) Péteró ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Móndí ki tidrìma (1:3-12)
- 3) Adrema lólo tà títi dhi ki 'òma sè dhi (1:13-2:10)
- 4) Atsima dóro dhi, ìndì kizà nyàma (2:11-4:19)
- 5) Bhàgo ki tà kàdhùrà íbe dhi (5:1-11)
- 6) Mòdo kùdù (5:12-14)

Péteró ni mòdo fèma

¹ Ma, Péteró, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisi àmi, mónnyá Giká dré zìlè, ayíbhá ngóro móndí twá i ró bvò Pótò àdhya 'àsè, Galàtíyá àdhya 'àsè, Kápádòkiyá àdhya 'àsè, Asiyá àdhya 'àsè, ìndì Bitìniyá àdhya 'àsè dhi i dré.

² Giká Atá nda zì àmi ngóro i dré tá kisùlè 'òlè kínó lésè dhi tíni, àmi ki bhàzo twá adrélé mónnyá lólo ina i ró Tirí Lólo ni rinyi sè, m̀ kòka'íro Yésu Krísto ni kùlì 'òlè, àmi ki tayizó dré temvéle àyi kàrì sè.

Giká kòbhá àyi togó tani m̀ rú, tà kàdrìkàdrì fèzo gàlè àmi lèna bì!

Ama ki tidrìma, ìndì àma ki m̀ bhàma Giká véna dhi

³ Rúku kàdré Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré! Akódhi ni togó dóro lavulé dhi sè dhi, ti àma tódhyá lídrì tídhì ro dhi ni afèzo àma dré, Yésu Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè. 'O kònìni, mà kàdréró m̀ bha i véna lovó sè,

⁴ adrézó tà i dré lazilé àma dré tàylé ro, i dré zùlè bhù na dhi ni letè. Tà lazilé tàylé ro nda kitswá nyàlè bwà ko, kitswá atsálé ndì ró bwà ko, ìndì lagulagu ni kitswá kpà akilé bwà ko.

⁵ Dì àmi ki tà ka'ika'í sè dhi, Giká adré àmi ki likí àyi rinyi sè, tsalé lókyá m̀ dré dra lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisúzó dhi 'á. Giká gànzi ró lídrì nda ni tadhá lókyá kùdù sè.

⁶ Tà nda kòdhi i sè dhi, m̀ adré lenzélé lavulé, tágba kòkitswá m̀ dré adrézó kizà nya tà twátwa adrébhá àmi ki tabhì dhi i sè lókyá tsà sè yà dhi.

⁷ Tà nda i atsá àmi rú kònìni kitswálé àmi ki tà ka'ika'í tabhì, ngóro à dré adrélé óro tabhì àtsi sè dhi tíni. Giká mìlèsè dhi, àmi ki tà ka'ika'í nda lavú óro, ngá adrélépi akilé tágba tabhìzoá àtsi sè dhi byá. Dì à kòtabhì àmi ki tà ka'ika'í nda gò ka'izoá dre dhi, m̀ ni rúku kisú mìlanzilanzì íbe ìndì lindrì be kítú Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú.

⁸ Tágba m̀ dré akódhi nda ni nòzo rè m̀ sè ko dhi, m̀ adré akódhi ni le. Gba m̀ dré adrézó akódhi ni no nyànomvá ko dhi, m̀ adré akódhi ni ka'í gò, m̀ dré adrézó lenzélé lavulé, kólénzè mìlanzilanzì ro kitswázó tà ni ni ta bwà ko dhi sè.

⁹ Tàko ko, m̀ adré tà m̀ dré Yésu Krísto ni ka'izo ása dhi ni kisú. Tà nda, àmi ki tidrìma 'i.

¹⁰ Kàdré tà adrézó móndí ki tidrì nda ni tà sè dhi, pròfètà atú dhi i ndà tá tà nda ni àndu nìlè kyá gò, i dré tà tani Giká dré lèlè fèlè àmi dré àyi togó tani sè dhi ni tà longózo.

¹¹ Tàko ko, Krísto ni Tirí àyi lèna dhi adré tá tadhá àyi dré dhi, Krísto ni kizà nya gò, mìlanzilanzì kisúzó àmvolásá. Ásà dhi, i adré tá lókyá tà nda dré kitswázó ru 'o dhi ni nda nìlè, tùmàní tà kitswábhá atsálé drìdrì tà nda ni tadhá dhi íbe.

¹² Di Giká tadhá tá pròfètà nda i dré dhi, tà ì dré tá adrélé longólé nda ì kitswá adrélé àyi dré ko. Be ró dhi, ì adré tá tà nda ki longó àmi dré. Di nyànomvá dhi, mì yi tà nda i dhya Rúbí Tani longóbhá àmi dré Tírí Lólo amùle bhù lésè dhi ni rinyí sè dhi i tí dre. Ndindì ángéló i lovó ìbe tò kitswázó tà nda ki ni.

Adrema lólo tà títi mà dré adrélé 'òle dhi i sè dhi

¹³ Di ásà dhi, mì kàdré támiga dri, adrélé àmi ki tà kisùle dhi ki líkí. Mì kàdré mì bha Giká véna, tà tani mì dré dra kisùlé akódhi ni togó tani sè lókyá Yésu Krísto dré dra apfózo dhi tú dhi ni tà sè.

¹⁴ Ami, Giká ni ànzi i, mì kàdré akódhi ni kúlí ka'í 'òle. Mì kògò adrélé tatsilé lovó kònzi ki 'obe, ngóro mì dré tá adrélé 'òle mì dré tà nírà ko dhi 'á dhi tìni ko.

¹⁵ Di, ngóro Giká àmi ki azilépi dhi dré adrélé lólo dhi tìni dhi, mì kàdré kòkpa lólo tà títi mì dré adrélé 'òle dhi i sè.

¹⁶ Tàko ko, Giká ni Kúlí adré taà dhi: «Mì kàdré lólo. Angyá ko, áma tàndi, ma lólo.»*

¹⁷ Mì ni tàle dhi, Giká mì dré adrélé zìle àmi ki Atá ro dhi, adré mómí àlo àlo títi dhi ki tàbvò ta ngóro àyi ki tà 'òle dhi ì dré adrélé dhi tìni dhi be. Adré àyi ki no twátwa ko. Dì mì dré adréré'a bvò kònìdhi dri kùmú i tìni dhi 'á dhi, mì kàdré tà 'o akódhi ni ròma sè.

¹⁸ Tàko ko, mì nǐ làgí Giká dré àmi ki gìzo láti tàko àmi ki tábhí ì dré tá lebèle dhi lésè dhi àngopí ya dhi be. Làgí nda tá ngá adrélépi ñwale ñwanwà ngóro àrezá tìni yà, kó ngalè orò tìni yà dhi 'i ko.

¹⁹ Be ró dhi, Giká gí àmi Krísto ni kàrí làgí kyàkyà dhi sè. Akódhi nda tá kàbilígyà mvá tà kònzi àko ìndì ndì àko ì rú dhi 'i.

²⁰ Giká zì tá akódhi drìdrì bvò ì bhàma kandrá gò, akódhi ni 'òzo apfòle lókyá kùdù kònìdhi sè àmi ki tà sè.

²¹ Di akódhi nda sè dhi, mì adré Giká ni ka'í. Giká tingá akódhi dràdrà lésè gò, akódhi ni mì bhàzo lanzile, mì kàdréro àmi ki tà ka'ika'í bha Giká léna, adrézó mì bha akódhi véna.

²² Nyànomvá dhi, mì temvé àmi mì dré tà bàti ka'ile 'òle dhi sè dre, mì kàdréro àmi ki adrúpi ki le togó wáyi sè. Adré di leá dhi, mì kàdré ru le àmi kòfalésè togó lólo àtsi ró dhi sè.

²³ Tàko ko, à gò àmi ki ti tódhya dre. Di, lídrì tídhí mì dré kisùlé nda angá mómí ki kórì adrélépi ñwale ñwanwà dhi lésè ko. Be ró dhi, angá ìna kórì kitswálepí ñwale bwà ko dhi lésè. Bàti, à ti àmi Giká ni kúlí lídrì ro, adrélépi kóná vèsè kólyá dhi sè.

²⁴ Tàko ko, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni:

«Mómíyá títi dhi i ngóro mbì tìni.

Ayi ki rúku kpà ngóro mbì pfò kya tìni.

Mbì adré 'yòle gò, pfò ni dré adrézó zìle.

²⁵ Di, Mírì ni kúlí adré ìna adrélé kóná vèsè kólyá.»†

Kúlí nda kòdhi Rúbí Tani longólé àmi dré dhi 'i.

2

¹ Di ásà dhi, mì kòtingá àmi rúsè tà kònzi ki kará títi dhi i, kinzò títi dhi i, túrúpíú tà, lovó kònzi bhàma mómí i rú dhi, ìndì mómí ki rú tàma kònzi dhi.

² Ngóro ànzi kùrì i tìni dhi, mì kàdré bàsú tàndi Tírí Lólo àdhya ni le mvùle kòdhya, mì kàdréro mbàle àmi ki lídrì tídhí ro dhi na.

³ Tàko ko, mì tabhì Mírì dre gò, mì dré atógyàzoá dhi, akódhi dóro lavulé.

Kírá lídrì ro dhi ìndì mómíyá Giká dré zìle dhi i

⁴ Mì kàdré àmi ki kisí ànyi Mírì Yésu làga. Akódhi nda kírá lídrì ro mómí ì dré gale gágà, di Giká dré ìna kípèle adrélé làgí ró ì mílèsè dhi 'i.

⁵ Àmi adrebhá kòkpa ngóro kírá lídrì ro dhi i tìni ni i, mì kòtayí àmi Giká dré tobhàle atsálé dzó Tírí Lólo àdhya ró, mì kàdréro kòwánà lólo i ró, adrélé mòbòmà Tírí àdhya kitswábhá Giká mílèsè dhi ki fe akódhi dré Yésu Krísto sè.

⁶ Tàko ko, Giká ni Kúlí adré taà dhi:

«Mì nò rè ká! Má ni kírá bha Sìyónà na.

Kírá nda kírá làgí kyàkyà má dré kípèle adrélé kírá agógó dzó ni pá bhàzo dríá dhi ró dhi 'i.

Dhya àngùdhi adrélépi kírá nda ni ka'í dhi,

kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»*

* 1:16 1:16 A kònò Lèvitikè 19:2.

† 1:25 1:25 A kònò Esáyá 40:6-8.

* 2:6 2:6 A kònò Esáyá 28:16.

⁷ Ami adrébhá akódhi ni ka'í dhi i dré dhi, kírà nda kírà làgí kyàkyà dhi 'i. Di, móndyá akódhi ni ka'íbhá ko dhi i dré dhi:

«Kírà dzó sibhá ì dré gàle gàgà dhi,
gò atsalé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ró.»†

⁸ Giká ni Kúlí adré kpà tàà dhi:

«Kírà nda kírà adrélépi móndí ki tokpó dhi 'i,
indí kírà adrélépi móndí ki 'o ledhélé dhi 'i.»‡

Ayi nda ì adré ledhélé, ì dré adréle Giká ni kúlí ga 'òle dhi sè. Tàko ko, Giká bhà tá àyi adréle tà 'o kònini.

⁹ Di, àmi ró dhi, àmi móndyá Giká dré zìle adréle sùrú ìna ró dhi 'i. Ami kpà kòwàna Ópí àdhya 'i, sùrú lólo dhi 'i, indí móndyá Giká ni tàndi àdhya 'i, mì kàdréro tà kàdríkàdrì dré 'òle dhi ki longó móndí ì dré be dhi bvó. Tàko ko, akódhi azi àmi apfòle tìnìmvá lèsè, afilé àyi ngàdra lindriga ró dhi 'á dhi nì.

¹⁰ Wáláká dhi, àmi tá móndyá Giká àdhya 'i ko. Di, nyànomvá dhi, àmi móndyá Giká àdhya 'i bàti. Wáláká dhi, à bhà tá àmi ki kizà ko. Di, nyànomvá dhi, Giká bhà àmi ki kizà dre.

¹¹ Ama arúpi má dré lèle tò ni i, àmi ngóro móndí twá adrébhá bvò àyikya ró dhi àko dhi i tìni. Má adré di àmi ki kodzó, mì kàdréro àmi ki líkí lovó kònzi àmi ki rúbhá kya adrébhá ru pfu àmi ìbe dhi ki tà sè.

¹² Mì kàdré kpà atsilé dóro pàgàno ì kòfalèsè. Di tágba ì kàdré àmi ki asikí tà kònzi 'òma sè yà dhi, ì ni tà dóro mì dré adréle 'òle dhi ki no gò, ì dré Giká ni rú bhàzo kùle tà nda ì sè kítú dré dra atsázó dhi tú.

Ama ki bhàma àma ki kàdrì ì zàle, àma ki mìrì ìbe dhi

¹³ Mìrì ni tà sè dhi, mì kàdré àmi ki bha móndyá títi bhàle àmi drìle dhi ki rìnyí zàle, kàdré ópí kàdrì adrélépi ópi nya àmi dri dhi 'i yà,

¹⁴ kó ngalè gùvèrènerè 'i yà dhi. Angyá ko, gùvèrènerè nda ì dhya ópí nda dré bhàle dhi 'i, ì kàdréro tà ño móndyá adrébhá tà kònzi 'o dhi ì dri, adrézó kpà móndyá adrébhá tà dóro 'o dhi ki tà bha kuru.

¹⁵ Tàko ko, Giká adré leá dhi, mì kàdré tà dóro 'o, kitswázó móndí azaaza tà nibhá ko dhi ki kúlí kíkí dhi bvó.

¹⁶ Mì kàdré atsilé ngóro móndí Giká dré trìle dhi ì tìni. Di, mì kàdré àmi ki trìma nda ni no ngóro tà adrélépi láti fe àmi dré adrézó tà kònzi 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o ngóro mārābā Giká àdhya ì tìni.

¹⁷ Mì kàdré móndyá títi dhi ki lindrì bha, adrézó àmi ki adrúpi ki le. Mì kàdré Giká ni ro, adrézó ópí kàdrì ni lindrì bha.

¹⁸ Àmi mārābā ro ni i, mì kàdré àmi ki bha àmi ki mìrì ki rìnyí zàle lindrì sè wāyi. Mì kàdré 'oá kònini nghà 'í àyi adrébhá togó ìbe dóro indí yàya dhi ì véna ko. Mì kàdré kókpà 'oá kònini àyi adrébhá togó ìbe tòmbatóm̄ba dhi ì véna.

¹⁹ Tàko ko, mì kàdré kizà nya tà gyàgya sè ko gò, adrézó mvòá Giká ni tà sè dhi, kòdhi dóro Giká mìlèsè.

²⁰ Di, à kàdré àmi ki tswa mì dré tà kònzi 'òle dhi sè gò, mì dré adrézó mvòá dhi, mì ni àdho tà dóro kisú ásá? Di, mì kàdré àmikya kizà nya mì dré tà dóro 'òle dhi sè gò, mì dré adrézó mvòá dhi, kòdhi dóro Giká mìlèsè.

²¹ Giká azi àmi adréle tà 'o kònini. Tàko ko, Krísto ni tàndi nya tá kizà àmi ki tà sè, mì kàdréro akódhi ni lebe, adrézó tà 'o akódhi àdhya tìni.

²² Akódhi 'o tá ìna tàkònzi ko. Kúlí móndí ki litízó dhi apfò tá kpà akódhi silésè àlomvá ko. §

²³ Móndí ì dré tá adrerà'a akódhi ni lodhá dhi 'á dhi, akódhi logó tá làdhá àyi tí ko. I dré tá adrerà'a akódhi ni rúbhá 'o aswálé dhi 'á dhi, logó tá kúlí aswaaswa àyi tí ko. Be ró dhi, bhà tá ì Giká adrélépi tàbvó ta gyàgya dhi drígá.

²⁴ Akódhi ni tàndi do tá àma ki tàkònzi ì ì rú fa kípákípa dri, mà kòdràro tàkònzi lèsè gò, mà kàdréro lídrì ìbe adrézó tà gyàgya 'o. Làzì akódhi ni tswàzo dhi àdhya sè dhi, mì adrí dre.

²⁵ Tàko ko, àmi tá ngóro kábilígya avìbhá dhi ì tìni. Di, nyànomvá dhi, mì agò kábilígya líkélépi, adrélépi kpà àmi ki lídrì líkí dhi véle dre.

3

Tòkò ki tà àyi ki àgo ìbe dhi

† 2:7 2:7 A kònò Longó ì 118:22.

‡ 2:8 2:8 A kònò Esáyá 8:14.

§ 2:22 2:22 A kònò Esáyá 53:9.

¹ Ami tòkò i, mì kàdré kókpà àmi ki bha àmi ki àgo i zàle. Di àmi ki àgo ki àruka ì kàdré Giká ni kúlí ga rè dhi, mì ni kitswá àyi ki adrì Yésu ni ka'í àmi ki atsima dóro dhi sè, àmi ki kúlí sè ko.

² Tàko ko, ì ni nõá ngalè mì adré atsilé togó lólo sè, adrélé Giká ni lindrì bha ngíni ya dhi.

³ Lè àmi ki aveave kàdré tà mì dré adrélé 'òle àmi ki rúbhá sè dhi i sè ko, kàdré àmi ki drìbhí tìma 'i yà, màyikà ledélé órò sè dhi ki tosoma àmi rú dhi 'i yà, kó ngalè kítá aveave dhi ki tosoma àmi rú dhi 'i yà dhi.

⁴ Be ró dhi, àmi ki aveave kàdré ìna tà dóro mì dré adrélé zùle àmi ki togó na dhi i sè. Aveave nda aveave àmi ki togó yàyà ìndì liri àdhya, kitswálépi dràle bwá ko, ìndì adrélépi làgi ró Giká mìlèsè dhi 'i.

⁵ Tàko ko, tòkò lólo atú adrèbhá tá mì bha Giká véna dhi ì adré tá àyi ki 'o avélé kònini. Ì adré tá kpà drì asó àyi ki àgo i kandra.

⁶ Sarà adré tá 'òá kònini. Adré tá Abàramà ni kúlí yi, adrézó akódhi ni zi àyi mìrì ro. Ami Sarà nda ni ànzitòkò 'i, mì kàdré tà dóro 'o, adrézó àmi ki tayí adrélé ngá ro tà àlo sè ko dhi.

⁷ Ami àgo i, mì kàdré kókpà 'òá kònini, adrézó àmi ki tòkò ìbe dóro. Mì kàdré àyi ki tà yàyà tòkò kya ró dhi ki kisú, adrézó àyi ki lindrì bha. Tàko ko, mì ni lídrì Giká dré lazilé àyi togó tani sè dhi ni kisú tàyilé ro túmání àyi ìbe. Mì kàdré 'òá kònini, tà àlo kòkitswáro tà mì dré adrélé zile Giká tí dhi ki kíkí ko.

Kizà nyàma tà dóro 'òma sè dhi

⁸ Kùdù ro dhi, àmi títi mì kàdré ngá àlo ró àmi kòfalèsè, adrélé àmi ki adrúpi ki kizà do. Mì kàdré ru le àmi kòfalèsè adrúpi i tìni, adrélé àmi ki togó dóro tadhá, adrézó àmi ki tà bha kìnì mi.

⁹ Mì kàdré tà kònzi logó tà kònzi 'òle àmi rú dhi tí ko, adrézó kpà làdhá logó làdhá dhàle àmi rú dhi tí ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà tani zi Giká tí móndí tà kònzi 'obhá àmi rú dhi i dri. Tàko ko, Giká azí àmi adrélé tà 'o kònini, mì kòkisúró tà tani dré lazilé àmi dré tàyilé ro dhi be dhi bvó.

¹⁰ Angyá ko, Giká ni Kúlí adré táá dhi:

«Lè dhya ángùdhi adrélépi léá lenzélé àyi lídrì sè, adrélépi kpà kítú dóro dhi ki le nõle dhi,

kàdré àyi ti líkí kúlí kònzi i sè, ìndì kinzò i sè.

¹¹ Lè akódhi kàdzá àyi togó tà kònzi lésè adrézó tà dóro 'o.

Kàdré tà kàdrìkàdrì nda bhàle móndí i kòfalé togó wáyi sè.

¹² Tàko ko, Mìrì ni mì móndyá adrèbhá tà gyágya 'o dhi i dri.

Adré kpà bíbhálé ga tà ì dré adrélé zile í tí dhi ki yizo.

Di, adré ìna àmvò alá móndyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi i rú.»*

¹³ Ami ki togó kàdré àtsi ró adrélé tà dóro 'o dhi, àdhi ni àmi ki 'o kònzi dhi nì?

¹⁴ Di, tágba mì kàdré kizà nya mì dré adrélé tà gyágya 'o dhi sè yà dhi, Giká ni tà tani bha àmi dri. Mì kàdré ngá ro tà móndí ì dré adrézó ngá ro àsà dhi i sè ko. Mì kòtayí kpà àmi ki togó adrélé lanzìle ko.†

¹⁵ Be ró dhi, àmi ki togó na dhi, mì kòbhà Krísto twá adrélé àmi ki Mìrì ro. Mì kàdré ngbú adrélé gànzi ró tà mì dré adrézó mì bha àsà dhi ni àndu ngi, dhya ángùdhi adrélépi tà nda ni lizì àmi tí dhi dré.

¹⁶ Di, mì kàdré 'òá togó yàyà sè, ìndì lindrì sè. Mì kàdré àmi ki togó líkí adrélé lólo, kitswálé móndyá adrèbhá àmi ki rú ta kònzi tà dóro mì dré adrélé 'òle Krísto ni tà sè dhi i sè dhi, ì kàdré kanyò ro kúlí kònzi ì dré adrélé tàle àmi rú dhi i sè.

¹⁷ Angyá ko, mì kàdré kizà nya mì dré adrélé tà dóro 'o dhi sè gò, Giká dré lèzoá kàdré kònini dhi, kòdhi dóro lavúlé mì dré adrélé kizà nya mì dré adrélé tà kònzi 'o dhi sè dhi rúsè.

¹⁸ Tàko ko, Krísto ni tàndi nya tá kizà ngbà 'í vésè àlo móndí ki tàkònzi ki tà sè. Akódhi gyágya ró nda drà móndyá gyágya ko dhi ki tà sè, kitswálé àmi ki adrì Giká vélé dhi bvó. A pfu tá akódhi ni rúbhá dràle gò, dré gòzo adrélé Tírì Lólo ni rinyí sè.

¹⁹ Di Tírì Lólo nda sè dhi, akódhi dré kpà lizo Giká ni kúlí longó tírì 'ìle bãdzò na dhi i dré.

²⁰ Ayi nda i tá móndí atú ligábhá Giká rú lókyá Nówè dré tá adrérà'a bwátù kàdrì dhi ni ledé, ìndì Giká dré adrérà'a tà letè togó vwàvwà sè dhi 'á dhi 'i. Bwátù kàdrì nda na dhi, móndí bí ko, ngbà 'í móndí nzi-drì-na dhi ì adrì tá yí liti sè dhi àyi.

* 3:12 3:12 A kònò Longó i 34:13-17. † 3:14 3:14 A kònò Esáyá 8:12.

²¹ Yí nda adré bàtìsimò ni tà tadhá kòdhyà. Dì nyànómvá dhi, bàtìsimò nda adré àmi ki tidrí ni. Adré àmi ki tidrí, àmi ki rúbhá dzìma sè ko, be ró dhi, mì dré adréle longóá dhi, mì adzá àmi ki togó Giká véle dre dhi sè. Adré àmi ki tidrí, Yésu Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè.

²² Akódhi nda mbà bhù na gò, adréle Giká ni dríagó lèsè. Kònàle dhi, ángeló i, ópí kàdrì i, tsàle rinyí íbe dhi i akódhi ni rinyí zàle.

4

Atsima ngóro Giká dré adréle lèle dhi tìni dhi

¹ Dì Krísto dré kizà nyàle rúbhá na dhi sè dhi, mì kàdré kòkpà tà kisú akódhi àdhyà tìni, adrézó gànzi ró adréle kizà nya kònini. Tàko ko, dhyà ángùdhi kizà nyàlepi rúbhá na dhi tayí tàkonzi 'òma dre.

² Asà dhi, dhyà nda kitswá gòle áyi lókyá àmbi bvò kònìdhi dri dhi ni fe, adrézó lovó kònzi áyi rúbhá àdhyà ki 'o dhi ko. Be ró dhi, adré áyi fe adréle tà Giká dré adréle lèle i kò'o dhi ki 'o kòdhyà.

³ Tàko ko, wáláká dhi, mì kizá tá àmi ki lókyá bì, adrézó tà págánò ì dré adréle lèle 'òle dhi ki 'o. Mì adré tà tatsilè tà swà 'obe, lovó kònzi ki bhabe, wá tsibe, gwányá wàyá ki tà 'obe, ìndì giká tàko ki lindrì bhabe, tágba tà nda ì dré tá adrézó kònzi lavulè Giká mìlèsè dhi.

⁴ Dì nyànómvá dhi, págánò nda ki lindrì adré gàle, mì dré adréle tatsilè áyi íbe tà swà nda ki 'obe ko dhi sè gò, ì dré adrézó àmi ki lodhá.

⁵ Dì, ì ni àyikya tà ì dré adréle 'òle nda ki ta Giká adrélépi gànzi ró mónyá títi lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki tàbvò ta dhi kandrà.

⁶ Tà nda sè dhi, à longó tà ndìndì Rúbí Tani mónyá dràbhá dre dhi i dré. Dì tágba Giká dré áyi nda ki tàbvò tàzo tà ì dré 'òle rúbhá na dhi i sè mónyá títi dhi kya tìni dhi, ì ni kitswá lídrì Giká àdhyà ni kisú Tirí Lólo na.

⁷ Tà títi dhi ki kùdù atsá ànyi dre. Dì ásà dhi, mì kàdré tà 'o tògyá sè, adrézó àmi ki tà kisùle dhi ki líkí, mì kàdréró tà zi Giká tí be dhi bvò.

⁸ Lavulè dhi, mì kàdré ru le àmi kòfalèsè togó wáyi sè. Tàko ko, lèle adré ína tàkonzi zyandre dhi ki zu.

⁹ Mì kàdré àmi ki adrúpi ki ka'í dòle àmi véna togó dóro sè, ngùrùngùrù sè ko.

¹⁰ Àmi àlo àlo títi dhi i, mì kàdré tà 'o àmi ki adrúpi i dré, tà tani mì dré kisulè Giká ni togó tani sè dhi sè. Mì kàdré 'òá ngóro móndí Giká dré tà tani twátwa dhi ki bhàzo áyi dríagá dhi i tìni.

¹¹ Dhyà àlo kàdré kúlí longó dhi, kàdré kúlí adrébhá angalé Giká vélesè dhi ki longó kòdhyà. Dhyà àlo kàdré tà 'o móndí i dré dhi, kàdré 'òá rinyí Giká dré adréle fèle drá dhi sè. Mì kàdré di tà títi dhi ki 'o, móndí ì kàdréró Giká ni rú bha kùle Yésu Krísto sè be dhi bvò. Mìlanzilanzì i rinyí be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Kizà nyàma Krísto ni tà sè dhi

¹² Ama arúpi má dré lèle tò ni i, lè àmi ki lindrì kàdré gàle, tà kizà ro adrébhá àmi ki tabhì dhi ki tà sè ko. Mì kàdré kpà tà nda ki no ngóro tà twá atsábhá àmi rú dhi i ró ko.

¹³ Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélè mì dré adréle kizà nya Krísto àdhyà tìni dhi sè, akódhi kònì dra apfò áyi mìlanzilanzì na dhi, mì kòkitswáro véle lenzélè lavulè arí be bì be dhi bvò.

¹⁴ A kàdré àmi ki lodhá Krísto ni rú ni tà sè dhi, Giká ni tà tani bha àmi dri. Tàko ko, Giká ni Tirí mìlanzilanzì ró dhi adré adréle àmi léna.

¹⁵ Dì, mì kàdré kizà nya dhi, lè mì kàdré nyaá mì dré adréle móndí tupfúbhá i ró yà, kùgubhá i ró yà, tà kònzi 'obhá i ró yà, kó ngalè móndí tífíbhá móndí ki tà i 'àsè dhi i ró yà dhi sè ko.

¹⁶ Dì, mì kàdré kizà nya mì dré adréle Krísto ni ka'íbhá i ró dhi sè dhi, mì kàdré àmikya kanyò ro tà nda sè ko. Be ró dhi, mì kàdré Giká ni rú bha kùle, mì dré Krísto ni rú nda ni ka'íle dòle dhi sè.

¹⁷ Tàko ko, lókyá tàbvò tàzo dhi kitswá dre. A ni rè zyà mónyá Giká àdhyà ki tàbvò ta drìdrì. Dì tàbvò tàma nda kòkidhó àma rú dhi, mónyá Giká ni Rúbí Tani gabhá rè dhi kya ni di véle adré ngìni?

¹⁸ Ngóro tìsile Giká ni Kúlí na dhi tìni:
«Móndí àlo gyágya dhi ni adrima kàdré kòkòróko dhi,

mónyá Giká ni tà gabhá rè dhi ki tà tàkonzi bhá íbe dhi ni di véle adré ngìni?»*

* 4:18 4:18 A kònò Tògyakúlí 11:31.

¹⁹ Asà dhi, lè mónyá adrébhá kizà nya ngóro Giká dré adrélé lèle dhi t́nì dhi, ì kàdré àyi kì bha Giká àyi kì bhàlepi dhi drígá, adrélé tà dóro 'o. Tàko ko, Giká nda kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè.

5

Bhàgo kì tà kàdhúra ìbe dhi

¹ Bhàgo Ekèlézyà àdhyà àmi kòfalé dhi ì dré dhi, má adrè tà ta kònnì. Ma kòkpà bhàgo 'ì àmi t́nì. Ma dhya Krísto nì kizà nyàle dhi kì nobhá m̀ sè dhi kì àlo 'ì, ìndì mónyá dra Giká nì mìlanzilanzì dré dra tadhálé dhi nì kisúbhá dhi kì àlo 'ì. Dì má adrè àmi kì kodzó,

² mì kàdréro kábiligýà kì pàrì Giká dré bhàle àmi drígá dhi kì likí, ngóro kábiligýà líkìbhá dóro dhi ì t́nì. Mì kàdré àyi kì drì ko dóro. Dì, mì kàdré 'òá kònnì ngóro tólí bhàle àmi dri dhi t́nì ko. Be ró dhi, mì kàdré 'òá togó dóro sè, ngóro Giká dré adrélé lèle dhi t́nì. Mì kàdré 'òá làfa lovó sè ko, be ró dhi, àmi kì togó dré adrélé àtsi ró tà nda sè dhi sè.

³ Mì kàdré òpì nya kábiligýà bhàle àmi drígá nda ì dri rinyí sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà dóro 'o àyi kòfalé, ì kàdréro tà no àmi rú, adrézó 'òá àmikya t́nì.

⁴ Dì lókyá kábiligýà líkìbhá kì kàdrì dré dra apfòzo dhi tú dhi, mì nì kulá mìlanzilanzì ro, lagulagu nì dré kitswázó akíle bwà ko dhi nì kisú.

⁵ Àmi kàdhúra ì, mì kàdré kpà àmi kì bha màlìga ì zàle. Àmi títi, mì kàdré àmi kì tà bha kìnì m̀. Tàko ko, Giká nì Kulí adrè tàá dhi:

«Giká adrè ru pfu mónyá drìkàdrì ro dhi ìbe.

Dì, adrè ìna àyi togó tani bha mónyá adrébhá àyi kì tà bha kìnì m̀ dhi ì rú.»*

⁶ Dì àsà dhi, mì kàdré àmi kì bha Giká nì drígá rinyi ró dhi zàle, kòtingáro àmi kuru lókyá kitswálepì dhi sè be dhi bvó.

⁷ Mì kàdré tà títi adrébhá àmi kì togó 'o lanzìle dhi kì bha Giká drígá. Tàko ko, akódhi adrè àmi kì tà kisú nì.

⁸ Mì kàdré àmi kì tà kisúle dhi kì likí, adrézó tàmbìga dri. Tàko ko, àmi kì kàribhá, Dzàborò adrè tatsìlé kàndrìbe kàmì t́nì, adrélé móndí nda nyàle.

⁹ Mì kàdré dì pá si akódhi kandrà, adrézó àmi kì totó tàtà àmi kì tà ka'ika'ì na. Tàko ko, mì nì tàle dhi, àmi kì adrúpi bvò wáyi 'àsè dhi ì adrè kpà kizà nya làsú be àmikya t́nì dhi be.

¹⁰ Dì mì kònya kizà lókyá tsà sè dre dhi, Giká nì tàndì adrélepì àyi togó tani tadhá tà títi ì sè dhi nì àmi kì 'o kitswále títi, àmi kì tím̀bàzo, àmi kì 'òzo àmi kì totó tàtà àmi kì tà ka'ika'ì na. Tàko ko, akódhi nda azì àmi kitswále àyi mìlanzilanzì adrélepì kóná vèsè kólyá dhi nì kisú Yésu Krísto na.

¹¹ Rinyí kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònnì.

Mòdo kùdù

¹² Àmi adrúpi Silà má dré adrélé ka'ile togó wáyi sè dhi, bhà drígá má velé wáràgà kònnìdhi nì tisìzo.[†] Dì má tisì wáràgà mvá kònnìdhi àmi kì kodzózó, ìndì tadházóá àmi dré dhi, mì adrè tròle Giká nì togó tani rú bàti dhi.

¹³ Ekèlézyà Bàbilónà le Giká dré zìle àmi t́nì dhi fè mòdo àmi dré.[‡] Àmi mvá, Márokò fè kpà mòdo àmi dré.

¹⁴ Àmi ró dhi, mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalèsè lèle sè.

Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi títi adrébhá Krísto na dhi ì dré!

* 5:5 5:5 A kòno Tògyakùlì ì 3:34. † 5:12 5:12 Giká nì Kulí tisile Girìkì ti sè dhi lèna dhi, à adrè rú «Silùwàno» kisú kònwà. Rú nda tà rú àzya Silà dré dhi 'ì. ‡ 5:13 5:13 A adrè kisúá dhi, «Bàbilónà» kònnìdhi adrè Rómá, bhàandre kàdrì Rómá kì òpì àdhyà nì tà ta kòdhyà.

Wárágà Péteró dré tisile dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Péteró dré tisile dhi ni rì 'i. Adré tisiá kitswázó móndyá ka'ìbhá títi dhi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki líkí Gíká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè. Ì kàdré kpà tatsilè swà ro ngóro tà tadhábhá kinzò sè nda ì dré tá adréle tadhálé dhi tìni ko. Péteró adré táá dhi, ì kàdré tròle kúlí prófétá ì dré longólé dhi ì rú, ìndì tà àpóstolò ì dré longólé dhi ì rú (1:19-21; 3:1-2). Adré kpà tà tadhá Mírì Yésu ni agòma ni tà dri, adrézó táá dhi, Mírì adré tà tigi tà ì dré lazilè dhi ki 'òma sè ko. Be ró dhi, akódhi ni togó vwavwà sè dhi, adré láti fe móndyá títi dhi ì dré kitswázó adrilé (3:8-16).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ima

- 1) Péteró ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tà Gíká dré móndí ki azizó ásà dhi (1:3-21)
- 3) Gíká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (2:1-22)
- 4) Kristo ni agòma (3:1-18)

Péteró ni mòdo fèma

¹ Ma, Simónà Péteró, màràbà ìndì àpóstolò Yésu Kristo àdhyà ró dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisi àmi tà ka'ika'í làgí kyákyá dhi ni kisúbhá àmakya tìni dhi ì dré. Mì kisú tà ka'ika'í nda, Yésu Kristo, àma ki Gíká ìndì àma ki tidrìlépi dhi ni tà gyàgya sè.

² Gíká ni togó tani ì tà kàdrìkàdrì be dhi ì kàdré gale àmi léna b'ì, mì dré Gíká ni nìle tímáni àma ki Mírì Yésu be dhi sè!

Tà Gíká dré àma ki azizó ásà dhi

³ Mírì ni rinyí Gíká àdhyà ró dhi sè dhi, afè àma dré tà títi dhi ì, mà kàdréro atsilé ngóro Gíká dré adréle lèle dhi tìni, adréle kpà tròle akódhi ni tà rú. Akódhi 'o àma Gíká àma ki azilèpi akódhi ni mìlanzilanzì sè ìndì akódhi ni rinyí sè dhi ni ni dhi nì.

⁴ Tà nda kòdhi ì sè dhi, Gíká nda afè àma dré àyi lazikúlí kàdrì làgí ró dhi ì, kitswálé lazikúlí nda ì sè dhi, mì kàdréro àyi tàndi ni lídrì ìbe àmi léna, ìndì mì kòkitswáro lapalé lovó kònzì adrébhá móndyá bvò àdhyà ki kizá dhi ì sílèsè.

⁵ Àsà dhi, mì kàdré àmi ki fe wáyi adréle tà dóro bha àmi ki tà ka'ika'í dri. Mì kàdré kpà tà nìni bha tà dóro 'o'ò nda dri,

⁶ adrézó lovó mvomvò bha tà nìni nda dri, adrézó togó tsitsì bha lovó mvomvò nda dri, adrézó trotrò Gíká ni tà rú dhi ni bha togó tsitsì nda dri,

⁷ adrézó togó dóro tadhatadha àmi ki adrúpi ì dré dhi ni bha trotrò Gíká ni tà rú nda dri, adrézó lèle bha togó dóro tadhatadha nda dri.

⁸ Tàko ko, mì kàdré tà nda kòdhi ìbe àmi léna adrézó lile ába drìdrì dhi, mì ni tà dóro 'o b'ì adrézó kpà lò'wa dóro 'a b'ì, mì dré àma ki Mírì Yésu Kristo ni nìle be dhi sè.

⁹ Dì, dhyà àlo kàdré tà nda ì àko dhi, akódhi ìna mì kùdúkùdu 'i. Akódhi tìvi kpà tàle dhi, Gíká temvé ì tàkonzi ì dré tà 'òle wáláká dhi ì lésè dre dhi.

¹⁰ Dì ásà dhi, àma adrúpi ì, àmi ki togó kàdré àtsi ró adrézó tadhá dhi, Gíká zì àmi, àmi ki azizó adréle móndyá ìna ì ró káyá dhi. Tàko ko, mì kàdré 'oá kònini dhi, mì kitswá tàdzì dhèle ko.

¹¹ Kòdhi ìbe dhi, à ni àmi ki ka'í file àma ki Mírì Yésu Kristo àma ki tidrìlépi dhi ni Opè na, adréle kònale kóná vèsè kólyá.

¹² Má ni ngbú adré tà nda kòdhi ki 'o agalé àmi léna, tágba mì dré tà nda ki nìzo dóro, adrézó kpà àmi ki totó tàtá tà bàti mì dré kisulé dhi dri dhi.

¹³ Dì má dré rè dhu adrèrà'a lídrì ìbe dhi 'á dhi, má mìlèsè dhi, dóro ni adréle tà nda ki 'o agalé àmi léna dhi.

¹⁴ Tàko ko, má ni tàle dhi, má adré 'òle àma rúbhá kònìdhi ni tayí dhi be, ngóro àma ki Mírì Yésu Kristo ni tàndi dré tadhálé má dré dhi tìni.

¹⁵ Dì má ni tà títi dhi ki 'o, kitswálé àma lèma àmvolèsè dhi, mì kòkitswáro ngbú adréle tà nda ki kisù be dhi bvò.

Móndyá Krìsto ni mìlanzilanzì nobhá mì sè dhi ì

¹⁶ Tàko ko, mà dré tá adrèrà'a àma ki Mírì Yésu Kristo ni atsama rinyí be dhi ni tà longó àmi dré dhi 'á dhi, mà totó tà àma títì tàko ap'òbhá móndí ki tógyá lésè dhi ì dri ko. Dì, mà nò tà àmakya akódhi ni tà kàdrì àma ki tàndi ki mì sè.

¹⁷ Angyá ko, akóðhi kisú tá lindri ì m̀lanzilanzì be Giká Atá vélèsè, Giká ni kúlí dré apfòrà 'a àyi m̀lanzilanzì kàdrì dhi lèsè dhi 'á. Kúlí nda tà drá dhi: «Kòndhi áma Mvágó má dré lèlè tò dhi 'i. Ama togó adré kinlé akóðhi ni tà sè tò.»*

¹⁸ Ama ki tàndi mà yi kúlí apfòlèpi bhù lèsè nda àma ki bíbhálè sè, mà dré tá adrèrà 'a akóðhi be kóngó lólo drina dhi 'á.

¹⁹ Tà nda sè dhi, mà nì vélé dóro tàlè dhi, kúlí pròfètá ì dré longólé dhi ì tà bàti 'i káyà dhi. Ami ró dhi, mà kàdré tròlè kúlí nda ì rú dhi, mà nì adrè 'òá dóro. Tàko ko, kúlí nda ì ngóro àtsí adrélèpi kòlè ngá kazá t́nimvá na dhi t́ni. Di mì kàdré tròlè kúlí nda ì rú, tsàlè lókyá kítú dré dra apfòzo, ìndì nzàgó dré dra ngá kazá àmi ki togó na dhi 'á.

²⁰ Tà kàdrì lavúlè dhi, lè mì kòni tàlè dhi, dhya àlo kítswá tà àlo pròfètá ì dré tisilè Giká ni Kúlí na dhi ni àndu ngi àyi drì sè bwà ko.

²¹ Tàko ko, kúlí pròfètá ì dré longólé nda ki àlo angá tàdzí tà m̀ndí ì dré tá lèlè tàlè dhi lèsè ko. Be ró dhi, pròfètá nda ì longó tá kúlí angábhá Giká vélèsè dhi ì kòdhya, ngóro Tírí Lólo dré tá àyi ki tidrìlè dhi t́ni.

2

Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ì

(A kònò kpà Yúdà 1:4-13)

¹ Atú dhi, pròfètá kinzò ro dhi ì apfò tà Ìsèrèlè ànzi ì kòfalé. Di Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki kòkpà apfò àmi kòfalé kòni. Ì ni Giká ni tà ì dré dra tadhálè gòdhógòdho dhi ki toso àmi kòfalé lüzü ró, adrézó m̀ndí ki tà ka'ika'í kizá. Ì ni ndàndì Mirì Yésu àyi ki apalépi tàkonzi lèsè dhi ni ga, adrézó dràdrà asé àyi ki tàndi ì dri ngbó ró.

² M̀ndí zyandre dhi ki dhe àyi vèsè, adrélé tà swá 'o àyikya t́ni. Tà nda sè dhi, à ni tà ta kònzì láti tà bàti àdhya rú.

³ Ngá lovó sè dhi, tà tadhábhá kinzò sè nda ki àmi ki lití kúlí tàko angábhá àyi drìlèsè dhi ì sè, kítswázó ngá kisú àmi drígàsè dhi bvó. Di, kidhólé kinó lèsè dhi, dhya dra àyi ki tàbvó tàlèpi dhi ìna gánzi ró kítswálé tà bha àyi dri. Akóðhi dra àyi ki tà pfùlèpi pfupfú nda adrè àyi ko ko.

⁴ Tàko ko, Giká tayí tá ángéló tàkonzi 'obhá dhi ì tà nòma àyi dri dhi sè ko. Be ró dhi, bhe tá ìna àyi líferò na, àyi ki 'izo nyirè sè àrà t́nimvá ro dhi na, adrézó àyi ki líkí kònalè adrélé kítú àyi ki tàbvó tàzo dhi ni lètè.

⁵ Tayí tá kpà m̀ndyá adrèbhá tá bvó dri Nówè ni lókyá 'á dhi ì ko. Be ró dhi, 'o tá ìna yí tilè bvó drìsè wáyi, m̀ndyá àyi tà gabhá rè nda ki tupfúzó todràlè. Tidrì tá ngbá 'í Nówè àyi tà gyàgya longólèpi dhi, t́mání m̀ndí àruka nzi-dri-r̀ dhi ìbe kòdhya.

⁶ Giká bhà tá kpà tà bhàndre Sòdomá àdhya dri Gòmórá àdhyè be gò, bhàndre nda ki zàzo vèlè, tadházóá dhi, ì ni m̀ndyá àyi tà gabhá àyikya t́ni dhi ki 'o kòni.

⁷ Apá tá Lótó, dhya gyàgya ro dhi kòdhya. Akóðhi nda nya tá kizá lavúlè tà swá drìkònzìbhá ì dré tà adrélé 'òlè dhi ki tà sè.

⁸ Tàko ko, dhya gyàgya nda adrè tá adrélé àyi kòfalé gò, akóðhi ni togó dré adrézó kizá nya àyi ki tà kònzì dré adrélé nòlè, ìndì yilè kítú àlo àlo títí ì sè dhi ki tà sè.

⁹ Di tà títí nda kòdhi ì adrè tadhá dhi, Mirì Giká ni adrélé m̀ndyá adrèbhá tròlè àyi tà rú dhi ki apá tà adrèbhá àyi ki tabhì dhi ì lèsè dhi be. Nì kpà adrélé m̀ndyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi ki líkí tsàlè kítú àyi ki tàbvó tàzo, gò tà ǹzo àyi dri dhi tú dhi be.

¹⁰ Lavúlè dhi, a ni tà ǹo m̀ndyá adrèbhá tatsilè lovó kònzì àyi ki rúbhá kya ki 'obe, ìndì adrèbhá àyi rinyi adrézó òpi nya dhi ni ayizè dhi ì dri.

Tà tadhábhá kinzò sè nda ì m̀ndí drìkàdrì ro, adrèbhá tà 'o tírí àko dhi 'i. Ì adrè àyikya tírí m̀lanzilanzì ro bhù na dhi ki lodhá tírí àko.

¹¹ Di, ndìndì ángéló adrèbhá rinyi ró ìndì kòmba ró dhi ì adrè àyikya tírí nda ki lodhá, adrézó àyi ki asíkí Mirì kandrá dhi ko.

¹² Di, m̀ndyá nda ì adrè tá ì dré nìlè ko dhi ki lodhá kòdhya. Àyi ngóro kà'wá mbì àdhyà tà nìbhá ko, à dré tilè kítswázó àyi ki turú, tupfúlè todràlè dhi ì t́ni. Di ì ni kòkpà todrà akílè títí kà'wá nda ì t́ni.

¹³ A ni tà kònzì logó àyi dré tà kònzì ì dré 'òlè dhi ì tí. Ì adrè tatsilè àyi ki lovó kònzì ki 'obe ngádra 'àsè, adrézó lenzélè ásà. Ami ki gwányá ì 'àsè dhi, àyi ngóro ngá ndí ró adrélèpi kanyò fe àmi dré dhi t́ni, ì dré adrèrà 'a lenzélè àyi ki turúpfú tà sè dhi 'á.

¹⁴ Àyi ki m̀i ga múná tà sè b́. Ì kítswá tàdzí tàkonzi 'òma tayí ko. Ì adrè m̀ndí tà ka'ika'í ìbe yàyà dhi ki lití ledhélè tàkonzi na. Àyi ki togó ga láfa lovó sè b́. Giká ni tàtrírí àyi dri!

* 1:17 1:17 A kònò Mátáyó 17:1-5; Márokò 9:2-7; Lúkà 9:28-35.

15 I ku láti tà gyägya àdhyà 'àsè, adrézó láti Bálámà, Bòsòrò ni mvá àdhyà ni lebè kòdhyà. Bálámà nda lè tá ìna làfa kisulé tà kònzi 'òma sè tò.

16 Dì, pròfètà nda ni púndà, kà'wá kitswálépi kúlí tà bwà ko dhi tà tá kúlí móndí tìni, kitswázó akódhi ni azaaza kíkí.*

17 Tà tadhábhá kinzò sè nda ì sù ngóro yí kidrī sèbhá dre dhi ì tìni, ìndì ndùrùku lyàandre dré adrélé livilé dhi ì tìni. Gíká zù tìnímvá anilépi tsìtsì dhi àyi dré.

18 I adré àyi kì afá kúlí tàko ì sè, adrélé móndí lapábhá tídhí ro móndí litlé dhi ì kòfalèsè dhi kì togò se, ì kàdréró tatsilé swà ro lovó kònzi àyi kì rúbhá kya kì 'obe be dhi bvó.

19 I adré laziá àyi nda ì dré dhi, ì ni àyi kì trī, tágba àyi kì tàndì ì dré adrézó màràbà àyi kì tà swà àdhyà 'ì dhi. Tàko ko, dhyà ángúdhì tà àlo dré adrélé atólé í pálé dhi ìna màràbà tà nda àdhyà 'ì.

20 Móndí ì kòlapá tà kònzi bvó kòndi àdhyà ì silésè àma kì Mirī Yésu Kristo àma kì tidrīlépi dhi ni nīma sè gò, ì dré gòzo tódhyà àyi kì tayí tà kònzi nda ì dré atólé àyi pálé dhi, àyi kì kùdù ni velé atsá kònzi wáláká ni ni lavú.

21 Kòndò ì kònì tá láti tà gyägya àdhyà ko dhi, kòdhi ni tà adré dóro lavulé, ì dré láti nda ni nīle be gò, àmvò alázo tólí lólo fèle àyi dré dhi velé dhi rúsè.

22 I 'ò àyikya tà ngóro tògyakúlí ì dré adrélé tàle dhi tìni: «Kòkì adré gòle tódhyà ngá í dré adhlé dhi ni nya.»† A adré kpà taa dhi: «Tìgá dzìle dhi adré gòle file tódhyà kùrú na.»

3

Kitú Mirī dré dra agòzo dhi

1 Àma arúpi má dré lèle tò ni ì, kònìdhi wárágà má dré tisile àmi dré dhi ni rī 'ì. Wárágà rī nda ì léna dhi, má 'ò tà agalé àmi léna, mī kàdréró tà adrébhá bàti dhi kì kisú kòdhyà.

2 Má adré leá dhi, mī kòkisú kúlí pròfètà lólo atú dhi ì dré longólé dhi ì, tùmání tólí àma kì Mirī àma kì tidrīlépi dhi dré tàle àmi kì àpòstolò ì tí dhi be kòdhyà.

3 Dridrī dhi, lè mī kònì tàle dhi, lókyá kùdù sè dhi, móndí dra àmi kì gubhá dhi kì apfò adrélé àmi kì gu, adrézó tatsilé àyi kì tàndì kì lovó kònzi kì 'obe.

4 I ni liziá dhi: «Akódhi lazi tá ko tàle dhi, í ni dra agò dhi? Dì akódhi nda ángwà? Tàko ko, kidhólé àma kì tábhí kì dràma lésè atsálé ándrò kònìdhi dhi, tà títi dhi ì ngbú ngóro dré tá adrélé bvó bhàrà'a dhi tìni.»

5 Dì, àyi nda ì adré tà kòni kì tivì ize sè: Wáláká dhi, Gíká tà tá kúlí gò, bhù kì bhàzo bvó be. Lanzí tá bvó kì kòfalé yí be, bvó nda ni 'òzo apfòle yí nda lésè.*

6 Amvolásá dhi, 'ò tá yí tile bvó wáláká dhi drīsè, bvó nda ni pfùzo títi.†

7 Dì Gíká ni kúlí àlo nda sè dhi, adré bhù ándrò kònì kì likí bvó ándrò kònìdhi be, adrélé àyi kì pfùma àtsí sè dhi ni letè, tsàle kitú í dré dra móndyá àyi tà gabhá dhi kì tàbvó tazo gò, àyi kì tà 'òzo akilé dhi tìni.

8 Dì, àma arúpi má dré lèle tò ni ì, mī kòtivì ko tàle dhi, Mirī mlésè dhi, kitú àlo dhi ngóro kóná ngulù-àlo dhi tìni, ìndì kóná ngulù-àlo dhi ngóro kitú àlo dhi tìni dhi.‡

9 Mirī adré tà tigí tà í dré lazilé dhi kì 'òma sè ngóro móndí àruka ì dré adrélé kisùle dhi tìni ko. Be ró dhi, adré ìna àyi togò vwàvwà tadhá àmi véna. Tàko ko, adré leá dhi, dhyà àlo kòdrà nyo ko, be ró dhi, móndyá títi dhi ì kòladzá àyi kì togò agòzo í velé.

10 Dì, kitú Mirī dré dra agòzo dhi ni atsá ngóro kùgú dré adrélé atsálé ngbò ró dhi tìni. Kitú nda tú dhi, bhù kì akí kpòrò 'u'ú be, ìndì ngá títi bhù mībhalé 'á dhi kì ve àtsí sè. Dì bvó ì ngá títi lá dhi íbe dhi kì akí.

11 Dì à kàdré ngá títi dhi kì 'ò akilé kònìni dhi, lè mī kàdré dì velé móndí ngini dhi ì ró? Adré leá dhi, mī kàdré atsílé ngóro móndí lólo ì tìni, adrélé tròle Gíká ni tà rú!

12 Mī kàdré kpà kitú Gíká àdhyà nda ni letè lovó sè, adrézó tà títi dhi kì 'ò kitú nda ni 'òzo atsálé mbèlè. Kitú nda tú dhi, bhù kì ve akilé àtsí sè, ìndì ngá títi bhù mībhalé 'á dhi kì agá díle àtsí sè.

13 Dì, mà adré àmakya bhù tídhí ro dhi kì letè bvó tídhí ro dhi be, ngóro Gíká dré lazilé dhi tìni. Arà nda ì 'àsè dhi, tà gyägya ni ga bí.

14 Dì àma arúpi má dré lèle tò ni ì, mī dré adrèrà'a kitú nda ni letè dhi 'á dhi, mī kàdré àmi kì fe wáyi adrélé ndí ako, tà kònzi àko àmi rú, ìndì tà kidrīkidrī íbe àmi kòfalé Gíká be.

* 2:16 2:16 A kòndò Ngá nàma 22:4-35.

† 2:22 2:22 A kòndò Tògyakúlí 26:11.

* 3:5 3:5 A kòndò Kidhoma 1:6-9.

† 3:6 3:6 A kòndò Kidhoma 7:11.

‡ 3:8 3:8 A kòndò Longó ì 90:4.

¹⁵ Mì kàdré àma kí Mírì ní togó vwàvwà dré adrélé tadhálé àmi véna dhi ní no ngóró láti dré adrélé fèlè àmi dré adrízó ásà dhi ró. Ama kí adrúpi Pólò mà dré lèlè tò dhi, tisi kpà tà nda kòdhi àmi dré tógyá Giká dré fèlè í dré dhi sè dre.

¹⁶ Adré tà tisi kònini áyi wárágà tíí dhi í léna, dré adrérà'a tà ta tà nda í dri dhi 'á. Tà àruka dré tisìlè wárágà nda í léna dhi kí àndu nìma kòkóròko. Móndí àruka tà nibhá ko, adrèbhá tà ka'ka'í íbe yàya dhi í adré àyikya tà nda kí ladzá atsálé kanzò ro, ngóró í dré kpà adrélé 'òlè tà àruka tisìlè Giká ní Kúlí na dhi í sè dhi tìni. Asà dhi, í adré àyi kí tàndi kí dràdrà asé àyi dri.

Pètèró ní kúlí kùdù

¹⁷ Ama arúpi má dré lèlè tò ní í, nyànomvá dhi, má lazi tà nda kòdhi í àmi dri dre. Mì kàdré di àmi kí líkí, mì kòtayíró àmi móndí kónzi í dré litílè ko, í dré kpà àmi kí tà ka'ka'í kizízó ko.

¹⁸ Be ró dhi, mì kàdré àmi kí fe adrélé lí'wálé àma kí Mírì Yésu Krísto àma kí tidrélépi dhi ní togó tani na, ìndì akódhi ní nìma na. Mìlanzilanzì kàdré akódhi dré nyànomvá, tsàlè kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

A adré kisúá dhi, dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Yòwánì, àpóstolò ki àlo 'i, ìndì Ekèlèzyà ni drì kobhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Tágba à dré adrézó Yòwánì nda ni rú kisú wárágà kònìdhi léna ko dhi, à ni kitswá nòá ngádra 'á dhi, dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi tá dhya Yésu ni tà nobhá mì sè dhi ki àlo 'i (1:1-4).

Yòwánì adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì rì dhi i sè. Alo ni, adré mónnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó tàzoá dhi, ngóro ì dré ru amulé Giká Atá be, ìndì akódhi ni Mvá, Yésu Krísto be dre dhi tíni dhi, lè ì kàdré adrélé àyi léna. I kàdré kpà tròle tà ì dré yìle àpóstolò ì tí dhi ì rú. Adré kpà táá dhi, dhya ángùdhi Giká ni nìlepi bàti dhi ni kpà akódhi ni tòlí ki ka'ì 'òle. Kòdhi adré táá dhi, ì ni Giká ni Mvágó, Yésu Krísto ni ka'ì, adrézó kpà ru le àyi kòfalèsè. Tàko ko, Giká ni tàndi lèle 'i (3:11-24; 4:7-21).

Rì ni, Yòwánì adré àyi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki líkí tà profétà kinzò ro dhi ì dré adrélé tadhále dhi ki tà sè. Adré táá dhi, ì kàdré mónnyá títi dhi ki tabhì, nìzoá ngalè tírì àyi léna dhi ì Tírì Giká ádhya 'i bàti yà dhi (4:1-6). Adré kpà àyi ki kodzó tàzoá dhi, ì lavú bvò kònìdhi dre, ìndì Tírì adrélépi àyi lé dhi kàdrì, tírì adrélépi bvò kònìdhi lé dhi ni lavú (4:4).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Kúlì adrélépi lídrì fe dhi (1:1-4)
- 2) Ngádra ì tìnìmvá be dhi (1:5-2:29)
- 3) Giká ni ànzì ì Dzàborò kya ìbe dhi ì (3:1-24)
- 4) Tà bàti ì kinzò be dhi (4:1-6)
- 5) Giká ni lèle, ìndì ru lèma àma kòfalèsè dhi (4:7-21)
- 6) Giká ni Mvágó ni ka'ìma (5:1-21)

Kúlì adrélépi lídrì fe dhi

¹ Mà adré dhya adrélépi tá be kínò tà títi dhi ki kidhoma lésè, mà dré yìle, mà dré nòle mì sè, mà dré tabele, ìndì mà dré tà ni ni kisúzo dhi ni tà longó kòdhya. Akódhi nda Kúlì adrélépi lídrì fe dhi 'i.

² Lídrì nda apfò tá àma kòfalé gò, mà dré nòzoá. Dì mà adré tà mà dré nòle mì sè nda ni tà ta, adrézó lídrì kóná vèsè kólyá adrélépi tá Giká Atá véna gò, dré apfòzo àma kòfalé nda ni tà longó kòdhya.

³ Mà adré tà mà dré nòle ìndì mà dré yìle nda ni longó àmi dré, mì kàmúró kpà ru àma ìbe adrélé tùmàni be dhi bvò. Ama, mà amú ru Giká Atá be, ìndì akódhi ni Mvágó, Yésu Krísto be dre.

⁴ Mà adré tà kòdhi ki tisì, mà kàdréro lenzélé tùmàni àmi ìbe kitswálé títi.

Atìma ngádra 'àsè dhi

⁵ Tà mà dré yìle Yésu Krísto nda tí gò, mà dré adrézó longóá àmi dré dhi, tà kònìdhi 'i: Giká ngádra 'i, ìndì akódhi léna dhi, tìnìmvá àlomvá yókódhó.

⁶ Mà kàdré táá dhi, mà amú ru Giká be dre gò, mà dré adrézó atsilé tìnìmvá na dhi, kòdhi mà adré kinzò ta, ìndì mà adré atsilé tà bàti na ko.

⁷ Dì, mà kàdré àmakya atsilé ngádra 'àsè ngóro Giká ni tàndi dré adrélé ngádra 'á dhi tíni dhi, mà amú ru àma kòfalèsè gò, akódhi ni Mvá, Yésu ni kàrí dré adrézó àma ki temvé tàkonzì wáyi dhi ì lésè.

⁸ Mà kàdré táá dhi, àma tàkonzì àko dhi, kòdhi mà adré àma ki tàndi ki lití, ìndì tà bàti àma léna yókódhó.

⁹ Dì, mà kàdré àma ki tàkonzì ki ta ngádra 'á Giká kandrà dhi, akódhi ni àma ki tàkonzì nda ki tri gò, àma ki temvézó àma ki tà kònzì wáyi dhi ì lésè. Tàko ko, akódhi gyágya, ìndì kitswá adrélé ka'ìle togó wáyi sè.

¹⁰ Mà kàdré táá dhi, mà 'o tàkonzì ko dhi, mà adré Giká ni bha kinzò líyí ro, adrézó kpà tadhá dhi, akódhi ni kúlì àma léna yókódhó.

2

Krístò, dhya adrélépi àma ki tàrà ga dhi 'i

¹ Àma ànzì ì, mà adré tà kòdhi ki tisì àmi dré, mì kò'oró tàkonzì ko dhi bvò. Dì, dhya àlo kò'o tàkonzì dhi, àma dhya adrélépi àma ki tàrà ga Giká Atá kandrà dhi ìbe. Akódhi nda Yésu Krísto, dhya adrélépi gyágya dhi 'i.

² Giká afè akódhi dràle mòbòmà ro, àma ki tàkonzì ki trizo àsà. Ngbà 'í tàkonzì àmakya 'i ko, afè akódhi dràle mómdayá títi bvò àdhyà ki tàkonzì ki trizo.

³ Mà kàdré Giká ni tòlí ki ka'í 'òle dhi, mà nǐ tàle dhi, mà nǐ akódhi bàti dhi be.

⁴ Dhya adrélépi tàá dhi «Má ni akódhi be» gò, dré adrézó akódhi ni tòlí ki ka'í 'òle ko dhi, dhya nda kǐnzò líyí 'i, ìndì tà bàti akódhi léna yókódhó.

⁵ Dì, dhya adrélépi ìna akódhi ni kúlí ka'í 'òle dhi adrè tadhá dhi, Giká ni lèle ga akódhi léna kǐswálé títi. Tà kòdhi sè dhi, mà nǐ tàle dhi, àma akódhi léna dhi be.

⁶ Lè dhya àngùdhi adrélépi tàá dhi, í adrè adrélé akódhi léna dhi, kàdré atsilé ngóro Yésu ni tàndi dré atsilé dhi tǐni.

Tòlí tídhí ro dhi

⁷ Ama arúpi má dré lèle tò ni í, má adrè tòlí tídhí ro dhi ni tisi àmi dré kòdhyà ko. Be ró dhi, tòlí má dré adrélé tisi kòdhi, tòlí àku mà dré kǐsulé adrézó ába kǐdhólé kǐdhoma lésè dhi 'i. Tòlí àku nda kúlí mà dré yǐle dre dhi 'i.

⁸ Tágbà kòninì dhi, má adrè kpá tòlí tídhí ro dhi ni tisi àmi dré kòdhyà. A ni kǐswá tà bàti tòlí nda àdhyà ni no Krísto na, ìndì àmi léna. Tàko ko, tǐnimvá adrè akálé, ìndì ngádra bàti dhi kǐdhó adrélé nga kazá dre.

⁹ Dhya adrélépi tàá dhi, í ngádra 'á gò, dré adrézó togó kònzì bha áyi adrúpi rú dhi, dhya nda dhu rè tǐnimvá na.

¹⁰ Dhya adrélépi áyi adrúpi ni le dhi adrè atsilé ngádra 'àsè, ìndì tà àlo kǐswálépi akódhi ni 'o dhèle dhi akódhi léna yókódhó.

¹¹ Dì, dhya adrélépi ìna togó kònzì bha áyi adrúpi rú dhi, dhu rè tǐnimvá na, ìndì adrè atsilé tǐnimvá na. Akódhi nda nǐ ngalé í adrè lile àngolé ya dhi ko. Tàko ko, tǐnimvá nda 'o akódhi ni mǐ adùle dre.

¹² Àmi, àma ànzì í, má adrè tà tisi àmi dré, Giká dré àmi ki tàkonzì trǐle Krísto ni rú sè dhi sè.

¹³ Àmi, ànzì ki atá í, má adrè tà tisi àmi dré, mà dré dhyà adrélépi be tà títi dhi ki kǐdhoma lésè dhi ni nǐle be dhi sè.

Àmi, tódhǐbhá í, má adrè tà tisi àmi dré, mà dré Dhyà kònzì ni lavúlé dre dhi sè.

¹⁴ Àmi, àma ànzì í, má tisi tà àmi dré, mà dré Giká Atá ni nǐle be dhi sè.

Àmi, ànzì ki atá í, má tisi tà àmi dré, mà dré dhyà adrélépi be tà títi dhi ki kǐdhoma lésè dhi ni nǐle be dhi sè.

Àmi tódhǐbhá í, má tisi tà àmi dré, mà dré adrélé rinyi ró dhi sè,

Giká ni kúlí dré adrélé àmi léna dhi sè, ìndì mà dré Dhyà kònzì ni lavúlé dre dhi sè.

Bvò kòndhi ni tà lèma ko dhi

¹⁵ Lè mà kàdré bvò kòndhi 'i yà, kó ngalé tà bvò kòndi àdhyà 'i yà dhi ki le ko. Dhyà àlo kàdré tà bvò kòndi àdhyà ki le dhi, Giká Atá ni lèle akódhi léna yókódhó.

¹⁶ Tàko ko, tà bvò kòndi àdhyà í, tà kòni 'i: lovó kònzì rúbhá àdhyà í, lovó kònzì ngá adrélé nòle mǐ sè dhi í sè dhi í, ìndì dhyà kǐ afàma ngá adrézó ába dhi ki tà sè dhi. Tà nda kòdhi ì adrè àngalé Giká Atá vélésè ko. Be ró dhi, í adrè àyikya àngalé bvò kòndhi lésè.

¹⁷ Bvò kòndhi í lovó kònzì bvò kòndi àdhyà íbe dhi í adrè akálé akíakí. Dì, dhyà adrélépi tà Giká dré adrélé lèle í kò'o dhi ki 'o dhi, ni ìna adrè lídrí íbe kóná vésè kólyá.

Krístò ni kàribhá ni atsama

¹⁸ Àma ànzì í, lókyá àndró kòndhi lókyá kùdù 'i. Mǐ yi tàle dhi, Krísto ni kàribhá ni dra atsá dhi 'í. Dì ndàndì nyànomvá dhi, Krísto ni kàribhá bí dhi í apfò dre. Tà nda sè dhi, mà nǐ tàle dhi, kòndhi lókyá kùdù 'i dhi be.

¹⁹ Mómdayá nda í pfò àma ki tàndi í kófalésè. Dì, àyi tá àyikya mómdayá àmakya 'i ko. Tàko ko, í kàdré tà mómdayá àmakya 'i dhi, kòno í nǐ tá adrè ngbú tǐmání àma íbe. Dì, àyi ki pfòma nda adrè ìna tadhá dhi, àyi ki àlo tá àmakya 'i ko.

²⁰ Dì, àmi ró dhi, àmi àmikya Tǐrǐ Lólo Krísto dré kutúlé àmi dri dhi íbe gò, àmi títi mà dré tà bàti nǐzo.

²¹ Má adrè tà tisi àmi dré, mà dré tà bàti nǐle ko dhi sè ko. Be ró dhi, má adrè tà tisi àmi dré, mà dré tà bàti nǐle be dhi sè, ìndì tà àlo kǐnzò ro dhi dré adrélé àngalé tà bàti nda lésè ko dhi sè.

²² Dì kǐnzò líyí ìna àdhi 'i? Akódhi dhyà adrélépi tàá dhi, Yésu Mèsíyá 'i ko dhi 'i. Dhyà nda Krísto ni kàribhá 'i. Adrè Giká Atá ni ga, akódhi ni Mvá be.

²³ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Mvá ni ga dhi, akódhi Giká Atá íbè í léna ko. Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Mvá ni ka'í dhi, akódhi kókpà Giká Atá íbè í léna.

²⁴ Ami ró dhi, lè mì kàdré tà mì dré tá yìlè kidhólé kidhoma lésè dhi ki líkí adrélé àmi léna. Tàko ko, tà mì dré yìlè nda ì kàdré àmi léna dhi, àmi ki tàndi mì ni kpà adré Giká ni Mvá na, ìndi Giká Atá na.

²⁵ Tà Kristo dré lazilé àma dré dhi, tà kòndhi 'i: lídrì kóná vèsè kólyá dhi.

²⁶ Má adré tà kòdhi ki tìsì àmi dré mómí adrèbhá láti nda kitswázó àmi ki lítí dhi ki tà sè.

²⁷ Dì, àmi ró dhi, mì kisú Kristo ni Tirí dré kutulé àmi dri dhi gò, Tirí nda dré adrézó àmi léna. Asà dhi, lè dhya àlo kògò adrélé tà tadhá àmi dré ko. Tàko ko, Kristo ni Tirí nda adré tà tífí dhi ki tadhá àmi dré nì. Tà dré adrélé tadhálé nda ì tà bàti 'i, kinzó 'i ko. Dì ngóro Tirí nda dré tadhálé àmi dré dre dhi tìni dhi, mì kàdré adrélé Kristo na.

Giká ni ànzi i

²⁸ Dì nyànomvá dhi, àma ànzi i, lè mì kàdré adrélé Kristo na, akódhi kòni dra apfò dhi, mà kògaró tà mà dré ka'ìlè bàti dhi sè bì, adrélé kanyò àko akódhi kandrá kitú dré dra agòzo dhi tú.

²⁹ Mì nì tàlè dhi, akódhi gyágya dhi be. Asà dhi, mì nì kpà tàlè dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà gyágya 'o dhi, mómí akódhi dré tile dhi 'i dhi be.

3

¹ Mì kisù rè lèlè kàdrì Giká Atá dré tadhálé àma vélé, à kàdréró àma ki zi akódhi ni ànzi i ró dhi ká! Dì àma akódhi ni ànzi 'i bàti. Mómíyá bvò kòndi àdhyà ì nì àma àdhibhá 'i ya dhi ko, ì dré kpà Giká Atá ni nìlè ko dhi sè.

² Àma arúpi mà dré lèlè tò ni i, nyànomvá dhi, àma Giká ni ànzi 'i. A tadhá dhu rè mà ni adré ngìni ya dhi ko. Dì, mà nì àmakya tà kòndhi kòdhyà: Kristo kòni dra apfò dhi, mà ni adré akódhi tìni. Tàko ko, mà ni akódhi ni no ngóro dré adrélé dhi tìni.

³ Dhya ángùdhi adrélépi mì bha Giká véna tà nda kòdhi sè dhi, adré áyi tàndi ni temvé, ngóro Kristo ni tàndi dré adrélé lólo dhi tìni.

⁴ Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzi 'o dhi adré Giká ni tàtrítrí kúlí njo. Tàko ko, tàkonzi 'òma ína lígama Giká ni tàtrítrí kúlí rú dhi 'i.

⁵ Dì, mì nì tàlè dhi, Kristo apfò kitswálé àma ki tàkonzi tingá dhi be. Mì nì kpà tàlè dhi, tàkonzi akódhi léna yókódhó dhi be.

⁶ Dhya ángùdhi adrélépi adrélé akódhi léna dhi kitswá gòlè adrélé tàkonzi 'o ko. Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzi 'o dhi nò akódhi rè ko, ìndi nì kpà akódhi ko.

⁷ Àma ànzi i, mì kòtayí àmi dhya àlo dré litílè ko. Dhya ángùdhi adrélépi tà gyágya 'o dhi gyágya, ngóro Kristo ni tàndi dré adrélé gyágya dhi tìni.

⁸ Dì, dhya adrélépi tàkonzi 'o dhi ína mómí Dzaborò àdhyà 'i. Angyá ko, Dzaborò nda adré tàkonzi 'o kidhólé kidhoma lésè. Tà nda sè dhi, Giká ni Mvágó apfò kitswálé tà Dzaborò dré adrélé 'òlè dhi ki pfu akílè dhi bvó.

⁹ Dhya ángùdhi Giká dré tile atsálé áyi mvá ro dhi kitswá gòlè adrélé tàkonzi 'o ko, Giká ni tàndi ni lídrì dré adrélé akódhi nda léna dhi sè.* Dhya nda kitswá gòlè adrélé tàkonzi 'o bwà ko, Giká dré akódhi nì tile nì dhi sè.

¹⁰ Mà ni kitswá Giká ni ànzi ki ni lanzilé Dzaborò ni ànzi íbè, tà kòndhi sè: Dhya ángùdhi adrélépi tà gyágya 'o ko dhi, Giká ni mvá 'i ko. Dhya adrélépi áyi adrúpi nì le ko dhi kókpà Giká ni mvá 'i ko.

Ru lèma àma kòfalèsè dhi

¹¹ Tà mì dré yìlè kidhólé kidhoma lésè dhi, tà kòndhi 'i: Lè mà kàdré ru le àma kòfalèsè.

¹² Lè mà kàdré tà 'o Kàyínà àdhyà tìni ko. Akódhi nda tà mómí Dhya kòndi àdhyà 'i gò, dré áyi adrúpi nì pfùzo dràlè. Dì, pfu tà áyi adrúpi nda dràlè àdho tà sè? Pfu akódhi dràlè, áyi tà 'òlè dhi ì dré tà adrélé kòndi dhi sè, ìndi áyi adrúpi nì tà 'òlè dhi ì dré tà adrélé gyágya dhi sè.

¹³ Àma adrúpi i, mómíyá bvò kòndi àdhyà ì kàdré togó kòndi bha àmi rú dhi, lè àmi ki líndrì kàdré gálè àsà ko.

¹⁴ Mà nì tàlè dhi, mà apfò dràdrà lésè afilé lídrì le dre dhi be, mà dré adrélé àma ki adrúpi ki le dhi sè. Dhya adrélépi mómí ki le ko dhi dhu rè rìnyí dràdrà àdhyà zàlè.

* 3:9 3:9 Giká ni Kúlí tìsìlè Gírìkì tì sè dhi adré tàá kònwà dhi: «Giká ni kòrì dré adrélé akódhi nda léna dhi sè.»

¹⁵ Dhya ángùdhi adrélépi togó kònzì bha àyi adrúpi rú dhi, mómndí pfùlepi dràle dhi 'i. Dì m̀ nì t̀ àle dhi, mómndyá adrèbhá mómndí pfu dràle dhi kì àlo lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe í léna ko dhi be.

¹⁶ Mà nì kitswá n̄á ngalè lèle àdho 'i ya dhi, tà kònìdhi sè: Yésu Krísto fè tá àyi t̀andì nì lídrì àma kì tà sè. Adré dì lèà dhi, mà kàdré kókpa àma kì lídrì fe àma kì adrúpi kì tà sè.

¹⁷ Dhya àlo adrélépi ngá íbe dhi kàdré àyi adrúpi nì no adrèrà'a lemerè ro gò, dré adrézó kizà nì nì bha ko dhi, Giká nì lèle nì kitswá adrélé akódhi nda léna ngingingini ró?

¹⁸ Ama ànzì i, lè mà kàdré mómndí kì le ngbà 'í kúlí i sè ko, ìndì ti sè ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya mómndí kì le tà mà dré adrélé 'òle dhi i sè ìndì tà bàti sè.

¹⁹ Mà kàdré 'òá kònìni dhi, mà nì n̄á dhi, àma mómndí tà bàti àdhya 'i dhi be. Mà nì kitswá kpà àma kì togó bha adrélé kàdrìkàdrì Giká kandrà.

²⁰ Dì, àma kì togó kàdré àma kì arókà, adrézó tà bha àma dri dhi, mà nì t̀àle dhi, Giká kàdrì àma kì togó lavù, ìndì akódhi nì tà títi dhi be.

²¹ Ama arúpi má dré lèle tò nì i, àma kì togó kàdré tà bha àma dri ko dhi, mà nì adrè gale tà mà dré ka'le bàti dhi sè bí Giká kandrà.

²² Mà adrè kpà tà ángùdhi mà dré adrélé zìle akódhi tí dhi nì kisé, mà dré adrélé akódhi nì t̀olí kì ka'í 'òle dhi sè, ìndì mà dré adrélé tà akódhi nì togó dré adrézó kinilé ásà dhi kì 'o dhi sè.

²³ Dì t̀olí Giká dré afèle àma dré dhi, kònìdhi 'i: Mà kòka'í akódhi nì Mvágó Yésu Krísto, adrézó kpà ru le àma kòfalèsè, ngóro dré tá t̀àle mà kò'o dhi t̀ini.

²⁴ Dhya ángùdhi adrélépi Giká nì t̀olí kì ka'í 'òle dhi adrè adrélé akódhi léna. Giká adrè kpà adrélé dhya nda léna. Mà nì kitswá n̄á dhi, Giká adrè adrélé àma léna dhi, tà kònìdhi sè: Mà nì n̄á Tirí Lólo Giká dré afèle àma dré dhi sè.

4

Tirí mómndí i lé dhi kì tabhìma

¹ Ama arúpi má dré lèle tò nì i, lè m̀ kàdré mómndyá títi adrèbhá t̀àà dhi, àyi Giká nì Tirí íbe àyi léna dhi kì ka'í ko. Be ró dhi, m̀ kàdré àyi nda kì tabhì, nizoá ngalè tirí àyi lé dhi i angá Giká vélèsè bàti yà dhi. Tàko ko, profètà kinzò ro bí dhi i apfò ayilé bvò wáyì 'àsè dre.

² M̀ nì d̀i kitswá n̄á ngalè tirí àyi lé nda i Tirí Giká àdhya 'i yà dhi, tà kònìdhi sè: Dhya ángùdhi adrélépi ka'í t̀àle dhi, Yésu Krísto atsá bvò kònìdhi 'á mómndí ro káyà dhi, dhya nda Tirí Giká àdhya íbe í léna.

³ Dì, dhya ángùdhi adrélépi Yésu nì tà ga rè dhi, dhya nda Tirí Giká àdhya àko í léna. Tirí akódhi nda léna dhi, tirí Krísto nì kàribhá àdhya 'i. M̀ yì t̀àle dhi, Krísto nì kàribhá nda adrè alìle. Dì akódhi nda atsá adrélé bvò kònìdhi lé dre.

⁴ Dì, àma ànzì i, àmi àmakya mómndí Giká àdhya 'i. M̀ lavù kpà profètà kinzò ro nda i dre. Tàko ko, Tirí adrélépi àmi lé dhi kàdrì, tirí adrélépi bvò kònìdhi lé dhi nì lavù.

⁵ Àyi nda i mómndyá bvò kòndì àdhya 'i. Àsà dhi, i adrè tà ta ngóro mómndyá bvò kòndì àdhya kya t̀ini gò, mómndyá bvò àdhya i dré adrézó àyi kì kúlí yì.

⁶ Dì, àma àmakya mómndí Giká àdhya 'i. Dhya ángùdhi Giká nì n̄ilepi be dhi adrè àma kì kúlí yì. Dì, dhya ángùdhi adrélépi Giká àdhya ró ko dhi adrè ína àma kì kúlí yì ko. Tà nda kòdhi sè dhi, mà nì kitswá Tirí tà bàti àdhya nì nì lanzilé tirí kinzò àdhya be.

Giká lèle 'i

⁷ Ama arúpi má dré lèle tò nì i, mà kàdré ru le àma kòfalèsè. Tàko ko, lèle adrè angalé Giká vélèsè. Dhya ángùdhi adrélépi mómndí kì le dhi, akódhi nda Giká nì mvá 'i. Akódhi n̄i kpà Giká be.

⁸ Dhya ángùdhi adrélépi mómndí kì le ko dhi n̄i ína Giká ko. Tàko ko, Giká lèle 'i.

⁹ Giká tadhá àyi lèle àma vélé dhi tà kònìdhi sè: Amù àyi Mvágó àlo kwákwá dhi alìle bvò kònìdhi lé, mà kòkìtswáro lídrì kisé akódhi sè be dhi bvò.

¹⁰ A adrè lèle nda nì no tà kònìdhi sè: Mà lè tá Giká àma ko. Be ró dhi, akódhi lè ína àma n̄i gò, àyi Mvágó nì amùzo kitswále dràle mòbòmà ro, àma kì t̀àkonzì kì tr̄zo ásà.

¹¹ Ama arúpi má dré lèle tò nì i, Giká kòlè àma tò kònìni dhi, lè mà kàdré kókpa ru le àma kòfalèsè.

¹² Dhya àlo nò rè t̀adzì Giká ko. Dì, mà kàdré ru le àma kòfalèsè dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, Giká adrè adrélé àma léna, ìndì akódhi 'o àyi lèle gale àma léna kitswále títi.

¹³ Mà nì kitswá n̄á dhi, mà adrè adrélé Giká léna, ìndì akódhi adrè adrélé àma léna dhi, tà kònìdhi sè: Dré àyi Tirí afèle àma dré dhi sè.

¹⁴ Mā nò tà kòdhi nǐ sè gò, mà dré adrézó longóá dhi, Giká Atá amù áyi Mvágó adrélé mǒnyáà bvò àdhyā ki tǐdrǐlǐpí ró.

¹⁵ Dhyā àlo kàdré ka'íá tàle dhi, Yésu Giká nǐ Mvágó 'i káyá dhi, Giká adré adrélé dhyā nda léna, ìndì akódhi nda adré adrélé Giká léna.

¹⁶ Dì àma, mà nǐ lèle Giká dré tadhále àma vélé dhi be gò, mà dré adrézó ka'íá.

Giká lèle 'i. Dhyā àngùdhi adrélépí atsilé lèle na dhi, adré adrélé Giká léna, ìndì Giká adré adrélé akódhi nda léna.

¹⁷ Tà nda sè dhi, lèle nda adré tà 'o àma kófalé kitswálé títi, mà kògaró tà mà dré ka'íle bàti dhi sè bǐ Giká kandrá, kǐtù dré dra tàbvò tàzo dhi tú. Tàko ko, àma kǐ lídrǐ bvò kòndhi lé dhi ngóro Krísto àdhyā tǐni.

¹⁸ Lèle na dhi, tǐrǐ yókódhó. Be ró dhi, lèle kitswálépí títi dhi adré ìna tǐrǐ dro. Dhyā àngùdhi adrélépí ngá ro dhi, lèle ga rè akódhi nda léna kitswálé títi ko. Tàko ko, akódhi adré ngá ro, à nǐ dra tà ño í dri dhi sè.

¹⁹ Ama ró dhi, mà adré mǒndí kǐ le, Giká dré zyà àma kǐ lèle drǐdrǐ nǐ dhi sè.

²⁰ Dhyā àlo kàdré táá dhi «Má adré Giká nǐ le» gò, dré adrézó togó kǒnzǐ bha áyi adrúpi rú dhi, akódhi nda kǐnzó líyí 'i. Tàko ko, dhyā adrélépí áyi adrúpi í dré adrélé nòle mǐ sè dhi nǐ le ko dhi, kǐtswá ìna Giká í dré adrélé nòle mǐ sè ko dhi nǐ le bwá ko.

²¹ Dì tòlǐ Giká dré aféle àma dré dhi, kòndhi 'i: Lè dhyā adrélépí Giká nǐ le dhi kàdré kókpá áyi adrúpi nǐ le.

5

Giká nǐ Mvágó nǐ ka'ima

¹ Dhyā àngùdhi adrélépí ka'íá dhi Yésu Mèsíyá 'i káyá dhi, akódhi nda Giká nǐ mvá 'i. Dhyā àngùdhi adrélépí ànzǐ kǐ atá nǐ le dhi, adré kókpá akódhi nǐ ànzǐ kǐ le.

² Mā nǐ kǐtswá nǐá dhi, mà adré Giká nǐ ànzǐ kǐ le dhi, tà kòndhi sè: Mā dré adrélé Giká nǐ le dhi sè, ìndì mà dré adrélé akódhi nǐ tòlǐ kǐ 'o dhi sè.

³ Tàko ko, mà kàdré Giká nǐ le bàti dhi, mà nǐ akódhi nǐ tòlǐ kǐ ka'í 'òle. Akódhi nǐ tòlǐ nda kǐ 'òma kòkóròko àma dré ko.

⁴ Angyá ko, dhyā adrélépí Giká nǐ mvá ro dhi lavú bvò kòndhi dre. Tà mà dré adrézó bvò kòndhi nǐ lavú ásá dhi, àma kǐ tà ka'íka'í 'i.

⁵ Dì àdhi nǐ kǐtswá bvò kòndhi nǐ lavú dhi nǐ? Ngbà 'í dhyā adrélépí ka'íá tàle dhi, Yésu Giká nǐ Mvágó 'i dhi 'i.

Tà longolé Yésu Krísto nǐ tà dri dhi

⁶ Yésu Krísto, dhyā atsálépi bvò kòndhi 'á kǐtswálé bàtisimò do, ìndì kǐtswálé kàrǐ kutú dhi 'i. Akódhi atsá tá ngbà 'i bàtisimò do ko. Be ró dhi, atsá ìna kǐtswálé bàtisimò do yǐ sè, ìndì kǐtswálé áyi kàrǐ kutú. Dì Tǐrǐ Lólo adré tadhá àma dré dhi, tà nda tà bàti 'i dhi nǐ. Tàko ko, Tǐrǐ nda tà bàti 'i.

⁷ Tà adrébhá tadhá dhi, tà nda tà bàti 'i dhi na:

⁸ Tǐrǐ Lólo, yǐ ìndì kàrǐ. Dì tà na nda ì adré ru kǐsú adrézó tà àlo ta kòdhyā.

⁹ Mà adré gá tà mǒndí ì dré adrélé longolé dhi kǐ ka'í. Dì, tà Giká dré longolé dhi ìna kàdrǐ tà nda kǐ lavú. Angyá ko, Giká longó tà nda áyi tàndǐ nǐ Mvágó nǐ tà dri.

¹⁰ Dhyā àngùdhi adrélépí Giká nǐ Mvágó nǐ ka'í dhi, dhyā nda tà Giká dré longolé nda ìbe í léna. Dì, dhyā adrélépí Giká nǐ ka'í ko dhi adré ìna akódhi nǐ bha kǐnzó líyí ro, dré tà Giká dré longolé áyi Mvágó nǐ tà dri dhi nǐ ka'íle ko dhi sè.

¹¹ Dì tà longolé nda, tà kòndhi 'i: Giká afè àma dré lídrǐ kóná vèsè kólyá dhi, ìndì mà adré lídrǐ nda nǐ kǐsú akódhi nǐ Mvágó na.

¹² Dhyā àngùdhi adrélépí Giká nǐ Mvágó nda ìbe dhi kókpá lídrǐ nda ìbe í léna. Dì, dhyā adrélépí Giká nǐ Mvágó nda àko í léna dhi kókpá lídrǐ nda àko.

Yòwànǐ nǐ kǐlǐ kudú

¹³ Má adré tà kòdhi kǐ tǐsǐ àmi adrébhá Giká nǐ Mvágó nǐ ka'í dhi í dré, mǐ kòkǐtswáró nǐá dhi, àmi lídrǐ kóná vèsè kólyá dhi ìbe dhi be.

¹⁴ Tà mà dré adrélé ka'íle bàti Giká kandrá dhi, tà kòndhi 'i: Mā kàdré tà zǐ akódhi tǐ ngóro dré adrélé lèle dhi tǐni dhi, akódhi adré àma kǐ yǐ.

¹⁵ Dì mà dré nǐle, akódhi adré àma kǐ yǐ dhi sè dhi, mà nǐ kpá tàle dhi, mà adré tà àngùdhi mà dré adrélé zǐle akódhi tǐ dhi nǐ kǐsú dhi be.

¹⁶ Dhyā àlo kàdré áyi adrúpi nǐ no adrerà'a tàkonzǐ 'o gò, tàkonzǐ nda dré adrézó dhyā kǐ dri lǐle dràdrá kǐsú ko dhi, lè dhyā nda kòzi tà Giká tǐ akódhi nda dré gò, Giká kòferó lídrǐ akódhi dré. Má adré ngbà 'í mǒnyá áyi kǐ tàkonzǐ dré adrézó áyi kǐ dri lǐle dràdrá kǐsú ko dhi kǐ tà ta kòdhyā. Tàkonzǐ adrélépí dhyā kǐ dri lǐle dràdrá kǐsú dhi be. Má

adré tàá dhi, à kàdré tà zi Gĩká tí mǒndyá tàkonzì làsú be kònìni dhi ki 'obhá dhi i dré dhi ko.

¹⁷ Tà kònzì tí tí adrélé 'òle dhi i, tàkonzì 'i. Dì, tàkonzì adrélépi dhyá ki dri lile dràdrà kisú ko dhi be.

¹⁸ Mà nǐ tàle dhi, dhya adrélépi Gĩká nǐ mvá ro dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko dhi be. Tàko ko, Gĩká nǐ Mvágó adré akódhi nda nǐ likí gò, Dhya kònzì dré kitswázó akódhi nǐ 'o kònzì ko.

¹⁹ Mà nǐ tàle dhi, àma mǒndí Gĩká àdhya 'i dhi be. Mà nǐ kpà, mǒndyá tí tí bvò kòndi àdhya i Dhya kònzì nǐ rǐnyí zàle dhi be.

²⁰ Mà nǐ kpà tàle dhi, Gĩká nǐ Mvágó atsá bvò kònìdhi 'á gò, dré tògyá afèzo àma dré, mà kòkitswáró Gĩká adrélépi bàti dhi nǐ ni be dhi bvó. Dì mà adré adrélé Gĩká bàti nda léna, adrélé kókpà akódhi nǐ Mvá, Yésu Krísto léna. Akódhi nda Gĩká bàti dhi 'i, ìndi lídrì kóná vésè kólyá dhi 'i.

²¹ Ama ànzì i, mǐ kàdré àmi ki likí gĩká tàko ki tà sè.

Wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni rì 'i. Akódhi adrè tisiá «Tòkó Giká dré zìle dhi dré akódhi ni ànzi ìbe» (1:1). A adrè kisùá dhi, kòdhi adrè leá tàle dhi, adrè tisiá Èkèlézyá àlo dhi dré mónnyá lá dhi ìbe. Wárágà tsà kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè mónnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro ru le àyi kòfalésè, ìndì ì kàdréro àyi ki líkí tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè. † kàdré kpá dhya ángùdhi adrélépi tà twá tadhá Krísto àdhya rúsè dhi ni ga.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki aìma

- 1) Yòwánì ni mòdo fèma (1:1-3)
- 2) Atsima tà bàti na ìndì lèle na dhi (1:4-6)
- 3) Tà tadhábhá kinzò sè dhi i (1:7-11)
- 3) Kúlí kùdù (1:12-13)

Yòwánì ni mòdo fema

¹ Ma, bhàgo, má adrè wárágà kònìdhi ni tisi ámi, Tòkó Giká dré zìle dhi dré ámi ànzi ìbe.* Má adrè ámi ki le tà bàti na. Ngbà 'í ma 'i ko, mónnyá títi tà bàti nibhá dhi ì adrè kókpá àmi ki le tò.

² Tàko ko, tà bàti nda adrè adrélé àma léna, ìndì a ni adrè àma ìbe kóná vèsè kólyá.

³ Giká àma ki Atá ì akódhi ni Mvá Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àma rú, ì kòbhà àma ki kizà, ìndì ì káfè tà kàdrìkàdrì àma dré tà bàti na ìndì lèle na!

Atsima tà bàti na ìndì lèle na dhi

⁴ Má lenzé tá lavulé, má dré ámi ànzi àruka ki kisulé adrèrà'a atsilé tà bàti na, ngóro Giká Atá dré tá tàle mà kò'o dhi tìni dhi sè.

⁵ Dì nyànomvá dhi, mi, Tòkó má dré lèle tò ni, má adrè tòlì tídhí ro dhi ni tisi mí dré ko. Be ró dhi, má adrè tòlì mà dré adréro ába kídhóle kídhoma lésè dhi ni tisi kòdhya. Má adrè ámi ti lízì, mà kàdréro ru le àma kòfalésè.

⁶ A adrè lèle nda ni no tà kònìdhi sè: Mà kàdré atsilé ngóro Giká ni tòlì dré adrélé tàle dhi tìni. Ngóro mì dré yìle kídhóle kídhoma lésè dhi tìni dhi, tòlì nda kònìdhi 'i: Mì kàdré atsilé lèle na.

Tà tadhábhá kinzò sè dhi i

⁷ Mòndí bí adrèbhá mòndí ki lítí dhi ì apfò ayilé bvò wáyi 'ásè. Ayi nda ì adrè ka'íá ko tàle dhi, Yésu Krísto atsá bvò kònìdhi 'á mòndí ro dhi. Dhya ángùdhi adrélépi tà ta lásù be kònìni dhi, mòndí ki lítlépi 'i, ìndì Krísto ni kàribhá 'i.

⁸ Mì kàdré dì àmi ki líkí, mì kòtayíró tà mà dré àzì 'òzo ásà dhi lapalé ko, be ró dhi, mì kòkisuró làgì múrungú kítswálépi àmi dré dhi be dhi bvò.

⁹ Dhya ángùdhi adrélépi ràle drìdrì gò adrélé tròle tà Krísto dré tadhálé dhi i rú ko dhi, akódhi nda Giká àko í léna. Dì, dhya ángùdhi adrélépi tròle tà Krísto dré tadhálé nda i rú dhi, akódhi nda Giká Atá ìbe, ìndì Giká ni Mvágó ìbe í léna.

¹⁰ Dhya àlo kòtsa àmi véna adrélé tà twá tadhá tà kòdhi ì rúsè dhi, mì kòka'í akódhi nda dòle àmi ki dzó na ko. Mì kòfè ndìndì mòdo akódhi dré ko.

¹¹ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi mòdo fe drá dhi, ì adrè ru amú akódhi be tà kònzi dré adrélé 'òle nda ì na.

Yòwánì ni kúlí kùdù

¹² Ma dhu rè tà ìbe bí tàle àmi dré. Dì, má lè mána tà nda ki tisìle wárágà sè ìndì wárágà sù sè ko. Be ró dhi, má adrè mì bha tsàzo àmi véna, mà kòkítswáro tà ta ti sè, mà kòlènzéro túmání àmi ìbe kítswálé títi.

¹³ Ámi Amvúpi Giká dré zìle dhi ni ànzi ì fè mòdo mí dré.†

* **1:1 1:1** A adrè kisùá dhi, kúlí «Tòkó Giká dré zìle dhi ànzi ni ìbe» kòni ì adrè leá tàle dhi, «Èkèlézyá àlo mónnyá lá dhi ìbe dhi ì». † **1:13 1:13** A adrè kisùá dhi, kúlí «àmi Amvúpi Giká dré zìle dhi ni ànzi ì» kòni ì adrè leá tàle dhi, «mònyá Èkèlézyá Yòwánì véna dhi lé dhi ì».

Wárágà Yòwàní dré tisìlè dhi ni na

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìlè drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yòwàní dré tisìlè dhi ni na 'i. Akódhi adré tisiá Yésu ni ka'ilepi àlo rú be Gáyò, adrélépi tá tròlè tà bàti rú dhi dré. Yòwàní adré Gáyò nda ni tà bha kuru, dré tá adrélé móndí ka'ìbhá ki ledé lile àyi ki atsi na Kristo ni tà sè dhi sè. Adré kpà akódhi ni kòdzó, kàdréro àyi likí agó àlo rú be Diyòtréfè dhi ni tà kònzì sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yòwàní ni mòdo fèma (1:1-4)
- 2) Gáyò ni tà dóro dhi (1:5-8)
- 3) Diyòtréfè ni tà, Dèmètriyò àdhya be dhi (1:9-12)
- 4) Kúlí kùdù (1:13-15)

Yòwàní ni mòdo fèma

¹ Ma, bhàgo, má adré wárágà kònìdhi ni tisi mi, àma arúpi Gáyò, má dré lèlè tà bàti na dhi dré.

² Àma arúpi má dré lèlè tò ni, má adré tà zi Giká tí, mí kàdréro dóro tà títi í sè, ìndi àmi rùbhá kàdréro dóro, ngóro àmi tà ka'ika'í dré kpà adrélé dóro dhi tìni.

³ Má lenzé tá lavulé, àma ki adrúpi àruka ì dré atsálé àmi tà ta má dré dhi sè. Tàko ko, ì títi tá, mí adré tròlè tà bàti rú, adrézó kpà atsílè tà bàti na ngíni ya dhi.

⁴ Má kàdré yíá tàlè dhi, àma ànzì ì adré atsílè tà bàti na dhi, tà nda adré àma fe lenzélè lavulé.

Gáyò ni tà dóro dhi

⁵ Àma arúpi má dré lèlè tò ni, mí adré àmi tà ka'ika'í tadhá, tà dóro mí dré adrélé 'òlè àma ki adrúpi ì dré dhi ì sè. Mí adré 'òá kònìni, tágba ì dré adrézó móndí twá mí dré nìlè ko dhi 'í dhi.

⁶ Àyi nda ì tà àmi lèlè ni tà Ekèlézyà kònwa dhi kandrà. Dì mí ni 'òá dóro, mí kògò adrélé móndí làsú be kònìni dhi ki ledé lile àyi ki atsi na, ngóro dré kítswalé Giká mìlèsè dhi tìni.

⁷ Tàko ko, àyi nda ì adré lile atsi na Kristo ni tà sè, ìndì ì adré ngá kisú pàgàno ì drìgàsè àlomvá ko.

⁸ Adré dì léá dhi, mà kàdré mónnyá làsú be kònìni dhi ki ledé, mà kàdréro àzì 'o tùmàni àyi íbe tà bàti ni tà sè.

Diyòtréfè ni tà, Dèmètriyò àdhya be dhi

⁹ Má tisi tá wárágà tsà Ekèlézyà mí véna dhi dré dre. Dì, Diyòtréfè, adrélépi lèá adrélé drìdrì àmi kòfalé dhi, lè ìna àma ki kúlí yìlè ko.

¹⁰ Tà nda sè dhi, má kòtsa àmi véna dre dhi, má ni tà kònzì dré adrélé 'òlè dhi ki ta mónnyá títi ì kandrà, tùmàni kúlí kònzì dré adrélé tàlè àma rú dhi íbe. Dì, tà dré adrélé 'òlè nda ì kítswá dhu rè akódhi dré ko. Adré kpà àma ki adrúpi ki ka'í dòlè í véna ko. Adré kpà mónnyá adrèbhá àyi nda ki le ka'ile dhi ki logá, adrézó àyi ki dro p'òlè Ekèlézyà 'àsè.

¹¹ Àma arúpi má dré lèlè tò ni, mí kàdré tà 'o ngóro mónnyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi kya tìni ko. Be ró dhi, mí kàdré mánà tà 'o ngóro mónnyá adrèbhá tà dóro 'o dhi kya tìni. Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi tà dóro 'o dhi, móndí Giká àdhya 'i. Dì, dhya adrélépi tà kònzì 'o dhi n'ì ìna Giká ko.

¹² Dì, kàdré ìna Dèmètriyò ni tà sè dhi, mónnyá títi dhi ì adré akódhi ni tà ta dóro. Ndìndì tà bàti ni tàndi adré akódhi ni tà ta dóro. Mà adré kpà akódhi ni tà ta dóro. Mí ni tàlè dhi, tà mà dré adrélé tàlè nda tà bàti 'i dhi be.

Yòwàní ni kúlí kùdù

¹³ Ma dhu rè tà íbe bí tàlè mí dré. Dì, má lè mánà tà nda ki tisìlè wárágà fa sè ìndì wárágà sú sè ko.

¹⁴ Má adré mì bha tsàzo àmi no mbèlè, mà kòkítswáro tà ta ti sè.

¹⁵ Tà kàdrìkàdrì kàdré tùmàni mí be. Àma ki arúpi kònwa dhi ì fè mòdo mí dré. Mí kòfè kpà mòdo àma ki arúpi àlo àlo títi dhi ì dré, adrézó àyi ki zi rú sè.

Wárágà Yúdà dré tisile dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngàle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yúdà dré tisile dhi 'i. Akódhi nda adré àyi zi Yésu Krísto ni màràbà ro, ìndì Yàkóbhò ni adrúpi ro (1:1). Adré wárágà tsà kònìdhi ni tisi kitswázó mónnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréró àyi ki líkí mónnyá tífíbhá àyi kòfalé adrélé Gíká ni tà tadhá kìnzò sè dhi ki tà sè. Adré taa dhi, mónnyá nda ì adré tá Gíká ni togó tani ni tà ladzá atsálé àyi dré láti adrézó tà swà 'o dhi ró (1:4). A kònò dhi, tà àruka wárágà kònìdhi léna dhi ì sù ngóro tà Pétérò dré tisile àyi wárágà ni rì na dhi ì tìni. Yúdà adré mónnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréró àdzú bhu àyi ki tà ka'ìka'ì ni tà sè (1:3).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ima

- 1) Yúdà ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tà tadhábhá kìnzò sè dhi ì (1:3-16)
- 3) Tà tàle mónnyá ka'ìbhá ki kodzó dhi ì (1:17-23)
- 4) Gíká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi ì (1:24-25)

Yúdà ni mòdo fèma

¹ Ma, Yúdà, Yésu Krísto ni màràbà ro, ìndì Yàkóbhò ni adrúpi ró dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisi àmi, mónnyá Gíká Atá dré lèle tò, dré azilé, ìndì Yésu Krísto dré adrélé líkálé dhi ì dré.

² Gíká kòbhá àmi ki kizà, ìndì kòfè tà kìdrìkìdrì ì lèle be gàle àmi léna bì!

Gíká ni tà tadhábhá kìnzò sè dhi ì

(A kònò kpà 2 Péterò 2:1-17)

³ Áma arúpi má dré lèle tò ni i, áma togó tá àtsi ró wárágà tísizò àmi dré, lídrì tídhí ro mà dré kiséle tùmání àmi íbe dhi ni tà sè. Di, má nò mána dóro ni, má dré wárágà kònìdhi ni tísile àmi ki kodzó adrélé àdzú bhu àmi ki tà ka'ìka'ì ni tà sè dhi. Gíká bhà tà ka'ìka'ì nda mónnyá lólo ina ì léna, ì kàdréró adrélé ába nyo.

⁴ Di, mónnyá àruka Gíká ni tà gabhá rè dhi ì luvù tá àyi tífílé lùzu ró àmi kòfalé gò, ì dré adrézó àma ki Gíká ni togó tani ni tà ladzá, atsálé àyi dré láti adrézó tà swà 'o dhi ró. Í adré kpà àma ki Mírì, àma ki Opí àlo kwákwá, Yésu Krísto ni ga rè. A tisi tá mónnyá nda ki tà kínó lésè Gíká ni Kúlí na, tàzoa dhi, Gíká ni tà bha àyi dri.

⁵ Má adré di léa dhi, mì kòkisù tà kòni i, tágba mì dré tà nda ki nìzo dóro dhi: Mírì Gíká apá tá íserélè ànzi i, àyi ki 'òzo apòle Ezèpétò lésè 'íká, gò dré àyi ki àruka ka'ìbhá ko dhi ki 'òzo todràle ndò.

⁶ Mì kòkisù kpà àngélò tá lígíbhá Gíká rú dhi ki tà. Ayi nda ì lè tá rìnyí bhàle àyi drígá dhi líkálé ko gò, ì dré àyi ki tándi ki bhà bhù na dhi ni tayízó. Di Gíká dré àyi ki 'izo nyàrì sè kóná vèsè kólyá àrà tìnìmvá ro dhi na, adrézó àyi ki líkí kònàle adrélé kítú kàdrì àyi ki tàbvò tàzo dhi ni letè.

⁷ Kókpà kòdhi tìni, mì kòkisù mónnyá Sòdómà àdhya, Gòmórà àdhya, ìndì bhàandre àyi làgàsè dhi kya ki tà. Ayi nda ì fè tá àyi adrélé ndòtò tà 'o, adrézó rùbhá twá dhi ni lovó bha. Di Gíká dré tà nòzo àyi dri, tadházóa dhi, mónnyá tà 'obhá àyikya tìni dhi ki kizà nya àtsi na kóná vèsè kólyá.

⁸ Di mónnyá àmi kòfalé nda ì adré kókpà tà 'o kòni. Í adré toróbì ì dré adrélé abìle dhi ki lebe, adrézó àyi ki tándi ki rùbhá ki kizà takonzi 'òma sè. Í adré Gíká ni rìnyí adrézó opì nya dhi ni ayizè, adrézó tìrì m̀lanzìlanzì ro bhù na dhi ki lodhá.

⁹ Di, ndàndì àngélò kì kàdrì, Mikáyèlè dha tá ina Dzàborò asíkile Gíká kandrá ko, ì dré tá adré'á'a tà kayí akódhi nda be Mósè ni rùbhá ni tà sè dhi 'á. Be ró dhi, tà tá ina dhi: «Mírì kòlígì mí be!»

¹⁰ Di, mónnyá nda ì adré àyikya tà ì dré nìle ko dhi ki lodhá kòdhya. Di, tà ì dré nìle àyi ki rùbhá sè kà'wá tà nìbhá ko dhi kya tìni dhi ì adré àyi ki kizà nì.

¹¹ Kizà àyi ki ngá 'ì! Tàko ko, ì lebe àyikya láti kònzi Kàyínà àdhya tìni.* Í tayí àyi lítílé láfa lovó sè Bálámá tìni.† Í lígì Gíká rú Kórè tìni gò, dràdrà dré atsázó àyi rú.‡

¹² Àmi ki gwányá adrézó lèle tadhá dhi ì 'àsè dhi, àyi ngóro ngá adrélépi kanyò fe àmi dré dhi tìni. Tágba ì dré adrézó gwányá 'o tùmání àmi íbe dhi, ì adré àyi ki 'a nya gàle ngá sè kanyò àko. Ayi ngóro ndurúku yí àko, lyá dré adrélé livílé dhi ì tìni. Ayi ngóro

* 1:11 1:11 A kònò Kìdhoma 4:3-8. † 1:11 1:11 A kònò Ngá nàma 22:1-35. ‡ 1:11 1:11 A kònò Ngá nàma 16:1-35.

fa lò'wa 'abhá ko, lókyá lò'wa kizò dhi 'á dhi i tîni. A tingí fa nda ki kómvo kîni lésè gò, ì dré drázo drádrà.

¹³ Ayi ngóro yãndre ni mî lyã dré adrélé livilé longálé gò, dré adrézó lile swà ro dhi tîni. Yí nda adré àyi ki tà kanyò ro dhi ki 'o topfòle tósá tîni. Ayi ngóro bhìbhínyà adrébhá tatsilé wàyá ro dhi i tîni. Giká zù tînimvá anílèpi tsítsi dhi àyi dré adrézó lána kóná vèsè kólyá.

¹⁴ Ayi nda ki tà sè dhi, Enókà, móndí ni nzi-drì-rì Adámà àmvolésè dhi, longó tá tà pròfétá àdhya tîni, tázoá dhi: «Mî yi rè ká! Mírì adré alile àyi ángéló lólo lizólizo dhi ìbe,

¹⁵ móndyá títi dhi ki tàbvò ta. A ni tà bha móndyá kònzì títi àyi tà gabhá dhi i dri, tà kònzì títi ì dré 'òle ligízó í rú dhi i sè, ìndì kúlí kònzì títi ì dré tàle í rú dhi i sè.»[§]

¹⁶ Móndyá nda ì adré ngbú ngurùngurù ta, adrézó lándrì ndrì, adrézó tatsilé àyi ki tàndì ki lovó kònzì ki 'obe, adrézó àyi ki afà, adrézó móndí ki tà bha kuru kitswázó ngá kúsú ásá dhi bvó.

Tà tàle kùdù ro móndyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i

¹⁷ Di, àmi, áma arúpi má dré lèle tò ni i, mî kòkisù tà àma ki Mírì Yésu Kristo ni àpóstolò ì dré longólé drìdrì dhi i kòdhya.

¹⁸ Yì tà tá àmi dré dhi: «Lókyá kùdù sè dhi, móndí ki apfò adrélé àmi ki gu, adrézó tatsilé àyi ki tàndì ki lovó kònzì ki 'obe.»

¹⁹ Móndyá nda ì adré àmi ki 'o ru lanzí àmi kòfalésè dhi àyi. Yì adré àyi ki tàndì ki rúbhá lovó ki lebe. Ayi Giká ni Tírì àko àyi léna.

²⁰ Di, àmi, áma arúpi má dré lèle tò ni i, lè mî kàdré àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'í lólo dhi na. Mî kàdré tà zi Giká tí Tírì Lólo ni rìnyí sè.

²¹ Mî kàdré àmi ki likí adrélé Giká ni lèle na, mî dré adrérà'a àma ki Mírì Yésu Kristo ni letè lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe àmi dré akódhi ni togó dóro sè dhi 'á.

²² Mî kàdré àmi ki togó dóro tadhá móndyá adrébhá tà ka'ika'í ìbe yàyà dhi i véna.

²³ Mî kàdré móndí àruka ki apá tidrìlé àtsí silésè. Móndí àruka ki tà sè dhi, mî kàdré àyi ki kizà bha, adrézó kpá tìrì ìbe, adrézó ndìndì àyi ki kítá atsábhá ndí ró àyi ki tàkònzì sè dhi ki tabè ko.

Giká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi

²⁴ Giká rìnyí ìbe kitswázó àmi ki likí mî kòdheró ko, ìndì kitswázó àmi ki 'o pfòle àyi adrérà mìlanzilanzì ro dhi kandrá tà kònzì àko àmi rú ìndì arí be bî.

²⁵ Àma ki Mírì Yésu Kristo sè dhi, mìlanzilanzì, rúku, rìnyí, ìndì rìnyí adrézó òpì nya dhi be dhi ì kàdré Giká àlo kwákwá àma ki tidrìlépi dhi dré, kìdhólé kínó lésè, atsálé nyànómva kòndhi, tsàle kóná vèsè kólyá! Kàdré kònni.

Tà lùzu ró tadhálé Yòwánì dré dhi i

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisilepi dhi tá Yòwánì 'i (1:1, 4, 9; 22:8-9). A adré kisúá dhi, akódhi nda tá Yòwánì, àpóstolò mudrì-drì-rì dhi ki álo 'i, ìndì dhya Yésu ni Rúbí Tani tisìbhá dhi ki álo 'i. Akódhi tisì tá búkù kònìdhi lókyá adrérà'a Yésu ni ka'ìbhá ki mì pfo lavulé, ì dré tá adrélé akódhi ni ka'ì àyi ki Mírì ro dhi sè dhi 'á. Adré ò àyi ki òmbà àyi ki tà ka'ìka'ì na, adrézó àyi ki kodzó, ì kàdréro tròle àyi ki tà ka'ìka'ì rú.

Yòwánì adré táá dhi, Yésu Krísto ni tàndì mù ángélò Gíká ni tà lùzu ró dhi ki tadhá í dré, ì kólóngoró tà dra ru 'obhá nda ì Yésu ni ka'ìbhá ì dré (1:1-2). Adré tà twátwa agábhá í mi dhi ì ìndì tà ángélò ì dré tadhálé í dré dhi ki tisì, kúlí alaala mónyá ka'ìbhá dhi ì dré ngbà 'í kitswálé àndu nìle àyi dhi ì sè. Angyá ko, kúlí alaala bí nda ì angá Búkù tà àku ru yizo dhi àdhya lésè. Móní ki kitswá tà kayí àyi kòfalésè tà àruka tisìle búkù kònìdhi lé dhi ki àndu ndàzo nìle. Dì, Yòwánì adré tà kàdrì kònìdhi ni tadhá ngádra 'á: Mírì Yésu Krísto sè dhi, Gíká ni àdzú bhu àyi kàribhá íbe lókyá be vwàvwa ro, àyi ki lavúzò títi gò, àyi mónyá ki 'òzo file bhù tídhí ro ìndì bvò tídhí ro dhi na, ì kàdréro adrélé túmánì í be kóná vèsè kólyá.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki a'ìma

- 1) Tà lùzu ró tadhálé Yòwánì dré dhi ì (1:1-8)
- 2) Tà agalépi drìdrì akódhi mi dhi, ìndì tà dré tisile Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi ì dré dhi ì (1:9-3:22)
- 3) Gíká ni lindrì bhàma Kábilígyà Mvá be dhi (4:1-5:14)
- 4) Búkù pàle dhi, kídhá ni nzi-drì-rì dhi íbe dhi ì (6:1-8:1)
- 5) Góká nzi-drì-rì dhi ì (8:2-11:19)
- 6) Nì máláwú gú dhi, ìndì kà'wá àtrá rì dhi ì (12:1-13:18)
- 7) Tàbvò Gíká dré dra tàle dhi ni tà longoma (14:1-20)
- 8) Kópò nzi-drì-rì gabhá Gíká ni kombà sè bíbi dhi ì (15:1-16:21)
- 9) Gíká ni kàribhá ki lavuma (17:1-20:10)
- 10) Tàbvò Gíká dré dra tàle kùdù ro dhi (20:11-15)
- 11) Bhù tídhí ro dhi, bvò tídhí ro dhi, ìndì Yèrusalémà tídhí ró dhi (21:1-22:6)
- 12) Yésu ni alìma ni tà longoma (22:7-21)

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

¹ Tà búkù kònìdhi léna dhi ì, tà lùzu ró Yésu Krísto dré tadhálé dhi 'i. Gíká fè tá tà nda ì Yésu dré tadhálé àyi māràbà ì dré dhi nì, ì kònìró tà dra ru 'obhá lókyá tsà àmvolésè dhi ì be dhi bvò. Dì Yésu amù tá àyi ángélò tà nda ki tadhá ma, Yòwánì, àyi māràbà ro dhi dré.

² Dì má adré tà títi má dré nòle nda ki longó. Kòdhi adré táá dhi, má adré Gíká ni kúlí longó tà bàti Yésu Krísto dré tadhálé dhi íbe.

³ Kólénzé nì adré dhya dra kúlí pròfétà àdhya kòni ki nàlepi móní ì dré dhi dré! Kólénzé ni kpà adré mónyá dra kúlí nda ki yìbhá gò, ì dré adrézó tàminga dri kúlí nda ì sè dhi ì dré! Tàko ko, lókyá atsa ànyi dre.

Mòdo fema Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi ì dré dhi

⁴ Ma, Yòwánì, má adré tà kòni ki tisì Ekèlézyà nzi-drì-rì bvò Asíyà àdhya na dhi ì dré. Gíká adrélépi be, adrélépi tá be kìnó lésè, ìndì adrélépi alìle dhi kòbhà àyi togò tani àmi rú, ìndì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré! Kò'o kònìni túmánì tírì nzi-drì-rì adrèbhá àyi lírìrà òpì àdhya kandrá dhi íbe,

⁵ ìndì Yésu Krísto be. Yésu Krísto nda, dhya adrélépi tà títi í dré yìle Gíká vélésè dhi ki longó gyágya dhi 'i. Akódhi kókpa dhya ngàlepi dràdrà 'ásè drìdrì mónyá àruka títi dhi ì kandrána dhi 'i, ìndì ópì kàdrì ópì títi bvò àdhya ì drìle dhi 'i.

Mìlanzilanzì kàdré akódhi adrélépi àma ki le tò, àma ki apalépi àma ki tàkonzi lésè àyi kàrì sè nda dré!

⁶ Akódhi bhà àma adrélépi òpì ro, ìndì kòwánà ì ró, mà kàdréro tà 'ò àyi Atá Gíká dré. Mìlanzilanzì ì rinyi be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kònìni.

⁷ Mì nò rè ká! Akódhi adré alìle ndùrùku 'ásè!

Mónyá títi dhi ki akódhi ni no mì sè, ndàndì àyi akódhi ni sobhá dìlì sè dhi ì.

Súrú títi bvò dri dhi ki tongó akódhi ni tà sè.

Ayiya, kàdré kònìni!

⁸ Mírì Gíkà tà dhi: «Ma Àlefà 'i, ìndì Omégà 'i.* Ma Gíkà rìnyí líyí ro adrélépi be, adrélépi tá be kíno lésè, ìndì adrélépi àlìle dhi 'i.»

Yòwàni nò Krísto mìlanzìlanzì ro

⁹ Ma, Yòwàni, ma àmi kí adrúpi adrélépi Gíkà ni Opi 'a, adrélépi kizà nya, ìndì adrélépi togó tsi túmání àmi ìbe Yésu na dhi 'i. Á ru tá ma bhàle tùrù Pátomò àdhyà na Gíkà ni kùlì ni tà sè, ìndì tà bàtù Yésu dré tadhálè dhi ni tà sè.

¹⁰ Kítú Mírì àdhyà sè dhi, Tírì Lólo asó tá ma gò, má dré kùlì 'u'ù gòkà ni 'u'ù tìni dhi ni yìzo má àmvolésè,

¹¹ tàá dhi: «Mí tisi tà mí dré dra nòle dhi i búkù na, mùle Ekèlèzyà nzi-drì-rì dhi i dré: Ekèlèzyà Efèsò àdhyà dré, Simìrùnà àdhyà dré, Pèrùgámò àdhyà dré, Tiyàtùrà àdhyà dré, Sàrúdí àdhyà dré, Fìlādèlèfiyà àdhyà dré, ìndì Làwòdikiyà àdhyà dré.»

¹² Dì má dré áma alázò kitswálè kùlì adrélépi tà ta má dré nda ni no. Má kàlá ma dre dhi, má dré ngá nzi-drì-rì ledélé órò sè adrézó àtsí tosó silá dhi kí nòzo.

¹³ Ngá nda kí kító 'á dhi, dhyà làsù be mómú ni mvá tìni dhi totó tá i. Asó tá kánzò kátswa tsàlepi i pána dhi, àyi agá dròzo bá ledélé órò sè dhi sè.†

¹⁴ Akódhi ni drì drìbhí ni ìbe dhi i tá kemve lavulè ngóro kábiligya bhí mvè tìni, ìndì pftírì kemve dhi tìni. Akódhi ni mì adrè tá kòle rìnyí ró àtsí tìni.

¹⁵ Akódhi ni pá adrè tá lagulé ngóro bòronzè kobvolé àtsí sè dhi tìni. Akódhi ni kùlì adrè tá ndròle ngóro kólyá kádrì dhi ni ndròma tìni.

¹⁶ Akódhi ni driágo lésè dhi, ru tà bhìbhìnyà nzi-drì-rì dhi i. Akódhi silésè dhi, sápi tìle sí ltsi be rì dhi adrè tá apfòle. Akódhi ni mibhalè adrè tá lagulé ngóro kítú dré adrélè lagulé àyi rìnyí sè wáyi dhi tìni.

¹⁷ Má kònò akódhi dre dhi, má dré dhèzo akódhi pá àbvò tìni. Dì, akódhi dré àyi driágo bhàzo má dri, tàzoá dhi: «Mí ro ngá ko! Ma dhyà drìdrì dhi 'i, ìndì dhyà kùdù dhi 'i.

¹⁸ Ma dhyà adrélépi lídrì ro dhi 'i. Má drà tá dràdrà. Dì, mí nò rè ká, ma mána lídrì ro kóná vésè kólyá! Ma lífùngulà ànzi dràdrà àdhyà ìbe, ìndì mómúyá dràbhá dre dhi kí àrà àdhyà be má drígá.

¹⁹ Mí tisi dì tà mí dré nòle dhi i: tà adrèbhá ru 'o nyànomvá dhi i, túmání tà dra ru 'obhá àmvolàsá dhi ìbe.

²⁰ Tà lùzu ró mí dré nòle dhi i àndu kòni 'i: Bhìbhìnyà nzi-drì-rì mí dré nòle áma driágo lésè dhi i, Ekèlèzyà nzi-drì-rì dhi kí ángéló 'i. Ngá nzi-drì-rì adrézó àtsí tosó silá dhi i, Ekèlèzyà nzi-drì-rì dhi 'i.»

2

Tà tìsìle Ekèlèzyà Efèsò na dhi dré dhi

¹ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlèzyà Efèsò na dhi ni líkì dhi dré kònini:

Dhyà adrélépi bhìbhìnyà nzi-drì-rì dhi kí ru àyi driágo lésè, ìndì adrélépi tatsìle ngá nzi-drì-rì ledélé órò sè adrézó àtsí tosó silá dhi i kòfalésè dhi, adrè kùlì kòni kí ta kòdhyà:

² Má nì tà mí dré adrélè 'òle dhi i be. Má nì, mí adrè àzì 'o landèzo, adrézó togó tsi ngíni ya dhi be. Má nì, mí kitswá mómú kònzi kí tà mvo ko dhi be. Mí tabhí dhyà adrèbhá tàá kìnzò sè dhi, àyi àpòstolò 'i dhi i gò, mí dré àyi kí kìnzò 'òzo apfòle ngádra 'á.

³ Mí nya kizà áma rú ni tà sè gò, mí dré ámi togó tsizo landè àko ró.

⁴ Dì, ma tà ìbe tàle mí dri: Mí tayí mána adrema áma le wáláká ni tìni dhi dre.

⁵ Mí kisù rè ngalè mí dhe ngíni ya dhi ká! Dì mí kòladzá àmi togó, gòzo adrélè tà mí dré 'òle wáláká dhi kí 'o. Mí kòladzá àmi togó ko dhi, má ni tsa mí véna, àmi ngá adrézó àtsí tosó silá dhi ni tìngá àrà ni 'ásè.

⁶ Dì, tà dóro mí dré adrélè 'òle dhi, kònidhi 'i: Mí adrè tà Nikólá ni lebhèbhá ì dré adrélè 'òle dhi kí ga, ngóro má dré kpà adrélè tà nda kí ga dhi tìni.*

⁷ Dhyà bíbhálè ìbe tà yìzo dhi kóyi tà Tírì Lólo dré adrélè tàle Ekèlèzyà i dré dhi! Dhyà àngùdhi dra tà lavulèpi dhi dré dhi, má ni fa lídrì àdhyà Gíkà ni pàràdìsò le dhi ni lò'wa fe dré nyàle.»

Tà tìsìle Ekèlèzyà Simìrùnà na dhi dré dhi

⁸ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlèzyà Simìrùnà na dhi ni líkì dhi dré kònini:

* **1:8 1:8** «Àlefá» kònidhi, wárágá pá drìdrì Gírìkì ti àdhyà 'i. «Omégá» kònidhi wárágá pá kùdù dhi 'i. Dì Gíkà adrè tàá kònwa dhi, i dhyà drìdrì dhi 'i, ìndì dhyà kùdù dhi 'i. Yésu adrè kpà tà nda ni ta àyi tándi ni tà sè 1:15 na. † **1:13**

1:13 Rú «Mómú ni Mvá» kònidhi, rú àzya fèle Mèsíyá dré dhi 'i. A kònò Dányèlè 7:13; 10:5. * **2:6 2:6** A kònò kpà 2:15. Tà àzya tàle «Nikólá ni lebhèbhá» kòni kí tà dri dhi yókódhò. Dì à kitswá tàá dhi, àyi nda ì adrè tá tròle Gíkà ni tà bàti rú ko.

Dhya adrélépi drídrí, adrélépi kùdù, ìndì dràlepi gò gòle adrélé lídrì ìbe dhi, adrè kùlì kòni kì ta kòdhyà:

⁹ Má nì kizà mí dré adrélé nyàle dhi ì, àmi lemerè tà be dhi be. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mì mína ngá líyí 'ì! Má nì làdhá mónnyá adrèbhá tàà kinzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'ì dhi ì dré adrélé dhàle mì rú dhi ì be. Àyi nda ì Yúdà ànzi 'ì bàti ko. Be ró dhi, àyi lísámò dzó Sàtánà àdhyà 'ì.

¹⁰ Di mí kòro ngá kizà mí dré adrélé 'òle nyàle dhi kì tà sè àlomvá ko. Mí yi rè ká! Dzaborò nì móndí àruka àmi kòfalé dhi kì bhe bádzó na, àyi kì tabhizo, àyi kì 'òzo kizà nya kítù mudrí. Mí kàdrè dì tròle àmi tà ka'ika'í rú tsàle byá dràdrà na. Di má nì kùlá lídrì àdhyà nì fe mí dré.

¹¹ Dhya bíbhálé ìbe tà yizo dhi kòyi tà Tírì Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà ì dré dhi! Dhya àngùdhi dra tà lavúlèpi dhi, dràdrà nì rì kitswá akódhi nda nì 'ò kòni àlomvá ko.»

Tà tisìle Ekèlézyà Pèrùgàmò na dhi dré dhi

¹² «Mí kòtisi tà àngéló adrélépi Ekèlézyà Pèrùgàmò na dhi nì líkí dhi dré kònìni:

Dhya adrélépi sápi tìle sí lítsi be rì dhi ìbe dhi, adrè kùlì kòni kì ta kòdhyà:

¹³ Má nì àrà mí dré adrézó adrélé lána dhi be. Àrà nda Sàtánà nì lírìrà adrézó òpi nya dhi 'ì. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mì adrè mína tròle áma rú rú. Mí gà áma ka'ima ko, tágba à dré tá Atípà, áma tà longólèpi gyágya dhi nì pfúzo dràle àmi véna, Sàtánà nì adrèrà na dhi.

¹⁴ Di, ma tà àruka ìbe tàle mí dri: Móndí àruka àmi kòfalé dhi ì adrè àyikya tròle tà Bálámà dré tá tadhále dhi ì rú. Akódhi nda tadhá tá Bálákà dré dhi, kò'ò Ìsèrèlè ànzi ì ledhélé tàkonzi na ngìni ya dhi. Bálákà nda se tá àyi kì togó lítlé, ì kàdréro manyàngá fèle gíkà tàko ì dré dhi nì nya, adrézó kpà ndòtò tà 'ò be dhi bvó.†

¹⁵ Kòdhi ìbe dhi, àmi kì àruka ì adrè tròle tà Nìkòlá nì lebhébhá ì dré adrélé tadhále dhi ì rú.

¹⁶ Mí kòladzá dì àmi togó! Mí kò'ò kònìni ko dhi, má nì tsa mí véna mbèlè, kitswálé àdzú bhu mónnyá nda ìbe sápi adrélépi apòle má sílèsè dhi sè.

¹⁷ Dhya bíbhálé ìbe tà yizo dhi kòyi tà Tírì Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà ì dré dhi! Dhya àngùdhi dra tà lavúlèpi dhi dré dhi, má nì mánnà zùle zùzù dhi nì fe dré nyàle. Má nì kpà kírà mvá kemve, rú tídhí dhi nì tisizo dríà dhi nì fe drá. Dhya àlo rú nda nì àndu nìlepi dhi yókódhó. Ngbà 'ì dhyà dra kírà nda nì kisúlèpi dhi nì nìá nì.»

Tà tisìle Ekèlézyà Tiyàtìrà na dhi dré dhi

¹⁸ «Mí kòtisi tà àngéló adrélépi Ekèlézyà Tiyàtìrà na dhi nì líkí dhi dré kònìni:

Gíkà nì Mvágò, mì nì dré adrézó kòle àtsí tìni, ìndì pá nì dré adrézó lagúlè bórónzè kobvólé àtsí sè dhi tìni dhi, adrè kùlì kòni kì ta kòdhyà:

¹⁹ Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi ì, àmi lèle, àmi tà ka'ika'í, tà mí dré adrélé 'òle má dré dhi ì, ìndì àmi togó tsìma dhi be. Má nì kpà tàle dhi, mí adrè tà dóro 'ò wálákà nì nì lavú dhi be.

²⁰ Di, ma tà ìbe tàle mí dri: Mí adrè Yèzàbèlè, tòkò adrélépi àyi zì pròfétà ro kinzò sè dhi nì tayí adrélé tà tadhá áma mārábà ì dré. Akódhi nda adrè àyi kì lítí adrélé ndòtò tà 'ò, ìndì adrélé manyàngá fèle gíkà tàko ì dré dhi nì nya.

²¹ Má fè tá lókyá akódhi dré àyi togó ladzázó àyi ndòtò tà sè ká, di, lè tà ína ko.

²² Di ásà dhi, má nì akódhi nì bhe lánzá dri kitswálé kizà nya lavúlé. Má nì kpà mónnyá adrèbhá múnà tà 'ò akódhi be dhi kì 'ò kizà nya lavúlé, ì kòladzá àyi kì togó tà ì dré adrélé 'òle akódhi be nda kì tà sè ko dhi.

²³ Kòdhi ìbe dhi, má nì akódhi nì ànzi kì tupfú todràle. Di Ekèlézyà títi dhi kì nìá tàle dhi, ma dhyà mónnyá títi dhi kì togó nìlepi àyi kì tà kisúkìsù be dhi 'ì dhi be. Má nì tà logó àmi àlo àlo títi dhi ì dré tà mì dré 'òle dhi ì tí.

²⁴ Di àmi, mónnyá Tiyàtìrà le dhi kì àmbí adrèbhá tròle tà tòkò nda dré adrélé tadhále dhi ì rú ko, adrézó kpà tà adrélé zìle <Sàtánà nì tà lúzu ró> dhi kì nda nìle ko dhi ì dré dhi, má adrè tàà kònìni: Má bhà ngá lánzi àzya àmi dri ko.

²⁵ Mì kàdrè ngbà 'ì tròle gígí ro tà mì dré adrézó ába dhi rú, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.

²⁶ Dhya àngùdhi dra tà lavúlèpi, ìndì tà má dré lèle dhi kì 'òlepi tsàle kùdù na dhi dré dhi, má nì rìnyí fe dré adrézó òpi nya sùrú títi ì dri.

²⁷ Akódhi nì òpi nya àyi dri kùtù aya ró adrélépi àyi rìnyí tadhá dhi sè.

A nì àyi kì tojò ngóro lídrì rùle kìnì sè dhi ì tìni.‡

† 2:14 2:14 A kòno Ngá nàma 22–24; 25:1–2; 31:16. ‡ 2:27 2:27 A kòno Longó ì 2:8–9.

²⁸ Má ni rĩnyĩ nda ni fe drá, ngóro áma Atá dré afèle má dré dhi tĩni. Má ni kpá nzágó adrélépi kòle drùbhì sè dhi ni fe drá.

²⁹ Dhya bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà ì dré dhi!»

3

Tà tisìle Ekèlézyà Sàrúdí na dhi dré dhi

¹ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Sàrúdí na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi tírí nzi-drì-rì Gíká àdhyà íbe, ìndì bhìbhìnyà nzi-drì-rì dhi íbe dhi, adré kúlí kòni kì ta kòdhyà: Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi ì be. Má nì, móndí ì adré kúsúá dhi, mì lídrì ro, tákò mí drá mína dràdrà dhi be.

² Mí kònga dì ayí 'ásè! Mí kòtìmbà tà dóro ni àmbì mí dré adrézó ába dhi, tà nda kòdràró dràdrà ko. Tàko ko, má nò dhi, tà mí dré adrélé 'òle dhi ì kítswá áma Gíká mìlèsè ko.

³ Asà dhi, lè mí kòkisù tà mí dré tá yìle gò ka'izoá dhi ì kòdhyà. Mí kòladzá ámi togó, gòzo adrélé tà nda kì 'o. Dì, mí kònga ayí 'ásè ko dhi, má ni tsa ámi kító kùgú tĩni, ìndì mí kítswá lókyá má dré dra tsàzo dhi ni ni bwà ko.

⁴ Dì, tágba dré adrézó kònini dhi, móndí àruka àmi kòfalé Sàrúdí le dhi ì lopfó ayí kì kítá ì tákonzì 'òma sè ko. Dì à ni àyi nda kì tosó kítá kemvekemve dhi ì sè, ì kàdréró lìle tùmání má be, ì dré kítswálé má sè dhi sè.

⁵ Dhya àngùdhi dra tà lavulépi dhi, à ni kpá akódhi nda ni tosó kítá kemve sè àyi nda ì tĩni. Má kítswá tàdzì akódhi ni rú búkù lídrì àdhyà lé dhi ni kizá ko. Be ró dhi, má ni taa áma Atá kandrá ángéló ni íbe dhi, akódhi nda móndí mána 'i káyá dhi.

⁶ Dhya bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà ì dré dhi!»

Tà tisìle Ekèlézyà Filàdèlèfìyà na dhi dré dhi

⁷ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Filàdèlèfìyà na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi lólo ìndì bàti, adrélépi lífùngùlá mvá ópí Dàwídí àdhyà íbe ì drígá dhi, adré kúlí kòni kì ta.* Dhya nda kàdré dzótí nzi dhi, móndí àlo kítswá atsúá bwà ko. Kàdré kó dzótí atsú dhi, móndí àlo kítswá nzíá bwà ko.

⁸ Dhya nda adré taa dhi: Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi ì be. Má nì, mì rĩnyĩ íbe tsà dhi be. Dì, mí líkí mína áma kúlí 'i. Mí gá kpá áma rú móndí ì kandrá ko. Dì mí nò rè ká! Má nzi dzótí mí kandrá, ìndì dhyà àlo kítswá atsúá bwà ko.

⁹ Má ni mónyá adrèbhá taa kinzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'i dhi kì 'o alile kórókó títí mí kandrá. Ayi nda ì Yúdà ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, ì angá àyikya Sàtánà ni lìsàmbò dzó lèsè. Dì má ni àyi kì 'o n'ia dhi, má lè mì tò dhi be.

¹⁰ Mí dré ámi togó tsìle ngóro má dré tá tàle mí kò'o dhi tĩni dhi sè dhi, má ni ámi líkí, kítswálé lókyá kizà ro dra mónyá títí bvò dri dhi kì tabhizo dhi kàtsáro mí rú ko.

¹¹ Má adré alile mbèlè! Mí kàdré tròle tà mì dré adrézó ába dhi rú, dhyà àlo kòdoró ámi kúlá ko dhi bvò.

¹² Dhya àngùdhi dra tà lavulépi dhi, má ni akódhi nda ni 'o adrélé dzópá áma Gíká ni tèpelò na dhi kì àlo ró. Akódhi nda ni adré kònale kóna vèsè kólyá. Má ni áma Gíká ni rú tsì akódhi dri, tùmání bhàandre áma Gíká àdhyà ni rú be. Bhàandre nda, Yèrusalémà tídhí dra asílèpi bhù lèsè, áma Gíká velèsè dhi 'i. Kòdhi íbe dhi, má ni kpá áma rú tídhí ro dhi ni tsì akódhi dri.

¹³ Dhya bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà ì dré dhi!»

Tà tisìle Ekèlézyà Làwòdikìyà na dhi dré dhi

¹⁴ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Làwòdikìyà na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi taa dhi «Kàdré kònini!», adrélépi tà títí ì dré yìle dhi kì longó gyágya, ìndì Gíká dré 'òle ngá títí dhi kì bha dhi, adré kúlí kòni kì ta kòdhyà:†

¹⁵ Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi ì be. Má nì, mì kàdríkàdri ko, ìndì mì àtsi ró ko dhi be. Dóro ni tá mí dré adrélé tá kàdríkàdri yà, kó ngalé àtsi ró yà dhi.

¹⁶ Dì, mí dré adrélé kálwákálwa, adrélé àtsi ró ko, adrélé kpá kàdríkàdri ko dhi sè dhi, má adré 'òle ámi adhi má sílèsè!

¹⁷ Mí adré taa dhi: «Ma ngá líyí 'i. Ma ngá títí má dré adrézó lovó ni íbe dhi íbe. Ngá àlo pí ma ko.» Dì, mí nì ko tàle dhi, mì mína kizá líyí 'i, ìndì móndí adrézó kizá do ásà dhi 'i dhi. Mí mína lemerè ro, mì kùdúkùdu ró, ìndì bvólíí ro.

¹⁸ Má adré dì drì ta: Mí kògi má drígàsè òrò zàle àtsi sè atsálé kpírikpírí dhi, mí kàdréró ngá líyí ro bàti. Mí kògi má drígàsè kítá kemvekemve dhi ì asólé mí rú, à

* 3:7 3:7 «Lifùngùlá mvá ópí Dàwídí àdhyà» kòndhi, adré rĩnyĩ Mèsìyá dré adrézó òpi nya ásà dhi ni tà tadhá.

† 3:14 3:14 A kònò Tògyakúlí 8:22.

kònòró ámi kanyò ámi bvólíí tà sè dhi ko. Mí kògì kpà má drígásè àlòkò tìlè mí m̀na, mí kàdréro ngá no drádra.

¹⁹ Má adrè móndyá títí má dré adrélé lèlè dhi ki tàkonzi tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó. Mí kàdré di àtsi ró, ìndì mí kòladzá ámi togó!

²⁰ Mí nò rè ká! Má adrè áma totó dzó tí, adrélé dzóti ga. Dhya àlo kàdré áma kúlí yi gò adrézó dzóti nzi dhi, má ni fi akódhi nda véna, adrélé ngá nya tùmáni akódhi be, kàdréro kpà ngá nya tùmáni má be.

²¹ Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, má ni akódhi nda ni bha adrélé lirilé tùmáni má be áma lirírá adrézó òpi nya dhi dri, ngóro áma tàndi má dré tà lavulé gò adrézó lirilé áma Atá be akódhi ni lirírá adrézó òpi nya dhi dri dhi t́ni.

²² Dhya bíbhále íbe tà yizo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàlè Ekèlézyà i dré dhi!»

4

Gíká ni m̀ bhàma lanzile bhù na dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré dzóti àlo nzile nzinzi dhi ni nòzo bhù na. Gò má dré kúlí 'u'ù má dré tá yìlè drìdrì gòkà ni 'u'ù t́ni dhi ni yizo tàá má dré dhi: «Mí ambà kònwa má vélé, má kòtadháro mí dré tà dra ru 'obhá tà kòdhi i àmvolésè dhi i.»

² Gbã kòdhwa, Tírí Lólo dré áma asózo gò, má dré lirírá adrézó òpi nya dhi ni nòzo bhù na gò, má dré dhya adrélépi lirilé dríá dhi ni nòzo.

³ Dhya adrélépi lirilé dríá nda ni lású tá lagulagu ró kírà lágì kyàkyà rú be dzáspè ìndì sàrùdùwánè dhi i t́ni.* Lirírá nda ni gàrà 'ásè kúrú dhi, gári adrè tá lagulé kírà rú be èmèròdè dhi t́ni.†

⁴ Lirírá nda lágasè kúrú dhi, lirírá àruka nyadhì-àlo-drì-su adrézó òpi nya dhi i tá be. Di bhàgo nyadhì-àlo-drì-su dhi i adrè tá lirilé lirírá nda i drìsè. Ayi àlo àlo títí nda i asó tá kítá kemve àyi rú, kúlá órò sè dhi ni asózo àyi dri.

⁵ Lirírá nda lésè dhi, bhù lagulagu adrè tá topfòlè, kpòrò adrè tá ndròlè, ìndì bhù adrè tá tadilé. Lirírá nda kandrà dhi, àtsi nzi-drì-rì adrébhá kòlè dhi i tá be. Atsi nda i tírí nzi-drì-rì Gíká àdhyà 'i.

⁶ Lirírá nda kandrà dhi, yìandre adrélépi lagulé tàlàtálà t́ni ìndì krìstálè t́ni dhi tá kpà be.‡

Lirírá kító 'á nda lágasè kúrú dhi, ngá su lídrì ro dhi i tá be. Ayi nda i tá m̀ íbe bí àyi rúsè, àyi kandrálésè ìndì àyi àmvolésè.

⁷ Ngá lídrì ro nda ni àlo ni lású tá kàmì àdhyà t́ni. Rì ni ni lású tá tiagó àdhyà t́ni. Na ni ni m̀bhalé tá móndí àdhyà t́ni. Su ni ni lású tá girì adrélépi ngàlè kuru sè dhi àdhyà t́ni.

⁸ Ngá su lídrì ro àlo àlo títí nda i tá kupfú íbe nzi-drì-àlo. Ayi rúsè dhi, m̀ i ga bí, ndìndì àyi ki kupfú i zàlè. Kítú sè ìndì ngátsi sè dhi, i adrè tá kúlí loyó landè àko ró adrézó tàá dhi:

«Mírì Gíká rìnyí líyí ro, adrélépi tá be kínó lésè, adrélépi be, ìndì adrélépi alìlè dhi, lólo, lólo, lólo!»

⁹ Di vèsè wáyi ngá lídrì ro nda i dré adrèrà'a m̀lanzìlanzi, lindrì, àwoyà be dhi ki fe dhya adrélépi lirilé lirírá òpi àdhyà dri, adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi dré dhi 'á dhi,

¹⁰ bhàgo nyadhì-àlo-drì-su dhi i adrè ledhélè àyi ki kórókó títí dhya adrélépi lirilé lirírá òpi àdhyà dri nda kandrà, adrézó akódhi adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá nda ni lindrì bha. I adrè àyi ki kúlá ki lebhé akódhi ni lirírá kandrà, adrézó tàá dhi:

¹¹ «Mírì áma ki Gíká, mí kítswá adrélé m̀lanzìlanzi kísú, lindrì íbe ìndì rìnyí be dhi mi. Tàko ko, mí bhà tá ngá títí dhi i mi.

Mí bhà ngá nda i ngóro mí dré tá lèlè 'òlè dhi t́ni, i kàdréro adrélé be dhi bvó.»

5

Kàbilìgyà Mv́à kítswá Gíká m̀lèsè búkù kìnzi dhi ni

¹ Amvolásà dhi, má dré búkù pàlè papà dhi ni nòzo dhya adrélépi lirilé lirírá òpi àdhyà dri nda ni dríágo lésè. A tísì tá tà búkù nda léna ìndì àmvò ni drì gò, búkù nda ni pàzo kíbèlè kídhá nzi-drì-rì dhi i sè.

² Gò má dré ángéló àlo rìnyí ró dhi ni nòzo, adrèrà'a lizíá kúlí 'u'ù sè dhi: «Àdhi kítswá Gíká m̀lèsè kídhá kòdhi ki kúnzi, búkù kòdhi ni kìnzìzo dhi ni?»

* 4:3 4:3 «Dzàspè» kòndhi kírà lágì kyàkyà lású be mbìlìdrì t́ni dhi 'i. † «Sàrùdùwánè» kòndhi kírà kika dhi 'i.

‡ 4:3 4:3 «Èmèròdè» kòndhi kírà lágì kyàkyà lású be mbìlìdrì t́ni dhi 'i. § 4:6 4:6 «Krìstálè» kòndhi kírà adrélépi lagulé tàràtára dhi 'i.

³ Di, dhya àlo bhù na yà, bvò dri yà, kó ngalè bvò àndúna yà, kitswálépi búkù nda ni kinzi, 'a ni ni nõzo bwà dhi tá yókódhó.

⁴ Gò má dré dhèzo adrélé ngòle tà tándi ró, à dré tá dhya àlo kitswálépi Giká mìlèsè búkù nda ni kinzi, 'a ni ni nõzo dhi ni kisúlé ko dhi sè.

⁵ Di, bhàgo ki àlo dré tazoá má dré dhi: «Mí ngo ko! Mí nõ rè ká! Kàmì angalépi Yúdà ni sùrú lèsè dhi, dhya angalépi ópi Dáwídi ni kómvo lèsè dhi lavú tà dre. Akódhi nda kitswá Giká mìlèsè kídhá nzi-dri-rì nda ki kunzi, búkù nda ni kinzizo dhi ni!»

⁶ Gò má dré Kábiligya Mvá ni nõzo adrérà'a áyi totó lirirá òpi àdhya ni kító 'á, ngá su lídrì ro dhi ki kító 'á, ìndi bhàgo ki kító 'á. Akódhi sù ngóro à pfu tá akódhi dràle dràdrà na tíni. Akódhi tá ko'yá ìbe nzi-dri-rì, ìndi mì ìbe nzi-dri-rì. Mí nda i tirí nzi-dri-rì Giká àdhya dré mùle lìle bvò wáyi 'ásè dhi 'i.

⁷ Di Kábiligya Mvá nda dré lizo búkù do dhya adrélépi lirilé lirirá òpi àdhya dri nda ni dríagó lésè.

⁸ Kòdo búkù nda dre dhi, ngá su lídrì ro dhi i bhàgo nyadhi-àlo-dri-su dhi ìbe dhi i dré ledhézo àyi ki kórókó títi Kábiligya Mvá nda kandrà. Ayi àlo àlo títi nda i tá kùdhi ìbe. I ru tá kpá àyi drígá kópò ledéle òrò sè gabhá béndéle sè bíbi dhi i. Béndéle nda, tà móndyá lólo títi Giká àdhya i dré tá zìle akódhi tí dhi 'i.

⁹ Di i dré ngàzo adrélé longó tídhí dhi ni ngo, adrézó táá dhi:

«Mí kitswá Giká mìlèsè búkù do, kídhá ni ki kunzizo dhi mi.

Tàko ko, à pfu tá mi dràle, ìndi ámi kàri sè dhi, mí gi Giká dré

móndi angábhá sùrú títi i lésè, ti títi i lésè, móndyá títi i lésè, ìndi bvò títi i lésè dhi i.

¹⁰ Mí bhà àyi adrélé òpi ro, ìndi kòwàna i ró, i kàdrérò tà 'o àma ki Giká dré.

Di i ni òpi nya bvò dri.»

¹¹ Má dré mì bhèzo gò, ángélo lízólizo dhi ki kúlí yizo. Ayi nda i lizo tá tsàle ngùlù vèsè be ngùlù, ìndi ngùlù-mudrì vèsè be ngùlù-mudrì. I kimó tá àyi lirirá òpi àdhya làgàsè kúrú, ngá lídrì ro dhi i làgàsè kúrú, ìndi bhàgo i làgàsè kúrú.

¹² Di i adrè tá longó ngo kúlí 'u'ù sè, adrézó táá dhi:

«Kábiligya Mvá tá pfulè dràle dhi kitswá Giká mìlèsè

rìnyí kisú, ngá làgi kyàkyà dhi ìbe, tògyá be, lindrì be, mìlanzilanzì be, ìndi rúku be!»

¹³ Gò má dré móndyá títi ìndi ngá títi Giká dré bhàle adrélé bhù na, bvò dri, bvò àndúna, ìndi yìandre na dhi ki yizo, adrérà'a longó ngo adrézó táá dhi:

«Rúku, lindrì, mìlanzilanzì, rìnyí be dhi i kàdré dhya adrélépi lirilé lirirá òpi àdhya dri dhi dré,

ìndi Kábiligya Mvá dré kóná vèsè kólyá!»

¹⁴ Ngá su lídrì ro dhi i adrè tá logóá dhi: «Kàdré kònini!» Di bhàgo i dré ledhézo àyi ki kórókó títi Giká kandrà Kábiligya Mvá be, àyi ki lindrì bhàzo.

6

Kábiligya Mvá kunzi rè zyà kídhá nzi-dri-àlo dhi i

¹ Má dré tá adrérà'a nõá dhi 'á dhi, Kábiligya Mvá dré kídhá nzi-dri-rì nda ni àlo kunzizo. Gò má dré ngá su lídrì ro nda ki àlo yizo tàrà'a kúlí sè bhù ni tadima tíni dhi: «Mí kàli!»

² Di má dré nõzoá dhi, dòngí àlo kemve dhi agá má kandrà. Dhya adrélépi lirilé driá dhi ru tá kisu i drígá gò, kúlá fèzo drá. Di akódhi nda dré lizo àdzú bhu kàribhá lavúlépi ró, kitswázó kàribhá ki lavú dhi bvò.

³ Kábiligya Mvá kòkunzi kídhá ni rì dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni rì yizo tàrà'a dhi: «Mí kàli!»

⁴ Gò dòngí àzya kika ryarya dhi dré apfòzo má kandrà. Dhya adrélépi lirilé driá dhi dré dhi, à dré rìnyí fèzo dré tà kàdrìkàdri tingázó bvò drìsè, móndi i kòtupfúro ru todràle be dhi bvò. Gò sápi kàdri fèzo akódhi dré.

⁵ Kábiligya Mvá kòkunzi kídhá ni na dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni na yizo tàrà'a dhi: «Mí kàli!» Gò má dré nõzoá dhi, dòngí kini dhi agá má kandrà. Dhya adrélépi lirilé driá dhi ru tá ngá adrézó ngá ki lanzilanzì tabhì ásá dhi i drígá.

⁶ Gò má dré ngá kúlí tíni apfòlepi ngá su lídrì ro dhi i kòfalèsè dhi ni yizo tàá dhi: «À ni ngbà 'i ngánò fòndro fe kiló àlo àzi 'òle kítú àlo sè dhi tí. A ni kó órezè fòndro fe kiló na àzi 'òle kítú àlo sè dhi tí. Adré kpá làá dhi, à kòkizá dò i vínò be dhi ko.»*

⁷ Kábiligya Mvá kòkunzi kídhá ni su dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni su yizo tàrà'a dhi: «Mí kàli!»

* 6:6 6:6 A adrè kisúá dhi, tà tàle kòdhi i adrè kàràbhò ni tà ta kòdhyà.

⁸ Gò má dré nõzoá dhi, dòngí mǎnimǎni dhi agá má kandrǎ. Dhya adrélépi lirílé drǎa dhi ni rú tá Drǎdrǎ. Akódhi nda vésé dhi, móndyá drǎbhá dre dhi ki àrà adré tá lìle. Gò rinyí fèzo àyi nda i dré adrézó bvò wǎyi lanzíle 'a be su dhi ni àlo drǎle, ì kòtupfúró móndí i todrǎle sǎpí sè, kǎràbhò sè, drǎ kónzi sè, ìndi kà'wá àtrá i sè.

⁹ Kábiligyà Mvǎ kòkunzi kídhá ni nzi dre dhi, má dré móndyá tupfúlé todrǎle dhi ki lǎndrí ki nõzo àlètári zǎle. A tupfú tá àyi nda i todrǎle, ì dré tá Gíkǎ ni kúli longólé, ìndi akódhi ni tà tadhále landé àko ró dhi sè.

¹⁰ Di ì dré liyízó kúli 'u'ù sè tǎzoá dhi: «Mírǐ rúku ró adrélépi lólo ìndi bàti ni, mí ni gi tsǎle ángutú móndyá bvò àdhyà ki tǎbvò tǎma sè, ìndi àma ki kǎri ni tà zǐma àma ki tupfúbhá i tí dhi sè dhi?»

¹¹ Gò kǎnzò kemve dhi ni fèzo àyi àlo àlo títi dhi i dré gò, tǎzoá àyi dré dhi, ì kòlovó rè lókyá tsǎ sè, tsǎle lókyá àyi ki adrúpi mǎràbà ro dhi ki tupfúrà'a todrǎle àyi tíni kitswǎlé títi dhi 'á.

¹² Má dré tá adrérà'a nõá dhi 'á dhi, Kábiligyà Mvǎ dré kídhá ni nzi-drǐ-àlo kunzizo. Di kǎdikǎdi kǎdrǐ dhi dré bvò kosézó rinyí sè. Kítú dré anizó atsǎlé kítá lirǐ kini dhi tíni. Mbǎ dré likázó títi atsǎlé kǎri tíni.

¹³ Bhǐbhinyà bhù mǐbhalé 'á dhi ì dré ledhézo bvò dri, ngóro figǐ lò'wa ì dré adrélé azǐle lyǎandre sè dhi tíni.

¹⁴ Bhù dré ru kopázó tavǐle búku pǎle dhi tíni gò, kòngó títi dhi ki tingázó tǔrù ìbe àyi ki àrà i 'ásè.

¹⁵ Di ópí kǎdrǐ bvò àdhyà i, móndyá kǎdrǐ dhi i, sòdá ki kǎdrǐ i, ngǎbhá i, kòmbá i, tsǎle móndyá àruka títi mǎràbà ro, ìndi mǎràbà ro ko dhi ì dré àyi ki tuzuzo gǐ i 'ásè, ìndi kǐrà kòngó drǐna dhi i 'ásè.

¹⁶ Gò ì dré adrézó liyílé kòngó i rú kǐrà ìbe, adrézó tǎá dhi: «Mǐ kǎdhé àma dri, àma ki zu dhyà adrélépi lirílé lirǐrà ópí àdhyà dri dhi mǐlèsè, ìndi kòmbà Kábiligyà Mvǎ àdhyà kandrásè wǎ!»

¹⁷ Tǎko ko, kítú kǎdrǐ àyi ki kòmbà tadházó dhi atsá dre. Adhi ni kitswǎ àyi totó bwǎ dhi ni?»

7

A lwǎ àngǐ móndyá Gíkǎ àdhyà ki kánderǎgá i 'ásè

¹ Amvolásà dhi, má dré ángéló su dhi ki nõzo, adrérà'a àyi ki totó bvò ni pá su dhi i 'ásè. † adré tá lyǎandre su bvò àdhyà ki kíkǐ, ì kòviró bvò mi yà, yǎandre mi yà, kó ngalé fa àlo rú yà dhi ko.

² Gò má dré ángéló àzya nõzo adrérà'a angálé kítú dré apfòrà lèsè. Akódhi nda tá ngǎ adrézó Gíkǎ lídrǐ ro dhi ni àngǐ lwa móndí ki kánderǎgá i 'ásè dhi ìbe i drǐgá. Di dré yòzoá kúli 'u'ù sè ángéló su rinyí fèzo àyi dré bvò ki 'òzo kónzi yǎandre be dhi i dré dhi:

³ «Mǐ kò'o bvò 'i yà, yǎandre 'i yà, kó ngalé fa 'i yà dhi i kónzi ko, tsǎle lókyá mà dré dra àngǐ lwǎzo àma ki Gíkǎ ni mǎràbà ki kánderǎgá i 'ásè dhi 'á.»

⁴ Gò má dré móndyá àngǐ nda ki lwǎzo àyi ki kánderǎgá i 'ásè dhi i tá àngopǐ ya dhi ni yǐzo: Àyi nda i tá móndí ngùlù-kámá-àlo-drǐ-nyadhi-rǐ-drǐ-su, angǎbhá Ìserélé ànzi ki súrú títi i lèsè dhi 'i.*

⁵ Móndyá angǎbhá Yúdà ni súrú lèsè, àngǐ lwǎzo àyi ki kánderǎgá i 'ásè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,†

móndyá Rùbénà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Gádà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

⁶ móndyá Asérà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Nèfátǎli ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Mánásè ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

⁷ móndyá Simèyónà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Lévi ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Ìsàkàrà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

⁸ móndyá Zàbùlónà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Yòsèfà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ,

móndyá Bènyàminà ni súrú lèsè dhi i tá ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ.

Móndí lìzólizo dhi ì bhà Gíkǎ ni lǎndri

⁹ Amvolásà dhi, má dré móndí lìzólizo kitswǎlé nǎle bwǎ ko, angǎbhá bvò títi i lèsè, súrú títi i lèsè, móndyá títi i lèsè, ìndi ti títi i lèsè dhi ki nõzo, adrérà'a àyi ki totó lirǐrà

* 7:4 7:4 «Ngùlù-kámá-àlo-drǐ-nyadhi-rǐ-drǐ-su» kònidhi: 144.000. † 7:5 7:5 «Ngùlù-mudrǐ-drǐ-rǐ» kònidhi: 12.000.

òpì ãdhya kandrà, ìndì Kábiligyà Mvã kandrà. A tosó tá àyi kánzò kemvekemve dhi ì sè, ìndì ì ru tá mbira bí àyi drígá.

¹⁰ Ì adré tá loyóá kúlí 'u'ù sè dhi:

Rinyí adrézó mómndí kì tidrì dhi adré angalé àma kì Giká adrélépi lirílè lirirà òpì ãdhya dri dhi vélèsè, ìndì Kábiligyà Mvã vélèsè!

¹¹ Angéló títi dhi ì totó tá àyi adrélé lirirà òpì ãdhya làgàsè kúrú, bhàgo ì làgàsè kúrú, ìndì ngá su lídrì ro dhi ì làgàsè kúrú. Dì ì dré ledhézó àyi kì mǎ bha kiní mǎ lirirà òpì ãdhya kandrà, adrézó Giká ì lindrì bha,

¹² adrézó tàà dhi:

«Kàdré kònini!

Rúku, mǎlanzilanzì, tògyá, àwoyá, lindrì, tsàle rinyí be dhi ì kàdré àma kì Giká dré kóná vèsè kólyá!

Kònini!»

¹³ Gò bhàgo kì àlo dré àma lizízó tàzoá dhi: «Àyi tosólé kánzò kemvekemve dhi ì sè kòni ì, ãdhibhá 'i? Ì angá angolèsè?»

¹⁴ Má logó drá dhi: «Atálágó, mǎ nǎ be mǎ.» Dì akódhi tà dhi:

«Àyi nda ì mómndyá apfòbhá kizà kàdrì lèsè dhi 'i.

Ì dzì àyi kì kánzò ì temvélé Kábiligyà Mvã ì kàrì na dre.

¹⁵ Dì ásà dhi, ì totó àyi Giká ì lirirà òpì ãdhya kandrà,

adréle làsàmbò 'o akódhi dré kítú be ìndì ngátsi be akódhi ì tépelò na.

Dì dhya adrélépi lirílè lirirà òpì ãdhya dri nda ì bhà mo adrézó tùmáni àyi ìbe.

¹⁶ Tàbirì kitswá gòle véle àyi kì 'o ko, yì lovó kitswá kpà gòle àyi kì nde ko.

Kítú àtsì 'i yà, kó ngalé àtsì àzya 'i yà dhi kitswá kpà gòle véle àyi rú ko.

¹⁷ Tàko ko, Kábiligyà Mvã adrélépi lirirà òpì ãdhya ì kító 'á dhi ì àyi kì líkì, ngóro kábiligyá líkìlépi dré adréle 'òle dhi tíni.

A ì àyi kì dri lizo àyi ìbe yì kidrì adrébhá lídrì fe dhi ì 'àsè.

Dì Giká ì mǎndra atrì àyi misè títi.»

8

Kábiligyà Mvã kunzì kídhá ì nzi-drì-rì

¹ Kábiligyà Mvã kòkunzì kídhá ì nzi-drì-rì dre dhi, ngá dré bhùzo bhù na ndiii ànyiànyi sàà ì tálì sè.

² Bvóá dhi, má dré ángélo nzi-drì-rì adrébhá àyi kì totó Giká kandrà dhi kì nòzo. Gò gòkà nzi-drì-rì dhi kì fèzo àyi dré àlo àlo.

³ Gò ángélo àzya dré alizo àyi totó ànyi àlètàrì làga. Ru tá ì drígá ngá ledélé óró sè adrézó béndélé za lána dhi. Gò béndélé bí dhi ì fèzo akódhi dré, tùmáni tà mómndyá lólo títi Giká ãdhya ì dré tá zìle tíà dhi ìbe, kòzàro ngá nda ì títi Giká dré àlètàrì óró sè dhi dri, Giká ì lirirà òpì ãdhya kandrà.

⁴ Dì béndélé ì àtsìkà dré ngàzo ángélo nda drígàsè tùmáni tà mómndyá lólo dhi ì dré tá zìle Giká tí dhi ìbe mbàle Giká véna.

⁵ Gò ángélo nda dré ngá adrézó béndélé za lána nda ì dòzo, àtsì àlètàrì dri dhi ì dàzo gàle lána bí gò, bhèzoá bvò dri. Dì bhù dré ngàzo adréle tadílè, kpòro dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó lagulé gò, bvò dré ru kosézó.

Gòkà nzi-drì-rì dhi ì

⁶ Gò ángélo nzi-drì-rì adrébhá tá gòkà nzi-drì-rì dhi ìbe àlo àlo nda ì dré pá sizo kitswázó gòkà vo dhi bvò.

⁷ Dì ángélo ì àlo dré ngàzo gòkà vo. Dì fí ì àtsì be amulé kàrì be dhi kì bhèzo bvò dri. Gò bvò wáyì lanzílé 'a be na dhi ì àlo dré vèzo, tùmáni fa títi lanzílé 'a be na dhi kì àlo ìbe, ìndì mbilídrì títi dhi ìbe.

⁸ Gò ángélo ì rì dré gòkà vòzo. Dì ngá ngóro kóngó kàdrì adrélépi kòle àtsì ró dhi tíni dhi ì bhèzo ndìle yìandre na. Gò yìandre wáyì lanzílé 'a be na dhi ì àlo dré ru ladzázó atsálé kàrì ró.

⁹ Dì ngá títi lídrì ro yìandre na lanzílé 'a be na dhi kì àlo dré dràzo. Kòdhi ìbe dhi, bwátù títi lanzílé 'a be na dhi kì àlo dré abízó.

¹⁰ Gò ángélo ì na dré gòkà vòzo. Dì bhìbhínyà gú adrélépi kòle àtsì ró dhi dré apfòzo bhù lèsè, dhèle yìandre títi adrébhá díle lanzílé 'a be na dhi kì àlo dri, ìndì yì kidrì ì drìsè.

¹¹ Bhìbhínyà nda ì rú tá «Ngá kùdzì». Dì yìandre títi lanzílé 'a be na dhi kì àlo dré atsázó kùdzìkùdzì. Mómndì zyandre yì nda ì mvubhá dhi ì dré todràzo, yì nda dré tá atsálé kùdzìkùdzì dhi sè.

¹² Gò ángéló nì su dré gòká vòzo. Dì kítú lanzílé 'a be na dhi nì àlo tswàzo, túmání mbá lanzílé 'a be na dhi nì àlo be, ìndì bhìbhínyà títi lanzílé 'a be na dhi kì àlo be. Gò ngá títi nda kì 'a àlo dhi dré atsázo tínímvá ro. Dì kítú lanzílé 'a be na dhi nì àlo, ngátsi àdhyà be dhi ì tá velé ngádra àko.

¹³ Má dré tá adrerà 'a nõà dhi: 'á dhi, má dré gírì adrélépi ngàle kuru sè dhi nì yízo, adrerà 'a loyóá kúlí 'u'ù sè dhi: «Kizà! Kizà! Kizà nì adré mónyá títi adrébhá bvò dri dhi ì dré, gòká ángéló na àruka ì dré adrélé 'òle vòle 'ùle dhi ì sè!»

9

Gòká nì nzi vòma

¹ Gò ángéló nì nzi dré gòká vòzo. Dì má dré bhìbhínyà àlo adhélepi bhù lésè bvò dri dhi nì nõzo. A fè tà bhìbhínyà nda dré lifùngúlà mvá bhù kùdù àko dhi nì ti nzizo.

² Dì kònzi bhù nda nì ti dre dhi, àtsíkà dré apfòzo lásà mbàle kurú na, ngóro àtsíkà dré adréle mbàle àtsi kàdrì lésè dhi tìni. Dì àtsíkà nda dré kítú nì m̀ 'òzo anilé bhù m̀bhalé be.

³ Àtsíkà nda lésè dhi, kisa ì dré topfòzo asilé bvò dri. Gò rìnyí fèzo kisa nda ì dré adrézó m̀ndí kì tozà ngóro dápáyà kya tìni.

⁴ A lazí tà àyi dri dhi, ì kò'o mb̀ 'i yà, kó ngalè fa 'i yà dhi kònzi ko. Be ró dhi, ì kò'o ngbà 'i m̀ndyá Gíkà nì àngi lwàzo àyi kì kándragá ì 'ásè ko dhi ì kònzi kòdhyà.

⁵ A fè tà àyi dré rìnyí kítswázó m̀ndí kì tupfú todràle dhi ko. Be ró dhi, à fè àyi dré rìnyí adrézó ngbà 'i m̀ndí kì rùbhá 'o aswálé mbá nzi. Dì àyi kì rùbháaswa nda tá ngóro ngáaswa dápáyà dré adréle fèle dhi tìni.

⁶ Kítú nda ì tú dhi, m̀ndí kì dràdrà nda, di, ì kítswá àyikya kisúá ko. Ì nì adré lovó ìbe tò kítswázó dràle, di, dràdrà nì lapá àyi kandrásè.

⁷ Kisa nda kì lású tá ngóro dòngí adrébhá 'òle lìle àdzú na dhi kya tìni. Àyi tá ngá ngóro kulá ledelé óró sè dhi tìni dhi ìbe àyi dri. Àyi kì m̀bhalé tá m̀ndí kya tìni.

⁸ Àyi kì drìbhí tá tòkò kya tìni. Àyi kì sí tá kàmì kya tìni.

⁹ Àyi tá ngá aya ró adrélepi àyi kì líkí dhi ìbe àyi agá. Àyi kì kupfú kì kpòrò tá ngóro tàmambírì b̀i dòngí ì dré adréle sèle ràzo ába àdzú na dhi kya tìni.

¹⁰ Àyi tá tàví adrélepi m̀ndí kì tozà dápáyà kya tìni dhi ìbe. Dì àyi kì tàví nda ì tá rìnyí ìbe adrézó m̀ndí kì rùbhá 'o aswálé mbá nzi.

¹¹ Àyi kì ópí kàdrì tá ángéló bhù kùdù àko dhi àdhyà 'i. Akódhi nda nì rú Ebèrè ti sè dhi Abàdónà, ìndì Gíríkì ti sè dhi Apòliyonà. (Rú nda kòdhi ì adré leá tàle dhi «Ngá kizálépi».)

¹² Kizà nì àlo lavú tá kònini. Dì, m̀i yi rè ká! Kizà rì àruka ì adré alile.

Gòká nì nzi-drì-àlo vòma

¹³ Gò ángéló nì nzi-drì-àlo dré gòká vòzo. Dì má dré kúlí apfòlepi ko'yá su àlètàrì óró sè Gíkà kandrà dhi àdhyà ì lésè dhi nì yízo.

¹⁴ Kúlí nda dré tázoo ángéló nì nzi-drì-àlo adrélepi tá gòká ìbe nda dré dhi: «Mí lì ángéló su 'ìle yìandre gú adrélepi díle rú be Yùfùraté dhi làga dhi kì tri.»

¹⁵ Gò ángéló su tá adréle líkíle sáa nda sè, kítú nda sè, mbá nda sè ìndì kóná nda sè nda kì trizo, ì kòtupfúro m̀ndyá títi bvò dri lanzílé 'a be na dhi kì àlo todràle be dhi bvò.

¹⁶ Má yi tá sódá adrébhá àdzú bhu dòngí sè dhi ì tá ángopí ya dhi 'i. Àyi nda ì tá m̀liyo-kámá-rì.*

¹⁷ Dì ngá agalépi má mi toróbí tìni nda na dhi, dòngí ì sódá lírìbhá àyi drìsè dhi ìbe nda kì lású tá kònini: Àyi tá ngá aya ró adrélepi àyi kì líkí dhi ìbe àyi agá. Ngá nda ì tá kika àtsi tìni, m̀nìm̀nì ro bhù nì m̀bhalé tìni, ìndì wàyàwàyì ro kítú tìni. Dòngí nda kì drì sù tá kàmì kya tìni. Àyi sílèsè dhi, àtsi adré tá apfòle, àtsíkà ìbe ìndì bàrúti be.

¹⁸ Dì m̀ndyá títi bvò dri lanzílé 'a be na dhi kì àlo ì dré todràzo kizà kàdrì na nda ì sè: àtsi, àtsíkà, ìndì bàrúti adrébhá tá apfòle dòngí ì sílèsè dhi ì.

¹⁹ Dòngí nda kì rìnyí tá àyi kì ti na, ìndì àyi kì tàví na. Angyá ko, àyi kì tàví nda tá ngóro nì adrélepi drì ìbe dhi tìni. Àyi kì tàví kì drì nda ì sè dhi, ì adré tá m̀ndí kì 'o kònzi.

²⁰ Dì, tágba m̀ndí zyandre dhi ì dré todràzo kizà kàdrì nda ì sè dhi, m̀ndí kì àmbí ì ladzá tá àyikya àyi kì togó tà ì dré tá adréle 'òle dhi kì tà sè ko. Ì tayí tá tírì kònzi kì líndrì bhàma ko. Ì tayí tá kpá gíkà tákò kì líndrì bhàma ko, tágba gíkà nda ì dré tá adrézó ngá ledelé óró sè, àrezá sè, bòrónzè sè, kírà sè, ìndì fa sè, kítswábhá ngá no bwà ko, tà yi bwà ko, ìndì atsi to bwà ko dhi 'i dhi.

* 9:16 9:16 «Miliyo-kámá-rì» kònidhi: 200.000.000.

²¹ Ƴ ladzá tá kpà àyi ki togó, móndí ki tufpuma ni tà sè, kólé tà 'òma ni tà sè, ndòtò tà 'òma ni tà sè, ìndì ngá kugúma ni tà sè ko.

10

Angéló búkù tsà dhi be dhi

¹ Gò má dré ángéló àzaya rĩnyí ró dhi ni nõzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda asó tá ndürùku í rú. Akódhi drìle dhi, gárí tá be. Akódhi ni mìbhalé adrè tá lagulé kítu tĩni. Akódhi ni pá tá ngóro àtsisi adrélèpi kòle dhi tĩni.

² Ru tá búkù tsà nzìle nznĩzĩ dhi í drígá. Dré àyi pá dríagó lésè dhi ni bhàzo yĩandre dri, àyi pá lĩdzi lésè dhi ni bhàzo bvò dri.

³ Gò dré ngàzo trèle ngóro kàmì dré adrélé kãndrìlé dhi tĩni. Kòtre dre dhi, bhù dré tadizó vèsè be nzi-drì-rì kùlì tãzo.

⁴ Kòtadí kùlì ta dre dhi, má adrè tá 'òle kùlì nda ki tisi ká. Di, má dré kùlì àzaya apfòlepi bhù lésè dhi ni yizo tãá dhi: «Mí kòzù kùlì bhù ni tadima nzi-drì-rì kòdhi ì dré tãle dhi í. Mí kòtisi tà nda í ko.»

⁵ Gò ángéló má dré nõle adrérà'a àyi totó yĩandre dri ìndì bvò dri nda dré àyi dríagó bhàzo kuru bhù na ró.

⁶ Dré mòndrà sizo Giká adrélèpi lĩdrì ro kóná vèsè kólyá, bhù ki bhàlepi bvò be, yĩandre be, ìndì ngá tĩtí àyi lé dhi íbe dhi ni rú sè, tãzoá dhi: «Á kítswá gòle vélé tà tigí ko!

⁷ Di, lókyá ángéló ni nzi-drì-rì dré adrérà'a 'òle gòkà vo dhi 'á dhi, tà lüzú ró Giká dré kisùle 'òle kínó lésè dhi ni ru 'o kítswálé tĩtí, ngóro dré tá longólé àyi màràbà, pròfètá í dré dhi tĩni.»

⁸ Gò kùlì má dré tá yìle bhù lésè nda dré gòzo tãá má dré dhi: «Mí lè búkù tsà nzìle nznĩzĩ dhi ni do ángéló adrélèpi àyi totó yĩandre dri ìndì bvò dri dhi drígásè.»

⁹ Di má dré áma kisizó ànyi ángéló nda làga gò tãá drá dhi, káfè búkù tsà nda má dré. Di dré tãzoá má dré dhi: «Mí kòdo nyàle. Mí silé dhi, a ni kadí apé tĩni. Di, a ni go ámi 'a 'o atsálé kùdzìkùdzi.»

¹⁰ Gò má dré búkù tsà nda ni adózó ángéló drígásè nyàle. Má silé dhi, búkù nda kadí tá apé tĩni. Di, má kònya dre dhi, dré áma 'a 'òzo atsálé kùdzìkùdzi.

¹¹ Di à gò tãá má dré dhi: «Adrè léá dhi, mí kògò tà longó pròfètá àdhyá tĩni móndí twátwa bí dhi ki tà dri, sùrú twátwa bí dhi ki tà dri, ti twátwa bí dhi ki tà dri, ìndì ópí twátwa bí dhi ki tà dri.»

11

Pròfètá rì Giká ni tà longóbhá dhi í

¹ Amvolásà dhi, à dré kòzò adrézó ngá ki kãdrì tabhì àsà dhi ni afèzo má dré gò, tãzoá má dré dhi: «Mí lè tèpelò ni kãdrì tabhì, àlètárì àdhyá be. Mí kònà kpà mónnyá adrèbhá Giká ni lĩndrì bha tèpelò nda na dhi í be.

² Di, kãdré ìna tèpelò ni bhà'álé kivì na dhi ni tà sè dhi, mí kòtabhì àrà nda ko. Tàko ko, à tayí àrà nda págánò ì dré dre. Àyi nda ki bhàandre lólo dhi ni ató àyi palé mbá nyadhi-rì-drì-rì.*

³ Di má ni rĩnyí fe áma màràbà rì dhi í dré, kítswázó tà ì dré dra yìle má vélésè dhi ki longó pròfètá kya tĩni móndí í dré. Àyi nda ki kítá lĩrì asó àyi rú, adrézó áma tà longó kítu ngùlù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na.»†

⁴ Pròfètá rì nda í òlívè fa rì, ìndì ngá rì adrézó àtsi tosó silá, adrèbhá àyi ki totó Mĩrì adrélèpi bvò wáyi drìle dhi kandrá dhi 'i.

⁵ Dhyá àlo kãdré ìna àyi ki le 'òle kònzì dhi, àtsí adrè apfòle àyi silésè àyi ki kàribhá ki tufpú todràle. Di dhyá ángùdhi adrélèpi àyi ki le 'òle kònzì dhi ni dra làsú be kònàni.

⁶ Àyi rì nda í rĩnyí íbe kítswázó bhù kíkí, kozya kòdhiró lókyá í dré adrérà'a tà longó pròfètá kya tĩni dhi 'á ko. Àyi kpà rĩnyí íbe kítswázó yì ladzá atsálé kàri ró, ìndì kítswázó kizá twátwa dhi kè 'o atsálé bvò dri, vèsè be ángopí í dré adrézó léá 'òle kònàni dhi.

⁷ Ƴ kòlongó tà ì dré yìle Giká vélésè dhi í akilé tĩtí dre dhi, kà'wá àtrá dra apfòlepi bhù kùdù àko dhi lésè dhi ni apfò àdzú bhu àyi íbe, àyi ki lavúzó gò, àyi ki tufpúzó todràle.

* 11:2 11:2 A kònò Lúkà 21:24. † 11:3 11:3 «Kítu ngùlù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na» (1.260) kòni í, «mbá nyadhi-rì-drì-rì» ngóro tãle 11:2 na dhi tĩni dhi 'i. «Kítá lĩrì» màràbà rì dhi í dré asólé àyi rú kòdhi adrè tà kizá ró ì dré adrélé longólé dhi ki tà tadhá.

⁸ Dì àyi kì àbvo kì ayí bhàandre kàdrì nì látì andre na. Bhàandre nda, bhàandre àyi kì Mírì nì tidízo fa kípákpa dri lána dhi 'i. A adré bhàandre nda nì rú zì kúlí alaala sè dhi Sòdómà, ìndì Ezèpétò.[‡]

⁹ Kítú na tálì sè dhi, móndí zyandre angábhá móndyá títì ì lésè, sùrú títì ì lésè, tì títì ì lésè, ìndì bvò títì ì lésè dhi kì àyi kì àbvo nda kì no, adrézo àyi kì sîma logá.

¹⁰ Dì móndyá títì bvò dri dhi kì lenzé àyi kì dràma sè. Ì nì gwányá 'o, adrézo ngá tefè àyi kòfalésè. Tàko ko, pròfétà rì nda ì fè tá kizá móndyá títì bvò dri dhi ì dré nyàle.

¹¹ Dì, kítú na tálì sè nda àmvolésè dhi, la'a lídrì àdhya angalépi Giká vélésè dhi dré fizo àyi léna gò, ì dré ngázo àyi kì totó pá dri. Dì tirì dré gázo móndyá títì àyi kì nobhá dhi ì léna bí.

¹² Gò àyi rì nda ì dré kúlí 'u'ù apfòlepi bhù lésè dhi nì yizo tàá àyi dré dhi: «Mì ambà kónwa má vélé!» Dì ì dré mbàzo bhù na àyi kì kàribhá ì misè gò, ndùrùku dré àyi kì kimózó.

¹³ Gbà lókyá nda sè dhi, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rinyì sè gò, bhàandre nda lanzilé 'a be mudrì dhi nì àlo dré arízó. Móndí ngùlù-nzi-drì-rì dhi ì dré todràzo kàdikàdi nda sè. Dì tirì dré àyi kì àmbì kì 'òzo lavulé gò, ì dré Giká bhù na dhi nì rú bhàzo kùle.

¹⁴ Kizà nì rì lavú tá kònìnì. Dì, mì yi rè ká! Kizà nì na adré alìle mbèlè.

Gòká nì nzi-drì-rì vòma

¹⁵ Amvolásà dhi, ángélò nì nzi-drì-rì dré gòká vòzo. Dì kúlí 'u'ù dhi ì dré ndròzo bhù na tàá dhi:

«Òpì bvò àdhya atsá òpì àma kì Mírì Giká àdhya ró, ìndì akódhi nì Mèsíyà àdhya ró.

Dì akódhi nì òpì nya kóná vésè kólyá!»[§]

¹⁶ Gò bhàgo nyadhì-àlo-drì-su adrébhá lírìlé àyi kì lírìrà ì drìsè Giká kandrá dhi, ì dré ledhézo àyi kì mì bha kìnì mì, adrézo Giká nì líndrì bha,

¹⁷ adrézo tàá dhi:

«Mírì Giká rinyì líyì ro, adrélépi be ìndì adrélépi tá be kínò lésè nì, mà adré àwoyà ta mí dré.

Tàko ko, mí tadhá àmì rinyì kàdrì dhi gò, kidhózó adrélé òpì nya móndí ì dri.

¹⁸ Sùrú títì bvò dri dhi kì togó aswá tá mí rú, ì, nyànomvá dhi, mí adré mína àmì kombà tadhá.

Lókyá móndyá dràbhá dre dhi kì tàbvò tàzo dhi kítswá dre.

Mí nì làgì múrúngú tefè àmì maràbà, pròfétà ì dré,

ìndì àmì móndyá lólo títì adrébhá àmì ro dhi ì dré, gba ì kàdré móndí tàko 'i yà, kó ngalè móndí kàdrì 'i yà dhi.

Dì, kàdré móndyá bvò kizábhá dhi kì tà sè dhi, mí nì àyi kì kizá kòdhyà.»

¹⁹ Dì à dré Giká nì tépelò bhù na dhi nì látì nzìzo gò, kpúkúbhù tà Giká dré bhàle ru yizo móndí ìbe dhi àdhya nì nòzo tépelò nda léna. Dì bhù dré ngázo adrélé lagulé, kpòrò dré adrézo ndròle, bhù dré adrézo tadilé, bvò dré ru kosézó gò, fì andre dré adàzo tà tàndì ró.

12

Tòkò ì nì máláwú gú dhi be dhi

¹ Amvolásà dhi, tà kàdrì líndrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré tòkò àlo kítú asólépi ì rú kítá tìni, ìndì pá tobhàlepi mbá dri dhi nì nòzo. Akódhi nda asó tá bhìbhínyà mudrì-drì-rì dhi ì ì dri kúlá tìni.

² Akódhi tá kpà 'a be. Dì dré tá adrerà'a 'òle tìle dhi 'á dhi, adré tá tetréle mváaswa dré.

³ Gò tà àzya líndrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré nì máláwú gú kika ryarya adrélépi drì ìbe nzi-drì-rì, ìndì ko'yá ìbe mudrì dhi nì nòzo. Akódhi nda nì dri àlo àlo títì ì dri dhi, kúlá tá be.

⁴ Dì akódhi nì tàvì sè dhi, dré bhìbhínyà títì bhù mìbhalé 'á lanzilé 'a be na dhi kì àlo akúzó bhèle bvò dri. Gò dré àyi totózó tòkò adrélépi tá 'òle tìle nda kandrá, kònì dra ti dhi, ì kònyaró mvámvá nda be dhi bvò.

⁵ Dì tòkò nda dré mvá tìzo. Mvámvá nda tá mváagó 'i, ìndì dhya adrélépi tá 'òle òpì nya sùrú títì ì dri kùtù aya ró adrélépi àyi rinyì tadhá dhi sè dhi 'i.* Gò mváagó nda

[‡] 11:8 11:8 Bhàandre kòdhi Yèrusalémà 'i. A adré bhàandre nda nì rú zì «Sòdómà» ìndì «Ezèpétò» tàko ko, Giká tadhá tá àyi kombà bhàandre nda ì rú, móndyá 'àsà dhi kì tupfúzo todràle àyi kì tàkonzi sè. A kònò Esàyà 1:9-10; Kìdhoma 18-19. [§] 11:15 11:15 A kònò Pfòma 15:18; Dànyélè 2:44; 7:14; 7:27. * 12:5 12:5 A kònò 2:26-27; 19:15; Esàyà 66:7; Longó ì 2:9.

ni dōzo nǐ máláwú gú nda kandrásè, mbàzo ába Giká véna, akódhi ni lírírà òpì àdhyà kandrà.

⁶ Di tòkó nda dré lapázó lìle duku na, àrà Giká dré tá ledélé drá dhi na, à kòsuró akódhi rú kònàle kítú ngùlù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na be dhi bvó.[†]

⁷ Gò àdzú dré ngàzo lapfúlé bhù na. Mikàyélè ì ángéló nǐ ìbe dhi ì dré àdzú bhùzo nǐ máláwú gú dhi be. Nǐ máláwú gú nda ì ángéló nǐ ìbe dhi ì dré kpà ru pfùzo àyi ìbe.

⁸ Di, akódhi ni rǐnyí kítswá tá ìna bwà ko. Àrà bhù na akódhi dré, ángéló nǐ ìbe dhi tá vélé yókódhó.

⁹ Di nǐ máláwú gú nda nǐ bhèzo bvò dri. Akódhi nda, nǐ àku adrélépi tá be kínó lésè, adrélé zìle Dzàborò ìndì Sàtánà, adrélépi mónnyá títi bvò dri dhi ki líti dhi 'i. A bhe tá akódhi ì ángéló nǐ ìbe bvò dri.

¹⁰ Gò má dré kúlí 'u'ù yìzo bhù na tàà dhi:

«Nyànomvá dhi, lókyá àma ki Giká dré dra àyi mónnyá ki tidrízó, àyi rǐnyí tadházó, ìndì àyi òpì nyàzo dhi atsá dre!

Nyànomvá dhi, akódhi ni Mèsíyà nǐ àyi rǐnyí tadhá adrézó òpì nya!

Tàko ko, à bhe dhyà adrélépi àma ki adrúpi ki asikí àma ki Giká kandrà kítú be ìndì ngátsi be dhi bvò dri dre.

¹¹ Ayi nda ì lavú akódhi Kábilígyà Mvá nǐ kàrì sè,

ìndì kúlí ì dré Giká nǐ tà longózó àsà dhi ì sè dre.

Tágba ì dré tá adrézó dràdra mìle dhi, ì lè tá tròle àyi ki lídrì rú ko.

¹² Di àsà dhi, àmi, bhù ì dhyà adrébhá adrélé àmi lé dhi ìbe nǐ ì, mǐ kàdré lenzélé wà!

Di, àmi, bvò ì yǎndre be nǐ ì, kizà àmi ki ngá 'i, Dzàborò dré sìle àmi véna dhi sè!

Akódhi ga kombá sè bí, dré nǐle tàle dhi, àyi lókyá tsà dhi be dhi sè.»

¹³ Nǐ máláwú gú nda kònò, à abhé tá ì bvò dri dre dhi, dré ngàzo adrélé tòkó mváagó ùlepi nda nǐ ladró.

¹⁴ Di, kupfú rǐ gírì kàdrì àdhyà ki fèzo tòkó nda dré, kòngaró kuru sè lìle duku na, àrà ledélé í dré dhi na, à kòsuró akódhi rú vwàwvà ro nǐ máláwú gú dhi rúsè kóná na tàlì sè.[‡]

¹⁵ Gò nǐ máláwú gú nda dré yǐ adhízó í sílèsè atsálé yǎndre adrélépi òpì dhi ró, yǎndre nda kòdoró tòkó nda pfùle dràle be dhi bvò.

¹⁶ Di, bvò dré ìna tòkó nda nǐ ledézó gò, ru lanzízó yǎndre nǐ máláwú gú dhi dré tá adhálé ì sílèsè nda nǐ mvu.

¹⁷ Di nǐ máláwú gú nda nǐ togó dré aswázó lavúlé tòkó nda rú gò, dré lizo àdzú bhù tòkó nda nǐ ànzi àruka títi dhi ìbe. Ayi nda ì mónnyá adrébhá Giká nǐ tòlì ki ka' 'òle, adrébhá kpà tròle tà bàti Yésu dré tadhálé dhi rú dhi 'i.

¹⁸ Di nǐ máláwú gú nda dré àyi totózó adrélé yǎndre mìle.

13

Kà'wá àtrá apfòlepi yǎndre lésè dhi

¹ Amvolàsà dhi, má dré kà'wá àtrá àlo dhi nǐ nòzo adrérà'a apfòle yǎndre lésè. Akódhi nda tá ko'yá ìbe mudrì, ìndì drì ìbe nzi-drì-rì. Akódhi nǐ ko'yá àlo àlo títi nda ì dri dhi, kúlá tá be. Akódhi nǐ drì àlo àlo títi nda ì drísè dhi, à tisi tá rú adrézó Giká nǐ lodhá dhi.

² Kà'wá àtrá má dré nòle nda sù tá kàlagí tíni. Di, akódhi nǐ pá tá ìna ùrúsè àdhyà tíni, ìndì akódhi nǐ ti tá kàmì àdhyà tíni.* Di nǐ máláwú gú dhi dré àyi rǐnyí fèzo akódhi dré, àyi lírírà adrézó òpì nya dhi be, ìndì rǐnyí kàdrì adrézó òpì nya dhi be.

³ Sù tá ngóro ì abágí tá kà'wá àtrá nda nǐ drì ki àlo kítswázó tá akódhi nǐ pfu dràle dhi tíni ká. Di, làzi nda dré ìna dzàzo. Mónnyá títi bvò dri dhi ki líndrì dré gàzo tà nda sè gò, ì dré ngàzo adrélé kà'wá àtrá nda nǐ lebè.

⁴ Ì adré tá nǐ máláwú gú dhi nǐ líndrì bha, dré rǐnyí fèle kà'wá àtrá nda dré dhi sè. Ì adré tá kpà kà'wá àtrá nda nǐ líndrì bha, adrézó líziá dhi: «Adhi sù ngóro kà'wá àtrá kòdhi tíni nǐ? Adhi nǐ kítswá àdzú bhù akódhi be bwà dhi nǐ?»

⁵ Gò látì fèzo kà'wá àtrá nda dré adrézó àyi afà, adrézó kpà Giká nǐ lodhá. Rǐnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó tà 'o mbá nyadhi-rì-drì-rì.

⁶ Di dré ti nǐzìo adrézó Giká nǐ lodhá, adrézó akódhi nǐ rú tà kònzi, akódhi nǐ adrérà ìbe, ìndì dhyà adrébhá adrélé bhù na dhi ìbe.

[†] 12:6 12:6 «Ngùlù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na»: 1.260. A kònò 11:3. [‡] 12:14 12:14 Giká ni Kúlí tisile Gírìkì ti sè dhi adré tàà kònwa dhi «lókyá, lókyá vèsè be rǐ, ìndì lókyá nǐ tàlì sè». Kòdhi adré leá tàle dhi «kóná na tàlì sè». A kònò 12:6. A kònò kpà Dànyélè 7:25; 12:7. * 13:2 13:2 «Ùrúsè» kòndhi kà'wá àtrá ágá, adrélépi pá ìbe kàmì àdhyà tíni dhi 'i.

⁷ Di rinyí fèzo akódhi dré àdzú bhùzo mónnyá lólo Giká àdhya íbe gò, àyi ki lavúzo. Rinyí fèzo kpà akódhi dré adrézó sùrú títi i dríle, mónnyá títi i dríle, ti títi i dríle, ìndì bvò títi i dríle.

⁸ Di mónnyá títi bvò àdhya ki kà'wá àtrá nda ni lindrì bha. Ayi nda i, mónnyá títi àyi ki rú tísizo búkù lídrì àdhya na ko kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi 'i. Búkù nda, Kábilígyà Mv́a pfulè dràle dhi àdhya 'i.

⁹ Dhya bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyi.

¹⁰ Dhya ángùdhi zìle bhèle bádzo na dhi, a ni li bádzo na. Dhya ángùdhi zìle pfulè dràle sápi sè dhi, a ni dra sápi sè.

Adrè di léa dhi, mónnyá lólo Giká àdhya i kàdré togó tsi, adrézó tròle àyi ki tà ka'ika'í rú.

Kà'wá àtrá apfòlepi bvò lésè dhi

¹¹ Gò má dré kà'wá àtrá àzya nòzo adrèrà'a apfòle bvò lésè. Akódhi nda tá ko'yá íbe rì kábilígyà ànzi kya tìni. Di, akódhi ni kúlí tá ngóro nì máláwú gú àdhya tìni.

¹² Akódhi tá rinyí wáyi kà'wá àtrá ni àlo àdhya íbe, adrézó tà 'o akódhi kandrà. Adrè tá mónnyá títi bvò dri dhi ki 'o ledhélé kà'wá àtrá ni àlo lázi dzàlepi nda kandrà, adrélé akódhi ni lindrì bha.

¹³ Adrè tá kpà tà kàdrì líndrìgá ró dhi ki 'o, adrézó ndìndì àtsi 'o adhéle bhù lésè bvò dri mónnyá títi dhi i mi.

¹⁴ Tà líndrìgá ró fèle dré adrélé 'òle kà'wá àtrá ni àlo kandrà nda i sè dhi, adrè tá mónnyá títi bvò àdhya ki lití. Dré tázoá àyi dré dhi, i kòledé kà'wá àtrá abágìle sápi sè gò gòle adrélé nda ni lindrì, à kàdréro lindrì fe drá be dhi bvò.

¹⁵ Gò dré rinyí kisúzo lídrì fèzo kà'wá àtrá ni àlo ni líndrì nda dré, kòkítswáro kúlí ta, ìndì kò'oró mónnyá títi lindrì febhá kà'wá líndrì nda dré ko dhi i todràle.

¹⁶ Kà'wá àtrá ni rì nda dré kpà mónnyá títi dhi ki 'òzo àngì lwa àyi ki driágo i 'àsè, kó ngalè àyi ki kàndrágá i 'àsè, tágba i kàdré tá mónní tàko 'i yà, mónní kàdrì 'i yà, mónní lemerè ro dhi 'i yà, mónní ngábhá ro dhi 'i yà, m̀aràbà 'i yà, kó ngalè mónní m̀aràbà ro ko dhi 'i yà dhi.

¹⁷ Di dhya àlo kítswá tá ngá gì ìndì ngá lagí bwà ko, kàdré àngì nda íbe i rú ko dhi. Àngì nda tá kà'wá àtrá nda ni rú 'i, ìndì akódhi ni rú ni nómbsìsà 'i.

¹⁸ Kòdhi tògyá 'i. Lè dhya adrélépi tògyá íbe dhi kòndà kà'wá àtrá nda ni nómbsìsà ni àndu nìle. Tàko ko, nómbsìsà nda mónní kya 'i. Akódhi ni nómbsìsà nda, kámá-nzi-dri-àlo-dri-nyadhi-na-dri-nzi-dri-àlo.*

14

Kábilígyà Mv́a i mónnyá lízólìzo Giká dré apalé dhi íbe dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré Kábilígyà Mv́a ni nòzo adrèrà'a àyi totó kóngó Siyónà àdhya drìna. Tùmáni akódhi be dhi, mónnyá ngùlù-kámá-àlo-dri-nyadhi-rì-dri-su, akódhi ni rú tísizo Atá ni àdhya be àyi ki kàndrágá i 'àsè dhi i tá be.*

² Gò má dré kpòro adrélépi apfòle bhù lésè dhi ni yízo adrèrà'a ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi ni ndròma tìni, ìndì bhù ni tadima tìni. Kpòro má dré yìle nda tá kpà ngóro kùdhi bí adrélé tswàle dhi i tìni.

³ Di mónnyá lízólìzo nda i adrè tá longó tídhí dhi ni ngo Giká ni lírìrà òpì àdhya kandrà, ngá su lídrì ro dhi i kandrà, ìndì bhàgo i kandrà. Dhya àlo kítswá tá longó nda ni ni ngòle bwà ko, kàdré ngbà 'i mónnyá ngùlù-kámá-àlo-dri-nyadhi-rì-dri-su Giká dré apalé bvò lésè nda 'i ko dhi.

⁴ Ayi nda i, mónnyá àyi ki kizábhá tòkó íbe ko, di àyi ki líkìbhá adrélé lólo Giká dré dhi 'i. I adrè Kábilígyà Mv́a ni lebé àrà títi dré adrézó líle dhi i 'àsè. A apá àyi mónnyá títi dhi i kòfalésè, fèle ngádrì ro Giká dré ìndì Kábilígyà Mv́a dré.

⁵ Ayi kinzò àko àyi tí, ìndì tà kónzi àko àyi rú.

Angéló na dhi i

⁶ Gò má dré ángéló àzya nòzo adrèrà'a ngàle kuru sè. Akódhi nda tá Rúbí Tani adrélépi kóná vèsè kòlyá dhi íbe, kítswalé longólé mónnyá títi bvò dri dhi i dré, àyi angábhá bvò títi i lésè, sùrú títi i lésè, ti títi i lésè, ìndì mónnyá títi i lésè dhi i dré.

⁷ Adrè tá loyóá kúlí 'u'u sè dhi: «Mì kòro Giká, akódhi ni rú bhàzo kùle wà! Tàko ko, lókyá dré dra mónnyá títi dhi ki tàbvò tàzo dhi kítswá dre. Mì kòtiti àmi ki kórókó dhya bhù ki bhàlepi, bvò be, yìandre be, ìndì yì kidrì íbe dhi kandrà, akódhi ni lindrì bhàzo!»

† 13:18 13:18 «Kámá-nzi-dri-àlo-dri-nyadhi-na-dri-nzi-dri-àlo» kònidhi: 666.

*

14:1 14:1

«Ngùlù-kámá-àlo-dri-nyadhi-rì-dri-su» kònidhi: 144.000. A kònò 7:3-4.

⁸ Gò ángéló ni rî dré lîzo àlo ni vésè, adrélé loyóába dhi: «Akódhi dhe dre! Babilóna, bhàandre kàdrì dhe dre! Akódhi fè vîno àyi ndòtò tà àdhya sùrú títi bvò dri dhi i dré mvùle gò, vîno nda dré àyi ki tsîzo!»

⁹ Gò ángéló ni na dré lîzo àyi rî nda i vésè, adrélé loyóába kúlí 'u'ù sè dhi: «Móndyá títi adrèbhá lîndrì fe kà'wá àtrá dré ìndì lîndrì ni dré, ìndì àngì ni ni 'obhá lwàle àyi ki kàndràgá i 'ásè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi,

¹⁰ àyi nda ki vîno Gíká ni kombá àdhya ni mvu! Gíká dà vîno nda tsèrèlè kópò àyi kombá àdhya na. A ni àyi ki rúbhá ki 'o aswálé àtsí na ìndì bàrúfí na, ángéló lólo dhi i kandrà ìndì Kábiligýá Mvá kandrà.

¹¹ Di àtsiká àyi ki rúbháaswa nda àdhya ni mba kurú na kóná vésè kólyá. I kitswá lovólé kitú sè yà, kó ngalè ngátsi sè yà dhi ko. Tàko ko, i fè lîndrì kà'wá àtrá dré ìndì lîndrì ni dré, rú ni ni àngì 'òzo lwàle àyi rú.»

¹² Adré di léá dhi, móndyá lólo Gíká àdhya i kàdré togó tsi. Àyi nda i móndyá adrèbhá Gíká ni tòli ki ka'í 'òle, adrèbhá kpà tròle Yésu ni ka'íma rú dhi 'i.

¹³ Gò má dré kúlí apfòlepi bhù lésè dhi ni yîzo taa dhi: «Mí tisi kònàni: Kidhólé nyànómvá dhi, kólénzè ni adré móndyá títi Mírì Yésu ni ka'íbhá gò i dré todràzo dhi i dré!» Di Tirí Lólo dré tàzoá dhi: «Àyíya, kònàni! I ni lovó àzi i dré 'òle landèzo dhi i sè. Tàko ko, tà dóro i dré 'òle dhi ki li àyi vésè.»

A akónà lanya bvò àdhya

¹⁴ Amvolásá dhi, má dré ndùrùku àlo kemve dhi ni nòzo. Di dhya làsú be móndí ni mvá tíni dhi lîrì tá ndùrùku nda dri.† Akódhi nda tá kulá óró sè dhi íbe í dri, ìndì méngerè litsi íbe í drígá.

¹⁵ Gò ángéló àzya dré apfòzo tépelò lésè, yòá kúlí 'u'ù sè dhya adrélépi lîrìlé ndùrùku dri nda dré dhi: «Mí do méngerè mína ngá lwázo. Tàko ko, lanya bvò àdhya ka dre, ìndì lókyá lanya akónàzo dhi kitswá dre.»

¹⁶ Di dhya adrélépi lîrìlé ndùrùku dri nda dré ngázo àyi méngerè do, ngá wáyi bvò àdhya ki lwázo vésè àlo gò, lanya nda ni akónàzo.

¹⁷ Gò ángéló àzya dré kpà apfòzo tépelò bhù na dhi lésè. Akódhi nda tá kókpà méngerè litsi íbe í drígá.

¹⁸ Gò ángéló àzya dré apfòzo àlètàrì lágàsè. Akódhi nda tá rînyí íbe adrézó àlètàrì ni àtsí líkí.‡ Di dré yòzoá kúlí 'u'ù sè ángéló adrélépi méngerè litsi íbe í drígá nda dré dhi: «Mí do méngerè litsi mína, vîno lò'wa bvò àdhya ki lokózó. Tàko ko, vîno lò'wa nda i ka dre.»

¹⁹ Di ángéló nda dré ngázo àyi méngerè do, vîno lò'wa wáyi bvò àdhya ki lwázo vésè àlo gò, lokózóá dàle àrà kàdrì vîno lò'wa ki zwázo dhi na, àrà Gíká ni kombá àdhya na.

²⁰ Di à dré vîno lò'wa nda ki atózó zwàle àrà nda na, bhàandre ni kivi na. Gò kàrì dré apfòzo adìle àrà nda lésè lîle tsàle ànyíànyì kilóméterè kámá-na gò, tálí ni dré alúzo tsàle byá dònjí ki ti na.§

15

Ángéló nzi-drì-rì kizá kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi i

¹ Amvolásá dhi, má dré tà àzya kàdrì lîndrígá ró dhi ni nòzo bhù na. Má nò ángéló nzi-drì-rì adrèbhá kizá kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi i. Kizá nda i tá kizá kàdrì kùdù dhi 'i. Tàko ko, Gíká ni kombá ni akí àyi sè.

² Gò má dré yîandre amulé àtsí be adrélépi lagulé tàlátalá tíni dhi ni nòzo. Di yîandre nda dri dhi, móndyá títi kà'wá àtrá ni lavúbhá, lîndrì ni be, ìndì rú ni ni nómbsìá be dhi i totó tà àyi. Àyi nda i tá kùdhí Gíká dré tá fèle àyi dré dhi íbe àyi drígá.

³ † adré tá longó Gíká ni màràbá Mósè àdhya ni ngo, Kábiligýá Mvá àdhya be, adrézó taa dhi:

«Mírì Gíká rînyí líyí ro ni,
tà títi mí dré 'òle dhi i kàdrì ìndì lîndrígá ró.

Ópí kàdrì sùrú títi dhi i drìle ni,
ámí láti títi dhi i gyágya ìndì bàti.

‡ Mírì, àdhi ni kitswá ámí ro ko dhi nì?

Adhi ni kitswá ámí rú bha kùle ko dhi nì?

Tàko ko, mí lólo kalóma.

Sùrú títi dhi ki alì àyi ki kórókó títi mí kandrà, ámí lîndrì bhàzo.

Angyá ko, mí tadhá tà gyágya títi mí dré 'òle dhi i àyi dré nòle dre.»*

† 14:14 14:14 A kònò 1:13; Dányèlè 7:13. ‡ 14:18 14:18 A kònò Tà tadhálé dhi i 8:3-5.

§ 14:20 14:20 A kònò

Esáyá 63:1-6; Ngòma 1:15. * 15:4 15:4 A kònò Yèrèmíyá 10:7; Longó i 86:9.

⁵ Amvolásà dhi, má dré nõzoá dhi, à nzi láti tépelò bhù na dhi àdhya. Tépelò nda na dhi, tàbèrènákolò adrélèpi Giká ni adrema ni tà tadhá dhi tá be.

⁶ Di ángélò nzi-dri-rì kizà kàdrì nzi-dri-rì dhi ìbe nda ì dré apfòzo tépelò nda lésè. Ì asó tá àyi rú kítá ledélé lénè sè kemve lagulagu ró dhi ì. Ì drò tá àyi kì agá ì bǎ ledélé órò sè dhi ì sè.

⁷ Gò ngá su lídrì ro dhi kì àlo dré kópò nzi-dri-rì ledélé órò sè dhi kì tefèzo ángélò nda ì dré àlo àlo. Kópò nda ì ga tá kombà Giká adrélèpi lídrì ìbe kóná vèsè kólyá dhi àdhya sè bíbi.

⁸ Gò àtsíkà Giká ni mǎlanzilanzì àdhya rǐnyí ni àdhya be dhi dré sàzo tépelò nda léna. Di dhya àlo kǐtswá tá file tépelò nda na bwà ko, tsàlè lókyá ángélò nzi-dri-rì nda ì dré kizà kàdrì nzi-dri-rì dhi kì kutúrà'a bvò dri akálé títi dhi 'á.

16

Kópò nzi-dri-rì gabhá kombà Giká àdhya sè bíbi dhi ì

¹ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi tépelò lésè dhi ni yizo tàá ángélò nzi-dri-rì nda ì dré dhi: «Mì lí kombà Giká àdhya kópò nzi-dri-rì dhi ì lé dhi kì kutú bvò dri!»

² Di ángélò ni àlo dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú bvò dri. Di làzì kònzì aswá kyàkyà dhi ì dré mónnyá títi adrèbhá tá àngì kà'wá àtrá àdhya ìbe àyi rú, adrèbhá kpà líndrì fe akódhi ni líndrì dré dhi kì 'òzo lavulé.

³ Gò ángélò ni rì dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú yǎandre na. Di yǎandre nda dré ru ladzázó atsálé kàrì ró, ngóro móndí dràlepi dhi ni kàrì tíni. Di ngá títi lídrì ro yǎandre nda lé dhi ì dré todràzo.

⁴ Gò ángélò ni na dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú yǎandre adrèbhá díle dhi ì 'àsè, ìndì yì kidrì ì 'àsè. Di yì títi nda ì dré ru ladzázó atsálé kàrì ró.

⁵ Gò má dré ángélò adrélèpi rǐnyí ìbe yǎandre títi ì drìle dhi ni yizo adrèrà'a tàá dhi:

«Mì, Dhya lólo adrélèpi be ìndì adrélèpi tá be kínò lésè ni, tàbvò mí dré tàle kòdhi ì gyàgya.

⁶ Tàko ko, mónnyá bvò àdhya ì kutú tá àmi mónnyá lólo dhi kì kàrì, pròfètá kya be. Di nyànomvá dhi, mí fè àyi dré kàrì mvùle dhi kòdhya, ngóro dré kǐtswálé àyi sè dhi tíni.»

⁷ Gò má dré kúlí apfòlepi àlètàrì lésè dhi ni yizo tàá dhi:

«Ayíya, Mírì Giká rǐnyí líyì ro ni, tàbvò mí dré tàle dhi ì bǎti ìndì gyàgya!»

⁸ Gò ángélò ni su dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú kítú mi. Di kítú nda dré rǐnyí kǐsúzó kǐtswázó móndí kì ndrì àyi àtsí sè.

⁹ Di àtsí kàdrì kítú àdhya nda dré mónnyá títi dhi kì ndrìzo gò, ì dré Giká adrélèpi rǐnyí ìbe kizà nda ì drìle dhi ni rú lodházó. Di, ì ladzá tá àyikya àyi kì togó Giká ni líndrì bhàzo dhi ko.

¹⁰ Gò ángélò ni nzi dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú kà'wá àtrá ni lírìrà òpì àdhya dri. Di akódhi ni òpì dré atsázó tǐnimvá ro. Gò mónnyá bvò àdhya ì dré adrèzó àyi kì làdra tǐtsí ngáaswa dré.

¹¹ Gò ì dré Giká bhù na dhi ni lodházó àyi kì ngáaswa dré ìndì làzì àyi rú dhi ì dré. Di, ì ladzá tá àyikya àyi kì togó tà kònzì ì dré tá 'òle dhi kì tà sè ko.

¹² Gò ángélò ni nzi-dri-àlo dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú yǎandre gú adrélèpi díle rú be Yùfùraté dhi na. Di yǎandre nda dré sèzo akálé títi, láti kàdréro ngbo ópì kàdrì adrèbhá tá 'òle angálé kítú dré apfòrà lésè dhi ì dré be dhi bvò.

¹³ Gò má dré tírì kònzì na làsú be kòtrátrá tíni dhi kì nõzo apfòrà'a nǐ máláwú gú dhi sílèsè, kà'wá àtrá sílèsè, ìndì pròfètá kǐnzò ro dhi sílèsè.*

¹⁴ Ayi nda ì, tírì kònzì adrèbhá tà líndrìga ró dhi kì 'o dhi 'i. Ì adrè líle ópì kàdrì bvò wǎyi 'àsè dhi kì kímó kǐtswálé àdzú bhu kítú kàdrì Giká rǐnyí líyì àdhya tú.

¹⁵ «Mì yì rè ká! Má ni atsá ngbò ró kùgú tíni! Kólénzè ni adrè dhya dra adrélèpi tàmbàg dri, adrélèpi àyi kítá kì líkì, kòlìrò bvólálí ro ko, à kònòrò akódhi ni kanyò ko dhi dré.»

¹⁶ Gò tírì kònzì nda ì dré ópì kàdrì bvò àdhya kì kímózó àyi kì sòdá ìbe, àrà rú zìle Ebèrè ti sè Aràmàgédò dhi na.

¹⁷ Gò ángélò ni nzi-dri-rì dré lízo ngá àyi kópò le dhi ni kutú lyǎ na. Di kúlí 'u'ù dhi dré apfòzo tépelò lésè, ìndì lírìrà òpì àdhya lésè, tàá dhi: «Tá títi dhi ì 'o ru kǐtswálé dre!»

* **16:13 16:13** «Pròfètá kǐnzò ro» kòndhi, kà'wá àtrá àzya apfòlepi bvò lésè, tà ni ni tǎzo 13:11-15 na dhi 'i. A kònò kpà 19:20; 20:10.

¹⁸ Di bhù dré ngàzo adrélé lagulé, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó tadilé gò, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rìnyí sè. Kàdikàdi kàdrì làsù be kònìni dhi atsá tá bvò dri tãdzì rè ko, kidhólé lókyá mómndí kì bhàzo dhi sè, atsálé lókyá nda 'á.

¹⁹ Di bhàandre kàdrì dhi dré lañòzo ru lanzí 'a be na gò, bhàandre sùrú títi bvò dri dhi kya ì dré arízó nyinyi. Di Giká tivì tá tàkonzì Babilónà kàdrì àdhyà ì ko. Fè bhàandre nda dré kópò galepi vìnò àyi kombà kàdrì àdhyà sè dhi mvùle.

²⁰ Kàdikàdi nda sè dhi, tùrù títi dhi ì dré lapázó gò, à dré gòzo vélé kóngó kì no ko.

²¹ Gò fí andre dré adàzo bhù lésè mómndí ì dri. Lò'wa àlo àlo títi nda ì lanzí tá ànyìanyì kilò nyadhi-rì-dri-nzi. Di mómndyá bvò àdhyà ì dré Giká ni lodházó, kizà ì dré tá adrélé nyàle fí nda sè dhi sè. Tàko ko, kizà nda tá kàdrì lavulé.

17

Tòkò zàràbhù ì kà'wá àtrá be dhi

¹ Gò ángeló nzi-dri-rì adrèbhá tá kópò nzi-dri-rì dhi ìbe nda kì àlo dré alìzo táá má dré dhi: «Mí àlì, má kòtadháro mí dré ngalé à nì tà ño tòkò zàràbhù kàdrì adrélépi lirilé yìandre bí dhi ì drìsè dhi dri ngíni ya dhi.

² Opí kàdrì bvò àdhyà ì fè tá àyi adrélé ndòtò tà 'o tòkò nda be. Mómndyá bvò àdhyà ì mvu tá vìnò akódhi ni ndòtò tà àdhyà gò, vìnò nda dré àyi kì tsizo.»*

³ Gò ángeló nda dré áma dòzo Tirí Lólo ni rìnyí sè lizo má be duku na. Kònàle dhi, má dré tòkò àlo dhi ni nõzo adrèrà'a lirilé kà'wá àtrá kika dhi dri. Kà'wá àtrá nda tá dri ìbe nzi-dri-rì, ìndì ko'yá ìbe mudrí. Akódhi rúsè wáyi dhi, à tsìsì tá rú adrézó Giká ni lodhá dhi ì.

⁴ Tòkò nda asó tá ì rú kítá làgí kyàkyà kika ryarya dhi ì, àyi 'òzo avélé orò sè, kírà làgí kyàkyà dhi ì sè, ìndì màyikà rú be pèrelé dhi ì sè. Ru tá ì drígá kópò ledélé orò sè, galepi tá wáyá adrélé gàle gàgà dhi ì sè bí, ìndì àyi ndòtò tà sè bí dhi.

⁵ Akódhi ni kàndrágá 'á dhi, à tsìsì tá rú àndu ni ni zùzo dhi. Rú nda tá rú kònndhi 'i: «Babilónà kàdrì, tòkò zàràbhù kì andre, ìndì tà wáyá bvò àdhyà adrélé gàle gàgà dhi kì andre.»

⁶ Di má dré nõzoá dhi, tòkò nda mvu tá mómndyá lólo Giká àdhyà kì kàrì gò, kàrì nda dré akódhi ni tsizo. Àyi nda ì tá mómndyá Yésu ni tà longóbhá gò àyi kì tupfúzò todràle dhi 'i. Má kònò tòkò nda dre dhi, áma líndrí dré gàzo bhwàbhwa.

⁷ Gò ángeló nda dré tãzoá má dré dhi: «Ámi líndrí ga àdho tà sè? Má ni tòkò kòdhi ni tà lúzu ró dhi ni àndu ngí mí dré, tímáni kà'wá àtrá adrélépi akódhi ni todó, adrélépi dri ìbe nzi-dri-rì ìndì ko'yá ìbe mudrí dhi àdhyà be.

⁸ Kà'wá àtrá mí dré nõle nda tá kínó be, di nyànomvá dhi, akódhi yókódhó. Di, a ni dra go apfòle bhú kùdù àko dhi lésè gò, lìle dràdrà kisé. Mómndyá títi bvò àdhyà, àyi kì rú tsizo búkù lídrì àdhyà na ko kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi kì líndrí kì ga bhwàbhwa, lókyá ì dré dra kà'wá àtrá nda ni nõzo dhi 'á. Tàko ko, akódhi nda tá kínó be gò, adrélé nyànomvá yókódhó. Di a ni dra go apfòle.

⁹ Lè à kàdré tògyá ìbe kitswázó tà kòni kì àndu ni. Kà'wá àtrá ni dri nzi-dri-rì nda ì, kóngó nzi-dri-rì tòkò nda dré adrézó lirilé driàsà dhi 'i. Dri nda ì kókpà ópí kàdrì nzi-dri-rì dhi 'i.

¹⁰ Àyi nda ì kòfalé dhi, ópí nzi dhi kì tà akí dre. Opí ni nzi-dri-àlo adrè ìna òpí nya nyànomvá. Opí ni nzi-dri-rì atsá rè ko. Di, lókyá dré dra atsázó dhi sè dhi, a ni ngbà 'í òpí nya lókyá tsá sè.

¹¹ Kà'wá àtrá adrélépi tá kínó be gò, adrélé nyànomvá yó nda ìna òpí ni nzi-dri-na 'i. Akódhi àyi nzi-dri-rì nda kì àlo 'i. Di a ni lì dràdrà kisé.

¹² Ko'yá mudrí mí dré nõle nda ì, ópí kàdrì mudrí kidhóbhá rè òpí nya ko dhi 'i. Di, ì ni àyikya rìnyí kisé kitswázó òpí nya kà'wá àtrá nda be ngbà 'í sàà àlo.

¹³ Ì ni ru yi togó àlo sè, àyi kì rìnyí adrézó òpí nya dhi ni fèzo wáyi kà'wá àtrá nda drígá.

¹⁴ Di ì ni àdzú bhu Kábilígyá Mvá be gò, Kábilígyá Mvá nda dré àyi kì lavúzó. Tàko ko, akódhi mírì kì Mírì 'i, ìndì ópí kì Opí 'i. Akódhi nda tímáni akódhi ni lebhébhá dré zìle, dré azilé, ìndì dré kitswálé ka'ìle dhi ìbe dhi kì àyi nda kì lavú.»

¹⁵ Ángeló nda gò táá má dré dhi: «Yiandre bí mí dré tòkò zàràbhù ni nõzo adrèrà'a lirilé driàsà nda ì, mómndí lìzólizo angábhá mómndyá títi ì lésè, sùrú títi ì lésè, ìndì ti títi ì lésè dhi 'i.

* 17:2 17:2 A kònò Yèrèmiyá 51:7, 13; Esáyá 23:17.

¹⁶ Kà'wá àtrá i ko'yá mudrí ni íbe mí dré nòle dhi ki togó kònzi bha tòkó zàràbhù nda rú. I ni akódhi ni ngá topá drígásà títi, akódhi ni tayízó bvólíli ro. I ni akódhi ni zà nya gò, akódhi ni zàzo vèle àtsí sè.

¹⁷ Tàko ko, Giká ni lovó bha àyi ki togó na, i kò'oró tà dré kistùle 'òle kínó lésè dhi be dhi bvó. I ni ru yi togó àlo sè, àyi ki rinyí adrézó òpì nya dhi ni fèzo kà'wá àtrá nda drígá, tsàle lókyá tà Giká dré tàle dhi i dré dra ru 'òzo kitswále títi dhi 'á.

¹⁸ Tòkó zàràbhù mí dré nòle nda, bhàandre kàdrì adrélépi òpì nya ópì kàdrì bvò àdhyà i dri dhi 'i.»

18

Bhàandre Babilónà àdhyà ni dhèma

¹ Amvolásà dhi, má dré ángélo àzya nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda tá rinyí íbe kàdrì. Lagulagu ni adré tá ngá kazá bvò drìsè títi.

² Gò dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi:

«Dhe dre! Babilónà kàdrì dhe dre!

Bhàandre nda atsa véle bhà tíri kònzi kya ró.

Atsa kpà àrà tíri kònzi i dré adrézó àyi ki zu lána dhi ró,

ìndì àrà àrì títi ìndì kà'wá títi ndì ró adrélé gàle gàgà dhi i dré adrézó àyi ki zu lána dhi ró.

³ Tàko ko, sùrú títi bvò dri dhi i mvu tá vínò akódhi ni ndòtò tà àdhyà gò, vínò nda dré àyi ki tsizo.

Ópì kàdrì bvò àdhyà i fè tá àyi ndòtò tà 'o tùmáni akódhi be.

Ngá lagíbhá bvò àdhyà i atsa tá ngábhá kàdrì i ró akódhi ni ngá làgì kyàkyà zyandre ró dhi i sè.»

⁴ Gò má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi ni yizo tàà dhi:

«Áma mónnyá i, mì kàpfò bhàandre nda lésè,

mì kò'oró tàkonzì tùmáni akódhi be ko,

mì kònyaró kpà kizà kàdrì dré dra nyàle dhi i ko.*

⁵ Tàko ko, akódhi ni tàkonzì i ga bvò na bí atsalé byá bhù 'a gò,

tà kònzi dré 'òle dhi i dré agázó Giká léna.†

⁶ Dì mì kòlogó tà akódhi dré tà dré 'òle dhi i tí.

Mì kòlogó drá tà dré 'òle dhi ki vúdrì vèsè be rì.

Mì kòdà akódhi ni kópò na ngá kònzi dré dàle móndí àruka i dré dhi vèsè be rì.‡

⁷ Mì kòfè akódhi dré ngáaswa i kizà be,

ngóro dré rúku fèle ngá làgì kyàkyà dhi be àyi tàndi dré dhi tìni.

Akódhi adré kisúá àyi togó na dhi: «Má adré lírlé kònwa ópì kàdrì tòko ró.

Ma tàyítòkò 'i ko. Má kitswá mána àwó ngo tàdzí ko.»§

⁸ Dì ásà dhi, kizà kàdrì kòni ki atsa akódhi dri kítú àlo sè: dràdrà, tongotongo ìndì kàràbhò.

A ni akódhi ni za vèle àtsí sè,

àngyá ko, Mírì Giká adrélépi akódhi ni tàbvó ta rinyi ró.»

⁹ Ópì kàdrì bvò àdhyà àyi ki febhá ndòtò tà 'o akódhi be ìndì ngá làgì kyàkyà ki kisú akódhi be dhi i kònò akódhi ni vevè ni àtsíkà dre dhi, i ni àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè.

¹⁰ I ni àyi ki totó lará ro tíri dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré, adrélé tàà dhi:

«Kizà! Kizà ámi ngá 'i, mì Babilónà, bhàandre kàdrì ìndì rinyi ró ni!

Tàko ko, à nò tà mí dri, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

¹¹ Ngá lagíbhá bvò àdhyà ki kpà àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè. Tàko ko, dhyà kitswálepi gòle àyi ki ngá gí dhi véle yókódhó.

¹² A gí tá àyi nda i drígásè: óró, àrezá, kírà làgì kyàkyà dhi i, màyikà rú be pérelè dhi i, kítá ledélé lénè sè ìndì sòwá sè dhi i, kítá làgì kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi i, fa twátwa tàdzí be dóro dhi i, ngá twátwa ledélé líwá sí sè dhi i, fa làgì kyàkyà dhi i, ngá ledélé bórónzè sè, aya sè, ìndì kírà rú be máberèrè dhi sè dhi i,

¹³ kánélè, málási twátwa tàdzí be dóro dhi i, málási ledélé mirè sè dhi, béndélé, vínò, òlívè dò, ngánò fónδρο, ngánò lò'wa, tí i, kábilígyà i, dòngí i, tàmbàbirì dòngí i dré adrélé sèle dhi i, tsàle ndìndì māràbà i, àyi ki lídrì íbe.

* 18:4 18:4 A kònò Esáyà 48:20; Yèrèmiyá 50:8; 51:6, 45. † 18:5 18:5 Kidhoma 18:20-21; Yèrèmiyá 51:9. ‡ 18:6 18:6 Longó i 137:8; Yèrèmiyá 50:29. § 18:7 18:7 Esáyà 47:7-9.

¹⁴ Ayi nda ki taa dhi: «Ngá títí mí dré tá lovó ni ki bhazo dhi ì lapá mí drígásè dre. Àmi ngá títí làgí kyàkyà avébhá tò dhi ì akí mí rúsè dre. Mí kitswá tādží gòle àyi ki kisú ko.»

¹⁵ Ngá lagíbhá atsábhá ngábhá kàdrì ì ró bhàandre nda sè dhi ki àyi ki totó lará ro tirì dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré. Ì ni àwò ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè,

¹⁶ adrézó taa dhi:

«Kizà! Kizà bhàandre kàdrì ni ngá 'ì!

Akódhi toso tá ì rú kítá lénè sè dhi ì kítá làgí kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi íbe, àyi 'òzo avélé órò sè, kírà làgí kyàkyà dhi ì sè, ìndì pérelè ì sè.

¹⁷ Dì akódhi ni ngá títí zyandre ró nda ì akí drígásá, àkò sáà àlo akí rè ko dhi 'á!»

Bwátù todóbhá ì, àyi ki kàdrì títí dhi ì, mónyá títí bwátù ì dré adrélé dòle yìandre mǐsè dhi ì, ìndì mónyá títí adrèbhá ngá kisú yìandre ni tà sè dhi íbe dhi ki àyi ki totó lará ro bhàandre nda rúsè.

¹⁸ Ì kònò akódhi ni vevè ni àtsíkà dre dhi, ì ni yòà dhi: «Bhàandre àzya kàdrì akódhi tìni dhi tādží yókódhó!»

¹⁹ Ì ni tàpfuléndrì lomvò todàle àyi drìna, adrézó àwò ngo, adrézó tongólé, adrézó yòà dhi:

«Kizà! Kizà bhàandre kàdrì ni ngá 'ì!

Mónyá títí bwátù todóbhá yìandre mǐsè dhi ì atsa tá ngábhá kàdrì ì ró akódhi ni ngá zyandre ró dhi ì sè.

Dì akódhi ni ngá akí títí, àkò sáà àlo akí rè ko dhi 'á!

²⁰ Àmi bhù na ni ì, mì kòlénzè tà atsálépi akódhi rú dhi sè wà!

Àmi, mónyá lólo Giká àdhya ì, àpóstolò ì pròfétá íbe ni ì, mì kòlénzè wà!

Tàko ko, Giká tà akódhi ni tàbvò, tà kònzi dré 'òle àmi rú dhi ki tà sè dre!»

²¹ Gò ángéló àlo rìnyi ró dhi dré kírà gú lanzilepi kírà kàdrì adrézó ngá 'ì dhi pí dhi ni dòzo bhèle yìandre na gò, tàzoà dhi:

«Giká ni kókpa Bàbilónà, bhàandre kàdrì ni bhe rìnyí sè kònìni gò,

gòzo véle akódhi ni kisú tādží ko.

²² A kitswá gòle véle longó yi mí léna tādží ko,

gba kàdré kùdhi sè yà, kúlí sè yà, firílí sè yà, kó ngalè gòkà sè yà dhi.

A kitswá gòle véle àzì 'obhá twátwa dhi ki àlo kisú mí léna tādží ko.

A kitswá gòle véle kírà adrézó ngá 'ì dhi ni kpòrò yi mí léna tādží ko.

²³ Tàlà ni ngádra kitswá gòle véle ngá kazá mí léna tādží ko.

A kitswá gòle véle tòkó liyí ni kúlí yi tòkó àdhya be mí léna tādží ko.

Mónyá adrèbhá tá ngá làgí mí léna dhi ì tá mónyá kàdrìkàdrì bvò àdhya 'ì.

Àmi kólé tà sè dhi, mì lití tá mína súrú títí bvò dri dhi ì.

²⁴ A kisú tá kpà mí léna pròfétá ki kàrì mónyá lólo kya be,

ìndì mónyá títí tupfulé todràle bvò dri dhi kya be.»

19

Alélúyà!

¹ Àmvolásà dhi, má dré kúlí 'u'ù mómí lizólizo dhi kya tìni dhi ni yìzo bhù na adrérà'a loyóà dhi:

«Àlélúyà!

Tà adrézó mómí ki tidrì dhi, mìlanzilanzì, rìnyí be dhi ì àma ki Giká àdhya 'ì!

² Tàko ko, tàbvò dré adrélé tàle dhi ì bàti ìndì gyàgya!

Akódhi tà tòkó zàràbhù kàdrì mónyá bvò àdhya ki kizálépi àyi ndòtò tà sè dhi ni tàbvò dre.

Zi kpà akódhi tí àyi māràbà ki kàrì dré kutúlé dhi ni tà dre.»

³ Gò ì dré gòzo yòà dhi:

«Àlélúyà!

Àtsíkà adrélépi apfòle akódhi vélesè dhi adré mbàle kurú na kóná vèsè kólyá!»

⁴ Gò bhàgo nyadhì-àlo-drì-su dhi ì ngá su lídrì ro dhi íbe dhi, ì dré ledhézo àyi ki kórókó títí Giká adrélépi lírlé lírìrà òpì àdhya dri dhi kandrà, akódhi ni líndrì bhàzo, tàzoà dhi: «Kàdré kònìni! Alélúyà!»

⁵ Gò kúlí dré apfòzo lírìrà òpì àdhya lésè taa dhi:

«Mì kàdré àma ki Giká ni rú bha kùle,

àmì, māràbà títí akódhi àdhya ró adrèbhá akódhi ni ro ni ì,

gba mì kàdré mómí tào 'ì yà, kó ngalè mómí kàdrì 'ì yà dhi!»

⁶ Gò má dré gòzo kúlí móndí lizólizo dhi kya tíni dhi ni yi, ngóro kòlyá kàdrì dhi ni kpòrò dré adrélé ndròle dhi tíni, ìndì bhù dré adrélé tadilé dhi tíni. Kúlí nda adré tá tàá dhi:

«Alèlúyà!

Tàko ko, Mírì àma ki Gíká rīnyí líyí ro dhi adré áyi òpì nya!

⁷ Mà kàdré lenzélé lavulé, adrézó arí ìbe wà!

Mà kàdré mlanzilanzi fe akódhi dré wà!

Angyá ko, lókýá Kábiligýa Mv́a dré dra lámó mòzo dhi kitswá dre.

Akódhi ni tòkó ledé kpá ì adrélé gānzi ró dhi dre.

⁸ A fè kpá drá kítá ledélé lené sè kemve kpírìkpírì dhi dré asólé í rú dre.»

(Kítá ledélé lené sè nda kòdhi adré tà gyágya mónyá lólo Gíká ádhya ì dré 'òle dhi ki tà tadhá.)

⁹ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Mí kòtisì kònini: Kólénzé mónyá títi azílé gwányá Kábiligýa Mv́a ni lámó ádhya lé dhi ì dré!» Gò tàá má dré dhi: «Kòdhi ì kúlí bàti Gíká ádhya 'i.»

¹⁰ Dì má dré dhèzo akódhi pá, kitswálé akódhi ni lindrì bha. Dì, dré ìna tàzoá má dré dhi: «Mí 'o kònini ko! Ma màràbà 'i ngóro mí tíni, ìndì àmi adrúpi adrèbhá tròle tà bàti Yésu dré tadhále dhi rú dhi ì tíni. Be ró dhi, mí kòbhà Gíká ni lindrì kòdhyà! Tàko ko, tà bàti Yésu dré tadhále dhi adré pròfètà ki kodzó Gíká ni kúlí longó dhi nì.»

Dhya adrélépi lirilé dngí kemve dhi dri dhi

¹¹ Gò má dré nòzoá dhi, bhù lanzi ru dre gò, dngí kemve dhi dré apfòzo má kandrà. Dhya adrélépi lirilé driá dhi ni rú «Dhya kitswálépi adrélé ka'ile togó wáyi sè dhi» ìndì «Dhya bàti». Adré tàbvó ta, adrézó kpá ádzú bhu tà gyágya sè.

¹² Akódhi ni mì adré tá kòle rīnyí ró àtsí tíni. Akódhi tá kúlá ìbe bí í dri. A tisi tá akódhi rú, rú àndu ni nì nizo ko dhi. Ngbà 'í akódhi ni tàndi nì nì.

¹³ Akódhi asó tá í rú kánzó kàrì dré kutúzó rúá dhi. Akódhi ni rú «Gíká ni Kúlí».

¹⁴ Sòdá zyandre bhù ádhya ì lirí tá dngí kemve dhi ì drisè gò, ì dré adrézó lile akódhi vésè. Í tosó tá àyi rú kítá ledélé lené sè kemve kpírìkpírì dhi ì.

¹⁵ Akódhi silésè dhi, sápi litsi dhi adré tá apfòle, kòkitswárorú súrú títi bvò dri dhi ki togá ásà be dhi bvó. Akódhi ni òpì nya àyi dri kùtù aya ró adrélépi áyi rīnyí tadhá dhi sè.* A ni vīnò lò'wa ki ató zwàle, àrà vīnò lò'wa zwàzo, Gíká rīnyí líyí ro dhi ni komba tadházó dhi na.

¹⁶ Akódhi ni kánzó nda rú, ìndì akódhi ni páandre rú dhi, à tisi tá akódhi ni rú kòni ì: «Ópí ki Ópí, ìndì Mírì ki Mírì.»

¹⁷ Gò má dré ángéló àlo dhi ni nòzo adrérà'a áyi totó kítú mi. Akódhi nda dré yòzoá kúlí 'u'ù sè arí títi adrèbhá ngàle kuru sè dhi ì dré dhi: «Mì alì ru kímó gwányá kàdrì Gíká ádhya lé,

¹⁸ kitswálé ópí kàdrì ki zà te, sòdá ki kàdrì kya ìbe, sòdá kòmbá kya ìbe, dngí kya ìbe, mónyá lirìbhá àyi drisè dhi kya ìbe, ìndì mónyá àruka títi màràbà ro, màràbà ro ko, móndí tàko ró, ìndì kàdrì ro dhi ìbe.»

¹⁹ Gò má dré kà'wá àtrá nòzo, ópí kàdrì bvò ádhya ìbe ìndì àyi ki sòdá zyandre ìbe, adrérà'a ru kímó kitswálé ádzú bhu dhya adrélépi lirilé dngí dri nda be, ìndì akódhi ni sòdá zyandre ìbe.

²⁰ Dì, à dré kà'wá àtrá nda ni rùzo, túmāni pròfètà kīnzò ro tà lindrìga ró dhi ki 'òlepi kà'wá nda kandrà dhi be. Tà lindrìga ró nda ì sè dhi, pròfètà nda lití tá mónyá títi kà'wá àtrá ni àngè 'obhá lwàle àyi rú, adrèbhá kpá lindrì fe akódhi ni lindrì dré dhi nì. Gò kà'wá àtrá nda ni bhèzo lídrì ro pròfètà kīnzò ro nda be, àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na.

²¹ Dì dhya adrélépi lirilé dngí dri nda dré sòdá zyandre títi nda ki togázó todràle sápi adrélépi tà apfòle í silésè dhi sè. Gò àrì títi dhi ì dré àyi ki zà tēzo pízo.

20

Kóná ngùlù-àlo dhi ì

¹ Gò má dré ángéló àlo dhi ni nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi ru tá í drìgá lífùngulá mv́a bhù kùdù àko dhi ádhya, nyàrì kàdrì dhi be.

² Gò dré ngàzo nì máláwú gú dhi ni ru 'ìle nyàrì sè, kàdréro bã na kóná ngùlù-àlo be dhi bvó. Akódhi nda, nì àku adrélépi tá be kínó lésè, adrélé rú zile Dzàborò ìndì Sàtāna dhi 'i.

* 19:15 19:15 A kònò 2:26-27; Longó ì 2:9.

³ Di ángéló nda dré akódhi ni bhèzo bhú kùdù àko dhi na, bhú nda ni ti atsúzo gágá lífingúlá mvá sè gò, kíkpažoá, akódhi kòkítswáro gòle sùrú títi bvò dri dhi ki líti ko, tsàle kóná ngùlù-àlo nda dré akírà'a. Amvolásà dhi, adré léá dhi, à kògò akódhi ni tri lókyá tsà sè.

⁴ Gò má dré lírírà adrézo òpì nya dhi ki nòzo. Mónnyá adrébhá lírlé dríásà dhi ì kisé tá rínyí kítswázò tàbvò ta. Má dré kpà mónnyá lílilé sápi sè, ì dré tá Yésu ni tà longolé, ìndì Gíká ni kúlí longolé dhi sè dhi ki líndrí nòzo. Ayi nda ì fè tá àyikya líndrí kà'wá àtrá dré ìndì líndrí ni dré ko. Ý 'o tá kpà akódhi ni àngì lwàle àyi ki kándragá i 'àsè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi ko. Di ì dré ngàzo dràdrà 'àsè gò, ì dré òpì nyàzo túmání Krísto be kóná ngùlù-àlo.

⁵ (Mónnyá àruka títi dràbhá dre dhi ì nga rè dràdrà 'àsè ko, tsàle kóná ngùlù-àlo nda dré akírà'a.) Kòdhi vèsè ni àlo móndí ì dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi 'i.

⁶ Kólénzè ni adré mónnyá dra ngabhá dràdrà 'àsè lókyá nda sè dhi ì dré! Ayi nda ì lólo Gíká kandrà. Dràdrà ni rì ni rínyí kítswá tsàle àyi rú ko. Di, ì ni adré kòwáná Gíká àdhya ìndì Krísto àdhya ì ró, adrélé òpì nya túmání akódhi be kóná ngùlù-àlo.

Sátánà ni tà ni akima

⁷ Kóná ngùlù-àlo nda kàkì dre dhi, à ni Sátánà ni atrì akódhi ni bã lèsè.

⁸ Akódhi dré apfòzo líle sùrú títi ayíbhá bvò ni pá su dhi ì 'àsè dhi ki líti gò, àyi ki kimózo kítswálé àdzú bhu dhi bvò. A adré sùrú nda ki rú zi Gógà, ìndì Màngògà. Ý lízò ngóro sínyí yíandre míle dhi tíni.

⁹ Di àyi nda ì dré ngàzo lavúlé bvò dríse wáyi, líle àrà mónnyá Gíká àdhya ì dré adrézó lána dhi ni gàrà ki kúrú. Àrà nda bhàandre Gíká dré lele tò dhi 'i. Di, àtsí dré ína asízò bhù lèsè àyi ki za vèle títi.

¹⁰ Gò Dzàborò àyi ki lítlépi nda ni bhèzo àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na, àrà tá kà'wá àtrá ki bhèzo prófètà kinzò ro dhi be lána dhi na. Kònale dhi, àyi ki rúbhá ni adré aswálé kítu be ìndì ngátsi be kóná vèsè kólyá.

Mónnyá dràbhá dre dhi ki tàbvò tàma kùdù ro dhi

¹¹ Amvolásà dhi, má dré lírírà kàdrì kemve òpì àdhya ni nòzo, dhya adrélépi lírlé dríá dhi be. Di bvò ì bhù be dhi ì dré lapázò dhya nda mílèsè gò, gòzo vélé àyi ki no ko.

¹² Gò má dré mónnyá títi kàdrì ìndì tàko ró dràbhá dre dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki totò lírírà òpì àdhya nda kandrà. Di à dré búkù ki tinzìzo gò, búkù àzaya lídrì àdhya ni nzìzo. Gò mónnyá dràbhá nda ki tàbvò tàzo, ngóro àyi ki tà 'òle gò tsízòá búkù nda ì léna dhi ì dré tá adrélé dhi tíni.

¹³ Yíandre 'o tá mónnyá tá dràbhá í lé dhi ì topfòle. Dràdrà ì àrà dràbhá kya be dhi ì 'o tá kpà mónnyá tá dràbhá àyi lé dhi ì topfòle gò, àyi àlo àlo títi dhi ki tàbvò tàzo ngóro àyi ki tà 'òle dhi ì dré tá adrélé dhi tíni.

¹⁴ Gò dràdrà ki bhèzo àrà dràbhá kya be àtsí andre adrélépi kòle dhi na. Àtsí andre nda dràdrà ni rì 'i.

¹⁵ Di mónnyá títi àyi ki rú tsízò búkù lídrì àdhya na ko dhi ki bhèzo àtsí andre nda na.

21

Bhù tídhí ro dhi ìndì bvò tídhí ro dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré bhù tídhí ro dhi ni nòzo bvò tídhí ro dhi be. Tàko ko, bhù àku ì bvò àku be dhi ì akí dre. Yíandre tá kpà vélé yókódhó.

² Gò má dré bhàandre lólo, Yérusalémà tídhí ro dhi ni nòzo adrérà'a asilé Gíká vélèsè bhù lèsè. A ledé tá bhàandre nda adrélé gánzi ró, ngóro tòkò àyi tosólépi aveave ró adrélé àyi agò ni leté lámò sè dhi tíni.

³ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi lírírà òpì àdhya lèsè dhi ni yízo tàá dhi: «Mì yi rè ká! Nyànomvá dhi, àrà Gíká dré adrézó lána dhi móndí ì kófalé. Akódhi mo bhà adrézó túmání àyi íbe. Ý ni adré akódhi ni mónnyá ì ró. Di Gíká ni tàndi adrélépi túmání àyi íbe nda ni adré àyi ki Gíká ro.

⁴ A ni mìnndra títi dhi ki atrì àyi mílèsè. Dràdrà ni adré vélé yókódhó. Kizà, tongotongo, rúbháaswa be dhi ki kókpà adré vélé yókódhó. Tàko ko, tà àku akí dre.»

⁵ Di dhya adrélépi lírlé lírírà òpì àdhya dri dhi dré tàzoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré tá títi dhi ki 'o atsálé tídhí ro!» Dré gòzo tàá má dré dhi: «Mì tsì tá kòdhi ì. Tàko ko, kúlí kòdhi ì kúlí bàti kítswálé ka'ile togò wáyi sè dhi 'i.»

⁶ Gò tàá dhi: «Tà títi dhi ì kítswá dre! Ma Àlefá 'i, ìndì Omégá 'i. Ma tà títi dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títi dhi ki kùdù 'i. Dhya adrélépi yí lovò íbe dhi dré dhi, má ni yí adrélépi angálé kidrì lídrì àdhya lèsè dhi ni fe dré mvùle àngyá.

⁷ Di dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi ni tà títi kòdhi ki kisú tàylé ro. Má ni adré akódhi ni Gíká ro. Akódhi ni ína adré áma mvá ro.

⁸ Di, kàdré ína mónnyá tíri ró dhi ki tà sè, mónnyá adrébhá áma ka'í ko dhi íbe, mónnyá adrébhá tà gále gágà dhi ki 'o dhi íbe, mónnyá adrébhá móndí pfu drále dhi íbe, mónnyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi íbe, mónnyá adrébhá kólé tà 'o dhi íbe, mónnyá adrébhá gíká tàko ki lindri bha dhi íbe, ìndi mónnyá títi adrébhá kinzò ta dhi íbe dhi, àyi nda ki àrà ni adré àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na. Kòdhi dràdrà ni rí 'i.»

Yerúsalemà tídhí ro dhi

⁹ Gò ángélo nzi-dri-rí adrébhá tá kópò nzi-dri-rí gabhá kizà kùdù nzi-dri-rí dhi i sè bíbi dhi íbe nda ki àlo dré alizò tàà má dré dhi: «Mí alí, má kòtadháro mí dré tòkò Kábilígya Mvá dré mòle áyi tòkò ro dhi.»

¹⁰ Di dré áma dòzo Tírí Lólo ni rínyí sè bhàle kòngó àlo kàdri mvumvù ro dhi drína. Dré má dré Yerúsalemà, bhàandre lólo dhi ni tadházó adrerà'a asilé Gíká vélésè bhù lésè.

¹¹ Bhàandre nda ga tá Gíká ni mīlanzilanzí sè bí gò, adréle lagulé ngóro kírà làgi kyàkyà dhi dré adréle lagulé dhi tíni. Adré tá lagulé ngóro kírà rú be dzáspè dhi tíni, adréle tàratára ngóro kírà rú.

¹² Bhàandre nda ni zèribà nzi tá nzi'nzí ìndi mvu tá mvumvù, adréle ti íbe mudrí-dri-rí. Ángélo mudrí-dri-rí dhi ì adré tá zèribàti nda ki líkí. Zèribàti nda i rúsè dhi, à tísi tá ísèrèlè ànzi ki sùrú mudrí-dri-rí dhi ki rú.

¹³ Zèribàti nda i kòfalé dhi, à tobhà tá na dhi i kítú dré apfòrà lésè, na dhi i kítú dré ndíra lésè, na dhi i kurú lésè, ìndi na dhi i tàbhu lésè.

¹⁴ Bhàandre ni zèribà nda totó tá i pá mudrí-dri-rí kírà sè dhi i dri. Kírà nda i rúsè dhi, à tísi tá Kábilígya Mvá ni apóstolò mudrí-dri-rí dhi ki rú.

¹⁵ Ángélo adrélépi tá tá ta má be nda ru tá í drígá kòzò orò sè dhi, kítswázó bhàandre nda ni kàdri tabhí, zèribà ni àdhya be, ìndi zèribàti ni kya be.

¹⁶ Bhàandre nda ni gàrà su dhi ki kàtswa tá títi kandra àlo, kàtswa ni tàli ni pí. Gò ángélo nda dré bhàandre nda ni tabhizo kòzò sè, kisúzóá dhi: kàtswa ni tá kilóméterè ngùlù-rí-dri-kámá-su, ìndi kàdri ni i mvumvù ni be dhi i tá kpà kandra àlo.

¹⁷ Di dré kpà zèribà nda ni tabhizo: mvumvù ni tá méterè nyadhí-na-dri-nzi-dri-àlo. Kòdhi ángélo adré tá ngá tabhí méterè móndí ì dré adrézó ngá tabhí ásá dhi sè.

¹⁸ A tobhà tá zèribà nda kírà rú be dzáspè dhi sè, bhàandre nda ni tobhazo orò tsèrèlè adrélépi tàratára krístalè tíni dhi sè.

¹⁹ A ledé tá bhàandre nda ni zèribà ni pá i kírà twátwa làgi kyàkyà dhi i sè. A ledé tá pá ni ni àlo dzáspè sè, rí ni sàfirè sè, na ni àgátè sè, su ni èmèrodè sè,

²⁰ nzi ni sàrùdoníkisi sè, nzi-dri-àlo ni sàrùdùwanè sè, nzi-dri-rí ni krìsòlité sè, nzi-dri-na ni bèrilè sè, nzi-dri-su ni tópazè sè, mudrí ni krìsòpùràzè sè, mudrí-dri-àlo ni tùrùkwázè sè, ìndi mudrí-dri-rí ni àmètístè sè.

²¹ A ledé tá zèribàti mudrí-dri-rí nda i pérelè i sè: àyi àlo àlo títi dhi i pérelè àlo sè. A ledé tá bhàandre ni láti andre orò tsèrèlè adrélépi tàratára krístalè tíni dhi sè.

²² Má nò tá tēpelò bhàandre nda na ko. Tàko ko, Mírí Gíká rínyí líyí ro dhi túmání Kábilígya Mvá be dhi i, bhàandre nda ni tēpelò 'i.

²³ A kítswá ngádra kítú àdhya yà, kó ngalè mbá àdhya yà dhi ni lovó bha ngá kazá bhàandre nda léna dhi ko. Tàko ko, Gíká ni lagulagu adré ína ngá kazá lána dhi ni, ìndi Kábilígya Mvá akódhi ni tàlà 'i.

²⁴ Sùrú títi dhi ki atsí ngádra bhàandre nda àdhya 'ásè. Opí kàdri bvò àdhya ki kpà fi lána àyi ki mīlanzilanzí be.

²⁵ A kítswá tàdzí bhàandre nda ni zèribàti ki asé ìndró sè ko. Angyá ko, ngátsi ni adré kónale yókódhó.

²⁶ Sùrú títi dhi ki fi bhàandre nda léna àyi ki mīlanzilanzí be, ìndi àyi ki lindri be.

²⁷ Di, ngá àlo ndí ró dhi kítswá tàdzí file lána ko. Dhya adrélépi tà gále gágà dhi ni 'o yà, kó ngalè adrélépi tà 'o kinzò sè yà dhi kítswá kpà tàdzí file lána ko. Ngbá 'í mónnyá àyi ki rú tisizo Kábilígya Mvá ni búkú lídri àdhya léna dhi ki fi lána dhi àyi.

22

Yiandre adrélépi lídri fe dhi

¹ Gò ángélo nda dré má dré yiandre tàratára krístalè tíni adrélépi díle, adrélépi lídri fe dhi ni tadházó. Yiandre nda adré tá apfòle Gíká ni lírìrà adrézó òpì nya Kábilígya Mvá be dhi lésè,

² adrélé díle bhàandre ni láti andre 'ásè. Yíandre nda ni gàrà rì dhi i 'ásè dhi, fa adrélépi lídrì fe dhi totó tá i adrélé lò'wa 'a vèsè be mudrí-drì-rì kóná àlo sè, vèsè àlo mbà àlo sè. Fa nda ni bí i tá àlòkò adrézó sùrú títi dhi ki tídrì ásà dhi 'i.

³ Tàtrítrì àlo dhi ni adré vélé yókódhó. Gíká ni lírìrà adrézó òpì nya Kábilígyà Mvá be dhi ni adré bhàandre nda 'á gò, akódhì ni màràbà ì dré adrézó lísámbò 'o akódhì kandrà.

⁴ Ì ni akódhì ni mibhalé no mĩ sè. Akódhì ni rú ni kpà adré àyi ki kándragá i 'ásè.

⁵ Ngátsi ni adré vélé yókódhó. Ì kitswá kpà ngádra tàlá àdhyà yà, kó ngalé kítú àdhyà yà dhi ni lovó bha ko. Tàko ko, Mírì Gíká ni ngádra fe ngá kazá àyi dré dhi nì. Dì ì ni adré òpì nya kóná vèsè kólyá.

⁶ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Kúlì kòdhi i kúlì bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i. Mírì Gíká adrélépi pròfètà ki kodzó àyi kúlì longó dhi mù àyi ángéló, tà dra atsábhá mbèlè dhi ki longó àyi màràbà ì dré.»

Yésu adré alile mbèlè

⁷ Yésu adré tàá dhi: «Mì yi rè ká! Má adré alile mbèlè! Kólénzé dhyà adrélépi kúlì pròfètà àdhyà búkù kònìdhi lé dhi ki líkì dhi dré!»

⁸ Ma, Yòwàni, ma dhyà tà kòdhi ki yilepi, ìndì tà nda ki nòlepi mĩ sè dhi 'i. Má kòyi tà nda ì nòzoá dre dhi, má dhe tá ángéló tà nda ki tadhálépi má dré dhi pá, kitswálé akódhì ni lindrì bha.

⁹ Dì, dré ìna tàzoá má dré dhi: «Mì 'o kònìni ko! Ma màràbà 'i ngóro mí tíni, àmi adrúpi pròfètà ro dhi i tíni, ìndì mónyá títi adrébhá kúlì búkù kònìdhi lé dhi ki líkì dhi i tíni. Be ró dhi, mí kòbhà Gíká ni lindrì kòdhyà!»

¹⁰ Gò tàá má dré dhi: «Mí kòlosó kúlì pròfètà àdhyà tisìle búkù kònìdhi lé dhi i móndí i dré ko. Tàko ko, lókyá atsá ànyi dre.

¹¹ Lè dhyà ángùdhi adrélépi tà kònzi 'o dhi, kògò ìna adrélé tà kònzi 'o. Dhyà adrélépi ndòtò tà 'o dhi, kògò ìna adrélé ndòtò tà 'o. Dhyà adrélépi tà gyágya 'o dhi, kògò ìna adrélé tà gyágya 'o. Dhyà adrélépi lólo dhi, kògò ìna àyi fe adrélé lólo.»

¹² Yésu adré tàá dhi: «Mì yi rè ká! Má adré alile mbèlè! Má ni àlì áma làgì múrúngú be, kitswálé tà logó móndí àlo àlo títi dhi i dré tà ì dré 'òle dhi i tí.

¹³ Ma Alefà 'i, ìndì Omégá 'i. Ma dhyà drìdrì dhi 'i, ìndì dhyà kùdù dhi 'i. Ma tà títi dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títi dhi ki kùdù 'i.»

¹⁴ Kólénzé ni adré mónyá adrébhá àyi ki kánzó ki dzi dhi i dré! Àyi nda ki kitswá file bhàandre nda na zèribàti i 'ásè, adrélé fa adrélépi lídrì fe dhi ni lò'wa nya dhi àyi.

¹⁵ Dì, kàdré ìna mónyá kònzi ki tà sè, mónyá adrébhá kólé tà 'o dhi ìbe, mónyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi ìbe, mónyá adrébhá móndí pfu dràle dhi ìbe, mónyá adrébhá gíká tàko ki lindrì bha dhi ìbe, ìndì mónyá títi adrébhá kinzó tà le 'òle dhi ìbe dhi, àyi nda ki adré bhàandre nda ni kivi na.

¹⁶ «Ma, Yésu, má mù áma ángéló kitswálé tà kòdhi ki longó títi àmi adrébhá Ekèlézyà i 'ásè dhi i dré. Ma dhyà angálépi Dàwídì ni kómvo lésè dhi 'i, ìndì akódhì ni toyó 'i. Ma kpà nzágó adrélépi kòle drubhì sè dhi 'i.»

¹⁷ Tírì Lólo ì tòkó adrélépi 'òle mòle dhi be dhi, ì adré tàá dhi: «Mí kàlì wà!» Dhyà ángùdhi adrélépi tà kòdhi ki yi dhi kòtà kpà dhi: «Mí kàlì wà!» Lè dhyà ángùdhi adrélépi yì lovó ìbe dhi kàlì. Dhyà adrélépi yì le mvùle dhi kòdo yì adrélépi lídrì fe dhi mvùle àngyá.

¹⁸ Ma, Yòwàni, má adré mónyá títi adrébhá kúlì pròfètà àdhyà búkù kònìdhi lé dhi ki yi dhi ki kodzó, adrézó tàá dhi: Dhyà àlo kògò tà àzya bha kúlì búkù kònìdhi lé dhi i dri dhi, Gíká ni kókpà kizà kàdrì tà ni ki tisizo búkù kònìdhi lé dhi ki bha akódhì nda dri.

¹⁹ Dhyà àlo kòtingá tà àlo kúlì pròfètà àdhyà búkù kònìdhi lé dhi i drìsè dhi, Gíká ni kókpà tà tani tà ni ki tisizo búkù kònìdhi lé dhi ki tingá akódhì nda drìsè. Akódhì kitswá ìna file bhàandre lólo dhi na ko. Kitswá kpà fa adrélépi lídrì fe dhi ni lò'wa nya àlomvá ko.

²⁰ Dhyà adrélépi tà kòdhi ki longó dhi adré tàá dhi: «Àyiya, má adré alile mbèlè!»

Kàdré kònìni! Mírì Yésu, mí kàlì wà!

²¹ Mírì Yésu ni togó tani kàdré àmi ìbe títi!